

ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

2024 – 2028

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ

Α΄ ΦΑΣΗ

Ομάδα εργασίας:

Γραμματική Παπάζογλου, Διευθύντρια Στρατηγικού Σχεδιασμού, Ανθεκτικότητας, Καινοτομίας και Τεκμηρίωσης

Αναστασία Δουρούμη, Προϊσταμένη Τμήματος Στρατηγικού Σχεδιασμού και Προγραμματισμού

Ελένη Μελισσανίδου, Υπάλληλος Τμήματος Στρατηγικού Σχεδιασμού και Προγραμματισμού

Γιώργος Χρηστίδης, Υπάλληλος Τμήματος Στρατηγικού Σχεδιασμού και Προγραμματισμού

Συντονισμός εκπόνησης προγράμματος:

Γενικός Γραμματέας Δήμου Αθηναίων, Βασίλειος Π. Μπόκος

Παρείχαν συμβουλευτική υποστήριξη:

Σωτήριος Σκαπέρδας –Business Partner Network-Οικονομικοί & Επιχειρηματικοί Σύμβουλοι

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7
1. Αντικείμενο του Επιχειρησιακού Προγράμματος	7
2. Στόχοι του Επιχειρησιακού Προγράμματος	8
3. Δομή και περιεχόμενο του Επιχειρησιακού Προγράμματος	10
4. Θεσμικό Πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος	13
5. Μεθοδολογία κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος	14
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ	16
1.1 Η ιστορική πορεία της πόλης	16
1.2. Χαρακτηριστικά της πόλης σήμερα	23
1.2.1 Έκταση	23
1.2.2 Μορφολογικά και γεωλογικά χαρακτηριστικά	25
1.2.3 Δημογραφικά χαρακτηριστικά	26
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2-ΑΞΟΝΑΣ 1: ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ	45
2.1 Καθαριότητα και Διαχείριση Αποβλήτων	45
2.2 Δίκτυα υποδομών	48
2.2.1 Ύδρευση- Αποχέτευση	48
2.2.2 Δίκτυο ηλεκτροφωτισμού	48
2.2.3 Οδικό δίκτυο	49
2.2.4 Κυκλοφοριακό – μεταφορές	51
2.2.5 Ασύρματο δίκτυο (WiFi)	56
2.2.6 Δίκτυο Φυσικού Αερίου	57
2.2.7 Δίκτυο φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων	60
2.3 Κοινόχρηστοι Χώροι	61
2.4 Δομημένο περιβάλλον	62
2.4.1 Βασικά χωροταξικά- πολεοδομικά χαρακτηριστικά	62
2.4.1.1 Υφιστάμενο ρυθμιστικό – πολεοδομικό πλαίσιο	63
2.4.1.2 Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας- Αττικής	64
2.4.1.3 Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο Δήμου Αθηναίων	66
2.4.1.4 Πολεοδομικές ενότητες και χρήσεις γης	67
2.4.1.5 Ειδικό Πολεοδομικό Σχέδιο	70
2.5 Φυσικό περιβάλλον	71
2.5.1 Πράσινο	71
2.5.2 Υδάτινοι πόροι	86
2.5.3 Ακουστικό περιβάλλον	87
2.6 Βιώσιμη Αστική Κινητικότητα	88

2.6.1 Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας	88
2.6.2 Σχέδιο Αστικής Προσβασιμότητας.....	90
2.6.3 Η πόλη των 15 λεπτών	91
2.6.4 Έργο “Walkable Athens”	92
2.6.5 Μεγάλος Περίπατος	93
2.6.6 Κανονισμός Κυκλοφορίας & Στάθμευσης Ε.Π.Η.Ο.....	94
2.7 Προστασία και φροντίδα των ζώων	96
2.8 Ασφάλεια και Πολιτική Προστασία	98
2.8.1 Αυτοτελές Τμήμα Πολιτικής Προστασίας & Ηλεκτρονικής Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΑΤΠΠ)	98
2.8.2 Επιχειρησιακός Σχεδιασμός – Η Τετραλογία των Κινδύνων	101
2.8.2.1 Σχέδιο «ΒΟΡΕΑΣ 2» (Χιονοπτώσεις και Παγετός)	101
2.8.2.2 Σχέδιο «ΙΟΛΑΟΣ» (Δασικές Πυρκαγιές).....	102
2.8.2.3 Σχέδιο «ΔΑΡΔΑΝΟΣ» (Πλημμυρικά Φαινόμενα)	102
2.8.2.4.Σχέδιο «ΕΓΚΕΛΑΔΟΣ» (Σεισμοί)	103
2.8.3 Συντονισμός, Διαχείριση και Εφαρμογή των Σχεδίων.....	104
2.8.4 Η Στρατηγική Σύνδεση με το Σχέδιο Αστικής Προσβασιμότητας (ΣΑΠ) .	105
2.9 Ενεργειακός χώρος – ΑΠΕ	106
2.9.1 Πρόγραμμα EnerTEF.....	110
2.10 Το Σχέδιο Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΣΕΑΚ).....	110
2.11 Καταπολέμηση της Ενεργειακής Φτώχειας	112
2.12 Κλιματική ουδετερότητα	113
2.12.1 Αστικό Κλίμα.....	113
2.12.2 Ποιότητα ατμόσφαιρας.....	116
2.12.3 Ο στόχος για Κλιματική Ουδετερότητα έως το 2030	118
2.12.4 Δίκτυο Συνεργασίας για την Κλιματική Ουδετερότητα ΕΟΕΣ-CLIMANET	119
2.12.5 Συμμαχία των Γαλάζιων Πόλεων	121
2.12.6 Έργο “Cooling Havens”	122
2.12.7 Έργο Pilot Cities Programme “ASCEND”	125
2.12.8 Το ποδήλατο στο Δήμο Αθηναίων	128
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 – ΑΞΟΝΑΣ 2: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΥΓΕΙΑ, ΠΑΙΔΕΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ.....	130
3.1 Κοινωνική Πολιτική	130
3.2 Δημόσια υγεία.....	150
3.3 Παιδεία και διά βίου μάθηση	155
3.4 Πολιτισμός.....	160
3.4.1 Αρχαιολογικοί χώροι και μνημεία	161

3.4.2 Πολιτιστικές υποδομές και δραστηριότητες	163
3.5 Αθλητισμός	185
3.6 Εθελοντισμός.....	196
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4-ΑΞΟΝΑΣ 3: ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	200
4.1 Επιχειρηματικότητα	200
4.1.1 Τοπικά χαρακτηριστικά της οικονομίας	200
4.1.2 Δράσεις ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας	209
4.1.3 Γραφείο Εξυπηρέτησης Κινηματογραφικών Παραγωγών της Αθήνας (Athens Film Office).....	210
4.1.4 INNOVATHENS powered by Samsung-Κόμβος Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας.....	212
4.1.5 Διασύνδεση της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας από το Δήμο Αθηναίων και το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών	213
4.2 Καινοτομία.....	214
4.2.1 Μαραθώνιος Καινοτομίας Δήμου Αθηναίων- Apps4Athens Hackathon 2.0: AI Edition	216
4.2.2 Συνέδριο Καινοτομίας και Ψηφιακού Μετασχηματισμού του Δήμου Αθηναίων.....	216
4.3 Τουρισμός	217
4.4 Επενδύσεις.....	246
4.5 Επαγγελματική κατάρτιση.....	251
4.6 Απασχόληση	251
4.6.1 Job Center	259
4.7 Δικτύωση – Οικονομία της Γνώσης.....	260
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5-ΑΞΟΝΑΣ 4: ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ	268
5.1 Διοίκηση και οργάνωση του Δήμου Αθηναίων	268
5.2 Δήμαρχος	268
5.3 Γενικός Γραμματέας.....	269
5.4 Αντιδήμαρχοι	269
5.5 Εντεταλμένοι Σύμβουλοι	270
5.6 Δημοτικό Συμβούλιο	271
5.7 Δημοτική Επιτροπή	271
5.8 Δημοτικές Κοινότητες.....	272
5.9 Διοικητική υποστήριξη συλλογικών οργάνων και αιρετών	273
5.9.1 Διεύθυνση Υποστήριξης Συλλογικών Οργάνων, Δημοτικών Παρατάξεων και Αιρετών	273
5.9.2 Αυτοτελές Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης Δημάρχου	273
5.9.3 Αυτοτελές Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης Γενικού Γραμματέα	274
5.9.4 Γραφείο Προέδρου Δημοτικού Συμβουλίου	274

5.10 Οργανόγραμμα Υπηρεσιών	274
5.11 Ανθρώπινο Δυναμικό.....	283
5.12 Υλικοτεχνική υποδομή	285
5.13 Κτιριακή υποδομή.....	286
5.13.1 Κτιριακό απόθεμα της πόλης	286
5.13.2 Διατηρητέα κτήρια, στοιχεία ιδιαίτερης πολιτιστικής αξίας	288
5.13.3 Κτιριακό απόθεμα του Δήμου Αθηναίων	289
5.14 Οικονομική Λειτουργία και Διαχείριση	291
5.15 Σχέση Δήμου-Πολιτών	297
5.15.1 Συμμετοχή στο Bloomberg Harvard City Leadership Initiative	297
5.15.2 Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (Κ.Ε.Π.).....	299
5.15.3 Σημεία Εξυπηρέτησης του Δημότη	301
5.15.4 Τηλεφωνική γραμμή επικοινωνίας με τον δημότη 1595.....	302
5.15.5 Πλατφόρμα Nononville	302
5.16 Εξωστρέφεια και Ψηφιακός Μετασχηματισμός	304
5.16.1 Ηλεκτρονική διακυβέρνηση και ψηφιακές υπηρεσίες Δήμου Αθηναίων	307
5.16.2 Έκδοση κάρτας δακτυλίου	326
5.16.3 Ψηφιακή Πλατφόρμα για Ραντεβού	326
5.16.4 Ηλεκτρονική υποβολή ενστάσεων.....	326
5.16.5 Ηλεκτρονικές Πληρωμές	327
5.16.6 Ψηφιακός βοηθός των πολιτών	327
5.16.7 Εφαρμογή «AthensTrees»	329
5.16.8 Εφαρμογή SafeAthens.....	329
5.17 Διαφάνεια και Συμμετοχικότητα.....	331
5.17.1 Εσωτερικός Έλεγχος	331
5.17.2 Δημόσιες διαβουλεύσεις	332
5.17.3 OGP Local	332
5.18 Νομικά Πρόσωπα Δήμου Αθηναίων	333
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ OGP LOCAL	453
6.1 Σχετικά με το Πρόγραμμα OGP Local	453
6.2 Ανοιχτή διακυβέρνηση και διαβούλευση	454
6.3 Στρατηγικό όραμα Δήμου Αθηναίων για το OGP Local	455
6.4 Σχέδιο Δράσης-Δεσμεύσεις-Ορόσημα	457
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: ΑΝΑΛΥΣΗ S.W.O.T.....	461
7.1 Ανάλυση της εσωτερικής κατάστασης του Δήμου Αθηναίων.....	461
7.2 Ανάλυση της εσωτερικής κατάστασης των εποπτευόμενων Νομικών Προσώπων του Δήμου	464
7.3 Ανάλυση της κατάστασης στην περιοχή του Δήμου	467

7.4 Ανάλυση της κατάστασης των Δημοτικών Κοινοτήτων.....	468
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8: ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	480
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9: ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ	489
9.1 Ανάλυση SWOT Στρατηγικού Σχεδιασμού του Δήμου Αθηναίων	489
9.2 Το όραμα του Δήμου Αθηναίων	495
9.3 Η αποστολή του Δήμου Αθηναίων	496
9.4 Η μητροπολιτική ανάπτυξη του Δήμου Αθηναίων	496
9.5 Η Στρατηγική του Δήμου Αθηναίων	499
9.6 Το Στρατηγικό Πλαίσιο Δράσης	503
9.6.1 Ο διεθνής ρόλος του Δήμου Αθηναίων.....	503
9.6.2 Στρατηγικοί Στόχοι	507
9.6.3 Στρατηγικά Προγράμματα	508
9.6.3.1 Κλιματικό Σύμφωνο Πόλης – Δεσμεύσεις Κλιματικής Ουδετερότητας 2030	510
9.6.3.2 Επενδυτικό Σχέδιο για την Κλιματική Ουδετερότητα 2030	513
9.6.3.3 Σχέδιο Δράσης Κλιματικής Ουδετερότητας.....	514
9.6.3.4 Σχέδιο Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΣΕΑΚ).....	515
9.6.3.5 Εκπόνηση Δημοτικού Σχεδίου Μείωσης Εκπομπών (ΔηΣΜΕ)	516
9.6.3.6 Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ).....	517
9.6.3.7 Εκπόνηση Σχεδίου Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων (Σ.Φ.Η.Ο.)....	518
9.6.3.8 Ελληνικές Έξυπνες Πόλεις (Smart Cities)	519
9.6.3.9 Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (Σ.Β.Α.Κ.).....	520
9.6.3.10 Τοπικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΤΣΔΑ)	521
9.6.3.11 Σχέδιο Αστικής Προσβασιμότητας (ΣΑΠ) Δήμου Αθηναίων	523
9.6.3.12 Ψηφιακή Στρατηγική Δήμου Αθηναίων	524
9.6.3.13 Διπλή Ανάπλαση.....	525
9.6.3.14 Στρατηγική Ανθεκτικότητας της Αθήνας 2030.....	527
9.6.3.15 Στρατηγική για την Στεγαστική Πολιτική του Δήμου Αθηναίων.....	529
9.7 Προγραμματικές επιλογές της δημοτικής αρχής για την περίοδο 2024-2028	533
9.8 Άξονες του Επιχειρησιακού Προγράμματος	535
9.9 Μέτρα και Στόχοι του Επιχειρησιακού Προγράμματος	537
Παράρτημα 1-Εικόνες.....	551
Παράρτημα 2-Πίνακες	552
Βιβλιογραφικές Πηγές.....	553

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Αντικείμενο του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' βαθμού έχουν τη θεσμοθετημένη αρμοδιότητα να εκπονούν Επιχειρησιακά Προγράμματα. Με τα άρθρα 203-207 του κεφαλαίου Ζ' του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν. 3463/2006), θεσπίστηκε για πρώτη φορά ο σχεδιασμός και η κατάρτιση Επιχειρησιακών Προγραμμάτων από τους Δήμους με πληθυσμό άνω των δέκα χιλιάδων (10.000) κατοίκων και από τους Δήμους πρωτευουσών νομών. Με το άρθρο 266 του Ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πρόγραμμα Καλλικράτης» επισημαίνεται η συγκεκριμένη υποχρέωση των Δήμων στο πλαίσιο του θεσμικού και περιφερειακού αναπτυξιακού ρόλου τους καθώς και της συμβολής τους στην εθνική αναπτυξιακή στρατηγική. Με το άρθρο 175 του Ν.4555/2018 (ΦΕΚ Α'133/19-07-2018) «Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης – Εμβάθυνση της Δημοκρατίας – Ενίσχυση της Συμμετοχής – Βελτίωση της οικονομικής και αναπτυξιακής λειτουργίας των Ο.Τ.Α.» (Πρόγραμμα «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ Ι») ορίζεται ότι για τον μεσοπρόθεσμο προγραμματισμό των Δήμων, εκπονείται τετραετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, το οποίο εξειδικεύεται κατ' έτος σε Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (Ε.Π.) είναι ένα προγραμματικό σχέδιο των στρατηγικών επιλογών και δράσεων των Δήμων για την άσκηση του θεσμικού και αναπτυξιακού ρόλου τους, την τοπική ανάπτυξη και τη βελτίωση της διοικητικής ικανότητάς τους, στο πλαίσιο του εκσυγχρονισμού της λειτουργίας τους με σκοπό την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητάς τους. Η εκπόνηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου Αθηναίων για την περίοδο 2024–2028 αποτελεί στρατηγική επιλογή της Δημοτικής Αρχής. Η κατάρτισή του στην παρούσα χρονική συγκυρία αποσκοπεί στη διαμόρφωση ενός προγράμματος που ανταποκρίνεται στις πραγματικές και τρέχουσες ανάγκες της πόλης και των πολιτών της, λαμβάνοντας υπόψη τις πρόσφατες κοινωνικές, περιβαλλοντικές και οικονομικές εξελίξεις.

Η Δημοτική Αρχή επιδιώκει ένα Επιχειρησιακό Πρόγραμμα που να είναι σύγχρονο, ρεαλιστικό και αποτελεσματικό· ένα σχέδιο που συνδέεται άμεσα με τις προτεραιότητες της βιώσιμης ανάπτυξης, της κλιματικής ουδετερότητας και της κοινωνικής συνοχής. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ευθυγράμμισή του με τις διεθνείς και ευρωπαϊκές στρατηγικές, όπως οι δεσμεύσεις για την κλιματική προσαρμογή και τη συμμετοχή της Αθήνας στην Πρωτοβουλία για το «Κλιματικό Σύμφωνο των 100 Κλιματικά Ουδέτερων και Έξυπνων Πόλεων της Ε.Ε», αποκτώντας τον επίσημο τίτλο της «Mission City». Με την επιλογή αυτή, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα αποκτά στρατηγικό χαρακτήρα, καθώς δεν περιορίζεται στην τυπική υποχρέωση κατάρτισης, αλλά λειτουργεί ως εργαλείο ολιστικού σχεδιασμού και συντονισμού των πολιτικών του Δήμου, με στόχο τη μακροπρόθεσμη ευημερία, την ανθεκτικότητα και την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής στην Αθήνα.

Το παρόν Στρατηγικό Σχέδιο εκπονήθηκε σύμφωνα με τις ισχύουσες απαιτήσεις, ρυθμίσεις και οδηγίες που προβλέπονται και αφορούν στη διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των Ο.Τ.Α. Βασική επιδίωξη είναι η κατάρτιση ενός Επιχειρησιακού Προγράμματος που θα συντελέσει ως μεθοδολογικό εργαλείο για την αναπτυξιακή πορεία του Δήμου Αθηναίων για την περίοδο 2024-2028. Συνιστά ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα υλοποίησης του αναπτυξιακού σχεδιασμού του Δήμου, στο οποίο καθορίζονται οι στρατηγικοί στόχοι και οι αναπτυξιακές προτεραιότητες σε τοπικό, διοικητικό και συνεργατικό επίπεδο. Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου Αθηναίων αναφέρεται σε έργα και δράσεις που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, εθνικές και περιφερειακές πηγές χρηματοδότησης και ιδίους πόρους, όπως περιγράφονται στο ισχύον Τεχνικό Πρόγραμμα και στον Προϋπολογισμό του Δήμου. Οι δράσεις υλοποιούνται είτε από τον Δήμο είτε από τα Νομικά του Πρόσωπα μέσω του Ετήσιου Προγράμματος Δράσης για την προώθηση της τοπικής ανάπτυξης, τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες και την αναβάθμιση της διοικητικής του ικανότητας.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα αφορά στο σύνολο των αρμοδιοτήτων του Δήμου καθώς και των τοπικών υποθέσεων, αποτελεί προϊόν συλλογικής εργασίας όλων των δομών του Δήμου και οδηγεί στην ανάληψη δεσμεύσεων για την υλοποίηση, την παρακολούθηση και την αξιολόγησή τους. Μέσα από την διαδικασία κατάρτισης του του Επιχειρησιακού Προγράμματος, το όραμα της δημοτικής αρχής μπορεί να υλοποιηθεί και παράλληλα να εναρμονιστεί η εσωτερική ανάπτυξη του Δήμου και η τοπική ανάπτυξη με τις κατευθύνσεις του εθνικού και περιφερειακού αναπτυξιακού σχεδιασμού.

Με βασικούς άξονες την προστασία του περιβάλλοντος, την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και την βελτίωση της ποιότητας ζωής, εφαρμόζονται Κοινωνικές, Πράσινες και Βιώσιμες Πολιτικές με τη συμμετοχή των Δημοτών. Στοχεύουμε στην ανάδειξη της ιστορίας και του πολιτισμού της Αθήνας, στην προστασία του Ιστορικού Κέντρου, στην προσέλκυση επενδύσεων, τουριστών και νέων κατοίκων, στην αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας, στην προσιτή στέγαση, στη θωράκιση από φυσικές καταστροφές, στην Πράσινη και Κυκλική Οικονομία, στην προώθηση της βιώσιμης αστικής προσβασιμότητας και στην αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών για την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών.

2. Στόχοι του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Σύμφωνα με τον Οδηγό Κατάρτισης Επιχειρησιακού Προγράμματος Ο.Τ.Α. α' βαθμού της Ελληνικής Εταιρείας Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης και του Υπουργείου Εσωτερικών (Σεπτέμβριος 2011), το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΕΠ) στοχεύει στον προγραμματισμό των δραστηριοτήτων για τις οποίες ο Δήμος και τα Νομικά του Πρόσωπα δεσμεύονται ότι θα υλοποιήσουν, σε ευθυγράμμιση με τις κατευθύνσεις αναπτυξιακού σχεδιασμού σε τοπικό και εθνικό επίπεδο. Συγκεκριμένα,

στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του Δήμου, οι στόχοι του Επιχειρησιακού Προγράμματος (ΕΠ) είναι οι εξής:

- 1) προώθηση της τοπικής ανάπτυξης της περιοχής του Δήμου
 - i. Την προστασία και αναβάθμιση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος της περιοχής και τη διασφάλιση της ποιότητας ζωής, με παρεμβάσεις στους τομείς:
 - της προστασίας και της αειφόρου διαχείρισης του φυσικού περιβάλλοντος
 - της βελτίωσης και διαχείρισης του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος
 - των τεχνικών υποδομών και των δικτύων εξυπηρέτησης
 - της ασφάλειας
 - ii. Τη βελτίωση της κοινωνικής και οικονομικής ευημερίας των κατοίκων της περιοχής του, με παρεμβάσεις στους τομείς:
 - της Κοινωνικής Πολιτικής και της Κοινωνικής Ενσωμάτωσης
 - της Υγείας
 - της Παιδείας, Δια βίου μάθησης, Πολιτισμού και Αθλητισμού
 - της Ισότητας των Φύλων και των Ευκαιριών
 - iii. Τη βελτίωση της τοπικής οικονομίας και απασχόλησης, με παρεμβάσεις στους τομείς:
 - των οικονομικών και παραγωγικών δραστηριοτήτων
 - της απασχόλησης
- 2) αναβάθμιση της διοικητικής του ικανότητας
 - i. βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας των δραστηριοτήτων και των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες για την καλύτερη εξυπηρέτησή τους
 - ii. βελτίωση της παραγωγικής ικανότητας των υπηρεσιών, της ανάπτυξης του υφιστάμενου προσωπικού, της μηχανοργάνωσης, της προμήθειας εξοπλισμού και της εξασφάλισης γης και κτιριακών εγκαταστάσεων
 - iii. βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου, μέσω του μεσοπρόθεσμου οικονομικού προγραμματισμού, της παρακολούθησης του κόστους των παρεχόμενων υπηρεσιών και της ορθολογικότερης οικονομικής διαχείρισης
- 3) αναβάθμιση του επιπέδου συνεργασιών του Δήμου
 - i. με τοπικούς, κοινωνικούς και οικονομικούς φορείς (ιδιωτικές επιχειρήσεις, σύλλογοι και μη κυβερνητικές οργανώσεις)

- ii. με φορείς του ιδιωτικού, δημόσιου και κοινωνικού τομέα σε τοπικό, διαπεριφερειακό, εθνικό και διεθνές επίπεδο για τη συντονισμένη προώθηση της τοπικής ανάπτυξης και την από κοινού παροχή υπηρεσιών ή υλοποίηση δράσεων και συμφωνιών
- iii. γειτονικούς όμορους Δήμους
- iv. λοιπούς φορείς του πολιτικό-διοικητικού συστήματος της χώρας (Κεντρικοί φορείς και Περιφέρειες)

3. Δομή και περιεχόμενο του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Με το άρθρο 175 του κεφαλαίου Ι' του Ν. 4555/2018 (τροποποίηση του άρθρου 266 του Ν.3852/2010) «Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης-Εμβάθυνση της Δημοκρατίας- Ενίσχυση της Συμμετοχής-Βελτίωση της οικονομικής και αναπτυξιακής λειτουργίας των Ο.Τ.Α. » (Πρόγραμμα «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ Ι») ορίζεται ότι με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομίας και Ανάπτυξης, ύστερα από πρόταση της Επιτροπής του άρθρου 266Α, ρυθμίζονται ειδικότερα ζητήματα που αφορούν το περιεχόμενο, τη δομή, τις προδιαγραφές ανά κατηγορία δήμων, σύμφωνα με το άρθρο 2Α, τη διαδικασία κατάρτισης, έγκρισης αξιολόγησης και παρακολούθησης εφαρμογής των Τετραετών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των Δήμων, τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά εργαλεία και κάθε άλλο ειδικότερο ζήτημα.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η Κοινή Υπουργική Απόφαση, σύμφωνα με το άρθρο 175 του κεφαλαίου Ι' του Ν. 4555/2018 (τροποποίηση του άρθρου 266 του Ν. 3852/2010), η οποία θα ρυθμιζε ειδικότερα ζητήματα σχετικά με τη δομή, το περιεχόμενο και τη διαδικασία κατάρτισης, έγκρισης και παρακολούθησης των Τετραετών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των Δήμων, δεν έχει εκδοθεί μέχρι σήμερα, καθίσταται αναγκαίο να προχωρήσουμε στην κατάρτιση και υλοποίηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος με βάση το υφιστάμενο νομοθετικό και θεσμικό πλαίσιο.

Ειδικότερα, το παρόν Επιχειρησιακό Πρόγραμμα διαμορφώνεται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, το περιεχόμενο και τη δομή που ορίζονται από την Υπουργική Απόφαση Α.Π. 41179/23-10-2014 και περιλαμβάνει τα εξής:

1. Στρατηγικό Σχέδιο
2. Επιχειρησιακό Σχέδιο
3. Δείκτες Παρακολούθησης και Αξιολόγησης

Συνοπτικά, γίνεται αναφορά στα ακόλουθα:

1. Στρατηγικό Σχέδιο- Α΄ φάση

- Παρουσιάζονται τα βασικά χαρακτηριστικά που συνθέτουν το προφίλ της περιοχής του Δήμου και αφορούν στον προγραμματισμό (όπως περιβάλλον, δίκτυα και υποδομές, τοπική οικονομία και απασχόληση, κοινωνικές υποδομές και υπηρεσίες, υποδομές και υπηρεσίες παιδείας, πολιτισμού και αθλητισμού), προκειμένου να καταγραφούν οι προκλήσεις, οι ανάγκες, οι δυνατότητες και οι ευκαιρίες που παρουσιάζονται, κι επιπλέον να αναδειχθούν τα κρίσιμα αναπτυξιακά ζητήματα, με τα οποία θα πρέπει να ασχοληθεί ο Δήμος στο επόμενο μεσοπρόθεσμο διάστημα.
- Παρουσιάζονται και αξιολογούνται τα βασικά στοιχεία που αφορούν στο εσωτερικό περιβάλλον του Δήμου (όπως οργάνωση και διαδικασίες, ανθρώπινο δυναμικό, εξοπλισμός και Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών, κτιριακές εγκαταστάσεις, οικονομικά), προκειμένου να εντοπισθούν τα κρίσιμα ζητήματα του εσωτερικού περιβάλλοντος που πρέπει να αντιμετωπισθούν, ώστε ο Δήμος να ασκήσει το ρόλο του αποτελεσματικά.
- Διατυπώνεται το όραμα και προσδιορίζονται οι αναπτυξιακές προτεραιότητες του Δήμου.
- Προσδιορίζεται η στρατηγική του Δήμου για την χρονική περίοδο 2024-2028 προκειμένου να επιτευχθεί το όραμα.
- Εξειδικεύονται οι άξονες του Επιχειρησιακού Προγράμματος σε μέτρα και στόχους ανά μέτρο (βάσει των κρίσιμων ζητημάτων που αναδεικνύει η αξιολόγηση) και σημειώνονται οι αρμόδιες για την υλοποίησή τους Υπηρεσίες ή Νομικά Πρόσωπα.

2. Επιχειρησιακό Σχέδιο- Β΄ Φάση

- Παρουσιάζονται ανά μέτρο και στόχο οι κατηγορίες ομοειδών έργων και δράσεων που προωθούν την υλοποίησή τους.
- Προσδιορίζονται οι αρμόδιες για την υλοποίησή τους Υπηρεσίες ή Νομικά Πρόσωπα.
- Εκτιμώνται οι δαπάνες ανά κατηγορία δράσεων και έργων.
- Αναφέρονται ενδεικτικές πηγές χρηματοδότησης των κατηγοριών έργων και δράσεων.
- Καταγράφονται οι συνολικά διαθέσιμοι πόροι ανά πηγή χρηματοδότησης και οι προϋποθέσεις άντλησης όπως υπολογίζονται κατά τη χρονική περίοδο κατάρτισης του Επιχειρησιακού Σχεδίου.
- Ιεραρχούνται οι προγραμματιζόμενες κατηγορίες δράσεων βάσει της ωριμότητάς τους και της ύπαρξης χρηματοδότησης και καθορίζεται το χρονοδιάγραμμα υλοποίησής τους.

3. Δείκτες παρακολούθησης και αξιολόγησης

Για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος καταρτίζονται δείκτες για την επίτευξη των στόχων και δείκτες για την

παρακολούθηση της υλοποίησης των δράσεων. Οι δείκτες αξιοποιούνται για την ποσοτικοποίηση των στόχων, προκειμένου αυτοί να είναι μετρήσιμοι. Σε κάθε δείκτη αντιστοιχεί μία τιμή-στόχος για κάθε δράση. Συγκεκριμένα, αυτοί διακρίνονται σε:

1) Δείκτες εισροών

Οι δείκτες εισροών είναι ποσοτικά μεγέθη που εκτιμούν την πρόοδο υλοποίησης μιας δράσης μετρώντας τους πόρους που καταναλώνονται (δαπάνες) για την υλοποίηση της δράσης, σε ένα χρονικό διάστημα.

2) Δείκτες εκροών

Οι δείκτες εκροών είναι ποσοτικά μεγέθη που εκτιμούν την πρόοδο υλοποίησης μιας δράσης μετρώντας τις εκροές που παράγονται από την υλοποίηση της δράσης, σε ένα χρονικό διάστημα. Οι εκροές είναι τα επιχειρησιακά αποτελέσματα της λειτουργίας του Δήμου, τα οποία στην αρχή κάθε έτους πρέπει να καθορίζονται ποσοτικά και να αποτυπώνονται στο Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης.

3) Δείκτες αποτελέσματος

Οι δείκτες αποτελέσματος αξιολογούν την αποτελεσματικότητα των δράσεων του Δήμου. Πρόκειται για ποσοτικά μεγέθη που μετρούν τα χαρακτηριστικά της υφιστάμενης κατάστασης της περιοχής και του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου και παρακολουθούν τις αλλαγές τους κατά τη διάρκεια υλοποίησης δράσεων. Είναι χρήσιμοι για την ποσοτικοποίηση των στόχων του τετραετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος προκειμένου να διευκολυνθεί η παρακολούθηση της προόδου επίτευξής τους.

Αναφορικά με το περιεχόμενο του Επιχειρησιακού Προγράμματος, αυτό συνιστά ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα έργων και δράσεων του Δήμου και των Εποπτευόμενων Φορέων του, σε όλους τους τομείς αρμοδιότητάς τους. Αποτυπώνει το όραμα, τη στρατηγική και τις προτεραιότητες του Δήμου για την ανάπτυξη της περιοχής, την αναβάθμιση της εσωτερικής λειτουργίας του και τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών του, ώστε να διασφαλίζεται η άσκηση αποδοτικότερης και αποτελεσματικότερης διοίκησης. Κατά την κατάρτισή του λαμβάνει υπόψη του τις κατευθύνσεις του χωρικού και αναπτυξιακού σχεδιασμού σε ευρωπαϊκό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, τις εθνικές ή περιφερειακές πολιτικές σε ειδικότερους θεματικούς τομείς (Σχέδια κοινωνικής ένταξης και καταπολέμησης της φτώχειας, Εθνικά και Περιφερειακά Σχέδια Διαχείρισης Απορριμμάτων, κλπ.) καθώς και τις χρηματοδοτικές ευκαιρίες που δημιουργούνται από εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα.

4. Θεσμικό Πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Το παρόν Επιχειρησιακό Πρόγραμμα εκπονήθηκε με βάση τη σχετική νομοθετική υποχρέωση που απορρέει από:

1. Τις διατάξεις των άρθρων 203-207 του Ν.3463/2006 (ΦΕΚ Α'114/8-6-2006) του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, με τις οποίες θεσπίζεται η υποχρέωση κατάρτισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων από τους Ο.Τ.Α. α' βαθμού.
2. Το άρθρο 76 και την παράγραφο 1 του άρθρου 266 του Ν.3852/2010 (ΦΕΚ Α'87/7-6-2010) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης-Πρόγραμμα Καλλικράτης», όπως αναδιατυπώθηκε με την παράγραφο 10 κα' του άρθρου 18 του Ν. 3870/2010 (ΦΕΚ Α'138/9-8-2010), τροποποιήθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 79 του Ν.4172/2013 (ΦΕΚ Α'167/23-7-2013) και αντικαταστάθηκε με τα άρθρα 9 και 10 του Ν.4623/2019 (ΦΕΚ Α'134/9-8-2019) και το άρθρο 40 του Ν.4685/2020 (ΦΕΚ Α'92/7-5-2020).
3. Το Π.Δ. 89/2011 (ΦΕΚ Α'213/29-9-2011) με το οποίο τροποποιείται το Π.Δ. 185/2007 (ΦΕΚ Α'221/12-9-2007) «Όργανα και διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού».
4. Τις διατάξεις της υπ' αριθμ. 41179/23-10-2014 Υπουργικής Απόφασης (ΦΕΚ Β' 2970/4-11-2014) «Περιεχόμενο, δομή και τρόπος υποβολής των Πενταετών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού για την περίοδο 2014-2019».
5. Τις διατάξεις του Ν. 4269/2014 (ΦΕΚ Α'142/28-6-2014) «Χωροταξική και Πολεοδομική μεταρρύθμιση- Βιώσιμη Ανάπτυξη», όπως τροποποιήθηκε με τον Ν. 4447/2016 (ΦΕΚ Α'241/23-12-2016) «Χωρικός σχεδιασμός-Βιώσιμη ανάπτυξη και άλλες διατάξεις».
6. Τα άρθρα 78, 116, 175 και 177 του Ν.4555/2018 (ΦΕΚ Α'133/19-07-2018) Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης – Εμβάθυνση της Δημοκρατίας – Ενίσχυση της Συμμετοχής – Βελτίωση της οικονομικής και αναπτυξιακής λειτουργίας των Ο.Τ.Α. (Πρόγραμμα «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ Ι»).
7. Τα άρθρα 1 και 7 του Ν.4674/2020 (ΦΕΚ Α'53/11-3-2020) «Στρατηγική αναπτυξιακή προοπτική των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ρύθμιση ζητημάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών και άλλες διατάξεις».
8. Τα άρθρα 8, 9, 26, 33, 53 και 54 του Ν.5056/2023 (ΦΕΚ Α'163/6-10-2023), «Αναμόρφωση του συστήματος διακυβέρνησης Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού, κατάργηση Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Δήμων, παρακολούθηση επιδόσεων τοπικής αυτοδιοίκησης, οικονομική και διοικητική διαχείριση οργάνων τοπικής αυτοδιοίκησης, ευζωία των ζώων συντροφιάς, κατασκευή και αναβάθμιση λειτουργούντων χερσαίων συνοριακών σταθμών και λοιπές διατάξεις του Υπουργείου Εσωτερικών», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
9. Την υπ' αριθμ. 30971/2-4-2024 Εγκύκλιο του Υπουργείου Εσωτερικών (ΑΔΑ:Ψ2ΞΝ46ΜΤΛ6-Χ03) «Λειτουργία Δημοτικής Επιτροπής- Παράρτημα Γ':

Αρμοδιότητες δημοτικής επιτροπής, Άρθρο 74Α του Ν. 3852/2010 (Α'87), όπως προστέθηκε με το άρθρο 9 του Ν.5056 /2023 (Α'163)».

5. Μεθοδολογία κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Για την κατάρτιση του Επιχειρησιακού Προγράμματος, αξιοποιήθηκε ένα σύνολο από πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές που περιλαμβάνουν:

- 1) ερωτηματολόγια προς τις Υπηρεσίες του Δήμου
- 2) ερωτηματολόγια προς τα Νομικά Πρόσωπα του Δήμου
- 3) ερωτηματολόγια προς τις Δημοτικές Κοινότητες
- 4) ερωτηματολόγια προς τους πολίτες
- 5) μελέτες, έρευνες και στρατηγικά σχέδια που έχουν εκπονηθεί από τον Δήμο Αθηναίων, κρατικούς φορείς και διεθνείς οργανισμούς

Ο Δήμος Αθηναίων, για την κατάρτιση του Επιχειρησιακού Προγράμματος, ακολούθησε τη διαδικασία που προβλέπεται από το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, και συγκεκριμένα τα παρακάτω βήματα:

1. Το καθ' ύλην αρμόδιο Τμήμα Στρατηγικού Σχεδιασμού και Προγραμματισμού της Διεύθυνσης Στρατηγικού Σχεδιασμού, Ανθεκτικότητας, Καινοτομίας και Τεκμηρίωσης συγκέντρωσε με την υπ' αριθμ. 204339/13-8-2025 εγκύκλιο του Γενικού Γραμματέα του Δήμου τα απαιτούμενα στοιχεία από τις υπηρεσίες του Δήμου, τα Νομικά Πρόσωπα, τις Δημοτικές Κοινότητες και τους πολίτες σχετικά με την υφιστάμενη κατάσταση και τις προτάσεις τους για τις αναπτυξιακές προτεραιότητες του Δήμου. Η ανάλυση S.W.O.T. χρησιμοποιήθηκε ως μεθοδολογικό εργαλείο αξιολόγησης της υφιστάμενης κατάστασης βάσει των ευρημάτων των πρωτογενών πηγών και αναφέρεται στις Δυνατότητες (Strengths) στην περιοχή και στο εσωτερικό του Δήμου ως οργανισμός, στις Αδυναμίες (Weaknesses), οι οποίες πρέπει να περιοριστούν ώστε να μην αποτελούν ανασταλτικό παράγοντα στην αναπτυξιακή πορεία του Δήμου Αθηναίων, σε Ευκαιρίες (Opportunities) για ανάπτυξη και τις οποίες πρέπει να αξιοποιήσει ο στρατηγικός σχεδιασμός του Δήμου αλλά και σε Απειλές (Threats) που ενδέχεται να αντιμετωπίσει στο μέλλον. Η ανάλυση αυτή διαμορφώνει το πλαίσιο για την εκπόνηση του Στρατηγικού Σχεδίου του Δήμου Αθηναίων για τα έτη 2024-2028.
2. Κατά το στάδιο αυτό αξιοποιήθηκε η αξιολόγηση του προηγούμενου Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου για τα έτη 2015-2019, καθώς και οι διαθέσιμες μελέτες, έρευνες και στρατηγικά σχέδια που έχουν εκπονηθεί τόσο από τον Δήμο Αθηναίων όσο και από διάφορους κρατικούς φορείς και διεθνείς οργανισμούς.
3. Με βάση τα παραπάνω συντάχθηκε το Στρατηγικό Σχέδιο (Α' Φάση) του Δήμου, το οποίο υποβάλλεται στο Δημοτικό Συμβούλιο προκειμένου να συζητηθεί και να εγκριθεί.
4. Μετά την λήψη απόφασης του Σώματος, το Στρατηγικό Σχέδιο πρόκειται να τεθεί σε δημόσια διαβούλευση τουλάχιστον επί δύο (2) εβδομάδες, με καταχώρηση στην ιστοσελίδα του Δήμου, καθώς και με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο για την συμμετοχή

των πολιτών και των τοπικών φορέων. Κατά τη διάρκεια της περιόδου δημοσιοποίησης δύναται να υποβληθούν προτάσεις, εγγράφως ή ηλεκτρονικά, από πολίτες ή ενώσεις πολιτών και από τοπικούς, κοινωνικούς και οικονομικούς φορείς.

5. Μετά την ολοκλήρωση της δημόσιας διαβούλευσης, το αρμόδιο Τμήμα Στρατηγικού Σχεδιασμού και Προγραμματισμού της Διεύθυνσης Στρατηγικού Σχεδιασμού, Ανθεκτικότητας, Καινοτομίας και Τεκμηρίωσης, πρόκειται να επεξεργαστεί τυχόν προτάσεις που θα προκύψουν από την δημόσια διαβούλευση και να διαμορφώσει το Στρατηγικό Σχέδιο για να το εισηγηθεί στο Δημοτικό Συμβούλιο για ψήφιση.

6. Μετά την λήψη απόφασης του Σώματος για την ψήφιση του οριστικοποιημένου Στρατηγικού Σχεδίου (Α΄ Φάση), πρόκειται να εκπονηθεί το Επιχειρησιακό Σχέδιο (Β΄ Φάση) για να προσδιοριστούν οι αναπτυξιακές προτεραιότητες του Δήμου την περίοδο 2024-2028 σε σχέση με τους στρατηγικούς στόχους, προκειμένου κάθε Υπηρεσία να καταρτίσει σχέδιο δράσης.

7. Κατά την εκπόνηση του Επιχειρησιακού Σχεδίου (Β΄ Φάση) πρόκειται να καταρτιστούν Δείκτες Παρακολούθησης και Αξιολόγησης για την παρακολούθηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος. Οι Δείκτες αυτοί πρόκειται να εξειδικευτούν σε δείκτες εισροών, εκροών και αποτελέσματος προκειμένου να τεθούν μετρήσιμοι στόχοι για όλες τις δράσεις των Υπηρεσιών.

8. Το Επιχειρησιακό Σχέδιο (Β΄ Φάση) πρόκειται να υποβληθεί στο Δημοτικό Συμβούλιο προκειμένου να συζητηθεί και να εγκριθεί.

9. Το εγκεκριμένο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (Α΄ Φάση και Β΄ Φάση) πρόκειται να καταχωρηθεί στην ιστοσελίδα του Δήμου και να δημοσιοποιηθεί με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

1.1 Η ιστορική πορεία της πόλης

Ιστορική Ταυτότητα της Πόλης της Αθήνας (Αρχαϊκή Εποχή – Νεότεροι Χρόνοι)

Η Αθήνα αποτελεί μία από τις μακροβιότερες ιστορικές πόλεις της Ευρώπης, με διαρκή πολιτισμική παρουσία και εξέλιξη από την αρχαιότητα έως τη σύγχρονη εποχή. Από την Αρχαϊκή Εποχή, ήδη από τον 8ο αιώνα π.Χ., η πόλη αναδεικνύεται σε πολιτικό και πολιτιστικό κέντρο με διακριτή ταυτότητα, διαμορφώνοντας θεσμούς, αξίες και πρακτικές που θα διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο στην ιστορική πορεία του ελλαδικού χώρου και πέραν αυτού. Κατά την Αρχαϊκή Εποχή (περ. 800–500 π.Χ.), η Αθήνα αρχίζει να διαμορφώνει τη μοναδική της πολιτική και πολιτιστική ταυτότητα. Σε αυτή την περίοδο εδραιώνεται η μετάβαση από την πατροπαράδοτη αριστοκρατική κοινωνία στην εμφάνιση των πρώτων θεσμών συλλογικής διοίκησης και δικαιοσύνης, προετοιμάζοντας το έδαφος για τη δημοκρατία. Σύμφωνα με τον Pierre Grimal (1996), η καθημερινή ζωή στην Αθήνα χαρακτηριζόταν από έντονη αίσθηση κοινοτικής συμμετοχής, με τον δήμο να αποκτά όλο και πιο ενεργό ρόλο στις αποφάσεις που αφορούσαν την πόλη.

Ο δημόσιος βίος, η ανάπτυξη του θεσμού της Εκκλησίας του Δήμου, η σταδιακή αποδυνάμωση των ευγενών και η ενίσχυση των μικροϊδιοκτητών, διαμορφώνουν ένα νέο πολιτικό ήθος. Παράλληλα, η πόλη μετασχηματίζεται πολεοδομικά και κοινωνικά, με την ανάπτυξη αγορών, δημόσιων χώρων και ιερών (όπως ο πρώτος ναός της Αθηνάς Παρθένου), που λειτουργούν ως πυρήνες συλλογικής ταυτότητας και πολιτιστικής ενότητας.

Η παιδεία, η θρησκευτική λατρεία, τα αγωνίσματα, αλλά και η συμμετοχή στα κοινά, αποτελούν κρίσιμες εκφάνσεις της αθηναϊκής καθημερινότητας. Οι γιορτές, όπως τα Παναθήναια, δεν ήταν απλώς θρησκευτικές τελετές, αλλά κοινωνικο-πολιτικά γεγονότα που ενίσχυαν τη συνοχή του άστεως. Μέσα από αυτές τις λειτουργίες, η Αθήνα της Αρχαϊκής Περιόδου οικοδομεί τη βάση για τη μετέπειτα ακμή της στην Κλασική Εποχή.

Η Θέση της Γυναίκας – Από τον Οίκο στον Δήμο

Στην Αθήνα της Αρχαϊκής Εποχής, η γυναίκα είχε περιορισμένο δημόσιο ρόλο και βρισκόταν κυρίως εντός της σφαίρας του οίκου, δηλαδή του νοικοκυριού. Παρότι αποκλεισμένη από την πολιτική ζωή, η παρουσία της στη διατήρηση των εθίμων, στη θρησκευτική ζωή (όπως στα Θεσμοφόρια και στα Παναθήναια) και στη μετάδοση της παράδοσης ήταν κρίσιμη. Η συμβολή της στη διατήρηση της κοινωνικής συνέχειας μέσα από τη μητρότητα, την ανατροφή των παιδιών και την ηθική διδασκαλία αποτελεί κομμάτι της «αόρατης ισχύος» που κρατούσε ενωμένο τον κοινωνικό ιστό.

Αυτό το ιστορικό υπόβαθρο μπορεί να αξιοποιηθεί σήμερα ως βάση για την προώθηση της ισότητας των φύλων και της ενεργού συμμετοχής των γυναικών στην τοπική αυτοδιοίκηση, αναδεικνύοντας το διαχρονικό τους ρόλο στη διαμόρφωση της κοινωνίας.

Η Παιδεία και η Αγωγή των Νέων – Πυρήνας Πολιτισμού και Ηθικής

Η αγωγή των νέων στην Αρχαϊκή Αθήνα ήταν ουσιαστικά μια διαπαιδαγώγηση προς την αρετή και το ήθος. Περιλάμβανε όχι μόνο σωματική άσκηση (γυμναστική και πολεμική εκπαίδευση), αλλά και μουσική, ποίηση και ρητορική, στοιχεία που διαμόρφωναν τον ολόπλευρα καλλιεργημένο πολίτη. Η παιδεία ήταν τρόπος ένταξης στον κοινωνικό ιστό και μέσο ενίσχυσης της συνοχής, αφού διαμόρφωνε κοινές αξίες και πρότυπα. Αυτός ο πολυδιάστατος εκπαιδευτικός στόχος συναντάται και σήμερα στις στρατηγικές που επιδιώκουν τη σύνδεση της εκπαίδευσης με τον πολιτισμό, την τέχνη και την κοινωνική υπευθυνότητα. Ο Δήμος Αθηναίων μπορεί να εμπνευστεί από αυτήν την αρχαία προσέγγιση για να σχεδιάσει προγράμματα διαγενεακής εκπαίδευσης, αστικής παιδείας και πολιτιστικής ενδυνάμωσης.

Κατά την Κλασική Εποχή (5ος–4ος αι. π.Χ.), η Αθήνα εισέρχεται στην περίοδο της ακμής της, ήταν κυρίαρχη στην ανατολική Μεσόγειο μετά τη ναυμαχία της Σαλαμίνας. Όταν η πόλη καταστράφηκε από τους Πέρσες, κατασκευάστηκαν τα Μακρά Τείχη, μήκους επτά (7) χιλιόμετρα για να προφυλάξουν την Αθήνα μέχρι και το λιμάνι του Πειραιά. Αργότερα, ο Περικλής πρότεινε την ανασυγκρότηση της πόλης με επίκεντρο τον Παρθενώνα, επιδιώκοντας τη δόξα για τους Αθηναίους. Τα δημόσια κτίρια και ο δημόσιος χώρος, τα απλά σπίτια που ήταν παρόμοια μεταξύ τους ήταν βασικά οικοδομικά χαρακτηριστικά της πόλης. Αναπτύσσεται το πολίτευμα της άμεσης δημοκρατίας, ακμάζουν οι τέχνες, η φιλοσοφία και οι επιστήμες, ενώ αναδεικνύονται κορυφαίες μορφές όπως ο Περικλής, ο Σωκράτης, ο Πλάτων και ο Αριστοτέλης. Η Ακρόπολη και τα μνημεία της περιόδου αυτής, με κορυφαίο τον Παρθενώνα, παραμένουν παγκόσμια σύμβολα πολιτισμού. Η Κλασική Αθήνα του 5ου–4ου αιώνα π.Χ. αποτελεί την κορυφαία φάση στην ιστορία της πόλης, όπου διαμορφώθηκαν θεμελιώδεις έννοιες που συνέβαλαν στην παγκόσμια πολιτιστική κληρονομιά. Στην περίοδο αυτή, η έννοια του πολίτη ξεπέρασε τη στενή έννοια του απλού κατοίκου όπου διαμορφώθηκε ο ενεργός πολίτης που συμμετείχε άμεσα στη λήψη αποφάσεων και στη διοίκηση της πόλης (Grimal, 1996).

Η δημοκρατία της Αθήνας, συστατικό στοιχείο της κλασικής περιόδου, θεμελιώθηκε στην αρχή της ισονομίας και της ισοπολιτείας, όπου κάθε πολίτης είχε δικαίωμα ψήφου και λόγου. Η συλλογική λήψη αποφάσεων μέσω της Εκκλησίας του Δήμου και των άλλων δημοκρατικών θεσμών αναδεικνύει το πολίτευμα ως ένα σύστημα συμμετοχικής διακυβέρνησης, που αποτέλεσε μοντέλο για τη σύγχρονη δημοκρατία (Ober, 1998).

Παράλληλα, η παιδεία στην Κλασική Αθήνα δεν ήταν απλά μια ατομική υπόθεση, αλλά κοινό αγαθό και απαραίτητο εργαλείο πολιτιστικής ενότητας και κοινωνικής συνοχής. Μέσω της παιδείας, οι πολίτες διδάσκονταν τα γράμματα, τη μουσική, την

ιστορία, τη ρητορική και τη φιλοσοφία, στοιχεία που καλλιέργησαν την κριτική σκέψη και την αίσθηση του καθήκοντος απέναντι στην πόλη-κράτος (Marrou, 1956). Η παιδεία αποτέλεσε επίσης βασικό μοχλό για την ανάδειξη των τεχνών και των γραμμάτων, ενισχύοντας την πολιτιστική ακμή της Αθήνας.

Ο πολιτισμός της Κλασικής Αθήνας είναι παγκοσμίως αναγνωρισμένος, με έργα αρχιτεκτονικής, γλυπτικής, θεάτρου και φιλοσοφίας που διαμόρφωσαν το πνευματικό υπόβαθρο της Δύσης. Οι μεγάλοι φιλόσοφοι όπως ο Σωκράτης, ο Πλάτων και ο Αριστοτέλης, οι τραγικοί ποιητές όπως ο Αισχύλος, ο Σοφοκλής και ο Ευριπίδης, καθώς και οι αρχιτέκτονες που δημιούργησαν τον Παρθενώνα, συνέβαλαν καθοριστικά στην ανάδειξη της Αθήνας σε παγκόσμιο πολιτιστικό κέντρο (Cartledge, 1997). Συνεπώς, δεν είναι μόνο ιστορική περίοδος, αλλά και κοινό κεφάλαιο πολιτισμού και πολιτικής συνείδησης, που παραμένει πηγή έμπνευσης και ταυτότητας για τη σύγχρονη Αθήνα και την παγκόσμια κοινότητα. Η Αθήνα, ωστόσο, έχασε την αίγλη της μετά το τέλος της διακυβέρνησης του Περικλή, ενώ αργότερα και για τις επόμενες δύο χιλιετίες, υπέστη επεμβάσεις από Χριστιανούς, Φράγκους, Ενετούς και Οθωμανούς.

Η Ελληνιστική και η Ρωμαϊκή Περίοδος

Κατά την Ελληνιστική περίοδο (323–31 π.Χ.), η Αθήνα διατηρεί τον χαρακτήρα της ως πνευματικό και πολιτιστικό κέντρο του κόσμου. Οι μεγάλες φιλοσοφικές σχολές, όπως η Ακαδημία του Πλάτωνα και το Λύκειο του Αριστοτέλη, συνεχίζουν να λειτουργούν και να προσελκύουν μαθητές από όλο τον ελλαδικό χώρο και πέραν αυτού. Η πόλη αποτελεί σημείο συνάντησης ιδεών και πνευματικής ανανέωσης, ενώ η τέχνη και η επιστήμη ανθίζουν μέσα σε ένα περιβάλλον πολιτιστικής αλληλεπίδρασης (Camp, 2001).

Η Ρωμαϊκή περίοδος (146 π.Χ.–330 μ.Χ.) χαρακτηρίζεται από την πολιτική ενσωμάτωση της Αθήνας στο Ρωμαϊκό κράτος, η οποία όμως δεν αλλοιώνει την πνευματική της αίγλη. Αντίθετα, η ρωμαϊκή διοίκηση επιχορηγεί και προωθεί την ανέγερση σημαντικών δημόσιων έργων, όπως η Ρωμαϊκή Αγορά, το Ωδείο του Ηρώδη του Αττικού και η Βιβλιοθήκη του Αδριανού, που συμβάλλουν στην αναβάθμιση της πόλης ως κέντρου πολιτισμού και κοινωνικής ζωής (Travlos, 1980).

Η Βυζαντινή Εποχή

Με την πτώση της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας και την ανάδυση της Βυζαντινής αυτοκρατορίας, η Αθήνα χάνει μεγάλο μέρος της παλαιάς της πολιτικής ισχύος, ωστόσο διατηρεί το πνευματικό της ρόλο. Η πόλη μετασχηματίζεται σε σημαντικό θρησκευτικό κέντρο, καθώς χριστιανικοί ναοί και μοναστήρια αναπτύσσονται στο ιστορικό κέντρο. Αυτά τα μνημεία, που διασώζονται μέχρι σήμερα, αποτελούν τεκμήρια της μεταστροφής της πόλης σε ένα κέντρο ορθόδοξης πίστης και βυζαντινής κουλτούρας (Βλαχόπουλος, 2012).

Η Οθωμανική Περίοδος (1456–1833)

Κατά την Οθωμανική περίοδο, η Αθήνα παραμένει μια μικρή επαρχιακή πόλη, χωρίς τη σημασία που είχε ως πρωτεύουσα κράτους. Η πόλη παρουσιάζει χαμηλό πληθυσμιακό δυναμικό, με εκτιμώμενο πληθυσμό 8.000–12.000 κατοίκους τον 17ο αιώνα. Η παρουσία Ελλήνων, Τούρκων, Εβραίων, Αρμενίων και περιηγητών προσδίδει πολυεθνικό χαρακτήρα, παρά την επαρχιακή της μορφή. Το ενδιαφέρον των Ευρωπαίων για την αρχαιότητα που την επισκέπτονται καταγράφουν με θαυμασμό τα αρχαία κατάλοιπα σε συνδυασμό με τις τοπικές ελληνικές κοινότητες και την εκκλησιαστική ζωή, διατηρεί τη σύνδεση της πόλης με το ιστορικό της παρελθόν (Λεοντσίνης, 1999). Η τοπική ταυτότητα και η σχέση με την ελληνική αρχαιότητα παραμένουν ζωντανές, ενώ η παρουσία φιλελλήνων Ευρωπαίων ενισχύει το ενδιαφέρον για την ελληνική κληρονομιά. Η Αθήνα γίνεται πεδίο συνύπαρξης πολιτισμών και διατηρεί τη μοναδική της θέση στο πολιτιστικό γίγνεσθαι της περιοχής (Λεοντσίνης, 1999).

Πριν την Επανάσταση του 1821

Στο τέλος της οθωμανικής κυριαρχίας, η Αθήνα ήταν μια επαρχιακή κωμόπολη με περίπου τέσσερις χιλιάδες (4.000) κατοίκους. Η δόμηση ήταν πυκνή με λαβυρινθοειδή ιστό και χαμηλά κτίρια στην Ακρόπολη και στις ανατολικές και βόρειες πλαγιές της πόλης. Δεν υπήρχαν δημόσιοι κήποι ή άλση εντός των τειχών. Δύο περίπου χιλιόμετρα πέρα από τις δυτικές παρυφές της πόλης, απλωνόταν ο ελαιώνας, μία ζώνη πρασίνου με πάνω από διακόσιες χιλιάδες ελαιόδεντρα σε μία έκταση δέκα (10) τετραγωνικών χιλιομέτρων που κάλυπτε όλη την κοιλάδα του Κηφισού. Κατά την επανάσταση του 1821 και ιδιαίτερα κατά τη δεύτερη πολιορκία της Ακρόπολης, το 1826, η πόλη καταστράφηκε σχεδόν ολοσχερώς.

Η Νεότερη Αθήνα

Η πρώτη δεκαετία του ελληνικού κράτους

Μετά την ίδρυση του ανεξάρτητου ελληνικού κράτους, η Αθήνα αναδεικνύεται σε πρωτεύουσα το 1834, υπό τη βασιλεία του Όθωνα και αναπτύσσεται με ταχύτατους ρυθμούς. Ο Βαυαρός Πρίγκιπας Όθωνας εκλέχθηκε Βασιλιάς των Ελλήνων και ήρθε να ζήσει στην Αθήνα. Η σημαντικότερη αιτία επιλογής της Αθήνας ως πρωτεύουσα του νεοσύστατου κράτους ήταν ο συναισθηματικός δεσμός του πατέρα του Όθωνα και βασιλιά της Βαυαρίας, Λουδοβίκου Α', με την πολιτιστική κληρονομιά της πόλης. Μερικές πολεοδομικές μελέτες για τη νέα Αθήνα ήταν σημαντικές για την ανοικοδόμησή της και την εξέλιξή της, επιδιώκοντας τη δημιουργία μιας εκτεταμένης ζώνης ανασκαφών γύρω από την Ακρόπολη. Ωστόσο, είχαν διατυπωθεί διαφωνίες για τη χωροθέτηση της πόλης, αναφορικά με την επέκταση μιας «πόλης επί λόφων» προς τα δυτικά και νότια ή σε επίπεδο έδαφος βόρεια και ανατολικά. Ξεκίνησε η κοινωνική ενσωμάτωση νέων πληθυσμών μέσω προγραμμάτων αλληλεγγύης και πολιτισμού. Αρχίζει μια νέα φάση ραγδαίας πολεοδομικής και πολιτικής ανάπτυξης, με την πόλη να επεκτείνεται και να συγκεντρώνει τις διοικητικές, πολιτιστικές και

κοινωνικές λειτουργίες του κράτους. Η Νεότερη Αθήνα γίνεται το κέντρο του εθνικού βίου και συμβολίζει την ελπίδα για αναγέννηση και πρόοδο. Καθοριστικές στιγμές της νεότερης πορείας της πόλης αποτελούν η Μικρασιατική Καταστροφή και η εγκατάσταση προσφύγων του 1922, η κατοχή, η αντίσταση και η μεταπολεμική ανάπτυξη διαμόρφωσαν τις κοινωνικές δομές της σύγχρονης πόλης όπως για: ενίσχυση της συλλογικής ιστορικής μνήμης μέσα από την τοπική εκπαίδευση, πολιτιστικές διαδρομές και γειτονιές-φορείς ιστορικών εμπειριών (π.χ. Νέος Κόσμος, Κυψέλη, Μεταξουργείο) που αναμόρφωσαν τον κοινωνικό και πολεοδομικό ιστό, καθώς και οι περίοδοι της Κατοχής και της Αντίστασης, που διαμόρφωσαν τη συλλογική μνήμη και ταυτότητα.

Η μεταπολεμική ανοικοδόμηση και η ταχεία αστικοποίηση οδήγησαν στη διαμόρφωση της σύγχρονης εικόνας της Αθήνας, ως μιας δυναμικής, πολυπολιτισμικής μητρόπολης που συνδυάζει ιστορικό πλούτο με σύγχρονες προκλήσεις (Στεφανίδου, 2007 · Σγούρος, 2010).

Μεταπολίτευση (1975–σήμερα)

Η περίοδος της Μεταπολίτευσης που ξεκινά μετά την πτώση της δικτατορίας το 1974, αποτέλεσε ορόσημο για την πολιτική, κοινωνική και πολεοδομική εξέλιξη της Αθήνας. Η αποκατάσταση της δημοκρατίας συνοδεύτηκε από ταχεία αστικοποίηση, αλλά και αδύναμο πολεοδομικό σχεδιασμό, με αποτέλεσμα τη συνεχιζόμενη ανοικοδόμηση χωρίς επαρκή πρόνοια για κοινόχρηστους χώρους. Παράλληλα, η πολιτιστική έκφραση ενισχύθηκε, ενώ η Αθήνα άρχισε να διαμορφώνεται ως κέντρο τριτογενούς τομέα, εκπαίδευσης και υπηρεσιών.

Στη μεταπολεμική Ελλάδα η βιομηχανία λίγο συνέβαλε στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας, ενώ ο δευτερογενής τομέας της οικονομίας βασίστηκε κυρίως σε μικρές οικογενειακές επιχειρήσεις. Η αποβιομηχάνιση σε όλη την Ευρώπη από το 1978 έως το 1988 συνέβαλε στη μείωση της βιομηχανικής απασχόλησης στην Αττική κατά 9,5%. Σχετικά με την ανάπτυξη της βιομηχανικής δραστηριότητας, μελέτες το 1997 δείχνουν ότι το βιομηχανικό προϊόν στην Ελλάδα ήταν μόνο το 13% της εθνικής παραγωγής, ενώ στην Ευρώπη των 15, το σχετικό ποσοστό ήταν 20,7%. Για το 1998, τα επαγγέλματα του δευτερογενούς τομέα ήταν μόνο 25,3% επί του συνόλου των επαγγελματιών, ενώ του τριτογενούς τομέα ήταν 73,7%.

Σχετικά με τον αστικό χώρο, λόγω της αύξησης της κτιριακής πυκνότητας στο Δήμο, της μείωσης της αναλογίας κτιστού και άκτιστου χώρου και της έλλειψης προσαρμοσμένων δημόσιων χώρων, το κέντρο της Αθήνας άρχισε να υποβαθμίζεται βαθμιαία και η ποιότητα κατοίκησης να υποχωρεί. Επίσης, η αύξηση του κυκλοφοριακού φόρτου δημιούργησε συνθήκες συμφόρησης και ρύπανσης στο κέντρο της πόλης, με αποτέλεσμα τα υψηλά οικονομικά στρώματα να μετακινηθούν στις περιοχές εξοχικής κατοικίας, τις προαστιακές κηπουπόλεις.

Μετά τη δεκαετία του '80, οι πολιτικές αλλαγές στην Ευρώπη επέτρεψαν τη μετανάστευση προς τη Δύση. Η Ελλάδα και η Αθήνα γνώρισαν, για πρώτη φορά, τη μετανάστευση από το εξωτερικό. Σύμφωνα με την απογραφή πληθυσμού του 2001,

το 10% επί του συνολικού πληθυσμού στη μητροπολιτική περιοχή της Αθήνας ήταν αλλοδαποί. Οι απογραφές του 1991 και του 2011 δείχνουν ότι σε είκοσι χρόνια στο Δήμο Αθηναίων, ο ελληνικός πληθυσμός μειώθηκε κατά 36% (803.551 το 1991 - 512.386 το 2011), ενώ ο πληθυσμός των αλλοδαπών αυξήθηκε θεαματικά κατά 492% (82.425 το 1991 - 405.831 το 2011).

Η απογραφή του 2021 δείχνει περαιτέρω μείωση του συνολικού πληθυσμού στο Δήμο Αθηναίων, ο οποίος καταγράφηκε στους 643.452 κατοίκους, με σημαντική παρουσία αλλοδαπών, αν και ο αριθμός τους εμφανίζεται ελαφρώς μειωμένος σε σχέση με το 2011, λόγω εξερχόμενης μετανάστευσης και αλλαγών στον πληθυσμό. Παρά τη μείωση, η Αθήνα διατηρεί πολυπολιτισμικό χαρακτήρα, καθώς μεγάλο μέρος των κατοίκων της προέρχεται από διαφορετικές χώρες, κυρίως της Νότιας και Ανατολικής Ευρώπης, της Ασίας και της Αφρικής.

Η Σύγχρονη Αθήνα

Από τις αρχές της δεκαετίας του 1950 και μέχρι τη δικτατορία, η βιομηχανική ανάπτυξη και η συνεχόμενη διόγκωση του δημοσίου τομέα συνέβαλαν στη σταδιακή εγκατάλειψη της υπαίθρου. Το μεγαλύτερο ποσοστό της εσωτερικής μετανάστευσης απορροφήθηκε από την πρωτεύουσα. Σύμφωνα με τις απογραφές του 1951, 1961, 1971, 1981, οι κάτοικοι της Αθήνας αυξήθηκαν κυρίως κατά τις δεκαετίες του '50 και του '60 καθώς και μέχρι τις αρχές του '70. Η αστικοποίηση και η ανάγκη στέγασης του νέου εργατικού δυναμικού στο κέντρο της πόλης δημιούργησαν ζήτηση για αύξηση της κτιριακής πυκνότητας στον αστικό ιστό που σταδιακά εξαπλώθηκε. Η συνεχόμενη υποδιαίρεση ιδιοκτησιών και η αντικατάσταση των οικογενειακών κατοικιών από τις πολυκατοικίες, οι υψηλοί συντελεστές του γενικού κανονισμού κτιρίων καθώς και ο νόμος «Περί οριζόντιας ιδιοκτησίας» διαμόρφωσαν ένα νέο πλαίσιο για την κατασκευή κτιρίων και αύξησαν την αξία της αστικής γης. Στο πλαίσιο αυτό, ο θεσμός της αντιπαροχής έδωσε τη δυνατότητα σε ιδιοκτήτες χωρίς κεφάλαιο να συνεργαστούν επικερδώς με επενδυτές στην κατασκευή πολυκατοικιών (συνήθως χαμηλής ποιότητας). Αυτή η διαδικασία ωστόσο εξαφάνισε αρκετά στοιχεία ιστορικής μνήμης της πόλης. Επιπλέον, παρά τις προτάσεις επίλυσης πολεοδομικών και αστικών προβλημάτων, δεν εκπονήθηκε ένας ολοκληρωμένος αστικός σχεδιασμός και δεν υπήρξαν συγκεκριμένα γενικά ρυθμιστικά σχέδια για την ανάπτυξη της Αθήνας. Τόσο η πυκνότητα όσο και οι υποδομές της Αθήνας παρουσίασαν επίσης σημαντικές μεταβολές. Τα ηλεκτρικά λεωφορεία αντικατέστησαν τα τραμ στις γραμμές Κυψέλη-Παγκράτι και Πατήσια-Αμπελόκηποι, ο υπόγειος σιδηρόδρομος Πειραιάς-Ομόνοια επεκτάθηκε μέχρι την Κηφισιά και "αναβαθμίστηκαν" οι λεωφόροι Συγγρού και Κηφισίας, δίνοντας διέξοδο στις βόρειες και νότιες περιοχές του λεκανοπεδίου.

Εντούτοις, η Αθήνα, από την δεκαετία του 1950 κι έπειτα, αναπτύχθηκε σε μία μητρόπολη που αποτελεί το πολιτικό, εμπορικό, διοικητικό και πολιτιστικό κέντρο της χώρας. Ο μεγάλος πληθυσμός που μετακινήθηκε προς τον Δήμο Αθηναίων διαμόρφωσε το αστικό τοπίο της πρωτεύουσας. Ωστόσο, δημιουργήθηκαν νέες ανάγκες για στέγαση και υποδομές στην πόλη (όπως μεταφορές, ενέργεια, νερό), ενώ αυξήθηκε η αστική ρύπανση που οδήγησε σε μαζική έξοδο των κατοίκων προς τα προάστια από τη δεκαετία του 1980 και μετά (μείωση 13%, απογραφή 1991).

Επιπλέον, την περίοδο 1991-2001, η μαζική εισροή μεταναστών από το εξωτερικό προκάλεσε νέες μορφές κινητικότητας του πληθυσμού, αυξάνοντας τους ξένους κατοίκους στο Δήμο Αθηναίων αλλά μειώνοντας τους Έλληνες κατοίκους κατά 20%. Την δεκαετία του 2010, η μείωση του μόνιμου πληθυσμού εντάθηκε λόγω της προσφυγικής και κοινωνικό-οικονομικής κρίσης, ενώ η εικόνα της πόλης υποβαθμίστηκε. Παρά ταύτα, η Αθήνα παραμένει μία σύγχρονη ευρωπαϊκή μητρόπολη που φιλοξενεί περίπου το 34% του συνολικού πληθυσμού της χώρας, ενώ αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα οικονομικά κέντρα στη Νοτιοανατολική Ευρώπη με παγκόσμια επιρροή. Διατηρώντας αναλλοίωτο το ιστορικό της υπόβαθρο, η Αθήνα εξελίσσει την δυναμική της ως ένα πολυπολιτισμικό αστικό ιστό, με σύγχρονες υποδομές, χωρίς ωστόσο να εξαλειφθούν οι κοινωνικές και χωρικές ανισότητες που την χαρακτηρίζουν. Η διαχρονική ιστορία της Αθήνας αποτελεί θεμέλιο για το στρατηγικό σχεδιασμό ενός βιώσιμου και συμμετοχικού μέλλοντος, με σεβασμό στην πολιτιστική κληρονομιά και εστίαση στην ποιότητα ζωής των κατοίκων της (Papageorgiou-Venetas, 2001).

Με αυτόν τον σκοπό, η εξέλιξη της Αθήνας ως δημοφιλή τουριστικό προορισμό λόγω της μοναδικής ιστορίας και του πολιτισμού της, την έχει μετατρέψει σε έναν από τους σημαντικότερους κινητήριους παράγοντες της οικονομίας της χώρας τα τελευταία χρόνια. Με τον αριθμό των επισκεπτών να φτάνει τα 6,4 εκατομμύρια το 2019, η επιχειρηματική δραστηριότητα στον τομέα του τουρισμού έχει ενισχυθεί, παρά την σημαντική αλλά προσωρινή οπισθοδρόμηση κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19. Αυτή η προσπάθεια λαμβάνει υπόψη τα κοινά συμφέροντα των επισκεπτών, των κατοίκων και των επιχειρήσεων και προετοιμάζει κατάλληλα την πόλη για αυξημένες τουριστικές ροές, οι οποίες με τη σειρά τους επιφέρουν αυξημένες απαιτήσεις όσον αφορά την κατανάλωση ενέργειας και πόρων, τη διαχείριση αποβλήτων, τις μεταφορές, τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και του τοπίου, καθώς και την αποτελεσματική διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς. Παρά την τουριστική εικόνα της Αθήνας, ωστόσο, το 13,7% του πληθυσμού στην Περιφέρεια Αττικής (ΕΛΣΤΑΤ 2019) διατρέχει κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού. Αυτό αντανακλάται και στο 23% των νοικοκυριών της Αθήνας που αντιμετώπισαν ενεργειακή φτώχεια την τελευταία δεκαετία. Τα ποσοστά φτώχειας επιδεινώνονται περαιτέρω από την αυξητική τάση των τιμών των καταναλωτικών αγαθών στη χώρα τα τελευταία χρόνια. Αυτό με τη σειρά του έχει επηρεάσει την προσιτότητα της αγοράς ακινήτων στην Αθήνα, καθώς μετά από ένα ιστορικό χαμηλό το 2013, σήμερα οι τιμές των ακινήτων και τα ενοίκια έχουν αυξηθεί ραγδαία. Όλα αυτά σήμερα διαμορφώνουν ένα αβέβαιο περιβάλλον για οποιαδήποτε μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα, στο βαθμό που η μετάβαση έχει κόστος και κοινωνικοοικονομικές συνέπειες για όλους τους εμπλεκόμενους.

Δημοτικές Κοινότητες πλην της 5^{ης} Δημοτικής Κοινότητας, επίσης, νότια με την περιοχή της Καλλιθέας και ανατολικά, με τις περιοχές Καισαριανής και Ζωγράφου.

Η 2^η Δημοτική Κοινότητα είναι η τέταρτη μεγαλύτερη σε έκταση Δημοτική Κοινότητα του Δήμου Αθηναίων, με έκταση 4.861 στρέμματα. Περιλαμβάνει τις εξής συνοικίες: Νέος Κόσμος, Δουργούτι, Γούβα, Παγκράτι, Ζάππειο, Στάδιο, Προφήτης Ηλίας, Α΄ Νεκροταφείο και Ωδείο. Γειτνιάζει με την 1^η Δημοτική Κοινότητα και τις περιοχές Καλλιθέας, Νέας Σμύρνης, Δάφνης, Υμηττού, Βύρωνα και Καισαριανής.

Η 3^η Δημοτική Κοινότητα είναι η τρίτη μεγαλύτερη σε έκταση Δημοτική Κοινότητα του Δήμου με έκταση 6.053 στρέμματα, που αναλογούν σε ποσοστό 16,06% επί της συνολικής έκτασης του Δήμου. Περιλαμβάνει τις εξής συνοικίες: Ελαιώνας, Άνω Πετράλωνα, Κάτω Πετράλωνα, Ακρόπολη, Ρουφ, Βοτανικός. Γειτνιάζει με την 1^η και την 4^η Δημοτική Κοινότητα, καθώς επίσης και με τις περιοχές της Καλλιθέας, του Ταύρου και του Αιγάλεω.

Η 4^η Δημοτική Κοινότητα είναι η τρίτη μικρότερη σε έκταση Δημοτική Κοινότητα με επιφάνεια 4.489 στρέμματα. Περιλαμβάνει τις εξής συνοικίες: Ακαδημία Πλάτωνος, Νιρβάνα, Σεπόλια, Κολωνός, Κολοκυνθού και ΟΣΕ. Γειτνιάζει με την 1^η, την 3^η, την 5^η και την 6^η Δημοτική Κοινότητα καθώς και με τις περιοχές Περιστερίου και Αγίων Αναργύρων.

Η 5^η Δημοτική Κοινότητα είναι η δεύτερη μικρότερη σε έκταση Δημοτική Κοινότητα με επιφάνεια 4.018 στρέμματα. Περιλαμβάνει τις εξής συνοικίες: Άνω Πατήσια, Κάτω Πατήσια, Ριζούπολη, Άγιος Ελευθέριος και Προμπονά. Γειτνιάζει με την 4^η και την 6^η Δημοτική Κοινότητα, καθώς και με τις περιοχές Αγίων Αναργύρων, Νέας Χαλκηδόνας, Νέας Φιλαδέλφειας, Νέας Ιωνίας και Γαλασίου.

Η 6^η Δημοτική Κοινότητα είναι η μικρότερη σε έκταση με επιφάνεια 4.012 στρέμματα. Περιλαμβάνει τις εξής συνοικίες: Πλατεία Αμερικής, Άνω Κυψέλη, Πλατεία Αττικής, Κυψέλη και Νέα Κυψέλη. Επίσης, περιλαμβάνει και τις περιοχές του Λόφου Ελικώνος και της πρώην Σχολής Ευελπίδων. Γειτνιάζει βόρεια με την 5^η Δημοτική Κοινότητα, νότια με την 1^η Δημοτική Κοινότητα, δυτικά με την 4^η Δημοτική Κοινότητα και ανατολικά με την 7^η Δημοτική Κοινότητα. Επίσης, τμήμα του βορείου ορίου της γειτνιάζει με την περιοχή Γαλασίου.

Η 7^η Δημοτική Κοινότητα είναι η μεγαλύτερη σε έκταση του δήμου με επιφάνεια 7.733 στρέμματα. Περιλαμβάνει τις εξής συνοικίες: Γκύζη, Ελληνορώσων-Ερυθρός, Κουντουριώτικα, Γηροκομείο, Γουδή, Πολύγωνο και Αμπελόκηποι. Γειτνιάζει με την 1^η Δημοτική Κοινότητα, την 6^η Δημοτική Κοινότητα, τις περιοχές Ψυχικού, Νέου Ψυχικού, Χολαργού, Παπάγου και Ζωγράφου.

Πίνακας 1:Κατανομή έκτασης Δήμου Αθηναίων

Δημοτικές Κοινότητες	Συνοικίες	Έκταση (στρ.)
1 ^η	ΙΛΙΣΙΑ, ΚΟΛΩΝΑΚΙ, ΛΥΚΑΒΗΤΤΟΣ, ΜΟΥΣΕΙΟ-ΕΞΑΡΧΕΙΑ, ΑΓ.ΚΩΝ/ΝΟΣ, ΠΛ. ΒΑΘΗΣ, ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΤΡΙΓΩΝΟ-ΠΛΑΚΑ, ΚΟΥΚΑΚΙ- ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ, ΠΛ. ΑΡΕΩΣ, ΕΥΕΛΠΙΔΩΝ	6.786
2 ^η	ΖΑΠΠΕΙΟ, ΩΔΕΙΟ, ΠΑΓΚΡΑΤΙ, ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ, ΓΟΥΒΑ, ΔΟΥΡΓΟΥΤΙ, Ν. ΚΟΣΜΟΣ, Α' ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟ, ΣΤΑΔΙΟ	4.861
3 ^η	ΑΚΡΟΠΟΛΗ, ΑΝΩ-ΚΑΤΩ ΠΕΤΡΑΛΩΝΑ, ΡΟΥΦ, ΒΟΤΑΝΙΚΟΣ	6.053
4 ^η	ΚΟΛΩΝΟΣ, ΟΣΕ, ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΛΑΤΩΝΟΣ, ΚΟΛΟΚΥΝΘΟΥΣ, ΣΕΠΟΛΙΑ, ΝΙΡΒΑΝΑ	4.489
5 ^η	ΑΓ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ, ΠΡΟΜΠΟΝΑ, ΡΙΖΟΥΠΟΛΗ, ΑΝΩ ΠΑΤΗΣΙΑ, ΠΑΤΗΣΙΑ	4.018
6 ^η	ΠΛ. ΑΜΕΡΙΚΗΣ, ΠΛ. ΑΤΤΙΚΗΣ, ΑΝΩ ΚΥΨΕΛΗ, ΚΥΨΕΛΗ, ΝΕΑ ΚΥΨΕΛΗ	4.012
7 ^η	ΓΚΥΖΗ, ΠΟΛΥΓΩΝΟ, ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ, ΕΛΛΗΝΟΡΩΣΩΝ- ΕΡΥΘΡΟΣ, ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ, ΓΟΥΔΗ, ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΙΚΑ	7.733
ΣΥΝΟΛΟ		37.952

Πηγή: Δήμος Αθηναίων, Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015-2019, Α΄ Φάση

1.2.2 Μορφολογικά και γεωλογικά χαρακτηριστικά

Ο Δήμος Αθηναίων χαρακτηρίζεται ως πεδινή περιοχή με χαμηλό υψόμετρο (70 μ.). Το γεωμορφολογικό του ανάγλυφο είναι ομαλό, με λίγες ήπιες εξάρσεις, όπως ο Λόφος Λυκαβηττού, ο Ιερός Βράχος της Ακρόπολης, ο Λόφος Νυμφών και Μουσών, ο Λόφος Στρέφη και ο Λόφος Αρδηττού. Οι ιστορικοί ποταμοί της Αθήνας Κηφισός, Ιλισός και Ηριδανός έχουν καλυφθεί από συγκοινωνιακά έργα (π.χ., Κηφισός: Εθνική Οδός Αθηνών - Λαμίας, Ιλισός: Μιχαλακοπούλου - Καλλιρρόης). Η ευρύτερη περιοχή

του λεκανοπεδίου περιβάλλεται από τα όρη περιβάλλεται από το Όρος Αιγάλεω και το Ποικίλο Όρος στα δυτικά, την Πάρνηθα στα βορειοδυτικά, την Πεντέλη στα βορειοανατολικά και τον Υμηττό στα ανατολικά. Ο Σαρωνικός κόλπος οριοθετεί το λεκανοπέδιο στα νότια.

Εικόνα 2: Η έκταση του Δήμου Αθηναίων στο λεκανοπέδιο Αττικής

Πηγή: ESRI Imagery

1.2.3 Δημογραφικά χαρακτηριστικά

Ο Δήμος Αθηναίων, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή του μόνιμου πληθυσμού – κατοικιών της χώρας που διενεργήθηκε το 2021 από την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), αποτελεί τον μεγαλύτερο πληθυσμιακά δήμο της Περιφερειακής Ενότητας Κεντρικού Τομέα Αθηνών της Περιφέρειας Αττικής και της χώρας με 643.452 κατοίκους (Πίνακας 2). Επιπλέον, αναφορικά με την σύνθεση του πληθυσμού ανά φύλο στο σύνολο των μόνιμων κατοίκων του Δήμου Αθηναίων, το 48,27% είναι άνδρες και το 51,73% είναι γυναίκες.

Πίνακας 2: Μόνιμος πληθυσμός των 10 μεγαλύτερων Δήμων της χώρας ανά φύλο

ΔΗΜΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΡΡΕΝΕΣ	ΘΗΛΕΙΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ	
				ΑΡΡΕΝΕΣ	ΘΗΛΕΙΣ
ΑΘΗΝΑΙΩΝ	643.452	310.568	332.884	48.27%	51.73%
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	319.044	146.822	172.225	46.01%	53.99%
ΠΑΤΡΕΩΝ	215.923	104.544	111.382	48.41%	51.59%
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	179.301	86.743	92.560	48.38%	51.62%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	168.152	80.643	87.511	47.97%	52.03%
ΛΑΡΙΣΑΙΩΝ	164.093	79.870	84.226	48.69%	51.31%
ΒΟΛΟΥ	139.672	67.233	72.436	48.13%	51.87%
ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ	133.632	65.080	68.555	48.71%	51.29%
ΡΟΔΟΥ	125.112	62.448	62.666	49.91%	50.09%
ΙΩΑΝΝΙΤΩΝ	113.981	54.950	59.028	48.22%	51.78%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Στοιχεία απογραφής 2021

Στο σύνολο του πληθυσμού ανά φύλο, η μεγαλύτερη ομάδα ανδρών είναι μεταξύ 45-49 ετών (26.065 χιλιάδες), ενώ η ελάχιστη ομάδα είναι μεταξύ 0-4 ετών (10.973 χιλιάδες), με σημαντική παρουσία σε ηλικίες μεταξύ 35-39 ετών (πάνω από 20.000 ανά πενταετία). Αντίστοιχα, στο πληθυσμό των γυναικών, η μεγαλύτερη ομάδα είναι άνω των 75 ετών (44.318 χιλιάδες), ενώ η ελάχιστη ομάδα είναι μεταξύ 0-4 ετών (10.216 χιλιάδες), με σημαντική παρουσία σε ηλικίες 40-64 (πάνω από 23.000 ανά πενταετία) (ΕΛΣΤΑΤ, 2021). Παρατηρείται σημαντική υπέρβαση γυναικών στους πολύ ηλικιωμένους συγκριτικά με τους άνδρες άνω των 75 ετών (25.591 χιλιάδες), ενώ στο σύνολο του πληθυσμού του Δήμου, το 21,9% (140,624 χιλιάδες) είναι άνω των 65 ετών και το 10,9% (69.906 χιλιάδες) είναι άνω των 75 ετών. Αναφορικά με τον νεότερο πληθυσμό μεταξύ 0-14 ετών (10,3% του συνόλου, 66.219 χιλιάδες) του Δήμου, οι 34.310 χιλιάδες είναι άνδρες, ενώ οι 31.916 χιλιάδες είναι γυναίκες, παρατηρώντας μία μικρή υπέρβαση αγοριών στα νεότερα ηλικιακά τμήματα. Γενικότερα, παρατηρείται σαφής διαφοροποίηση κατά φύλο στις ηλικιακές ομάδες, ιδιαίτερα στους πολύ ηλικιωμένους.

Τα αποτελέσματα της Απογραφής Πληθυσμού –Κατοικιών 2021 της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ) δείχνουν την πληθυσμιακή εξέλιξη του Δήμου Αθηναίων (Πίνακας 4), παρατηρώντας μείωση του πληθυσμού κατά 26,13% σε σχέση με την απογραφή του 2011 και του 2001. Ειδικότερα, ο Δήμος Αθηναίων παρουσιάζει

μειωμένη πληθυσμιακή πυκνότητα, καταγράφοντας 16.515,71 κατοίκους ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο, συγκριτικά με το 2011 (17.026,82 κατοίκους ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο), το 2001 (20.235,03 κατοίκους ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο) και το 1991 (20.937,33 κατοίκους ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο). Επίσης, πληθυσμιακή μεταβολή παρατηρείται σε κάθε μια από τις επτά Δημοτικές Κοινότητες του Δήμου Αθηναίων (Πίνακες 2 και 3), με βάση την κατανομή του μόνιμου πληθυσμού του Δήμου στις Δημοτικές Κοινότητες, όπως συμπεριλαμβάνεται στην απόφαση 3379/B4-550 (ΦΕΚ Β' 3134/12-5-2023) της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ), για τους Οικισμούς με πληθυσμό άνω των 100.000 κατοίκων. Συγκριτικά μεταξύ των Δημοτικών Κοινοτήτων, τον μεγαλύτερο πληθυσμό έχει η 6^η Δημοτική Κοινότητα (126.151 κάτοικοι), ενώ τον μικρότερο πληθυσμό έχει η 3^η Δημοτική Κοινότητα (46.167 κάτοικοι).

Πίνακας 3:Κατανομή μόνιμου πληθυσμού Δήμου Αθηναίων

ΔΚ	ΣΥΝΟΙΚΙΕΣ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
1η	ΙΛΙΣΙΑ, ΚΟΛΩΝΑΚΙ, ΛΥΚΑΒΗΤΤΟΣ, ΜΟΥΣΕΙΟ-ΕΞΑΡΧΕΙΑ, ΑΓ.ΚΩΝ/ΝΟΣ-ΠΛ. ΒΑΘΗΣ, ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΤΡΙΓΩΝΟ-ΠΛΑΚΑ, ΚΟΥΚΑΚΙ-ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ, ΠΛ. ΑΡΕΩΣ-ΕΥΕΛΠΙΔΩΝ	74.556
2η	ΖΑΠΠΕΙΟ, ΩΔΕΙΟ, ΠΑΓΚΡΑΤΙ, ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ, ΓΟΥΒΑ, ΔΟΥΡΓΟΥΤΙ, Ν. ΚΟΣΜΟΣ, Α' ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟ, ΣΤΑΔΙΟ	100.745
3η	ΑΚΡΟΠΟΛΗ, ΑΝΩ-ΚΑΤΩ ΠΕΤΡΑΛΩΝΑ, ΡΟΥΦ, ΒΟΤΑΝΙΚΟΣ	46.167
4η	ΚΟΛΩΝΟΣ, ΟΣΕ, ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΛΑΤΩΝΟΣ, ΚΟΛΟΚΥΝΘΟΥ, ΣΕΠΟΛΙΑ, ΝΙΡΒΑΝΑ	87.069
5η	ΑΓ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ, ΠΡΟΜΠΟΝΑ, ΡΙΖΟΥΠΟΛΗ, ΑΝΩ ΠΑΤΗΣΙΑ, ΠΑΤΗΣΙΑ	91.719
6η	ΠΛ. ΑΜΕΡΙΚΗΣ, ΠΛ. ΑΤΤΙΚΗΣ, ΑΝΩ ΚΥΨΕΛΗ, ΚΥΨΕΛΗ, ΝΕΑ ΚΥΨΕΛΗ	126.151
7η	ΓΚΥΖΗ, ΠΟΛΥΓΩΝΟ, ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ, ΕΛΛΗΝΟΡΩΣΣΩΝ-ΕΡΥΘΡΟΣ, ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ, ΓΟΥΔΗ, ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΙΚΑ	117.045
Σύνολο		643.452

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Στοιχεία απογραφής 2021

Πίνακας 4:Πληθυσμιακή εξέλιξη Δήμου Αθηναίων

ΔΚ	ΕΚΤΑΣΗ (στρ)	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ (Ε.Σ.Υ.Ε. 2001)	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ (Ε.Σ.Υ.Ε. 2011)	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ (Ε.Σ.Υ.Ε. 2021)	ΜΕΙΩΣΗ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ
1 ^η	6.786	100.936	75.810	74.556	26,13%
2 ^η	4.861	126.932	103.004	100.745	20.65%
3 ^η	6.053	54.794	46.508	46.167	15.70%
4 ^η	4.489	92.310	85.629	87.069	5.67%
5 ^η	4.018	105.539	98.665	91.719	13.09%
6 ^η	4.012	162.366	130.582	126.151	22.29%
7 ^η	7.733	146.289	123.848	117.045	20.01%
Σύνολο	37.952	789.166	664.046	643.452	18,47%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Στοιχεία απογραφής 2001, 2011, 2021

Αναφορικά με την ηλικιακή διάρθρωση, ο Δήμος Αθηναίων παρουσιάζει ικανοποιητική αναλογία πληθυσμού σε παραγωγική ηλικία, ενώ ο παιδικός πληθυσμός είναι μειωμένος σε σύγκριση με τον πληθυσμό των ηλικιωμένων, καταγράφοντας υψηλό δείκτη γήρανσης (Πίνακας 5 και Γράφημα 1). Γενικότερα, παρατηρείται γήρανση πληθυσμού με υψηλό ποσοστό ηλικιωμένων (21,9% άνω των 65 ετών) και χαμηλή γεννητικότητα, καθώς μόνο το 3,3% του πληθυσμού είναι μεταξύ 0-4 ετών. Το δημογραφικό δυναμικό αποτελούν οι ομάδες 25-54 ετών (ενεργός πληθυσμός) και αντιπροσωπεύουν το 45,6 του συνόλου. Σε νεαρές ηλικίες παρατηρείται ισορροπία ανά φύλο, αλλά στον ηλικιακό πληθυσμό άνω των 75 ετών, οι γυναίκες είναι περισσότερες (ΕΛΣΤΑΤ 2021).

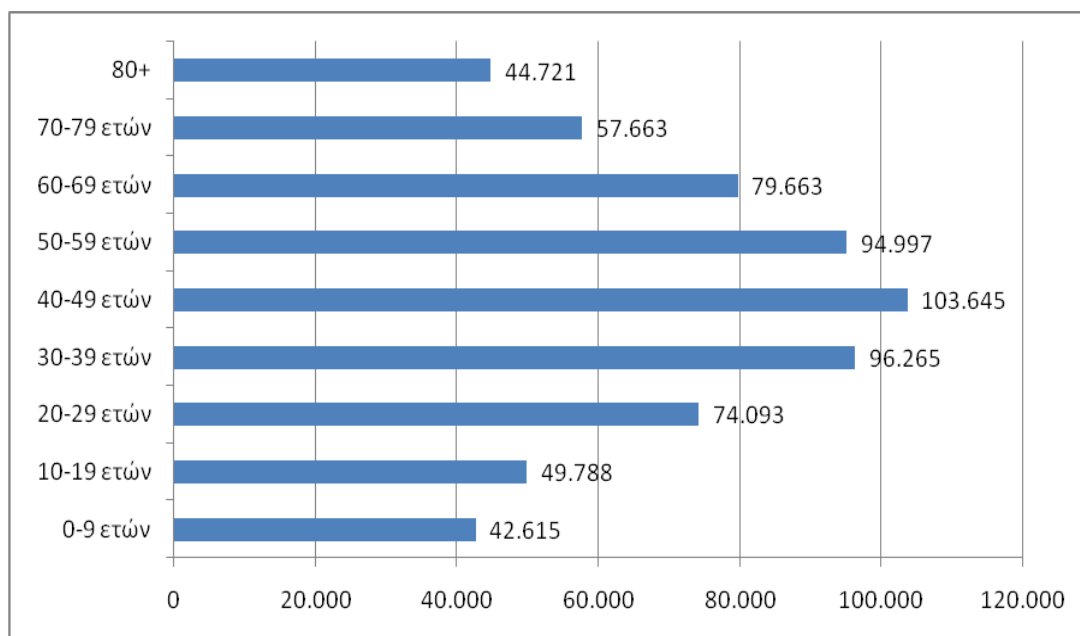
Ο Δήμος Αθηναίων έχει δείκτη γήρανσης 1,73 (δηλαδή 173 ηλικιωμένοι ανά 100 παιδιά), δηλαδή ο Δήμος έχει σχεδόν δύο φορές περισσότερα άτομα ηλικίας άνω των 65 ετών σε σχέση με τα παιδιά κάτω των 15 ετών, υποδηλώνοντας σημαντική δημογραφική γήρανση. Σε συνδυασμό με την συνεχή μείωση του πληθυσμού λόγω αστικής διάχυσης, γήρανσης και μετακίνησης των νέων προς τα προάστια ή το εξωτερικό, η υψηλή πληθυσμιακή γήρανση στην πρωτεύουσα αυξάνει την ζήτηση για υπηρεσίες φροντίδας, κοινωνικής πρόνοιας και ιατρικής υποστήριξης. Επίσης, η δημογραφική ανανέωση είναι περιορισμένη, λόγω του μειωμένου δυναμικού των νεότερων ηλικιών, με επιπτώσεις στη μελλοντική κοινωνική και παραγωγική βάση. Παρά την γήρανση, ωστόσο, η αναλογία ενεργού πληθυσμού παραμένει σχετικά υψηλή, γεγονός που συνδέεται με την συγκέντρωση οικονομικών δραστηριοτήτων, υπηρεσιών και πανεπιστημίων. Παράλληλα, η αύξηση του μεταναστευτικού στοιχείου

εξισορροπεί σε κάποιο βαθμό την πληθυσμιακή πτώση και ενισχύει την κοινωνική πολυμορφία, για αυτό και υπάρχει ανάγκη προσέλκυσης κατοίκων νεότερης ηλικίας μέσω στέγασης, υποδομών, απασχόλησης και ποιότητας ζωής.

Πίνακας 5: Σύνθεση πληθυσμού ανά ηλικία

ΟΜΑΔΕΣ ΗΛΙΚΙΩΝ								
0-9 ετών	10-19 ετών	20-29 ετών	30-39 ετών	40-49 ετών	50-59 ετών	60-69 ετών	70-79 ετών	80+
42.615	49.788	74.093	96.265	103.645	94.997	79.663	57.663	44.721

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Στοιχεία απογραφής 2021

Γράφημα 1: Σύνθεση πληθυσμού ανά ηλικία

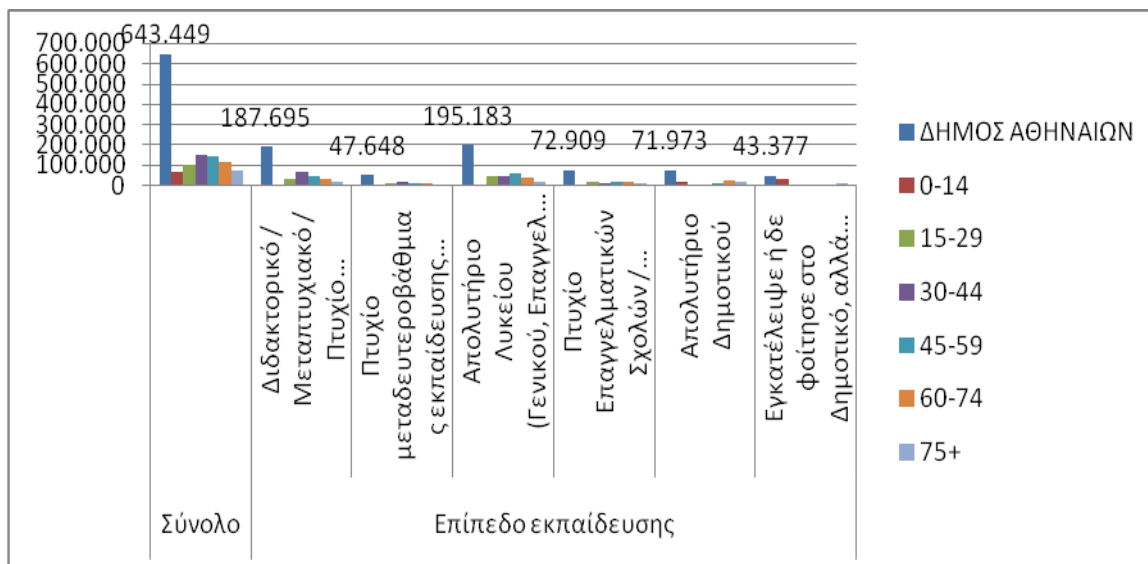
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Στοιχεία απογραφής 2021

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία της απογραφής 2021 της ΕΛΣΤΑΤ, το 29,17% του πληθυσμού διαθέτει διδακτορικό, μεταπτυχιακό ή πτυχίο Πανεπιστημίου, Πολυτεχνείου, ΑΤΕΙ, ΑΣΠΑΙΤΕ, Ανώτερων Επαγγελματικών Σχολών ή ισότιμων σχολών, γεγονός που αποτυπώνει τον υψηλό βαθμό ανώτατης εκπαίδευσης των μόνιμων κατοίκων στην πόλη. Επιπλέον, το 7,41% των κατοίκων έχει ολοκληρώσει μετά-δευτεροβάθμια εκπαίδευση, όπως ΙΕΚ ή κολέγια. Η δευτεροβάθμια εκπαίδευση αντιπροσωπεύεται κυρίως από απόφοιτους λυκείου που αποτελούν το 30,33% του πληθυσμού, ενώ το 11,33% διαθέτει πτυχίο επαγγελματικών σχολών ή απολυτήριο τριτάξιου γυμνασίου.

Πίνακας 6: Σύνθεση πληθυσμού ανά επίπεδο εκπαίδευσης

Ομάδες ηλικιών	Σύνολο	Επίπεδο εκπαίδευσης					
		Διδακτορικό / Μεταπτυχιακό / Πτυχίο Πανεπιστημίου- Πολυτεχνείου, ΑΤΕΙ, ΑΣΠΑΙΤΕ, Ανώτερων Επαγγελματικών Σχολών και ισότιμων σχολών	Πτυχίο μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΙΕΚ, Κολέγια κλπ.)	Απολυτήριο Λυκείου (Γενικού, Επαγγελματικού, Εκκλησιαστικού κ.λπ. ή εξαταξίου Γυμνασίου)	Πτυχίο Επαγγελματικών Σχολών / Απολυτήριο τριτάξιου Γυμνασίου	Απολυτήριο Δημοτικού	Εγκατέλειψε ή δε φοίτησε στο Δημοτικό, αλλά γνωρίζει γραφή και ανάγνωση / Ολοκλήρωσε την προσχολική αγωγή / Δεν γνωρίζει γραφή και ανάγνωση
ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ	643.449	187.695	47.648	195.183	72.909	71.973	43.377
0-14	66.218	0	0	0	821	14.142	26.580
15-29	100.280	28.564	8.827	41.103	17.275	2.763	1.739
30-44	149.235	64.653	16.777	42.653	14.122	6.821	4.206
45-59	145.675	46.645	13.142	56.176	18.105	8.817	2.792
60-74	112.138	32.837	6.607	35.892	14.692	19.921	2.190
75+	69.906	14.998	2.287	19.358	7.891	19.504	5.873

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Στοιχεία απογραφής, 2021

Γράφημα 2: Σύνθεση πληθυσμού ανά επίπεδο εκπαίδευσης

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Στοιχεία απογραφής 2021

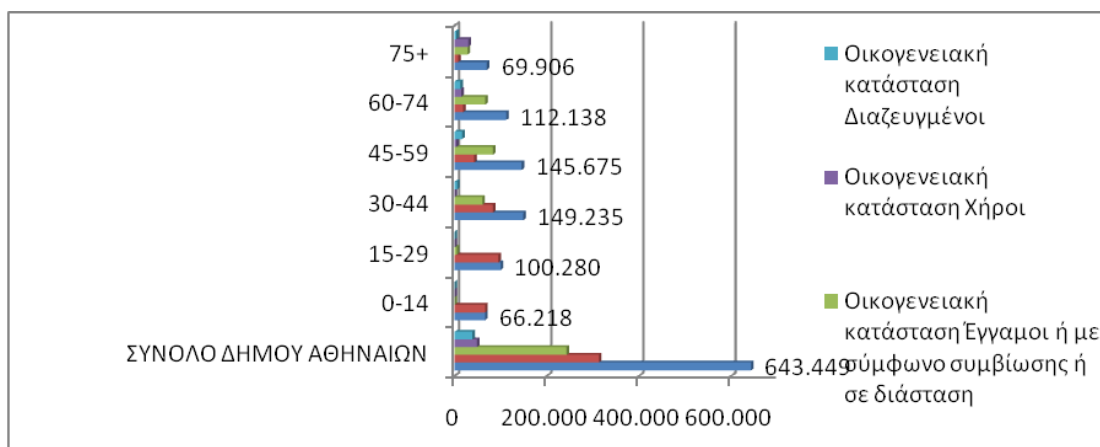
Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία της απογραφής 2021 της ΕΛΣΤΑΤ, η πλειονότητα των κατοίκων του Δήμου Αθηναίων είναι άγαμοι, με το ποσοστό αυτό να ανέρχεται σε 48,68% του συνολικού πληθυσμού. Πρόκειται κυρίως για άτομα νεαρής ηλικίας, αλλά και για άτομα μεγαλύτερων ηλικιακών ομάδων που δεν έχουν συνάψει γάμο ή σύμφωνο συμβίωσης. Οι έγγαμοι, όσοι έχουν συνάψει σύμφωνο συμβίωσης ή βρίσκονται σε διάσταση, αντιστοιχούν στο 37,78% του πληθυσμού, γεγονός που υποδεικνύει τη σημαντική παρουσία της οικογενειακής δομής στην κοινωνική πραγματικότητα της πόλης. Το 7,52% των κατοίκων είναι χήροι, στοιχείο που συνδέεται κυρίως με τις μεγαλύτερες ηλικιακές ομάδες, ενώ το 6,02% είναι διαζευγμένοι, αποτυπώνοντας ένα υπαρκτό, αλλά μικρότερο σε μέγεθος ποσοστό αλλαγών στην οικογενειακή κατάσταση λόγω διαζυγίων.

Τα παραπάνω στοιχεία αποτυπώνουν τον πολυσύνθετο χαρακτήρα της αστικής κοινωνίας της Αθήνας, με ισχυρή παρουσία τόσο της εργένικης ζωής όσο και των παραδοσιακών μορφών συμβίωσης, ενώ αναδεικνύονται και οι κοινωνικές μεταβολές που σχετίζονται με τη διάλυση γάμων ή την απώλεια συντρόφων. (Πίνακας 7 και Γράφημα 3).

Πίνακας 7: Σύνθεση πληθυσμού ανά οικογενειακή κατάσταση

Περιγραφή/Ομάδες ηλικιών	Σύνολο	Οικογενειακή κατάσταση			
		Άγαμοι	Έγγαμοι ή με σύμφωνο συμβίωσης ή σε διάσταση	Χήροι	Διαζευγμένοι
ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ	643.449	313.254	243.075	48.412	38.712
0-14	66.218	66.214	0	0	0
15-29	100.280	95.019	5.008	22	229
30-44	149.235	83.156	60.221	387	5.467
45-59	145.675	42.637	83.012	3.578	16.451
60-74	112.138	18.481	66.530	14.540	12.590
75+	69.906	7.750	28.302	29.878	3.978

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Στοιχεία απογραφής, 2021

Γράφημα 3: Σύνθεση πληθυσμού ανά οικογενειακή κατάσταση

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Στοιχεία απογραφής, 2021

Σχετικά με την ιθαγένεια των κατοίκων του Δήμου Αθηναίων, ο πληθυσμός του Δήμου Αθηναίων χαρακτηρίζεται από έντονη πολυπολιτισμικότητα και παρουσία μεταναστευτικών πληθυσμών. Το 79,22% των κατοίκων είναι Έλληνες υπήκοοι, ενώ το 20,76% είναι πολίτες άλλων χωρών, γεγονός που αναδεικνύει τον πολυεθνικό χαρακτήρα της πόλης. Από τους κατοίκους με ξένη ιθαγένεια, το 3,06% προέρχεται από χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ το 7,91% προέρχεται από χώρες της Ευρώπης εκτός Ε.Ε. Ιδιαίτερη παρουσία έχει και ο πληθυσμός από χώρες της Ασίας (7,14%). Μικρότερα ποσοστά εμφανίζουν οι κάτοικοι με καταγωγή από χώρες της Αφρικής (2,22%), της Αμερικής (συνολικά 0,15%), και της Ωκεανίας (0,02%). Τέλος, ένα 0,14% των κατοίκων δεν έχει δηλώσει χώρα ιθαγένειας, ενώ 0,11% κατατάσσονται ως χωρίς ή με αδιευκρίνιστη ιθαγένεια. Τα παραπάνω στοιχεία αναδεικνύουν την Αθήνα ως μια σύγχρονη ευρωπαϊκή μητρόπολη με

πολυπολιτισμική σύνθεση και έντονη διασύνδεση με διεθνείς κοινότητες. (Πίνακας 8). Στο σύνολο του πληθυσμού του Δήμου, υπάρχουν περισσότεροι άνδρες με ξένη ιθαγένεια. Ειδικότερα, στο σύνολο του ανδρικού πληθυσμού του Δήμου, το 77,1% (239.348 χιλιάδες) είναι ελληνικής ιθαγένειας, ενώ το 22,9% (71.218 χιλιάδες) είναι μη ελληνικής ιθαγένειας. Αντίστοιχα, στο σύνολο του γυναικείου πληθυσμού του Δήμου, το 81,3% (270.574 χιλιάδες) είναι ελληνικής ιθαγένειας, ενώ το 18,7% (62.307 χιλιάδες) είναι μη ελληνικής ιθαγένειας).

Πίνακας 8: Σύνθεση πληθυσμού ανά χώρα καταγωγής

Περιγραφή	Και των δύο φύλων											
	Σύνολο	Ελλάδα	Εκτός Ελλάδας									
			Σύνολο	Χώρες ΕΕ εκτός Ελλάδας	Χώρες Ευρώπης εκτός ΕΕ	Χώρες Αφρικής	Χώρες Καραϊβικής, Νότιας ή Κεντρικής Αμερικής	Χώρες Βόρειας Αμερικής	Χώρες Ασίας	Χώρες Ωκεανίας	Χωρίς δηλωθείσα χώρα	Χωρίς Ιθαγένεια ή Αδιευκρίνιστη Ιθαγένεια
ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ	643.452	509.924	133.528	19.712	50.921	14.260	512	457	45.944	97	894	736

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Στοιχεία απογραφής, 2021

Σχετικά με τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των Δημοτικών Κοινοτήτων, όπως αυτά αποτυπώνονται στην τελευταία απογραφή του πληθυσμού (2021), τον μεγαλύτερο πληθυσμό περιλαμβάνει η 6^η Δημοτική Κοινότητα (126.151 κάτοικοι), ενώ τον μικρότερο πληθυσμό περιλαμβάνει η 3^η Δημοτική Κοινότητα (46.167 κάτοικοι). Στις περισσότερες Δημοτικές Κοινότητες, οι γυναίκες είναι περισσότερες στους ηλικιωμένους άνω των 75 ετών, ενώ σε νεαρές ηλικίες μεταξύ 20-40 ετών, οι Δημοτικές Κοινότητες εμφανίζουν ισορροπημένη κατανομή. Η 7^η Δημοτική Κοινότητα έχει σημαντική συγκέντρωση νέων ενηλίκων μεταξύ 20-34 ετών. Σχετικά με την γεωγραφική προέλευση του πληθυσμού ανά Δημοτική Κοινότητα, η 1^η Δημοτική Κοινότητα περιλαμβάνει το υψηλότερο ποσοστό Ασιατών (51,7% των μη Ελλήνων, 9.181 χιλιάδες), ενώ σημαντικός αριθμός του πληθυσμού προέρχεται από την Ευρώπη εκτός ΕΕ (4.084 χιλιάδες). Η 2^η Δημοτική Κοινότητα περιλαμβάνει το υψηλότερο ποσοστό Ευρωπαίων εκτός ΕΕ (50,6% των μη Ελλήνων, 7.068 χιλιάδες), εκ των οποίων οι περισσότερες είναι γυναίκες (26.665 χιλιάδες σε αντίθεση με 24.253 άνδρες) με τον υψηλότερο ποσοστό μη ελληνικής ιθαγένειας να παρατηρείται στην 6^η Δημοτική Κοινότητα (34%, 42.914 χιλιάδες), εκ των οποίων οι περισσότεροι κάτοικοι είναι Ασιάτες (14.208 χιλιάδες) και Αφρικανοί (6.973 χιλιάδες). Σε όλες τις Δημοτικές Κοινότητες, οι άνδρες Ασιάτες (28.802 χιλιάδες) είναι περισσότεροι από τις γυναίκες (17.140 χιλιάδες). Παρόμοια τάση υπέρβασης ανδρών παρατηρείται και στους Αφρικανούς κατοίκους με 8.723 χιλιάδες άνδρες και 5.535 γυναίκες.

Πίνακας 9:Σύνολο κατοίκων ελληνικής και μη ελληνικής ιθαγένειας των Δημοτικών Κοινοτήτων

Δημοτική Κοινότητα	Σύνολο	Ελληνική Ιθ.	%	Μη Ελληνική Ιθ.	%
1	74.557	56.782	76,2%	17.773	23,8%
2	100.745	86.788	86,1%	13.961	13,9%
3	46.167	38.408	83,2%	7.758	16,8%
4	87.069	72.002	82,7%	15.069	17,3%
5	91.720	75.607	82,4%	16.110	17,6%
6	126.151	83.240	66,0%	42.914	34,0%
7	117.044	97.099	83,0%	19.943	17,0%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Στοιχεία απογραφής, 2021

Γενικότερα, ο Δήμος Αθηναίων είναι εθνοτικά ποικιλόμορφος, με σημαντικές κοινότητες αλλοδαπών, ενώ υπάρχουν σαφείς γεωγραφικές διαφορές στην κατανομή αλλοδαπών ανά δημοτική κοινότητα. Ο μεταναστευτικός πληθυσμός είναι σημαντικός, και οι κύριες περιοχές προέλευσης είναι από την Ευρώπη εκτός ΕΕ (38,1%), Ασία (34,4%) και Αφρική (10,7%), (20,8%). Η 6^η Δημοτική Κοινότητα ξεχωρίζει ως ο πιο πολυπολιτισμικός κόμβος του Δήμου με το 34% των κατοίκων να μην έχει ελληνική ιθαγένεια. Η μεταναστευτική εικόνα διαφέρει ανά φύλο, με άνδρες να προέρχονται κυρίως από Ασία και Αφρική, και γυναίκες από Ευρώπη.

1^η Δημοτική Κοινότητα

Δημογραφικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά

Η 1^η Δημοτική Κοινότητα, με μόνιμο πληθυσμό 74.557 κατοίκους, αποτελεί τον ιστορικό και διοικητικό πυρήνα της πρωτεύουσας και συνδυάζει υψηλά μορφωτικά χαρακτηριστικά, έντονη παρουσία επαγγελματιών και έναν από τους νεότερους ηλικιακά πληθυσμούς του Δήμου. Η πλειονότητα των κατοίκων (56.782) διαθέτει ελληνική ιθαγένεια. Οι κάτοικοι με ιθαγένεια εκτός Ελλάδας ανέρχονται σε 17.773, με τις μεγαλύτερες ομάδες να προέρχονται από χώρες της Ασίας (9.181) και χώρες της Ευρώπης εκτός ΕΕ (4.084). Η δημογραφική της δομή χαρακτηρίζεται από σημαντικό ποσοστό αγάμων (54,8%), στοιχείο που αντανάκλα τον μετακινούμενο, αστικό και συχνά προσωρινό χαρακτήρα του πληθυσμού της περιοχής. Στη Δημοτική Κοινότητα κυριαρχούν οι άγαμοι (40.878 άτομα), ξεπερνώντας τους έγγαμους (ή με σύμφωνο συμβίωσης/σε διάσταση) που ανέρχονται σε 23.818. Οι χήροι είναι 5.154 και οι διαζευγμένοι 4.698. Η πλειονότητα του πληθυσμού είναι σε ενεργές ηλικίες, με σχετικά περιορισμένη παρουσία ηλικιωμένων συγκριτικά με τις άλλες Δημοτικές Κοινότητες, γεγονός που συνδέεται με τη συγκέντρωση υπηρεσιών, τουρισμού και πολιτιστικών δραστηριοτήτων. Η πολυπληθέστερη ηλικιακή ομάδα είναι οι 30-44 ετών με 18.953 άτομα, ακολουθούμενη από την ομάδα 45-59 με 16.498 άτομα. Ο νεανικός πληθυσμός (0-14 ετών) ανέρχεται σε 6.004 άτομα, ενώ οι 75 ετών και άνω είναι 8.534 άτομα.

Η 1^η Δημοτική Κοινότητα παρουσιάζει υψηλό μορφωτικό επίπεδο. Από τον συνολικό πληθυσμό των 74.557 κατοίκων, οι 28.617 κάτοικοι διαθέτουν πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (Πανεπιστήμιο, ΑΤΕΙ, Διδακτορικό κ.λπ.). Ακολουθούν οι απόφοιτοι Λυκείου (21.200 κάτοικοι) και οι κάτοχοι πτυχίου μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΙΕΚ κ.λπ.) (4.981 κάτοικοι). Ως προς το επίπεδο εκπαίδευσης, η 1^η Δημοτική Κοινότητα εμφανίζει το υψηλότερο ποσοστό τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στον Δήμο (38,4%). Αυτό το μορφωτικό κεφάλαιο επηρεάζει άμεσα και την επαγγελματική διάρθρωση: οι επαγγελματίες αποτελούν το 32,5% των απασχολούμενων, το υψηλότερο ποσοστό μεταξύ όλων των κοινοτήτων. Παράλληλα, σε πολύ υψηλά επίπεδα βρίσκονται και όσοι εργάζονται σε επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες, ενώ παρατηρείται σημαντική συγκέντρωση ανώτερων διοικητικών στελεχών, με το μεγαλύτερο ποσοστό επί του τοπικού εργατικού δυναμικού.

Από τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό, οι απασχολούμενοι είναι 33.523 και οι άνεργοι 5.395 (3.552 πρώην απασχολούμενοι και 1.845 νέοι άνεργοι). Οι άνδρες άνεργοι (3.117) είναι περισσότεροι από τις γυναίκες (2.280). Ο οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός (35.635) αποτελείται κυρίως από συνταξιούχους (14.882) και μαθητές/σπουδαστές (9.704). Η οικονομική βάση της περιοχής διαμορφώνεται από ένα μείγμα δραστηριοτήτων υπηρεσιών, λιανικού εμπορίου, τουρισμού και επιστημών. Η πλειοψηφία των απασχολούμενων κατατάσσεται στους «Επαγγελματίες» (10.908) και ακολουθούν οι «Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές» (6.313).

Οι τρεις κυριότεροι κλάδοι απασχόλησης για τους 33.523 εργαζόμενους είναι:

1. Χονδρικό και λιανικό εμπόριο (4.966 άτομα)
2. Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες (4.676 άτομα)
3. Δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και εστίασης (4.286 άτομα)

Η παρουσία ισχυρών κλάδων πολιτισμού, αναψυχής, εστίασης και καταλυμάτων αντικατοπτρίζει τον ρόλο της περιοχής ως διεθνούς προορισμού. Η πολυπολιτισμικότητα είναι εμφανής, με το 23,8% των κατοίκων να διαθέτει μη ελληνική ιθαγένεια, κυρίως από χώρες της Ασίας και της Ευρώπης εκτός ΕΕ. Το κοινωνικό προφίλ της 1^{ης} Δημοτικής Κοινότητας χαρακτηρίζεται από υψηλά επίπεδα κινητικότητας, μεγάλο αριθμό νέων εργαζομένων, υψηλή επαγγελματική εξειδίκευση και μια δημογραφική φυσιογνωμία που συνδέεται στενά με τον ρόλο της Αθήνας ως μητροπολιτικού κέντρου υπηρεσιών, πολιτισμού και τουρισμού.

2^η Δημοτική Κοινότητα

Δημογραφικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά

Η 2^η Δημοτική Κοινότητα διαθέτει μόνιμο πληθυσμό 100.745 κατοίκων και χαρακτηρίζεται από δημογραφική σταθερότητα, υψηλή πληθυσμιακή πυκνότητα, σημαντικό αριθμό συνταξιούχων και έναν πληθυσμό με ισχυρά στοιχεία οικογενειακής διαβίωσης. Παρατηρείται υπεροχή του γυναικείου πληθυσμού, με 54.105 γυναίκες έναντι 46.638 ανδρών. Οι ηλικιακές ομάδες 30-44 (23.092 άτομα) και 45-59 (22.148 άτομα) είναι οι πολυπληθέστερες. Ο πληθυσμός 60-74 ετών (18.004) και άνω των 75 ετών (12.093) είναι ιδιαίτερα αυξημένος, υποδεικνύοντας γήρανση του πληθυσμού. Η παρουσία ηλικιωμένων είναι υψηλότερη σε σχέση με τις κεντρικότερες περιοχές, γεγονός που διαμορφώνει διαφορετικές κοινωνικές ανάγκες, ιδιαίτερα σε υπηρεσίες υγείας, κοινωνικής μέριμνας και υποστήριξης της τρίτης ηλικίας. Με ποσοστό αγάμων 47,5%, η περιοχή συνδυάζει οικογενειακό χαρακτήρα με αστική πυκνότητα. Οι άγαμοι (47.826) υπερτερούν αριθμητικά των έγγαμων (38.388). Η Δημοτική Κοινότητα έχει επίσης σημαντικό αριθμό χήρων (8.172, εκ των οποίων 7.038 γυναίκες) και διαζευγμένων (6.356).

Στο εκπαιδευτικό επίπεδο, η 2^η Δημοτική Κοινότητα καταγράφει υψηλό ποσοστό αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (32,1%, 32.322 κάτοικοι), ενώ ταυτόχρονα διαθέτει σημαντικό αριθμό αποφοίτων λυκείου, στοιχείο που αντανακλά τον μεικτό κοινωνικο-οικονομικό του χαρακτήρα. Το επίπεδο εκπαίδευσης είναι υψηλό, με

κατοίκους να κατέχουν πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Οι απόφοιτοι Λυκείου ανέρχονται σε 29.961, ενώ 7.849 άτομα έχουν πτυχίο μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Η 2^η Δημοτική Κοινότητα εμφανίζει επίσης σημαντική συγκέντρωση πληθυσμού ευρωπαϊκής προέλευσης εκτός ΕΕ (50,6% των αλλοδαπών), ενώ ο συνολικός πληθυσμός μη ελληνικής ιθαγένειας ανέρχεται στο 13,9%, το χαμηλότερο ποσοστό μετά την 7^η Δημοτική Κοινότητα. Η συντριπτική πλειονότητα (86.788 κάτοικοι) διαθέτει ελληνική ιθαγένεια. Οι 13.961 κάτοικοι με ξένα ιθαγένεια προέρχονται κυρίως από χώρες της Ευρώπης εκτός ΕΕ (7.068) και χώρες της Ασίας (3.616). Το γεγονός αυτό καταδεικνύει έναν μικρότερο βαθμό πολυπολιτισμικότητας, συγκριτικά με το κέντρο και τα βόρεια/ανατολικά διαμερίσματα.

Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός είναι 50.986 άτομα. Οι απασχολούμενοι είναι 43.828 και οι άνεργοι 7.160. Η ανεργία είναι σχεδόν ισομερώς κατανομημένη μεταξύ ανδρών (3.637) και γυναικών (3.526). Ο οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός (49.757 άτομα) αποτελείται κατά κύριο λόγο από συνταξιούχους (21.764), που είναι η μεγαλύτερη ομάδα μη ενεργών, και μαθητές/σπουδαστές (13.171). Η επαγγελματική δομή του διαμερίσματος διαφοροποιείται από αυτήν των γειτονικών περιοχών: καταγράφεται ισχυρή παρουσία στον τομέα του λιανεμπορίου (16,8% των απασχολούμενων) και σημαντική δραστηριοποίηση σε υπηρεσίες εστίασης, εκπαίδευσης και επιστημονικών επαγγελμάτων. Οι 43.828 απασχολούμενοι δραστηριοποιούνται κυρίως στο «Χονδρικό και λιανικό εμπόριο» (7.377), στις «Δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και εστίασης» (4.956) και στις «Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες» (4.711). Οι κυρίαρχες κατηγορίες επαγγελμάτων είναι οι «Επαγγελματίες» (11.559) και οι «Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές» (10.381). Σε οικονομικό επίπεδο, η Δημοτική Κοινότητα συγκεντρώνει έναν από τους μεγαλύτερους εργατικούς πληθυσμούς, με σημαντική παρουσία υπαλλήλων γραφείου, επαγγελματιών και πωλητών. Η διάρθρωση αυτή αντανακλά την τοπική αγορά εργασίας, η οποία στηρίζεται κυρίως σε υπηρεσίες, διοικητικές δραστηριότητες και λιανικό εμπόριο, καθιστώντας την 2^η Δημοτική Κοινότητα έναν σταθερό πόλο απασχόλησης.

3^η Δημοτική Κοινότητα

Δημογραφικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά

Η 3^η Δημοτική Κοινότητα είναι η μικρότερη πληθυσμιακά, με 46.167 κατοίκους, και παρουσιάζει χαρακτηριστικά εργατικής περιοχής με έντονη εμπορική δραστηριότητα. Με 46.167 κατοίκους, η 3^η Δημοτική Κοινότητα αποτελεί το μικρότερο σε πληθυσμό τμήμα του Δήμου Αθηναίων, παρουσιάζοντας ωστόσο υψηλή πυκνότητα και έντονη κοινωνική διαφοροποίηση. Η αναλογία φύλου είναι σχεδόν 1:1, με 22.694 άνδρες και 23.475 γυναίκες. Κυριαρχεί η ηλικιακή ομάδα 30-44 ετών (11.457 άτομα), ενώ η ομάδα 45-59 αριθμεί 10.171 άτομα. Ο νεανικός πληθυσμός (0-14 ετών) είναι 5.499 άτομα. Παράλληλα, εμφανίζεται αυξημένη παρουσία ηλικιωμένων, ιδιαίτερα άνω των 65 ετών, επιτείνοντας τις ανάγκες για κοινωνική προστασία. Η περιοχή χαρακτηρίζεται από σχετικά ισορροπημένη δημογραφική δομή, με ποσοστό αγάμων 48,3% και σημαντικό ποσοστό έγγαμων (38,9%). Οι άγαμοι (22.321) είναι ελαφρώς περισσότεροι από τους έγγαμους (17.967). Οι χήροι ανέρχονται σε 3.373 (κυρίως

γυναίκες, 2.863) και οι διαζευγμένοι σε 2.508. Ως προς την ιθαγένεια, η 3η Δημοτική Κοινότητα παρουσιάζει ποσοστό αλλοδαπών 16,8%, με σημαντική παρουσία Ευρωπαίων εκτός ΕΕ, καθώς και Ασιατών. Οι 38.408 κάτοικοι έχουν ελληνική ιθαγένεια. Από τους 7.758 κατοίκους με ξένη ιθαγένεια, οι πολυπληθέστερες ομάδες είναι από χώρες της Ασίας (3.467) και χώρες της Ευρώπης εκτός ΕΕ (2.222). Η κοινωνική και εθνική ποικιλία επηρεάζει την τοπική αγορά εργασίας, τη σύνθεση των νοικοκυριών και τις ανάγκες κοινωνικής πολιτικής της περιοχής.

Ο εκπαιδευτικός χάρτης της Δημοτικής Κοινότητας εμφανίζει μεικτή εικόνα: το ποσοστό τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (25,9%) είναι χαμηλότερο από τον μέσο όρο του Δήμου, ενώ το ποσοστό χαμηλότερων μορφωτικών βαθμίδων (8,8%) είναι από τα υψηλότερα. Στην 3^η Δημοτική Κοινότητα, η πλειονότητα του πληθυσμού είναι απόφοιτοι Λυκείου (13.040 άτομα). Οι κάτοχοι πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ανέρχονται σε 11.934, ενώ 6.408 άτομα έχουν απολυτήριο Δημοτικού. Αυτή η διαφοροποίηση αντικατοπτρίζεται και στην επαγγελματική σύνθεση: καταγράφεται σημαντική συμμετοχή στο λιανεμπόριο (20,2% – το υψηλότερο ποσοστό στον Δήμο) και στις υπηρεσίες, ενώ οι επαγγελματίες και τεχνίτες συγκεντρώνουν χαμηλότερα ποσοστά συγκριτικά με τα κεντρικότερα διαμερίσματα. Το υψηλό ποσοστό ανειδίκευτης εργασίας (10,8%) και η αυξημένη παρουσία τεχνικών επαγγελματιών υποδηλώνουν έναν τοπικό παραγωγικό ιστό που εξαρτάται από παραδοσιακές μορφές απασχόλησης και μικρές επιχειρήσεις. Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός (23.056 άτομα) είναι σχεδόν ισάριθμος με τον οικονομικά μη ενεργό (23.109 άτομα). Οι απασχολούμενοι είναι 19.906 και οι άνεργοι 3.147. Η ανεργία κατανέμεται σχεδόν ισόποσα σε άνδρες (1.650) και γυναίκες (1.499). Στους μη ενεργούς, κυριαρχούν οι συνταξιούχοι (8.907) και οι μαθητές/σπουδαστές (6.453). Για τους 19.906 απασχολούμενους, ο κλάδος του «Χονδρικού και λιανικού εμπορίου» (4.021) είναι ο σημαντικότερος. Ακολουθούν οι «Δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και εστίασης» (2.214) και οι «Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες» (1.787). Σε αντίθεση με άλλες κοινότητες, εδώ υπερτερούν οι «Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές» (4.999), με τους «Επαγγελματίες» να ακολουθούν (4.437).

4^η Δημοτική Κοινότητα

Δημογραφικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά

Η 4^η Δημοτική Κοινότητα διαθέτει 87.069 κατοίκους και παρουσιάζει έναν από τους πιο «ώριμους» δημογραφικά πληθυσμούς του Δήμου, με σχετικά ισορροπημένη ηλικιακή δομή και οικονομική δραστηριότητα επικεντρωμένη στο εμπόριο και τις υπηρεσίες. Ο πληθυσμός κατανέμεται σχεδόν εξίσου σε 43.012 άνδρες και 44.055 γυναίκες. Η μεγαλύτερη ηλικιακή ομάδα είναι 45-59 ετών (20.100 άτομα), ακολουθούμενη από την ομάδα 30-44 ετών (19.466 άτομα). Ο νεανικός πληθυσμός (0-14 ετών) αριθμεί 10.435 άτομα. Η συνολική ηλικιακή δομή χαρακτηρίζεται από υψηλή συγκέντρωση ατόμων 55+ και χαμηλότερη παρουσία νέων ενηλίκων σε σχέση με άλλες κοινότητες. Το ποσοστό έγγαμων (41,7%) είναι από τα υψηλότερα, όπως και το ποσοστό χήρων (7,5%), γεγονός που συνδέεται με την παρουσία πολυάριθμης ομάδας ηλικιωμένων. Ο αριθμός των άγαμων (38.982) είναι κοντά στον αριθμό των έγγαμων (36.342). Οι χήροι ανέρχονται σε 6.509 (μεγάλη πλειοψηφία γυναίκες,

5.544) και οι διαζευγμένοι σε 5.237. Η 4^η Δημοτική Κοινότητα χαρακτηρίζεται επίσης από σημαντικό ποσοστό πληθυσμού μη ελληνικής ιθαγένειας (17,3%), με κυρίαρχες ομάδες από την Ευρώπη εκτός ΕΕ και την Ασία. Η παρουσία αυτή προσθέτει κοινωνική ποικιλομορφία και επιδρά στον τοπικό χαρακτήρα της περιοχής. Οι 72.002 κάτοικοι διαθέτουν ελληνική ιθαγένεια. Από τους 15.069 κατοίκους με ξένη ιθαγένεια, οι κύριες χώρες προέλευσης είναι Ευρωπαϊκές εκτός ΕΕ (7.512) και χώρες της Ασίας (3.763).

Στο εκπαιδευτικό προφίλ, η 4^η Δημοτική Κοινότητα παρουσιάζει το χαμηλότερο ποσοστό τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στον Δήμο (20,9%), με ταυτόχρονη κυριαρχία των αποφοίτων λυκείου (31,6%). Η μεγαλύτερη ομάδα του πληθυσμού είναι απόφοιτοι Λυκείου (27.544 άτομα). Οι κάτοχοι πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ανέρχονται σε 18.227, ενώ 12.799 άτομα έχουν απολυτήριο Δημοτικού. Αυτό αντικατοπτρίζεται και στη σύνθεση της απασχόλησης: καταγράφεται υψηλή συμμετοχή στο εμπόριο, τις υπηρεσίες, την εκπαίδευση και τη μεταποίηση. Το διαμέρισμα διαθέτει το υψηλότερο ποσοστό απασχόλησης στη μεταποιητική βιομηχανία (8,8%), γεγονός που το διαφοροποιεί από τα υπόλοιπα πιο «υπηρεσιοκεντρικά» διαμερίσματα. Ο κλάδος του «Χονδρικού και λιανικού εμπορίου» (7.529) κυριαρχεί στην απασχόληση. Ακολουθούν οι «Δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και εστίασης» (3.985) και η «Μεταποίηση» (3.207). Η πολυπληθέστερη κατηγορία επαγγελματιών είναι οι «Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές» (9.448), με τους «Επαγγελματίες» να ακολουθούν (5.540).

Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός (42.566 άτομα) είναι ελαφρώς μικρότερος από τον μη ενεργό (44.500 άτομα). Οι απασχολούμενοι ανέρχονται σε 36.267 και οι άνεργοι σε 6.303. Η ανεργία είναι ελαφρώς υψηλότερη στους άνδρες (3.248) σε σχέση με τις γυναίκες (3.058). Στον μη ενεργό πληθυσμό, η μεγαλύτερη κατηγορία είναι οι συνταξιούχοι (17.468), ακολουθούμενη από τους μαθητές/σπουδαστές (12.895). Το κοινωνικό και οικονομικό προφίλ της 4^{ης} Δημοτικής Κοινότητας αναδεικνύει έναν αστικό πυρήνα με σταθερές οικογενειακές δομές, μικρομεσαίες επιχειρήσεις, σημαντική βιομηχανική δραστηριότητα και ανάγκη ενίσχυσης κοινωνικών υποδομών για ηλικιωμένους και ευάλωτα νοικοκυριά.

5^η Δημοτική Κοινότητα

Δημογραφικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά

Η 5^η Δημοτική Κοινότητα, με πληθυσμό 91.720 κατοίκους, συγκεντρώνει έναν από τους πιο ισορροπημένους πληθυσμούς του Δήμου και χαρακτηρίζεται από υψηλό ποσοστό μαθητών και συνταξιούχων, ενώ η οικονομία της στηρίζεται στο εμπόριο και τις υπηρεσίες. Υπάρχει ελαφρά υπεροχή των γυναικών (47.588) έναντι των ανδρών (44.130). Οι ηλικιακές ομάδες 45-59 ετών (21.166 άτομα) και 30-44 ετών (20.267 άτομα) είναι οι μεγαλύτερες. Ο νεανικός πληθυσμός (0-14 ετών) ανέρχεται σε 10.592 άτομα. Ο πληθυσμός 65+ είναι σχετικά υψηλός, γεγονός που αυξάνει τις ανάγκες κοινωνικής μέριμνας. Το ποσοστό αγάμων (45%) και έγγαμων (41,6%) αποκαλύπτει έναν κοινωνικό ιστό στον οποίο συνυπάρχουν νέοι εργαζόμενοι, οικογένειες με παιδιά και ηλικιωμένοι. Οι άγαμοι (41.235) είναι ελαφρώς περισσότεροι από τους

έγγαμους (38.183). Οι χήροι ανέρχονται σε 6.722 (με 5.800 γυναίκες) και οι διαζευγμένοι σε 5.577.

Το 17,6% του πληθυσμού έχει μη ελληνική ιθαγένεια, με κύρια εθνοτική προέλευση την Ασία και την Ευρώπη εκτός ΕΕ. Οι 75.607 κάτοικοι έχουν ελληνική ιθαγένεια. Από τους 16.110 κατοίκους με ξένα ιθαγένεια, οι μεγαλύτερες ομάδες προέρχονται από χώρες της Ευρώπης εκτός ΕΕ (7.894) και χώρες της Ασίας (3.786).

Στο επίπεδο εκπαίδευσης, η περιοχή εμφανίζει μεικτό προφίλ: το 27,3% διαθέτει τριτοβάθμια εκπαίδευση, ενώ το 30,5% είναι απόφοιτοι λυκείου. Το εκπαιδευτικό επίπεδο είναι μοιρασμένο, με τους αποφοίτους Λυκείου (27.978) να αποτελούν τη μεγαλύτερη ομάδα. Ακολουθούν οι κάτοχοι πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με 25.030 άτομα. Η επαγγελματική δομή καθρεφτίζει αυτήν τη σύνθεση, με σημαντική παρουσία υπαλλήλων γραφείου, επαγγελματιών, υπηρεσιών λιανεμπορίου και τεχνικών επαγγελμάτων. Παράλληλα, η 5^η Δημοτική Κοινότητα εμφανίζει σχετικά υψηλή συγκέντρωση εργαζομένων στην υγεία και κοινωνική μέριμνα. Οι απασχολούμενοι είναι 38.537 και οι άνεργοι 6.421. Η ανεργία είναι υψηλότερη στους άνδρες (3.317) από ότι στις γυναίκες (3.102). Ο μη ενεργός πληθυσμός αποτελείται κυρίως από συνταξιούχους (19.166) και μαθητές/σπουδαστές (13.441). Το «Χονδρικό και λιανικό εμπόριο» (7.002) αποτελεί τον κυριότερο κλάδο απασχόλησης. Ακολουθούν οι «Δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και εστίασης» (3.782) και η «Μεταποίηση» (3.320). Οι «Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές» (8.935) και οι «Επαγγελματίες» (8.175) είναι οι δύο μεγαλύτερες κατηγορίες επαγγελμάτων. Η 5^η Δημοτική Κοινότητα χαρακτηρίζεται από σταθερότητα, κοινωνική ποικιλία και σύνθεση που συνδυάζει παραδοσιακές και σύγχρονες μορφές απασχόλησης. Η παρουσία μικρομεσαίων επιχειρήσεων είναι έντονη, όπως και η δραστηριοποίηση στους κλάδους υγείας, εκπαίδευσης, εμπορίου και υπηρεσιών φιλοξενίας.

6^η Δημοτική Κοινότητα

Δημογραφικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά

Η 6^η Δημοτική Κοινότητα είναι ο κατεξοχήν αστικός πυρήνας έντονης κινητικότητας, μεταναστευτικών ροών, πολυπολιτισμικότητας και υψηλής οικονομικής δραστηριοποίησης, με σύνθετες ανάγκες κοινωνικής ένταξης και υποστήριξης. Η 6^η Δημοτική Κοινότητα είναι η πολυπληθέστερη του Δήμου Αθηναίων (126.151 κάτοικοι) και παρουσιάζει τη μεγαλύτερη συγκέντρωση πληθυσμού με ιθαγένεια εκτός Ελλάδας. Αποτελεί το πιο πολυπολιτισμικό και κοινωνικά δυναμικό τμήμα της πόλης. Το 34% του πληθυσμού έχει μη ελληνική ιθαγένεια, το υψηλότερο ποσοστό στον Δήμο, με κυριαρχία πληθυσμών από την Ασία και την Αφρική. Μόνο 83.240 κάτοικοι έχουν ελληνική ιθαγένεια, ενώ 42.914 κάτοικοι προέρχονται από το εξωτερικό. Οι μεγαλύτερες ομάδες είναι από χώρες της Ευρώπης εκτός ΕΕ (14.284), χώρες της Ασίας (14.208) και χώρες της Αφρικής (6.793).

Πρόκειται για μια Δημοτική Κοινότητα με ενεργό πληθυσμό, καθώς οι πολυπληθέστερες ομάδες είναι 45-59 ετών (29.726 άτομα) και 30-44 ετών (29.114 άτομα). Ο νεανικός πληθυσμός (0-14 ετών) είναι ο υψηλότερος στο δήμο (12.922

άτομα). Η αναλογία φύλου είναι σχεδόν απόλυτα ισορροπημένη (63.010 άνδρες, 63.143 γυναίκες). Η κοινωνική δομή χαρακτηρίζεται από υψηλό ποσοστό αγάμων (50,7%) και σημαντική παρουσία νέων ενηλίκων, ενώ ταυτόχρονα διατηρείται και ισχυρή ομάδα ηλικιωμένων.

Εκπαιδευτικά, το διαμέρισμα καταγράφει υψηλό αριθμό αποφοίτων λυκείου (41.566 – ο υψηλότερος στον Δήμο), αλλά και υψηλό αριθμό ατόμων χαμηλής εκπαίδευσης (9.431), γεγονός που αντικατοπτρίζει την ετερογένεια του πληθυσμού. Η πλειονότητα των κατοίκων είναι απόφοιτοι Λυκείου (41.566 άτομα). Οι κάτοχοι πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ανέρχονται σε 31.041. Η επαγγελματική δομή της 6^{ης} Δημοτικής Κοινότητας είναι εξαιρετικά διαφοροποιημένη:

- Κατέχει το υψηλότερο ποσοστό ανειδίκευτων εργατών (18,2%)
- Διαθέτει το μεγαλύτερο αριθμό τεχνιτών και χειριστών
- Παράλληλα, εμφανίζει έντονη δραστηριότητα στον τουρισμό και την εστίαση (7.410 απασχολούμενοι – το υψηλότερο στον Δήμο)

Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός (62.492 άτομα) είναι οριακά μικρότερος από τον μη ενεργό (63.655 άτομα). Οι απασχολούμενοι είναι 52.243, ωστόσο η κοινότητα καταγράφει τον υψηλότερο αριθμό ανέργων (10.246) στον δήμο. Η ανεργία είναι αισθητά υψηλότερη στους άνδρες (5.600) από τις γυναίκες (4.643). Ο μη ενεργός πληθυσμός αποτελείται κυρίως από συνταξιούχους (24.217) και μαθητές/σπουδαστές (16.692). Η περιοχή είναι επίσης οικονομικό κέντρο εμπορίου, με 9.067 εργαζόμενους στον κλάδο. Κυρίαρχοι κλάδοι είναι το «Χονδρικό και λιανικό εμπόριο» και οι «Δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και εστίασης» (7.410). Οι επαγγελματικές και επιστημονικές δραστηριότητες έχουν μεσαία παρουσία, ενώ η μεταποίηση διατηρεί σημαντικό ρόλο στη συνολική απασχόληση. Οι τρεις μεγαλύτερες ομάδες επαγγελματιών είναι οι «Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές» (12.391), οι «Ανειδίκευτοι εργάτες, χειρωνακτές και μικροεπαγγελματίες» (9.530)-ο υψηλότερος αριθμός στο δήμο-και οι «Επαγγελματίες» (9.301).

7^η Δημοτική Κοινότητα

Δημογραφικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά

Η 7^η Δημοτική Κοινότητα, με 117.045 κατοίκους, αποτελεί μια από τις πιο δυναμικές περιοχές του Δήμου. Ξεχωρίζει για το εξαιρετικά υψηλό μορφωτικό επίπεδο των κατοίκων της, συγκεντρώνοντας τον μεγαλύτερο αριθμό πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Διαθέτει υψηλό κοινωνικό-μορφωτικό επίπεδο, με το δεύτερο υψηλότερο ποσοστό τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (34,6%) και το μεγαλύτερο απόλυτο αριθμό πτυχιούχων (40.520). Η 7^η Δημοτική Κοινότητα διαθέτει το υψηλότερο μορφωτικό επίπεδο στον δήμο. Συγκεκριμένα, 40.520 κάτοικοι διαθέτουν πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (Πανεπιστήμιο, Διδακτορικό κ.λπ.), αριθμός που ξεπερνά ακόμη και τους αποφοίτους Λυκείου (33.891). Υπάρχει σαφής υπεροχή των γυναικών (63.146) έναντι των ανδρών (53.896). Οι ηλικιακές ομάδες 30-44 (26.882 άτομα) και 45-59 (25.877 άτομα) είναι οι πολυπληθέστερες. Η Δημοτική Κοινότητα έχει επίσης μεγάλο αριθμό ηλικιωμένων, με 19.973 άτομα 60-74 ετών και 13.318

άτομα 75 ετών και άνω. Όπως και στην 6^η Δημοτική Κοινότητα, οι άγαμοι (58.099) υπερτερούν σημαντικά των έγγαμων (43.359). Οι άγαμοι αποτελούν το 49,6% του πληθυσμού, ενώ οι έγγαμοι 37%, αποτυπώνοντας μια περιοχή με σημαντικό πληθυσμό ενεργών επαγγελματιών.

Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός (59.887 άτομα) είναι ελαφρώς μεγαλύτερος από τον μη ενεργό (57.159 άτομα). Οι απασχολούμενοι είναι 52.262 και οι άνεργοι 7.623. Η ανεργία είναι σχεδόν ισομερώς μοιρασμένη (3.837 άνδρες, 3.789 γυναίκες). Ο μη ενεργός πληθυσμός αποτελείται κυρίως από συνταξιούχους (24.494), που είναι ο υψηλότερος αριθμός στο δήμο, και μαθητές/σπουδαστές (16.677). Η επαγγελματική δομή καταδεικνύει έναν «επιχειρηματικό» χαρακτήρα:

- Διαθέτει τον μεγαλύτερο αριθμό επαγγελματιών (15.354).
- Καταγράφει υψηλή παρουσία ανώτερων στελεχών.
- Διαθέτει τον μεγαλύτερο αριθμό εργαζομένων στην υγεία και κοινωνική μέριμνα (6.005).
- Είναι ο κύριος πόλος επιστημονικών/τεχνικών δραστηριοτήτων (5.987 εργαζόμενοι).

Στο επίπεδο ιθαγένειας, το 17% του πληθυσμού είναι αλλοδαποί, με κυρίαρχες ομάδες από την Ασία και την Ευρώπη εκτός ΕΕ. Η ηλικιακή δομή της περιοχής είναι σχετικά νεανική στις παραγωγικές ηλικίες, αλλά με σημαντική παρουσία ηλικιωμένων, ιδίως γυναικών 75+, γεγονός που δημιουργεί ανάγκες για εξειδικευμένες υπηρεσίες υγείας. Η μεγάλη πλειονότητα (97.099 κάτοικοι) διαθέτει ελληνική ιθαγένεια. Από τους 19.943 κατοίκους με ξένη ιθαγένεια, οι μεγαλύτερες ομάδες προέρχονται από χώρες της Ασίας (7.923) και χώρες της Ευρώπης εκτός ΕΕ (7.857). Η 7^η Δημοτική Κοινότητα αποτελεί περιοχή υψηλού κοινωνικού και μορφωτικού επιπέδου, με ισχυρή οικονομική δραστηριότητα στους τομείς υγείας, εκπαίδευσης και επαγγελματικών υπηρεσιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2-ΑΞΟΝΑΣ 1: ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ

Η μετάβαση της Αθήνας σε μια ανθεκτική, πράσινη και δίκαιη πόλη, ικανή να ανταποκριθεί στις προκλήσεις της κλιματικής κρίσης, αλλά και να εξασφαλίσει ποιότητα ζωής, κοινωνική συνοχή και πολιτιστική ζωντάνια για όλους τους κατοίκους της, απαιτεί συντονισμένες δράσεις, συνεργασία και καινοτομία. Η κλιματική κρίση αγγίζει την καθημερινότητα, την υγεία, την οικονομία, τον πολιτισμό και την ίδια την ταυτότητα της πόλης. Ο Δήμος Αθηναίων έχει επιλέξει να αντιμετωπίσει αυτή την πρόκληση με στρατηγικό σχέδιο, συνέργειες και συμμετοχή.

Η κλιματική ανθεκτικότητα εντάσσεται στην καρδιά του στρατηγικού οράματος του Δήμου Αθηναίων. Αναπτύσσονται λύσεις βασισμένες στη φύση για την ψύξη της πόλης και την προστασία από πλημμύρες, δημιουργούνται μικροδάση, πράσινες διαδρομές και βιώσιμες υποδομές. Η προστασία του περιβάλλοντος όμως δεν είναι μόνο τεχνικό έργο· είναι έργο συλλογικής κουλτούρας. Προωθείται η συν-σχεδίαση και η συν-υλοποίηση με πολίτες και φορείς, ώστε οι παρεμβάσεις να είναι καινοτόμες, αποτελεσματικές και αποδεκτές κοινωνικά.

2.1 Καθαριότητα και Διαχείριση Αποβλήτων

Έλεγχος Καθαριότητας

Ο Δήμος Αθηναίων πραγματοποιεί συνολικές παρεμβάσεις καθαριότητας με πρακτικές που ενισχύουν την αποτελεσματικότητά τους. Από τον Σεπτέμβριο του 2024 έχουν δημιουργηθεί και λειτουργούν μικτά κλιμάκια ελέγχου που αποτελούνται από Δημοτικούς Αστυνομικούς και Επόπτες Καθαριότητας για την καταγραφή παραβάσεων καθαριότητας και την άμεση επιβολή προστίμων. Πρόσθετα «δορυφορικά» δρομολόγια για την άμεση απομάκρυνση απορριμμάτων εκτός κάδων παράλληλα με την τοποθέτηση επιπλέον κάδων σε σημεία υπερχειλίσης αποτελούν σημαντικές καθημερινές δράσεις καθαριότητας μέσα στην πόλη. Οι καφέ κάδοι αναβαθμίζονται με την προμήθεια και εγκατάσταση καπακιών με βιοφίλτρο και βαρυτική κλειδαριά στους καφέ κάδους. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τη βελτίωση της υγιεινής, τη μείωση των οσμών, την αποφυγή ξένων προσμίξεων και τη μείωση των δρομολογίων αποκομιδής (από καθημερινά σε κάθε δεύτερη ημέρα), επιτρέποντας την επέκταση του δικτύου. Επίσης, η εγκατάσταση 62 συστημάτων βυθιζόμενων κάδων σε στρατηγικά σημεία της πόλης σκοπό έχει την βελτίωση της αισθητικής και της αποδοτικότητας. Επιπλέον, έχει προωθηθεί η ψηφιοποίηση του Γραφείου Κίνησης (smart management) για την παρακολούθηση των απορριμματοφόρων και την παρατήρηση της θέσης και της κατάστασης των κάδων (γεμάτος/άδειος), μέσω συστήματος που υλοποιεί η Διεύθυνση Στρατηγικού Σχεδιασμού, Ανθεκτικότητας, Καινοτομίας και Τεκμηρίωσης. Επιπλέον, μία νέα ψηφιακή εφαρμογή (app) καθαριότητας έχει δημιουργηθεί για την ενημέρωση των πολιτών σχετικά με τα ωράρια αποκομιδής και την τοποθέτηση επιτήρησης στα επιβαρυμένα σημεία.

Σύστημα συλλογής και διαχείρισης απορριμμάτων

Ο Σταθμός Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων (ΣΜΑ) του Δήμου Αθηναίων στον Ελαιώνα είναι σε πλήρη λειτουργία από τον Οκτώβριο του 2024, με στόχο την πιο αποδοτική και περιβαλλοντικά φιλική διαχείριση των απορριμμάτων της πόλης. Αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα έργα σύγχρονης διαχείρισης απορριμμάτων στην πρωτεύουσα, σηματοδοτώντας μια νέα εποχή για την καθαριότητα, την κυκλική οικονομία και τη βιώσιμη ανάπτυξη της πόλης.

Η νέα υποδομή που καταλαμβάνει έκταση 17 στρεμμάτων διαθέτει υπερσύγχρονες κτιριακές και ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις. Λειτουργεί ως κόμβος όπου τα απορρίμματα μεταφέρονται, συμπιέζονται και μεταφορτώνονται σε μεγαλύτερα οχήματα για τον Χώρο Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων (ΧΥΤΑ), μειώνοντας τον όγκο τους έως και 50%. Τα τεχνικά χαρακτηριστικά και η δυναμικότητα έχουν ως εξής:

- συμβατική δυναμικότητα 400 τόνοι απορριμμάτων ημερησίως
- ανά ώρα 180 τόνοι αστικών αποβλήτων, 50 τόνοι ογκωδών, 35 τόνοι πράσινων
- μέσος χρόνος εξυπηρέτησης απορριμματοφόρου μόλις 9,5 λεπτά

Από τη δοκιμαστική λειτουργία προέκυψαν τα εξής στοιχεία:

- 3.458 απορριμματοφόρα έχουν μεταφέρει 17.398,65 τόνους απορριμμάτων
- 1.297 αποστολές προς τον ΟΕΔΑ Φυλής

Οι βάρδιες λειτουργίας διπλασιάστηκαν με οφέλη για την πόλη και το περιβάλλον:

- μείωση δρομολογίων προς τον ΧΥΤΑ κατά 67%, με αντίστοιχη εξοικονόμηση καυσίμων και περιορισμό της κυκλοφοριακής συμφόρησης
- μείωση εκπομπών ρύπων και συμβολή στη μείωση του ανθρακικού αποτυπώματος της πόλης
- εξοικονόμηση έως 30% σε εργατοώρες και κόστος συντήρησης στόλου απορριμματοφόρων
- ενεργειακή αυτονομία μέσω εγκατάστασης φωτοβολταϊκών και σταθμού φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων
- οικονομικά οφέλη από τη διαδημοτική συνεργασία με τον Δήμο Αιγάλεω και τη μελλοντική εξυπηρέτηση όμορων δήμων

Το έργο αποτελεί πρότυπο διαδημοτικής συνεργασίας μεταξύ του Δήμου Αθηναίων και του Δήμου Αιγάλεω, με τη συμμετοχή και υποστήριξη των εταιρειών ΗΛΕΚΤΩΡ Α.Ε. και ΚΑΟΥΣΣΙΣ. Ο προϋπολογισμός του έργου είναι 17.804.286,00€ καθώς η χρηματοδότηση είναι από το Ταμείο Συνοχής μέσω του ΕΣΠΑ 2014-2020 (Πρόγραμμα «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη»). Η Β' φάση υλοποιείται στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2021-2027, Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή».

Ο ΣΜΑ Ελαιώνα ενισχύει τη βιωσιμότητα, την αποδοτικότητα και την πράσινη μετάβαση του Δήμου Αθηναίων. Πρόκειται για έργο-ορόσημο που καθιστά την πρωτεύουσα πιο καθαρή, λειτουργική και περιβαλλοντικά υπεύθυνη, συμβάλλοντας

στη μακροπρόθεσμη στρατηγική της κυκλικής οικονομίας και της μηδενικής επιβάρυνσης ταφής.

Επέκταση Οικιακής Συλλογής Βιοαποβλήτων

Κατά το χρονικό διάστημα Ιανουαρίου-Ιουνίου 2025 συλλέχθηκαν 2.608.810 kg έναντι 2.309.380 kg το 2024 (↑13%). Το δίκτυο καφέ κάδων αριθμεί 1.190 μονάδες (760 για μεγάλους παραγωγούς, 430 για οικιακή συλλογή) με πλήρη κάλυψη 33 λαϊκών αγορών και περίπου 10.000 νοικοκυριά στο οικιακό πρόγραμμα. Το οικιακό πρόγραμμα συλλογής βιοαποβλήτων (καφέ κάδος) έχει κλιμακωθεί με επέκταση σε νέες Δημοτικές Κοινότητες (3^η, 5^η, 6^η, 7^η, 2^η ΔΚ) με σύγχρονο εξοπλισμό (βιοφίλτρα/κλειδαριές) και στοχευμένη ενημέρωση πολιτών. Επιπλέον, στοχευμένα προγράμματα ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης σε σχολεία και γειτονίες (π.χ. το βραβευμένο “haFOODamatata” για τα βιοαπόβλητα, και δράσεις ‘πόρτα-πόρτα’ ενημέρωσης) προωθούνται συστηματικά.

Απομάκρυνση εγκαταλελειμμένων οχημάτων

Ο Δήμος Αθηναίων υλοποιεί οργανωμένο σχέδιο απομάκρυνσης των εγκαταλελειμμένων οχημάτων που έχουν μετατραπεί σε εστίες μόλυνσης, θέτοντας σε κίνδυνο τη δημόσια υγεία και εμποδίζοντας την εύρυθμη λειτουργία της πόλης. Στόχος είναι η απελευθέρωση δημόσιου χώρου και νέες θέσεις στάθμευσης στο κέντρο και τις γειτονίες της πρωτεύουσας. Στο πλαίσιο αυτό, έχουν εντατικοποιηθεί συντονισμένες επιχειρήσεις άρσεων εγκαταλελειμμένων ρυπογόνων οχημάτων σε συνεργασία με την Δημοτική Αστυνομία, ενώ η καταγραφή των δίκυκλων οχημάτων έχει αναβαθμιστεί ψηφιακά με τη χρήση QRcode για καλύτερη ιχνηλασιμότητα. Κατά το χρονικό διάστημα Ιανουαρίου-Ιουνίου 2025 πραγματοποιήθηκαν 483 άρσεις εγκαταλελειμμένων οχημάτων (ΙΧ) και 152 άρσεις δίκυκλων. Οι πολίτες μπορούν να επικοινωνούν τηλεφωνικά με τον αριθμό 1595 ή μέσω του διαδικτύου με την πλατφόρμα Nonoville για να ενημερώνουν τον Δήμο για εγκαταλελειμμένα δίκυκλα και αυτοκίνητα στην περιοχή τους.

Αναβάθμιση υπηρεσίας anti-graffiti

Το anti-graffiti βρίσκεται στην καθημερινή ατζέντα των υπηρεσιών καθαριότητας με παρεμβάσεις σε δρόμους, πάρκα, πλατείες και δημόσια κτίρια για άμεση και αποτελεσματική αφαίρεση. Η αναβάθμιση της υπηρεσίας anti-graffiti είναι βασικός άξονας της στρατηγικής του Δήμου Αθηναίων στην καθαριότητα κάθε γειτονιάς της πόλης και περιλαμβάνει τον καθαρισμό της μουτζούρας και την επικάλυψη των σημείων με ειδικό αντιγκράφιτι υλικό που κάνει πιο εύκολο τον καθαρισμό στο μέλλον.

2.2 Δίκτυα υποδομών

2.2.1 Ύδρευση- Αποχέτευση

Για την εξασφάλιση της υδροδότησης της μείζονος περιοχής της πρωτεύουσας η ΕΥΔΑΠ προμηθεύεται ακατέργαστο νερό από το Δημόσιο, το οποίο έχει δεσμευτεί να το εξασφαλίζει από κατάλληλες πηγές. Σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο Ν. 2477/1999 και στην εικοσαετή σύμβαση που υπογράφηκε με το Ελληνικό Δημόσιο το Νοέμβριο του 1999, προβλέπεται για την πρώτη πενταετία ο συμψηφισμός του κόστους των υπηρεσιών που προσφέρει η ΕΥΔΑΠ για τη συντήρηση και λειτουργία των παγίων στοιχείων που ανήκουν στην Εταιρεία Παγίων ΕΥΔΑΠ ΝΠΔΔ με το τίμημα του ακατέργαστου νερού. Ο όρος αυτός ισχύει και σήμερα.

Η αποχέτευση του Λεκανοπεδίου Αττικής πραγματοποιείται με αγωγούς ομβρίων και ακαθάρτων από την ΕΥΔΑΠ (Εταιρεία Ύδρευσης Αποχέτευσης Πρωτεύουσας), τον αρμόδιο φορέα για την συλλογή και την επεξεργασία των λυμάτων στην ευρύτερη περιοχή του λεκανοπεδίου. Οι μεν αγωγοί ομβρίων καταλήγουν με φυσική ροή στη θάλασσα, οι δε αγωγοί ακαθάρτων καταλήγουν στη θαλάσσια περιοχή της Ψυττάλειας, αφού προηγηθεί ο βιολογικός καθαρισμός των λυμάτων στο Κέντρο Επεξεργασίας Λυμάτων της Ψυττάλειας.

Από το συνολικό μήκος του δικτύου αποχέτευσης μόνο τα 250 χλμ. καταλήγουν στο παλαιό παντορροϊκό σύστημα και καλύπτουν το κέντρο της Αθήνας. Στο υπόλοιπο μήκος εφαρμόστηκε αποκλειστικά χωριστικό σύστημα με διαφορετικά δίκτυα για τα ακάθαρτα και τα όμβρια.

Ο Δήμος μέσα από την Διεύθυνση Οδοποιίας, Αποχέτευσης και Κοινοχρήστων Χώρων έχει την αρμοδιότητα της κατασκευής του δευτερεύοντος δικτύου αγωγών αποχέτευσης ακαθάρτων σε οδούς αρμοδιότητάς του, το οποίο καταλήγει στους πρωτεύοντες αγωγούς και στους βασικούς συλλεκτήρες καθώς επίσης και της κατασκευής των συνδέσεων ακινήτων με το δίκτυο αποχέτευσης (διακλαδώσεις).

2.2.2 Δίκτυο ηλεκτροφωτισμού

Το πλήθος διασυνδεμένων φωτιστικών σωμάτων στο δίκτυο ηλεκτροφωτισμού και στις κοινόχρηστες εγκαταστάσεις στο Δήμο Αθηναίων είναι 42.000. Ο Δήμος Αθηναίων έχει προχωρήσει σε στοχευμένες παρεμβάσεις, υιοθετώντας μία σύγχρονη προσέγγιση στον δημόσιο φωτισμό της πόλης και θέτοντας σε εφαρμογή ένα πλήρως μελετημένο σχέδιο συνολικής διαχείρισης. Μέσω του ηλεκτροφωτισμού, επιδιώκεται η υλοποίηση του μεγαλύτερου προγράμματος ενεργειακής αναβάθμισης στη χώρα, κάνοντας παράλληλα το πρώτο βήμα για τη μετάβαση στην εποχή των «έξυπνων πόλεων» (smart cities). Με τη χρήση νέων τεχνολογιών, ο παραδοσιακός τρόπος λειτουργίας του φωτισμού της πόλης έχει αντικατασταθεί, καθώς θα υπάρχει η δυνατότητα τηλεδιαχείρισης κάθε φωτιστικού σώματος μέσω ενός Κέντρου Ελέγχου ενώ ο αριθμός τους διαμορφώνεται σε 39.850. Συγκεκριμένα, το έργο περιλαμβάνει σημαντικές τεχνολογικές καινοτομίες, όπως:

- δυνατότητα δυναμικού φωτισμού ανάλογα με το σημείο και την ώρα. Ο φωτισμός θα διαφοροποιείται σε τέσσερα χρονικά διαστήματα κατά τη διάρκεια της νύχτας και θα ρυθμίζεται αυτόματα ανάλογα με τις συνθήκες
- άμεσο έλεγχο οποιουδήποτε φωτιστικού στην πόλη
- χρήση αισθητήρων παρουσίας και κίνησης σε πλατείες, πάρκα, πεζόδρομους. Ο φωτισμός θα ρυθμίζεται αναλόγως της παρουσίας ή κίνησης των περαστικών.
- διαρκή δεδομένα χρήσης του δικτύου (από κατανάλωση ενέργειας έως στατιστικά κίνησης πεζών)
- αυτόματη σηματοδότηση βλαβών
- άμεση χειροκίνητη λειτουργία σε καταστάσεις ανάγκης
- απεριόριστα σενάρια λειτουργίας ανά σημείο, δρόμο, γειτονιά ή πλατεία

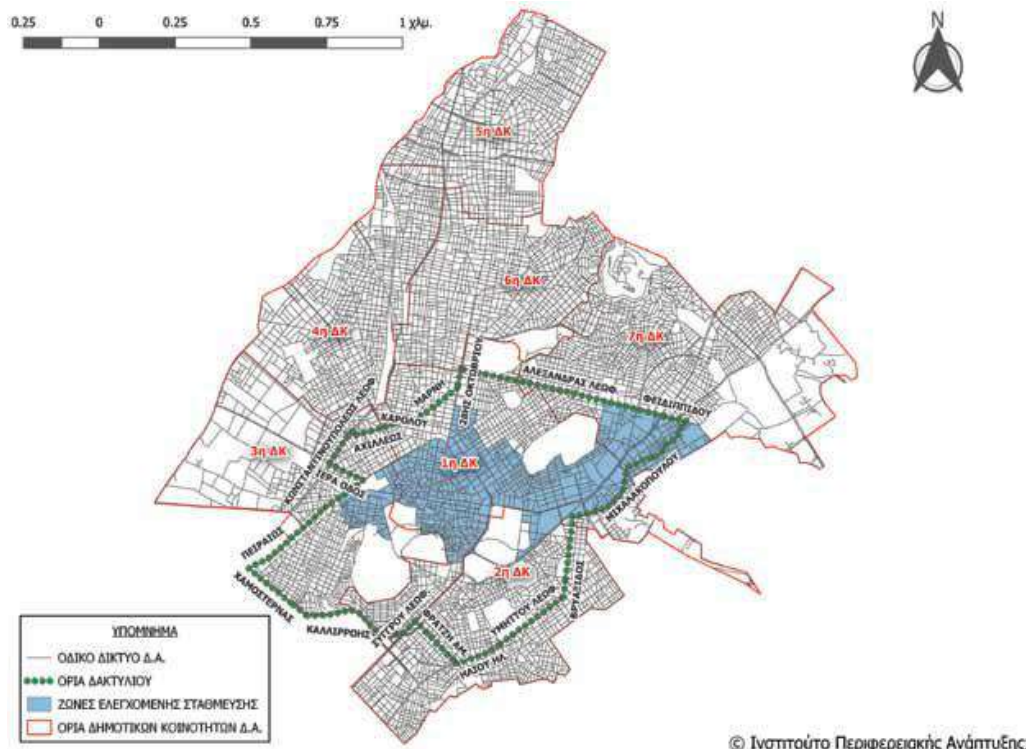
Ο νέος εξοπλισμός θα συντηρείται και θα αντικαθίσταται εύκολα, εξασφαλίζοντας με αυτόν τον τρόπο τη μείωση του κόστους λειτουργίας και συντήρησης. Επίσης, για την προστασία του περιβάλλοντος και της υγείας των δημοτών έχει επιλεγεί θερμή απόχρωση φωτός (3000K). Τα επιλεγμένα τεχνικά χαρακτηριστικά της φωτεινής εκπομπής του νέου εξοπλισμού εξασφαλίζουν ελαχιστοποιημένη φωτεινή ρύπανση και κατά συνέπεια την καλύτερη δυνατή προστασία νυχτερινού περιβάλλοντος και του ουρανού.

Συνολικά, η κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας (kwh) στο δίκτυο φωτισμού αρμοδιότητας του δήμου ανέρχεται σε 1.661.876,29 kwh. Το πλήθος των δημοτικών φορτιστών ηλεκτροκίνησης είναι 19 ενώ η ισχύς τους σε (Kw) είναι 22 KW 7 44 KW 42.000. Το νέο πρόγραμμα ηλεκτροφωτισμού θα εφαρμοστεί και στα επτά δημοτικά διαμερίσματα της πόλης, ενισχύοντας το αίσθημα ασφάλειας των κατοίκων και βελτιώνοντας την ποιότητα ζωής τους. Το ολοκληρωμένο αυτό έργο θα έχει επιπλέον πολλαπλά οφέλη τόσο για το περιβάλλον όσο και για την οικονομία, καθώς η μείωση της κατανάλωσης ενέργειας και του κόστους συντήρησης για τον φωτισμό της πόλης πρόκειται να φέρει εξοικονόμηση πόρων για το Δήμο.

2.2.3 Οδικό δίκτυο

Το οδικό δίκτυο της Αθήνας αποτελείται από οδικές αρτηρίες, λεωφόρους και ασφαλτοστρωμένους δρόμους. Οι κύριες οδικές αρτηρίες που συνδέουν την Αθήνα με άλλες μεγάλες πόλεις της Ελλάδας είναι:

- Εθνική οδός Αθηνών-Θεσσαλονίκης (Ε 75)
- Αθηνών-Κορίνθου (Ε 94)
- Κορίνθου-Πατρών (Ε 65)
- Κορίνθου-Τριπόλεως-Καλαμάτας (Ε 65)
- Πατρών-Πύργου-Ολυμπίας (Ε 55)
- Θεσσαλονίκης-Καβάλας-Αλεξανδρουπόλεως (Ε 90)

Εικόνα 3: Οδικό δίκτυο Δήμου Αθηναίων

Πηγές: Ινστιτούτο Περιφερειακής Ανάπτυξης, Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Κ.Ε.Δ.Ε. (2018). Μελέτη «Στρατηγικός Προγραμματισμός της Πρωτεύουσας -Δήμος Αθηναίων-Δημοτικές Κοινότητες».

Η Αττική Οδός συνδέει την Αθήνα με την Ελευσίνα και με το αεροδρόμιο Ελευθέριος Βενιζέλος. Επίσης, η Αττική Οδός διατρέχει κυκλικά την Αθήνα και παρέχει είκοσι επτά κύριους και δευτερεύοντες κόμβους εισόδου/εξόδου από την πρωτεύουσα.

Το οδικό δίκτυο παρουσιάζει υψηλή πυκνότητα κυκλοφοριακής ροής και χαμηλές μέσες ταχύτητες κίνησης οχημάτων. Ειδικότερα, στις περιοχές της συνοικίας Εμπορικό Τρίγωνο-Μοναστηράκι-Πλάκα, η κίνηση των οχημάτων καθίσταται δυσχερής κατά τις ώρες αιχμής. Τα κυκλοφοριακά προβλήματα που υπάρχουν επιδεινώνονται λόγω της παράνομης στάσης και στάθμευσης που παρατηρείται καθημερινά.

Οι βασικοί οδικοί άξονες της Αθήνας είναι οι κύριες αρτηρίες που συνδέουν το κέντρο με τα προάστια και τους γύρω δήμους, καθώς και μεταξύ τους. Παρακάτω είναι οι σημαντικότεροι οδικοί άξονες, χωρισμένοι ανά κατεύθυνση και λειτουργία:

- **Κεντρικοί άξονες (εντός λεκανοπεδίου)**

1. Λεωφόρος Κηφισίας – Από Αμπελόκηπους έως Κηφισιά, συνδέει το κέντρο με τα βόρεια προάστια.
2. Λεωφόρος Μεσογείων – Από Χολαργό έως το κέντρο (Μέγαρο Μουσικής), οδηγεί και προς Αττική Οδό/Αεροδρόμιο.

3. Λεωφόρος Συγγρού – Από Σύνταγμα έως Καλλιθέα και παραλία (ΣΕΦ – Παλαιό Φάληρο).
4. Λεωφόρος Βασιλίσσης Σοφίας – Πανεπιστημίου – Σταδίου – Κεντρικός άξονας του ιστορικού κέντρου.
5. Λεωφόρος Αλεξάνδρας – Ενώνει Πατησίων με Κηφισίας.
6. Λεωφόρος Πατησίων (28ης Οκτωβρίου) – Από Ομόνοια έως Άνω Πατήσια.
7. Λεωφόρος Πειραιώς – Συνδέει το κέντρο με τον Πειραιά.
8. Λεωφόρος Αχαρνών – Από το κέντρο έως την Αχαρνών/Μενίδι.
9. Ιερά Οδός – Από Γκάζι έως Ελευσína, ιστορική και σύγχρονη αρτηρία.

- **Περιφερειακοί και διαδημοτικοί άξονες**

1. Κηφισός (Εθνική Οδός Αθηνών–Λαμίας / Λ. Κηφισού) – Ο σημαντικότερος βόρειο–νότιος άξονας, από Ελευσína έως Μεταμόρφωση.
2. Λεωφόρος Ποσειδώνος – Παραλιακός δρόμος από Παλαιό Φάληρο έως Βούλα/Βουλιαγμένη.
3. Κατεχάκη – Περιφερειακός Υμηττού – Ενώνει Ζωγράφου, Καισαριανή, Κατεχάκη, με έξοδο προς Αττική Οδό και Μεσογείων.
4. Αττική Οδός (Ελευσína – Σπάτα) – Ταχείας κυκλοφορίας, περιμετρικός δρόμος του λεκανοπεδίου.
5. Λεωφόρος Βουλιαγμένης – Από Νέα Σμύρνη έως Βάρη/Βάρκιζα, βασικός νότιος άξονας.
6. Λεωφόρος Θηβών – Συνδέει Αιγάλεω – Περιστερί – Ίλιον – Καματερό.
7. Περιφερειακή Αλεξάνδρας/Καλλιρόης/Αρδητού – Διασχίζει το κέντρο ανατολικά–νότια.

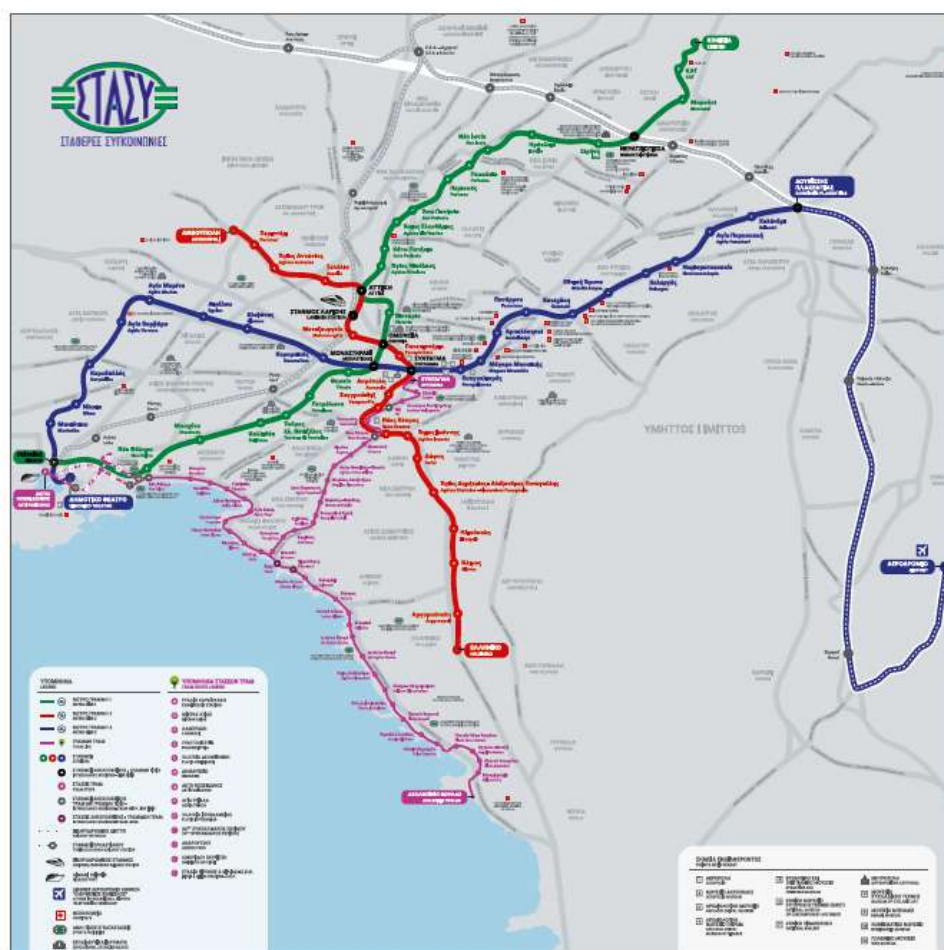
- **Σύνδεση με αεροδρόμιο και εθνικό δίκτυο**

- Αττική Οδός και Σπάτων/Μαρκοπούλου → Προς Αεροδρόμιο Ελ. Βενιζέλος.
- Εθνική Οδός Αθηνών–Λαμίας → Προς βόρεια Ελλάδα.
- Εθνική Οδός Αθηνών–Κορίνθου → Προς Πελοπόννησο.

2.2.4 Κυκλοφοριακό – μεταφορές

Εξυπηρέτηση με Μέσα Μαζικής Μεταφοράς

Το Σύστημα Αστικών Συγκοινωνιών της Αθήνας αποτελείται από μέσα σταθερής τροχιάς (Μετρό, Τραμ, Προαστιακός) και μέσα οδικών μεταφορών (Αστικά Λεωφορεία, Τρόλεϊ). Η λειτουργία του Μετρό και του Τραμ γίνεται από τη δημόσια εταιρεία ΣΤΑ.ΣΥ. Α.Ε., των λεωφορείων και τρόλεϊ από την Ο.ΣΥ. και του Προαστιακού από την ΤΡΑΙΝΟΣΕ. Ο Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών της Αθήνας (ΟΑΣΑ) εποπτεύει όλα τα παραπάνω μέσα, πλην του Προαστιακού.

Εικόνα 4: Χάρτης Μετρό ΣΤΑΣΥ

Πηγή: ΣΤΑΣΥ, Σταθερές Συγκοινωνίες Α.Ε. (2022).

Το δίκτυο των ΜΜΜ του Δήμου Αθηναίων αποτελείται από:

- 95 λεωφορειακές γραμμές
- 14 γραμμές τρόλεϊ
- 4 γραμμές μετρό (Κηφισιά-Πειραιάς, Ελληνικό-Ανθούπολη, Αγία Μαρίνα-Δουκίσσης Πλακεντίας, Αγία Μαρίνα-Αεροδρομίου)
- 2 γραμμές τραμ (από τον σταθμό Νέος Κόσμος προς Πειραιά και Βούλα)
- 5 γραμμές προαστιακού σιδηροδρόμου (Αεροδρόμιο προς/ από Αθήνα και Πειραιά, Κιάτο προς/ από Αθήνα και Πειραιά, Αθήνα-Χαλκίδα)
- 50 υπεραστικές λεωφορειακές γραμμές ΚΤΕΛ

Μετρό

Το Μετρό αποτελείται από τρεις γραμμές συνολικού μήκους 72,3 χλμ., οι οποίες είναι οι εξής:

Γραμμή 1 (γνωστή ως ΗΣΑΠ/Ηλεκτρικός). Η Γραμμή ξεκίνησε τη λειτουργία της το 1869. Σήμερα εκτείνεται σε μήκος 25,6 χλμ. από την Κηφισιά ως τον Πειραιά κι εξυπηρετεί 24 σταθμούς. Συνδέεται με τη Γραμμή 2 στους σταθμούς Αττική και Ομόνοια, με τη Γραμμή 3 στο σταθμό Μοναστηράκι καθώς και με τον Προαστιακό Σιδηρόδρομο στους σταθμούς Νερατζιώτισσα και Πειραιάς.

Γραμμή 2. Ξεκίνησε τη λειτουργία της το 2000. Σήμερα εκτείνεται σε μήκος 17,5 χλμ. από την Ανθούπολη ως το Ελληνικό κι εξυπηρετεί 20 σταθμούς. Συνδέεται με τη Γραμμή 1 στους σταθμούς Αττική και Ομόνοια, με τη Γραμμή 3 στο σταθμό Σύνταγμα καθώς και με τον Προαστιακό Σιδηρόδρομο και τον ΟΣΕ στο σταθμό Λαρίσης.

Γραμμή 3. Ξεκίνησε τη λειτουργία της το 2000. Σήμερα εκτείνεται σε μήκος 21,9 χλμ. (και επιπλέον 21,2 χλμ. μεταξύ Δουκίσσης Πλακεντίας και Αεροδρόμιο). Εξυπηρετεί 20 σταθμούς και επιπλέον 4 σταθμούς, τους οποίους μοιράζεται με τον Προαστιακό. Συνδέεται με τη Γραμμή 1 στο σταθμό Μοναστηράκι και με τη Γραμμή 2 στο σταθμό Σύνταγμα.

Τραμ

Το Τραμ ξεκίνησε τη λειτουργία του τον Ιούλιο του 2004. Το δίκτυο του τραμ διαθέτει 48 στάσεις ενώ πραγματοποιούνται τρεις διαδρομές:

- 3-ΣΕΦ-ΑΣΚΛΗΠΕΙΟ ΒΟΥΛΑΣ («Θουκυδίδης»)
- 4-ΣΥΝΤΑΓΜΑ-ΣΕΦ («Αριστοτέλης»)
- 5-ΣΥΝΤΑΓΜΑ-ΑΣΚΛΗΠΕΙΟ ΒΟΥΛΑΣ («Πλάτωνας»)

Προαστιακός Σιδηρόδρομος

Ο προαστιακός σιδηρόδρομος ξεκίνησε τη λειτουργία του το 2004. Τα δρομολόγια εκτελούνται στους άξονες Αεροδρόμιο-Κιάτο και Πειραιάς-Χαλκίδα, και συγκεκριμένα:

- Πειραιάς-Αεροδρόμιο-Πειραιάς
- Πειραιάς-Κιάτο-Πειραιάς
- Άνω Λιόσια-Αεροδρόμιο-Άνω Λιόσια
- Άνω Λιόσια-Κορωπί-Άνω Λιόσια
- Αθήνα-Χαλκίδα-Αθήνα
- Αεροδρόμιο-Κιάτο-Αίγιο και Πειραιάς-Κιάτο-Αίγιο

Δημοτική συγκοινωνία

Η Δημοτική Συγκοινωνία του Δήμου Αθηναίων (ΔΣΔΑ) αποτελεί έναν νέο, στρατηγικό πυλώνα της πολιτικής βιώσιμης κινητικότητας της πόλης και συνιστά μια ολοκληρωμένη παρέμβαση κοινωνικού και περιβαλλοντικού χαρακτήρα. Σκοπός του προγράμματος είναι η δημιουργία ενός δημοτικού δικτύου αστικών μεταφορών, το οποίο θα λειτουργεί συμπληρωματικά και υποστηρικτικά προς το υφιστάμενο δίκτυο του ΟΑΣΑ, καλύπτοντας τα κενά εξυπηρέτησης, ενισχύοντας τη συνδεσιμότητα μεταξύ συνοικιών και εξασφαλίζοντας προσβασιμότητα για όλους. Η μελέτη και ο σχεδιασμός της ΔΣΔΑ ολοκληρώθηκαν το 2025, υπό την επιστημονική ευθύνη του Δρ. Κωνσταντίνου Κουρέτα, Πολιτικού Μηχανικού ΕΜΠ –

Συγκοινωνιολόγου, στο πλαίσιο συνεργασίας της Αναπτυξιακής Αθήνας Α.Ε. με τις αρμόδιες υπηρεσίες του Δήμου.

Το πρόγραμμα εντάσσεται στη στρατηγική κατεύθυνση του Δήμου για αναβάθμιση των δημοτικών υπηρεσιών, ενίσχυση της τοπικής κινητικότητας και προώθηση της πράσινης μετάβασης. Η αναγκαιότητα του έργου αναδείχθηκε μέσα από:

- την υψηλή πυκνότητα δόμησης και πληθυσμού στο κέντρο και στις συνοικίες
- τη μεγάλη εξάρτηση από το Ι.Χ.
- τα κενά στην εξυπηρέτηση από τα μέσα σταθερής τροχιάς
- την έλλειψη ενδοδημοτικών συνδέσεων μικρής και μεσαίας εμβέλειας

Η ΔΣΔΑ έρχεται να καλύψει αυτά τα κενά, λειτουργώντας ως εργαλείο κοινωνικής συνοχής, εξυπηρέτησης πολιτών και ενίσχυσης της βιώσιμης αστικής κινητικότητας. Οι βασικοί στόχοι του προγράμματος Δημοτικής Συγκοινωνίας είναι:

1. βελτίωση της τοπικής κινητικότητας και της διασύνδεσης μεταξύ συνοικιών και δημοτικών κοινοτήτων
2. ενίσχυση της κοινωνικής ισότητας και της ισότιμης πρόσβασης όλων των πολιτών στα μέσα μεταφοράς
3. μείωση της χρήσης ιδιωτικών οχημάτων, μέσω της ενθάρρυνσης εναλλακτικών τρόπων μετακίνησης
4. προώθηση της περιβαλλοντικά βιώσιμης μετακίνησης, με χρήση ηλεκτρικών και χαμηλών εκπομπών οχημάτων
5. ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής δραστηριότητας στις γειτονιές της πόλης, διευκολύνοντας την πρόσβαση σε υπηρεσίες, εμπόριο και πολιτισμό
6. αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και των επισκεπτών της Αθήνας, με δίκτυο αξιόπιστο, προσιτό και φιλικό προς τον πολίτη

Ο σχεδιασμός της ΔΣΔΑ στηρίχθηκε σε τεχνικά, χωρικά και κοινωνικοοικονομικά κριτήρια, όπως:

- ανάλυση υφιστάμενης εξυπηρέτησης από τα ΜΜΜ και εντοπισμός περιοχών με ανεπαρκή κάλυψη
- πληθυσμιακά και κοινωνικά δεδομένα (πυκνότητα, εισοδηματικά επίπεδα, ηλικιακές ομάδες, δείκτες ιδιοκτησίας Ι.Χ.)
- προσβασιμότητα σε σταθμούς Μετρό, Τραμ και λεωφορείων, με χωρική ανάλυση 5 και 10 λεπτών βαδίσματος.
- συμμετοχικός σχεδιασμός, μέσω διαβούλευσης με τις Δημοτικές Κοινότητες, τοπικούς φορείς και πολίτες.
- ασφάλεια και λειτουργικότητα, με σεβασμό στο ιστορικό και πολεοδομικό περιβάλλον.

Η φιλοσοφία της μελέτης ήταν να δημιουργηθεί ένα δίκτυο μικρής και μεσαίας ακτίνας, ευέλικτο, με υψηλή συχνότητα και μικρά ηλεκτρικά οχήματα, που να συνδέει κατοικίες με κόμβους μεταφορών, χώρους εργασίας, εκπαίδευσης, υγείας και πολιτισμού.

Η Δημοτική Συγκοινωνία οργανώνεται σε εννέα γραμμές (γραμμικές και κυκλικές), που καλύπτουν όλες τις Δημοτικές Κοινότητες και 48 συνοικίες του Δήμου Αθηναίων:

1. **Ανατολική Γραμμή – Γουδή – Παγκράτι – Νέος Κόσμος:** συνδέει σημαντικά κέντρα εκπαίδευσης και υγείας με τον Νέο Κόσμο και τις νότιες συνοικίες.
2. **Δυτική Γραμμή – Κ. Πατήσια – Σεπόλια – Κεραμεικός:** εξυπηρετεί πυκνοκατοικημένες περιοχές και συνδέει τα δυτικά προάστια με το πολιτιστικό τρίγωνο του Γκαζιού.
3. **Βόρεια Γραμμή – Προμπονά – Πατήσια – Κυψέλη:** συνδέει βόρειες γειτονίες και εμπορικές ζώνες.
4. **Νότια Γραμμή – Νέος Κόσμος – Πετράλωνα – Κεραμεικός:** συνδέει τις νότιες συνοικίες με το ιστορικό κέντρο.
5. **Ορεινή Δυτική Γραμμή – Αττική – Κυψέλη – Πολύγωνο:** εξυπηρετεί τις ορεινές και πυκνοκατοικημένες περιοχές του κέντρου.
6. **Ορεινή Ανατολική Γραμμή (κυκλική) – Πανόρμου – Πολύγωνο – Αλεξάνδρας:** λειτουργεί κυκλικά σε πυκνά αστικά τμήματα.
7. **Κεντρική Γραμμή – Καλλιμάρμαρο – Σύνταγμα – Κεραμεικός:** εξυπηρετεί τον πυρήνα της πόλης και τουριστικούς προορισμούς.
8. **Γραμμή Εξαρχείων (κυκλική) – Πανεπιστήμιο – Εξάρχεια – Λόφος Στρέφη:** μικρή τοπική γραμμή για ενδογειτονική εξυπηρέτηση.
9. **Γραμμή Λυκαβηττού (κυκλική) – Ευαγγελισμός – Θέατρο Λυκαβηττού:** εξυπηρετεί περιοχές υψηλής επισκεψιμότητας και τουριστικού ενδιαφέροντος.

Το δίκτυο σχεδιάστηκε ώστε να εξασφαλίζει διασύνδεση με σταθμούς Μετρό, Τραμ και κύριες λεωφορειακές γραμμές, λειτουργώντας ως “τροφοδοτικό” σύστημα μικρής κλίμακας, με εύκολες μετεπιβιβάσεις και χαμηλό κόστος λειτουργίας. Βασικά τεχνικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά είναι τα εξής:

- i. Τύπος Οχημάτων: ηλεκτρικά mini-bus χαμηλών εκπομπών, ικανοτήτων 25-35 επιβατών.
- ii. Συχνότητα δρομολογίων: 10–15 λεπτά στις ώρες αιχμής, με προσαρμογή στις ώρες μη αιχμής.
- iii. Σύστημα πληροφόρησης: ψηφιακή τηλεματική, πινακίδες LED και ενιαία πληροφόρηση με τον ΟΑΣΑ.
- iv. Προσβασιμότητα: πλήρης συμβατότητα με ΑμεΑ, χαμηλό δάπεδο, ειδικοί χώροι για καρότσια και ποδήλατα.
- v. Περιβαλλοντικός σχεδιασμός: χρήση “πράσινων” υποδομών στάθμευσης και φορτιστών, με έμφαση στην ενεργειακή αποδοτικότητα.

Η λειτουργία και ανάπτυξη της Δημοτικής Συγκοινωνίας θα χρηματοδοτηθεί μέσα από συνδυασμό εθνικών, ευρωπαϊκών και δημοτικών πόρων. Ειδικότερα:

- από τομεακά προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021–2027 (π.χ. “Περιβάλλον & Κλιματική Αλλαγή”, “Μεταφορές – Βιώσιμη Κινητικότητα”)
- από ιδίους πόρους του Δήμου Αθηναίων και την Αναπτυξιακή Αθήνας Α.Ε., κυρίως για την έναρξη λειτουργίας

- από δράσεις πράσινης μετάβασης (Green City, Horizon Europe, LIFE) που υποστηρίζουν την ηλεκτροκίνηση
- από πιθανό κόμιστρο χαμηλού ύψους (1€), για κάλυψη λειτουργικών δαπανών και ενίσχυση της βιωσιμότητας

Η οικονομική ανάλυση της μελέτης αποδεικνύει ότι, υπό σενάρια μέσης επιβατικής κίνησης, το δίκτυο είναι οικονομικά βιώσιμο με συνδυασμό δημοτικής χρηματοδότησης και ευρωπαϊκών ενισχύσεων, χωρίς να επιβαρύνει τον προϋπολογισμό του Δήμου μακροπρόθεσμα. Η υλοποίηση του προγράμματος αναμένεται να επιφέρει:

- αύξηση της χωρικής κάλυψης μετακινήσεων κατά 15–25% εντός των ορίων του Δήμου
- μείωση του χρόνου μετακίνησης μεταξύ συνοικιών κατά 20–30%
- αύξηση της ισότιμης πρόσβασης σε κοινωνικές, υγειονομικές και πολιτιστικές υπηρεσίες
- ενίσχυση της αστικής ανθεκτικότητας και της περιβαλλοντικής απόδοσης της πόλης
- βελτίωση της ποιότητας ζωής κατοίκων, επισκεπτών και επαγγελματιών

Το πρόγραμμα συνεισφέρει άμεσα στην επίτευξη των στρατηγικών στόχων του Δήμου Αθηναίων για πράσινη, κοινωνικά δίκαιη και ανθρώπινη πόλη. Η Δημοτική Συγκοινωνία του Δήμου Αθηναίων αποτελεί μια ολιστική και καινοτόμο πρωτοβουλία, που συνδέει τη βιώσιμη κινητικότητα με την κοινωνική πολιτική, την τεχνολογία και την πράσινη ανάπτυξη. Η εφαρμογή της θα καταστήσει την Αθήνα πρότυπο ευρωπαϊκής μητρόπολης, με αστικές μεταφορές που σέβονται τον πολίτη, το περιβάλλον και την ιστορική ταυτότητα της πόλης.

2.2.5 Ασύρματο δίκτυο (WiFi)

Στο κέντρο της Αθήνας, όπως στις περιοχές της Πλατείας Συντάγματος, της Πλατείας Κοτζιά, της Πλατείας Μεταξουργείου, της Πλατείας Αγ. Ασωμάτων, του Θησείου, στο χώρο του Πνευματικού κέντρου, της Δημοτικής πινακοθήκης και της Τεχνόπολης λειτουργούν δημόσια ασύρματα δίκτυα ελεύθερης πρόσβασης στο διαδίκτυο (WiFi public hotspots).

Το «Δημόσιο Δίκτυο Ασύρματης Πρόσβασης στο Διαδίκτυο στην Πλατεία Συντάγματος» και το «Δημόσιο Δίκτυο Ασύρματης Πρόσβασης στην περιοχή της Αθήνας» ή εν συντομία athenswifi, είναι ασύρματα ευρυζωνικά δίκτυα σύνδεσης με το διαδίκτυο, τα οποία αναπτύχθηκαν προωθώντας την ιδέα της ευρυζωνικότητας και των σχετικών ασύρματων τεχνολογιών.

Το δίκτυο athenswifi προσφέρει δωρεάν ασύρματη ευρυζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο για όλους, στο πλαίσιο εξοικείωσης με τις ασύρματες τεχνολογίες. Ξεκίνησε τη λειτουργία του τον Ιούνιο του 2006, καλύπτοντας την ευρύτερη περιοχή της Πλατείας Συντάγματος, ενώ από τις αρχές Σεπτεμβρίου 2007, καλύπτεται και η περιοχή του Θησείου (πεζόδρομος Απ. Παύλου, Ασωμάτων, σταθμός ΗΣΑΠ

Θησείου) καθώς και η πλατεία Κοτζιά. Από την αρχή λειτουργίας του δικτύου έχουν πραγματοποιηθεί περισσότερες από 320.000 συνδέσεις, ενώ περισσότεροι από 80.000 πολίτες το έχουν χρησιμοποιήσει για να συνδεθούν.

2.2.6 Δίκτυο Φυσικού Αερίου

Το φυσικό αέριο στο Δήμο Αθηναίων

Ο αποκλειστικός διαχειριστής¹ του δικτύου διανομής φυσικού αερίου στην Αττική είναι η «enaon EDA ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΑΕΡΙΩΝ Μονοπρόσωπη Ανώνυμη Εταιρεία» με τον διακριτικό τίτλο «enaon Eda», όπως ανακοινώθηκε τον Φεβρουάριο του 2024². Οι καταναλωτές στους οποίους απευθύνεται η εταιρία μπορούν να είναι οικιακοί (κεντρική θέρμανση ή αυτόνομη θέρμανση), επαγγελματικοί (επαγγελματίες και μεγάλοι εμπορικοί πχ. νοσοκομεία, ξενοδοχεία) ή βιομηχανικοί.

Το δίκτυο διανομής της Εταιρείας τροφοδοτείται με φυσικό αέριο από το δίκτυο μεταφοράς του ΔΕΣΦΑ από πέντε (5) σημεία εισόδου στην Αττική. Η διακίνηση του φυσικού αερίου στην περιοχή της Αττικής πραγματοποιείται μέσα από τα δίκτυα μέσης και χαμηλής πίεσης. Το δίκτυο μέσης πίεσης αριθμεί περίπου 343 χιλιόμετρα αγωγών μέσης πίεσης, χαλύβδινοι σωλήνες με ονομαστική πίεση λειτουργίας 19bar ή 10bar, στους οποίους συνδέονται μεγάλοι βιομηχανικοί καταναλωτές καθώς και οι σταθμοί διανομής που τροφοδοτούν τα δίκτυα χαμηλής πίεσης.

Το δίκτυο χαμηλής πίεσης αριθμεί περίπου 3.632 χιλιόμετρα αγωγών χαμηλής πίεσης μέσω του οποίου εξυπηρετούνται οικιακές, εμπορικές και βιομηχανικές χρήσεις. Το δίκτυο χαμηλής πίεσης αποτελείται από περίπου 3.112 χιλιόμετρα με ονομαστική πίεση λειτουργίας 4bar και υλικό κατασκευής πολυαιθυλένιο καθώς και από 520 χιλιόμετρα παλαιού δικτύου – με ονομαστική πίεση λειτουργίας 23 mbar και υλικό κατασκευής πολυαιθυλένιο ή χυτοσίδηρο – που συναντάται κυρίως στην περιοχή του κέντρου της Αθήνας και στο οποίο σταδιακά αντικαθίσταται³. Μέσω του δικτύου διανομής της Αττικής, η Εταιρεία κατά τη διάρκεια του 2024 τροφοδότησε 202.914 Σημεία Παράδοσης (τελικά σημεία κατανάλωσης αερίου), εξυπηρετώντας συνολικά περισσότερους από 443.000 τελικούς πελάτες.

Συγκεκριμένα για το Δήμο Αθηναίων, κατά το έτος 2024, το δίκτυο της Μέσης Πίεσης εκτείνεται σε 37,5 χιλιόμετρα, το δίκτυο της Χαμηλής Πίεσης φθάνει στα 782,17 χλμ., το ποσοστό κάλυψης του δικτύου ανέρχεται στο 93%, ο βαθμός διείσδυσης είναι 43%, ενώ τα ποσοστά που αφορούν το βαθμό σύνδεσης κτηρίων και το βαθμό μελέτης των κτηρίων φθάνουν το 56% και 98% αντίστοιχα. Παρακάτω παρουσιάζεται ο αριθμός των ενεργών συνδέσεων το 2024:

¹ ΦΕΚ Β'5904/31.12.2018, Τροποποίηση στο ΦΕΚ Β'4723/26.10.2020 και στην Άδεια Διαχείρισης Δικτύου Διανομής Φυσικού Αερίου (ΦΕΚ Β'5923/31.12.2018- Τροποποίηση στο ΦΕΚ Β'4695/23.10.2020).

² <https://www.raaey.gr/energeia/genika-nea/84612/>

³ Στοιχεία από: <https://edaattikis.gr/schetika-me-emas/to-diktyo-fysikou-aeriou/>.

Οικιακή χρήση	Εμπορική χρήση	Βιομηχανικοί	CNG	Σύνολο
21.135	3.776	6	1	24.919

Οι διανεμηθείσες ποσότητες αερίου κατά τα τελευταία τρία έτη, ήταν:

Έτος	2022	2023	2024
Ποσότητα	905.769,4	768.764,7	871.963,6

Οι αντίστοιχες εκτιμήσεις εξέλιξης αριθμού ενεργών συνδέσεων με υφιστάμενο δίκτυο από το έτος 2024 έως το έτος 2029:

Έτος	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Συνδέσεις	898	849	885	1.168	1.053	29.773

Οι εκτιμήσεις εξέλιξης της διείσδυσης αερίου με υφιστάμενο δίκτυο από το έτος 2025 έως το έτος 2029 για το Δήμο Αθηναίων είναι:

Έτος	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Συνδέσεις	43%	44%	45%	45%	45%	46%

Οι εκτιμήσεις εξέλιξης της διείσδυσης αερίου με υφιστάμενο δίκτυο από το έτος 2025 έως το έτος 2029 είναι:

Έτος	2025	2026	2027	2028	2029
Συνδέσεις	3.744	3.541	3.737	3.833	3.482

Σχετικά με την ανάπτυξη του δικτύου Μέσης πίεσης με υφιστάμενο δίκτυο από το έτος 2025 έως το έτος 2029, για το Δήμο Αθηναίων προβλέπεται:

Έτος	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Συνδέσεις	37,5	0,0	0,0	1,1	0,0	0,0

Η ανάπτυξη δικτύου χαμηλής πίεσης με υφιστάμενο δίκτυο από το έτος 2025 έως το έτος 2029, για το Δήμο Αθηναίων, παρουσιάζεται στον ακόλουθο πίνακα:

Έτος	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Συνδέσεις	782	0,45	0,15	7,7	11,15	8

Οι σχεδιαζόμενες επενδύσεις ανάπτυξης / σύνδεσης με υφιστάμενο δίκτυο από το έτος 2025 έως το έτος 2029:

Έτος	2025	2026	2027	2028	2029	2025-2029
Συνδέσεις	3.238.432	3.174.219	4.677.450	4.789.608	3.924.770	19.804.480

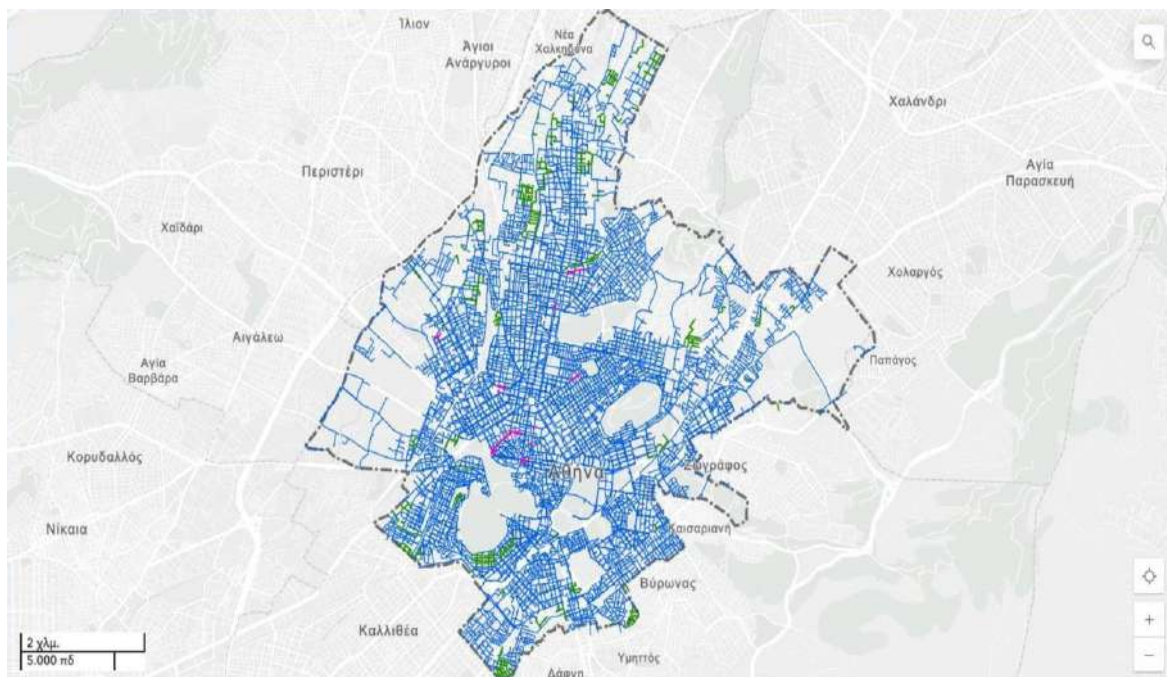
Στη συνέχεια παρουσιάζονται διάφοροι Δείκτες αξιολόγησης έργων με υφιστάμενο δίκτυο για την περίοδο 2025-2029 για το Δήμο Αθηναίων:

Επένδυση ανά νέο ενεργό πελάτη (€/πελάτη)	Νέοι ενεργοί πελάτες ανά μήκος νέου δικτύου (πελάτες/m)	Επένδυση ανά νέα κατανάλωση (€/MWh)	Νέα κατανάλωση ανά μήκος νέου δικτύου (MWh/m)
1.210	0,6	4	193

Τα προβλεπόμενα έργα περιλαμβάνουν την έρευνα και αντιμετώπιση πιθανών διαρροών, την αντικατάσταση του παλαιού χυτοσιδηρού δικτύου και την αναβάθμιση της δυναμικότητας του δικτύου 25 mbar στο κέντρο της Αθήνας, τη διαχείριση ή και εγκατάσταση συστημάτων έγχυσης οσμητικού υλικού στα δίκτυα, έλεγχο και διαχείριση των συνθηκών λειτουργίας μέσω smart inspection rigging (μόνο για την περιοχή Αττικής) και παρεμβάσεις αναδόχων για την αντιμετώπιση δυσλειτουργιών. Αυτά τα έργα αποτελούν κρίσιμο παράγοντα για την ασφαλή και συνεχή λειτουργία των δικτύων.

Πέραν αυτών, στις συνολικές επενδύσεις ψηφιοποίησης μετρητών περιλαμβάνονται και οι αντικαταστάσεις μετρητικών διατάξεων, διορθωτών όγκου και λοιπού εξοπλισμού ευφυών συστημάτων μέτρησης λόγω φθοράς ή κλοπών αερίου. Η αντικατάσταση των υφιστάμενων μετρητών με νέα ευφυή συστήματα μέτρησης συγκαταλέγεται στις σημαντικότερες πρωτοβουλίες για την ψηφιοποίηση των υποδομών διανομής φυσικού αερίου στη χώρα⁴.

⁴ chrome-extension://efaidnbmninnibpcajpcgclclefindmkaj/https://edaattikis.gr/wp-content/uploads/2024/11/OGG-B61527.11.2024.pdf

Εικόνα 5: Χάρτης δικτύου φυσικού αερίου Αθηνών

Πηγή: enaon EDA ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΑΕΡΙΩΝ Μονοπρόσωπη Ανώνυμη, 2025

2.2.7 Δίκτυο φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων

Το Σχέδιο Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων (Σ.Φ.Η.Ο.) του Δήμου Αθηναίων εκπονήθηκε από την εταιρεία PROJECT4 I.K.E. και ολοκληρώθηκε τον Αύγουστο του 2022. Η εκπόνηση του Σ.Φ.Η.Ο. αποτελεί υποχρέωση για τους δήμους μητροπολιτικών κέντρων, μεγάλων και μεσαίων ηπειρωτικών δήμων, καθώς και για τις πρωτεύουσες περιφερειακών ενοτήτων, σύμφωνα με τον Ν. 4710/2020 (άρθρο 17, παράγραφος 1).

Κύριος σκοπός του Σχεδίου είναι ο προσδιορισμός ενός βιώσιμου και λειτουργικού συστήματος υποστήριξης της ηλεκτροκίνησης, τόσο σε θεωρητικό όσο και σε πρακτικό επίπεδο, καθώς και η ένταξη του δικτύου ηλεκτροκίνησης στο συνολικό σύστημα βιώσιμης αστικής κινητικότητας του Δήμου Αθηναίων. Το ΣΦΗΟ προγραμματίζει τη χωροθέτηση επαρκούς αριθμού δημοσίως προσβάσιμων σημείων επαναφόρτισης κανονικής ή υψηλής ισχύος, εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου, λαμβάνοντας υπόψη τις κοινωνικοοικονομικές, κυκλοφοριακές και περιβαλλοντικές ιδιαιτερότητες της πόλης.

Βάσει της απογραφής της ΕΛ.ΣΤΑΤ. του 2021, ο πληθυσμός του Δήμου Αθηναίων ανέρχεται σε 643.452 κατοίκους. Σύμφωνα με τις προδιαγραφές (ένα σημείο επαναφόρτισης ανά 1.000 κατοίκους), απαιτείται η χωροθέτηση 638 σημείων επαναφόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων. Οι προβλέψεις του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) εκτιμούν ότι ο στόλος ηλεκτρικών οχημάτων στον Δήμο θα κυμανθεί μεταξύ 9.500 και 11.000 οχημάτων έως το 2030.

Η τελική πρόταση του ΣΦΗΟ περιλαμβάνει 544 σημεία επαναφόρτισης (ρευματοδότες), τα οποία κατανέμονται ανά κατηγορία οχημάτων: 483 για Ι.Χ., 25 για ταξί, 15 για οχήματα τροφοδοσίας, 2 για τουριστικά λεωφορεία και 19 για οχήματα ΑμεΑ. Τα σημεία αυτά ομαδοποιούνται σε 290 φορτιστές, με διαφορετικά επίπεδα ισχύος, για την καλύτερη αξιοποίηση του δημόσιου χώρου και τη μείωση του κόστους εγκατάστασης και συντήρησης.

Η τελική επιλογή βασίστηκε στο Σενάριο Β (ισοκατανομής σταθμών φόρτισης), το οποίο προβλέπει τη συγκέντρωση των σημείων σε λιγότερους αλλά πιο αποδοτικούς σταθμούς, με δύο ρευματοδότες έκαστος. Το Σενάριο Β επελέγη διότι προσφέρει χαμηλότερο κόστος ανάπτυξης, ευκολότερη αδειοδότηση και συντήρηση, ορατότητα και αναγνωρισιμότητα των σταθμών φόρτισης, καθώς και βελτιωμένη εξυπηρέτηση των χρηστών. Με το συγκεκριμένο σενάριο επιτυγχάνεται κάλυψη του 78% του πληθυσμού και των νοικοκυριών του Δήμου εντός ζώνης 200 μέτρων από τα σημεία φόρτισης. Η ανάπτυξη του δικτύου φόρτισης προβλέπεται να υλοποιηθεί σε δύο φάσεις. Η Φάση Α' (έως το 2025) περιλαμβάνει 272 σημεία επαναφόρτισης (56% του συνόλου), με προτεραιότητα στο εμπορικό και ιστορικό κέντρο, στις περιοχές υψηλής κυκλοφοριακής φόρτισης και στις θέσεις ταξί και τροφοδοσίας. Η Φάση Β' (έως το 2027) προβλέπει την εγκατάσταση 211 επιπλέον σημείων, καλύπτοντας σταδιακά όλες τις Δημοτικές Κοινότητες.

Η ανάλυση SWOT του Σχεδίου ανέδειξε τα ισχυρά σημεία (δέσμευση του Δήμου για βιώσιμη κινητικότητα, ύπαρξη υφιστάμενου δικτύου, σημαντικοί πόλοι έλξης μετακινήσεων) και τις αδυναμίες (έλλειψη δημοτικών χώρων στάθμευσης, περιορισμένα γεωμετρικά χαρακτηριστικά οδών). Παράλληλα, εντοπίστηκαν ευκαιρίες (εθνικά και ευρωπαϊκά κίνητρα για την ηλεκτροκίνηση, δυνατότητα επέκτασης της ζώνης ελεγχόμενης στάθμευσης) και απειλές (αυξανόμενο κόστος ηλεκτρικής ενέργειας και αγοράς ηλεκτρικών οχημάτων, ανάπτυξη ιδιωτικών δικτύων φόρτισης).

Το ΣΦΗΟ λειτουργεί ως οδικός χάρτης για την ηλεκτροκίνηση στην Αθήνα, συμβάλλοντας ουσιαστικά στη μετάβαση προς μια πόλη με μηδενικές εκπομπές. Με τη στρατηγική επιλογή του Σεναρίου Β, ο Δήμος Αθηναίων επενδύει στη δημιουργία ενός αποτελεσματικού, οικονομικά βιώσιμου και τεχνολογικά σύγχρονου δικτύου φόρτισης, το οποίο ενισχύει τη βιώσιμη κινητικότητα, μειώνει την εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα και βελτιώνει την ποιότητα ζωής των κατοίκων και επισκεπτών της πόλης.

2.3 Κοινόχρηστοι Χώροι

Οι οργανωμένοι κοινόχρηστοι χώροι του Δήμου Αθηναίων είναι οι εξής:

- Πεζόδρομοι και οδοί ήπιας κυκλοφορίας μήκους 75 χλμ.
- Πεζοδρόμια μήκους 1170 χλμ.
- Πεζοδρόμια με πλάτος ελεύθερης ζώνης τουλάχιστον 1,5 μέτρων, μήκους 3,61 χλμ.
- Ποδηλατόδρομοι μήκους 1,5 χλμ.
- 295 πλατείες έκτασης 745,63 στρεμμάτων

- 72 μητροπολιτικά-υπερτοπικά πάρκα έκτασης 643,32 στρεμμάτων
- 11 πάρκα γειτονιάς έκτασης 3,51 στρεμμάτων
- 1 πάρκο ειδικού προορισμού έκτασης 240 στρεμμάτων
- 20 άλση έκτασης 2.342 στρεμμάτων
- 3 κήποι έκτασης 283,7 στρεμμάτων
- 74 παιδικές χαρές έκτασης 45,532 στρεμμάτων
- 8.640 θέσεις ελεγχόμενης στάθμευσης μόνιμων κατοίκων και επισκεπτών για οχήματα
- 1.640 θέσεις ελεγχόμενης στάθμευσης μόνιμων κατοίκων και επισκεπτών για δίκυκλα
- 420 θέσεις στάθμευσης ποδηλάτων
- 13.200 θέσεις μόνιμων οργανωμένων χώρων στάθμευσης – πάρκινγκ για οχήματα
- 2.000 θέσεις μόνιμων οργανωμένων χώρων στάθμευσης – πάρκινγκ για δίκυκλα

2.4 Δομημένο περιβάλλον

2.4.1 Βασικά χωροταξικά- πολεοδομικά χαρακτηριστικά

Το δομημένο περιβάλλον του Δήμου Αθηναίων χαρακτηρίζεται από υψηλή πυκνότητα δόμησης και περιορισμένο ποσοστό ελεύθερων χώρων (κάτω από 5 τ.μ. πρασίνου ανά κάτοικο), παλαιότητα του κτιριακού αποθέματος (άνω του 70% των κτιρίων έχει ανεγερθεί πριν το 1985), έλλειψη ενεργειακής απόδοσης και ανάγκη ανακαίνισης ή επανάχρησης παλαιών κελυφών και ανισοκατανομή κοινωνικών και πολιτιστικών υποδομών, με συγκέντρωση δραστηριοτήτων στο κέντρο και ελλείψεις στις περιφερειακές συνοικίες.

Στο πλαίσιο αυτό, οι αναπτυξιακές προτεραιότητες του Δήμου επικεντρώνονται σε:

1. αναζωογόνηση του αστικού ιστού μέσω προγραμμάτων αναπλάσεων, επανάχρησης κτιρίων και ενίσχυσης της κατοικίας στο κέντρο
2. αστικές αναπλάσεις στρατηγικής σημασίας (Μεγάλος Περίπατος, Ελαιώνας, Ακαδημία Πλάτωνος, Γουδή) με στόχο την αναβάθμιση του δημόσιου χώρου.
3. προώθηση της ενεργειακής αποδοτικότητας και της βιώσιμης δόμησης μέσω προγραμμάτων όπως το Εξοικονομώ και το Ταμείο Ανάκαμψης
4. ανάπτυξη πράσινων και μπλε υποδομών, με έμφαση στη διαχείριση όμβριων υδάτων, στην ενίσχυση του αστικού πρασίνου και στη μείωση του φαινομένου της αστικής θερμικής νησίδας
5. ψηφιακό χωρικό σχεδιασμό (GIS, βάσεις δεδομένων, σύστημα παρακολούθησης έργων και αδειοδοτήσεων)

Η σύνδεση του πολεοδομικού σχεδιασμού με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις αποτελεί κρίσιμη συνιστώσα της στρατηγικής του Δήμου για τη βιώσιμη ανάπτυξη. Οι βασικοί άξονες πολιτικής περιλαμβάνουν:

- μείωση περιβαλλοντικού αποτυπώματος μέσω χωρικού ανασχεδιασμού, πράσινων υποδομών και περιορισμού των εκπομπών CO₂ από τις μετακινήσεις
- προώθηση βιοκλιματικών αρχών στην πολεοδομία και την αρχιτεκτονική, με ανάπτυξη πράσινων στεγών, ψυχρών υλικών και φυτεύσεων
- ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή, με παρεμβάσεις στη διαχείριση υδάτων, στην αντιπλημμυρική προστασία και στην αναβάθμιση του μικροκλίματος
- περιβαλλοντική αναβάθμιση μέσω ΕΠΣ και ΣΒΑΚ, με έργα όπως ο Μεγάλος Περίπατος, οι πράσινες διαδρομές του Ιστορικού Κέντρου και η ανάπτυξη του Ελαιώνα
- ενσωμάτωση αρχών κυκλικής οικονομίας, επαναχρησιμοποίηση δομικών υλικών και ορθολογική διαχείριση αποβλήτων κατασκευών

Η περιβαλλοντική διάσταση του δομημένου περιβάλλοντος ενσωματώνεται πλέον σε όλες τις φάσεις του σχεδιασμού: από την πολεοδομική πολιτική έως τα τεχνικά έργα και τη διαχείριση των δημόσιων χώρων. Ο Δήμος Αθηναίων προωθεί την ολοκληρωμένη προσέγγιση «Πόλη Πράσινη, Ανθεκτική και Συμμετοχική», όπου το αστικό περιβάλλον λειτουργεί ως βασικός παράγοντας ποιότητας ζωής, κοινωνικής συνοχής και βιώσιμης ανάπτυξης.

2.4.1.1 Υφιστάμενο ρυθμιστικό – πολεοδομικό πλαίσιο

Η χωροταξική και πολεοδομική οργάνωση του Δήμου Αθηναίων προσδιορίζεται από ένα σύνθετο θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο που καθορίζει τις αρχές, τους στόχους και τα εργαλεία του χωρικού σχεδιασμού. Κύρια νομοθετικά κείμενα αποτελούν:

- 2) το Νόμο 4277/31-7-2014 (ΦΕΚ 156/Α/1-8-2014) «Νέο Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας-Αττικής και άλλες διατάξεις»
- 3) το Νόμο 4269/28-6-2014 (ΦΕΚ 142/Α/28-6-2014) «Χωροταξική και πολεοδομική μεταρρύθμιση Βιώσιμη ανάπτυξη», όπως τροποποιήθηκε με μεταγενέστερες διατάξεις του άρθρου 238 του Ν. 4389/2016 (ΦΕΚ 94/Α/27-5-2016) που καταργεί τα άρθρα 14 έως και 33 και του άρθρου 14 του Ν. 4447/2016 (ΦΕΚ 241/Α/23-12-2016) που καταργεί τα άρθρα 1 έως 13^α
- 4) το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (ΦΕΚ 80/Δ/4-2-1988) με τις ακόλουθες τροποποιήσεις:
 - ΦΕΚ 434/Δ/11-7-1991 (Ελαιώνας)
 - ΦΕΚ 538/Δ/27-5-1996 (Μουσείο Ακρόπολης)
 - ΦΕΚ 730/Δ/16-8-2004 (Γουδί)
 - ΦΕΚ 1063/Δ/16-11-2004 (Πειραιώς)
 - ΦΕΚ 19/ΑΑΠΘ/26-1-2007 (Προμπονάς)
 - ΦΕΚ 167/ΑΑΠΘ/20-5-2013 (Προμπονάς)
 - ΦΕΚ 90/ΑΑΠΘ/23-3-2010 (Σεπόλια)
 - ΦΕΚ 142/ΑΑΠΘ/30-4-2012 (Γκάζι)
 - ΦΕΚ 57/ΑΑΠΘ/24-2-2014 (Ακαδημία Πλάτωνος)
- 4) και ο Νέος Οικοδομικός Κανονισμός (ΝΟΚ) (Ν. 4067/2012, ΦΕΚ 79/Α/9-4-2012).

Οι διατάξεις αυτές ορίζουν τις αρχές του χωρικού σχεδιασμού, τις χρήσεις γης, τα όρια δόμησης και τους μηχανισμούς πολεοδομικής ανανέωσης, με στόχο την προστασία του περιβάλλοντος και τη βιώσιμη ανάπτυξη της πόλης.

2.4.1.2 Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας- Αττικής

Το Νέο Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας – Αττικής (Ν. 4277/2014) αποτελεί το βασικό πλαίσιο για τη χωροταξική και οικιστική οργάνωση της μητροπολιτικής περιοχής. Προβλέπει τη μετάβαση σε ένα πρότυπο συμπαγούς, βιώσιμης και ανθεκτικής πόλης, με κατευθύνσεις για την ισόρροπη οικονομική ανάπτυξη και την ενίσχυση του διεθνούς ρόλου της Αθήνας, τη βιώσιμη χωρική ανάπτυξη και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και την ισότιμη πρόσβαση στις υποδομές.

Ο Νόμος 4277/31-7-2014 (ΦΕΚ 156/Α/1-8-2014) «Νέο Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας-Αττικής και άλλες διατάξεις» ορίζει το περιεχόμενο του νέου Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας Αττικής (εφεξής νέο ΡΣΑ). Το νέο ΡΣΑ είναι το σύνολο των στόχων, των κατευθύνσεων πολιτικής, των προτεραιοτήτων, των μέτρων και των προγραμμάτων που προβλέπονται από το νόμο αυτό ως αναγκαίων για τη χωροταξική, πολεοδομική και οικιστική οργάνωση της Αττικής και την προστασία του περιβάλλοντος, σύμφωνα με τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης. Το νέο ΡΣΑ στηρίζεται σε προβολές πληθυσμιακών και οικονομικών μεγεθών και αναπτυξιακών προβλέψεων με χρονική διάρκεια έως και το έτος 2021.

Το νέο ΡΣΑ διατυπώνει στρατηγικές επιλογές για την ολοκληρωμένη και βιώσιμη ανάπτυξη της Αττικής στο πλαίσιο της εθνικής οικονομικής, κοινωνικής και χωροταξικής πολιτικής. Περιλαμβάνει κατευθύνσεις και ρυθμίσεις που ενισχύουν και συμπληρώνουν τον εθνικό αναπτυξιακό προγραμματισμό για την Αττική και που αφορούν στον προσδιορισμό του ρόλου της στο εθνικό επίπεδο και στο ευρωπαϊκό και διεθνές πλαίσιο. Οι κατευθύνσεις του νέου ΡΣΑ αναφέρονται κυρίως:

- 1) στην κοινωνικοοικονομική ανασυγκρότηση του χώρου
- 2) στη χωροταξική δομή και οργάνωση των δραστηριοτήτων
- 3) στην προστασία, αναβάθμιση και ανάδειξη του φυσικού και αστικού περιβάλλοντος, του τοπίου και των πολιτιστικών πόρων
- 4) στη χωρική διάρθρωση των βασικών δικτύων και υποδομών μεταφορικής, τεχνικής, διοικητικής και κοινωνικής υποδομής
- 5) στην πολεοδομική οργάνωση
- 6) στην πολιτική γης
- 7) στο σχεδιασμό περιοχών ή ζωνών ειδικού ενδιαφέροντος ή ειδικών προβλημάτων
- 8) στο συντονισμό των μελετών και προγραμμάτων που έχουν σχέση με το ΡΣΑ και ιδίως στο σχεδιασμό παρεμβάσεων μητροπολιτική σημασίας
- 9) στο συντονισμό με τα περιφερειακά πλαίσια των όμορων περιφερειών

Οι στρατηγικοί στόχοι του νέου ΡΣΑ εντάσσονται στο πλαίσιο της εθνικής και ευρωπαϊκής αναπτυξιακής και της χωρικής πολιτικής. Σε αυτό το πλαίσιο, οι στρατηγικοί στόχοι του νέου ΡΣΑ προσδιορίζονται για τη χρονική περίοδο 2014-2021, σε τρεις ενότητες συμπληρωματικών στρατηγικών στόχων:

- 1) ισόρροπη οικονομική ανάπτυξη και ενίσχυση του διεθνούς ρόλου της Αθήνας Αττικής, βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, αύξηση της παραγωγής και της απασχόλησης σε όλους τους τομείς δραστηριοτήτων
- 2) βιώσιμη χωρική ανάπτυξη, εξοικονόμηση πόρων, αποτελεσματική προστασία του περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή
- 3) βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων, εξισορρόπηση στην κατανομή των πόρων και των ωφελειών από την ανάπτυξη

Το νέο ΡΣΑ καθορίζει τέσσερις (4) Χωρικές Ενότητες, με διάκριση σε επιμέρους Χωρικές Υποενότητες, για τη βέλτιστη χωροταξική οργάνωση, με βάση τη γεωγραφική διάρθρωση και τα επιμέρους φυσιογνωμικά τους χαρακτηριστικά. Η Χωρική Ενότητα Αθήνας-Πειραιά αποτελείται μεταξύ άλλων από την Χωρική Υποενότητα Κεντρικής Αθήνας, η οποία περιλαμβάνει τους Δήμους Αθηναίων, Φιλαδέλφειας, Χαλκηδόνας, Γαλασίου, Ζωγράφου, Καισαριανής, Βύρωνα, Ηλιούπολης και Δάφνης Υμηττού.

Το Ρυθμιστικό Σχέδιο καθορίζει τη Χωρική Ενότητα Αθήνας – Πειραιά, στην οποία εντάσσεται ο Δήμος Αθηναίων ως Μητροπολιτικό Κέντρο της χώρας. Επιδιώκεται η ενίσχυση του επιτελικού του ρόλου με μέτρα που στοχεύουν στην αναβάθμιση του κέντρου και την ανάδειξη πολιτιστικών και ιστορικών πόρων, στην προώθηση του αστικού τουρισμού (πολιτιστικού, συνεδριακού, επιχειρηματικού), στη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

Το Μητροπολιτικό κέντρο Αθήνας αποτελεί το επιτελικό κέντρο της Μητροπολιτικής Περιοχής και της χώρας, με πολλαπλότητα λειτουργιών και παρουσία επιτελικών δραστηριοτήτων, κυρίως με δραστηριότητες επιτελικής διοίκησης, χρηματοπιστωτικές, γραφείων και εδρών επιχειρήσεων, εμπορίου, τουρισμού, εκπαίδευσης και πολιτισμού. Επιδιώκεται, σε όλους τους τομείς, η γενικότερη ενίσχυση του ρόλου του σε εθνικό και διεθνές επίπεδο με μέτρα που αποσκοπούν στην ποιοτική αναβάθμιση παραδοσιακών ζωνών κεντρικών λειτουργιών, με παράλληλη τόνωση και νέων πυρήνων μητροπολιτικών δραστηριοτήτων, καθώς επίσης και στη βελτίωση των παραμέτρων που συνδέονται με την ποιότητα διαβίωσης στο κέντρο της πόλης και τη συγκράτηση του πληθυσμού που διαμένει σε αυτό. Στο πλαίσιο αυτό επιδιώκεται η αναβάθμιση των πολιτιστικών της πόρων, η συμπλήρωση και η αναβάθμιση των πολιτιστικών υποδομών Μητροπολιτικού επιπέδου στην κατεύθυνση προώθησης του αστικού τουρισμού, όπως συνεδριακού, εκθεσιακού, αθλητικού, επιχειρηματικού, πολιτιστικού, αναψυχής, υγείας, καθώς και η βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος και της εικόνας της πόλης και η αναβάθμιση του κοινωνικού εξοπλισμού.

Ειδικότερα, για το Μητροπολιτικό Κέντρο Αθήνας, επιδιώκεται:

- 1) η ανάδειξη σε κέντρο διεθνούς ακτινοβολίας, πολιτισμού, δημιουργικότητας και καινοτομίας
- 2) η παροχή εξυπηρετήσεων και η ευρύτητα επιλογών υψηλού επιπέδου και ποιότητας
- 3) η αξιοποίηση των ιστορικών, πολιτιστικών και λοιπών διακριτών στοιχείων της ταυτότητάς του
- 4) η βελτίωση της ποιότητας του αστικού περιβάλλοντος
- 5) ο καθορισμός του ως αυτοτελούς τουριστικού προορισμού

Στο πλαίσιο του ΡΣΑ προβλέπεται επίσης η ανάδειξη του Ελαιώνα σε περιοχή καινοτομίας και βιώσιμης ανάπτυξης, με συνδυασμό μεταποιητικών δραστηριοτήτων, εκπαίδευσης, έρευνας, πολιτισμού και αθλητισμού. Το Νέο Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας-Αττικής προβλέπει την ανάδειξη του ελεύθερου χώρου του Ελαιώνα σε υποδοχέα καινοτομικής επιχειρηματικής δραστηριότητας και συνολικότερα λειτουργιών υψηλής προστιθέμενης αξίας σε αναβαθμισμένο αστικό περιβάλλον. Ειδικότερα, μεταποιητικές δραστηριότητες σε συνδυασμό με ανεπτυγμένο τριτογενή τομέα, μεταφορές, εκπαίδευση και έρευνα, τεχνολογία, πολιτισμός, αθλητισμός, υγεία, περίθαλψη και πρόνοια. Ο Ελαιώνας αποτελεί περιοχή στρατηγικής σημασίας για την ενίσχυση της αναπτυξιακής δυναμικής και ανταγωνιστικότητας της Περιφέρειας καθώς και περιοχή διασύνδεσης των Κέντρων Αθήνας και Πειραιά.

2.4.1.3 Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο Δήμου Αθηναίων

Το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο του Δήμου Αθηναίων (ΦΕΚ 80/Δ/4-2-1988) αποτελεί το βασικό εργαλείο πολεοδομικού σχεδιασμού που προσδιορίζει τις υφιστάμενες και μελλοντικές ανάγκες της πόλης καθώς και τις δυνατότητες της περιοχής εφαρμογής προκειμένου να καθοριστεί το αναπτυξιακό πλαίσιο. Περιλαμβάνει τα εξής:

- 1) την πολεοδομική οργάνωση του Δήμου Αθηναίων, και ειδικότερα
 - την οικιστική διάρθρωση σε 7 Δημοτικές Κοινότητες, σε 38 συνοικίες και 129 πολεοδομικές ενότητες (γειτονίες), καθορίζοντας τη μέση πυκνότητα και τον μέσο συντελεστή δόμησης ανά γειτονιά, τον καθορισμό των επεκτάσεων του ρυμοτομικού σχεδίου πόλης, τον καθορισμό ζωνών ειδικών κινήτρων και πολεοδομικών μηχανισμών, πολεοδομικές παρεμβάσεις με τις οποίες επιχειρείται η αναμόρφωση των προβληματικών περιοχών
 - την επέκταση του ρυμοτομικού σχεδίου πόλης
- 2) τον προσδιορισμό των χρήσεων γης, και ειδικότερα
 - τον καθορισμό των κέντρων πόλης, συνοικιών, γειτονιάς
 - τον καθορισμό περιορισμένης έκτασης περιοχής αμιγούς κατοικίας
 - τον καθορισμό εκτάσεων με χρήσεις περίθαλψης, πολιτισμού, αθλητισμού
 - τη δημιουργία τριών (3) βιοτεχνικών πάρκων (ΒΙΟΠΑ) και ενός βιομηχανικού
 - την επίτευξη της μεταλλαγής της δομής της Αθήνας σε πολυκεντρική
- 3) τη γενική εκτίμηση της χωρητικότητας των πολεοδομικών ενοτήτων σε κατοίκους και των αναγκών σε γη για κοινωνική υποδομή
- 4) την οργάνωση και ιεράρχηση του οδικού δικτύου
- 5) τις προτάσεις για τα απαραίτητα έργα και μελέτες δικτύων υποδομής

- 6) τη λήψη μέτρων για την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος

Το ΓΠΣ καθορίζει τις επεκτάσεις του ρυμοτομικού σχεδίου, τις χρήσεις γης, τους όρους δόμησης και τις ανάγκες κοινωνικής υποδομής. Κυρίαρχη χρήση είναι αυτή της Γενικής Κατοικίας, με επιτρεπόμενες χρήσεις κατοικίας, εμπορίου, εκπαίδευσης, αναψυχής και ήπιας επαγγελματικής δραστηριότητας. Το σχέδιο επιδιώκει τη μετατροπή της Αθήνας σε πολυκεντρική πόλη, με αποκέντρωση λειτουργιών και ενίσχυση τοπικών κέντρων.

2.4.1.4 Πολεοδομικές ενότητες και χρήσεις γης

Σύμφωνα με την πολεοδομική οργάνωση του Δήμου Αθηναίων, όπως προβλέπεται από το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (ΦΕΚ80/Δ/4-2-1988), η οικιστική διάρθρωση του Δήμου περιλαμβάνει επτά (7) διαμερίσματα, τριάντα οχτώ (38) συνοικίες και εκατόν είκοσι εννέα (129) πολεοδομικές ενότητες (γειτονίες), οι οποίες είναι οι εξής:

Διαμέρισμα	Συνοικία	Πολεοδομική Ενότητα (Γειτονιά)
1	Άγιος Κωνσταντίνος-Πλατεία Βάθης-Άγιος Παύλος	Πλατεία Βάθης-Άγιος Κωνσταντίνος Ιουλιανού-Φιλαδελφείας Άγιος Παύλος
	Τρίγωνο Πειραιώς Πανεπιστημίου-Ερμού Μοναστηράκι-Πλάκα	Κέντρο Ψυρρή-Κουμουνδούρου Πολ. Εμπορικό Κέντρο Μοναστηράκι-Πλάκα
	Μακρυγιάννη-Βεΐκου-Κουκάκι-Φιλοπάτπου	Μακρυγιάννη Βεΐκου Κουκάκι Φιλοπάτπου
	Κολωνάκι	Κολωνάκι Κολωνάκι-Λυκαβηττός
	Μουσείου-Εξάρχεια-Νεάπολη	Μουσείο Εξάρχεια Νεάπολη Λόφος Στρέφη
	Ιλίσια	Ιλίσια Πάρκο
2	Δουργούτι	Άγιος Σώστης Μπακκανά Λόφος Κυνοσάργους Δουργούτι II
	Νέου Κόσμου	Δουργούτι I Στέρνα Καλλιρόης Λόφος Λαμπράκι Νέος Κόσμος
	Γούβας	Άγιος Γιάννης Γούβα I

		Γούβα II Άγιος Αρτέμης
	Προφήτη Ηλίας	Προφήτης Ηλίας Παγκράτι II
	Παγκρατίου	Παγκράτι I Πλαστήρα Ρηγίλλης Βατραχονήσι Πινακοθήκη
	Σταδίου	Μετς Βαρνάβα
3	Άνω Πετράλωνα	Θησείο Τριών Ιεραρχών Κοίλης
	Κάτω Πετράλωνα	Χαμοστέρνας Αγία Αικατερίνη Καμπά
	Βοτανικός	Φλέμιγκ Προφ. Δανιήλ
	Ρουφ	Γκαζοχώρι Κεραμεικός Μεταξουργείο
4	Ακαδημία Πλάτωνος	Ακαδημία Πλάτωνα Αγίου Γεωργίου
	Κολωνός	Άγιος Κωνσταντίνος Κολωνός
	Σεπόλια	Σεπόλια Αγίου Μελετίου Λόφος Σκουζέ
	Κολοκυνθού	Κολοκυνθού
	Νιρβάνα	Κάτω Πατήσια Τρεις Γέφυρες Θυμαράκια Πλατείας Αττικής
5	Προμπονά	Προμπονά Αλυσίδα
	Ριζούπολη	Ριζούπολη Προφήτης Ηλίας Λαμπρινή Άγιος Αντώνιος
	Άνω Πατήσια	Αγία Βαρβάρα Πλατεία Παπαδιαμάντη Πλατεία Χαλεπά Κυπριάδου Άνω Πατήσια Κλωναρίδου
	Άγιος Ελευθέριος	Κουκλάκι Άγιος Ελευθέριος I Άγιος Ελευθέριος II Τρεις Γέφυρες
	Πατήσια	Αγία Παρασκευή Άγιος Λουκάς Γκράβα Αλεπότρυπα

		Κολιάτσου Κάτω Πατήσια
6	Πλατεία Αμερικής	Άγιος Νικόλαος Αγία Τριάδα Καλλιγιά Αγίου Μελετίου Αμερικής
	Πλατεία Αττικής	Αριστοτέλους Άγιος Παντελεήμονας Πλατεία Αττικής Πλατεία Βικτωρίας
	Κυψέλης	Άγιος Γεώργιος Πολύγωνο Φωκίωνος Νέγρη Πλατεία Κανάρη
	Ν. Κυψέλης	Ν. Κυψέλη Ι Ν. Κυψέλη ΙΙ
	Άνω Κυψέλης	Αγίας Ζώνης Άγιος Αθανάσιος Αλεπότρυπα Κυπρίων
7	Γκύζη	Νεάπολη Γκύζη Πεδ. Άρεως Ι Πεδ. Άρεως ΙΙ
	Πολύγωνο	Τουρκοβούνια Ι Πολύγωνο Ι Πολύγωνο ΙΙ Τουρκοβούνια ΙΙ
	Γουδί	Άγιος Θωμάς Ιπποκράτειο Νοσ. Παίδων
	Αμπελόκηποι	Κάτω Ερυθρός Αμπελόκηποι Ι Αμπελόκηποι ΙΙ
	Γηροκομείο	Γηροκομείο Νέα Φιλοθέη Άνω Αμπελόκηποι
	Ελληνорώσων-Ερυθρός	Ερυθρός Ι Ερυθρός ΙΙ Ελληνорώσων Ι Ελληνорώσων ΙΙ
	Κουντουριώτικα	Κουντουριώτικα Αβέρωφ Ι Αβέρωφ ΙΙ

Η πολεοδομική δομή του Δήμου χαρακτηρίζεται από έντονη πολυμορφία χρήσεων, συνύπαρξη κατοικίας και εμπορίου, περιορισμένους ελεύθερους χώρους και υψηλή πυκνότητα. Οι περιοχές του ιστορικού κέντρου, του Μεταξουργείου, του Ψυρρή, του Γκαζιού και των Πατησίων συγκεντρώνουν ιδιαίτερες πιέσεις, ενώ η ανάπτυξη αστικών αναπλάσεων (όπως ο Μεγάλος Περίπατος, ο Άξονας Πανεπιστημίου – Ερμού, η Ακαδημία Πλάτωνος και οι παρεμβάσεις στον Ελαιώνα) εντάσσεται στη

στρατηγική βελτίωσης της λειτουργικότητας και της περιβαλλοντικής ποιότητας. Σχετικά με τις χρήσεις γης, σε όλη σχεδόν την έκταση του Δήμου Αθηναίων, με εξαίρεση το κέντρο, την περιοχή του Ελαιώνα και ένα τμήμα στην περιοχή Γουδί, κυρίαρχη χρήση είναι αυτή της Γενικής Κατοικίας και ειδικότερα:

- κατοικία
- ξενοδοχεία μέχρι 100 κλινών και ξενώνες
- εμπορικά καταστήματα (με εξαίρεση τις υπεραγορές και τα πολυκαταστήματα)
- γραφεία, τράπεζες, ασφάλειες, κοινωφελείς οργανισμοί
- κτίρια εκπαίδευσης
- εστιατόρια
- αναψυκτήρια
- θρησκευτικοί χώροι
- κτίρια κοινωνικής πρόνοιας
- επαγγελματικά εργαστήρια χαμηλής όχλησης
- πρατήρια βενζίνης
- αθλητικές εγκαταστάσεις
- κτίρια, γήπεδα στάθμευσης
- πολιτιστικά κτίρια (και εν γένει πολιτιστικές εγκαταστάσεις)

2.4.1.5 Ειδικό Πολεοδομικό Σχέδιο

Το Ειδικό Πολεοδομικό Σχέδιο (ΕΠΣ), σύμφωνα με το άρθρο 99 του Ν.4685/2020 (ΦΕΚ 92/Α/07.05.2020) και το άρθρο 8 του Ν. 4447/2016 (ΦΕΚ 241/Α/ 23.12.2016), έχει περιβαλλοντικό και αναπτυξιακό χαρακτήρα. Με βάση την αρχή της αειφορίας, αυτός ο ειδικός χωρικός σχεδιασμός στοχεύει στην ανάπτυξη δραστηριοτήτων σε κυκλοφοριακό-συγκοινωνιακό επίπεδο, την αναδιάταξη των δημόσιων χώρων και την αναδιαμόρφωση των κοινόχρηστων χώρων. Πρόκειται για έναν ειδικό σχεδιασμό που εκπονείται για τη χωρική οργάνωση και την ανάπτυξη περιοχών ανεξαρτήτως διοικητικών ορίων. Στις περιοχές αυτές εκπονούνται σχέδια, έργα και προγράμματα υπερτοπικής κλίμακας ή στρατηγικής σημασίας που αφορούν στην αστική ανάπτυξη, στην περιβαλλοντική προστασία και στην αντιμετώπιση των συνεπειών από φυσικές καταστροφές.

Το Ειδικό Πολεοδομικό Σχέδιο (ΕΠΣ) αποτελεί εργαλείο ανάπτυξης περιοχών στρατηγικής σημασίας. Στο Δήμο Αθηναίων εφαρμόζονται ή βρίσκονται σε εξέλιξη ΕΠΣ για περιοχές όπως:

- ο Ελαιώνας, με στόχο τη μετατροπή του σε πολυλειτουργικό κέντρο καινοτομίας,
- η Ακαδημία Πλάτωνος, με στόχο την ανάδειξη του ιστορικού χαρακτήρα και την ενίσχυση του αστικού πρασίνου,
- η Περιοχή Γουδί, ως πόλος αθλητικών, πανεπιστημιακών και ερευνητικών λειτουργιών,
- και ο Μεγάλος Περίπατος, ως υπερτοπική παρέμβαση ανάπτυξης δημόσιου χώρου και βιώσιμης κινητικότητας.

Το Ειδικό Πολεοδομικό Σχέδιο (ΕΠΣ) εξυπηρετεί την αναδιοργάνωση της πόλης με γνώμονα την περιβαλλοντική προστασία, τη βιώσιμη κινητικότητα και την ανθεκτικότητα.

2.5 Φυσικό περιβάλλον

2.5.1 Πράσινο

Ο Δήμος Αθηναίων, έχει την ευθύνη συντήρησης των δενδροστοιχιών της πόλης συνολικού αριθμού 93.891 δένδρων, τα οποία είναι κατανεμημένα στις 7 Δημοτικές Κοινότητες, ως εξής:

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΕΝΔΡΩΝ ΔΕΝΔΡΟΣΤΟΙΧΙΩΝ /ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ
1 ^η ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	19.920
2 ^η ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	16.500
3 ^η ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	8.644
4 ^η ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	7.314
5 ^η ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	15.808
6 ^η ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	8.505
7 ^η ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	17.200
ΣΥΝΟΛΟ	93.891

Ο Δήμος Αθηναίων διαχειρίζεται 1.344 χώρους πρασίνου εντός των διοικητικών του ορίων, συνολικής έκτασης 3.467,68 στρεμμάτων, σε ποσοστό 65% της συνολικής έκτασης πρασίνου στην πόλη. Σε αυτούς τους χώρους πρασίνου, συμπεριλαμβάνονται οι Παιδικές Εξοχές Αγ. Ανδρέα έκτασης 240 στρεμμάτων και του Γ' Κοιμητηρίου έκτασης 275 στρεμμάτων, οι οποίοι συντηρούνται από την Διεύθυνση Πρασίνου και Αστικής Πανίδας, αλλά βρίσκονται εκτός των διοικητικών ορίων του Δήμου Αθηναίων.

Η μεγαλύτερη έκταση αφορά κυρίως χώρους αμιγώς χαρακτηρισμένους ως κοινόχρηστους χώρους πρασίνου, ενώ το υπόλοιπο ποσοστό αφορά πράσινες υποδομές μικρότερης έκτασης, μικρούς χώρους πρασίνου διάσπαρτους στον κοινόχρηστο δημόσιο χώρο (όπως για παράδειγμα σε παρτέρια, κλίμακες, νησίδες). Λαμβάνοντας υπόψη τους δημόσιους κοινόχρηστους χώρους πρασίνου που

διαχειρίζονται άλλοι φορείς, οι αμιγώς πράσινοι χώροι συνολικά αποτελούν το 83% της συνολικής έκτασης πρασίνου της πόλης.

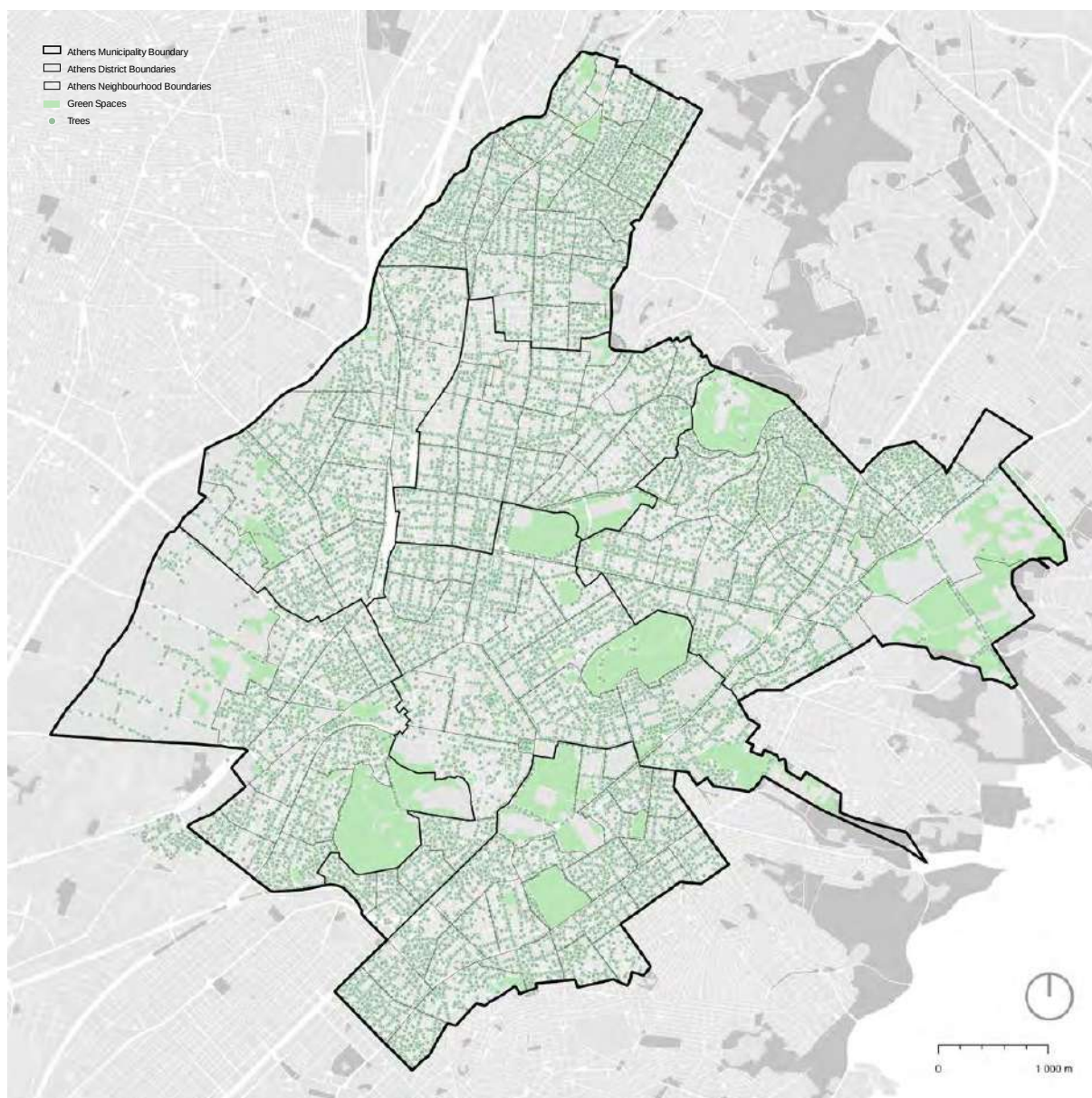
ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΕΚΤΑΣΕΙΣ ΑΣΤΙΚΟΥ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΣΤΑ 7 ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ			
Αρ. χώρων	Κατηγορίες χώρων	Συν. Κάλυψη (στρεμ.)	Πρασ. Κάλυψη (στρεμ.)
49	Πάρκα-δασύλλια	511.72	415.17
16	Λόφοι, Άλση, Κοιμητήρια, Εθνικός Κήπος	1666.00	1666.00
291	Πλατείες	763.83	431.90
231	Πεζόδρομοι	199.59	123.01
241	Τρίγωνα-Νησίδες	85.39	62.82
102	Παρτέρια	65.77	31.14
196	Κλίμακες	45.46	28.19
135	Σχολεία	54.12	37.80
14	Πράσινα δώματα	7.11	7.11
14	Ζαρντινιέρες	1.47	1.31
20	Παιδικές χαρές	13.74	4.26
22	Λοιποί χώροι	29.41	18.63
13	Εκκλησίες	11.06	5.16
1344		3427.68	2832.50

Πηγή: Διεύθυνση Πρασίνου και Αστικής Πανίδας και Τμήμα Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας Δ/νσης Στρατηγικού Σχεδιασμού, Ανθεκτικότητας, Καινοτομίας & Τεκμηρίωσης Δήμου Αθηναίων

Οι δράσεις του Δήμου αφορούν στον προγραμματισμό και την εκτέλεση εργασιών για τη συντήρηση και βελτίωση του αστικού πρασίνου, τη διαχείριση αλσών, λόφων και κοινοχρήστων χώρων πρασίνου στο σύνολο των δημοτικών κοινοτήτων, τη διαχείριση των δένδρων στις δενδροστοιχίες και στους χώρους πρασίνου του Εθνικού Κήπου, τις κατασκευές νέων έργων και αναπλάσεις για την αισθητική και βιοκλιματική αναβάθμιση των περιοχών. Επιπλέον, ο Δήμος ασχολείται με την παραγωγή στο φυτώριο του Δήμου μεγάλου μέρους του υλικού που χρησιμοποιείται στις φυτεύσεις, στην αξιοποίηση πηγών νερού και δικτύων άρδευσης, στη δημιουργία υποδομών τεχνικής υποστήριξης καθώς και με την καθημερινή επικοινωνία και επαφή με τους δημότες για σχετικά θέματα και αιτήματα.

Ιδιαίτερη σημασία για την περιβαλλοντική ισορροπία, για θέματα ποιότητας του αέρα, για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή αλλά και εν γένει για την ποιότητα της ζωής των κατοίκων έχει το αστικό πράσινο. Εντός του Δήμου Αθηναίων υπάρχουν μεγάλοι χώροι πρασίνου, όπως ο Εθνικός Κήπος, το Πεδίο του Άρεως, ο Λόφος του Λυκαβηττού. Ωστόσο, αυτοί είναι εστιασμένοι και ασυνεχείς, ενώ το πράσινο κρίνεται γενικά σχετικά ανεπαρκές και άνισα κατανομημένο, καθώς συγκεντρώνονται σε συγκεκριμένες Δημοτικές Κοινότητες με χαμηλότερα πληθυσμιακά ποσοστά, ενώ στις πυκνοκατοικημένες περιοχές υπάρχει έλλειψη πρασίνου. Για παράδειγμα, η 1^η ΔΚ

και η 3^η ΔΚ φιλοξενούν μεγάλο ποσοστό του συνολικού πρασίνου, ενώ αντίθετα εκεί κατοικεί λιγότερο από το 18% του πληθυσμού. Αντίθετα, στις πιο πυκνοκατοικημένες περιοχές (όπως στην 6^η ΔΚ) υπάρχει μικρή παρουσία πρασίνου. Συνολικά στην πόλη, αντιστοιχούν 6.63 τμ χώρου πρασίνου για κάθε κάτοικο στο οποίο αν συνυπολογιστεί και το ποσοστό κάλυψης από τις δεντροστοιχίες (περίπου 94.000 δέντρα) ανέρχεται στα 8.76 τμ/κάτοικο.

Εικόνα 6: Χώροι πρασίνου και δέντρα εντός του Δήμου Αθηναίων

Πηγή: Athens Geoportal, Επεξεργασία: Norman Foster Institute - Athens Cohort, 2024

Ωστόσο, σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, ως ελάχιστη αναλογία πρασίνου στις πόλεις θεωρείται αυτή των 9 τ.μ. ανά κάτοικο, ενώ θα πρέπει να υπάρχει στις πόλεις ένας ασφαλής και ευχάριστος χώρος πρασίνου ελάχιστης έκτασης 5 ή 10 στρεμμάτων, ο οποίος να είναι προσβάσιμος στους κατοίκους μέσω ασφαλούς διαδρομής σε απόσταση 10 λεπτά με τα πόδια από την κατοικία τους (απόσταση που αντιστοιχεί σε μια περιοχή ακτίνας 300 μέτρων από το εξωτερικό του όριο). Τέτοιοι χώροι δεν είναι αρκετοί ούτε ισοκατανεμημένοι, ώστε να καλύπτουν τις ανάγκες όλων των κατοίκων της πόλης της Αθήνας.

1^η Δημοτική Κοινότητα

Η 1^η Δημοτική Κοινότητα είναι η δεύτερη μεγαλύτερη σε έκταση χώρων πρασίνου και η πρώτη μεγαλύτερη σε αριθμό χώρων πρασίνου, σε σύγκριση με τις υπόλοιπες Δημοτικές Κοινότητες. Η συνολική έκταση των χώρων πρασίνου εντός της πρώτης Δημοτικής Κοινότητας ανέρχεται σε 726.777 τ.μ. (ποσοστό 20,71% επί του συνόλου της έκτασης πρασίνου του Δήμου), ενώ ο συνολικός αριθμός χώρων πρασίνου εντός της Δημοτικής Κοινότητας είναι 298 (ποσοστό 22,49% επί του συνολικού αριθμού των χώρων πρασίνου του Δήμου). Ως προς το είδος του, το πράσινο κατανέμεται (σε αριθμό χώρων και έκταση αντίστοιχα) ως εξής: έντεκα (11) άλση, λόφοι, δασύλλια και κοιμητήρια σε 591,7 στρέμματα, εξήντα τρεις (63) πλατείες σε 91,4 στρέμματα, πενήντα ένα (51) τρίγωνα και νησίδες σε 11,9 στρέμματα, εξήντα τρεις (63) πεζόδρομοι σε 12,4 στρέμματα, τριάντα τέσσερα (34) παρτέρια σε 5,1 στρέμματα, έξι (6) ζαρντινιέρες σε 0,05 στρέμματα, πενήντα τέσσερις (54) κλίμακες σε 5,9 στρέμματα, δέκα (10) σχολεία σε 6,2 στρέμματα, μία (1) παιδική χαρά σε 0,08 στρέμματα και πέντε (5) εκκλησίες σε 2,0 στρέμματα.

2^η Δημοτική Κοινότητα

Η 2^η Δημοτική Κοινότητα έχει την τρίτη μεγαλύτερη έκταση και αριθμό χώρων πρασίνου, σε σύγκριση με τις άλλες Δημοτικές Κοινότητες. Η συνολική έκταση των χώρων πρασίνου ανέρχεται σε 527.177 τ.μ. (συμπεριλαμβανομένου του Εθνικού Κήπου που καταλαμβάνει έκταση 154.000 τ.μ.), σε ποσοστό 15,02% επί του συνόλου της έκτασης πρασίνου του Δήμου Αθηναίων. Η 2^η Δημοτική Κοινότητα έχει συνολικά 219 χώρους πρασίνου (16,53% επί του συνολικού αριθμού των χώρων πρασίνου του Δήμου Αθηναίων). Σε κάθε κάτοικο αναλογούν 5,12 τ.μ. πρασίνου με βάση το συνολικό πληθυσμό της Δημοτικής Κοινότητας. Ωστόσο, αυτή η αναλογία δεν καλύπτει τους σχετικούς δείκτες 7,25 τ.μ. ανά κάτοικο και 8 τ.μ. ανά κάτοικο, όπως έχουν τεθεί ως ελάχιστες απαιτήσεις βάσει της «Χάρτας Πρασίνου της Αθήνας» (2009) και της υπ' αριθ. 10788/2004 Απόφασης του Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. (ΦΕΚ 285/Δ/5-3-2004). Η αναλογία αυτή δεν πληροί τον ελάχιστο δείκτη του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, σύμφωνα με τον οποίο η επιφάνεια πρασίνου στην πόλη δεν πρέπει να είναι μικρότερη από 9 τ.μ. ανά κάτοικο. Ως προς το είδος του, το πράσινο της 2^{ης} Δημοτικής Κοινότητας κατανέμεται ως εξής (εξαιρούμενης της επιφάνειας του Εθνικού Κήπου): δέκα πέντε (15) άλση, λόφοι, δασύλλια και κοιμητήρια σε 283 στρέμματα, σαράντα έξι (46) πλατείες σε 52,3 στρέμματα, πενήντα πέντε (55)

τρίγωνα και νησίδες σε 14,9 στρέμματα, τριάντα δύο (32) πεζόδρομοι σε 8,3 στρέμματα, τέσσερα (4) παρτέρια σε 1,2 στρέμματα, τριάντα εννέα (39) κλίμακες σε 3,2 στρέμματα, δέκα έξι (16) σχολεία σε 1,7 στρέμματα, πέντε (5) παιδικές χαρές σε 0,8 στρέμματα, μία (1) εκκλησία σε 0,08 στρέμματα και έξι (6) λοιποί χώροι πρασίνου σε 7,6 στρέμματα.

3^η Δημοτική Κοινότητα

Η 3^η Δημοτική Κοινότητα έχει τη μεγαλύτερη έκταση χώρων πρασίνου, η οποία ανέρχεται σε 1.186.788 τ.μ. (ποσοστό 33,8% επί του συνόλου της έκτασης πρασίνου στο Δήμο). Επίσης, είναι η δεύτερη μικρότερη σε αριθμό χώρων πρασίνου σε σύγκριση με τις άλλες Δημοτικές Κοινότητες. Διαθέτει 153 χώρους πρασίνου (ποσοστό 11,55% επί του συνολικού αριθμού των χώρων πρασίνου του Δήμου). Με βάση το συνολικό πληθυσμό της 3^{ης} Δημοτικής Κοινότητας (46.508 κάτοικοι), σε κάθε κάτοικο αναλογούν 25,52 τ.μ. πρασίνου, υπερκαλύπτοντας τους σχετικούς δείκτες 7,25 τ.μ. ανά κάτοικο και 8 τ.μ. ανά κάτοικο, σύμφωνα με τις ελάχιστες απαιτήσεις βάσει της «Χάρτας Πρασίνου της Αθήνας» (2009) και την υπ' αριθ. 10788/2004 Απόφαση του Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. (ΦΕΚ 285/Δ/5-3-2004) αντίστοιχα. Η εν λόγω αναλογία υπερκαλύπτει τον σχετικό δείκτη του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (9 τ.μ. ανά κάτοικο). Ως προς το είδος του, το πράσινο της 3^{ης} Δημοτικής Κοινότητας κατανέμεται ως εξής: έντεκα (11) άλση, λόφοι, δασύλλια και κοιμητήρια σε 851,3 στρέμματα, μία (1) παιδική κατασκήνωση σε 240 στρέμματα, είκοσι εννέα (29) πλατείες σε 57,8 στρέμματα, είκοσι ένα (21) τρίγωνα και νησίδες σε 8,7 στρέμματα, τριάντα επτά (37) πεζόδρομοι σε 8,9 στρέμματα, εννέα (9) παρτέρια σε 7,6 στρέμματα, τρεις (3) ζαρντινιέρες σε 0,4 στρέμματα, επτά (7) κλίμακες σε 0,3 στρέμματα, είκοσι τρία (23) σχολεία σε 7 στρέμματα και δώδεκα (12) εκκλησίες σε 4,8 στρέμματα.

4^η Δημοτική Κοινότητα

Η 4^η Δημοτική Κοινότητα είναι η δεύτερη μικρότερη σε έκταση και η μικρότερη σε αριθμό χώρων πρασίνου, σε σύγκριση με τις άλλες Δημοτικές Κοινότητες. Η συνολική έκταση των χώρων πρασίνου ανέρχεται σε 210.830 τ.μ. που αναλογούν σε ποσοστό 6% επί του συνόλου της έκτασης πρασίνου του Δήμου. Ο συνολικός αριθμός των χώρων πρασίνου είναι 116, ο οποίος αναλογεί σε ποσοστό 8,8% επί του συνολικού αριθμού χώρων πρασίνου του Δήμου. Σύμφωνα με το συνολικό πληθυσμό της 4^{ης} Δημοτικής Κοινότητας (85.629 κάτοικοι), σε κάθε κάτοικο αναλογούν 2,46 τ.μ. πρασίνου. Η αναλογία αυτή υπολείπεται από τους ελάχιστους δείκτες 7,25 τ.μ. ανά κάτοικο και 8 τ.μ. ανά κάτοικο, όπως έχουν τεθεί ως ελάχιστες απαιτήσεις βάσει της «Χάρτας Πρασίνου της Αθήνας» (2009) και της υπ' αριθ. 10788/2004 Απόφασης του Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. (ΦΕΚ 285/Δ/5-3-2004). Η εν λόγω αναλογία δεν πληροί τον δείκτη του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, σύμφωνα με τον οποίο η επιφάνεια πρασίνου στην πόλη δεν πρέπει να είναι μικρότερη από 9 τ.μ. ανά κάτοικο. Ως προς το είδος του, το πράσινο της 4^{ης} Δημοτικής Κοινότητας κατανέμεται ως εξής: έξι (6) άλση, λόφοι, δασύλλια και κοιμητήρια σε 146,6 στρέμματα, είκοσι επτά (27) πλατείες σε 37,3 στρέμματα, είκοσι (20) τρίγωνα και

νησίδες σε 5,4 στρέμματα, είκοσι τρεις (23) πεζόδρομοι σε 5,6 στρέμματα, δώδεκα (12) παρτέρια σε 4,5 στρέμματα, δυο (2) ζαρντινιέρες σε 0,03 στρέμματα, είκοσι ένα (21) σχολεία σε 6,6 στρέμματα, τρεις (3) παιδικές χαρές σε 0,3 στρέμματα και δύο (2) λοιποί χώροι πρασίνου σε 4,6 στρέμματα.

5^η Δημοτική Κοινότητα

Η 5^η Δημοτική Κοινότητα είναι η μικρότερη σε έκταση και η δεύτερη μικρότερη σε αριθμό χώρων πρασίνου σε σύγκριση με τις άλλες Δημοτικές Κοινότητες. Η συνολική έκταση των χώρων πρασίνου ανέρχεται σε 140.026 τ.μ., που αναλογούν σε ποσοστό 4% επί του συνόλου της έκτασης πρασίνου του Δήμου, ενώ ο συνολικός αριθμός των χώρων πρασίνου είναι 132, ο οποίος επίσης αναλογεί σε ποσοστό 10% επί του συνολικού αριθμού χώρων πρασίνου του Δήμου. Βάσει του συνολικού πληθυσμού (98.665 κάτοικοι), σε κάθε κάτοικο αναλογούν 1,42 τ.μ. πρασίνου, αναλογία που είναι μικρότερη από τους σχετικούς ελάχιστους δείκτες 7,25 τ.μ. ανά κάτοικο και 8 τ.μ. ανά κάτοικο, σύμφωνα με τις ελάχιστες απαιτήσεις βάσει της «Χάρτας Πρασίνου της Αθήνας» (2009) και της υπ' αριθ. 10788/2004 Απόφασης του Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. (ΦΕΚ 285/Δ/5-3-2004) αντίστοιχα. Η εν λόγω αναλογία δεν πληροί τον δείκτη του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, σύμφωνα με τον οποίο η επιφάνεια πρασίνου στην πόλη δεν πρέπει να είναι μικρότερη από 9 τ.μ. ανά κάτοικο. Ως προς το είδος του, το πράσινο της 5^{ης} Δημοτικής Κοινότητας κατανέμεται ως εξής: τέσσερα (4) άλση, λόφοι, δασύλλια και κοιμητήρια σε 23 στρέμματα, σαράντα επτά (47) πλατείες σε 87,9 στρέμματα, δέκα έξι (16) τρίγωνα και νησίδες σε 5,2 στρέμματα, είκοσι έξι (26) πεζόδρομοι σε 8,4 στρέμματα, δέκα (10) παρτέρια σε 2,4 στρέμματα, δύο (2) παιδικές χαρές σε 0,2 στρέμματα, είκοσι έξι (26) εκκλησίες σε 12,5 στρέμματα και ένας (1) λοιπός χώρος πρασίνου σε 0,4 στρέμματα.

6^η Δημοτική Κοινότητα

Η 6^η Δημοτική Κοινότητα είναι η τέταρτη μεγαλύτερη σε έκταση όσο και σε αριθμό χώρων πρασίνου, συγκριτικά με τις υπόλοιπες Δημοτικές Κοινότητες. Η συνολική έκταση των χώρων πρασίνου ανέρχεται σε 293.756 τ.μ., που αναλογεί σε ποσοστό 8,4% επί του συνόλου της έκτασης πρασίνου του Δήμου. Ο συνολικός αριθμός χώρων πρασίνου εντός της Δημοτικής Κοινότητας είναι 164, ο οποίος αναλογεί στο 12,4% επί του συνολικού αριθμού χώρων πρασίνου του Δήμου. Λαμβάνοντας υπόψη τον συνολικό πληθυσμό της 6^{ης} Δημοτικής Κοινότητας (130.582 κάτοικοι) που είναι ο μεγαλύτερος στο σύνολο του Δήμου, σε κάθε κάτοικο αναλογούν 2,25 τ.μ. πρασίνου, δηλαδή πολύ χαμηλότερα από τους σχετικούς ελάχιστους δείκτες 7,25 τ.μ. ανά κάτοικο και 8 τ.μ. ανά κάτοικο, όπως έχουν καθορισθεί ως ελάχιστες απαιτήσεις βάσει της «Χάρτας Πρασίνου της Αθήνας» (2009) και της υπ' αριθ. 10788/2004 Απόφασης του Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. (ΦΕΚ 285/Δ/5-3-2004). Η εν λόγω αναλογία δεν πληροί τον δείκτη του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, σύμφωνα με τον οποίο η επιφάνεια πρασίνου στην πόλη δεν πρέπει να είναι μικρότερη από 9 τ.μ. ανά κάτοικο. Ως προς το είδος του, το πράσινο της 6^{ης} Δημοτικής Κοινότητας κατανέμεται ως εξής: έξι (6) άλση, λόφοι, δασύλλια και κοιμητήρια σε 142,2 στρέμματα, είκοσι (20) πλατείες σε

57,8 στρέμματα, τριάντα (30) τρίγωνα και νησίδες σε 7,7 στρέμματα, είκοσι οκτώ (28) πεζόδρομοι σε 49,6 στρέμματα, ένδεκα (11) παρτέρια σε 5,2 στρέμματα, μια (1) ζαρντινιέρα σε 0,05 στρέμματα, τριάντα επτά (37) κλίμακες σε 8,9 στρέμματα, δέκα οκτώ (18) σχολεία σε 3,7 στρέμματα, έξι (6) εκκλησίες σε 16,5 στρέμματα και επτά (7) λοιποί χώροι πρασίνου σε 2,2 στρέμματα.

7^η Δημοτική Κοινότητα

Η 7^η Δημοτική Κοινότητα είναι η τρίτη μικρότερη σε έκταση και η δεύτερη μεγαλύτερη σε αριθμό χώρων πρασίνου συγκριτικά με τις υπόλοιπες Δημοτικές Κοινότητες. Η συνολική έκταση των χώρων πρασίνου εντός της 7ης Δημοτικής Κοινότητας ανέρχεται σε 270.329 τ.μ. που αναλογεί σε ποσοστό 7,7% επί του συνόλου της έκτασης πρασίνου του δήμου. Ο συνολικός αριθμός των χώρων πρασίνου εντός της Δημοτικής Κοινότητας είναι 242 που αναλογεί σε ποσοστό 18,3% επί του συνολικού αριθμού των χώρων πρασίνου του δήμου.

Λαμβάνοντας υπόψη τον υψηλό πληθυσμό της 7^{ης} Δημοτικής Κοινότητας (123.848 κάτοικοι), σε κάθε κάτοικο αναλογούν 2,18 τ.μ. πρασίνου, μία αναλογία που είναι πολύ μικρότερη από τους ελάχιστους δείκτες 7,25 τ.μ. ανά κάτοικο και 8 τ.μ. ανά κάτοικο, σύμφωνα με τις ελάχιστες απαιτήσεις βάσει της «Χάρτας Πρασίνου της Αθήνας» (2009) και της υπ' αριθ. 10788/2004 απόφασης του Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. (ΦΕΚ 285/Δ/5-3-2004). Η εν λόγω αναλογία δεν πληροί τον δείκτη του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, σύμφωνα με τον οποίο η επιφάνεια πρασίνου στην πόλη δεν πρέπει να είναι μικρότερη από 9 τ.μ. ανά κάτοικο. Ως προς το είδος του, το πράσινο της 7^{ης} Δημοτικής Κοινότητας κατανέμεται ως εξής: δέκα άλση, λόφοι, δασύλλια και κοιμητήρια σε 172,5 στρέμματα, σαράντα πέντε πλατείες σε 53,2 στρέμματα, πενήντα επτά τρίγωνα και νησίδες σε 14,1 στρέμματα, είκοσι έξι πεζόδρομοι σε 4,7 στρέμματα, δώδεκα παρτέρια σε 2,7 στρέμματα, μια ζαρντινιέρα σε 0,03 στρέμματα, εξήντα κλίμακες σε 14,4 στρέμματα, δέκα τέσσερα σχολεία σε 0,7 στρέμματα, εννέα παιδικές χαρές σε 4,2 στρέμματα, έξι εκκλησίες σε 3,4 στρέμματα και δυο λοιποί χώροι πρασίνου σε 0,6 στρέμματα.

Τα περιθώρια αύξησης των πράσινων χώρων στην Αθήνα δεν είναι μεγάλα εξαιτίας του μικρού ποσοστού και μεγέθους διαθέσιμων χώρων συνεπώς, η ορθολογική και συντονισμένη διαχείριση και υποστήριξη των υφιστάμενων παραμένει εξαιρετικά σημαντική προτεραιότητα για την πόλη. Ήδη έχουν εκπονηθεί Διαχειριστικές Μελέτες και τοπογραφικές αποτυπώσεις για μεγάλους χώρους πρασίνου με σκοπό να ολοκληρωθούν για το σύνολό τους. Επιπλέον, η δημιουργία πράσινων υποδομών τόσο σε απαλλοτριωμένους χώρους όσο και σε σχολικές αυλές (200 περίπου σχολικών συγκροτημάτων) σε συνδυασμό με νέες, σκιερές δεντροστοιχίες σε κατάλληλες οδούς και νέους πεζοδρόμους θα μπορούσαν να συμβάλουν στη δημιουργία δροσερών πράσινων νησίδων και πράσινων διαδρομών που να συνδέουν με ασφάλεια τις γειτονιές της πόλης με πολλαπλασιαστικά περιβαλλοντικά και κοινωνικά οφέλη.

Πάρκα Τσέπης (PocketParks)

Τα πάρκα τσέπης αποτελούν μία ουσιαστική αστική παρέμβαση για τη δημιουργία και την αξιοποίηση δημόσιου χώρου, την αναγέννηση και τη φροντίδα των χώρων που είχαν εγκαταλειφθεί, την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της Αθήνας και την ενεργοποίηση της κοινωνίας της γειτονιάς.

Επιστήμονες από όλο τον κόσμο με αντικείμενο την κλιματική αλλαγή και τη δόμηση συστήνουν τα πάρκα τσέπης ως ουσιαστική λύση που βελτιώνει την καθημερινότητα της πόλης σε πολλούς τομείς. Στην Αμερική και την Μ. Βρετανία αυτά τα πρότυπα πάρκα αποτελούν εργαλεία για την αντιμετώπιση της εγκληματικότητας, την καταπολέμηση της απομόνωσης που επικρατεί στις πυκνοκατοικημένες πόλεις και για την προστασία του περιβάλλοντος. Ο Δήμος Αθηναίων υιοθετεί αυτές τις διεθνείς πρακτικές και δρομολογεί τη δημιουργία των πάρκων τσέπης σε πολλές γειτονιές της πόλης, χωρίς κόστος για τους δημότες. Φορείς, ιδρύματα και επιχειρήσεις έχουν συμμετάσχει στο πρόγραμμα «Υιοθέτησε την πόλη σου» και έχουν χορηγήσει τέτοιας μορφής παρεμβάσεις αναλαμβάνοντας το κόστος στο πλαίσιο της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης τους.

Μέχρι σήμερα ο Δήμος Αθηναίων έχει δημιουργήσει εννέα πάρκα τσέπης. Το πρώτο πάρκο τσέπης (rocketpark) δημιουργήθηκε στην Άνω Κυψέλη, στη συμβολή των οδών Ευδοκίας και Καρτερίας, προσφέροντας μια ανάσα δροσιάς σε μια πυκνοδομημένη περιοχή της Αθήνας. Το πάρκο αυτό έχει έκταση 150 τ.μ. και είναι ένας ανθόκηπος που αποτελεί τοπικό πνεύμονα πρασίνου. Τα επιμέρους παρτέρια οριοθετούνται από χαμηλό αειθαλή φυτοφράκτη. Με τη φύτευση αναρριχώμενων και ανθοφόρων θάμνων η μια πλευρά μετατρέπεται σε κάθετο πράσινο κήπο, ενώ υπάρχουν και κατασκευές για φωλιές ωφέλιμων εντόμων. Πρόκειται για ανοιχτό χώρο, ο οποίος είναι προσβάσιμος στο κοινό και συμβάλλει στην επανοργάνωση του αστικού και κοινωνικού ιστού σε επίπεδο γειτονιάς. Το πάρκο τσέπης εντάχθηκε στο πρόγραμμα «Υιοθέτησε την πόλη σου» και δημιουργήθηκε με δωρεά του Deloitte Foundation, ένα κοινωφελές μη κερδοσκοπικό ίδρυμα της Deloitte Ελλάδος, που στηρίζει ενεργά τις τοπικές κοινωνίες, ενώ ένας από τους βασικούς πυλώνες δράσεων είναι η προστασία του περιβάλλοντος και η βιώσιμη ανάπτυξη.

Το δεύτερο πάρκο τσέπης δημιουργήθηκε στον Κολωνό, βρίσκεται στη συμβολή των οδών Κιλκίς και Αλαμάνας και έχει έκταση 120 τ.μ.. Αποτελεί μία μικρή όαση πρασίνου στην καρδιά της γειτονιάς, αλλάζοντας την φυσιογνωμία της περιοχής και επηρεάζοντας θετικά την καθημερινή ζωή των κατοίκων. Το δάπεδο και το πεζοδρόμιο κατασκευάστηκαν από ειδικό, φιλικό προς το περιβάλλον, σκυρόδεμα και τα καθιστικά από ανακυκλωμένη ξυλεία. Διαθέτει πυκνοφυτεμένα αειθαλή και φυλλοβόλα δέντρα καθώς και υπεδάφιο αρδευτικό σύστημα για το πότισμα των φυτών. Φωτίζεται αυτόνομα από φωτοβολταϊκό σύστημα προηγμένης τεχνολογίας που περιλαμβάνει και ψηφιακό πίνακα με πληροφορίες για τη θερμοκρασία, την υγρασία κι άλλες περιβαλλοντικές παραμέτρους. Το πάρκο αυτό δημιουργήθηκε με την συμμετοχή και τη δωρεά του Ομίλου «ΗΡΑΚΛΗΣ».

Το τρίτο «πάρκο τσέπης» ολοκληρώθηκε στη συμβολή των οδών Ελλανίκου και Πολέμωνος στο Παγκράτι καθιερώνοντας μία νέα τακτική στην αξιοποίηση του δημόσιου χώρου. Πρόκειται για το μεγαλύτερο πάρκο ανάσας έως τώρα που

δημιουργήθηκε στη γειτονιά, εντός μιας πυκνοκατοικημένης περιοχής, με τη συμμετοχή της «P&G» και της Οργάνωσης Γη στο πλαίσιο του προγράμματος του Δήμου Αθηναίων «Υιοθέτησε την πόλη σου». Σχεδιάστηκε με στόχο να αποτελέσει ένα οικοσύστημα που θα συμβάλλει στην αισθητική και κλιματική αναβάθμιση της ευρύτερης περιοχής, στη δέσμευση διοξειδίου του άνθρακα και στην αύξηση της βιοποικιλότητας. Είναι μία έκταση 750 τ.μ. με πυκνή φύτευση στην οποία τοποθετήθηκαν περισσότερα από 1.150 θάμνοι και δέντρα. Εφαρμόστηκαν σχεδιαστικές και κατασκευαστικές λύσεις βασισμένες στις αρχές της βιωσιμότητας και της κυκλικής οικονομίας. Οι περισσότερες κατασκευές του πάρκου έχουν γίνει από επαναχρησιμοποιημένα ξύλα, όπως για παράδειγμα τραβέρσες σιδηροδρόμου ενώ εγκαταστάθηκε ένα αειφόρο σύστημα αποστράγγισης υδάτων ώστε να εμπλουτίζεται ο υδροφόρος ορίζοντας και να ποτίζονται τα δέντρα. Ο φωτισμός του πάρκου παράγεται από αυτόνομα φωτοβολταϊκά, με στόχο τη μείωση της φωτορύπανσης. Τις πρώτες ώρες φωτίζουν 100%, έπειτα, για τέσσερις ώρες στο 80% και αποδίδουν το 25% έως το πρωί. Στο πάρκο διαμορφώθηκαν διάδρομοι περιπάτου, τοποθετήθηκαν καθίσματα και θέσεις ποδηλάτου και εξασφαλίστηκε παροχή νερού για τους επισκέπτες αλλά και για την πανίδα της πόλης.

Το τέταρτο πάρκο τσέπης έκτασης 300 τ.μ. δημιουργήθηκε στη συμβολή των οδών Μεγάλου Αλεξάνδρου και Μυκηνών στο Μεταξουργείο, μια ξεχασμένη γειτονιά της πόλης που έγινε σύγχρονος χώρος συγκέντρωσης των κατοίκων της περιοχής, με έντονη βλάστηση και σύγχρονο εξοπλισμό. Φυτεύτηκαν επτά νέα δέντρα, μεταξύ των οποίων μια ελιά στο κέντρο του χώρου, περισσότερα από 330 αναρριχώμενα φυτά και θάμνοι, καθώς και άλλα γηγενή αρωματικά φυτά. Και σε αυτό το πάρκο ανανεώθηκαν πλήρως οι αστικές υποδομές, ο εξοπλισμός κι ενισχύθηκε ο φωτισμός από αυτόνομο φωτοβολταϊκό στοιχείο.

Το πέμπτο πάρκο τσέπης δημιουργήθηκε στην οδό Δράμας 12 στα Σεπόλια με τη συνέργεια του Δήμου Αθηναίων, της «P&G» και της Οργάνωσης Γη. Πρόκειται για ένα βιοκλιματικό πάρκο που σχεδιάστηκε βάσει των αρχών της αειφόρου ανάπτυξης και της κυκλικής οικονομίας και έχει έκταση 180 τ.μ. . Ο εγκαταλελειμμένος χώρος στην οδό Δράμας μετατράπηκε σε κήπο λεβάντας με στόχο την περιβαλλοντική αποσυμφόρηση της γειτονιάς των Σεπολίων. Συνολικά φυτεύτηκαν 190 νέα αρωματικά φυτά, εδαφοκαλυπτικά και μεγάλοι θάμνοι με κυρίαρχα τη λεβάντα, το δεντρολίβανο, την μυρτιά και το θυμάρι. Ανανεώθηκαν πλήρως οι υποδομές του πάρκου και ενισχύθηκε ο φωτισμός με αυτόνομο φωτοβολταϊκό σύστημα με στόχο τη μείωση της φωτορύπανσης. Οι διάδρομοι στρώθηκαν με χαλίκι, τα υλικά διαχωρισμού και επίστρωσης που επιλέχθηκαν ήταν από ξύλο, ενώ χρησιμοποιήθηκαν και ανακυκλωμένα ξύλα ή άλλα φυσικά υλικά. Επιπλέον, διατηρήθηκαν και ανανεώθηκαν κάποια στοιχεία που υπήρχαν στο χώρο από παρέμβαση που είχε γίνει στο παρελθόν από την ομάδα Atenistas, όπως η εντυπωσιακή τοιχογραφία.

Στο πλαίσιο της πρωτοποριακής πρωτοβουλίας αναβάθμισης της πόλης, το έκτο «πάρκο τσέπης» βρίσκεται στη διάθεση των κατοίκων και των επισκεπτών της Αθήνας στα Πετράλωνα. Με τη συμβολή της P&G και της AB Βασιλόπουλος και την επιμέλεια της Οργάνωσης ΓΗ, δημιουργήθηκε ένας ακόμη πνεύμονας πρασίνου μορφαίνοντας με νέα παρτέρια τον γραμμικό χώρο του πεζόδρομου Δημ. Παυλίδη,

έκτασης 160 τ.μ. Το πάρκο αυτό υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος «Υιοθέτησε την πόλη σου», αποδίδοντας περισσότερο ελεύθερο χώρο στους δημότες, αυξάνοντας το πράσινο και βελτιώνοντας την ποιότητα ζωής των κατοίκων και των επισκεπτών της πόλης. Με έμφαση στον βιοκλιματικό σχεδιασμό και λαμβάνοντας υπόψη τη χρήση του πεζόδρομου το πάρκο αυτό οριοθετήθηκε με φυτεύσεις σε μοντέρνες γεωμετρικές χαράξεις. Κατά μήκος του πεζόδρομου φυτεύτηκαν νέα, ψηλά και αειθαλή δέντρα, κατάλληλα για τις τοπικές μικροκλιματικές συνθήκες, τα οποία προσφέρουν φυσική σκίαση για την πιο ευχάριστη παραμονή των επισκεπτών μέσα στο πάρκο. Συνολικά φυτεύτηκαν 6 δέντρα, 276 θάμνοι και 200 ποώδη και αναρριχώμενα φυτά, αναβαθμίζοντας το πάρκο αισθητικά και οικολογικά. Παράλληλα, ο αστικός εξοπλισμός στον χώρο ανανεώθηκε με την τοποθέτηση κάδων απορριμμάτων, κάδων ανακύκλωσης και ειδικών κάδων για την ανακύκλωση αποτσιγάρων, ενώ ενισχύθηκε και ο φωτισμός με αυτόνομο φωτοβολταϊκό σύστημα. Στο πάρκο φυτεύτηκαν τέσσερα διαφορετικά είδη φυτών που «αγαπούν» τη σκιά, είναι ανθεκτικά στην ατμοσφαιρική ρύπανση και διαθέτουν φυλλώματα με διαφορετικές υφές και χρωματισμούς, προσφέροντας μία όμορφη όψη στην περιοχή, όλους τους μήνες του χρόνου. Πρόκειται για παραδοσιακά φυτά που χρησιμοποιούνταν και ευδοκίμουν στις αυλές της παλιάς Αθήνας για περισσότερο από έναν αιώνα και που σήμερα ξαναβρίσκουν τη θέση τους στο αστικό περιβάλλον, τοποθετημένα σε μοντέρνες συνθέσεις μέσα στο πάρκο.

Το έβδομο πάρκο τσέπης δημιουργήθηκε στην οδό Λεάγρου 38 στον Άγιο Αρτέμιο, σε μία πυκνοδομημένη γειτονιά της Αθήνας, γνωστή και ως Γούβα. Με το πάρκο αυτό διευρύνεται το δίκτυο των καινοτόμων βιοκλιματικών χώρων πρασίνου με στόχο την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής στις γειτονιές της πόλης, την προσφορά ζωτικού χώρου στους κατοίκους και την αναζωογόνηση πρώην εγκαταλελειμμένων χώρων. Ο Δήμος Αθηναίων αξιοποίησε τη δωρεά της Nova-μέλος της UnitedGroup και μέσω του προγράμματος «Υιοθέτησε την πόλη σου» δημιούργησε αυτόν τον μικρό «πνεύμονα» πρασίνου, έκτασης 190 τ.μ. που είναι ανοιχτός και προσβάσιμος σε κατοίκους και επισκέπτες. Δύο νέα μεγάλα δέντρα προστέθηκαν στα ήδη υπάρχοντα, ενώ συνολικά 250 πολυετή φυτά, με έντονη ανθοφορία τους περισσότερους μήνες του χρόνου συνέβαλαν στην αναβάθμιση της αισθητικής εικόνας. Περιφερειακά του πάρκου φυτεύτηκαν δύο σειρές ψηλών αειθαλών θάμνων: η εξωτερική με πικροδάφνες και η εσωτερική με αγγελικές. Όλοι οι τοίχοι, περιμετρικά βάφτηκαν, ενώ ο φωτισμός ενισχύθηκε με φωτοβολταϊκά πάνελ για τη μεγαλύτερη δυνατή ασφάλεια των επισκεπτών καθώς και για την ενεργειακή αυτονομία του πάρκου. Επιπλέον, το αρδευτικό σύστημα ανανεώθηκε πλήρως, όπως και ο αστικός εξοπλισμός προκειμένου οι επισκέπτες να έχουν τη δυνατότητα να αλληλεπιδράσουν μέσα σε έναν καταπράσινο, σκιερό και ασφαλές χώρο.

Το όγδοο πάρκο τσέπης, έκτασης 230 τ.μ., δημιουργήθηκε στη συμβολή των οδών Βιζυηνού και Καρκαβίτσα στα Πατήσια, μέσω του προγράμματος «Υιοθέτησε την πόλη σου», με δωρεά της εταιρείας Nova-μέλους της United Group. Πρόκειται για ένα σύγχρονο και λειτουργικό βιοκλιματικό πάρκο, στη διαμόρφωση του οποίου συμμετείχαν και οι μαθητές του 142^{ου} Δημοτικού Σχολείου Αθηνών τοποθετώντας τα πρώτα φυτά στο χώρο. Για τη δημιουργία αυτής της νέας «όασης» πρασίνου, χρειάστηκε να απομακρυνθούν τοιχία καιτσιμεντόλιθοι, ενώ στη θέση τους δημιουργήθηκαν χώροι με πλούσια φύτευση, ένα λειτουργικό δίκτυο διαδρόμων από

οικολογικά υλικά για την καλύτερη διαχείριση του βρόχινου νερού, καθώς και όμορφοι καθιστικοί χώροι που προσκαλούν τον επισκέπτη για στάση και ξεκούραση. Τα δέντρα που προϋπήρχαν στο πάρκο, οι ροβίνιες, διατηρήθηκαν ύστερα από την απαραίτητη συντήρηση και συνδυάστηκαν με πυκνή φύτευση από 358 θάμνους της μεσογειακής χλωρίδας, με εντυπωσιακά πολύχρωμα φυτά, αλλά και με φυτά έντονης ανθοφορίας καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου. Το πάρκο τσέπης προσφέρεται και ως χώρος ατομικής άθλησης, καθώς στο κέντρο του τοποθετήθηκαν μονόζυγα, τα οποία τηρούν όλες τις προδιαγραφές ασφαλείας. Για τη μέγιστη ασφάλεια των επισκεπτών, ακόμη και τις βραδινές ώρες, χρησιμοποιήθηκαν τρεις αυτόνομες κολώνες με πάνελ συλλογής ηλιακής ακτινοβολίας, που ενισχύουν αποτελεσματικά τον φωτισμό του πάρκου.

Το ένατο πάρκο τσέπης δημιουργήθηκε στη συμβολή των οδών Αρτέμωνος και Αετίωνος στο Νέο Κόσμο, μέσω του προγράμματος «Υιοθέτησε την πόλη σου». Με την επιμέλεια της Οργάνωσης Γη, ένα αναξιοποίητο οικόπεδο 200 τ.μ. στη συμβολή των οδών Αρτέμωνος και Αετίωνος, μεταμορφώθηκε σε ένα όμορφο πάρκο, το οποίο κάτοικοι και επισκέπτες της περιοχής μπορούν πλέον να το απολαύσουν όλες τις ώρες της ημέρας.

Ενδεικτικό της σημασίας του έργου, είναι ότι ο μικρός αυτός “πνεύμονας” πρασίνου έρχεται να αντικαταστήσει έναν εγκαταλελειμμένο χώρο που μέχρι πρότινος λειτουργούσε ως σημείο παράνομης ρίψης απορριμμάτων και στάθμευσης οχημάτων. Σήμερα, ο χώρος έχει αναμορφωθεί πλήρως, δημιουργώντας ένα πάρκο με διαμπερή “διάδρομο”, που συνδέει την οδό Αρτέμωνος με τον πεζόδρομο της Πολυκλέους.

Με βάση την τοπογραφία του οικοπέδου, το νέο πάρκο δημιουργήθηκε σε δύο επίπεδα και σε αυτά τοποθετήθηκαν τέσσερα παγκάκια. Συνολικά, φυτεύτηκαν 140 τ.μ., δημιουργώντας ένα κατάφυτο περιβάλλον στο οποίο κυριαρχούν 468 μεσαίοι και χαμηλοί σκιοφιλοί θάμνοι. Τα δέντρα που υπήρχαν στο χώρο -κυρίως ευκάλυπτοι, αείλανθοι και χαρουπιές- διατηρήθηκαν και ύστερα από την ανάλογη περιποίηση, ενισχύθηκαν με νέες φυτεύσεις. Χαρακτηριστικά στοιχεία, είναι η αντοχή τους στη σκιά, την αστική ρύπανση, τη μηχανική αλλά και την υδατική καταπόνηση.

Η δημιουργία των «πάρκων τσέπης» εντάσσεται στο σχεδιασμό του Δήμου Αθηναίων για την απόδοση ελεύθερου χώρου στις γειτονιές της πόλης και τη δημιουργία χώρων πρασίνου σε πυκνοκατοικημένες περιοχές όπου ο δημόσιος χώρος είναι περιορισμένος. Οι μικρές αυτές «οάσεις» έχουν σκοπό να βελτιώσουν την καθημερινότητα και να προσφέρουν διέξοδο για κοινωνική συναναστροφή αλλά και ανάσες οξυγόνου στους κατοίκους και τους επισκέπτες. Είναι σημαντικό ότι τα πάρκα τσέπης εκτός από περιβαλλοντικά οφέλη έχουν και κοινωνικό χαρακτήρα συμβάλλοντας στην αντιμετώπιση της κοινωνικής απομόνωσης στις πυκνοκατοικημένες πόλεις δίνοντας τη δυνατότητα ένταξης πλήθους δραστηριοτήτων από σχολεία και κοινωνικούς φορείς.

Πράσινοι Διάδρομοι στις περιοχές Εξαρχείων-Ακαδημία Πλάτωνος-Λαμπρινής

Η Αθήνα λόγω της Στρατηγικής Ανθεκτικότητας και του προγράμματος «Ανθεκτική Αθήνα» είναι η πρώτη πόλη της Ευρώπης που χρηματοδοτείται μέσω του χρηματοδοτικού μηχανισμού φυσικού κεφαλαίου NCFF (Natural Capital Financing Facility) τον οποίο χορηγεί η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Στόχος του προγράμματος είναι να αναπτύξει τους φυσικούς πόρους της πόλης με σκοπό τη μείωση των θερμοκρασιών και την αντιμετώπιση πλημμυρικών επεισοδίων.

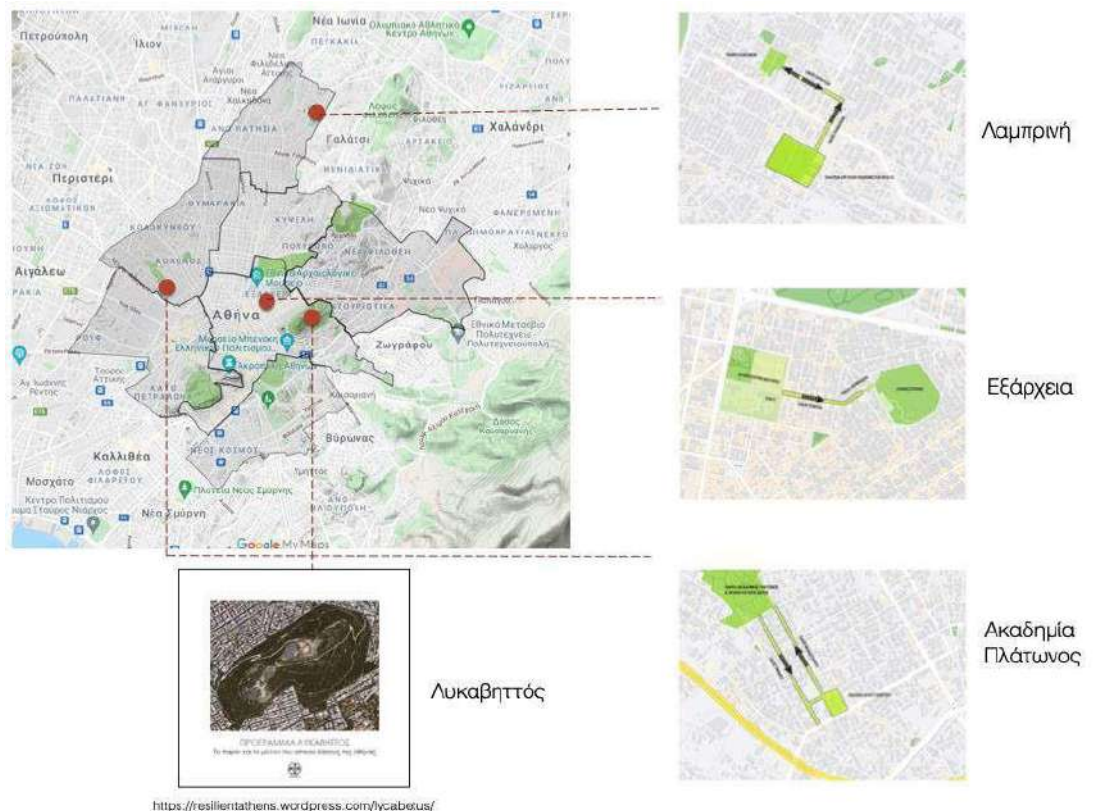
Το NCFF επικεντρώνεται στην υποστήριξη και ανάπτυξη του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας ως ουσιαστικές λύσεις για την προσαρμογή των πόλεων στην Κλιματική Αλλαγή.

Η τεχνική ομάδα υποστήριξης που προσφέρεται στο Δήμο Αθηναίων από την ΕΤΕΠ για την εκπόνηση των μελετών των έργων διοικείται και καθοδηγείται από ορισμένη διατμηματική ομάδα παρακολούθησης του Δήμου Αθηναίων. Πέραν της αναζωογόνησης του Λόφου Λυκαβηττού, του αστικού δάσους της πόλης, που αποτελεί σημαντικό μέρος του τοπίου της Αθήνας εδώ και αιώνες, τα έργα περιλαμβάνουν και αναπλάσεις δρόμων και πλατειών με δημιουργία πράσινων και μπλε υποδομών και τη διασύνδεση χώρων πράσινων και χώρων ιδιαίτερου ενδιαφέροντος μέσω πράσινων διαδρομών. Πρόκειται για:

- τη δημιουργία πράσινων διαδρομών μεταξύ του Αρχαιολογικού Μουσείου και του λόφου του Στρέφη, μέσω των οδών Τσοσίτσα και Ζωσιμάδων, στα Εξάρχεια
- τη δημιουργία πράσινων διαδρομών μεταξύ του Πάρκου της Ακαδημίας Πλάτωνος και της πλατείας Αγ. Γεωργίου στην Ακαδημία Πλάτωνος μέσω των οδών Τιμαίου και Μοναστηρίου και την αναζωογόνηση της Πλατείας του Αγ. Γεωργίου
- τη δημιουργία πράσινων διαδρομών μεταξύ της πλατείας Εργατών-Πολεμιστών και του πάρκου Κλεώνων στην Λαμπρινή μέσω των οδών Πανδοσίας και Αλιάρτου και την αναζωογόνηση της Πλατείας Εργατών-Πολεμιστών.

Στόχοι του προγράμματος είναι:

- η αύξηση του πρασίνου και της βιοποικιλότητας
- η αντιπλημμυρική θωράκιση των περιοχών με αναβάθμιση συστήματος των ομβρίων σε σύστημα αποστράγγισης και διοχέτευσης προς τις φυτεμένες περιοχές
- η ενίσχυση της βιώσιμης κινητικότητας
- η ένταξη των περιοχών σε προγράμματα ανακύκλωσης

Εικόνα 7:Χάρτης περιοχής του προγράμματος «Ανθεκτική Αθήνα»

Πηγή: Τμήμα Ανθεκτικότητας & Βιωσιμότητας Δήμου Αθηναίων

Με στόχο την βελτίωση του μικροκλίματος, για την μείωση των θερμοκρασιών το καλοκαίρι προτείνεται ο σκιασμός εκτεταμένων επιφανειών με χρήση υψηλής και χαμηλής βλάστησης. Διατηρείται ο μέγιστος δυνατός αριθμός υφιστάμενων υγιών και ανεπτυγμένων δέντρων ενώ αυξάνεται σημαντικά ο αριθμός δέντρων όσο και των χαμηλών φυτεύσεων. Αυξάνονται επίσης οι υδροπερατές επιφάνειες και προτείνονται ανοιχτόχρωμα υλικά δαπεδοστρώσεων. Με τον τρόπο αυτό, αναμένεται ότι θα βελτιωθεί σημαντικά η ποιότητα του αέρα λόγω της αύξησης του οξυγόνου και της υγρασίας που θα προέρθει από την διαπνοή των φυτών. Νέες κρήνες, πίδακες και σιντριβάνια στις πλατείες υιοθετούνται ως λύσεις για τον δροσισμό και την προστασία των πολιτών από την υπερθέρμανση. Η αποτελεσματικότητα των προτεινόμενων μέτρων έχει ελεγχθεί στο επίπεδο των μελετών μέσω προσομοιώσεων με ενθαρρυντικά αποτελέσματα.

Το πρώτο microForest της Αθήνας στην Άνω Κυψέλη

Αστικό μικρο-δάσος (Urban micro Forest)

Το 1^ο Αστικό μικρο-δάσος (Urban micro Forest), δημιουργήθηκε στην περιοχή της Άνω Κυψέλης, στο λόφο Ελικώνα (Αλεπότρυπας) και συγκεκριμένα σε χώρο που βρίσκεται στην συμβολή των οδών Μεγίστης, Ανάφης και Αστυπάλαιας της 6ης Δημοτικής Κοινότητας.

Για την δημιουργία του Αστικού μικρο-δάσους (το οποίο υλοποιήθηκε με τη συνδρομή της L'Oréal Hellas, στο πλαίσιο του παγκόσμιου προγράμματος L'Oréal for the Future) φυτεύθηκαν περίπου 5.000 δέντρα και θάμνοι, ενώ ακολουθούν και συμπληρωματικές εργασίες εμπλουτισμού του φυτικού υλικού.

Οι εργασίες στην Αλεπότρυπα ξεκίνησαν με την αναμόρφωση του μέχρι πρότινος κοινόχρηστου χώρου πρασίνου. Το βραχύδες έδαφος διαμορφώθηκε ειδικά με τη μεταφορά τόνων κηπαίου χώματος ενώ ακολούθησε εγκατάσταση αυτόματου αρδευτικού συστήματος και αποξήλωση παλαιών τσιμεντένιων καθισμάτων. Η αναδιαμόρφωση αυτή στοχεύει στην ενίσχυση της βιοποικιλότητας για οικοσυστημικά οφέλη, την αισθητική αναβάθμιση με συνεχή ανθοφορία, τη δημιουργία χώρων συνάντησης και τη δέσμευση CO₂, μειώνοντας το ανθρακικό αποτύπωμα της πόλης.

Τα φυτά που επιλέχθηκαν είναι είδη μεσογειακής βλάστησης, και προσαρμοσμένα πλήρως στο αττικό τοπίο όπως πεύκα, ελιές, χαρουπιές, κουτσουπιές, κυπαρίσσια και θάμνοι, μεταξύ των οποίων πικροδάφνη, θυμάρι, ρίγανη, μέντα και δενδρολίβανο. Με την ανάπτυξη του micro Forest, η πόλη των Αθηνών στα επόμενα χρόνια θα αποκομίσει σπάνια οφέλη, όπως η βελτίωση του μικροκλίματος της περιοχής με μείωση της τοπικής θερμοκρασίας μέχρι και 6 βαθμούς, η απορρόφηση μέχρι και 400 κιλών CO₂ σε ετήσια βάση, καθώς και η ουσιαστική ενίσχυση της τοπικής χλωροπτανίδας.

Στόχος είναι να δημιουργηθεί σε περίπου 10 χρόνια, ένα δάσος, με τα χαρακτηριστικά ανάπτυξης ενός βιότοπου 20-30 ετών, με περισσότερα από 10.000 φυτά και πλούσια βιοποικιλότητα.

Η δημιουργία ενός micro Forest, σε μια από τις πιο πυκνοκατοικημένες γειτονίες της Ευρώπης, σύμφωνα με τις πιο σύγχρονες τεχνικές παγκοσμίως, αποτελεί όχι μόνο για την Κυψέλη, αλλά για την ευρύτερη περιοχή, ένα έργο πνοής.

Πιλοτική Εγκατάσταση Υδροπονικής Βλάστησης στο Σεράφειο από τη SingularGreen στο πλαίσιο του έργου ARSINOE

Μια πιλοτική καινοτόμος λύση βασισμένη στη φύση για την αντιμετώπιση των προκλήσεων της κλιματικής αλλαγής. Η εγκατάσταση υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του έργου ARSINOE από την SingularGreen (Ισπανία), μια εταιρεία που επιλέχθηκε μέσω εσωτερικής διαδικασίας αξιολόγησης μεταξύ των εταίρων του έργου. Αποτελείται από ένα σύστημα υδροπονικής βλάστησης με δυνατότητα απομακρυσμένου ελέγχου, το οποίο παρέχει φυσική σκίαση και συμβάλλει σημαντικά στη μείωση της θερμοκρασίας του τοπικού περιβάλλοντος και της κτιριακής υποδομής του Σεραφείου.

Το SingularRibbon είναι μια ελαφριά γραμμική κατασκευή που μπορεί να υλοποιηθεί σε δημόσιους χώρους, φέρνοντας τη φύση εκεί όπου δεν θα ήταν δυνατή ή εύκολη με άλλους τρόπους. Το SingularRibbon αποτελεί έναν νέο τρόπο να φέρουμε τη φύση σε περιοχές της πόλης όπου δεν μπορεί να τοποθετηθεί με συμβατικό τρόπο. Αποτελείται από μια ελαφριά

γραμμική κατασκευή που περιέχει τα απαραίτητα κανάλια για τη διατήρηση μιας συνεχούς λωρίδας βλάστησης μέσω υδροπονίας, επιτρέποντας την επανακυκλοφορία του πλεονάζοντος νερού άρδευσης και την ενσωμάτωση άλλων αστικών υπηρεσιών όπως φωτισμός ή τηλεπικοινωνίες. Το σύστημα προσφέρει ευελιξία στις εφαρμογές του, καθώς μπορεί να εγκατασταθεί είτε αγκυρωμένο σε υπάρχουσες όψεις με καλώδια τάσης είτε σε μικρούς ενσωματωμένους πυλώνες στο έδαφος. Οι θερμοκρασίες στην περιοχή υλοποίησης θα μειωθούν όχι μόνο λόγω της σκιάς που δημιουργούν τα φυτά αλλά και λόγω του φαινομένου της εξατμισοδιαπνοής τους. Η SingularGreen προσέφερε την απαραίτητη τεχνογνωσία για την επιλογή ειδών που προσαρμόζονται καλύτερα στο κλίμα της περιοχής εγκατάστασης, βελτιστοποιώντας τη χρήση νερού και ελαχιστοποιώντας τις ανάγκες συντήρησης.

Πιλοτική Εγκατάσταση Αστικής Πράσινης Όασης στο Σεράφειο από την OrganizationEarth στο πλαίσιο του έργου ARSINOE

Η προτεινόμενη παρέμβαση υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του έργου ARSINOE από την Οργάνωση Γη (Ελλάδα) και αποτελεί έναν καινοτόμο και ευχάριστο χώρο που συνδυάζει τη φύση με την τεχνολογία, ενισχύοντας την καθημερινή εμπειρία των επισκεπτών και εργαζομένων του Σεραφείου. Ο πράσινος χώρος προσφέρει σκιά από πυκνή βλάστηση και δροσιά μέσω

ενός καινοτόμου συστήματος υδροφεκασμού που μιμείται τη φυσική διαπνοή των φυτών. Το πράσινο περιβάλλον και η δροσερή ατμόσφαιρα καθιστούν την περιοχή ιδανική για ξεκούραση και χαλάρωση, ειδικά κατά τις ζεστές καλοκαιρινές ημέρες.

Η Αστική Πράσινη Όαση λειτουργεί ως πρότυπη λύση βασισμένη στη φύση, συμβάλλοντας στην αντιμετώπιση των καλοκαιρινών θερμικών κυμάτων και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής εντός του αστικού ιστού.

2.5.2 Υδάτινοι πόροι

Ο Δήμος Αθηναίων έχει προς χρήση 29 πηγές άρδευσης (γεωτρήσεις-πηγάδια-υπόγεια νερά κλπ. συνολικής ημερήσιας δυναμικότητας 7776 μ³) με τα οποία αρδεύει παρακείμενους χώρους πρασίνου χρησιμοποιώντας μέρος της δυναμικότητάς τους. Οι ημερήσιες ανάγκες της υπηρεσίας μας για άρδευση ανέρχεται στις 6.500 μ³, εκ των οποίων το 70% καλύπτεται από την ΕΥΔΑΠ και το υπόλοιπο καλύπτεται από τις υπάρχουσες πηγές.

Το νερό μεταφέρεται μέσω των υδραγωγείων του Μόρνου και της Υλίκης στις τέσσερις Μονάδες Επεξεργασίας Νερού (Μ.Ε.Ν) της Αττικής: του Γαλασίου, των Κιούρκων, του Μενιδίου και του Ασπρόπυργου. Και οι τέσσερις μονάδες έχουν διυλιστική ικανότητα 1,9 εκατομμύρια κ.μ. την ημέρα.

Εικόνα 8: Το νερό της Αθήνας

Πηγή: EarthSat (2005)

Ο Δήμος Αθηναίων συμμετέχοντας ως βασικός εταίρος του Ευρωπαϊκού συνχρηματοδοτούμενου προγράμματος «Cooling Havens : Water-Powered Neighborhood Cooling and Engagement Stations», του European Urban Initiative, με Project Number EUI 02-098 και Call: EUI-IA Call 2 έχει προγραμματίσει να υλοποιήσει μία ενεργειακά πράσινη, αποκεντρωμένη μονάδα παραγωγής ανακτημένου νερού τεχνολογίας sewer mining (εφεξής «μονάδα»), δυναμικότητας 50 κμ/μέρα για την κάλυψη των μη πόσιμων αναγκών νερού στο Άλσος Ιλισίων του Δήμου Αθηναίων όπου προγραμματίζεται ανάπτυξη 2.500 τμ.

Η μονάδα θα έχει μικρό χωρικό και περιβαλλοντικό αποτύπωμα και θα εντάσσεται αρμονικά στο τοπίο του πάρκου. Θα διαθέτει καινοτόμο στέγαστρο φωτοβολταϊκών με κιγκλιδώματα εγκατάστασης κάθετων υδροπονικών κήπων και αναρριχώμενων φυτών μετά προσαρτημένης αμφιθεατρικής κατασκευής από οικολογικά και φυσικά υλικά με κερκίδες σε τρία επίπεδα. Η μονάδα θα παράγει ανακτημένο νερό κατάλληλο για άρδευση αστικού πρασίνου σύμφωνα με τις προδιαγραφές της νομοθεσίας.

Το ευρωπαϊκό πρόγραμμα ξεκίνησε με την υπογραφή του Partnership Agreement τον Δεκέμβριο του 2024 (έναρξη 01/12/2024) με χρονικό ορίζοντα ολοκλήρωσης το Μάιο του 2028 (λήξη 31/05/2028).

2.5.3 Ακουστικό περιβάλλον

Η Ευρωπαϊκή Ένωση υιοθετεί μια κοινή προσέγγιση για την αποφυγή, την πρόληψη και τον κατά προτεραιότητα περιορισμό των επιβλαβών επιπτώσεων της έκθεσης στον περιβαλλοντικό θόρυβο μέσω της οδηγίας 2002/49/ΕΚ. Επίσης, οι κατευθυντήριες γραμμές του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας επιδιώκουν το υψηλότερο δυνατό επίπεδο προστασίας της ανθρώπινης υγείας και την αντιμετώπιση της ηχορύπανσης.

Σύμφωνα με την Αξιολόγηση του Περιβαλλοντικού Θορύβου στο πλαίσιο εφαρμογής της οδηγίας 2002/49/ΕΚ για το Κέντρο της Αθήνας (Δεκέμβριος 2014), εκτιμάται ότι στις περισσότερες περιοχές ο περιβαλλοντικός θόρυβος παρουσιάζει αύξηση πάνω από το θεσμοθετημένο επιτρεπόμενο όριο των 70,0 dB (A) για τον δείκτη $L_{den}(24\text{-}\omega\text{ρος})$ και πάνω από 60,0 Db(a) για τον δείκτη L_{night} (8-ωρος νυχτερινός), σύμφωνα με τα ανώτατα επιτρεπόμενα όρια δεικτών οδικού, σιδηροδρομικού και αεροπορικού θορύβου που προβλέπονται από την ΚΥΑ οικ. 211773/2012.

Μετά την ατμοσφαιρική ρύπανση, η ηχορύπανση έρχεται δεύτερη στην κατάταξη επικινδυνότητας των περιβαλλοντικών απειλών για την υγεία και σοβαρότατο πρόβλημα για πολλές ευρωπαϊκές χώρες. Η Αθήνα αντιμετωπίζει μεγάλα επίπεδα ηχορύπανσης. Μελέτη του υπουργείου Περιβάλλοντος, προ 10ετίας, σημείωνε ότι 60% και πλέον των κατοίκων Αθήνας και Πειραιά, ζουν σε απαράδεκτα υψηλά όρια κυκλοφοριακού θορύβου (από 90 έως και 100 dB κατά περίπτωση κυμαινόμενα ανάμεσα σε μέρα και νύχτα, ιδίως κοντά σε κομβικές οδικές αρτηρίες). Η μείωση της οδικής κυκλοφορίας με κατάλληλες κυκλοφορικές ρυθμίσεις, η εφαρμογή του ΣΒΑΚ, οι πεζοδρομήσεις και η δημιουργία οδών ήπιας κυκλοφορίας, οι πολεοδομικές

παρεμβάσεις με δημιουργία νέων χώρων πρασίνου και η πύκνωση των φυτεύσεων δεν θα αποτελέσουν μέτρα μόνο για τη μείωση της αέριας ρύπανσης αλλά και της ηχορύπανσης.

2.6 Βιώσιμη Αστική Κινητικότητα

2.6.1 Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας

Το Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ) του Δήμου Αθηναίων (ΑΔΑ:60ΔΧΩ6Μ-ΨΣ5) αποτελεί ένα στρατηγικό εργαλείο για τον επανασχεδιασμό της κινητικότητας στην πόλη, με γνώμονα τη βιώσιμη ανάπτυξη, την κοινωνική συνοχή, την ασφάλεια και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών. Πρόκειται για ένα ολιστικό σχέδιο που στοχεύει στη δημιουργία μιας ανθρώπινης, πράσινης και λειτουργικής πόλης, όπου οι μετακινήσεις γίνονται με σεβασμό στον άνθρωπο και το περιβάλλον.

Το ΣΒΑΚ είναι ένα στρατηγικό σχέδιο μακροπρόθεσμου ορίζοντα (5–10 ετών) που διαμορφώνει το πλαίσιο δράσεων για την οργάνωση των μετακινήσεων στην πόλη με βιώσιμο τρόπο. Στόχος του είναι να βελτιώσει την προσβασιμότητα, να μειώσει την εξάρτηση από το Ι.Χ., να ενισχύσει τα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς, την πεζή και ποδηλατική μετακίνηση, και να βελτιώσει την οδική ασφάλεια και την περιβαλλοντική ποιότητα.

Το ΣΒΑΚ του Δήμου Αθηναίων εκπονήθηκε σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές οδηγίες και τη μεθοδολογία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τα Sustainable Urban Mobility Plans, με τη συνεργασία του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου και της Μονάδας Βιώσιμης Κινητικότητας. Κεντρικοί στόχοι του ΣΒΑΚ είναι οι εξής:

1. Ασφαλής και προσβάσιμη μετακίνηση για όλους, με έμφαση στις ευάλωτες ομάδες (ΑμεΑ, ηλικιωμένοι, παιδιά).
2. Ενίσχυση της βιώσιμης κινητικότητας, με αύξηση των μετακινήσεων με τα πόδια, το ποδήλατο και τα μέσα μαζικής μεταφοράς.
3. Μείωση της κυκλοφοριακής συμφόρησης και της ρύπανσης, μέσω περιορισμού της χρήσης του Ι.Χ.
4. Προώθηση της “έξυπνης” κινητικότητας, με χρήση νέων τεχνολογιών και ψηφιακών εφαρμογών πληροφόρησης.
5. Αναβάθμιση του δημόσιου χώρου, με παρεμβάσεις που ενισχύουν τη βιωσιμότητα και την αισθητική του αστικού περιβάλλοντος.
6. Συνδυασμός μετακινήσεων και πολεοδομικού σχεδιασμού, για μια πόλη πιο λειτουργική, πιο πράσινη και πιο δίκαιη.

Βασικοί Άξονες και Δράσεις του ΣΒΑΚ του Δήμου Αθηναίων περιλαμβάνουν:

1. Προώθηση της πεζής μετακίνησης και της προσβασιμότητας

- Εξασφάλιση βαδισιμότητας και προσβασιμότητας για ΑμεΑ στις τοπικές οδούς και στους κοινόχρηστους χώρους.

- Δημιουργία δικτύου οδών ήπιας κυκλοφορίας και πεζοδρόμων.
- Ανάπλαση πλατειών και κοινόχρηστων χώρων με πρόβλεψη για ράμπες, οδηγούς τυφλών και επαρκή φωτισμό.
- Εκστρατείες ενημέρωσης για τη σημασία της προσβασιμότητας και της πεζής μετακίνησης.

2. Ενίσχυση των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς

- Αύξηση της συχνότητας και του ωραρίου λειτουργίας των ΜΜΜ (Μετρό, Τραμ, Προαστιακός).
- Επέκταση του δικτύου τραμ και λειτουργία της Γραμμής 4 του Μετρό, που θα καλύψει νέες περιοχές του Δήμου.
- Δημιουργία τροφοδοτικών λεωφορειακών γραμμών για καλύτερη διασύνδεση με σταθμούς ΜΜΜ.
- Τοποθέτηση Info Kiosks και σταθμών τηλεματικής για ενημέρωση επιβατών.
- Αστυνόμευση λεωφορειολωρίδων και μέτρα αύξησης της αξιοπιστίας των δρομολογίων.

3. Προώθηση της ποδηλατικής και μικροκινητικότητας

- Δημιουργία και επέκταση ποδηλατοδρόμων και διαδρομών μικροκινητικότητας.
- Ανάπτυξη συστημάτων κοινόχρηστων ποδηλάτων και ηλεκτρικών πατινιών, σε συνδυασμό με κάρτες ΟΑΣΑ.
- Εκπαιδευτικές και ενημερωτικές δράσεις για ασφαλή χρήση ποδηλάτου.

4. Έξυπνη και καθαρή κινητικότητα

- Ανάπτυξη “έξυπνων” συστημάτων πληροφόρησης για τις μετακινήσεις.
- Ψηφιακή διαχείριση στάθμευσης και επέκταση της ελεγχόμενης στάθμευσης.
- Κίνητρα για χρήση ηλεκτρικών οχημάτων και σταθμών φόρτισης.
- Χρήση περιβαλλοντικών τελών και μηχανισμών “ο ρυπαίνων πληρώνει” για τη χρηματοδότηση της δημόσιας συγκοινωνίας.

5. Περιβαλλοντική και κοινωνική βιωσιμότητα

- Ενσωμάτωση πράσινων υποδομών σε αναπλάσεις (δέντρα, αστικές νησίδες, πράσινες διαδρομές).
- Συμμετοχή των πολιτών μέσα από διαβουλεύσεις και τοπικές πρωτοβουλίες.
- Διάρκεια ενημέρωση και ευαισθητοποίηση για τη βιώσιμη κινητικότητα.

Μέχρι το έτος 2026 προγραμματίζεται η υλοποίηση ήπιων μέτρων (πεζοδρομήσεις, info kiosks, έξυπνες στάσεις, δίκτυο ποδηλατοδρόμων), ενώ μέχρι το έτος 2028 προγραμματίζεται η πλήρης εφαρμογή συστήματος κοινόχρηστων ποδηλάτων και έξυπνης στάθμευσης, καθώς και πρόοδος στα μεγάλα έργα ΜΜΜ (Γραμμή 4 Μετρό, επεκτάσεις τραμ). Μετά το έτος 2028 προβλέπεται η ολοκλήρωση του ευρύτερου δικτύου βιώσιμης κινητικότητας, με διασύνδεση των μέσων μεταφοράς και ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών.

Το ΣΒΑΚ χρηματοδοτείται μέσα από ευρωπαϊκά και εθνικά προγράμματα (ΕΣΠΑ, Ταμείο Ανάκαμψης, Horizon Europe), συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ) και καινοτόμα εργαλεία χρηματοδότησης και ιδιωτικές πρωτοβουλίες. Η εφαρμογή του συνοδεύεται από μηχανισμούς παρακολούθησης με δείκτες απόδοσης (π.χ. μείωση χρήσης Ι.Χ., αύξηση ποσοστού μετακινήσεων με ΜΜΜ, βελτίωση οδικής ασφάλειας). Το ΣΒΑΚ δεν είναι απλώς ένα τεχνικό σχέδιο, αλλά ένα όραμα για την πόλη του αύριο-μια Αθήνα που προσφέρει ποιότητα ζωής, ασφάλεια, καθαρό αέρα και δημόσιους χώρους για τους ανθρώπους. Η υλοποίησή του αποτελεί θεμέλιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος 2024–2028 και συνδέεται με τον στόχο της πράσινης, έξυπνης και ανθεκτικής πόλης.

2.6.2 Σχέδιο Αστικής Προσβασιμότητας

Το Σχέδιο Αστικής Προσβασιμότητας (Σ.Α.Π.) του Δήμου Αθηναίων είναι το στρατηγικό σχέδιο που περιλαμβάνει το σύνολο των διαμορφώσεων, επεμβάσεων και κατασκευών που στοχεύουν στην εξασφάλιση της προσβασιμότητας εντός των διοικητικών του ορίων του Δήμου, κατά τα οριζόμενα στην παρ. 10 του άρθρου 121 του Ν.4819/2021. Βασικό αντικείμενο των εργασιών του Σ.Α.Π. είναι να προσδιορίσει τα σημεία των απαιτούμενων διαμορφώσεων, επεμβάσεων και κατασκευών και τις προσβάσιμες γραμμικές διαδρομές μεταξύ αυτών ώστε να δημιουργείται σε επίπεδο Δήμου ένα δίκτυο προσβάσιμων μετακινήσεων στην αρχή της «προσβάσιμης αλυσίδας» προς βασικές κοινόχρηστες και κοινωφελείς χρήσεις. Εξετάζεται συνεπώς το αστικό περιβάλλον και οι διαδρομές, που περιλαμβάνει υπαίθριους δημόσιους Κ.Χ. και η πρόσβαση σε δημόσια κτήρια ή κτήρια που φιλοξενούν κοινόχρηστες ή/και κοινωφελείς χρήσεις.

Το Σχέδιο Αστικής Προσβασιμότητας (Σ.Α.Π.) εκπονείται κατά την τρέχουσα περίοδο σύμφωνα με τον ν. 4819/2021 (παρ. 10, του άρθ. 121) και αποτελεί υποχρέωση των δήμων μητροπολιτικών κέντρων, των μεγάλων και μεσαίων ηπειρωτικών δήμων, των δήμων πρωτευουσών περιφερειακών ενοτήτων καθώς και των Μεγάλων και Μεσαίων Νησιωτικών Δήμων, οι οποίοι υποχρεωτικά οφείλουν να προχωρήσουν στη διαμόρφωση προγράμματος καθορισμού απαραίτητων παρεμβάσεων εξασφάλισης της προσβασιμότητας, των υπαίθριων κοινόχρηστων χώρων συμπεριλαμβανομένων των δικτύων πεζής μετακίνησης, των οδεύσεων διαφυγής, χώρων εκτόνωσης, σημείων προσωρινής περίθαλψης και σημείων καταφυγής των πολιτών εντός των διοικητικών τους ορίων.

Για την κατάρτιση του Σ.Α.Π. ο Δήμος Αθηναίων δημιουργεί «φάκελο Σ.Α.Π.» ο οποίος συντάσσεται σύμφωνα με τις προδιαγραφές όπως αυτές ορίζονται στο αρ. 4 της Απόφασης Υπουργού και Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Ως προς το θέμα της προσβασιμότητας, εκτός από το Τεύχος των Οδηγιών «Σχεδιάζοντας για όλους» το βασικό νομοθετικό πλαίσιο καθορίζεται από την Υ.Α. οικ. ΥΠΕΝ/ΔΜΕΑΑΠ/124964/1561/2022 -ΦΕΚ 6213/Β` 7.12.2022- «Αντικατάσταση της υπ' αρ. 52907/2009 υπουργικής απόφασης «Ειδικές ρυθμίσεις για την εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία σε κοινόχρηστους χώρους των οικισμών που προορίζονται για την κυκλοφορία πεζών» Β' 2621». Τον νόμο 4819/2021 (ΦΕΚ Α 129/23.7.2021) ακολούθησε η έκδοση των «Προδιαγραφών, όρων και τεχνικών οδηγιών για την

εκπόνηση «Σχεδίου Αστικής Προσβασιμότητας (Σ.Α.Π.)» (Αριθμ.οικ. ΥΠΕΝ/ΔΜΕΑΑΠ/110088/887, ΦΕΚ Β 5553/2021), όπου εξειδικεύεται το περιεχόμενο των εν λόγω Σχεδίων.

2.6.3 Η πόλη των 15 λεπτών

Η «πόλη των 15 λεπτών» είναι ένα μοντέλο αστικής ανάπτυξης όπου οι πολίτες έχουν πρόσβαση σε όλες τις βασικές υπηρεσίες και σημεία ενδιαφέροντος μέσα σε 15 λεπτά, χρησιμοποιώντας τα πόδια, το ποδήλατο ή τα μέσα μαζικής μεταφοράς. Βασικά χαρακτηριστικά της «πόλης των 15 λεπτών» είναι τα εξής:

- Πρόσβαση σε υπηρεσίες: Οι κάτοικοι έχουν πρόσβαση σε υγεία, παιδεία, εκπαίδευση, πράσινο, ψυχαγωγία, πολιτισμό, πάρκα, σχολεία, μέσα μαζικής μεταφοράς, Δημοτικά Ιατρεία και ΚΕΠ σε απόσταση 15 λεπτών από το σπίτι τους.
- Ήπια κινητικότητα: Ενθαρρύνεται το περπάτημα και η μετακίνηση με ήπια και φιλικά προς το περιβάλλον μέσα μεταφοράς, όπως το ποδήλατο, αποφεύγοντας τη χρήση ΙΧ.
- Σύνδεση σημείων: Δημιουργούνται περιπατητικές ή ποδηλατικές διαδρομές που συνδέουν τα σημεία κοινωνικής και καθημερινής ζωής.
- Βιώσιμη αστική ανάπτυξη: Το μοντέλο προάγει τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη, την πράσινη μετάβαση των πόλεων και την ελεύθερη πρόσβαση στον δημόσιο χώρο.
- Συμμετοχή πολιτών: Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση του μοντέλου περιλαμβάνει τη συμμετοχή των πολιτών μέσω εργαστηρίων και διαβουλεύσεων.

Ο Δήμος Αθηναίων στοχεύει στην εφαρμογή του μοντέλου της «πόλης των 15 λεπτών» σε γειτονίες της Αθήνας. Το πρόγραμμα ονομάζεται «Ανοιχτή Γειτονιά 15 λεπτών» και περιλαμβάνει εργαστήρια σχεδιασμού και χαρτογράφησης σε όλες τις Δημοτικές Κοινότητες, καθώς και ανοικτές δράσεις ενημέρωσης και διαλόγου με τους κατοίκους. Το πρόγραμμα ξεκίνησε πιλοτικά από τη Δημοτική Αγορά Κυψέλης και επεκτείνεται σε όλες τις Δημοτικές Κοινότητες. Με τη χρήση ψηφιακών εργαλείων, εντοπίζονται «κέντρα», «συνδέσεις» και άξονες σε κάθε Δημοτική Κοινότητα και προτείνονται άμεσες παρεμβάσεις όπως πεζοδιαβάσεις, διαπλατύνσεις και κυκλοφοριακές ρυθμίσεις. Στόχος είναι η δημιουργία διαδρομών φιλικών για τους πεζούς και τα εμποδιζόμενα άτομα, η μείωση της χρήσης ΙΧ, η βελτίωση της ποιότητας ζωής και η δημιουργία μιας πιο πράσινης, ανθρώπινης και λειτουργικής γειτονιάς. Το μοντέλο καθοδηγείται από το Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας και τη στρατηγική της «Ανοιχτής Γειτονιάς των 15 λεπτών». Το έργο της Διπλής Ανάπλασης, με τη δημιουργία νέων πάρκων, πεζόδρομων και ποδηλατόδρομων, συμβάλλει στην υλοποίηση του οράματος της «πόλης των 15 λεπτών».

Μέσα από μία διαδραστική διαδικασία, οι συμμετέχοντες καταθέτουν την άποψή τους για το τι είναι «η γειτονιά» και τι είναι σημαντικό να υπάρχει. Στη συνέχεια οι συμμετέχοντες συμπληρώνουν ένα σχετικό ερωτηματολόγιο, ενώ όσοι επιλέγουν να

χρησιμοποιήσουν τα κινητά τους τηλέφωνα για την διαδικασία, μπορούν να δουν τις απαντήσεις να εμφανίζονται σε πραγματικό χρόνο στις οθόνες που βρίσκονται στον χώρο. Έπειτα, δουλεύοντας σε ομάδες, πάνω στον χάρτη της γειτονιάς τους, οι συμμετέχοντες προτείνουν τις διαδρομές που είναι σημαντικές για την καθημερινότητά τους, καθώς και παρεμβάσεις που, κατά προτεραιότητα, θα ήθελαν να υλοποιηθούν στη συνοικία τους, ώστε να δημιουργηθούν ήπιες, ασφαλείς και προσβάσιμες διαδρομές. Τα αποτελέσματα πρόκειται να διαμορφώσουν το απαραίτητο υλικό για την λήψη άμεσων μέτρων και μετά από συγκεκριμένες μελέτες για την υλοποίηση πολεοδομικών και κυκλοφοριακών παρεμβάσεων, ώστε η «Ανοιχτή Γειτονιά 15 λεπτών» να γίνει πράξη.

Κατά την πρόσκληση του Δήμου Αθηναίων προς τους κατοίκους της Αθήνας να σχεδιάσουν μαζί τις γειτονιές με τρόπους που ενθαρρύνουν το περπάτημα και τη μετακίνηση με ήπια και φιλικά προς το περιβάλλον μέσα μεταφοράς, οι πολίτες θέτουν τα παρακάτω βασικά ζητήματα:

- έλεγχος και περιορισμός τραπεζοκαθισμάτων
- ποιότητα πεζοδρομίων και βελτίωση, διεύρυνση, απομάκρυνση εμποδίων (ιδίως για ΑμεΑ)
- ανάγκη πύκνωσης δημοτικής συγκοινωνίας
- προτάσεις μονοδρομήσεων, δημιουργίας ραμπών και διαβάσεων (όχι πεζοδρόμων)
- έλεγχος παρόδιας στάθμευσης και διασφάλιση θέσεων κατοίκων
- πράσινο: επιμέλεια, φροντίδα, εξορθολογισμός με έμφαση στο υψηλό πράσινο για σκίαση
- παρουσία υγρού στοιχείου (λιμνούλες, ποτάμια κ.λπ.)
- ενοποίηση περιοχών που χωρίζονται από μεγάλους άξονες, με παρεμβάσεις για ασφαλείς διαβάσεις
- έλεγχος και αστυνόμευση ηχορύπανσης
- έλεγχος και περιορισμός τουριστικοποίησης των χρήσεων και του δημόσιου χώρου
- έλεγχος αυθαιρεσιών σε σκαψίματα πεζοδρομίων και παρεμβάσεις στο πράσινο (κλαδέματα, ξηλώματα κ.λπ.)
- θέματα φιλοξενίας και υγιεινής στον δημόσιο χώρο: περισσότερα παγκάκια, καλύτερος φωτισμός, δημόσιες τουαλέτες, πόσιμο νερό, καθαριότητα, αντιμετώπιση οσμών
- εγκαταλειμμένα σπίτια: καταγραφή, σήμανση, παρεμβάσεις για αποφυγή ατυχημάτων και γκετοποίησης, απόδοσή τους στη γειτονιά

2.6.4 Έργο “Walkable Athens”

Το «Walkable Athens» είναι ένα καινοτόμο ερευνητικό πρόγραμμα του Δήμου Αθηναίων και του ΕΜΠ (2021–2024), με στόχο την ανάπτυξη ψηφιακού γεωχωρικού παρατηρητηρίου βαδισιμότητας. Η πλατφόρμα συγκεντρώνει, αναλύει και χαρτογραφεί δεδομένα για το περπάτημα στην πόλη, προσφέροντας στατιστικά, δείκτες και αποτελέσματα ερευνών ώστε να υποστηρίζεται η λήψη αποφάσεων για πολιτικές βιώσιμης κινητικότητας και η παρακολούθηση της προόδου. Η ανάλυση της

υφιστάμενης κατάστασης ανέδειξε σημαντικές προκλήσεις, ειδικά στις συνοικίες εκτός κέντρου, όπου τα πεζοδρόμια είναι στενά και συχνά κακοσυντηρημένα ή με εμπόδια. Ο Δείκτης Βαδισιμότητας, βασικό εργαλείο του έργου, χαρτογραφεί την άνεση, την προσβασιμότητα και την ελκυστικότητα διαδρομών, καταγράφοντας τις χωρικές ανισότητες. Τα ευρήματα παρουσιάζονται διαδραστικά μέσω GIS, βοηθώντας στον εντοπισμό περιοχών προτεραιότητας για αναπλάσεις και παρεμβάσεις. Το πρόγραμμα προτείνει τεχνικές βελτίωσης υποδομών (διαπλατύνσεις, ράμπες, εξοπλισμός), δράσεις ευαισθητοποίησης και συμμετοχικές διαδικασίες με τους κατοίκους, ενώ μετρά τα αποτελέσματα των παρεμβάσεων με επαναλαμβανόμενες συλλογές δεδομένων, συμβάλλοντας σε μια πιο προσβάσιμη και ανθρώπινη Αθήνα για όλους.

2.6.5 Μεγάλος Περίπατος

Ο Μεγάλος Περίπατος της Αθήνας ήταν ένα σχέδιο αναβίωσης και ενοποίησης του ιστορικού κέντρου, ώστε να δημιουργεί έναν περίπατο γεμάτο από διαδρομές που θα ένωναν τις ιστορικές γειτονιές της Αθήνας και τους παγκόσμιας εμβέλειας αρχαιολογικούς θησαυρούς της. Η ενοποίηση και η ανάδειξη των αρχαιολογικών χώρων της Αθήνας αποτέλεσε για δεκαετίες ένα μεγαλόπνοο σχέδιο πολεοδομικών παρεμβάσεων στην καρδιά της πρωτεύουσας, με στόχο την σύνδεση των σημαντικότερων αρχαιολογικών χώρων και τοπόσημων της Αθήνας, μέσα από ένα δίκτυο διαδρομών που θα επιτρέπουν την επίσκεψη τους, χωρίς τη χρήση αυτοκινήτου.

Ο Μεγάλος Περίπατος περιελάμβανε τις οδούς Διονυσίου Αρεοπαγίτου και Αποστόλου Παύλου, τη διαδρομή Β. Αμαλίας, Β. Όλγας, Ηρώδου Αττικού, Β. Σοφίας, Πανεπιστημίου, Αθηνάς, Μητροπόλεως και Ερμού, την περιοχή της Πλάκας και του Εμπορικού Τριγώνου, την 28ης Οκτωβρίου, από την Ομόνοια μέχρι την πλατεία Αιγύπτου, για την ενοποίηση του περιπάτου με το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο.

Ωστόσο παρά την θεωρητική ελκυστικότητα του οράματος, η εφαρμογή του στο τμήμα που αφορά στην Βασιλίσσης Όλγας, προκάλεσε αντιδράσεις από κατοίκους και δεν είχε την αναγκαία κοινωνική συναίνεση.

Μετά το 2023, ο «Μεγάλος Περίπατος» εισήλθε σε φάση επαναξιολόγησης και αναπροσαρμογής. Η νέα δημοτική περίοδος βρήκε το έργο σε μερική λειτουργία και με αρκετά τμήματα υπό αναθεώρηση. Ειδικότερα, η διαμόρφωση της οδού Πανεπιστημίου, που αποτέλεσε το πιο εμβληματικό αλλά και αμφιλεγόμενο κομμάτι, επανήλθε στην προηγούμενη κυκλοφοριακή της μορφή, ενώ στοιχεία όπως οι προσωρινές νησίδες, τα παρτέρια και ο εξοπλισμός απομακρύνθηκαν σταδιακά ή αντικαταστάθηκαν.

Η υλοποίηση μέρους του έργου ανέδειξε τόσο τα τεχνικά και λειτουργικά προβλήματα του αρχικού σχεδιασμού όσο και την ανάγκη για πιο ολιστική προσέγγιση σε θέματα κυκλοφορίας, οικονομικής ανθεκτικότητας και κοινωνικής αποδοχής. Παρά την αρχική φιλοδοξία να επαναπροσδιοριστεί ο δημόσιος χώρος του ιστορικού κέντρου, οι πρακτικές συνέπειες υπήρξαν σύνθετες και συχνά αντιφατικές.

2.6.6 Κανονισμός Κυκλοφορίας & Στάθμευσης Ε.Π.Η.Ο.

Ο Δήμος Αθηναίων, προωθώντας την βιώσιμη κινητικότητα με όρους κοινωνικής δικαιοσύνης και ασφάλειας, αναγνωρίζοντας την αυξανόμενη τάση της μικροκινητικότητας και της μετακίνησης με ηλεκτροκίνητα μέσα και δεσμευόμενος να ενισχύσει την ήπια μετακίνηση ενισχύοντας παράλληλα την ασφάλεια λοιπών οδηγών, πεζών και της προστασίας του κοινόχρηστου χώρου, θεσπίζει την παρούσα τοπική κανονιστική Απόφαση με την οποία θέτει όρους, προϋποθέσεις και προδιαγραφές, για την κυκλοφορία οδηγών, χρηστών, παρόχων και εκμισθωτών Ελαφρών Προσωπικών Ηλεκτρικών Οχημάτων (ΕΠΗΟ).

Σκοπός είναι η βέλτιστη ρύθμιση της κυκλοφορίας και της στάθμευσης των ΕΠΗΟ (Ελαφρά Προσωπικά Ηλεκτρικά Οχήματα) εντός των ορίων του Δήμου Αθηναίων, προκειμένου να διασφαλιστεί η μέγιστη δυνατή ασφάλεια πεζών και οδηγών και να διατηρηθεί η απρόσκοπτη χρήση των κοινόχρηστων χώρων από όλους τους πολίτες.

Στον διαθέσιμο χώρο εντός του Δήμου Αθηναίων καλούνται να συνυπάρξουν πολλά διαφορετικά μέσα μετακίνησης, σε συνθήκες που δυσχεραίνονται λόγω της μεγάλης ζήτησης και των περιορισμών που θέτουν τα χαρακτηριστικά των υφιστάμενων υποδομών. Ειδικότερα, η κυκλοφοριακή συμφόρηση και ο περιορισμένος χώρος κίνησης πεζών και ευάλωτων χρηστών εγείρουν σημαντικά ζητήματα οδικής ασφάλειας και άνεσης και δεν ευνοούν τη δημιουργία συνθηκών βιώσιμης κινητικότητας. Οποιαδήποτε αύξηση ζήτησης ή εισαγωγή νέου μέσου καταλαμβάνει χώρο κίνησης και στάθμευσης από τα υφιστάμενα, ενώ δημιουργούνται νέου τύπου εμπλοκές και ανταγωνισμοί. Η παρουσία, τα τελευταία χρόνια, μεγάλου αριθμού Ελαφρών Προσωπικών Ηλεκτρικών Οχημάτων (ΕΠΗΟ) έχει αλληλεπίδραση με τη μηχανοκίνητη κυκλοφορία επί οδοστρώματος, αλλά και με πεζούς και λοιπούς ευάλωτους χρήστες σε άλλες περιοχές.

Παρά την ύπαρξη ενός γενικού κανονιστικού πλαισίου ως προς την κυκλοφορία και τη στάθμευση (Ν.4784/2021, ΚΟΚ Ν.5209/2025), διαπιστώνεται από τους πολίτες και τις αρμόδιες ελεγκτικές υπηρεσίες του Δήμου σημαντική όχληση, λόγω άναρχης και παράνομης στάθμευσης ακόμα και σε κρίσιμα σημεία. Επίσης, διαπιστώνονται συχνά περιπτώσεις αντικοινωνικής και επικίνδυνης συμπεριφοράς κατά την κυκλοφορία, με υψηλές ταχύτητες και ελιγμούς σε περιοχές αλληλεπίδρασης με πεζούς, αλλά και μίξη με τη μηχανοκίνητη κυκλοφορία σε οδούς αντίστοιχης κατηγορίας.

Για τους παραπάνω λόγους, κρίνεται επιτακτική η ανάγκη του καθορισμού ενός ειδικότερου πλαισίου λειτουργίας των ΕΠΗΟ για την επικράτεια του Δήμου Αθηναίων, αξιοποιώντας τις δυνατότητες που παρέχει η ισχύουσα νομοθεσία και πάντα με γνώμονα το δημόσιο συμφέρον.

Το προτεινόμενο Σχέδιο αποτελεί το πρώτο βήμα για την επεξεργασία μιας ολοκληρωμένης πολιτικής διαχείρισης της λειτουργίας των ΕΠΗΟ στην Αθήνα και αποβλέπει στην εισαγωγή και έγκριση ενός νέου πλαισίου κανόνων που αφορά στην

κυκλοφορία και στάθμευση των ΕΠΗΟ εντός της Επικράτειάς του, με τρόπο που να προσφέρει ισορροπία ανάμεσα στην ανάγκη για:

- στήριξη των μέσων ήπιας μετακίνησης για βελτίωση των συνθηκών βιώσιμης κινητικότητας στην πόλη, και
- τον δίκαιο διαμοιρασμό του χώρου στα επιμέρους μέσα μετακίνησης, με προτεραιότητα στον πεζό και τους ευάλωτους χρήστες.

Στόχος είναι η βελτίωση της υφιστάμενης κατάστασης ως προς την οδική ασφάλεια και τον τρόπο χρήσης του δημόσιου χώρου, ώστε η μικροκινητικότητα να ενταχθεί με σωστό τρόπο στην καθημερινότητα των μετακινήσεων.

Η Διεύθυνση Σχεδίου Πόλεως και Αστικού Περιβάλλοντος μελέτησε το θέμα από την σκοπιά της διαχείρισης της κίνησης και στάθμευσης των ΕΠΗΟ μετά από έρευνα διεθνών πρακτικών και βιβλιογραφίας για τα συστήματα κοινόχρηστης μικροκινητικότητας, επεξεργάστηκε εναλλακτικά σενάρια και πρότυπα (μοντέλα) διαχείρισης και διατύπωσε την τεχνική έκθεση που δόθηκε σε διαβούλευση μαζί με το πρώτο σχέδιο κανονιστικής στα τέλη Ιουνίου. Σε επόμενο στάδιο, ολοκληρώθηκε η συνεργασία με τις συναρμόδιες Υπηρεσίες, δηλαδή τις Διευθύνσεις Δημοτικής Αστυνομίας, Οδοποιίας, Αποχέτευσης και Κοινοχρήστων Χώρων, καθώς και τη Διεύθυνση Δημοτικών Προσόδων, ενώ παράλληλα έγινε η επεξεργασία των σχολίων της διαβούλευσης, και η αιτιολογημένη αποδοχή ορισμένων εξ αυτών, διαδικασία που περιγράφεται επίσης αναλυτικά στη σχετική εισήγηση.

Έτσι προέκυψε το νέο σχέδιο Κανονισμού Κυκλοφορίας και Στάθμευσης Ε.Π.Η.Ο. στο Δήμο Αθηναίων, που περιέχει συνοπτικά τις κάτωθι ρυθμίσεις:

1. Κανόνες Κυκλοφορίας.
2. Περιοχές Απαγόρευσης Κυκλοφορίας και Περιοχές Ειδικής Ταχύτητας.
3. Κανόνες Στάθμευσης.
4. Ζώνες Μαζικής Στάθμευσης Ε.Π.Η.Ο. εταιρειών εκμίσθωσης.
5. Υποχρεώσεις Οδηγών και Χρηστών Ε.Π.Η.Ο.
6. Γενικές υποχρεώσεις των εταιρειών εκμίσθωσης Ε.Π.Η.Ο. των οποίων τα οχήματα κινούνται εντός του Δήμου Αθηναίων.
7. Υποχρεώσεις των εταιρειών εκμίσθωσης Ε.Π.Η.Ο. με Άδεια Χρήσης Θέσεων Μαζικής Στάθμευσης.
8. Ρυθμίσεις για την Απομάκρυνση των Ε.Π.Η.Ο. και των Διοικητικών Κυρώσεων.
9. Μεταβατικές Διατάξεις.
10. Τους Όρους Διάθεσης Θέσεων στις Ζώνες Μαζικής Στάθμευσης.
11. Τις Ρυθμίσεις καθορισμού Τελών Παραχώρησης Κοινοχρήστων Χώρων.
12. Τον Καθορισμό Τέλους Διαγράμμισης.

Πρόσφατα ολοκληρώθηκε με επιτυχία η δεύτερη διαβούλευση επί του σχεδίου κανονιστικής για τα πατίνια, ή άλλως τα ΕΠΗΟ (ελαφρά προσωπικά ηλεκτρικά οχήματα, ενώ η συζήτηση επεκτείνεται στις δημοτικές κοινότητες και στη συνέχεια η εισήγηση στο Δημοτικό Συμβούλιο. Οι βασικές ρυθμίσεις είναι ο προσδιορισμός των

θέσεων στάθμευσης με την σχετική τιμολόγηση, η απαγόρευση κυκλοφορίας σε ζώνες του ιστορικού κέντρου όπως η Πλάκα και τα άλση και ο έλεγχος ταχύτητας σε περιοχές όπως του Ψυρρή.

2.7 Προστασία και φροντίδα των ζώων

Ο Δήμος Αθηναίων υιοθετεί μια ολιστική προσέγγιση για την προστασία και ευζωία των ζώων, εστιάζοντας ιδιαίτερα στην εφαρμογή του Νόμου 4830/2021 («Πρόγραμμα Άργος»). Στο πλαίσιο αυτό, έχουν διαμορφωθεί βασικές στρατηγικές και συγκεκριμένες δράσεις για την περίοδο 2024-2028, με βασικό στόχο τη διασφάλιση της ευημερίας τόσο των αδέσποτων όσο και των δεσποζόμενων ζώων στην πόλη.

Ο Δήμος Αθηναίων ήταν ο πρώτος δήμος που συνέταξε τριετές Επιχειρησιακό Σχέδιο συνολικού ύψους 1.416.080,00 €.

Το Επιχειρησιακό μας σχέδιο περιλαμβάνει την πρόσληψη 1 κτηνίατρου και 2 βοηθών κτηνιάτρων εκ των οποίων έχουν ήδη προσληφθεί ο ένας κτηνίατρος και ο ένας βοηθός, ένα άτομο βοηθητικό προσωπικό το οποίο έχει στελεχώσει το κτηνιατρείο μας με κύριο καθήκον την φροντίδα των γατών και έναν εκπαιδευτή σκύλων που αναμένεται να προσληφθεί ως το τέλος του 2025.

Παράλληλα προβλέπεται η αναβάθμιση του στόλου μας μέσω προμήθειας νέου οχήματος για την περισυλλογή των αδέσποτων και την μεταφορά τους σε κτηνιατρικές υπηρεσίες. Επιπροσθέτως προβλέπονται δαπάνες για υλικοτεχνικό εξοπλισμό, εξοπλισμό δημοτικού κτηνιατρείου, τροφών, υπηρεσιών καλλωπισμού αλλά και διοργάνωσης και προώθησης δράσεων με σκοπό την ευαισθητοποίηση των δημοτών και την προώθηση των υιοθεσιών.

Βασικές Στρατηγικές Προστασίας Ζώων

Ο Δήμος Αθηναίων εφαρμόζει ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα κτηνιατρικής περίθαλψης που περιλαμβάνει συστηματική ιατρική φροντίδα, εμβολιασμούς και στείρωσεις για όλα τα αδέσποτα ζώα εντός των διοικητικών ορίων του. Παράλληλα, προωθείται η υιοθεσία αδέσποτων μέσω ψηφιακών πλατφορμών, όπως το adespota.cityofathens.gr, και στενής συνεργασίας με φιλοζωικά σωματεία, με στόχο την εξασφάλιση υπεύθυνων οικογενειών.

Επιπλέον, εφαρμόζεται και ελέγχεται το σύστημα υποχρεωτικής ηλεκτρονικής σήμανσης (microchip) για την αντιμετώπιση φαινομένων ανεύθυνης ιδιοκτησίας και εγκατάλειψης ζώων. Η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών ενισχύεται μέσω εκπαιδευτικών προγραμμάτων και δράσεων που προάγουν τη φιλοζωία και τη συνειδητή ιδιοκτησία. Η στενή συνεργασία με τοπικές φιλοζωικές οργανώσεις και εθελοντές διευκολύνει την υλοποίηση προγραμμάτων περίθαλψης και υιοθεσίας.

Προγράμματα Στείρωσης και Ευημερίας

Σε διάφορες γειτονίες της Αθήνας εφαρμόζεται πιλοτικό πρόγραμμα στείρωσης και ευημερίας, με τη συμμετοχή πολιτών που φροντίζουν γάτες. Οι δράσεις

περιλαμβάνουν την καταγραφή γατοαποικιών, τον συντονισμό μαζικών στειρώσεων, την παροχή ιατρικής περίθαλψης και τη διανομή τροφής. Οι στειρώσεις των σκύλων πραγματοποιούνται από το ΔΙΚΕΠΑΖ στο πλαίσιο υφιστάμενης συνεργασίας.

Εκπαίδευση και Ευαισθητοποίηση Πολιτών

Η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση των πολιτών αποτελούν βασικό πυλώνα της πολιτικής του δήμου για την ευζωία των ζώων, με ιδιαίτερη έμφαση στη νεολαία. Μια ομάδα εθελοντών και εργαζομένων υλοποιεί παρουσιάσεις για την αστική πανίδα και τη λειτουργία του καταφυγίου, αξιοποιώντας οπτικοακουστικό υλικό. Μέχρι σήμερα, έχουν πραγματοποιηθεί ενημερώσεις σε τρία σχολεία, ένα σχολείο δεύτερης ευκαιρίας και ένα Summer Camp.

Από το 2024 έως τον Οκτώβριο του 2025, περισσότεροι από 2.000 μαθητές όλων των βαθμίδων έχουν εκπαιδευτεί στους χώρους του δήμου. Επιπλέον, εταιρείες και φοιτητικές ομάδες επισκέπτονται το καταφύγιο για δράσεις εθελοντισμού ή εταιρικά προγράμματα κοινωνικής ευθύνης. Παράλληλα, έχουν υλοποιηθεί σεμινάρια για το προσωπικό σε συνεργασία με τον όμιλο Φόρουμ, ενώ ακολουθούν εκπαιδευτικά προγράμματα για εθελοντές και σιπιστές γατοαποικιών, με συμμετοχή ειδικών εκπαιδευτών και του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού για παροχή πρώτων βοηθειών σε ζώα και ανθρώπους.

Φιλοξενία και Υιοθεσία Ζώων

Για την ενίσχυση της φιλοξενίας και υιοθεσίας αδέσποτων ζώων, ο δήμος υλοποιεί διαρκή εκστρατεία στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Ένα δίκτυο εθελοντών, με περισσότερα από 40 μέλη, στηρίζει ενεργά τη φιλοζωική δράση. Η συνεργασία με οργανώσεις, όπως οι «Επτάψυχες» και η ΝΕΜΕΣΙΣ, ενισχύει την αποτελεσματική προώθηση των υιοθεσιών.

Περιγραφή Εγκαταστάσεων του 1ου Βιοκλιματικού Καταφυγίου Δήμου Αθηναίων

Το 1ο Βιοκλιματικό Καταφύγιο του Δήμου Αθηναίων σχεδιάζεται με γνώμονα την ευζωία των σκύλων που θα φιλοξενηθούν εκεί. Οι υποδομές του ανταποκρίνονται στις σύγχρονες ανάγκες φροντίδας των ζώων και βρίσκονται σε χαρακτηρισμένο χώρο πρασίνου. Σε κοντινή απόσταση θα λειτουργεί πάρκο σκύλων, ενισχύοντας τις δυνατότητες άσκησης και κοινωνικοποίησης των φιλοξενούμενων.

Διαρρύθμιση και Εγκαταστάσεις Φιλοξενίας

Το καταφύγιο θα διαθέτει πάνω από 200 κλουβιά, οργανωμένα σε ομάδες των τεσσάρων, με μικρούς κοινόχρηστους χώρους προαλισμού για άσκηση και κοινωνικοποίηση. Στον μεγάλο προαύλιο χώρο θα υπάρχουν δύο πισίνες με υδρομασάζ, για την αποσυμφόρηση μυοσκελετικών προβλημάτων και την προαγωγή της ευεξίας των σκύλων.

Υποστηρικτικές Υποδομές

Οι εγκαταστάσεις θα περιλαμβάνουν γραφεία προσωπικού με κουζινάκι και μπάνιο για την ομαλή λειτουργία του καταφυγίου, καθώς και οικία φύλακα άνω των 30 τ.μ., πλήρως εξοπλισμένη. Υπάρχει επίσης αποθήκη για ζωοτροφές και αναλώσιμα.

Ιατρικές Υποδομές και Προσβασιμότητα

Το καταφύγιο θα διαθέτει πλήρως εξοπλισμένο κτηνιατρείο με αίθουσα χειρουργείων και χώρο φύλαξης φαρμάκων. Για εκπαιδευτικές και ενημερωτικές δράσεις υπάρχει ξεχωριστός χώρος για σεμινάρια. Παρέχονται τρεις τουαλέτες, εκ των οποίων η μία είναι διαμορφωμένη για πρόσβαση ατόμων με αναπηρία (ΑμεΑ), διασφαλίζοντας την προσβασιμότητα όλων στους χώρους του καταφυγίου.

Αξιολόγηση και Αποτελέσματα Δράσεων

Η πρόοδος του δήμου στον τομέα της φιλοζωίας αποτυπώνεται μέσα από μια σειρά συγκεκριμένων πρωτοβουλιών που υλοποιήθηκαν κατά το διάστημα 2024-2025. Ενδεικτικά, πραγματοποιήθηκαν δράσεις υιοθεσίας σε διάφορες γειτονίες της Αθήνας κατά την περίοδο των Χριστουγέννων του 2024, ενώ την Άνοιξη του 2025 διοργανώθηκε γιορτή υιοθεσίας στο Δημοτικό Κτηνιατρείο. Παράλληλα, ο δήμος παρείχε αιγίδα και λειτούργησε περίπτερο στο Φεστιβάλ «Κατοικίδια εν δράσει» το Φθινόπωρο του 2025, το οποίο προσέλκυσε χιλιάδες επισκέπτες.

Στατιστικά Στερώσεων, Ταυτοποιήσεων και Υιοθεσιών

Από το 2024 έως και τον Οκτώβριο του 2025, πραγματοποιήθηκαν συνολικά 279 στερώσεις, 470 τοποθετήσεις microchip και 259 υιοθεσίες σκύλων. Παράλληλα, το κτηνιατρείο του δήμου συνέβαλε σημαντικά με 930 στερώσεις, 133 υιοθεσίες και 768 νοσηλείες γατών στο ίδιο διάστημα.

2.8 Ασφάλεια και Πολιτική Προστασία

2.8.1 Αυτοτελές Τμήμα Πολιτικής Προστασίας & Ηλεκτρονικής Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΑΤΠΠ)

Το Αυτοτελές Τμήμα Πολιτικής Προστασίας & Ηλεκτρονικής Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΑΤΠΠ) του Δήμου Αθηναίων είναι η κεντρική «κάθετη υπηρεσία» για την εφαρμογή των αρμοδιοτήτων του Δήμου στον θεματικό τομέα της Πολιτικής Προστασίας. Οι αρμοδιότητες αυτές, όπως η πρόληψη, η ετοιμότητα, η αντιμετώπιση και η αποκατάσταση των καταστροφών, απορρέουν κυρίως από τον Ν. 3013/2002 και τον Ν. 3852/2010 (Πρόγραμμα Καλλικράτης). Το Τμήμα συντάσσει τα επιχειρησιακά σχέδια σε εναρμόνιση με το Γενικό Σχέδιο «ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ». Το ΑΤΠΠ, παρά την ανάληψη κρίσιμων έργων (όπως η συνεργασία με το Εθνικό Αστεροσκοπείο για σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης), αντιμετωπίζει δομικές αδυναμίες, κυρίως τη σοβαρή υποστελέχωση σε εξειδικευμένο προσωπικό και τη χρηματοδοτική εξάρτηση

από άλλες υπηρεσίες, γεγονός που δυσχεραίνει την υλοποίηση μεγάλων προγραμμάτων.

Η Πολιτική Προστασία του Δήμου Αθηναίων διέπεται από ένα συνεκτικό, τετραπλό επιχειρησιακό πλαίσιο: «ΙΟΛΑΟΣ» (πυρκαγιές), «ΔΑΡΔΑΝΟΣ» (πλημμύρες), «ΕΓΚΕΛΑΔΟΣ» (σεισμοί) και «ΒΟΡΕΑΣ 2» (χιονοπτώσεις/παγετός). Τα σχέδια αυτά, συνταγμένα από το Αυτοτελές Τμήμα Πολιτικής Προστασίας, καθορίζουν σαφείς ρόλους και Μνημόνια Ενεργειών για όλες τις εμπλεκόμενες Διευθύνσεις, προβλέποντας δράσεις που κυμαίνονται από την παροχή βοήθειας σε αποκλεισμένους κατοίκους και τη φιλοξενία αστεγών (ΒΟΡΕΑΣ 2) έως την οργανωμένη προληπτική απομάκρυνση πολιτών.

Στρατηγικά, το Σχέδιο Αστικής Προσβασιμότητας (ΣΑΠ) απαιτεί την ενσωμάτωση της ασφάλειας σε περιόδους κρίσης, με τη δημιουργία προσβάσιμων διαδρομών προς τους χώρους καταφυγής. Η υφιστάμενη κατάσταση στον αστικό ιστό, που χαρακτηρίζεται από χαμηλή προσβασιμότητα και παραβατικότητα, αποτελεί κρίσιμη πρόκληση για την επιτυχή εφαρμογή των επιχειρησιακών σχεδίων του Δήμου, ιδιαίτερα για την προστασία των ΑμεΑ σε έκτακτες καταστάσεις.

Η επιτυχία του συνολικού μηχανισμού εξαρτάται από τον συντονισμό όλων των επιπέδων (μέσω του ΤΕΣΟΠΠ), την εξασφάλιση οικονομικής ανεξαρτησίας για το ΑΤΠΠ, και την ουσιαστική εφαρμογή των αρχών προσβασιμότητας που θα επιτρέψουν σε όλους τους πολίτες να προσεγγίσουν με ασφάλεια τους χώρους καταφυγής όταν ενεργοποιούνται τα σχέδια κρίσης.

Το Τμήμα προωθεί δράσεις που αφορούν κυρίως την ενίσχυση της ετοιμότητας:

- Σύστημα Έγκαιρης Προειδοποίησης: Βρίσκεται στη διαδικασία υπογραφής Προγραμματικής Σύμβασης με το Εθνικό Αστεροσκοπείο για τη δημιουργία Συστήματος Ενημέρωσης & Προειδοποίησης Μετεωρολογικών & Υδρολογικών Κινδύνων για τον Δήμο Αθηναίων (Στοιχεία προηγούμενης συνομιλίας).
- Χαρτογράφηση Κινδύνων: Πραγματοποιείται καταγραφή σε χάρτες των σημείων με έντονα πλημμυρικά φαινόμενα και αποτύπωση των περιοχών με μεγάλες θερμοκρασίες λόγω του φαινομένου της Θερμικής Αστικής Νησίδας (Στοιχεία προηγούμενης συνομιλίας).
- Τεχνολογική Υποστήριξη: Ζητήθηκε και παραλήφθηκε tablet για να μπορούν όλες οι βάρδιες να παρακολουθούν την ΟΜΑΔΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ στην εφαρμογή του Viber (Στοιχεία προηγούμενης συνομιλίας).

Προκειμένου ο Δήμος Αθηναίων να αντικαταστήσει τις παλαιές σειρήνες πολιτικής προστασίας που διαθέτει με νέες, ώστε να είναι σε ετοιμότητα όποτε παραστεί ανάγκη, προχωρά σε δημόσιο ανοικτό διαγωνισμό κάτω των ορίων, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4412/2016. Ο ανάδοχος του διαγωνισμού θα αναλάβει και την εγκατάσταση των σειρήνων που θα προμηθεύσει καθώς και την ηλεκτρική σύνδεσή τους με το τριφασικό ρεύμα. Όλα τα ηλεκτρικά καλώδια σε εξωτερικούς χώρους των κτιρίων θα είναι εντός μεταλλικού σωλήνα ενώ σε εσωτερικούς χώρους εντός πλαστικού καναλιού. Όλες οι συνδέσεις θα είναι στεγανές. Στις υποχρεώσεις του

αναδόχου συμπεριλαμβάνεται και αποξήλωση των παλαιών σειρήνων και η μεταφορά και παράδοση των σε χώρο που θα ορίσει η Δ/ση Ηλεκτρολογικού. Όλα τα είδη που θα τοποθετηθούν και παραδοθούν στα σημεία που φαίνονται στην τεχνική έκθεση θα είναι απολύτως καινούργια και αμεταχείριστα, απολύτως ασφαλή και ενδεδειγμένα για τη χρήση την οποία προορίζονται, κατασκευασμένα σύμφωνα με τις ισχύουσες προδιαγραφές ποιότητας και ασφάλειας και θα συνοδεύονται με εγγύηση καλής λειτουργίας.

Οι σειρήνες θα πρέπει να είναι χαρακτηρισμένες ως Υλικά για την Πολιτική Άμυνα. Θα ακολουθούν πλήρως τις τεχνικές προδιαγραφές του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη (πρώην Υπουργείου Δημοσίας Τάξεως) Π.Σ.Ε.Α. και το πρακτικό Νο 4/1980 της επιτροπής Ε.Ε.Υ.Π. και τις μεταγενέστερες συμπληρώσεις τους, δηλαδή της Υπ' αριθμ. 5322/3/1-ρπζ', 16.9.2016, Απόφασης, Προσθήκη-συμπλήρωση των υπάρχουσών Τεχνικών Προδιαγραφών, δηλαδή του υπ' αριθμ. 4/1980 Πρακτικού της Ε.Ε.Υ.Π., του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης.

Η πιστοποίηση της συμμόρφωσης με τις τεχνικές προδιαγραφές για τις σειρήνες θα γίνεται με προσκόμιση κατά την υποβολή της προσφοράς, Απόφασης Αδειών Κυκλοφορίας Υλικών Πολιτικής Άμυνας από το αρμόδιο για την έγκριση και το χαρακτηρισμό τους, Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη/Υπηρεσία Π.ΑΜ-Π.Σ.Ε.Α., ως υλικά πολιτικής άμυνας και είναι κατάλληλα για τη χρήση που προορίζονται, σύμφωνα με το Ν.Δ. 17/1974 "Περί Πολιτικής Σχεδιάσεως Εκτάκτου Ανάγκης" (Φ.Ε.Κ. 236 Α', 2.9.1974)."

2.8.2 Επιχειρησιακός Σχεδιασμός – Η Τετραλογία των Κινδύνων

Ο επιχειρησιακός σχεδιασμός του Δήμου Αθηναίων βασίζεται σε τέσσερα κύρια σχέδια, τα οποία επικαιροποιούνται και εγκρίνονται από το Δημοτικό Συμβούλιο.

2.8.2.1 Σχέδιο «BOPEAS 2» (Χιονοπτώσεις και Παγετός)

Το Σχέδιο Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών και Άμεσης/Βραχείας Διαχείρισης των Συνεπειών από την Εκδήλωση Χιονοπτώσεων και Παγετού του Δήμου Αθηναίων έχει την κωδική ονομασία «BOPEAS» και η πιο πρόσφατη έκδοση είναι η «BOPEAS 2» (2023). Σκοπός του «BOPEAS» είναι η άμεση και συντονισμένη δράση των εμπλεκόμενων φορέων σε Τοπικό επίπεδο για την αποτελεσματική αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών, προστατεύοντας τη ζωή, την υγεία και την περιουσία των πολιτών. Το σχέδιο διαχωρίζει τις δράσεις σε δύο βασικές κατηγορίες:

1. Συνέργεια φορέων χειμερινής συντήρησης: Δράσεις για την από κοινού αντιμετώπιση προβλημάτων στο οδικό δίκτυο (αποχιονισμός, αντιμετώπιση παγετού) με στόχο την ασφαλή κυκλοφορία. Αυτές οι δράσεις δεν εμπίπτουν στην κατηγορία των έργων Πολιτικής Προστασίας, αλλά είναι κρίσιμες για την αποφυγή καταστάσεων έκτακτης ανάγκης.
2. Σχεδιασμός μέτρων Πολιτικής Προστασίας: Δράσεις για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και τη διαχείριση των συνεπειών.

Το σχέδιο προβλέπει δράσεις σε όλες τις φάσεις του Συστήματος Κινητοποίησης (συνήθης ετοιμότητα, αυξημένη ετοιμότητα, άμεση κινητοποίηση-επέμβαση, αποκατάσταση):

- Ενημέρωση και Αυτοπροστασία: Ενημέρωση των κατοίκων με βάση τα δελτία πρόγνωσης καιρού της Ε.Μ.Υ. και παροχή οδηγιών για τη λήψη μέτρων αυτοπροστασίας.
- Κοινωνική Προστασία: Διάθεση κλειστών θερμαινόμενων κτηρίων για την προστασία των αστεγών και σχετική ενημέρωσή τους με δημόσιες ανακοινώσεις.
- Υποστήριξη Αποκλεισμένων: Παροχή βοήθειας (φαρμακευτικό υλικό, καύσιμα, τρόφιμα, είδη πρώτης ανάγκης) σε κατοίκους που έχουν αποκλειστεί λόγω πολυήμερης διακοπής της κυκλοφορίας στο οδικό δίκτυο, με τη συνδρομή του Πυροσβεστικού Σώματος (Π.Σ.).
- Προσωρινή Φιλοξενία: Προσωρινή φιλοξενία πολιτών σε στεγασμένους θερμαινόμενους χώρους (π.χ., τουριστικά καταλύματα) αν η διαμονή στις οικίες τους έχει καταστεί αδύνατη λόγω πολυήμερης διακοπής δικτύων ηλεκτρικού ρεύματος και ύδρευσης.
- Τεχνική Απόκριση: Αποκατάσταση βλαβών σε δίκτυα κοινής ωφέλειας (ύδρευση, αποχέτευση, ηλεκτρικό). Οι Τεχνικές Υπηρεσίες μεριμνούν για τον κατά

προτεραιότητα αποχιονισμό τμημάτων του οδικού δικτύου αρμοδιότητας του Δήμου, κατόπιν αιτήματος φορέων όπως το Π.Σ. και το ΕΚΑΒ.

- Ενίσχυση Πόρων: Κατάρτιση Μητρώου Εργοληπτών (ιδιωτικοί φορείς) για την εξασφάλιση επιπλέον πόρων (μέσων και υλικών) για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών, σε περίπτωση που οι ίδιοι πόροι του Δήμου δεν επαρκούν.
- Άσκηση Ετοιμότητας: Το ΑΤΠΠ προγραμματίζει ετήσια άσκηση ετοιμότητας βάσει του σχεδίου «ΒΟΡΕΑΣ 2», με αρχικό στάδιο την άσκηση των οργανικών μονάδων του Δήμου και σε δεύτερο στάδιο τη διυτηρεσιακή άσκηση με συμμετοχή φορέων όπως η ΕΛ.ΑΣ., το Π.Σ. και το ΕΚΑΒ.

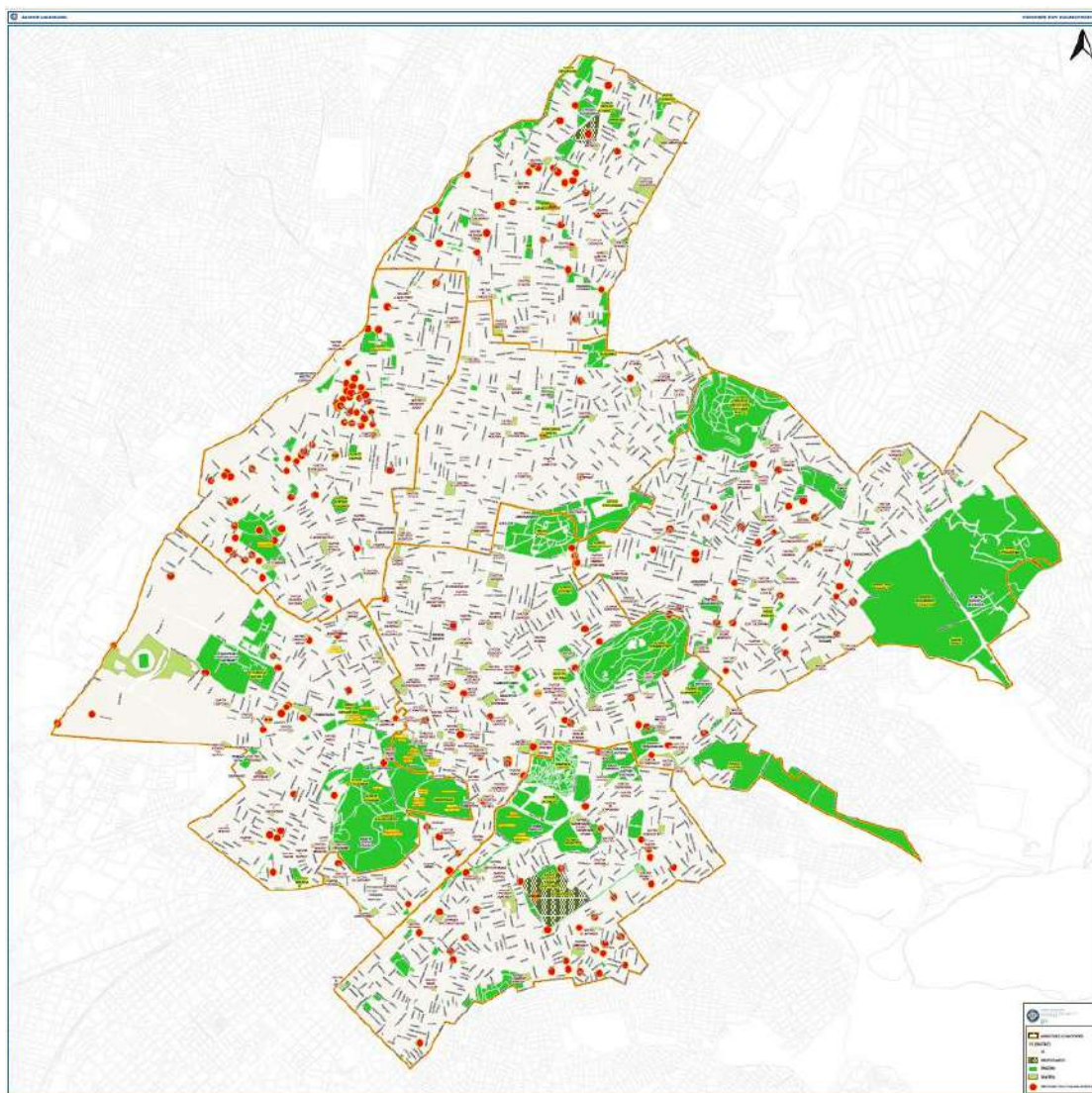
2.8.2.2 Σχέδιο «ΙΟΛΑΟΣ» (Δασικές Πυρκαγιές)

Το «ΙΟΛΑΟΣ» (Έκδοση 2022, Α.Δ.Σ. 352/18-07-2022) αφορά την πρόληψη και την άμεση αντιμετώπιση δασικών και αστικών πυρκαγιών μεγάλης έκτασης. Σκοπός είναι η προστασία ζωής, περιουσίας και φυσικού περιβάλλοντος. Ο σχεδιασμός βασίζεται στον Ημερήσιο Χάρτη Πρόβλεψης Κινδύνου Πυρκαγιάς της ΓΓΠΠ. Σε περίπτωση πολύ υψηλού κινδύνου (κατηγορία 4) ή κατάστασης συναγερμού (κατηγορία 5), εκδίδεται ιδιαίτερο προειδοποιητικό σήμα.

Το ΑΤΠΠ συντονίζει τη διάθεση πόρων (μηχανήματα έργων, οχήματα μεταφοράς προσωπικού) για την ενίσχυση του έργου της καταστολής του Π.Σ.. Ενεργοποιούνται εθελοντικές οργανώσεις για υποστηρικτικές δράσεις, όπως η επιτήρηση δασών. Προβλέπεται εύρεση καταλυμάτων για πολίτες των οποίων οι κατοικίες έχουν καεί ή υποστεί σοβαρές ζημιές.

2.8.2.3 Σχέδιο «ΔΑΡΔΑΝΟΣ» (Πλημμυρικά Φαινόμενα)

Το «ΔΑΡΔΑΝΟΣ» (ΑΔΣ 498/17-10-2022) αποτελεί τον επιχειρησιακό σχεδιασμό για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών από πλημμυρικά φαινόμενα και τη βραχεία διαχείριση των συνεπειών τους. Σκοπός είναι η άμεση και συντονισμένη ενεργοποίηση των φορέων του Δήμου για την προστασία της ζωής και της περιουσίας των πολιτών. Ο παρακάτω χάρτης απεικονίζει τα σημεία με έντονα πλημμυρικά φαινόμενα εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Αθηναίων.

Εικόνα 9:Χάρτης έντονων πλημμυρικών φαινομένων Δήμου Αθηναίων

Πηγή: Τμήμα Διαχείρισης Γεωχωρικών Δεδομένων Πόλεως-GIS Δήμου Αθηναίων
Επεξεργασμένα δεδομένα από 1595

Το ΑΤΠΠ ενημερώνει άμεσα τις Διευθύνσεις Τεχνικών Υπηρεσιών και Καθαριότητας για την κινητοποίησή τους. Το σχέδιο προβλέπει τη σύνταξη Μνημονίων Ενεργειών για όλες τις εμπλεκόμενες Διευθύνσεις (Καθαριότητας, Τεχνικών, Πρασίνου, Κοινωνικών Υπηρεσιών). Περιλαμβάνει την απομάκρυνση φερτών υλικών, την αποκατάσταση δικτύων, καθώς και δράσεις οργανωμένης προληπτικής απομάκρυνσης πολιτών.

2.8.2.4. Σχέδιο «ΕΓΚΕΛΑΔΟΣ» (Σεισμοί)

Το «ΕΓΚΕΛΑΔΟΣ» (Έκδοση 2023, Α.Δ.Σ. 7/30-01-2023) είναι ο σχεδιασμός για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών από την εκδήλωση σεισμών. Οι προπαρασκευαστικές δράσεις περιλαμβάνουν την εντολή προς τις Τεχνικές

Υπηρεσίες για προσεισμικό έλεγχο κτιρίων βάσει των οδηγιών του Ο.Α.Σ.Π. και τη διενέργεια ασκήσεων Πολιτικής Προστασίας. Μετά τον σεισμό, ο Δήμαρχος κινητοποιεί το προσωπικό και τα μέσα για τη συλλογή πληροφοριών, την άρση εμποδίων στο οδικό δίκτυο για τη διευκόλυνση των σωστικών συνεργείων, και την αποκατάσταση βλαβών.

Περιλαμβάνει ρυθμίσεις για την οργανωμένη προληπτική απομάκρυνση πολιτών λόγω σεισμών, δράση που αποσκοπεί στην προστασία της ζωής και της υγείας των πολιτών.

2.8.3 Συντονισμός, Διαχείριση και Εφαρμογή των Σχεδίων

Όλα τα επιχειρησιακά σχέδια (ΒΟΡΕΑΣ, ΙΟΛΑΟΣ, ΔΑΡΔΑΝΟΣ, ΕΓΚΕΛΑΔΟΣ) περιλαμβάνουν κοινές διαδικασίες διαχείρισης:

1. Συντονισμός και Επικοινωνία

Ο συντονισμός όλων των δράσεων αποτελεί αρμοδιότητα του Δημάρχου.

- Συντονιστικό Όργανο: Το Τοπικό Επιχειρησιακό Συντονιστικό Όργανο (ΤΕΣΟΠΠ ή ΣΤΟ) συγκαλείται με εντολή του Δημάρχου ή του ΑΤΠΠ για την επίλυση ζητημάτων συνεργασίας μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων (Π.Σ., ΕΛ.ΑΣ., ΕΚΑΒ, ΕΥΔΑΠ, κλπ.).
- Ροή Πληροφοριών: Η επικοινωνία γίνεται κατά κανόνα με τη χρήση σταθερής και κινητής τηλεφωνίας, ενώ οι υπηρεσίες πρέπει να εξασφαλίζουν την απρόσκοπτη ροή πληροφοριών μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων φορέων.

2. Χρηματοδότηση και Πόροι

- Έκτακτες Δαπάνες: Η αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και η άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών δρομολογούνται με βάση το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τη διαδικασία πληρωμής δαπανών Πολιτικής Προστασίας σε επίπεδο ΟΤΑ (Ν. 4412/2016). Όταν κρίνεται απαραίτητο, ο Δήμος μπορεί να προσφύγει σε απευθείας ανάθεση (άρθρο 32, Ν. 4412/2016) λόγω κατεπείγουσας ανάγκης ή να προχωρήσει σε απολογιστική πληρωμή για απρόβλεπτες δαπάνες.
- Μητρώο Εργοληπτών: Η συνεργασία με ιδιωτικούς φορείς (Μητρώο Εργοληπτών) είναι κεντρική στα σχέδια (ΙΟΛΑΟΣ, ΒΟΡΕΑΣ, ΔΑΡΔΑΝΟΣ) για την εξασφάλιση επιπλέον μέσων και υλικών.

3. Εμφάνιση Προσωπικού

Τονίζεται η κρισιμότητα της εμφάνισης των υπαλλήλων Πολιτικής Προστασίας. Όταν μεταβαίνουν στον τόπο της καταστροφής, πρέπει να φορούν επιχειρησιακά μπουφάν ή γιλέκα Πολιτικής Προστασίας. Η παρουσία τους με πολιτική περιβολή μπορεί να οδηγήσει σε απώλεια πολύτιμου χρόνου μέχρι την ταυτοποίησή τους και στην πιθανή αγνόηση των εντολών τους.

2.8.4 Η Στρατηγική Σύνδεση με το Σχέδιο Αστικής Προσβασιμότητας (ΣΑΠ)

Το Παραδοτέο 1 (Π1) του ΣΑΠ του Δήμου Αθηναίων (Ανάλυση της Υφιστάμενης Κατάστασης) συνδέει τον επιχειρησιακό σχεδιασμό (ΙΟΛΑΟΣ, ΔΑΡΔΑΝΟΣ, ΕΓΚΕΛΑΔΟΣ, ΒΟΡΕΑΣ) με την ανάγκη για καθολική προσβασιμότητα.

1. Ενσωμάτωση Ασφάλειας και Προσβασιμότητας

Το ΣΑΠ ενσωματώνει τον Στόχο 17: Προστασία και Ασφάλεια σε καταστάσεις κινδύνου και εκτάκτου ανάγκης. Η εκπόνηση του ΣΑΠ αποσκοπεί στον προσδιορισμό:

- προσβάσιμων γραμμικών διαδρομών
- προς τους χώρους εκτόνωσης, τα σημεία προσωρινής περίθαλψης και τα σημεία καταφυγής των πολιτών.
- Απαιτείται η επικαιροποίηση των Σχεδίων Εκτάκτων Αναγκών (όπως ο ΒΟΡΕΑΣ ή ο ΕΓΚΕΛΑΔΟΣ) ώστε να ενσωματώσουν προβλέψεις και για τα άτομα με αναπηρία (ΑμεΑ).

2. Προκλήσεις στον Αστικό Ιστό

Η ανάλυση του Π1 ανέδειξε ότι η πλειονότητα των δημόσιων κτιρίων και των πεζοδρομίων δεν είναι πλήρως προσβάσιμα. Οι κύριες προκλήσεις που επηρεάζουν την Πολιτική Προστασία σε περίπτωση κρίσης είναι:

- Εμπόδια στις Διαδρομές: Η ανεμπόδιστη κίνηση δυσχεραίνεται από εμπόδια και την κατάληψη ραμπών από παράνομα σταθμευμένα οχήματα.
- Ατιμωρησία: Πολλοί πολίτες, μέσω της διαβούλευσης (Μάιος-Ιούνιος 2025), επεσήμαναν ότι το μεγαλύτερο πρόβλημα είναι η πλήρης ατιμωρησία όσων καταπατούν τις υποδομές, απαιτώντας αυστηρή εφαρμογή της νομοθεσίας.
- Ανάγκες ΑμεΑ: Υπογραμμίστηκε η ανάγκη για ύπαρξη προσβάσιμων τουαλετών και ασανσέρ στις στάσεις ΜΜΜ, καθώς και για οπτικοακουστική πληροφόρηση.

3. Στρατηγική Προτεραιοποίηση

Η Ομάδα Εργασίας του ΣΑΠ, λαμβάνοντας υπόψη την πληθυσμιακή πυκνότητα, τα σημεία ενδιαφέροντος και τους καταγεγραμμένους χώρους καταφυγής, προχώρησε στη διαμόρφωση τελικών προτεινόμενων διαδρομών. Αυτή η ιεράρχηση είναι απαραίτητη για να διασφαλιστεί ότι οι παρεμβάσεις ενισχύουν λειτουργικά την «προσβάσιμη αλυσίδα» προς κρίσιμες υποδομές, ακόμα και σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, όπως αυτές που διαχειρίζονται τα σχέδια «ΙΟΛΑΟΣ», «ΔΑΡΔΑΝΟΣ», «ΕΓΚΕΛΑΔΟΣ» και «ΒΟΡΕΑΣ 2».

2.9 Ενεργειακός χώρος – ΑΠΕ

Η Αθήνα φιλοδοξεί να αναδειχθεί ως πόλη-πρότυπο στην προώθηση της ανανεώσιμης ενέργειας για την μείωση των εκπομπών της καθώς και για την μείωση του ενεργειακού κόστους των πολιτών της καθώς και για την αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας. Με στόχο την κλιματική ουδετερότητα, ο Δήμος θα αναλαμβάνει πρωτοβουλίες που δεν εξαρτώνται μόνο από τις εθνικές πολιτικές αλλαγές που φέρνει το ΕΣΕΚ για το 2030 και ειδικά τον εθνικό στόχο για 76% ΑΠΕ στην κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος. Ειδικότερα, η Δημοτική Αρχή έχει δεσμευτεί να ενισχύσει την τοπική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, προωθώντας τη δημιουργία ενεργειακών κοινοτήτων και την εγκατάσταση συστημάτων φωτοβολταϊκών πάνελ με μπαταρίες στις στέγες των κτιρίων της πόλης.

Η ενεργειακή στρατηγική του Δήμου Αθηναίων είναι πλήρως ευθυγραμμισμένη με τους φιλόδοξους στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και της Συμφωνίας του Παρισιού για την κλιματική αλλαγή. Τα κτίρια αποτελούν κρίσιμο παράγοντα, καθώς ευθύνονται για το 40% της κατανάλωσης ενέργειας στην ΕΕ και το 43% στην Ελλάδα, παρέχοντας το μεγαλύτερο δυναμικό εξοικονόμησης.

Στον κτιριακό τομέα, ο Δήμος στοχεύει στην επίτευξη:

1. Ενεργειακής αναβάθμισης του 30% των δημοτικών κτιρίων έως το 2030.
2. Τοποθέτησης ΑΠΕ σε 50% των δημοτικών κτιρίων έως το 2030.
3. Παραγωγής τουλάχιστον 88% της ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας του Δήμου μέσω ΑΠΕ έως το 2030. Αυτός ο στόχος ξεπερνά τον εθνικό στόχο του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) (76% ΑΠΕ), προσθέτοντας 12% από τοπικές ΑΠΕ, ενώ ο Δήμος θέτει ένα περιθώριο ασφαλείας 16% για τις τοπικές ΑΠΕ.

Ο Δήμος Αθηναίων ενισχύει την εξωτερική του προβολή και τη θέση του ως πρωτοπόρος στην πράσινη ανάπτυξη μέσω:

- Συμμετοχής στο «Σύμφωνο των Δημάρχων»: Ως εθελοντικό μέλος, το Σχέδιο Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΣΕΑΚ) του Δήμου πρέπει να είναι πλήρως εναρμονισμένο με το Σχέδιο Δράσης για τη Βιώσιμη Ενέργεια και το Κλίμα (ΣΔΒΕΚ).
- Αναζήτηση Διεθνών Χρηματοδοτήσεων: Έχουν γίνει συζητήσεις με διεθνείς φορείς όπως η Πρωτοβουλία Κλιματικών Ομολόγων, η Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Υποθηκών και Δανείων, και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης για την εξεύρεση κατάλληλων χρηματοδοτικών εργαλείων.
- Συνεργασία Δήμων: Από τις αρχές του 2024, ο Δήμος Αθηναίων ίδρυσε την Αθηναϊκή Ενεργειακή Συμμαχία με τη συμμετοχή άνω των 16 γειτονικών δήμων, ξεκινώντας δράσεις όπως η Ακαδημία Κλίματος και Ενέργειας για την κατάρτιση στελεχών σε θέματα πράσινης ανάπτυξης.
- Ευρωπαϊκά Προγράμματα: Εξετάζεται η αξιοποίηση χρηματοδοτικών και συμβουλευτικών μηχανισμών της ΕΕ, όπως το ELENA (European Local ENergy

Assistance), το οποίο παρέχει επιχορηγήσεις για τεχνική βοήθεια στην υλοποίηση έργων ενεργειακής απόδοσης και αποκεντρωμένων ΑΠΕ.

Μέσα από αυτά τα μέτρα, ο Δήμος φιλοδοξεί να παράγει τουλάχιστον το 88% της ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας του με ΑΠΕ έως το 2030, ξεκλειδώνοντας έτσι μεγάλες μειώσεις εκπομπών, κυρίως στον κτιριακό τομέα. Με βάση τον εθνικό στόχο για 76% ΑΠΕ στην κατανάλωση ηλεκτρισμού, ο Δήμος θα πρέπει να καλύπτει ένα επιπρόσθετο 12% από τοπικά Φ/Β και άλλες ΑΠΕ ώστε να φτάσει στο συνολικό στόχο του 88%. Παρ' όλα αυτά, ο Δήμος ανεβάζει τον στόχο των τοπικών ΑΠΕ στο 16% ώστε να έχει και έναν περιθώριο ασφαλείας στην περίπτωση που ο εθνικός στόχος δεν φτάσει το 76%. Ο Δήμος θα παρακολουθεί προσεκτικά την πορεία υλοποίησης του ΕΣΕΚ και ενδέχεται να ανεβάσει περαιτέρω τον στόχο του για τοπικές ΑΠΕ.

Με βάση των ελάχιστο στόχο του 16% και τα δεδομένα συνολικής κατανάλωσης ηλεκτρισμού του έτους βάσης 2019 (2.867 GWh), οι τοπικές ΑΠΕ πρέπει να παράγουν περίπου 459 GWh. Υποθέτοντας πως αυτό θα καλυφθεί μόνο από Φ/Β με έναν συντελεστή απόδοσης περίπου 16% (Pfenninger&Staffell, 2016), η απαιτούμενες εγκαταστάσεις Φ/Β θα πρέπει να φτάνουν σε συνολική ισχύ σχεδόν 330 MWp. Από τις παραπάνω απαιτήσεις εγκαταστάσεων Φ/Β, εκτιμάται ότι το μεγαλύτερο μέρος θα καλυφθεί από δημοτικές ενεργειακές κοινότητες (περίπου 270 MWp) όπου ο Δήμος έχει ήδη ξεκινήσει την διαδικασία ανάπτυξης των πρώτων 20 MW για την ενεργειακή κοινότητα «Φαέθων» (βλ. δράση Α.Ε.6 στην Ενότητα 3.2).

Τα νέα Φ/Β συστήματα σε στέγες και δώματα του Δήμου Αθηναίων εκτιμώνται συνολικά σε 60 MWp ισχύ. Με βάση τον χάρτη απόδοσης ηλιακής ενέργειας ανά κτίριο «SolarMap» του Δήμου Αθηναίων (2021), η μέγιστη ισχύ που θα μπορούσε να εγκατασταθεί στα κτίρια εντός του Δήμου ξεπερνάει τα 620 MWp, ενώ η μέση ισχύ που θα μπορούσε να εγκατασταθεί ανά κτίριο με βάση τον διαθέσιμο χώρο οροφής είναι περίπου 9-10 kWp. Η εκτίμηση της υπηρεσίας GoogleEnvironmentalInsights Explorer για τη συνολική ισχύ που μπορεί να εγκατασταθεί είναι ακόμα μεγαλύτερη (979 MW). Άρα το παρόν σχέδιο εγκατάστασης 60 MW είναι δυνητικά εφικτό.

Ένα σημαντικό μέρος των τοπικών Φ/Β θα τοποθετηθεί σε οροφές κτιρίων του Δήμου Αθηναίων (680 στο σύνολο) καθώς και σε άλλα κτίρια (δημόσια και μη) με μεγάλη έκταση οροφής. Ήδη έχει δρομολογηθεί η πρώτη δράση εγκατάστασης φωτοβολταϊκών συστημάτων σε 52 σχολεία του Δήμου (έργο ASCEND) σε συνδυασμό με μέτρα εξοικονόμησης ενέργειας, θα παράγει ηλεκτρική ενέργεια που θα υπερκαλύπτει τις ανάγκες όλων των σχολείων του δήμου κατά 150%. Αυτές οι δράσεις όχι μόνο προωθούν τη βιωσιμότητα, αλλά και εξοικονομούν πόρους για τους πολίτες, ενισχύοντας την τοπική οικονομία και δημιουργώντας νέες θέσεις εργασίας. Επίσης, ο Δήμος στοχεύει να αναδιανέμει έσοδα από την παραγωγή ηλεκτρισμού μέσω φωτοβολταϊκών του Δήμου σε ευάλωτα νοικοκυριά με σκοπό η πράσινη ενέργεια να αποκτήσει περαιτέρω κοινωνικό χαρακτήρα.

Ειδικότερα, επιδιώκεται η τεχνική προετοιμασία και η ωρίμανση για την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων και τη συνολική ενεργειακή και λειτουργική αναβάθμιση 52 σχολικών συγκροτημάτων του Δήμου Αθηναίων. Αποτελεί κεντρική δράση της δημοτικής στρατηγικής για την ενεργειακή μετάβαση, τη μείωση κατανάλωσης

ενέργειας, την ενίσχυση της ανθεκτικότητας και την επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2030. Στο πλαίσιο αυτό πραγματοποιείται:

α. Επικαιροποίηση και ολοκλήρωση τεχνικών μελετών

- Ολοκληρωμένη επικαιροποίηση του τεχνικού φακέλου για 52 σχολεία.
- Έλεγχος στατικής και ηλεκτρικής καταλληλότητας για εγκατάσταση φωτοβολταϊκών.
- Διασύνδεση με το δίκτυο μέσω virtual net metering.

β. Τεχνική και λειτουργική αξιολόγηση σχολικών συγκροτημάτων

Συστηματική καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης σε:

- ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις,
- συστήματα θέρμανσης και δροσισμού,
- φωτισμό, μόνωση, υγραμόνωση,
- υποδομές απορροής όμβριων,
- αύλειους χώρους, σκίαση και φύτευση.

γ. Προκαταρκτικές παρεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας

Οι παρεμβάσεις προηγούνται της εγκατάστασης φωτοβολταϊκών και περιλαμβάνουν:

- αλλαγή φωτιστικών σε LED,
- βελτίωση ηλεκτρολογικών υποδομών,
- παρεμβάσεις μόνωσης/υγραμόνωσης,
- αναβάθμιση συστημάτων θέρμανσης/δροσισμού,
- ενίσχυση σκίασης και πράσινων υποδομών στις αυλές.

δ. Τελικός στόχος – Εγκατάσταση φωτοβολταϊκών

Μετά την ολοκλήρωση των παραπάνω, προβλέπεται η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών στα 52 σχολεία. Η εκτιμώμενη παραγωγή ενέργειας αντιστοιχεί στο 150% της ετήσιας κατανάλωσης όλων των σχολείων του Δήμου, εξασφαλίζοντας σημαντική εξοικονόμηση πόρων. Τα αναμενόμενα οφέλη είναι τα εξής:

- Μείωση ενεργειακού κόστους και αύξηση ενεργειακής αυτονομίας.
- Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και λειτουργικότητας των σχολικών εγκαταστάσεων.
- Ενίσχυση της ανθεκτικότητας απέναντι σε καύσωνες, υπερθέρμανση και πλημμυρικά φαινόμενα.
- Συμβολή στη μείωση εκπομπών CO₂ και στην κλιματική ουδετερότητα της Αθήνας έως το 2030.
- Δημιουργία ολοκληρωμένου και ώριμου έργου, κατάλληλου για χρηματοδότηση μέσω ΟΧΕ ή άλλων προγραμμάτων.

Το πρόγραμμα εντάσσεται στους άξονες:

- Κλιματική Ανθεκτικότητα – Ενεργειακή Μετάβαση,
- Αστική Αναβάθμιση και Υποδομές,
- Ποιότητα Σχολικού Περιβάλλοντος,
- Κλιματική Ουδετερότητα 2030.

Η Δημοτική Αρχή εξετάζει τη χρήση και άλλων τεχνολογιών, όπως αιολικά, βιομάζα και συστήματα αποθήκευσης ενέργειας, για περαιτέρω ενίσχυση της ενεργειακής βιωσιμότητας και αυτονομίας. Επίσης, ο Δήμος θα επιδιώξει συνεργασίες με τον ΔΕΔΔΗΕ, τον ΑΔΜΗΕ, την ΡΑΑΕΥ και άλλους φορείς που σχετίζονται με το ηλεκτρικό σύστημα για να ξεπεραστούν εμπόδια στην εγκατάσταση νέων έργων ΑΠΕ και ειδικά στο θέμα των δικτύων και της εύρεσης ηλεκτρικού χώρου. Ενδεικτικά αναφέρεται πως το αναθεωρημένο ΕΣΕΚ (2024) εκτιμά πως οι επενδύσεις μεταξύ 2025 και 2030 σε δίκτυα ηλεκτρισμού σε όλη την Ελλάδα θα αγγίξουν σχεδόν τα 10 δις με σχεδόν 1,5 δις να είναι ήδη διαθέσιμο μέσω δημόσιας χρηματοδότησης. Παράλληλα, το πρόγραμμα «Απόλλων» που δρομολογείται ήδη από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας σκοπεύει να μειώσει το ενεργειακό κόστος των ευάλωτων νοικοκυριών και των οργανισμών αυτοδιοίκησης με την εγκατάσταση νέων σταθμών ΑΠΕ και με τη χρήση ενεργειακού συμψηφισμού. Είναι φανερό πως υπάρχουν πολλές ευκαιρίες για συντονισμό των στόχων του Κλιματικού Συμφώνου της Αθήνας με τους εθνικούς στόχους και ο Δήμος θα τις αξιοποιήσει μέσω συνεργασίας με την κεντρική κυβέρνηση και άλλους φορείς.

Παράλληλα με τα παραπάνω έργα υποδομών και τεχνολογίας, ο Δήμος Αθηναίων θα επιδιώξει σημαντικές συνεργασίες με άλλους γειτονικούς δήμους για ανταλλαγή τεχνογνωσίας και συνδυαστικά έργα. Από τις αρχές του 2024, θεσπίστηκε η Αθηναϊκή Ενεργειακή Συμμαχία με πρωτοβουλία του Δήμου Αθηναίων και με τη συμμετοχή πάνω από 16 γειτονικών δήμων. Ανάμεσα στις πρώτες δράσεις, έχει ήδη ξεκινήσει η Ακαδημία Κλίματος και Ενέργειας για την κατάρτιση των στελεχών των δήμων σε θέματα ενέργειας και πράσινη ανάπτυξης.

Ο Δήμος Αθηναίων θα παίξει επίσης σημαντικό ρόλο στην εύρεση κεφαλαίων από δημόσιες και ιδιωτικές πηγές για την ενίσχυση των τοπικών ΑΠΕ. Ήδη έχουν γίνει συζητήσεις για αυτό το θέμα με μέλη από την Πρωτοβουλία Κλιματικών Ομολόγων, την Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Υποθηκών και Δανείων και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης για την εύρεση κατάλληλων χρηματοδοτικών εργαλείων στα οποία ο Δήμος θα μπορούσε να παίξει πρωταγωνιστικό ρόλο, π.χ., ως εγγυητή. Τέλος, ο Δήμος θα διευκολύνει την ανάπτυξη ΑΠΕ μέσω μέτρων υποστήριξης πέρα των χρηματοδοτικών εργαλείων όπως εκστρατείες προώθησης προγραμμάτων ΑΠΕ, ανταποδοτικά οφέλη (ειδικά για επιχειρήσεις) και “one-stop-shops” για διευκόλυνση των αιτήσεων για τοπικά έργα ΑΠΕ.

2.9.1 Πρόγραμμα EnerTEF

Το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα «Η ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΓΙΑ ΚΟΙΝΕΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΕΣ ΔΟΚΙΜΕΣ ΚΑΙ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΣΜΟΥΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΣΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΣΕ ΠΑΝΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ» (Common European-scale Energy Artificial Intelligence Federated Testing and Experimentation Facility) με διακριτό τίτλο EnerTEF εντάσσεται στο πλαίσιο υλοποίησης του Horizon Europe Energy και αφορά την Πράσινη Έρευνα και Καινοτομία.

Το EnerTEF ενισχύει τη συνεργασία μεταξύ φορέων για την ενέργεια (energy stakeholders) και μηχανικών τεχνητής νοημοσύνης για τη δημιουργία προσαρμοστικών μοντέλων που ευθυγραμμίζονται με τα εξελισσόμενα ενεργειακά συστήματα. Ο πρωταρχικός στόχος του EnerTEF είναι να δημιουργήσει μια Κοινή Ενοποιημένη Υπηρεσία Δοκιμών και Πειραματισμού Τεχνητής Νοημοσύνης (Common Federated AI Testing and Experimentation Facility), διευκολύνοντας την εκτεταμένη προσαρμογή, την επικύρωση και την αναβάθμιση των εργαλείων και υπηρεσιών τεχνητής νοημοσύνης σε ολόκληρο τον ενεργειακό τομέα. Το δίκτυο των πέντε πρωταρχικών κόμβων του έργου, που συμπληρώνεται από τρεις κόμβους - δορυφόρους, διασφαλίζει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για τη δοκιμή τεχνολογιών οι οποίες βασίζονται στην τεχνητή νοημοσύνη σε λειτουργικά περιβάλλοντα. Αυτή η ρύθμιση συμβάλλει στην υιοθέτηση αξιόπιστης τεχνητής νοημοσύνης από την αγορά, διασφαλίζοντας την ετοιμότητα, την προσβασιμότητα και την εφαρμογή της σε ρεαλιστικά σενάρια.

2.10 Το Σχέδιο Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΣΕΑΚ)

Το Σχέδιο Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΣΕΑΚ) του Δήμου Αθηναίων εκπονήθηκε στο πλαίσιο του θεσμικού πλαισίου του Ν. 4342/2015 και αποτελεί στρατηγικό εργαλείο ενεργειακού σχεδιασμού για τη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας των δημοτικών κτιρίων. Σκοπός του είναι η σταδιακή ενεργειακή αναβάθμιση του δημοτικού κτιριακού αποθέματος, η μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης και των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και η ευθυγράμμιση με τους στόχους του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα και του Κλιματικού Συμφώνου της Αθήνας, με τελικό στόχο την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050.

Το ΣΕΑΚ περιλαμβάνει την αποτύπωση και ενεργειακή αξιολόγηση όλων των δημοτικών κτιρίων με επιφάνεια άνω των 250 τ.μ., την κατάταξή τους ως προς την ενεργειακή απόδοση, τη διερεύνηση των δυνατοτήτων εξοικονόμησης ενέργειας και τον καθορισμό προτεραιοτήτων για παρεμβάσεις. Η μεθοδολογία βασίστηκε στην καταγραφή στοιχείων ανά κτίριο (έτος κατασκευής, χρήση, ενεργειακή κατηγορία, καταναλώσεις, συστήματα θέρμανσης, ψύξης και φωτισμού) και στην τεχνοοικονομική αξιολόγηση δύο σεναρίων ενεργειακής αναβάθμισης.

Το πρώτο σενάριο (Σ1) αφορά τη μη ριζική ανακαίνιση και περιλαμβάνει βασικές, χαμηλού κόστους παρεμβάσεις, όπως τη θερμομόνωση δωματίων και κελύφους, την αντικατάσταση φωτιστικών σωμάτων με τεχνολογία LED και την αναβάθμιση των

συστημάτων αυτοματισμού. Το σενάριο αυτό χαρακτηρίζεται από υψηλό λόγο οφέλους προς κόστος και άμεση απόδοση επένδυσης. Ενδεικτικά, το Κολυμβητήριο «Αντώνης Τρίτσης» παρουσιάζει λόγο B/C ίσο με 14,02 σε μακροοικονομικό επίπεδο και μείωση της ετήσιας ενεργειακής κατανάλωσης από 544,16 σε 478,13 kWh/m². Παρόμοια αποτελέσματα εμφανίζονται και σε άλλα δημοτικά κτίρια, όπως το Γυμναστήριο Κυψέλης και οι Υπηρεσίες Καθαριότητας, τα οποία επιτυγχάνουν εξαιρετικά υψηλή ενεργειακή και οικονομική απόδοση.

Το δεύτερο σενάριο (Σ2) αφορά εκτεταμένη, ριζική ανακαίνιση με παρεμβάσεις στο σύνολο του κελύφους και των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων, περιλαμβάνοντας θερμοπρόσοψη, αντικατάσταση κουφωμάτων, αναβάθμιση συστημάτων θέρμανσης και ψύξης, εγκατάσταση αντλιών θερμότητας, φωτοβολταϊκών και συστημάτων συμπαραγωγής ηλεκτρισμού και θερμότητας (ΣΗΘ). Παρότι το κόστος επένδυσης είναι υψηλότερο, τα αποτελέσματα σε επίπεδο εξοικονόμησης ενέργειας είναι ιδιαίτερα σημαντικά. Για παράδειγμα, στο 81ο Δημοτικό Σχολείο η κατανάλωση μειώνεται από 76,63 σε 23,76 kWh/m², με λόγο οφέλους προς κόστος 4,23 σε μακροοικονομικό επίπεδο.

Η συγκριτική αξιολόγηση των δύο σεναρίων δείχνει ότι το Σ1 είναι κατάλληλο για άμεσες και χαμηλού κόστους παρεμβάσεις με υψηλή αποδοτικότητα, ενώ το Σ2 ενδείκνυται για μακροπρόθεσμο σχεδιασμό με βαθύτερη ενεργειακή αναβάθμιση και σημαντικά περιβαλλοντικά οφέλη. Και στα δύο σενάρια, επιτυγχάνεται ουσιαστική μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης και των εκπομπών CO₂, συμβάλλοντας στην ενεργειακή μετάβαση του Δήμου.

Το ΣΕΑΚ προτείνει επίσης τη δημιουργία μηχανισμού παρακολούθησης και αξιολόγησης της προόδου, με συστηματική αναθεώρηση ανά τετραετία, καθώς και την αξιοποίηση χρηματοδοτικών εργαλείων, όπως τα προγράμματα ΕΣΠΑ, το Ταμείο Ανάκαμψης, το Πράσινο Ταμείο και οι Συμβάσεις Ενεργειακής Απόδοσης μέσω Επιχειρήσεων Ενεργειακών Υπηρεσιών (ESCOs).

Συνολικά, το Σχέδιο Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων του Δήμου Αθηναίων αποτελεί μια ολοκληρωμένη στρατηγική παρέμβαση για τη βιώσιμη ενεργειακή αναβάθμιση του δημοτικού κτιριακού αποθέματος. Προσφέρει ένα ρεαλιστικό, τεκμηριωμένο και οικονομικά αποδοτικό πλαίσιο δράσης, το οποίο συμβάλλει στη μείωση του ενεργειακού αποτυπώματος, στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών και στη μετάβαση της πόλης προς ένα πιο πράσινο και βιώσιμο μέλλον.

Το ΣΕΑΚ περιλαμβάνει την καταγραφή των κτιριακών υποδομών του Δήμου (όπως Δημαρχείο, Λέσχες Φιλίας, Πολιτιστικά Κέντρα, Σχολεία) και την αποτύπωση των ενεργειακών τους αναγκών. Η στρατηγική αναβάθμισης είναι σταδιακή και χωρίζεται σε τρεις φάσεις σε βάθος τετραετίας (2024-2028), λόγω του μεγάλου αριθμού και της πολυπλοκότητας του κτιριακού χαρτοφυλακίου. Σχεδίου Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΣΕΑΚ) Δήμου Αθηναίων.

2.11 Καταπολέμηση της Ενεργειακής Φτώχειας

Η ενεργειακή στρατηγική έχει έντονο κοινωνικό χαρακτήρα. Ο Δήμος έχει θεσπίσει το Γραφείο Αντιμετώπισης της Ενεργειακής Φτώχειας (ΓΑΕΦ), το οποίο αναλαμβάνει δράσεις ενημέρωσης και υποστήριξης των πολιτών.

Το ΓΑΕΦ καταγράφει και αξιολογεί το ενεργειακό αποτύπωμα και τις ενεργειακές συνήθειες των πολιτών μέσω μιας προηγμένης πλατφόρμας που έχει αναπτυχθεί από τη Βιώσιμη Πόλη σε συνεργασία με το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ). Αυτή η διαδικασία επιτρέπει την ακριβή καταγραφή της ενεργειακής κατανάλωσης και τη δημιουργία προφίλ ενεργειακής συμπεριφοράς για κάθε νοικοκυριό.

Το ΓΑΕΦ υποστηρίζει τους πολίτες προτείνοντας εξατομικευμένες λύσεις για τη μείωση των δαπανών ενέργειας. Μέσω εξειδικευμένων συμβουλών και προτάσεων, οι πολίτες μπορούν να υιοθετήσουν πρακτικές και τεχνολογίες που μειώνουν την ενεργειακή κατανάλωση και το κόστος.

Το Γραφείο επίσης παρέχει δια ζώσης συμβουλευτική στους δημότες, προσφέροντας προσωπικές συναντήσεις για την ανάλυση των ενεργειακών τους αναγκών και την παροχή συγκεκριμένων λύσεων. Αυτή η υπηρεσία επιτρέπει την άμεση υποστήριξη και την παροχή στοχευμένων συμβουλών.

Έκδοση Ενεργειακής Κάρτας

Το ΓΑΕΦ προχωρεί στην έκδοση της ενεργειακής κάρτας για τους πολίτες που καλύπτουν τα κριτήρια. Η ενεργειακή κάρτα είναι ένα σημαντικό εργαλείο που διευκολύνει την πρόσβαση σε υπηρεσίες και προγράμματα υποστήριξης για την ενεργειακή αναβάθμιση των κατοικιών.

Εκδίδεται η Συμβουλευτική Έκθεση Ενεργειακής Επάρκειας Νοικοκυριού, μια λεπτομερή ανάλυση 18 σελίδων που παρέχει πλήρη αξιολόγηση της ενεργειακής κατάστασης του νοικοκυριού και προτείνει βελτιώσεις για την αύξηση της ενεργειακής αποδοτικότητας.

Με αυτές τις υπηρεσίες, το ΓΑΕΦ δεσμεύεται να υποστηρίξει τους δημότες του Δήμου Αθηναίων στη βελτίωση της ενεργειακής τους απόδοσης και στη μείωση των ενεργειακών δαπανών, δημιουργώντας ένα βιώσιμο και ανθεκτικό αστικό περιβάλλον. Μέσω του ΓΑΕΦ εκδίδεται η Κάρτα Ενεργειακής Ωφέλειας (ΚΕΩ) στα νοικοκυριά που ολοκληρώνουν την καταγραφή ενεργειακής επάρκειας, μέσω του Γραφείου Αντιμετώπισης Ενεργειακής Φτώχειας (ΓΑΕΦ) και πληρούν τα παρακάτω κριτήρια:

- **Δημότες Αθηναίων:** Η κάρτα διατίθεται αποκλειστικά σε νοικοκυριά που είναι δημότες του Δήμου Αθηναίων, ενισχύοντας έτσι την τοπική κοινότητα και παρέχοντας άμεση υποστήριξη στους κατοίκους της πόλης.
- **Ενεργειακά Φτωχά Νοικοκυριά:** Η κάρτα διατίθεται σε νοικοκυριά που χαρακτηρίζονται ως «Ενεργειακά Φτωχά Νοικοκυριά», ικανοποιώντας συγκεκριμένα κριτήρια. Αυτά τα νοικοκυριά χρειάζονται επιπλέον υποστήριξη για να

αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις που σχετίζονται με την επαρκή και οικονομικά προσιτή ενέργεια.

Ο Δήμος στοχεύει επίσης στην αναδιανομή εσόδων από την παραγωγή ηλεκτρισμού μέσω των Φ/Β σε ευάλωτα νοικοκυριά. Για τη χρηματοδότηση των έργων ενεργειακής αναβάθμισης, όπου προτείνεται η αξιοποίηση ποικίλων χρηματοδοτικών προγραμμάτων, όπως:

- «Ηλέκτρα»: Στοχεύει στην ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων του δημόσιου τομέα, χρηματοδοτώντας παρεμβάσεις στο κέλυφος, συστήματα θέρμανσης/ψύξης, και συστήματα διαχείρισης ενέργειας.
- «Φοίβος» & «Αθηνά»: Επικεντρώνονται σε βρεφονηπιακούς σταθμούς, νηπιαγωγεία και δημοτικά σχολεία (κατασκευής πριν το 2000), χρηματοδοτώντας θερμομόνωση, αντικατάσταση κουφωμάτων και εγκατάσταση αντλιών θερμότητας.
- «Απόλλων»: Πρόγραμμα που δρομολογείται από το ΥΠΕΝ για τη μείωση του ενεργειακού κόστους των ευάλωτων νοικοκυριών και των οργανισμών αυτοδιοίκησης μέσω ενεργειακού συμψηφισμού (NetMetering) και εγκατάστασης ΑΠΕ.
- Άλλοι μηχανισμοί: Ταμεία Υποδομών (ΤΑΜΥΠΟΔ), Συμβάσεις Ενεργειακής Απόδοσης (ΣΕΑ), Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ), καθώς και ταμειακά εργαλεία της ΕΤΕπ και του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων.

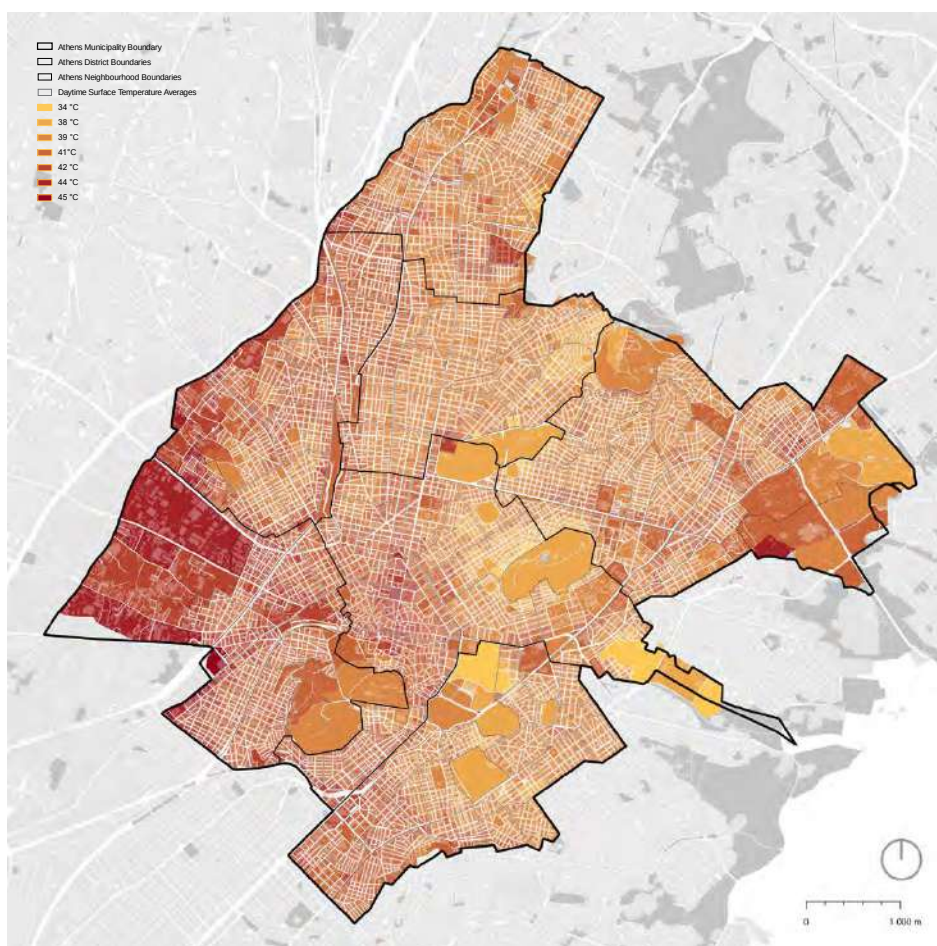
Η προσέγγιση του Δήμου Αθηναίων είναι πολυεπίπεδη: από τον καθορισμό υψηλών, διεθνώς ευθυγραμμισμένων στόχων και την αναζήτηση χρηματοδότησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο, μέχρι την τεχνική προτεραιοποίηση των παρεμβάσεων στο κτιριακό του απόθεμα και την αντιμετώπιση του κοινωνικού ζητήματος της ενεργειακής φτώχειας. Η στρατηγική της σταδιακής αναβάθμισης και η έμφαση στις ΑΠΕ λειτουργούν ως ένα ενεργειακό "οδικό χάρτη", όπου κάθε βήμα είναι προσεκτικά σχεδιασμένο για να μεγιστοποιήσει τόσο τα περιβαλλοντικά όσο και τα οικονομικά οφέλη, λειτουργώντας ως μοχλός για τη βιώσιμη ανάπτυξη της πόλης.

2.12 Κλιματική ουδετερότητα

2.12.1 Αστικό Κλίμα

Η πόλη της Αθήνας βρίσκεται εντός της λεκάνης της Αττικής και αποτελεί το κέντρο της μητροπολιτικής Αθήνας. Είναι τοποθετημένη σε μέσο υψόμετρο 130 μέτρων πάνω από την επιφάνεια της θάλασσας, στο γεωγραφικό πλάτος 38ο και μήκος 24ο, και καταλαμβάνει μια έκταση περίπου 39 τ.χλμ. Η λεκάνη περιβάλλεται από τέσσερις οροσειρές (Όρος Αιγάλεω στα δυτικά, Πάρνηθα στα βόρεια, Πεντέλη στα βορειοανατολικά και Υμηττό στα ανατολικά) και από τον Σαρωνικό Κόλπο στα νότια. Λόγω της μορφολογίας της λεκάνης, η οποία συχνά χαρακτηρίζεται από θερμοκρασιακή αναστροφή, η κίνηση των αέριων μαζών παρεμποδίζεται σημαντικά, με αποτέλεσμα οι ρύποι να συσσωρεύονται και να παγιδεύονται στην ατμόσφαιρα. Αυτό συμβαίνει όταν παρατηρείται το φαινόμενο του φωτοχημικού νέφους (που

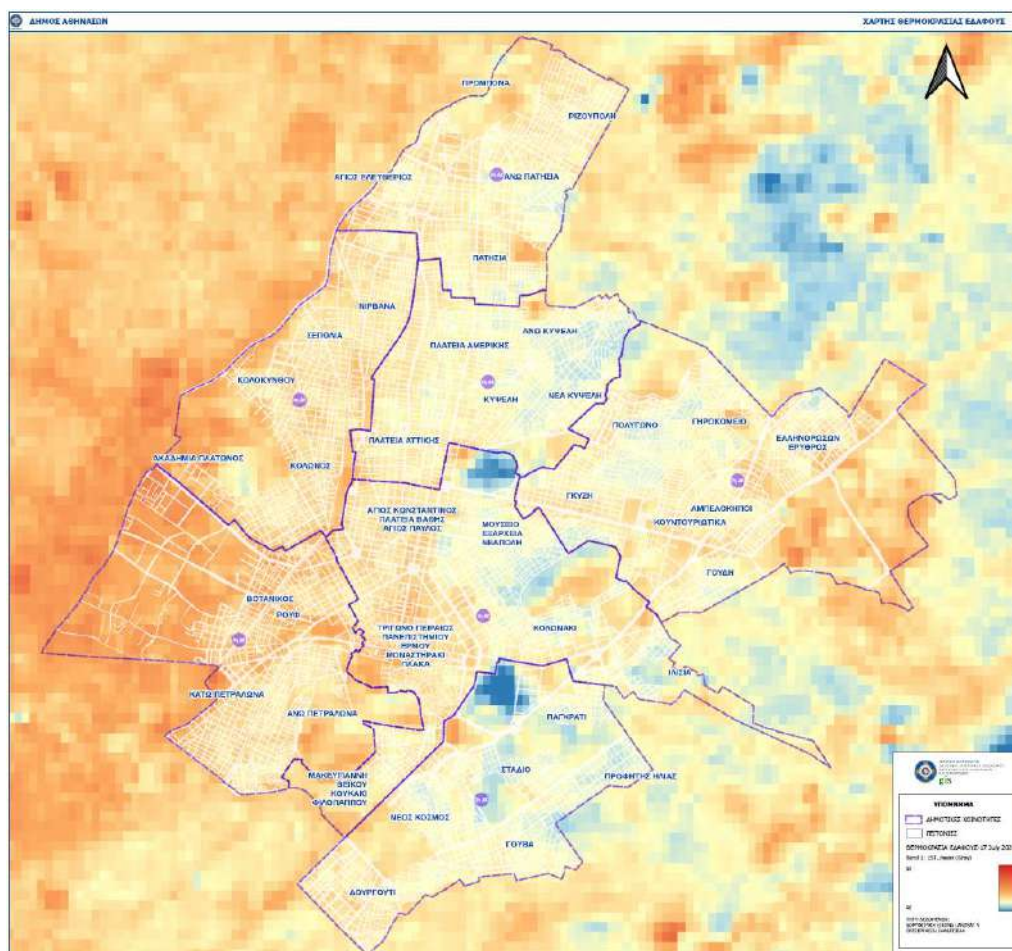
παρακολουθείται συνεχώς από το Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών), ειδικά κατά τη θερινή περίοδο, λόγω της έντονης ηλιοφάνειας. Το φαινόμενο της αιθαλομίχλης (λόγω αιθάλης που παράγεται από την καύση ακατάλληλων υλικών στις εστίες καύσης) ήταν ιδιαίτερα έντονο στην Αθήνα κατά τα χρόνια της Μεγάλης Ύφεσης. Το περιορισμένο αστικό και μητροπολιτικό πράσινο στην Αττική, το οποίο συγκεντρώνεται κυρίως στις ορεινές περιοχές της λεκάνης, σε συνδυασμό με την εξίσου περιορισμένη βλάστηση στην πόλη, έχει πρωταρχική σημασία, καθώς βοηθά στη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, των πλημμυρών, των υψηλών θερμοκρασιών και του φαινομένου της αστικής θερμικής νησίδας, το οποίο επιδεινώνεται από τα μη διαπερατά από το νερό και διαπερατά από τη θερμότητα υλικά που καλύπτουν το 80% της πόλης. Στο Σχήμα παρακάτω παρουσιάζεται η μέση ημερήσια θερμοκρασία επιφάνειας εντός του Δήμου, η οποία είναι ιδιαίτερα υψηλή στην περιοχή του Ελαιώνα στα δυτικά του Δήμου. Αντίθετα, οι χώροι πρασίνου συμβάλλουν στη διατήρηση των αντίστοιχων γειτονιών της Αθήνας σε πολύ χαμηλότερες θερμοκρασίες.

Εικόνα 10: Μέση ημερήσια θερμοκρασία επιφάνειας

Πηγή δεδομένων: Athens Geoportal, Επεξεργασία: Norman Foster Institute - Athens Cohort, 2024

Το κλίμα της Αθήνας χαρακτηρίζεται ως υποτροπικό, μεσογειακό, με μακρές ζεστές και ξηρές καλοκαιρινές περιόδους και ήπιους χειμώνες, με μέτριες βροχοπτώσεις. Η μέση ετήσια θερμοκρασία είναι 17,7°C, βάσει των δεδομένων του μετεωρολογικού σταθμού Θησείου. Τα τελευταία χρόνια, το κέντρο του δήμου έχει παρουσιάσει αρκετά υψηλές θερμοκρασίες κατά την καλοκαιρινή περίοδο (μέγιστη 42,8°C τον Ιούλιο), ενώ από τον Δεκέμβριο μέχρι τον Μάρτιο η θερμοκρασία μπορεί να πέσει κάτω από το 0°C. Η μέση βροχόπτωση είναι σχετικά χαμηλή (378mm ετησίως), όπως και η ταχύτητα του ανέμου (περίπου 2m/s μέση ετήσια ταχύτητα ανέμου). Σύμφωνα με το Περιφερειακό Σχέδιο Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή (RCPA, 2020) και δύο μελλοντικά σενάρια παγκόσμιας θέρμανσης, το μετριοπαθές (RCP4.5) και το ακραίο (RCP8.5), οι ακόλουθες αλλαγές στις κλιματικές παραμέτρους αναμένονται στην Αθήνα για την περίοδο 2031-2050 σε σύγκριση με την περίοδο αναφοράς (1981-2000). Ο παρακάτω χάρτης απεικονίζει τις περιοχές με υψηλές θερμοκρασίες εδάφους εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου.

Εικόνα 11: Περιοχές υψηλής θερμοκρασίας εδάφους

Πηγή: Τμήμα Διαχείρισης Γεωχωρικών Δεδομένων Πόλεως-GIS Δήμου Αθηναίων

Η αναμενόμενη αύξηση της μέσης ετήσιας θερμοκρασίας στην πόλη μπορεί να επεκτείνει την τουριστική περίοδο στην Αθήνα, διευρύνοντας τον κύκλο ζωής του «προϊόντος» της (πολιτισμός, φύση, ιστορία, γαστρονομία). Ωστόσο, όταν η

θερμοκρασία αυξάνεται, κατά τους πολύ ζεστούς μήνες (Ιούλιο και Αύγουστο), αναμένεται μείωση της τουριστικής κίνησης στην Αθήνα, ειδικά όσον αφορά την εμπορική κίνηση και τις διανυκτερεύσεις στην πόλη. Επιπλέον, οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής αναμένεται να αυξήσουν τη ζήτηση ενέργειας για ψύξη και να αυξήσουν τις τιμές των βασικών αγαθών (ενέργεια, νερό, είδη πρώτης ανάγκης), οδηγώντας σε υψηλότερο κόστος ζωής. Αντίστοιχα, ο κίνδυνος πλημμύρας είναι επίσης εντεινόμενος, ειδικά για ορισμένες περιοχές του Δήμου.

2.12.2 Ποιότητα ατμόσφαιρας

Η ατμοσφαιρική ρύπανση στις αστικές περιοχές αποτελεί σημαντικό περιβαλλοντικό κίνδυνο για τη δημόσια υγεία, καθώς οι ατμοσφαιρικοί ρύποι ανθρωπογενούς και φυσικής προέλευσης επηρεάζουν την ποιότητα της ατμόσφαιρας. Στην περιοχή της Αθήνας υπάρχουν πολλοί παράγοντες που καθορίζουν τα επίπεδα της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, όπως οι μετεωρολογικές συνθήκες, η συγκέντρωση του πληθυσμού και μεγάλου αριθμού πηγών ρύπανσης, ο ιστός της πόλης και η συνέργεια μεταξύ των ρυπογόνων χημικών ουσιών.

Η πόλη της Αθήνας βρίσκεται εντός του λεκανοπεδίου Αττικής και περιβάλλεται από τα όρη Αιγάλεω (Δ), Πάρνηθα (Β), Πεντέλη (ΒΑ) και Υμηττό (Α) ενώ νότια βρέχεται από το Σαρωνικό Κόλπο. Η ιδιαίτερη αυτή γεωμορφολογία ευνοεί το σχηματισμό θερμοκρασιακών αναστροφών. Η θερμοκρασιακή αναστροφή δημιουργεί μία σταθεροποιημένη κατάσταση στην ατμόσφαιρα και μπλοκάρει την κίνηση των αερίων μαζών. Ως αποτέλεσμα, οι αέριοι ρύποι εγκλωβίζονται στην ατμόσφαιρα και δημιουργούνται περιστατικά ατμοσφαιρικής ρύπανσης. Χαρακτηριστικό παράδειγμα, το φαινόμενο της αιθαλομίχλης που οφείλεται στην καύση ακατάλληλων υλικών σε εστίες καύσης (τζάκια) που παράγουν αιθάλη, η οποία εγκλωβίζεται στην ατμόσφαιρα λόγω θερμοκρασιακής αναστροφής. Επιπλέον, λόγω της έντονης ηλιοφάνειας κατά τους θερινούς μήνες, εμφανίζονται συχνά επεισόδια φωτοχημικής ρύπανσης, κατά τα οποία πρωτογενείς ρύποι της ατμόσφαιρας όπως το μονοξείδιο του άνθρακα και τα οξειδία του αζώτου αντιδρούν με τη βοήθεια της ηλιακής ακτινοβολίας και παράγουν δευτερογενείς ρύπους όπως το όζον στα χαμηλότερα στρώματα της ατμόσφαιρας. Επίσης, η Αθήνα επηρεάζεται έντονα από το φαινόμενο της αστικής θερμικής νησίδας. Το φαινόμενο αυτό αφορά στην εμφάνιση υψηλότερων θερμοκρασιών σε περιοχές της πόλης όπου υπάρχει πυκνή δόμηση, έλλειψη πρασίνου και αδυναμία κίνησης του αέρα σε σχέση με γειτονικές περιοχές. Τα δυτικά τμήματα του Δήμου Αθηναίων κατά τις ημέρες υψηλών θερμοκρασιών εμφανίζουν θερμοκρασιακή διαφορά σε σχέση με άλλα τμήματα της πόλης της τάξης των 3-4° C κατά μέσο όρο. Η διαφορά αυτή αυξάνει δραματικά το αίσθημα δυσφορίας των κατοίκων των συγκεκριμένων περιοχών της πόλης.

Η ποιότητα της ατμόσφαιρας στην περιοχή της Αττικής καταμετράται από ένα δίκτυο σταθμών μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης που την ευθύνη λειτουργίας τους έχει το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Η μέτρηση των ρύπων γίνεται σε συνεχή βάση καθ' όλη τη διάρκεια του 24ώρου. Οι μετρούμενοι ρύποι είναι οι εξής:

- Μονοξειδίο του άνθρακα (CO)
- Οξειδία του αζώτου (NO, NO₂)
- Όζον (O₃)
- Διοξειδίο του θείου (SO₂)
- Αιωρούμενα σωματίδια (AS₁₀¹-AS_{2,5}²)
- Βενζόλιο (C₆H₆)
- Βαρέα μέταλλα

Σύμφωνα με την Ετήσια Έκθεση Ποιότητας της Ατμόσφαιρας του Τμήματος Ποιότητας της Ατμόσφαιρας της Διεύθυνσης Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας Ατμόσφαιρας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας για το έτος 2019, η διαχρονική μεταβολή των τιμών δείχνει ότι παρόλο που υπάρχουν αυξομειώσεις των μέσων ετήσιων τιμών ρύπανσης από χρόνο σε χρόνο, υπάρχει πτωτική τάση ή τάση σταθεροποίησης ανάλογα με το ρύπο. Η εξέλιξη αυτή μπορεί να αποδοθεί σε πολλούς παράγοντες, όπως στην τεχνολογική αναβάθμιση του στόλου των Ι.Χ. αυτοκινήτων και των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς, στην εφαρμογή του μέτρου της κάρτας ελέγχου καυσαερίων και των ελέγχων στα ΚΤΕΟ, στα μέτρα ελέγχου εκπομπής ρύπων από διάφορες πηγές, στη χρήση καυσίμων με καλύτερες τεχνικές προδιαγραφές, στη λειτουργία των μέσων σταθερής τροχιάς, στη διευκόλυνση της κυκλοφορίας των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς, στη διείσδυση του φυσικού αερίου στον οικιακό, βιομηχανικό και τριτογενή τομέα και στην ολοκλήρωση των μεγάλων κυκλοφοριακών έργων. Ειδικότερα, παρουσιάζεται τάση μείωσης των τιμών του μονοξειδίου του άνθρακα, του διοξειδίου του θείου και του βενζολίου. Επίσης, υπάρχει τάση μικρής μείωσης των τιμών του μονοξειδίου του αζώτου, ενώ για το διοξειδίο του αζώτου υπάρχει τάση μείωσης ή σταθεροποίησης των τιμών. Μία τάση σταθεροποίησης των τιμών επίσης παρατηρείται για το όζον με έντονη διακύμανση από έτος σε έτος σε κάποιους σταθμούς, λόγω της φύσης του ρύπου (δευτερογενής ρύπος με μεγάλο χρόνο παραμονής στην τροπόσφαιρα και φαινόμενο μεταφοράς από την στρατόσφαιρα). Μικρή τάση μείωσης των τιμών ή σταθεροποίηση παρατηρείται και για τα αιωρούμενα σωματίδια.

Οι πρωτογενείς ρύποι (CO, NO, SO₂, C₆H₆) παρουσιάζουν μεγαλύτερες τιμές κατά τους χειμερινούς μήνες που οφείλονται σε παράγοντες όπως η λειτουργία της κεντρικής θέρμανσης, η καύση βιομάζας για θέρμανση και η εντονότερη κυκλοφορία που παρατηρείται κατά τους χειμερινούς μήνες. Το όζον (O₃) παρουσιάζει μεγαλύτερες τιμές κατά τη θερινή περίοδο του έτους λόγω της αυξημένης ηλιοφάνειας. Το διοξειδίο του αζώτου (NO₂) παρουσιάζει μέγιστη τιμή τον Μάιο-Ιούνιο λόγω της μεγάλης συχνότητας ισχυρών θερμοκρασιακών αναστροφών και της μέγιστης διάρκειας ηλιοφάνειας. Η μηνιαία μεταβολή των τιμών των αιωρούμενων σωματιδίων ποικίλει από σταθμό σε σταθμό και παρουσιάζουν αύξηση κατά τη χειμερινή περίοδο του έτους λόγω της αυξημένης χρήσης βιομάζας ως θερμαντικού μέσου.

2.12.3 Ο στόχος για Κλιματική Ουδετερότητα έως το 2030

Ο στόχος για κλιματική ουδετερότητα έως το 2030 μπορεί να επιτευχθεί κυρίως μέσω εκτεταμένων μειώσεων των εκπομπών ΕΑΘ σε όλους τους τομείς με υψηλή ένταση στο Δήμο Αθηνών, όπως η παροχή ενέργειας, το δομημένο περιβάλλον, οι μεταφορές και η κινητικότητα, και τα απορρίμματα. Σύμφωνα με τον ορισμό της κλιματικής ουδετερότητας που ακολουθεί η Αποστολή για τις Πόλεις, ο στόχος για τις μειώσεις των ΕΑΘ ορίζεται στο 80% σε σύγκριση με ένα σενάριο "Συνήθους Πρακτικής"—δηλαδή, υποθέτοντας ότι ο Δήμος δεν ανέπτυξε καμία περαιτέρω πολιτική για το κλίμα μετά το 2019. Για το υπόλοιπο 20% των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου μπορούν να εφαρμοστούν λύσεις που βασίζονται στη φύση, με την επέκταση της πράσινης υποδομής της πόλης και των δραστηριοτήτων αναδάσωσης/αναδάσωσης. Ο στόχος της κλιματικής ουδετερότητας καλύπτει όλα τα διοικητικά εδάφη του Δήμου και όλες τις πηγές εκπομπών αερίων, τους τομείς και τις σχετικές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου. Επιπλέον, δεν περιλαμβάνονται εγκαταστάσεις που συμμετέχουν στο Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών (ETS), όπως εργοστάσια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ή βιομηχανίες, εντός των γεωγραφικών ορίων της πόλης.

Εκτός από το να επιτρέψει στην Αθήνα να γίνει πρωτοπόρος στην καταπολέμηση της κλιματικής κρίσης, η επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2030 θα προσφέρει στην πόλη σημαντικά περιβαλλοντικά, κοινωνικά και οικονομικά οφέλη. Με τη χρήση περισσότερης ανανεώσιμης ενέργειας, όπως η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων στις στέγες ή η υποστήριξη ενεργειακών κοινοτήτων στην περιοχή, ο Δήμος θα μειώσει το ενεργειακό του κόστος και θα προστατεύσει τους πολίτες του από την αστάθεια αυτού του κόστους, καθώς και θα υποστηρίξει τη δημιουργία πράσινων θέσεων εργασίας (π.χ. στην εγκατάσταση και συντήρηση φωτοβολταϊκών συστημάτων). Ομοίως, οι ενεργειακές αναβαθμίσεις των κτιρίων σε όλη την πόλη μπορούν να μειώσουν το ενεργειακό κόστος για τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις, να μειώσουν τη ζήτηση θέρμανσης και ηλεκτρισμού για κλιματισμό και να συμβάλουν στον μετριασμό των κινδύνων υγείας που σχετίζονται με τη θερμότητα μέσω καλύτερων συνθηκών στο δομημένο περιβάλλον. Εκτός από τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από τις μεταφορές, η μείωση της κυκλοφορίας των αυτοκινήτων θα βελτιώσει σημαντικά την ποιότητα του αέρα της πόλης καθώς και την προσβασιμότητα και την ασφάλεια για τους πεζούς και τους ποδηλάτες. Η αντιμετώπιση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από τα απορρίμματα μέσω ανακύκλωσης και κομποστοποίησης μπορεί να οδηγήσει σε μείωση του κόστους διάθεσης απορριμμάτων για τον δήμο και καθαρότερους δρόμους στην πόλη, ενώ η φύτευση περισσότερων δέντρων και η επένδυση στην πράσινη υποδομή της πόλης θα μετριάσει τους κινδύνους από την ακραία ζέστη και τις πλημμύρες.

Επιπλέον, πολλές ευκαιρίες νέας χρηματοδότησης από την Ε.Ε. και προσκλήσεις για συμμετοχή σε πολλά έργα και δράσεις καινοτομίας έχουν ανοίξει τον δρόμο για την αναβάθμιση του Δήμου στην πράσινη καινοτομία και την προσέλκυση περαιτέρω επενδύσεων σε αυτούς τους τομείς, ενώ ήδη υπάρχει μεγάλο ενδιαφέρον για συνεργασίες και συμμετοχή σε καινοτόμα σχήματα χρηματοδοτικών μέσων. Τέλος, ο Δήμος θα λάβει εκτενή και προσαρμοσμένη υποστήριξη από το

πρόγραμμα NetZeroCities και θα επωφεληθεί από προγράμματα δικτύωσης και ανταλλαγής γνώσεων με άλλες ηγετικές ευρωπαϊκές πόλεις.

Σε αυτό το πλαίσιο, εκπονήθηκε το Κλιματικό Σύμφωνο Πόλης της Αθήνας, το οποίο βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στο Σχέδιο Δράσης για το Κλίμα του 2022, καθώς και σε πληροφορίες που προέκυψαν από δραστηριότητες εμπλοκής κατά την τελευταία δεκαετία με ενδιαφερόμενους φορείς από την Αθήνα και τα δίκτυα και τις πρωτοβουλίες στις οποίες συμμετέχει η Αθήνα. Το Σύμφωνο αυξάνει σημαντικά τη φιλοδοξία του προηγούμενου σχεδίου, φέρνοντας τον στόχο για κλιματική ουδετερότητα από το 2050 νωρίτερα στο 2030, μαζί με ένα ενημερωμένο σύνολο στόχων και ένα χαρτοφυλάκιο δράσεων για την επίτευξη αυτού του στόχου. Η ανάπτυξη του Συμφώνου υποστηρίζεται από το χρηματοδοτούμενο από την Ε.Ε. έργο NetZeroCities, το οποίο έχει αναπτύξει και λειτουργήσει μια εκτεταμένη διαδικασία για την υποστήριξη των πόλεων που ξεκινούν το ταξίδι τους στην Αποστολή για τις Πόλεις. Αν και η διαδικασία σύνταξης του Συμβολαίου ήταν σύντομη, πραγματοποιήθηκαν αρκετές σημαντικές δραστηριότητες διαβούλευσης με τους ενδιαφερόμενους, συμπεριλαμβανομένων δύο Κλιματικών Φόρουμ τον Μάιο και τον Ιούλιο του 2024, καθώς και μια διαδικασία διαβούλευσης εντός όλων των επτά δημοτικών μονάδων. Αυτές οι δραστηριότητες θα συνεχιστούν, καθώς το Κλιματικό Σύμφωνο Πόλης είναι ένα ζωντανό έγγραφο που θα ενημερώνεται περαιτέρω στο μέλλον.

2.12.4 Δίκτυο Συνεργασίας για την Κλιματική Ουδετερότητα ΕΟΕΣ-CLIMANET

Στο πλαίσιο του οράματος του Δήμου Αθηναίων για μια βιώσιμη, σύγχρονη και ανθρακικά ουδέτερη πόλη, η Δημοτική Αρχή συμμετέχει ενεργά στο CLIMANET GR-CY, το πρώτο διακρατικό Δίκτυο Συνεργασίας για την Κλιματική Ουδετερότητα των Πόλεων Ελλάδας και Κύπρου, που έχει τη νομική μορφή Ευρωπαϊκού Ομίλου Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΟΕΣ).

Ο ΕΟΕΣ CLIMANET συστάθηκε επίσημα στις 4 Απριλίου 2025 και εγκρίθηκε από το Πρωτοδικείο Αθηνών την 1η Αυγούστου 2025, έπειτα από συντονισμένες ενέργειες των συμμετεχόντων δήμων και την αναθεώρηση του καταστατικού του. Στο Δίκτυο συμμετέχουν επτά πόλεις με σημαντικό ρόλο στην πράσινη μετάβαση: Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Ιωάννινα, Καλαμάτα, Κοζάνη, Τρίκαλα και Λεμεσός, όλες ενταγμένες στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα “100 Κλιματικά Ουδέτερες και Έξυπνες Πόλεις έως το 2030” της Ευρωπαϊκής Αποστολής “Mission Cities”, έχοντας ήδη λάβει τη «Mission Label» από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Το CLIMANET δημιουργήθηκε ως μηχανισμός κοινής δράσης, τεχνικής υποστήριξης και πολιτικής συνεργασίας των πόλεων-μελών, με στόχο την επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2030 και τη μετάβαση σε έξυπνα, ανθεκτικά και βιώσιμα αστικά περιβάλλοντα. Βασικοί άξονες του Δικτύου είναι:

1. η ανάπτυξη ενιαίων προτύπων πολιτικής και παρεμβάσεων στους θεματικούς πυλώνες της κλιματικής ουδετερότητας:

- Ενέργεια και Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας
 - Βιώσιμη Αστική Κινητικότητα και CityLogistics
 - Διαχείριση και Μείωση Αποβλήτων
 - Πολεοδομικές ρυθμίσεις και Χρήσεις Γης
 - Αστικό και Φυσικό Περιβάλλον
 - Έξυπνη Πόλη και Πολυεπίπεδη Διακυβέρνηση
2. η ανταλλαγή τεχνογνωσίας και βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των μελών, με έμφαση στην προώθηση της καινοτομίας, των «πράσινων» επενδύσεων και της κοινωνικής συνοχής.
 3. ο σχεδιασμός κοινών έργων και παρεμβάσεων, που θα ενισχύουν την ανθεκτικότητα των πόλεων και θα μειώνουν το ανθρακικό τους αποτύπωμα.
 4. η διευκόλυνση της διασυνοριακής συνεργασίας Ελλάδας – Κύπρου μέσω ενιαίων πολιτικών και μηχανισμών χρηματοδότησης (π.χ. Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, Ταμείο Καινοτομίας, EUI).

Ο Δήμος Αθηναίων έχει κομβικό ρόλο στη λειτουργία του CLIMANET, ως πρωτεύουσα και μεγαλύτερος δήμος της χώρας, παρέχοντας τεχνική και επιστημονική συνδρομή στους εταίρους και προωθώντας πιλοτικές λύσεις για την αστική προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή. Η συμμετοχή του εντάσσεται στρατηγικά στις αναπτυξιακές προτεραιότητες του Επιχειρησιακού Προγράμματος για «Πράσινη Πόλη-Κλιματική Οικοδόμηση» και υποστηρίζει την υλοποίηση του οδικού χάρτη για την κλιματική ουδετερότητα του Δήμου έως το 2030. Μέσω του CLIMANET, ο Δήμος Αθηναίων θα μπορεί να:

- συμμετέχει σε κοινές προσκλήσεις ευρωπαϊκών προγραμμάτων (π.χ. Horizon Europe, EUI, Life Cities Mission),
- επωφελείται από τον Μηχανισμό Ταχείας Μελετητικής και Αδειοδοτικής Ωρίμανσης Έργων, ο οποίος παρέχει τεχνική υποστήριξη σε πράσινες επενδύσεις και ολοκληρωμένα σχέδια στους τομείς ενέργειας, κινητικότητας και κυκλικής οικονομίας,
- προωθεί την πράσινη μετάβαση μέσω ενεργειακών παρεμβάσεων σε δημόσια κτίρια, ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, αστικού πρασινισμού και τεχνολογιών έξυπνης πόλης,
- ενισχύει την αστική ανθεκτικότητα απέναντι σε ακραία φυσικά φαινόμενα (καύσωνες, θερμικές νησίδες, έντονες βροχοπτώσεις), μέσω ενιαίας μεθοδολογίας και τυποποίησης προτύπων έργων.

Το CLIMANET παρέχει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο υποστήριξης που περιλαμβάνει:

- τεχνική και επιστημονική υποστήριξη για την ωρίμανση και υλοποίηση έργων κλιματικής ουδετερότητας,
- συντονισμό πολιτικών και χωρικού σχεδιασμού μεταξύ των πόλεων,
- διαρκή καταγραφή προόδου και παρακολούθηση δεικτών (KPI's) μέσω ενιαίου συστήματος διακυβέρνησης,
- εκπαίδευση στελεχών και ενδυνάμωση τοπικών κοινωνιών, μέσα από προγράμματα δεξιοτήτων, ενημέρωσης και συμμετοχικού σχεδιασμού,

- ανοικτή πρόσβαση σε δεδομένα και αποτελέσματα, προάγοντας τη διαφάνεια και την ενεργή εμπλοκή πολιτών και φορέων.

Τα αναμενόμενα αποτελέσματα και δείκτες αποτυπώνονται παρακάτω:

- μείωση του ανθρακικού αποτυπώματος του Δήμου κατά τουλάχιστον 40 % έως το 2030
- δημιουργία ενιαίου Μηχανισμού Ωρίμανσης και Χρηματοδότησης πράσινων έργων
- συμμετοχή του Δήμου Αθηναίων σε τουλάχιστον 10 διακρατικές πρωτοβουλίες έρευνας και καινοτομίας
- ανάπτυξη πιλοτικών παρεμβάσεων σε ενέργεια, κινητικότητα και πράσινες υποδομές σε συνεργασία με τους άλλους δήμους του Δικτύου
- ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας του Δήμου για την εφαρμογή πολιτικών κλιματικής ουδετερότητας μέσω εκπαίδευσης και τεχνικής βοήθειας

Η ένταξη του Δήμου Αθηναίων στο CLIMANET ενισχύει ουσιαστικά τις στρατηγικές προτεραιότητες του Επιχειρησιακού Προγράμματος για κλιματική προσαρμογή και ανθεκτικότητα, μέσω της εφαρμογής πολιτικών μείωσης εκπομπών και πράσινων υποδομών, για έξυπνη πόλη και ψηφιακή μετάβαση, καθώς το CLIMANET αξιοποιεί τεχνολογίες παρακολούθησης και διαχείρισης δεδομένων σε επίπεδο πόλης, καθώς και για πολυεπίπεδη διακυβέρνηση και συνεργασίες, προάγοντας τη συντονισμένη δράση με άλλους δήμους και ευρωπαϊκούς θεσμούς.

Η συνεργασία στο πλαίσιο του CLIMANET θα παρακολουθείται με σαφές χρονοδιάγραμμα, υπεύθυνες υπηρεσίες και οικονομική τεκμηρίωση, ώστε τα αποτελέσματα να ενσωματώνονται στη συνολική αποτίμηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος. Η συμμετοχή του Δήμου Αθηναίων στο CLIMANET σηματοδοτεί μια νέα εποχή διακυβέρνησης για την πόλη, με διεθνή δικτύωση, πράσινη καινοτομία και ολοκληρωμένες λύσεις κλιματικής ουδετερότητας. Πρόκειται για ένα πρόγραμμα πλαίσιο που ενώνει την τεχνική γνώση, την πολιτική βούληση και τη συμμετοχή των πολιτών για να διαμορφώσει την Αθήνα ως μια πόλη πιο πράσινη, ανθεκτική και κλιματικά ουδέτερη έως το 2030.

2.12.5 Συμμαχία των Γαλάζιων Πόλεων

Η Αθήνα είναι η πρώτη πόλη παγκοσμίως που εντάσσεται στη Συμμαχία των Γαλάζιων Πόλεων (Blue Cities Alliance), υπό την αιγίδα της οργάνωσης Oceans 2050, που ίδρυσε η Αλεξάνδρα Κουστώ, εγγονή του Ζακ-Ιβ Κουστώ. Αυτό το γεγονός είναι ιδιαίτερα σημαντικό για το προφίλ του Δήμου Αθηναίων γιατί συνδέει την Αθήνα με μια παγκόσμια περιβαλλοντική πρωτοβουλία υψηλού κύρους με την υπογραφή του Μανιφέστου των Γαλάζιων Πόλεων. Η πράξη αυτή δεν είναι απλώς συμβολική-τοποθετεί την Αθήνα στο διεθνές προσκήνιο της κλιματικής δράσης, αναδεικνύοντάς την ως παράδειγμα βιώσιμης, “γαλάζιας” ανάπτυξης και υπεύθυνης αστικής πολιτικής. Η περιβαλλοντική υπευθυνότητα και η υπερηφάνεια της πόλης μπορούν να συνυπάρχουν δείχνοντας πως η πράσινη μετάβαση δεν είναι εμπόδιο

στην οικονομική ανάπτυξη αλλά νέα ευκαιρία για καινοτομία, επενδύσεις και συμμετοχή των πολιτών.

Η Συμμαχία των Γαλάζιων Πόλεων φέρνει κοντά δήμους, επιχειρήσεις, επιστήμονες, ΜΚΟ και πολίτες, με στόχο:

- την αναγέννηση των ωκεανών και των παράκτιων περιοχών,
- την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των πόλεων,
- και τη δημιουργία ενός νέου προτύπου “οικολογικής υπερηφάνειας”.

Η συμμετοχή της Αθήνας ενισχύει την διεθνή εικόνα της πόλης ως “πράσινης” και καινοτόμου μητρόπολης, συνδέεται άμεσα με τους στρατηγικούς άξονες του Επιχειρησιακού Προγράμματος 2024-2028 (βιώσιμη ανάπτυξη, ανθεκτικότητα, συμμετοχή πολιτών) και αποτελεί παράδειγμα “διπλωματίας των πόλεων” που μπορεί να αξιοποιηθεί επικοινωνιακά και πολιτικά.

2.12.6 Έργο “Cooling Havens”

Το έργο “Cooling Havens” είναι μια στοχευμένη και καινοτόμος πολεοδομική παρέμβαση με επίκεντρο την ενίσχυση της ανθεκτικότητας της πόλης της Αθήνας στις συνέπειες της κλιματικής κρίσης-ιδίως τους καύσωνες, τη θερμική επιβάρυνση και τα φαινόμενα έντονων βροχοπτώσεων. Σύμφωνα με την αξιολόγηση της πόλης, η Αθήνα συγκαταλέγεται ανάμεσα στις πλέον ευάλωτες ευρωπαϊκές πρωτεύουσες σε ζητήματα καύσωνα και ξηρασίας.

Το έργο σχεδιάζεται και υλοποιείται από τον Δήμο Αθηναίων σε συνεργασία με εταίρους από ερευνητικά κέντρα, καινοτόμες εταιρείες και οργανισμούς της κοινωνίας των πολιτών. Το έργο ξεκίνησε στις 01/12/2024 και προβλέπεται να ολοκληρωθεί στις 31/05/2028. Ο προϋπολογισμός του ανέρχεται σε περίπου 6.248.416,80€ με συγχρηματοδότηση 80% από το πρόγραμμα European Urban Initiative – InnovativeActions.

Οι βασικοί στόχοι του προγράμματος είναι οι εξής:

1. δημιουργία «Σημείων Δροσισμού» σε επιλεγμένες γειτονίες της πόλης μέσω μπλε (νερό) και πράσινων υποδομών, που μειώνουν την τοπική θερμοκρασία, βελτιώνουν μικροκλίμα, μειώνουν το φαινόμενο της αστικής θερμικής νησίδας και συμβάλλουν στον μετριασμό κινδύνων από καύσωνα και έντονες βροχοπτώσεις
2. ενσωμάτωση υδατο-ευαίσθητου αστικού σχεδιασμού («water-sensitive urban design») στον δημόσιο χώρο και στις υποδομές του αστικού περιβάλλοντος, με συστήματα συλλογής βρόχινου νερού, κήπους βροχής, κανάλια διήθησης, αισθητήρες περιβαλλοντικής παρακολούθησης (IoT)
3. ενεργοποίηση κοινοτικής συμμετοχής, ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης: οι χώροι δεν λειτουργούν απλώς ως τεχνικές παρεμβάσεις, αλλά και ως κόμβοι εκπαίδευσης, δημιουργίας δεξιοτήτων (π.χ. κατάρτιση δημοτικών υπαλλήλων και ευάλωτων κοινωνικών ομάδων) και πολιτιστικών δράσεων

4. μεταφορά γνώσης και καινοτομίας:ανάπτυξη «ανοικτής πύλης δεδομένων» (opendataportal) και πλατφόρμας παρακολούθησης που επιτρέπει στη δημοτική αρχή να λαμβάνει τεκμηριωμένες αποφάσεις, αλλά και τη μεταφορά της καλής πρακτικής σε άλλες πόλεις/μεσαίου μεγέθους δήμους

Το έργο αφορά έξι (6) σημεία παρέμβασης δροσισμού στην πόλη της Αθήνας, σε διαφορετικού τύπου αστικό περιβάλλον — από πάρκα έως πλατείες — ώστε να καλυφθεί ένα ευρύ φάσμα γειτονιών και κοινωνικών συνθηκών, φέρνοντας περισσότερο νερό, πράσινο και καινοτόμες λύσεις μέσα στον αστικό ιστό. Συγκεκριμένα:

- Πάρκο Ιλισίων – Ιλίσια
- Χώρος πρασίνου Αγ. Λαύρας (Σταθμός ΗΣΑΠ) – Άνω Πατήσια
- Πλατεία Λακωνίας – Αμπελόκηποι
- Πλατεία Ράμνες – Κολωνός / Μεταξουργείο
- Πάρκο Αγ. Νικολάου Πευκακίων – Νεάπολη / Εξάρχεια
- Φωκίωνος Νέγρη – Κυψέλη

Εικόνα 12: Σημεία παρέμβασης δροσισμού στην πόλη της Αθήνας

Πηγή: Ιστοσελίδα www.coolinghavens.eu/urban-intervention-areas/

Η επιλογή των περιοχών βασίστηκε σε κριτήρια όπως η αστική πυκνότητα, η έλλειψη πρασίνου και μπλε υποδομών, η κοινωνική ευαλωτότητα και η δυνατότητα τεχνικής εφαρμογής υποδομών συλλογής/εναλλακτικής διαχείρισης νερού. Με την υλοποίηση του έργου προβλέπονται τα εξής αποτελέσματα:

- μείωση της τοπικής θερμοκρασίας στις περιοχές παρέμβασης έως και $\approx 5^{\circ}\text{C}$ κατά τις ημέρες καύσωνα
- συγκράτηση πάνω από 70% του βρόχινου νερού κατά τη διάρκεια έντονων βροχοπτώσεων, μέσω των νέων υποδομών
- δημιουργία περισσότερων από 8.000m² νέων “μπλε και πράσινων” υποδομών στον αστικό ιστό
- ενεργοποίηση εκπαιδευτικών / συμμετοχικών δράσεων: εργαστήρια, σχολεία, κατάρτιση τουλάχιστον 40 ατόμων από ευάλωτες ομάδες, και 25 δημοτικών υπαλλήλων
- διάδοση και μεταφορά του μοντέλου σε άλλες πόλεις/περιφέρειες, μέσω συνεργασιών με δήμους στο εξωτερικό

Το έργο «CoolingHavens» εντάσσεται άμεσα στις κατευθύνσεις του Επιχειρησιακού Προγράμματος 2024-2028, καθώς:

- ενισχύει τον στόχο για «κλιματική προσαρμογή και ανθεκτικότητα» με έργο που στοχεύει στη μείωση επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και στην αύξηση της ευελιξίας της πόλης
- συνάδει με τις προτεραιότητες για «πράσινη και μπλε υποδομή» (green&blueinfrastructure) και «έξυπνη πόλη/δεδομένα» (smartcity / data-driven governance)
- ενισχύει τη συμμετοχική τοπική διακυβέρνηση, αφού η διαμόρφωση των χώρων γίνεται με διαδικασίες συν-σχεδιασμού με τους πολίτες, τις τοπικές κοινότητες, σχολεία και φορείς
- υποστηρίζει τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και δεξιοτήτων σε τοπικό επίπεδο (π.χ. κατάρτιση ευάλωτων ομάδων), συμβάλλοντας έτσι και στην κοινωνική διάσταση της βιώσιμης ανάπτυξης
- προάγει την καινοτομία και τη μεταφορά τεχνογνωσίας, καθιστώντας την Αθήνα πρότυπο σε ευρωπαϊκό επίπεδο για αστικές λύσεις προσαρμογής στο κλίμα

Για τη βέλτιστη αξιοποίηση του έργου μέσα στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος, προτείνονται οι ακόλουθες ενέργειες:

- προσαρμογή των δεικτών του έργου ώστε να ενταχθούν στους δείκτες του προγράμματος (π.χ., « $^{\circ}\text{C}$ μείωση θερμοκρασίας», «m² νέας πράσινης/μπλε υποδομής», «αριθμός συμμετεχόντων σε εκπαιδευτικές δράσεις», «% συγκράτησης βρόχινου νερού»)
- σύνδεση με άλλες δράσεις του Δήμου, όπως δένδροφυτεύσεις, μείωση αδιαπέραστων επιφανειών, αναβάθμιση πλατειών, ώστε να διασφαλιστεί συνέργεια και μεγιστοποίηση του αποτελέσματος

- δημιουργία πλάνου παρακολούθησης και αξιολόγησης με χρήση των «έξυπνων» αισθητήρων και της πλατφόρμας ανοικτών δεδομένων του έργου, τα αποτελέσματα των οποίων να ενσωματωθούν στο σύστημα διαχείρισης του Δήμου
- ενίσχυση της επικοινωνίας και συμμετοχής, με ενημερωτικές δράσεις για τους κατοίκους των γειτονιών εφαρμογής, σχολεία, φορείς, ώστε η κοινωνική αποδοχή και συμμετοχή να είναι υψηλή
- μεταφορά τεχνογνωσίας και scaling up, ώστε μετά το πέρας της παρέμβασης να εξεταστεί επέκταση σε περισσότερες γειτονίες και αξιοποίηση του «μοντέλου» σε επόμενες φάσεις του προγράμματος

Το έργο “CoolingHavens” αποτελεί μια σημαντική πρωτοβουλία που ενσωματώνει τεχνολογία, φύση, συμμετοχική διαδικασία και κοινωνική διάσταση -και έρχεται να ενδυναμώσει το όραμα του Δήμου Αθηναίων για μια πόλη πιο πράσινη, πιο ανθεκτική και πιο φιλική στον άνθρωπο. Η ενσωμάτωσή του στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2024-2028 υπογραμμίζει τη δέσμευση της πόλης στην αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης και στην προστασία της ποιότητας ζωής των κατοίκων της.

2.12.7 Έργο Pilot Cities Programme “ASCEND”

Το ASCEND (AthensSuperblock) είναι ένα φιλόδοξο πιλοτικό έργο του Δήμου Αθηναίων, σχεδιασμένο για να δοκιμάσει μια συμμετοχική μετάβαση προς την κλιματική ουδετερότητα σε επίπεδο γειτονιάς. Στόχος του είναι η επιτάχυνση της πορείας της Αθήνας προς την κλιματική ουδετερότητα, βελτιώνοντας παράλληλα τη συνολική ποιότητα ζωής στην περιοχή εφαρμογής. Το έργο εντάσσεται στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Αποστολής για τις 100 Κλιματικά Ουδέτερες Πόλεις και χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Το πρόγραμμα χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Αποστολής για τις 100 Κλιματικά Ουδέτερες Πόλεις. Εντάσσεται στο πλαίσιο υλοποίησης του Ευρωπαϊκού προγράμματος Horizon 2020 Έρευνα και Καινοτομία.

Το ASCEND εφαρμόζεται πιλοτικά στην περιοχή της Κυψέλης, η οποία επιλέχθηκε λόγω του ότι είναι μια πολυπολιτισμική, κοινωνικά και οικονομικά ευάλωτη γειτονιά, ενώ ταυτόχρονα είναι η πιο πυκνοκατοικημένη περιοχή της Αθήνας. Η Κυψέλη χαρακτηρίζεται ως ζωντανός, πολιτισμικά πλούσιος αστικός ιστός, αλλά αντιμετωπίζει σοβαρές προκλήσεις όπως η έλλειψη πρασίνου, η κυκλοφοριακή συμφόρηση, τα μη ενεργειακά αποδοτικά κτήρια και οι ανεπαρκείς δημόσιες συγκοινωνίες.

Η παρέμβαση αφορά στη δημιουργία μιας «υπερ-γειτονιάς» (superblock), εμπνευσμένης από το μοντέλο της Βαρκελώνης. Συγκεκριμένα, η πιλοτική εφαρμογή αφορά την περιοχή που περικλείεται από τις οδούς Πατησίων, Λευκωσίας, Κύπρου και Κνωσού. Η εφαρμογή του μοντέλου στοχεύει στη βιώσιμη κινητικότητα, την ενίσχυση των δημόσιων χώρων και την ενεργειακή διαχείριση.

Στο πλαίσιο του έργου ASCEND, γύρω από την πλατεία Καραμανλάκη / Καλλιγιά, ξεκινώντας από το 21ο Δημοτικό Σχολείο, μέσα στο οποίο συντονίστηκαν παρεμβάσεις όπως νέα φωτιστικά εξοικονόμησης ενέργειας LED, φωτοβολταϊκά, σταθμούς μέτρησης θερμοκρασιών και ρύπων, φύτευση στην ταράτσα, συλλογή βρόχινου νερού και δημιουργία λαχανόκηπου ανταποκρινόμενοι στο σχέδιο της εκπαιδευτικής κοινότητας, αυτές οι δράσεις συνδέονται με παρεμβάσεις στη γειτονιά, για να γίνει πιο πράσινη, καθαρή, όμορφη και κλιματικά ουδέτερη. Ήδη φυτεύτηκαν νέα φυτά στην πλατεία, και μπήκαν κάδοι ανακύκλωσης και κομποστοποίησης. Μόλις ολοκληρωθούν τα έργα στα πεζοδρόμια, από το έτος 2026, ο Δήμος Αθηναίων πρόκειται να συνεργαστεί με τους κατοίκους για την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής στη γειτονιά και για την δημιουργία μιας ενεργειακής κοινότητας, που θα μπορεί να ενώσει τα σχολεία και τη γειτονιά σε μια συλλογική δράση για το κλίμα και την ενέργεια προς όφελος των κατοίκων.

Το έργο ASCEND ενσωματώνει παρεμβάσεις στους κρίσιμους τομείς της ενέργειας, της κινητικότητας και των πράσινων υποδομών, με στόχο τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου:

1. Ενέργεια και Κλιματική Ανθεκτικότητα

Στον ενεργειακό τομέα, το έργο επικεντρώνεται στην προώθηση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ). Οι βασικές δράσεις περιλαμβάνουν:

- εγκαταστάσεις φωτοβολταϊκών συστημάτων σε στέγες σχολείων
- αξιοποίηση του εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού (virtualnetmetering) για την αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας
- δοκιμή της δημιουργίας μιας τοπικής ενεργειακής κοινότητας
- ανάπτυξη έξυπνων ενεργειακών συστημάτων και έξυπνων δικτύων
- εκτεταμένες ανακαινίσεις κτηρίων (retrofitting) για βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση
- παρακολούθηση σε πραγματικό χρόνο της κατανάλωσης ενέργειας
- το πιλοτικό πρόγραμμα αντιμετωπίζει την ενεργειακή φτώχεια, υποστηριζόμενο από το νεοσύστατο Δημοτικό Γραφείο Αντιμετώπισης της Ενεργειακής Φτώχειας

2. Κινητικότητα και Μεταφορές

Για τη βιώσιμη κινητικότητα, το έργο εφαρμόζει το μοντέλο της υπερ-γειτονιάς. Οι παρεμβάσεις περιλαμβάνουν:

- δημιουργία περιοχών με προτεραιότητα στους πεζούς
- παροχή κινήτρων για ηλεκτρική μικροκινητικότητα
- επέκταση των ποδηλατοδρόμων και ενθάρρυνση της χρήσης ηλεκτρικών οχημάτων
- σκοπός είναι η μείωση των εκπομπών και της κυκλοφοριακής συμφόρησης

3. Πράσινες Υποδομές και Βιοποικιλότητα

Παρεμβάσεις για το αστικό πράσινο και τη βιοποικιλότητα θα ενισχύσουν την ανθεκτικότητα και θα βελτιώσουν την ποιότητα ζωής.

- Προβλέπονται πρωτοβουλίες δημιουργίας αστικών δασών (urbanreforestation) για την αύξηση των χώρων πρασίνου.
- Χρησιμοποιούνται εργαλεία ενισχυμένα με Τεχνητή Νοημοσύνη (TN) για την υποστήριξη αυτών των παρεμβάσεων.

Το ASCEND βασίζεται σε μια συμμετοχική και συμπεριληπτική προσέγγιση, στοχεύοντας σε μια δίκαιη κλιματική μετάβαση.

- Στη διαμόρφωση και εφαρμογή των λύσεων εμπλέκονται πολίτες, νέοι, γυναίκες, μετανάστες, συνεταιρισμοί, τοπικοί φορείς, η σχολική κοινότητα, καλλιτέχνες και ομάδες γειτονιάς.
- Το έργο αναπτύσσει καινοτομίες σε θέματα διακυβέρνησης και χρηματοδότησης, όπως η διερεύνηση δημιουργίας Δημοτικού Πράσινου Ομολόγου.
- Η προσέγγιση αυτή περιλαμβάνει μηχανισμούς ανατροφοδότησης (feedbackmechanisms) και συστήματα αναφοράς που επιτρέπουν στους κατοίκους να εκφράσουν τις απόψεις τους, τους φόβους τους, τις ελπίδες τους και να παρέχουν ανατροφοδότηση για τις λύσεις.

Το ASCEND ενισχύει και επεκτείνει τις υπάρχουσες στρατηγικές του Δήμου Αθηναίων, όπως η Στρατηγική Ανθεκτικότητας και τα Σχέδια Δράσης για το Κλίμα.

- Συντονιστής του έργου είναι ο Δήμος Αθηναίων, με εταίρους το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ) και τη ΔΑΕΜ Α.Ε..
- Το πρόγραμμα αποτελεί ένα μοντέλο για κλιματικά ουδέτερες γειτονιές/ζώνες που μπορεί να επεκταθεί και να αναπαραχθεί σε άλλες πόλεις της ΕΕ.
- Η προσέγγιση αυτή είναι μεταφέρσιμη, καθώς βασίζεται σε μια καινοτόμο προσέγγιση αστικής αναζωογόνησης μέσω πράσινων μετασχηματισμών, με συμμετοχικές μεθόδους και συλλογή δεδομένων με βάση μια bottom-up προσέγγιση. Ο Δήμος Αθηναίων επιδιώκει να μάθει από άλλες πόλεις τρόπους ολοκληρωμένου σχεδιασμού, εμπλοκής πολλαπλών ενδιαφερόμενων μερών και καινοτόμα χρηματοδοτικά εργαλεία.

Το ASCEND έχει ως στόχο τη διευκόλυνση της μετάβασης της Αθήνας στην κλιματική ουδετερότητα, μεταμορφώνοντας τις γειτονιές της μία προς μία, και αντιμετωπίζει πολλούς τομείς εκπομπών, όπως η κατανάλωση ηλεκτρικής και μη ηλεκτρικής ενέργειας κτιρίων, οι μεταφορές και η διαχείριση αποβλήτων.

Το πιλοτικό έργο ASCEND λειτουργεί ως ένας αστικός καταλύτης. Όπως ένας καταλύτης επιταχύνει μια χημική αντίδραση χωρίς να καταναλώνεται ο ίδιος, έτσι και το ASCEND, εφαρμόζοντας το μοντέλο της «υπερ-γειτονιάς» στην Κυψέλη, στοχεύει να επιταχύνει τον κλιματικό μετασχηματισμό ολόκληρης της Αθήνας, χρησιμοποιώντας μια μικρή, πυκνοκατοικημένη περιοχή ως εργαστήριο για καινοτόμες λύσεις σε ενέργεια, πράσινο και κινητικότητα, οι οποίες μπορούν στη συνέχεια να αναπαραχθούν σε μεγαλύτερη κλίμακα.

Πηγή: <https://www.cityofathens.gr/ascend-athens-superblock/>

2.12.8 Το ποδήλατο στο Δήμο Αθηναίων

Η Αθήνα εισέρχεται δυναμικά σε μια νέα εποχή βιώσιμης κινητικότητας και προετοιμάζεται να υιοθετήσει το ποδήλατο ως βασικό μέσο μετακίνησης, ακολουθώντας το ευρωπαϊκό πρότυπο για πράσινες, ανθεκτικές και ανθρώπινες πόλεις. Η πρόσφατη διάκριση της πόλης με το Mission LabelNetZero Cities, στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Αποστολής για κλιματικά ουδέτερες πόλεις έως το 2030, επιβεβαιώνει τη φιλοδοξία της Αθήνας να προχωρήσει με γρήγορα και αποφασιστικά βήματα. Η έγκαιρη ολοκλήρωση του Κλιματικού Συμφώνου και η συμμετοχή δεκάδων φορέων, συλλογικοτήτων και πολιτών συνιστούν σημαντικό θεμέλιο για μια νέα ποιοτική αλλαγή στις μετακινήσεις.

Σημαντικό τμήμα αυτής της προσπάθειας αποτελεί ο ολοκληρωμένος σχεδιασμός για το ποδήλατο. Η πόλη διαθέτει ήδη ενεργή ποδηλατική κοινότητα, με χιλιάδες πολίτες να χρησιμοποιούν καθημερινά το ποδήλατο, να συμμετέχουν σε γύρους και δράσεις, αλλά και να διεκδικούν ασφαλείς υποδομές. Η διεθνής εμπειρία από πόλεις όπως η Κοπεγχάγη, το Άμστερνταμ και το Παρίσι αποδεικνύει ότι η μετάβαση από το αυτοκίνητο στο ποδήλατο δεν είναι ουτοπία αλλά αποτέλεσμα πολιτικής βούλησης, κοινωνικής κινητοποίησης και συστηματικού σχεδιασμού. Η Αθήνα φιλοδοξεί να ακολουθήσει τον ίδιο δρόμο.

Στο πλαίσιο αυτό προωθούνται τέσσερις βασικοί άξονες δράσης:

(α) Το Δημοτικό Δίκτυο Ποδηλατοδρόμων, μήκους τουλάχιστον 17 χλμ, με εξασφαλισμένη χρηματοδότηση από την ΟΧΕ. Το δίκτυο ενισχύει τις γειτονιές των 15 λεπτών και διευκολύνει καθημερινές μετακινήσεις κατοίκων με τρόπους φιλικούς προς το περιβάλλον.

(β) Ο Μητροπολιτικός Βόρειος Ποδηλατικός Άξονας (8,5 χλμ), έργο της Περιφέρειας Αττικής, για το οποίο ο Δήμος έχει ήδη γνωμοδοτήσει θετικά. Το έργο εντάσσει την Αθήνα σε ένα ευρύτερο δίκτυο μητροπολιτικών μετακινήσεων.

(γ) Οι σταθμοί στάθμευσης και φόρτισης ηλεκτρικών ποδηλάτων, σε 47 σημεία, με χρηματοδότηση από το πρόγραμμα Smart Cities. Οι σταθμοί συνδέονται με το αναπτυσσόμενο δίκτυο ποδηλατοδρόμων και υποστηρίζουν τόσο κατοίκους όσο και επισκέπτες.

(δ) Η ένταξη των ευρωπαϊκών διαδρομών EuroVelo 8 και 11, που θα καταλήγουν στην Αθήνα και θα συνδέονται άμεσα με το τοπικό δίκτυο, ενισχύοντας τον αστικό τουρισμό, τη διεθνή δικτύωση και τη συνολική προσβασιμότητα της πόλης.

Η στρατηγική δίνει προτεραιότητα στην ασφάλεια των παιδιών για τη μετακίνηση προς τα σχολεία, στη σύνδεση με σταθμούς ΜΕΤΡΟ και ΗΣΑΠ, αλλά και στη δημιουργία ασφαλών διαδρομών εντός των γειτονιών. Οι παρεμβάσεις θα υλοποιηθούν αρχικά με έργα χαμηλού κόστους και πιλοτικό χαρακτήρα, ώστε να επιτρέψουν προσαρμογές και βελτιώσεις πριν από την πλήρη εφαρμογή.

Το σχέδιο υλοποιείται με τη συμμετοχή ενός ευρύτατου δικτύου φορέων: υπουργείων, Περιφέρειας, συγκοινωνιακών οργανισμών, ποδηλατικών συλλόγων, επαγγελματικών και κοινωνικών οργανώσεων, εκπαιδευτικών κοινοτήτων και δημοτικών κοινοτήτων. Η μαζική συμμετοχή στο Κλιματικό Φόρουμ και η πιλοτική αξιολόγηση διαδρομών από εκατοντάδες πολίτες υπογραμμίζουν τη σημασία της κοινωνικής συμμετοχής.

Ο συνολικός σχεδιασμός για το ποδήλατο επιδιώκει:

- κλιματική ουδετερότητα, μέσω μείωσης εκπομπών και ατμοσφαιρικής ρύπανσης
- κοινωνική δικαιοσύνη και προσβασιμότητα, με ασφαλείς διαδρομές για όλους
- οικονομική ελάφρυνση των νοικοκυριών, προσφέροντας βιώσιμες και οικονομικές μετακινήσεις
- ενίσχυση της δημόσιας υγείας, με ενεργητικές μορφές μετακίνησης
- ενίσχυση της αστικής κουλτούρας βιωσιμότητας, με αλλαγή συνηθειών και στάσεων

Με την ολοκλήρωση των τεχνικών μελετών, ο Δήμος μπαίνει στη φάση διαβούλευσης και προκήρυξης, με στόχο την έναρξη υλοποίησης στις αρχές του 2026. Το Σχέδιο Ποδηλάτου αποτελεί ένα συνεκτικό πλαίσιο δράσεων που θα αναβαθμίσουν την ποιότητα ζωής, θα ενισχύσουν την αστική ανθεκτικότητα και θα τοποθετήσουν την Αθήνα σε τροχιά ευρωπαϊκών προτύπων βιώσιμης κινητικότητας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3-ΑΞΟΝΑΣ 2: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΥΓΕΙΑ, ΠΑΙΔΕΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Η κοινωνική πολιτική του Δήμου συνδέεται με τη βιώσιμη ανάπτυξη, ώστε να εξασφαλίζεται ισότιμη πρόσβαση σε καθαρό περιβάλλον, πολιτισμό και ευκαιρίες ευζην. Η αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης δεν είναι μόνο περιβαλλοντικό ζήτημα — είναι πολιτισμική αλλαγή. Ο πολιτισμός και η τέχνη μπορούν να γίνουν καταλύτες της μετάβασης. Ο Δήμος αξιοποιεί τα εργαλεία του πολιτισμού, της εκπαίδευσης και του αθλητισμού για να ευαισθητοποιήσει, εμπνεύσει και κινητοποιήσει τους πολίτες. Μέσα από συμμετοχικές δράσεις, όπως το Φόρουμ για το Κλίμα, τις καλλιτεχνικές παρεμβάσεις στον δημόσιο χώρο, και τα προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, ενισχύουμε τη συνοχή και την κοινωνική συμμετοχή. Η ανθεκτική πόλη είναι και συνεκτική πόλη — όπου κανείς δεν μένει πίσω.

3.1 Κοινωνική Πολιτική

Για την εφαρμογή πολιτικών κοινωνικής μέριμνας ειδικότερα ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού που διαμένει εντός των γεωγραφικών ορίων του Δήμου Αθηναίων, απαραίτητη είναι η υλοποίηση συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων του ΕΚΤ. Η διασφάλιση των όρων βιωσιμότητας νομοθετικά καθώς και των οικονομικών πόρων είναι απαραίτητη για τη συνέχιση της παροχής υπηρεσιών. Ενδεικτικά αναφέρονται προγράμματα όπως το Βοήθεια στο Σπίτι+, η λειτουργία των Κέντρων Κοινότητας, του Κέντρου Ένταξης Μεταναστών και του Παραρτήματος Ρομά, το Κέντρο Αντιμετώπισης των διακρίσεων και της Έμφυλης Βίας, τα προγράμματα που σχετίζονται με τη διαχείριση της αστεγιάς κτλ. Απόλυτη προτεραιότητα η διασφάλιση των απαραίτητων πόρων και ο συντονισμός με τις υπόλοιπες κεντρικές υπηρεσίες (Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής κα Οικογένειας, Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος «Απτική 2021-2027» προκειμένου να συνεχιστεί απρόσκοπτα η λειτουργία των υφιστάμενων προγραμμάτων, με τη χρηματοδότηση του ΕΚΤ. ενδεικτικά αναφέρονται οι παρακάτω δράσεις που έχουν ενταχθεί σε προγράμματα χρηματοδότησης:

1. Δράσεις ισότητας των φύλων και αντιμετώπισης των έμφυλων και πολλαπλών διακρίσεων» με Κωδικό ΟΠΣ 6016658 στο Πρόγραμμα «Απτική 2021-2027» ΕΣΠΑ-ΟΧΕ 1.220.000,00€. Στόχος της Πράξης είναι η προώθηση της ισότητας των φύλων στον Δήμο Αθηναίων, που θα πραγματοποιηθεί μέσω: (1) της συνέχισης της λειτουργίας του Κέντρου για την καταπολέμηση της έμφυλης βίας του Δήμου Αθηναίων, με υπηρεσίες που αφορούν την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών, αλλά και την πολλαπλή υποστήριξη σε γυναίκες επιζώσες έμφυλης βίας και (2) την υλοποίηση δράσεων για την Ισότητα των φύλων στον Δήμο Αθηναίων, που καθοδηγούνται από την Ευρωπαϊκή Χάρτα για την Ισότητα των Φύλων στις Τοπικές Κοινωνίες.

2. «Δράσεις Προώθησης της Βιώσιμης Ανάπτυξης και της Κοινωνικής Συνοχής μέσα από την ΚΑΛΟ στο Δήμο Αθηναίων» ΟΠΣ 60 ΕΣΠΑ-ΟΧΕ 671.041,72€ Λειτουργία Κέντρου πρόληψης και εξέτασης για τον HIV (ΘΕΤΙΚΗ ΦΩΝΗ)-Ολιστικές υπηρεσίες πρόληψης σε χρήστες ψυχοδραστικών υπηρεσιών (ΘΕΡΜΟΚΟΙΤΙΔΑ) - ανάπτυξη ψηφιακών εφαρμογών αξιοποίησης της πολιτιστικής κληρονομιάς της Αθήνας μέσω ψηφιακών και έντυπων βιβλίων, Βιβλιοπαιχνίδια, ψηφιακά και έντυπα επιτραπέζια παιχνίδια που θα μπορούν να διατίθενται δωρεάν – ελεύθερα προς όλους, σε διαφορετικές γλώσσες (ενδεικτικά αγγλικά, γαλλικά, ισπανικά κτλ.) για την ανάδειξη του πολιτιστικού αποθέματος της περιοχής παρέμβασης της Στρατηγικής ΒΑΑ/ΟΧΕ του Δήμου Αθηναίων (SOUL TWINKLES) - διοργάνωση θεματικών (αρχαιολογικοί χώροι, foodtours, arttours, philosophy and literature tours) ξεναγήσεων για επισκέπτες και κατοίκους της πόλης της Αθήνας. Οι ξεναγήσεις θαπεριλαμβάνουν σύντομες διαδρομές στο Ιστορικό Κέντρο της Αθήνας - περιοχή παρέμβασης ΒΑΑ/ΟΧΕ Δήμου Αθηναίων - πολιτιστικού ενδιαφέροντος.(ACTION PLUS)
3. Λειτουργία δομών και υπηρεσιών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης προς όφελος των γυναικών και για την καταπολέμηση της βίας – λειτουργία Ξενώνα Φιλοξενίας με κωδ. ΟΠΣ6003005 στο ΕΠ ΑΤΤΙΚΗ 2021-2027 (Συνέχεια του ΟΠΣ 5000782) ΕΣΠΑ – ΠΕΠ ΑΤΤΙΚΗΣ 1.016.190,39€. Η Πράξη αφορά στη συνέχιση της λειτουργίας του Ξενώνα Φιλοξενίας κακοποιημένων γυναικών στο Δήμο Αθηναίων. Η συνέχιση της λειτουργίας του Ξενώνα παρέχει στις γυναίκες επιζώσες έμφυλης βίας και τα παιδιά τους, φιλοξενία, ασφάλεια, ψυχολογική και κοινωνική στήριξη από εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό, καθώς και υποστήριξη για την ένταξή τους στην αγορά εργασίας. Διευκολύνει την πρόσβαση σε νομική και εργασιακή συμβουλευτική, με την παραπομπή στα Συμβουλευτικά Κέντρα.
4. Συνέχιση λειτουργίας διευρυμένων Κέντρων Κοινότητας στο Δήμο Αθηναίων (2 κεντρικές δομές, 1 Παράρτημα ΚΕΜ, 1 Παράρτημα Ρομά) με Κωδικό ΟΠΣ 6002686 στο Πρόγραμμα «Αττική 2021-2027ΕΣΠΑ – ΠΕΠ ΑΤΤΙΚΗΣ 2.399.805,19€.
5. Λειτουργία δύο (2) Κέντρων Κοινότητας στα κτήρια επί των οδών Λιοσίων 22 και Πατησίων 159, Λειτουργία ΚΕΜ και Παράρτημα ΡΟΜΑ στο κτήριο επί των οδών Μαιζώνος & Ψαρρών Consolidate COMMISSION - ΤΑΜΕΙΟ ΑΣΥΛΟΥ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ (AMIF) 67.998,50€ Επικεφαλής Εταίρος: Δίκτυο Ευρωπαϊκών Πόλεων – EUROCITIES Εταίροι Δήμου Αθηναίων στο COP (Community of Practice) οι πόλεις: ΜΙΛΑΝΟ, ΣΟΦΙΑ, FUENLABRADA (Ισπανία) ΑΦΟΡΑ ΔΡΑΣΕΙΣ ΔΙΑΔΟΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΜΑΤΙΚΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝΣΕ ΘΕΜΑΤΑ Κοινωνικής Ένταξης πολιτών Τρίτων Χωρών.
6. Πρόγραμμα «ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑ» Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας 1.120.000,00€ ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ Παροχή στέγασης και εργασίας καθώς και ψυχοκοινωνικήςστήριξης και παρακολούθησης σε ευάλωτες ομάδες.
7. Δράσεις καινοτόμων υπηρεσιών κατ' οίκον φροντίδας για ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού στο Δήμο Αθηναίων ΟΠΣ 6016648 ΕΣΠΑ, Πρόγραμμα «Αττική 2021-2027» 2.780.800€. Υλοποίηση μέχρι 31/12/2025. Η Πράξη αφορά ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο παρεμβάσεων κοινωνικής ένταξης και

βελτίωσης των δυνατοτήτων των ωφελούμενων με στόχο την προώθησή τους στην απασχόληση μέσω καινοτόμων δράσεων. Ειδικότερα αφορά στην εφαρμογή καινοτόμων υπηρεσιών κατ' οίκον φροντίδας, για άτομα που ανήκουν σε ευάλωτες και ειδικές ομάδες του πληθυσμού, που απειλούνται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό, και έχουν την ευθύνη φροντίδας μελών της οικογενείας τους όπως ηλικιωμένοι, χρόνιοι πάσχοντες.

Κέντρο Υποδοχής και Αλληλεγγύης Δήμου Αθηναίων (Κ.Υ.Α.Δ.Α.)

Ο Δήμος Αθηναίων δημιουργεί ένα πλέγμα προστασίας για περισσότερους από 26.000 συμπολίτες μας κάθε μήνα με την συμβολή του Κέντρου Υποδοχής και Αλληλεγγύης (Κ.Υ.Α.Δ.Α.), προσφέροντας παροχές και υπηρεσίες που σκοπό έχουν να ανακουφίσουν την καθημερινότητα των συνανθρώπων μας που αντιμετωπίζουν σημαντικά προβλήματα διαβίωσης και ζουν κάτω από τα όρια της φτώχειας. Χιλιάδες ωφελούμενοι που ανήκουν σε ευπαθείς πληθυσμιακές ομάδες βρίσκουν στήριξη στην καθημερινή τους διαβίωση στον Κόμβο Αλληλοβοήθειας Πολιτών, λαμβάνοντας βοήθεια ως προς τη σίτιση, τη στέγαση και την κοινωνική τους επανένταξη. Το Κέντρο Υποδοχής και Αλληλεγγύης του Δήμου Αθηναίων αποτελεί τον πυρήνα της κοινωνικής αλληλεγγύης στην πόλη, κι έχει μετατραπεί σε ένα Κοινωνικό Mall, αποτελώντας τον κατ' εξοχήν φορέα όπου οι άνθρωποι που μπορούν να παρέχουν βοήθεια είναι κοντά σε αυτούς που την αναζητούν.

Στις υπηρεσίες του Κ.Υ.Α.Δ.Α. προς τους πολίτες συγκαταλέγονται:

- Η έμπρακτη υποστήριξη των κοινωνικά ευάλωτων ομάδων της πόλης μέσω της παροχής σίτισης, στέγασης, ρουχισμού, υπηρεσιών ιατροφαρμακευτικής φροντίδας κ.λπ.
- Η διεξαγωγή ερευνών και μελετών και η αξιοποίηση των συμπερασμάτων τους.
- Η ανάπτυξη νέων δομών, έτσι ώστε να καλύπτονται όσο το δυνατόν περισσότερες ανάγκες των ευπαθών κοινωνικών ομάδων της πόλης.

Μεταξύ άλλων, το Κ.Υ.Α.Δ.Α διαθέτει:

- Ξενώνες για τη στέγαση απόρων και αστέγων
- Κοινωνικό Φαρμακείο
- Κοινωνικό Παντοπωλείο
- Κοινωνικό Πλυντήριο
- Κόμβο Αλληλοβοήθειας Πολιτών
- Κοινωνικό Κομμωτήριο
- Κοινωνικά Ιατρεία (Κοινωνικό Ιατρείο, Κοινωνικό Οδοντιατρείο, Κοινωνικό Ιατρείο Ψυχικής Υγείας)

Η Κοινωνική Υπηρεσία του φορέα αποτελείται από κοινωνικούς λειτουργούς, ψυχολόγους, νοσηλευτές και κοινωνιολόγους, το έργο των οποίων συνοψίζεται στα εξής:

- Υποδοχή των πολιτών που δηλώνουν ότι χρειάζονται βοήθεια και παροχή αποτελεσματικής και αξιοπρεπούς υποστήριξης.
- Προσέγγιση αστέγων στο δρόμο.
- Συμβουλευτική και ψυχολογική υποστήριξη και κινητοποίηση για την επανένταξη των ωφελούμενων.
- Κοινωνικο-προνοιακή κάλυψη των φιλοξενούμενων (καθοδήγηση για την έκδοση επιδομάτων, συντάξεων κ.λπ.).
- Ανάπτυξη συνεργασίας με άλλες κοινωνικές δομές και παραπομπή των εξυπηρετούμενων πολιτών σε αυτούς, όποτε κρίνεται αναγκαίο.
- Διεξαγωγή ερευνών και μελετών.
- Δωρεάν διανομή ιματισμού και υλική υποστήριξη με είδη πρώτης ανάγκης (τρόφιμα, φάρμακα κ.λπ.).

Εντός του έτους 2024, σύμφωνα με στοιχεία του Κ.Υ.Α.Δ.Α., ενδεικτικά πραγματοποιήθηκαν τα κάτωθι από την Κοινωνική Υπηρεσία του φορέα:

- 4360 επισκέψεις πολιτών στο γραφείο υποδοχής της Κοινωνικής Υπηρεσίας του Κ.Υ.Α.Δ.Α., για να λάβουν υπηρεσίες.
- Διανομή 717 πακέτων τροφίμων σε 380 εγγεγραμμένους ωφελούμενους κάθε Τετάρτη (σύνολο διανομών: 5).
- Κοινωνικό Φαρμακείο: πραγματοποιήθηκαν 2324 φαρμακευτικές πράξεις σε 670 ωφελούμενους και 8 φορείς.
- Κοινωνικό Παντοπωλείο: δόθηκαν 11.107 πακέτα τροφίμων σε 829 ενταγμένες οικογένειες με 2020 μέλη.
- Πρόγραμμα «Επανένταξη»: δόθηκαν δωροεπιταγές αξίας 18.000 ευρώ από το Ίδρυμα Αντώνιος και Ιωάννης Αγγελικούσης σε 60 οικογένειες με 121 μέλη.
- Πρόγραμμα «Επανένταξη»: διανεμήθηκαν δωροεπιταγές από τις «Ελληνικές Υπεραγορές Σκλαβενίτης Α.Ε.Ε» αξίας 36.000 ευρώ σε 100 οικογένειες με 324 μέλη.
- Από χορηγία της «LIDL HELLAS & ΣΙΑ Ο.Ε.» δόθηκαν συνολικά 7973 πακέτα σε 355 οικογένειες με 879 μέλη.
- Πρόγραμμα street work: 1.592 εισερχόμενα αιτήματα, 1.572 απαντήσεις αιτημάτων, 1.192 εκδοθείσες βεβαιώσεις αστεγίας κατοπιν διενέργειας επιτόπιων παρεμβάσεων της ομάδας έργου.
- Στον Κόμβο Αλληλοβοήθειας Πολιτών πραγματοποιήθηκαν συνολικά 39.500 επισκέψεις για λήψη υπηρεσιών. Εξ αυτών στην παράδοση πακέτου εξυπηρετήθηκαν 3968 οικογένειες με 9500 μέλη στα οποία διανεμήθηκαν εν συνόλω 33.356 πακέτα τροφίμων.
- Από το πρόγραμμα «Αθηναϊκή Αγορά» (διανομή ειδών ένδυσης και υπόδησης) εξυπηρετήθηκαν 1068 οικογένειες εκ των οποίων οι 92 ήταν άστεγοι και έλαβαν 1995 δραστηριότητες.
- Από το πρόγραμμα «Κοινωνικό Πλυντήριο» πραγματοποιήθηκαν 3573 πλύσεις με τη συμμετοχή 88 οικογενειών με 190 μέλη.
- Στο παιδικό βιβλιοχαρτοπωλείο έγινε διανομή 1012 ειδών γραφικής ύλης και 2.100 παιχνιδιών.
- Στο «Κοινωνικό Κομμωτήριο» πραγματοποιήθηκαν 216 ραντεβού.

- Από το πρόγραμμα «Κωτσόβολος» 86 λήπτες παρέλαβαν 86 εν συνόλω ηλεκτρικές συσκευές.
- Συνεργασία του φορέα με την ΑΜΚΕ «ΦΑΙΝΑΡΕΤΗ» με στόχο την παροχή βρεφικών ειδών (σε παιδιά έως πέντε ετών), αλλά και ειδών εγκυμοσύνης και ένδυσης σε εγκύους που είναι κάτοικοι του Δήμου Αθηναίων και διαβιούν κάτω από τα όρια της φτώχειας.

Οι κοινωνικές δομές που έχει αναπτύξει σήμερα το Κ.Υ.Α.Δ.Α. διασφαλίζουν την ομαλή λειτουργία των προγραμμάτων πρόληψης και αντιμετώπισης προβλημάτων από την μακρόχρονη έλλειψη επαρκών πόρων στην καθημερινή διαβίωση των συμπολιτών μας. Ενδεικτικά, τα προγράμματα αυτά είναι τα ακόλουθα:

Κοινωνικό Φαρμακείο

Από το 2009 που ιδρύθηκε, το Κοινωνικό Φαρμακείο παρέχει δωρεάν φαρμακευτική περίθαλψη σε περισσότερους από τρεις χιλιάδες (3.000) άπορους και ανασφάλιστους πολίτες, ενώ επίσης στοχεύει να εξασφαλίζει την θεραπευτική συνέχεια σε όσους δεν έχουν άμεση πρόσβαση στο σύστημα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Επιπλέον, στους δικαιούχους παρέχεται ψυχοκοινωνική στήριξη, συμβουλευτική απασχόλησης και διασύνδεση με άλλες υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας και μέριμνας του Δήμου και άλλων δομών αντιμετώπισης της φτώχειας. Στελεχώνεται από έμπειρο και εξειδικευμένο προσωπικό, παρέχοντας φάρμακα, παραφαρμακευτικά προϊόντα, ιατρικό εξοπλισμό και βοηθήματα και λοιπό υγειονομικό υλικό. Η δομή αυτή χρηματοδοτείται στο πλαίσιο της Πράξης «Δομή Παροχής Βασικών Αγαθών: Κοινωνικό Παντοπωλείο, Κοινωνικό Φαρμακείο Δήμου Αθηναίων» του Ε.Π. «Αττική 2014-2020». Το Κοινωνικό Φαρμακείο του Κέντρου Υποδοχής και Αλληλεγγύης του δήμου Αθηναίων, λειτουργεί καθημερινά Δευτέρα έως Παρασκευή, (ώρες εξυπηρέτησης κοινού καθημερινές 9 π.μ. – 3 μ.μ.) εντός του Κόμβου Αλληλοβοήθειας Πολιτών, στην οδό Δομοκού 2 (έναντι του Σταθμού Λαρίσης).

Κοινωνικό Παντοπωλείο

Το Κοινωνικό Παντοπωλείο χρηματοδοτείται στο πλαίσιο της Πράξης «Δομή Παροχής Βασικών Αγαθών: Κοινωνικό Παντοπωλείο, Κοινωνικό Φαρμακείο Δήμου Αθηναίων» του Ε.Π. «Αττική 2014-2020». Λειτουργεί εντός του Κόμβου Αλληλοβοήθειας Πολιτών, στην οδό Δομοκού 2, απέναντι από το Σταθμό Λαρίσης. Στοχεύει στην ενίσχυση των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού της πόλης και στην κάλυψη πρωτογενών αναγκών τους σε είδη διατροφής και καθημερινής χρήσης. Στελεχώνεται από έμπειρο και εξειδικευμένο προσωπικό και εξυπηρετεί τετρακόσιους πενήντα (450) δικαιούχους ανά εξάμηνο, παρέχοντας τους δύο φορές το μήνα τρόφιμα καθώς και είδη προσωπικής υγιεινής και καθαριότητας σπιτιού. Επιπλέον, παρέχεται ψυχοκοινωνική στήριξη, συμβουλευτική απασχόλησης και διασύνδεση με άλλες υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας και μέριμνας του δήμου και άλλων δομών αντιμετώπισης της φτώχειας.

Κοινωνικό Πλυντήριο

Το Κοινωνικό Πλυντήριο λειτουργεί από το 2016, εξυπηρετώντας τους συμπολίτες μας, οι οποίοι δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν στον όγκο των υποχρεώσεων της καθημερινότητας και στερούνται την καθαριότητα των ρούχων τους. Το κόστος κατασκευής και διαμόρφωσης του χώρου, την αγορά των πλυντηρίων, των στεγνωτηρίων και των αναλώσιμων για τη λειτουργία του έχει αναλάβει το Skir της ΕΛΑΪΣ - UnileverHellas.

Παθολογικό Κοινωνικό Ιατρείο

Το Κοινωνικό Ιατρείο του Κέντρου Υποδοχής και Αλληλεγγύης του Δήμου Αθηναίων λειτουργεί στο κεντρικό κτίριο του Κ.Υ.Α.Δ.Α. (Πειραιώς 35). Παρέχει υπηρεσίες πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας σε συνανθρώπους μας που ανήκουν στις ευάλωτες και ευπαθείς ομάδες και απευθύνονται στο Κ.Υ.Α.Δ.Α. Είναι στελεχωμένο με έναν Πνευμονολόγο, έναν Γενικό Χειρουργό, έναν Γενικό Ιατρό και πολλούς νοσηλευτές, ενώ είναι πλήρως εξοπλισμένο με τα απαραίτητα ιατρικά μηχανήματα, όπως συμπτωκνωτή οξυγόνου, καρδιογράφο, απινιδωτή, νεφελοποιητές, ωτοσκόπιο, συσκευές αναρρόφησης, οξύμετρα, πιεσόμετρα, μετρητές σακχάρου κ.α. Επίσης προσφέρει τη δυνατότητα δωρεάν συνταγογράφησης της φαρμακευτικής αγωγής των ωφελούμενων για τις ιατρικές ειδικότητες που διαθέτει το Κ.Υ.Α.Δ.Α., ανακουφίζοντας όσους δοκιμάζονται, καθώς το σύστημα δημόσιας υγείας είναι επιβαρυνόμενο από την πανδημία. Η επίσκεψη στο Κοινωνικό Ιατρείο του Κ.Υ.Α.Δ.Α. πραγματοποιείται (για λόγους αποφυγής του συνωστισμού) μόνο μετά από τηλεφωνικό ραντεβού στη γραμματεία (τηλ. 210-5246515, επιλογή 3).

Κοινωνικό Οδοντιατρείο

Το Κοινωνικό Οδοντιατρείο του Κέντρου Υποδοχής και Αλληλεγγύης του Δήμου Αθηναίων προσφέρει πολύτιμες υπηρεσίες στους εγγεγραμμένους ωφελούμενους του Κ.Υ.Α.Δ.Α. καθώς και στον άστεγο και άπορο πληθυσμό της πόλης. Πρόκειται για ένα πλήρως εξοπλισμένο οδοντιατρείο με οδοντιατρική έδρα και οδοντιατρικό ακτινολογικό μηχάνημα με αποστολή την πρόληψη και τη θεραπεία των συχνότερων παθολογικών καταστάσεων του στόματος και της γναθοπροσωπικής χώρας. Προσφέρει πλήρη οδοντοστοματικό έλεγχο στις ευάλωτες κοινωνικά ομάδες του πληθυσμού, κάνοντας ένα ακόμη βήμα για την πρόσβαση όλων στις υπηρεσίες υγείας. Συγκεκριμένα, μπορούν να πραγματοποιηθούν βασικές οδοντιατρικές, θεραπευτικές πράξεις, όπως:

- Εμφράξεις και αντικαταστάσεις παλαιών εμφράξεων (σφραγίσματα)
- Αποτρυγώσεις (καθαρισμοί)
- Διανοίξεις δοντιών για ενδοδοντική θεραπεία (απονευρώσεις)
- Αντιμετώπιση οδονταλγιών και αποστημάτων
- Εξαγωγές δοντιών
- Υπηρεσίες προληπτικής οδοντιατρικής

Για πληροφορίες και ραντεβού, οι πολίτες μπορούν να απευθύνονται στη γραμματεία των Κοινωνικών Ιατρείων του Κέντρου Υποδοχής και Αλληλεγγύης του Δήμου Αθηναίων, στο τηλέφωνο 210-5246515 (επιλογή 3).

Κοινωνικό Κομμωτήριο

Το Κοινωνικό Κομμωτήριο είναι μία πρωτοποριακή δομή που προσφέρει δωρεάν κούρεμα και ξύρισμα σε άστεγους συμπολίτες μας, αλλά και σε οικογένειες που ζουν κάτω από δύσκολες συνθήκες στην καθημερινότητά τους. Βρίσκεται στον Κόμβο Αλληλοβοήθειας Πολιτών του Δήμου Αθηναίων. Δημιουργήθηκε με την ευγενική χορηγία του Κλάδου Επαγγελματικών Προϊόντων της L'Oréal Hellas (L'Oréal Professional Products) και ανταγωνίζεται τόσο σε αισθητική όσο και σε εξοπλισμό ένα σύγχρονο κομμωτήριο. Το Κοινωνικό Κομμωτήριο λειτουργεί αποκλειστικά σε συνεργασία με εθελοντές κομμωτές, προσφέροντας σημαντικό κοινωνικό έργο σε ανθρώπους που χρειάζονται φροντίδα και υποστήριξη.

Για πληροφορίες και ραντεβού, οι πολίτες μπορούν να απευθύνονται στο τηλέφωνο 210-8897900.

Πρόγραμμα προληπτικής οδοντιατρικής για παιδιά

Ο Δήμος Αθηναίων εφαρμόζει ένα πρόγραμμα πρόληψης και προστασίας της υγείας των παιδιών οικονομικά ευάλωτων οικογενειών. Το Κέντρο Υποδοχής και Αλληλεγγύης με αφοσίωση στην ολιστική προσέγγιση της υγείας των ωφελομένων του, πραγματοποιεί δράσεις Προληπτικής Οδοντιατρικής για παιδιά ηλικίας έως 12 ετών που διαβιούν σε συνθήκες φτώχειας. Οι οδοντίατροι πραγματοποιούν δωρεάν προληπτικούς οδοντιατρικούς ελέγχους, οι οποίοι περιλαμβάνουν υπηρεσίες όπως καθαρισμό, φθορίωση και σχετική συμβουλευτική υποστήριξη. Η διεξαγωγή του Προγράμματος Προληπτικής Οδοντιατρικής στα παιδιά συνοδεύεται από μελέτη-καταγραφή της οδοντοστοματολογικής κατάστασης, των αναγκών, αλλά και των συνηθειών στοματικής υγιεινής και διατροφής των απόρων παιδιών του Δήμου Αθηναίων, ώστε να διερευνηθεί η σχέση μεταξύ του χαμηλού κοινωνικοοικονομικού επιπέδου και του επιπέδου στοματικής υγείας των παιδιών και να σχεδιαστούν στοχευμένα προγράμματα για τον συγκεκριμένο πληθυσμό. Σημαντικό εκπαιδευτικό «εργαλείο» είναι το kitΑγωγής Στοματικής Υγείας που παρέχεται δωρεάν από την Colgate στο τέλος της επίσκεψης σε κάθε παιδί.

Κοινωνικό Ιατρείο Ψυχικής Υγείας

Ο Δήμος Αθηναίων λειτουργεί μία πρότυπη κοινωνική δομή που παρέχει ψυχολογική και ψυχιατρική στήριξη στα άτομα που ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες. Πρόκειται για το Κοινωνικό Ιατρείο Ψυχικής Υγείας του Κέντρου Υποδοχής και Αλληλεγγύης, το οποίο στελεχώνεται με δύο ψυχιάτρους και τέσσερις ψυχολόγους. Στόχο έχει να προσφέρει υπηρεσίες ψυχικής στήριξης και συμβουλευτικής στις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες που απευθύνονται στο Κ.Υ.Α.Δ.Α. Η υγειονομική κρίση αλλά και οι οικονομικές συνέπειές της έχουν επιβαρύνει σημαντικά την ψυχική υγεία

των ατόμων που ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες. Οι ωφελούμενοι του Κέντρου Υποδοχής και Αλληλεγγύης του Δήμου Αθηναίων μπορούν να λάβουν στήριξη από το εξειδικευμένο προσωπικό δωρεάν, είτε από κοντά κατόπιν ραντεβού, είτε τηλεφωνικά, είτε μέσω διαδικτύου. Για πληροφορίες και ραντεβού, οι πολίτες μπορούν να απευθύνονται στο τηλέφωνο 210-5246515 (επιλογή 3).

Κοινωνικό Βιβλιοχαρτοπωλείο

Το Κοινωνικό Βιβλιοχαρτοπωλείο δημιουργήθηκε τον Σεπτέμβριο του 2020 για να παρέχει μέσω χορηγιών σχολικά είδη και παιχνίδια σε ανήλικα παιδιά κάθε ηλικίας οικογενειών που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες. Το όραμα της δημιουργίας του Κοινωνικού Βιβλιοχαρτοπωλείου για τη βελτίωση της καθημερινότητας και την αξιοπρεπή διαβίωση ευάλωτων οικογενειών έγινε πράξη με την δωρεά και την φροντίδα της Ομάδας Εθελοντισμού «Στήριξη» που μέσω του προγράμματος που αγκαλιάζει με αγάπη και ευαισθησία τη συγκεκριμένη δράση. Με την προσθήκη αυτού του κοινωνικού καταστήματος, το Κέντρο Υποδοχής και Αλληλεγγύης εμπλουτίζει σημαντικά τις υπηρεσίες και τις παροχές του προς τις ευάλωτες οικογένειες της πόλης, με στόχο τη βελτίωση της καθημερινότητάς τους και την αξιοπρεπή τους διαβίωση.

Ανοιχτή σίτιση

Ο Δήμος Αθηναίων παρέχει συσσίτιο αδιακρίτως σε όλους όσους το έχουν ανάγκη. Σήμερα, το Κ.Υ.Α.Δ.Α. διανέμει σε ημερήσια βάση περίπου 900-1.200 πλήρη γεύματα. Επιπλέον το Κ.Υ.Α.Δ.Α. διανέμει γεύματα σε δομές φιλοξενίας ευάλωτων ομάδων της πόλης. Συγκεκριμένα, καθημερινά καλύπτουμε ανάγκες σίτισης στο Πολυδύναμο Κέντρο Αστέγων του Δήμου Αθηναίων, στον ξενώνα αστέγων «Εστία των Αθηνών», στο Υπνωτήριο Αστέγων των Γιατρών του Κόσμου, στο Συσσίτιο «Ανθρώπων Γεύματα» της Equal Society, στο Σπίτι του Ηθοποιού, στη δομή αστέγων χρηστών ψυχοδραστικών ουσιών «My Athens Hotel» και στη δομή φιλοξενίας της ΜΕΤΑΔΡΑΣΗΣ. Μερίδες φαγητού στους ανθρώπους που παραμένουν στους δρόμους μοιράζουν καθημερινά και οι ομάδες Street Work του Κ.Υ.Α.Δ.Α.

Κέντρο Σίτισης

Περισσότεροι από πεντακόσιοι (500) ωφελούμενοι λαμβάνουν τέσσερις φορές τον μήνα εβδομαδιαίο πακέτο τροφίμων μακράς διάρκειας. Επιπλέον, το Κ.Υ.Α.Δ.Α. έχει αναλάβει τη σίτιση στις δομές υποστήριξης αστέγων της πόλης, ενώ διανομή φαγητού πραγματοποιούν καθημερινά και οι ομάδες streetwork στους άστεγους της πόλης. Καθημερινά το Κέντρο Υποδοχής και Αλληλεγγύης του Δήμου Αθηναίων διανέμει 900-1.000 πλήρη γεύματα.

Αθηναϊκή αγορά

Η Αθηναϊκή Αγορά άρχισε να λειτουργεί τον Δεκέμβριο του 2008 και εξυπηρετεί τις πρωτογενείς ανάγκες επιβίωσης ατόμων και οικογενειών που ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας. Παρέχει καινούρια ή ελαφρώς μεταχειρισμένα είδη ένδυσης, υπόδησης και ελαφρύ οικιακό εξοπλισμό.

Αστεγία

Η Κοινωνική Υπηρεσία του Κ.Υ.Α.Δ.Α. προσεγγίζει άστεγους στο δρόμο, προωθώντας την ένταξή τους σε δομές φιλοξενίας. Η προσέγγιση στο δρόμο (street work) γίνεται από διεπιστημονική ομάδα (κοινωνικό λειτουργό, ψυχολόγο και ψυχίατρο) καθημερινά, δύο φορές τη μέρα, πρωί και απόγευμα. Η ομάδα χαρτογραφεί τους άστεγους, καταγράφει τις ανάγκες τους, χτίζει σχέσεις εμπιστοσύνης και τους ενημερώνει για τις δομές και τα προγράμματα υποδοχής τους. Επίσης, παρέχει άμεση βοήθεια σε τρόφιμα, ρούχα, κλινοσκεπάσματα και παραπέμπει σε ιατρικές και κοινωνικές υπηρεσίες. Παράλληλα, παρέχουν πρωτοβάθμια νοσηλευτική υποστήριξη, όπου κάτι τέτοιο κριθεί απαραίτητο. Σε περιόδους ακραίων καιρικών φαινομένων ψύχους, το Κ.Υ.Α.Δ.Α. δραστηριοποιείται σε συνεργασία με άλλους φορείς του Δήμου και Μ.Κ.Ο. ώστε να παρέχουν αποτελεσματική υποστήριξη στους άστεγους.

Στο πλαίσιο υλοποίησης της Πράξης «Δράσεις street-work του Κέντρου Υποδοχής και Αλληλεγγύης Δήμου Αθηναίων», που χρηματοδοτείται από το ΠΕΠ Αττικής και αφορά στη δημιουργία και λειτουργία κινητών μονάδων (street work) σε αστέγους που χρήζουν άμεσης υποστήριξης και στην εξατομικευμένη εκτίμηση αναγκών και την παραπομπή στο κατάλληλο πλαίσιο υποστήριξης και στην προώθηση της κοινωνικής επανένταξής τους, από τον Μάρτιο του 2022, οι κινητές μονάδες του Κ.Υ.Α.Δ.Α. ενισχύθηκαν με επιπλέον επιστημονικό προσωπικό. Κοινωνικοί λειτουργοί, νοσηλευτές, ψυχολόγοι και γιατροί, συνεπικουρούμενοι από οδηγούς, διοικητικά στελέχη και εθελοντές, βρίσκονται καθημερινά στους δρόμους της πόλης πρωί και βράδυ, με έξι βάρδιες ημερησίως, με την επιστημονική ευθύνη ενός ψυχιάτρου. Μέσω στενής συνεργασίας και διασύνδεσης, φροντίζουν κάθε άστεγος συμπολίτης μας να βρει το κατάλληλο πλαίσιο υποστήριξης, να ενταχθεί σε δομές φιλοξενίας και να κάνει το επόμενο βήμα στη ζωή του.

Σε ακραία καιρικά φαινόμενα, το Κ.Υ.Α.Δ.Α. τίθεται σε 24ωρη επιφυλακή και πραγματοποιεί επιτόπιες παρεμβάσεις και καθ' όλη τη διάρκεια της νύχτας (22.00-06.00), στα σημεία που υποδεικνύουν οι πολίτες της Αθήνας, μέσω του τηλεφωνικού κέντρου του Κ.Υ.Α.Δ.Α. και του 1595, αλλά και σε όλους τους άστεγους που έχουν εντοπίσει κατά τις επιτόπιες παρεμβάσεις τους οι ομάδες του streetwork.

Σε περιόδους ψύχους ή καύσωνα, οι ομάδες διανέμουν κατά τη διάρκεια των παρεμβάσεων κατάλληλα είδη ένδυσης, γεύματα και ροφήματα και παρέχουν στους άστεγους πληροφόρηση σχετικά με τις αίθουσες που διαθέτει ο Δήμος για την προστασία τους.

Email επικοινωνίας: kyadastreetwork@athens.gr

Για περισσότερες πληροφορίες οι πολίτες μπορούν να απευθύνονται στον υπεύθυνο <https://street-work.kyada-athens.gr/>

Στο πλαίσιο των Δράσεων Street Work και με σκοπό την παροχή ολοκληρωμένης φροντίδας και στα ζώα συντροφιάς των αστέγων, οι ομάδες σε συνεργασία με το Τμήμα Αστικής Πανίδας του Δήμου Αθηναίων και τον εθελοντικό οργανισμό Humanity Greece, ανέπτυξαν ένα νέο μοντέλο παροχής υπηρεσιών για τους τετράποδους φίλους τους. Κλιμάκια Street Work μαζί με κτηνίατρο της οργάνωσης και καταρτισμένο προσωπικό βρίσκονται ανά τακτά χρονικά διαστήματα σε σημεία της πόλης, προσφέροντας δωρεάν κτηνιατρικούς ελέγχους, είδη και συμβουλές φροντίδας.

Ο Δήμος Αθηναίων διευρύνει τη δράση του με στόχο να ελαχιστοποιηθεί η αστεγία, αν όχι να εξαλειφθεί, υιοθετώντας καλές πρακτικές των μεγάλων ευρωπαϊκών πόλεων. Η «ομπρέλα» προστασίας για τους άστεγους της Αθήνας μεγαλώνει με την υιοθέτηση της «Χάρτας Δικαιωμάτων Αστέγων-FEANTSA» από το Δήμο Αθηναίων. Αυτό αποτελεί ένα σημαντικό βήμα για την αναγνώριση θεμελιωδών δικαιωμάτων όλων των ανθρώπων στη στέγαση, την εργασία, την εκπαίδευση και την υγεία. Η Χάρτα, μεταξύ άλλων, προβλέπει το δικαίωμα των αστέγων στην κατοικία, στη χρήση και την ελεύθερη κίνηση στο δημόσιο χώρο, στην ίση μεταχείριση, σε βασικές εγκαταστάσεις υγιεινής, σε αξιοπρεπή στέγαση άμεσης ανάγκης, σε έκτακτες υπηρεσίες, στην ιδιωτικότητα και στην προστασία των δεδομένων τους. Τη «Χάρτα Δικαιωμάτων Αστέγων-FEANTSA» έχουν συνυπογράψει αρκετές μεγάλες πόλεις από διάφορες χώρες της Ευρώπης.

Δομές φιλογενίας αστέγων

Ο Δήμος Αθηναίων διαθέτει δομές φιλοξενίας που προσφέρουν καταφύγιο και προστασία σε εκείνους που εξαιτίας των πολύ δύσκολων συνθηκών στη ζωή τους οδηγήθηκαν στην κατάσταση της αστεγίας.

- Πολυδύναμο Κέντρο Αστέγων
- Εστία των Αθηνών

Το Πολυδύναμο Κέντρο Αστέγων του Δήμου Αθηναίων είναι μία σύγχρονη δομή 24ωρης λειτουργίας. Βρίσκεται στη συμβολή των οδών Αχαρνών & Λιοσίων και αποτελείται από 55 διαμερίσματα, καθένα από το οποίο περιλαμβάνει κατά μέσο όρο 3 υπνοδωμάτια με τηλεόραση, καλοριφέρ, ανεμιστήρα οροφής, κουζίνα και μπάνιο. Η δομή προσφέρει βραχυχρόνια φιλοξενία μέχρι έξι μήνες σύμφωνα με τον κανονισμό του και έχει δυνατότητα φιλοξενίας 205 ατόμων με ένα μικρό περιθώριο για καταστάσεις επιφυλακής. Προσφέρει στους ωφελούμενους τροφή και στέγη και κοινωνικές υπηρεσίες που τους βοηθούν στην επανένταξή τους. Παράλληλα, πραγματοποιούνται από τους κοινωνικούς λειτουργούς συνοδείες ιατρικής φύσεως και διεκπεραίωση αιτημάτων για συνταξιοδοτικά, νομικά και εργασιακά θέματα. Οι εγκαταστάσεις απαρτίζονται από ένα σύμπλεγμα πολυκατοικιών μέσα στις οποίες στεγάζονται εκτός από τους Ξενώνα Βραχείας Φιλοξενίας και το Υπνωτήριο, το Κέντρο Ημέρας που εξυπηρετεί περίπου 100-150 ανθρώπους και στο οποίο μπορούν οι πολίτες που πλήττονται από την αστεγία να δεχτούν τροφή, να κάνουν μπάνιο, να πάρουν καθαρά ρούχα, εσώρουχα και υποδήματα και να έρθουν σε

επαφή με τις κοινωνικές υπηρεσίες. Παράλληλα, προωθείται η κοινωνική επανένταξή τους, μέσω προγραμμάτων που υλοποιούνται σε συνεργασία με την κεντρική διοίκηση και άλλους φορείς, όπως το πρόγραμμα «Στέγαση και Εργασία».

Η Εστία των Αθηνών είναι μία δομή φιλοξενίας άστεγων ηλικιωμένων. Με την αξιοποίηση του κληροδοτήματος των Π. και Τ. Παντελίδη, σήμερα φιλοξενούνται 52 άτομα. Η συγκεκριμένη δομή ανακαινίστηκε στο πλαίσιο του προγράμματος του Δήμου Αθηναίων «Υιοθέτησε την Πόλη σου» και με την ευγενική χορηγία της εταιρείας Beverage World, με στόχο τη δημιουργία ενός πιο ευχάριστου περιβάλλοντος διαβίωσης για τους συνανθρώπους μας που σε μεγάλη ηλικία γνώρισαν το πιο σκληρό πρόσωπο της ζωής.

Άτομα με αναπηρίες και κινητικά προβλήματα

Ο Δήμος Αθηναίων θέτει σε προτεραιότητα την συμπερίληψη και την προσβασιμότητα, υλοποιώντας σημαντικό έργο για τα άτομα με αναπηρίες και κινητικά προβλήματα. Εντείνοντας τις προσπάθειες για μια πόλη πιο φιλόξενη και προσβάσιμη σε όλους, έργα υποδομής περιλαμβάνουν πεζοδρόμια με αντιολισθητικές πλάκες, ειδικούς οδηγούς όδευσης τυφλών και ράμπες αναπήρων. Επίσης, έχουν δημιουργηθεί και λειτουργούν παιδικές χαρές με ειδικά όργανα και πρόσβαση για τα παιδιά με αναπηρία, ενώ σημαντικές παρεμβάνεις υλοποιούνται ώστε η πόλη να γίνει προσβάσιμη σε όλους. Στο πλαίσιο αυτό, η σύσταση ομάδας εργασίας για την προσβασιμότητα και την συμπερίληψη στο Δήμο Αθηναίων στόχο έχει:

- Την δικτύωση με τις οργανώσεις που προασπίζουν τα δικαιώματα των ΑμεΑ, καθώς και την ιεράρχηση των πραγματικών αναγκών και η καταγραφή των ελλείψεων.
- Την ανάπτυξη σχετικών εφαρμογών για την καθοδήγηση των ΑμεΑ και εμποδιζόμενων πολιτών σε προσβάσιμα πεζοδρόμια, δρόμους πάρκα, πλατείες, χώρους αναψυχής, σημεία ιστορικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος, αλλά και καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, εμπορίου, κλπ.
- Πρωτοβουλίες έτσι ώστε να μπορέσουμε να διεκδικήσουμε επάξια τη διάκριση “Αθήνα Ευρωπαϊκή Προσβάσιμη Πόλη” στα πλαίσια του Access City Award.

Επιπλέον, η Τεχνόπολη Δήμου Αθηναίων εδραιώνει τη συνεργασία της με τον Nevronas για την εφαρμογή εξειδικευμένων προγραμμάτων Υποστηρικτικής Εργασίας, Ενημέρωσης και Εκπαίδευσης των μη αναπήρων και νευροτυπικών εργαζομένων σχετικά με την Αναπηρία, τη Νευροδιαφορετικότητα, την Προσβασιμότητα και τη Συμπερίληψη. Στόχος είναι η δημιουργία ενός συμπεριληπτικού εργασιακού χώρου, χωρίς αποκλεισμούς. Η εξειδικευμένη ομάδα του nevronas.gr, ενημερώνει, εκπαιδεύει και στηρίζει τόσο τους απασχολούμενους με αναπηρία, όσο και τους μη ανάπηρους συναδέλφους τους στην Τεχνόπολη, αλλά και τους υπεύθυνους των τμημάτων, προκειμένου να διασφαλιστεί η προσβασιμότητα και η ομαλή ένταξη εργαζομένων με αναπηρία. Όσον αφορά, τον τομέα της προσβασιμότητας του δομημένου περιβάλλοντος, οι συνεργάτες του nevronas.gr από

την εταιρεία Access Lab – Mapping Solutions for Disability αναλαμβάνουν να μελετήσουν, να αξιολογήσουν και να προτείνουν τις απαραίτητες προσαρμογές, ώστε η Τεχνόπολη Δήμου Αθηναίων να καταστεί ακόμη περισσότερο φιλική στα εμποδιζόμενα άτομα.

Επιπρόσθετα, ο Δήμος Αθηναίων είναι από τους πρώτους Δήμους που εφαρμόζει το πιλοτικό πρόγραμμα εκπαίδευσης «ΗΦΑΙΣΤΟΣ». Σκοπός του είναι να ευαισθητοποιήσει τις κοινωνίες να ενσωματώσουν άτομα με αναπηρία σε κάθε πτυχή της κοινωνικής, πολιτικής, οικονομικής και πολιτιστικής ζωής του τόπου. Βασίζεται στην αρχή ότι η αναπηρία δεν είναι ανικανότητα, αλλά διαφορετική ικανότητα – ανεξάρτητα από το φύλο ή την ηλικία – ανεξάρτητα από τη σωματική ή ψυχική κατάσταση του κάθε ανθρώπου. Βασικός στόχος του προγράμματος είναι να εξοπλίσει τους εργαζόμενους και τους εκπαιδευτικούς του Δήμου Αθηναίων με εξειδικευμένες γνώσεις, να ενισχύσει συστηματικά τις δυνατότητές τους, να αναπτύξει κρίσιμες δεξιότητες και να τους παράσχει τα απαραίτητα εργαλεία, προκειμένου να λειτουργήσουν ως πολλαπλασιαστές στην αποδοχή και ενσωμάτωση των ατόμων με αναπηρία, βελτιώνοντας τις συνθήκες καθημερινότητάς τους. Οι δράσεις του προγράμματος αποσκοπούν ξεκάθαρα στην προσέγγιση, την εκπαίδευση και τον μετασχηματισμό των στάσεων και των συμπεριφορών των μελών της κοινότητας σχετικά με θέματα αναπηρίας. Αποσκοπούν στην προώθηση μιας πιο ισότιμης και αποδεκτής κοινωνικής πραγματικότητας, όπου η ισότητα, ο αμοιβαίος σεβασμός και η κατανόηση αποτελούν τα βασικά θεμέλια. Η πιλοτική εφαρμογή του προγράμματος υλοποιείται από την Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (ΕΕΤΑΑ), με την υποστήριξη του Κοινωνικού Ιδρύματος Ιωάννη Σ. Λάτση, ενώ τελεί υπό την αιγίδα της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ) και της Ελληνικής Παραολυμπιακής Επιτροπής (ΕΠΕ).

Ουσιοεξαρτώμενοι

Η πρόληψη του φαινομένου της διάδοσης των ναρκωτικών και της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών αποτελεί βασική προτεραιότητα της δημοτικής αρχής. Ο Δήμος καθημερινά μεριμνά για τη φροντίδα των χρηστών και την ένταξή τους σε θεραπευτικά προγράμματα με τελικό στόχο την ομαλή επανένταξή τους στην κοινωνία και την τελική αποδοχή τους από το κοινωνικό σύνολο. Στο πλαίσιο του Κέντρου Πρόληψης και Αγωγής Υγείας «Αθηνά Υγεία», λειτουργούν κέντρα πρόληψης, ενώ η δημοτική αρχή μεριμνά για την ίδρυση και τη λειτουργία προγράμματος θεραπείας και κοινωνικής επανένταξης χρηστών.

Στο πλαίσιο αυτό, επιπλέον, μία δομή προσωρινής – μεταβατικής φιλοξενίας όπου μπορούν να βρουν στέγη και φροντίδα πολίτες που είναι άστεγοι και ταυτόχρονα αντιμετωπίζουν προβλήματα εθισμού ή/και εξάρτησης από ψυχοδραστικές ουσίες, δημιούργησαν ο Δήμος Αθηναίων με το Κέντρο Υποδοχής & Αλληλεγγύης (ΚΥΑΔΑ), ενώνοντας δυνάμεις τους με τον Οργανισμό Κατά των Ναρκωτικών (ΟΚΑΝΑ) και το Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων (ΚΕΘΕΑ).

Ο Ξενώνας Μεταβατικής Φιλοξενίας δημιουργήθηκε με σκοπό την παροχή υπηρεσιών στέγασης, ατομικής φροντίδας και υγιεινής, νοσηλευτικής φροντίδας, συμβουλευτικής, ψυχοκοινωνικής στήριξης, ένταξης κατά προτεραιότητα σε

Θεραπευτικά Προγράμματα Απεξάρτησης και διασύνδεσης με υπηρεσίες υγείας, νομικής συνδρομής, πρόνοιας, κοινωνικής και εργασιακής επανένταξης. Πρόκειται για μια δομή, η οποία μπορεί να φιλοξενήσει 70 άτομα και για διάστημα μέχρι 6 μήνες.

Οι υπηρεσίες παρέχονται από εξειδικευμένο προσωπικό των δύο Οργανισμών (ΟΚΑΝΑ-ΚΕΘΕΑ), σε εβδομαδιαία 24ωρη βάση, με πλήρη σεβασμό στα δικαιώματα των φιλοξενούμενων και ακολουθώντας επιστημονικά τεκμηριωμένες και αποδεκτές μεθόδους παροχής των υπηρεσιών αυτών. Ειδική μέριμνα υπάρχει και από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Δήμου Αθηναίων και όλων των συναρμόδιων φορέων για την αυστηρή τήρηση των κανόνων υγιεινής, καθαριότητας, φωτισμού και ασφάλειας σε όλη την περιοχή που στεγάζεται ο ξενώνας.

Ένταξη μεταναστών και προσφύγων

Με γνώμονα την εξάλειψη των διακρίσεων και την ενδυνάμωση ευπαθών ομάδων, ο Δήμος Αθηναίων σχεδιάζει και στηρίζει πρωτοβουλίες για την αξιοπρεπή διαβίωση των προσφύγων και των μεταναστών καθώς και την ένταξη και ενσωμάτωσή τους στην ελληνική κοινωνία. Η ενταξιακή πολιτική του Δήμου διαρθρώνεται γύρω από δύο κεντρικούς πυλώνες, το Κέντρο Ένταξης Μεταναστών (ΚΕΜ) στον τομέα παροχής εξειδικευμένων υπηρεσιών και δράσεων κοινωνικής ένταξης και το Κέντρο Συντονισμού για θέματα Μεταναστών και Προσφύγων (ΑCCMR) στον τομέα της διασύνδεσης και ανάπτυξης συνεργασιών με την κοινωνία των πολιτών, διεθνείς οργανώσεις και αρμόδιους κρατικούς φορείς. Το Κέντρο Ένταξης Μεταναστών λειτουργεί στο πλαίσιο του Τμήματος Υποστήριξης και Κοινωνικής Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων της Διεύθυνσης Κοινωνικής Αλληλεγγύης του Δήμου Αθηναίων. Πρόκειται για έναν κόμβο συντονισμού για την ανάπτυξη και την ανταλλαγή καλών πρακτικών και τεχνογνωσίας μεταξύ τοπικών και διεθνών Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων, διεθνών οργανισμών, θεσμικών φορέων και του Δήμου Αθηναίων. Το Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων (ΣΕΜΠ) αποτελεί το συμβουλευτικό όργανο του Δήμου Αθηναίων στο οποίο εκπροσωπούνται οι μεταναστευτικές κοινότητες μέσα από μια συμμετοχική διαδικασία για τους μετανάστες, ως κοινωνικούς εταίρους, στο σχεδιασμό, την εφαρμογή και την αξιολόγηση των πολιτικών κοινωνικής ένταξης και την ανάπτυξη συμβουλευτικών δομών. Καταγράφει και διερευνά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες, οι οποίοι κατοικούν μόνιμα στην περιφέρεια του Δήμου Αθηναίων, σχετικά με την ένταξή τους στην τοπική κοινωνία, την επαφή τους με δημόσιες υπηρεσίες ή τη δημοτική αρχή. Παράλληλα, ο Δήμος υλοποιεί και υποστηρίζει ευρωπαϊκά προγράμματα μέσω της Εταιρείας Ανάπτυξης και Τουριστικής Προβολής του Δήμου Αθηναίων (ΕΑΤΑ).

Πρόγραμμα «Βοήθεια στο σπίτι»

Το Πρόγραμμα «Βοήθεια στο σπίτι» απευθύνεται σε άτομα της τρίτης ηλικίας που δεν αυτοεξυπηρετούνται πλήρως καθώς και σε άτομα με κινητικές δυσλειτουργίες, κατά βάση μοναχικά και χωρίς υποστηρικτικό περιβάλλον, τα οποία αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα υγείας ή που το εισόδημά τους δεν τους επιτρέπει να εξασφαλίσουν τις απαιτούμενες υπηρεσίες για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους.

Το πρόγραμμα «Βοήθεια στο σπίτι» ξεκίνησε πιλοτικά το Μάρτιο του 1998 σε δύο περιοχές του Δήμου (Γκύζη και Σεπόλια) και σήμερα απαριθμεί 700 ωφελούμενους. Λόγω της τεράστιας απήχησης στην τοπική κοινωνία, έως σήμερα το πρόγραμμα συνεχίζει αδιάκοπα να παρέχει πρωτοβάθμια φροντίδα στους δημότες της Αθήνας που κατοικούν στα επτά δημοτικά διαμερίσματα. Το Πρόγραμμα έχει σκοπό να συμβάλει στην αξιοπρεπή διαβίωση των επωφελούμενων, να υποστηρίξει το οικογενειακό τους περιβάλλον και να προωθήσει στην απασχόληση ικανό και εξειδικευμένο προσωπικό.

Στις παροχές του προγράμματος περιλαμβάνονται:

- Ατομική Συμβουλευτική και Ψυχολογική υποστήριξη
- Υποστήριξη των ωφελούμενων στη συνδιαλλαγή με υπηρεσίες με στόχο την απονομή συντάξεων, λήψη επιδομάτων, άλλων παροχών όπως τροφίμων, έκδοση βεβαίωσης ποσοστού αναπηρίας από τα ΚΕΠΑ
- Νοσηλευτική φροντίδα, λήψη ζωτικών σημείων, προσωπική υγιεινή, περιποίηση τραυμάτων
- Συνταγογράφηση, παράδοση φαρμάκων από φαρμακεία και φαρμακεία του ΕΟΠΥΥ
- Κλείσιμο ραντεβού, συνοδεία και μεταφορά από και προς Νοσοκομεία και Εξεταστικά Κέντρα
- Καθαριότητα οικιών
- Αγορά προϊόντων
- Διεκπεραίωση εξωτερικών υποθέσεων, όπως πληρωμή ΔΕΚΟ
- Μεταφορά και παράδοση δωρεάν πακέτων τροφίμων
- Περίπατοι
- Ένταξη των ανθρώπων μεγαλύτερης ηλικίας στις Λέσχες Φιλίας

Συνολικά λειτουργούν εννέα (9) ομάδες δράσης που αποτελούνται από κοινωνική λειτουργό, νοσηλεύτρια και οικογενειακή βοηθό. Η κοινωνική λειτουργός του προγράμματος έχει τη συνολική εποπτεία των ωφελούμενων, αξιολογώντας τα περιστατικά, παρέχοντας κοινωνική υποστήριξη, ερχόμενη σε επαφή με συναρμόδιους φορείς και παραπέμποντας περιστατικά που δεν άπτονται των υπηρεσιών του προγράμματος. Η νοσηλεύτρια του προγράμματος παρέχει πρωτοβάθμιες υπηρεσίες υγείας που περιλαμβάνουν κατ' οίκον επισκέψεις για τη μέτρηση και καταγραφή των ζωτικών σημείων, τη συνταγογράφηση των φαρμάκων καθώς και συνοδεία σε νοσοκομεία για τις προγραμματισμένες εξετάσεις τους. Η οικογενειακή βοηθός του προγράμματος αναλαμβάνει τη διεκπεραίωση εξωτερικών εργασιών, την προμήθεια των ηλικιωμένων με είδη άμεσης ανάγκης, καθώς και την καθαριότητα του σπιτιού τους. Επίσης κρατούν συντροφιά σε αυτούς τους ανθρώπους, αποδεικνύοντας τον κοινωνικό χαρακτήρα του προγράμματος.

Από τον Απρίλιο του 2022 το πρόγραμμα «Βοήθεια στο σπίτι» ενισχύθηκε στο πλαίσιο της Πράξης «Δράσεις καινοτόμων υπηρεσιών κατ' οίκον φροντίδας για ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού στον Δήμο Αθηναίων» με ένταξη στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αττική» 2014-2020. Η Πράξη συγχρηματοδοτείται από

το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο με συνέχιση της ένταξης στο νέο ΕΣΠΑ «Αττική» 2021-2027.

Ξενώνας Φιλοξενίας Γυναικών Θυμάτων Βίας και των παιδιών τους

Ο Ξενώνας Φιλοξενίας Γυναικών Θυμάτων βίας και των παιδιών τους λειτουργεί από το 2013, με χρηματοδότηση ΕΣΠΑ του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη δομών και υπηρεσιών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης προς όφελος των γυναικών και για την καταπολέμηση της βίας-Ανάπτυξη και Λειτουργία Ξενώνων Φιλοξενίας» και εντάσσεται στο Δίκτυο Δομών για την Εξάλειψη της Έμφυλης Βίας της Γενικής Γραμματείας Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων. Από την έναρξη της λειτουργίας του ο Ξενώνας έχει φιλοξενήσει περισσότερα από τριακόσια (300) άτομα (γυναίκες και παιδιά).

Ο Ξενώνας Φιλοξενίας παρέχει στέγη σε γυναίκες-θύματα σωματικής, ψυχολογικής, οικονομικής υστέρησης ή σεξουαλικής βίας και των παιδιών τους, καθώς και συμβουλευτική υποστήριξη. Στεγάζεται σε κτίριο στο κέντρο της Αθήνας (σε όχι ανακοινώσιμη διεύθυνση για το ευρύτερο κοινό) και βρίσκεται σε περιοχή που είναι εύκολα προσβάσιμη. Ο Ξενώνας μπορεί να φιλοξενήσει σαράντα (40) άτομα (γυναίκες θύματα βίας και τα παιδιά τους), διαθέτει πρόσβαση ΑμεΑ και λειτουργεί όλο το 24ωρο, Σαββατοκύριακα και αργίες καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

Οι ενδιαφερόμενες για φιλοξενία στον Ξενώνα Φιλοξενίας Γυναικών Θυμάτων βίας απευθύνονται στα Συμβουλευτικά Κέντρα της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων τηλ.: 210 3317305-6, στο Πολύκεντρο τηλ.: 210 3898085/ 210 3898079 ή/και στην 24ωρη τηλεφωνική γραμμή 15900.

Ο Δήμος Αθηναίων ανταποκρινόμενος στη διαρκώς αυξανόμενη βία κατά των γυναικών και στην έξαρση του φαινομένου της ενδοοικογενειακής βίας την περίοδο της πανδημίας του κορωνοϊού κατά τη διάρκεια των έκτακτων συνθηκών της υποχρεωτικής καραντίνας και της κοινωνικής απομόνωσης προχώρησε σε ενέργειες υποστήριξης των γυναικών που υφίστανται την βία στην καθημερινότητά τους. Για το σκοπό αυτό, έθεσε σε λειτουργία ειδική τηλεφωνική γραμμή -210 5210645- από Δευτέρα έως Παρασκευή και ώρες 09:00-16:00. Εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό παρέχει ψυχοκοινωνική υποστήριξη σε γυναίκες που είναι θύματα ενδοοικογενειακής βίας. Κατά το πρώτο κύμα της πανδημίας από τον Απρίλιο 2020 έως τον Οκτώβριο 2020, σε συνεργασία με το Κέντρο Γυναικείων Μελετών και Ερευνών «Διοτίμα» υπήρξε δωρεάν νομική βοήθεια, η οποία συνεχίστηκε και κατά το δεύτερο κύμα της πανδημίας.

Παράλληλα, ο Δήμος Αθηναίων συνεχίζει την προσπάθεια να παρέχει διέξοδο και ανακούφιση στα θύματα ενδοοικογενειακής βίας καθώς ο Ξενώνας Φιλοξενίας Γυναικών Θυμάτων βίας και των παιδιών τους παρέχει καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου φιλοξενία, ασφάλεια, ψυχολογική και κοινωνική υποστήριξη.

Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών

Ένα σύγχρονο και πρότυπο Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών δημιουργήθηκε σε σύγχρονες εγκαταστάσεις και πλαισιωμένο από εξειδικευμένο προσωπικό επιστημόνων που έχουν βασικό στόχο την στήριξη των γυναικών-θυμάτων βίας αλλά και διακρίσεων. Το Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών προστέθηκε στην ασπίδα προστασίας που δημιουργεί ο Δήμος Αθηναίων για όλους τους πολίτες που το έχουν ανάγκη, και λειτουργεί στα πρότυπα των Συμβουλευτικών Κέντρων Γυναικών της Γενικής Γραμματείας Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων. Συγκεκριμένα απευθύνεται σε:

- Κάθε ενήλικα, ανεξαρτήτως φύλου, που έχει υποστεί οποιαδήποτε μορφή βίας (ψυχολογική, σωματική, σεξουαλική, οικονομική και κοινωνική καταπίεση).
- Άτομα που είναι αποδέκτες κακοποιητικής συμπεριφοράς εντός του οικογενειακού περιβάλλοντος (ενδοοικογενειακή βία).
- Άτομα που υπήρξαν θύματα πολλαπλών διακρίσεων (μετανάστες, πρόσφυγες, ΑμΕΑ, άνεργοι, μονογονείς).

Οι παρεχόμενες υπηρεσίες αφορούν στην:

- Ενημέρωση/πληροφόρηση για θέματα ισότητας των φύλων, έμφυλης βίας και πολλαπλών διακρίσεων.
- Κοινωνική, ψυχολογική, εργασιακή και νομική στήριξη (εξειδικευμένη στήριξη με την οπτική του φύλου) προς θύματα έμφυλης βίας και πολλαπλών διακρίσεων.
- Παραπομπή σε ξενώνες φιλοξενίας κακοποιημένων γυναικών, στις αστυνομικές και εισαγγελικές αρχές, στο δικαστήριο, σε νοσοκομεία ή κέντρα υγείας, σε φορείς αρμόδιους για προνοιακά ή άλλα επιδόματα κ.λπ.

Επιπλέον, το Κέντρο υλοποιεί ειδικά προγράμματα ευαισθητοποίησης και ανάδειξης του ζητήματος της έμφυλης βίας, καθώς και σχεδιάζει και πραγματοποιεί δράσεις σε τοπικό επίπεδο για την συμπερίληψη της διάστασης του φύλου στις πολιτικές του Δήμου Αθηναίων και για την καταπολέμηση των πολλαπλών διακρίσεων. Το Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών αποτελεί ένα μέρος της Ευρωπαϊκής Χάρτας για την ισότητα των φύλων και την αντιμετώπιση των έμφυλων και πολλαπλών διακρίσεων που εφαρμόζει πιστά ο Δήμος Αθηναίων σε συνεργασία με το Κέντρο για την Καταπολέμηση της Έμφυλης Βίας και των Πολλαπλών Διακρίσεων. Η δομή στελεχώνεται από ψυχολόγους κοινωνικούς λειτουργούς, κοινωνιολόγους και νομικούς και λειτουργεί στην 6η Δημοτική Κοινότητα..

Κέντρο για την Καταπολέμηση της Έμφυλης Βίας και των Πολλαπλών Διακρίσεων

Το Κέντρο για την Καταπολέμηση της Έμφυλης Βίας και των Πολλαπλών Διακρίσεων λειτουργεί στο πλαίσιο της υλοποίησης της Πράξης «Ευρωπαϊκή Χάρτα για την ισότητα των φύλων και την αντιμετώπιση των έμφυλων και πολλαπλών διακρίσεων», στον άξονα Προτεραιότητας «Προώθηση της κοινωνικής Ένταξης και Καταπολέμηση

της Φτώχειας και των Διακρίσεων-Διασφάλιση της Κοινωνικής Συνοχής» του Ε.Π. «Αττική 2014-2020» και συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Απευθύνεται σε όλους τους πολίτες που το έχουν ανάγκη και συγκεκριμένα:

- Κάθε ενήλικα, ανεξαρτήτως φύλου, που έχει υποστεί οποιαδήποτε μορφή βίας (ψυχολογική, σωματική, σεξουαλική, οικονομική και κοινωνική καταπίεση)
- Άτομα που είναι αποδέκτες κακοποιητικής συμπεριφοράς εντός του οικογενειακού περιβάλλοντος (ενδοοικογενειακή βία)
- Άτομα που υπήρξαν θύματα πολλαπλών διακρίσεων (μετανάστες, πρόσφυγες, ΑμΕΑ, άνεργοι, μονογονείς)

Στα πρότυπα των Συμβουλευτικών Κέντρων Γυναικών της Γενικής Γραμματείας Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων, ωστόσο διευρύνοντας το κοινό των δυνητικών ωφελούμενων του, το Κέντρο του Δήμου Αθηναίων παρέχει καθημερινή στήριξη μέσα από:

- Την παροχή υπηρεσιών πρώτης γραμμής για την πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης βίας
- Την υλοποίηση ειδικών προγραμμάτων ευαισθητοποίησης και ανάδειξης του ζητήματος της έμφυλης βίας όλων των μορφών, και
- Τον σχεδιασμό και πραγματοποίηση δράσεων σε τοπικό επίπεδο για την συμπερίληψη της διάστασης του φύλου στις πολιτικές του Δήμου Αθηναίων και για την καταπολέμηση των πολλαπλών διακρίσεων.

Οι παρεχόμενες υπηρεσίες αφορούν στην:

- Ενημέρωση/πληροφόρηση για θέματα ισότητας των φύλων, έμφυλης βίας και πολλαπλών διακρίσεων
- Κοινωνική, ψυχολογική, εργασιακή και νομική στήριξη προς θύματα έμφυλης βίας και πολλαπλών διακρίσεων
- Παραπομπή σε ξενώνες φιλοξενίας κακοποιημένων γυναικών, στις αστυνομικές και εισαγγελικές αρχές, στο δικαστήριο, σε νοσοκομεία ή κέντρα υγείας, σε φορείς αρμόδιους για προνοιακά ή άλλα επιδόματα κλπ.
- Προώθηση στην απασχόληση
- Παραπομπή προς άλλους φορείς για μια ολοκληρωμένη συμβουλευτική παρέμβαση και στήριξη βασισμένη στην οπτική του φύλου και τη συμπληρωματικότητα των ενεργειών

Στις δραστηριότητες του Κέντρου περιλαμβάνονται δράσεις δικτύωσης και ευαισθητοποίησης με εθνικούς και τοπικούς φορείς, που στοχεύουν στη διάδοση των υπηρεσιών του Κέντρου, στην κάλυψη των αναγκών των εξυπηρετούμενων ατόμων, στην προώθηση καλών πρακτικών και στην ανάπτυξη συνεργιών.

Το Κέντρο για την Καταπολέμηση της Έμφυλης Βίας και των Πολλαπλών Διακρίσεων λειτουργεί στο πλαίσιο της εφαρμογής των άρθρων της Ευρωπαϊκής Χάρτας για την

Ισότητα των Φύλων στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. Στόχος είναι η ενίσχυση της ισότητας των φύλων μέσα από συγκεκριμένο στρατηγικό σχεδιασμό, ώστε οι πολιτικές και οι πράξεις του Δήμου να ενσωματώνουν την οπτική του φύλου.

Το Κέντρο απηχεί την πολιτική βούληση του Δήμου για μηδενική ανοχή σε οποιαδήποτε μορφή βίας, αποκλεισμού και διακρίσεων.

Διεύθυνση: Αγίου Μελετίου και Λήθης 2, Τ.Κ. 112 51, Αθήνα

Τηλέφωνο: 210 8625355, 210 86255858

e-mail: kentrokatapolemisdiakriseon@athens.gr

Ωράριο λειτουργίας: Δευτέρα-Παρασκευή 9:00-17:00

Κοινωνική στέγαση

Η Δράση «SUB3A. Κοινωνική στέγαση για τις πλέον ευάλωτες ομάδες – Δήμος Αθήνας» (κωδικός ΟΠΣ ΤΑ 5215680) στοχεύει στην παροχή στεγαστικής υποστήριξης σε ευάλωτες κατηγορίες του πληθυσμού που διαβιούν στον Δήμο Αθηναίων και βρίσκονται σε στεγαστική επισφάλεια, μέσω της ανακαίνισης του αδρανούς στεγαστικού αποθέματος και της ένταξής του σε ένα δίκτυο οικονομικά προσιτής κατοικίας.

Το πρόγραμμα δίνει τη δυνατότητα σε 15 ιδιοκτήτες κλειστών διαμερισμάτων εντός του Δήμου Αθηναίων να προχωρήσουν στην ενεργειακή αναβάθμιση, ανακαίνιση ή επισκευή τους, λαμβάνοντας το 100% των σχετικών δαπανών (με όριο το ποσό των 12.468 ευρώ). Το πρόγραμμα παρέχει ενίσχυση για εργασίες, υλικά και λοιπές υπηρεσίες, με τον όρο οι κατοικίες αυτές να διατεθούν σε ευάλωτα νοικοκυριά που βρίσκονται σε στεγαστική επισφάλεια, με μειωμένο μίσθωμα σε σχέση με την μέση τιμή ενοικίασης. Η ενίσχυση αυτή χορηγείται υπό την προϋπόθεση ότι το ακίνητο θα εκμισθωθεί για περίοδο τουλάχιστον 4 ετών, σύμφωνα με τους όρους του προγράμματος. Ως σήμερα, έχουν ενταχτεί στο πρόγραμμα 12 διαμερίσματα, ενώ ήδη, όπου οι ανακαινίσεις έχουν ολοκληρωθεί, έχουμε και τις πρώτες κατοικήσεις.

Το πιλοτικό πρόγραμμα «Κοινωνική Στέγαση για τις πλέον ευάλωτες ομάδες», υλοποιείται από τον Δήμο Αθηναίων μέσω της Αναπτυξιακής Αθήνας Α.Ε. σε συνεργασία με το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας.

Επίσης, ο Δήμος Αθηναίων συμμετέχει στο Εθνικό Πρόγραμμα Κοινωνικής Κατοικίας “ΚΑΛΥΨΗ” που στόχο έχει την αντιμετώπιση του προβλήματος στέγασης των νέων ηλικίας 25 έως 39 ετών, που δεν διαθέτουν ιδιόκτητη κατοικία και λαμβάνουν το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα. Στο πλαίσιο αυτό ο Δήμος ενθαρρύνει τους ιδιοκτήτες των διαμερισμάτων που είχαν συμμετάσχει στο πρόγραμμα ΕΣΤΙΑ, να υποβάλουν αίτηση στο νέο πρόγραμμα “ΚΑΛΥΨΗ” και να γίνουν μέρος αυτής της σημαντικής προσπάθειας.

Το ενοίκιο των διαμερισμάτων θα καλύπτεται πλήρως για τρία χρόνια από το πρόγραμμα, ενώ παράλληλα καλύπτονται οι μικροεπισκευές που τυχόν θα χρειαστούν, καθώς και τα κόστη μεταφοράς της οικοσκευής. Η συμμετοχή των ιδιοκτητών στο πρόγραμμα δεν αποτελεί μόνο μια πράξη κοινωνικής ευθύνης και αλληλεγγύης, αλλά τους παρέχει και οικονομική ασφάλεια για την ενοικίαση των διαμερισμάτων τους. Σήμερα, στεγάζονται μέσω του προγράμματος 48 νοικοκυριά. Τα πρώτα 32 στεγάστηκαν τον Νοέμβριο 2023 με διάρκεια μίσθωσης έως Νοέμβριο 2026, ενώ τα 2 τελευταία συμβολαιοποιήθηκαν τον Φεβρουάριο 2025, με διάρκεια μίσθωσης έως τον Φεβρουάριο του 2028.

Δίκτυο Κοινωνικής Κατοικίας

Από το έτος 2013 που ξεκίνησε το Δίκτυο Κοινωνικής Κατοικίας του Δήμου Αθηναίων έως το έτος 2019 που ανεστάλη η λειτουργία του, προσφέρθηκε φιλοξενία σε αυτόνομα διαμερίσματα ατόμων και οικογενειών (με προτεραιότητα σε οικογένειες με ανήλικα παιδιά) που δεν είχαν τη δυνατότητα στέγασης, με στόχο την αυτόνομη και ανεξάρτητη διαβίωσή τους, την ψυχοκοινωνική τους στήριξη και την εργασιακή τους επανένταξη μέσω του JobCenter. Στο Δίκτυο Κοινωνικής Κατοικίας του Δήμου Αθηναίων φιλοξενήθηκαν 129 άτομα κατά την συγκεκριμένη περίοδο, ενώ σήμερα φιλοξενούνται ακόμη 3 οικογένειες, και επιδιώκεται η ανασύσταση του Δικτύου που είναι ήδη σε φάση αναδιοργάνωσης.

Τρίτη Ηλικία

Ο Δήμος Αθηναίων έχει ως προτεραιότητα τη στήριξη και τη φροντίδα των ατόμων τρίτης ηλικίας, ώστε η συγκεκριμένη περίοδος της ζωής τους να είναι εξίσου δημιουργική και παραγωγική. Με το στόχο αυτό, έχουν δημιουργηθεί οι Λέσχες Φιλίας όπου υλοποιούνται δράσεις που ενδυναμώνουν τα άτομα τρίτης ηλικίας και ενισχύουν το αίσθημα ανεξαρτησίας, αυτάρκειας, προσφοράς και κοινωνικής συμμετοχής.

Ο θεσμός των Λεσχών Φιλίας λειτουργεί στο Δήμο Αθηναίων από το 1985. Σήμερα υπάρχουν είκοσι πέντε (25) Λέσχες Φιλίας με 4.500 μέλη, κατανεμημένες σε όλη την περιφέρεια του Δήμου, και στις επτά δημοτικές κοινότητες. Οι Λέσχες Φιλίας αποτελούν μια κοινωνική δομή που έχει ενεργητικό ρόλο, δίνοντας την ευκαιρία στα άτομα τρίτης ηλικίας να αξιοποιήσουν δημιουργικά το χρόνο τους, να γίνουν πιο δραστήριοι και δυνατοί. Λειτουργούν σε επίπεδο γειτονιάς και συνοικίας για να προσφέρουν υπηρεσίες σε άτομα μεγαλύτερης ηλικίας. Ως αντίδοτα στη μοναξιά, οι ηλικιωμένοι μπορούν να αναζητήσουν εκεί ανθρώπινη ζεστασιά, κοινωνική υποστήριξη, επαφή με συνομήλικους, ενημέρωση και ψυχαγωγία.

Στις Λέσχες Φιλίας υλοποιούνται προγράμματα δημιουργικής απασχόλησης, γυμναστικής, αυτοάμυνας, γιόγκα, νοσηλευτικής φροντίδας και φυσιοθεραπείας. Επίσης, αυτά περιλαμβάνουν επισκέψεις σε πολιτιστικούς χώρους, μουσεία, καλλιτεχνικές δραστηριότητες, ημερήσιες εκδρομές και περιπάτους. Στόχος των Λεσχών Φιλίας είναι η εξοικείωση των ηλικιωμένων με τα προβλήματα της τρίτης ηλικίας, η προσαρμογή τους στις καινούριες συνθήκες ζωής, η ομαλή συνύπαρξή τους με νεότερους και η παροχή ενός υποστηρικτικού περιβάλλοντος, ιδίως σε ανθρώπους που δεν έχουν τα οικονομικά μέσα ή οικογένεια να τους φροντίσει.

Επίσης, στις Λέσχες Φιλίας υλοποιούνται ειδικά προγράμματα όπως ομάδες ενδυνάμωσης μνήμης, ομιλίες πνευμονολόγων ιατρών-σπιρομετρήσεις, ομιλίες για την ηλιοπροστασία, ομιλίες από ιατρούς διαφόρων ειδικοτήτων, σχολές γονέων κλπ.

Στις Λέσχες Φιλίας μπορούν να εγγραφούν άτομα και των δύο φύλων που έχουν συμπληρώσει το 60ο έτος της ηλικίας τους και κατοικούν ή διαμένουν μόνιμα στη συνοικία όπου έχει έδρα η Λέσχη Φιλίας, χωρίς να είναι απαραίτητο στοιχείο η ιδιότητα του δημότη. Σε ποσοστό μέχρι 10% του συνολικού αριθμού των μελών της Λέσχης Φιλίας γίνονται δεκτά ως μέλη, άτομα τρίτης ηλικίας, οι οποίοι έχουν την ιδιότητα του συνταξιούχου έστω κι αν δεν έχουν συμπληρώσει το 60ο έτος της ηλικίας τους.

Από το έτος 2024 μέχρι σήμερα, έχουν υλοποιηθεί δράσεις, όπως οι παρακάτω:

- Το 1ο τετραήμερο Φεστιβάλ Ενεργής Γήρανσης Δήμου Αθηναίων με τεράστια ποικιλία σε δράσεις σε χώρους διεξαγωγής και συμμετοχής δημιουργημάτων από τις περισσότερες Λέσχες Φιλίας. (Πολιτιστικό Κέντρο Μελίνα Μερκούρη - Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Γουλανδρή - Εθνικός Κήπος.)
- Καθιέρωση Διαγωνισμού Ποίησης με συμμετέχοντες από όλες στις Λέσχες Φιλίας και το Βοήθεια στο Σπίτι.
- Ο 1ος Διαγωνισμός Ζωγραφικής με συμμετέχοντες από όλες στις Λέσχες Φιλίας και το Βοήθεια στο Σπίτι.
- Εκπαίδευση Κοινωνικών Φροντιστών στο Πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι.
- Πρόγραμμα Διαιτολογίας-Διατροφολογίας και στις 25 Λέσχες Φιλίας, περιλαμβάνει ενημερώσεις αλλά και προσωπικές μετρήσεις και εξατομικευμένα προγράμματα διατροφής.
- Συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με αρχή τη διοργάνωση Παιχνιδιού bingo με αφορμή τις Ευρωεκλογές και την ενίσχυση της συμμετρικότητας.

Παιδικές Εξοχές

Οι παιδικές εξοχές του Δήμου Αθηναίων βρίσκονται στον Αγ. Ανδρέα Αττικής, απέχοντας τριάντα (30) χιλιόμετρα από το κέντρο της Αθήνας, σε μια πευκόφυτη περιοχή εκατόν ογδόντα (180) στρεμμάτων όπου συνδυάζεται το βουνό με τη θάλασσα. Πρόκειται για μία από τις καλύτερες κατασκηνώσεις των Βαλκανίων για την άνετη διαβίωση και την ασφάλεια των κατασκηνωτών και διαθέτει αθλητικές εγκαταστάσεις και υλικοτεχνική υποδομή σύμφωνα με τα σύγχρονα ευρωπαϊκά πρότυπα. Ειδικό επιχειρησιακό πρόγραμμα ("ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ") προβλέπει την εκκένωση της κατασκήνωσης ώστε οι κατασκηνωτές να την εγκαταλείψουν με απόλυτη ασφάλεια σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης.

Οι παιδικές εξοχές του Δήμου Αθηναίων κατά τους θερινούς μήνες, για 3 περιόδους των 15 ημερών, έχουν την δυνατότητα να φιλοξενήσουν ανά περίοδο 1.200 παιδιά, ηλικίας 6-12 ετών αγόρια και κορίτσια, ομαδάρχες και κοινοτάρχες ενώ καθ' όλη την διάρκεια του έτους διατίθεται σε συλλόγους, αθλητικούς ομίλους, σχολεία και αποστολές από ευρωπαϊκές και βαλκανικές χώρες για μονοήμερες ή πολυήμερες δραστηριότητες. Την 4η περίοδο φιλοξενούνται τα Παιδιά Συλλόγων ΑμεΑ και τους

συνοδούς τους για 10 ημέρες. Την 5η περίοδο φιλοξενούνται άτομα της τρίτης ηλικίας.

Καθημερινό πρόγραμμα δραστηριοτήτων συνδυάζει διασκέδαση και ψυχαγωγία με παιδαγωγικές μεθόδους, δημιουργώντας κίνητρα στα παιδιά να ασκήσουν πνεύμα και σώμα, λογική και φαντασία. Έτσι συμμετέχουν σε εργαστήρια Χειροτεχνίας, Ζωγραφικής, Κολάζ, Πυλού, Κατασκευών με Ανακυκλώσιμα και Φυσικά Υλικά, Θεατρικής Ομάδας, Μουσικής Ομάδας, Ομάδα Χορωδίας, Μοντέρνων και Παραδοσιακών Χορών, Αστρονομία, Ρομποτική και Περιβαλλοντικό Πρόγραμμα. Επίσης, λειτουργούν δανειστική βιβλιοθήκη, κινηματογράφος και πάρκο κυκλοφοριακής αγωγής, ενώ πραγματοποιούνται επιπλέον πολιτιστικά δρώμενα και παραστάσεις (θεατρικές, μουσικές, διάφοροι πολιτιστικοί και παραδοσιακοί σύλλογοι). Όσον αφορά τις αθλητικές δραστηριότητες, η κατασκήνωση διαθέτει δύο πισίνες, γήπεδο ποδοσφαίρου κανονικών διαστάσεων 11X11 με Φυσικό χορτάρι, Γήπεδο Basket, Volley, Beach Volley, Σκάκι και Πινγκ Πονγκ που πλαισιώνουν τις αθλητικές δραστηριότητες. Διεξάγονται επίσης πρωταθλήματα σε όλα τα αθλήματα και απονέμονται αναμνηστικά διπλώματα.

3.2 Δημόσια υγεία

Ο Δήμος Αθηναίων έχει ενισχύσει τις υγειονομικές υπηρεσίες λόγω των αυξημένων αναγκών των δημοτών στην περίοδο της πανδημίας του κορωνοϊού. Για την προστασία της δημόσιας υγείας, ο δήμος οχυρώνει τις δομές υγείας με εξοπλισμό και ανθρώπινο δυναμικό. Εφαρμόζοντας ένα νέο μοντέλο λειτουργίας, τα έξι Δημοτικά Ιατρεία στις αντίστοιχες δημοτικές κοινότητες έχουν εντατικοποιήσει τις προσπάθειες ώστε να διευρύνουν τις υπηρεσίες τους, στηρίζοντας ιδιαίτερα τις ευάλωτες και ευπαθείς κοινωνικές ομάδες. Αξιοποιώντας όλες τις οικονομικές δυνατότητες, τα Δημοτικά Ιατρεία έχουν πρόσφατα στελεχωθεί με περισσότερες ειδικότητες ιατρών και επιστημόνων κοινωνικών υπηρεσιών, ενώ έχουν εμπλουτίσει την υλικοτεχνική τους υποδομή ώστε να ανταποκρίνονται πιο αποτελεσματικά στις ανάγκες των πολιτών.

Με βάση το νέο μοντέλο λειτουργίας, ορισμένα Δημοτικά Ιατρεία λειτουργούν ως Πολυδύναμα Κέντρα παροχής Ιατρικών και Κοινωνικών υπηρεσιών στο πλαίσιο της αναβάθμισης των Δημοτικών Ιατρείων της Αθήνας με διευρυμένο συνεχές ωράριο από τις 8 το πρωί έως τις 8 το βράδυ. Αυτά είναι τα εξής:

- 1° Πολυδύναμο Δημοτικό Ιατρείο-Καλφοπούλειο Υγειονομικό Κέντρο, Σόλωνος 78, Αθήνα
- 2° Πολυδύναμο Δημοτικό Ιατρείο, Φανοσθένους και Φρειδερίκου Σμιθ, Νέος Κόσμος
- 3° Πολυδύναμο Δημοτικό Ιατρείο, Πειραιώς 108, Πετράλωνα
- 5° Πολυδύναμο Δημοτικό Ιατρείο, Σαρανταπόρου 4, Άνω Πατήσια
- 6° Πολυδύναμο Δημοτικό Ιατρείο, Χανίων 4Β, Κυψέλη
- 7° Πολυδύναμο Δημοτικό Ιατρείο, Καλαμών 21 και Σοφίας Σλήμαν, Αμπελόκηποι

Τα Πολυδύναμα Κέντρα υιοθετούν μία ολιστική προσέγγιση στοχεύοντας στην προσφορότερη εργασιακή ένταξη και στην παροχή ψυχοκοινωνικής βοήθειας σε μία προσπάθεια συνδυαστικής αντιμετώπισης προβλημάτων και δυσχερειών. Σε αυτές τις ενισχυμένες υπηρεσίες πρωτοβάθμιας υγείας έχουν πρόσβαση πολίτες που δεν διαθέτουν την οικονομική δυνατότητα (π.χ. ανασφάλιστοι, άνεργοι, άστεγοι, κάτοικοι στο όριο της φτώχειας), κοινωνικά ευάλωτες ομάδες, ηλικιωμένοι, ΑμεΑ και άλλες ευπαθείς ομάδες. Με την έγκριση της Πράξης «Συνδυασμένες υπηρεσίες υγείας και συμβουλευτικής για ευάλωτες ομάδες κατοίκων της Αθήνας - Onestop Shops» με κωδικό ΟΠΣ 6016606 που συγχρηματοδοτείται από το ΕΣΠΑ 2021-2027 και ειδικότερα στο πλαίσιο του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος «Αττική 2021-2027» χρηματοδοτούνται διάφορα προγράμματα καθώς και η λειτουργία των ίδιων των Πολυδύναμων Ιατρείων.

Τα πολυδύναμα δημοτικά ιατρεία παρέχουν τις παρακάτω υπηρεσίες:

- Κλινική εξέταση από ιατρικές ειδικότητες όπως: γενικούς γιατρούς/ παθολόγους, παιδιάτρους, γυναικολόγους, καρδιολόγους, οδοντιάτρους, δερματολόγους, κ.α.
- Ηλεκτρονική συνταγογράφηση φαρμάκων και παρακλινικών εξετάσεων, μετανοσοκομειακή φροντίδα, αιμοληψίες και γενικές εξετάσεις ούρων
- Υπηρεσίες υγείας από μαιές, φυσικοθεραπευτές/τριες, διατροφολόγους, ψυχολόγους, κ.α.
- Χορήγηση του ατομικού δελτίου υγείας μαθητών, χορήγηση ιατρικών πιστοποιητικών για συμμετοχή σε αθλητικές εκδηλώσεις
- Υπηρεσίες ψυχοκοινωνικής υποστήριξης, εργασιακής & νομικής συμβουλευτικής, διασύνδεση με κοινωνικές υπηρεσίες
- Ιατρείο διακοπής καπνίσματος
- Ιατρείο μνήμης
- Test pap
- Προληπτικές εξετάσεις για σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα (HIV, σύφιλη, Ηπατίτιδα Β και C)
- Προληπτικός μαστογραφικός έλεγχος
- Διερεύνηση ακουστικής ικανότητας
- Συμβουλευτικός σταθμός για τον καρκίνο
- Εγκαιρη ανίχνευση διαταραχών πρόσληψης τροφής για γονείς και παιδιά
- Οι υπηρεσίες (πλην της συνταγογράφησης) παρέχονται και σε ανασφάλιστους και σε πολίτες τρίτων χωρών ανεξαρτήτως νομιμοποιητικών εγγράφων διαμονής

Παράλληλα, λειτουργεί το 4ο Δημοτικό Ιατρείο (Προποντίδος και Αγίας Σοφίας 110, Κολωνός) καθώς και Τμήμα Προληπτικής Ιατρικής (Σαρανταπόρου 4). Ειδικότερα το Πρόγραμμα Προληπτικής Ιατρικής «ΠΡΟΝΟΩ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ» απευθύνεται στους κατοίκους του Δήμου Αθηναίων με προτεραιότητα στις ευάλωτες ομάδες και σκοπό έχει την παραγωγή εξατομικευμένων εκθέσεων υγείας και την παρακολούθηση των ωφελούμενων φροντίδας, καθώς και την παράλληλη δημιουργία ηλεκτρονικού φακέλου υγείας.

Ιατρεία Διακοπής Καπνίσματος

Τα Ιατρεία Διακοπής Καπνίσματος στοχεύουν στην ενημέρωση των πολιτών για τους κινδύνους του καπνίσματος αλλά και τις πρακτικές ελέγχου και περιορισμού του. Βασικός στόχος είναι να βοηθήσουν τους πολίτες που επιθυμούν να διακόψουν το κάπνισμα να το επιτύχουν με εύκολο και ασφαλή τρόπο, αφετέρου να κινητοποιήσουν εκείνους που δεν είναι ακόμα έτοιμοι, ώστε σε δεύτερο χρόνο να καταφέρουν να προχωρήσουν στην οριστική διακοπή.

Ο Δήμος Αθηναίων έχει ξεκινήσει πρόγραμμα δωρεάν Ιατρείων Διακοπής Καπνίσματος. Στόχος είναι η βελτίωση της υγείας των πολιτών μέσα από την εξειδικευμένη υποστήριξη όσων επιθυμούν να κόψουν το κάπνισμα. Οι δωρεάν υπηρεσίες θεραπείας υλοποιούνται σε συνεργασία με την Ελληνική Πνευμονολογική Εταιρεία και απευθύνονται σε καπνιστές και καπνίστριες κάθε ηλικίας οποιουδήποτε προϊόντος καπνού, που είτε επιχειρούν να διακόψουν το κάπνισμα για πρώτη φορά, είτε έχουν δοκιμάσει χωρίς επιτυχία.

Η δράση περιλαμβάνει ολοκληρωμένη υποστήριξη από εξειδικευμένους επαγγελματίες, όπως πνευμονολόγους, πιστοποιημένους εκπαιδευτές, επισκέπτες υγείας και κοινωνικούς λειτουργούς για να ενισχύσουν τους συμμετέχοντες τόσο σε ιατρικό, όσο και σε ψυχοκοινωνικό επίπεδο. Τα Ιατρεία γίνονται υπό την μορφή δώρων απογευματινών ομαδικών συνεδριών, τηρώντας συγκεκριμένα πρωτόκολλα που θα βοηθήσουν τον ασθενή σταδιακά να αποδεσμευτεί από το κάπνισμα και να καταφέρει να αντιμετωπίσει τυχόν ιδιαίτερες προκλήσεις που συναντά κατά την αποχή του από το κάπνισμα.

Οι δράσεις που υλοποιούνται στα Ιατρεία Διακοπής Καπνίσματος περιλαμβάνουν:

- Αναλυτική ενημέρωση των καπνιστών για τις επιπτώσεις του καπνίσματος, καθώς και για τα οφέλη που θα αποκομίσουν μετά τη διακοπή
- Προληπτικό ιατρικό έλεγχο της καρδιοαναπνευστικής λειτουργίας
- Εφαρμογή των διεθνών οδηγιών διακοπής καπνίσματος, σύμφωνα με τις οποίες ο συνδυασμός εξατομικευμένης συμβουλευτικής και φαρμακευτικής αγωγής πολλαπλασιάζει τα ποσοστά επιτυχούς διακοπής
- Παρακολούθηση και στήριξη των καπνιστών μετά τη διακοπή του καπνίσματος, ώστε να παγιωθεί το αποτέλεσμα και να αποφευχθούν πιθανές υποτροπές

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (ΠΟΥ), το κάπνισμα αποτελεί ασθένεια, με τον καπνιστή να χρειάζεται εξειδικευμένη βοήθεια προκειμένου να απαλλαγεί από αυτήν. Οι αιτούντες μπορούν να είναι κάτοικοι οποιασδήποτε περιοχής του Δήμου Αθηναίων, χωρίς αυτό να αποτελεί κριτήριο επιλογής. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να δηλώσουν συμμετοχή ή να ζητήσουν παραπάνω πληροφορίες στα παρακάτω στοιχεία επικοινωνίας, κατά τις ώρες που αναγράφονται:

5^ο Δημοτικό Ιατρείο – Άνω Πατήσια

Διεύθυνση: Σαρανταπόρου 4

08:00 έως 15:00

Τηλέφωνο: 210 2015510-11

Πρόγραμμα «ΦPONTIZΩ»

Το πρόγραμμα «ΦPONTIZΩ» σκοπό έχει την Εκπαίδευση ωφελούμενων ηλικιωμένων ατόμων με πολυνοσηρότητες και των φροντιστών τους ως προς τη διαχείριση των προβλεπόμενων θεραπειών των πρώτων, ώστε να μην χρήζουν νοσοκομειακής φροντίδας. Επίσης, σκοπό έχει την παράλληλη δημιουργία ηλεκτρονικού φακέλου υγείας. Πρόκειται για μία δράση ψηφιοποίησης και εκσυγχρονισμού της υπηρεσίας παροχής πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας, προαγωγής της και πρόληψης, καθώς αναπτύσσεται ένα Σύστημα Παροχής Ολοκληρωμένης Ιατρικο-κοινωνικής Φροντίδας (ΠΟΙΦ) υπερηλίκων με πολυνοσηρότητα και ηλεκτρονικής αρχειοθέτησης των ιατρικών φακέλων των ωφελούμενων.

Πρόγραμμα πρόληψης του HIV

Ο Δήμος Αθηναίων με βάση τους στόχους που έχει θέσει ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών για το HIV/AIDS πρόσφατα ανακοίνωσε ένα σύγχρονο, πολύπλευρο και ολοκληρωμένο πρόγραμμα πρόληψης του HIV, το οποίο υλοποιείται με την υποστήριξη του ATHENS HEALTH CARE FOUNDATION. Το πρόγραμμα αυτό διασφαλίζει ότι όλοι ανεξαιρέτως οι πολίτες μπορούν να έχουν πλέον έγκυρη και πλήρη ενημέρωση αλλά και δυνατότητα πρόσβασης στη φροντίδα χωρίς διακρίσεις. Με την βοήθεια άρτια εκπαιδευμένου επιστημονικού προσωπικού, το πρόγραμμα προσφέρει ανώνυμα και εμπιστευτικά, δωρεάν εξέταση για το HIV/AIDS, χωρίς ραντεβού, με άμεσο αποτέλεσμα σε ένα λεπτό, στα Δημοτικά Ιατρεία της πόλης.

Τα Δημοτικά Ιατρεία του Δήμου Αθηναίων γίνονται σημεία δωρεάν εμπιστευτικών ελέγχων (Check Point) για τον HIV, τις ιογενείς ηπατίτιδες Β και C, καθώς και τη σύφιλη. οι πολίτες μπορούν να υποβληθούν σε ταχεία δοκιμασία (rapid test), εύκολα και ανώδυνα και έχουν τη δυνατότητα να λάβουν άμεσα απαντήσεις στα ερωτήματά τους σχετικά με τα σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα και γενικότερα θέματα σεξουαλικής υγείας από εξειδικευμένο προσωπικό, και, αν χρειαστεί, να παραπεμφθούν σε γιατρό.

Ο Δήμος Αθηναίων έχει υπογράψει Μνημόνιο Συνεργασίας με τον Εθνικό Οργανισμό Δημόσιας Υγείας (ΕΟΔΥ) για τη διενέργεια δωρεάν rapid tests για HIV/AIDS σε όλα τα Δημοτικά Ιατρεία, καθώς και για την πραγματοποίηση δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού. Αποσκοπεί στην έγκαιρη διάγνωση, την καταπολέμηση του στίγματος, την ευαισθητοποίηση και την καλύτερη ενημέρωση των πολιτών για τη σεξουαλική τους υγεία.

Παράλληλα υποστηρίζει:

- Τη λειτουργία του Athens Check Point της Θετικής Φωνής, η κινητή μονάδα του οποίου θα συνεχίζει να σταθμεύει σε διάφορα σημεία της πόλης και το 2025, για ενημέρωση και προσυμπτωματικούς ελέγχους για HIV/AIDS, με δυνατότητα για rapid test και διανομή ενημερωτικού υλικού και προφυλακτικών.
- Τη λειτουργία του προγράμματος Αριστοτέλης (Φαβιέρου 42), στον οποίο ενεργοί χρήστες ενδοφλέβιων εξαρτησιογόνων ουσιών μπορούν, εκτός από τους προσυμπτωματικούς ελέγχους για HIV και ηπατίτιδα C (HCV), να λάβουν ολιστική υποστήριξη μέσω της διασύνδεσής τους με το εθνικό σύστημα υγείας και με κοινωνικές υπηρεσίες. Το πρόγραμμα «Αριστοτέλης» υλοποιείται από τον Προμηθέα και την Ελληνική Επιστημονική Εταιρεία Έρευνας AIDS, Σεξουαλικά Μεταδιδόμενων και Αναδυόμενων Νοσημάτων.

Η εξέταση για το HIV/AIDS εντάσσεται σε ένα ολιστικό μοντέλο προαγωγής της υγείας, δίνοντας ιδιαίτερη βαρύτητα στη συμβουλευτική πριν και μετά την εξέταση, σε σχέση με την πρόληψη του HIV/AIDS. Υπερβαίνοντας τον διαχωρισμό σε ομάδες «υψηλού» και «χαμηλού» κινδύνου και αξιοποιώντας το ήδη υπάρχον δίκτυο δομών πρωτοβάθμιας περίθαλψης, η εξέταση για το HIV/AIDS προσφέρεται στο γενικό πληθυσμό της πόλης και όχι αποκλειστικά σε ειδικές ομάδες αυξημένου κινδύνου, προάγοντας το μήνυμα πως το HIV/AIDS δεν κάνει διακρίσεις και αφορά κάθε άνθρωπο.

Παράλληλα και σε συνεργασία με την Ελληνική Εταιρεία Μελέτης και Αντιμετώπισης του HIV/AIDS, έχει παραχθεί ενημερωτικό υλικό που δίνει τη δυνατότητα στους ενδιαφερόμενους να ενημερωθούν για το HIV/AIDS. Τα έντυπα του προγράμματος είναι διαθέσιμα σε επτά γλώσσες (Ελληνικά, Αγγλικά, Γαλλικά, Ισπανικά, Αραβικά, Φαρσί και Ουρντού).

Πρόγραμμα πρόληψης του Καρκίνου του Μαστού

Ο Δήμος Αθηναίων, μέσω της Διεύθυνσης Δημοτικών Ιατρείων και Δημόσιας Υγείας, διοργανώνει δωρεάν δράσεις πλήρους ελέγχου του Μαστού, με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα κατά του Καρκίνου του Μαστού. Οι δράσεις πραγματοποιούνται σε συνεργασία με την Ιατρική Σχολή του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, τον Σύλλογο Φίλων του Γενικού Ογκολογικού Νοσοκομείου «Οι Άγιοι Ανάργυροι», καθώς και με την υποστήριξη του Εθνικού Διαδημοτικού Δικτύου Υγιών Πόλεων του Π.Ο.Υ. (ΕΔΔΥΠΠΥ).

Στο πλαίσιο της διεθνούς εκστρατείας ενημέρωσης με στόχο την καταπολέμηση της ασθένειας, ο Δήμος Αθηναίων συμμετέχει στην πρόληψη και την ενημέρωση για τον καρκίνο του μαστού. Τα δημοτικά ιατρεία βρίσκονται στη διάθεση όσων γυναικών επιθυμούν να πραγματοποιήσουν δωρεάν ιατρικές εξετάσεις, κλείνοντας απλώς ένα ραντεβού. Δίνεται η δυνατότητα για πλήρη κλινική εξέταση από εξειδικευμένο ιατρό, η οποία περιλαμβάνει λήψη ιστορικού, αξιολόγηση προηγούμενων εξετάσεων μαστού, συνταγογράφηση σχετικών εξετάσεων, προγραμματισμό βιοψιών, επεμβάσεων ή εξειδικευμένου ελέγχου στα συνεργαζόμενα Νοσοκομεία Αττικών και Ιπποκράτειο, σε

περίπτωση που κριθεί απαραίτητο, καθώς και συμβουλευτική πρόληψης καρκίνου του μαστού.

Ο καρκίνος του μαστού είναι η συχνότερη κακοήθεια που εμφανίζεται στις γυναίκες της χώρας μας. Ο αριθμός των νέων περιστατικών, κάθε χρόνο, υπολογίζεται στις 6.000 και απαιτείται τακτικός έλεγχος, διαρκής ενημέρωση και έγκαιρη διάγνωση προκειμένου να αντιμετωπιστεί. Ωστόσο, η πρόοδος της ιατρικής επιστήμης έχει οδηγήσει σε πιο αποτελεσματικές και εξατομικευμένες θεραπείες. Επιπλέον, ο αριθμός των γυναικών που υποβάλλονται σε προληπτικές εξετάσεις αυξάνεται συνεχώς, γεγονός που συμβάλλει στην πρόωμη διάγνωση του καρκίνου, στάδιο κατά το οποίο οι θεραπείες είναι περισσότερο αποτελεσματικές.

Τηλεφωνικές γραμμές ψυχολογικής υποστήριξης, πρώτης βοήθειας και κοινωνικής υποστήριξης

Ο Δήμος Αθηναίων καλείται να ανταποκριθεί στις διαρκώς αυξανόμενες ανάγκες των πολιτών που είναι ψυχικά επιβαρυνμένοι και κοινωνικά απομονωμένοι. Στο πλαίσιο αυτό ο Δήμος Αθηναίων λειτουργεί τηλεφωνικές γραμμές ενημέρωσης και βοήθειας για τους πολίτες, παρέχοντας τις εξής υπηρεσίες:

- **Γραμμή Ψυχολογικής Υποστήριξης** (τηλ. 210 3637365), με τρεις ψυχολόγους από Δευτέρα έως Παρασκευή, 09:00 έως τις 18:00
- **Γραμμή Πρώτης Βοήθειας** (τηλ. 210 3638049), με ιατρούς και επισκέπτες/επισκέπτριες υγείας από τα Δημοτικά Ιατρεία από Δευτέρα έως Παρασκευή, 09:00 έως τις 16:00
- **Γραμμή Κοινωνικής υποστήριξης** (τηλ. 210 8839151), με συμβούλους κοινωνικής επιχειρηματικότητας, εργασιακών θεμάτων και νομικής υποστήριξης από Δευτέρα έως Παρασκευή από τις 09:00 έως τις 18:00

Οι τηλεφωνικές γραμμές έχουν στόχο ο Δήμος Αθηναίων με τις υπηρεσίες του να διευκολύνει την καθημερινότητα των πολιτών με υπευθυνότητα και αποτελεσματικότητα.

3.3 Παιδεία και διά βίου μάθηση

Υποδομές εκπαίδευσης

Η Δ/ση Παιδικής Ηλικίας, Παιδείας και Διά Βίου Μάθησης έχει στην αρμοδιότητά της 397 Σχολεία (Νηπιαγωγεία, Δημοτικά, Γυμνάσια, Γενικά Λύκεια, Τ.Ε.Ε, Επαγγελματικά Λύκεια Ειδικά Δημοτικά και Ειδικά Νηπιαγωγεία) τα οποία λειτουργούν στα όρια του Δήμου Αθηναίων. Υποδέχεται και ικανοποιεί στο μέγιστο δυνατό τα αιτήματα των σχολείων που αφορούν σε επισκευές, συντηρήσεις αλλά και γενικότερα σε παρεμβάσεις που φθάνουν μέχρι την ανέγερση νέων σχολικών μονάδων. Επιχορηγεί τις Σχολικές Επιτροπές για την ικανοποίηση των λειτουργικών αναγκών των σχολείων. Μεριμνά για τη μεταφορά των μαθητών των σχολείων ειδικής αγωγής από τον τόπο διαμονής στα σχολεία φοίτησης. Διαθέτει προσωπικό

για τη φύλαξη των σχολικών συγκροτημάτων της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (σχολικοί φύλακες).

Από το σχολικό έτος 1999-2000 μέχρι και σήμερα, ο Δήμος Αθηναίων εφαρμόζει το θεσμό του εθελοντή σχολικού τροχονόμου σε σχολεία της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, εξασφαλίζοντας έτσι την ομαλή προσέλευση και αποχώρηση των μαθητών. Έχει την αρμοδιότητα για την καθαριότητα των σχολείων με την διάθεση προσωπικού καθαριστών και καθαριστριών στις σχολικές μονάδες. Μεριμνά για την πρόληψη και αντιμετώπιση προβλημάτων των μαθητών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Δημιουργεί Σχολές Γονέων και σε συνεργασία με τους Συλλόγους Γονέων και Κηδεμόνων λειτουργεί συμβουλευτικές ομάδες και προσφέρει ατομική συμβουλευτική βοήθεια σε μαθητές και γονείς για την ομαλή ένταξη των μαθητών στο σχολικό περιβάλλον και κατ' επέκταση στη κοινωνία. Συνεργάζεται με το Υπουργείο Παιδείας και άλλους φορείς για τη πραγματοποίηση ομιλιών, διαλέξεων, ημερίδων με θέματα που αφορούν την εκπαιδευτική κοινότητα (βία , ρατσισμός, κακή χρήση διαδικτύου κ.α.). Με τα Προγράμματα της δια βίου μάθησης μεριμνά για την επιμόρφωση ενηλίκων σε θέματα που αφορούν ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, Δημόσια Υγεία, πολιτισμό αθλητισμό, περιβάλλον, κοινωνική ένταξη μεταναστών, εκμάθηση ξένων γλωσσών κλπ. Παρέχει θεωρητική και πρακτική εκπαίδευση κυκλοφοριακής αγωγής σε μαθητές Α'θμιας Εκπαίδευσης στο Πάρκο Κυκλοφοριακής Αγωγής που βρίσκεται στις εγκαταστάσεις των παιδικών εξοχών του Αγ. Ανδρέα Αττικής.

Σχετικά με τις υποδομές δημόσιας εκπαίδευσης, στο σύνολο των 397 σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στο Δήμο Αθηναίων, η 1^η Δημοτική Κοινότητα διαθέτει συνολικά 30 σχολικές μονάδες πρωτοβάθμιας και 16 σχολικές μονάδες δευτεροβάθμιας δημόσιας εκπαίδευσης, με δυναμικότητα σε ποσοστό 11,5% επί του συνόλου των 46 σχολικών υποδομών.

Η 2^η Δημοτική Κοινότητα διαθέτει συνολικά 45 σχολικές μονάδες πρωτοβάθμιας και 13 σχολικές μονάδες δευτεροβάθμιας δημόσιας εκπαίδευσης, με δυναμικότητα σε ποσοστό 14,6% επί του συνόλου των 58 σχολικών υποδομών.

Η 3^η Δημοτική Κοινότητα διαθέτει συνολικά 22 σχολικές μονάδες πρωτοβάθμιας και 11 σχολικές μονάδες δευτεροβάθμιας δημόσιας εκπαίδευσης με δυναμικότητα σε ποσοστό 8,3% επί του συνόλου των 33 σχολικών υποδομών, και η οποία είναι η μικρότερη των επτά δημοτικών κοινοτήτων.

Η 4^η Δημοτική Κοινότητα διαθέτει 45 σχολικές μονάδες πρωτοβάθμιας και 16 σχολικές μονάδες δευτεροβάθμιας δημόσιας εκπαίδευσης, με δυναμικότητα σε ποσοστό 15,3% επί του συνόλου των 61 σχολικών υποδομών.

Η 5^η Δημοτική Κοινότητα συνολικά διαθέτει 48 σχολικές μονάδες πρωτοβάθμιας και 15 σχολικές μονάδες δευτεροβάθμιας δημόσιας εκπαίδευσης, με δυναμικότητα σε ποσοστό 15,8% επί του συνόλου των 63 σχολικών υποδομών, και η οποία είναι η τρίτη μεγαλύτερη ανάμεσα στις επτά δημοτικές κοινότητες.

Η 6^η Δημοτική Κοινότητα διαθέτει συνολικά 51 σχολικές μονάδες πρωτοβάθμιας και 15 σχολικές μονάδες δευτεροβάθμιας δημόσιας εκπαίδευσης, με δυναμικότητα σε

ποσοστό 16,6% επί του συνόλου των 66 σχολικών υποδομών, και η οποία είναι η δεύτερη μεγαλύτερη ανάμεσα στις επτά δημοτικές κοινότητες του Δήμου.

Η 7^η δημοτική κοινότητα συνολικά διαθέτει 47 σχολικές μονάδες πρωτοβάθμιας και 23 σχολικές μονάδες δευτεροβάθμιας δημόσιας εκπαίδευσης με δυναμικότητα σε ποσοστό 17,6% επί του συνόλου των 70 σχολικών υποδομών, και η οποία είναι η μεγαλύτερη των επτά δημοτικών κοινοτήτων του Δήμου.

Πρόγραμμα «Ανοιχτά Σχολεία»

Τα «Ανοιχτά Σχολεία» του Δήμου Αθηναίων αποτελούν ένα καινοτόμο πρόγραμμα, το οποίο υλοποιείται από τη Διεύθυνση Παιδικής Ηλικίας, Παιδείας και Δια Βίου Μάθησης του Δήμου Αθηναίων με την υποστήριξη της Αναπτυξιακής Αθήνας Α.Ε.

Η φιλοσοφία των Ανοιχτών Σχολείων βασίζεται στην ανάγκη για την ένωση των ανθρώπων της κάθε γειτονιάς της Αθήνας, αλλά και την ένωση των γειτονιών μεταξύ τους. Η κάθε Αθηναϊκή γειτονιά αποτελεί κύτταρο ενός ευρύτερου ζωντανού οργανισμού, με πολλές ανάγκες.

Στόχος του προγράμματος είναι το άνοιγμα των σχολικών κτιρίων μετά τη λήξη της πρωινής λειτουργίας και της λειτουργίας του ολοήμερου σχολείου. Δηλαδή, τις απογευματινές ώρες και τα σαββατοκύριακα, για όλους τους κατοίκους της πόλης.

Με αυτόν τον τρόπο, μεγιστοποιείται η χρήση των κτιρίων σε όλη την πόλη και ενισχύονται τα τοπικά δίκτυα και η κοινωνική συνοχή.

Ο σχεδιασμός του προγράμματος μετατρέπεί τα σχολικά κτίρια σε ζωντανά κύτταρα της γειτονιάς. Πρωταγωνιστικό ρόλο παίζουν οι ψυχαγωγικές, πολιτιστικές, εκπαιδευτικές και αθλητικές δράσεις για όλην την ηλικιακή γκάμα των πολιτών.

Το πρόγραμμα «Ανοιχτά Σχολεία» έρχεται να καλύψει μία πάγια ανάγκη των σχολικών κοινοτήτων να χρησιμοποιούν τα σχολικά κτίρια μετά το πέρας των πρωινών μαθημάτων, για την απασχόληση των παιδιών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης κατά τις θερινές διακοπές (summer camps, 2100 παιδιά) με τη διαφορά ότι μέσω του Δήμου αυτό γίνεται με ένα συντονισμένο και ασφαλή τρόπο. Σε μία πόλη, όπως η Αθήνα, ή σε άλλες ελληνικές πόλεις που δεν έχουν συμπεριλάβει στον αστικό σχεδιασμό δημόσιους χώρους για τα παιδιά, το ασφαλές σχολικό προαύλιο αξιοποιείται και γίνεται χώρος ελεύθερου ή οργανωμένου παιχνιδιού με τη συνοδεία και επίβλεψη ενηλίκων.

Επιπλέον, σχολικοί χώροι παραχωρούνται για την υλοποίηση μετασχολικών δραστηριοτήτων σε Συλλόγους Γονέων και Κηδεμόνων, αθλητικούς και πολιτιστικούς φορείς της πόλης με συνολικό αριθμό πλέον των δέκα χιλιάδων ωφελούμενων μαθητών.

Κέντρα Δημιουργικής Μάθησης

Ο Δήμος Αθηναίων διαθέτει Κέντρα Δημιουργικής Μάθησης και στις επτά δημοτικές κοινότητες, στα οποία διοργανώνονται πολιτιστικές δραστηριότητες και προγράμματα δημιουργικής απασχόλησης. Τα Κέντρα Δημιουργικής Μάθησης του Οργανισμού Πολιτισμού Αθλητισμού και Νεολαίας Δήμου Αθηναίων συνεχίζουν να αποτελούν ανάσες πολιτισμού και γνώσης στην καθημερινότητα των δημοτών και έχουν καθιερωθεί ως σημεία καλλιτεχνικής έκφρασης για μικρούς και μεγάλους. Με τον τρόπο αυτό έχουν τη δυνατότητα να επεκτείνουν πνευματικά τους ορίζοντές τους και να καλλιεργήσουν τις δεξιότητές τους, επιλέγοντας ανάμεσα σε μία πληθώρα προγραμμάτων δημιουργικής μάθησης, με βάση την ιδιοσυγκρασία, τα χόμπι και τα ενδιαφέροντα τους. Ενδεικτικά αναφέρονται κάποια προγράμματα όπως Κατασκευή Κοσμήματος, Ελληνικοί Παραδοσιακοί Χοροί, Ζωγραφική, Θέατρο, Κεραμική, Μουσικοκινητική, Κουκλοθέατρο κ.ά. Η καθιέρωση προγραμμάτων “πολιτισμού για όλους” αποσκοπεί στην ποιοτική βελτίωση της διαπαιδαγώγησης των παιδιών και των νέων, την παροχή ευκαιριών καλλιτεχνικής έκφρασης και δημιουργικής απασχόλησης για μικρούς και μεγάλους, καθώς και την υποστήριξη της ερασιτεχνικής δημιουργίας.

Στοιχεία των Κέντρων Δημιουργικής Μάθησης:

1^η Δ.Κ., Κ.Δ.Μ. Εξαρχείων

Διεύθυνση: Τσαμαδού 9, Τ.Κ. 10683

Τηλ.: 210-3835541 210-3830471

2^η Δ.Κ., Κ.Δ.Μ. Ν. Κόσμου

Διεύθυνση: Σωστράτου 5, Τ.Κ. 11743

Τηλ.: 210-9247036

2^η Δ.Κ. Κέντρο Πηλού

Διεύθυνση: Φανοσθένους & Σφίγγος, Τ.Κ. 11745

Τηλ.: 210-9247031

3^η Δ.Κ., Κ.Δ.Μ. Κάτω Πετραλώνων

Διεύθυνση: Αθηνόδωρου 61, Τ.Κ. 11853

Τηλ.: 210-3422642

4^η Δ.Κ., Κ.Δ.Μ. Σεπολίων

Διεύθυνση: Λαμπόβου 4, Τ.Κ. 12443

Τηλ.: 210-5130854

5^η Δ.Κ., Κ.Δ.Μ. Γκράβας

Διεύθυνση: Ταυγέτου 60, Τ.Κ. 11255

Τηλ.: 210-2011151

6^η Δ.Κ., Κ.Δ.Μ. Κυψέλης

Διεύθυνση: Καλογερά 18, Τ.Κ. 11363

Τηλ.: 210-8821428

6^η Δ.Κ., Κ.Δ.Μ. Ευελπίδων

Διεύθυνση: Ευελπίδων 18, Τ.Κ. 11362

Τηλ.: 210-8840520

7^η Δ.Κ., Κ.Δ.Μ Βαφειοχωρίου

Διεύθυνση: Βαφειοχωρίου & Καρολίδου 2, Τ.Κ.11476

Τηλ.: 210-6427770, 210-6461358

7^η Δ.Κ., Κ.Δ.Μ. Νορντάου

Διεύθυνση: Νορντάου 7, Τ.Κ. 11474

Τηλ.: 210-6433128

7^η Δ.Κ., Κ.Δ.Μ. Λ.Αλεξάνδρας

Διεύθυνση: Λ. Αλεξάνδρας 152, Τ.Κ. 11472

Τηλ.:210-6448844

Κέντρα Δια Βίου Μάθησης Δήμου Αθηναίων

Με τα Προγράμματα της δια βίου μάθησης ο Δήμος Αθηναίων μεριμνά για την επιμόρφωση ενηλίκων σε θέματα που αφορούν ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, όπως δημόσια υγεία, πολιτισμό, αθλητισμό, περιβάλλον, κοινωνική ένταξη μεταναστών, εκμάθηση ξένων γλωσσών κλπ.

Τα Κέντρα Δια Βίου Μάθησης του Δήμου Αθηναίων παρέχουν προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων σε συνεργασία με φορείς του υπουργείου Παιδείας. Τα συγκεκριμένα προγράμματα είναι δωρεάν και μπορούν να τα παρακολουθήσουν ενήλικες ανεξαρτήτως χώρας καταγωγής, ηλικίας και μόρφωσης καθώς και μέλη ευάλωτων ομάδων. Τα τμήματα αφορούν τομείς όπως ξένες γλώσσες, νέες τεχνολογίες στην τρίτη ηλικία, δημιουργία ιστοσελίδας, επιχειρηματικότητα και τουριστική-πολιτιστική ανάπτυξη, εκπαίδευση μεταναστών, φωτογραφία, ραπτική κ.α.

Το έργο συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση».

Κοινωνικό Φροντιστήριο

Το 2012 ο Δήμος Αθηναίων δημιούργησε το Κοινωνικό Φροντιστήριο, το οποίο καθιερώθηκε ως μια από τις σημαντικότερες δομές κοινωνικής στήριξης. Με τη στήριξη εθελοντών εκπαιδευτών, το Κοινωνικό Φροντιστήριο παρέχει πρόσθετη διδακτική στήριξη σε μαθητές άπορων οικογενειών ή οικονομικά αδύναμων οικογενειών που κατοικούν στο δήμο της Αθήνας, καθώς και σε άπορους αποφοίτους δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Στο πλαίσιο λειτουργίας του, υποστηρίζονται μαθητές όλων των τάξεων Γυμνασίου και Λυκείου και περισσότεροι από 100 μαθητές προετοιμάζονται υποψήφιοι στις Πανελλήνιες εξετάσεις.

Το Κοινωνικό Φροντιστήριο έχει θεσμοθετηθεί στον οργανισμό του Δήμου Αθηναίων και λειτουργεί σύμφωνα με τον κανονισμό λειτουργίας που εγκρίθηκε από το Δημοτικό Συμβούλιο.

3.4 Πολιτισμός

Η πολιτιστική πολιτική των ΟΤΑ α' βαθμού διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην κοινωνική και περιφερειακή ανάπτυξη. Η σημασία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στο σχεδιασμό και την υλοποίηση βιώσιμων πολιτιστικών πολιτικών είναι ουσιαστική.

Η μελέτη και έρευνα της οργάνωσης των πολιτιστικών δραστηριοτήτων αναδεικνύουν γεγονότα, μεταβολές και προβληματισμούς πάνω σε πολιτιστικά ζητήματα με χωροταξικές και περιφερειακές διαστάσεις ενώ προβάλλονται οι οικονομικές και κοινωνικές πτυχές τους. Η βιώσιμη πολιτιστική ανάπτυξη και η αστική αναζωογόνηση, με βάση και την ευρωπαϊκή εμπειρία θα αποτελούν συνεχή στόχο στο Δήμο Αθηναίων μέσω της διερεύνησης χρήσιμων εργαλείων πολιτιστικής δράσης.

Ο πολιτισμός στην Αθήνα δεν είναι απλώς μια κληρονομιά που συντηρούμε. Είναι η βάση της ταυτότητάς της, η κινητήρια δύναμη της τοπικής ανάπτυξης, ο χώρος κοινωνικής συνοχής και το εργαλείο για να μεταβούμε σε ένα πιο δίκαιο, συμμετοχικό και βιώσιμο μέλλον. Η πολιτιστική της αξία δεν περιορίζεται στα μνημεία και στα μουσεία της, αλλά απλώνεται σε ένα συνεχές τοπίο δημιουργίας, ταυτότητας και συλλογικής μνήμης που διαμορφώνει το παρόν και χτίζει το μέλλον της πόλης. συνδέεται άμεσα με τη στρατηγική ανθεκτικότητας και κλιματικής προσαρμογής. Ο πολιτισμός λειτουργεί ως μοχλός για πράσινους δημόσιους χώρους, νέες χρήσεις μνημείων, βιώσιμες πολιτιστικές διαδρομές και δράσεις που ενισχύουν την αίσθηση του «ανήκειν».

Η Αθήνα αποτελεί παγκόσμιο σημείο αναφοράς. Είναι ο τόπος όπου γεννήθηκαν η δημοκρατία, η φιλοσοφία και το θέατρο. Αυτή η πολιτιστική κληρονομιά, που φωλιάζει σε κάθε πέτρινο σοκάκι της Πλάκας ή στον λόφο της Ακρόπολης, δεν είναι απλώς ιστορικό βάρος. Είναι θεμέλιο που επηρεάζει βαθιά τον τρόπο που η πόλη σχεδιάζει το μέλλον της. Σε αυτό το πλαίσιο, η Αθήνα αντιμετωπίζει τον πολιτισμό ως ζωντανό οργανισμό που συμμετέχει στη μετάβαση προς μια πιο καθαρή, πιο ανθρώπινη πόλη.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου Αθηναίων 2024-2028 αναγνωρίζει ρητά ότι η ταυτότητα της Αθήνας δεν είναι στατική. Η ιστορία αποτελεί μοχλό ανάπτυξης, εκπαιδευτικό εργαλείο, πόλο έλξης για επισκέπτες, και με δεδομένη την πολυπολιτισμική σύνθεση της πόλης, ο πολιτισμός λειτουργεί σαν κοινή γλώσσα και ενώνει ανθρώπους από διαφορετικές χώρες, κουλτούρες και βιώματα. Ο Δήμος Αθηναίων αναγνωρίζει τον πολιτισμό ως εργαλείο κοινωνικής ενσωμάτωσης. Οι δομές του Δήμου, οι βιβλιοθήκες και τα ανοιχτά πολιτιστικά προγράμματα στις γειτονιές, αποτελούν πυλώνες συμμετοχικότητας. Η πρόσβαση στον πολιτισμό δεν θεωρείται πολυτέλεια, αλλά θεμελιώδες δικαίωμα. Αυτό συνδέεται άμεσα με τη

στρατηγική του Δήμου για κοινωνική συνοχή: ο πολιτισμός μειώνει ανισότητες, ενισχύει την κοινότητα, δημιουργεί ευκαιρίες μάθησης και απασχόλησης, και διαμορφώνει ενεργούς πολίτες.

3.4.1 Αρχαιολογικοί χώροι και μνημεία

Το Ιστορικό Κέντρο της Αθήνας βρίσκεται εντός των ορίων του Δήμου Αθηναίων και περιλαμβάνει αρχαιολογικούς χώρους και μνημεία εξαιρετικής σημασίας, προσδίδοντας στην πόλη σημαντικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. Ενδεικτικά αναφέρονται οι εξής:

Ακρόπολη

Στο βραχώδη λόφο της Ακρόπολης, που δεσπόζει στο κέντρο της σύγχρονης Αθήνας, βρίσκεται το σπουδαιότερο και μεγαλοπρεπέστερο ιερό της αρχαίας πόλης. Η Ακρόπολη του 5ου αι. π.Χ. αποδίδει με τον τελειότερο τρόπο το μεγαλείο, τη δύναμη και τον πλούτο της Αθήνας στην εποχή της μεγαλύτερης ακμής της, το "χρυσό αιώνα" του Περικλή. Τότε οικοδομήθηκαν τα σημαντικότερα μνημεία που βλέπει σήμερα ο επισκέπτης: ο Παρθενώνας, τα Προπύλαια, το Ερέχθειο και ο ναός της Αθηνάς Νίκης.

Ωδείο Ηρώδου του Αττικού

Βρίσκεται δίπλα στη Στοά του Ευμένους και κτίστηκε στα 160/1 μ.Χ. από τον Ηρώδη τον Αττικού στη μνήμη της συζύγου του Ρηγίλλης. Πυρπολήθηκε από τους Ερούλους το 267 μ.Χ. Κατά την περίοδο της Οθωμανικής κυριαρχίας, ενσωματώθηκε μαζί με τη Στοά του Ευμένους στο τείχος του Χασεκή (1778) και αποτέλεσε τον απόρθητο Σερπεντζέ. Το Ωδείο, χωρητικότητας πέντε χιλιάδων (5.000) θεατών, φιλοξενεί σήμερα μουσικές και θεατρικές παραστάσεις.

Αρχαιολογικό Πάρκο Ακαδημία Πλάτωνος

Ο χώρος είναι διαμορφωμένος σήμερα ως αρχαιολογικό Άλσος και ταυτίζεται με την περιοχή η οποία κατά την αρχαιότητα ονομαζόταν Ακαδήμ[ε]ια. Η περιοχή αυτή οριζόταν από το λοφίσκο Ίππιο Κολωνό, κοντά στη σημερινή οδό Λένορμαν, και από τις όχθες του ποταμού Κηφισού, η κοίτη του οποίου βρισκόταν ανατολικότερα της σημερινής, πλησιέστερα στην Αθήνα. Από την πύλη στον Κεραμεικό η οποία ονομαζόταν Δίπυλον, οδηγούσε εδώ δρόμος, ο οποίος διέσχισε το επίσημο νεκροταφείο της πόλης, το Δημόσιον Σήμα. Σήμερα η διαδρομή αυτή ταυτίζεται με τις οδούς Πλαταιών-Πλάτωνος και Σαλαμίνας.

Ρωμαϊκή Αγορά

Κτίστηκε μεταξύ 19-11 π.Χ. από τις δωρεές του Ιουλίου Καίσαρα και του Αυγούστου. Επί αυτοκράτορα Αδριανού πλακοστρώθηκε η αυλή. Μετά την επιδρομή των Ερούλων (267 μ.Χ.) και τον περιορισμό της Αθήνας μέσα στο υστερορωμαϊκό τείχος, το διοικητικό και εμπορικό κέντρο της πόλης μεταφέρθηκε από την Αρχαία Αγορά στη Ρωμαϊκή Αγορά και στη Βιβλιοθήκη του Αδριανού.

Καλλιμάρμαρο-Παναθηναϊκό Στάδιο

Το Στάδιο κτίζεται το 329 π.Χ. από τον ρήτορα - κυβερνήτη Λυκούργο για να φιλοξενεί τους αθλητικούς αγώνες των Παναθηναίων, της μεγαλύτερης γιορτής των Αθηναίων που τιμούσαν την πολιούχο θεά Αθηνά. Στα μέσα του 2ου μ.Χ. αι. ο Ηρώδης ο Αττικός επενδύει το Στάδιο με μάρμαρο. Κατά την περίοδο 1894-1896, το Στάδιο αναμαρμαρώνεται με χορηγία του Γεωργίου Αβέρωφ και σχέδια του Αναστασίου Μεταξά. Εγκαινιάζεται το 1896 με τους πρώτους σύγχρονους Ολυμπιακούς αγώνες.

Αρχαία αγορά-Άρειος Πάγος

Στα μέσα του 6ου αι. π.Χ. ιδρύθηκε στα βορειοδυτικά του Ιερού Βράχου της Ακροπόλεως, ανάμεσα στους λόφους του Αρείου Πάγου και του Αγοραίου Κολωνού, η Αγορά των Αθηνών, η οποία για τους επόμενους τέσσερις τουλάχιστον αιώνες αποτέλεσε το κέντρο της πόλης των κλασικών και ελληνιστικών χρόνων.

Αρχαιολογικός χώρος Κεραμεικού

Ο αρχαιολογικός χώρος του Κεραμεικού αποτελεί μικρό μόνο μέρος του αρχαίου αττικού δήμου των Κεραμέων, ενός από τους μεγαλύτερους δήμους της αρχαίας Αθήνας, ο οποίος βρισκόταν στη βορειοδυτική παρυφή της πόλης. Ο χώρος του Κεραμεικού περιβάλλεται σήμερα από τις οδούς Ερμού, Πειραιώς και Ασωμάτων.

Λόφος των Νυμφών-Πνύκα

Από τα τέλη του 6ου αι. π.Χ. καθιερώνεται ως χώρος που συνεδριάζει η Εκκλησία του Δήμου. Στα χρόνια του Λυκούργου (330-326 π.Χ.) ο χώρος διαμορφώνεται στη σημερινή του περίπου μορφή και λαξεύεται πάνω στο φυσικό βράχο το βήμα, δίπλα από το οποίο σώζονται λαξευμένες κόγχες για τα αφιερώματα στον Ύψιστο Δία στην Αγορά. Στα νοτιοδυτικά του εντοπίζεται η θέση του ηλιακού ρολογιού του Μέτωνος.

Η πύλη του Αδριανού

Οι Αθηναίοι έκτισαν την πύλη για να τιμήσουν τον φιλαθήναιο αυτοκράτορα Αδριανό. Κάτω από αυτή τη δοξαστική πύλη πέρασε ο Αδριανός όταν ήρθε για να παραστεί στα εγκαίνια του μνημειώδους ναού του Ολυμπίου Διός. Η πύλη υπήρξε το ορόσημο διαχωρισμού της παλαιάς πόλης της Αθήνας και της νέας συνοικίας που ίδρυσε ο Αδριανός.

Βιβλιοθήκη του Αδριανού

Η Βιβλιοθήκη του Αδριανού κτίζεται το 132 μ.Χ. από τον αυτοκράτορα Αδριανό σε ορθογώνιο σχήμα (122 x 82 μ.). Στην κάτοψή της σχημάτιζε μια περίστυλη στοά όπου διαμορφώνονταν ειδικοί χώροι για φύλαξη παπύρων και βιβλίων, αίθουσες διαλέξεων κ.ά.

Όλοι αυτοί οι χώροι και τα μνημεία, σε συνδυασμό με τα αρχαιολογικά μουσεία, έχουν προσδώσει στην πόλη παγκόσμια αίγλη. Αποτελούν επίσης τον κύριο πόλο έλξης του αστικού και του μαζικού τουρισμού της πρωτεύουσας. Οι χώροι αυτοί αξιοποιήθηκαν μετά το τέλος του έργου «Ενοποίηση των Αρχαιολογικών Χώρων της

Αθήνας» (1997-2004). Το έργο αυτό ανέδειξε τα μνημεία, βελτίωσε τη λειτουργικότητα των χώρων και την πρόσβαση σε αυτούς. Στο έργο αυτό δεν περιλαμβάνονται οι αρχαιολογικοί χώροι της Ακαδημίας Πλάτωνος και του Λυκείου του Αριστοτέλη στην οδό Ρηγίλλης. Ωστόσο, οι επεμβάσεις στους αρχαιολογικούς χώρους σε συνδυασμό με την ανάπτυξη του ιστορικού κέντρου αποτελούν το μεγαλύτερο μέχρι σήμερα πρόγραμμα πολεοδομικών παρεμβάσεων στην Αθήνα.

Επιπλέον, μία μοναδική στον κόσμο ιδιαιτερότητα της πόλης είναι οι μόνιμες εκθέσεις αρχαιοτήτων στους σταθμούς του Μετρό. Κατά την κατασκευή του βασικού έργου του Μετρό (1992-1997) πραγματοποιήθηκε η μεγαλύτερη αρχαιολογική ανασκαφή στην πρωτεύουσα, η οποία έφερε στο φως περισσότερα από 50.000 αρχαιολογικά ευρήματα, τα οποία χρονολογούνται από την προϊστορική έως και τη ρωμαϊκή περίοδο καθώς και μεταγενέστερα έως τον 19^ο αιώνα. Πρόκειται για οικοδομικά κατάλοιπα, δημόσια έργα, δρόμους, νεκροταφεία, μικρό τμήμα των οποίων εκτίθεται στους σταθμούς Σύνταγμα, Μοναστηράκι, Ακρόπολη, Ευαγγελισμός και Πανεπιστήμιο.

Βυζαντινά και μεταβυζαντινά μνημεία

Στη βυζαντινή περίοδο, η Αθήνα δεν είχε την αίγλη που είχε στην αρχαιότητα. Σημαντική επαρχιακή πόλη της βυζαντινής αυτοκρατορίας έγινε μόνον από τον 10^ο έως τον 12^ο αιώνα, οπότε και χτίστηκαν πολλές εκκλησίες. Από αυτές, διατηρούνται σήμερα κυρίως στο ιστορικό κέντρο είκοσι (20) εκκλησίες, οι σημαντικότερες από τις οποίες είναι η Σωτήρα του Λυκοδήμου (Ρωσική Εκκλησία), οι Άγιοι Θεόδωροι, η Καπνικαρέα, η Αγία Αικατερίνη, ο Άγιος Ελευθέριος (Μικρή Μητρόπολη), ο Άγιος Νικόλαος Ραγκαβά, η Αγία Σωτήρα Κοττάκη, οι Άγιοι Απόστολοι Σολάκη, οι Άγιοι Ασώματοι Θησείου. Ενδιαφέρον παρουσιάζουν και οι μεταβυζαντινές εκκλησίες του 16^{ου} και 17^{ου} αιώνα, όπως η Παντάνασσα στο Μοναστηράκι, η Αγία Ειρήνη, ο Άγιος Φίλιππος.

Μνημεία της οθωμανικής περιόδου

Λίγα μνημεία της περιόδου της Τουρκοκρατίας σώζονται σήμερα, τα οποία βρίσκονται στην περιοχή της Πλάκας. Τα κυριότερα είναι δύο τζαμιά: το Τζαμί Τζισταράκη στο Μοναστηράκι, όπου στεγάζεται σήμερα η Συλλογή Κεραμικών του Β. Κυριαζόπουλου, και το Φετιχίε Τζαμί, το οποίο έχει αποκατασταθεί και χρησιμοποιείται ως χώρος εκθέσεων. Επίσης ανακαινισμένο και επισκέψιμο είναι το Χαμάμ Λουτρό. Από τα σπίτια της περιόδου αυτής αξίζει να αναφερθούν το Αρχοντικό Μπενιζέλου, το οποίο είναι ανακαινισμένο και επισκέψιμο, καθώς και ο Πύργος του Τσωρτς.

3.4.2 Πολιτιστικές υποδομές και δραστηριότητες

Μορφωτικό Ίδρυμα του Δήμου Αθηναίων

Το Μορφωτικό Ίδρυμα του Δήμου Αθηναίων είναι ένα αυτόνομο κέντρο μελέτης και ανάδειξης των υλικών και άυλων θησαυρών της Αθήνας-ένα θησαυροφυλάκιο μνήμης αντάξιο της ιστορίας της, 186 χρόνια μετά την ίδρυσή του το 1834. Σκοπό

έχει τον εντοπισμό, τη διάσωση, τη μελέτη, την προβολή και την ανάδειξη της ιστορίας, της κληρονομιάς και της ταυτότητας της πόλης. Το Ίδρυμα αξιοποιεί τον τεράστιο όγκο πάσης φύσεως γνωστών και άγνωστων, ως σήμερα, τεκμηρίων που καθόρισαν την ιστορική διαδρομή της πόλης. Πολύτιμα κειμήλια αποδίδονται στον κόσμο της επιστημονικής έρευνας, σε ελληνικούς και διεθνείς ακαδημαϊκούς-ερευνητικούς οργανισμούς, αλλά και στους πολίτες και στους επισκέπτες της πόλης.

Σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς της Πολιτείας, όπως τα Γενικά Αρχεία του Κράτους, αλλά και το σύνολο των φορέων που δραστηριοποιούνται στην πρωτεύουσα, το Μορφωτικό Ίδρυμα του Δήμου Αθηναίων επιδιώκει να λειτουργήσει ως θεματοφύλακας αλλά και διαχειριστής της αρχαικής και πνευματικής παρακαταθήκης της Αθήνας.

Εδρεύει στο κτίριο του Δημαρχιακού Μεγάρου στην οδό Αθηνάς. Βασικοί στόχοι είναι οι εξής:

- 1) η επανίδρυση και η λειτουργία του Ιστορικού Αρχείου
- 2) η συντήρηση και ο εμπλουτισμός των πάσης φύσεως αρχείων και ιστορικών τεκμηρίων του Δήμου
- 3) η αξιοποίηση του υλικού και πνευματικού πλούτου της πόλης των Αθηνών ενισχύοντας καθοριστικά την διεθνή εικόνα και την αναμφισβήτητη πνευματική επιρροή της πόλης στο παγκόσμιο γίνεσθαι
- 4) η προστασία και η ανάδειξη της δημόσιας γλυπτικής και των μνημείων της πόλης
- 5) η οργάνωση δικτύων ξεναγήσεων
- 6) η δημιουργία εκδοτικής σειράς με την ονομασία «Αθηναϊκή Βιβλιοθήκη», ώστε να καταστεί σύντομα η λειτουργική κιβωτός της πνευματικής και ιστορικής παρακαταθήκης της πρωτεύουσας

Είναι μια σύγχρονη και πολυεπίπεδη πνευματική κυψέλη, με προοπτική να αναθερμάνει το ενδιαφέρον της παγκόσμιας κοινότητας για την Αθήνα, να πυκνώσει τα δίκτυα συνεργασίας με φορείς του εσωτερικού και του εξωτερικού, ενισχύοντας αποφασιστικά την ταυτότητα και τη σύγχρονη εικόνα της πρωτεύουσας.

Βιβλιοθήκες του Δήμου Αθηναίων

Κεντρική Δημοτική Βιβλιοθήκη

Η Κεντρική Δημοτική Βιβλιοθήκη του Δήμου Αθηναίων είναι μία από τις πιο παλιές βιβλιοθήκες στη Ελλάδα. Ιδρύθηκε από τον δήμαρχο Ανάργυρο Πετράκη το 1835. Η συλλογή της βιβλιοθήκης περιλαμβάνει σπάνιο εκδοτικό υλικό και αποτελείται από πενήντα πέντε χιλιάδες (55.000) τίτλους βιβλίων ποικίλης θεματολογίας, αρχείο εφημερίδων από το 1863 έως σήμερα, αρχείο εννιακοσίων(900) τίτλων περιοδικών από το 1834 έως σήμερα, αρχείο ΦΕΚ από το 1833 έως σήμερα, πλούσιο βιβλιακό και φωτογραφικό υλικό για την ιστορία της πόλης της Αθήνας.

Διεύθυνση: Δομοκού 2, Σταθμός Λαρίσης, Τ.Κ. 10440

E-mail: publibrath@yahoo.gr – vivliothiki@opanda.gr

Μουσική Βιβλιοθήκη

Το υλικό της Μουσικής Βιβλιοθήκης είναι δωρεά του Νίκου Χριστόφορου Τσολάκη Πρόεδρου του Ομίλου Βετεράνων Μουσικών (Ο.ΒΕ.Μ.Ε) και δωρίθηκε στο Δήμο Αθηναίων το 2002. Η Μουσική Βιβλιοθήκη απαρτίζεται από οχτακόσιους (800) τόμους ελληνικών και ξενόγλωσσων μουσικών βιβλίων και περιοδικών, από δέκα χιλιάδες (10.000) τίτλους μουσικών εντύπων, παρτιτούρες οι οποίες αφορούν ελληνική και ξένη μουσική όλων των ειδών όπως τζαζ, παγκόσμιες επιτυχίες, ελληνικά τραγούδια, όπερες, σπερτές ελληνικές και ξένες με τα λιμπρέτα τους (κείμενα) κωμειδύλλια, ηθογραφίες καθώς και έργα Ελλήνων μουσουργών σε ηλεκτρονική μορφή. Σε ηλεκτρονική μορφή υπάρχουν επίσης πέντε χιλιάδες διακόσιοι τριάντα (5.230) τίτλοι ελληνικών μουσικών εντύπων και δύο χιλιάδες (2.000) τίτλοι ξένων μουσικών εντύπων. Επίσης διαθέτει σπάνιους δίσκους L.Ps τζαζ, ροκ, μοντέρνα μουσική και εθνομουσική της UNESCO, όπως και τους δίσκους του Σίμωνα Καρρά για την ελληνική δημοτική μουσική. Στη συλλογή συμπεριλαμβάνονται δίσκοι βινυλίου 45 στροφών με μοντέρνες ελληνικές και ξένες επιτυχίες και παλιές ηχογραφήσεις της Ε.Ρ.Τ. με ενορχηστρώσεις του μαέστρου Τάκη Αθηναίου.

Διεύθυνση: Δομοκού 2, Σταθμός Λαρίσης, Τ.Κ. 10440

Email: publibrath@yahoo.gr

Ιωάννεις Βιβλιοθήκη

Η Ιωάννεις Βιβλιοθήκη είναι παράρτημα της Δημοτικής Βιβλιοθήκης. Η Συλλογή της Βιβλιοθήκης εκτείνεται σε όλες τις θεματικές περιοχές με ιδιαίτερο βάρος στη Λογοτεχνία (Ελληνική & Ξένη), Αρχαία Ελληνική Γραμματεία, Ψυχολογία, Φιλοσοφία, Εκπαίδευση (Βοηθήματα), Ιστορία, Πληροφοριακό υλικό (Λεξικά – Εγκυκλοπαίδειες). Στον κατάλογο συμπεριλαμβάνεται και η συλλογή της δωρεάς του Καθηγητού Α.Π.Θ. Στυλιανού Πουλόπουλου, με εξειδικευμένα βιβλία (9.500 τίτλοι) με τομείς φιλοσοφίας, ψυχολογίας, κοινωνιολογίας, πολιτικών και οικονομικών επιστημών, ιστορίας, λεξικά Επιστημών κλπ. (στην ελληνική, γερμανική και γαλλική γλώσσα).

Διεύθυνση: Πανόρμου 59 (3ος όροφος), Τ.Κ. 11524, Κτίριο 7^{ης} Δημοτικής Κοινότητας Δήμου Αθηναίων

Email: biblio12@otenet.gr

Παιδική-Εφηβική Βιβλιοθήκη (πρώην ΚΑΠΑΨ)

Η Παιδική-Εφηβική Βιβλιοθήκη του Οργανισμού Πολιτισμού Αθλητισμού και Νεολαίας του Δήμου Αθηναίων απευθύνεται σε παιδιά ηλικίας 6-15 ετών. Η συλλογή περιλαμβάνει ελληνικά και ξενόγλωσσα βιβλία. Στο χώρο της βιβλιοθήκης, το παιδί μπορεί να βρει επιτραπέζια παιχνίδια καθώς και υπολογιστές για ασφαλή πλοήγηση στο διαδίκτυο. Η βιβλιοθήκη πραγματοποιεί εκπαιδευτικά προγράμματα φιλαναγνωσίας σε συνεργασία με σχολεία, καθώς και εκδηλώσεις που καλύπτουν τις ανάγκες των παιδιών για γνώση, ψυχαγωγία και δημιουργία.

Διεύθυνση: Πάρκο για το Παιδί & τον Πολιτισμό (πρώην ΚΑΠΑΨ)
Λάμψα & Τριφυλίας, Αμπελόκηποι, Τ.Κ. 115 24

Email: paidikilibrary@gmail.com – vrefikilibrary@gmail.com

Βρεφική-Νηπιακή Βιβλιοθήκη (πρώην ΚΑΠΑΨ)

Η Βρεφική-Νηπιακή Βιβλιοθήκη του Δήμου Αθηναίων αποτελεί την πρώτη βιβλιοθήκη στην Ελλάδα που σχεδιάστηκε αποκλειστικά για τα μικρά παιδιά. Ανήκει στον Οργανισμό Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας του Δήμου Αθηναίων και λειτουργεί με τη συνεργασία του διεπιστημονικού σωματείου «Διαβάζοντας Μεγαλώνω». Η βιβλιοθήκη είναι χωρισμένη σε δύο τμήματα. Το πρώτο τμήμα απευθύνεται στα πολύ μικρά παιδιά (από λίγων ημερών έως και 3 ετών) και στις οικογένειές τους. Το δεύτερο τμήμα απευθύνεται στα μεγαλύτερα παιδιά (από 3 έως 6 ετών) και διαθέτει μικρό αμφιθέατρο, στο οποίο πραγματοποιούνται εκδηλώσεις. Στη συλλογή της βιβλιοθήκης περιλαμβάνονται ελληνικά και ξενόγλωσσα παιδικά βιβλία, ενώ στη διάθεση των παιδιών βρίσκονται και επιλεγμένα ξύλινα παιχνίδια.

Διεύθυνση: Πάρκο για το Παιδί & τον Πολιτισμό (πρώην ΚΑΠΑΨ)
Λάμψα & Τριφυλίας, Αμπελόκηποι, Τ.Κ. 115 24

Email: vrefikilibrary@gmail.com

Παιδική Βιβλιοθήκη

Η Παιδική Βιβλιοθήκη απευθύνεται σε παιδιά 0-14 ετών και ξεκίνησε τη λειτουργία της τον Μάιο του 2017. Στη συλλογή της περιλαμβάνονται τέσσερις χιλιάδες (4.000) περίπου τίτλοι ελληνικών και ξενόγλωσσων παιδικών βιβλίων, καθώς και επιλεγμένα ξύλινα και επιτραπέζια παιχνίδια. Διαθέτει μία μεγάλη αίθουσα για τα παιδιά 4-14 ετών, με αμφιθέατρο, στο οποίο πραγματοποιούνται εκδηλώσεις, και μία μικρή αίθουσα για τα μικρότερα παιδιά (από λίγων ημερών έως και 3 ετών) και τις οικογένειές τους. Η Βιβλιοθήκη πραγματοποιεί εκπαιδευτικά προγράμματα φιλοαναγνωσίας για σχολικές τάξεις, καθώς και εκδηλώσεις που καλύπτουν τις ανάγκες των παιδιών για γνώση, ψυχαγωγία και δημιουργία.

Διεύθυνση: Σταθμός Λαρίσης, Αθήνα, Τ.Κ. 10440

Email: vivlio.paidiki@opanda.gr

Βιβλιοθήκες στη διοικητική περιοχή του Δήμου Αθηναίων

- 1) Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος
- 2) Γεννάδειος Βιβλιοθήκη
- 3) Βιβλιοθήκη της Βουλής των Ελλήνων
- 4) Βιβλιοθήκη Ακαδημίας Αθηνών
- 5) Βιβλιοθήκη της Τράπεζας Ελλάδος
- 6) Βιβλιοθήκη της Αρχαιολογικής Εταιρείας

- 7) Μεγάλη Μουσική Βιβλιοθήκη της Ελλάδας «Λίλιαν Βουδούρη»-Μέγαρο Μουσικής Αθηνών
- 8) Κεντρική Βιβλιοθήκη του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου
- 9) Βιβλιοθήκη του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας
- 10) Βιβλιοθήκη Μουσείου Μπενάκη
- 11) Βιβλιοθήκη Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης
- 12) Ωνάσειος Βιβλιοθήκη
- 13) Βιβλιοθήκη Ελληνικού Λογοτεχνικού και Ιστορικού Αρχείου (ΕΛΙΑ)
- 14) Βιβλιοθήκη του Βυζαντινού Μουσείου
- 15) Βιβλιοθήκη Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΚΕ)
- 16) Βιβλιοθήκη Αστεροσκοπείου Αθηνών
- 17) Βιβλιοθήκη Ελληνοαμερικανικής Ένωσης
- 18) Βιβλιοθήκη «Οκτάβιος Μερλιέ» Γαλλικού Ινστιτούτου
- 19) Βιβλιοθήκη Ινστιτούτου Γκαίτε
- 20) Βιβλιοθήκη Ινστιτούτου Θερβάντες
- 21) Βιβλιοθήκη Ιταλικού Μορφωτικού Ινστιτούτου
- 22) Βιβλιοθήκη Κόμικς (Athens Comics Library)
- 23) Βιβλιοθήκη της Ταινιοθήκης της Ελλάδος
- 24) Βιβλιοθήκη του Εθνικού Θεάτρου
- 25) Παιδική Βιβλιοθήκη Εθνικού Κήπου

Μουσεία του Δήμου Αθηναίων

Στο Δήμο Αθηναίων ανήκουν τα παρακάτω μουσεία, τα οποία εποπτεύονται από τον Οργανισμό Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας (Ο.Π.Α.Ν.Δ.Α.):

Μουσείο «Δωδεκανησιακό Σπίτι»

Το μουσείο «Δωδεκανησιακό Σπίτι» ιδρύθηκε από τον καθηγητή, λογοτέχνη και λαογράφο Βασίλη Μοσκόβη. Λειτουργεί ως λαογραφικό-εικαστικό μουσείο με εκθέματα που περιλαμβάνουν μια δωδεκανησιακή λαογραφική και εικαστική συλλογή, επιδιώκοντας να είναι ένας χώρος παιδείας, γνώσης και κέντρο μελετών για τον πολιτισμό της Δωδεκανήσου. Οι συλλογές των εκθεμάτων περιλαμβάνουν:

- 1) Βιβλία
- 2) Εικαστικά έργα νεοελληνικής τέχνης
- 3) Αντικείμενα λαογραφικής τέχνης
- 4) Ξυλόγλυπτα πιστά αντίγραφα εσωτερικού χώρου, τα οποία είναι σε μακέτες της Αγγελικής Χατζημιχάλη και της Αθηνάς Ταρσούλη.
- 5) Παραδοσιακές αυθεντικές στολές
- 6) Ιστορικά χειρόγραφα
- 7) Συλλογή χριστιανικών εικόνων
- 8) Βιτρό σινικής μελάνης
- 9) Συλλογή φηγούρων караγκιόζη από τον Σικελιώτη

Το μουσείο συνεργάζεται με το Δίκτυο Μουσείων και την Πολιτιστική Ομάδα «Αρχιπέλαγος». Κάθε χρόνο γίνεται η απονομή Βραβείου «Βασίλη Μοσκόβη» για την καλύτερη επιστημονική μελέτη που αφορά στη λαογραφία-ιστορία της Δωδεκανήσου.

Επίσης, εκπονούνται εκπαιδευτικά προγράμματα που απευθύνονται σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης.

Διεύθυνση: Δωδώνης 119 Σεπόλια, Τ.Κ. 14443

Μουσείο Λαϊκής Τέχνης και Παράδοσης «Αγγελική Χατζημιχάλη»

Το μουσείο Λαϊκής Τέχνης και Παράδοσης «Αγγελική Χατζημιχάλη» ιδρύθηκε το 1980 και στεγάζεται στο αρχοντικό της πρώτης Ελληνίδας λαογράφου Αγγελικής Χατζημιχάλη (1895-1965) στην Πλάκα. Τα εκθέματα του μουσείου περιλαμβάνουν συλλογές αντικειμένων λαϊκής τέχνης με έργα ξυλογλυπτικής, μεταλλοτεχνίας, αγγειοπλαστικής, παραδοσιακές φορεσιές, κεντήματα και χαλιά φτιαγμένα σε αργαλειούς. Μερικά από αυτά ανήκουν στην Ελληνική Λαογραφική Εταιρεία, ενώ άλλα προέρχονται από δωρεές ιδιωτών. Επίσης, προσωπικά αντικείμενα της Αγγελικής Χατζημιχάλη καθώς και έπιπλα, βιβλία και επιστολές προσφέρουν στον επισκέπτη τη δυνατότητα προσέγγισης της πορείας και του έργου της στην κοινωνική και πνευματική ζωή της χώρας. Το μουσείο έχει σκοπό τη διάσωση, συντήρηση και προβολή αντικειμένων λαϊκής τέχνης, ενώ ως μέλος του Διεθνούς Συμβουλίου Μουσείων και του Δικτύου Μουσείων είναι ανοιχτό στο κοινό.

Διεύθυνση: Αγγ. Χατζημιχάλη 6 Πλάκα, Τ.Κ. 10558

Μουσείο «Λουκίας Γεωργαντή»

Το μουσείο Γλυπτών και Ομοιωμάτων «Λουκία Γεωργαντή» δωρίθηκε στο Δήμο Αθηναίων το 2000. Στεγάζεται στην πρώην κατοικία της Λουκίας Γεωργαντή. Τα εκθέματα περιλαμβάνουν έργα της Λουκίας Γεωργαντή καθώς και των γονέων της Ελένης και Νικολάου Γεωργαντή, όπως:

- 1) Ζωγραφικά και έργα σε χαλκό της Ελένης Γεωργαντή
- 2) Γύψινα γλυπτά προπλάσματα
- 3) Γλυπτικές συνθέσεις και έργα σε μάρμαρο και χαλκό του Νικολάου Γεωργαντή
- 4) Γύψινα γλυπτά προπλάσματα, ζωγραφικά έργα και σχέδια, μακέτες και συνθέσεις της Λουκίας Γεωργαντή

Διεύθυνση: Αναπαύσεως 20 και Τιμολέοντος 2, Μετς, Τ.Κ. 116 36

Μουσείο «Ελευθέριος Βενιζέλος»

Το μουσείο «Ελευθέριος Βενιζέλος» ιδρύθηκε το 1984 και λειτουργεί από τις 30 Μαρτίου 1986. Οι κύριες συλλογές προέρχονται από εκθεσιακό υλικό που είχαν συγκεντρώσει οι Κρητικοί Ζαχαρίας Μακατούνης και ο γιος του Αντώνιος, ο οποίος το δώρισε στο Δήμο Αθηναίων για την ίδρυση του μουσείου. Τα εκθέματα περιλαμβάνουν προσωπικά αντικείμενα του Ελευθερίου Βενιζέλου, τεκμήρια γεγονότων από τη γέννηση έως το θάνατό του, έγγραφα, έντυπα, φωτογραφίες, επιστολικά δελτάρια, προσωπογραφίες και απεικονίσεις του σε διάφορα υλικά. Επίσης, στο μουσείο υπάρχει οπτικοακουστικό υλικό με λεπτομερειακή πληροφόρηση και αποσπάσματα ομιλιών του Ελευθερίου Βενιζέλου, καθώς κι ένα

ριζίτικο τραγούδι ηχογραφημένο από τον ίδιο. Επιπλέον, το μουσείο διαθέτει βιβλιοθήκη με βιβλία για τη ζωή και το έργο του.

Διεύθυνση: Βασ. Σοφίας Πάρκο Ελευθερίας, Τ.Κ. 11521

Μουσείο-Θέατρο Σκιών «Χαρίδημος»

Στο μουσείο-θέατρο σκιών «Χαρίδημος» εκθέεται η συλλογή Φιγούρας Θεάτρου Σκιών Σωτήρη Χαρίδημου, η οποία πήρε το όνομά της από τη συλλογή της οικογένειας Καραγκιοζοπαιχτών «Χαρίδημοι», που μεσουράνησε τόσο με τις παραστάσεις όσο και με τη λαϊκή ζωγραφική του Ελληνικού Θεάτρου Σκιών από την αρχή του περασμένου αιώνα μέχρι τη δεκαετία του '80. Το μουσείο παρουσιάζει την παλιά και νεώτερη ιστορία του Καραγκιόζη, καθώς και την εξέλιξη της φιγούρας του Θεάτρου Σκιών από το 1850 μέχρι σήμερα. Το μουσείο φιλοξενεί εννιακόσια (900) γνήσια εκθέματα της οικογένειας τριών γενιών Χαρίδημων κι ορισμένα αντίγραφα παλαιών φιγούρων από δέρμα, χαρτόνι, ζελατίνη, χνάρια με μολύβι με κυρίαρχο θέμα τον Καραγκιόζη και τους υπόλοιπους γνωστούς ήρωες μίας παράστασης. Επίσης υπάρχουν παλιά και σύγχρονα σκηνικά, κάδρα εμπνευσμένα από την ελληνική μυθολογία, πανόδετα βιβλία με αυθεντικά σκίτσα και διαλόγους των κλασικών παραστάσεων που έδιναν οι Χαρίδημοι, πίνακες λαϊκής ζωγραφικής, και πολλά φωτογραφικά ντοκουμέντα.

Διεύθυνση: Ηρακλειδών 66 και Θεσσαλονίκης, Θησείο, Τ.Κ. 11851

Ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://haridimos.gr/>

Ψηφιακό Μουσείο Ακαδημίας Πλάτωνος

Το ψηφιακό μουσείο Ακαδημίας Πλάτωνος είναι ένα πρότυπο ψηφιακό, εκπαιδευτικό και διαδραστικό μουσείο με στόχο την ανάδειξη των ιστορικών και αρχαιολογικών στοιχείων της Ακαδημίας Πλάτωνος, την προσέγγιση του κόσμου της φιλοσοφίας και των ιδεών του Πλάτωνα με τη χρήση σύγχρονης τεχνολογίας και την ευαισθητοποίηση και τη συμμετοχή της εκπαιδευτικής κοινότητας και των πολιτών σε δράσεις εκπαίδευσης και πολιτισμού. Το μουσείο περιλαμβάνει φυσικά εκθέματα και πολυμεσικές εφαρμογές.

Η έκθεση ξεκινάει από τη σημερινή γειτονιά της Ακαδημίας Πλάτωνος και συνεχίζεται με τα στάδια της αποκάλυψης και της ανακάλυψης του αρχαιολογικού χώρου. Στην πρώτη αίθουσα γνωρίζουμε τον Πλάτωνα ως ιστορικό πρόσωπο που έζησε στην Αθήνα του 4^{ου} π.χ. αι. καθώς και τον αρχαιολογικό χώρο της Ακαδημίας Πλάτωνος ως τον τόπο που έδρασε. Στη δεύτερη αίθουσα γνωρίζουμε το έργο και τις μεθόδους του, ενώ στην τρίτη αίθουσα γνωρίζουμε πώς η Πλατωνική σκέψη ενέπνευσε την ανθρωπότητα. Στο μουσείο πραγματοποιούνται εκπαιδευτικά προγράμματα μουσειακής αγωγής όλων των εκπαιδευτικών βαθμίδων.

Διεύθυνση: Μοναστηρίου και Κρέοντος 1, Ακαδημία Πλάτωνος, Τ.Κ.10442

Ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://plato.academia.gr/mouseio/index.html>

Βιομηχανικό Μουσείο Φωταερίου

Το Βιομηχανικό Μουσείο Φωταερίου εγκαινιάστηκε το 2013. Το μουσείο βρίσκεται στην Τεχνόπολη του Δήμου Αθηναίων, έναν ανοικτό πολυχώρο πολιτισμού στην καρδιά της πόλης, που λειτουργεί από το 1999 και υποδέχεται περισσότερους από ένα εκατομμύριο επισκέπτες το χρόνο. Αυτό το διατηρητέο ιστορικό μνημείο παρουσιάζει και διηγείται στους επισκέπτες ιστορίες του εργοστασίου φωταερίου για την επιχειρηματικότητα, την εργασία και την καθημερινότητά του. Πρόκειται για το παλιό εργοστάσιο φωταερίου της Αθήνας που παρείχε ενέργεια και φωτισμό στην πρωτεύουσα για εκατόν τριάντα (130) χρόνια. Το μουσείο αυτό είναι μοναδικό στην Ευρώπη καθώς διατηρεί το σύνολο του μηχανολογικού εξοπλισμού.

Το μουσείο έχει στόχο να αναδείξει τη βιομηχανική κληρονομιά, να προστατεύσει την αρχιτεκτονική του 19^{ου} αιώνα και να εμβαθύνει στην ιστορία της τεχνολογίας και στα τεχνολογικά θαύματα μιας εποχής που συνέβαλλαν στον εκσυγχρονισμό των πόλεων. Ο επισκέπτης έχει τη δυνατότητα να περιηγηθεί στη γραμμή παραγωγής του φωταερίου και να γνωρίσει τις συνθήκες εργασίας και ζωής στο εργοστάσιο. Τα εκθέματα περιλαμβάνουν οπτικοακουστικό υλικό, αντικείμενα από το εργοστάσιο (είδη γραφείου, παλαιές συσκευές φωταερίου, έγγραφα κ.α.), διαδραστικές εφαρμογές και μηχανολογικό εξοπλισμό.

Διεύθυνση: Πειραιώς 100, Αθήνα, Τ.Κ. 118 54

Ηλεκτρονική διεύθυνση: www.gasmuseum.gr

Μουσείο «Οδοιπορικό της Παλιάς Αθήνας»

Το μουσείο «Οδοιπορικό της Παλιάς Αθήνας» ιδρύθηκε το 1996 σε συνεργασία με το Ελληνικό, Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο και άρχισε να λειτουργεί το 1998. Πρόκειται για μία μόνιμη έκθεση στο Πολιτιστικό Κέντρο «Μελίνα» που αποτυπώνει την καθημερινή ζωή της πρωτεύουσας σε μια ιστορική διαδρομή από τα τέλη του 19^{ου} αιώνα μέχρι την εποχή του Μεσοπολέμου. Αναπαριστά μια Αθηναϊκή γειτονιά στις αρχές του 20^{ου} αιώνα, που αποτελείται από οχτώ (8) παραδοσιακά μαγαζιά (κατάστημα νεωτερισμών, φωτογραφείο, κουρείο, φαρμακείο, παντοπωλείο, τυπογραφείο και καπνοπωλείο). Η έκθεση περιλαμβάνει αυθεντικά αντικείμενα της εποχής εκείνης, όπως ρούχα, καπέλα, μηχανές τυπογραφείου και φωτογραφείου, βάζα, φάρμακα και άλλα.

Διεύθυνση: Ηρακλειδών 66 & Θεσσαλονίκης Θησείο, Τ.Κ. 11851

Ελληνικό Παιδικό Μουσείο

Το Ελληνικό Παιδικό Μουσείο της Αθήνας εγκαινιάστηκε το 1994 και στεγάζεται σε χώρο του κτιρίου του Ωδείου Αθηνών. Το μουσείο αυτό είναι αποτέλεσμα της καινοτόμου συνεργασίας του Ελληνικού Παιδικού Μουσείου με τον Οργανισμό Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας του Δήμου Αθηναίων. Τα τρισδιάστατα εκθέματά του στόχο έχουν να διεγείρουν την περιέργεια και να παροτρύνουν τα παιδιά να συμμετέχουν στη διαδικασία της μάθησης. Απευθύνονται κυρίως σε παιδιά μέχρι 12 ετών αλλά και σε γονείς και εκπαιδευτικούς.

Διεύθυνση: Ρηγίλλης & Βασ. Γεωργίου Β' 17-19, Αθήνα Τ.Κ. 106 75

Ηλεκτρονική διεύθυνση: www.hcm.gr

Μουσείο Μαρία Κάλλας

Το Μουσείο Μαρία Κάλλας στεγάζεται στο νεοκλασικό κτίριο ιδιοκτησίας του Δήμου Αθηναίων στην οδό Μητροπόλεως 44. Μέσα από τη συλλογή της Τεχνόπολης στο μουσείο παρουσιάζονται προσωπικά της αντικείμενα, φωτογραφίες, σημαντικές στιγμές της καριέρας της, οι ρόλοι ερμηνείας της και πλούσιο οπτικοακουστικό υλικό. Οι επισκέπτες μπορούν να απολαύσουν τη φωνή της μεγάλης σοπράνο και να μάθουν για τη ζωή και την τέχνη της. Το μουσείο διαθέτει ένα υπερσύγχρονο θεματικόπωλητήριο, ένα μπιστρό με το όνομα «Ladivina», βιβλιοθήκη και δισκοθήκη με χώρο ακρόασης, αίθουσα για περιοδικές εκθέσεις, εκπαιδευτικά προγράμματα, masterclasses και μικρές συναυλίες. Το μουσείο είναι το πρώτο επισκέψιμο μουσείο με μόνιμη έκθεση και αυθεντικά αντικείμενα της Μαρίας Κάλλας και ελκύει το ενδιαφέρον επισκεπτών από όλο τον κόσμο, ενισχύοντας τον τουρισμό και την πολιτιστική ζωή της Αθήνας.

Μουσεία στη διοικητική περιοχή του Δήμου Αθηναίων

Αρχαιολογικά Μουσεία

- 1) Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο
- 2) Μουσείο Ακρόπολης
- 3) Μουσείο Αρχαίας Αγοράς
- 4) Αρχαιολογικό Μουσείο Κεραμεικού
- 5) Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης
- 6) Επιγραφικό Μουσείο
- 7) Νομισματικό Μουσείο
- 8) Μουσείο Μπενάκη
- 9) Μουσείο Παύλου και Αλεξάνδρας Κανελλοπούλου
- 10) Αρχαιολογικό Μουσείο Αθήνας (προσεχώς)

Ιστορικά και Λαογραφικά Μουσεία

- 1) Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών -Ίδρυμα Βούρου-Ευταξία
- 2) Εθνικό Ιστορικό Μουσείο
- 3) Πολεμικό Μουσείο Αθηνών
- 4) Μουσείο Ιστορίας Πανεπιστημίου Αθηνών
- 5) Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο
- 6) Εβραϊκό Μουσείο Ελλάδος
- 7) Μουσείο Ισλαμικής Τέχνης
- 8) Μουσείο Ιστορίας Ελληνικής Ενδυμασίας «Λυκείου Ελληνίδων»
- 9) Μουσείο Πολιτικών Εξορίστων Αη-Στράτη
- 10) Φιλοτελικό Μουσείο Ελλάδας
- 11) Μουσείο Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης
- 12) Μουσείο Λαϊκών Οργάνων
- 13) Μουσείο Νεώτερης Κεραμικής
- 14) Μουσείο Λαϊκής Τέχνης και Παράδοσης

15) Μουσείο Ελευθερίου Βενιζέλου

Μουσεία Τέχνης

- 1) Κέντρο Μελέτης και Έρευνας Ελληνικού Θεάτρου-Θεατρικό Μουσείο
- 2) Μουσείο Μαρίας Κοτοπούλη
- 3) Μουσείο Κατίνας Παξινού
- 4) Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης
- 5) Μουσείο Κοσμήματος Ηλία Λαλαούνη
- 6) Μουσείο Ελληνικής Παιδικής Τέχνης
- 7) Μουσείο Χαρακτικής και Γραφικών Τεχνών
- 8) Μουσείο Γ. Γουναρόπουλου
- 9) Μουσείο Φρυσίρα-Σύγχρονης Ευρωπαϊκής Ζωγραφικής
- 10) Μουσείο Αλεξ Μυλωνά
- 11) Μουσείο Ελληνικών Λαϊκών Μουσικών Οργάνων Φοίβου Ανωγειανάκη
- 12) Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης
- 13) Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης – Νέα Πτέρυγα Μεγάρου Μουσικής
- 14) Ίδρυμα Εικαστικών Τεχνών και Μουσικής Βασίλη και Μαρίας Θεοχαράκη
- 15) Μουσείο –Κέντρο Μελέτης Νεώτερης Κεραμικής
- 16) Μουσείο Σκίτσου
- 17) Μουσείο Ηρακλειδών
- 18) Μουσείο Κινηματογράφου «Αγλαΐα Μητρόπουλου»
- 19) Μουσείο Ελληνικής Παιδικής Τέχνης
- 20) Μουσείο Νεότερου Ελληνικού Πολιτισμού(τέως Μουσείο Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης)
- 21) Μουσείο Πιερίδη Αρχαίας Κυπριακής Τέχνης
- 22) Μουσείο Παύλου και Αλεξάνδρας Κανελλοπούλου

Μουσεία Τεχνολογίας

- 1) Σιδηροδρομικό Μουσείο Αθηνών
- 2) Ελληνικό Μουσείο Αυτοκινήτου
- 3) Μουσείο Αρχαίας Ελληνικής Τεχνολογίας Κώστα Κοτσανά
- 4) Μουσείο Φυσικών Επιστημών και Τεχνολογίας

Άλλα Μουσεία

- 1) Εγκληματολογικό Μουσείο
- 2) Μουσείο Ανατομίας/Συλλογή Γεωργίου Παπανικολάου
- 3) Ελληνικό Παιδικό Μουσείο
- 4) Μουσείο Γεωαστροφυσικής του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών
- 5) Μουσείο Συναισθημάτων για παιδιά και εφήβους
- 6) Μουσείο Σχολικής Ζωής και Εκπαίδευσης
- 7) Στρατιωτικό Μουσείο Γεωγραφικής Υπηρεσίας Στρατού
- 8) Βοτανικό Μουσείο Εθνικού Κήπου
- 9) Μουσείο Αυτοκινήτου
- 10) Φιλοτελικό Μουσείο
- 11) Ψηφιακό Μουσείο

Πινακοθήκες- Γλυπτοθήκες

Νέα Δημοτική Πινακοθήκη (Μεταξουργείο)

Το κτίριο της Δημοτικής Πινακοθήκης στο Μεταξουργείο είναι από τα παλαιότερα νεοκλασικά κτίρια της Αθήνας και είναι έργο του Δανού αρχιτέκτονα Christian Hansen. Λειτουργήσε ως εργοστάσιο μεταξιού έως το 1875 και η παρουσία του εκεί προσέδωσε και το όνομα στην ευρύτερη περιοχή. Το 2007 ξεκίνησαν εργασίες αποκατάστασης από τον Δήμο Αθηναίων, προκειμένου το παλαιό εργοστάσιο να στεγάσει σημαντικές πολιτιστικές εκδηλώσεις και από το 2010 λειτουργεί ως η νέα Δημοτική Πινακοθήκη. Στη μία αίθουσα παρουσιάζεται η μόνιμη συλλογή της Πινακοθήκης, ενώ στην άλλη φιλοξενούνται οι περιοδικές εκθέσεις.

Διεύθυνση: Λεωνιδίου και Μυλλέρου, Μεταξουργείο, Τ.Κ. 104 36

Παλιά Δημοτική Πινακοθήκη (Πλατεία Κουμουνδούρου)

Το κτίριο, έργο του αρχιτέκτονα Παναγιώτη Κάλκου, περατώθηκε το 1875 και λειτουργήσε μέχρι το 1977 ως Βρεφοκομείο. Είναι τυπικό δείγμα της νεοκλασικής αντίληψης που επικράτησε στη δημόσια και αστική αρχιτεκτονική από την ίδρυση του ελληνικού κράτους έως τις πρώτες δεκαετίες του αιώνα μας. Ο δήμος Αθηναίων άρχισε να καταρτίζει την καλλιτεχνική του συλλογή το 1923, με πρώτο έργο αγοράς, το γλυπτό του Δ. Φιλιππότη «Ο Ψαράς». Σήμερα η Δημοτική Πινακοθήκη απαριθμεί περί τα 2936 καλλιτεχνικά έργα, τα περισσότερα από τα οποία αποκτήθηκαν κατά την δεκαετία 1930-1940. Το σύνολο σχεδόν των σημαντικότερων Ελλήνων καλλιτεχνών του 20^{ου} αιώνα αντιπροσωπεύονται με σημαντικά έργα τους στη συλλογή της Πινακοθήκης. Η συλλογή επίσης διαθέτει αξιόλογα έργα χαρακτηριστικής των μεγάλων δασκάλων αλλά και των συνεχιστών τους σήμερα.

Διεύθυνση: Πειραιώς 51, Πλατεία Κουμουνδούρου, Τ.Κ. 105 53

Εθνική Πινακοθήκη

Η Εθνική Πινακοθήκη ιδρύθηκε στις 10 Απριλίου 1900. Οι πρώτες συλλογές της προέρχονταν από το Πολυτεχνείο και το Πανεπιστήμιο. Σ' αυτές προστέθηκαν σημαντικές δωρεές. Σήμερα η Εθνική Πινακοθήκη περικλείει στις συλλογές της περισσότερα από 20.000 έργα ζωγραφικής, γλυπτικής, χαρακτηριστικής και άλλων μορφών τέχνης και αποτελεί το θησαυροφυλάκειο της νεότερης ελληνικής καλλιτεχνικής δημιουργίας, καλύπτοντας μια περίοδο από τα μεταβυζαντινά χρόνια ως τις μέρες μας. Διαθέτει επίσης μια αξιόλογη συλλογή δυτικοευρωπαϊκής ζωγραφικής. Το 1954 η Εθνική Πινακοθήκη συγχωνεύτηκε με το κληροδότημα Αλεξάνδρου Σούτσου απ' όπου προέρχεται και η διπλή της ονομασία. Η Εθνική Πινακοθήκη – Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου είναι Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου και διοικείται από εννεαμελές Διοικητικό Συμβούλιο.

Ο θεσμικός ρόλος της Εθνικής Πινακοθήκης είναι η συλλογή, διαφύλαξη, συντήρηση, μελέτη και έκθεση έργων τέχνης, με σκοπό την αισθητική καλλιέργεια του κοινού, την δια βίου εκπαίδευση μέσα από την τέχνη και την ψυχαγωγία που προσφέρει, αλλά και την αυτογνωσία των Ελλήνων με τη βοήθεια της ιστορίας της τέχνης, η οποία εκφράζει σε συμβολικό επίπεδο τον εθνικό βίο.

Διεύθυνση: Βασιλέως Κωνσταντίνου 50, Αθήνα, Τ.Κ. 115 28

Εθνική Γλυπτοθήκη

Τον Ιούλιο του 2004 εγκαινιάστηκαν τα δυο κτίρια των παλαιών βασιλικών στάβλων στο Άλσος Στρατού στο Γουδή, που στεγάζουν πλέον την πρώτη Εθνική Γλυπτοθήκη της Ελλάδας, η οποία λειτουργεί ως παράρτημα της Εθνικής Πινακοθήκης. Το Ίδρυμα «Σταύρος Νιάρχος» επιχορήγησε την παρουσίαση των μονίμων συλλογών ελληνικής γλυπτικής του 19^{ου} και του 20^{ου} αιώνα, που εκτίθενται στο ένα από τα δύο κτίρια και στον περιβάλλοντα χώρο. Στο δεύτερο κτίριο φιλοξενούνται περιοδικές εκθέσεις γλυπτικής.

Διεύθυνση: Άλσος Στρατού, Γουδή, Αθήνα, Τ.Κ. 115 25

Μουσικά Σύνολα Δήμου Αθηναίων

Συμφωνική Ορχήστρα

Η Συμφωνική Ορχήστρα του Δήμου Αθηναίων ιδρύθηκε το 1996 και διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στα καλλιτεχνικά δρώμενα της χώρας. Το πλούσιο ρεπερτόριό της περιλαμβάνει τα μεγαλύτερα έργα των σημαντικότερων συνθετών της έντεχνης κλασικής μουσικής- από τα αριστουργήματα της μπαρόκ μουσικής μέχρι τις πρωτοποριακές συνθέσεις σύγχρονων δημιουργών-καθώς και τις σημαντικότερες όπερες του διεθνούς ρεπερτορίου. Πρωταρχικός στόχος της ορχήστρας αποτελεί η καλλιέργεια και η προβολή της ελληνικής μουσικής. Στο πλαίσιο αυτό, η ορχήστρα έχει καθιερώσει μια σειρά από τακτικές δημόσιες εμφανίσεις τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό με μεγάλη επιτυχία. Έχει παρουσιαστεί στις μεγαλύτερες μουσικές σκηνές του εξωτερικού, αναδεικνύοντας έτσι την πλούσια πολιτιστική κληρονομιά της χώρας. Ο χώρος του Δημοτικού Αθηναϊκού Θεάτρου στον Άγιο Σώστη, το Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, η Εθνική Λυρική Σκηνή, το θέατρο Κ. Δανδουλάκη και το θέατρο Ιλίσια τη χειμερινή περίοδο, καθώς και το Αττικό Άλσος, η Ρωμαϊκή αγορά και ο Εθνικός Κήπος τη θερινή περίοδο, αποτελούν τη δική της στέγη όπου πραγματοποιούνται συναυλίες, προβάλλοντας καθημερινά την πολιτιστική της προσφορά στο αθηναϊκό κοινό.

Σημαντικές συνεργασίες της Συμφωνικής Ορχήστρας του Δήμου Αθηναίων περιλαμβάνουν αυτές του Μεγάρου Μουσικής Αθηνών και Θεσσαλονίκης, την Ένωση Ελλήνων Μουσουργών, Πανεπιστήμια του εσωτερικού και του εξωτερικού και ελληνικές χορωδίες. Μέσα από τον κύκλο "Νέοι σολίστ, νέοι μαέστροι" έχουν αναδειχθεί νέοι σολίστ και μαέστροι, στους οποίους δίνεται η δυνατότητα να κάνουν τα πρώτα τους βήματα στο χώρο των συναυλιακών δραστηριοτήτων. Επίσης, η ορχήστρα έχει πλούσια δισκογραφική δουλειά με σημαντικούς καλλιτέχνες.

Φιλαρμονική Ορχήστρα Δήμου Αθηναίων

Η Φιλαρμονική Ορχήστρα του Δήμου Αθηναίων ιδρύθηκε το 1885 και έλαβε μέρος στους πρώτους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας το 1896. Αποτελείται από εκατόν επτά (107) καταξιωμένους καλλιτέχνες. Παρέχει σημαντικό πολιτιστικό και

εκπαιδευτικό έργο και σκοπός της είναι να πρωταγωνιστεί σε κάθε πολιτιστική προσπάθεια της χώρας μας και να αναδεικνύεται μεταξύ των καλύτερων μουσικών συνόλων της Ευρώπης.

Λαμβάνει μέρος σε παρελάσεις, εθιμοτυπικές εκδηλώσεις, θρησκευτικές εκδηλώσεις και τελετές σε όλες τις εκκλησίες του Δήμου Αθηναίων και εκδηλώσεις των Σωματείων και των Συλλόγων της Αττικής από τους οποίους έχει τιμηθεί πολλές φορές για το έργο και την προσφορά της. Το κουίντέτο της είναι παρών σε όλες τις τελετές στο Δημαρχιακό Μέγαρο. Έλαβε μέρος σε όλες τις εκδηλώσεις της Ολυμπιακής Επιτροπής για την Ολυμπιάδα του 2004. Μαζί της έχουν συμπράξει σολίστ διεθνούς φήμης. Έχει κάνει συναυλίες σε διάφορες πόλεις της χώρας, στο Ηρώδειο, στο Μέγαρο Μουσικής, στο οποίο συμμετείχε και στην παραγωγή του έργου του Μάνου Χατζιδάκι "Η εποχή της Μελισσάνθης", στην Εθνική Λυρική Σκηνή καθώς και στο εξωτερικό όπως στην Κύπρο και τον Καναδά. Επίσης, ηχογράφησε τη μουσική, η οποία πλαισίωσε την τελετή λήξης της Παραολυμπιάδας το 2004 στην Αθήνα.

Εργαστήρι Ελληνικής Μουσικής

Το Εργαστήρι Ελληνικής Μουσικής ιδρύθηκε το 1998 με σκοπό τη διάδοση και τη διάσωση της ποιοτικής ελληνικής μουσικής. Έχει εμφανιστεί σε εξαιρετικά επιτυχημένες και σημαντικές συναυλίες, συνοδεύοντας μεγάλα ονόματα του ελληνικού τραγουδιού όπως Λάκης Χαλκιάς, Βασίλης Λέκκας, Μπάμπης Τσέρτος, Χρόνης Αϊδονίδης κ.α. Έχει παρουσιάσει σε ειδικά αφιερώματα το έργο μεγάλων Ελλήνων συνθετών, μεταξύ των οποίων του Γιάννη Σπανού, Απόστολου Καλδάρα, Μάνου Χατζιδάκι, Μίκη Θεοδωράκη καθώς επίσης και αφιερώματα στο ρεμπέτικο, λαϊκό, δημοτικό και έντεχνο τραγούδι. Το Εργαστήρι Ελληνικής Μουσικής έχει δώσει κατά καιρούς το παρόν σε αποκρίατικά προγράμματα και χριστουγεννιάτικες συναυλίες του Δήμου Αθηναίων με δημοτικά και λαϊκά τραγούδια, όπως επίσης και σε μουσικές εκδηλώσεις που πλαισίωσαν το Φεστιβάλ Βιβλίου. Έχει συνεργαστεί με την "Αθηναϊκή Φιλαρμονία" και τη "Big Band" του Δήμου Αθηναίων.

Χορωδία των Μουσικών Συνόλων του Δήμου Αθηναίων

Η Χορωδία των Μουσικών Συνόλων του Δήμου Αθηναίων ιδρύθηκε το 1999 ως η τρίτη ιστορικά ελληνική επαγγελματική χορωδία και ένα από τα τέσσερα αυτοδύναμα Μουσικά Σύνολα του Δήμου Αθηναίων. Φιλοδοξεί να γεφυρώσει τον χώρο ανάμεσα στο αμιγώς λυρικό ή συμφωνικό ρεπερτόριο, την αθηναϊκή πολυφωνική παράδοση και τη σύγχρονη λόγια δημιουργία. Αποτελείται από επαγγελματίες τραγουδιστές με κλασικές σπουδές αλλά και πλούσια εμπειρία από άλλους μουσικούς χώρους. Έχει διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην πολιτιστική ζωή της πρωτεύουσας, αποκτώντας σταθερό κοινό και παρουσιάζοντας όλα τα είδη της φωνητικής μουσικής, ελληνικής και διεθνούς, σύγχρονης και κλασικής.

Συνεργάζεται με όλα τα μεγάλα μουσικά σύνολα της χώρας και με φορείς όπως το Μέγαρο Μουσικής Αθηνών και Θεσσαλονίκης, το Φεστιβάλ Αθηνών, το Μουσείο Μπενάκη και τη Στέγη Γραμμάτων & Τεχνών. Στο ρεπερτόριό της περιλαμβάνονται

μεγάλα συμφωνικά έργα, οπερατικές χορωδιακές και ολοκληρωμένες όπερες, προκλασική μουσική, αμιγώς φωνητική μουσική, αθηναϊκές και επτανησιακές καντάδες, ελληνική συμφωνική μουσική, λόγια και ελαφρά ελληνική μουσική. Ξεχωριστές στιγμές στην πορεία της χορωδίας αποτέλεσαν οι διεθνείς συνεργασίες με τους Jean Michel Jarre, Ennio Morricone, Ορχήστρα και Χορωδία Όπερας της Μόσχας στο Ηρώδειο, καθώς και οι εμφανίσεις στο Πασχαλινό Φεστιβάλ της Μόσχας «Βαλέρι Γκέργκιεφ» και στο Διεθνές Φεστιβάλ Κωνσταντινούπολης.

Παράλληλα με την καλλιτεχνική της προσφορά, η χορωδία επιτελεί αξιόλογο κοινωνικό έργο, παρουσιάζοντας ειδικά επιλεγμένα προγράμματα φωνητικής μουσικής σε σχολεία, λέσχες φιλίας, γηροκομεία και απομακρυσμένες γειτονιές της πόλης, ενώ συχνά συμμετέχει σε εκδηλώσεις κοινωφελών και φιλανθρωπικών οργανώσεων («Ελπίδα», «Χαμόγελο του παιδιού», κ.ά.).

Μικτή Δημοτική Χορωδία Αθηνών

Η Μικτή Δημοτική Χορωδία Αθηνών ιδρύθηκε το 1999 και αποτελείται από επαγγελματίες μουσικούς - τραγουδιστές. Σε συνεργασία με τη Συμφωνική Ορχήστρα και την Ορχήστρα Δωματίου του Δήμου Αθηναίων, καθώς επίσης και ορχήστρες άλλων φορέων όπως η Συμφωνική Ορχήστρα της ΕΡΤ, η Λαϊκή Ορχήστρα "Μίκης Θεοδωράκης" κ.ά., έχει παρουσιάσει στην μέχρι τώρα πορεία της σημαντικά έργα. Επίσης, έχει παρουσιάσει σε a capella συναυλίες έργα των Monteverdi, Palestrina, Banchieri, Schuman, Saint-Saens, Bardos, Brahms, Verdi, Θεοδωράκη, Χατζιδάκι, Σαββόπουλου, Πλέσσα, Ταίηλορ, Λυγνού, Αδάμη, Μπαλτά, Αντωνίου, Ιωαννίδη, Κωνσταντινίδη, Παπακωνσταντίνου. Σε συναυλίες αφιερώματα, έχει παρουσιάσει σε συνεργασία με τα μουσικά σύνολα του Δήμου, έργα των Verdi, Bernstein, Brahms, Strauss, Mozart, κ.ά. Τον Ιούνιο του 2001, συμμετείχε στις συναυλίες του διάσημου Γάλλου συνθέτη Jean Michel Jarre στο θέατρο Ηρώδου του Αττικού. Έχει εμφανιστεί σε διάφορα Φεστιβάλ στην Ελλάδα όπως το Διεθνές Μουσικό Φεστιβάλ Σαντορίνης, το Φεστιβάλ Θρησκευτικής Μουσικής Πάτμου, καθώς επίσης και σε διάφορα Χορωδιακά Φεστιβάλ.

BigBand

Η Big Band του Δήμου Αθηναίων είναι το διευρυμένο τζαζ μουσικό σύνολο που αποτελείται από τις τέσσερις οικογένειες οργάνων, δηλαδή τα σαξόφωνα, τις τρομπέτες, τα τρομπόνια και τα ρυθμικά όργανα ντραμς και ενίοτε περκασιόν, ενώ συχνά πλαισιώνεται από έγχορδα και άλλα συμφωνικά όργανα. Τη Big Band του Δήμου Αθηναίων έχουν διευθύνει φημισμένοι μαέστροι και συνθέτες της τζαζ και σύγχρονης μουσικής. Το ρεπερτόριο περιλαμβάνει ιστορικές συνθέσεις και ενορχηστρώσεις των πρωτοπόρων δημιουργών της Big Band φιλολογίας, επίσης έργα της σύγχρονης-ποιοτικής τζαζ και συχνά συνθέσεις Ελλήνων δημιουργών.

Η Big Band του Δήμου Αθηναίων έχει παρουσιαστεί σε όλες τις μεγάλες αίθουσες και φεστιβάλ μουσικής και τεχνών στην Αθήνα, στη Θεσσαλονίκη και στην ελληνική περιφέρεια. Οι σολίστ που απαρτίζουν την Big Band του Δήμου Αθηναίων διακρίνονται για την υψηλή δεξιότητα τους στον τζαζ αυτοσχεδιασμό, την ευελιξία να ερμηνεύουν με στιλιστική ακρίβεια όχι μόνο τα διαφορετικά ρεύματα της τζαζ αλλά

και της κλασικής και σύγχρονης μουσικής, δεδομένου ότι οι περισσότεροι έχουν κλασική μουσική παιδεία. Παράλληλα, δραστηριοποιούνται ως σολίστες ή ως μέλη επαγγελματικών ορχηστρών όπως της Ορχήστρας των Χρωμάτων, στις Ορχήστρες της ΕΡΤ, στη Συμφωνική Ορχήστρα του Δήμου Αθηναίων, αλλά και σε μικρά μουσικά σύνολα ελληνικής παραδοσιακής και ελαφριάς μουσικής. Η ευελιξία αλλά και το υψηλότατο επίπεδο των μουσικών εκτελεστών της Big Band του Δήμου Αθηναίων εκφράζουν την ελληνική προσέγγιση στην ερμηνεία της jazz και συνθέτουν ένα ξεχωριστό ηχητικό γεγονός.

Χώροι Πολιτισμού και εκδηλώσεων

Ο Δήμος διαθέτει χώρους πολιτισμού που έχουν καθιερωθεί στον πολιτιστικό χάρτη της πόλης κι έχουν κερδίσει το ενδιαφέρον των πολιτών για κάθε είδους τέχνη. Ιδιαίτερη δυναμικότητα παρουσιάζει ο κλάδος του θεάτρου. Σε όλη την πόλη εντοπίζονται πάνω από εκατόν πενήντα θεατρικές σκηνές, οι περισσότερες στο κέντρο αλλά και στην 3^η και την 6^η Δημοτική Κοινότητα. Επίσης, δεκάδες μικρά θέατρα έχουν εγκατασταθεί σε πρώην βιομηχανικά κτήρια στο Γκάζι, στο Μεταξουργείο, στον Κεραμεικό και στον Βοτανικό, δίνοντας στις συνοικίες αυτές τα βασικά χαρακτηριστικά «πολιτιστικών περιοχών ή συγκεντρώσεων» (cultural clusters). Θεατρικές και άλλες πολιτιστικές δραστηριότητες φιλοξενούνται και στα πολιτιστικά κέντρα του Δήμου.

Κέντρο Τεχνών

Το Κέντρο Τεχνών βρίσκεται στο Πάρκο Ελευθερίας. Πρόκειται για έναν εκθεσιακό χώρο σύγχρονης τέχνης του Δήμου, ο οποίος φιλοξενεί ατομικές και συλλογικές εκθέσεις ζωγραφικής, γλυπτικής, χαρακτικής, φωτογραφίας, video art κ.α. Στον προαύλιο χώρο φιλοξενούνται εκδηλώσεις όπως μουσικές συναυλίες και θεατρικές παραστάσεις.

Διεύθυνση: Βασ. Σοφίας, Πάρκο Ελευθερίας, Αθήνα, Τ.Κ. 115 21

Πνευματικό Κέντρο Δήμου Αθηναίων

Το κτίριο λειτούργησε για πρώτη φορά το 1842, ως Δημοτικό Γενικό Νοσοκομείο "Ελπίς", σε σχέδια του Γερμανού αρχιτέκτονα F. Staufert. Το Πνευματικό Κέντρο στεγάζεται στο κτίριο από το 1971 και σήμερα φιλοξενεί όλες τις κεντρικές υπηρεσίες του Οργανισμού Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας Δήμου Αθηναίων (Ο.Π.Α.Ν.Δ.Α.). Στο κτίριο στεγάζεται επίσης το αμφιθέατρο «Α. Τρίψης», στο οποίο διοργανώνονται ημερίδες, συνέδρια, παρουσιάσεις βιβλίων και άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις.

Διεύθυνση: Ακαδημίας 50, Αθήνα, Τ.Κ. 106 79

Πολιτιστικό Κέντρο "Μελίνα"

Το Πολιτιστικό Κέντρο «Μελίνα» στεγάζεται στο παλαιό πιλοποιείο του Ηλία Πουλόπουλου, το οποίο ιδρύθηκε το 1886 με την επωνυμία «Ελληνικόν Πιλοποιείον» και είναι το παλαιότερο πιλοποιείο της Αθήνας, ευρύτερα γνωστό ως "ΠΙΛ-ΠΟΥΛ". Οι εγκαταστάσεις θεωρούνται αξιόλογο δείγμα βιομηχανικής αρχιτεκτονικής, ενώ το Κέντρο αποτελεί ένα σημαντικό σημείο πολιτισμικής αναφοράς. Σε αυτό φιλοξενούνται δύο μόνιμες εκθέσεις: το «Οδοιπορικό της Αθήνας» στον 1ο όροφο και το Μουσείο-Θέατρο Σκιών "Χαρίδημος" στο ισόγειο.

Το «Οδοιπορικό της Αθήνας» δημιουργήθηκε το 1996 σε συνεργασία με το Ελληνικό, Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο (Ε.Λ.Ι.Α.) και επιχειρεί να αποτυπώσει την καθημερινή ζωή της αθηναϊκής πρωτεύουσας σε μια ιστορική διαδρομή από τα τέλη του 19ου αι. μέχρι τα χρόνια του Μεσοπολέμου. Αναπαριστά μια αθηναϊκή γειτονιά που αποτελείται από οκτώ παραδοσιακά μαγαζιά (κατάστημα νεωτερισμών, φωτογραφείο, κουρείο, φαρμακείο, παντοπωλείο, τυπογραφείο και καπνοπωλείο). Τα σπίτια είναι αντίγραφα πραγματικών κατοικιών της Αθήνας των αρχών του 20ου αι. και όλα σχεδόν τα αντικείμενα είναι αυθεντικά

Η Συλλογή Φιγούρας Θεάτρου Σκιών Σωτήρη Χαρίδημου πήρε το όνομα της από την πλούσια συλλογή της γνωστής οικογένειας Καραγκιοζοπαιχτών «Χαρίδημοι», που μεσουράνησε τόσο με τις παραστάσεις όσο και με τη λαϊκή ζωγραφική του ελληνικού θεάτρου σκιών από την αρχή του περασμένου αιώνα και μέχρι τη δεκαετία του '80. Η συλλογή παρουσιάζει την παλιά και νεώτερη ιστορία του Καραγκιόζη, καθώς και την εξέλιξη της φιγούρας του Θεάτρου Σκιών από το 1850 μέχρι σήμερα.

Επίσης το κέντρο διαθέτει δύο εκθεσιακούς χώρους για περιοδικές εικαστικές εκθέσεις.

Διεύθυνση: Ηρακλειδών 66 & Θεσσαλονίκης, Αθήνα, Τ.Κ. 118 51

Τεχνόπολη

Η Τεχνόπολη του Δήμου Αθηναίων στεγάζεται στο παλιό εργοστάσιο φωταερίου της πόλης, το οποίο είναι ένα σπάνιο βιομηχανικό μνημείο. Το όραμα είναι η Τεχνόπολη να ενισχύει την ανάπτυξη των διαφορετικών κοινοτήτων και να συμβάλλει με κάθε τρόπο στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και των επισκεπτών της πόλης. Αποτελεί ένα ζωντανό χώρο πολιτισμού όπου κάθε χρόνο πραγματοποιούνται εκδηλώσεις, όπως συναυλίες, εκθέσεις, προβολές, εκπαιδευτικά προγράμματα, δράσεις του βιομηχανικού μουσείου φωταερίου, σεμινάρια για τις νέες τεχνολογίες, πρωτοβουλίες για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας.

Η Κεντρική Αυλή του παλαιού εργοστασίου με τις επιβλητικές καμινάδες έχει διαμορφωθεί με τέτοιο τρόπο ώστε να φιλοξενεί συναυλίες, φεστιβάλ, θεατρικές και χορευτικές παραστάσεις, καθώς και παιδικές εκδηλώσεις.

Η Άνω Αυλή στον προαύλιο χώρο ανάμεσα στα δύο αεριοφυλάκια έχει τη δυνατότητα να φιλοξενεί συναυλίες, φεστιβάλ, παραστάσεις και εκδηλώσεις κάθε είδους.

Το Μηχανουργείο, η μεγαλύτερη αίθουσα της Τεχνόπολης, έχει διαμορφωθεί σε χώρο πολλαπλής χρήσης για τη φιλοξενία εκθέσεων, συνεδρίων και λοιπών εκδηλώσεων. Στο Μηχανουργείο του εργοστασίου γίνονταν οι επιδιορθώσεις των εργαλείων και των μηχανημάτων καθώς και των οχημάτων της επιχείρησης. Επίσης, στο χώρο αυτό κατασκεύαζαν ανταλλακτικά που χρησιμοποιούνταν στη γραμμή παραγωγής του φωταερίου.

Το Προαύλιο, ο εξωτερικός χώρος μπροστά από το Μηχανουργείο, έχει διαμορφωθεί με τέτοιο τρόπο ώστε να φιλοξενεί εκδηλώσεις ποικίλου ενδιαφέροντος, όπως συναυλίες, εκθέσεις, φεστιβάλ και bazaar.

Το Αμφιθέατρο του Δημοτικού Ραδιοφωνικού Σταθμού «ΑΘΗΝΑ 9.84» στεγάζεται μέσα στον ραδιοφωνικό σταθμό, στο ισόγειο του κτιρίου, στην Τεχνόπολη. Πρόκειται για έναν λειτουργικό πολυχώρο και άρτιο σε τεχνικά μέσα με εύκολη πρόσβαση. Διαθέτει μία αίθουσα χωρητικότητας τριακοσίων ατόμων διευκολύνοντας κάθε είδους δραστηριότητες.

Το κτίριο των Παλαιών Φούρνων είναι από τα πιο παλαιά κτίρια του χώρου και αποτελεί την «καρδιά» του εργοστασίου. Η αίθουσα με τους «φούρνους» διατηρεί ακόμη και σήμερα την ατμόσφαιρα και την αισθητική του παλαιού εργοστασίου. Ο χώρος προσφέρεται για πολυμορφικές εικαστικές εκθέσεις (video-art, ζωγραφικής, φωτογραφίας, γλυπτικής, χαρακτικής) καθώς και για εναλλακτικές θεατρικές και μουσικές παραστάσεις.

Στους Νέους Φούρνους, ο βιομηχανικός χώρος διατίθεται για εικαστικές εκθέσεις (video-art, ζωγραφικής, φωτογραφίας, γλυπτικής, χαρακτικής), παιδικές εκδηλώσεις καθώς και μουσικές παραστάσεις. Οι Νέοι Φούρνοι κτίστηκαν στις αρχές του 20ού αιώνα. Εδώ γινόταν η απόσταξη του λιθάνθρακα που αποτελούσε το πρώτο στάδιο στην παραγωγή του φωταερίου.

Διεύθυνση: Πειραιώς 100, Αθήνα, Τ.Κ. 118 54

Πολυχώρος Άννα και Μαρία Καλουτά (Ν. Κόσμος)

Πρόκειται για ένα πολυδύναμο χώρο με θεατρική αίθουσα για παραστάσεις, συναυλίες καθώς και αίθουσες για πολιτιστικές εκδηλώσεις.

Διεύθυνση: Τιμοκρέοντος 6Α, Ν. Κόσμος, Αθήνα, Τ.Κ. 11743

Κέντρο Πηλού

Στο Κέντρο Πηλού οι δημότες έχουν τη ευκαιρία να γνωρίσουν τις βασικές αρχές της κεραμικής τέχνης και να μάθουν για την ιστορία και τη φύση του πηλού. Παρακολουθούν προγράμματα πλάσματος πηλού κατασκευάζοντας αντικείμενα

μέσα από τις τρεις βασικές πρακτικές: εγγάρακτη, εμπίεστη και με επίχρημα αραιού πηλού.

Διεύθυνση: Φανοσθένους & Σφιγγός, Νέος Κόσμος (Δουργούτι), Τ.Κ. 117 45

Δημοτικά θέατρα Αθήνας

Ολύμπια, Δημοτικό Μουσικό Θέατρο «Μαρία Κάλλας»

Το θέατρο «Ολύμπια» -Δημοτικό Μουσικό Θέατρο «Μαρία Κάλλας» αποτελεί το Δημοτικό Θέατρο της Αθήνας. Πρόκειται για έναν εμβληματικό χώρο πολιτισμού που στέγαζε την Εθνική Λυρική Σκηνή για περισσότερα από πενήντα χρόνια. Τα Μουσικά Σύνολα του Δήμου Αθηναίων, η Συμφωνική Ορχήστρα, η Φιλαρμονική Ορχήστρα, η Χορωδία, το Εργαστήρι Ελληνικής Μουσικής και η Big Band υποδέχονται το κοινό στη μουσική τους στέγη με ένα εξαιρετικό πρόγραμμα συναυλιών που απευθύνονται σε ακροατές κάθε μουσικού είδους. Έχοντας καθιερωθεί στα πολιτιστικά δρώμενα της πόλης, προβάλλει το σύγχρονο πολιτισμό, υποστηρίζει νέους δημιουργούς και καλλιεργεί συνεργασίες. Στο ανακαινισμένο φουαγιέ του πρώτου ορόφου, το θέατρο «Ολύμπια» φιλοξενεί την πρώτη μόνιμη έκθεση για την Μαρία Κάλλας στη χώρα, με προσωπικά αντικείμενα από τη ζωή και το έργο της μεγάλης ντίβας της όπερας.

Διεύθυνση: Ακαδημίας 59, Τ.Κ. 106 79, Αθήνα

Ανοιχτό θέατρο Λυκαβηττού

Το Δημοτικό Θέατρο Λυκαβηττού, ένα από τα πιο εμβληματικά τοπία της Αθήνας, είναι ένας ανοιχτός χώρος πολιτισμού, αναδεικνύοντας τη σημασία της καλλιτεχνικής έκφρασης στο αστικό τοπίο της Αθήνας. Κάθε χρόνο υποδέχεται ένα πολιτιστικό πρόγραμμα που επιμελείται η Τεχνόπολη Δήμου Αθηναίων. Κεντρική θέση στο πολιτιστικό πρόγραμμα έχουν επιτυχημένες θεατρικές παραστάσεις-από κλασικά έργα του αρχαίου δράματος έως σύγχρονες δημιουργίες, εκδηλώσεις υψηλής ποιότητας καθώς και συναυλίες από καταξιωμένους καλλιτέχνες της ελληνικής και διεθνούς μουσικής σκηνής.

Υπαίθριο θέατρο Γκράβας

Το υπαίθριο (ανοιχτό) θέατρο Γκράβας είναι ένας πολιτιστικός χώρος που βρίσκεται μέσα στο σχολικό συγκρότημα και δίπλα στο Πολιτιστικό Κέντρο της Γκράβας. Πρόκειται για μια εστία πολιτισμού του Ο.Π.Α.Ν.Δ.Α. όπου φιλοξενούνται πολιτιστικά δρώμενα, όπως παραστάσεις και μουσικές συναυλίες κατά τη θερινή περίοδο.

Διεύθυνση: Ταυγέτου 60, Τ.Κ. 112 55, Αθήνα

Υπαίθριο θέατρο Κολωνού

Το υπαίθριο (ανοιχτό) θέατρο Κολωνού του Ο.Π.Α.Ν.Δ.Α. βρίσκεται μέσα σε ένα καταπράσινο περιβάλλον του άλσους επί των οδών Καπανέως και Αλεξανδρείας. Κατά τη θερινή περίοδο, παρουσιάζονται μουσικά και θεατρικά προγράμματα, βελτιώνοντας την καθημερινότητα των κατοίκων της περιοχής.

Διεύθυνση: Ιωαννίνων & Καπανέως, Τ.Κ. 104 44, Αθήνα

Υπαίθριο θέατρο Γουδή

Το υπαίθριο (ανοιχτό) θέατρο Γουδή του Ο.Π.Α.Ν.Δ.Α. βρίσκεται μέσα σε ένα καταπράσινο περιβάλλον και κατά τους θερινούς μήνες φιλοξενεί πολιτιστικές καλλιτεχνικές δραστηριότητες του Δήμου.

Διεύθυνση: Ζωγράφου 17, Τ.Κ. 157 72, Αθήνα

Υπαίθριο θέατρο Δόρας Στράτου

Το υπαίθριο (ανοιχτό) θέατρο Δόρας Στράτου είναι ένας πολιτιστικός χώρος όπου δίνονται παραστάσεις παραδοσιακού χορού καθώς και παραστάσεις από ομάδες χορού πολλών σχολείων της Αττικής.

Διεύθυνση: Οδός Αρακύνθου, Λόφος Φιλοπάππου, Τ.Κ. 117 42, Άνω Πετράλωνα

Ανοιχτό θέατρο Δήμου Αθηναίων

Το Ανοιχτό θέατρο του Δήμου Αθηναίων είναι ένα μικρό υπαίθριο θέατρο το οποίο αποτελεί μέρος των εγκαταστάσεων του δήμου στον ευρύτερο χώρο του Γηροκομείου Αθηνών.

Διεύθυνση: Νικ. Φλώρου 1, Τ.Κ. 115 24, Αμπελόκηποι

Σεράφειο

Το Σεράφειο του Δήμου Αθηναίων είναι ένα σύγχρονο κέντρο Αθλητισμού, Πολιτισμού και Καινοτομίας. Εκεί στεγάζονται υπηρεσίες αθλητισμού, δράσεις πολιτισμού, ανοιχτά εργαστήρια, πρωτοβουλίες τεχνολογικής και κοινωνικής καινοτομίας, επιδιώκοντας να προσφέρει νέες δυνατότητες, εκπαίδευση και ψυχαγωγία και να βελτιώσει τη ζωή των κατοίκων και των επισκεπτών της πόλης. Είναι ένας πολυδιάστατος χώρος που απευθύνεται σε όλες τις ηλικίες και είναι ανοικτός όλες τις μέρες της εβδομάδας. Μέσα από μία σειρά δράσεων, οι πολίτες μπορούν να γνωρίσουν τις καινοτόμες πρωτοβουλίες του Δήμου Αθηναίων που αναδεικνύουν τον πολιτισμό, μία νέα αντίληψη για το αστικό περιβάλλον, την σημασία της καινοτομίας, τα οφέλη της δικτύωσης, την ομορφιά της δημιουργικότητας, την αξία της κοινωνίας πολιτών. Το έργο του Σεραφείου

υλοποιήθηκε από το Δήμο Αθηναίων στο πλαίσιο του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Αττικής 2014-2020 με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης (για έργα ΕΣΠΑ 2014-2020).

Διεύθυνση: Πειραιώς και Πέτρου Ράλλη, Τ.Κ. 118 54, Αθήνα

Email: info@serafio.gr

Στο Σεράφειο, υπάρχουν επιπλέον οι παρακάτω χώροι:

Εργαστήριο ΠΟΙΩ (MakerSpace)

Το Εργαστήριο ΠΟΙΩ είναι ένα καινοτόμο εργαστήριο μάθησης, πειραματισμού και δημιουργίας για όλους. Πρόκειται για το Maker Space του Δήμου Αθηναίων, μία ανοιχτή δομή βιωματικής μάθησης και δημιουργικού πειραματισμού με την τεχνολογία, επιδιώκοντας να ενεργοποιήσει και να υποστηρίξει το maker culture στην πόλη κάνοντας την τεχνολογία προσβάσιμη, προσιτή και χρήσιμη για όλους. Συγκροτήθηκε το 2017 για να ενισχύσει λειτουργικά τις δράσεις του προγράμματος «Έτσι Μαθαίνω Καλύτερα» του Δήμου Αθηναίων, με την επιστημονική ευθύνη του Πολυτεχνείου Κρήτης, ιδρυτικό δωρητή το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος και φορέα συντονισμού το Athens Partnership. Είναι η πρώτη δημοτική δομή του είδους της στην Ελλάδα. Υπάγεται στη Διεύθυνση Παιδικής Ηλικίας, Παιδείας και Δια Βίου Μάθησης του Δήμου και λειτουργεί με την επιστημονική επιμέλεια του Εργαστηρίου Μεταβαλλόμενων Ευφυών Περιβαλλόντων (TUC TIE Lab) του Πολυτεχνείου Κρήτης. Η ΔΑΕΜ Α.Ε. είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση εργασιών και υπηρεσιών του Εργαστηρίου.

Στο Εργαστήριο ΠΟΙΩ προσφέρονται δωρεάν υπηρεσίες και επιμορφωτικά σεμινάρια στον τομέα της ψηφιακής σχεδίασης και κατασκευής. Οι δράσεις του προσαρμόζονται σε χρήστες που προέρχονται από το χώρο των δημιουργικών επαγγελμάτων αλλά και σε άτομα που δεν είναι εξοικειωμένα με το αντικείμενο και τις πρακτικές του Εργαστηρίου. Περιλαμβάνει μηχανήματα και ψηφιακά εργαλεία σχεδιασμού, εκτύπωσης και κατασκευής καθώς και ποικίλα εργαλεία χειρός για την κατασκευή αντικειμένων καθημερινής αλλά και ειδικής χρήσης.

Εκθεσιακός χώρος

Στο Σεράφειο στεγάζεται ένας εκθεσιακός χώρος σε μια αυτόνομη και προσβάσιμη αίθουσα μέγιστης χωρητικότητας τετρακοσίων ατόμων. Εκεί φιλοξενούνται συνέδρια, εργαστήρια, ομιλίες, σεμινάρια, εικαστικές εκθέσεις και καλλιτεχνικές εκδηλώσεις. Κατά τον πρώτο χρόνο λειτουργίας του Σεραφείου, φιλοξενήθηκαν περισσότερες από εκατόν είκοσι εκδηλώσεις στον εκθεσιακό του χώρο, ενώ υποδέχθηκε κατά προσέγγιση δέκα χιλιάδες επισκέπτες και συμμετέχοντες. Οι δράσεις που φιλοξενήθηκαν εμπίπτουν κυρίως στους τομείς της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας, του πολιτισμού, της εκπαίδευσης και της κοινωνίας των πολιτών.

Αθηναϊκές Διαδρομές Βιβλίου

Οι Αθηναϊκές Διαδρομές Βιβλίου είναι μία πρωτοβουλία του Δικτύου Πολιτισμού (Athens Culture Net) σε συνεργασία με εκδοτικούς οίκους, συγγραφείς, καλλιτέχνες και χώρους. Πρόκειται για μία δράση κατά την οποία αναγνώστες περιηγούνται από συγγραφείς σε δρόμους και περιοχές της Αθήνας που έγιναν σκηνικό για την πλοκή των βιβλίων τους, που αποτέλεσαν αφορμή έμπνευσης για τα έργα τους ή αποτελούν αγαπημένα σημεία της πρωτεύουσας που θέλουν να μοιραστούν με τους άλλους. Οι διαδρομές πραγματοποιούνται κάθε Σάββατο ή Κυριακή. Η συμμετοχή είναι δωρεάν και γίνεται με ηλεκτρονική προεγγραφή.

Εκκλησίες

Εντός του Δήμου Αθηναίων υπάρχουν πολλές εκκλησίες με εντυπωσιακή αρχιτεκτονική, πολλές από τις οποίες χρονολογούνται από τον 5^ο μ.Χ. αιώνα. Οι παλαιότεροι ναοί έχουν ξυλόγλυπτα τέμπλα και μοναδικές αγιογραφίες, ενώ άλλοι είναι κτισμένοι στα ερείπια αρχαίων ναών και ιερών.

Ιερά μονή Ασωμάτων-Πετράκη, Κολωνάκι

Η Ιερά Μονή Πετράκη είναι μία μεσαιωνική εκκλησία που χτίστηκε γύρω στο 14^ο αιώνα και στο εσωτερικό της έχει τοιχογραφίες του 1719. Βρίσκεται στο κέντρο της πόλης της Αθήνας, στη συνοικία Κολωνάκι. Αρχιτεκτονικά είναι τύπου εγγεγραμμένου σταυροειδών με τρούλο που στηρίζεται σε τέσσερις κίονες.

Ναός Αγίου Γεωργίου, Λυκαβηττός

Ο Άγιος Γεώργιος είναι μεσαιωνική εκκλησία που βρίσκεται στην κορυφή του Λυκαβηττού. Είναι μονόκλιτος, βασιλικού ρυθμού που χτίστηκε πάνω στα θεμέλια ενός ερειπωμένου ναού. Στο δάπεδο υπάρχει επιγραφή που αναδεικνύει ότι η εκκλησία του Αγίου Γεωργίου καθιερώθηκε από τον μητροπολίτη Αθηνών Βενέδικτο (1782-1785). Αργότερα, ο ναός επεκτάθηκε με την πρόσθεση δύο παρεκκλησίων, του Προφήτη Ηλία και του Αγίου Κωνσταντίνου.

Ναός Αγίου Δημητρίου, Λόφος Φιλοπάτπου

Ο ναός είναι εξωτερικά διακοσμημένος με γεωμετρικά σχέδια από πηλό και μάρμαρο. Η αναστήλωση του ναού έγινε το 1955 από τον Έλληνα αρχιτέκτονα Δημήτριο Πικιώνη. Οι τοιχογραφίες του χρονολογούνται από το 1735.

Ναός Αγίου Διονυσίου, οδός Σκουφά, Κολωνάκι

Ο ναός ολοκληρώθηκε το 1931 στη θέση παλαιότερου ναού, ο οποίος κατεδαφίστηκε το 1900. Βρίσκεται στο κέντρο της πόλης της Αθήνας, στη συνοικία Κολωνάκι. Είναι αφιερωμένος στον πρώτο επίσκοπο και πολιούχο άγιο των Αθηνών Διονύσιο Αρεοπαγίτη. Ανήκει στον τύπο του σταυροειδή ναού με τρούλο.

Βυζαντινή εκκλησία Καπνικαρέα, οδός Ερμού

Βυζαντινή εκκλησία που χρονολογείται από τον 11^ο αιώνα και βρίσκεται στο ιστορικό κέντρο της πόλης της Αθήνας. Χτίστηκε στη θέση παλαιότερης εκκλησίας, η οποία είχε χτιστεί με τη σειρά της πάνω στα θεμέλια αρχαίου ελληνικού ναού. Ο ζωγραφικός διάκοσμος έγινε από τον γνωστό αγιογράφο Φώτη Κόντογλου. Ο αρχιτεκτονικός ρυθμός είναι σύνθετος τετρακίονιος σταυροειδής εγγεγραμμένος. Είναι αφιερωμένη στα Εισόδια της Θεοτόκου.

Ναός Αγίας Μαρίας, Θησείο

Ο ναός της Αγίας Μαρίας βρίσκεται στο λόφο των Νυμφών στο Θησείο. Είναι εγγεγραμμένος σταυροειδής με κεντρικό τρούλο και τέσσερις μικρότερους στα γωνιακά διαμερίσματα. Η κατασκευή του ολοκληρώθηκε το 1927 στη θέση παλαιότερου ναού του 19^{ου} αιώνα. Στο ναό ενσωματώθηκε παλιά μικρή εκκλησία της Αγίας Μαρίας η οποία χρονολογείται από τις αρχές του 13^{ου} αιώνα και ήταν χτισμένη μέσα στο βράχο της νοτιοανατολικής γωνίας της σημερινής εκκλησίας.

Μητροπολιτικός Ναός της Αθήνας, οδός Μητροπόλεως

Είναι ο καθεδρικός ναός της Αθήνας και είναι αφιερωμένος στον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου. Βρίσκεται στην πλατεία Μητροπόλεως στο ιστορικό κέντρο της Αθήνας. Η κατασκευή του ξεκίνησε το 1842 και ολοκληρώθηκε το 1862. Ο τύπος του ναού είναι σταυροειδής τρίκλιτη βασιλική με τρούλο.

Ναός Αγίας Φωτεινής, κοντά στο Ολυμπείο

Ο ναός της Αγίας Φωτεινής είναι κτισμένος δίπλα στην κοίτη του ποταμού Ιλισσού, κοντά στις στήλες του Ολυμπίου Διός (Ολυμπείο). Είναι χτισμένος στα ερείπια του αρχαίου ιερού της θεάς Εκάτης και δίπλα στο ιερό του Πανός. Ανοικοδομήθηκε το 1872. Αρχιτεκτονικά ανήκει στον τύπο της απλής βασιλικής με δίρριχτη ξύλινη στέγη.

Ναός του Αγίου Ανδρέα

Ο Άγιος Ανδρέας είναι μεσαιωνική εκκλησία στην Αττική. Βρίσκεται κοντά στην πλατεία Αμερικής επί της οδού Λευκωσίας. Χρονολογείται από το δεύτερο μισό του 16ου αιώνα. Παλαιότερα αποτελούσε το καθολικό μονυδρίου, το οποίο ήταν μετόχι της μονής της Αγίας Φιλοθέης της Αθηναίας, στην Αθήνα.

Ο ναός είναι ρυθμού βασιλικού, τρίκλιτος. Είχε ξύλινη στέγη, και στο εσωτερικό του βρίσκονται έξι μαρμάρيني κίονες. Κάτω από το δάπεδο διακρίνονται τάφοι.

Μπροστά στο τέμπλο του ναού σώζεται μέχρι σήμερα η κολόνα, όπου λέγεται ότι μαρτύρησε η Αγία Φιλοθέη το 1588, αφού υπέστη βασανιστήρια από τους Τούρκους. Ενταφιάστηκε στη δεξιά πλευρά του βήματος του Αγίου Ανδρέα, αλλά αργότερα μεταφέρθηκε στη Μητρόπολη Αθηνών.

Το εκκλησάκι αναστηλώθηκε το 1942 από τον Αναστάσιο Ορλάνδο και αγιογραφήθηκε από τον αγιογράφο Φώτη Κόντογλου. Λέγεται πως χτίστηκε πάνω

στα ερείπια αρχαίου ναού, καθώς υπάρχουν πολλά σπαράγματα γύρω και μέσα στον Ναό.

Φεστιβάλ

Φεστιβάλ Κολωνού

Ένας ιστορικός λόφος, ένας ζωντανός πολιτιστικός θεσμός. Το Φεστιβάλ Κολωνού διοργανώνεται από τον Οργανισμό Πολιτισμού, Αθλησης και Νεολαίας Δήμου Αθηναίων και δίνει ραντεβού με το κοινό στον καταπράσινο λόφο του Ιππίου Κολωνού. Σε ένα από τα πιο ιστορικά σημεία της πόλης, το θέατρο Κολωνού φιλοξενεί υψηλής ποιότητας θεατρικές παραστάσεις, προσφέροντας μοναδικές εμπειρίες τέχνης και ψυχαγωγίας.

Φεστιβάλ Καλοκαίρι στην Αθήνα

Το Φεστιβάλ Καλοκαίρι στην Αθήνα διοργανώνεται από τον Οργανισμό Πολιτισμού, Αθλησης και Νεολαίας Δήμου Αθηναίων και ζωντανεύει τις γειτονιές της πόλης με ένα πλούσιο πρόγραμμα εκδηλώσεων, με ελεύθερη συμμετοχή. Από τις πλατείες και τα πάρκα έως τις πιο απρόσμενες γωνιές, καλλιτέχνες και κοινό συναντιούνται στις επτά Δημοτικές Κοινότητες για να μοιραστούν στιγμές πολιτισμού και ψυχαγωγίας. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει μουσικές εκδηλώσεις, θεατρικές παραστάσεις και αφηγήσεις παραμυθιών για τους μικρούς μας φίλους.

3.5 Αθλητισμός

Ο Δήμος Αθηναίων διαθέτει ένα ευρύ δίκτυο αθλητικών εγκαταστάσεων σε όλα τα δημοτικά διαμερίσματα για τη σωματική άσκηση και την ψυχαγωγία των κατοίκων της πόλης. Στόχος της δημοτικής αρχής είναι η ποιοτική αναβάθμιση των υπαρχόντων και η δημιουργία νέων θεσμών που θα προβάλουν το αθλητικό ιδεώδες διεθνώς.

Στην Αθήνα υπάρχουν παιδικές χαρές, κλειστά και ανοιχτά γήπεδα, όπου αναγνωρισμένα αθλητικά σωματεία αλλά και κάτοικοι της πόλης μπορούν να αθλούνται, κλειστά γυμναστήρια και κολυμβητήρια όπου μπορεί κάποιος να αθληθεί με συμβολική μηνιαία συνδρομή καθώς και σημαντικές αθλητικές διοργανώσεις.

Ο φορέας μέσω του οποίου ο Δήμος Αθηναίων υλοποιεί το αθλητικό του πρόγραμμα είναι ο Οργανισμός Πολιτισμού και Νεολαίας Δήμου Αθηναίων (Ο.Π.Α.Ν.Δ.Α.). Το αθλητικό πρόγραμμα υλοποιείται μέσω του Οργανισμού Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας Δήμου Αθηναίων (Ο.Π.Α.Ν.Δ.Α.). Οι δραστηριότητες του Ο.Π.Α.Ν.Δ.Α. περιλαμβάνουν την κατασκευή και τη διαχείριση αθλητικών χώρων-ανοιχτών και κλειστών-καθώς και τη λειτουργία των παιδικών χαρών του Δήμου Αθηναίων. Στόχος είναι η βελτίωση των υποδομών και των προγραμμάτων του, καθώς και η εισαγωγή νέων τεχνολογιών σε όλους τους χώρους που εμποττεύει.

Αθλητικές υποδομές

Ο Δήμος Αθηναίων δίνει τη δυνατότητα σε όλους τους δημότες, συμπεριλαμβανομένων και των ατόμων με ειδικές ανάγκες να αθληθούν στους χώρους άθλησης που διαθέτει. Αθλητικά κέντρα με γήπεδα μπάσκετ, βόλεϊ, τένις, ποδοσφαίρου, κλειστές αίθουσες γυμναστικής για προγράμματα αεροβίωσης, μυικής ενδυνάμωσης, ενόργανης γυμναστικής, ελεύθερης γυμναστικής, κολυμβητήρια, κλειστά γήπεδα μπάσκετ, βόλεϊ, χάντμπολ.

Κολυμβητήρια

Ο Δήμος Αθηναίων διαθέτει κολυμβητήρια, όπου μπορούν να αθληθούν όλοι οι δημότες από 5 ετών και άνω. Αυτά είναι τα εξής:

1. Κολυμβητήριο Κολοκυνθούς

Διεύθυνση: Λεάνδρου και Ιφιγενείας, Τ.Κ. 104 43

2. Κολυμβητήριο Γκράβας, Άνω Πατήσια

Διεύθυνση: Πασσώβ 10, Τ.Κ. 111 41

3. Κολυμβητήριο Γουδή

Διεύθυνση: Κανελλοπούλου και Κοκκινοπούλου 5, Τ.Κ. 155 73

4. Σεράφειο Κολυμβητήριο

Διεύθυνση: Πειραιώς και Πέτρου Ράλλη, Τ.Κ. 118 54

Γυμναστήρια

Οι αίθουσες γυμναστικής είναι εξοπλισμένες με όργανα τελευταίας τεχνολογίας και αναβαθμίζονται για να προσφέρουν στους δημότες τη δυνατότητα να αθληθούν συμμετέχοντας σε διάφορα προγράμματα γυμναστικής, τα οποία υλοποιούνται από πτυχιούχους και άριστα καταρτισμένους καθηγητές φυσικής αγωγής. Εκτός από τα προγράμματα γυμναστικής, σε επιλεγμένα κέντρα του Ο.Π.Α.Ν.Δ.Α. διδάσκονται διάφορα αθλήματα καθώς και ελληνικοί παραδοσιακοί χοροί. Τα δημοτικά γυμναστήρια συνοπτικά είναι τα παρακάτω:

Α/Α	Γυμναστήριο	Δημοτική Κοινότητα	Διεύθυνση	Τηλέφωνο
1	ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΩΝ	1 ^η	ΣΙΝΑ ΚΑΙ ΑΡΑΧΩΒΗΣ ΝΕΑΠΟΛΗ	210-3626840
2	ΠΡΕΚΑ	2 ^η	ΦΙΛΟΛΑΟΥ 176 ΑΓ. ΑΡΤΕΜΙΟΣ ΠΑΓΚΡΑΤΙ	ΚΛΕΙΣΤΟ ΛΟΓΩ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
3	ΣΕΠΟΛΙΩΝ	4 ^η	ΣΙΩΚΟΥ 6 ΣΕΠΟΛΙΑ	210-5143130
4	ΛΕΝΟΡΜΑΝ	4 ^η	ΛΕΝΟΡΜΑΝ 75 ΚΟΛΩΝΟΣ	210-5141341

5	ΓΚΡΑΒΑΣ	5 ^η	ΤΑΥΓΕΤΟΥ 60 ΑΝΩ ΠΑΤΗΣΙΑ	210-2011437
6	ΣΧ. ΕΥΕΛΠΙΔΩΝ	6 ^η	ΕΥΕΛΠΙΔΩΝ 18	210-8843137
7	Λ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ	7 ^η	Λ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ 152	210-6444579
8	ΠΟΛΥΓΩΝΟ	7 ^η	ΒΡΙΛΗΣΣΟΥ 1	210-6917022

Ανοιχτά και κλειστά αθλητικά κέντρα

Εξήντα ειδικά διαμορφωμένοι ανοιχτοί και κλειστοί χώροι με γήπεδα αθλοπαιδιών βρίσκονται στη διάθεση των δημοτών της Αθήνας, αλλά και σωματείων, αθλητικών ενώσεων και ομοσπονδιών, ενώ χρησιμοποιούνται και ως έδρες αγώνων για διάφορα πρωταθλήματα, ανάμεσά τους και εργασιακά. Σε όλες τις δημοτικές κοινότητες υπάρχουν γήπεδα ποδοσφαίρου, ποδοσφαίρου 5Χ5, τένις, μπάσκετ, χάντμπολ και βόλεϊ. Στα γήπεδα ποδοσφαίρου έχει τοποθετηθεί σύγχρονος χλοοτάπητας τρίτης γενιάς κατασκευασμένος σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές προδιαγραφές και την έγκριση της FIFA. Επιπλέον, ο Δήμος Αθηναίων διαθέτει κλειστά γήπεδα μπάσκετ και βόλεϊ, τα οποία φιλοξενούν τις δραστηριότητες των δημοτών καθώς και πολλών σωματείων της Αθήνας.

Κλειστά γήπεδα

Σημείο αναφοράς στην καθημερινότητα πολλών σωματείων της Αθήνας αποτελούν τα 5 κλειστά γήπεδα μπάσκετ / βόλεϊ του Δήμου Αθηναίων που φιλοξενούν τις αγωνιστικές τους υποχρεώσεις.

ΚΛΕΙΣΤΑ ΓΗΠΕΔΑ	Δ/Κ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ	ΩΡΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΚΑΙ ΚΥΡΙΑΚΕΣ
ΜΕΤΣ	2η	ΜΑΡΚΟΥ ΜΟΥΣΟΥΡΟΥ 70, Τ.Κ. 11636	210-7512400 210-7014500	08:00-24:00
ΡΟΥΦ	3η	ΠΕΙΡΑΙΩΣ & ΕΧΕΛΙΔΩΝ 69, Τ.Κ. 11854	210-3421260	08:00-24:00
ΣΤΡΕΦΗ ΕΞΑΡΧΕΙΑ	1η	ΠΟΥΛΧΕΡΙΑΣ 11 ΛΟΦΟΣ ΣΤΡΕΦΗ Τ.Κ. 11473	210-8254444	08:00-24:00
ΓΟΥΔΗ	7η	ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ & ΚΟΚΚΙΝΟΠΟΥΛΟΥ Τ.Κ. 15573	210-7776769	08:00-24:00
ΓΚΡΑΒΑ	5η	ΠΑΣΣΩΒ 10	210-2028925	08:00-24:00

ΑΝΩ ΠΑΤΗΣΙΑ		ΠΑΤΗΣΙΑ Τ.Κ. 11141		

Αθλητικές Εκδηλώσεις

Γύρος της Αθήνας

Ο Γύρος της Αθήνας διοργανώνεται από τον Οργανισμό Νεολαίας και Άθλησης του Δήμου Αθηναίων (Ο.Π.Α.Ν.Δ.Α.) με τη συμμετοχή και τη στήριξη πολλών υπηρεσιών του Δήμου, φορέων της πολιτείας και του ιδιωτικού τομέα. Σήμερα αποτελεί τον μεγαλύτερο και μαζικότερο λαϊκό αγώνα δρόμου της χώρας, στον οποίο συμμετέχουν αθλητές από πολλές χώρες του κόσμου, άτομα με ειδικές ανάγκες και δημότες από άλλους Δήμους. Ο Γύρος της Αθήνας δεν είναι αγώνας ταχύτητας αλλά αγώνας συμμετοχής, στέλνοντας το μήνυμα της συναδέλφωσης, της χαράς του αθλητισμού και του «ευ αγωνίζεσθαι».

Ο Γύρος της Αθήνας είναι ο πλέον ιστορικός θεσμός στα μαζικά δρώμενα της πόλης, μετρώντας σχεδόν 40 χρόνια ζωής. Από το 1982 αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της αθλητικής ζωής στην πρωτεύουσα, πραγματοποιείται μια Κυριακή του φθινοπώρου. Το 2019 για πρώτη χρονιά έγινε σύμμαχος στον αγώνα ενάντια στον καρκίνο του μαστού και ενώθηκε με το Greece Race for the Cure® σε μία διαδρομή 10χλμ με chip χρονομέτρησης. Το Greece Race for the Cure®, περιλαμβάνει αγώνα δρόμου 5χλμ και περίπατο 2χλμ, που πραγματοποιείται σε ετήσια βάση την τελευταία Κυριακή του Σεπτεμβρίου στην Αθήνα από τον Πανελλήνιο Σύλλογο Γυναικών με Καρκίνο Μαστού «Άλμα Ζωής», με συνδιοργανωτή τον Οργανισμό Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας Δήμου Αθηναίων (ΟΠΑΝΔΑ) και με την έγκριση της αμερικανικής Οργάνωσης Susan G. Komen®. Η ελληνική διοργάνωση είναι η δεύτερη μεγαλύτερη ανάμεσα σε 140 διοργανώσεις που πραγματοποιούνται παγκοσμίως. Από τα καθαρά έσοδα του αγώνα χρηματοδοτούνται κάθε χρόνο προγράμματα του Πανελληνίου Συλλόγου Γυναικών με Καρκίνο Μαστού «Άλμα Ζωής» με στόχο της ευαισθητοποίηση για τον καρκίνο του μαστού, την προαγωγή της πρόληψης, της έγκαιρης διάγνωσης και την ενδυνάμωση των ασθενών.

Ποδηλατικός Γύρος της Αθήνας

Ο Ποδηλατικός Γύρος αποτελεί κορυφαίο θεσμό της πόλης που διοργανώθηκε πρώτη φορά το 1987. Πρόκειται για το πλέον μαζικό αθλητικό γεγονός της Αθήνας για το ποδήλατο, με συμμετοχές που ξεπερνούν τους 15.000 ποδηλάτες, αποτελώντας ένα ιδιαίτερα σημαντικό γεγονός για την πόλη, καθώς αναδεικνύει την ιστορικότητά της μέσω της διαδρομής του. Χιλιάδες κάτοικοι από την πρωτεύουσα και από άλλες χώρες συμμετέχουν προβάλλοντας το ποδήλατο ως το ιδανικό μεταφορικό μέσο για τις ατμοσφαιρικά μολυσμένες πόλεις του πλανήτη. Διοργανώνεται από τον Οργανισμό Πολιτισμού, Αθλητισμού & Νεολαίας Δήμου Αθηναίων (ΟΠΑΝΔΑ) κάθε άνοιξη προσκαλώντας τους φίλους του αθλήματος να διασχίσουν, εκτός από την κλασική διαδρομή των 5χλμ, τη διαδρομή των 15χλμ.

Ο Ποδηλατικός Γύρος της Αθήνας συνεχίζει να αποτελεί σταθερή αξία στα αθλητικά δρώμενα της πόλης και μια γνωριμία και εξοικείωση με ένα οικολογικό τρόπο μετακίνησης. Η ποδηλασία συνδέεται με έναν πιο υγιεινό τρόπο ζωής, με την άθληση, τη χαρά, την ευεξία και την περιβαλλοντική συνείδηση. Για το λόγο αυτό ο ΟΠΑΝΔΑ ενθαρρύνει τους πολίτες να χρησιμοποιούν το ποδήλατο στις καθημερινές τους μετακινήσεις, ακολουθώντας το πρότυπο άλλων Ευρωπαϊκών πόλεων.

Ημιμαραθώνιος

Κάθε χρόνο διοργανώνεται ο Ημιμαραθώνιος της Αθήνας (δεν διεξήχθη το 2020 και το 2021 λόγω πανδημίας), ένα σημαντικό διεθνές δρομικό γεγονός που διεξάγεται στην Αθήνα κάθε τρίτο Σαββατοκύριακο του Μαρτίου, το οποίο συμπίπτει με την εαρινή ισημερία και τους συμβολισμούς της.

Ο Ημιμαραθώνιος Αθήνας είναι ο ιδανικός αγώνας για όλους τους τακτικά αθλούμενους αλλά και τους αρχάριους δρομείς κάθε ηλικίας, οι οποίοι με τη συμμετοχή τους στους Αγώνες Δρόμου 5χλμ και 3χλμ γίνονται κοινωνοί μιας μεγάλης γιορτής κατά μήκος των πλέον σημαντικών ιστορικών και πολιτιστικών μνημείων, ενός εκ των πλέον δημοφιλών προορισμών του κόσμου, της Αθήνας.

Ειδικότερα, ο Αγώνας Δρόμου 3 χιλιομέτρων, τα έσοδα του οποίου διατίθενται για κοινωνικούς σκοπούς του Δήμου Αθηναίων, δίνει την ευκαιρία σε όλους τους πολίτες να δοκιμάσουν τις δυνάμεις τους, έστω και για πρώτη φορά, τρέχοντας ή περπατώντας στους δρόμους της πρωτεύουσας. Άλλωστε, η συμμετοχή είναι η πεμπτούσια της διοργάνωσης.

Στόχος κάθε δρομέα είναι πρώτα να τερματίσει και στη συνέχεια να πετύχει έναν καλό χρόνο. Παίρνει μέρος κυρίως για τη χαρά της συμμετοχής και την απόλαυση μιας «πρωινής βόλτας» στο κέντρο της Αθήνας, ενώ παράλληλα συμμετέχει και σε μια διαφορετική γιορτή για τον ερχομό της Άνοιξης, μιας και ο Ημιμαραθώνιος Αθήνας συμπίπτει πάντα με την εαρινή ισημερία.

Συγχρόνως, η συμμετοχή στους αγώνες του Ημιμαραθωνίου Αθήνας είναι μια μοναδική ευκαιρία για να γνωρίσουν οι δρομείς τους πολιτιστικούς θησαυρούς της Αθήνας, καθώς επίσης και τα κτήρια-κοσμήματα που προσπερνούν πολλές φορές βιαστικά στην καθημερινότητα και να αφεθούν στην ομορφιά της αρχιτεκτονικής και της τέχνης μνημείων που βρίσκονται πάνω στη διαδρομή.

Μερικά από τα σημαντικότερα σημεία των κεντρικών οδών, που συναντούν όσοι συμμετέχουν στους αγώνες είναι η Βουλή των Ελλήνων, το Μνημείο του Αγνώστου Στρατιώτη, το Ιλίου Μέλαθρον, η Αρχαιολογική Εταιρεία, η Ακαδημία Αθηνών, το Πανεπιστήμιο, η Εθνική Βιβλιοθήκη, το Κτίριο «Κωστής Παλαμάς», το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, το Άγαλμα Κολοκοτρώνη και άλλα πολλά μνημεία και κτίρια τα οποία αποτελούν εμβληματικά σημεία, αναπόσπαστα κομμάτια της ιστορίας, αλλά και της γοητείας της πόλης.

Στο πλαίσιο του Ημιμαραθωνίου Αθήνας λειτουργεί κάθε χρόνο η ATHENS HALF MARATHON EXPO, η μεγάλη έκθεση αθλητισμού και τουρισμού, η οποία διαρκεί

τρεις μέρες και προηγείται της διεξαγωγής του αγώνα, ενώ λειτουργεί παράλληλα με το Κέντρο Εγγραφών της διοργάνωσης από όπου περνούν οι χιλιάδες εγγεγραμμένοι δρομείς για να παραλάβουν τον αριθμό συμμετοχής τους και το απαραίτητο υλικό για τον αγώνα.

Παράλληλα με τον Ημιμαραθώνιο Αθήνας διεξάγεται και το Πανελλήνιο Πρωτάθλημα Ημιμαραθωνίου Ανδρών-Γυναικών του ΣΕΓΑΣ στο οποίο συμμετέχουν όλοι οι πρωταθλητές των μεσαίων και μεγάλων αποστάσεων της χώρας.

Αθλητικές Εκδηλώσεις για Παιδιά

Summer Camps

Μία ακόμη διέξοδο χαράς και άθλησης δίνει μέσα στο καλοκαίρι για τα παιδιά της πρωτεύουσας ο Δήμος Αθηναίων μέσω του Οργανισμού Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας Δήμου Αθηναίων με τα θερινά αθλητικά και ψυχαγωγικά Summer Camps, που πραγματοποιούνται το καλοκαίρι για τρεις περιόδους των δύο (2) εβδομάδων η κάθε μία, στα Αθλητικά Κέντρα Γουδή, Ρουφ και Γκράβας, για παιδιά δημοτικού.

Τα summer camps έχουν σαν στόχο να προσφέρουν στα παιδιά την δυνατότητα να διασκεδάσουν αλλά και να διαμορφώσουν τον χαρακτήρα τους μέσα από τα σπορ. Οι δραστηριότητες είναι σχεδιασμένες να ενθαρρύνουν και να ενισχύσουν αξίες όπως η ομαδικότητα, ο σεβασμός και η υπευθυνότητα. Επίσης στόχοι των camps είναι να διδαχθούν τα παιδιά την ομαδικότητα, να αναπτύξουν αυτοπεποίθηση, να μάθουν ποια είναι η σωστή αθλητική συμπεριφορά, καθώς και να αντιληφθούν τα βασικά των σπορ. Όλα τα παιδιά, που συμμετέχουν στα Summer Camps μπορούν να δοκιμάσουν τις ικανότητές τους σε όλα τα ολυμπιακά αθλήματα που περιλαμβάνει το πρόγραμμα καθώς και να συμμετέχουν σε δραστηριότητες δημιουργικής απασχόλησης.

Τουρνουά «3 on 3»

Το ετήσιο αθλητικό τουρνουά καλαθοσφαίρισης «3 on 3» διοργανώνεται από τον Ο.Π.Α.Ν.Δ.Α. Στο Τουρνουά συμμετέχουν ομάδες σωματείων, σχολείων καθώς και ομάδες ανεξάρτητων παικτών. Το Τουρνουά διεξάγεται ως εξής:

- Οι αγώνες γίνονται με το σύστημα νταμπλ-νοκ-άουτ.
- Οι ομάδες αγωνίζονται μέχρι να προκριθούν στον τελικό.
- Στο τέλος των αγώνων όσοι συμμετέχουν λαμβάνουν αναμνηστικά διπλώματα ενώ πραγματοποιούνται διαγωνισμοί τρίποντων και ελεύθερων βολών.

Τουρνουά Μίνι Βόλεϊ

Ο Ο.Π.Α.Ν.Δ.Α. σε συνεργασία με την Ένωση Πετοσφαίρισης και τα δημοτικά σχολεία διοργανώνουν τουρνουά μίνι βόλεϊ και στις επτά Δημοτικές Κοινότητες του Δήμου Αθηναίων. Στην αθλητική αυτή εκδήλωση λαμβάνουν μέρος αγόρια και

κορίτσια, ηλικίας από εννέα έως δώδεκα ετών. Κάθε σύλλογος και σχολείο έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν με όσες ομάδες επιθυμούν. Οι αθλητές είναι χωρισμένοι σε ομάδες των τριών παικτών και αγωνίζονται με το σύστημα των ομίλων. Στο τέλος των αγώνων ακολουθούν βραβεύσεις και τιμητικές διακρίσεις.

Διεθνείς Παιδικοί Αγώνες

Οι Διεθνείς Παιδικοί Αγώνες, που τελούν υπό την αιγίδα της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής, αποτελούν μια κορυφαία αθλητική και πολιτιστική διοργάνωση, η οποία από το 1968 έχει φέρει κοντά περισσότερους από 50.000 νέους αθλητές από 114 χώρες. Στόχος των αγώνων είναι η προώθηση της ολυμπιακής ιδέας, της ειρήνης, της φιλίας και της πολιτιστικής ανταλλαγής μεταξύ παιδιών ηλικίας 12 έως 15 ετών από όλο τον κόσμο.

Την πόλη της Αθήνας εκπροσωπεί ο Οργανισμός Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας του Δήμου Αθηναίων (ΟΠΑΝΔΑ), συμμετέχοντας με επίλεκτους αθλητές, προερχόμενους είτε από συλλόγους με έδρα το Δήμο Αθηναίων είτε ως δημότες/κάτοικοι της Αθήνας. Η διοργάνωση αυτή πραγματοποιείται κάθε καλοκαίρι σε μεγαλουπόλεις με τη συμμετοχή παιδικών ομάδων από πολλές χώρες του κόσμου. Η συμμετοχή της Αθήνας στους Διεθνείς Παιδικούς Αγώνες ενισχύει τη διεθνή παρουσία της πόλης στον χώρο του αθλητισμού και προωθεί την εξωστρέφεια, τον υγιή ανταγωνισμό και την ανάπτυξη πολύτιμων δεσμών μεταξύ των νέων.

Δωρεάν άθληση για τους δημότες

Ο Δήμος Αθηναίων επενδύει στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων με δυναμικές πρωτοβουλίες στον τομέα της άθλησης, παρέχοντας δωρεάν προγράμματα γυμναστικής για όλους τους ενήλικες. Σε συνεργασία με τον Πανελλήνιο Γυμναστικό Σύλλογο, ο Δήμος Αθηναίων δίνει τη δυνατότητα στους δημότες της Αθήνας να αθλούνται δωρεάν στις εγκαταστάσεις του συλλόγου, στο Πεδίον του Άρεως. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επιλέξουν ανάμεσα σε οχτώ διαφορετικά προγράμματα: γυμναστική για ενήλικες, ειδικά προγράμματα γυμναστικής για δημότες της τρίτης ηλικίας, μαθήματα κολύμβησης, μαθήματα pilates, γιόγκα, πολεμικές τέχνες, αυτοάμυνα, μαθήματα ξιφασκίας και επιτραπέζια αντισφαίριση (πινγκ-πονγκ).

Παιδικές Χαρές

Ο Δήμος Αθηναίων διαθέτει παιδικές χαρές για την ψυχαγωγία ανήλικων παιδιών χωρίς την επίβλεψη προσωπικού στις επτά δημοτικές κοινότητες. Αυτές βρίσκονται υπό την επίβλεψη του Οργανισμού, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας. Ο Δήμος Αθηναίων παραδίδει σταδιακά ανακατασκευασμένες εκ βάθρων παιδικές χαρές με τα πιο σύγχρονα πρότυπα ασφαλείας, κατάλληλες και απολύτως προσβάσιμες σε παιδιά με κινητικές δυσκολίες με στόχο να τις μετατρέψει σε έναν όμορφο, ασφαλή και λειτουργικό προορισμό για τα παιδιά αλλά και όλη την οικογένεια.

Όλες οι παιδικές χαρές που παραδίδονται στους δημότες της Αθήνας, όπως αποτυπώνονται παρακάτω, φυλάσσονται από τον ΟΠΑΝΔΑ, ο οποίος έχει την ευθύνη για την ανακατασκευή και τη λειτουργία τους, έτσι ώστε να προληφθούν φθορές και βανδαλισμοί υλοποιώντας ένα σύγχρονο σύστημα διαχείρισης των παιδικών χαρών σύμφωνα με τα πρότυπα ΕΛΟΤ EN 1176-7 και την ισχύουσα νομοθεσία. Με την διαδικασία αυτή εξασφαλίζεται η τήρηση όλων των προϋποθέσεων συντήρησης, φύλαξης, καθαριότητας και προδιαγραφών αξιολόγησης που υποχρεούται να εφαρμόζει ο Δήμος.

A/A	ΝΟΥΜΕΡΟ	ΟΔΟΣ	ΣΥΝΟΙΚΙΑ
1	108	Πλ. Κουντουριώτου	Κουκάκι
2	111	Ουμπλιανής & Διοχάρους	Ιλίσια
3	112	Δαφνομήλη & Πατριάρχου Φωτίου	Νεάπολη
4	117	Λόφος Στρέφη	Στρέφη
5	182	Δεινοκράτους & Αναπήρων Πολέμου	Κολωνάκι
6	187	Πλ. Δεξαμενής	Κολωνάκι
7	193	Ακομινάτου & Σαχίνη	Άγιος Παύλος
8	196	Άγιος Χαράλαμπος	Άλσος Συγγρού
9	199	Πλατεία Ραγκαβά	Ακρόπολη
10	213	Βαθυκλέους	Πλατεία Πλυτά
11	215	Πυθέου & Γεωμέτρου	Κυνοσάργους
12	223	Δαμάρεως & Αλκέτου	Παγκράτι
13	227	Λογγίνου & Μπαλάνου	Μετς
14	239	Σαρκουδίνου & Μούραιη	Ν. Κόσμος
15	260	Χελντράιχ 60	Ν. Κόσμος

16	281	Καλλιρόης & Μenaίχμου	Άγιος Παντελεήμονας -Ν. Κόσμος
17	282	Σπ. Μερκούρη & Δουρίδος	Άλσος Παγκρατίου
18	283	Φωτομάρα Πλ. Χριστιανουπόλεως	Κυνοσάργους
19	284	Ηλιουπόλεως & Μενεκράτους	Α' Νεκροταφείο
20	285	Αριστάρχου & Αστυδάμαντος	Παγκράτι
21	288	Ραφτοπούλου & Σουλιωτών	Ν. Κόσμος
22	295	Πλατεία Αγίου Ιωάννη	Λ. Βουλιαγμένης
23	296	Κριναγόρου & Δημόνακτος	Αγ. Σώστης
24	324	Πειραιώς & Εχελιδών	Σεράφειο
25	340	Όθρυος & Τρώων	Άνω Πετράλωνα- Λόφος Κοίλης
26	346	Ασωμάτων & Απ. Παύλου	Θησείο
27	381	Πλ. Εργ. Πρωτομαγιάς	Ρουφ
28	382	Πλ. Αγ. Αικατερίνης	Κάτω Πετράλωνα
29	383	Σπύρου Πάτση – ΠΕΤΡΙΝΟ	Βοτανικός
30	390	Κηφισοδότου & Θεσσαλονίκης	Άνω Πετράλωνα
31	391	Βουτιέ & Γκίκα	Λόφος Φιλοπάππου
32	392	Μυλέρου	ΚΕΡΑΜΕΙΚΟΣ
33	393	ΤΕΜΕΝΟΣ	ΙΕΡΑ ΟΔΟΣ
34	401	Λένορμαν & Αλεξανδρείας	Κολωνός
35	403	Τιμαίου & Πύλου	Ακ. Πλάτωνος

36	408	Παρασκευοπούλου & Γιάνναρη	Κάτω Πατήσια
37	410	Δυρραχίου & Μανιτάκη	Σεπόλια
38	481	Δωδώνης & Ιωαννίνων	Λ. Σκουζέ
39	482	Κηφισού & Κλεοβίδους	Κολοκυνθούς
40	483	Πλ. Πανταζοπούλου	Κολωνός
41	486	Πλ. Διάκου	Θυμαράκια
42	491	Ξανθίππης & Δράμας	Κολωνός
43	496	Δράκοντος	Ακαδημία Πλάτωνος
44	498	Βελεροφώντος & Ευτοκίου	Κολοκυνθούς
45	499	ΚΤΗΜΑ ΚΟΡΟΠΟΥΛΗ	ΣΕΠΟΛΙΑ
46	509	Άλσος Προμπονά	Προμπονά
47	517	Καβάφη & Ζαφειροπούλου	Κάτω Πατήσια
48	525	Χριστιανουπόλεως & Θύσσου	Ριζούπολη
49	528	Σαβαγενών & Διοπόλεως	Ριζούπολη
50	536	Τεώ & Αμυκλών	Πλατεία Λαμπρινής
51	537	Αιλιανού & Σίφνου	Πλατεία Κολιάτσου
52	538	Πανδίωνος & Σάρωνος	Πατήσια
53	540	Ερμωνάσης & Πιτυούντος	Θερμίδα Ριζούπολη

54	583	Ιππολύτου & Μούδρου	Κυψέλη
55	585	Χατζηδάκη & Μαρτζώκη	Άνω Πατήσια
56	586	Βικέλα & Λαμπάκη	Κάτω Πατήσια
57	588	ΚΤΗΜΑ ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ	ΠΑΤΗΣΙΑ
58	589	Βαλιανών & Δαιρπφέλδ	Πατήσια
59	592	Ταύγέτου	Άνω Πατήσια
60	595	Πλ. Ζέρβα & Παπαντωνίου	Πατήσια
61	597	Ιακωβάτων	“Μηναΐδη – Φωπιάδη” Κάτω Πατήσια
62	620	Αυξεντίου & Μάτση	Άνω Κυψέλη
63	642	Γεωργαλά & Παπαχριστοφόρου	Πολύγωνο
64	643	Μεγίστης & Κυθήρων	Αλεπότρυπα
65	681	Πλ. Αγ. Παντελεήμονα	Αχαρνών
66	683	Πάφου	Αγ. Νικόλαος
67	684	Μετανείρας & Παρασκευά	Νέα Κυψέλη
68	686	Πλατεία Καραμανλάκη	ΚΥΨΕΛΗ
69	690	Ορίων & Ευρυκλείδου	Άνω Κυψέλη
70	694	Κύπρου & Πατησίων	Πλ. Αμερικής
71	707	Δ. Πλακεντίας Φθιώτιδος	Αμπελόκηποι

72	733	Βλαχάκη & Μαρτελάου	Ελληνορώσων
73	735	Αστραπόγιαννου & Νικήτα	Ερυθρός Σταυρός
74	738	Λ. Ριανκούρ & Γερουλάνου Γερουλάνου	Αμπελόκηποι
75	741	Κάλβου & Δέγλερη	Αμπελόκηποι
76	744	Πλ. Παλουμπιώτη	Πολύγωνο
77	781	Σχολή Χωροφυλακής	Μεσογείων
78	782	Πλ. Έλενας	Αμπελόκηποι
79	789	Νορντάου – Αγ. Χαραλάμπους	Πλ. Γκύζη
80	790	Πλ. Αγ. Θωμά	Γουδή
81	791	Δήλου & Παπαδιαμαντοπούλου	Παίδων
82	792	Κύρου & Πηνελόπης Δέλτα	Ελληνορώσων
83	795	Βαφειοχωρίου & Παπαστράτου	Γκύζη
84	796	Τριφυλλίας & Λάμψα	ΚΑΠΑΨ Αμπελόκηποι
85	798	Κονοπισσοπούλου & Γεννηματά	Πλ. Χασιροπούλου Αμπελόκηποι

3.6 Εθελοντισμός

Στο Δήμο Αθηναίων λειτουργεί Γραφείο Εθελοντισμού στο Τμήμα Καινοτομίας και Εξωστρέφειας, ως δομή στήριξης και στρατηγικός κόμβος συνεργασίας, συντονισμού, σχεδιασμού και δράσης με όλους τους εθελοντές και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που επιθυμούν να συνεργαστούν με το Δήμο προς όφελος των κατοίκων. Το Γραφείο Εθελοντισμού έχει τις εξής αρμοδιότητες:

- Διαβουλεύεται με την τοπική κοινωνία και προωθεί την ενεργοποίηση και την αύξηση της συμμετοχής των δημοτών ως εργαλείο για τον εμπλουτισμό της διαδικασίας χάραξης πολιτικής για την υποστήριξη καινοτόμων δράσεων του Δήμου.
- Αξιοποιεί τον εθελοντισμό, δέχεται τις προτάσεις των εθελοντικών οργανώσεων και των ομάδων πολιτών, συντονίζει, ενοποιεί και στηρίζει τις δράσεις που αφορούν την τοπική κοινότητα και διαχέει την πληροφορία εντός και εκτός Δήμου καθώς και τα αποτελέσματά τους.
- Μεριμνά για τη δημιουργία και την αποτελεσματική λειτουργία δικτύων εθελοντών.
- Οργανώνει την προσέλκυση των εθελοντών σε συνεργασία με την εκάστοτε Διεύθυνση για τη συμμετοχή τους σε προγράμματα και δράσεις που κάθε φορά αναπτύσσονται.
- Σε συνεργασία με τις Διευθύνσεις παρακολουθεί και αξιολογεί την παροχή εθελοντικού έργου.
- Τηρεί και ενημερώνει μητρώο των διαθέσιμων εγγεγραμμένων εθελοντών του Δήμου.

Κατά τα έτη 2024 και 2025, το Γραφείο Εθελοντισμού σχεδίασε, υλοποίησε και προέβη στη διάθεση εθελοντών στις ακόλουθες δράσεις:

- Οργάνωση, ενημέρωση, υποστήριξη και υλοποίηση εκπαιδευτικού διήμερου σεμιναρίου εθελοντών, στην 7^η Δημοτική Κοινότητα (συνεργασία με τη σύμβουλο Εθελοντισμού, το Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας (εκπαιδευτές) και τον Ερυθρό Σταυρό (εκπαιδευτές). Οι εθελοντές εκπαιδεύτηκαν στις Πρώτες Βοήθειες (ΚΑΡΠΑ, τραύματα, χρήση απινιδωτή) και στην Πολιτική Προστασία (πυρόσβεση, αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών και φυσικών φαινομένων, δασοπροστασία).
- Συμμετοχή σε δίκτυα για τη διάχυση του εθελοντισμού.
- Ανίχνευση, επικοινωνία και αποστολή εθελοντών σε δράσεις της Δ/σης Δημοτικών Ιατρείων και Υγείας: εθελοντές Ιατροί, Ψυχολόγοι, Σύμβουλοι Ψυχικής Υγείας, Διαιτολόγοι-Διατροφολόγοι, φυσικοθεραπευτές, φυσίατροι, νοσηλευτές.
- Ενημέρωση, ανίχνευση και αποστολή εθελοντών στον Διεθνή Ποδηλατικό Γύρο Ελλάδας 2024.
- Ανίχνευση εθελοντών για το UEFA Conference League 2024.
- Ενημέρωση και οργάνωση εθελοντών για τη συμμετοχή σε δράση στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Εβδομάδας Μείωσης Αποβλήτων (δράση της Δ/σης Καθαριότητας-Ανακύκλωσης/Τμήμα Εναλλακτικής Διαχείρισης Αποβλήτων).
- Ενημέρωση, ανίχνευση και αποστολή εθελοντών για την ενίσχυση των δράσεων της Δ/σης Κοινωνικής Αλληλεγγύης: ψυχολόγοι, δασκάλες Yoga,

χορωδοί, εκπαιδευτές παραδοσιακών χορών, καθηγητές καλλιτεχνικών, κοινωνικοί λειτουργοί κλπ.

- Συνεργασία με τη Δ/ση Κοινωνικής Αλληλεγγύης και το πρόγραμμα “Βοήθεια στο σπίτι” για την διάθεση εθελοντών -συγκεκριμένου προφίλ- για τη διεξαγωγή έρευνας και αξιολόγησης του προγράμματος σε 600 ωφελούμενους.
- Συνεργασία με τον Κόμβο Κοινωνικής Αλληλεγγύης – Κέντρο Υποστήριξης Αστέγων Δήμου Αθηνών (ΚΥΑΔΑ) και αποστολή εθελοντών οδοντιάτρων, εθελοντών για το Κοινωνικό φαρμακείο, για το Κοινωνικό Παντοπωλείο, για διαλογή ρούχων και συλλογή τροφίμων από λαϊκές (Αθηναϊκή Αγορά) κλπ.
- Ανίχνευση και αποστολή εθελοντών για την υποστήριξη του Κοινωνικού Φροντιστηρίου - συνεργασία με τη Δ/ση Παιδικής Ηλικίας και Δια Βίου Μάθησης.
- Αποστολή εθελοντών (διασώστες/νοσηλεύτες) για την κάλυψη των δράσεων του Φεστιβάλ Κολωνού.
- Ενίσχυση των δράσεων του Κέντρου Συντονισμού Μεταναστών (ΚΕΜ) σε συνεργασία με το Τμήμα Ένταξης Μεταναστών και την Δ/ση Κοινωνικής Αλληλεγγύης (εθελοντές μεταφραστές).
- Αποστολή εθελοντών σε δράση Κοινωνικής Αλληλεγγύης για την καταγραφή αστέγων και δομών σε συνεργασία με το Πάντειο Πανεπιστήμιο και υπό την επιστημονική εποπτεία από το Πανεπιστήμιο της Λουβέν (KU-Leuven), σε μια χαρτογράφηση της έκτασης της έλλειψης στέγης και του προφίλ των αστέγων σε 35 πόλεις της Ε.Ε.
- Ανίχνευση, οργάνωση και αποστολή εθελοντών σε δράσεις της Δ/σης Δημοτικών Ιατρείων και Δημόσιας Υγείας: ειδικοτήτων Ιατρών, Ψυχολόγων, Συμβούλων Ψυχικής Υγείας, Διαιτολόγων - Διατροφολόγων, φυσικοθεραπευτών, φυσιάτρων, νοσηλευτών.
- Ενημέρωση, ανίχνευση και αποστολή εθελοντών στον Διεθνή Ποδηλατικό Γύρο Ελλάδας 2025, τον οποίο συνδιοργάνωσε ο Δήμος Αθηναίων, ο ΟΠΑΝΔΑ και η Cycling Greece/ΔΕΗ International Tour of Hellas.
- Ενημέρωση, ανίχνευση και αποστολή εθελοντών για την ενίσχυση των δράσεων του Κέντρου Πρόληψης Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας «Αθηνά Υγεία» -παράρτημα Αθηνά Πολιάς, 5η Δημοτική Κοινότητα-και τη δημιουργία ομάδας Εθελοντών στην Κοινότητα. Οι εθελοντές είχαν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν βιωματικά σεμινάρια προσωπικής ενδυνάμωσης με στόχο την ανάδειξη της ομαδικής συνεργασίας ως τρόπου άμυνας έναντι της σύγχρονης κρισιακής πραγματικότητας.
- Ενημέρωση - ανίχνευση εθελοντών και υποστήριξη των δράσεων της Δ-σης Καθαριότητας– Ανακύκλωσης / Τμήμα Εναλλακτικής Διαχείρισης Αποβλήτων: στο πλαίσιο της Παγκόσμιας Ημέρας Μηδενικών Αποβλήτων – International Day of Zero Waste –πραγματοποιήθηκε στο πάρκο Ακαδημίας Πλάτωνος (4η Δημοτική Κοινότητα) δράση με τη συμμετοχή εθελοντών για τη μείωση των απορριμμάτων, την επαναχρησιμοποίηση και την ανακύκλωση μέσα από βιωματικά εργαστήρια και εικαστικές δραστηριότητες για παιδιά και οικογένειες.

- Με αφορμή τον εορτασμό της Πρωτομαγιάς και στο πλαίσιο του Athens City Festival / Athens Urban Picnic πραγματοποιήθηκε στο πάρκο της Ακαδημίας Πλάτωνος δράση όπου οι εθελοντές μαζί με τα παιδιά κατασκεύασαν στεφάνια από ανακυκλωμένο χαρτί και κάρτες από πλαστικά κουτάλια. Οι μικροί επισκέπτες έπαιξαν με το «απορρυπαντικό μικροσκόπιο» και έμαθαν να κάνουν διαλογή απορριμμάτων στον μπλέ, μωβ και καφέ κάδο.
- Την Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος το γραφείο Εθελοντισμού συμμετείχε στην υποστήριξη δημιουργικών και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων στις οποίες συμμετείχαν 378 μαθητές (5-12 ετών) από 11 σχολεία της Αθήνας.
- Συνεργασία και εθελοντική στήριξη των δράσεων της ομάδας του streetwork του Δήμου Αθηναίων για την υποστήριξη ευπαθών κοινωνικών ομάδων.
- Ενεργοποίηση εθελοντών σχετικά με τα αδέσποτα ζώα και διάθεση για την υποστήριξη των δράσεων του καταφυγίου ζώων Σωκράτης του Δήμου Αθηναίων.
- Ανίχνευση και διάθεση εθελοντών στην δράση ΚΑΘΑΡΙΖΩ ΕΝΕΡΓΑ #2. Η εθελοντική δράση πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με το γραφείο Αντιδημάρχου Διαγενεακής Αλληλεγγύης, τη λέσχη Φιλίας Κυψέλης και τη Δ/ση Καθαριότητας στην Φωκ. Νέγρη – Κυψέλη.
- Ανίχνευση και αποστολή εθελοντών καθηγητών για την υποστήριξη του Κοινωνικού Φροντιστηρίου - συνεργασία με τη Δ/ση Παιδικής Ηλικίας & Δια Βίου Μάθησης.
- Εφαρμογή και επέκταση του καινοτόμου-εθελοντικού προγράμματος «Athens City Wellness» με 3 πυλώνες:
 - Πρόγραμμα ευεξίας και yoga για την silver age στις λέσχες φιλίας του Δήμου Αθηναίων (ΛΕΦΙ Κουκάκι, Κυψέλης, Άνω Πετραλώνων, Κολωνού, Πλ. Αμερικής, Λαμπρινής, Σεπολίων, Ακαδ. Πλάτωνος)
 - Πρόγραμμα ενδυνάμωσης και αλλαγής κουλτούρας του ανθρώπινου δυναμικού, σεμινάρια εργονομίας – office yoga & mindfulness
 - Πρόγραμμα ευεξίας και yoga για όλους του δημότες (family yoga) σε πάρκα του Δήμου Αθηναίων (σχεδιασμός)
- Σχεδιασμός εκδήλωσης για τη βράβευση εθελοντών από το Δήμαρχο Αθηναίων με αφορμή τη Διεθνή Ημέρα Εθελοντισμού.
- Σχεδιασμός δράσεων - συνεργασιών και εκπαίδευσης εθελοντών για το έτος 2026 σε συνεργασία με τον Εντεταλμένο Σύμβουλο Εθελοντισμού και το γραφείο της Κοινωνίας των Πολιτών.
- Ο Δήμος Αθηναίων στο πλαίσιο της ενθάρρυνσης της συμμετοχής στον αθλητισμό, προσέφερε για τους εθελοντές δωρεάν προσκλήσεις για το Vanda Pharmaceuticals Hellenic Championship ATP 250, που πραγματοποιήθηκε στις 4/11/25 στο Telekom Center Athens. Οι εθελοντές του Μητρώου Εθελοντών Δήμου Αθηναίων είχαν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν αγώνες τένις παγκόσμιου επιπέδου με κορυφαίους αθλητές όπως ο Novak Djokovic, ο Stan Wawrinka και ο Lorenzo Musetti.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4-ΑΞΟΝΑΣ 3:ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Η πράσινη μετάβαση είναι ταυτόχρονα οικονομική ευκαιρία. Η Αθήνα επιδιώκει να γίνει πόλη που παράγει αξία μέσα από τη βιωσιμότητα-μέσα από πράσινες επενδύσεις, κυκλική οικονομία, ενεργειακές κοινότητες, καινοτομία και δημιουργικές βιομηχανίες. Η μετάβαση αυτή μπορεί να δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας, να στηρίξει μικρομεσαίες επιχειρήσεις και να προσελκύσει νέες μορφές επιχειρηματικότητας που συνδυάζουν την περιβαλλοντική ευθύνη με την κοινωνική ωφέλεια. Η πόλη δεν πρέπει να είναι μόνο καταναλωτής ενέργειας, αλλά και παραγωγός, με συμμετοχικά ενεργειακά σχήματα και τοπικές υποδομές.

4.1 Επιχειρηματικότητα

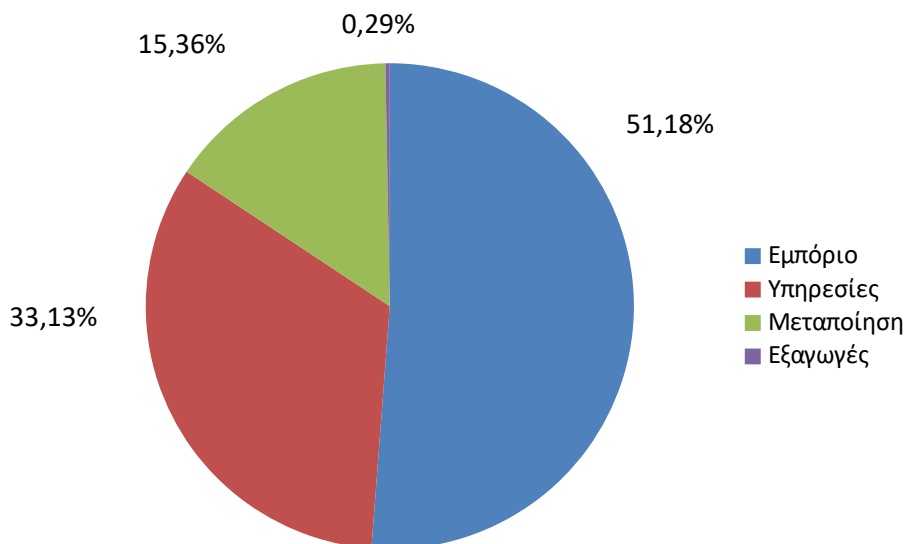
4.1.1 Τοπικά χαρακτηριστικά της οικονομίας

Η τοπική οικονομία εντός των ορίων του Δήμου Αθηναίων είναι σημαντικό μέρος της ελληνικής οικονομίας, καθώς επηρεάζει την ευρύτερη μητροπολιτική περιοχή και την οικονομία σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Η αύξηση της παραγωγικότητας που σημειώνεται χωρικά αναβαθμίζει το ρόλο της πρωτεύουσας και σε διεθνές επίπεδο. Σε αυτό συμβάλλουν πολιτικές που επιδιώκουν την ενίσχυση συγκεκριμένων οικονομικών κλάδων που εντάσσονται στο στρατηγικό όραμα για την Αθήνα, το οποίο προβλέπει την έμμεση υποστήριξη του δημόσιου τομέα ώστε να επιτευχθεί η βέλτιστη σύνθεση με τον ιδιωτικό τομέα στην περιοχή. Σε αυτό το πλαίσιο, είναι σημαντική η δημιουργία και η ενίσχυση συστάδων επιχειρηματικότητας (clusters) σε κλάδους όπου η πόλη έχει συγκριτικό πλεονέκτημα, όπως ο τουρισμός και ο πολιτισμός, οι δημιουργικές βιομηχανίες, το εμπόριο, η πληροφορική, οι υπηρεσίες υγείας αλλά και οι επιχειρήσεις παροχής επιχειρηματικών υπηρεσιών. Ειδικότερα, τόσο ο κλάδος των νέων τεχνολογιών και της πληροφορικής όσο και ο κλάδος των υπηρεσιών υγείας έχουν μεγάλες δυνατότητες ανάπτυξης λόγω της υψηλής εξειδίκευσης στην απασχόληση και του υψηλού επιπέδου εκπαίδευσης του ανθρώπινου δυναμικού, γεγονός που οδηγεί και σε μειωμένο εργατικό κόστος συγκριτικά με άλλες χώρες. Ωστόσο, κυρίαρχος τομέας στο Δήμο είναι ο τριτογενής (υπηρεσίες), ενώ ο κλάδος του εμπορίου είναι ο σημαντικότερος στην περιοχή. Καθώς μέρος του εισοδήματος των νοικοκυριών καταναλώνεται τοπικά, η σχέση καταναλωτών-επιχειρήσεων επηρεάζει τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην ευρύτερη περιοχή των νοικοκυριών.

Ο κλάδος της δημιουργικής οικονομίας στην περιοχή του Δήμου Αθηναίων συγκεντρώνει ένα πολύ μεγάλο ποσοστό της σχετικής δραστηριότητας στη χώρα. Σε αυτόν τον κλάδο συμπεριλαμβάνονται οι εκδόσεις, η τηλεόραση, το ραδιόφωνο, τα οπτικοακουστικά μέσα, ενώ άμεσα συνδεδεμένοι κλάδοι είναι η αρχιτεκτονική, η διαφήμιση και οι τέχνες. Σύμφωνα με τη Μελέτη για τη Χαρτογράφηση της Πολιτιστικής-Δημιουργικής Βιομηχανίας στην Ελλάδα του Ινστιτούτου Περιφερειακής Ανάπτυξης για λογαριασμό του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού (2016), οι

δημιουργικές επιχειρήσεις παρουσιάζουν συσπείρωση σε συγκεκριμένες περιοχές της Αθήνας. Ειδικότερα, οι εκδόσεις, οι εκτυπώσεις και το design συγκεντρώνονται στην ευρύτερη περιοχή των Εξαρχείων-Νεάπολης, ενώ το κόσμημα και οι χειροτεχνίες στην περιοχή της Ακροπόλεως και του άξονα Σύνταγμα –Μοναστηράκι, που αποτελεί ζώνη τουριστικού ενδιαφέροντος. Οι λόγοι των παραπάνω γεωγραφικών συσπειρώσεων μπορεί να είναι είτε α) ιστορικοί, όπως η συσπείρωση των εκδοτικών και εκτυπωτικών δραστηριοτήτων στα Εξάρχεια, όπου παραδοσιακά εξυπηρετούσαν τις γύρω πανεπιστημιακές σχολές (Πολυτεχνείο, Νομική κλπ.), είτε β) συμπληρωματικοί προς άλλες οικονομικές δραστηριότητες (χειροτεχνία-λαϊκή τέχνη και κόσμημα στις τουριστικές περιοχές, Μοναστηράκι, Ακρόπολη κλπ.).

Η πλειοψηφία των επιχειρήσεων εντός των ορίων του Δήμου Αθηναίων δραστηριοποιούνται στον τομέα του εμπορίου (51,18%), ενώ ο τριτογενής τομέας (υπηρεσίες) συγκεντρώνει ένα μεγάλο ποσοστό της τάξης του 33,13% επί του συνόλου. Αντίστοιχα, το 15,36% των επιχειρήσεων εξειδικεύονται στη μεταποίηση, ενώ μόλις το 0,29% ασχολείται με τις εξαγωγές (Γράφημα 4).

Γράφημα 4: Κλαδική διάρθρωση επιχειρήσεων ΕΒΕΑ στον Δήμο Αθηναίων

Πηγή: ICAP (2015) και Στρατηγικός Προγραμματισμός της Πρωτεύουσας (2018)

Σύμφωνα με τη μελέτη «Μικροοικονομικά Δεδομένα Επιχειρήσεων στο Δήμο Αθηναίων» (Δεκέμβριος 2015) του Κέντρου Στήριξης Επιχειρηματικότητας, το 2012 ο συνολικός αριθμός των Α.Ε. και Ε.Π.Ε. με έδρα εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Αθηναίων ήταν 5.976. Το 88,6% αυτών δραστηριοποιούνταν κυρίως στους τομείς εμπορίου, των επαγγελματικών, επιστημονικών και τεχνικών δραστηριοτήτων, και των κατασκευών. Οι κλάδοι του χονδρικού και λιανικού εμπορίου συγκέντρωναν σχετική πλειοψηφία (23,5%), ανερχόμενες το 2012 σε 1.406. Παράλληλα, οι εν λόγω κλάδοι συγκέντρωναν σχετική πλειοψηφία (91,6%) των αντίστοιχων εταιρειών που

εξειδικεύονταν στον εμπορικό τομέα, οι οποίες ανέρχονταν σε 1.535, κατέχοντας μερίδιο της τάξης του 25,7% επί του συνόλου.

Στον τομέα ενημέρωσης και επικοινωνίας δραστηριοποιούνταν το 7,9% του συνόλου, ενώ ο τομέας καταλυμάτων και εστίασης συγκέντρωνε το 6,8% των επιχειρήσεων. Ο τομέας διοικητικών και υποστηρικτικών δραστηριοτήτων συγκέντρωνε το 6,5% του συνόλου των Α.Ε. και Ε.Π.Ε., με τους κλάδους των ταξιδιωτικών πρακτορείων και γραφείων οργανωμένων ταξιδιών και των διοικητικών δραστηριοτήτων γραφείου να συγκεντρώνουν την πλειοψηφία των εταιρειών του τομέα. Τέλος, ο κλάδος των δραστηριοτήτων ανθρώπινης υγείας συγκέντρωνε το 3,2% του συνόλου των επιχειρήσεων.

Το 95,8% των Α.Ε. και Ε.Π.Ε. που εδρεύουν στο Δήμο Αθηναίων αποτελούσαν πολύ μικρές και μικρές εμπορικές εταιρείες. Ειδικότερα, το 2012 το 76,9% των εταιρειών χαρακτηρίζονται πολύ μικρές, το 18,9% μικρές, το 3,4% μεσαίες και το 0,8% μεγάλες. Επιπλέον, περίπου το 30% των μεγάλων εταιρειών δραστηριοποιούνται στον εμπορικό τομέα (χονδρικό και λιανικό εμπόριο) ενώ ακολουθεί ο κλάδος παροχής υπηρεσιών καταλύματος (8,9%) και ο κλάδος ανθρώπινης υγείας (6,7% των μεγάλων εταιρειών που εδρεύουν στο Δήμο Αθηναίων). Αντίστοιχα, οι εταιρείες μεσαίου μεγέθους επίσης δραστηριοποιούνται στον εμπορικό τομέα κατά 25% περίπου, με έμφαση ωστόσο στο χονδρικό εμπόριο, ενώ ακολουθεί ο κλάδος παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης κατά 11% περίπου. Οι μικρότερες εταιρείες επίσης δραστηριοποιούνται στο εμπόριο, συγκεντρώνοντας το 29,5% των μικρών και το 24,8% των πολύ μικρών Α.Ε. και Ε.Π.Ε., οι οποίες εστιάζουν στο χονδρικό εμπόριο. Ο κλάδος της εστίασης αποτελεί τον δεύτερο ελκυστικότερο κλάδο για τις μικρές επιχειρήσεις (6,4%) ενώ ο κλάδος των καταλυμάτων αποτελεί τον τρίτο ελκυστικότερο κλάδο για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις (3,6%).

Σύμφωνα με τη μελέτη «Μικροοικονομικά Δεδομένα Επιχειρήσεων στο Δήμο Αθηναίων» (Δεκέμβριος 2015) του Κέντρου Στήριξης Επιχειρηματικότητας του Δήμου Αθηναίων και βάσει των στοιχείων των δημοσιευμένων ισολογισμών, περίπου 6.650 επιχειρήσεις-υπό τη μορφή Α.Ε. και Ε.Π.Ε.-που δραστηριοποιούνται εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου δημοσίευσαν έστω και μία φορά ισολογισμό κατά την περίοδο 2011-2014. Ο συνολικός αριθμός των εταιρειών που δημοσίευσαν ισολογισμό για το σύνολο των χρήσεων της περιόδου 2011-2014 ανέρχεται σε 2.570. Επιπλέον, ο αριθμός των επιχειρήσεων που δημοσίευσαν ισολογισμό κατά την διαχειριστική χρήση του 2014 ανέρχεται σε 2.900, έναντι 5.976 Α.Ε. και Ε.Π.Ε. που έδρευαν εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Αθηναίων το 2012 και 6.044 επιχειρήσεων που δημοσίευσαν τα οικονομικά τους αποτελέσματα για τη χρήση του 2011, σημειώνοντας μία μείωση του αριθμού των επιχειρήσεων κατά 22%. Η συρρίκνωση αυτή οφείλεται στην αύξηση αυτών που διέκοψαν την οικονομική τους δραστηριότητα και στην αλλαγή των τύπων της νομικής τους μορφής με την οποία δεν υποχρεούνται να δημοσιεύσουν τα οικονομικά τους αποτελέσματα. Επιπλέον, η συρρίκνωση του αριθμού των επιχειρήσεων αποτυπώνεται και στην εξέλιξη της συνολικής αξίας των πωλήσεων, σημειώνοντας μέση ετήσια μείωση της τάξης του 7,9% την περίοδο 2011-2014. Επομένως, η επιχειρηματικότητα στην Αθήνα βιώνει μια περίοδο μετασχηματισμού κατά τη διάρκεια της οποίας υποχωρεί ο αριθμός των ενεργών επιχειρήσεων που λειτουργούν υπό καθεστώς αρνητικών αποτελεσμάτων.

Σχετικά με το μέγεθος των επιχειρήσεων, η ανωτέρω μείωση του αριθμού τους πλήττει κυρίως τις πολύ μικρές επιχειρήσεις, στις οποίες ανήκει το 64,2%, ενώ ακολουθεί το 26,1% των μικρών επιχειρήσεων, το 7,1% των μεσαίων επιχειρήσεων και το 2,8% των μεγάλων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην τοπική οικονομία. Επιπλέον, το 2014 η επιχειρηματική δραστηριότητα εμφάνισε υψηλό βαθμό συγκέντρωσης, καθώς το 3% των επιχειρήσεων διαμορφώνει το 57% του συνολικού κύκλου εργασιών, ενώ το 90% των επιχειρήσεων που εντάσσονται στην κατηγορία των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων συμμετέχει στη διαμόρφωση του 20% της αξίας των συνολικών πωλήσεων.

Σε επίπεδο κλάδου, το 2014 ο βαθμός συγκέντρωσης της τοπικής οικονομίας χαρακτηρίστηκε υψηλός με το 80% να συγκεντρώνεται συνολικά σε 13 κλάδους, οι οποίοι είναι οι εξής:

- Εστίαση (2,4%)
- Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας (2,7%)
- Εκδοτικές δραστηριότητες (2,8%)
- Δραστηριότητες προγραμματισμού Η/Υ (2,8%)
- Εμπόριο οχημάτων (2,8%)
- Δραστηριότητες αρχιτεκτόνων-μηχανικών (3,6%)
- Καταλύματα (3,6%)
- Ταξιδιωτικά πρακτορεία (3,7%)
- Λιανικό εμπόριο (5,7%)
- Παροχή συμβούλων διαχείρισης (6,0%)
- Κατασκευές κτιρίων (7,1%)
- Real Estate (10,0%)
- Χονδρικό εμπόριο (23,1%)

Το 32% των επιχειρήσεων συγκεντρώνεται στους τρεις κύριους εμπορικούς κλάδους, δηλαδή στο εμπόριο αυτοκινήτων και μοτοσυκλετών, στο χονδρικό και στο λιανικό εμπόριο. Ακολουθούν οι κλάδοι που σχετίζονται με την κατασκευή και τη διαχείριση ακίνητης περιουσίας (20%), οι κλάδοι που συνδέονται με το τουριστικό προϊόν της πρωτεύουσας (10%) καθώς και οι κλάδοι που συνδέονται με τις Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνίας, την παροχή υπηρεσιών υγείας και την ενημέρωση και επικοινωνία. Σε όρους κερδοφορίας, θετικά αποτελέσματα σημειώνονται στους κλάδους του λιανικού εμπορίου, της παροχής συμβουλών διαχείρισης, των δραστηριοτήτων αρχιτεκτόνων-μηχανικών, των ταξιδιωτικών πρακτορείων και των καταλυμάτων. Αντίθετα, ζημίες σημειώνονται για τους κλάδους της παροχής υπηρεσιών αποθήκευσης, διαχείρισης ακίνητης περιουσίας, δραστηριοτήτων ανθρώπινης υγείας, του χονδρικού εμπορίου και των κατασκευών κτηρίων.

Παρακάτω παρουσιάζεται ο βαθμός συγκέντρωσης επιμέρους οικονομικών κλάδων ανά Δημοτική Κοινότητα.

1^η Δημοτική Κοινότητα

Σχετικά με τον βαθμό συγκέντρωσης επιμέρους οικονομικών κλάδων εντός του Δήμου, η 1^η Δημοτική Κοινότητα συγκεντρώνει το μεγαλύτερο ποσοστό εργαζομένων σε κλάδους Τεχνών, Διασκέδασης και Ψυχαγωγίας (19,4%),

Ετερόδικων Οργανισμών και Φορέων (19,7%) και το δεύτερο μεγαλύτερο ποσοστό των κλάδων Επαγγελματικών, Επιστημονικών και Τεχνικών Δραστηριοτήτων (19,0%).

2^η Δημοτική Κοινότητα

Στη 2^η Δημοτική Κοινότητα συγκεντρώνεται το δεύτερο μεγαλύτερο ποσοστό εργαζομένων στους κλάδους δημόσιας διοίκησης και άμυνας και υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης (17,2%), διαχείρισης ακίνητης περιουσίας (20,3%) και χρηματοπιστωτικών και ασφαλιστικών δραστηριοτήτων (18,7%).

3^η Δημοτική Κοινότητα

Εντός της 3^{ης} Δημοτικής Κοινότητας, συγκεντρώνεται το 8,4% των εργαζομένων στους κλάδους μεταποίησης, το 9,1% στους κλάδους μεταφοράς και αποθήκευσης και το 8,7% στους κλάδους χονδρικού και λιανικού εμπορίου.

4^η Δημοτική Κοινότητα

Η 4^η Δημοτική Κοινότητα συγκεντρώνει το μεγαλύτερο ποσοστό εργαζομένων στους κλάδους μεταφορών και αποθήκευσης (17,4%) και το δεύτερο μεγαλύτερο ποσοστό στους κλάδους της εκπαίδευσης (16,4%) και των κατασκευών (14,8%).

5^η Δημοτική Κοινότητα

Στην 5^η Δημοτική Κοινότητα συγκεντρώνεται το δεύτερο μεγαλύτερο ποσοστό εργαζομένων στους κλάδους μεταποίησης (18,0%), εκπαίδευσης (16,4%) και κατασκευών (14,8%).

6^η Δημοτική Κοινότητα

Στην 6^η Δημοτική Κοινότητα συγκεντρώνεται το μεγαλύτερο ποσοστό εργαζομένων σε κλάδους κατασκευών (30,08%) και χονδρικού και λιανικού εμπορίου και επισκευής μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών (18,7%) και το δεύτερο μεγαλύτερο ποσοστό εργαζομένων στους κλάδους μεταφοράς και αποθήκευσης (17,1%).

7^η Δημοτική Κοινότητα

Στην 7^η Δημοτική Κοινότητα συγκεντρώνεται το μεγαλύτερο ποσοστό εργαζομένων στους κλάδους δημόσιας διοίκησης και άμυνας και υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης (21,9%), επαγγελματικών, επιστημονικών και τεχνικών δραστηριοτήτων (22,9%), διαχείρισης ακίνητης περιουσίας (22,6%), χρηματοπιστωτικών και ασφαλιστικών δραστηριοτήτων (20,9%), ενημέρωσης και επικοινωνίας (21,2%), εκπαίδευσης (21,4%) και δραστηριοτήτων για την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα (28,9%).

Ωστόσο, σε εθνικό επίπεδο, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, από το 2010 έως σήμερα:

- Το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) σε σταθερές τιμές μειώθηκε από 214,6 δισ. € το 2010 σε 167,5 δισ. € το 2020, σημειώνοντας σωρευτική ύφεση περίπου -22%.
- Η ανάκαμψη που ακολούθησε οδήγησε το ΑΕΠ στα 201,5 δισ. € το 2024, χωρίς ωστόσο να έχει επανέλθει στα προ κρίσης επίπεδα.
- Ο δείκτης ανεργίας, που είχε εκτιναχθεί στο 27,5% το 2013, αποκλιμακώθηκε σταδιακά σε 11,1% το 2024, παραμένοντας ωστόσο από τους υψηλότερους στην Ευρωζώνη.
- Το δημόσιο χρέος ανήλθε στο 209,4% του ΑΕΠ το 2020, μειώθηκε στο 153,6% του ΑΕΠ το 2024, αντανakλώντας την ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας και τον υψηλό πληθωρισμό που αύξησε το ονομαστικό ΑΕΠ.
- Ο ρυθμός ανάπτυξης επανήλθε σε θετικά επίπεδα μετά το 2021, φτάνοντας στο +2,3% το 2024, έναντι -9,2% το 2020 λόγω της πανδημίας.

Δείκτης	2010	2020	2024
ΑΕΠ (σε σταθερές τιμές, δισ. €)	214,6	167,5	201,5
Ανεργία (%)	12,7	16,3	11,1
Δημόσιο χρέος (% ΑΕΠ)	146	209	153
Επενδύσεις (% ΑΕΠ)	17,6	10,9	13,5
Ρυθμός ανάπτυξης (%)	-5,5	-9,2	+2,3

Σε τοπικό επίπεδο, η χρονική περίοδος 2010–2025 χαρακτηρίστηκε από διαδοχικές κρίσεις που επηρέασαν βαθιά την ελληνική οικονομία και, κατ' επέκταση, τη λειτουργία και τις αναπτυξιακές προοπτικές του Δήμου Αθηναίων. Η οικονομική ύφεση, η δημοσιονομική προσαρμογή, η πανδημία COVID-19 και η ενεργειακή κρίση προκάλεσαν σημαντικές μεταβολές στα εισοδήματα, στις δημόσιες επενδύσεις και στην επιχειρηματική δραστηριότητα. Η Αθήνα, αν και συγκεντρώνει πάνω από το 40% των επιχειρήσεων της χώρας, επηρεάστηκε έντονα κυρίως για τους παρακάτω λόγους:

- Το λουκέτο χιλιάδων μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ιδίως στο λιανικό εμπόριο και την εστίαση) μετέβαλε τον οικονομικό χάρτη του κέντρου της πόλης.
- Οι επαγγελματικοί χώροι σε εμπορικές οδούς όπως η Σταδίου, η Πατησίων και η Αθηνάς εμφάνισαν κενά ποσοστά άνω του 30% την περίοδο 2013–2017.
- Η πανδημία (2020–2021) επέτεινε την κρίση, οδηγώντας σε νέα μείωση της απασχόλησης και στην αναστολή λειτουργίας μεγάλου μέρους των επιχειρήσεων του τουρισμού και της εστίασης.

Ο Δήμος Αθηναίων, ως μητροπολιτικό κέντρο της χώρας, βίωσε εντονότερα τις συνέπειες της κρίσης:

- Μείωση δημοτικών εσόδων: Η συρρίκνωση της οικονομικής δραστηριότητας οδήγησε σε πτώση των εσόδων από δημοτικά τέλη και φόρους. Παράλληλα, οι κρατικές επιχορηγήσεις προς την τοπική αυτοδιοίκηση μειώθηκαν κατά την

περίοδο των Μνημονίων έως και 40% σε σχέση με το 2009, με αποτέλεσμα οι δυνατότητες για επενδύσεις υποδομών και ανάπλασης (δημοτικοί προϋπολογισμοί συμπίεστηκαν, αυξήθηκαν κοινωνικές δαπάνες) να είναι περιορισμένες.

- Αύξηση κοινωνικών δαπανών: Η κρίση προκάλεσε άνοδο της φτώχειας, της ανεργίας και των κοινωνικών ανισοτήτων. Ο Δήμος Αθηναίων αναγκάστηκε να ενισχύσει τις κοινωνικές δομές (Κοινωνικά Παντοπωλεία, Ιατρεία, Υπνωτήρια), με αποτέλεσμα τη μετατόπιση πόρων από επενδυτικά έργα σε δράσεις πρόνοιας.
- Αναστολή ή καθυστέρηση έργων υποδομής: Οι δημοσιονομικοί περιορισμοί περιόρισαν την ικανότητα του Δήμου να χρηματοδοτήσει έργα αστικής αναζωογόνησης και περιβαλλοντικών παρεμβάσεων.
- Αλλαγή δημογραφικής φυσιογνωμίας: Η εσωτερική μετανάστευση και η υπογεννητικότητα μείωσαν τον μόνιμο πληθυσμό του κέντρου της Αθήνας κατά περίπου 15% μεταξύ 2011 και 2021 (ΕΛΣΤΑΤ, Απογραφή 2021).
- Η άνοδος ανεργίας και η μερική ή ολική ανεργία επηρέασε την τοπική ζήτηση (λιανεμπόριο, εστίαση). Η δομή της απασχόλησης μετατοπίστηκε προς υπηρεσίες με εποχικό/μη σταθερό χαρακτήρα.
- Χώροι πόλης — κενές εμπορικές μονάδες: σοβαρό απόθεμα κενών καταστημάτων/γραφείων σε πολλές γειτονίες που αποτελεί ταυτόχρονα πρόβλημα και ευκαιρία για πολιτικές ανάπλασης/αναζωογόνησης.
- Δομή επιχειρήσεων: μείωση μικρομεσαίων επιχειρήσεων σε παραδοσιακούς κλάδους (μικρο-λιανεμπόριο, εστίαση) αλλά άνοδος σε νέες μορφές (πλατφόρμες, μικρές ψηφιακές / δημιουργικές επιχειρήσεις). Στοιχεία για εγγραφές/διαγραφές επιχειρήσεων από το Επιμελητήριο Αθηνών δείχνουν αυξημένο ρυθμό νέων εγγράφων τα τελευταία έτη — ένδειξη επιχειρηματικής ανασύνθεσης.

Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις αποτελούν θεμελιώδες στοιχείο της οικονομικής δραστηριότητας του Δήμου Αθηναίων και συγκροτούν έναν από τους ισχυρότερους επιχειρηματικούς πυρήνες της χώρας. Η μεγάλη πυκνότητα και ποικιλομορφία τους, ειδικά στο ιστορικό και εμπορικό κέντρο, συνδέεται άμεσα με την τουριστική δυναμική της πόλης, την πολυλειτουργικότητά της και τον ρόλο της ως μητροπολιτικό κέντρο υπηρεσιών. Στο πλαίσιο της Πράξης: «Υποστήριξη της Εκκόλαψης Νέων Επιχειρήσεων σε κλάδους της RIS με αξιοποίηση των κλειστών καταστημάτων στο κέντρο της Αθήνας (εμπορικό τρίγωνο)» εκπονήθηκε σειρά εξειδικευμένων κλαδικών μελετών και ερευνών με σκοπό τον προσδιορισμό των κλάδων/υποκλάδων της τοπικής οικονομίας με ισχυρή παρουσία στον Δήμο Αθηναίων. Τα στοιχεία κλαδικών μελετών της ICAP CRIF το 2022 (και με εκτιμήσεις το 2023 όσον αφορά βασικά οικονομικά μεγέθη), που εκπονήθηκαν για λογαριασμό του Δήμου αναδεικνύουν ότι η Αθήνα φιλοξενεί σημαντικό αριθμό μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων σε κρίσιμους τομείς, όπως τα ξενοδοχεία, τα ταξιδιωτικά γραφεία, το λιανεμπόριο, η εστίαση και οι δημιουργικές και ψηφιακές υπηρεσίες. Η αναλυτική μελέτη των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΜμΕ) στην περιοχή της Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (ΟΧΕ) του Δήμου Αθηναίων καταδεικνύει μια επιχειρηματική δομή που κυριαρχείται σε συντριπτικό βαθμό από τις πολύ μικρές οντότητες, οι οποίες επιδεικνύουν δυναμική ανάκαμψη μετά την περίοδο της πανδημίας, παρά τις δομικές προκλήσεις στη

χρηματοδότηση και τις δεξιότητες. Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την έντονη επικράτηση των Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων (ΠΜΕ), δηλαδή εκείνων με ετήσιο κύκλο εργασιών έως €2 εκατ., σε επιλεγμένους κλάδους στην περιοχή της ΟΧΕ το 2021.

Κλάδος	Ποσοστό Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων (ΠΜΕ) στην ΟΧΕ
Δραστηριότητες Παροχής Ποτών (Μπαρ-Καφετέριες)	100%
Χονδρικό Εμπόριο Επίπλων	100%
Τεχνικές Εταιρείες	97.1%
Εστιατόρια	94%
Χειροτεχνία - Κόσμημα	93.6%
Real Estate	92%

Σχετικά με την οικονομική διάρθρωση και δυναμική κατά την περίοδο 2019–2023, η δομή των κλάδων που δραστηριοποιούνται στην ΟΧΕ χαρακτηρίζεται από την υπέρτατη επικράτηση των Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων (με ετήσιο κύκλο εργασιών έως €2 εκατ.), γεγονός που αποτελεί κοινό χαρακτηριστικό σε πολλούς τομείς. Για παράδειγμα, το 2021, το σύνολο (100%) των επιχειρήσεων στον κλάδο των Δραστηριοτήτων Παροχής Ποτών (Μπαρ-Καφετέριες) και του Χονδρικού Εμπορίου Επίπλων στην ΟΧΕ ήταν πολύ μικρές. Αντίστοιχα υψηλό ποσοστό, 97.1%, καταγράφηκε στις Τεχνικές Εταιρείες, ενώ στα Εστιατόρια το ποσοστό των πολύ μικρών επιχειρήσεων έφτανε το 94%. Ακόμη και στον κλάδο του Real Estate, το 92% των επιχειρήσεων στην ΟΧΕ ήταν πολύ μικρές, με το συνολικό μερίδιο των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων να ανέρχεται στο 97%. Αυτή η δομή, ενώ υποδηλώνει έναν κατακερματισμένο και ευέλικτο ιστό, εξηγεί εν μέρει και τις ιδιαίτερες ανάγκες των επιχειρήσεων σε θέματα ρευστότητας και επενδύσεων. Η οικονομική πορεία των επιχειρήσεων αυτών επηρεάστηκε έντονα από την περίοδο 2019-2021. Ενώ το 2020 σημειώθηκε μεγάλη συρρίκνωση του κύκλου εργασιών λόγω της πανδημίας (π.χ. - 42,7% για τα Εστιατόρια στην ΟΧΕ), το 2021 επήλθε αξιόλογη ανάκαμψη (π.χ. +29,9% για τα Εστιατόρια στην ΟΧΕ). Το 2022, η ανοδική πορεία συνεχίστηκε, ενισχυόμενη από την ανάκαμψη του τουρισμού.

Στον κλάδο της φιλοξενίας, ο Κεντρικός Τομέας καταλαμβάνει πάνω από το μισό των ξενοδοχειακών κλινών της Αττικής, με πλήθος μικρών και μεσαίων μονάδων όπως boutique hotels και aparthotels, ενώ στα ταξιδιωτικά γραφεία σχεδόν το μισό των επιχειρήσεων της Αττικής συγκεντρώνεται εντός των ορίων της πόλης. Αυτό το επιχειρηματικό προφίλ υποδηλώνει ότι η Αθήνα παραμένει ένα περιβάλλον που στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό στη μικρή επιχειρηματικότητα. Οι μελέτες καταγράφουν επίσης ότι οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις της Αθήνας παρουσιάζουν σημάδια ισχυρής ανάκαμψης μετά την πανδημία. Ο κύκλος εργασιών των ξενοδοχείων και των ταξιδιωτικών γραφείων αυξήθηκε σημαντικά το 2022, ενώ οι προβλέψεις για τα επόμενα έτη είναι ιδιαίτερα θετικές, με αναμενόμενους υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης. Η τουριστική κίνηση στην Αθήνα, η οποία το 2022 ξεπέρασε τα 6,3 εκατομμύρια διανυκτερεύσεις, δημιουργεί ευνοϊκές συνθήκες για πολλές μικρές επιχειρήσεις που

επωφελούνται από την αυξημένη εισροή επισκεπτών, καθώς ο τουρισμός αποτελεί πλέον έναν από τους βασικότερους μοχλούς τοπικής οικονομικής δραστηριότητας.

Λειτουργικές Προκλήσεις και Ψηφιακός Μετασχηματισμός

Παρά τις θετικές προοπτικές, οι ΜμΕ αντιμετωπίζουν σημαντικές προκλήσεις, όπως καταγράφονται στις σχετικές έρευνες πεδίου. Το κυριότερο εμπόδιο είναι η περιορισμένη πρόσβαση στη χρηματοδότηση: περίπου επτά στις δέκα ξενοδοχειακές μονάδες και πάνω από εννέα στις δέκα επιχειρήσεις ταξιδιωτικών γραφείων δηλώνουν ότι δεν μπόρεσαν να αντλήσουν τραπεζικό δανεισμό το 2022, κυρίως λόγω έλλειψης εξασφαλίσεων. Αυτό οδηγεί πολλές επιχειρήσεις σε αναβολή ή ματαίωση αναγκάων επενδύσεων, γεγονός που επιβεβαιώνεται και από το υψηλό ποσοστό ΜμΕ που δεν πραγματοποίησαν επενδύσεις σε πάγιο εξοπλισμό την ίδια χρονιά. Οι επενδύσεις όσων προχώρησαν περιορίστηκαν κατά κύριο λόγο σε μικρά ποσά, ενδεικτικό της οικονομικής πίεσης που δέχονται τα μικρότερα επιχειρηματικά σχήματα. Οι κύριες χρηματοδοτικές ανάγκες των ΜμΕ ποικίλλουν ανά κλάδο, αλλά σε γενικές γραμμές αφορούν είτε την πραγματοποίηση επενδύσεων παγίου κεφαλαίου (π.χ. 70% των Τεχνικών Εταιρειών και 64% των Εστιατορίων) είτε την κάλυψη αναγκών κεφαλαίου κίνησης (π.χ. 60% των επιχειρήσεων Χειροτεχνίας-Κοσμήματος). Η κάλυψη αυτών των αναγκών βασίζεται κυρίως στην εσωτερική χρηματοδότηση για τη συντριπτική πλειονότητα των επιχειρήσεων.

Όσον αφορά το ανθρώπινο δυναμικό, παρά την υψηλή αξιολόγηση του προσωπικού σε επίπεδο εκπαίδευσης και ειδίκευσης, εντοπίζονται συγκεκριμένες αδυναμίες. Η πιο συχνή έλλειψη που αναφέρθηκε σε πολλούς κλάδους είναι η «Ελλιπής έμφαση / προσοχή στη λεπτομέρεια» (38% στα Εστιατόρια, 29% στην Ιδιωτική Εκπαίδευση, 26% στο Χονδρικό Εμπόριο Επίπλων). Άλλες σημαντικές ελλείψεις περιλαμβάνουν τη «Μη επαγγελματική συμπεριφορά» (27% στα Εστιατόρια, 20% στα Καταστήματα Υποδημάτων) και τις «Χαμηλές δεξιότητες χρήσης νέων τεχνολογιών» (29% στην Παραγωγή Κινηματογραφικών Ταινιών).

Ένας δεύτερος τομέας στον οποίο οι ΜμΕ εμφανίζουν σημαντικά κενά είναι ο ψηφιακός μετασχηματισμός. Παρά το γεγονός ότι οι περισσότερες επιχειρήσεις διαθέτουν ιστοσελίδες, μόνο ένα μικρό ποσοστό χρησιμοποιεί οργανωμένα ψηφιακά εργαλεία όπως e-shops, συστήματα ηλεκτρονικών κρατήσεων, CRM ή ERP. Η χρήση συστημάτων ERP και CRM είναι υψηλή στους κλάδους Πληροφορικής (100% χρήση ERP/CRM) και Ιατρικών/Οδοντιατρικών υπηρεσιών (86% ERP/84% CRM), αλλά χαμηλή στη Χειροτεχνία (32% ERP/28% CRM). Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης χρησιμοποιούνται ευρέως για προβολή (π.χ. 94% των μπαρ/καφετέριας χρησιμοποιούν Facebook, 86% Instagram). Η υστέρηση σε ψηφιακές υποδομές και δεξιότητες περιορίζει την ανταγωνιστικότητά τους, ειδικά σε κλάδους που διεθνώς κινούνται πλέον με μεγάλη ταχύτητα προς την πλήρη ψηφιοποίηση, όπως ο τουρισμός. Παράλληλα, πολλά καταστήματα και επιχειρήσεις υπηρεσιών αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην εύρεση εξειδικευμένου προσωπικού, ιδιαίτερα σε επαγγέλματα που απαιτούν ψηφιακές δεξιότητες ή γνώσεις που συνδέονται με σύγχρονες τάσεις της αγοράς.

Παρά τις προκλήσεις, οι προοπτικές για τις ΜμΕ της Αθήνας παραμένουν ευοίωνες. Η πόλη εξελίσσεται σταθερά σε 12μηνο προορισμό, γεγονός που ενισχύει τη βιωσιμότητα και την ανάπτυξη μικρών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται γύρω από τον τουρισμό, την εστίαση, το εμπόριο και τις δημιουργικές βιομηχανίες. Η συνεχής προσέλκυση διεθνών επενδύσεων, η ανάπτυξη νέων μορφών φιλοξενίας όπως τα *aparthotels*, η τάση για μετατροπές υφιστάμενων κτιρίων σε μικρές μονάδες και η γενικότερη ενίσχυση της αστικής αναζωογόνησης δημιουργούν για τις ΜμΕ νέες δυνατότητες συμμετοχής σε ένα δυναμικό οικονομικό περιβάλλον. Παράλληλα, η διεθνής τάση για βιώσιμες και περιβαλλοντικά υπεύθυνες πρακτικές στον τουρισμό και τη φιλοξενία ενθαρρύνει την υιοθέτηση λύσεων εξοικονόμησης ενέργειας, μείωσης αποβλήτων και βελτίωσης της περιβαλλοντικής απόδοσης, τομείς στους οποίους οι μικρές επιχειρήσεις μπορούν να προσαρμοστούν γρήγορα και αποτελεσματικά.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, ο Δήμος Αθηναίων καλείται να στηρίξει ενεργά τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, εστιάζοντας στην ενίσχυση της πρόσβασης στη χρηματοδότηση, στην υποστήριξη του ψηφιακού μετασχηματισμού, στην παροχή στοχευμένης επιχειρηματικής συμβουλευτικής και στην ενίσχυση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού. Η αξιοποίηση διαθέσιμων χρηματοδοτικών εργαλείων, οι στρατηγικές συνεργασίες, η ανάπτυξη δράσεων δικτύωσης και η προώθηση βιώσιμων επιχειρηματικών μοντέλων αποτελούν αναγκαία βήματα για την ενδυνάμωση ενός επιχειρηματικού οικοσυστήματος που συμβάλλει καθοριστικά στην οικονομική και κοινωνική ζωή της πόλης. Με στοχευμένες παρεμβάσεις και συνεχή υποστήριξη, οι ΜμΕ της Αθήνας μπορούν να ενισχύσουν τη θέση τους, να αξιοποιήσουν τις αναπτυξιακές ευκαιρίες της επόμενης περιόδου και να συμβάλουν ουσιαστικά στη διαμόρφωση μιας βιώσιμης, ανθεκτικής και ανταγωνιστικής τοπικής οικονομίας.

4.1.2 Δράσεις ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας

Ο Δήμος Αθηναίων στηρίζει την επιχειρηματικότητα και προσαρμόζει την στρατηγική του, ώστε να στηρίζει την τοπική οικονομία και την ανάπτυξη. Δράσεις για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας υλοποιούνται από την Αναπτυξιακή Αθήνας Α.Ε. μέσω προγραμμάτων χρηματοδότησης για την υποστήριξη των επιχειρήσεων στο Δήμο Αθηναίων και μέσω Προγραμματικών Συμβάσεων για την βέλτιστη αξιοποίηση των δυνατοτήτων του. Η λειτουργία του Σεραφείου Συγκροτήματος ως κόμβος καινοτομίας και επιχειρηματικότητας συνδράμει τον Δήμο Αθηναίων στη διαχείριση της υποδομής του. Ενδεικτικές δράσεις αναφέρονται παρακάτω:

α) Υποστήριξη της Εκκόλαψης Νέων Επιχειρήσεων σε κλάδους της RIS με αξιοποίηση των κλειστών καταστημάτων στο κέντρο της Αθήνας (εμπορικό τρίγωνο) με Κωδικό ΟΠΣ 6018159 ΕΣΠΑ 2021-2027/ΟΧΕ 2.842.948,00€ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΘΗΝΑΣ ΑΕ.

Λειτουργία μηχανισμού υποστήριξης νέων και υφιστάμενων επιχειρήσεων στο Δήμο της Αθήνας. Οι υπηρεσίες του μηχανισμού παρέχονται οριζόντια σε όλες τις επιχειρήσεις.

β) Ψηφιακός μετασχηματισμός επιχειρήσεων με έδρα στο Δήμο Αθηναίων με Κωδικό ΟΠΣ 6018412 ΕΣΠΑ 2021 -2027/ ΟΧΕ 893.420,00€ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΘΗΝΑΣ ΑΕ.

Η παρέμβαση αφορά στην διάθεση ψηφιακών εργαλείων προς όλους τους επιχειρηματίες και περιλαμβάνει μια σειρά από εργαλεία ΤΠΕ προς αξιοποίηση από τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην Αθήνα ή ενδιαφέρονται για την πόλη ως επιχειρηματικό ή επενδυτικό προορισμό.

γ) Smart Attica Digital Europe & Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητας 300.193,84 € ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΘΗΝΑΣ ΑΕ.

Το Smart Attica φιλοδοξεί να αποτελέσει το εθνικό σημείο αναφοράς AI EDIH στην Ελλάδα, ενισχύοντας την ψηφιακή ωριμότητα επιχειρήσεων και τοπικών αρχών μέσω της υιοθέτησης Τεχνητής Νοημοσύνης. Εστιάζει σε τρεις στρατηγικούς τομείς- Ενέργεια & Περιβάλλον, Εφοδιαστική Αλυσίδα & Κινητικότητα, Πολιτισμός & Τουρισμός-σε πλήρη ευθυγράμμιση με ευρωπαϊκές και εθνικές δράσεις για πράσινη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη. Βασισμένο σε ισχυρές υποδομές, όπως 5G, HPC και το smart campus του ΕΚΕΦΕ «Δημόκριτος», παρέχει υπηρεσίες test-before-invest, αναβάθμισης δεξιοτήτων, δικτύωσης και επενδυτικής στήριξης. Το οικοσύστημα 17 εταιρών προσφέρει τεχνογνωσία αιχμής, προωθώντας την καινοτομία, την ανθεκτικότητα και τον ψηφιακό μετασχηματισμό.

4.1 3 Γραφείο Εξυπηρέτησης Κινηματογραφικών Παραγωγών της Αθήνας (Athens Film Office)

Το Γραφείο Εξυπηρέτησης Κινηματογραφικών Παραγωγών της Αθήνας (Athens Film Office) αποτελεί μέρος του σχεδίου δράσης του Δήμου Αθηναίων ύψους 40 εκατομμυρίων ευρώ για τη στήριξη της επιχειρηματικότητας, της απασχόλησης, του πολιτισμού-τουρισμού και του ψηφιακού μέλλοντος. Βασικές αρμοδιότητές του είναι η διευκόλυνση των οπτικοακουστικών παραγωγών και η συνεργασία με άλλους φορείς του κινηματογράφου για την προβολή της πόλης στο εξωτερικό, μέσα από τη συμμετοχή σε κινηματογραφικά φεστιβάλ και εκθέσεις.

Το 2020 η Αθήνα εντάχθηκε στον παγκόσμιο χάρτη κινηματογραφικών και τηλεοπτικών παραγωγών ακολουθώντας επιτυχημένες πρακτικές μεγάλων ευρωπαϊκών παραγωγών και λαμβάνοντας υπόψη την ανάπτυξη της βιομηχανίας των οπτικοακουστικών μέσων. Στο πλαίσιο αυτό, ο Δήμος Αθηναίων δημιούργησε το Γραφείο Εξυπηρέτησης Κινηματογραφικών Παραγωγών της Αθήνας (Athens Film Office) μέσω της Αναπτυξιακής Αθήνας Α.Ε. Από το ξεκίνημά του, έχει συνδράμει στα γυρίσματα περισσότερων από είκοσι διεθνών και ελληνικών οπτικοακουστικών παραγωγών στην Αθήνα.

Το Γραφείο Εξυπηρέτησης Κινηματογραφικών Παραγωγών της Αθήνας (Athens Film Office) φιλοδοξεί να μετατρέψει την Αθήνα σε μία πόλη φιλική προς τις διεθνείς κινηματογραφικές, τηλεοπτικές και διαφημιστικές παραγωγές. Ο ρόλος του είναι σημαντικός καθώς διευκολύνει τις διαδικασίες των γυρισμάτων και προσφέρει τα

κατάλληλα κίνητρα για να προσελκύσει διεθνείς παραγωγές. Επίσης, προωθεί τη συμμετοχή της Αθήνας σε διεθνή Φεστιβάλ με στόχο τη δικτύωση στο εξωτερικό και συνεργάζεται με το Γραφείο Συνεδρίων και Επισκεπτών της Αναπτυξιακής Αθήνας Α.Ε. προκειμένου να εξασφαλίζει στα στελέχη των διεθνών κινηματογραφικών παραγωγών υπηρεσίες υψηλού επιπέδου κατά τη διάρκεια της παραμονής τους στην Αθήνα.

Η ιστοσελίδα του Γραφείου Εξυπηρέτησης Κινηματογραφικών Παραγωγών της Αθήνας (Athens Film Office) (<https://athensfilmoffice.com/>) αποτελεί το κανάλι υποδοχής και διαχείρισης κάθε είδους αιτήματος από την Ελλάδα και το εξωτερικό. Μέσω αυτής προβάλλονται όλες οι πληροφορίες για την ανάδειξη της Αθήνας ως κινηματογραφικού προορισμού. Το Γραφείο Εξυπηρέτησης Κινηματογραφικών Παραγωγών της Αθήνας (Athens Film Office) συνεργάζεται με το Hellenic Film Commission του Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου (ΕΚΚ) και το Εθνικό Κέντρο Οπτικοακουστικών Μέσων και Επικοινωνίας (ΕΚΟΜΕ) με στόχο τη συνδιοργάνωση εκδηλώσεων και την προσέλκυση περισσότερων διεθνών παραγωγών στην Αθήνα. Η συνεργασία του Γραφείου Εξυπηρέτησης Κινηματογραφικών Παραγωγών της Αθήνας (Athens Film Office) και του Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου (ΕΚΚ) είναι στρατηγικής σημασίας, καθώς στόχο έχει την προώθηση και προβολή της Αθήνας ως διεθνούς κινηματογραφικού προορισμού και την προσέλκυση οπτικοακουστικών παραγωγών.

Το μνημόνιο συνεργασίας που υπογράφηκε τον Δεκέμβριο του 2020 ανάμεσα στην Αναπτυξιακή Αθήνας Α.Ε. ως φορέα υλοποίησης του Γραφείου Εξυπηρέτησης Κινηματογραφικών Παραγωγών της Αθήνας (Athens Film Office) και στο Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου μέσω της διεύθυνσης του Hellenic Film Commission προβλέπει τις εξής κοινές δράσεις:

- σχεδιασμό και οργάνωση προγραμμάτων κατάρτισης σε συνεργασία και με άλλους ιδιωτικούς και δημόσιους φορείς του Κινηματογράφου
- διεύρυνση ενδεχόμενης κοινής παρουσίας σε διεθνείς εκθέσεις και φεστιβάλ
- δράσεις προβολής σε διεθνή και εγχώρια Μέσα Ενημέρωσης
- σχεδιασμό νέων δράσεων με στόχο τη διεύρυνση της κινηματογραφικής αγοράς και η καλλιέργεια του κινηματογραφικού ενδιαφέροντος ειδικά στο νέο κοινό
- συνεργασία για την απλοποίηση της διαδικασίας έκδοσης των αδειών κινηματογράφησης σε χώρους αρμοδιότητας του Δήμου Αθηναίων

Η συγκεκριμένη συνεργασία συμβάλει στην επίτευξη των παρακάτω στρατηγικών στόχων:

- ενίσχυση της τοπικής οικονομίας και της ανταγωνιστικότητας
- αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος
- ανάδειξη της Αθήνας σε διεθνή κινηματογραφικό προορισμό
- ενίσχυση της σύγχρονης και αναπτυσσόμενης εγχώριας βιομηχανίας των οπτικοακουστικών παραγωγών.

Το Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου αποτελεί τον κύριο φορέα άσκησης της κινηματογραφικής πολιτικής με στόχο την προστασία και την ανάπτυξη της

κινηματογραφικής παραγωγής και τέχνης στην Ελλάδα. Μέσω του Hellenic Film Commission στηρίζει για περισσότερα από δέκα χρόνια την προσέλκυση και την εξυπηρέτηση ξένων παραγωγών στη χώρα. Για την κοινή δράση το Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου επιδιώκει την επιμόρφωση καλλιτεχνικού και τεχνικού προσωπικού του οπτικοακουστικού τομέα και τη βελτίωση των υποδομών.

4.1.4 INNOVATHENS powered by Samsung-Κόμβος Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας

Το INNOVATHENS powered by Samsung είναι ο κόμβος καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της Τεχνόπολης του Δήμου Αθηναίων. Από το 2014, έχει καθιερωθεί ως ένα από τα πιο δυναμικά κέντρα δικτύωσης, ανταλλαγής γνώσης και εμπειρίας στο δημιουργικό και επιχειρηματικό οικοσύστημα της Αθήνας, ενώ από την πρώτη μέρα λειτουργίας του βρίσκεται δίπλα σε μία σειρά πολιτιστικών εκδηλώσεων που συμβαίνουν στην πόλη, διοργανώνει δράσεις και εκθέσεις με θέμα την ψηφιακή τέχνη, το design, το gaming, τα μουσεία κ.α. Σε αυτό τον χώρο, δημιουργικοί άνθρωποι με καινοτόμες ιδέες, καταξιωμένοι επιχειρηματίες, ακαδημαϊκοί, ερευνητές, μέντορες ανταλλάσσουν γνώση, ερεθίσματα, τεχνογνωσία, εμπειρία και καλές πρακτικές μέσα από μία σειρά εκδηλώσεων και εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

Από το 2014 μέχρι σήμερα το INNOVATHENS έχει διοργανώσει θεματικούς κύκλους Επιχειρηματικού Επιταχυντή (Business Accelerator). Πρόκειται για τρίμηνα ταχύρρυθμα προγράμματα ενίσχυσης της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Τα προγράμματα αυτά παρέχουν υψηλής ποιότητας υπηρεσίες σε startups και επιχειρήσεις για την ανάπτυξη και την εξέλιξή τους ώστε να διεκδικήσουν επάξια μια θέση στο οικοσύστημα καινοτομίας της πόλης στην ελληνική αλλά και στη διεθνή αγορά. Για τρεις μήνες, καλλιτέχνες, start-ups, επιχειρήσεις και επαγγελματίες που δραστηριοποιούνται στους τομείς των Δημιουργικών και Πολιτιστικών Βιομηχανιών, εξελίσσουν τις ιδέες τους, σχεδιάζουν νέα projects, προϊόντα και υπηρεσίες, συνεργάζονται, αλληλεπιδρούν, ανταλλάσσουν απόψεις, καλές πρακτικές και τεχνογνωσία.

Συγκεκριμένα, σε όσες προτάσεις επιλεγούν να συμμετέχουν προσφέρονται:

- Σεμινάρια ενίσχυσης των βασικών επιχειρησιακών λειτουργιών: διοίκηση (management), διαχείριση προσωπικού (HRmanagement), μάρκετινγκ, πωλήσεις, πνευματικά δικαιώματα, δημόσιες σχέσεις, οικονομική διαχείριση, ανεύρεση χρηματοδότησης κ.α.
- Εξατομικευμένο mentoring και coaching από επιτυχημένους επιχειρηματίες και αναγνωρισμένους ακαδημαϊκούς
- Χώρο συνεργασίας (co-workingspace) στον πιο φιλικό, νεανικό και σύγχρονο συνεργατικό χώρο στην καρδιά της Αθήνας
- Δικτύωση (networking) με επιχειρηματίες αλλά και πιο δημιουργικούς ανθρώπους της πόλης
- Προσέλκυση επιχειρηματιών και επενδυτών με στόχο την πρόσβαση σε ευκαιρίες χρηματοδότησης

4.1. 5 Διασύνδεση της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας από το Δήμο Αθηναίων και το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Το Μνημόνιο Συνεργασίας του Δήμου Αθηναίων με το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών σηματοδοτεί ένα δημιουργικό πλαίσιο συνεργασίας με κοινές δράσεις για τη διασύνδεση του εκπαιδευτικού συστήματος με την αγορά εργασίας και της επιχειρηματικότητας με την τοπική αυτοδιοίκηση. Οι δράσεις αυτές αφορούν στον επαγγελματικό προσανατολισμό, την πρακτική άσκηση, την κατάρτιση και την ενημέρωση των εργαζομένων με σκοπό την απόκτηση γνώσεων και την ανάπτυξη δεξιοτήτων που είναι απαραίτητες στην αγορά εργασίας. Ειδικότερα, το πρόγραμμα συνεργασίας περιλαμβάνει:

- Πρακτική άσκηση των φοιτητών του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών στο Δήμο Αθηναίων, είτε επιδοτούμενη από το ΕΣΠΑ είτε με συμμετοχή του Δήμου στο ιδιωτικό έργο είτε με διμερείς συμβάσεις.
- Συνδιοργάνωση δράσεων ακαδημαϊκού και επαγγελματικού προσανατολισμού της Δομής Απασχόλησης και Σταδιοδρομίας (ΔΑΣΤΑ-ΟΠΑ) υπό την αιγίδα του Δήμου Αθηναίων. Ο Δήμος Αθηναίων θα παραχωρεί ένα χώρο ιδιοκτησίας του, όπως η Τεχνόπολη, ως μορφή χορηγίας προς το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.
- Συνδιοργάνωση ημερίδας για την επιχειρηματικότητα («Ημέρες Καριέρας για νεοφυείς επιχειρήσεις», «Διοργάνωση-παρουσίαση Διαγωνισμών Καινοτομίας»).
- Συνεργασία για τον αγώνα δρόμου ΟΠΑRun που οργανώνει το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών ετησίως στην περιοχή του Πεδίου του Άρεως με συνδιοργανώτρια αρχή την Περιφέρεια Αττικής, υπό την αιγίδα του Δήμου Αθηναίων.
- Δόμηση μέσω του Κέντρου Δια Βίου Μάθησης του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, στοχευμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων για τις υπηρεσίες και το προσωπικό του Δήμου Αθηναίων (π.χ. διοίκηση ανθρώπινου δυναμικού, διασφάλιση ποιότητας, στρατηγικός και επιχειρησιακός σχεδιασμός κλπ.).
- Συνεργασία σε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος και σε προγράμματα ανακύκλωσης χαρτιού που απορρίπτει το Πανεπιστήμιο.

Συγκεκριμένα, κατά το τρέχον διάστημα, το IDEA FACTORY 2025 (Innovation Design & Entrepreneurial Action) είναι ένα δια-πανεπιστημιακό πρόγραμμα ανάπτυξης επιχειρηματικών ιδεών που συνδυάζει γνώσεις, δεξιότητες καινοτομίας και συνεργασία μεταξύ φοιτητών και ερευνητών από διαφορετικά πεδία. Συντονίζεται

από τη Μονάδα Μεταφοράς Τεχνολογίας και Καινοτομίας – ACE του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, σε συνεργασία με τον Αναπτυξιακό Οργανισμό «ΕΑΣΥ Α.Ε. ΑΟΤΑ» του Δήμου Αθηναίων. Κατά τη διάρκεια του προγράμματος διεξάγονται ταχύρρυθμα εκπαιδευτικά workshops γύρω από την επιχειρηματικότητα και την καινοτομία. Οι συμμετέχοντες λαμβάνουν υποστήριξη και καθοδήγηση

(mentoring & coaching) από εξειδικευμένους επαγγελματίες και ακαδημαϊκούς με στόχο την ανάπτυξη και την υλοποίηση καινοτόμων επιχειρηματικών ιδεών με κοινωνικό και οικονομικό αντίκτυπο.

Ο Στόχος είναι να βοηθήσει φοιτητές να αναπτύξουν τις επιχειρηματικές τους ιδέες και να αποκτήσουν δεξιότητες στην καινοτομία. Φέτος, για πρώτη φορά, απευθύνεται μόνο σε προπτυχιακούς φοιτητές (από το 3ο εξάμηνο και πάνω) όλων των Πανεπιστημίων της Αττικής.

Τι περιλαμβάνει:

1. Εντατικά σεμινάρια (workshops) για την επιχειρηματικότητα.
2. Καθοδήγηση (mentoring) από ειδικούς και καθηγητές για να υλοποιηθεί η ιδέα.
3. Δημιουργία ομάδων με φοιτητές από διαφορετικούς κλάδους.

Στις τρεις καλύτερες ομάδες θα απονεμηθεί έπαινος διάκρισης ενώ σε όλους τους συμμετέχοντες θα δοθεί βεβαίωση συμμετοχής καθώς οι ενδιαφερόμενοι είναι απαραίτητο να δηλώσουν έγκαιρα τη συμμετοχή τους.

Η δράση αυτή δείχνει ότι ο Δήμος Αθηναίων στηρίζει ενεργά τη νέα γενιά επιχειρηματιών.

4.2 Καινοτομία

Το Τμήμα Καινοτομίας και Εξωστρέφειας της Διεύθυνσης Στρατηγικού Σχεδιασμού, Ανθεκτικότητας, Καινοτομίας και Τεκμηρίωσης συνεχίζει και ενισχύει το έργο του, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, συμβάλλοντας ουσιαστικά στην προώθηση της καινοτομίας, της κοινωνικής αλληλεγγύης και της συμμετοχικότητας των πολιτών. Η δράση του Τμήματος εντάσσεται στον ευρύτερο στρατηγικό στόχο του Δήμου Αθηναίων για μια σύγχρονη, βιώσιμη και ανθρωποκεντρική πόλη.

Κατά το διάστημα αυτό, υλοποιείται με επιτυχία η αναβάθμιση του Athens Film Office στο Δήμο Αθηναίων, ενισχύοντας σημαντικά τη διεθνή προβολή της Αθήνας ως κινηματογραφικό προορισμό, τοποθετώντας την στον παγκόσμιο κινηματογραφικό χάρτη. Παράλληλα αναδεικνύεται ο ρόλος του Δήμου Αθηναίων ως πρωτοπόρου φορέα στην καινοτομία και στη βιώσιμη ανάπτυξη καθιστώντας την πόλη ελκυστική σε δημότες, επισκέπτες και επαγγελματίες. Μέσω του Athens Film Office πραγματοποιούνται ετησίως δράσεις όπως το screen writing workshop “The Owl” και το “Industry Days” με τη συμμετοχή κορυφαίων επαγγελματιών του οπτικοακουστικού κλάδου. Το 2025 η Αθήνα φιλοξένησε τους ημιτελικούς των International Emmy Awards (Semi Final Round of Judging) και θα είναι η πρώτη πόλη της Νότιο-ανατολικής Ευρώπης που θα φιλοξενήσει τα 39α Ευρωπαϊκά Βραβεία Κινηματογράφου το 2027.

Η συμμετοχή σε εθνικά και διεθνή προγράμματα, όπως το Youth Climate Action Fund και το OGP Local, συνέβαλε στη διαμόρφωση πολιτικών ανοιχτής διακυβέρνησης και στη στήριξη ενεργών πολιτών στην αντιμετώπιση σύγχρονων προκλήσεων, όπως η κλιματική αλλαγή. Η συνεχής συνεργασία με άλλες υπηρεσίες του Δήμου,

εκπαιδευτικά ιδρύματα και φορείς της κοινωνίας των πολιτών, εξασφάλισε την αποτελεσματική διάχυση καινοτόμων πρακτικών και τη βιωσιμότητα των δράσεων. Ενδεικτικά, παρακάτω αναφέρονται δράσεις καινοτομίας, όπως:

- Εισήγηση στην ημερίδα ΕΚΔΔΑ - ITEK (Ινστιτούτου Τεκμηρίωσης, Έρευνας & Καινοτομιών) με τίτλο «Καινοτόμες πρακτικές στην Ελληνική Δημόσια Διοίκηση, με τον Πολίτη στο επίκεντρο» και παρουσίαση του έργου του Δήμου Αθηναίων στην ενότητα «Εισαγωγή καινοτόμων πρακτικών στην πράξη: εμπόδια και προκλήσεις».
- Συμμετοχή στο εργαστήριο Καινοτομίας του Δικτύου Καινοτομίας Δημόσιου Τομέα (ΥΠΕΣ) για τη συνδιαμόρφωση οδηγιών για την ενσωμάτωση του οδηγού Καινοτομίας στον τρόπο εργασίας των προϊσταμένων με σκοπό την αύξηση της παραγωγικής Καινοτομίας & τον σχεδιασμό προτάσεων Καινοτομίας του ΕΣΔΚ (Εθνικό Σχέδιο Δημόσιας Καινοτομίας) στο πλαίσιο εφαρμογής του Ν.5027/2023 (ως μέλη του Δικτύου Καινοτομίας Δημόσιου Τομέα).
- Συμμετοχή στο εργαστήριο Καινοτομίας του Δικτύου Καινοτομίας Δημόσιου Τομέα (ΥΠΕΣ) για τη διαμόρφωση κατευθύνσεων (διαδικασία και εργαλεία) για τη βελτιστοποίηση των Δημόσιων Υπηρεσιών με την εφαρμογή καινοτόμων προσεγγίσεων και εργαλείων.
- Συμμετοχή σε ημερίδες για την ενίσχυση της παραγωγικότητας με τη Τεχνητή Νοημοσύνη (AI) και την Ηγεσία στην Ψηφιακή εποχή.
- Διάχυση των δράσεων καινοτομίας και των εκπαιδεύσεων σε νέες καινοτόμες δεξιότητες στον Οργανισμό.
- Συμμετοχή σε όλες τις σημαντικές εκδηλώσεις Καινοτομίας και Εθελοντισμού_ Innovation Greece 5.0, Η Καινοτομία στην Ελλάδα & οι φορείς που την στηρίζουν (ΕΚΕΦΕ ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ), Future & City Conference, Εθελοντισμός & Ενεργός Γήρανση κλπ.
- Συμμετοχή στην Ομάδα Εργασίας του έργου Youth Climate Action Fund (YCAF) για την ενίσχυση της συμμετοχής των νέων στη διαμόρφωση & στην υλοποίηση λύσεων για την κλιματική αλλαγή.
- Σχεδιασμός για την οργάνωση εργαστηρίου Καινοτομίας για τα στελέχη του Δ.Α. σε συνεργασία με το τμήμα Καινοτομίας & Βέλτιστων Πρακτικών του ΥΠΕΣ.
- Έγκριση σύναψης και υπογραφής μνημονίου μεταξύ του Δήμου Αθηναίων & του Εθνικού Δικτύου Υποδομών Τεχνολογίας & Έρευνας - ΕΔΥΤΕ (συντονίζουσα του Ευρωπαϊκού Κόμβου Καινοτομίας για τη Ψηφιακή Διακυβέρνηση με το διακριτικό τίτλο GR digiGOV-innoHUB, με σκοπό την ενίσχυση του οικοσυστήματος καινοτομίας, την προώθηση του ψηφιακού μετασχηματισμού της δημόσιας διοίκησης, της περιφερειακής διακυβέρνησης και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (Μμε), τη διερεύνηση καινοτόμων τεχνολογικών λύσεων, την αξιοποίηση αναδυόμενων τεχνολογιών (τεχνητή νοημοσύνη, blockchain, HPC).

Για το μέλλον το Τμήμα Καινοτομίας και Εξωστρέφειας εστιάζει στην περαιτέρω αξιοποίηση της ψηφιακής τεχνολογίας και της τεχνητής νοημοσύνης, στον εκσυγχρονισμό των υπηρεσιών προς τους πολίτες, στην υποστήριξη και

ενδυνάμωση των νέων για ενεργό πολιτεϊότητα, στην διεύρυνση του εθελοντισμού και στην προσαρμογή στους 17 στόχους βιώσιμης ανάπτυξης–Sustainable Development Goals (SDGs) με στόχο την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής στην Αθήνα.

4.2.1 Μαραθώνιος Καινοτομίας Δήμου Αθηναίων- Apps4Athens Hackathon 2.0: AI Edition

Στις 15-16 Νοεμβρίου 2025, στο Σεράφειο του Δήμου Αθηναίων, πραγματοποιείται ο δεύτερος Ετήσιος Μαραθώνιος Καινοτομίας που διοργανώνεται από τη ΔΑΕΜ Α.Ε. και τον Δήμο Αθηναίων. Η δράση φιλοδοξεί να αποτελέσει ένα δυναμικό περιβάλλον δημιουργίας και συνεργασίας, όπου ομάδες νέων, ερευνητών και επαγγελματιών θα αναπτύξουν έξυπνες λύσεις για την πόλη.

Η φετινή θεματική εστιάζει στην Τεχνητή Νοημοσύνη (AI) και στον τρόπο που μπορεί να συμβάλει στη βιώσιμη και έξυπνη διαχείριση πόρων, στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας και της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας και στην ενεργό συμμετοχή των πολιτών στη βελτίωση της καθημερινότητας στην Αθήνα

Μέσω τέτοιων πρωτοβουλιών, ο Δήμος Αθηναίων επιβεβαιώνει τον πρωταγωνιστικό του ρόλο στην προώθηση της καινοτομίας, της ψηφιακής μετάβασης και της συμμετοχικής διακυβέρνησης σε τοπικό και εθνικό επίπεδο.

4.2.2 Συνέδριο Καινοτομίας και Ψηφιακού Μετασχηματισμού του Δήμου Αθηναίων

Ο Δήμος Αθηναίων, μέσω της αναπτυξιακής του εταιρείας ΔΑΕΜ Α.Ε., υλοποιεί στοχευμένες πρωτοβουλίες που ενισχύουν την καινοτομία, τη βιώσιμη ανάπτυξη και τον ψηφιακό μετασχηματισμό της πόλης. Στο πλαίσιο αυτό, τον Οκτώβριο 2025 διοργανώθηκε στο Σεράφειο το διήμερο συνέδριο «Ανάπτυξη, Καινοτομία και Ψηφιακή Διακυβέρνηση στην Αυτοδιοίκηση», το οποίο ανέδειξε τον ρόλο της τεχνολογίας και της καινοτομίας στη σύγχρονη δημοτική διοίκηση και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών.

Η δράση αυτή έφερε σε διάλογο εκπροσώπους της τοπικής αυτοδιοίκησης, της ακαδημαϊκής κοινότητας και του ιδιωτικού τομέα, αναδεικνύοντας καινοτόμες πρακτικές στους εξής άξονες:

- Έξυπνη και Ψηφιακή Διακυβέρνηση: ανάπτυξη έξυπνων ψηφιακών υπηρεσιών, εφαρμογών τεχνητής νοημοσύνης και εργαλείων για πιο αποδοτική εξυπηρέτηση του πολίτη.
- Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη και Ανθεκτικότητα: προώθηση πράσινων τεχνολογιών, ενεργειακών κοινοτήτων και μικρο-παρεμβάσεων πρασίνου, στο πλαίσιο του οράματος της «γειτονιάς των 15 λεπτών».
- Κοινωνική Συνοχή και Συμμετοχή: ενίσχυση της προσβασιμότητας, της κοινωνικής οικονομίας και της ενεργούς συμμετοχής των πολιτών στις αποφάσεις της πόλης.

- Καινοτομία στη Διοίκηση: εισαγωγή καινοτόμων μοντέλων διακυβέρνησης και ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων για το ανθρώπινο δυναμικό του Δήμου.

Η καινοτομία αποτελεί στρατηγική επιλογή του Δήμου Αθηναίων για μια «Πράσινη, Ευφυή και Ανθεκτική Πόλη», όπου η τεχνολογία υπηρετεί την κοινωνία και την αειφορία.

4.3 Τουρισμός

Η Αθήνα ως τουριστικός προορισμός

Η Αθήνα αποτελεί έναν διεθνώς αναγνωρισμένο τουριστικό προορισμό που συγκαταλέγεται μεταξύ άλλων ευρωπαϊκών μητροπόλεων με πολύ υψηλή επισκεψιμότητα, λόγω των κυριαρχικών της πόρων, των ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων της και των μεγάλων επενδύσεων που οδηγούν στην συνεχή βελτίωση του τουριστικού προϊόντος (ΙΝΣΕΤΕ, 2022). Περιλαμβάνει μία πληθώρα ιστορικών μνημείων, σημαντικών τουριστικών αξιοθέατων, υπηρεσιών για τους επισκέπτες και οικονομικών δραστηριοτήτων που αναπτύσσονται συνεχώς στο ιστορικό κέντρο της Αθήνας, στα προάστια, στην παράλια περιοχή της Αττικής, στην ανατολική και στη δυτική Αττική. Αυξημένη τουριστική επισκεψιμότητα παρουσιάζουν και τα νησιά του Αργοσαρωνικού, τα οποία έχουν διαφορετικά στρατηγικά σχέδια τουριστικής ανάπτυξης. Η επισκεψιμότητα παρουσιάζει αυξητική τάση, υποδέχοντας περίπου 7 εκατομμύρια τουρίστες και 40.000 κατά μέσο όρο την ημέρα και συγκεντρώνοντας περίπου το 68% των διανυκτερεύσεων στην Περιφέρεια Αττικής εντός των ορίων του Δήμου Αθηναίων. Οι επισκέπτες που έρχονται για διακοπές αποκλειστικά στην Αθήνα (χωρίς να μεταβαίνουν σε άλλους προορισμούς) αυξήθηκαν από 220.000 το 2013 στο 1,4 εκατ. το 2017. Το 2023, η Αθήνα σημείωσε πληρότητα 79%, αυξημένη αισθητά από το 70% του 2022 και κινούμενη στα ίδια περίπου επίπεδα με αυτήν της Βαρκελώνης, που φτάνει στο 80% και πολύ ανώτερη από αυτή των ανταγωνιστών της (Μαδρίτη, Ρώμη, Κωνσταντινούπολη). Δεν ισχύει το ίδιο με τα έσοδα ανά δωμάτιο, όπου στην Αθήνα είναι τα 143 ευρώ. Η μέση τιμή δωματίου (ADR) στην Αθήνα βρίσκεται στη μέση του ευρωπαϊκού μέσου όρου στα 113 ευρώ (GBR Consulting - STR Global, 2023).

Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα, το 56% των επισκεπτών επέλεξε την Αθήνα λόγω των αρχαιολογικών μνημείων και σημείων πολιτιστικού ενδιαφέροντος, ενώ το 39% αυτών επειδή είναι ένας *must see* προορισμός με τις ημερήσιες δαπάνες να ξεπερνούν τα 35 ευρώ ανά άτομο. Οι επισκέπτες της Αθήνας βαθμολόγησαν με 8,7/10 τις εγκαταστάσεις των εσιατορίων και με 8,3/10 τη σχέση τιμής/ποιότητας των εσιατορίων. Αναφορικά με την προσβασιμότητα, αυτή βαθμολογήθηκε με 6,6 στα 10, η δημόσια καθαριότητα βαθμολογήθηκε με 6,4 στα 10, ενώ οι πλατείες και τα πεζοδρόμια βαθμολογήθηκαν με 6,9 στα 10.

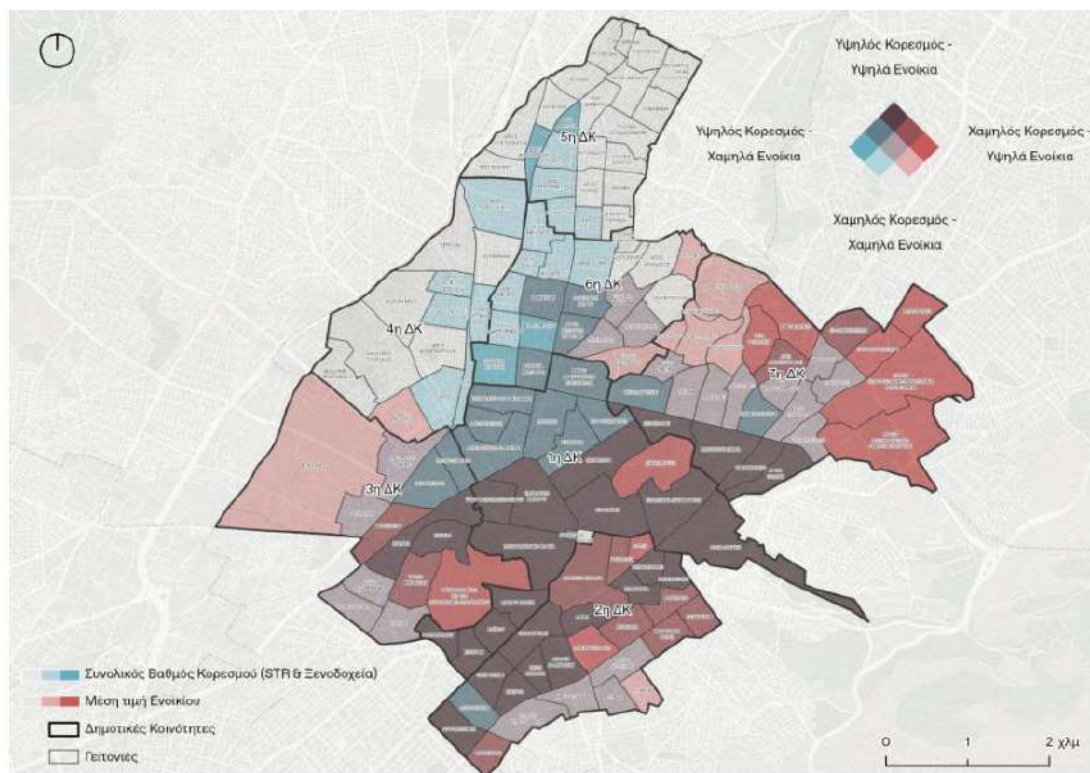
Σύμφωνα με την μελέτη της Τουριστικής Φέρουσας Ικανότητας στο Δήμο Αθηναίων, η οποία υλοποιήθηκε από το Τμήμα Τουριστικών Σπουδών του Πανεπιστημίου

Πειραιώς σε συνεργασία με την Αναπτυξιακή Αθήνας Α.Ε. και στόχο είχε να διερευνήσει τις επιπτώσεις του τουριστικού φαινομένου στην πόλη της Αθήνας, να αποτυπώσει τις υπάρχουσες συνθήκες, να αξιολογήσει τον βαθμό ικανοποίησης των κατοίκων, των επαγγελματιών και των επισκεπτών και να προτείνει βιώσιμες λύσεις για το μέλλον, η Αθήνα μετατρέπεται σταδιακά σε έναν Luxury Break προορισμό με μία σειρά από υψηλής ποιότητας βραβευμένα εστιατόρια, gastrobar και πεντάστερες ξενοδοχειακές μονάδες. Οι εν λόγω ξενοδοχειακές μονάδες αυξήθηκαν κατά 44% την τελευταία τριετία, φθάνοντας το 2023 τις 55 μονάδες από 32 που υπήρχαν το 2015. Το 2023 εντοπίστηκαν 18 διεθνείς αλυσίδες ξενοδοχείων, οι οποίες λειτουργούσαν με 34 διεθνή brand. Αντίστοιχα, οι τετράστερες μονάδες αυξήθηκαν κατά 11% την τελευταία τριετία φθάνοντας τις 141 το 2023 από 127 μονάδες που ήταν το 2019 και 145 μονάδες που ήταν το 2015. Αναφορικά με τα δωμάτια, η αύξηση έφθασε το 29% περίπου με τα πεντάστερα δωμάτια ξενοδοχείων να αριθμούν την τρέχουσα χρονιά τα 8.477 από 6.594 που ήταν το 2019 (πηγή ΞΕΕ/ΙΤΕΠ). Παράλληλα, παρουσιάζεται αύξηση άνω του 374% στη βραχυχρόνια μίσθωση με έμφαση στο κέντρο της Αθήνας, καθώς το 2023 νοικιάστηκαν 14.000 μονάδες βραχυχρόνιας μίσθωσης (δωμάτια και σπίτια). Ωστόσο, πρόσφατη μελέτη του ΙΤΕΠ δείχνει επιδείνωση των δεικτών Φέρουσας Ικανότητας στην περιοχή της Αθήνας, γεγονός που δείχνει μία τάση κορεσμού στην Αθήνα, δημιουργώντας σημαντικά προβλήματα στέγασης και αύξηση των ενοικίων με κοινωνικές προεκτάσεις για τους μόνιμους κατοίκους της πόλης.

Σύμφωνα με την ίδια μελέτη, το τουριστικό προϊόν της Αθήνας περιλαμβάνει:

- τα παγκοσμίου φήμης αξιοθέατα της Αθήνας
- το πλήθος κλασικών μνημείων και μουσείων σε όλο το ιστορικό κέντρο και στα περίχωρα
- σύγχρονους χώρους πολιτισμού
- πληθώρα πολιτιστικών εκδηλώσεων
- την εξυπηρέτηση πολιτιστικών και θρησκευτικών τουριστών
- την δημοφιλή στον Τουρισμό Πόλεων (City Break)
- το μεσογειακό κλίμα
- τον ναυτικό τουρισμό (σκάφη αναψυχής και κρουαζιέρα)
- τον πολιτιστικό και θρησκευτικό τουρισμό
- τον συνεδριακό τουρισμό
- τα παραθαλάσσια resorts
- την διασύνδεση με τον συμπληρωματικό προορισμό των νησιών του Αργοσαρωνικού
- την αξιοποίηση του παραλιακού μετώπου της Αττικής
- την ταχεία σύνδεση με δημοφιλείς τουριστικούς προορισμούς
- την υψηλή δυναμικότητα σε ξενοδοχειακές κλίνες
- την διαθεσιμότητα σε καταλύματα βραχυχρόνιας μίσθωσης
- γραφικούς ορεινούς και παραθαλάσσιους προορισμούς
- ποικιλία επιλογών σε τουριστικές δραστηριότητες και πλούσια νυχτερινή ζωή
- την πληθώρα εμπορικών κέντρων με υπηρεσίες υψηλής ποιότητας
- τα παραδοσιακά καταστήματα στο ιστορικό κέντρο
- τα θεματικά πάρκα αναψυχής

- τα διεθνή φεστιβάλ καλλιτεχνών
- δραστηριότητες για την οικογένεια
- το οικονομικό και αξιόπιστο δίκτυο μέσων μαζικής μεταφοράς
- τον συνεδριακό τουρισμό
- τις αθλητικές δραστηριότητες
- τον γαστρονομικό τουρισμό
- τη διεθνή αναγνωρισιμότητα του brand
- δίκτυο υποδομών πρόσβασης

Εικόνα 13:Χάρτης Τουριστικής Φέρουσας Ικανότητας Δήμου Αθηναίων

Πηγή: ΙΝΣΕΤΕ (2022)

Η μελέτη της Τουριστικής Φέρουσας Ικανότητας στο Δήμο Αθηναίων εντοπίζει χωρικές υπερ-συγκεντρώσεις σε συγκεκριμένες κορεσμένες γειτονίες του κέντρου της πόλης (Εμπορικό κέντρο, Μοναστηράκι – Πλάκα, Ψυρρή – Κουμουνδούρου, Μακρυγιάννη) στις οποίες παρατηρούνται διαχρονικά σημαντικές πιέσεις από μόνιμους κατοίκους και επισκέπτες/τουρίστες, καθώς και υψηλές καταναλώσεις σε νερό, ενέργεια και απορρίμματα (αιχμές σε κορεσμένες περιοχές).

Ωστόσο, διαφαίνονται τάσεις τουριστικοποίησης – πιέσεις στις περιφερειακές συνοικίες (γειτονίες μέτριου και χαμηλού κορεσμού – Δουργούτι, Φωκίωνος Νέγρη, Κάτω Πατήσια, Άγιος Νικόλαος, Αμπελόκηποι), με αντίστοιχες σημαντικές επιπτώσεις στο βιοτικό επίπεδο και την αγορά. Αναλυτικά, εντοπίζονται 14 κορεσμένες γειτονίες (9,7% του συνόλου) στην 1^η και 2^η Δ.Κ. και 17 Μετρίου Κορεσμού (11,8%) στην 1^η, 2^η, 3^η, 5^η, 6^η και 7^η Δ.Κ. ως εξής:

- Κορεσμένες γειτονιές
 - 1^η Δ.Κ. : Ιουλιανού – Φιλαδέλφειας, Άγιος Παύλος, Άγιος Κων/νος – Πλατεία Βάθης, Μουσείο, Εξάρχεια, Ψυρρή – Κουμουνδούρου, Εμπορικό Κέντρο, Κολωνάκι, Μοναστηράκι – Πλάκα, Μακρυγιάννη, Βεΐκου, Κουκάκι
 - 2^η Δ.Κ. : Καλλιρρόης, Δουργούτι Ι
- Μετρίου Κορεσμού
 - 1^η Δ.Κ. : Λόφος Στρέφη, Νεάπολη Ι, Κολωνάκι – Λυκαβηττός, Ιλίσια – Πάρκο
 - 2^η Δ.Κ. : Πλαστήρα, Λόφος Λαμπράκη, Δουργούτι ΙΙ
 - 3^η Δ.Κ. : Κεραμεικός, Καμπά, Θησείο
 - 5^η Δ.Κ. : Άγιος Ελευθέριος Ι
 - 6^η Δ.Κ. : Πλατεία Αττικής, Πλατεία Βικτωρίας
 - 7^η Δ.Κ. : Πεδίο Άρεως, Κουντουριώτικα, Αμπελόκηποι Ι, Άγιος Θωμάς

Ταυτόχρονα, 27 είναι οι γειτονιές που συνδυάζουν υψηλές τιμές κορεσμού με υψηλές μέσες τιμές ενοικίων. Η επιβάρυνση που δέχεται διαχρονικά η πόλη σε τουρισμό και δίκτυα (ύδρευση, απορρίμματα, ενέργεια) φαίνεται να αποτελεί ζήτημα Φέρουσας Ικανότητας τόσο για τον μόνιμο κάτοικο όσο και για τον επισκέπτη.

Ένα ακόμη βασικό συμπέρασμα είναι ότι η επισκεψιμότητα της Αθήνας κατά την υψηλή τουριστική περίοδο (Μάιος–Οκτώβριος) δεν επιβαρύνει περισσότερο την πόλη, καθώς ο μόνιμος πληθυσμός εγκαταλείπει την Αθήνα, με αποτέλεσμα το ισοζύγιο μόνιμου κατοίκου και επισκέπτη να τείνει να παραμένει σχεδόν σταθερό. Όπως προκύπτει, η πόλη της Αθήνας, ως “city break” προορισμός, λειτουργεί ως δέκτης τουρισμού 365 ημέρες τον χρόνο, με αποτέλεσμα η επιβάρυνσή της να είναι συνεχής, χωρίς να μεσολαβούν περίοδοι στις οποίες η τουριστική δραστηριότητα να μετριάζεται.

Από τα ευρήματα είναι εμφανές ότι από το 2021 έως το 2023 παρατηρήθηκε διαχρονική αύξηση του συνολικού όγκου απορριμμάτων την τουριστική και μη τουριστική περίοδο, σε ποσοστά 2,6% και 6,3% αντίστοιχα. Τη μεγαλύτερη πίεση από τον τουρισμό υφίστανται η 1η, 2η και 3η Δημοτική Κοινότητα, ενώ στην 1η Δημοτική Κοινότητα περισσότερο από το 50% της συνολικής παραγωγής απορριμμάτων, κατανάλωσης ενέργειας και νερού προέρχεται διαχρονικά από τους επισκέπτες.

Στο πλαίσιο της έρευνας πραγματοποιήθηκε πρωτογενής έρευνα με 788 απαντημένα ερωτηματολόγια από όλες τις δημοτικές κοινότητες της Αθήνας. Σύμφωνα με αυτήν, η τουριστική παρουσία επηρεάζει έντονα την καθημερινότητα της Αθήνας, κυρίως στο κέντρο, ενώ οι περιφερειακές κοινότητες επηρεάζονται λιγότερο. Η 1^η Δημοτική Κοινότητα εμφανίζει τη μεγαλύτερη οικονομική εξάρτηση από τον τουρισμό, ενώ η σημασία του τουρισμού αναγνωρίζεται περισσότερο στις περιοχές με αυξημένη τουριστική δραστηριότητα. Παρόλα αυτά υπάρχουν τάσεις αρνητικής ή ουδέτερης άποψης για τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις του τουρισμού. Οι κάτοικοι έχουν σαφή αντίληψη ότι ο τουρισμός συμβάλλει σε κάποιο βαθμό στην αύξηση των αποβλήτων στην περιοχή τους, αντιλαμβάνονται μέτρια έως αρκετή επίδραση του τουρισμού στην ησυχία, καθώς και στην κυκλοφοριακή πίεση που αισθάνονται. Η αύξηση των

ενοικίων αποτελεί τη σημαντικότερη αρνητική επίπτωση παρότι αναγνωρίζουν ότι δεν αφορά μόνο τον τουρισμό.

Η πλειοψηφία των κατοίκων της Αθήνας δεν θεωρεί ότι ο τουρισμός επηρεάζει έντονα τις τοπικές συμπεριφορές και νιώθει άνετα με την τουριστική παρουσία. Υπάρχει θετική αντίληψη για τον τουρισμό σε ποσοστό 53%, παρά τις διαφορές μεταξύ κεντρικών και περιφερειακών περιοχών. Οι τουριστικές κοινότητες αναγνωρίζουν περισσότερο τις επιπτώσεις του τουρισμού στην καθαριότητα, ενώ οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις αντιμετωπίζονται με ουδέτερη ή αρνητική στάση.

Εξίσου σημαντικά είναι τα στοιχεία από εξόρυξη δεδομένων και ανάλυση σε 24.000 αξιολογήσεις επισκεπτών από δημοφιλείς διαδικτυακές πλατφόρμες για την περίοδο 2023-2024. Οι επισκέπτες εντοπίζουν ηχορύπανση στις κεντρικές δημοτικές κοινότητες αντιμετωπίζουν συνωστισμό σε αρχαιολογικούς χώρους, όπως Ακρόπολη και Αρχαιολογικό Μουσείο, καθώς και στις κεντρικές γραμμές των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς. Ταυτόχρονα, εντοπίζουν υψηλότερες τιμές στις κεντρικές δημοτικές κοινότητες κάτι το οποίο αναδείχθηκε και από τους ντόπιους κατοίκους στις απαντήσεις τους.

Σύμφωνα με την συνολική βαθμολογία του τουριστικού πακέτου του προορισμού από κριτικές σε διαδικτυακές ιστοσελίδες, το έτος 2023 η Αθήνα λάμβανε 9,1 στα 10, σε σύγκριση με το 8,7 στα 10 της Ευρώπης, το 9,1 στα 10 της Ελλάδας και το 9,2 στα 10 των λοιπών χωρών. Ανά κατηγορία, η Αθήνα αξιολογήθηκε με 8,7 στα 10 στη διαμονή, 8,9 στα 10 στις αγορές, 9,3 στα 10 στη θάλασσα, 9 στα 10 στα εστιατόρια και 9,4 στα 10 στον πολιτισμό (TCI Research, 2024). Η συνολικά υψηλή βαθμολογία του τουριστικού πακέτου οφείλεται στους πέντε βασικούς πυλώνες: την φιλοξενία, την γαστρονομία, το περιβάλλον, τον πολιτισμό και την υγιεινή.

Κατά την τελευταία πενταετία, ενώ την περίοδο του 2020 οι αφίξεις τουριστών για τον προορισμό της Αθήνας σημείωσαν πτώση, μετά από το 2022 παρατηρείται ανάκαμψη, καθώς το 2023 οι αλλοδαποί τουρίστες αποτέλεσαν το 80% των αφίξεων και οι ημεδαποί το 20%. Πρόσφατη μελέτη του Ινστιτούτου Τουριστικών Ερευνών και Προβλέψεων (2022) δείχνει ότι η έντονη τουριστική δραστηριότητα είναι εποχική, και κυρίως τους καλοκαιρινούς μήνες, γεγονός που επηρεάζει την φέρουσα ικανότητα του προορισμού της Αθήνας. Επιπλέον, μετά το έτος 2020 η χρήση των καταλυμάτων βραχυχρόνιας μίσθωσης έχει αυξηθεί σταδιακά, ιδιαίτερα το έτος 2023, όταν το δυναμικό των καταλυμάτων έφτασε τα 20.893 δωμάτια αντιπροσωπεύοντας το 48% των κλινών της Περιφέρειας (ΙΝΣΕΤΕ, 2023).

Από τα αποτελέσματα της Μελέτης, προκύπτει ότι απαιτείται μια ισορροπημένη και βιώσιμη ανάπτυξη του τουρισμού, προς όφελος τόσο των κατοίκων όσο και των επισκεπτών.

Η ομάδα εργασίας κατέληξε στη διαμόρφωση επτά πυλώνων στρατηγικής που εστιάζουν στα ακόλουθα:

1. Ρύθμιση Τουριστικής Ανάπτυξης και Υποδομών
2. Ρύθμιση Βραχυχρόνιων Μισθώσεων (STR)

3. Οικονομικά Μέτρα και Φορολογία Τουρισμού
4. Προώθηση Βιώσιμου και Υπεύθυνου Τουρισμού
5. Δράσεις για την Προστασία της Τοπικής Κοινότητας
6. Επένδυση σε Υποδομές και Δημόσιες Υπηρεσίες
7. Διαχείριση Τουριστικών Ροών και Συμφόρησης

Οι στρατηγικές εξειδικεύονται με ένα πλαίσιο 63 δράσεων με αποτυπωμένους φορείς, συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα και ενέργειες που θα πρέπει να υλοποιηθούν.

Συγκεκριμένα, απαιτείται μια ολοκληρωμένη και πολυδιάστατη Μητροπολιτική προσέγγιση που να αναγνωρίζει τη διασυνδεδεμένη φύση των σχεδίων, στρατηγικών και λύσεων για την ανάπτυξη του τουρισμού στην Αθήνα. Χρειάζεται να δοθεί έμφαση στους αριθμούς επισκεπτών και να υιοθετηθεί μια νέα νοοτροπία, που να δίνει προτεραιότητα στη διατήρηση και βελτίωση της ποιότητας της τουριστικής εμπειρίας, στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και στη διασφάλιση της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας.

Η Αθήνα ως προορισμός αστικού τουρισμού

Ο τουρισμός πόλης ή αστικός τουρισμός είναι μία ειδική μορφή τουρισμού που γνωρίζει σημαντική ανάπτυξη τα τελευταία χρόνια κι έχει κερδίσει σημαντικό μερίδιο της παγκόσμιας τουριστικής αγοράς. Με κύριο χαρακτηριστικό γνώρισμα την περιήγηση στις πόλεις συνήθως μικρής διάρκειας (citybreak) ο αστικός τουρισμός διαφοροποιείται από το κυρίαρχο μοντέλο του μαζικού τουρισμού. Εμπειρικές έρευνες δείχνουν ότι οι κυριότεροι παράγοντες που συμβάλλουν στην επιλογή μιας πόλης ως τουριστικού προορισμού ποικίλλουν ανάλογα με τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα του επισκέπτη. Αυτοί οι παράγοντες είναι οι εξής:

- Πολιτιστική κληρονομιά
- Πολιτιστικές εγκαταστάσεις και δραστηριότητες
- Παρακολούθηση συνεδρίων
- Παρακολούθηση μεγάλων εκθέσεων
- Παρακολούθηση μεγάλης κλίμακας αθλητικών ή πολιτιστικών γεγονότων
- Ψυχαγωγία

Άλλοι παράγοντες που επηρεάζουν την προσέλκυση επισκεπτών και τον βαθμό ικανοποίησης τους επίσης είναι τα καταλύματα, η εστίαση, η αγορά, η πρόσβαση, η φιλική συμπεριφορά των κατοίκων, η ασφάλεια και η καθαριότητα της πόλης. Ανάλογα με τον παράγοντα επιλογής, ο αστικός τουρισμός μπορεί να περιλαμβάνει διάφορες μορφές θεματικού τουρισμού, όπως τον πολιτιστικό, τον εκπαιδευτικό, τον συνεδριακό κ.α.

Η Αθήνα έχει πετύχει να αποτελεί έναν ανταγωνιστικό διεθνή τουριστικό προορισμό τα τελευταία χρόνια, ενώ για την περαιτέρω ενίσχυσή της έχουν αναληφθεί σχετικές πρωτοβουλίες από κρατικούς, δημοτικούς και ιδιωτικούς φορείς. Στο πλαίσιο αυτό, ένας κεντρικός επιχειρησιακός και επικοινωνιακός σχεδιασμός έχει υλοποιηθεί από το Υπουργείο Τουρισμού, τον ΕΟΤ σε συνεργασία με την Περιφέρεια Αττικής, τον Δήμο Αθηναίων και ιδιωτικούς τουριστικούς φορείς. Σημαντική πρωτοβουλία του

Δήμου Αθηναίων είναι η δημιουργία της σύμπραξης «This is Athens and Partners» που περιλαμβάνει εκτός από τον Δήμο, την αεροπορική εταιρεία Aegean Airlines, τον Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών και τον Σύνδεσμο Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΣΕΤΕ). Η σύμπραξη αυτή έχει αναλάβει τον συντονισμό και την υλοποίηση δράσεων με στόχο την ανάπτυξη και την αναβάθμιση της Αθήνας ως τουριστικού προορισμού καθώς και την αποτελεσματική προώθηση της πόλης στις μεγάλες τουριστικές αγορές του εξωτερικού.

Η Αθήνα έχει στο παρελθόν (2018) αναδειχθεί ως ο καλύτερος προορισμός City Break στην Ευρώπη, ενώ συγκαταλέγεται ανάμεσα στις δημοφιλέστερες επιλογές των ταξιδιωτικών ιστοσελίδων. Αυτό φαίνεται και από την υψηλή ζήτηση στα ξενοδοχειακά καταλύματα, με αφίξεις 3.443.488 αφίξεις επισκεπτών το 2023 (Ελληνική Στατιστική Αρχή, 2024), και με προσφορά 34.953 κλίνες συνολικά. Η Αθήνα διαθέτει σημαντικούς πόλους έλξης που την καθιστούν έναν από τους πιο δημοφιλείς αστικούς τουριστικούς προορισμούς:

- α) πολιτιστική κληρονομιά
- β) πολιτιστικές εγκαταστάσεις και δραστηριότητες
- γ) ψυχαγωγικές εγκαταστάσεις
- δ) συνεδριακά και εκθεσιακά κέντρα
- ε) καταλύματα υψηλής ποιότητας
- στ) υπηρεσίες εστίασης
- ζ) αγορές και εμπορικά κέντρα
- η) πρόσβαση και σύνδεση με πόλεις του εξωτερικού
- θ) μεταφορές
- ι) φιλική συμπεριφορά κατοίκων
- κ) ασφάλεια

Η Αθήνα καθώς και οι ζώνες επιρροής της παρουσιάζουν σημαντικές δυνατότητες περαιτέρω ανάπτυξης των πλεονεκτημάτων με την κατάρτιση ενός συνολικού σχεδίου προβολής και περαιτέρω ενίσχυσης του βαθμού ελκυστικότητας των φυσικών και επίκτητων στοιχείων που τις προσδιορίζουν. Η επιδιωκόμενη αύξηση της τουριστικής κίνησης προϋποθέτει την αντιμετώπιση κυρίως των περιβαλλοντικών και κυκλοφοριακών μειονεκτημάτων, που προκύπτουν από την κυκλοφοριακή συμφόρηση, την ελλιπή συντήρηση δρόμων, πεζοδρομίων και κτηρίων, τη δημόσια καθαριότητα, την ηχορύπανση, την επαιτεία κ.α. Επιπλέον, απαιτείται μία στρατηγική προσέγγιση με επίκεντρο τον πολίτη και μία «έξυπνη» και βιώσιμη ανάπτυξη, προσελκύοντας κατηγορίες τουριστών με τα μέγιστα δυνατά οφέλη και την μικρότερη επιβάρυνση για την καθημερινότητα των κατοίκων και παράλληλα προωθώντας την Αθήνα ως έναν ελκυστικό, φιλικό και ποιοτικό προορισμό για τους πολίτες και τους επισκέπτες.

Στο πλαίσιο αυτό, η δημιουργία ενός Παρατηρητηρίου Αειφόρου Τουρισμού από τον Δήμο Αθηναίων και την Αναπτυξιακή Αθήνας Α.Ε. έχει στρατηγική σημασία για την σύγχρονη διαχείριση του τουρισμού, την αντιμετώπιση των προκλήσεων και την διασφάλιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων. Η ανάλυση των ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων που αφορούν στον τουρισμό στην Αθήνα θα συμβάλλουν στη μέτρηση της τουριστικής απόδοσης, των επιπτώσεων της στην κοινωνία, την

οικονομία και το περιβάλλον, καθώς και στην προληπτική διαχείριση της τουριστικής φέρουσας ικανότητας. Επιπλέον, η ανάπτυξη ενός Παρατηρητηρίου Αειφόρου Τουρισμού μπορεί να προάγει την διαφάνεια και την λογοδοσία στη διαχείριση του τουρισμού και να ενισχύσει την διεθνή εικόνα της Αθήνας ως ενός υπεύθυνου και βιώσιμου προορισμού. Ειδικότερα, η συμμετοχή της Αθήνας στα Παρατηρητήρια Βιώσιμης Τουριστικής Ανάπτυξης του δικτύου INSTO (International Network of Sustainable Tourism Observatoires), το οποίο ιδρύθηκε από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού (UNWTO), μπορεί να βοηθήσει στην παρακολούθηση των αειφόρων πρακτικών που εφαρμόζει και στην προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης, αξιοποιώντας σύγχρονες τεχνολογίες και χρησιμοποιώντας βασικούς δείκτες βιωσιμότητας.

Δράσεις προβολής, ενίσχυσης και προώθησης του τουρισμού στο Δήμο Αθηναίων

Η Αναπτυξιακή Αθήνας Α.Ε. υλοποιεί μία πληθώρα δράσεων που αφορούν στον Τουρισμό μέσω συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων και μέσω Προγραμματικών Συμβάσεων με τον Δήμο Αθηναίων για την ενίσχυση της τοπικής οικονομίας. Ενδεικτικά αναφέρονται παρακάτω:

α) BET ERASMUS+ 199.798,00€ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΘΗΝΑΣ ΑΕ.

Το BET στοχεύει στον μετασχηματισμό του τουριστικού τομέα, ενισχύοντας επαγγελματίες, φοιτητές και εκπαιδευτικούς με σύγχρονες δεξιότητες σε βιώσιμο και ψηφιακό τουρισμό. Εταίροι από 7 χώρες υποστηρίζουν MME για τη μετάβαση σε νέες μορφές τουρισμού, όπως επιστημονικός, metaverse και τουρισμός για ψηφιακούς νομάδες. Δημιουργούνται εκπαιδευτικά εργαλεία, παιχνίδι, e-learning πλατφόρμα και AI chatbot. Το έργο ενισχύει επίσης τα επαγγελματικά προφίλ στον τουρισμό και δημιουργεί Κέντρα Δεξιοτήτων με διαρκή υποστήριξη.

β) SCENE H2020-RIA 241.875,00€ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΘΗΝΑΣ ΑΕ

Το έργο SCENE (Horizon Europe) στοχεύει στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής οπτικοακουστικής βιομηχανίας μέσω καινοτόμων ψηφιακών τεχνολογιών. Αναπτύσσει μια πλατφόρμα που καλύπτει όλο τον κύκλο παραγωγής ταινίας, ενσωματώνοντας 3D μοντέλα πολιτιστικών τοποθεσιών, προσομοιώσεις ήχου/φωτισμού, blockchain για πνευματικά δικαιώματα και συστήματα συστάσεων κοινού. Η Αναπτυξιακή Αθήνας Α.Ε. έχει καίριο ρόλο: στο WP2 συμβάλλει στον προσδιορισμό αναγκών χρηστών, ενώ στο WP5 ηγείται πιλοτικού έργου για την Αθήνα, προβάλλοντας την πόλη ως ελκυστικό προορισμό γυρισμάτων. Μέσω του Athens Film Office, αναδεικνύεται η πολιτιστική κληρονομιά της Αθήνας και ενισχύεται η διεθνής κινηματογραφική της παρουσία.

γ) ΕΣΠΑ 2021 -2027 / ΟΧΕ 9,849,996.36 € ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΘΗΝΑΣ ΑΕ

Αντικείμενο της Πράξης αποτελεί η υλοποίηση παρεμβάσεων προβολής, και προώθησης του τουρισμού στο Δήμο Αθηναίων, οι οποίες στοχεύουν στην ενίσχυση της τουριστικής ταυτότητας της Αθήνας με αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς

της περιοχής παρέμβασης και της συμβολής της στην παραγωγή δράσεων σύγχρονου πολιτισμού, με απώτερο σκοπό την ανάδειξη των εν λόγω δράσεων σε τουριστικό και πολιτιστικό κεφάλαιο για την ενίσχυση της διεθνούς τουριστικής και πολιτισμικής εικόνας της Αθήνας και τη συμβολή τους στην οικονομική της ανάπτυξη. Επίσης, στη διασύνδεση της πολιτιστικής εμπειρίας με όλα τα τουριστικά προϊόντα, με όρους αειφορίας και την δημιουργία καινοτόμων τουριστικών εμπειριών.

Πρόσφατα, ο Δήμος Αθηναίων κατέκτησε δύο σημαντικές ευρωπαϊκές διακρίσεις στα φετινά 32α World Travel Awards -τα οποία αποτελούν θεσμό διεθνούς κύρους για την τουριστική βιομηχανία- κερδίζοντας τον τίτλο του κορυφαίου Ευρωπαϊκού Πολιτιστικού Προορισμού (Europe's Leading Cultural City Destination), καθώς και του καλύτερου Γραφείου Συνεδρίων και Επισκεπτών Πόλης της Ευρώπης (Europe's Leading City Tourist Board). Στην κατηγορία του κορυφαίου ευρωπαϊκού πολιτιστικού προορισμού, η Αθήνα επικράτησε ανάμεσα σε σημαντικές πόλεις όπως το Παρίσι, το Λονδίνο, η Πράγα, η Ρώμη, η Βενετία, το Ντουμπρόβνικ, το Εδιμβούργο, η Λισαβόνα, το Πόρτο και η Πάλμα (Μαγιόρκα). Αντίστοιχα, στην κατηγορία του καλύτερου Γραφείου Συνεδρίων και Επισκεπτών, η ελληνική πρωτεύουσα αναδείχθηκε πρώτη μεταξύ πόλεων όπως η Μαδρίτη, η Λισαβόνα, η Ρώμη, το Λονδίνο, το Βερολίνο και το Μπατούμι. Οι νέες αυτές διακρίσεις επιβεβαιώνουν τη στρατηγική του Δήμου Αθηναίων για την ανάδειξη της πόλης ως ανταγωνιστικού και βιώσιμου πολιτιστικού προορισμού. Μέσω της Αναπτυξιακής Αθήνας υλοποιούνται δράσεις που ενισχύουν την πολιτιστική ταυτότητα της πόλης, όπως το ετήσιο «Φεστιβάλ του Δήμου Αθηναίων», αλλά και πρωτοβουλίες για τη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη, όπως η δράση «Αθηνάς Χωρίς αυτοκίνητο», στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ημέρας Χωρίς Αυτοκίνητο.

Ταυτόχρονα, το Γραφείο Συνεδρίων και Επισκεπτών του Δήμου Αθηναίων (This is Athens – CVB) προωθεί την ελληνική πρωτεύουσα ως ιδανικό προορισμό για συνέδρια, συναντήσεις και εκδηλώσεις καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου, μέσα από μεγάλες διοργανώσεις, όπως το This is Athens – Agora (το μεγαλύτερο B2B event της πόλης όπου κάθε άνοιξη συναντώνται επαγγελματίες του τουρισμού από όλο τον κόσμο).

Τα δύο βραβεία έρχονται να προστεθούν στη σειρά σημαντικών διακρίσεων που έχει κατακτήσει η Αθήνα τα τελευταία χρόνια στην ίδια διοργάνωση. Υπενθυμίζεται ότι το 2024 η πόλη είχε αναδειχθεί Κορυφαίος Παγκόσμιος Πολιτιστικός Προορισμός, καθώς και Κορυφαίος Ευρωπαϊκός City Break Προορισμός.

Δίκτυο Πληροφόρησης Επισκεπτών -InfoPoint

Η Αναπτυξιακή Αθήνας Α.Ε. του Δήμου Αθηναίων εγκατέστησε και έθεσε σε λειτουργία το info-point στην πλατεία Συντάγματος που αποτελεί ένα δίκτυο πληροφόρησης των επισκεπτών της Αθήνας. Σκοπό έχει την πληροφόρηση και την ενημέρωσή τους. Διανέμεται ενημερωτικό υλικό για την Αθήνα, τις τουριστικές υπηρεσίες, τα αξιοθέατα και τις εκδηλώσεις στην πόλη, καθώς και κάθε άλλη πληροφορία που μπορεί να διευκολύνει τους επισκέπτες να γνωρίσουν καλύτερα την πόλη.

Συνεδριακός Τουρισμός: Η Αθήνα ως Διεθνής Παίκτης

Το 2024, η Αθήνα ενίσχυσε τη θέση της στον συνεδριακό τουρισμό, κατακτώντας την 11^η θέση στην Ευρώπη και την 15^η παγκοσμίως σύμφωνα με την ICCA. Τα συνέδρια που πραγματοποιήθηκαν στην πόλη απέφεραν έσοδα άνω των 113,6 εκατομμυρίων ευρώ, με περισσότερους από 35.000 συνέδρους να επιλέγουν την Αθήνα ως προορισμό.

Η στρατηγική ανάπτυξης του MICE τουρισμού στηρίχθηκε στην προσέλκυση μικρότερων συνεδρίων (50-249 ατόμων) και στην καλύτερη αξιοποίηση των πανεπιστημιακών και πολιτιστικών χώρων της Αθήνας.

Επιπλέον, το Γραφείο Επισκεπτών και Συνεδρίων του Δήμου Αθηναίων (Athens Convention and Visitors Bureau) έχει βραβευθεί ως το κορυφαίο Ευρωπαϊκό Γραφείο Τουρισμού Πόλης 2018 (Europe's Leading Tourist Board 2018). Η επιτυχημένη πορεία του μέχρι σήμερα έχει θέσει στέρεες βάσεις ώστε να επιτευχθεί ο στρατηγικός στόχος για την ανάπτυξη της Αθήνας ως αυτόνομου προορισμού.

Το Γραφείο Επισκεπτών και Συνεδρίων του Δήμου Αθηναίων (Athens Convention and Visitors Bureau) ανήκει στην Αναπτυξιακή Αθήνας Α.Ε. του Δήμου Αθηναίων και ξεκίνησε να λειτουργεί τον Απρίλιο 2008. Σκοπό έχει να αναδείξει την Αθήνα ως προορισμό αναψυχής, τουρισμού πόλεων (citybreak), συνεδρίων και εταιρικών συναντήσεων, επενδύοντας σε εξωστρεφείς δράσεις που ενισχύουν τις υπάρχουσες τουριστικές υποδομές, προβάλλουν μια ενιαία και ανταγωνιστική ταυτότητα για την πόλη και προωθούν τον προορισμό της Αθήνας στη διεθνή αγορά. Μέχρι σήμερα, έχει διεκδικήσει και υποστηρίξει τη φιλοξενία σημαντικών διεθνών συνεδρίων κι έχει συμμετάσχει σε σημαντικές διεθνείς εκθέσεις.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσιεύθηκαν από τον Διεθνή Σύνδεσμο Συνεδρίων (ICCA), μέλος του οποίου είναι το Γραφείο Επισκεπτών και Συνεδρίων του Δήμου Αθηναίων (Athens Convention and Visitors Bureau), για το έτος 2019, η Αθήνα διακρίθηκε στη διεθνή κατάταξη του συνεδριακού τουρισμού ανεβαίνοντας στη 17^η θέση της παγκόσμιας κατάταξης από την 24^η το 2018 και στη 12^η θέση στην Ευρώπη από την 16^η θέση το 2018. Ενδεικτικά, το 2019 διοργανώθηκαν συνολικά 107 διεθνή συνέδρια έναντι 90 διεθνών συνεδρίων που διοργανώθηκαν το 2018. Σχετικά με τον συνεδριακό τουρισμό της πρωτεύουσας, η Αθήνα προτιμάται ως προορισμός για διεθνή συνέδρια που αφορούν τον ιατρικό τομέα (23,4%), τον τεχνολογικό τομέα (13,4%), τον επιστημονικό τομέα (9,2%) και τον βιομηχανικό τομέα (8,5%). Μέσα σε 10 χρόνια (2010-2019), ο αριθμός των συμμετεχόντων στα διεθνή συνέδρια που φιλοξένησε η Αθήνα διπλασιάστηκε από 22.545 το 2010 στους 43.520 το 2019.

Μνημόνιο συνεργασίας του Δήμου Αθηναίων και του ΕΟΤ

Με στόχο την τουριστική προβολή της Μητροπολιτικής και ευρύτερης περιοχής της Αθήνας και την ανάδειξή της σε διεθνή ανταγωνιστικό προορισμό, στο πλαίσιο μνημονίου συνεργασίας, ο Δήμος Αθηναίων μέσω της Αναπτυξιακής Αθήνας Α.Ε. και ο Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού (ΕΟΤ) συνεργάζονται σε μία πληθώρα στρατηγικών δράσεων για την ανάδειξη της Αθήνας:

- 1) Σε ιδανικό προορισμό ταξιδιών μικρής διάρκειας καθ' όλη τη διάρκεια του έτους (city-breakdestination)
- 2) Σε πρότυπο προορισμό συνεδρίων και μεγάλων διοργανώσεων
- 3) Σε προορισμό για διαμονή διαρκείας των σύγχρονων ψηφιακών νομάδων (digitalnomads)
- 4) Σε προορισμό νεανικού τουρισμού, τουρισμού τρίτης ηλικίας, γαστρονομικού τουρισμού κ.α.

Οι δύο φορείς έχουν αναλάβει κοινή πρωτοβουλία για την ανάπτυξη ενιαίου destination brand, με τη δημιουργία πρωτότυπου προωθητικού υλικού για ειδικούς τομείς τουρισμού μεγιστοποιώντας την προβολή της πρωτεύουσας. Για παράδειγμα, ο ΕΟΤ σχεδίασε προωθητικό βίντεο για την Αθήνα, το οποίο αποτελεί προϊόν συνεργασίας ανάμεσα στον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού και το Travel Channel. Στόχος του βίντεο είναι η ανάδειξη της Αθήνας ως σύγχρονης πόλης, της οποίας η καθημερινότητα είναι σύμφυτη με τη σύγχρονη καλλιτεχνική δημιουργία και έκφραση. Στο πλαίσιο των κοινών δράσεων πραγματοποιήθηκε καταγραφή των υποδομών της πόλης που εξυπηρετούν τον συνεδριακό τουρισμό καθώς και επικοινωνιακή προώθηση της πρωτοβουλίας του «προγράμματος Πρεσβευτών» της Αναπτυξιακής Αθήνας Α.Ε., με σκοπό την προσέλκυση νέων συνεδρίων. Στο πλαίσιο της συνεργασίας, έχουν σχεδιαστεί κοινές δράσεις προβολής, ενώ ο Δήμος Αθηναίων έχει σημαντική παρουσία στις Διεθνείς Εκθέσεις Τουρισμού, στις οποίες παραδοσιακά συμμετέχει ο Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού.

Η τουριστική στρατηγική του Δήμου Αθηναίων

Το 2024, η τουριστική στρατηγική της Αθήνας επικεντρώθηκε σε ποιοτική ανάπτυξη, βιώσιμη διαχείριση των επισκεπτών και ενίσχυση της τοπικής οικονομίας, με βάση τους στόχους που είχαν τεθεί από τον Δήμο Αθηναίων και την Αναπτυξιακή Αθήνας Α.Ε.. Μέσα από στοχευμένες δράσεις, συνεργασίες και νέα εργαλεία διαχείρισης, η πόλη ανέπτυξε μια πολυδιάστατη στρατηγική που αντιμετώπισε προκλήσεις, όπως η τουριστική συμφόρηση, η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, η ανάγκη ρύθμισης των βραχυχρόνιων μισθώσεων και η μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος του τουρισμού.

Παρακάτω αναλύονται οι στρατηγικοί στόχοι που τέθηκαν και τα αντίστοιχα μέτρα που εφαρμόστηκαν για την επίτευξή τους.

1. Αντιμετώπιση του Υπερ-Τουρισμού και Διαχείριση των Ροών Επισκεπτών

Στόχος:

Η αντιμετώπιση του φαινομένου υπερ-τουρισμού που παρατηρείται σε σημεία της πόλης κατά τις περιόδους αιχμής, μέσω της διεύρυνσης της τουριστικής περιόδου, του εμπλουτισμού του διαθέσιμου προϊόντος και της βελτιστοποίησης της διαχείρισης των ροών επισκεπτών.

Μέτρα που Υλοποιήθηκαν:

- Διεύρυνση της τουριστικής περιόδου: Η στρατηγική της Αθήνας εστίασε στην προώθηση τουριστικών προϊόντων που ενισχύουν τη ζήτηση εκτός της υψηλής περιόδου (Μάιος-Οκτώβριος). Ο συνεδριακός τουρισμός, ο πολιτιστικός τουρισμός και οι εναλλακτικές δραστηριότητες (π.χ. γαστρονομικές και βιωματικές εμπειρίες) χρησιμοποιήθηκαν ως εργαλεία για την επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου.
- Δημιουργία και προώθηση νέων πολιτιστικών διαδρομών: Η πρωτοβουλία *Athens, The City is the Museum* επεκτάθηκε με τη δημιουργία θεματικών περιπάτων σε λιγότερο επισκέψιμες γειτονιές, όπως η Κυψέλη και τα Εξάρχεια, συμβάλλοντας στη διασπορά των επισκεπτών εκτός του ιστορικού κέντρου.
- Διαχείριση της τουριστικής πίεσης στις κεντρικές περιοχές: Μέσω της Μελέτης Φέρουσας Ικανότητας και του Παρατηρητηρίου Τουρισμού, καταγράφηκαν οι περιοχές υψηλής τουριστικής συγκέντρωσης, ώστε να προταθούν λύσεις αποσυμφόρησης, όπως η προώθηση εναλλακτικών διαδρομών και αξιοθέατων.

2. Διαχείριση της Πολιτιστικής Κληρονομιάς & Ελεγχόμενη Πρόσβαση στα Μνημεία**Στόχος:**

Η σωστή διαχείριση των χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς, με σκοπό τη μείωση της συμφόρησης, την προστασία των αρχαιολογικών χώρων και τη δημιουργία ενός βιώσιμου συστήματος παρακολούθησης επισκεπτών.

Μέτρα που Υλοποιήθηκαν:

- Παρακολούθηση επισκεψιμότητας σε σημεία πολιτιστικής κληρονομιάς: Σημαντικά μνημεία, όπως η Ακρόπολη και ο αρχαιολογικός χώρος του Ολυμπίου, δοκίμασαν συστήματα προ-κράτησης και ελεγχόμενης εισόδου σε ώρες αιχμής.
- Συνεργασία με το Υπουργείο Πολιτισμού και την Εφορεία Αρχαιοτήτων: Προτάθηκαν βελτιώσεις στη ροή των επισκεπτών, μέσω του ψηφιακού προγραμματισμού επισκέψεων και της εισαγωγής νέων εμπειριών, όπως νυχτερινές περιηγήσεις και ειδικές ξεναγήσεις.

3. Ρύθμιση των Βραχυχρόνιων Μισθώσεων & Αντιμετώπιση του Gentrification**Στόχος:**

Η παρακολούθηση των επιπτώσεων της βραχυχρόνιας μίσθωσης στην αγορά κατοικίας και η εφαρμογή στρατηγικών για την ισορροπία μεταξύ τουριστικής ανάπτυξης και διατήρησης της κοινωνικής συνοχής στις γειτονιές της Αθήνας.

Μέτρα που Υλοποιήθηκαν:

- Συλλογή αξιόπιστων δεδομένων: Η Αθήνα, ως μέλος του *Eurocities* και του *EU Cities Alliance on Short-Term Rentals*, συνέβαλε στη διαμόρφωση κοινών πολιτικών ρύθμισης των βραχυχρόνιων μισθώσεων.
- Στοχευμένες δράσεις στις γειτονιές: Ανάπτυξη προγραμμάτων για την υποστήριξη της τοπικής κατοικίας, όπως οικονομικά κίνητρα για μακροχρόνιες μισθώσεις και περιορισμοί στον αριθμό των ακινήτων που διατίθενται μέσω πλατφορμών τύπου Airbnb.

4. Περιβαλλοντική Βιωσιμότητα και Εφαρμογή του Glasgow Declaration**Στόχος:**

Η Αθήνα, ως υπογράφουσα το *Glasgow Declaration*, εφαρμόζει δράσεις για τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος του τουρισμού.

Μέτρα που Υλοποιήθηκαν:

- Εφαρμογή πρωτοβουλιών για τη μείωση των απορριμμάτων στα ξενοδοχεία και σε τουριστικά hotspots.
- Επέκταση των πράσινων τουριστικών διαδρομών και βιώσιμων μορφών μετακίνησης.
- Καταμέτρηση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος και συμπλήρωση της αναφοράς του Glasgow Declaration.

5. Ενίσχυση της Τοπικής Οικονομίας και Πολιτιστικής Ταυτότητας**Στόχος:**

Η προώθηση της τοπικής παραγωγής, της χειροτεχνίας και της γαστρονομίας, ώστε να ενισχυθεί η σύνδεση του τουρισμού με την τοπική κοινωνία.

Μέτρα που Υλοποιήθηκαν:

- Ανάδειξη μικρών επιχειρήσεων και αγορών, όπως η Κυψέλη, το Μεταξουργείο και τα Σεπόλια, μέσα από τουριστικές διαδρομές.
- Δράσεις για την ανάδειξη της αστικής οικοτεχνίας, μέσω φεστιβάλ.

6. Ψηφιακή Αναβάθμιση και Διαχείριση Εμπειρίας Επισκεπτών**Στόχος:**

Η ανάπτυξη καινοτόμων ψηφιακών εργαλείων για την εξυπηρέτηση των επισκεπτών.

Μέτρα που Υλοποιήθηκαν:

- Αναβάθμιση του Thisisathens.org
- Νέες ψηφιακές πλατφόρμες για τουριστική πληροφόρηση σε touch screens.

Με βάση αυτές τις στρατηγικές παρεμβάσεις, η Αθήνα υλοποίησε ένα ισορροπημένο μοντέλο τουριστικής ανάπτυξης, το οποίο έθεσε τις βάσεις για μια βιώσιμη και ανθεκτική τουριστική πολιτική.

This is Athens

Το 2024 αποτέλεσε μια κομβική χρονιά για την τουριστική ανάπτυξη της Αθήνας, με το *This is Athens* να ενισχύει τη θέση της πόλης ως έναν σύγχρονο, βιώσιμο και ανταγωνιστικό προορισμό. Η στρατηγική του οργανισμού, σε συνεργασία με τον Δήμο Αθηναίων και την Αναπτυξιακή Αθήνας Α.Ε., εστίασε στη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη, την ενίσχυση των θεματικών μορφών τουρισμού και την αποτελεσματική προώθηση της πόλης στις διεθνείς αγορές.

Από την αναβάθμιση του ψηφιακού αποτυπώματος του *This is Athens* και την ενίσχυση των διεθνών συνεργασιών έως την προσέλκυση συνεδριακού τουρισμού και τη μελέτη της φέρουσας ικανότητας της πόλης, το 2024 χαρακτηρίστηκε από σημαντικά βήματα προς μια πιο ανθεκτική και πολυσυμπεριληπτική τουριστική πολιτική. Μέσα από στοχευμένες δράσεις προβολής, καινοτόμες πρωτοβουλίες και τη δυναμική παρουσία του οργανισμού σε διεθνή fora, η Αθήνα αναδείχθηκε όχι μόνο ως city-break προορισμός, αλλά και ως ένα ζωντανό εργαστήριο πολιτιστικής, γαστρονομικής και βιωματικής εμπειρίας.

Μία από τις σημαντικότερες εξελίξεις του 2024 ήταν η έναρξη των διαδικασιών για τη μετατροπή της Αναπτυξιακής Αθήνας Α.Ε. σε έναν ολοκληρωμένο *Destination Management & Marketing Organization (DMMO)*. Αυτό σηματοδοτεί μια νέα εποχή στη διαχείριση και προβολή της πόλης, εναρμονίζοντας την τουριστική στρατηγική της Αθήνας με τα διεθνή πρότυπα των κορυφαίων προορισμών. Ο ρόλος του DMMO είναι να ενσωματώσει την τουριστική πολιτική στην ευρύτερη αναπτυξιακή στρατηγική της πόλης, εξασφαλίζοντας μια ισορροπημένη τουριστική ανάπτυξη που ωφελεί τόσο τους επισκέπτες όσο και τους κατοίκους.

Παράλληλα, το 2024 σηματοδότησε την έναρξη των διαδικασιών για τη δημιουργία ενός Παρατηρητηρίου Τουρισμού στην Αθήνα, το οποίο θα λειτουργεί υπό την Αναπτυξιακή Αθήνας Α.Ε.. Το Παρατηρητήριο θα συγκεντρώνει και θα αναλύει δεδομένα σχετικά με τον τουρισμό, τις ροές επισκεπτών και τον αντίκτυπο του τουρισμού στην πόλη, επιτρέποντας τη χάραξη τεκμηριωμένης πολιτικής και την καλύτερη διαχείριση των τουριστικών ροών.

Ενίσχυση της Διεθνούς Παρουσίας & Προβολής της Αθήνας

Το *This is Athens* ενίσχυσε τη θέση της Αθήνας σε παραδοσιακές και νέες αγορές, αξιοποιώντας μια πολυεπίπεδη στρατηγική προβολής. Μέσω συμμετοχής σε διεθνείς τουριστικές εκθέσεις (*IMEX*, *ITBBerlin*, *WTMLondon*, *ICCACongress* κ.ά.), roadshows και στρατηγικών συνεργασιών με παγκόσμιους φορείς τουρισμού, η Αθήνα κατάφερε να εδραιωθεί ως μια πόλη που προσφέρει πλούσιες εμπειρίες σε επισκέπτες και επαγγελματίες του κλάδου.

Η ενίσχυση της παρουσίας στις αγορές της Ασίας και της Βόρειας Αμερικής αποτέλεσε μια από τις σημαντικές προτεραιότητες του 2024. Μέσα από συμμετοχή σε εκθέσεις όπως η *ITBChina* και η *OTMIndia*, καθώς και μέσα από τη συνεργασία

με μεγάλους ταξιδιωτικούς ομίλους όπως η *Thomas CookIndia*, η Αθήνα έκανε ένα σημαντικό άνοιγμα στις αναδυόμενες αυτές αγορές. Παράλληλα, η πρώτη απευθείας πτήση Σαγκάη – Αθήνα και οι εκδηλώσεις που τη συνόδευσαν σηματοδότησαν ένα νέο κεφάλαιο στη σχέση της πόλης με την κινεζική τουριστική αγορά.

Ανάδειξη της Αθήνας ως Βιώσιμου Τουριστικού Προορισμού

Η βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη αποτέλεσε κεντρικό πυλώνα της στρατηγικής του *This is Athens* το 2024. Η ολοκλήρωση της *Μελέτης Φέρουσας Τουριστικής Ικανότητας της Αθήνας* ανέδειξε τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η πόλη λόγω της αυξανόμενης τουριστικής κίνησης. Παρότι η Αθήνα δεν συγκαταλέγεται στις πόλεις που πλήττονται από υπερτουρισμό, η έρευνα κατέδειξε ότι συγκεκριμένες γειτονιές, όπως το *Εμπορικό Τρίγωνο*, η *Πλάκα* και το *Ψυρρή*, δέχονται δυσανάλογες πιέσεις.

Η δημιουργία του Παρατηρητηρίου Τουρισμού αποτελεί κρίσιμο βήμα για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας της Αθήνας ως τουριστικού προορισμού. Η συλλογή και ανάλυση δεδομένων θα επιτρέψει τη στοχευμένη προώθηση εναλλακτικών διαδρομών, τη διαχείριση των τουριστικών ροών και τη διατήρηση της ισορροπίας μεταξύ κατοίκων και επισκεπτών.

Προοπτικές για το 2025

Η στρατηγική που ακολουθήθηκε το 2024 έθεσε ισχυρές βάσεις για τη μελλοντική τουριστική ανάπτυξη της Αθήνας. Το 2025, το *This is Athens* επικεντρώνεται στη διαχείριση του τουρισμού με βιώσιμο και υπεύθυνο τρόπο, στοχεύοντας στη μείωση των αρνητικών επιπτώσεων του τουρισμού στην πόλη και στη βελτίωση της εμπειρίας τόσο για τους επισκέπτες όσο και για τους κατοίκους.

Βασικός πυλώνας της στρατηγικής για το 2025 είναι η μεγάλη καμπάνια υπεύθυνου τουρισμού, η οποία εστιάζει στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των επισκεπτών σχετικά με τη βιώσιμη και πολιτισμικά ευαισθητοποιημένη συμπεριφορά κατά την παραμονή τους στην Αθήνα. Η καμπάνια αυτή προωθεί τόσο ψηφιακά όσο και μέσω φυσικών παρεμβάσεων στην πόλη, ενσωματώνοντας μηνύματα που ενθαρρύνουν τον σεβασμό προς το τοπικό περιβάλλον, τις γειτονιές και τους κατοίκους.

Παράλληλα, το *This is Athens*, είτε αυτόνομα είτε σε συνεργασία με άλλους φορείς και stakeholders, πρόκειται να υλοποιήσει μια σειρά από μικρότερες δράσεις και παρεμβάσεις, στοχεύοντας στη μείωση της τουριστικής πίεσης στις υπερκορεσμένες περιοχές και στην εξισορρόπηση των τουριστικών ροών μέσα στην πόλη. Οι παρεμβάσεις αυτές περιλαμβάνουν:

- Δράσεις διαχείρισης των τουριστικών ροών, με προώθηση εναλλακτικών διαδρομών και γειτονιών που δεν είναι ακόμα υπερκορεσμένες.
- Συνεργασίες με τοπικές επιχειρήσεις και κοινότητες, ώστε να ενισχυθεί η σύνδεση τουρισμού και τοπικής οικονομίας, προωθώντας βιώσιμες πρακτικές.
- Πιλοτικά προγράμματα για την αποσυμφόρηση δημοφιλών σημείων, μέσω έξυπνων εργαλείων πληροφόρησης επισκεπτών.

- Ενίσχυση της τουριστικής εμπειρίας με σεβασμό στην καθημερινότητα των κατοίκων, με δράσεις που διασφαλίζουν την ισορροπία ανάμεσα στον τουρισμό και τη ζωή στην πόλη.

Η πλήρης λειτουργία του Παρατηρητηρίου Τουρισμού το 2025 επιτρέπει μια πιο τεκμηριωμένη και δυναμική διαχείριση των τουριστικών ροών, με συλλογή και ανάλυση δεδομένων σε πραγματικό χρόνο. Το Παρατηρητήριο παρέχει κρίσιμες πληροφορίες που επιτρέπουν την άμεση προσαρμογή στρατηγικών και δράσεων, διασφαλίζοντας ότι η Αθήνα παραμένει ένας ανθεκτικός, φιλόξενος και βιώσιμος προορισμός.

Με αυτά τα εργαλεία, η πόλη θα συνεχίσει να χτίζει ένα μοντέλο τουριστικής ανάπτυξης που εστιάζει όχι μόνο στην αύξηση των επισκεπτών, αλλά στην ποιότητα και τη βιωσιμότητα της τουριστικής εμπειρίας, επενδύοντας σε λύσεις που σέβονται τη ζωή των κατοίκων και διατηρούν την αυθεντικότητα της Αθήνας.

Ανάπτυξη και προβολή της Αθήνας ως τουριστικού προορισμού

Το 2024 αποτέλεσε μία από τις πιο δυναμικές χρονιές για την τουριστική προβολή της Αθήνας, με το *This is Athens* να ενισχύει τη θέση της πόλης μέσω μιας πολυεπίπεδης στρατηγικής επικοινωνίας, ψηφιακής ανάπτυξης, στοχευμένων καμπανιών και ισχυρών διεθνών συνεργασιών. Οι δράσεις του επικεντρώθηκαν στην ανάδειξη της Αθήνας ως βιώσιμου, πολυδιάστατου και πολιτιστικά πλούσιου προορισμού, προσελκύοντας τουρίστες τόσο για citybreak ταξίδια όσο και για συνεδριακό τουρισμό.

Η στρατηγική ανάπτυξης και προβολής ακολούθησε μια ισορροπημένη προσέγγιση μεταξύ ψηφιακής και φυσικής παρουσίας, με έμφαση στις διεθνείς εκθέσεις, τις θεματικές καμπάνιες, τη δημιουργία νέου περιεχομένου και την αξιοποίηση δεδομένων για την καλύτερη κατανόηση των επισκεπτών και των αναγκών της πόλης.

Ψηφιακή παρουσία και marketing

Το 2024, η ιστοσελίδα *Thisisathens.org* αναβαθμίστηκε και εμπλουτίστηκε με περιεχόμενο. Η ψηφιακή παρουσία δεν είχε απλώς ως στόχο να "προωθήσει" την Αθήνα, αλλά να δημιουργήσει έναν οργανωμένο και ποιοτικό τρόπο για την τουριστική περιήγηση. Οι επισκέπτες δεν κατευθύνθηκαν τυχαία, αλλά είχαν τη δυνατότητα να ανακαλύψουν αυθεντικές εμπειρίες που ανταποκρίνονται στις ανάγκες τους.

- Ιστοσελίδα [Thisisathens.org](https://thisisathens.org)
- 2 εκατομμύρια unique users
- 2,5 εκατομμύρια συνολικές επισκέψεις
- Περισσότερα από 350 άρθρα και 7.500 φωτογραφίες
- 31 άρθρα αποκλειστικά αφιερωμένα στις γειτονιές της Αθήνας
- 20 προτεινόμενα itineraries & 18 αναλυτικά reviews για ξεναγήσεις
- 2000+ γεωτοποθετημένα σημεία ενδιαφέροντος

Παρουσία στα κοινωνικά δίκτυα

Η παρουσία στα κοινωνικά δίκτυα συνέχισε να αναπτύσσεται. Τα κοινωνικά δίκτυα αποτέλεσαν έναν εργαλείο τουριστικής διαχείρισης – όχι απλώς έναν προωθητικό μηχανισμό. Μέσω αυτών, επικοινωνήθηκαν προτάσεις για εναλλακτικές περιοχές και δραστηριότητες, ενισχύοντας τη διάχυση των επισκεπτών στην πόλη.

- **Facebook:** 89K followers, 200+ posts, 120K+ engagements, 5 εκατομμύρια impressions
- **Instagram:** 70K followers, 920 posts & stories, 200K+ engagements, 5,1 εκατομμύρια impressions
- **LinkedIn:** Συνεχής επαγγελματική παρουσία, ενίσχυση του brand στις B2B αγορές

Στοχευμένες Καμπάνιες Digital Marketing

Το 2024, πραγματοποιήθηκαν διαφημιστικές καμπάνιες σε Facebook Ads, στοχεύοντας σε κοινά από ΗΠΑ, Ηνωμένο Βασίλειο, Κεντρική Ευρώπη και επιλεκτικά την Ασία. Οι καμπάνιες αυτές ενίσχυσαν την αναγνωρισιμότητα του προορισμού, αύξησαν την επισκεψιμότητα του *Thisisathens.org* και συνέβαλαν στην ανάπτυξη των engagement metrics στα κοινωνικά δίκτυα. Η τουριστική προβολή της Αθήνας δεν στηρίχθηκε σε μαζικές διαφημιστικές καμπάνιες, αλλά σε στοχευμένες διεθνείς προβολές.

Επικαιροποίηση Δημιουργικού Υλικού

Στο πλαίσιο της στρατηγικής τουριστικής προβολής του This is Athens, το 2024 η προσπάθεια επικεντρώθηκε στη δημιουργία και στην αναβάθμιση υλικού που προάγει τις θεματικές μορφές τουρισμού της Αθήνας. Συγκεκριμένα, κατά τη διάρκεια του 2024, δημιουργήθηκε εξειδικευμένο θεματικό περιεχόμενο με στόχο την ανάδειξη της Αθήνας ως έναν πολυδιάστατο προορισμό. Το υλικό περιλάμβανε γαστρονομικές διαδρομές, πολιτιστικές εκδηλώσεις, ανθρωπογεωγραφικές προσεγγίσεις και ΛΟΑΤΚΙ περιεχόμενο, προσαρμόζοντας το Τουριστικό Προϊόν της Αθήνας στις διαφορετικές ανάγκες του κοινού. Επιπλέον, αναπτύχθηκαν σημάνσεις και εφαρμογές που διευκολύνουν την προσβασιμότητα και την καλύτερη κατανόηση των πολιτιστικών διαδρομών της πόλης.

Ενδεικτικά μπορούν να αναφερθούν:

<https://www.thisisathens.org/arts-entertainment/performing-arts/34-athens-festivals>

<https://www.thisisathens.org/nightlife/clubs/where-to-catch-drag-shows-in-athens>

<https://www.thisisathens.org/arts-entertainment/visual-arts/14-alternative-art-spaces>

<https://www.thisisathens.org/arts-entertainment/sightseeing/sculpture-culture-urban-statues>

<https://www.thisisathens.org/stay>

<https://www.thisisathens.org/whats-new/athens-celebrates-world-car-free-day-grand-street-party-athinas-street>

Ψηφιακή και Αναλογική Προβολή

Με στοχευμένες καμπάνιες σε πλατφόρμες όπως Google και Facebook επιτεύχθηκε η προσέγγιση κοινών σε αγορές-στόχους όπως ΗΠΑ, Ηνωμένο Βασίλειο, Κεντρική Ευρώπη και επιλεκτικές αγορές στην Ασία. Υπήρξε συμμετοχή σε διεθνείς εκθέσεις και οργανώθηκαν roadshows, ενισχύοντας την εικόνα της Αθήνας σε διεθνές επίπεδο. Οι δράσεις αυτές αύξησαν την αναγνωρισιμότητα του προορισμού και ενίσχυσαν την τουριστική κίνηση.

Ενδεικτικά μπορούν να αναφερθούν:

<https://www.thisisathens.org/acvb/index.php/press-releases-this-is-athens-ifes-masterclass-2024>

<https://www.thisisathens.org/acvb/press-releases-athens-shines-imex-frankfurt-2024>

<https://www.thisisathens.org/acvb/press-releases-Athens-named-Europe%27s-Leading-City-Break-Destination>

<https://www.thisisathens.org/arts-entertainment/performing-arts/34-athens-festivals>

Εξειδικευμένοι Θεματικοί Οδηγοί:

Αναδείχθηκαν εξειδικευμένοι οδηγοί για τις διάφορες θεματικές μορφές τουρισμού, όπως Wellness, και ο τουρισμός για ΑΜΕΑ. Οι οδηγοί αυτοί διανεμήθηκαν ψηφιακά, στοχεύοντας στην πληροφόρηση και την έμπνευση των επισκεπτών.

Ενδεικτικά μπορούν να αναφερθούν οι παρακάτω οδηγοί:

<https://www.thisisathens.org/itineraries/tram-ride-through-athens>

<https://www.thisisathens.org/itineraries/wellness-fitness>

<https://www.thisisathens.org/itineraries/accessible-guide-ancient-athens-uncovered-movement-impaired>

<https://www.thisisathens.org/seasonal-guide>

Δημιουργία Αναμνηστικών Προϊόντων:

Δημιουργήθηκαν αναμνηστικά προϊόντα τα οποία μοιράστηκαν σε διεθνείς εκθέσεις και ειδικές εκδηλώσεις. Τα προϊόντα αυτά συνεχίζουν μία σειρά ετών που προσφέρουμε ποιοτικά προϊόντα για τη σύνδεση επισκεπτών και στελεχών του τουρισμού με την Αθήνα, λειτουργώντας ως πρεσβευτές της εμπειρίας τους.

Ενδεικτικά μπορεί να αναφερθεί:

<https://www.thisisathens.org/shopping/tia-merchandise>

Παραγωγή Οπτικοακουστικού Υλικού

Παράχθηκαν πολυάριθμα συνοπτικά βίντεο των δράσεων καθώς και διαφημιστικά βίντεο υψηλής ποιότητας. Ταυτόχρονα πάνω από 1200 νέες φωτογραφίες της Αθήνας τραβήχτηκαν, από ειδικούς συνεργάτες. Τα υλικά αυτά χρησιμοποιήθηκαν σε καμπάνιες προβολής, ενισχύοντας την οπτική αναγνωρισιμότητα της Αθήνας και παρουσιάστηκαν σε διεθνείς και εγχώριες εκθέσεις και συνέδρια.

Ενδεικτικά αναφέρονται τα παρακάτω:

<https://youtu.be/vYBdxWtb5Y8?si=7CvxQihfDzooV9xF>

<https://youtu.be/YUWdff-t-vk?si=WfUm6bf6brrJ68ux>

<https://www.youtube.com/watch?v=iluFrITchNc>

Διεθνείς Εκθέσεις & Συνεργασίες

Συνεπής στη στρατηγική της να επεκτείνει τη γεωγραφική προβολή της, η Αθήνα έκανε νέα ανοίγματα τις Ασιατικές αγορές. Πιο συγκεκριμένα, βασισμένη σε τέσσερις πυλώνες ενδιαφέροντος -τουρισμός πολυτελείας, ταξίδια κινήτρων, κινηματογραφικές παραγωγές, προορισμός διοργάνωσης γάμων. Το γραφείο του *This is Athens* είχε δυναμική παρουσία στη διεθνή έκθεση OTM στην Μουμπάι, ενώ κινητοποίησε επαφές με μεγάλους τουριστικούς οργανισμούς της Ινδίας, π.χ. Thomas CookIndia - SOTC για περαιτέρω συνεργασίες και προβολή της πόλης. Ταυτόχρονα, συνέχισε της συνεργασία με τον Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών στο πλαίσιο των προσπάθειών για την απευθείας αεροπορική σύνδεση Αθήνας - Ινδίας.

Παράλληλα, το *This is Athens* ήταν παρόν στην πρώτη αεροπορική σύνδεση Σαγκάης - Αθήνας και στις εκδηλώσεις που συνόδευσαν τα εγκαίνια στη Σαγκάη, επεκτείνοντας το δίκτυο επαφών του με την τοπική τουριστική αγορά. Σε συνέχεια αυτής της πρώτης παρουσίας, η Αθήνα συμμετείχε για πρώτη φορά και στη διεθνή έκθεση ITBChina, ενισχύοντας περαιτέρω την προβολή της στην πολλά υποσχόμενη αγορά της Κίνας.

Σημαντική ήταν επίσης η παρουσία για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά στην έκθεση ITB Asia / MICE Show. Η έκθεση αυτή έδωσε την ευκαιρία να προβληθεί η Αθήνα, με δικό της περίπτερο, όχι μόνο στις αγορές τις Κίνας και της Ινδίας, αλλά και σε άλλες υποσχόμενες αγορές όπως της Ταϊλάνδης, της Μαλαισίας, της Σιγκαπούρης κ.λπ.

Ταυτόχρονα με τον προσανατολισμό στις ασιατικές αγορές, η Αθήνα παρέμεινε συνεπής στις παραδοσιακές, καθιερωμένες τροφοδότες τουριστικές αγορές, της Ευρώπης και της Βορείου Αμερικής, μέσω της φιλοξενίας επισκέψεων επιθεώρησης χώρων και προορισμού, της παρουσίας σε εκθέσεις και κλαδικές συναντήσεις δικτύωσης και επιμόρφωσης.

Η Αθήνα συμμετείχε δυναμικά σε διεθνείς εκθέσεις και συνέδρια, ενισχύοντας την εικόνα της ως κορυφαίου τουριστικού και συνεδριακού προορισμού.

Συμμετοχή σε διεθνείς τουριστικές εκθέσεις:

- OTM India
- ITB Berlin
- IMEX Frankfurt
- ITB China
- The Meetings Show UK
- IMEX America
- ITB / MICE Show Asia
- Philoxenia
- IBTM World

Συμμετοχή σε διεθνή τουριστικά fora και συνέδρια:

- Strategic Alliance of Convention Bureaux
- 13ο Πανελλήνιο Συνέδριο HAPCO& DES
- GSTC 2024 Conference
- CityDNA International Conference & General Assembly 2024
- ICCA Med Chapter
- IFES World Summit
- PCMA Convening EMEA
- Convene4Climate
- GDX Forum & CityDNA Autumn Conference 2024
- IGLTA Conference

Αντί να επενδύσει σε γενική διαφήμιση, η Αθήνα εστίασε στην επαφή με στρατηγικούς εταίρους και decision makers, ενισχύοντας τη θέση της ως συνεδριακού και βιώσιμου προορισμού. Η δυναμική παρουσία της Αθήνας σε αυτές τις εκθέσεις οδήγησε σε περισσότερες από 800 νέες B2B επαφές, με στόχο τη σύναψη νέων συνεργασιών και την προώθηση της πόλης στις διεθνείς αγορές.

Θεματικές Καμπάνιες και Προώθηση Πολιτιστικών Διαδρομών

-This is Athens City Festival

- 3η έκδοση του φεστιβάλ
- 34 ημέρες γεμάτες πολιτιστικά και καλλιτεχνικά δρώμενα
- 127 σημεία της πόλης ενεργοποιήθηκαν
- 350.000 επισκέπτες συμμετείχαν στις 310 εκδηλώσεις

-Παγκόσμια Ημέρα Χωρίς Αυτοκίνητο

Το *This is Athens* διοργάνωσε ειδικές δράσεις στην οδό Αθηνάς, όπου οι Αθηναίοι και οι επισκέπτες απόλαυσαν την πόλη χωρίς αυτοκίνητα, με μουσικές δράσεις, open-aircinema, και δημιουργικά εργαστήρια.

-Athens, The City is the Museum

- Ηχητικοί περίπατοι
- Πολιτιστικές διαδρομές
- Ψηφιακή προβολή της σύγχρονης πολιτιστικής ταυτότητας της Αθήνας
- Νέα διαδρομή 2024: *KypseliWalk* με αφετηρία το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο

-Ανάδειξη Θεματικών Οδηγών

Η ομάδα του *This is Athens* δημιούργησε ειδικούς τουριστικούς οδηγούς online για wellness, προσβασιμότητα, γαστρονομία και εναλλακτικές εμπειρίες.

-Στρατηγική Βιώσιμης Τουριστικής Ανάπτυξης

Μελέτη Φέρουσας Τουριστικής Ικανότητας

- 14 γειτονιές υπό υψηλή τουριστική πίεση
- 27 γειτονιές με υψηλά ενοίκια και τουριστική συμφόρηση
- Δημιουργία Παρατηρητηρίου Τουρισμού

-Συνεργασία με τον Global Sustainable Tourism Council (GSTC)

- Προώθηση βιώσιμου τουριστικού μοντέλου
- Εκπαίδευση τοπικών επιχειρήσεων για την ενσωμάτωση πρακτικών βιωσιμότητας

-Athens Tourism Observatory

Το *This is Athens* ανέλαβε ενεργό ρόλο στη δημιουργία ενός συστήματος καταγραφής δεδομένων για την τουριστική ανάπτυξη, βοηθώντας στη βιώσιμη διαχείριση των τουριστικών ροών.

Συμπερασματικά, το *This is Athens* το 2024 δεν εστίασε σε διαφημιστικές καμπάνιες, αλλά σε στοχευμένη διαχείριση του τουρισμού και ποιοτική προβολή του προορισμού. Μέσω ψηφιακής στρατηγικής, διεθνών συνεργασιών και πολιτιστικών δράσεων, η Αθήνα αναδείχθηκε ως βιώσιμος και υπεύθυνος τουριστικός προορισμός. Η προβολή της πόλης δεν είχε ως στόχο την αλόγιστη αύξηση επισκεπτών, αλλά τη δημιουργία ενός προορισμού που λειτουργεί αρμονικά τόσο για τους τουρίστες όσο και για τους κατοίκους.

Διοργάνωση, Φιλοξενία και Υποστήριξη Εκδηλώσεων (B2B & B2C) στην Αθήνα

Η Αθήνα, ως ένας από τους πλέον αναπτυσσόμενους συνεδριακούς και πολιτιστικούς προορισμούς της Ευρώπης, ενίσχυσε τη διοργάνωση, φιλοξενία και υποστήριξη εκδηλώσεων τόσο στον τομέα του επαγγελματικού (B2B) όσο και του καταναλωτικού (B2C) τουρισμού. Το 2024, η στρατηγική της πόλης επικεντρώθηκε στη διεθνή ανάδειξη της Αθήνας ως hub για συνέδρια, εμπορικές εκθέσεις και επαγγελματικές διοργανώσεις, καθώς και στη φιλοξενία σημαντικών πολιτιστικών, αθλητικών και τουριστικών εκδηλώσεων που ενίσχυσαν τη δυναμική του προορισμού.

Η ανάπτυξη αυτής της στρατηγικής βασίστηκε σε τρεις κύριους άξονες:

- Στήριξη και προώθηση του MICE τουρισμού (Meetings, Incentives, Conferences, Exhibitions)
- Οργάνωση και ενίσχυση B2B εκδηλώσεων για την προβολή της Αθήνας σε επαγγελματίες του κλάδου
- Φιλοξενία και υποστήριξη μεγάλων B2C εκδηλώσεων με θετικό αντίκτυπο στην τοπική οικονομία και τον τουρισμό

Ανάπτυξη του MICE τουρισμού και Υποστήριξη B2B Εκδηλώσεων

Διεθνής Προβολή της Αθήνας ως Συνεδριακού Προορισμού

Το *Athens Convention & Visitors Bureau (ACVB)*, μέσω της Αναπτυξιακής Αθήνας Α.Ε., συνέχισε τη στρατηγική του για την ανάπτυξη του MICE τουρισμού, ενισχύοντας την εικόνα της πόλης ως ενός προορισμού υψηλών προδιαγραφών για διεθνή συνέδρια και επαγγελματικές διοργανώσεις. Συγκεκριμένα, το 2024:

- Η Αθήνα κατέλαβε την 11η θέση στην Ευρώπη και την 15η παγκοσμίως στις πόλεις με τη μεγαλύτερη συνεδριακή δραστηριότητα, σύμφωνα με την ICCA (International Congress and Convention Association).
- Περισσότερα από 35.000 άτομα συμμετείχαν σε διεθνή συνέδρια που φιλοξενήθηκαν στην Αθήνα, αποφέροντας συνολικά έσοδα ύψους 113,6 εκατομμυρίων ευρώ.
- Η μέση διάρκεια παραμονής των συνέδρων ανήλθε στις 3,72 νύχτες, ενώ η μέση δαπάνη ανά συμμετέχοντα έφτασε τα 3.225 ευρώ.

Η ενίσχυση του συνεδριακού τουρισμού αποτελεί έναν από τους βασικούς πυλώνες της στρατηγικής ανάπτυξης της Αθήνας, καθώς συμβάλλει στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, στη διάχυση των τουριστικών ροών και στην ενίσχυση του προορισμού ως πόλου έλξης για υψηλού επιπέδου επισκέπτες.

Υποστήριξη Διεθνών Εκθέσεων και Roadshows

Η Αθήνα συμμετείχε σε περισσότερες από 30 διεθνείς εκθέσεις και roadshows, ενισχύοντας τη θέση της στις βασικές αγορές-στόχους (Ευρώπη, ΗΠΑ, Κίνα, Ινδία, Μέση Ανατολή). Σημαντικές εκδηλώσεις περιλάμβαναν:

- IMEXFrankfurt&IMEXAmerica (συνεδριακός τουρισμός)
- ITBBerlin&ITBChina (γενικός τουρισμός)
- IBTM World & The Meetings Show UK (B2B networking)
- OTMIndia (άνοιγμα στις αγορές της Νότιας Ασίας)
- GDXXForum& GSTC 2024 Conference (βιώσιμος τουρισμός)

Μέσω αυτών των εκθέσεων και παρουσιάσεων, πραγματοποιήθηκαν περισσότερες από 800 νέες B2B επαφές, ενώ η πόλη παρουσίασε ένα ολοκληρωμένο brand positioning ως βιώσιμος, προσβάσιμος και καινοτόμος συνεδριακός προορισμός.

Travel Trade Athens 2024

Το *Travel Trade Athens* δεν έλαβε χώρο το 2024, αλλά φροντίσαμε να ανανεωθεί και να εμπλουτιστεί για το 2025, επενδύοντας στην ποιοτική και όχι μαζική ανάπτυξη του τουρισμού.

Υποστήριξη B2C Εκδηλώσεων και Διεθνών Πολιτιστικών Γεγονότων

Η Αθήνα φιλοξένησε σημαντικές πολιτιστικές και τουριστικές εκδηλώσεις που ενίσχυσαν το προφίλ της ως προορισμού με έντονη πολιτιστική και αθλητική ταυτότητα.

This is Athens City Festival

Το 2024, το *This is Athens City Festival* διοργανώθηκε για τρίτη συνεχή χρονιά προσελκύοντας:

- 350.000 συμμετέχοντες σε περισσότερες από 310 εκδηλώσεις
- 127 τοποθεσίες σε όλη την πόλη
- Εμπλουτισμένο πρόγραμμα με μουσικές, γαστρονομικές και θεματικές διαδρομές

Η επιτυχία του φεστιβάλ επιβεβαίωσε τον ρόλο του ως εργαλείο διάχυσης των επισκεπτών σε όλη την Αθήνα και ανάδειξης λιγότερο προβλεβημένων περιοχών.

Παγκόσμια Ημέρα Χωρίς Αυτοκίνητο

Ο Δήμος Αθηναίων και το *This is Athens* διοργάνωσαν εκδηλώσεις στο κέντρο της πόλης, μετατρέποντας για 24 ώρες την οδό Αθηνάς σε χώρο βιώσιμης κινητικότητας και πολιτιστικών δράσεων. Η πρωτοβουλία αυτή υποστήριξε τη στρατηγική μείωσης

του περιβαλλοντικού αποτυπώματος του τουρισμού και ενίσχυσης της βιώσιμης κινητικότητας στην πόλη.

Φιλοξενία Διεθνών Πολιτιστικών και Αθλητικών Εκδηλώσεων

Η Αθήνα το 2024 υποστήριξε τη φιλοξενία μεγάλων διεθνών διοργανώσεων, όπως:

- Athens Photo Festival
- Athens Jazz Festival
- Athens Marathon - The Authentic
- Διεθνείς αθλητικές διοργανώσεις, όπως το Final Four Basketball Champions League

Αυτές οι εκδηλώσεις ενίσχυσαν την αναγνωρισιμότητα της πόλης και συνέβαλαν στην αύξηση των επισκεπτών σε μη τουριστικές περιόδους.

Συμπερασματικά, το 2024, η στρατηγική διοργάνωσης και υποστήριξης εκδηλώσεων της Αθήνας επικεντρώθηκε στη διαχείριση του τουριστικού ρεύματος, την ενίσχυση του συνεδριακού τουρισμού και τη δημιουργία βιώσιμων πολιτιστικών και αθλητικών δράσεων. Οι B2B δράσεις ανέδειξαν την πόλη ως κορυφαίο συνεδριακό προορισμό, ενώ οι B2C εκδηλώσεις αύξησαν την προστιθέμενη αξία του προορισμού, ενισχύοντας την εμπειρία τόσο για τους επισκέπτες όσο και για τους κατοίκους της πόλης.

Αναβάθμιση και Παραγωγή Ειδικού Θεματικού Πληροφοριακού Υλικού για Επισκέπτες και Επαγγελματίες του Τουρισμού

Το 2024, το *This is Athens* και η Αναπτυξιακή Αθήνας Α.Ε. επικεντρώθηκαν στη δημιουργία, αναβάθμιση και διάχυση εξειδικευμένου πληροφοριακού υλικού, τόσο για τους επισκέπτες της πόλης όσο και για τους επαγγελματίες του τουρισμού. Η στρατηγική αυτή είχε ως στόχο να:

- παρέχει αξιόπιστη και εύχρηστη πληροφόρηση στους επισκέπτες της Αθήνας.
- ενισχύσει τη γνώση των τουριστικών επαγγελματιών για το διαθέσιμο προϊόν της πόλης.
- υποστηρίξει τη διαχείριση της τουριστικής ροής μέσα από στοχευμένη καθοδήγηση και θεματικές προτάσεις.
- διευκολύνει τη βιώσιμη και ποιοτική ανάπτυξη του προορισμού, προωθώντας εναλλακτικές εμπειρίες και λιγότερο γνωστές περιοχές.

Για την επίτευξη αυτών των στόχων, υλοποιήθηκε ένα ολοκληρωμένο πλάνο παραγωγής και διανομής ειδικού θεματικού περιεχομένου, προσαρμοσμένου τόσο στις ανάγκες των ταξιδιωτών όσο και στις απαιτήσεις των επαγγελματιών του κλάδου.

Ψηφιακή Αναβάθμιση & Νέο Περιεχόμενο στο Thisisathens.org

Η επίσημη τουριστική ιστοσελίδα της πόλης, *Thisisathens.org*, συνέχισε να αποτελεί το κύριο εργαλείο πληροφόρησης για τους επισκέπτες. Το 2024:

- αναβαθμίστηκε το περιεχόμενο της πλατφόρμας, με την προσθήκη νέων θεματικών άρθρων και πληροφοριακών οδηγιών.
- δημιουργήθηκαν 31 αναλυτικές παρουσιάσεις γειτονιών, παρέχοντας πληροφορίες για τη διαμονή, τις τοπικές αγορές, τις πολιτιστικές διαδρομές και τις επιλογές φαγητού.
- εμπλουτίστηκε η ενότητα “Things to Do”, προσφέροντας 20 νέες θεματικές διαδρομές που συνδέουν ιστορικά, αρχιτεκτονικά, γαστρονομικά και καλλιτεχνικά σημεία ενδιαφέροντος.
- προστέθηκαν 18 αναλυτικά reviews ξεναγήσεων, δίνοντας στους επισκέπτες τη δυνατότητα να επιλέξουν ποιοτικές εμπειρίες που ταιριάζουν στις προτιμήσεις τους.

Η παραγωγή αυτού του περιεχομένου δεν ήταν απλώς μια διαδικασία εμπλουτισμού της πληροφορίας. Ανταποκρίθηκε στην ανάγκη για τουριστική αποκέντρωση, προσφέροντας στους επισκέπτες εναλλακτικές προτάσεις πέρα από το ιστορικό κέντρο και τα γνωστά μνημεία.

Παραγωγή Θεματικών Οδηγών για Επισκέπτες

Το 2024, η Αθήνα προώθησε ένα ευρύ φάσμα θεματικών τουριστικών προϊόντων, τα οποία αποτυπώθηκαν σε εξειδικευμένους οδηγούς που παρείχαν:

- Γαστρονομικές διαδρομές: Παρουσίαση της αθηναϊκής γαστρονομίας μέσα από αγορές, ταβέρνες, *finedining* επιλογές και τοπικές γειτονιές γνωστές για το φαγητό τους.
- Πολιτιστικές διαδρομές: Σύνδεση μουσείων, αρχαιολογικών χώρων και σύγχρονων πολιτιστικών χώρων, ώστε να προσφέρονται συνδυαστικές εμπειρίες στους επισκέπτες.
- Οδηγοί προσβασιμότητας: Δημιουργία και επικαιροποίηση οδηγιών για άτομα με αναπηρία, με χαρτογράφηση διαδρομών και σημείων ενδιαφέροντος που διαθέτουν κατάλληλες υποδομές.
- Καθοδήγηση για βιώσιμες επιλογές: Προτάσεις εμπειρίες χαμηλού περιβαλλοντικού αποτυπώματος.

Το πληροφοριακό υλικό αυτών των οδηγιών διατέθηκε σε ψηφιακή μορφή μειώνοντας και το περιβαλλοντικό αποτύπωμα.

Δημιουργία Ψηφιακών Χαρτών και Διαδραστικών Εφαρμογών

Η Αθήνα επένδυσε στην ανάπτυξη νέων διαδραστικών εργαλείων, βελτιώνοντας την εμπειρία των επισκεπτών μέσα από ψηφιακή πληροφόρηση. Το *This is Athens* έχει εγκαταστήσει διαδραστική οθόνη αφής στο Info Points Συντάγματος, προσφέροντας

στους επισκέπτες εύκολη πρόσβαση σε πληροφορίες για την πόλη. Μέσω αυτών των οθονών, οι χρήστες μπορούν να εξερευνήσουν θεματικές ενότητες, όπως αξιοθέατα, πολιτιστικές εκδηλώσεις, γαστρονομικές προτάσεις και χάρτες πόλης. Αυτή η τεχνολογία ενισχύει την εμπειρία των επισκεπτών, παρέχοντας άμεση και εύχρηστη πληροφόρηση.

Συνεργασίες για Περαιτέρω Προβολή και Ανάδειξη του Προορισμού

Η Αθήνα, μέσω του *This is Athens* και της Αναπτυξιακής Αθήνας Α.Ε., συνέχισε να ενισχύει τη στρατηγική της παρουσία στις διεθνείς αγορές μέσα από στοχευμένες συνεργασίες με θεσμικούς φορείς, επαγγελματίες του τουρισμού και μέσα επικοινωνίας, με σκοπό την ανάδειξη της πόλης ως βιώσιμου, πολιτιστικού και συνεδριακού προορισμού.

Το 2024, η προσέγγιση δεν βασίστηκε σε μαζικές καμπάνιες, αλλά σε ποιοτικές συνεργασίες με φορείς και οργανισμούς που έχουν άμεσο αντίκτυπο στην τουριστική εμπειρία και στη διεθνή προβολή του προορισμού. Η στρατηγική επικεντρώθηκε στην ανάπτυξη δικτύων, στην ενίσχυση της σχέσης με διεθνείς θεσμούς και στην εστιασμένη επικοινωνία μέσω μέσων ενημέρωσης και travel trade platforms.

Συνεργασίες με Διεθνείς Φορείς και Οργανισμούς

Η Αθήνα ενίσχυσε τη διεθνή της αναγνώριση μέσα από συνεργασίες με θεσμικούς φορείς του τουρισμού και παγκόσμια δίκτυα.

- Ενεργή συμμετοχή στο Global Destination Sustainability Movement (GDS-Movement): Η Αθήνα ενσωμάτωσε πρακτικές βιώσιμης διαχείρισης, ενώ παράλληλα βελτίωσε τη θέση της στον δείκτη GDS-Index.
- Συνεργασία με το European Cities Marketing (ECM) & το CityDNA: Μέσω της συμμετοχής στις κοινότητες *Meetings Industry*, *Sustainability* και *City Cards*, η Αθήνα ενίσχυσε την παρουσία της ως βιώσιμος προορισμός city-break και MICE.
- Συμμετοχή στο EU Cities Alliance on Short-Term Rentals: Προώθηση συνεργασιών για την ανταλλαγή καλών πρακτικών στη διαχείριση των βραχυχρόνιων μισθώσεων.
- Στρατηγικές συνεργασίες με τον GSTC (Global Sustainable Tourism Council) για την ανάπτυξη πολιτικών βιώσιμου τουρισμού.

Αυτές οι δράσεις είχαν στόχο να τοποθετήσουν την Αθήνα στον παγκόσμιο χάρτη ως πόλη που επενδύει στη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη και στη στρατηγική διαχείριση του τουριστικού της προϊόντος.

Τοπικές Συνεργασίες για την Ενίσχυση της Αυθεντικής Ταυτότητας του Προορισμού

Οι τοπικές συνέργειες διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο στην προβολή της Αθήνας μέσα από δράσεις που προώθησαν τον βιώσιμο τουρισμό και την τοπική κουλτούρα.

- Συνεργασία με το Δίκτυο Πολιτιστικών Οργανισμών της Αθήνας για τη δημιουργία πολιτιστικών διαδρομών, όπως το *Athens, The City is the Museum*.
- Σύνδεση του τουριστικού προϊόντος με την τοπική επιχειρηματικότητα, μέσω ενεργειών με την Εθνική Συνομοσπονδία Ελληνικού Εμπορίου και το Επαγγελματικό Επιμελητήριο Αθηνών.
- Υποστήριξη τοπικών πρωτοβουλιών για τη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη, μέσα από τη συνεργασία με start-ups που ειδικεύονται στη βιώσιμη φιλοξενία και την προσβασιμότητα.

Οι δράσεις αυτές είχαν ως στόχο να ενισχύσουν τον κοινωνικό αντίκτυπο του τουρισμού, ενισχύοντας τις τοπικές κοινότητες και επιχειρήσεις.

Συμπερασματικά, το 2024, η στρατηγική συνεργασιών της Αθήνας εστίασε στην ποιότητα και τη βιώσιμη ανάπτυξη του προορισμού, δίνοντας έμφαση σε συνεργασίες με θεσμικούς φορείς, επαγγελματίες του τουρισμού και δίκτυα πόλεων. Οι συνεργασίες με διεθνείς φορείς και οργανισμούς, όπως το *GDS-Movement*, *CityDNA*, *GSTC* και το *EU Cities Alliance on Short-Term Rentals*, ενίσχυσαν τη θέση της Αθήνας στις παγκόσμιες συζητήσεις για τη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη και τη διαχείριση τουριστικών ροών. Η εμπλοκή της Αθήνας σε ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες, όπως το *Glasgow Declaration* και οι συζητήσεις για τη ρύθμιση των βραχυχρόνιων μισθώσεων, έδωσε πρόσβαση σε πολύτιμη τεχνογνωσία και εργαλεία διαχείρισης τουρισμού. Οι τοπικές συνέργειες υποστήριξαν τη σύνδεση του τουρισμού με την τοπική οικονομία και την πολιτιστική κληρονομιά, μέσω συνεργασιών με τοπικούς φορείς, πολιτιστικές πρωτοβουλίες και επαγγελματικές ενώσεις. Η Αθήνα δεν επικεντρώθηκε σε προωθητικές ενέργειες ευρείας κλίμακας, αλλά σε στρατηγικές συνεργασίες με θεσμικό αντίκτυπο, οι οποίες συμβάλλουν στη μακροπρόθεσμη βιώσιμη ανάπτυξη του προορισμού και στη διατήρηση της ισορροπίας μεταξύ επισκεπτών και κατοίκων.

Ειδικές Δράσεις και Πρωτοβουλίες για τη Βιώσιμη και Πολυσυμπεριληπτική Ανάπτυξη

Το 2024, η στρατηγική του *This is Athens* και της Αναπτυξιακής Αθήνας Α.Ε. επικεντρώθηκε στη διαχείριση του τουρισμού με βιώσιμο και πολυσυμπεριληπτικό τρόπο. Στόχος ήταν η δημιουργία ενός προορισμού που ωφελεί τόσο τους επισκέπτες όσο και τους κατοίκους, ενισχύοντας τη βιώσιμη ανάπτυξη, την κοινωνική συνοχή και την ισόρροπη κατανομή των τουριστικών ροών.

Για την επίτευξη αυτών των στόχων, υλοποιήθηκαν δράσεις σε τρία βασικά επίπεδα:

1. Προώθηση της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης μέσω στοχευμένων πρωτοβουλιών.
2. Διασφάλιση της πολυσυμπεριληπτικότητας στον τουρισμό, ενισχύοντας την προσβασιμότητα και τη διαχείριση των τουριστικών επιπτώσεων.

3. Ανάπτυξη προγραμμάτων που υποστηρίζουν την ισορροπία μεταξύ τουρισμού και τοπικής κοινωνίας.

Πρωτοβουλίες για τη Βιώσιμη Τουριστική Ανάπτυξη

Η Αθήνα έκανε σημαντικά βήματα στη διαχείριση των τουριστικών ροών, προωθώντας την τουριστική αποκέντρωση και εφαρμόζοντας εργαλεία που επιτρέπουν τη βιώσιμη διαχείριση της τουριστικής εμπειρίας.

Δημιουργία του Παρατηρητηρίου Τουρισμού

Ένα από τα σημαντικότερα βήματα του 2024 ήταν η έναρξη της δημιουργίας του Παρατηρητηρίου Τουρισμού της Αθήνας, το οποίο θα παρέχει αξιόπιστα δεδομένα για:

- Την τουριστική κίνηση και τη χρονική της κατανομή.
- Τον αντίκτυπο του τουρισμού στις γειτονίες της πόλης.
- Τη φερόμενη ικανότητα των δημοφιλών περιοχών και την τουριστική πίεση σε συγκεκριμένα σημεία.

Το Παρατηρητήριο Τουρισμού αποτελεί ένα εργαλείο που θα επιτρέψει στην πόλη να αναπτύξει στοχευμένες πολιτικές βιώσιμης τουριστικής διαχείρισης βασισμένες σε πραγματικά δεδομένα.

Πρωώθηση Εναλλακτικών Τουριστικών Διαδρομών

Για να αντιμετωπιστεί η συμφόρηση στο ιστορικό κέντρο, ενισχύθηκαν οι εναλλακτικές διαδρομές και εμπειρίες, προωθώντας λιγότερο επισκέψιμες περιοχές και πολιτιστικές διαδρομές:

- Athens, The City is the Museum: Το 2024 επεκτάθηκε με νέες διαδρομές, συμπεριλαμβανομένου του KypseliWalk, αναδεικνύοντας τη μοντέρνα πολιτιστική ταυτότητα της πόλης.
- Ανάδειξη μικρών αγορών και χώρων πολιτιστικής δημιουργίας, ενισχύοντας την τοπική οικονομία.

Μείωση του Περιβαλλοντικού Αποτυπώματος του Τουρισμού

Η Αθήνα προχώρησε στην ενσωμάτωση του Glasgow Declaration, εφαρμόζοντας δράσεις για τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του τουρισμού.

- Δράσεις για τη μείωση του τουριστικού αποτυπώματος άνθρακα, ενισχύοντας τις πράσινες διαδρομές και τη βιώσιμη μετακίνηση.
- Προώθηση της χρήσης δημόσιων και ήπιων μέσων μεταφοράς από τους επισκέπτες, σε συνεργασία με τον ΟΑΣΑ.

Πολυσυμπεριληπτικός Τουρισμός: Προσβασιμότητα & Κοινωνική Συνοχή

Η Αθήνα το 2024 έκανε σημαντικά βήματα στην προώθηση της πολυσυμπεριληπτικότητας στον τουρισμό, διασφαλίζοντας ότι ο προορισμός είναι φιλικός και προσβάσιμος σε όλους.

Βελτίωση της Προσβασιμότητας για Άτομα με Αναπηρία

- Συνεργασία με φορείς προσβασιμότητας για την ανάπτυξη ειδικών χαρτών και διαδρομών φιλικών σε ΑμεΑ.
- Επικαιροποίηση των στοιχείων προσβασιμότητας για μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους και τουριστικά αξιοθέατα.

Προγράμματα Συμπερίληψης για Μειονότητες και Κοινότητες που Υποεκπροσωπούνται στον Τουρισμό

- Διεύρυνση της θεματικής προσφοράς του *This is Athens with a Local*, συμπεριλαμβάνοντας διαδρομές εστιασμένες σε LGBTQ+, μεταναστευτικές κοινότητες και κοινωνικές ιστορίες της πόλης.
- Ανάδειξη πολιτιστικής πολυμορφίας μέσω ειδικών δράσεων που εστίασαν σε πολυπολιτισμικές περιοχές της Αθήνας.

Σύνδεση του Τουρισμού με την Τοπική Κοινωνία & Οικονομία

Το 2024, η τουριστική ανάπτυξη της Αθήνας στηρίχθηκε στη σύνδεση του τουριστικού προϊόντος με την τοπική κοινωνία και τις μικρές επιχειρήσεις, εξασφαλίζοντας ότι τα οφέλη του τουρισμού διαχέονται σε όλη την πόλη.

Στήριξη της Τοπικής Επιχειρηματικότητας

- Σύνδεση του τουρισμού με τις τοπικές αγορές (π.χ. Κυψέλη, Βαρβάκειος, Μοναστηράκι) μέσω στοχευμένων δράσεων που ενίσχυσαν την κατανάλωση τοπικών προϊόντων από τους επισκέπτες.
- Υποστήριξη μικρών επιχειρήσεων που υιοθετούν βιώσιμες πρακτικές, με την προώθησή τους στο *This is Athens*.

Ανάδειξη του Αστικού Περιβάλλοντος και των Δημόσιων Χώρων

- Δράσεις ενεργοποίησης των δημόσιων χώρων της πόλης, όπως open-air πολιτιστικές εκδηλώσεις και προγράμματα εναλλακτικής χρήσης πλατειών και δρόμων.
- Υλοποίηση μικρών παρεμβάσεων για τη βελτίωση της εικόνας και της λειτουργικότητας τουριστικών διαδρομών.

Συμπερασματικά, το 2024, η Αθήνα εφάρμοσε ένα ολοκληρωμένο σχέδιο βιώσιμης και πολυσυμπεριληπτικής τουριστικής ανάπτυξης, με έμφαση:

- Στη διαχείριση του τουρισμού βάσει δεδομένων, μέσω της δημιουργίας του Παρατηρητηρίου Τουρισμού.
- Στην αποκέντρωση του τουρισμού, μέσω της προώθησης νέων διαδρομών και εμπειριών.

- Στην προσβασιμότητα και την κοινωνική συμπερίληψη, διασφαλίζοντας έναν τουρισμό χωρίς αποκλεισμούς.
- Στη στήριξη της τοπικής οικονομίας και της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης, προωθώντας την τοπική επιχειρηματικότητα και τον πολιτισμό της πόλης.

Αυτές οι παρεμβάσεις έθεσαν τα θεμέλια για έναν πιο ανθεκτικό και δίκαιο τουριστικό προορισμό, όπου ο τουρισμός λειτουργεί ως μοχλός ανάπτυξης χωρίς να επιβαρύνει τη ζωή των κατοίκων.

4.4 Επενδύσεις

2030 Επενδυτικό Σχέδιο για την Κλιματική Ουδετερότητα του Δήμου Αθηναίων

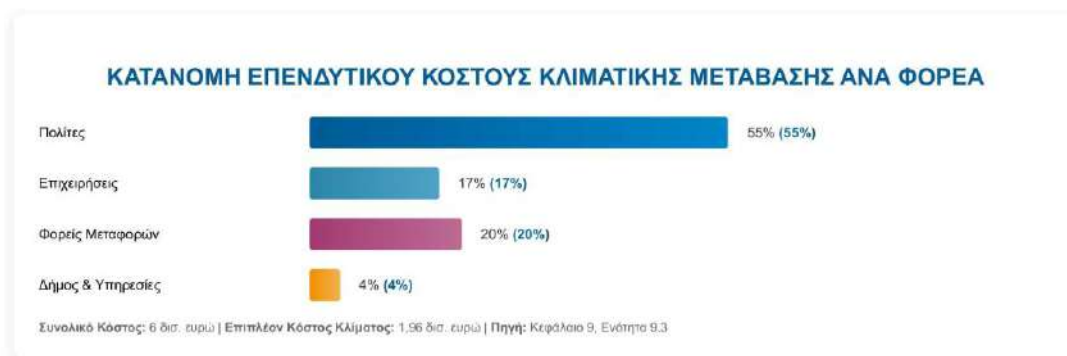
Κατά το έτος 2024, ο Δήμος Αθηναίων εκπόνησε Επενδυτικό Σχέδιο χρησιμοποιώντας μια μεθοδολογική προσέγγιση που ενσωμάτωσε τις κατευθυντήριες γραμμές του προγράμματος Net Zero Cities, το σχετικό Σχέδιο Δράσης, καθώς και τις ειδικές απαιτήσεις και συνθήκες που υπάρχουν σε εθνικό και τοπικό επίπεδο.

Πιο συγκεκριμένα, το Σχέδιο αξιολογεί και αποτιμά την προηγούμενη και την υπάρχουσα χρηματοδότηση για δράσεις για το κλίμα ανά τομέα δράσης (π.χ. μεταφορές, δομημένο περιβάλλον, ενεργειακά συστήματα, απόβλητα και κυκλική οικονομία), αναγνωρίζει πιθανά εμπόδια και προκλήσεις, αποτυπώνει τις απαραίτητες ενέργειες για την εξασφάλιση της χρηματοδότησης και των σχετικών δαπανών, περιγράφει το πλαίσιο παρακολούθησης, αξιολόγησης και μάθησης που πρέπει να ακολουθηθεί και προσδιορίζει τους παράγοντες που θα επιτρέψουν την επιτυχή εφαρμογή του Σχεδίου. Τέλος, το Επενδυτικό Σχέδιο αναγνωρίζει τους κινδύνους που συνδέονται με την υλοποίηση ενός τόσο φιλόδοξου πλάνου και προτείνει σχετικές δράσεις μετριασμού, λαμβάνοντας υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του ευρύτερου πολιτικοοικονομικού περιβάλλοντος εντός του οποίου δραστηριοποιείται ο Δήμος Αθηναίων.

Συνολικά, αποτυπώνεται η τρέχουσα οικονομική κατάσταση και ικανότητα του Δήμου και αξιολογούνται οι επενδυτικές ανάγκες του Σχεδίου Δράσης, ώστε να αναδειχθούν οι κρίσιμες πτυχές που είναι απαραίτητες για την υλοποίησή του. Από την ανάλυση των αποτελεσμάτων του οικονομικού μοντέλου των Net Zero Cities για την πόλη της Αθήνας, προκύπτει ότι η συνολική θέση του Δήμου είναι θετική και εγγυάται την επιτυχή υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης για την επίτευξη των στόχων κλιματικής ουδετερότητας έως το 2030.

Το Οικονομικό Μοντέλο των NetZeroCities εκτιμά ότι το επιπρόσθετο κόστος (Incremental Cost) των δράσεων για το κλίμα είναι περίπου 2 δισεκατομμύρια (1.96) ευρώ. Η εκτίμηση αυτή λαμβάνει υπόψη τις συνεισφορές όλων των σχετικών ενδιαφερομένων μερών (δηλαδή των πολιτών, των επιχειρήσεων, των φορέων εκμετάλλευσης μεταφορών και των υπηρεσιών κοινής ωφέλειας). Η αναμενόμενη συνεισφορά των πολιτών, των επιχειρήσεων, των φορέων εκμετάλλευσης μεταφορών και των υπηρεσιών κοινής ωφέλειας είναι 55%, 17%, 20% και 4%,

αντίστοιχα. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι μόνο το 4% περίπου, (δηλαδή 90 εκατομμύρια) διατίθεται για έργα στο πλαίσιο του Δήμου Αθηναίων. Η συνολική επένδυση που απαιτείται για την επίτευξη του στόχου της κλιματικής ουδετερότητας για την Αθήνα είναι κοντά στα 6 δισεκατομμύρια ευρώ. Αυτό το συνολικό κόστος έχει υπολογιστεί, λαμβάνοντας υπόψη προηγούμενες βέλτιστες πρακτικές και την εμπειρία από άλλες χώρες της ΕΕ και από τις EUMissionCities, ως 2-3 φορές το επιπρόσθετο κόστος.

Οι εκτιμήσεις αυτές οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο Δήμος θα πρέπει να ενεργήσει ως ο φορέας που θα παρακινήσει τις προαναφερθείσες ομάδες ενδιαφερομένων μερών και θα διευκολύνει τη συμμετοχή τους στη χρηματοδότηση του συνολικού κόστους κλιματικής ουδετερότητας. Στο πλαίσιο αυτό, ο Δήμος, με την ενεργό συμμετοχή της Κεντρικής Κυβέρνησης και των Περιφερειακών Αρχών, θα είναι σε θέση να αξιοποιήσει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα (π.χ. Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών, Έξυπνες Πόλεις, Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο). Η επαφή με τραπεζικούς οργανισμούς και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό (π.χ. Κεντρική Τράπεζα της Ελλάδος, ελληνικές συστημικές τράπεζες, Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων), είναι επίσης βασικό στοιχείο της διαδικασίας, έτσι ώστε ο Δήμος να είναι σε θέση να εξασφαλίσει τους απαραίτητους πόρους, που θα επιτρέψουν το σχεδιασμό προσαρμοσμένων εργαλείων που ανταποκρίνονται στις συγκεκριμένες ανάγκες της πόλης.

Ενδεικτικά μπορούμε να αναφερθούμε στην εκπόνηση ενός Σχεδίου Δράσης για την κλιματική ουδετερότητα στο Δήμο Αθηναίων, στη δημιουργία ενός νέου χρηματοδοτικού εργαλείου για την υποστήριξη της εγκατάστασης φωτοβολταϊκών (Φ/Β) στοιχείων και της αποθήκευσης ενέργειας και στη δημιουργία νέων καινοτόμων εργαλείων για την προώθηση της ενεργειακής αναβάθμισης. Η διαδικασία αυτή βρίσκεται ήδη σε εξέλιξη και αναμένεται να επιταχυνθεί μόλις απονεμηθεί στον Δήμο το MissionLabel.

Για την εκπόνηση του Επενδυτικού Σχεδίου (ΕΣ) του Δήμου Αθηναίων που θα υποστηρίξει την υλοποίηση του προτεινόμενου Σχεδίου Δράσης (ΣΔ), στο πλαίσιο του προγράμματος NetZeroCities, υιοθετήθηκε μια συγκεκριμένη μεθοδολογική προσέγγιση. Η προσέγγιση αυτή ακολουθεί τις κατευθυντήριες γραμμές του προαναφερθέντος προγράμματος και λαμβάνει υπόψη τις ειδικές απαιτήσεις, πολιτικές και συνθήκες που υπάρχουν σε επίπεδο ΕΕ, εθνικό και τοπικό.

Συγκεκριμένα, αρχικά χαρτογραφείται η υφιστάμενη οικονομική και χρηματοοικονομική κατάσταση και ικανότητα του Δήμου Αθηναίων (με έμφαση στις δράσεις που προσανατολίζονται στην επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας), ώστε να αξιολογηθεί και να αποτυπωθεί επαρκώς η συνολική οικονομική του ικανότητα, όσον αφορά τη χρηματοδότηση, την οικονομική διαχείριση και την ικανότητα υλοποίησης του σχεδίου δράσης. Τα στοιχεία που εξετάστηκαν και αναλύθηκαν περιλαμβάνουν τις προβλέψεις του προϋπολογισμού για τα οικονομικά έτη 2019 έως 2024, τις οικονομικές εκθέσεις για την περίοδο 2019 έως 2023, καθώς και τα Τεχνικά Προγράμματα του Δήμου Αθηναίων για την ίδια περίοδο. Επιπλέον, στην ενότητα αυτή εντοπίζονται και αναλύονται όλα τα οικονομικά, θεσμικά, διαρθρωτικά, πολιτικά και τεχνολογικά εμπόδια, τα οποία θα μπορούσαν να εμποδίσουν την επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2030.

Τα δεδομένα έχουν υποστεί επεξεργασία με τη χρήση του " Οικονομικού Μοντέλου" των NetZeroCities. Σε αυτό το μέρος υπολογίζονται και προϋπολογίζονται οι δράσεις και οι ανάγκες για την εξεύρεση των απαραίτητων πόρων που απαιτούνται για την επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας. Το επιπρόσθετο κόστος καθώς και η λειτουργική εξοικονόμηση έχουν προσδιοριστεί, ενώ ταυτόχρονα δίνεται προσοχή στα άμεσα και έμμεσα οφέλη για την πόλη της Αθήνας στο σύνολό της. Προσδιορίζονται όλοι οι σχετικοί φορείς και τομείς. Οι ενδιαφερόμενοι φορείς περιλαμβάνουν την ίδια την πόλη καθώς και τους πολίτες, τις επιχειρήσεις, τις επιχειρήσεις μεταφορών και τις επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας. Οι τομείς αφορούν τις μεταφορές, το δομημένο περιβάλλον, τα ενεργειακά συστήματα και τα απόβλητα με την κυκλική οικονομία. Οι δράσεις σχεδιασμού της πόλης υπολογίστηκαν ανά ενδιαφερόμενο και ανά τομέα με αποτέλεσμα να προκύψουν συγκεκριμένα οικονομικά συμπεράσματα και δείκτες. Επιπλέον, αναπτύχθηκε ένα ισχυρό πλαίσιο παρακολούθησης και αξιολόγησης, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι το έργο αξιολογείται βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων και βασικών δεικτών απόδοσης (KeyPerformanceIndicators).

Επιπλέον, περιγράφονται οι υφιστάμενες πρωτοβουλίες, νομοθεσίες και στρατηγικές πολιτικής σε επίπεδο ΕΕ, εθνικό και περιφερειακό. Το τμήμα αυτό αναφέρεται επίσης σε όλες τις δράσεις συνηγορίας και τους στρατηγικούς στόχους που έχει συμπεριλάβει ο Δήμος Αθηναίων στην ατζέντα του, καθώς και στα σχετικά

επιδιωκόμενα αποτελέσματα και τις μελλοντικές πολιτικές. Τέλος, το μέρος αυτό περιλαμβάνει μια προληπτική προσέγγιση διαχείρισης κινδύνων που προσδιορίζει όλους τους κινδύνους ανά τομέα δράσης, αξιολογεί τις επιπτώσεις τους και προτείνει αντίστοιχες δράσεις μετριασμού. Αναλύεται επίσης η ικανότητα δέσμευσης των ενδιαφερόμενων μερών σε σχέση με αυτές τις πολιτικές και δράσεις.

Συμπερασματικά, η πόλη της Αθήνας βρίσκεται σε μια θετική οικονομική θέση, και η οποία επιβεβαιώνει την υπάρχουσα πρακτική και την προηγούμενη εμπειρία στον σχεδιασμό και την εφαρμογή σχεδίων κλιματικής ουδετερότητας σε διάφορες ευρωπαϊκές πόλεις. Αυτή η επιβεβαίωση αποτελεί στην πραγματικότητα την προϋπόθεση που θα μπορούσε να παρακινήσει όλους τους σχετικούς φορείς να συμμετάσχουν ενεργά στο Σχέδιο Δράσης και να προσελκύσει παράγοντες από διάφορους τομείς να επενδύσουν στην πόλη της Αθήνας και να υποστηρίξουν τη χρηματοδότηση των απαιτούμενων δράσεων, παράγοντες που είναι καθοριστικής σημασίας για την επιτυχή υλοποίηση αυτού του δύσκολου αλλά ζωτικού σχεδίου.

Πρόγραμμα INVESTINATHENS

Η Αθήνα προσφέρει έναν εξαιρετικό συνδυασμό παραγόντων, παράλληλα με την σημαντική γεωστρατηγική της θέση και την διάσημη πολιτιστική κληρονομιά της, που προσελκύει την προσοχή επενδυτών από όλο τον κόσμο. Το διαθέσιμο ανθρώπινο κεφάλαιο, οι συνεχόμενες βελτιώσεις των υποδομών, η εξωστρεφής οικονομία, η τοπική επένδυση στις «έξυπνες» τεχνολογίες και την καινοτομία και η αυξανόμενη ζήτηση ως προορισμός έχουν ανοίξει το δρόμο για νέες επιχειρήσεις, νέες συνέργειες και νέες συμπράξεις.

Για την αναζωογόνηση περιοχών μεγάλης επενδυτικής δυνατότητας που αφορά στον τουρισμό, στην πολιτιστική και επιχειρηματική ανάπτυξη, ο Δήμος Αθηναίων έχει αναλάβει την πρωτοβουλία του Προγράμματος "InvestinAthens". Ο σκοπός αυτής της πρωτοβουλίας είναι να γίνει η Αθήνα ένας φιλικός προορισμός για επενδύσεις. Παρέχοντας ένα εύρος υπηρεσιών διευκόλυνσης και κινήτρων, ο Δήμος Αθηναίων επιθυμεί να προσελκύσει έναν συνεχώς αυξανόμενο αριθμό ξένων επενδυτών στην Αθήνα και να συμβάλει στην ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας.

Μέσω του Προγράμματος "InvestinAthens" ο Δήμος Αθηναίων παρέχει συμβουλευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες σε ξένους επενδυτές καθ' όλη τη διαδικασία εφαρμογής και ανάπτυξης των επενδύσεών τους. Συγκεκριμένα, ο Δήμος Αθηναίων προσφέρει:

- Έρευνα αγοράς και ανάλυση του κανονιστικού και ανταγωνιστικού περιβάλλοντος
- Συμβουλές για την ίδρυση εταιρειών και την επιλογή της εταιρικής μορφής
- Βοήθεια των επενδυτών στις συναντήσεις με τη δημόσια διοίκηση
- Παροχή πληροφοριών και διαθέσιμων επενδύσεων που μπορούν να αποτελέσουν γραφεία και βιομηχανικές τοποθεσίες
- Εντοπισμό δωρεών και κινήτρων που μπορούν να εφαρμοστούν
- Βοήθεια στον εντοπισμό τοπικών συνεργατών
- Άλλες εξειδικευμένες υπηρεσίες για τους επενδυτές

Βασικό επιχείρημα προώθησης της επενδυτικής ταυτότητας της Αθήνας είναι η παρουσίαση των επενδυτικών ευκαιριών ενδεδυμένων με το μανδύα ενός ανταγωνιστικού και ολοένα ανερχόμενου τουριστικού προορισμού που διαθέτει ένα πρόσφορο και φτηνό έδαφος για περαιτέρω τουριστική ανάπτυξη και επενδύσεις. Ένας προορισμός που το τουριστικό και πολιτιστικό του προϊόν εμπλουτίζεται συνεχώς και δημιουργούνται νέες υποδομές για να υποστηρίξουν την ολοένα αυξανόμενη ζήτηση και δυναμική παρουσιάζει ο προορισμός τόσο σε επιχειρηματικό όσο και σε τουριστικό ενδιαφέρον:

- να αυξήσει τον αριθμό των εν γένει επισκεπτών στην πόλη των Αθηνών,
- να ενδυναμώσει την υπάρχουσα επιχειρηματική δραστηριότητα σε όλους τους αναπτυσσόμενους και ισχυρούς κλάδους της Αθήνας,
- να δημιουργήσει νέες δυναμικές αγορές με την ανάδειξη νέων δραστηριοτήτων, χρήσεων, υπεραξιών και συνεργειών,
- και να ενισχύσει άμεσα την οικονομία των επιμέρους γειτονιών της Αθήνας και θα τονώσει την απασχόληση, με αποτέλεσμα την γενικότερη οικονομική ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής και την σταδιακή διαμόρφωση υγιών συνθηκών αναπτυξιακών προοπτικών.

Δημόσιες επενδύσεις και αναπτυξιακές παρεμβάσεις

Η οικονομική δραστηριότητα της πόλης ενισχύεται από σημαντικά προγράμματα δημόσιων επενδύσεων που υλοποιεί ή υποστηρίζει ο Δήμος Αθηναίων, όπως:

- προγράμματα αστικής αναζωογόνησης (ΕΑΠ, ΟΧΕ, ΒΑΑ) με έργα σε Πλατεία Θεάτρου, Μεταξουργείο, Πατήσια.
- αναπλάσεις δημοσίου χώρου όπως οι Πλατείες Βικτωρίας, Ομονοίας και Συντάγματος, καθώς και το πρόγραμμα “Πράσινες Γειτονιές”.
- ενεργειακές αναβαθμίσεις δημοτικών κτιρίων μέσω του προγράμματος “ΗΛΕΚΤΡΑ”.
- ψηφιακές υπηρεσίες και πλατφόρμες για την υποστήριξη επιχειρήσεων και πολιτών.
- συνεργασίες με τον ιδιωτικό τομέα σε τομείς πολιτισμού, τουρισμού και καινοτομίας (π.χ. “This is Athens”, “Athens Partnership”).

Η υλοποίηση αυτών των παρεμβάσεων δημιουργεί πολλαπλασιαστικά οφέλη για την τοπική οικονομία: αυξάνει την απασχόληση, ενισχύει το κύρος της πόλης, προσελκύει επισκέπτες και επενδύσεις και βελτιώνει τη συνολική εικόνα του αστικού περιβάλλοντος.

4.5 Επαγγελματική κατάρτιση

Ο Δήμος Αθηναίων στοχεύει στη συνεχή ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και επιδιώκει τη συστηματική επιμόρφωση και κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού, αξιοποιώντας την δυνατότητα συμμετοχής των εργαζομένων στα επιμορφωτικά προγράμματα του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης καθώς και σε προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης ιδιωτικών φορέων. Σύμφωνα με στοιχεία της Διεύθυνσης Διαχείρισης και Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, για το έτος 2024 συμπληρώθηκαν συνολικά 15.846 χιλιάδες ώρες εκπαίδευσης του προσωπικού του Δήμου στο Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ) ανά θεματικό κύκλο, όπως αποτυπώνεται στον παρακάτω πίνακα:

Θεματικός κύκλος	Ώρες εκπαίδευσης προσωπικού
Ανθρώπινα Δικαιώματα και Κοινωνική Πολιτική	1.134
Βιώσιμη Ανάπτυξη	252
Δημόσια Διοίκηση και Διακυβέρνηση	9.092
Εισαγωγική Εκπαίδευση	980
Οικονομία και Δημοσιονομική Πολιτική	595
Πιστοποίηση Επάρκειας	1.205
Πληροφορική και Ψηφιακές Υπηρεσίες	2.357
Πολιτιστική και Τουριστική Ανάπτυξη	231
Σύνολο	15.846

Επιπλέον, για το έτος 2024, 530 εργαζόμενοι συνολικά συμμετείχαν σε επιμορφωτικά προγράμματα του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ) ανά θεματικό κύκλο, ενώ 850 ώρες εκπαίδευσης συνολικά έχουν συμπληρωθεί από επιμορφωτικά προγράμματα και προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης σε λοιπούς φορείς.

4.6 Απασχόληση

Η απασχόληση αποτελεί στρατηγικό πυλώνα του Δήμου Αθηναίων για την περίοδο 2024–2028. Ως θεμέλιο της κοινωνικής συνοχής και της οικονομικής βιωσιμότητας, η πολιτική απασχόλησης του Δήμου είναι πολυδιάστατη, συμμετοχική και προσανατολισμένη στη βιωσιμότητα. Στόχος είναι η δημιουργία ενός ολοκληρωμένου οικοσυστήματος απασχόλησης, όπου ο Δήμος λειτουργεί ως συντονιστής, πάροχος υποδομών και ενισχυτής συνεργασιών μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα,

πανεπιστημίων, ερευνητικών φορέων και κοινωνίας των πολιτών. Η στρατηγική εδράζεται σε τρεις πυλώνες:

1. Συνεργασία με τοπικές επιχειρήσεις και παραγωγικούς φορείς, αναγνωρίζοντας ότι η τοπική ανάπτυξη και η δημιουργία βιώσιμων θέσεων εργασίας προϋποθέτουν τη στενή συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα, τα επιμελητήρια, τα εκπαιδευτικά και ερευνητικά ιδρύματα. Μέσω κοινωνικών συμμαχιών και ενίσχυσης της εταιρικής σχέσης δημόσιου-ιδιωτικού τομέα, επιδιώκεται η προώθηση της καινοτομίας, η στήριξη της επιχειρηματικότητας και η διασύνδεση εκπαίδευσης-παραγωγής.
2. Αντιμετώπιση της ανεργίας, με έμφαση στις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες μέσα από στοχευμένες πολιτικές που συνδυάζουν κοινωνική φροντίδα, κατάρτιση και ενεργητική πολιτική απασχόλησης, με στόχο τη διασύνδεση των ανέργων με την αγορά.
3. Ανάπτυξη μόνιμων μηχανισμών στήριξης της απασχόλησης, αναπτύσσοντας ένα πολυεπίπεδο δίκτυο δομών, φυσικών και ψηφιακών, για την ενίσχυση των πολιτών και των επιχειρήσεων.

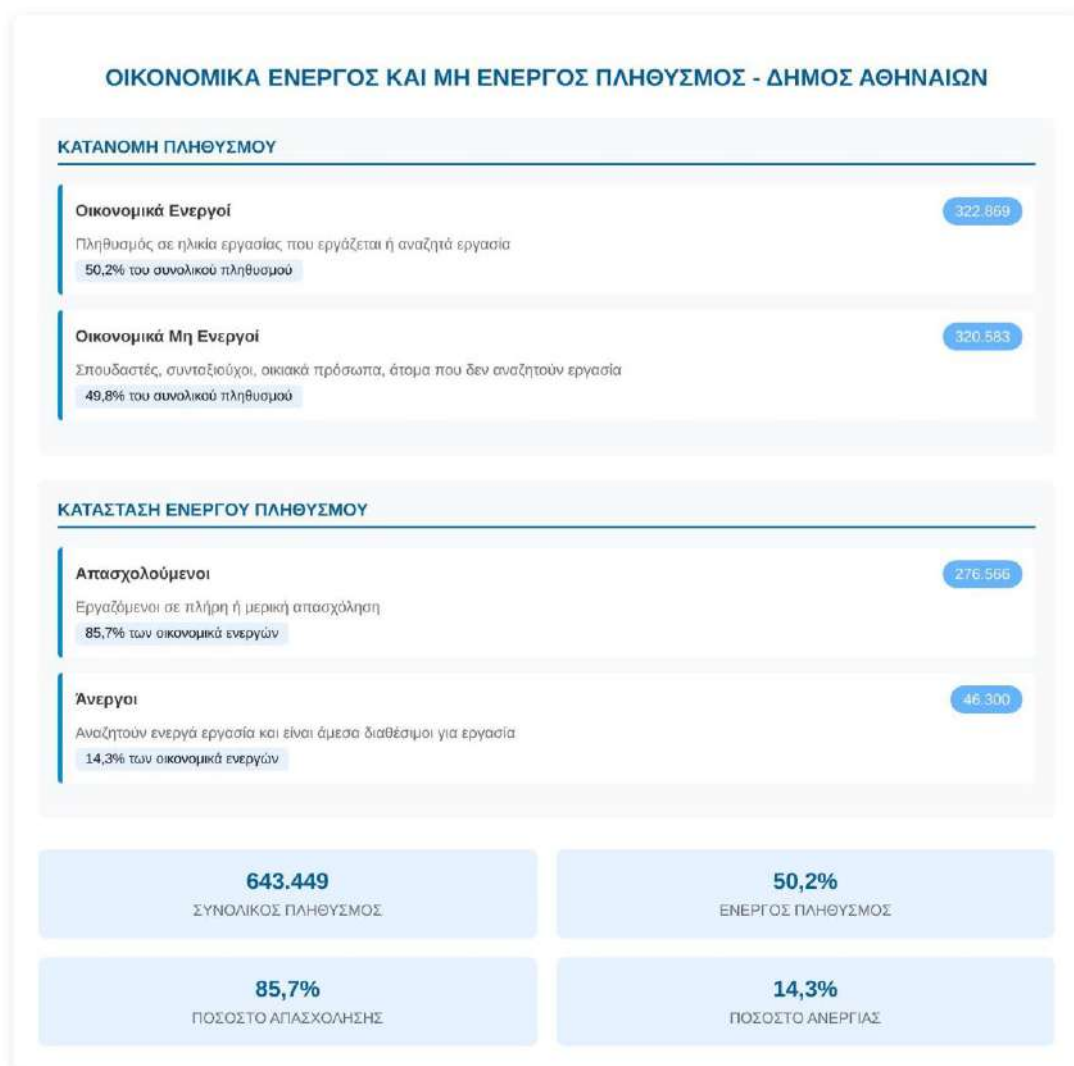
Οικονομικά ενεργός και μη ενεργός πληθυσμός στο Δήμο Αθηναίων

Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ (απογραφή πληθυσμού 2021), στο σύνολο του μόνιμου πληθυσμού (Πίνακας 10), το 50,2% δηλώνουν οικονομικά ενεργοί (322.869 άτομα), ενώ το 49,8% δηλώνουν μη ενεργοί (320.583 άτομα). Αντίστοιχα, το ποσοστό των απασχολούμενων σε πλήρη ή μερική απασχόληση ανέρχεται στο 85,7% των οικονομικά ενεργών, ενώ το 14,3% του ενεργού πληθυσμού είναι άνεργοι, ωστόσο αναζητούν ενεργά εργασία και είναι άμεσα διαθέσιμοι.

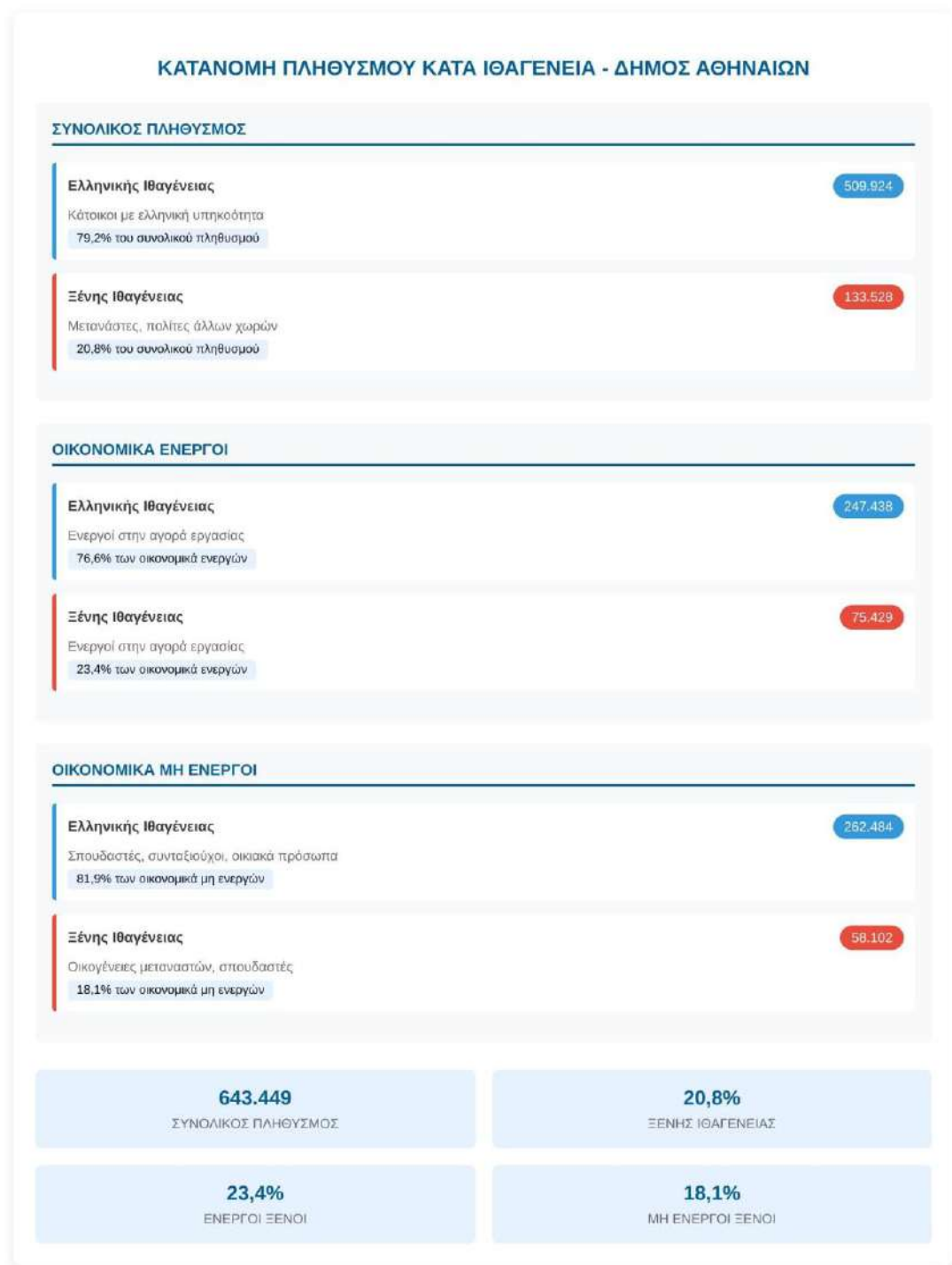
Πίνακας 10: Οικονομικά ενεργός και μη ενεργός πληθυσμός στο Δήμο Αθηναίων

Σύνολο	Κατάσταση ασχολίας						
	Οικονομικά ενεργοί						Οικονομικά μη ενεργοί
	Σύνολο	Απασχολούμενοι				Άνεργοι	
		Σύνολο	Πρωτογενής τομέας	Δευτερογενής τομέας	Τριτογενής τομέας		
643.449	322.869	276.566	1.320	36.460	238.786	46.300	320.583

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Απογραφή πληθυσμού 2021

Όπως αποτυπώνεται στο παρακάτω γράφημα, στο σύνολο του πληθυσμού του Δήμου Αθηναίων (643.449 άτομα), το 79,2% είναι κάτοικοι με ελληνική υπηκοότητα, εκ των οποίων το 76,6% είναι ενεργοί στην αγορά εργασίας, ενώ το 81,9% αποτελούν οικονομικά μη ενεργοί, όπως σπουδαστές και συνταξιούχοι. Αντίστοιχα, το 20,8% του συνολικού πληθυσμού είναι ξένης ιθαγένειας, εκ των οποίων το 23,4% είναι οικονομικά ενεργοί, ενώ το 18,1% είναι μη ενεργοί.

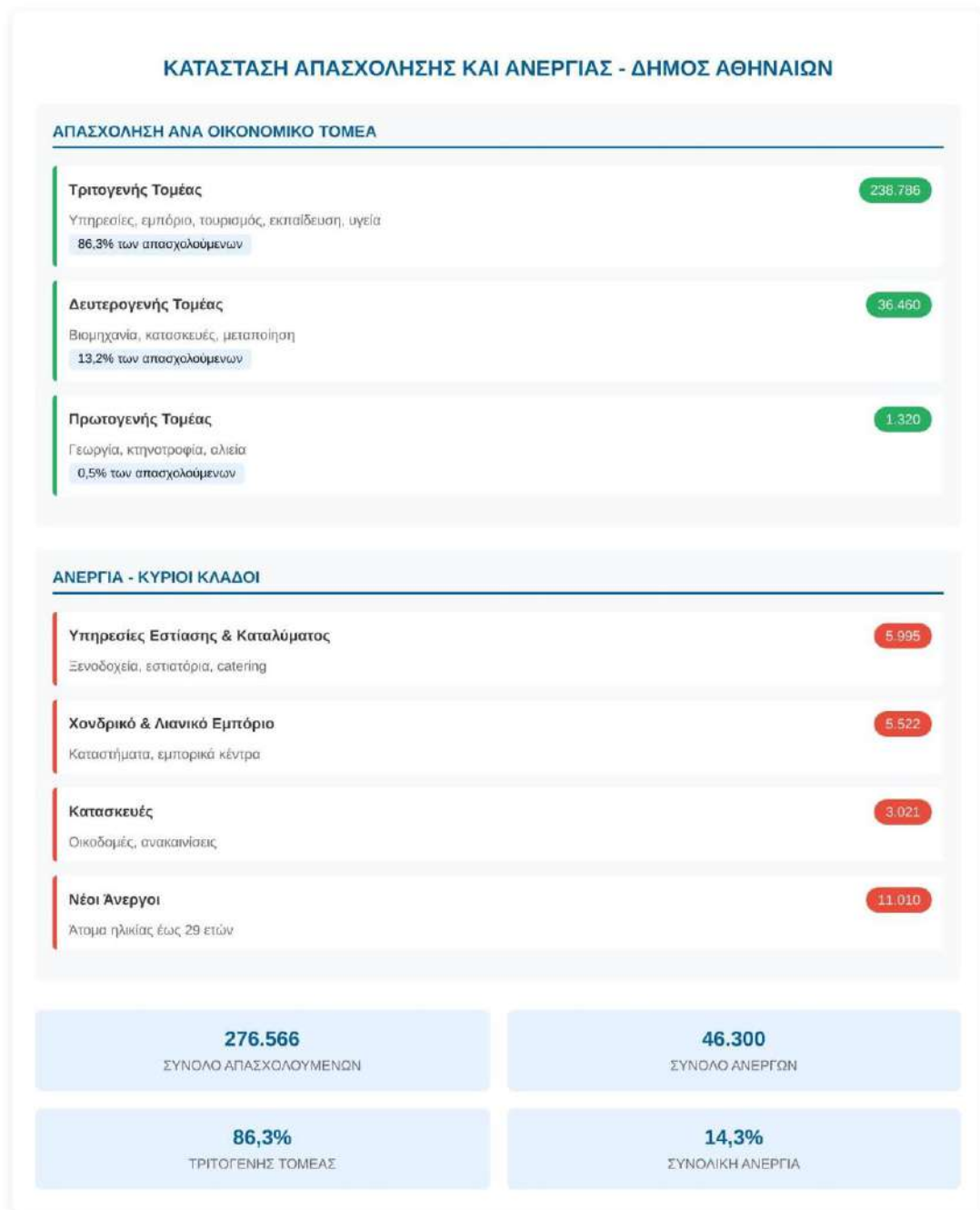

Ειδικότερα, ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός του Δήμου Αθηναίων δραστηριοποιείται στους εξής κλάδους:

- α) τριτογενή τομέα (υπηρεσίες, εμπόριο, τουρισμός, εκπαίδευση, υγεία) σε ποσοστό 86,3% των απασχολούμενων (238.786 άτομα)
- β) δευτερογενή τομέα (βιομηχανία, κατασκευές, μεταποίηση) σε ποσοστό 13,2% των απασχολούμενων (36.460 άτομα)
- γ) πρωτογενή τομέα (γεωργία, κτηνοτροφία, αλιεία) σε ποσοστό 0,5% των απασχολούμενων (1.320 άτομα)

Ωστόσο, σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής της ΕΛΣΤΑΤ (2021), το ποσοστό ανεργίας στο Δήμο Αθηναίων ανέρχεται στο 14,3% (46.300 άτομα) στους εξής κλάδους:

- α) υπηρεσίες εστίασης και καταλύματος (ξενοδοχεία, εστιατόρια, catering) (5.995 άτομα)
- β) χονδρικό και λιανικό εμπόριο (καταστήματα, εμπορικά κέντρα) (5.522 άτομα)
- γ) κατασκευές (οικοδομές, ανακαινίσεις) (3.021 άτομα)
- δ) νέοι άνεργοι (άτομα ηλικίας έως 29 ετών) (11.010 άτομα)

Ειδικότερα, σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ (απογραφή πληθυσμού 2021), στο σύνολο των απασχολούμενων στο Δήμο η οικονομική δραστηριότητα ποικίλει, ωστόσο ο κλάδος «Χονδρικό και Λιανικό Εμπόριο» (υπεραγορές, καταστήματα, εμπορικά κέντρα) συγκεντρώνει τον μεγαλύτερο αριθμό των απασχολούμενων, καθώς ανέρχεται στο 17,2% των απασχολούμενων. Ακολουθεί ο κλάδος «Υπηρεσίες Εστίασης και Καταλύματος» (ξενοδοχεία, εστιατόρια, καφέ, εστίαση) σε ποσοστό 11,4% των απασχολούμενων, και στη συνέχεια ο κλάδος «Επαγγελματικές και Τεχνικές Δραστηριότητες» (νομικές, συμβουλευτικές, τεχνικές υπηρεσίες) σε ποσοστό 9,61% των απασχολούμενων. Επίσης, τόσο ο κλάδος «Δημόσια Διοίκηση και Άμυνα» (κρατικές υπηρεσίες, τοπική αυτοδιοίκηση) όσο και ο κλάδος «Υγεία και Κοινωνική Μέριμνα» (νοσοκομεία, κέντρα υγείας, κοινωνικές υπηρεσίες) παρουσιάζουν την μικρότερη συγκέντρωση του απασχολούμενου πληθυσμού στο Δήμο Αθηναίων κατά 7,4% και 7,8% αντίστοιχα.

Επιπλέον, σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ (απογραφή πληθυσμού 2021), στο σύνολο των απασχολούμενων κατά επίπεδο εκπαίδευσης, το μεγαλύτερο ποσοστό συγκεντρώνουν οι κάτοχοι Απολυτηρίου Λυκείου, το οποίο ανέρχεται σε 30,3% του συνολικού πληθυσμού, ενώ ακολουθούν οι απόφοιτοι Ανώτατης Εκπαίδευσης σε ποσοστό 29,2%, και οι απόφοιτοι Επαγγελματικής Εκπαίδευσης σε ποσοστό 11,3% του πληθυσμού.

ΚΥΡΙΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΚΛΑΔΟΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ - ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

ΚΛΑΔΟΙ ΜΕ ΥΨΗΛΟΤΕΡΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο

47.485

Υπεραγορές, καταστήματα, εμπορικά κέντρα

17,2% των απασχολούμενων

Επαγγελματικές & Τεχνικές Δραστηριότητες

26.520

Νομικές, συμβουλευτικές, τεχνικές υπηρεσίες

9,6% των απασχολούμενων

Υπηρεσίες Εστίασης & Καταλύματος

31.655

Ξενοδοχεία, εστιατόρια, καφέ, εστίαση

11,4% των απασχολούμενων

Δημόσια Διοίκηση & Άμυνα

20.415

Κρατικές υπηρεσίες, τοπική αυτοδιοίκηση

7,4% των απασχολούμενων

Υγεία & Κοινωνική Μέριμνα

21.664

Νοσοκομεία, κέντρα υγείας, κοινωνικές υπηρεσίες

7,8% των απασχολούμενων

ΑΛΛΟΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΙ ΚΛΑΔΟΙ

Κατασκευές

13.863

Οικοδομές, ανακαινίσεις, έργα υποδομής

Μεταποίηση

19.702

Βιομηχανικές μονάδες, εργοστάσια

Εκπαίδευση

18.188

Σχολεία, φροντιστήρια, εκπαιδευτικά ιδρύματα

Μεταφορές & Αποθήκευση

13.547

Λεωφορεία, ταξί, logistics

276.566

ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ

86,3%

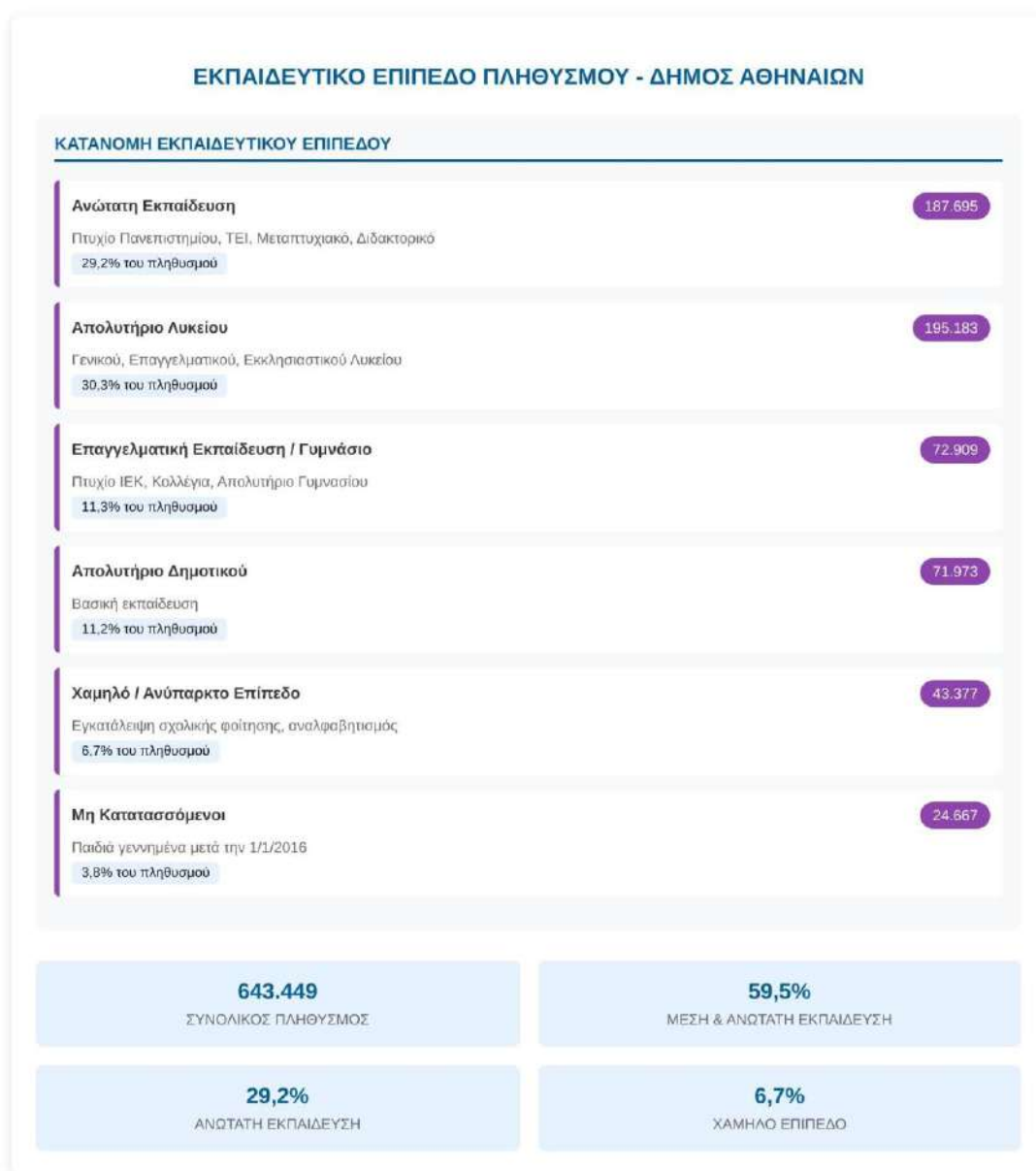
ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

17,2%

ΕΜΠΟΡΙΟ

11,4%

ΕΣΤΙΑΣΗ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Συμπερασματικά, ο πληθυσμός του Δήμου Αθηναίων παρουσιάζει ισορροπημένο εκπαιδευτικό προφίλ με υψηλό ποσοστό πτυχιούχων. Ωστόσο, η ανεργία είναι σημαντική, ιδιαίτερα στους νέους, καθώς ανερχεται σε ποσοστό 14,3% του συνολικού πληθυσμού. Επίσης, η οικονομία βασίζεται κατά 86,3% στον τριτογενή τομέα, με το εμπόριο και τις υπηρεσίες να συγκεντρώνουν τους κύριους κλάδους απασχόλησης.

4.6.1 Job Center

Το Job Center του Δήμου Αθηναίων είναι το κέντρο παροχής υπηρεσιών εργασιακής συμβουλευτικής και διασύνδεσης με την αγορά εργασίας ατόμων από ευάλωτες κοινωνικές ομάδες. Λειτουργήσε για πρώτη φορά πιλοτικά το 2017, ως κοινωνική πρωτοβουλία του Δήμου Αθηναίων με ιδιωτική υποστήριξη. Στα πρώτα χρόνια της λειτουργίας του (2017–2019) βοήθησε πάνω από 300 άτομα, που ζούσαν στο περιθώριο, να βρουν εργασία. Η επαναλειτουργία του το 2025 σηματοδοτεί μια νέα εποχή για την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής, αξιοποιώντας την εμπειρία, τα δίκτυα συνεργασιών και τις νέες τεχνολογίες.

Σήμερα αποτελεί Κέντρο Εργασιακής Συμβουλευτικής και Διασύνδεσης, που στοχεύει στην υποστήριξη ευάλωτων κοινωνικών ομάδων μέσω της παροχής εξατομικευμένων υπηρεσιών:

- Εργασιακής Συμβουλευτικής,
- Διασύνδεση με την αγορά εργασίας,
- Λογιστική Υποστήριξη,
- Νομική Συμβουλευτική,
- Υποστήριξη σε Επαγγελματική Κατάρτιση,
- Δικτύωση με οργανισμούς και φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών.

Απευθύνεται σε ευάλωτες ομάδες (άστεγους, δικαιούχους Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος, θύματα έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας, απεξαρτημένους από ουσίες, αποφυλακισμένους, άτομα με ψυχική νόσο, άτομα με λειτουργικό αυτισμό κ.ά.), καθώς και σε ειδικές κατηγορίες (πρόσφυγες, μετανάστες, άνεργους νέους και άτομα άνω των 50 ετών, άνεργες γυναίκες, αρχηγούς μονογονεϊκών οικογενειών), εφαρμόζοντας τις αρχές της ισότητας, της μη διάκρισης και της προσβασιμότητας. Μέσω συνεργασιών με εργοδότες, ΜΚΟ και φορείς δια βίου μάθησης, το Job Center προωθεί την εργασιακή ενσωμάτωση και τη δημιουργία ενός περιβάλλοντος συμπερίληψης και αποδοχής στον χώρο εργασίας, ενισχύοντας την κοινωνική συνοχή και αποτρέποντας φαινόμενα αποκλεισμού και ρατσισμού. Παράλληλα, υποστηρίζει ενεργά την ψηφιακή μετάβαση και την καταπολέμηση του ψηφιακού αναλφαριθμητισμού.

Το Κέντρο λειτουργεί μόνο με ραντεβού και ύστερα από παραπομπή από φορείς, καθημερινές (πλην αργιών): 8:00 – 16:00. Λιοσίων 22, 1ος όροφος, Αθήνα, Τ.Κ. 10438. Τηλέφωνο: 213 2083640, 210 5277140, Email: jobcenter@athens.gr

Το έργο χρηματοδοτείται από το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αττική 2021–2027», με συγχρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+), και υλοποιείται από την Αναπτυξιακή Αθήνας Α.Ε., η οποία αξιοποιεί την εμπειρία για το συγκεκριμένο έργο υψηλής κοινωνικής σημασίας, και στόχος του Δήμου είναι να εξασφαλίσει τη βιωσιμότητά του.

Με τη συμμετοχή πλήθους φορέων, εκπροσώπων της Κοινωνίας των Πολιτών και θεσμικών προσκεκλημένων, πραγματοποιήθηκαν τα επίσημα εγκαίνια του Job

Center του Δήμου Αθηναίων στον ανακαινισμένο χώρο επί της οδού Λιοσίων 22 (1ος όροφος), όπου επαναλειτουργεί έπειτα από 5 χρόνια με νέα δυναμική, έχοντας ως

στόχο την υποστήριξη της εργασιακής (επαν)ένταξης των πιο ευάλωτων πολιτών της πόλης.

Με αυτόν τον τρόπο ανοίγεται μια νέα προοπτική για ανθρώπους που για καιρό ένιωσαν ότι δεν έχουν θέση στην κοινωνία. Το Job Center του Δήμου Αθηναίων αποτελεί πλέον υποστηρικτικό μηχανισμό εύρεσης εργασίας για τους ευάλωτους συμπολίτες μας και βασικό πυλώνα της στρατηγικής για την κοινωνική ένταξη και την απασχόληση. Εστιάζει όχι μόνο στην εύρεση εργασίας, αλλά και σε μια ολιστική υποστήριξη που περιλαμβάνει ενδυνάμωση, δικτύωση και κατάρτιση. Είναι μια ζωντανή δομή, που λειτουργεί ως γέφυρα ανάμεσα στις υπηρεσίες του Δήμου και τους ανθρώπους, που χρειάζονται πραγματική υποστήριξη για να αλλάξουν τη ζωή τους.

4.7 Δικτύωση – Οικονομία της Γνώσης

Η δικτύωση και οι συνεργασίες μεταξύ δήμων αποτελούν βασικό πυλώνα για την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης, της ανταλλαγής καλών πρακτικών και της ενίσχυσης της τοπικής αυτοδιοίκησης. Στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου Αθηναίων 2024-2028, αναδεικνύεται η στρατηγική για την ενδυνάμωση των δεσμών με άλλες πόλεις μέσω των αδελφοποιήσεων και των μνημονίων συνεργασίας. Μέσα από αυτές τις συνεργασίες, επιτυγχάνεται η ανταλλαγή εμπειριών, η ανάπτυξη κοινών δράσεων και η ενίσχυση της πολιτισμικής και κοινωνικής συνοχής σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

Η πολύχρονη παράδοση του Δήμου Αθηναίων σε πρωτόκολλα συνεργασίας με ελληνικές πόλεις, όπως η υιοθεσία κοινοτήτων και οι αδελφοποιήσεις με Δήμους της περιφέρειας, αποτελεί απόδειξη της δέσμευσης του φορέα να ενισχυθούν η αλληλεγγύη και η συνεργασία. Επιδιώκεται η συνέχεια και η διεύρυνση αυτών των συνεργασιών, αξιοποιώντας σύγχρονες πρακτικές και σύγχρονες ανάγκες για την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών.

Εστιάζει στα σημαντικά βήματα που έχουν γίνει, στα υφιστάμενα πρωτόκολλα και μνημόνια συνεργασίας, αλλά και στους στόχους και τις δράσεις που έχουν τεθεί για τα επόμενα χρόνια, επιβεβαιώνοντας τον ρόλο του Δήμου Αθηναίων ως κέντρο δικτύωσης και ανάπτυξης με έμφαση στην ενότητα και την αμοιβαία υποστήριξη.

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν επιγραμματικά πρωτόκολλα και μνημόνια συνεργασίας, αδελφοποιήσεις με πόλεις του εσωτερικού και του εξωτερικού, καθώς και η συμμετοχή του Δήμου σε διεθνή δίκτυα και διεθνείς οργανισμούς.

α/α	ΠΟΛΗ	ΕΤΟΣ	
1	Πρωτόκολλο Συνεργασίας μεταξύ Δήμου Αθηναίων, ΟΠΑΝΔΑ και Διεθνούς Ομοσπονδίας Σχολικού Αθλητισμού	2014	
2	Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ ΕΑΤΑ και αντίστοιχου φορέα της κινεζικής πόλης Nanjing	2024	
3	Πρωτόκολλο Υιοθεσίας του Δήμου Μεγίστης (Καστελόριζου) από τον Δήμο Αθηναίων	1995	
4	Πρωτόκολλο Υιοθεσίας της Κοινότητας Φυλής από τον Δήμο Αθηναίων	1989	υπάρχει το πρακτικό της έγκρισης από το ΔΣ του ΔΑ
5	Πρωτόκολλο Υιοθεσίας της Κοινότητας Μαραθώνα από τον Δήμο Αθηναίων	1990	υπάρχει το πρακτικό της έγκρισης από το ΔΣ του ΔΑ
6	Αδελφοποίηση της πόλεως των Αθηνών και του δημοτικού διαμερίσματος Μαυρατzaίων του Δήμου Πυθαγορείου Σάμου από κοινού με τον Δήμο Πειραιά.	2000	υπάρχει το πρακτικό της έγκρισης από το ΔΣ του ΔΑ
7	Πρωτόκολλο Φιλίας και Συνεργασίας μεταξύ Δήμου Αθηναίων και Δήμου Καλυμνίων	1997	
8	Πρωτόκολλο Συνεργασίας μεταξύ Δήμου Αθηναίων και Δήμου Λαυρεωτικής	1996	
9	Πρωτόκολλο Φιλίας και Συνεργασίας μεταξύ Δήμου Αθηναίων και Δήμου Ρόδου	1998	

Αδελφοποιήσεις με πόλεις του εξωτερικού

ΠΟΛΗ	ΕΤΟΣ
ΛΟΣ ΑΝΤΖΕΛΕΣ	1984
ΒΗΘΛΕΕΜ	1986
ΛΕΥΚΩΣΙΑ	1988
ΡΑΜΠΑΤ	1990
CUSCO - PERU	1991
ΠΕΚΙΝΟ	2005
ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ	2005
ΣΕΟΥΛ	2006
ΒΗΘΛΕΕΜ	2021 (ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΑΔΕΛΦΟΠΟΙΗΣΗΣ)
ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ	2022
ΣΑΝΓΚΑΗ	2025

Μνημόνια Συνεργασίας με πόλεις του εξωτερικού

ΠΟΛΗ	ΕΤΟΣ
ΒΕΛΙΓΡΑΔΙ	1966
ΡΩΜΗ	1967
ΣΟΦΙΑ	1975
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΑΡΑΒΙΚΩΝ ΠΟΛΕΩΝ	1981
ΑΝΑΤΟΛΙΚΟ ΒΕΡΟΛΙΝΟ	1984
ΜΟΣΧΑ	1987
ΣΟΦΙΑ	1989
ΠΡΑΓΑ	1989
ΒΑΡΣΟΒΙΑ	1989
ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙ	1993
ΚΙΕΒΟ	1994
ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΕΣ Ν.Α. ΕΥΡΩΠΗΣ (ΑΘΗΝΑ, ΒΕΛΙΓΡΑΔΙ, ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙ, ΒΟΥΔΑΠΕΣΤΗ, ΚΙΣΙΝΑΟΥ, ΚΙΕΒΟ, ΛΙΟΥΜΠΛΙΑΝΑ, ΛΕΥΚΩΣΙΑ, ΠΟΝΤΓΚΟΡΙΤΣΑ, ΣΑΡΑΓΕΒΟ, ΣΚΟΠΙΑ, ΣΟΦΙΑ, ΤΙΡΑΝΑ, ΒΙΕΝΝΗ - Η ΑΓΚΥΡΑ ΚΑΙ ΤΟ ΖΑΓΚΡΕΜΠ ΠΡΟΣΧΩΡΗΣΑΝ ΤΟ 1998)	1995
ΜΟΣΧΑ	1995
ΣΟΦΙΑ	1995
ΒΟΣΤΩΝΗ	1996
ATHENS, GEORGIA (USA)	1996
ΚΙΕΒΟ	1996
ΤΙΡΑΝΑ	1996

ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙ	1997
ΒΗΡΥΤΤΟΣ	1997
ΤΙΦΛΙΔΑ	1997
ΣΙΚΑΓΟ	1997
MONTREAL	1997
ΣΙΑΝ (ΚΙΝΑ)	1997
KYONGSANG-BUK-DO (N.KOPEA)	1999
ΒΑΡΚΕΛΩΝΗ & ΓΕΝΟΒΑ	1999
ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ	1999
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ	2000
ΛΙΟΥΜΠΛΙΑΝΑ	2000
ΠΑΡΙΣΙ	2000
ΟΥΑΣΙΝΓΚΤΟΝ	2000
ΑΒΑΝΑ	2000
ΣΙΔΝΕΪ	2000
ΕΡΕΒΑΝ	2000
ΑΒΑΝΑ	2001
ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑ	2001
ΤΖΑΚΑΡΤΑ	2001
ΜΟΣΧΑ	2001
ΠΕΚΙΝΟ	2002
ΜΟΣΧΑ	2002
ΡΩΜΗ	2002
ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ	2002
ΒΗΡΥΤΟΣ	2002

ΦΛΩΡΕΝΤΙΑ	2002
ΛΕΥΚΩΣΙΑ	2002
ΒΑΛΕΤΑ	2002
ΛΕΥΚΩΣΙΑ	2003
ΔΑΜΑΣΚΟΣ	2004
ΝΑΠΟΛΗ	2005
ΜΟΣΧΑ	2005
ΣΕΟΥΛ	2005
ΑΜΜΑΝ	2005
ΣΙΚΑΓΟ	2006
ΣΟΦΙΑ	2008
ΜΟΣΧΑ	2008
ΔΑΜΑΣΚΟΣ	2009
ΡΙΟ ΝΤΕ ΤΖΑΝΕΪΡΟ	2009
ΣΑΓΚΑΗ	2009
ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ	2010
ΣΑΓΚΑΗ	2011
ΠΕΚΙΝΟ	2013
ΣΑΓΚΑΗ	2013
ΣΕΝΖΕΝ (ΚΙΝΑ)	2013
ΜΠΟΥΕΝΟΣ ΑΪΡΕΣ	2013
ΑΜΣΤΕΡΝΤΑΜ	2014
NINGXIA (ΚΙΝΑ)	2014
URUMQI (ΚΙΝΑ)	2014
ΒΙΕΝΝΗ	2016
ΠΕΚΙΝΟ	2016
ΣΑΓΚΑΗ	2017

ΣΚΟΠΙΑ	2018
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ, ΠΕΡΙΦΕΡΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΒΑΥΑΡΙΑΣ	2018
ΤΕΧΕΡΑΝΗ	2019
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ	2021
ΜΟΣΧΑ	2021
ΒΕΛΙΓΡΑΔΙ	2021
CUENCA (ΙΣΗΜΕΡΙΝΟΣ)	2024

Συμμετοχή του Δήμου Αθηναίων σε διεθνή δίκτυα, οργανισμούς

ΔΙΚΤΥΟ/ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ/ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ	ΕΤΟΣ ΕΝΑΡΞΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
Eurocities (Δίκτυο Ευρωπαϊκών Πόλεων)	1993
Παγκόσμια Ομοσπονδία Τουριστικών πόλεων (World Tourism Cities Federation-WTCF)	2012
Healthy Cities (Δίκτυο Υγιών Πόλεων)	1993
Cities for Cyclists (Πόλεις για Ποδηλάτες)	2015
World Union of Olympic Cities (Ένωση Ολυμπιακών Πόλεων)	2002
CORPEM	2021
GERMAN MARSHALL FUND	2020
Διεθνές Δίκτυο Αρχαίων Ασκληπιείων - Οι Δρόμοι της Ίασις	2022
ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΔΙΚΤΥΟ ΠΟΛΕΩΝ C40	2008
ECCAR-EUROPEAN COALITION OF CITIES AGAINST RACISM	2015
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Δίκτυο (European Social Network)	2016

Learning Cities	2016
THE GLOBAL COVENANT OF MAYORS FOR CLIMATE AND ENERGY (Παγκόσμιο Σύμφωνο Δημάρχων για το Κλίμα και την Ενέργεια)	2014
CITY DIPOMACY LAB	2022
UNECE	2020
EUROCITIES-Ομάδα Εργασίας για την Μετανάστευση και την Ένταξη	2009
100 RESILIENT CITIES (100 Ανθεκτικές Πόλεις)	2014
C40/Cool Cities Network	2018
COMPACT OF MAYORS (Σύμφωνο των Δημάρχων)	2015
European Forum for Urban Security (E.F.U.S.)	2019
LEAGUE OF HISTORICAL CITIES (LHC)	2005
PARTNERSHIP ON INCLUSION OF MIGRANTS AND REFUGEES - EU URBAN AGENDA	2016
Urban Innovative Actions (UIA) – The Urban Lab of Europe	2018

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5-ΑΞΟΝΑΣ 4: ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Η επιτυχία κάθε σχεδίου εξαρτάται από τη διοικητική ικανότητα και τον συντονισμό. Η ανθεκτικότητα δεν χτίζεται μεμονωμένα από κάθε υπηρεσία, αλλά μέσα από οριζόντιες συνεργασίες, κοινά δεδομένα και ενιαίο σχεδιασμό. Στον Δήμο Αθηναίων επενδύουμε στη βελτίωση της εσωτερικής επικοινωνίας, στην ψηφιοποίηση των διαδικασιών και στη συνεργασία μεταξύ των διευθύνσεων, ώστε να ενισχύεται η αποδοτικότητα.

Η ενίσχυση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού και η καλλιέργεια κουλτούρας συνεργασίας είναι θεμέλια της επιτυχίας. Η ανθεκτική πόλη δεν είναι μόνο μια πόλη με πράσινες υποδομές. Είναι μια πόλη που φροντίζει τους ανθρώπους της, ενδυναμώνει την κοινότητα, προωθεί την καινοτομία και διοικείται με συνέργεια και όραμα.

5.1 Διοίκηση και οργάνωση του Δήμου Αθηναίων

Ο Δήμος Αθηναίων ως μητροπολιτικός δήμος (άρθρο 2 του Ν. 3852/2010, όπως προστέθηκε με το άρθρο 2Α του Ν. 4555/2018) με τις δράσεις και τις παρεμβάσεις του στηρίζει την τοπική κοινωνία και ευρύτερα την ανάπτυξη της πόλης και διαφυλάττει τα συμφέροντα των δημοτών του. Οι αρμοδιότητες των Δήμων περιγράφονται αναλυτικά στον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν.3463/2006). Οι μεταβιβαζόμενες πρόσθετες αρμοδιότητες στους Δήμους αναφέρονται αναλυτικά στα άρθρα 94 και 95 του Ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης-Πρόγραμμα Καλλικράτης». Όργανα διοίκησης του Δήμου Αθηναίων αποτελούν:

- 1) Ο Δήμαρχος
- 2) Οι Αντιδήμαρχοι
- 3) Το Δημοτικό Συμβούλιο
- 4) Η Δημοτική Επιτροπή

Η οργανωτική δομή του Δήμου Αθηναίων διαμορφώνεται με βάση τον Οργανισμό Εσωτερικών Υπηρεσιών του Δήμου (ΦΕΚ 5713/Β΄/19-12-2018), ο οποίος ορίζει την διάρθρωση των υπηρεσιών, όπως αυτή παρουσιάζεται σε επόμενη ενότητα.

5.2 Δήμαρχος

Ο Δήμαρχος είναι το ανώτατο μονοπρόσωπο εκτελεστικό όργανο του Δήμου και εκπροσωπεί τον Δήμο Αθηναίων δικαστικώς και εξωδίκως. Έχει την ευθύνη για τη διοίκηση των υπηρεσιών, την εφαρμογή των αποφάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου και των συλλογικών οργάνων, καθώς και για την προώθηση των στρατηγικών στόχων της Δημοτικής Αρχής, όπως αυτοί αποτυπώνονται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου.

Ο Δήμαρχος ασκεί τις αρμοδιότητες που ορίζονται από τον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν. 3463/2006) και τον Ν. 3852/2010 («Καλλικράτης»), όπως ισχύουν, και ιδίως:

- Καθοδηγεί, συντονίζει και εποπτεύει το σύνολο των δημοτικών υπηρεσιών.
- Εκδίδει αποφάσεις και εγκυκλίους για την ορθή εφαρμογή των νόμων και κανονιστικών πράξεων που αφορούν τον Δήμο.
- Μεριμνά για την υλοποίηση των πολιτικών της Δημοτικής Αρχής στους τομείς ανάπτυξης, κοινωνικής συνοχής, περιβάλλοντος, πολιτισμού και διοικητικής λειτουργίας.
- Εισηγείται στο Δημοτικό Συμβούλιο τα σχέδια του Επιχειρησιακού και Τεχνικού Προγράμματος και παρακολουθεί την υλοποίησή τους.
- Εκχωρεί, με απόφασή του, συγκεκριμένες αρμοδιότητες στους Αντιδημάρχους και σε άλλα αιρετά ή υπηρεσιακά στελέχη, εξασφαλίζοντας τον συντονισμό και την αποτελεσματικότητα της διοίκησης.
- Εκπροσωπεί τον Δήμο σε εθνικά και ευρωπαϊκά δίκτυα πόλεων, καθώς και σε συνεργασίες με φορείς του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.

Ο Δήμαρχος αποτελεί το κεντρικό πρόσωπο χάραξης και παρακολούθησης της στρατηγικής του Δήμου, με ρόλο συντονιστή μεταξύ των πολιτικών οργάνων, των υπηρεσιών και της τοπικής κοινωνίας.

5.3 Γενικός Γραμματέας

Ο Δήμαρχος υποστηρίζεται στα διοικητικά του καθήκοντα από τον Γενικό Γραμματέα, ο οποίος υλοποιεί τις αρμοδιότητες που του εκχωρεί ο Δήμαρχος με απόφασή του. Οι αρμοδιότητες αυτές περιλαμβάνουν ιδίως την εποπτεία και τον έλεγχο των δημοτικών υπηρεσιών, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται με αποδοτικό τρόπο η αποτελεσματικότητα στην επίτευξη των στόχων και προγραμμάτων που αποφασίζονται από τα πολιτικά όργανα του Δήμου.

Οι αρμοδιότητες αυτές περιλαμβάνουν ιδίως:

- Την εποπτεία και τον συντονισμό των δημοτικών υπηρεσιών,
- Τον έλεγχο της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας των δομών,
- Τη διασφάλιση της ορθής εφαρμογής των αποφάσεων των πολιτικών οργάνων,
- Τη διοικητική και οργανωτική υποστήριξη του Δημάρχου στην επίτευξη των στόχων του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

5.4 Αντιδήμαρχοι

Οι Αντιδήμαρχοι είναι δημοτικοί σύμβουλοι της πλειοψηφίας που ορίζονται με απόφαση Δημάρχου και τούς μεταβιβάζονται αρμοδιότητες καθ' ύλην και κατά τόπο. Οι Αντιδήμαρχοι επικουρούν τον Δήμαρχο. Ο αριθμός των Αντιδημάρχων ισούται με

τον αριθμό των επτά δημοτικών κοινοτήτων, ενώ μπορεί να αυξηθεί κατά τρεις με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, όπως ισχύει στο Δήμο Αθηναίων.

Κατά την τρέχουσα περίοδο, με την Απόφαση Δημάρχου σχετικά με τον ορισμό των Αντιδημάρχων (ΑΔΑ: 9Σ2ΧΩ6Μ-Α60) με θητεία από την 02-01-2025 έως και την 02-01-2026, οι αρμοδιότητες που ασκούνται από τους Αντιδημάρχους αφορούν στους εξής τομείς:

- Αστική αναζωογόνηση και ανθεκτικότητα
- Δημοτική αστυνομία και δημόσιοι κοινόχρηστοι χώροι
- Διαγενεακή αλληλεγγύη, αστική πανίδα και ζωοφιλία
- Καθαριότητα και ανακύκλωση
- Κλιματική διακυβέρνηση και κοινωνική οικονομία
- Κοινωνική αλληλεγγύη και ισότητα
- Κοινωνική ένταξη μεταναστών και προσφύγων
- Οικονομικός προγραμματισμός
- Παιδεία, ψηφιακή διακυβέρνηση, περιουσία και δόμηση
- Περιβάλλον και πράσινο
- Υποδομές

5.5 Εντεταλμένοι Σύμβουλοι

Κατά την τρέχουσα περίοδο, με απόφαση Δημάρχου (ΑΔΑ: Ρ4Ι5Ω6Μ-ΧΨΦ) Δημοτικοί Σύμβουλοι έχουν οριστεί ως Εντεταλμένοι Σύμβουλοι για την επικουρία του Δημάρχου και των Αντιδημάρχων και την εύρυθμη λειτουργία των Υπηρεσιών του Δήμου, στους παρακάτω τομείς δραστηριότητας:

- Επιχειρηματικότητα
- Προσχολική ηλικία και παιδικές εξοχές
- Εθελοντισμός και κοινωνία των πολιτών
- Διαχείριση λόφων
- Δημόσια υγεία και δημοτικά ιατρεία
- Προσβασιμότητα
- Δημοτική αποκέντρωση και ενδυνάμωση κοινοτήτων
- Ψηφιακός μετασχηματισμός και καινοτόμες εφαρμογές
- Ιστορική ανάδειξη της πόλης των Αθηνών

5.6 Δημοτικό Συμβούλιο

Το Δημοτικό Συμβούλιο αποτελείται από σαράντα εννιά (49) Δημοτικούς Συμβούλους που εκλέγονται κάθε τέσσερα χρόνια. Η παράταξη που πλειοψηφεί βάσει των εκλογικών αποτελεσμάτων έχει είκοσι ένα (21) Δημοτικούς Συμβούλους με επικεφαλής τον Δήμαρχο. Οι υπόλοιποι 20 ανήκουν στους 10 μειοψηφήσαντες συνδυασμούς. Επικεφαλής του κάθε μειοψηφήσαντα συνδυασμού είναι ο σύμβουλος που ήταν υποψήφιος Δήμαρχος.

Κάθε δύο χρόνια εκλέγεται το Προεδρείο του Δημοτικού Συμβουλίου. Ο Πρόεδρος ορίζεται από τον συνδυασμό που πλειοψηφεί, ενώ ο Αντιπρόεδρος από τη μείζονα παράταξη της μειοψηφίας και ο γραμματέας από τις παρατάξεις της μειοψηφίας και αν δεν υπάρχουν, από την παράταξη που πλειοψηφεί. Κατόπιν πρόσκλησης του Προέδρου, το Δημοτικό Συμβούλιο συνεδριάζει τουλάχιστον μία φορά το μήνα για να συζητήσει και να αποφασίσει για θέματα της ημερήσιας διάταξης, όπως αυτά προτείνονται και από τον Δήμαρχο. Οι συνεδριάσεις είναι δημόσιες και σε κάθε συνεδρίαση τηρούνται πρακτικά. Οι αποφάσεις λαμβάνονται με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων, εκτός αν υπάρχει άλλη διάταξη που ορίζει διαφορετικά. Αυτές δύναται να δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα του Δήμου, ενώ η μη δημοσίευση δεν συνιστά λόγο ακυρότητας. Οι αποφάσεις που λαμβάνονται αφορούν θέματα του Δήμου ή τοπικού ενδιαφέροντος.

5.7 Δημοτική Επιτροπή

Σύμφωνα με τα άρθρα 8, 9 και 26 του Ν.5056/2023 (ΦΕΚ Α'163/6-10-2023) «Αναμόρφωση του συστήματος διακυβέρνησης Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού, κατάργηση νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου δήμων, παρακολούθηση επιδόσεων τοπικής αυτοδιοίκησης, οικονομική και διοικητική διαχείριση οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, ευζωία των ζώων συντροφιάς, κατασκευή και αναβάθμιση λειτουργούντων χερσαίων συνοριακών σταθμών και λοιπές διατάξεις του Υπουργείου Εσωτερικών», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, από την αυτοδιοικητική περίοδο στις αρχές του 2024, η οικονομική επιτροπή, η επιτροπή ποιότητας ζωής και η εκτελεστική επιτροπή των δήμων καταργούνται και τις αρμοδιότητές τους ασκεί η Δημοτική Επιτροπή.

Η υπ. αριθμ. 30971/2-4-2024 Εγκύκλιο του Υπουργείου Εσωτερικών (ΑΔΑ:Ψ2ΞΝ46ΜΤΛ6-Χ03) «Λειτουργία Δημοτικής Επιτροπής- Παράρτημα Γ': Αρμοδιότητες δημοτικής επιτροπής, Άρθρο 74Α του Ν. 3852/2010 (Α'87), όπως προστέθηκε με το άρθρο 9 του Ν.5056/2023 (Α'163)» αναπτύσσει όλα τα επιμέρους θέματα σχετικά με την λειτουργία της Δημοτικής Επιτροπής. Ειδικότερα, η Δημοτική Επιτροπή αποτελεί νέο συλλογικό όργανο διοίκησης του Δήμου, το οποίο ασκεί τις αρμοδιότητες της εκτελεστικής επιτροπής, της οικονομικής επιτροπής και επιτροπής ποιότητας ζωής, οι οποίες καταργήθηκαν από την 1η Ιανουαρίου 2024, όπως αναφέρθηκε παραπάνω. Κύριο αντικείμενο της δημοτικής επιτροπής είναι η παρακολούθηση της εφαρμογής της δημοτικής πολιτικής και του επιχειρησιακού σχεδίου του δήμου, ο έλεγχος και η παρακολούθηση της οικονομικής και διοικητικής λειτουργίας του, καθώς και η αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων, ασκώντας αποφασιστικές, ελεγκτικές, συντονιστικές και γνωμοδοτικές αρμοδιότητες.

Ακόμη, πλέον των προαναφερθεισών αρμοδιοτήτων, η δημοτική επιτροπή αποφασίζει και για όσα ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 74Α του ν. 3852/2010.

Η δημοτική επιτροπή συγκροτείται και λειτουργεί για συγκεκριμένη θητεία, τριάντα (30) μηνών, σε όλους τους δήμους, μετά από τη διεξαγωγή των δημαρρεσιών. Συγκεκριμένα, τα μέλη της δημοτικής επιτροπής εκλέγονται κατά το πρώτο έτος της δημοτικής περιόδου και κατά το τρίτο έτος αυτής.

5.8 Δημοτικές Κοινότητες

Ο Δήμος Αθηναίων έχει επτά (7) δημοτικές κοινότητες, οι οποίες εδρεύουν εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου. Όργανα διοίκησης, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους- των Δημοτικών Κοινοτήτων-είναι, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, το Συμβούλιο και ο Πρόεδρος του Συμβουλίου της Δημοτικής Κοινότητας αντίστοιχα. Οι αρμοδιότητες των οργάνων αυτών ορίζονται από τις κείμενες διατάξεις, οι κυριότερες μεταξύ των οποίων είναι οι εξής:

- Την ευθύνη της Οργάνωσης και Λειτουργίας Σημείων Εξυπηρέτησης του Δημότη (Σ.Ε.Δ), ένα σε κάθε Τμήμα που επιτελεί την επαφή των δημοτών με τις υπηρεσίες του Δήμου.
- Ενημερώνει και πληροφορεί τους δημότες για τις ενέργειες που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση των υποθέσεων τους.
- Εκδίδει πιστοποιητικά οικογενειακής κατάστασης, βεβαιώσεις μονίμου κατοικίας & γνησίου υπογραφής. Πραγματοποιεί επικυρώσεις εγγράφων.
- Παραλαμβάνει αιτήσεις δημοτών, ελέγχει την πληρότητά τους και διαβιβάζει αυτές στις αρμόδιες για διεκπεραίωση υπηρεσίες.
- Καταρτίζει ημερήσιες διατάξεις του Συμβουλίου της Δημοτικής Κοινότητας.
- Τηρεί τα πρακτικά συνεδριάσεων, μεριμνά και συντονίζει τις εργασίες για την επίλυση των προβλημάτων της Κοινότητας.
- Δέχεται έγγραφες ή προφορικές αναφορές δημοτών για θέματα της Δημοτικής Κοινότητας, τις οποίες φροντίζει να διαβιβάσει στις αρμόδιες υπηρεσίες.
- Συνεργάζεται με αρμόδιες υπηρεσίες για θέματα των περιοχών της Κοινότητας.
- Σε συνεργασία με τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο και τα μέλη του Συμβουλίου της Δημοτικής Κοινότητας προβάλλει, προωθεί και όπου μπορεί υλοποιεί τις πολιτικές που έχουν στόχο την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων.
- Συνεργάζεται με τη Δημοτική Επιτροπή Παιδείας και το Τοπικό Συμβούλιο πρόληψης Παραβατικότητας, για θέματα που άπτονται των δραστηριοτήτων τους.
- Αποφασίζει για την προέγκριση ίδρυσης ή Εγκατάστασης καταστημάτων, επιχειρήσεων και λοιπών δραστηριοτήτων σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.
- Αποφασίζει για τη χορήγηση Άδειας Λειτουργίας Μουσικής καταστημάτων Υγειονομικού Ενδιαφέροντος.
- Αποφασίζει για τη μετατόπιση περιπτέρων.
- Προτείνει και εισηγείται αρμοδίως για τους χώρους λειτουργίας λαϊκών αγορών, τις θέσεις άσκησης υπαίθριου στίσιμου εμπορίου και γενικά των υπαίθριων εμπορικών δραστηριοτήτων.

- Διατυπώνει προτάσεις για:
 - α. Την αξιοποίηση των ακινήτων του Δήμου της περιοχής ευθύνης της
 - β. Την πολεοδομική ανάπτυξη της περιοχής
 - γ. Την συντήρηση δημοτικών οδών, πλατειών & αλσών
 - δ. Τις συγκοινωνίες της περιοχής
 - ε. Την εκτέλεση νέων έργων και την συντήρηση των έργων που έχουν εκτελεστεί
 - στ. Την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος
 - ζ. Την μέριμνα της περισυλλογής αδέσποτων ζώων
 - η. Την διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων και γενικότερα την ανάπτυξη πνευματικών και κοινωνικών θεμάτων.

Λαμβάνοντας υπόψη τη διοικητική διαίρεση του Δήμου σε επτά (7) δημοτικές κοινότητες, το παρόν Στρατηγικό Σχέδιο αναγνωρίζει τις ανομοιομορφίες, τις εσωτερικές διαφοροποιήσεις και τις ανισότητες που υπάρχουν μεταξύ τους. Για αυτό το λόγο επιλέγεται η χωρική εστίαση στις Δημοτικές Κοινότητες και όχι η αναφορά μόνο σε επίπεδο δήμου ή της πόλης γενικότερα.

5.9 Διοικητική υποστήριξη συλλογικών οργάνων και αιρετών

5.9.1 Διεύθυνση Υποστήριξης Συλλογικών Οργάνων, Δημοτικών Παρατάξεων και Αιρετών

Η Διεύθυνση Υποστήριξης Συλλογικών Οργάνων, Δημοτικών Παρατάξεων και Αιρετών έχει την ευθύνη για την εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία των τμημάτων της καθώς και για τον συντονισμό των ενεργειών για την διοικητική υποστήριξη προς τις δημοτικές παρατάξεις και τους αιρετούς. Διά των Τμημάτων της, μεταξύ άλλων αρμοδιοτήτων, έχει την ευθύνη του συντονισμού φορέων, δημοτών, επαγγελματιών, ομάδων δράσης που λαμβάνουν μέρος ή είναι μέλη συμμετοχικών διαδικασιών συλλογικών οργάνων.

5.9.2 Αυτοτελές Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης Δημάρχου

Το Αυτοτελές Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης Δημάρχου παρέχει την απαραίτητη διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη προς τον Δήμαρχο καθώς και τους κατέχοντες θέσεις Ειδικών Συμβούλων ή Ειδικών Συνεργατών και Επιστημονικών Συνεργατών. Επιπλέον, μεριμνά για τη συγκέντρωση του Ετήσιου Απολογισμού της Δημοτικής Αρχής και την ανταπόκριση της υπηρεσίας στην τήρηση κάθε είδους αρχείου προς χρήση του Δημάρχου. Περιλαμβάνει το Ιδιαίτερο Γραφείο Δημάρχου, τα Γραφεία Αντιδημάρχων και Εντεταλμένων Δημοτικών Συμβούλων, καθώς και το Γραφείο Ειδικών Συμβούλων.

5.9.3 Αυτοτελές Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης Γενικού Γραμματέα

Το Αυτοτελές Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης Γενικού Γραμματέα συντονίζει τις ενέργειες για την αποτελεσματική και άμεση υλοποίηση των εντολών και αποφάσεων του Γενικού Γραμματέα προς όλες τις υπηρεσίες. Παρέχει την απαραίτητη διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη, τηρώντας κάθε είδους αρχείο προς χρήση του Γενικού Γραμματέα, ο οποίος έχει την ευθύνη των αρμοδιοτήτων με τις οποίες εξουσιοδοτείται από τον Δήμαρχο με απόφασή του και προΐσταται όλου του προσωπικού του Δήμου, ασκώντας ανώτατη εποπτεία και έλεγχο σε όλες τις δημοτικές Υπηρεσίες.

5.9.4 Γραφείο Προέδρου Δημοτικού Συμβουλίου

Το Γραφείο Προέδρου Δημοτικού Συμβουλίου παρέχει την απαραίτητη διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη στον Πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου και στους Δημοτικούς Συμβούλους όλων των παρατάξεων του Σώματος. Επίσης, διεξάγει την προσωπική αλληλογραφία του Προέδρου, τηρώντας αρχείο αυτής προς χρήση του Προέδρου. Επιπλέον, διαχειρίζεται τις εισηγήσεις προς το Δημοτικό Συμβούλιο καθώς και τις σχετικές αποφάσεις, ενημερώνει το Σώμα και συνεργάζεται με τις διοικητικές υπηρεσίες του Δήμου.

5.10 Οργανόγραμμα Υπηρεσιών

Οι Υπηρεσίες ενός ΟΤΑ διακρίνονται σε κάθετες και οριζόντιες. Κάθετες είναι οι υπηρεσίες που συμβάλλουν στην επίτευξη των σκοπών του ΟΤΑ και παρέχουν υπηρεσίες στους δημότες, σύμφωνα με τις αρμοδιότητές τους στους τομείς κοινωνικής πολιτικής, υγείας, παιδείας, πολιτισμού, αθλητισμού, περιβάλλοντος, ποιότητας ζωής, τοπικής οικονομίας και απασχόλησης. Οι οριζόντιες υπηρεσίες των ΟΤΑ παρέχουν διοικητική, οικονομική, τεχνική και επιτελική υποστήριξη στις κάθετες υπηρεσίες και στις υπόλοιπες υποστηρικτικές υπηρεσίες και τα όργανα διοίκησης του Δήμου.

Σύμφωνα με τον ισχύον Οργανισμό Εσωτερικών Υπηρεσιών του Δήμου (ΦΕΚ 5713Β΄/19-12-2018), το οργανόγραμμα των υπηρεσιών του Δήμου Αθηναίων είναι το ακόλουθο, ωστόσο, κατά το προσεχές διάστημα, ο Δήμος Αθηναίων πρόκειται να εισηγηθεί τον νέο Οργανισμό Εσωτερικών Υπηρεσιών στο Δημοτικό Συμβούλιο (μετά από την ολοκλήρωση της διαβούλευσης που συνέβαλε στη διαμόρφωσή του).

Α. ΔΗΜΑΡΧΟΣ

ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΔΗΜΑΡΧΟΥ

α. Ιδιαίτερο Γραφείο Δημάρχου

β. Γραφεία Αντιδημάρχων και Εντεταλμένων Δημοτικών Συμβούλων

γ. Γραφείο Ειδικών Συμβούλων

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

- α. Τμήμα Καταγραφής, Αναθεώρησης και Ελέγχου Τήρησης Διαδικασιών
- β. Τμήμα Διασφάλισης Ποιότητας Παρεχόμενων Υπηρεσιών
- γ. Τμήμα Επικοινωνίας και Διαφάνειας

ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

- α. Γραφείο Επικοινωνίας και Ενημέρωσης Πολιτών
- β. Γραφείο Υγιών Πόλεων
- γ. Γραφείο Ενημέρωσης για την Ε.Ε. Europe Direct

Β. ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

- Β1. Γραφείο Προέδρου Δημοτικού Συμβουλίου

Γ. ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗ

Δ. ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ

ΝΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

- α. Δικαστικό Τμήμα
- β. Τμήμα Γραμματείας, Αρχείου και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ, ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ

- α. Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης, Τεκμηρίωσης και
Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
- β. Τμήμα Στρατηγικού Σχεδιασμού και Προγραμματισμού
- γ. Τμήμα Καινοτομίας και Εξωστρέφειας
- γ1. Γραφείο Εθελοντισμού

γ2. Γραφείο Σεραφείου

δ. Τμήμα Ανθεκτικότητας και Βιωσιμότητας

ε. Τμήμα Τεχνολογίας, Πληροφορικής και Επικοινωνιών

στ. Τμήμα Διαχείρισης Γεωχωρικών Δεδομένων Πόλεως

ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ

Ε. ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Ε1. Γραφείο Διοικητικής Υποστήριξης Γενικής Διεύθυνσης

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

α. Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

β. Τμήμα Μόνιμου Προσωπικού

γ. Τμήμα Προσωπικού Ιδιωτικού Δικαίου

δ. Τμήμα Εκπαίδευσης, Ανάπτυξης, Υγιεινής και Ασφάλειας Ανθρώπινου Δυναμικού

δ1. Γραφείο Υγιεινής και Ασφάλειας Εργαζομένων (μετονομασία)

ε. Τμήμα Ελέγχου Απασχόλησης

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

α. Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

β. Τμήμα Διοικητικού, Εποπτείας και Συντονισμού Δημοτικών Κοινοτήτων

β1. Γραφείο Προσωπικού Ασφαλείας

γ. Τμήμα Εξυπηρέτησης Δημοτών και Επαγγελματιών 1^{ης} Δημοτικής Κοινότητας

δ. Τμήμα Εξυπηρέτησης Δημοτών και Επαγγελματιών 2^{ης} Δημοτικής Κοινότητας

ε. Τμήμα Εξυπηρέτησης Δημοτών και Επαγγελματιών 3^{ης} Δημοτικής Κοινότητας

στ. Τμήμα Εξυπηρέτησης Δημοτών και Επαγγελματιών 4^{ης} Δημοτικής Κοινότητας

ζ. Τμήμα Εξυπηρέτησης Δημοτών και Επαγγελματιών 5^{ης} Δημοτικής Κοινότητας

η. Τμήμα Εξυπηρέτησης Δημοτών και Επαγγελματιών 6^{ης} Δημοτικής Κοινότητας

θ. Τμήμα Εξυπηρέτησης Δημοτών και Επαγγελματιών 7^{ης} Δημοτικής Κοινότητας

ι. Τμήμα Δημοτικού και Ιστορικού Αρχείου

ια. Τμήμα Πρωτοκόλλου, Διεκπεραίωσης και Αρχείου

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ, ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΠΑΡΑΤΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΑΙΡΕΤΩΝ

α. Τμήμα Υποστήριξης Δημοτικών Παρατάξεων, Αιρετών και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

β. Τμήμα Δημοτικού Συμβουλίου, Εκτελεστικής Επιτροπής και Δημοτικής Επιτροπής Διαβούλευσης

β1. Γραφείο Νομικών Προσώπων και Δημοτικών Επιχειρήσεων

γ. Τμήμα Οικονομικής Επιτροπής και Επιτροπής Ποιότητας Ζωής

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΕΝΤΡΩΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ (Κ.Ε.Π)

α. Τμήμα Εξυπηρέτησης Πολιτών

β. Τμήμα Εσωτερικής Ανταπόκρισης

γ. Τμήμα Εξωτερικών Εφαρμογών

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΣΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

α. Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

β. Τμήμα Έκδοσης Πιστοποιητικών

γ. Τμήμα Μητρώου Αρρένων

δ. Τμήμα Ιθαγένειας, Δημοτολογίου και Εκλογικών Καταλόγων

ε. Τμήμα Γεννήσεων

στ. Τμήμα Γάμων – Θανάτων

ζ. Τμήμα Πολιτικών Γάμων

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ, ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ

α. Τμήμα Σχεδιασμού, Οργάνωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

β. Τμήμα Υποστήριξης και Λειτουργίας Σχολικών Μονάδων, Σχολικών

Επιτροπών και της Δημοτικής Επιτροπής Παιδείας (Δ.Ε.Π.)

- γ. Τμήμα Διά Βίου Μάθησης
- δ. Τμήμα Αδειοδοτήσεων-Ελέγχων
- ε. Τμήμα Παιδικών Εξοχών

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

- α. Τμήμα Σχεδιασμού, Οργάνωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
- β. Τμήμα Κοινωνικής Ένταξης
 - β1. Γραφείο Φιλανθρωπικών Σωματείων
- γ. Τμήμα Πολιτικών Ισότητας και Αντιμετώπισης Διακρίσεων
- δ. Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας
- ε. Τμήμα Επιδοματικής Πολιτικής και Κοινωνικής Ασφάλισης
- στ. Τμήμα Υποστήριξης και Κοινωνικής ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων
- ζ. Τμήμα Υποδοχής και Υποστήριξης Αστέγων
- η. Τμήμα Τρίτης Ηλικίας

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΙΑΤΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

- α. Τμήμα Σχεδιασμού, Οργάνωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
- β. Τμήμα Δημοτικών Ιατρείων 1^{ης} και 2^{ης} Δημοτικής κοινότητας
- γ. Τμήμα Δημοτικών Ιατρείων 3^{ης} και 4^{ης} Δημοτικής κοινότητας
- δ. Τμήμα Δημοτικών Ιατρείων 5^{ης}, 6^{ης} και 7^{ης} Δημοτικής κοινότητας
- ε. Τμήμα προληπτικής ιατρικής, προαγωγής υγείας και δημόσιας υγείας

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ

- α. Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
- β. Τμήμα Επιχειρησιακού Σχεδιασμού
- γ. Τμήμα Ελέγχου Στάθμευσης
- δ. Δημοτικό Αστυνομικό Τμήμα 1^{ης} Δημοτικής Κοινότητας

δ1. Γραφείο Ιστορικού Κέντρου

ε. Δημοτικό Αστυνομικό Τμήμα 2^{ης} και 7^{ης} Δημοτικής Κοινότητας

στ. Δημοτικό Αστυνομικό Τμήμα 3^{ης} και 4^{ης} Δημοτικής Κοινότητας

ζ. Δημοτικό Αστυνομικό Τμήμα 5^{ης} και 6^{ης} Δημοτικής Κοινότητας

η. Τμήμα Επιβολής Διοικητικών Κυρώσεων σε Καταστήματα Υγειονομικού Ενδιαφέροντος και Επιχειρήσεις

ΣΤ. ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΣΤ1. Γραφείο Διοικητικής Υποστήριξης Γενικής Διεύθυνσης

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

α. Τμήμα Προϋπολογισμού

β. Τμήμα Λογιστηρίου

γ. Τμήμα Ταμειακής Διαχείρισης και Εξόδων

δ. Τμήμα Εκκαθάρισης και Εντολής Δαπανών

ε. Τμήμα Εσόδων

στ. Τμήμα Μισθοδοσίας

ζ. Τμήμα Οικονομικής Παρακολούθησης Συμβάσεων

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

α. Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης, Τεκμηρίωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

β. Τμήμα Α' Κοιμητηρίου

γ. Τμήμα Β' Κοιμητηρίου

δ. Τμήμα Γ' Κοιμητηρίου

ε. Τμήμα Αξιοποίησης και Εκμετάλλευσης Δημοτικής Περιουσίας

στ. Τμήμα Αγορών, Απαλλοτριώσεων και Μισθώσεων

ζ. Τμήμα Περιουσιακών Στοιχείων, Κοινοχρήστων Χώρων, Κτηματολογίου και Κληροδοτημάτων

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΩΝ

- α. Τμήμα Προμηθειών, Προγραμματισμού, Τεκμηρίωσης Αιτημάτων και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
- β. Τμήμα Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων
- γ. Τμήμα Αποθηκών Υλικών
- δ. Τμήμα Διαχείρισης Καυσίμων και Λιπαντικών

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΟΔΩΝ

- α. Τμήμα Σχεδιασμού, Τεκμηρίωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
- β. Τμήμα Αδειοδότησης Εμπορικών δράσεων
- γ. Τμήμα Αδειοδότησης Χρήσης Κοινοχρήστου Χώρου
- δ. Τμήμα Αδειοδότησης Υπαίθριων Αγορών και Συναφών Δράσεων
- ε. Τμήμα Βεβαίωσης Γενικών Εσόδων
- στ. Τμήμα Βεβαίωσης Εσόδων από Παραβάσεις Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (Κ.Ο.Κ)
- ζ. Τμήμα Ανταποδοτικών Τελών και Τ.Α.Π

Ζ. ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ

Ζ1. Γραφείο Διοικητικής Υποστήριξης Γενικής Διεύθυνσης

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΤΙΡΙΑΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ

- α. Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
- β. Τμήμα Μελετών, Τεκμηρίωσης και Προγραμματισμού
- γ. Τμήμα Επίβλεψης
- γ1. Γραφείο Μελετών και Επιβλέψεων Ηλεκτρομηχανολογικών Εγκαταστάσεων
- δ. Τμήμα Τεχνικών Συνεργείων

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΧΕΔΙΟΥ ΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

- α. Τμήμα Οργάνωσης, Τεκμηρίωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
- β. Τμήμα Πολεοδομικού Σχεδιασμού

- γ. Τμήμα Τοπογραφίας και Περιβάλλοντος
- δ. Τμήμα Πολεοδομικών Εφαρμογών και Απαλλοτριώσεων
- ε. Τμήμα Πολιτιστικής Κληρονομιάς
- στ. Τμήμα Βιώσιμης Κινητικότητας

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΟΜΗΣΗΣ

- α. Τμήμα Οργάνωσης, Τεκμηρίωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
- β. Τμήμα Έκδοσης Αδειών
 - β1. Γραφείο Αρχείου Οικοδομικών Αδειών
 - β2. Γραφείο Ανελκυστήρων
- γ. Τμήμα Ελέγχου Κατασκευών
 - γ1. Γραφείο Επικινδύνων και Υγρασιών
- δ. Τμήμα Όρων Δόμησης

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΔΟΠΟΙΙΑΣ, ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΩΝ ΧΩΡΩΝ

- α. Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
- β. Τμήμα Μελετών, Τεκμηρίωσης και Προγραμματισμού
- γ. Τμήμα Επίβλεψης
- δ. Τμήμα Τεχνικών Συνεργείων
- ε. Τμήμα Αδειοδοτήσεων

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΟΥ

- α. Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
- β. Τμήμα Μελετών, Τεκμηρίωσης και Προγραμματισμού
- γ. Τμήμα Συντήρησης Δικτύου Ηλεκτροφωτισμού και Υποδομών

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΥ

- α. Τμήμα Μελετών, Προγραμματισμού, Διοικητικής Υποστήριξης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

β. Τμήμα Συντήρησης Οχημάτων

β1. Γραφείο Συντήρησης και Επισκευής Ηλεκτρονικού

Εξοπλισμού Οχημάτων

β2. Γραφείο Διαχείρισης, Συντήρησης και Διάθεσης Τροχαίου Υλικού και Λοιπού Εξοπλισμού

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ – ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ

α. Τμήμα Μελετών, Σχεδιασμού, Προγραμματισμού, Διοικητικής Υποστήριξης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

β. Τμήμα Εναλλακτικής Διαχείρισης Αποβλήτων

γ. Τμήμα Ελέγχου Ποιότητας Εργασίας

δ. Τμήμα Αποκομιδής, Μεταφοράς Απορριμμάτων και Ανακυκλώσιμων Υλικών Συσκευασίας

δ1. Γραφείο Κίνησης Οχημάτων

ε. Τμήμα Επίβλεψης Λειτουργίας Υποδομών και Εγκαταστάσεων

στ. Τμήμα Οδοκαθαρισμού

ζ. Τμήμα Ειδικών Εργασιών

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΗΣ ΠΑΝΙΔΑΣ

α. Τμήμα Σχεδιασμού, Προγραμματισμού, Διοικητικής Υποστήριξης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

β. Τμήμα Φυτικής Παραγωγής, Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και Τεχνικής Υποστήριξης

β1. Γραφείο Κίνησης

γ. Τμήμα Πρασίνου 1^{ης} Δημοτικής Κοινότητας

δ. Τμήμα Πρασίνου 2^{ης} και 3^{ης} Δημοτικής Κοινότητας

ε. Τμήμα Πρασίνου 4^{ης} και 5^{ης} Δημοτικής Κοινότητας

στ. Τμήμα Πρασίνου 6^{ης} και 7^{ης} Δημοτικής Κοινότητας

ζ. Τμήμα Αστικής Πανίδας

ζ1. Γραφείο Απεντομώσεων Χώρων

η. Τμήμα Εθνικού Κήπου

η1. Γραφείο Παιδικής Βιβλιοθήκης και Βοτανικού Μουσείου

5.11 Ανθρώπινο Δυναμικό

Η διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού, η ενίσχυση των δεξιοτήτων και η ανάπτυξη του αποτελούν αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Διαχείρισης και Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού του Δήμου.

Σύμφωνα με στοιχεία της εν λόγω Διεύθυνσης, το σύνολο των θέσεων βάσει ΟΕΥ ανέρχεται σε 7.404 και ο συνολικός αριθμός του προσωπικού ανέρχεται σε 6.546 υπαλλήλους. Ο συνολικός αριθμός του τακτικού προσωπικού (Μόνιμοι και ΙΔΑΧ) ανέρχεται σε 4.540 εργαζόμενους, του τακτικού προσωπικού με σχέση εργασίας ΙΔΟΧ ανέρχεται σε 848 υπαλλήλους και του προσωπικού με προσωρινές διαταγές/ ασφαλιστικά μέτρα σε 1.158 υπαλλήλους.

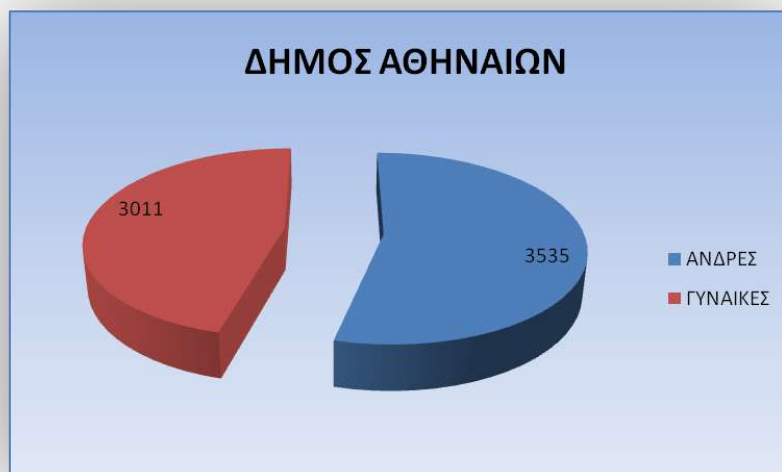
Ειδικότερα, το τακτικό προσωπικό κατά κατηγορία σπουδών και τομέα κλάδου (ΠΔ 85/2022), όπως αποτυπώνεται στον παρακάτω πίνακα, περιλαμβάνει:

Κατηγορία σπουδών	Σύνολο
ΠΕ	636
ΤΕ	326
ΔΕ	2024
ΥΕ	1554
ΣΥΝΟΛΟ	4540

Παρομοίως, το μη τακτικό προσωπικό και λοιποί απογεγραμμένοι κατά κατηγορία και τομέα κλάδου (ΠΔ 85/2022), όπως αποτυπώνεται στον παρακάτω πίνακα, περιλαμβάνουν:

Κατηγορία σπουδών	Σύνολο
ΠΕ	186
ΤΕ	98
ΔΕ	296
ΥΕ	1426
ΣΥΝΟΛΟ	2006

Το συνολικό προσωπικό του Δήμου κατανέμεται σε 3535 άνδρες και 3011 γυναίκες. Η μέση ηλικία των υπηρετούντων εργαζομένων είναι τα 55 έτη, ενώ υφίσταται ανάγκη σε προσωπικό κάθε κατηγορίας και ειδικότητας, προκειμένου ο Δήμος να ανταποκριθεί επαρκώς στις πολυσύνθετες δραστηριότητές του και υπηρεσίες προς τους πολίτες.

Πηγή: Διεύθυνση Διαχείρισης και Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού Δήμου Αθηναίων

Πηγή: Διεύθυνση Διαχείρισης και Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού Δήμου Αθηναίων

5.12 Υλικοτεχνική υποδομή

Ο Δήμος Αθηναίων επιδιώκει την δημιουργία ενός ευέλικτου και ανθεκτικού οργανισμού, ικανού να ανταποκριθεί με ακρίβεια και ταχύτητα στις σύγχρονες απαιτήσεις και τις αναπτυξιακές προκλήσεις της πρωτεύουσας, μέσω στρατηγικών παρεμβάσεων στην οργάνωση, την τεχνολογία και τις υποδομές του. Η στρατηγική αναβάθμιση του τεχνολογικού και φυσικού εξοπλισμού του Δήμου αποτελεί το θεμέλιο για την παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών. Επίσης, η επένδυση στη σύγχρονη τεχνολογία είναι απαραίτητη για την αύξηση της παραγωγικότητας, τη βελτίωση της λήψης αποφάσεων μέσω δεδομένων και την εξυπηρέτηση των πολιτών. Για τους λόγους αυτούς, η αναβάθμιση του υλικοτεχνικού εξοπλισμού των δημοτικών υπηρεσιών εστιάζει στον συστηματικό εκσυγχρονισμό και αντικατάσταση του φυσικού εξοπλισμού. Περιλαμβάνει, για παράδειγμα, την απόκτηση νέων οχημάτων και εξοπλισμού για τις τεχνικές υπηρεσίες, καθώς και την πλήρη ανανέωση του παλαιού εξοπλισμού γραφείων. Η στρατηγική αυτή αποσκοπεί στην άμεση βελτίωση της αποδοτικότητας των εργασιών, στη μείωση των λειτουργικών κόστων και στην προώθηση της βιωσιμότητας μέσω της προτίμησης σε ενεργειακά αποδοτικό και περιβαλλοντικά φιλικό εξοπλισμό.

Με στόχο την δραστική αναβάθμιση του τρόπου λειτουργίας του Δήμου Αθηναίων για τον μετασχηματισμό του σε μια σύγχρονη, αποτελεσματική, διαφανή και προσανατολισμένη στον πολίτη δημόσια διοίκηση, επιδιώκεται η δημιουργία μιας γρήγορης, ασφαλούς, αξιόπιστης και δυναμικής ψηφιακής υποδομής. Αυτό πραγματοποιείται με την αναβάθμιση των δικτύων δεδομένων και τηλεπικοινωνιών, την εγκατάσταση σύγχρονων πληροφοριακών και τηλεπικοινωνιακών συστημάτων, συστημάτων servers και αποθήκευσης δεδομένων, καθώς και την ενίσχυση των μέτρων κυβερνοασφάλειας. Η ανάπτυξη σύγχρονων συστημάτων σε αυτόν τον τομέα υποδομής του Δήμου αποτελεί απαραίτητο θεμέλιο για την απρόσκοπτη ροή πληροφοριών, τη βελτιωμένη συνεργασία μεταξύ υπηρεσιών και την ανάπτυξη καινοτόμων ηλεκτρονικών υπηρεσιών.

Επιπλέον, ο εκσυγχρονισμός των ηλεκτρονικών-ψηφιακών υποδομών και η ανάπτυξη νέου ψηφιακού περιεχομένου για τον πολίτη αποτελούν στρατηγικές προτεραιότητες για τον Δήμο Αθηναίων. Η συνεχής βελτίωση μιας ολοκληρωμένης πλατφόρμας ηλεκτρονικών υπηρεσιών (e-services) επιτρέπει στους πολίτες να εκτελούν διαδικτυακά ένα ευρύ σύνολο διοικητικών διαδικασιών απλά, γρήγορα και με διαφάνεια. Παράλληλα, προωθείται η δημιουργία πλούσιου ψηφιακού περιεχομένου (διαδραστικοί χάρτες, ψηφιακά αρχεία) για την καλύτερη ενημέρωση, εμπλοκή και ενδυνάμωση των πολιτών.

5.13 Κτιριακή υποδομή

5.13.1 Κτιριακό απόθεμα της πόλης

Η πόλη της Αθήνας είναι μια πόλη με ιστορία 3.500 χρόνων, τα σημάδια της οποίας είναι ορατά στη σύγχρονη πόλη. Η ανακήρυξη της Αθήνας ως πρωτεύουσα του νεοσύστατου ελληνικού κράτους, το 1834, οργάνωσε την πόλη βάσει της νεοκλασικής πολεοδομικής και αρχιτεκτονικής πρακτικής. Κατασκευάστηκαν δημόσια κτήρια, ξενοδοχεία και μεγάλα αρχοντικά για τους πλούσιους αστούς. Πολλά από τα λαμπρά νεοκλασικά κτήρια ήταν έργα γνωστών αρχιτεκτόνων, όπως ο Ερνέστος Τσίλλερ. Περισσότερα από εκατό δημόσια και ιδιωτικά κτήρια του 19^{ου} και μερικά των αρχών του 20^{ου} αιώνα με ξεχωριστό ιστορικό και αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον διατηρούνται σήμερα και δίνουν στην πόλη έναν ιδιαίτερο χαρακτήρα. Ενδεικτικά αναφέρονται η Βουλή, η Παλαιά Βουλή, το Προεδρικό Μέγαρο, το Πανεπιστήμιο, η Βιβλιοθήκη, η Ακαδημία, το Ζάππειο, το Δημαρχείο, η οικία Σλήμαν (σήμερα Νομισματικό Μουσείο), το Μέγαρο Σταθάτου (τμήμα του Κυκλαδικού Μουσείου), το Εθνικό Θέατρο, το Αρχαιολογικό Μουσείο, το Πολυτεχνείο, το Αστεροσκοπείο και άλλα. Στα κτίσματα του 19^{ου} αιώνα συγκαταλέγεται και το περίφημο Παναθηναϊκό ή Καλλιμάρμαρο Στάδιο, που κτίστηκε για τους Πρώτους Ολυμπιακούς Αγώνες (1896), στην ίδια ακριβώς θέση και με το ίδιο σχέδιο και υλικό με το αρχαίο στάδιο του 4^{ου} αιώνα π.Χ.

Στην κατηγορία της νεότερης αρχιτεκτονικής κληρονομιάς υπάγονται ιδιωτικά και δημόσια κτήρια της μεσοπολεμικής και μεταπολεμικής περιόδου καθώς και της σύγχρονης εποχής έως τον 21 αιώνα. Ενδεικτικά αναφέρονται το ξενοδοχείο Χίλτον, η Αμερικανική Πρεσβεία, ο Πύργος των Αθηνών, η νέα πτέρυγα του Υπουργείου Εξωτερικών, το Μουσείο Μπενάκη. Λίγα κτίσματα από διεθνούς φήμης αρχιτέκτονες, τα οποία είναι διεθνούς εμβέλειας υπάρχουν στην πόλη εντός των ορίων του Δήμου. Ενδεικτικά αναφέρονται το Νέο Μουσείο της Ακρόπολης-έργο του Μπερνάρ Τσουμί-και τα έργα του Μάριο Μπόττα που δημιούργησε για την Εθνική Τράπεζα, όπως το Κεντρικό Κτήριο Διοίκησης στην οδό Αιόλου και το Συνεδριακό Κέντρο της Εθνικής Ασφαλιστικής στη λεωφόρο Συγγρού.

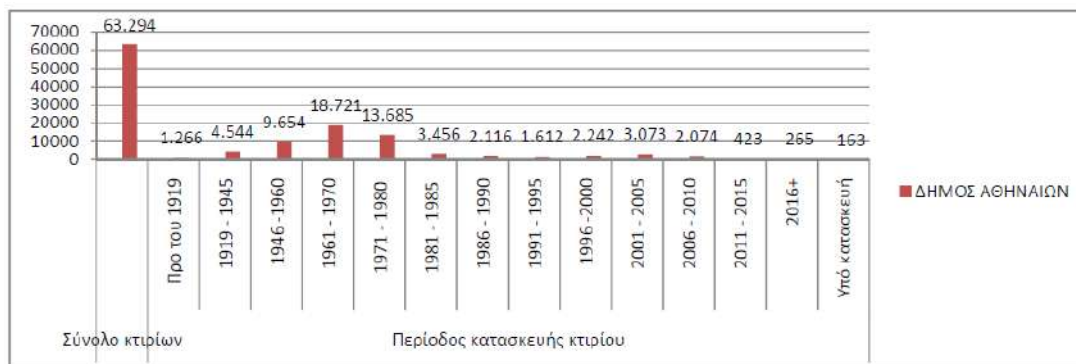
Μνημεία παλαιότερων εποχών συνυπάρχουν με νεότερες και σύγχρονες κατασκευές. Από το 1947, τα κύματα της εσωτερικής μετανάστευσης και οι αυξημένες ανάγκες σε κατοικία οδήγησαν σε μέτρα για την τόνωση της οικοδομικής δραστηριότητας. Είναι η περίοδος της «αντιπαροχής», κατά την οποία τα φαινόμενα της αστυφιλίας και της απρόσωπης ανοικοδόμησης αποτυπώνονται στα κτίρια, που συνυπάρχουν με βυζαντινές εκκλησίες μεγάλης αρχιτεκτονικής αξίας και με νεότερα νεοκλασικά. Η ταχεία συγκέντρωση πληθυσμού στο Δήμο Αθηναίων δημιούργησε έλλειψη ελεύθερων χώρων και πρασίνου, μεγάλες πυκνότητες και πολύ μεγάλα ποσοστά κάλυψης, ανυπαρξία ιδιωτικού πρασίνου, χαμηλή ποιότητα κατασκευών, υψηλούς συντελεστές δόμησης, προβλήματα στάθμευσης και κυκλοφοριακό πρόβλημα.

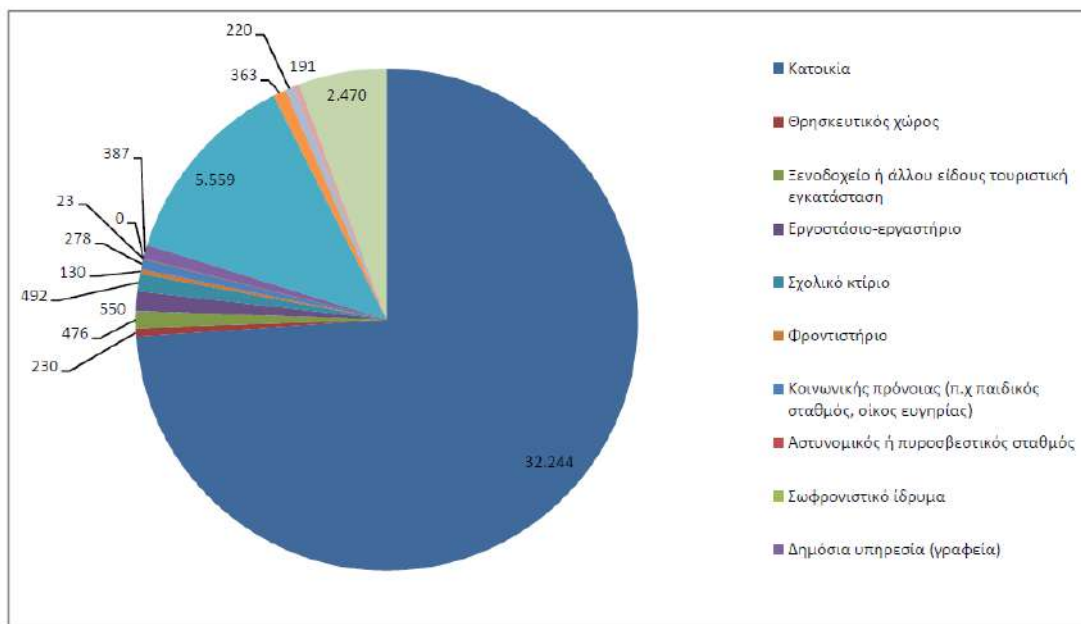
Στο σύνολο των Κοινοτήτων η συντριπτική πλειοψηφία των κατοικιών συνίσταται σε πολυκατοικίες. Οι μεγαλύτερες αναλογίες κατοικιών σε μονοκατοικίες και

διπλοκατοικίες καταγράφονται στην 3^η (19%) και την 4^η (14,5%) Δημοτική Κοινότητα. Σημαντική παράμετρος, στο σύνολο των Κοινοτήτων, συνιστά η παλαιότητα του οικιστικού αποθέματος. Οι περισσότερες κατοικίες κατασκευάστηκαν κατά την περίοδο 1961-1980, ενώ ιδιαίτερα στην 1^η και 6^η Δημοτική Κοινότητα το ¼ των κατοικιών κατασκευάστηκε πριν το 1960. Ιδιαίτερα σημαντικό χαρακτηριστικό της κατοικίας στο Δήμο Αθηναίων είναι η μικρή της επιφάνεια, καθώς στο σύνολο των Δημοτικών Κοινοτήτων η πλειοψηφία των κατοικιών παρουσιάζει επιφάνεια μικρότερη των 74 τ.μ. Στο σύνολό τους οι κατοικίες του Δήμου είναι συνδεδεμένες με τα δίκτυα ηλεκτρισμού, ύδρευσης και αποχέτευσης ενώ στην πλειοψηφία τους εξυπηρετούνται από κεντρική θέρμανση.

Σήμερα, ο Δήμος Αθηναίων συνεχίζει την προσπάθεια να απελευθερώσει τους δημόσιους χώρους από την χρόνια εγκατάλειψη, λεηλασία και φθορά και να αποκαταστήσει κτίρια, πλατείες και οικόπεδα για να ανακτήσουν την χρήση τους. Πρόκειται για κτίσματα που διακρίνονται για την αρχιτεκτονική, την αισθητική και την ιστορία τους, ωστόσο είχαν μείνει ανεκμετάλλεута, δίνοντας χώρο στην παραβατικότητα και επηρεάζοντας την καθημερινότητα της πόλης και την ποιότητα ζωής σε ολόκληρες περιοχές. Εφαρμόζοντας σχέδιο χαρτογράφησης και αξιοποίησης των δημόσιων χώρων, το εγχείρημα αυτό έχει αποδώσει καρπούς χάρη σε εντατικές παρεμβάσεις του Ενιαίου Συντονιστικού Κέντρου Ελληνικής και Δημοτικής Αστυνομίας και όλων των υπηρεσιών του Δήμου για την καθαριότητα, τον ηλεκτροφωτισμό και τις επισκευές. Βάσει αυτής της στρατηγικής, έχουν απελευθερωθεί κτίσματα και δημόσιοι χώροι στα Πατήσια, στην Ακρόπολη, στου Ψυρρή, στο Μεταξουργείο και στην περιοχή της Ομόνοιας, και γίνονται ξανά κομμάτι του πολιτισμού και της αθηναϊκής ιστορίας. Θεωρείται μία από τις μεγαλύτερες παρεμβάσεις που έχουν γίνει μέχρι σήμερα στην Αθήνα, όχι μόνο για να ανακτηθούν τα κομμάτια του κτιριακού πλούτου της πόλης, αλλά και για να αντιμετωπιστεί το αίσθημα του φόβου των κατοίκων, να αναβαθμιστεί η καθημερινότητα της πόλης και να προστατευθεί η δημόσια υγεία.

Βάσει της τελευταίας απογραφής της ΕΛΣΤΑΤ (2021), το μεγαλύτερο ποσοστό του κτιριακού αποθέματος του Δήμου Αθηναίων, το οποίο ανέρχεται σε 63.294 κτίρια, είναι αρκετά παλαιό, καθώς είναι χτισμένο κατά την χρονική περίοδο 1971-1980, κι επιπλέον αποτελείται κυρίως από κατοικίες, όπως απεικονίζεται παρακάτω:

5.13.2 Διατηρητέα κτήρια, στοιχεία ιδιαίτερης πολιτιστικής αξίας

Ειδική κατηγορία μνημείων της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς αποτελούν τα διατηρητέα κτήρια. Στο σύνολο του Δήμου Αθηναίων, καταγράφονται δύο χιλιάδες οχτακόσια εξήντα δύο (2.862) διατηρητέα κτήρια, σύμφωνα με τα πρόσφατα στοιχεία της Διεύθυνσης Σχεδίου Πόλεως και Πολεοδομίας του Δήμου. Τα περισσότερα βρίσκονται συγκεντρωμένα στην περιοχή της Πλάκας, που αποτελεί παραδοσιακός οικισμός και δίνει μια εικόνα της Αθήνας του 19^{ου} αιώνα. Περιοχές με μεγάλες συγκεντρώσεις διατηρητέων κτιρίων είναι επίσης το Θησείο, του Ψυρρή, το Μεταξουργείο (που θεωρούνται επίσης παραδοσιακοί οικισμοί) και η περιοχή του Μετς. Επίσης, δημόσια κτήρια του 19^{ου} και του 20^{ου} αιώνα παρουσιάζουν ιστορικό και αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον.

Η πλειοψηφία των διατηρητέων στο Δήμο Αθηναίων βρίσκεται υπό καθεστώς προστασίας του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας, ενώ μόνο το 6,81% υπό καθεστώς προστασίας του Υπουργείου Πολιτισμού & Αθλητισμού. Επίσης, το 8,04% βρίσκεται υπό καθεστώς προστασίας και των δύο Υπουργείων, ενώ για ένα πολύ μικρό πλήθος αυτών έχουν δρομολογηθεί διαδικασίες κήρυξής τους ως διατηρητέα μέσω ειδικών προτάσεων. Ωστόσο, σε σύγκριση με το σύνολο του Δήμου, στην περιοχή παρέμβασης του Σχεδίου Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων (ΣΟΑΠ) του Δήμου Αθηναίων (Κ.Υ.Α. 1397/ 13-1- 2015) συγκεντρώνεται η πλειοψηφία των διατηρητέων κτιρίων του Δήμου Αθηναίων σε ποσοστό 68,20%.

Οι περισσότερες κηρύξεις διατηρητέων έχουν πραγματοποιηθεί κατά τις δεκαετίες '80 και '90 σε ποσοστό 38% και 42% αντίστοιχα, ενώ την δεκαετία 2000-2010 πραγματοποιήθηκε το 18,5%. Μέχρι το 1979 μόλις το 1,5% των κτιρίων είχαν κηρυχθεί διατηρητέα καθώς μέχρι τότε δεν προωθούνταν πολιτικές προστασίας της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς στον ίδιο βαθμό. Οι κηρύξεις διατηρητέων αφορούν είτε σε ειδικούς όρους και περιορισμούς δόμησης, είτε σε διατήρηση των αρχιτεκτονικών

στοιχείων τμήματος ή του συνόλου του κτιρίου με αποκλειστική ή όχι διατήρηση της χρήσης του.

Η παρουσία διατηρητέων κτιρίων στην περιοχή είναι σημαντική καθώς συμβάλλουν στην αναβάθμιση της εικόνας της πόλης, ωστόσο, συνεκτιμώνται παράγοντες όπως η ιστορική σημασία και η υφιστάμενη κατάσταση των κτιρίων καθώς και οι δυνατότητες διατήρησης και τα κίνητρα αξιοποίησης για τους ιδιοκτήτες.

5.13.3 Κτιριακό απόθεμα του Δήμου Αθηναίων

Το κτιριακό απόθεμα του Δήμου Αθηναίων αποτελεί ένα εκτεταμένο δίκτυο υπηρεσιών στον αστικό ιστό της πόλης και περιλαμβάνει κτιριακές εγκαταστάσεις που στεγάζουν τόσο διοικητικές υπηρεσίες, όσο και κτίρια που παρέχουν στους πολίτες υπηρεσίες για την εκπαίδευση, την υγεία, τον αθλητισμό και τον πολιτισμό.

Ο Δήμος Αθηναίων επιδιώκει την στρατηγική διαχείριση του κτιριακού αποθέματός του για την βελτιστοποίηση, την αναβάθμιση και την βελτίωση της πρόσβασης των πολιτών στις κτιριακές εγκαταστάσεις του. Συνολικά 514 αστικά ακίνητα ανήκουν κατά κυριότητα στην ιδιωτική περιουσία του φορέα, από τα οποία 128 ακίνητα χρησιμοποιούνται για την στέγαση των υπηρεσιών και των δομών του Δήμου και εν γένει για ίδια χρήση, 237 κτίρια έχουν εκμισθωθεί σε τρίτους, ενώ 64 ακίνητα έχουν παραχωρηθεί σε τρίτους. Το εκτεταμένο κτιριακό απόθεμα του Δήμου περιλαμβάνει μεταξύ άλλων εκπαιδευτικές υποδομές, αθλητικές, ψυχαγωγικές και πολιτιστικές υποδομές, κέντρα εξυπηρέτησης πολιτών, υπηρεσίες υγείας και κοινωνικής πρόνοιας καθώς και διοικητικές υπηρεσίες, όπως αποτυπώνονται στον παρακάτω πίνακα:

Κτιριακές υποδομές	Σύνολο
Εκπαιδευτικές υποδομές	397 σχολικές μονάδες 9 δημοτικοί βρεφικοί σταθμοί 42 βρεφονηπιακοί σταθμοί 11 παιδικοί σταθμοί
Αθλητικές υποδομές	4 Κολυμβητήρια 64 Αθλητικές εγκαταστάσεις 8 Κλειστά Γυμναστήρια 74 Παιδικές χαρές 65 Ανοιχτά γήπεδα-Αθλητικά Κέντρα
Ψυχαγωγικές- Πολιτιστικές υποδομές	3 Πολιτιστικά Κέντρα - Πολυχώροι Πολιτισμού

	7 Δημοτικά Μουσεία και πινακοθήκες 5 Δημοτικές Βιβλιοθήκες 1 Δημοτικός Κινηματογράφος 5 Δημοτικά Θέατρα 1 Πνευματικό Κέντρο 55 μητροπολιτικά-υπερτοπικά πάρκα 11 πάρκας γειτονιάς 1 πάρκο ειδικού προορισμού 1 αμφιθέατρο
Κέντρα εξυπηρέτησης πολιτών	7 Δημοτικές Κοινότητες 8 Κ.Ε.Π. 6 Τμήματα Εξυπηρέτησης Δημοτών και Επαγγελματιών
Υπηρεσίες Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας	2 Κέντρα Κοινότητας 7 Πολυδύναμα Δημοτικά Ιατρεία 1 Job Center 1 Κέντρο Ένταξης Μεταναστών και Παράρτημα Ρομά 1 Κέντρο Υποδοχής και Αλληλεγγύης (ΚΥΑΔΑ) 1 Κέντρο για την Καταπολέμηση της Έμφυλης Βίας 25 Λέσχες Φιλίας 1 Πολυδύναμο Κέντρο Αστέγων 1 Κόμβος Αλληλοβοήθειας Πολιτών του ΚΥΑΔΑ 1 Ξενώνας Φιλοξενίας Γυναικών Θυμάτων Βίας & των Παιδιών τους
Διοικητικές Υπηρεσίες	1 Δημαρχείο (Αθηνάς 63, Πλ. Κοτζιά) 2 Κεντρικές Διοικητικές Υπηρεσίες (Λιοσίων 22, Πατησίων 159 &

	Αγαθουπόλεως) 7 Τεχνικές Υπηρεσίες

Στο πλαίσιο της στρατηγικής ενίσχυσης της διοικητικής ικανότητας και της οργανωτικής αποτελεσματικότητας του Δήμου Αθηναίων, υλοποιήθηκε από το καλοκαίρι του 2024 ένα σημαντικό εγχείρημα αναδιάρθρωσης και εκσυγχρονισμού των δημοτικών υπηρεσιών, με τη μετεγκατάσταση υπηρεσιών στο νέο κτήριο επί της οδού Πατησίων 159.

Η πρωτοβουλία αυτή εντάσσεται στο συνολικό σχεδιασμό για τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας του προσωπικού, τη βελτιστοποίηση της λειτουργικής οργάνωσης και τη δημιουργία ενός σύγχρονου, βιώσιμου και ενεργειακά αποδοτικού διοικητικού περιβάλλοντος. Η συγκέντρωση υπηρεσιών σε έναν ενιαίο, πλήρως εξοπλισμένο χώρο επιτρέπει την ενίσχυση της εσωτερικής συνεργασίας, τη διασφάλιση της διαλειτουργικότητας και την αύξηση της αποδοτικότητας των δημοτικών δομών.

Παράλληλα, η αναβάθμιση των υποδομών συνδέεται άμεσα με τον στόχο της βελτίωσης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες, προάγοντας τη διαφάνεια, την ταχύτητα εξυπηρέτησης και την αποτελεσματική διοίκηση.

Από τη Δευτέρα 25 Νοεμβρίου 2024, τα γραφεία της Γενικής Γραμματείας του Δήμου Αθηναίων λειτουργούν στο νέο κτήριο (Πατησίων 159, τηλ. 214 4117333), σηματοδοτώντας την έναρξη μιας νέας διοικητικής εποχής για τον Δήμο Αθηναίων.

5.14 Οικονομική Λειτουργία και Διαχείριση

Η διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια των ΟΤΑ καθώς και η εξασφάλιση των πόρων τους αποτελούν προϋπόθεση για την εκπλήρωση της αποστολής τους και την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα την διαφάνεια κατά την διαχείριση των πόρων αυτών, όπως προβλέπονται από το άρθρο 102, παρ.5 του Συντάγματος. Ειδικότερα, προβλέπεται ότι νόμος ορίζει τα σχετικά με την απόδοση και κατανομή, μεταξύ των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, των φόρων ή τελών που καθορίζονται υπέρ αυτών και εισπράττονται από το Κράτος, όπως και τα σχετικά με τον καθορισμό και την είσπραξη τοπικών εσόδων απευθείας από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης.

Σύμφωνα με τον Δημοτικό και Κοινοτικό Κώδικα (Ν. 3463/2006) σχετικά με την οικονομική διοίκηση των ΟΤΑ, ο προϋπολογισμός περιλαμβάνει όλα τα τακτικά και έκτακτα έσοδα καθώς και τις δαπάνες των Δήμων (άρθρο 155). Το άρθρο 157 ειδικότερα προβλέπει ότι τα τακτικά έσοδα είναι αυτά που προέρχονται από θεσμοθετημένους υπέρ αυτών πόρους, εισοδήματα της κινητής και ακίνητης περιουσίας, ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα, φόρους, τέλη, δικαιώματα και

εισφορές και τοπικά δυνητικά τέλη, δικαιώματα και εισφορές. Ενώ έκτακτα έσοδα είναι αυτά που προέρχονται από δάνεια, δωρεές, κληροδοτήματα και κληρονομίες, διάθεση, εκποίηση και εν γένει εκμετάλλευση περιουσιακών στοιχείων, συμμετοχή σε επιχειρηματική δραστηριότητα κατά τις ειδικότερες διατάξεις του παρόντος, τα κάθε είδους πρόστιμα ή άλλες διοικητικές κυρώσεις και κάθε άλλη πηγή.

Η οικονομική αυτοτέλεια των Δήμων είναι απαραίτητη για την αυτόνομη οικονομική λειτουργία τους και διαχείριση των πόρων τους, ώστε να ασκούν τις διοικητικές τους αρμοδιότητες, να σχεδιάζουν και να εφαρμόζουν αποτελεσματικά δημόσιες πολιτικές σε τοπικό επίπεδο. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τον ισχύον ΟΕΥ του Δήμου Αθηναίων, η Διεύθυνση Οικονομικών είναι υπεύθυνη για τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων που απορρέουν από τα τμήματα που προΐστανται και εποπτεύει την ομαλή λειτουργία των εν λόγω οικονομικών υπηρεσιών, την κατάρτιση και την εκτέλεση του προϋπολογισμού και τη λογιστική αποτύπωση των δραστηριοτήτων του φορέα, σύμφωνα με τη σχετική κείμενη νομοθεσία και τις οδηγίες του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους. Επιπλέον, είναι υπεύθυνη για το συντονισμό της προετοιμασίας του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής και του ετήσιου προϋπολογισμού του φορέα, ακολουθώντας τις οδηγίες που παρέχονται από το ΓΛΚ και το εποπτεύον Υπουργείο, καθώς και για την κατάρτιση των προβλέψεων για τις μηνιαίες ταμειακές ανάγκες και την παρακολούθηση της εκτέλεσης του προϋπολογισμού του φορέα σε μηνιαία βάση.

Ο ετήσιος προϋπολογισμός απεικονίζει την οικονομική κατάσταση του Δήμου για κάθε έτος, παρέχοντας δημοσιονομικά δεδομένα των δημοσίων πολιτικών που υλοποιούνται με βάση την ετήσια στοχοθεσία του φορέα και τις προθέσεις της εκάστοτε δημοτικής αρχής. Στο πλαίσιο κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος της χρονικής περιόδου 2024-2028, οι παρακάτω πίνακες αποτυπώνουν συνοπτικά την οικονομική κατάσταση προϋπολογισμού Εσόδων-Εξόδων του Δήμου Αθηναίων αναφορικά με το έτος 2024 και το έτος 2025.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ		ΑΔΑ: 91ΕΚΩ6Μ-ΥΗ9 Αριθ. πρωτ. 357782 Ημ/νία: 22-12-2023
ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΣΟΔΩΝ-ΕΞΟΔΩΝ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΠΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2024		
ΚΩΔΙΚΟΙ ΑΡΙΘΜΟΙ	ΕΣΟΔΑ ΚΑΙ ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΣΕ ΕΥΡΩ
0	Τακτικά έσοδα	234.059.055,29
1 (ΠΛΗΝ 13)	Έκτακτα έσοδα (πλην επιχορηγήσεων για επενδύσεις)	15.269.125,62
2	Έσοδα παρελθόντων οικονομικών ετών	51.867.334,38
31	Εισπράξεις από δάνεια	8.615.982,82
32	Εισπρακτέα υπόλοιπα προηγούμενων ετών	448.297.579,78
4	Εισπράξεις υπέρ του δημοσίου και τρίτων	84.953.738,30
5	Χρηματικό υπόλοιπο	61.750.000,00
13	Επιχορηγήσεις για επενδύσεις	141.595.117,54
	ΣΥΝΟΛΟ ΠΟΡΩΝ	1.046.407.933,73
ΚΩΔΙΚΟΙ ΑΡΙΘΜΟΙ	ΕΞΟΔΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΩΜΕΣ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΣΕ ΕΥΡΩ
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	175.539.951,95
61,62	Αμοιβές αιρετών και τρίτων	42.739.841,17
63,64	Φόροι τέλη	9.418.882,44
651	Τοκοχρεολύσια δανείων	180.000,00
66	Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων	20.167.069,78
67,68	Πληρωμές μεταβιβάσεις σε τρίτους	69.449.661,81
81	Πληρωμές για υποχρεώσεις Π.Ο.Ε.	14.900.000,00
82,85	Λοιπές αποδόσεις και προβλέψεις	521.247.973,54
	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΣΕ ΕΥΡΩ
71	Αγορές κτηρίων τεχνικών έργων και προμήθειες παγίων	48.808.547,98
73	Έργα	129.684.625,40
74	Μελέτες Έρευνες πειραματικές εργασίες και ειδικές δαπάνες	2.057.109,07
75	Τίτλοι πάγιας επένδυσης (συμμετοχές σε επιχειρήσεις)	0,00
652	Τοκοχρεολύσια δανείων επενδύσεων	11.636.000,00
9	Αποθεματικό	578.270,59
	ΣΥΝΟΛΑ	1.046.407.933,73

Σύμφωνα με τις διατάξεις παρ.7 άρθρο 25 Ν.3202/11-12-2003 και την Κ.Υ.Α. 7028/03-02-2004

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ		ΑΔΑ:6Σ9ΔΩ6Μ-Γ3Ο ΑΡΙΘΜ.ΠΡΩΤ.325991/17-12-2025
ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΣΟΔΩΝ-ΕΞΟΔΩΝ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2025		
ΚΩΔΙΚΟΙ ΑΡΙΘΜΟΙ	ΕΣΟΔΑ ΚΑΙ ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΣΕ ΕΥΡΩ
0	Τακτικά έσοδα	232.969.661,87
1 (ΠΛΗΝ 13)	Έκτακτα έσοδα (πλην επιχορηγήσεις για επενδύσεις)	13.421.914,24
2	Έσοδα παρελθόντων οικονομικών ετών	45.854.092,87
31	Εισπράξεις από δάνεια	9.743.906,08
32	Εισπρακτέα υπόλοιπα προηγούμενων ετών	458.425.328,94
4	Εισπράξεις υπέρ του δημοσίου και τρίτων	75.558.695,90
5	Χρηματικό υπόλοιπο	45.000.000,00
13	Επιχορηγήσεις για επενδύσεις	177.283.820,59
	ΣΥΝΟΛΟ ΠΟΡΩΝ	1.058.257.420,49
ΚΩΔΙΚΟΙ ΑΡΙΘΜΟΙ	ΕΞΟΔΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΩΜΕΣ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΣΕ ΕΥΡΩ
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	154.194.833,06
61,62	Αμοιβές αφρετών και τρίτων	35.081.066,30
63,64	Φόροι τέλη	6.372.601,25
651	Τοκοχρεολύσια δανείων	80.000,00
66	Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων	15.976.811,72
67,68	Πληρωμές μεταβιβάσεις σε τρίτους	104.844.351,36
81	Πληρωμές για υποχρεώσεις Π.Ο.Ε.	10.589.300,00
82,85	Λοιπές αποδόσεις και προβλέψεις	518.224.028,21
	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΣΕ ΕΥΡΩ
71	Αγορές κτηρίων τεχνικών έργων και προμήθειες παγίων	43.459.946,35
73	Έργα	154.717.482,52
74	Μελέτες Έρευνες πειραματικές εργασίες και ειδικές δαπάνες	2.039.661,22
75	Τίτλοι πάγιας επένδυσης (συμμετοχές σε επιχειρήσεις)	1.000.000,00
652	Τοκοχρεολύσια δανείων επενδύσεων	11.386.000,00
9	Αποθεματικό	291.338,50
	ΣΥΝΟΛΑ	1.058.257.420,49

Σύμφωνα με τις διατάξεις παρ.7 άρθρο 25 Ν.3202/11-12-2003 και την Κ.Υ.Α. 7028/03-02-2004

Η οικονομική κατάσταση του Δήμου Αθηναίων, όπως αποτυπώνεται στους ετήσιους προϋπολογισμούς 2024 και 2025, παρουσιάζει ισορροπημένη διαχείριση και στοχευμένη αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων. Κύρια χαρακτηριστικά είναι τα εξής:

- Ισοσκελισμένοι προϋπολογισμοί:** τα σύνολα εσόδων και εξόδων παραμένουν ισορροπημένα, διασφαλίζοντας τη δημοσιονομική σταθερότητα.
- Πολυδιάστατες πηγές χρηματοδότησης:** με ενίσχυση από το ΠΔΕ, τα προγράμματα ΕΣΠΑ και τα ευρωπαϊκά ταμεία μειώνουν την εξάρτηση από ίδιους πόρους.
- Στρατηγική μείωσης του κόστους προσωπικού** (2024→2025: -9,7%) με στόχο τη διοικητική εξοικονόμηση, χωρίς όμως να υποβαθμίζονται οι παρεχόμενες υπηρεσίες.
- Αύξηση επενδυτικών δαπανών** (+6,7%), που αντανακλά ενίσχυση του ρόλου του Δήμου ως τοπικού αναπτυξιακού φορέα.
- Μείωση των προβλέψεων ΠΟΕ**, δείγμα βελτίωσης της εισπραξιμότητας και καλύτερου ελέγχου των απαιτήσεων.
- Ελεγχόμενη απομείωση ταμειακών διαθεσίμων**, που χρησιμοποιούνται ορθολογικά για επενδυτικούς σκοπούς, χωρίς να διακινδυνεύεται η λειτουργική ρευστότητα.

Συνολικά, εκτιμάται ότι επιτυγχάνεται ισορροπία ανάμεσα στη δημοσιονομική πειθαρχία και την επενδυτική δραστηριότητα. Η οικονομική διαχείριση χαρακτηρίζεται από συντηρητικό προγραμματισμό στα έσοδα και επιθετική ανάπτυξη στις επενδύσεις, επιβεβαιώνοντας ικανότητα οικονομικής διαχείρισης και στόχευση στη

βιώσιμη ανάπτυξη της πόλης. Στην ανάλυση που ακολουθεί επιχειρείται η σύγκριση των οικονομικών μεγεθών για την χρονική περίοδο 2024 – 2025.

Κατηγορία	2024 (€)	2025 (€)	Μεταβολή (€)	%Μεταβολή
Σύνολο Πόρων	1.046.407.933,73	1.075.307.140,00	+28.899.206,27	+2,76%
Χρηματικό Υπόλοιπο	61.750.000	39.935.921	-21.814.079	-35,3%
Κόστος Προσωπικού	175.539.951,95	158.435.920	-17.104.031,95	-9,75%
Επενδύσεις	192.578.632	205.429.975	+12.851.343	+6,67%
Προβλέψεις ΠΟΕ	437.651.974	436.360.685	-1.291.289	-0,29%

Κύρια συμπεράσματα που μπορούν να εξαχθούν με βάση τα παραπάνω δεδομένα που αντλήθηκαν από τους δημοσιευμένους ετήσιους προϋπολογισμούς του Δήμου Αθηναίων για τα έτη 2024- 2025 είναι τα εξής:

- Το σύνολο του προϋπολογισμού αυξάνεται σταθερά (+2,8%), χωρίς υπερβολική διόγκωση δαπανών.
- Οι επενδύσεις ενισχύονται αισθητά (+6,7%), απορροφώντας πόρους από διαθέσιμα κεφάλαια.
- Το χρηματικό υπόλοιπο μειώνεται (-35%), γεγονός που απαιτεί προσεκτική διαχείριση ρευστότητας.
- Οι προβλέψεις για μη είσπραξη περιορίζονται οριακά, επιβεβαιώνοντας βελτίωση της δημοτικής εισπραξιμότητας.

Συνολικά, η δημοσιονομική εικόνα του Δήμου Αθηναίων για το τρέχον έτος 2025 παρουσιάζει υγιή ισοσκελισμό, συνετή δημοσιονομική διαχείριση και σαφή στροφή σε μακροπρόθεσμες επενδύσεις.

Για την καλύτερη αποτύπωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου Αθηναίων, είναι ωστόσο απαραίτητο να ληφθούν υπόψη και τα δημοσιοποιημένα Τεχνικά Προγράμματα του φορέα, καθώς «μεταφράζουν» τους οικονομικούς πόρους σε αναπτυξιακό έργο. Εστιάζοντας στον όγκο των επενδύσεων, ο παρακάτω πίνακας απεικονίζει την σχετική συγκριτική ανάλυση για την χρονική περίοδο 2023, 2024 και 2025.

Έτος	Προϋπολογισμός (€)	Ετήσια Μεταβολή	% Μεταβολή
2023	105.978.160,61	—	—
2024	130.645.776,03	+24.667.615,42	+23,28%
2025	149.828.784,85	+19.183.008,82	+14,68%

Όπως μπορεί να διαπιστωθεί στους προϋπολογισμούς των αναφερόμενων Τεχνικών Προγραμμάτων, η συνολική αύξηση επενδύσεων ανέρχεται κατά προσέγγιση σε 41,37% και δείχνει εντατικοποίηση των έργων υποδομής, περιβαλλοντικών

παρεμβάσεων, αστικής αναζωογόνησης, ενεργειακής αναβάθμισης, προσβασιμότητας και κλιματικής ανθεκτικότητας. Επιπλέον, διαπιστώνονται:

- Συνοχή και συνέπεια στη στρατηγική κατανομή πόρων ανά έτος.
- Μετατόπιση από λειτουργικές σε επενδυτικές δαπάνες, με μακροπρόθεσμο κοινωνικό όφελος.
- Περιβαλλοντική ενίσχυση και ενεργειακή εξοικονόμηση ως θεμελιώδεις προτεραιότητες.
- Ενίσχυση αστικού πρασίνου, ανθεκτικότητας και κοινωνικών υποδομών.

Η συγκριτική αποτίμηση του Οικονομικού Προϋπολογισμού και των Τεχνικών Προγραμμάτων 2023-2025 δείχνει έναν Δήμο με διοικητική ωριμότητα στη σύνταξη και εκτέλεση προϋπολογισμών, σταθερή δημοσιονομική βάση και συντηρητική πρόβλεψη εσόδων, αναπτυξιακή δυναμική με στοχευμένες επενδύσεις σε έργα υψηλής κοινωνικής απόδοσης, περιβαλλοντική ευαισθησία και ενσωμάτωση κριτηρίων βιωσιμότητας σε κάθε επίπεδο σχεδιασμού. Έμφαση δίνεται σε τρεις άξονες:

- **Ανθεκτικότητα & Υποδομές** (σχολεία, δρόμοι, αποχέτευση, κτίρια).
- **Πράσινη Μετάβαση & Κλιματική Προσαρμογή** (έργα πρασίνου, ενεργειακή αναβάθμιση, καθαρή ενέργεια).
- **Αποτελεσματική Διαχείριση Πόρων** (ισοσκελισμός, αύξηση επενδύσεων, μείωση κόστους προσωπικού).

Η συνολική οικονομική και τεχνική εικόνα του Δήμου Αθηναίων για την περίοδο 2023–2025 επιβεβαιώνει ότι εφαρμόζεται μια ολοκληρωμένη στρατηγική οικονομικής σταθερότητας και αστικής ανάπτυξης. Με ισχυρούς προϋπολογισμούς, αυξανόμενες επενδύσεις και περιβαλλοντικό προσανατολισμό, ο Δήμος βαδίζει προς ένα μοντέλο βιώσιμης, πράσινης και ανθεκτικής πόλης, με ορθολογική αξιοποίηση πόρων και μετρήσιμη κοινωνική απόδοση.

Πρόσφατα, ο διεθνής οίκος αξιολόγησης Moody's πιστοποίησε τη συνετή δημοσιονομική πολιτική του Δήμου Αθηναίων και επιβεβαιώνει τη σταθερή του πορεία προς ένα οικονομικά βιώσιμο μέλλον. Τον Μάρτιο 2025 η Moody's αναβάθμισε την πιστοληπτική ικανότητα του Δήμου Αθηναίων σε Baa3 με σταθερές προοπτικές. Τον Σεπτέμβριο του 2025, επανεξέτασε και επιβεβαίωσε αυτή την επενδυτική βαθμίδα, ενισχύοντας περαιτέρω την εικόνα της Αθήνας ως πόλης με χρηστή οικονομική διαχείριση, ισχυρή ανθεκτικότητα και σαφές αναπτυξιακό αποτύπωμα. Η αναβάθμιση βασίζεται στη συνεχή δημοσιονομική πρόοδο που επιτυγχάνει η Αθήνα ως διοικητικό και οικονομικό κέντρο της χώρας, καθώς και στα αυξημένα φορολογικά έσοδα, τα οποία αντικατοπτρίζουν την αναπτυσσόμενη τοπική οικονομία και την ενισχυμένη τουριστική δραστηριότητα. Το 2024, ο Δήμος παρουσίασε θετικό λειτουργικό ισοζύγιο και πλεόνασμα χρηματοδότησης, επίδοση που αναμένεται να διατηρηθεί και στα επόμενα έτη. Παρά το γεγονός ότι το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των Δήμων είναι περιορισμένο - λόγω των επιλογών της Κεντρικής Διοίκησης - ο Δήμος Αθηναίων επιβραβεύεται για τη συνετή οικονομική διαχείριση. Ο διεθνής οίκος αξιολόγησης Moody's επισημαίνει ότι οι περιβαλλοντικοί

και κοινωνικοί κίνδυνοι αντιμετωπίζονται ενεργά μέσα από στοχευμένες επενδύσεις και σταθερές χρηματοδοτικές ροές, γεγονός που ενισχύει την ανθεκτικότητα και την κοινωνική συνοχή της πόλης.

5.15 Σχέση Δήμου-Πολιτών

5.15.1 Συμμετοχή στο Bloomberg Harvard City Leadership Initiative

Ο Δήμος Αθηναίων συμμετέχει από το καλοκαίρι του 2025 έως το καλοκαίρι του 2026 στο Bloomberg Harvard City Leadership Initiative, ένα διεθνές πρόγραμμα συνεργασίας του Harvard University και του Bloomberg Philanthropies, που στηρίζει πόλεις σε όλον τον κόσμο να ενισχύσουν τις ικανότητές τους στη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων, στη διατμηματική συνεργασία και στην αντιμετώπιση σύνθετων αστικών προκλήσεων μέσω καινοτόμων, συμμετοχικών και αποδοτικών μορφών διακυβέρνησης.

Η συμμετοχή της Αθήνας αποτελεί αναγνώριση των προσπαθειών της πόλης να μεταβεί από ένα παραδοσιακό μοντέλο διοίκησης σε ένα νέο, συμμετοχικό, διαφανές και αποτελεσματικό μοντέλο αστικής διακυβέρνησης, στο οποίο οι πολίτες, οι κοινότητες και οι φορείς έχουν ουσιαστικό ρόλο στη διαμόρφωση των πολιτικών. Στο πλαίσιο του προγράμματος, ο Δήμος Αθηναίων έχει θέσει ως στρατηγική προτεραιότητα:

- την ενίσχυση της εμπιστοσύνης των κατοίκων προς τη δημοτική διοίκηση
- και την καλλιέργεια σταθερών, δομημένων και διαρκών μηχανισμών συμμετοχής των πολιτών στον σχεδιασμό και την υλοποίηση των δημοτικών πολιτικών

Η ομάδα έργου του Δήμου, σε συνεργασία με τους ειδικούς του προγράμματος Harvard–Bloomberg, μελετά και αξιολογεί διαφορετικά μοντέλα συμμετοχικής διακυβέρνησης, επιδιώκοντας να διαμορφώσει νέες μεθόδους ανοιχτού διαλόγου και δημιουργικής συνεργασίας με τους κατοίκους. Η προσέγγιση αυτή βασίζεται σε ποιοτικά δεδομένα και εμπειρική έρευνα που καταγράφει τις αντιλήψεις των πολιτών για την επικοινωνία με τον Δήμο, τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν και τις ευκαιρίες που εντοπίζουν για βελτίωση. Με βάση τα αποτελέσματα, θα αναπτυχθούν προτάσεις πολιτικής και πιλοτικές εφαρμογές συμμετοχικής διακυβέρνησης, με στόχο τη βελτίωση της λογοδοσίας και της διαφάνειας, τη μείωση του διοικητικού κατακερματισμού και τη δημιουργία μιας σχέσης εμπιστοσύνης και συν-ευθύνης μεταξύ Δήμου και πολιτών.

Παράλληλα, στο πλαίσιο της συνεργασίας με το Bloomberg Philanthropies, ο Δήμος Αθηναίων υλοποιεί την πρωτοβουλία Youth Climate Action Fund (YCAF), που δίνει έμφαση στη συμμετοχή της νέας γενιάς (15–24 ετών) στη δράση για το κλίμα και τη βιωσιμότητα της πόλης. Μέσα από μικρές χρηματοδοτήσεις (microgrants) και καθοδήγηση, νέοι και νέες της Αθήνας σχεδιάζουν και υλοποιούν καινοτόμες δράσεις

για το περιβάλλον και το κλίμα, λειτουργούν ως συνδιαμορφωτές πολιτικών και όχι απλώς αποδέκτες αποφάσεων και συμβάλλουν στην επίτευξη του στόχου της κλιματικής ουδετερότητας της πόλης.

Η πρωτοβουλία αυτή ενισχύει την κουλτούρα συμμετοχής, διαλόγου και συλλογικής ευθύνης, συνδέοντας τη δημιουργικότητα των νέων με τη στρατηγική του Δήμου για την πράσινη μετάβαση. Προβλέπεται, στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος, η δημιουργία ανοικτής ψηφιακής πλατφόρμας – κόμβου νεανικής συμμετοχής, μέσω της οποίας νέοι θα μπορούν να υποβάλλουν προτάσεις, να συμμετέχουν σε hackathons, εργαστήρια και δράσεις αστικής και περιβαλλοντικής αναβάθμισης, με την υποστήριξη των υπηρεσιών του Δήμου.

Οι δράσεις του Bloomberg Harvard City Leadership Initiative και του Youth Climate Action Fund εντάσσονται στο συνολικό όραμα του Δήμου Αθηναίων για τη μετάβαση σε ένα νέο μοντέλο ανοιχτής, συνεργατικής και συμμετοχικής διακυβέρνησης. Ο Δήμος επιδιώκει τη μετάβαση από τη μονόδρομη επικοινωνία προς τους δημότες, σε αμφίδρομη, ουσιαστική και δημιουργική συνεργασία, που ενισχύει τη διαφάνεια και τη λογοδοσία, την ενδυνάμωση των κατοίκων και τη συνυπευθυνότητα και την αξιοποίηση της γνώσης, της εμπειρίας και των ιδεών της κοινωνίας των πολιτών.

Ο Δήμος Αθηναίων φιλοδοξεί να αποτελέσει πρότυπο σύγχρονης αστικής διακυβέρνησης, όπου η φωνή των πολιτών – και ιδιαίτερα των νέων – αποτελεί κεντρικό στοιχείο της λήψης αποφάσεων και της πολιτικής στρατηγικής της πόλης. Η συμμετοχή του Δήμου Αθηναίων στο Bloomberg Harvard City Leadership Initiative υποστηρίζει άμεσα τους στόχους του Επιχειρησιακού Προγράμματος 2024-2028 και ειδικότερα:

- Κλιματική Ανθεκτικότητα και Βιώσιμη Πόλη μέσω της δράσης Youth Climate Action Fund και της ενεργοποίησης των πολιτών για το κλίμα
- Συμμετοχική Διακυβέρνηση και Κοινωνική Συνοχή μέσω της ανάπτυξης νέων θεσμών συμμετοχής, εμπιστοσύνης και διαβούλευσης
- Καινοτομία και Διακυβέρνηση με Δεδομένα, καθώς προωθεί μεθόδους evidence-based policy making και ανάλυσης κοινωνικών δεδομένων για τη βελτίωση των δημοτικών υπηρεσιών.

Η συνεργασία με το Bloomberg Harvard City Leadership Initiative αναμένεται να οδηγήσει στη διαμόρφωση νέου μοντέλου συμμετοχικής λήψης αποφάσεων, στη δημιουργία μονίμου μηχανισμού διαλόγου μεταξύ Δήμου και πολιτών, στη βελτίωση του δείκτη εμπιστοσύνης των κατοίκων προς τη δημοτική διοίκηση και στην ενδυνάμωση των δημοτικών υπηρεσιών με εργαλεία στρατηγικού σχεδιασμού, συντονισμού και αξιολόγησης. Η συμμετοχή του Δήμου Αθηναίων στο Bloomberg Harvard City Leadership Initiative και η υλοποίηση του Youth Climate Action Fund αποτελούν στρατηγικής σημασίας βήματα για τον μετασχηματισμό του Δήμου σε σύγχρονο, συμμετοχικό και διαφανή οργανισμό. Μέσα από αυτή τη διεθνή συνεργασία, η Αθήνα ενισχύει τη διοικητική της ικανότητα, προωθεί τη συμμετοχή των πολιτών στη λήψη αποφάσεων και διαμορφώνει ένα νέο πρότυπο πόλης – ανθεκτικής, συμπεριληπτικής και κλιματικά υπεύθυνης.

5.15.2 Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (Κ.Ε.Π.)

Στο Δήμο Αθηναίων λειτουργούν οχτώ (8) Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ), στα οποία ο πολίτης έχει τη δυνατότητα να πληροφορηθεί και να καταθέσει αιτήσεις για τη διεκπεραίωση περισσότερων από χιλίων διακοσίων (1200) πιστοποιημένων υποθέσεων αρμοδιότητας του Δήμου Αθηναίων, του Δημοσίου και του ευρύτερου Δημόσιου τομέα. Οι πιστοποιημένες διαδικασίες των Κ.Ε.Π. καθορίζονται μέσω κοινών αποφάσεων του Υπουργού Εσωτερικών και του κατά περίπτωση αρμοδίου Υπουργού. Τη διακίνηση των αιτήσεων αναλαμβάνει το Κ.Ε.Π., το οποίο παραλαμβάνει την απάντηση και έχει ευθύνη ειδοποίησης του αιτούντα για την παραλαβή.

Οι πιο δημοφιλείς διαδικασίες που ο πολίτης μπορεί να διεκπεραιώσει στα ΚΕΠ είναι:

- Χορήγηση αντιγράφου πιστοποιητικού γέννησης και οικογενειακής κατάστασης μέσω Εθνικού Δημοτολογίου
- Άνοιγμα οικογενειακής μερίδας και μεταδημοτεύσεις
- Κατάθεση ή ακύρωση αίτησης ετεροδημότη
- Χορήγηση αντιγράφου ποινικού μητρώου
- Χορήγηση αντιγράφου πιστοποιητικών δημοτολογίου του Δήμου Αθηναίων (on line)
- Χορήγηση αντιγράφου ληξιαρχικής πράξης γέννησης, γάμου και θανάτου
- Χορήγηση δελτίου μετακίνησης ΑΜΕΑ για τα μαζικά μέσα συγκοινωνίας
- Έκδοση και παραλαβή αντιγράφου άδειας οδήγησης και άδειας κυκλοφορίας λόγω απώλειας, φθοράς ή κλοπής
- Έκδοση πιστοποιητικού στρατολογικής κατάστασης τύπου Α (πλήρες)
- Ανανέωση άδειας οδήγησης
- Άρση παρακράτησης κυριότητας επιβατικού αυτοκινήτου ή μοτοσικλέτας
- Χορήγηση Πιστοποιητικών από το Πρωτοδικείο και το Ειρηνοδικείο
- Μεταβίβαση και έκδοση άδειας κυκλοφορίας οχήματος

Τα οχτώ (8) Κ.Ε.Π. του Δήμου Αθηναίων είναι τα εξής:

ΚΕΠ 1ης Δημοτικής Κοινότητας - Κέντρο Αθήνας

Διεύθυνση: Ακαδημίας 88

ΚΕΠ 2ης Δημοτικής Κοινότητας - Ν. Κόσμος

Διεύθυνση: Κασομούλη 33

ΚΕΠ 3ης Δημοτικής Κοινότητας - Πετράλωνα

Διεύθυνση: Κεiriaδών 70

ΚΕΠ 4ης Δημοτικής Κοινότητας - Σεπόλια

Διεύθυνση: Αυλώνος 26-28

ΚΕΠ 5ης Δημοτικής Κοινότητας - Πατήσια

Διεύθυνση: Αγίας Λαύρας 24

ΚΕΠ 6ης Δημοτικής Κοινότητας - Πλ. Αμερικής

Διεύθυνση: Πατησίων 159

ΚΕΠ 7ης Δημοτικής Κοινότητας - Αμπελόκηποι

Διεύθυνση: Λ. Ριανκούρ 71

ΚΕΠ Συντάγματος

Διεύθυνση: Όθωνος 10 & Αμαλίας

Στο πλαίσιο υλοποίησης του έργου «Εκσυγχρονισμός των ΚΕΠ» (Κωδ. ΟΠΣ ΤΑ 5190859), με φορέα χρηματοδότησης και υλοποίησης το Υπουργείο Εσωτερικών-σύμφωνα με τη σχετική υπ' αρ. πρωτ. 38572/13.03.2024 απόφαση τροποποίησης της απόφασης ένταξης του έργου-στο οποίο συμμετέχει και ο Δήμος, έχουν ήδη υλοποιηθεί οι ακόλουθες δράσεις:

- Προμήθεια Η/Υ, εκτυπωτών και tablets για τη χρήση της εφαρμογής gov.gr wallet.
- Υλοποίηση συστήματος διαχείρισης επισκεπτών και προμήθεια tablets, μέσω των οποίων διατίθενται εφαρμογές για την ηλεκτρονική υπογραφή εγγράφων από τους εξυπηρετούμενους πολίτες, καθώς και την αξιολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών από αυτούς.
- Εργασίες ανακαίνισης των ΚΕΠ.

Στη δράση της ανακαίνισης εντάχθηκαν επτά (7) ΚΕΠ του Δήμου. Οι ανακαινίσεις αυτές συμβάλλουν ουσιαστικά στην αναβάθμιση των ΚΕΠ τόσο σε επίπεδο δομών όσο και αισθητικά, δημιουργώντας ένα πιο λειτουργικό, σύγχρονο και φιλόξενο περιβάλλον για τους πολίτες και το προσωπικό.

Επιπλέον, εντός του έτους θα εκπονηθεί μελέτη διαμόρφωσης εσωτερικών χώρων με φυτά, η οποία θα περιλαμβάνει ανάλυση των περιβαλλοντικών συνθηκών με στόχο τη δημιουργία ενός αρμονικού και λειτουργικού χώρου, που θα λαμβάνει υπόψη την αισθητική, τις ανάγκες των χρηστών και τις απαιτήσεις των φυτών. Η πρωτοβουλία αυτή προσδίδει πρόσθετη αξία στο έργο, καθώς συμβάλλει στη βελτίωση του μικροκλίματος, την ευεξία των χρηστών και την περιβαλλοντική αναβάθμιση των δημοτικών υποδομών, ενισχύοντας έτσι το θετικό αποτύπωμα στο αστικό περιβάλλον συνολικά.

Παράλληλα, εντός του έτους 2024 τέθηκε σε λειτουργία το ΚΕΠ Πλατείας Αμερικής, ένα πολυδύναμο ΚΕΠ που στεγάζεται στο νέο κτήριο της Γενικής Γραμματείας του Δήμου Αθηναίων, επί της οδού Πατησίων 159. Το ΚΕΠ λειτουργεί σε χώρο συνολικής επιφάνειας 190 τ.μ. και διασφαλίζεται η προσβασιμότητα σε άτομα με αναπηρίες, σύμφωνα με τις ισχύουσες σχετικές διατάξεις.

Αξίζει να σημειωθεί ότι σε όλα τα ΚΕΠ του Δήμου Αθηναίων έχουν διαμορφωθεί υποδομές προσβασιμότητας για άτομα με αναπηρίες, με την τοποθέτηση ράμπας ΑμεΑ, εξασφαλίζοντας την ισότιμη εξυπηρέτηση όλων των πολιτών. Επιπλέον, στο ΚΕΠ Συντάγματος (Όθωνος και Αμαλίας 10) λειτουργεί από το 2024 μηχάνημα εξ αποστάσεως διερμηνείας και χειλεοανάγνωσης, το οποίο υποστηρίζει την επικοινωνία των κωφών και βαρήκων συμπολιτών μας με το προσωπικό του ΚΕΠ, ενισχύοντας έτσι την προσβασιμότητα και την κοινωνική ένταξη.

5.15.3 Σημεία Εξυπηρέτησης του Δημότη

Ο Δήμος Αθηναίων διαθέτει Σημεία Εξυπηρέτησης Δημότη (Σ.Ε.Δ.) μέσω των Δημοτικών Κοινοτήτων του. Τα Σημεία Εξυπηρέτησης Δημότη (Σ.Ε.Δ.) είναι ολοκληρωμένες δημοτικές υπηρεσίες, οι οποίες διεκπεραιώνουν υπηρεσίες για λογαριασμό των δημοτών ή των επιχειρήσεων. Μεταξύ αυτών, είναι το σύνολο των διαδικασιών που αφορούν τα προνοιακά επιδόματα, τα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, των τεχνικών υπηρεσιών (πολεοδομία, κυκλοφοριακές ρυθμίσεις κλπ), θέματα δημοτικής αστυνομίας κλπ. Για την πλήρη εξυπηρέτηση των δημοτών και των επιχειρήσεων έχουν εγκατασταθεί συστήματα πληρωμών με χρήση πιστωτικών ή χρεωστικών καρτών αλλά και συστήματα αυτόματης πληρωμής, με χρήση μετρητών. Σκοπός είναι η μετατροπή του Δήμου σε e-Δήμο. Τα Σ.Ε.Δ. φέρνουν τον Δήμο κοντά στο δημότη, ο οποίος μπορεί να διεκπεραιώνει τις υπηρεσίες από την γειτονιά του.

Σε κάθε μία από τις επτά (7) δημοτικές κοινότητες του Δήμου Αθηναίων λειτουργεί ένα Σημείο Εξυπηρέτησης Δημότη (Σ.Ε.Δ.), το οποίο αποτελεί το σημείο επαφής των δημοτών με τις υπηρεσίες του Δήμου.

ΩΡΑΡΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΣΕΔ

Δευτέρα - Παρασκευή (09:00 - 17:00) - πλην επίσημων αργιών

1^η Δημοτική Κοινότητα

Πλ.Ηρώων 3, Πλ.Ψυρρή, 105 54
Τηλ.: 210 3256825

2^η Δημοτική Κοινότητα

Υμηττού 251, Παγκράτι, 116 32
Τηλ.: 210 7522293

3^η Δημοτική Κοινότητα

Τριών Ιεραρχών 74,118 51

Τηλ.: 210 3427310

4^η Δημοτική Κοινότητα

Λένορμαν και Αλεξανδρείας 35, Κολωνός, 104 41

Τηλ.: 210 5157882

5^η Δημοτική Κοινότητα

Πατησίων 237, Πλ.Κολιάτσου, 112 54

Τηλ.: 210 8623320

6^η Δημοτική Κοινότητα

Θήρας 31, Κυψέλη, 112 52

Τηλ.: Γραμματεία: 210 8668162

7^η Δημοτική Κοινότητα

Πανόρμου 59, Αμπελόκηποι, 115 24

Τηλ.: 210 6919945

5.15.4 Τηλεφωνική γραμμή επικοινωνίας με τον δημότη 1595

Το 1595 είναι μία ανοιχτή γραμμή επικοινωνίας με τους δημότες, καταγράφοντας τις επιστημάνσεις και τις υποδείξεις τους για προβλήματα της καθημερινότητας που παρατηρούν στην πόλη της Αθήνας. Επίσης, η γραμμή εξυπηρέτησης 1595 παρέχει οποιαδήποτε πληροφορία σχετικά με τις αρμοδιότητες του δήμου ή των δημοτικών φορέων.

5.15.5 Πλατφόρμα Nonoville

Ο Δήμος Αθηναίων ενισχύει την ψηφιακή στρατηγική του και βελτιώνει σημαντικά την επικοινωνία με τους πολίτες και την εξυπηρέτησή τους με τη συμβολή της διαδικτυακής πλατφόρμας Nonoville. Πρόκειται για μία ηλεκτρονική πλατφόρμα διάδρασης δήμου-δημότη όπου καταγράφονται και παρακολουθούνται αιτήματα καθημερινότητας.

Η διαδικτυακή πλατφόρμα Nonoville προσφέρει στους πολίτες τη δυνατότητα αποστολής αιτημάτων, μέσω εφαρμογής κινητών τηλεφώνων και της ιστοσελίδας του Δήμου, για τη διευθέτηση ζητημάτων που αφορούν στη λειτουργία της πόλης. Ο δημότης ή ο επισκέπτης της Αθήνας έχει τη δυνατότητα να δηλώνει σε πραγματικό χρόνο προβλήματα που συναντά στην καθημερινότητα του, όπως π.χ. καμένες λάμπες, λακκούβες στο οδόστρωμα, εγκαταλελειμμένα αυτοκίνητα, μέχρι και έκτακτα περιστατικά που απαιτούν την δημοτική συνδρομή. Κάθε πολίτης μπορεί να στείλει στις υπηρεσίες του Δήμου άμεσα και χωρίς κόστος ή γραφειοκρατικές διαδικασίες όλα τα αιτήματα που τον αφορούν.

Η αποστολή αιτημάτων είναι δυνατή είτε μέσω της δωρεάν πλατφόρμας Nononville για smartphones με λογισμικό Apple iOS και Google Android, είτε μέσω της Web εφαρμογής στην ιστοσελίδα του δήμου Αθηναίων. Γίνεται σε 4 απλά βήματα:

- Επιλογή τοποθεσίας
- Επιλογή κατηγορίας αιτήματος
- Προσθήκη φωτογραφίας
- Αποστολή του αιτήματος στο δήμο

Στη συνέχεια, το αίτημα παραλαμβάνεται από την αρμόδια υπηρεσία του δήμου Αθηναίων, ενώ ο δημότης λαμβάνει ενημερώσεις για την πορεία επίλυσης του μέχρι την οριστική του διευθέτηση. Με τον τρόπο αυτό, οι υπηρεσίες του Δήμου Αθηναίων έχουν πραγματική εικόνα των ζητημάτων της πόλης, μπορούν να προγραμματίσουν καλύτερα τις εργασίες τους και κυρίως είναι υπόλογες για το έργο και την ανταπόκριση τους προς του πολίτες. Κάθε φορά που ένα ζήτημα επιλύεται, ο δημότης λαμβάνει «ζωντανή» ενημέρωση στο κινητό του τηλέφωνο. Παράλληλα, μέσω της εφαρμογής, οι δημότες μπορούν να ενημερώνονται για όλες τις εκδηλώσεις και για σημαντικά νέα και ανακοινώσεις του Δήμου.

Η παλτφόρμα Nononville μπορεί να υποστηρίξει μεταξύ άλλων Δήμων και τον Δήμο Αθηναίων στους εξής τομείς:

- Εξυπηρέτηση πολιτών: ηλεκτρονική παραλαβή και δρομολόγηση αιτημάτων, συχνές ερωτήσεις, πληροφόρηση και δημοτικό ημερολόγιο εκδηλώσεων, ηλεκτρονικές αιτήσεις και ιραντεβού, διαχείριση και προγραμματισμός αποκομιδής ογκωδών αντικειμένων, ενσωμάτωση οργανογράμματος και υπηρεσιών Δήμου.
- Ελεγχόμενη στάθμευση και έξυπνη κινητικότητα: σύγχρονο ψηφιακό σύστημα ελεγχόμενης στάθμευσης, ηλεκτρονική αγορά χρόνου στάθμευσης, ζωντανή διαθεσιμότητα θέσεων στάθμευσης με χρήση αισθητήρων, διαχείριση αδειών στάθμευσης, ενσωμάτωση κίνησης δημοτικής συγκοινωνίας, σταθμών φόρτισης ηλεκτρονίνητων οχημάτων, κοινόχρηστων ποδηλάτων κ.α.
- Ψηφιακοί έλεγχοι Δημοτικής Αστυνομίας: ειδική εφαρμογή κινητών συσκευών (mobile app) επιτρέπει την ψηφιοποίηση των ελέγχων της Δημοτικής Αστυνομίας στο πεδίο, την έκδοση προστίμων και την ηλεκτρονική πληρωμή αυτών.
- Διαβουλεύσεις και επικοινωνία: πολυκαναλική επικοινωνία με τους δημότες, διαδραστικές διαβουλεύσεις μέσα από smartfone και κοινωνικά δίκτυα, δημοσκοπήσεις, ζωντανές τηλε-διαβουλεύσεις και καμπάνιες επικοινωνίας.
- Ηλεκτρονικές πληρωμές: εύκολη διαχείριση ηλεκτρονικών πληρωμών, ψηφιακό πορτοφόλι δημότη (Nononville Wallet), πληρωμή λογαριασμών, τελών κ.α., ψηφιοποίηση λογαριασμών ΔΕΥΑ.
- Διαχείριση εθελοντισμού: ψηφιακό, ενοποιημένο Μητρώο Εθελοντών, αξιολόγηση ικανών εθελοντών, διαχείριση εθελοντικών δράσεων, κινητοποίηση και οργάνωση εθελοντών σε έκτακτες και μη συνθήκες.

- Αστική χλωρίδα και εθελοντική αναδοχή δένδρων: καταγραφή της αστικής χλωρίδας και οργανωμένη «αναδοχή» κάθε φυτού από τους πολίτες.

Παράλληλα με την υπηρεσία Nononille οι δημότες μπορούν να απευθύνονται για όλα αυτά τα θέματα στον τετραψήφιο τηλεφωνικό αριθμό 1595 αλλά και στο 210-5277000, επί 24ωρου βάσεως καθ' όλη την διάρκεια του χρόνου.

ΣυνΑθηνά

Το «ΣυνΑθηνά» είναι ένας τόπος συνάντησης, δικτύωσης και ενδυνάμωσης όσων ενδιαφέρονται για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής στη γειτονιά και την πόλη. Συλλέγοντας τις δράσεις που πραγματοποιούν οι πολίτες για αυτό το σκοπό, προωθεί συνεργασίες που μπορούν να ενισχύσουν τον θετικό τους αντίκτυπο. Είναι ένας χώρος ανοιχτός για όλους δίνοντας τη δυνατότητα να συζητήσουν τις ιδέες τους και να ενημερωθούν για τις δράσεις και τα εργαλεία που προσφέρει.

5.16 Εξωστρέφεια και Ψηφιακός Μετασχηματισμός

SMART CITIES

ΥΠΟΕΡΓΑ:

1. Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης & Παρακολούθησης Υποδομών Καθαριότητας

•Ανάδοχος: ΟΤΕ Α.Ε. – EmDoT Α.Ε.

•Προϋπολογισμός: 1.733.149,78 € (χωρίς ΦΠΑ)

Η Ριζική αναβάθμιση της υπηρεσίας καθαριότητας με τηλεματικά, RFID, αισθητήρες πληρότητας και ζυγαριές σε οχήματα.

Η πλατφόρμα e-track επιτρέπει βελτιστοποίηση δρομολογίων, πραγματικό χρόνο παρακολούθησης και αλληλεπίδραση με τους πολίτες.

Τα κύρια οφέλη είναι:

•Μείωση καυσίμων και CO₂

•Άμεση ανταπόκριση σε προβλήματα (μέσω mobile εφαρμογής)

•Ολοκληρωμένη διαχείριση 360 οχημάτων και 12.100 κάδων

2. Ψηφιακό Εποπτικό Κέντρο Επιχειρήσεων

•Ανάδοχος: BYTE Α.Ε.

•Προϋπολογισμός: 1.740.145,20 € (χωρίς ΦΠΑ)

Δημιουργία κέντρου ασφαλείας και επιχειρησιακής εποπτείας με κάμερες, αισθητήρες, και πλατφόρμα MuniAI COP. Περιλαμβάνει videowall, servers, δικτυακό εξοπλισμό και εφαρμογές για Δημοτική Αστυνομία και πολίτες.

Τα κύρια οφέλη είναι:

- Πρόληψη εγκληματικότητας
- Αυτοματοποιημένη αντιμετώπιση επεισοδίων
- Βελτίωση ασφάλειας σε δημόσιους χώρους

3. Ψηφιακές Υπηρεσίες Έξυπνης Γειτονιάς

- Ανάδοχος: NOVA ICT
- Προϋπολογισμός: 2.462.500,00 € (χωρίς ΦΠΑ)

Ανάπτυξη ασύρματου δικτύου WiFi 6, περιβαλλοντικών αισθητήρων, έξυπνων φορτιστών και ψηφιακής σήμανσης.

Η πλατφόρμα διαχείρισης δεδομένων ενσωματώνει πληροφορίες από όλα τα υποσυστήματα.

Τα κύρια οφέλη είναι:

- Δωρεάν σύνδεση στο διαδίκτυο
- Πραγματική χρόνου μέτρηση ρύπανσης
- Ενημέρωση πολιτών και ενίσχυση της συμμετοχής τους

4. Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Μικροκινητικότητας και Σταθμών Φόρτισης

- Ανάδοχος: AMCO A.B.E.E.
- Προϋπολογισμός: 1.564.239,46 € (χωρίς ΦΠΑ)

Εγκατάσταση 50 σταθμών κοινόχρηστων ηλεκτρικών ποδηλάτων (340 θέσεις), με τερματικά αυτόματης εξυπηρέτησης και λογισμικό διαχείρισης SaaS.

Τα κύρια οφέλη είναι:

- Μείωση κυκλοφοριακής συμφόρησης
- Πράσινη μετακίνηση
- Ολοκλήρωση με σύστημα MMM

5. Προσωποποιημένος Πολιτοκεντρικός Πανόπτης Πόλης

- Ανάδοχος: OTS / Crowd Policy
- Προϋπολογισμός: 1.241.950,00 € (χωρίς ΦΠΑ)

Μια ενιαία ψηφιακή πύλη και mobile εφαρμογή που ενοποιεί όλες τις δημοτικές υπηρεσίες και δεδομένα.

Χρησιμοποιεί AI, IoT και APIs για προσωποποιημένη εξυπηρέτηση.

Τα κύρια οφέλη είναι:

- Απλοποίηση διαδικασιών
- Κεντρική πρόσβαση σε υπηρεσίες
- Διαφάνεια και λογοδοσία

6. Ενιαίο Πληροφοριακό Σύστημα Βιώσιμης Κινητικότητας & Εξυπηρέτησης του Πολίτη

- Ανάδοχος: Σε διαδικασία κατακύρωσης
- Προϋπολογισμός: 1.612.903,00 € (χωρίς ΦΠΑ)

Ολοκλήρωση υπηρεσιών στάθμευσης και MMM σε μια πλατφόρμα, με mobile εφαρμογή για πληροφόρηση και ηλεκτρονικές πληρωμές.

Τα κύρια οφέλη είναι:

- Βελτίωση της εμπειρίας μετακίνησης
- Μείωση ταλαιπωρίας
- Ενοποίηση πληροφοριών

7. Ολοκληρωμένο Σύστημα Εξοικονόμησης Πόρων Σχολικών Κτιρίων και Υποδομών

Ανάδοχος: Globismart A.E.

Προϋπολογισμός: 2.383.064,59 € (χωρίς ΦΠΑ)

Παρακολούθηση ενεργειακών καταναλώσεων (ρεύμα, νερό, καύσιμα) σε σχολεία, με εφαρμογές gamification για μαθητές.

Τα κύρια οφέλη είναι:

- Μείωση λειτουργικού κόστους
- Εκπαίδευση στη βιωσιμότητα
- Πραγματικός χρόνος ελέγχου

8. Ολοκληρωμένο Σύστημα Ελέγχου Πρόσβασης Οχημάτων και Αστυνόμευσης στο Εμπορικό Τρίγωνο

Ανάδοχος: Globismart A.E.

Προϋπολογισμός: 2.395.160,69 € (χωρίς ΦΠΑ)

Εγκατάσταση αυτοματοποιημένων μπαρών, καμερών ANPR και φωτεινής σήμανσης για τον έλεγχο της κυκλοφορίας.

Τα κύρια οφέλη είναι:

- Περιορισμός παράνομης κυκλοφορίας
- Ασφάλεια πεζών
- Αποσυμφόρηση κέντρου

9. Εξειδικευμένος Σύμβουλος Τεχνικής Υποστήριξης, Συντονισμού και Παρακολούθησης

- Ανάδοχος: ΤΕΛΕΣΤΩ Ε.Π.Ε.
- Προϋπολογισμός: 295.000,00 € (χωρίς ΦΠΑ)
- Περιγραφή:

Παροχή υπηρεσιών διαχείρισης έργου (PMO), τεχνικής υποστήριξης και παρακολούθησης προόδου όλων των υποέργων.

Τα κύρια οφέλη είναι:

- Αποτελεσματικός συντονισμός
- Τήρηση χρονοδιαγραμμάτων
- Διασφάλιση ποιότητας

Το πρόγραμμα «Έξυπνες Πόλεις» για τον Δήμο Αθηναίων αφορά μια ολοκληρωμένη στρατηγική ψηφιοποίησης, που καλύπτει:

Την Βιώσιμη κινητικότητα, την Αστική ασφάλεια, την Περιβαλλοντική βιωσιμότητα και τη Διακυβέρνηση ανοιχτή στον πολίτη. Όλα τα έργα χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ Ελλάδα 2.0 και του NextGenerationEU, με στόχο να μετατρέψουν την Αθήνα σε ένα πρότυπο έξυπνης και ανθεκτικής μητρόπολης.

5.16. 1 Ηλεκτρονική διακυβέρνηση και ψηφιακές υπηρεσίες Δήμου Αθηναίων

Η μετάβαση στη ψηφιακή εποχή απαιτεί οι σύγχρονες πόλεις να μετασχηματίζονται σε «έξυπνες» για την αποτελεσματικότερη εξυπηρέτηση των πολιτών και την βελτίωση της ποιότητας ζωής τους. Στο πλαίσιο του ψηφιακού μετασχηματισμού του, ο Δήμος Αθηναίων έχει αναπτύξει ψηφιακές υπηρεσίες, τις οποίες εμπλουτίζει συνεχώς, για να διευκολύνει την καθημερινότητα των πολιτών, να μειώσει τη γραφειοκρατία, καθώς και να ενισχύσει την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητά του.

Σε αυτό το πλαίσιο, ο Δήμος Αθηναίων διαθέτει ψηφιακά συστήματα που εξυπηρετούν αυξημένες λειτουργικές απαιτήσεις των δημοτικών υπηρεσιών, όπως το σύστημα ηλεκτρονικής διακίνησης εγγράφων και ψηφιακών υπογραφών στον σύνδεσμο <https://protocol.cityofathens.gr/Docit/>, το οποίο χρησιμοποιείται για την ηλεκτρονική διακίνηση της αλληλογραφίας μεταξύ τους. Επίσης, λειτουργεί σύστημα επέκτασης της πλατφόρμας με την ονομασία ΕΡΜΗΣ, που αφορά στη διακίνηση εξερχόμενης αλληλογραφίας με ψηφιακή υπογραφή, μέσω μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που περιλαμβάνει έναν σύνδεσμο για τον χρήστη ώστε να μπορεί να κατεβάσει συνημμένα αρχεία. Επιπλέον, η Διεύθυνση Αποκέντρωσης και Διοίκησης λειτουργεί επικουρικά το λογισμικό Pegasus για τη διαχείριση του υλικοτεχνικού εξοπλισμού και των υλικών καθαριότητας που υπάρχουν στις αποθήκες της υπηρεσίας, υποστηρίζοντας την παρακολούθηση των αποθεμάτων, τη διανομή τους στις επιμέρους υπηρεσίες, την έκδοση στατιστικών και την εκτύπωση χρεωστικών εγγράφων.

Επιπρόσθετα, η έναρξη λειτουργίας του συστήματος γενικής λογιστικής και η υλοποίηση του έργου ERP «Προμήθεια, εγκατάσταση, προσαρμογή, παραμετροποίηση συστήματος λογισμικού Enterprise Resource Planning, καθώς και παροχής υπηρεσιών μετάπτωσης δεδομένων, πιλοτικής λειτουργίας, εγγύησης και συντήρησης για τις ανάγκες λειτουργίας του δήμου Αθηναίων» αποτελούν κρίσιμα βήματα στον ψηφιακό μετασχηματισμό του δήμου Αθηναίων. Το έργο ενισχύει τη διαφάνεια, την αποτελεσματικότητα και τη συνολική λειτουργικότητα των οικονομικών υπηρεσιών του δήμου, εξασφαλίζοντας ενιαία και αξιόπιστη διαχείριση δεδομένων. Μέσω της εφαρμογής του νέου συστήματος επιτυγχάνεται:

- Αύξηση αποδοτικότητας, με μείωση των καθυστερήσεων και ταχύτερη εκτέλεση των οικονομικών διαδικασιών.
- Βελτίωση ποιότητας υπηρεσιών, χάρη στην αυτοματοποίηση ροών εργασίας και στην ακριβή παρακολούθηση των οικονομικών στοιχείων.
- Ενίσχυση της ψηφιακής μετάβασης, με μακροπρόθεσμα οφέλη στη διαχείριση πόρων, στη λήψη αποφάσεων και στη διαφάνεια των οικονομικών στοιχείων του φορέα.

Το έργο συμβάλλει καθοριστικά στον εκσυγχρονισμό της διοίκησης και αποτελεί θεμέλιο για τη σταδιακή μετάβαση του δήμου Αθηναίων σε ένα πλήρως ψηφιοποιημένο και αποτελεσματικό διοικητικό μοντέλο.

Χωρίς να απαιτείται η φυσική παρουσία τους, οι πολίτες μπορούν να εξυπηρετούνται ηλεκτρονικά, απλά, γρήγορα και με ασφάλεια, μέσω της πλατφόρμας ψηφιακών υπηρεσιών <https://eservices.cityofathens.gr/> για περισσότερες από 100 υπηρεσίες. Η πλατφόρμα διακρίθηκε στον πρόσφατο διαγωνισμό Best City Awards ανάμεσα σε εκατοντάδες έργα οργανισμών και φορέων της τοπικής αυτοδιοίκησης που συμμετείχαν στον διαγωνισμό κερδίζοντας το χρυσό βραβείο στην κατηγορία των έργων που συμβάλλουν στην καθημερινή εξυπηρέτηση του πολίτη.

Η διασύνδεση με την ηλεκτρονική πλατφόρμα γίνεται εύκολα με χρήση των κωδικών του Taxisnet από τον υπολογιστή, το κινητό ή το τάμπλετ. Όλοι έχουν την δυνατότητα να υποβάλουν την αίτηση που επιθυμούν, να ενημερωθούν άμεσα και να λάβουν το πιστοποιητικό ή το έγγραφο που επιθυμούν μέσω του ψηφιακού τους αποθετηρίου,

από όπου και αν βρίσκονται. Επιλέγοντας τον τύπο της αίτησης και επισυνάπτοντας τα δικαιολογητικά που προβλέπονται για κάθε διαδικασία, αυτόματα λαμβάνουν αριθμό πρωτοκόλλου. Μόλις ολοκληρωθεί η διαδικασία από την αρμόδια υπηρεσία, το αιτούμενο πιστοποιητικό/έγγραφο «ανεβαίνει» στην ηλεκτρονική θυρίδα του ενδιαφερόμενου. Μέχρι σήμερα έχουν εγγραφεί στην πλατφόρμα ψηφιακών υπηρεσιών <https://eservices.cityofathens.gr/> περισσότεροι από 100.000 πολίτες και επιχειρήσεις και έχουν διεκπεραιωθεί πλήρως ηλεκτρονικά περισσότερες από 96.000 αιτήσεις.

Συγκεκριμένα, σήμερα οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθυνθούν ηλεκτρονικά στο Δήμο Αθηναίων για 186 υπηρεσίες, οι οποίες αναφέρονται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 11: Ψηφιακές υπηρεσίες Δήμου Αθηναίων

Όνομα επισπεύδοντα φορέα	e-service	url υπηρεσίας
Τμήμα Αδειοδότησης Εμπορικών Δράσεων	Άδεια για Ψυχαγωγικά - τεχνικά παίγνια με παιγνιόχαρτα - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063495/edit
	Άδεια ίδρυσης και λειτουργίας καταστήματος εκμίσθωσης μοτοποδηλάτων και ποδηλάτων - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063497/edit
	Άδεια Ίδρυσης και Λειτουργίας Κέντρου Διασκέδασης - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063499/edit
	Άδεια Ίδρυσης και Λειτουργίας Παιδότοπου - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063501/edit
	Άδεια ίδρυσης και λειτουργίας ωδείου - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063506/edit
	Άδεια λειτουργίας καταστημάτων εμπορίας, ενοικίασης και πώλησης μεταχειρισμένων ειδών ιματισμού, ένδυσης και υπόδυσης - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063508/edit
	Αίτηση Χορήγησης Αντιγράφου Άδειας Λειτουργίας Καταστημάτων Λόγω Απώλειας - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063509/edit
	Αίτηση Παράτασης Χρονικού Ορίου Προέγκρισης για Χορήγηση Άδειας Ίδρυσης και Λειτουργίας Κέντρου Διασκέδασης - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063511/edit
	Ακύρωση - Μεταβολή Στοιχείων Λειτουργίας Έκθεσης - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063513/edit
	Ανακοίνωση Λειτουργίας Έκθεσης - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063514/edit
	Αντικατάσταση Άδειας Ίδρυσης και Λειτουργίας Κέντρου Διασκέδασης -	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063516/edit

Δημιουργία Αίτησης	
Αντικατάσταση Άδειας Ίδρυσης και Λειτουργίας Παιδότοπου - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063519/edit
Αρχική άδεια ή νέα δραστηριότητα για καταστήματα προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063522/edit
Βεβαίωση Συνταξιοδότησης των ασκούντων το επάγγελμα του κουρέα, κομμωτή/τριας, τεχνίτη/τριας περιποίησης νυχιών, χεριών και ποδιών - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063525/edit
Έκδοση Παραβόλου - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063529/edit
Μεταβίβαση άδειας για κατάστημα προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063530/edit
Τροποποίηση Άδειας Ωδείου - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063535/edit
Χορήγηση - Ανανέωση Άδειας Λειτουργίας Αθλητικών Εγκαταστάσεων - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063538/edit
Χορήγηση αντιγράφων εκ του φακέλου Άδειας εκδοθείσας από τον Δήμο - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063541/edit
Χορήγηση βεβαίωσης αναγγελίας ασκήσεως επαγγέλματος κουρέα, κομμωτή/τριας και τεχνίτη/τριας περιποίησης νυχιών χεριών και ποδιών - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063543/edit
Χορήγηση βεβαίωσης αναγγελίας ασκήσεως επαγγέλματος κουρέα, κομμωτή/τριας και τεχνίτη/τριας περιποίησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063545/edit

	νυχιών χεριών και ποδιών λόγω αλλαγής στοιχείων ταυτότητας - Δημιουργία Αίτησης	
	Χορήγηση βεβαίωσης αναγγελίας ασκήσεως επαγγέλματος κουρέα, κομμωτή/ριας και τεχνίτη/ριας περιποίησης νυχιών χεριών και ποδιών λόγω λήξης - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063546/edit
	Χορήγηση/Ανανέωση άδειας λειτουργίας κολυμβητικής δεξαμενής - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063548/edit
Τμήμα Αδειοδότησης Χρήσης Κοινοχρήστου Χώρου	Άδεια διαφήμισης για τα περίπτερα - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063550/edit
	Αίτηση για τη χορήγηση άδειας χρήσης κοινόχρηστου χώρου με τραπεζοκαθίσματα - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063555/edit
	Αίτηση για την παραχώρηση επιπλέον τετραγωνικών μέτρων τοποθέτησης τραπεζοκαθισμάτων - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063557/edit
	Αίτηση για την παραχώρηση/ανανέωση άδειας κοινόχρηστου χώρου για περίπτερα - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063560/edit
	Αίτηση για χορήγηση άδειας χρήσης κοινοχρήστου χώρου υγρών καυσίμων, υπογείων δεξαμενών και ενδεικτικών πινακίδων - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063562/edit
	Αίτηση εκμίσθωσης άδειας εκμετάλλευσης περιπτέρου - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063564/edit
	Αίτηση μεταβίβασης δικαιώματος εκμετάλλευσης περιπτέρου - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063565/edit
	Αίτηση μετατόπισης περιπτέρου -	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063568/edit

	Δημιουργία Αίτησης	
	Χορήγηση/Ανανέωση άδειας τοποθέτησης λειτουργικών – διακοσμητικών στοιχείων στον κοινόχρηστο χώρο που έχει παραχωρηθεί για τραπεζοκαθίσματα - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063826/edit
Τμήμα Πολεοδομικού Σχεδιασμού	Αίτημα για αναγνώριση οδού ως προϋφιστάμενης του 1923 - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063831/edit
	Αίτημα ενημέρωσης επί της προόδου των διαδικασιών πολεοδομικής ρύθμισης σε εξέλιξη - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063833/edit
	Αίτημα περί της τροποποίησης του ρυμοτομικού σχεδίου λόγω άρσης της απαλλοτρίωσης - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063834/edit
	Αίτημα υποβολής ένστασης μετά από δημοσιοποίηση απόφασης Δημοτικού Συμβουλίου για πολεοδομική ρύθμιση - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063837/edit
	Χορήγηση διευκρινίσεων επί διαδικασιών τροποποίησης του ρυμοτομικού σχεδίου - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063840/edit
Τμήμα Ιθαγένειας, Δημοτολογίου και Εκλογικών Καταλόγων	Αίτημα χορήγησης αντιγράφου της απόφασης πολιτογράφησης - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063844/edit
	Αίτημα χορήγησης φωτοαντιγράφων δικαιολογητικών από το δημοτολογικό φάκελο (εκτός της απόφασης Πολιτογράφησης) - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063847/edit
	Αλλαγή Δημοτικότητας τέκνου μετά από αμετάκλητη δικαστική απόφαση επιμέλειάς του - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063851/edit

Άνοιγμα Οικογενειακής Μερίδας Άγαμης Μητέρας - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063853/edit
Άνοιγμα Οικογενειακής Μερίδας λόγω γάμου ή συμφώνου συμβίωσης (τέλεση γάμου πριν τις 18/01/2018) - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063855/edit
Άνοιγμα οικογενειακής μερίδας μετά από απόκτηση τέκνου εντός συμφώνου συμβίωσης - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063858/edit
Αρχική εγγραφή στο Δημοτολόγιο άγαμου ενήλικα που αποκτά την ελληνική ιθαγένεια - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063860/edit
Αρχική εγγραφή στο Δημοτολόγιο ανήλικου που αποκτά την ελληνική ιθαγένεια - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063862/edit
Αρχική εγγραφή στο Δημοτολόγιο έγγαμου/διαζευγμένου ενήλικα που αποκτά την ελληνική ιθαγένεια - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063866/edit
Αρχική εγγραφή στο Δημοτολόγιο ενήλικου άνδρα που είναι εγγεγραμμένος μόνο στο Μητρώο Αρρένων - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063867/edit
Αρχική Εγγραφή στο Δημοτολόγιο όσων αποκτούν την ελληνική ιθαγένεια - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063868/edit
Δήλωση διεύθυνσης κατοικίας για εκλογικούς καταλόγους - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063870/edit
Δήλωση επανάκτησης πατρικού επωνύμου στην Οικογενειακή Μερίδα για γυναίκες που παντρεύτηκαν μετά το 1983 - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063873/edit
Δήλωση προσθήκης επωνύμου του ενός	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063875/edit

συζύγου στο επώνυμο του άλλου - Δημιουργία Αίτησης	
Διαγραφή από το Δημοτολόγιο λόγω θανάτου (πριν τις 18-01-2018) - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063876/edit
Διόρθωση επωνύμου μητέρας στην Οικογενειακή Μερίδα - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063877/edit
Διόρθωση ημερομηνίας γέννησης στην Οικογενειακή Μερίδα - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063879/edit
Διόρθωση Κύριου Ονόματος - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063882/edit
Διόρθωση Τόπου Γέννησης - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063885/edit
Εγγραφή τέκνου στην Οικογενειακή Μερίδα (γέννηση πριν τις 18/01/2018) - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063887/edit
Εγγραφή τέκνου στην οικογενειακή μερίδα λόγω υιοθεσίας του στην Ελλάδα - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063889/edit
Εγγραφή Τέκνων στο Δήμο Αθηναίων λόγω Αναγνώρισης - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063890/edit
Καταχώρηση αλλαγής φύλου στο Δημοτολόγιο - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063892/edit
Καταχώρηση Λύσης Γάμου ή Συμφώνου Συμβίωσης - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063902/edit
Μεταδημότευση Άγαμου Ενήλικα στα Δημοτολόγια του Δήμου Αθηναίων - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063905/edit
Μεταδημότευση διαζευγμένων ή εν χρεία συζύγων σε δήμο ή κοινότητα εκτός του τόπου καταγωγής τους - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063908/edit

	Μεταδημότευση λόγω ανάκτησης αρχικής δημοτικότητας - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063913/edit
	Μεταδημότευση λόγω διετούς κατοικίας στον Δήμο Αθηναίων - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063916/edit
	Μεταδημότευση συζύγων και τέκνων όταν όλα τα μέλη της οικογένειας είναι γραμμένα στον ίδιο Δήμο - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063917/edit
	Μεταδημότευση συζύγων όταν ο ένας είναι δημότης του Δήμου Αθηναίων - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063918/edit
	Προσθήκη Κύριου Ονόματος - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063929/edit
	Πρόσληψη Πατρωνύμου και Επωνύμου Πατέρα σε τέκνα γεννημένα εκτός γάμου - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063932/edit
Τμήμα Ανταποδοτικών Τελών και ΤΑΠ	Αίτηση απαλλαγής/μείωσης Δημοτικών τελών λόγω τριτεκνίας, ΑΜΕΑ, πολυτεκνίας, απορίας, μονογονεϊκότητας - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063933/edit
	Αίτηση για νέα Παροχή Ρεύματος - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063941/edit
	Αίτηση Επανασύνδεσης Ηλεκτρικού Ρεύματος - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063940/edit
	Αίτηση Εποχικής Χρέωσης (βάσει Ν. 429/76, άρθρο 5, παρ. 2) - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063943/edit
	Αίτηση Τροποποίησης Συντελεστή Χρέωσης (Επαγγελματικός – Οικιακός) - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063945/edit
	Δήλωση Μη Ηλεκτροδοτούμενου Ακινήτου - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063947/edit

	Μεταβίβαση κυριότητας ακινήτων κατ' εφαρμογή του ν. 4915/2022 άρθρ. 19, όπως αυτός τροποποιήθηκε σύμφωνα με το ν. 4921/2022 άρθρ. 76 - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063948/edit
Τμήμα Ελέγχου Κατασκευών	Αίτηση αποδοχής προστίμου αυθαιρέτων και έκπτωσης 30% στο πρόστιμο ανέγερσης - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063949/edit
	Αίτηση για την διαγραφή/αναστολή των προστίμων των αυθαίρετων κατασκευών (Ν.4178/13 ή Ν.4495/17) - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063951/edit
	Αίτηση Χορήγησης Αντιγράφου φακέλου για υποθέσεις καταγγελιών - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063954/edit
	Υποβολή ένστασης/προσφυγής καταγγελλόμενου για αυθαίρετη/ επικίνδυνη κατασκευή - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063957/edit
	Υποβολή καταγγελίας αυθαίρετων κατασκευών ή επικινδυνότητας οικοδομής - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063959/edit
Τμήμα Έκδοσης Αδειών	Αίτηση Βεβαίωσης Ταυτοποίησης ακινήτου με Οικοδομική Άδεια - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063960/edit
	Αίτηση Στελεχών και Φακέλων Οικοδομικών Αδειών από το έτος 1961 έως 2019 (Περιοχή Πλάκας) - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063961/edit
	Αίτηση Στελεχών και Φακέλων Οικοδομικών Αδειών από το έτος 1966 έως 1973 για το Δήμο Αθηναίων - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063964/edit
	Αίτηση Στελεχών και Φακέλων Οικοδομικών Αδειών από το έτος 1974 έως 1985 για το Δήμο Αθηναίων - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063965/edit

Αίτηση Στελεχών και Φακέλων Οικοδομικών Αδειών από το έτος 1986 έως 1995 για το Δήμο Αθηναίων - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063969/edit
Αίτηση Στελεχών και Φακέλων Οικοδομικών Αδειών από το έτος 1996 έως 2011 (για τον Δήμο Αθηναίων) - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063977/edit
Αίτηση Στελεχών και Φακέλων Οικοδομικών Αδειών από το έτος 2012 έως και σήμερα - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063980/edit
Αίτηση Στελεχών Οικοδομικών Αδειών από το 1961 και έως τον Μάρτιο του 2012 για τους Δήμους Δάφνης - Υμηττού, Καισαριανής, Βύρωνα, Ηλιούπολης (και φάκελοι οικοδομικών αδειών από το 1965) - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063982/edit
Αίτηση Στελεχών Οικοδομικών Αδειών από το έτος 1961 έως 1965 για τον ΔΗΜΟ ΑΘΗΝΑΙΩΝ - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063984/edit
Αίτηση Σχεδίων Αδειών σε Μικροφίλμ από το 1956 έως 1965 για τον ΔΗΜΟ ΑΘΗΝΑΙΩΝ (περιλαμβάνονται και λίγα σχέδια του 1966) - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1063986/edit
Αίτηση σχεδίων αδειών σε μικροφίλμ από το 1956 έως την υπ' αριθμ. Γ800 αίτηση του 1964 για όλη την Αττική - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064003/edit
Αντίγραφα Αδειών Μικρής Κλίμακας - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064005/edit
Απόσυρση Φακέλου - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064007/edit
Βεβαίωση Απώλειας Φακέλων ή/και Στελεχών Οικοδομικής Άδειας για όλη την Αττική - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064008/edit

	Βεβαίωση Ηλεκτροδότησης - Υδροδότησης για κτίσματα προϋπάρχοντα του έτους 1955 - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064010/edit
	Έκδοση Πιστοποιητικού Ελέγχου Κατασκευής (Π.Ε.Κ.) - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064011/edit
	Εύρεση Οικοδομικών Αδειών από το 1956 έως το 1991 για τον Δήμο Αθηναίων - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064012/edit
	Εύρεση Οικοδομικών Αδειών χωρίς στοιχεία από τα μέσα του 1991 έως το 2018 για τον Δήμο Αθηναίων - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064014/edit
	Θεώρηση Οικοδομικών Αδειών για Σύνδεση με τα Δίκτυα ΔΕΗ - ΕΥΔΑΠ (1956 - 1983) - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064017/edit
	Θεώρηση Οικοδομικών Αδειών για Σύνδεση με τα Δίκτυα ΔΕΗ - ΕΥΔΑΠ μετά το 1983 - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064019/edit
	Θεώρηση Οικοδομικών Αδειών για Σύνδεση με τα Δίκτυα ΔΕΗ - ΕΥΔΑΠ μετά το 2014 - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064020/edit
Διεύθυνση Αποκέντρωσης και Διοίκησης	Αίτηση Γενικού Ενδιαφέροντος – Καταγγελία/Διαμαρτυρία πολιτών/δημοτών - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064031/edit
	Αίτηση για χορήγηση βεβαίωσης για την εγκατάσταση στη συγκεκριμένη τοποθεσία καταστήματος υγειονομικού ενδιαφέροντος - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064033/edit
	Βεβαίωση Μόνιμης Κατοικίας - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064035/edit
	Μεταβολή βεβαίωσης για την εγκατάσταση στη συγκεκριμένη τοποθεσία καταστήματος υγειονομικού ενδιαφέροντος - Δημιουργία	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064037/edit

	Αίτησης	
	Παράταση ωραρίου λειτουργίας μουσικής - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064038/edit
	Προέγκριση για την εγκατάσταση και λειτουργία κέντρου διασκέδασης και ψυχαγωγικών παιδιών (ΛΟΥΝΑ ΠΑΡΚ, ΠΙΣΤΕΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΙΔΙΩΝ, ΤΣΙΡΚΟ, κλπ) - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064039/edit
	Προέγκριση για την εγκατάσταση και τη λειτουργία παιδότοπου - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064042/edit
Γενικές Αιτήσεις	Αίτηση για δωρεάν άθληση στον Πανελλήνιο - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064046/edit
Κέντρο Υποδοχής και Αλληλεγγύης του Δήμου Αθηναίων (Κ.Υ.Α.Δ.Α.)	Αίτηση για Κοινωνικό Παντοπωλείο - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064050/edit
	Αίτηση για Κοινωνικό Φαρμακείο - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064052/edit
Διεύθυνση Πρασίνου & Αστικής Πανίδας	Αίτηση κοπής δέντρου - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064056/edit
Διεύθυνση Κοινωνικής Αλληλεγγύης	Αίτηση Παροχής Δωρεάν Φαρμακευτικής Περίθαλψης σε Ανασφάλιστους - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064062/edit
	Αίτηση Χορήγησης Πιστοποιητικού Οικονομικής Αδυναμίας - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064064/edit
Τμήμα Δημοτικού και Ιστορικού Αρχείου	Αίτηση Πρόσβασης και Μελέτης Αρχαιακού Υλικού - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064067/edit
	Αίτηση Χορήγησης Άδειας Δημοσίευσης Αρχαιακού Υλικού - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064069/edit
Τμήμα Εσόδων	Αίτηση Ρύθμισης Οφειλών (Ν. 4646/2019) -	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064073/edit

	Δημιουργία Αίτησης	
	Χορήγηση Βεβαίωσης Δημοτικής Ενημερότητας - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064078/edit
	Χορήγηση Κατάστασης / Εξόφληση Ανεξόφλητων Οφειλών - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064080/edit
Διεύθυνση Δημοτικής Αστυνομίας	Αίτηση Χορήγησης Κάρτας Εισόδου-Εξόδου Δακτυλίου 2022-2023 - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064081/edit
	Ανανέωση Κάρτας Στάθμευσης Κατοίκων - Αλλαγή Στοιχείων - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064082/edit
	Έκδοση Νέας Κάρτας Στάθμευσης Κατοίκων - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064083/edit
	Έκδοση Συναίνεσης για Κατάληψη Οδοστρώματος - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064085/edit
	Χορήγηση Άδειας Διακοπής Κυκλοφορίας (ολιγόωρης) - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064088/edit
	Χορήγηση Αντιγράφων Εκθέσεων Βεβαίωσης Παράβασης Οχήματος - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064090/edit
Τμήμα Τοπογραφίας & Περιβάλλοντος	Αίτηση Χορήγησης Υψομετρικών Μελετών - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064099/edit
Γραφείο Ανελκυστήρων	Ανάληψη - Ανάθεση Συντήρησης Ανελκυστήρα (Αλλαγή Συντηρητή) - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064103/edit
	Καταχώρηση Ανελκυστήρων - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064104/edit
Ληξιαρχείο	Αντίγραφο Ληξιαρχικής Πράξης Γάμου - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064107/edit
	Αντίγραφο Ληξιαρχικής Πράξης Γέννησης - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064111/edit
	Αντίγραφο Ληξιαρχικής Πράξης Θανάτου - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064117/edit

	Αντίγραφο Ληξιαρχικής Πράξης Συμφώνου Συμβίωσης - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064119/edit
Τμήμα Βεβαίωσης εσόδων από παραβάσεις ΚΟΚ	Αποστολή Αντιγράφων των βεβαιωμένων παραβάσεων ΚΟΚ - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064122/edit
Τμήμα Όρων Δόμησης	Βεβαίωση Ρυμοτομούμενης Ιδιοκτησίας - ΕΚΤΟΣ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064124/edit
	Βεβαίωση ρυμοτομούμενης ιδιοκτησίας - ΕΝΤΟΣ ΤΩΝ ΟΡΙΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064126/edit
	Βεβαίωση Υψομέτρου - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064129/edit
	Θεώρηση Οικοδομικών και Ρυμοτομικών Γραμμών και Όρων Δόμησης - ΕΚΤΟΣ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064131/edit
	Θεώρηση Οικοδομικών και Ρυμοτομικών Γραμμών και Όρων Δόμησης - ΕΝΤΟΣ ΤΩΝ ΟΡΙΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064139/edit
	Θεώρηση Όρων Δόμησης - ΕΚΤΟΣ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064142/edit
	Θεώρηση Όρων Δόμησης - ΕΝΤΟΣ ΤΩΝ ΟΡΙΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064143/edit
	Παροχή Πληροφοριών για το Πολεοδομικό καθεστώς ή/και Χορήγηση Αντιγράφων Πινακίδων, Εγκεκριμένου Ρυμοτομικού Σχεδίου, Τεχνικών Εκθέσεων και Όρων Δόμησης - ΕΚΤΟΣ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064147/edit

Παροχή πληροφοριών για το Πολεοδομικό Καθεστώς ή/και Χορήγηση Αντιγράφων Πινακίδων, Εγκεκριμένου Ρυμοτομικού Σχεδίου, Τεχνικών Εκθέσεων και Όρων Δόμησης - ΕΝΤΟΣ ΟΡΙΩΝ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064154/edit
Σύνταξη Διαγράμματος Εφαρμογής - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064156/edit
Χορήγηση Βεβαίωσης Απόστασης Οίκου Ανοχής που πρόκειται να λειτουργήσει - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064159/edit
Χορήγηση Βεβαίωσης Διατηρητέου - ΕΚΤΟΣ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064161/edit
Χορήγηση βεβαίωσης διατηρητέου - ΕΝΤΟΣ ΟΡΙΩΝ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064162/edit
Χορήγηση Βεβαίωσης Πλάτους Οδού, Πρασιάς, Στοάς - ΕΚΤΟΣ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064167/edit
Χορήγηση Βεβαίωσης Πλάτους Οδού, Πρασιάς, Στοάς - ΕΝΤΟΣ ΤΩΝ ΟΡΙΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064171/edit
Χορήγηση Βεβαίωσης Χρήσης Γης - ΕΚΤΟΣ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064174/edit
Χορήγηση Βεβαίωσης Χρήσης Γης - ΕΝΤΟΣ ΤΩΝ ΟΡΙΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064177/edit
Χορήγηση Βεβαίωσης Χρήσης Γης – Εντός του Ιστορικού Κέντρου του Δήμου Αθηναίων - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064181/edit
Χορήγηση Όρων Δόμησης - ΕΚΤΟΣ	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064182/edit

	ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ - Δημιουργία Αίτησης	
	Χορήγηση Όρων Δόμησης - ΕΝΤΟΣ ΤΩΝ ΟΡΙΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064185/edit
Τμήμα Πολιτικών Γάμων	Έκδοση Άδειας Πολιτικού Γάμου - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064188/edit
Τμήμα Αδειοδοτήσεων της Δ/σης Οδοποιίας, Αποχέτευσης & Κοινόχρηστων Χώρων	Επιστροφή Εγγυητικής Επιστολής για την έκδοση Άδειας Κατάληψης Κοινόχρηστου Χώρου για τεχνικές – οικοδομικές εργασίες - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064202/edit
	Κατασκευή Εξωτερικής Διακλάδωσης ακινήτου (σύνδεση με οριστικό δίκτυο ακαθάρτων) - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064204/edit
	Χορήγηση Άδειας Επισκευής Πεζοδρομίου - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064205/edit
	Χορήγηση Άδειας Κατάληψης Κοινόχρηστου Χώρου για τεχνικές – οικοδομικές εργασίες - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064206/edit
	Χορήγηση Άδειας Τοποθέτησης Μεταλλικών Εμποδίων στο Πεζοδρόμιο (Προστατευτικά Κιγκλιδώματα) - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064212/edit
	Χορήγηση Άδειας Υποβιβασμού Πεζοδρομίου για την Είσοδο – Έξοδο Αυτοκινήτων - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064213/edit
	Χορήγηση Παράτασης Άδειας Κατάληψης Κοινόχρηστου Χώρου για τεχνικές – οικοδομικές εργασίες - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064216/edit
	Πιστοποιητικό Γέννησης - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064217/edit
Τμήμα Έκδοσης Πιστοποιητικών	Πιστοποιητικό Εγγυτέρων Συγγενών - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064218/edit

	Πιστοποιητικό Εντοπιότητας - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064220/edit
	Πιστοποιητικό Ιθαγένειας - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064222/edit
	Πιστοποιητικό Οικογενειακής Κατάστασης - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064226/edit
Τμήμα Μητρώου Αρρένων	Πιστοποιητικό Οικογενειακής Κατάστασης για μειωμένη θητεία - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064228/edit
Τμήμα Πολεοδομικών Εφαρμογών & Απαλλοτριώσεων	Χορήγηση Αντιγράφων Πράξεων Αναλογισμού ή Πράξεων Εφαρμογής - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064230/edit
	Χορήγηση Βεβαίωση για θέματα αριθμησης ακινήτων, ονοματοθεσίας οδών - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064233/edit
Διεύθυνση Υποστήριξης Συλλογικών Οργάνων, Δημοτικών Παρατάξεων & Αιρετών	Χορήγηση Αποφάσεων Δημοτικού Συμβουλίου - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064234/edit
	Χορήγηση Πράξεων της Οικονομικής Επιτροπής - Δημιουργία Αίτησης	https://eservices.cityofathens.gr/applications/submissions/1064239/edit
	Εφαρμογή Ηλεκτρονικών Ραντεβού	https://rantevou.cityofathens.gr/
	Μάθε τι συμβαίνει στη γειτονιά σου	https://draseis.cityofathens.gr/
	Ηλεκτρονικές Πληρωμές	https://www.cityofathens.gr/ilektronikes-pliromes/
	Διαδικασία Υποβολής Αίτησης Αντιρρήσεων για Παραβάσεις Παράνομης/Ελεγχόμενης Στάθμευσης και Περιορισμού Κυκλοφορίας	https://eenstasi.cityofathens.gr/eEnstasi/
	Εφαρμογή Κοιμητηρίων	https://cem.cityofathens.gr/
	Αιτήματα πολιτών	https://webapp.novoville.com/
	Αδέσποτα προς υιοθεσία	https://animalscityofathens.gr
	Σύστημα Ελεγχόμενης Στάθμευσης	http://parkinathens.gr/

5.16.2 Έκδοση κάρτας δακτυλίου

Μέσω της ψηφιακής πλατφόρμας <https://eservices.cityofathens.gr> οι μόνιμοι κάτοικοι της περιοχής που περικλείεται από τα όρια του δακτυλίου μπορούν να αιτηθούν την έκδοση της ειδικής κάρτας εισόδου-εξόδου στον δακτύλιο. Η κάρτα αυτή δημιουργείται και εκδίδεται αυτόματα από το σύστημα, χωρίς να είναι απαραίτητο οι πολίτες να απευθυνθούν στα γραφεία της Δημοτικής Αστυνομίας για την παραλαβή της. Μόλις η αίτησή τους γίνει αποδεκτή από τους αρμόδιους υπαλλήλους του Δήμου, η κάρτα δακτυλίου «ανεβαίνει» στην προσωπική τους θυρίδα, ενώ δημιουργείται αυτόματα από το σύστημα ένα QRcode, το οποίο χρησιμοποιείται κατά τον έλεγχο γνησιότητάς της.

5.16.3 Ψηφιακή Πλατφόρμα για Ραντεβού

Ο Δήμος Αθηναίων συνεχίζει την προσπάθεια του ψηφιακού μετασχηματισμού του, εκσυγχρονίζοντας τις υπηρεσίες του. Στο πλαίσιο αυτό, ένας νέος τρόπος εξυπηρέτησης των πολιτών έχει βάλει τέλος στην αναμονή σε «ουρές». Έτσι οι πολίτες κερδίζουν χρόνο, ενώ αποφεύγεται ο συγχρωτισμός. Οι πολίτες που επιθυμούν να προσέλθουν σε υπηρεσίες του Δήμου για να διεκπεραιώσουν υποθέσεις τους και δεν είναι σε θέση να το κάνουν εξ αποστάσεως μέσω της πλατφόρμας ψηφιακών υπηρεσιών <https://eservices.cityofathens.gr> μπορούν να κλείνουν τα ραντεβού τους για διαφορετικές διαδικασίες αρμοδιότητας του Δήμου μέσω της ψηφιακής πλατφόρμας για ραντεβού <https://rantevou.cityofathens.gr>, η οποία είναι φιλική και προσβάσιμη σε όλους. Με τη χρήση των κωδικών taxisnet ο ενδιαφερόμενος μπορεί να επιλέγει την υπηρεσία για την οποία θέλει να εξυπηρετηθεί, να ενημερώνεται για τα έγγραφα ή τα δικαιολογητικά που χρειάζονται και να διευκρινίζει χρήσιμες πληροφορίες. Έτσι, τα αρμόδια στελέχη του Δήμου είναι καλύτερα προετοιμασμένα για την ταχύτερη ολοκλήρωση της διαδικασίας. Μπορεί επίσης να επιλέγει την ημέρα και ώρα που επιθυμεί να προσέλθει στο Δήμο. Προβλέπεται επίσης η διαδικασία ηλεκτρονικής ακύρωσης του ραντεβού και ο επαναπροσδιορισμός του. Όσοι δεν μπορούν να ολοκληρώσουν τη διαδικασία ηλεκτρονικά κι έχουν επείγουσα ανάγκη, υπάρχει η δυνατότητα να κλείνουν τα ραντεβού τηλεφωνικά καλώντας στη γραμμή εξυπηρέτησης του Δήμου στο 210 5287800 και στο 1595. Μετά το ραντεβού, οι πολίτες μπορούν επίσης να αξιολογούν την ποιότητα της εξυπηρέτησής τους με στόχο τη διαρκή βελτίωση των υπηρεσιών του Δήμου.

5.16.4 Ηλεκτρονική υποβολή ενστάσεων

Οι πολίτες έχουν τη δυνατότητα να υποβάλουν ενστάσεις για παραβάσεις παράνομης στάθμευσης ηλεκτρονικά μέσω του συνδέσμου <https://eenstasi.cityofathens.gr/eEnstasi>. Οι πολίτες αρχικά καταχωρούν τον μοναδικό αριθμό της κλήσης (κωδικός RF) και επισυνάπτουν τα απαιτούμενα δικαιολογητικά αναγράφοντας τον λόγο της ένστασης. Με την καταχώρηση της

αίτησης, αποστέλλεται ηλεκτρονικά αντίγραφο της αίτησης με αριθμό πρωτοκόλλου και με την ολοκλήρωση της διαδικασίας από την αρμόδια Υπηρεσία του Δήμου (αποδοχή ή απόρριψη) λαμβάνουν ένα ενημερωτικό e-mail με την απόφαση.

5.16.5 Ηλεκτρονικές Πληρωμές

Οι πολίτες έχουν τη δυνατότητα να εξοφλούν τις οφειλές τους στις συνεργαζόμενες τράπεζες και ΕΛΤΑ, με e-banking και άλλα κανάλια εξυπηρέτησης, χρησιμοποιώντας τον Μοναδικό Αριθμό Οφειλής (25ψήφιο Κωδικό ΔΙΑΣ-RF). Συγκεκριμένα, οι οφειλές αυτές είναι οι εξής:

- Ειδοποιήσεις-Λογαριασμοί Πληρωμής Κλήσεων Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας
- Βεβαιωτικά Σημειώματα
- Ηλεκτρονικές Κλήσεις στάθμευσης Δημοτικής Αστυνομίας εκδοθείσες μετά την 14/7/2017

Επίσης, οι πολίτες μπορούν έχουν πρόσβαση στην πλατφόρμα <https://www.cityofathens.gr/khe/pliromes> και να παρακολουθούν την πορεία εξόφλησης της οφειλής τους καταχωρώντας το Μοναδικό Αριθμό Οφειλής (25ψήφιο Κωδικό ΔΙΑΣ-RF).

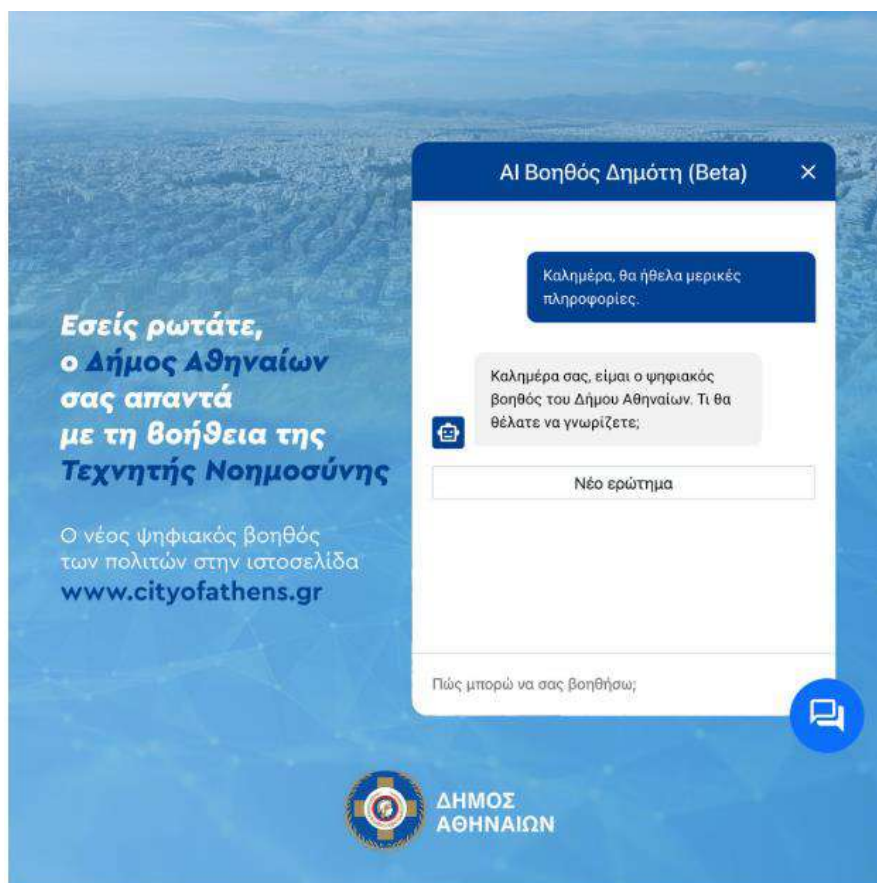
5.16.6 Ψηφιακός βοηθός των πολιτών

Ο Δήμος Αθηναίων, μέσω της ΔΑΕΜ Α.Ε., έχει αναβαθμίσει τη διαδραστική επικοινωνία του με τους πολίτες. Ο ψηφιακός βοηθός που αξιοποιεί την Τεχνητή Νοημοσύνη είναι διαθέσιμος στην επίσημη ιστοσελίδα του (www.cityofathens.gr).

Ο AI Chatbot Agent παρέχει άμεση και εύκολη πρόσβαση στις πληροφορίες της ιστοσελίδας, επιτρέποντας στους χρήστες να αναζητούν γρήγορες απαντήσεις για τις υπηρεσίες του Δήμου όλο το 24ωρο και να λαμβάνουν αξιόπιστες σχετικές οδηγίες και συνδέσμους.

Πρόκειται για μία εφαρμογή διαλογικής επικοινωνίας στο πλαίσιο της προσπάθειας του Δήμου να βελτιώσει τη ζωή των δημοτών αξιοποιώντας τα νέα τεχνολογικά μέσα και αποτελεί συνέχεια της έξυπνης (AI) αναζήτησης που πλέον έχει ενσωματωθεί στην αρχική σελίδα του Δήμου, σε συνεργασία με τη Google.

Ο Δήμος Αθηναίων καλεί όλους τους δημότες να δοκιμάσουν το νέο ψηφιακό εργαλείο, να συνομιλήσουν με τον ψηφιακό βοηθό και να συμβάλλουν στην εξέλιξή του.

Παράλληλα, έχει ενσωματωθεί η δυνατότητα φωνητικής αναζήτησης στην έξυπνη αναζήτηση (AI) στην ιστοσελίδα του Δήμου Αθηναίων.

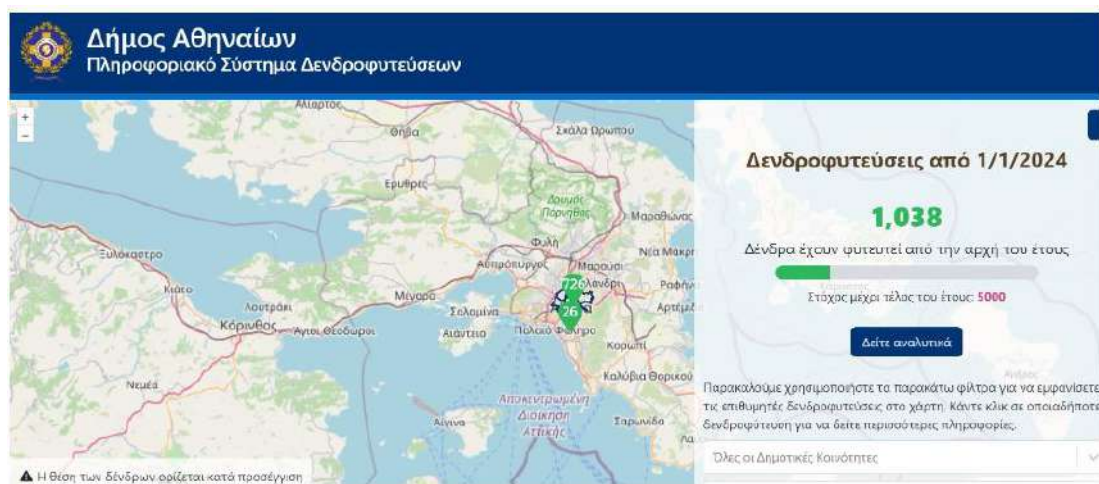

5.16.7 Εφαρμογή «AthensTrees»

Οι πολίτες έχουν την δυνατότητα να παρακολουθούν σε πραγματικό χρόνο όλες τις δενδροφυτεύσεις που γίνονται στην Αθήνα, μέσω της πράσινης εφαρμογής AthensTrees. Σε αυτό το πληροφοριακό σύστημα που σχεδίασε η ΔΑΕΜ Α.Ε. σε συνεργασία με τις αρμόδιες δημοτικές υπηρεσίες, απεικονίζονται όλες οι νέες δενδροφυτεύσεις, ο αριθμός και το είδος των δένδρων που φυτεύονται αλλά και τα ακριβή σημεία τους, σε ένα διαδραστικό χάρτη.

Το συγκεκριμένο πληροφοριακό σύστημα συμβάλλει σε μία σύγχρονη, πράσινη και βιώσιμη πρωτεύουσα. Δίνοντας προτεραιότητα σε πράσινες πρωτοβουλίες, η Διεύθυνση Πρασίνου έχει τοποθετήσει πάνω από 1000 δένδρα από την αρχή του έτους 2024.

Το πληροφοριακό σύστημα Δενδροφυτεύσεων του Δήμου Αθηναίων λειτουργεί στο σύνδεσμο <https://athenstreets.cityofathens.gr/>

5.16.8 Εφαρμογή SafeAthens

Ο Δήμος Αθηναίων, θέλοντας να ενισχύσει το αίσθημα ασφάλειας των δημοτών του, έχει αναπτύξει την καινοτόμα εφαρμογή SafeAthens στο σύνδεσμο <https://safeathens.gr/>, η οποία δίνει τη δυνατότητα σε οποιονδήποτε κινείται εντός των ορίων του Δήμου, να αναφέρει άμεσα μια σειρά από πιθανούς έκτακτους κινδύνους ή φυσικές καταστροφές που ενδέχεται να αντιμετωπίσει στην καθημερινότητά του. Ο Δήμος Αθηναίων παρέχει δωρεάν μία ολοκληρωμένη ψηφιακή ασπίδα προστασίας και για τους κωφούς συμπολίτες μας. Αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο που είναι εύκολο στη χρήση από τους πολίτες προκειμένου να αισθάνονται περισσότερο ασφαλείας στην καθημερινότητά τους. Με το πάτημα ενός κουμπιού, ο χρήστης μπορεί εύκολα να ενημερώσει τους οικείους του και τις αρμόδιες αρχές, παρέχοντας το ακριβές γεωγραφικό του στίγμα και να ζητήσει βοήθεια.

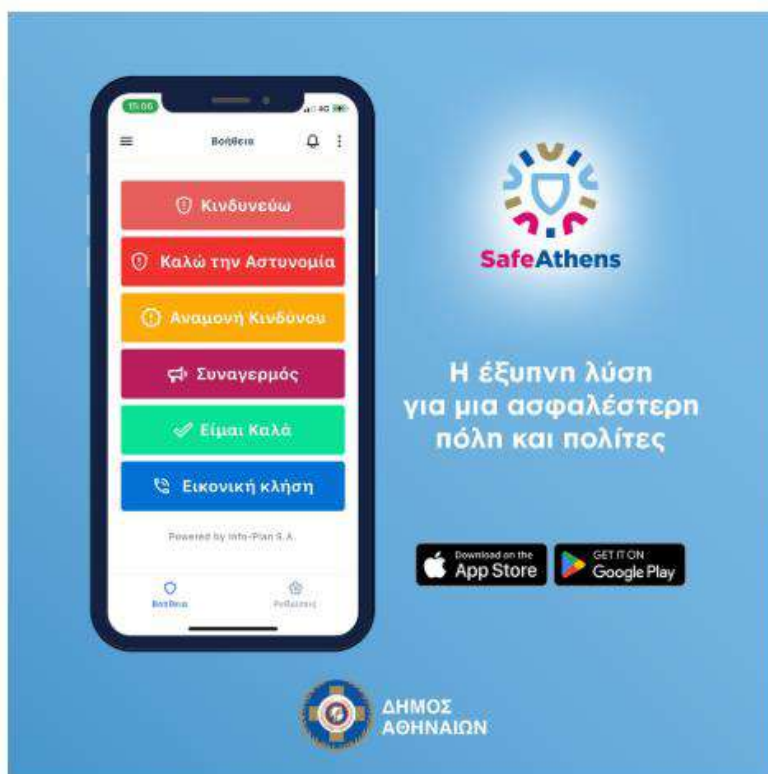
Αξιοποιώντας τις πιο σύγχρονες τεχνολογίες γεωντοπισμού και διαχείρισης δεδομένων, η ΔΑΕΜ ΑΕ σχεδίασε την εφαρμογή με αρτιότητα και αξιοπιστία όσον

αφορά στη φιλικότητα στο χρήστη, στη διασφάλιση της ιδιωτικότητας και στη διασύνδεση με κρίσιμες υπηρεσίες. Η εφαρμογή επιτρέπει στον χρήστη να ειδοποιηθεί με SMS (ή με push notification):

- Τις κοντινές επαφές του, παρέχοντας την τοποθεσία και την κίνησή του πάνω σε χάρτη (live tracking).
- Την αστυνομία σε περιπτώσεις επίθεσης, αποστέλλοντας την τοποθεσία, την κίνησή του πάνω σε χάρτη (live tracking) και τα προσωπικά του στοιχεία.
- Τις επιλεγμένες επαφές του για να επιβεβαιώσει ότι είναι καλά ανά πάσα στιγμή, είτε αφού έχει ξεπεράσει κάποιον κίνδυνο είτε για καθημερινή ενημέρωση.
- Τις επιλεγμένες επαφές του για βοήθεια, κουνώντας τη συσκευή, με πληροφορίες για την τοποθεσία και την κίνησή του πάνω σε χάρτη (live tracking). Ιδανικό για όσους θέλουν περισσότερη ασφάλεια καθημερινά.

Επιπλέον, ο χρήστης μπορεί:

- να ενεργοποιήσει τον συναγερμό, τραβώντας την προσοχή των γύρω του, με σκοπό να του προσφέρουν βοήθεια σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης. Αν ο συναγερμός παραμείνει ενεργοποιημένος για 30 δευτερόλεπτα, αποστέλλει αυτόματα SMS ή, αν οι επαφές έχουν την εφαρμογή, στέλνει push notification στις επιλεγμένες επαφές, περιλαμβάνοντας την τοποθεσία και την κίνησή του πάνω σε χάρτη (live tracking).
- να πραγματοποιήσει εικονική κλήση, δείχνοντας ότι μιλάει με κάποιο κοντινό του πρόσωπο. Αυτή η λειτουργία μπορεί να χρησιμοποιηθεί προληπτικά σε περιπτώσεις πιθανών κινδύνων, καθώς ο χρήστης θα φαίνεται ότι δεν είναι μόνος του, δημιουργώντας την αίσθηση ότι κάποιος «μάρτυρας» ακούει.

5.17 Διαφάνεια και Συμμετοχικότητα

5.17.1 Εσωτερικός Έλεγχος

Η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου έχει πλήρη πρόσβαση σε όλα τα βιβλία, τα στοιχεία και τις δραστηριότητες του συνόλου των οργανικών μονάδων του Δήμου Αθηναίων, για την υλοποίηση του ελεγκτικού της έργου και των προτάσεων που υποβάλλει για την εύρυθμη λειτουργία των υπηρεσιών. Ταυτόχρονα έχει την ευθύνη διαφύλαξης του απόρρητου των στοιχείων των οποίων λαμβάνει γνώση και οφείλει εν γένει να τηρεί τους κανόνες εχεμύθειας. Οι αρμόδιοι προϊστάμενοι και υπάλληλοι των οργανικών μονάδων του Δήμου συνεργάζονται άμεσα και παρέχουν πληροφορίες στους εσωτερικούς ελεγκτές και γενικά διευκολύνουν με κάθε τρόπο το έργο τους. Οι εκθέσεις της υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου υποβάλλονται αρμοδίως στα όργανα διοίκησης του Δήμου.

Ο Ν. 4795/2021 καθιερώνει τον Εσωτερικό Έλεγχο ως πυλώνα της διαφάνειας, της χρηστής διακυβέρνησης και της συμμετοχής. Η Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου λειτουργεί ως θεματοφύλακας της ακεραιότητας του δημόσιου τομέα, διασφαλίζοντας ότι οι αποφάσεις και οι πράξεις των φορέων ελέγχονται, αξιολογούνται και βελτιώνονται συνεχώς, με γνώμονα το δημόσιο συμφέρον. Βάσει του Νόμου 4795/2021, οι αρμοδιότητες του Εσωτερικού Ελέγχου συνδέονται άρρηκτα με την προώθηση της διαφάνειας, της λογοδοσίας και της συμμετοχικότητας στη δημόσια διοίκηση (άρθρο 10):

1. Έλεγχος συστημάτων διακυβέρνησης και διασφάλιση της επάρκειάς τους, ώστε να υποστηρίζεται η αποτελεσματική και χρηστή διοίκηση.
2. Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών που ενισχύουν τη λογοδοσία, τη διαφάνεια και τη βελτίωση διαδικασιών.
3. Αξιολόγηση της λειτουργίας και των προγραμμάτων του φορέα με βάση τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.
4. Κατάρτιση Ετήσιου Προγράμματος Εργασιών και υποβολή εκθέσεων προς τον επικεφαλής και την Εθνική Αρχή Διαφάνειας.
5. Παρακολούθηση υλοποίησης συστάσεων, ώστε να εξασφαλίζεται η διορθωτική δράση και η διαρκής βελτίωση.
6. Διασφάλιση της ακεραιότητας και της διαχείρισης κινδύνων που σχετίζονται με φαινόμενα διαφθοράς, κακοδιοίκησης ή αδιαφάνειας.

Η συνεργασία του Εσωτερικού Ελέγχου με την Εθνική Αρχή Διαφάνειας εξασφαλίζει την εφαρμογή ενιαίων προτύπων και τη διάχυση καλών πρακτικών. Ο Εσωτερικός Έλεγχος δεν είναι μόνο μηχανισμός ελέγχου, αλλά εργαλείο διακυβέρνησης που καλλιεργεί συμμετοχική και διαφανή δημόσια διοίκηση. Λειτουργεί ως μηχανισμός πρόληψης και εντοπισμού φαινομένων κακοδιαχείρισης, μέσω της ανεξάρτητης αξιολόγησης των διαδικασιών, της παροχής αντικειμενικής πληροφόρησης στη διοίκηση και στους πολίτες και της δημοσιοποίησης ετήσιων εκθέσεων και συστάσεων, ενισχύοντας τη λογοδοσία και τη διαφάνεια στη δημόσια δράση. Επιπλέον, ο Εσωτερικός Έλεγχος ενισχύει την συμμετοχικότητα μέσω της συμπερίληψης ενδιαφερόμενων μερών (πολιτών, υπαλλήλων, ρυθμιστικών φορέων) στην αξιολόγηση των διαδικασιών, μέσω της διαβούλευσης κατά τον σχεδιασμό των

έργων ελέγχου, και μέσω της προώθησης κουλτούρας ακεραιότητας και συνεργασίας μεταξύ των διοικητικών επιπέδων.

5.17.2 Δημόσιες διαβουλεύσεις

Η δημόσια διαβούλευση είναι μία διαδικασία που εφαρμόζεται από τον Δήμο Αθηναίων για να δώσει την δυνατότητα στους πολίτες να εκφέρουν την άποψή τους για θέματα που τους αφορούν και να συνδιαμορφώσουν τις αποφάσεις που λαμβάνονται. Η πρωτοβουλία του Δήμου να διαβουλευτεί με τους πολίτες βασίζεται στις αρχές της ανοικτής και συμμετοχικής διακυβέρνησης με σκοπό την ενίσχυση της διαφάνειας και της αποτελεσματικότητας των δημόσιων πολιτικών που καλείται να σχεδιάσει και να υλοποιήσει. Σύμφωνα με τις βασικές αυτές αρχές, οι πολίτες έχουν το δικαίωμα να έχουν πρόσβαση στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων των οργάνων της τοπικής αυτοδιοίκησης, για ζητήματα που αφορούν στις υπηρεσίες που λαμβάνουν καθώς και σε ζητήματα της καθημερινότητάς τους. Σε συνεργασία με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, οι οποίοι μπορεί να περιλαμβάνουν την κοινωνία των πολιτών και ιδιωτικούς φορείς, ο Δήμος Αθηναίων εφαρμόζει τακτικά διαφορετικές διαβουλεύσεις με σκοπό να λάβει αποτελεσματικότερες αποφάσεις και να αναλάβει δράση για να αντιμετωπίσει περισσότερο αποτελεσματικά τις προκλήσεις της καθημερινότητας, ενισχύοντας την εμπιστοσύνη των πολιτών. Η δημόσια διαβούλευση στο Δήμο Αθηναίων υποστηρίζεται ηλεκτρονικά, μέσα από την ιστοσελίδα του για τις διαβουλεύσεις στον σύνδεσμο <https://diavoulefsi.cityofathens.gr/>.

5.17.3 OGP Local

Το OGP είναι μία διεθνής πρωτοβουλία ηγετών κυβερνήσεων και οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, η οποία ξεκίνησε το 2011 για την προώθηση της διαφανούς, συμμετοχικής, συμπεριληπτικής και υπεύθυνης διακυβέρνησης σε τοπικό επίπεδο, ώστε η τοπική αυτοδιοίκηση να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των πολιτών και να σχεδιάζει και να εφαρμόζει περισσότερο αποτελεσματικές δημόσιες πολιτικές.

Ο Δήμος Αθηναίων έχει ενταχθεί στο OGP Local το 2024, αναλαμβάνοντας την δέσμευση να τηρεί τις αρχές της ανοικτής και διαφανούς διακυβέρνησης, εγκρίνοντας τη Διακήρυξη Ανοικτής Διακυβέρνησης και στο πλαίσιο αυτό:

- α) την αύξηση της διαθεσιμότητας πληροφοριών για τις κυβερνητικές δραστηριότητες
- β) την υποστήριξη της συμμετοχής των πολιτών
- γ) την εφαρμογή των υψηλότερων προτύπων επαγγελματικής ακεραιότητας σε όλη την διοίκηση
- δ) την αύξηση της πρόσβασης σε νέες τεχνολογίες για ανοιχτότητα και λογοδοσία

Συγκεκριμένα, η συμμετοχή του Δήμου ως μέλος του OGP Local της σχετικής παγκόσμιας κοινότητας ενδυναμώνει την συνεργασία του με την κοινωνία των πολιτών για την συνδιαμόρφωση ενός σχεδίου δράσης με τέσσερις δεσμεύσεις:

- ενεργειακή δημοκρατία και ευαλωτότητα
- ανοιχτή συμμετοχική πλατφόρμα στεγαστικής αντιστοίχισης
- καθολική προσβασιμότητα και την ψηφιακή συμπερίληψη
- διαφάνεια και την λογοδοσία

Στο Κεφάλαιο 6 που ακολουθεί σε επόμενη ενότητα, αναπτύσσεται αναλυτικά η συμμετοχή του Δήμου στο OGP Local, καθώς και οι δεσμεύσεις που έχει αναλάβει με σκοπό την συμβολή του στις μεταρρυθμίσεις ανοιχτής διακυβέρνησης που υλοποιούνται σε τοπικό και διεθνές επίπεδο.

5.18 Νομικά Πρόσωπα Δήμου Αθηναίων

Δημοτικό Βρεφοκομείο Αθηνών (ΔΒΑ)

Ταχυδρομική διεύθυνση: Ρόδου 181 & Σερήνου, Τ.Κ. 104 43 Αθήνα

Τηλεφωνικό κέντρο: 210 51022400

Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: info@dbda.gr

Ιστοσελίδα: <https://www.dbda.gr/>

Πρόεδρος Δ.Σ.: Καλλιόπη Γιαννοπούλου

Τηλέφωνο επικοινωνίας: 210 5102490

Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: president.office@dbda.gr

Αντιπρόεδρος Δ.Σ.: ΑΛΕΒΥΖΑΚΗ ΔΕΣΠΟΙΝΑ

Μέλη:

ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ – ΚΑΤΣΙΚΗ ΓΕΡΑΣΙΜΟΥΛΑ (ΜΙΝΑ)

ΜΠΑΚΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

ΚΟΥΦΑΚΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

ΒΑΡΔΗ ΠΟΛΥΞΕΝΗ

ΜΑΝΤΖΑΒΙΝΟΥ ΕΛΕΝΗ

ΠΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

ΣΟΦΙΑΝΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ του Μιχαήλ

ΚΛΕΙΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑ

Νομική μορφή: Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου- Ίδρυμα του Δήμου Αθηναίων

Το Δημοτικό Βρεφοκομείο Αθηνών (ΔΒΑ) λειτουργεί ως Ίδρυμα του Δήμου Αθηναίων και διέπεται από τις διατάξεις του Ν. 3463/2006 και του Ν. 3852/2010. Συστάθηκε ως Δημοτικό Ίδρυμα με το Π.Δ. 93/2-4-1998 (ΦΕΚ 85 Α' / 21-4-1998) και τις υπ' αριθ. 69/14-8-1859 και 84/26-5-1860 πράξεις του Δημοτικού Συμβουλίου, το υπ' αριθ. 396/1972 Β.Δ. (ΦΕΚ 95 Α' / 26-6-1972) και το υπ' αριθ. 268/1983 Π.Δ. (ΦΕΚ 101 Α' / 27-7-1983). Με την υπ' αριθ. 37976/2006 Απόφαση Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Αττικής (ΦΕΚ 950 Β' / 19-7-2006) συγχωνεύθηκε το Ν.Π.Δ.Δ. «Δημοτικοί Παιδικοί Σταθμοί Δήμου Αθηναίων» στο Δημοτικό Ίδρυμα «Δημοτικό Βρεφοκομείο Αθηνών».

Το Δημοτικό Βρεφοκομείο Αθηνών (ΔΒΑ) όταν ιδρύθηκε τον Σεπτέμβριο του 1859 σκοπό είχε τη φιλοξενία και την περίθαλψη των εγκαταλελειμμένων βρεφών και νηπίων, την αποκατάστασή τους, καθώς και την προστασία της μητέρας (έγγαμης και άγαμης). Αργότερα, με το άρθρο 2 της συστατικής πράξης Π.Δ. 93/21-4-1998 (ΦΕΚ 85 Α' / 21-4-1998) εκτός από την περίθαλψη βρεφών και νηπίων συμπληρώθηκε και η ίδρυση βρεφικών και παιδικών σταθμών για την εξυπηρέτηση των εργαζόμενων μητέρων.

Από την ίδρυσή του, το Δημοτικό Βρεφοκομείο Αθηνών (ΔΒΑ) αποτέλεσε τον αρχικό πυρήνα της παιδιατρικής περίθαλψης της χώρας και το πρώτο κέντρο εκπαίδευσης φοιτητών και ιατρών για την απόκτηση της ειδικότητας της παιδιατρικής. Για επτά χρόνια μετά την έναρξη της λειτουργίας του υπήρξε το μοναδικό τέτοιο ίδρυμα στην Ελλάδα με τεράστια απήχηση στην Αθηναϊκή κοινωνία της εποχής, ενώ πολλοί έσπευσαν να ενισχύσουν οικονομικά το έργο του. Κατά την περίοδο αυτή υπολογίζεται ότι φιλοξενήθηκαν περίπου πενήντα χιλιάδες (50.000) παιδιά. Επίσης, υπήρξε μέριμνα για την προστασία, την ομαλή ψυχοσωματική ανάπτυξη των βρεφών και την κοινωνική αποκατάστασή τους με υιοθεσίες και, όπου αυτό δεν ήταν εφικτό, με ανάδοχες οικογένειες.

Το 1964 δημιουργήθηκε εντός του κτιριακού συγκροτήματος του Δημοτικού Βρεφοκομείου Αθηνών, στην οδό Πειραιώς 51, ο πρώτος Παιδικός Σταθμός. Στις αρχές της δεκαετίας του 1980, το Δημοτικό Βρεφοκομείο ανταποκρίνεται στην επιτακτική ανάγκη για λειτουργία Παιδικών Σταθμών, συμπληρώνοντας έτσι τον σκοπό του με την ίδρυση Βρεφικών και Παιδικών Σταθμών για την εξυπηρέτηση των εργαζόμενων μητέρων. Σήμερα το Δ.Β.Α. διαθέτει το μεγαλύτερο δίκτυο Βρεφονηπιακών Σταθμών σε επίπεδο Τοπικής Αυτοδιοίκησης στη χώρα μας και τα Βαλκάνια και ένα από τα σημαντικότερα της Ευρώπης, φιλοξενώντας καθημερινά περίπου 3.242 παιδιά (1204 βρέφη και 2038 νήπια).

Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του, το Δημοτικό Βρεφοκομείο Αθηνών δραστηριοποιείται στη λειτουργία βρεφονηπιακών σταθμών, στη σίτιση ευπαθών ομάδων πληθυσμού, στη μέριμνα της ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης των δέκα (10) εξωτερικών τροφίμων του, οι οποίοι στερούνται οικογενειακού περιβάλλοντος, καθώς και στη διαχείριση του κληροδοτήματος ειδικού σκοπού Σκυλίτζη. Αναφορικά με την λειτουργία των βρεφονηπιακών σταθμών, ο κύριος αποδέκτης των υπηρεσιών του Δ.Β.Α. είναι τα παιδιά που φιλοξενούνται στους Παιδικούς Σταθμούς και οι οικογένειές τους. Σύμφωνα με τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας των παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών, όπως εγκρίθηκε από το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Αθηναίων με την υπ' αριθ. 492/2-4-2018 Πράξη (ΑΔΑ: 7ΧΕΨΩ6Μ-8ΚΥ), οι

Παιδικοί Σταθμοί είναι χώροι αγωγής και ασφαλούς διαμονής για παιδιά προσχολικής ηλικίας και έχουν ως σκοπό:

- α. Να παρέχουν ενιαία προσχολική αγωγή σύμφωνα με τα σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα.
- β. Να βοηθούν τα παιδιά να αναπτυχθούν ολόπλευρα, σωματικά, νοητικά, συναισθηματικά και κοινωνικά.
- γ. Να εξαλείφουν κατά το δυνατό, τις διαφορές που τυχόν προκύπτουν από το πολιτιστικό, οικονομικό και μορφωτικό επίπεδο των γονέων τους.
- δ. Να εξυπηρετούν τους γονείς και παράλληλα να τους ευαισθητοποιούν πάνω σε θέματα σύγχρονης παιδαγωγικής και ψυχολογίας.
- ε. Να βοηθούν τα παιδιά προσχολικής ηλικίας στην ομαλή μετάβασή τους από το οικογενειακό στο περιβάλλον του Παιδικού Σταθμού και στο ευρύτερο κοινωνικό και εκπαιδευτικό πλαίσιο.
- στ. Να παρέχουν ημερήσια διατροφή και φροντίδα στα παιδιά που φιλοξενούν τηρώντας τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας.

Στον παρακάτω πίνακα αποτυπώνονται οι 62 παιδικοί σταθμοί του Δ.Β.Α. και η δυναμικότητά τους ανά Δημοτική Κοινότητα:

Α/Α	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΒΡΕΦΗ	ΝΗΠΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ
1	1 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΠΕΙΡΑΙΩΣ Πειραιώς 51, Πλ. Κουμουνδούρου	23	40	63
2	1 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗ Μαυρομιχάλη 63, Νεάπολη	20	15	35
3	1 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΦΑΒΙΕΡΟΥ Φαβιέρου 17Α, Πλ. Βάθη	24	50	74
4	1 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΝΟΤΑΡΑ & ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗ Νοταρά 34 & Δεληγιάννη, Εξάρχεια	14	14	28
5	1 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΛΥΣΙΟΥ Λυσίου 3, Πλάκα	0	30	30
6	1 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ Θεμιστοκλέους 71,	11	17	28

		Εξάρχεια			
7	1 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΤΣΑΜΗ ΚΑΡΑΤΑΣΗ Τσάμη Καρατάση 64, Κουκάκι	0	25	25
Γενικό Σύνολο /Δυναμικότητα			92	191	283

A/A	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΒΡΕΦΗ	ΝΗΠΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ
8	2 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΝΙΚΟΣΘΕΝΟΥΣ Νικοσθένους 40, Παγκράτι	24	39	63
9	2 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΠΥΘΕΟΥ Πυθέου & Αγκύλης 30, Κυνοσάργους	23	46	69
10	2 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΠΡΩΤΑΓΟΡΑ Πρωταγόρα 1 & Αράτου, Παγκράτι-Στάδιο	24	50	74
11	2 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΛΑΓΟΥΜΙΤΖΗ Λαγουμιτζή & Θυμοχάρους, Νέος Κόσμος	10	44	54
12	2 ^η Δημοτική Κοινότητα	BINKEΛMAN Βίνκελμαν 4, Αγ. Αρτέμιος Γούβας, Παγκράτι	34	47	81
13	2 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΑΝΑΞΑΡΧΟΥ Αναξάρχου 6, Αγ. Αρτέμιος Γούβας, Παγκράτι	23	15	38
14	2 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΚΡΙΝΑΓΟΡΟΥ	0	55	55

	Κοινότητα	Β' Κριναγόρου 11, Νέος Κόσμος			
15	2 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΚΡΙΝΑΓΟΡΟΥ Α' Κριναγόρου 9, Νέος Κόσμος	0	59	59
16	2 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΚΡΙΝΑΓΟΡΟΥ Γ' Κριναγόρου 13, Νέος Κόσμος	48	0	48
17	2 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΠΑΓΚΡΑΤΙΟΥ Εργοτίμου 22 & Ιοφώντος 3	36	52	88
Γενικό Σύνολο /Δυναμικότητα			222	407	629

A/A	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΒΡΕΦΗ	ΝΗΠΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ
18	3 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΣΠΥΡΟΥ ΠΑΤΣΗ Σπύρου Πάτση 56, Βοτανικός	12	22	34
19	3 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΑΘΗΝΟΔΩΡΟΥ Αθηνοδώρου 61, Κ. Πετράλωνα	28	39	67
20	3 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΚΥΚΛΩΠΩΝ Κυκλώπων 9, Α. Πετράλωνα	17	21	38
21	3 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΠΕΡΣΕΩΣ Περσέως 2 & Συμμαχιδών, Κ. Πετράλωνα	27	63	90
22	3 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΘΕΡΜΟΠΥΛΩΝ Θερμοπυλών & Λεωνίδου,	24	47	71

		Κεραμεικός			
23	3 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΑΛΟΠΗΣ Αλόπτης 40, Κάτω Πετράλωνα	24	50	74
Γενικό Σύνολο /Δυναμικότητα			132	242	374

A/A	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΒΡΕΦΗ	ΝΗΠΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ
24	4 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΠΑΛΑΜΗΔΙΟΥ Μοναστηρίου & Παλαμηδίου, Ακαδημία Πλάτωνος	23	45	68
25	4 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΛΕΝΟΡΜΑΝ Λεάνδρου & Ιφιγενείας 54, Κολοκυνθού	42	56	98
26	4 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΕΥΑΛΚΙΔΟΥ Α' Ευαλκίδου 55, Λόφος Σκουζέ	24	0	24
27	4 ^η Δημοτική Κοινότητα	Α' ΣΕΠΟΛΙΩΝ Σιώκου 13 & Αυλώνος, Σεπόλια	34	44	78
28	4 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ Β' Επιδαύρου 69, Κολωνός	0	35	35
29	4 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΕΥΑΛΚΙΔΟΥ Β' Ευαλκίδου 53, Λόφος Σκουζέ	0	45	45
30	4 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ Ιωαννίνων 81, Λόφος Σκουζέ	0	40	40

31	4 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΜΙΧΑΗΛ ΚΟΡΑΚΑ Μιχαήλ Κόρακα 11, Αχαρνών-Θυμαράκια	0	32	32
32	4 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΠΥΡΛΑ Πύρλα 21, Κάτω Πατήσια	20	45	65
33	4 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΓΕΡΑΚΗ Γεράκη 28, Κάτω Πατήσια	12	0	12
Γενικό Σύνολο /Δυναμικότητα			155	342	497

A/A	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΒΡΕΦΗ	ΝΗΠΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ
34	5 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΑΓ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ Μαλακάση 7, Αγ. Ελευθέριος	33	38	71
35	5 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΑΞΙΟΥΠΟΛΕΩΣ Αξιουπόλεως 33, Ριζούπολη	24	42	66
36	5 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΕΡΜΙΠΠΟΥ Ερμίππου 11, Προμπονάς	23	31	54
37	5 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΔΗΜ. ΡΑΛΛΗ Δημητρίου Ράλλη 8, Κάτω Πατήσια	22	24	46
38	5 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΡΟΣΤΑΝ & ΠΟΥΛΑ Ροστάν 28 & Πουλά 1, Άνω Πατήσια	12	16	28

39	5 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΝΕΙΓΥ Νεϊγύ 62, Άνω Πατήσια	9	28	37
40	5 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΑΓΙΑΣ ΛΑΥΡΑΣ Αγ. Λαύρας & Ροστάν 32, Άνω Πατήσια-Κυπριάδου	10	18	28
41	5 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΑΜΑΣΙΟΥ Β' Αμασίου 21, Ριζούπολη-Προμπονάς	0	54	54
42	5 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΑΜΑΣΙΟΥ Α' Αμασίου 19-Ριζούπολη-Προμπονάς	29	0	29
Γενικό Σύνολο /Δυναμικότητα			162	251	413

Α/Α	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΒΡΕΦΗ	ΝΗΠΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ
43	6 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΑΥΞΕΝΤΙΟΥ Δομοκού 2 & Παιωνίου, ΣΤ. Λαρίσης	36	50	86
44	6 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΞΕΝΑΓΟΡΑ Ξεναγόρα 6, Λεβίδι- Αχαρνών	22	40	62
45	6 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΠΥΘΙΑΣ Πυθίας 8, Κυψέλη	10	13	23
46	6 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΛΕΩΦ. ΙΩΝΙΑΣ Λ. Ιωνίας 86, Αγ. Νικόλαος - Αχαρνών	12	24	36

47	6 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΚΥΚΛΑΔΩΝ Κυκλάδων 30, Κυψέλη	24	43	67
48	6 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΘΑΥΜΑΝΤΟΣ Θαύμαντος 10, Κυψέλη	24	34	58
49	6 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΛΕΣΒΟΥ Λέσβου 19, Κυψέλη-Ανιάτων	0	28	28
50	6 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΚΡΙΣΣΗΣ Β' Κρίσσης 15, Άνω Κυψέλη	18	31	49
51	6 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΝΕΟΧΩΡΙΟΥ Νεοχωρίου 5, Κυψέλη	13	16	29
Γενικό Σύνολο /Δυναμικότητα			159	279	438

A/A	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΒΡΕΦΗ	ΝΗΠΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ
52	7 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΚΟΤΥΑΙΟΥ Κοτταίου 1, Αμπελόκηποι	24	19	43
53	7 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΑΛΑΣΤΩΡΟΣ Σολιώτη – Αλάστωρος & Κουτσικάρη 49	24	38	62
54	7 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΛΑΜΨΑ Α' Λάμψα & Φλώρου, Γηροκομείο	0	45	45
55	7 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΕΙΟ Σεβαστουπόλεως	48	75	123

		135, Ερ. Σταυρός			
56	7 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΛΑΜΨΑ Β' Λάμψα & Φλώρου, Γηροκομείο	51	0	51
57	7 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΝΟΡΝΤΑΟΥ Νορντάου 2, Γκύζη	20	0	20
58	7 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΚΗΦΙΣΙΑΣ Α' Λεωφ. Κηφισίας 128, Ελληνορώσων	32	0	32
59	7 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΛΥΚΑΙΟΥ Λυκαίου 67-73, Γκύζη	8	36	44
60	7 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΜΕΣΟΓΕΙΩΝ Μεσογείων 96, Αμπελόκηποι- Ερυθρός	27	80	107
61	7 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΚΗΦΙΣΙΑΣ Β' Λεωφ. Κηφισίας 128, Ελληνορώσων	12	33	45
62	7 ^η Δημοτική Κοινότητα	ΜΙΚΡΟ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΕΙΟ Σεβαστουπόλεως 135, Ερ. Σταυρός	36	0	36
Γενικό Σύνολο /Δυναμικότητα			282	326	608

Οι Βρεφονηπιακοί Σταθμοί του Δ.Β.Α. λειτουργούν καθημερινά από 7.00 έως 16.00 και από 1/9 έως 31/7 κάθε έτους, ενώ παραμένουν κλειστοί από 24/12 έως 6/1 και από την Μ. Πέμπτη έως την Κυριακή του Θωμά. Στα βρέφη και στα νήπια δίνεται καθημερινά πρωινό και μεσημεριανό φαγητό βασισμένο στην μεσογειακή διατροφή.

Το παιδαγωγικό πρόγραμμα των Βρεφονηπιακών Σταθμών στηρίζεται σε σύγχρονες ψυχοπαιδαγωγικές, παιδοκεντρικές προσεγγίσεις που προάγουν την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού, σωματική, νοητική, συναισθηματική και κοινωνική, ενισχύουν την βιωματική μάθηση μέσα από το παιχνίδι και την αλληλεπίδραση του παιδιού με το περιβάλλον, τους ενήλικες και τους συνομηλίκους του και αντιμετωπίζουν με ευαισθησία τις ατομικές, κοινωνικές και πολιτισμικές διαφορές των παιδιών και των οικογενειών τους. Ο παιδαγωγικός χώρος σχεδιάζεται προσεκτικά έτσι ώστε να

ενεργοποιεί το ενδιαφέρον των παιδιών, και να προσφέρει ερεθίσματα για παρατήρηση, επικοινωνία, πειραματισμό και διερεύνηση, διατύπωση ερωτημάτων και υποθέσεων. Η διαμόρφωση του χώρου σε ελκυστικά κέντρα ενδιαφέροντος-δραστηριοτήτων (γωνιές, εργαστήρια) δημιουργεί γόνιμο κλίμα, που προωθεί την ενεργητική, παραγωγική και δημιουργική διάθεση του παιδιού απέναντι στη γνωστική διαδικασία.

Επίσης, προς ενίσχυση της λειτουργίας των Βρεφονηπιακών Σταθμών, στο Δημοτικό Βρεφοκομείο Αθηνών:

- οργανώνονται προγράμματα που προάγουν την ψυχική υγεία, την ψυχολογική υποστήριξη και την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε παιδιά προσχολικής ηλικίας, γονείς, παιδαγωγούς και το προσωπικό των Παιδικών Σταθμών
- εφαρμόζεται πρόγραμμα ένταξης παιδιών με ειδικές ανάγκες στους κοινούς θεσμούς προσχολικής ηλικίας
- εφαρμόζονται προγράμματα προληπτικής ιατρικής, με σκοπό την έγκαιρη ανίχνευση προβλημάτων και στόχο την πρόληψη, πραγματοποιούνται περιοδικοί εμβολιαστικοί και αναπτυξιακοί έλεγχοι των φιλοξενούμενων παιδιών
- οργανώνονται ενημερωτικές επιμορφωτικές ημερίδες για το προσωπικό και τους γονείς των φιλοξενούμενων παιδιών.

Οι παραπάνω δράσεις υλοποιούνται μέσω των Τμημάτων:

- Τμήμα Ψυχολογικής Υποστήριξης και Συμβουλευτικής. Στελεχώνεται από ειδικούς επιστήμονες και βρίσκεται στην οδό Λάκωνος 9 και Τριφυλλίας, πάρκο ΚΑΠΑΨ, Πανόρμου, Τ.Κ. 115 24, τηλ. 210 8670030, 210 8670031
- Τμήμα Υπηρεσιών Ιατρικής και Δημόσιας Υγείας στην οδό Ρόδου 181, Σεπόλια, τηλ. 210 5150635, εσωτ. 147
- Τμήμα Κοινωνικής Υποστήριξης στην οδό Αγ. Ισιδώρου 4, Νεάπολη, Αθήνα, τηλ. 210 5142576

Επιπλέον, το Δημοτικό Βρεφοκομείο Αθηνών:

α) Φροντίζει τους τροφίμους του ιδρύματος (στέγαση, οικονομική ενίσχυση, διατροφή, υποστήριξη κ.α.).

β) Διαχειρίζεται το κληροδότημα ειδικού σκοπού Σκυλίτση.

γ) Από τα μαγειρεία παρασκευάζονται καθημερινά 4.720 περίπου μερίδες φαγητού και πιο συγκεκριμένα:

- 4.000 μερίδες περίπου για τα παιδιά που φιλοξενούνται στους βρεφονηπιακούς σταθμούς του Δ.Β.Α. και το προσωπικό αυτών.
- 60 μερίδες για το «Κέντρο Συμπαράστασης Παιδιών και Οικογένειας»
- 40 μερίδες για τον «Πανελλήνιο Σύλλογο Παραπληγικών»
- 60 μερίδες για τον «Ξενώνα Φιλοξενίας Κακοποιημένων Γυναικών Θυμάτων Βίας και των Παιδιών τους»
- 200 μερίδες για τον οργανισμό «Equal Society-Κοινωνία Ίσων Ευκαιριών»
- 200 μερίδες για το «Ίδρυμα Γεωργίου και Αικ. Χατζηκλώνστα»
- 160 μερίδες για το Βρεφονηπιακό Σταθμό και για το Νηπιαγωγείο της Βουλής των Ελλήνων.

Από το έτος 2024 μέχρι σήμερα το Δ.Β.Α. υλοποιεί τις παρακάτω δράσεις σε σχέση με τους τέσσερις θεματικούς τομείς ανάπτυξης:

α) Περιβάλλον και ποιότητα ζωής

- Υλοποίηση του έργου «Fostering the Urban food System transformation through Innovative Living Labs Implementation» (FUSILLI) για την προώθηση του μετασχηματισμού του συστήματος σίτισης των πόλεων μέσω της εφαρμογής καινοτόμων ζωντανών εργαστηρίων του Ευρωπαϊκού προγράμματος Horizon 2020. Στο πλαίσιο του προγράμματος, δημιουργήθηκαν 14 λαχανόκηποι σε αύλειους χώρους των Βρεφονηπιακών Σταθμών, οι οποίοι μετατράπηκαν σε καινοτόμους χώρους μάθησης που φιλοξένησαν βιωματικές δράσεις περιβαλλοντικής αγωγής.
- Δημιουργία, εκτύπωση και διανομή σε όλα τα φιλοξενούμενα νήπια των Βρεφονηπιακών Σταθμών εικονογραφημένου παιδικού βιβλίου με τίτλο: «Φρούτα & Λαχανικά φτιάχνουν σώματα γερά», στο πλαίσιο του έργου «Fostering the Urban food System transformation through Innovative Living Labs Implementation» (FUSILLI) για την Προώθηση του μετασχηματισμού του συστήματος σίτισης των πόλεων μέσω της εφαρμογής καινοτόμων ζωντανών εργαστηρίων του Ευρωπαϊκού προγράμματος Horizon 2020.
- Εφαρμογή προγράμματος εναλλακτικής διαχείρισης απορριμμάτων που αφορά στα βιοαπόβλητα και τοποθέτηση καφέ κάδων και σακουλών συλλογής βιοαποβλήτων σε Βρεφονηπιακούς Σταθμούς του Δημοτικού Βρεφοκομείου Αθηνών, σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Καθαριότητας - Ανακύκλωσης του Δήμου Αθηναίων. Περισσότερα από χίλια παιδιά μέσα από απλές και κατανοητές διαδικασίες, γνώρισαν τη βασική αρχή της κομποστοποίησης, τον κύκλο της τροφής και κατανόησαν καλύτερα τη σημασία της μείωσης της σπατάλης τροφίμων και της υπεύθυνης διαχείρισης των απορριμμάτων.
- Τεχνική Υποστήριξη του Δημοτικού Βρεφοκομείου Αθηνών: α) για την αλλαγή χρήσης σε δεκατέσσερις (14) σταθμούς, β) τον έλεγχο στατικής επάρκειας σε είκοσι οκτώ (28) σταθμούς, γ) μηχανολογικές μελέτες και έκδοση πιστοποιητικού πυρασφάλειας σε τέσσερις (4) παιδικούς σταθμούς και δ) αρχιτεκτονικές αποτυπώσεις σε τέσσερις (4) παιδικούς σταθμούς μέσω Προγραμματικής Σύμβασης με τον Αναπτυξιακό Οργανισμό «Εταιρεία Ασφαλιστικών Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Αυτοδιοίκησης Ανώνυμη Εταιρεία Αναπτυξιακός Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης».
- Σύνταξη μελέτης και επίβλεψη για την ανάπλαση και διαμόρφωση εννέα (9) υφιστάμενων αύλειων χώρων των Παιδικών Σταθμών: 2ΔΚ BINKELMAN, 2ΔΚ ΛΑΓΟΥΜΙΤΖΗ, 4ΔΚ ΤΙΜΑΙΟΥ, 4ΔΚ ΓΕΡΑΚΗ, 5ΔΚ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΡΑΛΛΗ, 6ΔΚ ΘΑΥΜΑΝΤΟΣ, 6ΔΚ ΚΥΚΛΑΔΩΝ, 7ΔΚ ΜΕΣΟΓΕΙΩΝ και 7ΔΚ ΜΙΚΡΟΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΕΙΟ, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις και τις προδιαγραφές που έχει ορίσει το Υπουργείο Εσωτερικών και συγκεκριμένα αφορά:
 - α. τη διαμόρφωση του χώρου τοποθέτησης των δαπέδων ασφαλείας με τις υποβάσεις αυτών και των ειδών εξοπλισμού παιδικών χαρών, καθώς και τις

εργασίες για την αποξήλωση υφιστάμενων κατασκευών και δομικών στοιχείων που βρίσκονται στον αύλειο χώρο,

β. την προμήθεια και τοποθέτηση πιστοποιημένων οργάνων και εξοπλισμού παιδικών χαρών, και γ. την προμήθεια και τοποθέτηση των δαπέδων ασφαλείας.

- Σύνταξη μελέτης και επίβλεψη για: α. τον έλεγχο και την καταγραφή των προβλημάτων και βλαβών στα κουφώματα αλουμινίου, τα μεταλλικά κουφώματα, τις σίτες, τις πυράντοχες πόρτες, τα ρολά αλουμινίου, και τις γκαραζόπορτες των κτηρίων του Δ.Β.Α. και β. την συντήρηση και την επισκευή αυτών και την αποκατάσταση βλαβών.

β) Κοινωνική πολιτική, υγεία, παιδεία

- Υλοποίηση επιμορφωτικής συνάντησης για το παιδαγωγικό προσωπικό με θέμα: «Ο χώρος του προσχολικού προγράμματος: τρίτος παιδαγωγός και παράγοντας ποιότητας. Αρχές σχεδιασμού και οργάνωσης», σε συνεργασία με Ανώτατο Πανεπιστημιακό Ίδρυμα.
- Σχεδιασμός, οργάνωση και υλοποίηση ημερίδας με θέμα «Παιδική Προστασία & Επιθετικότητα στην Παιδική Ηλικία», με στόχο την ευαισθητοποίηση των γονέων και την ενημέρωση των επαγγελματιών για τις στρατηγικές πρόληψης και παρέμβασης που μπορούν να εφαρμοστούν για την προστασία των παιδιών, καθώς και για τα αίτια και τις συνέπειες της επιθετικής συμπεριφοράς στα παιδιά.
- Σχεδιασμός, οργάνωση και υλοποίηση Χριστουγεννιάτικης Γιορτής, για τα φιλοξενούμενα παιδιά στους Βρεφονηπιακούς Σταθμούς του φορέα και τους γονείς τους.
- Σχεδιασμός, οργάνωση και υλοποίηση εκδήλωσης για τη Γιορτή της Μητέρας, για τα φιλοξενούμενα παιδιά στους Βρεφονηπιακούς Σταθμούς του φορέα και τους γονείς τους.
- Σχεδιασμός, οργάνωση και υλοποίηση Καλοκαιρινού Φεστιβάλ, για τα φιλοξενούμενα παιδιά στους Βρεφονηπιακούς Σταθμούς του φορέα και τους γονείς τους.
- Ενεργοποίηση της υπηρεσίας Ηλεκτρονικής Δανειστικής Βιβλιοθήκης, (<https://dbda.openabekt.gr/>), μέσω διαδικτυακής πλατφόρμας διαχείρισης και ανοικτής διάθεσης καταλόγου και λειτουργιών βιβλιοθήκης, για την επαναλειτουργία της Δανειστικής Βιβλιοθήκης του Δ.Β.Α. Με την αναβαθμισμένη λειτουργία της η Δανειστική Βιβλιοθήκη θα υποστηρίξει τις παιδαγωγικές – εκπαιδευτικές και ερευνητικές δραστηριότητες του παιδαγωγικού προσωπικού του φορέα και θα συμβάλλει στη συνολική πνευματική και πολιτιστική ανάπτυξη των εργαζόμενων και των γονέων των φιλοξενούμενων παιδιών. Επιπλέον: α) ολοκλήρωση του ηλεκτρονικού καταλόγου με το σύνολο των τίτλων της Δανειστικής Βιβλιοθήκης, καθώς και του σχετικού υλικού προς ενημέρωση των γονέων και του προσωπικού για την επαναλειτουργία της και β) μεταφορά της Δανειστικής Βιβλιοθήκης και μετεγκατάστασή της στο κτίριο επί της οδού Σεβαστουπόλεως 135, στον Ερυθρό Σταυρό.
- Εφαρμογή της δράσης «Βιβλία σε Ρόδες», με τον δανεισμό δεκατριών (13) βαλιτσών με βιβλία, για την υποστήριξη και ενίσχυση του θεσμού της

Δανειστικής Βιβλιοθήκης στους Βρεφονηπιακούς Σταθμούς του Δ.Β.Α. και με στόχο την ενδυνάμωση της ενασχόλησης των παιδιών με το διάβασμα και της πρακτικής του δανεισμού.

- Δημιουργία και διάθεση πολυγλωσσικού υλικού, έντυπου και ηλεκτρονικού, για τους γονείς των φιλοξενούμενων παιδιών, που αφορά: α) στην ομαλή προσαρμογή των βρεφών και νηπίων στον Βρεφονηπιακό Σταθμό, και β) στο «Ερωτηματολόγιο γνωριμίας με το Παιδί», για την καλύτερη κατανόηση των ιδιαίτερων αναγκών και ενδιαφερόντων του κάθε παιδιού από το παιδαγωγικό προσωπικό.
- Δημιουργία, επεξεργασία και ανάρτηση κειμένων, βίντεο και φωτογραφικού υλικού στην ιστοσελίδα του Δ.Β.Α., καθώς και παραγωγή έντυπου και ψηφιακού υλικού (αφίσες, παρουσιάσεις κ.ά.), μέσω της χρήσης σύγχρονων ψηφιακών εργαλείων, για ενημέρωση του κοινού και προβολή του έργου που επιτελείται στους Βρεφονηπιακούς Σταθμούς του φορέα.
- Προμήθεια ηλεκτρονικού εξοπλισμού (φορητών ηχείων, διαδραστικού πίνακα και φωτογραφικής μηχανής) για την κάλυψη των αναγκών των Παιδικών Σταθμών για την ενίσχυση των δράσεων των παιδαγωγών.
- Σχεδιασμός, οργάνωση και υλοποίηση εκδήλωσης για την κοπή της Πρωτοχρονιάτικης πίτας (2024), για τους εργαζόμενους του Δ.Β.Α.
- Σύνταξη εισηγήσεων για την πραγματοποίηση ερευνών στους Βρεφονηπιακούς Σταθμούς του Δ.Β.Α.
- Προγραμματισμός, οργάνωση και υλοποίηση του δανεισμού του υλικοτεχνικού εξοπλισμού (projector και οθόνη προβολής, laptop, ηχεία, φωτογραφική μηχανή) και παιδαγωγικού υλικού του Τμήματος για διευκόλυνση του παιδαγωγικού έργου.
- Σύναψη Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ του Κέντρου Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας «Αθηνά Υγεία» και του Δημοτικού Βρεφοκομείου Αθηνών, αναφορικά με την υλοποίηση θεματικών δράσεων για ομάδες γονέων, των φιλοξενούμενων παιδιών των Βρεφικών, Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών του Δημοτικού Βρεφοκομείου Αθηνών.
- Εφαρμογή προγραμμάτων, ενημέρωση γονέων, ευαισθητοποίηση στην υγιεινή διατροφή, δημιουργία παιδικών βιβλίων, διοργάνωση εκδηλώσεων με συμμετοχή περισσότερων από 3.000 παιδιών και γονέων.
- Συμμετοχή 550 υπαλλήλων (ποσοστό 50% σε σχέση με το συνολικό αριθμό υπηρετούντων) σε εκπαιδευτικά προγράμματα με τη μέθοδο της σύγχρονης και ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης, για λόγους εύρυθμης λειτουργίας των Τμημάτων και διασφάλισης συμμετοχής αυτών, αναλυτικά ως εξής:
 - α. Σχεδιασμός και οργάνωση ολοκληρωμένου διαδικτυακού παιδαγωγικού προγράμματος, δίμηνης διάρκειας, για 250 παιδαγωγούς της Υπηρεσίας το οποίο υλοποιήθηκε από το Κ.Ε.Δ.Ι.ΒΙ.Μ. του Π.Α.Δ.Α.
 - β. Ένταξη 200 υπαλλήλων σε προγράμματα του ΙΝ.ΕΠ.
 - γ. Οργάνωση - ενημέρωση - υλοποίηση εκπαιδευτικών - ενημερωτικών προγραμμάτων.
 - δ. Συμμετοχή 100 ατόμων (βοηθητικό προσωπικό) σε διαδικτυακές ημερίδες με θέμα: «Υγιεινή και Ασφάλεια Τροφίμων».
 - ε. Συμμετοχή 170 υπαλλήλων σε θέματα πυρασφάλειας.

στ. Έως το τέλος του 2025 προγραμματίζονται επιμορφωτικά προγράμματα στους εξής τομείς: παιδαγωγικά, υγεία - πρώτες βοήθειες και ασφάλεια.

γ) Τοπική οικονομία και απασχόληση

Προσλήφθηκαν πενήντα πέντε (55) άτομα το έτος 2024 και τριάντα (30) άτομα το έτος 2025 με σύμβαση ορισμένου χρόνου για την υλοποίηση της Δράσης «Πρωώθηση και υποστήριξη παιδιών για την ένταξη τους στην προσχολική εκπαίδευση καθώς και για τη πρόσβαση παιδιών σχολικής ηλικίας, εφήβων και ατόμων με αναπηρία, σε υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης της χρονικής περιόδου 2024-2025» συγχρηματοδοτούμενη από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και από Εθνικούς Πόρους.

δ) Βελτίωση διοικητικής ικανότητας

- Ο εκσυγχρονισμός του εξοπλισμού πληροφορικής έχει συμβάλει σημαντικά στην καλύτερη οργάνωση και λειτουργία των υπηρεσιών του Δ.Β.Α. καθώς και στην βελτίωση της διοικητικής ικανότητας αυτού.
- Η αναβάθμιση των διαδικτυακών εφαρμογών έχει ως αποτέλεσμα την βελτίωση της διοικητικής ικανότητας του Δ.Β.Α. καθώς και την ταχύτερη εξυπηρέτηση και την καλύτερη πληροφόρηση των γονέων των φιλοξενούμενων παιδιών στους Παιδικούς Σταθμούς.
- Η Ψηφιοποίηση της Δανειστικής Βιβλιοθήκης, καθώς και η ανάπτυξη των ηλεκτρονικών υπηρεσιών και την χρήση ψηφιακών εργαλείων αφενός βελτιώνει την διοικητική ικανότητα του Δ.Β.Α. και αφετέρου διευκολύνει και ενισχύει την επικοινωνία με τους γονείς.

Για την ενίσχυση του ψηφιακού μετασχηματισμού και την υποστήριξη της λειτουργίας των υπηρεσιών του Δ.Β.Α. μέσω Προγραμματικής Σύμβασης με την Δ.Α.Ε.Μ. Α.Ε. έχουν υλοποιηθεί ή βρίσκονται σε εξέλιξη οι παρακάτω νέες δράσεις:

- Εκσυγχρονισμός του εξοπλισμού πληροφορικής του Δ.Β.Α και ειδικότερα: Προμήθεια και εγκατάσταση 75 υπολογιστών για τις ανάγκες της Κεντρικής Υπηρεσίας και των Παιδικών Σταθμών.
- Αναβάθμιση της διαδικτυακής εφαρμογής «Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Σταθμών του Δ.Β.Α.», προκειμένου να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της Υπηρεσίας αλλά και στη διευκόλυνση χρήσης της από το κοινό.
- Εγκατάσταση μηχανισμών σήμανσης ωραρίου σε όλη την Υπηρεσία (Κεντρική Υπηρεσία και Παιδικοί Σταθμοί) και εγκατάσταση διαδικτυακής εφαρμογής για την παρακολούθηση αυτών, καθώς και υποστήριξη και συντήρηση τόσο της εφαρμογής όσο και των μηχανισμών σήμανσης ωραρίου.
- Χρονομίσθωση πολυμηχανημάτων για σάρωση και εκτύπωση εγγράφων σε παραγόμενα αντίγραφα (έντυπα και ηλεκτρονικά) για την κάλυψη των αναγκών της Υπηρεσίας με σκοπό την άμεση αντιμετώπιση προβλημάτων αλλά και μείωση του κόστους.

Η οργανωτική διάρθρωση του Δημοτικού Βρεφοκομείου Αθηνών είναι η εξής:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ Δ.Σ.
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΙΑΤΡΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ – ΕΠΙΤΕΛΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

1. Αυτοτελές Τμήμα Διοίκησης
 - Γραφείο Γραμματείας Προέδρου – Αντιπροέδρου
 - Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων
 - Γραφείο Ιστορικού Αρχείου
2. Αυτοτελές Τμήμα Νομικής Υποστήριξης
3. Διεύθυνση Προγραμματισμού, Οργάνωσης, Πληροφορικής και Ανάπτυξης Ανθρώπινων Πόρων
 - Τμήμα Προγραμματισμού και Οργάνωσης
 - Τμήμα Παιδαγωγικού Προγραμματισμού
 - Τμήμα Ανάπτυξης Ανθρώπινων Πόρων
 - Τμήμα Πληροφορικής

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

4. Διεύθυνση Παιδικών Σταθμών
 - Τμήματα Διοίκησης Παιδικών Σταθμών
 - Τμήματα Παιδικών Σταθμών
 - Τμήμα Επιλογής Αιτήσεων και Παρακολούθησης Εγγραφών
 - Τμήμα Υπηρεσιών Ιατρικής και Δημόσιας Υγείας
 - Τμήμα Ψυχολογικής Υποστήριξης και Συμβουλευτικής
 - Τμήμα Κοινωνικής Υποστήριξης
 - Τμήμα Συντήρησης και Αυτεπιστάσας

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

5. Διεύθυνση Διοικητικού – Προσωπικού
 - Τμήμα Προσωπικού
 - Τμήμα Μισθοδοσίας
 - Τμήμα Γραμματείας Διοικητικού Συμβουλίου και Εκτελεστικής Επιτροπής
 - Τμήμα Διοικητικής μέριμνας, πρωτοκόλλου και διεκπεραίωσης
 - Τμήμα Μεταφορικών Μέσων
6. Διεύθυνση Οικονομικών και Περιουσίας
 - Τμήμα Προϋπολογισμού
 - Τμήμα Λογιστηρίου
 - Τμήμα Εκκαθάρισης και Εντολής Δαπανών
 - Τμήμα Ταμιακής Υπηρεσίας
 - Τμήμα Εσόδων
 - Τμήμα Περιουσίας

7. Διεύθυνση Προμηθειών, Διαχείρισης Υλικών και Εστίασης

- Τμήμα Προμηθειών και Δημοπρασιών
- Τμήμα Αποθήκης και Διαχείρισης Υλικών
- Τμήμα Εστίασης

Ο Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δ.Β.Α. παρουσιάζεται αναλυτικά στα ΦΕΚ 276/Β'/08-02-2013, 361/Β'/17-02-2014 και διορθώσεις σφαλμάτων 1569/Β'/16-06-2014.

Το γενικό σύνολο του προσωπικού του φορέα περιλαμβάνει 1109 υπαλλήλους και 4 δικηγόρους. Οι ειδικότητες και τα προσόντα του υπάρχοντος προσωπικού αντιστοιχούν στις απαιτήσεις των δραστηριοτήτων του οργανισμού και ασκείται συστηματική πολιτική επιμόρφωσής του. Στον παρακάτω πίνακα, καταγράφεται το σύνολο του ανθρωπίνου δυναμικού ανά επίπεδο εκπαίδευσης και σχέση εργασίας:

Αριθμός Υπαλλήλων	Επίπεδο Εκπαίδευσης	Ειδικότητα	Σχέση εργασίας
10	ΠΕ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ- ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ/ΠΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ	Δ.Δ.
2	ΠΕ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ- ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ/ΠΕ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ	Δ.Δ.
1	ΠΕ	ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ/ΠΕ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	Δ.Δ.
1	ΠΕ	ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ/ΠΕ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	Δ.Δ.
1	ΠΕ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ/ΠΕ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ (SOFTWARE- HARDWARE)	Δ.Δ.
1	ΠΕ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ/ΠΕ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ (SOFTWARE)	Δ.Δ.
1	ΠΕ	ΙΑΤΡΩΝ/ΠΕ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ ΙΑΤΡΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	Δ.Δ.
4	ΠΕ	ΨΥΧΟΛΟΓΩΝ/ΠΕ ΨΥΧΟΛΟΓΩΝ	Δ.Δ.
28	ΠΕ	ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ/ΠΕ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ	Δ.Δ.
4	ΠΕ	ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ	ΠΑΓΙΑ ΑΝΤΙΜΙΣΘΙΑ Δ.Δ.
2	ΤΕ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ/ΤΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ	Δ.Δ.
1	ΤΕ	ΤΕΧΝΟΛΟΓΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ/ΤΕ ΤΕΧΝΟΛΟΓΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ	Δ.Δ.
1	ΤΕ	ΕΠΟΠΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ/ΤΕ ΕΠΟΠΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ	Δ.Δ.
1	ΤΕ	ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ/ΤΕ ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ	Δ.Δ.

1	ΤΕ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ-ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ/ΤΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ-ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ	Δ.Δ.
98	ΤΕ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΩΝ ΠΡΩΙΜΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ/ΤΕ ΠΑΙΔΑΓΩΓΩΝ ΠΡΩΙΜΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ	Δ.Δ.
26	ΔΕ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ-ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ/ΔΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ-ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ	Δ.Δ.
4	ΔΕ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ/ΔΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ Η/Υ	Δ.Δ.
97	ΔΕ	ΒΟΗΘΩΝ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΩΝ/ΔΕ ΒΟΗΘΩΝ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΩΝ	Δ.Δ.
1	ΔΕ	ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ/ΔΕ ΣΥΝΟΔΩΝ	Δ.Δ.
1	ΔΕ	ΤΕΧΝΙΚΟΥ/ΔΕ ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	Δ.Δ.
4	ΔΕ	ΤΕΧΝΙΚΟΥ/ΔΕ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ	Δ.Δ.
1	ΔΕ	ΤΕΧΝΙΚΟΥ/ΔΕ ΥΔΡΑΥΛΙΚΩΝ	Δ.Δ.
1	ΔΕ	ΤΕΧΝΙΚΟΥ/ΔΕ ΞΥΛΟΥΡΓΩΝ	Δ.Δ.
1	ΔΕ	ΤΕΧΝΙΚΟΥ/ΔΕ ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ (ΠΛΑΚΑΔΕΣ)	Δ.Δ.
2	ΔΕ	ΤΕΧΝΙΚΟΥ/ΔΕ ΨΥΚΤΙΚΩΝ	Δ.Δ.
1	ΔΕ	ΚΗΠΟΥΡΩΝ/ΔΕ ΚΗΠΟΥΡΩΝ	Δ.Δ.
5	ΔΕ	ΟΔΗΓΩΝ/ΔΕ ΟΔΗΓΩΝ	Δ.Δ.
8	ΔΕ	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΣΤΙΑΣΗΣ/ΔΕ ΜΑΓΕΙΡΩΝ	Δ.Δ.
1	ΥΕ	ΕΡΓΑΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ/ΥΕ ΑΠΟΘΗΚΑΡΙΩΝ	Δ.Δ.
11	ΥΕ	ΦΥΛΑΚΩΝ/ΥΕ ΦΥΛΑΚΩΝ	Δ.Δ.
16	ΥΕ	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΣΤΙΑΣΗΣ/ΥΕ ΤΡΑΠΕΖΟΚΟΜΩΝ	Δ.Δ.
1	ΥΕ	ΕΡΓΑΤΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ/ΥΕ ΕΡΓΑΤΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ	Δ.Δ.
52	ΥΕ	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ/ΥΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	Δ.Δ.
3	ΠΕ	ΙΑΤΡΩΝ/ΠΕ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗΣ	Ι.Δ.Α.Χ.
18	ΠΕ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ- ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ/ΠΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ	Ι.Δ.Α.Χ.
1	ΠΕ	ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ/ΠΕ	Ι.Δ.Α.Χ.

		ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	
1	ΠΕ	ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ/ΠΕ ΑΓΡΟΝΟΜΩΝ ΤΟΠΟΓΡΑΦΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	Ι.Δ.Α.Χ.
1	ΠΕ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ/ΠΕ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΩΝ	Ι.Δ.Α.Χ.
5	ΠΕ	ΨΥΧΟΛΟΓΩΝ/ΠΕ ΨΥΧΟΛΟΓΩΝ	Ι.Δ.Α.Χ.
12	ΠΕ	ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ/ΠΕ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ	Ι.Δ.Α.Χ.
6	ΤΕ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ-ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ/ΤΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ-ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ	Ι.Δ.Α.Χ.
1	ΤΕ	ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ, ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗΣ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ/ΤΕ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ, ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗΣ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ	Ι.Δ.Α.Χ.
1	ΤΕ	ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ/ΤΕ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ	Ι.Δ.Α.Χ.
1	ΤΕ	ΕΠΟΠΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ/ΤΕ ΕΠΟΠΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ	Ι.Δ.Α.Χ.
1	ΤΕ	ΤΕΧΝΟΛΟΓΩΝ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ/ΤΕ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ	Ι.Δ.Α.Χ.
1	ΤΕ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ/ΤΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ	Ι.Δ.Α.Χ.
156	ΤΕ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΩΝ ΠΡΩΙΜΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ/ΤΕ ΠΑΙΔΑΓΩΓΩΝ ΠΡΩΙΜΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ	Ι.Δ.Α.Χ.
28	ΔΕ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ-ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ/ΔΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ-ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ	Ι.Δ.Α.Χ.
3	ΔΕ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ/ΔΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ Η/Υ	Ι.Δ.Α.Χ.
142	ΔΕ	ΒΟΗΘΩΝ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΩΝ/ΔΕ ΒΟΗΘΩΝ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΩΝ	Ι.Δ.Α.Χ.
1	ΔΕ	ΤΕΧΝΙΚΟΥ/ΔΕ ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	Ι.Δ.Α.Χ.
1	ΔΕ	ΤΕΧΝΙΚΟΥ/ΔΕ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ	Ι.Δ.Α.Χ.
2	ΔΕ	ΤΕΧΝΙΚΟΥ/ΔΕ ΥΔΡΑΥΛΙΚΩΝ	Ι.Δ.Α.Χ.
1	ΔΕ	ΤΕΧΝΙΚΟΥ/ΔΕ ΕΛΑΙΟΧΡΩΜΑΤΙΣΤΩΝ	Ι.Δ.Α.Χ.
1	ΔΕ	ΤΕΧΝΙΚΟΥ/ΔΕ ΨΥΚΤΙΚΩΝ	Ι.Δ.Α.Χ.
1	ΔΕ	ΤΕΧΝΙΚΟΥ/ΔΕ ΣΙΔΗΡΟΥΡΓΩΝ	Ι.Δ.Α.Χ.

1	ΔΕ	ΚΗΠΟΥΡΩΝ/ΔΕ ΚΗΠΟΥΡΩΝ	Ι.Δ.Α.Χ.
7	ΔΕ	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΣΤΙΑΣΗΣ/ΔΕ ΜΑΓΕΙΡΩΝ	Ι.Δ.Α.Χ.
2	ΔΕ	ΟΔΗΓΩΝ/ΔΕ ΟΔΗΓΩΝ	Ι.Δ.Α.Χ.
2	ΥΕ	ΕΠΙΜΕΛΗΤΩΝ-ΚΛΗΤΗΡΩΝ/ΥΕ ΚΛΗΤΗΡΩΝ	Ι.Δ.Α.Χ.
21	ΥΕ	ΦΥΛΑΚΩΝ/ΥΕ ΦΥΛΑΚΩΝ	Ι.Δ.Α.Χ.
53	ΥΕ	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΣΤΙΑΣΗΣ/ΥΕ ΤΡΑΠΕΖΟΚΟΜΩΝ	Ι.Δ.Α.Χ.
73	ΥΕ	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ/ΥΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	Ι.Δ.Α.Χ.
9	ΥΕ	ΕΡΓΑΤΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ/ΥΕ ΕΡΓΑΤΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ	Ι.Δ.Α.Χ.
1	ΥΕ	ΒΟΗΘΩΝ ΚΗΠΟΥΡΩΝ/ΥΕ ΒΟΗΘΩΝ ΚΗΠΟΥΡΩΝ	Ι.Δ.Α.Χ.
2	ΤΕ	ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΥΤΩΝ/ΤΕ ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ	Ι.Δ.Ο.Χ.- Ε.Σ.Π.Α.
2	ΤΕ	ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ/ΤΕ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ	Ι.Δ.Ο.Χ.- Ε.Σ.Π.Α.
21	ΤΕ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΩΝ ΠΡΩΙΜΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ/ΤΕ ΠΑΙΔΑΓΩΓΩΝ ΠΡΩΙΜΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ	Ι.Δ.Ο.Χ. - Ε.Σ.Π.Α.
16	ΔΕ	ΒΟΗΘΩΝ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΩΝ/ΔΕ ΒΟΗΘΩΝ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΩΝ	Ι.Δ.Ο.Χ. - Ε.Σ.Π.Α.
1	ΔΕ	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΣΤΙΑΣΗΣ/ΔΕ ΜΑΓΕΙΡΩΝ	Ι.Δ.Ο.Χ. - Ε.Σ.Π.Α.
4	ΔΕ	ΟΔΗΓΩΝ/ΔΕ ΟΔΗΓΩΝ	Ι.Δ.Ο.Χ. - Ε.Σ.Π.Α.
42	ΥΕ	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΣΤΙΑΣΗΣ/ΥΕ ΤΡΑΠΕΖΟΚΟΜΩΝ	Ι.Δ.Ο.Χ. - Ε.Σ.Π.Α.
2	ΥΕ	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΣΤΙΑΣΗΣ/ΥΕ ΠΛΥΝΤΩΝ ΣΚΕΥΩΝ ΜΑΓΕΙΡΕΙΩΝ	Ι.Δ.Ο.Χ. - Ε.Σ.Π.Α.
21	ΥΕ	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ/ΥΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	Ι.Δ.Ο.Χ. - Ε.Σ.Π.Α.
13	ΥΕ	ΕΡΓΑΤΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ/ΥΕ ΕΡΓΑΤΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ	Ι.Δ.Ο.Χ.- Ε.Σ.Π.Α.
7	ΥΕ	ΤΡΑΠΕΖΟΚΟΜΩΝ	Ι.Δ.Ο.Χ.-

			ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ
9	ΥΕ	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	Ι.Δ.Ο.Χ. .- ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ
1	ΠΕ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ - ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ	Ι.Δ.Ο.Χ. .- ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ
2	ΠΕ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ	Ι.Δ.Ο.Χ. .- ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ
1	ΤΕ	ΝΟΣΗΛΕΥΤΡΙΑ	Ι.Δ.Ο.Χ. .- ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ
1	ΔΕ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ - ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ	Ι.Δ.Ο.Χ. .- ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ
1	ΔΕ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ	Ι.Δ.Ο.Χ. .- ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ
4	ΥΕ	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ (ΚΑΘΑΡΙΣΤΕΣ)	Ι.Δ.Ο.Χ. .- ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ
3	ΥΕ	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ (Ε.Γ.Κ.)	Ι.Δ.Ο.Χ. - ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ
5	ΥΕ	ΒΟΗΘΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ (ΤΡΑΠΕΖΟΚΟΜΩΝ)	Ι.Δ.Ο.Χ. - ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ
2	ΥΕ	ΒΟΗΘΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ (ΛΑΝΤΖΕΡΗΣ-ΛΑΝΤΖΕΡΙΣΣΑ)	Ι.Δ.Ο.Χ. - ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ
1	ΥΕ	ΦΥΛΑΚΩΝ	Ι.Δ.Ο.Χ. - ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ
1	ΔΕ	ΔΕ ΤΕΧΝΙΚΟΥ/ΔΕ ΥΔΡΑΥΛΙΚΩΝ	Ι.Δ.Ο.Χ.- ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ
1	ΔΕ	ΔΕ ΤΕΧΝΙΚΟΥ/ΔΕ ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ (ΠΛΑΚΑΔΕΣ)	Ι.Δ.Ο.Χ.- ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ
1	ΔΕ	ΔΕ ΤΕΧΝΙΚΟΥ/ΔΕ ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ (ΤΕΧΝΙΚΟΙ ΣΤΕΓΗΣ)	Ι.Δ.Ο.Χ.- ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ

			ΜΕΤΡΑ
2	ΥΕ	ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΡΓΟΛΑΒΩΝ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ (ΚΑΘΑΡΙΣΤΡΙΕΣ-ΕΣ) Σ.Μ.Ε.-	ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

Η οικονομική χρήση των τριών τελευταίων ετών για το Δημοτικό Βρεφοκομείο Αθηνών αποτυπώνεται στον παρακάτω πίνακα:

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ	2024	2023	2022
ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΠΟ ΔΗΜΟ (όπου ισχύει)	22.300.000,00	22.294.063,00	20.900.000,00
ΧΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΩΡΕΕΣ (όπου ισχύει)			
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	575.539,18	512.034,26	415.326,36
ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	26.151.211,47	26.163.383,20	24.074.832,15
ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	-1.553.350,13	-41.504,15	-1.798.537,54

Η υφιστάμενη κτιριακή υποδομή που στεγάζει τον φορέα αφορά στην κεντρική υπηρεσία, στα μαγειρεία, σε αποθήκες υλικών και πάγιου εξοπλισμού, στο τμήμα συντήρησης και αυτεπιστασίας, στο τμήμα ψυχολογικής υποστήριξης και συμβουλευτικής και στα κτίρια που στεγάζουν παιδικούς σταθμούς.

Αναφορικά με την υφιστάμενη κατάσταση, το Δ.Β.Α. καλείται να διαχειριστεί τις παρακάτω προκλήσεις για να αντιμετωπιστούν κρίσιμα ζητήματα την επόμενη περίοδο, για τα οποία διατυπώνει αντίστοιχα σχετικές προτάσεις σύμφωνα με τον βαθμό ωριμότητάς τους:

ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ	ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ
Η εναρμόνιση των Παιδικών Σταθμών στο ΠΔ 99/2017 (ΦΕΚ 141/28.09.2017 τ. Α') δεδομένου ότι από τους 62 Παιδικούς και Βρεφονηπιακούς Σταθμούς του ΔΒΑ, οι 32 εντάχθηκαν σε πρόγραμμα χρηματοδότησης του Υπουργείου Εσωτερικών και έχουν εναρμονιστεί στο ΠΔ ενώ οι υπόλοιποι 30, ιδιόκτητοι, παραχωρημένοι, μισθωμένοι, πρέπει να εναρμονιστούν στο ΠΔ.	Σχετικά με τις κτιριακές εγκαταστάσεις, για την προσαρμογή στο ΠΔ 99/2017, των εννέα (9) Παιδικών Σταθμών (1 ΔΚ ΠΕΙΡΑΙΩΣ, 2 ΔΚ ΚΡΙΝΑΓΟΡΟΥ Α΄, 2 ΔΚ ΚΡΙΝΑΓΟΡΟΥ Β΄, 2 ΔΚ ΚΡΙΝΑΓΟΡΟΥ Γ΄, 5 ΔΚ ΡΟΣΤΑΝ & ΠΟΛΥΛΑ, 6 ΔΚ ΛΕΣΒΟΥ, 7 ΔΚ ΛΑΜΨΑ Β΄, 7 ΔΚ Μ.ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΕΙΟ και 7 ΔΚ ΜΕΣΟΓΕΙΩΝ), προτείνονται εργασίες από το ΔΒΑ, είτε μέσω προγραμματικής σύμβασης είτε μέσω δημοπράτησης έργων από το Δήμο Αθηναίων.
Έλλειψη Βρεφονηπιακών Σταθμών προκειμένου να καλυφθούν οι ανικανοποίητες αιτήσεις εγγραφής των παιδιών στους Βρεφονηπιακούς Σταθμούς. Από τα στοιχεία των αιτήσεων εγγραφής προκύπτει ότι οι περισσότερες ανικανοποίητες αιτήσεις είναι στην 1 ^η , 3 ^η ,	- Δημιουργία νέων Παιδικών Σταθμών στην 1η, 3η, 4η και 5η Δημοτική Κοινότητα. - Αξιοποίηση ιδιόκτητων και παραχωρημένων οικοπέδων με την ανέγερση Βρεφονηπιακών Σταθμών. Συγκεκριμένα: α) οικόπεδο

4^η και 5^η Δημοτική Κοινότητα. Όμως, η μίσθωση ακινήτων ή η ανεύρεση οικοπέδων στις περιοχές αυτές δεν είναι μέχρι τώρα εφικτή, λόγω της πυκνής δόμησης και της ακαταλληλότητας των κτιρίων.	ιδιοκτησίας ΔΒΑ επί των οδών Λ. Ιωνίας και Επιπνίκου, στη περιοχή Προμπονά β) οικόπεδο παραχωρημένο επί της οδού Αγ. Λαύρας 25 στην 5^η ΔΚ και γ) οικόπεδο παραχωρημένο επί των οδών Λεάνδρου και Ιφιγενείας στην 4^η ΔΚ.
Οι χώροι του κτιρίου στο οποίο στεγάζεται η κεντρική Υπηρεσία δεν θεωρούνται επαρκείς.	Η μετεγκατάσταση των υπηρεσιών διοίκησης και η κατασκευή σύγχρονων λειτουργικών αποθηκών (τροφίμων και λοιπών υλικών), καθώς και ενιαίου, σύγχρονου και πλήρως εξοπλισμένου μαγειρείου για την κάλυψη των αναγκών σίτισης των φιλοξενούμενων παιδιών στους Παιδικούς Σταθμούς και των δομών που σιτίζει το Δ.Β.Α.
Ελλιπής οργάνωση	• Ανανέωση εξοπλισμού: Προμήθεια σύγχρονου παιδαγωγικού υλικού, παιχνιδιών και επίπλων, με βάση τις ανάγκες ανάπτυξης και ασφάλειας των παιδιών • Βελτίωση οργάνωσης: Ανάπτυξη ενιαίων παιδαγωγικών κατευθύνσεων, δημιουργία πρότυπων οδηγών λειτουργίας και συστηματική αξιολόγηση εκπαιδευτικών πρακτικών.
Η συνεχής μείωση προσωπικού, καθώς επίσης και έλλειψη ειδικοτήτων, παιδαγωγικού προσωπικού, οικονομικού, πληροφορικής, ιατρών, οδηγών και τεχνικών διαφόρων ειδικοτήτων, η αναστολή προσλήψεων μόνιμου προσωπικού και η πρόσληψη μειωμένου αριθμού και απαιτούμενων ειδικοτήτων έκτακτου προσωπικού, επιφέρει αρνητικές επιπτώσεις στην ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών κυρίως στους παιδικούς σταθμούς, διότι οι συνεχείς αλλαγές στο παιδαγωγικό προσωπικό δεν διασφαλίζει την απρόσκοπτη παροχή ποιοτικών υπηρεσιών αγωγής και φροντίδας προς όφελος των παιδιών που φιλοξενούνται στους Παιδικούς Σταθμούς. Επιπροσθέτως, δημιουργούνται μεγάλα χρονικά κενά, λόγω συχνών παραιτήσεων και δεσμευτικών ημερομηνιών αναπλήρωσής τους.	Λόγω αναστολής προσλήψεων τακτικού προσωπικού, επιβάλλεται η πρόσληψη προσωπικού ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου για την κάλυψη αναγκών και την εύρυθμη λειτουργία των τμημάτων.

Κατάρτιση προσωπικού	• Διοργάνωση επιμορφωτικών σεμιναρίων σε θέματα σύγχρονων παιδαγωγικών προσεγγίσεων, συμπεριληπτικής εκπαίδευσης και διαχείρισης κρίσεων. • Ανάπτυξη συνεργασιών με πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα για εφαρμογή καινοτόμων παιδαγωγικών πρακτικών. • Για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής - ποιοτικής και πρωτίστως παροχής ενιαίας προσχολικής αγωγής προς όφελος των παιδιών που φιλοξενούνται στους Παιδικούς Σταθμούς απαιτείται συστηματοποίηση οργάνωσης επιμορφωτικών προγραμμάτων για το παιδαγωγικό προσωπικό του Δημοτικού Βρεφοκομείου Αθηνών, από Φορείς Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, με σκοπό την ενίσχυση του παιδαγωγικού έργου, την ανάπτυξη των γνώσεων, των ικανοτήτων και δεξιοτήτων των παιδαγωγών σε θέματα κατάλληλων παιδαγωγικών πρακτικών ανταποκρινόμενων στις ανάγκες των παιδιών των Παιδικών Σταθμών. • Ειδικότερα, ανάγκη περαιτέρω εκπαίδευσης παιδαγωγών για τον εμπλουτισμό των γνώσεων και την ανάπτυξη των δεξιοτήτων τους στους εξής τομείς: ψυχολογίας, συνεργασίας, ομαδικότητας, διαχείρισης κρίσεων και συγκρούσεων, ψυχολογικής ευεξίας και διαχείρισης παιδιών με ιδιαιτερότητες, θέματα επαγγελματικής δεοντολογίας. • Εκπαίδευση προσωπικού (διοικητικού και παιδαγωγικού) ανεξαρτήτως ειδικότητας και σχέσης εργασίας σε θέματα: Πρώτων Βοηθειών, Υγείας, Ασφάλειας και Πληροφορικής (όπου απαιτείται π.χ. λόγω μετάταξης σε άλλο κλάδο, αλλαγή καθηκόντων κ.α.), για λόγους αποτελεσματικής παροχής υπηρεσιών και διασφάλισης της ευημερίας των υπαλλήλων.
• Μηχανογράφηση κρίσιμων	• Ψηφιοποίηση διαδικασιών

διαδικασιών	(παιδαγωγικά σχέδια, αξιολόγηση προγραμμάτων, παρακολούθηση αναγκών παιδιών) για άμεση διασύνδεση με τις διοικητικές υπηρεσίες.
Ανάγκη επέκτασης της λειτουργίας του ηλεκτρονικού πρωτοκόλλου στους Παιδικούς Σταθμούς της Υπηρεσίας.	Εγκατάσταση νέων σταθμών εργασίας με λογισμικά υποστήριξης παιδαγωγικού έργου (π.χ. πλατφόρμες επικοινωνίας με γονείς).

Κέντρο Υποδοχής και Αλληλεγγύης Δήμου Αθηναίων (ΚΥΑΔΑ)

Ταχυδρομική διεύθυνση: Πειραιώς 35, Τ.Κ. 105 52 Αθήνα

Τηλέφωνα: 210 5246515-6

Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: seckyada@athens.gr

Ιστοσελίδα: <https://kyada-athens.gr/>

Πρόεδρος Δ.Σ.: ΑΣΗΜΩ (ΜΙΝΑ) ΦΟΥΝΤΖΟΥΛΑ

Αντιπρόεδρος Δ.Σ.: ΕΛΕΝΗ ΜΑΝΤΖΑΒΙΝΟΥ

ΜΕΛΗ ΔΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΙΔΗΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΝΙΚΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΛΑΓΟΣ

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΑΛΕΒΥΖΑΚΗ

ΔΗΜΗΤΡΑ ΜΑΡΑΓΚΟΥΔΑΚΗ

Νομική μορφή: Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου-Δημοτικό Ίδρυμα ΟΤΑ

Το Κ.Υ.Α.Δ.Α συστάθηκε με το υπ' αριθ. Π.Δ. 289/29-9-1999 (ΦΕΚ 250 τ. Α') με την ονομασία «Κέντρο Υποδοχής Αστεγών Δήμου Αθηναίων» και έχει εγκριθεί ως Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας (ΦΕΚ 304 τ. Β'/8-3-2005) με τη λειτουργία του να ξεκινά το Νοέμβριο του 2005. Η αποστολή του είναι η φροντίδα του άστεγου πληθυσμού της πόλης, παρέχοντας καθημερινό συσσίτιο καθώς και τη δυνατότητα ένταξής τους σε προγράμματα φιλοξενίας. Το 2010 μετονομάστηκε σε «Κέντρο Υποδοχής και Αλληλεγγύης Δήμου Αθηναίων», σύμφωνα με την εγκριτική πράξη του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας (ΦΕΚ 995Β/30-6-2010) παρέχοντας επίσης σε

μεμονωμένα άτομα ή οικογένειες βασικούς πόρους για να αντεπεξέλθουν στην καθημερινότητα.

Σκοπός του Κέντρου Υποδοχής και Αλληλεγγύης Δήμου Αθηναίων (Κ.Υ.Α.Δ.Α.) είναι η αντιμετώπιση των προβλημάτων των ευπαθών πληθυσμιακών ομάδων που πλήττονται από τη φτώχεια και βιώνουν αποκλεισμό και κοινωνική απομόνωση. Μέσω των δομών του, το Κέντρο Υποδοχής και Αλληλεγγύης υποστηρίζει κάθε μήνα περίπου 26.000 συμπολίτες μας. Στις υπηρεσίες του Κ.Υ.Α.Δ.Α. προς τους πολίτες συγκαταλέγονται:

- Η έμπρακτη υποστήριξη των κοινωνικά ευάλωτων ομάδων της πόλης μέσω της παροχής σίτισης, στέγασης, ρουχισμού, υπηρεσιών ιατροφαρμακευτικής φροντίδας κ.λπ.
- Η διεξαγωγή ερευνών και μελετών και η αξιοποίηση των συμπερασμάτων τους.
- Η ανάπτυξη νέων δομών, έτσι ώστε να καλύπτονται όσο το δυνατόν περισσότερες ανάγκες των ευπαθών κοινωνικών ομάδων της πόλης.

Μεταξύ άλλων, το Κ.Υ.Α.Δ.Α.:

- Διαθέτει ξενώνες για τη στέγαση απόρων και αστέγων.
- Διαθέτει Κοινωνικό Φαρμακείο, Κοινωνικό Παντοπωλείο, Κοινωνικό Πλυντήριο, τον Κόμβο, όπου πραγματοποιείται η διανομή πακέτων βασικών τροφίμων, αλλά και την «Αθηναϊκή Αγορά» (δωρεάν παροχή ενδυμάτων, υποδημάτων), Κοινωνικό Κομμωτήριο, καθώς και Κοινωνικά Ιατρεία (Κοινωνικό Ιατρείο, Κοινωνικό Οδοντιατρείο και Κοινωνικό Ιατρείο Ψυχικής Υγείας).
- Παρέχει μεταξύ άλλων δωρεάν σίτιση, στέγαση, ρουχισμό, ιατροφαρμακευτική φροντίδα σε άπορους και άστεγους.

Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του Κ.Υ.Α.Δ.Α., το έργο «Δράσεις Street Work του Κ.Υ.Α.Δ.Α.» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 6016634 παρέχει ολοκληρωμένη υποστήριξη σε άτομα που βιώνουν αστεγία ή ζουν σε επισφαλείς συνθήκες. Η υλοποίηση του συγκεκριμένου υποέργου με ίδια μέσα «Δράσεις street work του Κέντρου Υποδοχής και Αλληλεγγύης Δήμου Αθηναίων (Κ.Υ.Α.Δ.Α.)» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 6016634 της Πράξης με τίτλο: «Δράσεις street work του Κέντρου Υποδοχής και Αλληλεγγύης Δήμου Αθηναίων(Κ.Υ.Α.Δ.Α.)» χρηματοδοτείται στο πλαίσιο υλοποίησης της Στρατηγικής ΟΧΕ/ΒΑΑ Δήμου Αθηναίων από πόρους του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Αττική, 2021-2027». Το ποσό χρηματοδότησης ανέρχεται σε 262.125,86 ευρώ. Οι υπηρεσίες περιλαμβάνουν κοινωνική εργασία, συνοδείες σε υπηρεσίες, έκδοση βεβαιώσεων αστεγίας, ψυχολογική υποστήριξη και βασική ιατρική φροντίδα. Επιπλέον, οι παρεμβάσεις καλύπτουν την επανέκδοση προσωπικών εγγράφων, τη διασύνδεση με υπηρεσίες επανένταξης και τη φροντίδα προσωπικής υγιεινής. Το έργο προσφέρει εξατομικευμένη πλαισίωση, ώστε κάθε ωφελούμενος να υποστηρίζεται σε όλα τα βήματα αντιμετώπισης των δυσκολιών που αντιμετωπίζει. Κάθε μήνα πραγματοποιούνται εκατοντάδες δράσεις. Ενδεικτικά, το τελευταίο δίμηνο καταγράφηκαν πάνω από 1.200 παρεμβάσεις (401 τον Μάιο και 824 τον Ιούνιο), με

περισσότερα από 200 άτομα σε αστεγία να λαμβάνουν υποστήριξη και τουλάχιστον 10 εντάξεις σε στέγη. Στο πρώτο εξάμηνο του 2025, καταγράφηκαν συνολικά 740 μοναδικές περιπτώσεις πολιτών που έλαβαν υπηρεσίες, ενώ την ίδια περίοδο έχουν εκδοθεί 759 βεβαιώσεις (Ιανουάριος-Ιούλιος), εκ των οποίων σημαντικός αριθμός χρησιμοποιήθηκε για πρόσβαση στο Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα, διευκολύνοντας την κάλυψη βασικών αναγκών και την κοινωνική επανένταξη.

Επιπλέον, η Πράξη «ΔΟΜΗ ΠΑΡΟΧΗΣ ΒΑΣΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΦΑΡΜΑΚΕΙΟ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ» με κωδικό ΟΠΣ 6002586 έχει ενταχθεί στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΑΤΤΙΚΗ 2021-2027» και συγχρηματοδοτείται με το ποσό των 1.715.000 ευρώ από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο με Τίτλο Πράξης «ΣΥΝΕΧΙΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΔΟΜΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΒΑΣΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ:ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΑΘΗΝΑΙΩΝ».

Εντός του 2024, η Κοινωνική Υπηρεσία του ΚΥΑΔΑ υλοποίησε τις παρακάτω δράσεις σε σχέση με τους παρακάτω θεματικούς τομείς ανάπτυξης:

α) Κοινωνική πολιτική

- 4360 επισκέψεις πολιτών στο γραφείο υποδοχής της Κοινωνικής Υπηρεσίας του Κ.Υ.Α.Δ.Α., για να λάβουν υπηρεσίες.
- Διανομή 717 πακέτων τροφίμων σε 380 εγγεγραμμένους ωφελούμενους κάθε Τετάρτη (σύνολο διανομών: 5).
- Κοινωνικό Φαρμακείο: πραγματοποιήθηκαν 2324 φαρμακευτικές πράξεις σε 670ωφελούμενους και 8 φορείς.
- Κοινωνικό Παντοπωλείο: δόθηκαν 11.107 πακέτα τροφίμων σε 829 ενταγμένες οικογένειες με 2020 μέλη.
- Πρόγραμμα «Επανένταξη»: δόθηκαν δωροεπιταγές αξίας 18.000 ευρώ από το Ίδρυμα Αντώνιος και Ιωάννης Αγγελικούσης σε 60 οικογένειες με 121 μέλη
- Πρόγραμμα «Επανένταξη»: διανεμήθηκαν δωροεπιταγές από τις «Ελληνικές Υπεραγορές Σκλαβενίτης Α.Ε.Ε» αξίας 36.000 ευρώ σε 100 οικογένειες με 324 μέλη.
- Από χορηγία της «LIDL HELLAS & ΣΙΑ Ο.Ε.» δόθηκαν συνολικά 7973 πακέτα σε 355 οικογένειες με 879 μέλη.
- Πρόγραμμα street work: 1.592 εισερχόμενα αιτήματα, 1.572 απαντήσεις αιτημάτων, 1.192 εκδοθείσες βεβαιώσεις αστεγίας κατόπιν διενέργειας επιτόπιων παρεμβάσεων της ομάδας έργου.
- Στον Κόμβο Αλληλοβοήθειας Πολιτών πραγματοποιήθηκαν συνολικά 39.500 επισκέψεις για λήψη υπηρεσιών. Εξ αυτών στην παράδοση πακέτου εξυπηρετήθηκαν 3968 οικογένειες με 9500 μέλη στα οποία διανεμήθηκαν εν συνόλω 33.356 πακέτα τροφίμων. Από το πρόγραμμα «Αθηναϊκή Αγορά» (διανομή ειδών ένδυσης και υπόδησης) εξυπηρετήθηκαν 1068 οικογένειες εκ των οποίων οι 92 ήταν άστεγοι και έλαβαν 1995 δραστηριότητες. Από το πρόγραμμα «Κοινωνικό Πλυντήριο» πραγματοποιήθηκαν 3573 πλύσεις με τη συμμετοχή 88 οικογενειών με 190 μέλη. Ακολούθως, στο παιδικό βιβλιοχαρτοπωλείο έγινε διανομή 1012 ειδών γραφικής ύλης και 2.100 παιχνιδιών. Τέλος, στο «Κοινωνικό Κομμωτήριο» πραγματοποιήθηκαν 216 ραντεβού, ενώ από το πρόγραμμα «Κωτσόβολος» 86 λήπτες παρέλαβαν 86 εν συνόλω ηλεκτρικές συσκευές.

β) Υγεία

- Πραγματοποιήθηκαν από τα αρμόδια ιατρεία τα κάτωθι:
- Από το Κοινωνικό Ιατρείο Ψυχικής Υγείας πραγματοποιήθηκαν συνολικά 499 ενέργειες για 36 μοναδικούς ωφελούμενους, ενώ η συμβουλευτική αφορούσε 394 άτομα.
- Από το Κοινωνικό Οδοντιατρείο εξυπηρετήθηκαν 177 μοναδικοί ωφελούμενοι και έλαβαν 537 υπηρεσίες. Εξ αυτών οι 74 ήταν ανήλικα τέκνα τα οποία έλαβαν 89 υπηρεσίες. Πιο συγκεκριμένα, πραγματοποιήθηκαν 291 εξετάσεις/διαγνώσεις, 98 εμφράξεις, 66 αποτρυγώσεις/περιοδοντική θεραπεία και 82 απλές εξαγωγές.
- Από το Κοινωνικό Ιατρείο εξυπηρετήθηκαν 340 ωφελούμενοι, έγιναν 101 γνωματεύσεις και 978 παραπέμφθηκαν σε ιατρικές υπηρεσίες. Τέλος, πραγματοποιήθηκαν 109 συνταγογραφήσεις.

γ) Τοπική οικονομία και απασχόληση

- Περαιτώθηκαν οι διαδικασίες για την πρόσκληση και υπογραφή σύμβασης μίσθωσης έργου ετήσιας διάρκειας με εξήντα τέσσερα (64) άτομα διαφόρων ειδικοτήτων για την προαγωγή του έργου του Κ.Υ.Α.Δ.Α..
- Περαιτώθηκαν οι διαδικασίες για τη λήψη παράτασης της σύμβασης των είκοσι επτά (27) συμμετεχόντων του προγράμματος ΕΣΠΑ «Δράσεις street work του Κ.Υ.Α.Δ.Α.»
- Περαιτώθηκαν οι διαδικασίες για τη λήψη παράτασης της σύμβασης των τεσσάρων (4) συμμετεχόντων (ΙΔΟΧ) του προγράμματος ΕΣΠΑ «Κοινωνικό Παντοπωλείο, Κοινωνικό Φαρμακείο».
- Περαιτώθηκαν οι διαδικασίες για την ολοκλήρωση της πρόσληψης 17 εν συνόλω ατόμων, που συμμετείχαν στο πρόγραμμα για την απασχόληση σε φορείς του Δημοσίου ανέργων ηλικίας 55-67.

Από το 2025 ξεκίνησε η συστηματική λειτουργία κινητικών, πεζών παρεμβάσεων στο πεδίο (επισκέψεις σε πλατείες και πάρκα), καθώς και η ενεργοποίηση ομάδας εθελοντών(ψυχολόγοι, κοινωνιολόγοι, δασκάλα κ.ά.), με στόχο την ενίσχυση της υποστήριξης προς τα άτομα που διαβιούν στο δρόμο. Παράλληλα, καλλιεργήθηκε η συνεργασία του φορέα με την ΑΜΚΕ «ΦΑΙΝΑΡΕΤΗ» με στόχο την παροχή βρεφικών ειδών (σε παιδιά έως πέντε ετών), αλλά και ειδών εγκυμοσύνης και ένδυσης σε εγκύους. Τις ανωτέρω υπηρεσίες τις λαμβάνουν οι εξυπηρετούμενοι του Κ.Υ.Α.Δ.Α., που είναι κάτοικοι του Δήμου Αθηναίων και διαβιούν κάτω από τα όρια της φτώχειας.

Οι δράσεις του ΚΥΑΔΑ έχουν τεράστιο κοινωνικό αντίκτυπο. Το τελευταίο δίμηνο τουλάχιστον 10 άτομα εντάχθηκαν σε δομές φιλοξενίας. Η υπηρεσία επίσης επικοινωνεί πάντα με τους πολίτες όπου στέλνουν αιτήματα για φροντίδα άστεγων πολιτών, ενισχύοντας την ορατότητα της προς την κοινότητα με σκοπό να γίνει πιο γνωστή στους πολίτες και να συμβάλουν και εκείνοι ενημερώνοντας για κάθε άστεγο συμπολίτη. Το έργο είναι αρμόδιο για τον εντοπισμό των αστέγων πολιτών και τη χορήγηση βεβαιώσεων αστεγίας. Η υπηρεσία έχει επίσης χορηγήσει για το 2025, 759 βεβαιώσεις αστεγίας εκ των οποίων σημαντικός αριθμός χρησιμοποιήθηκε για πρόσβαση στο ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα. Ο κοινωνικός αντίκτυπος του έργου συνίσταται στη βελτίωση των συνθηκών ζωής ατόμων που βιώνουν αστεγία μέσω

πρόσβασης σε στέγαση, υγεία και κοινωνικές παροχές. Παράλληλα, οι παρεμβάσεις ενισχύουν την κοινωνική ορατότητα και την ένταξη των ωφελούμενων, συμβάλλοντας στην καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού. Το πρόγραμμα «ΦΑΙΝΑΡΕΤΗ» συνδράμει τους εξυπηρετούμενους του Κ.Υ.Α.Δ.Α., ενισχύοντας καταλυτικά τον οικονομικό προϋπολογισμό της οικογένειας, ιδιαίτερα στα δύσκολα πρώτα έξοδα των νεογέννητων παιδιών.

Αναφορικά με την οργανωτική διάρθρωση του φορέα, το επιτελικό όργανο του Κ.Υ.Α.Δ.Α. είναι το Διοικητικό του Συμβούλιο το οποίο αποτελείται από τον/την Πρόεδρο, που ορίζεται από τον Δήμαρχο, τον/την Αντιπρόεδρο και τα μέλη που προέρχονται από τις παρατάξεις του Δημοτικού Συμβουλίου. Για την καλύτερη επίλυση ειδικών θεμάτων, το Διοικητικό Συμβούλιο εξουσιοδοτεί μια εκτελεστική επιτροπή (Ε.Ε.). Υπηρεσιακά το Κ.Υ.Α.Δ.Α. διαρθρώνεται σε τέσσερα (4) γραφεία, που παρέχουν αντίστοιχα υπηρεσίες:

- Διοικητικές (Γραμματεία Διεύθυνσης, Γραμματεία Προέδρου Κ.Υ.Α.Δ.Α., Γραμματεία Εκτελεστικής Επιτροπής και Διοικητικού Συμβουλίου, Γραφείο Πρωτοκόλλου, Γραφείο Προσωπικού, Γραφείο Προμηθειών, Γραφείο Κίνησης Οχημάτων)
- Οικονομικές (Γραφείο Μισθοδοσίας, Γραφείο Προϋπολογισμού, Γραφείο Εκκαθάρισης)
- Κοινωνικές (Κοινωνική Υπηρεσία)
- Ιατρικές (Ιατρείο Ψυχικής Υγείας, Παθολογικό, Κοινωνικό Οδοντιατρείο)

Η πλήρης ευθύνη για την εύρυθμη λειτουργία του Κ.Υ.Α.Δ.Α. αναλαμβάνεται από το μόνιμο προσωπικό του Τμήματος Υποδοχής και Υποστήριξης Αστέγων της Διεύθυνσης Κοινωνικής Αλληλεγγύης, το οποίο εργάζεται με διάθεση στο Κ.Υ.Α.Δ.Α.. Την επίβλεψη και καθοδήγηση του ορθού και σύννομου της λειτουργίας των ανωτέρω έχει ο Διευθυντής/-τρια Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών του Δημοτικού Ιδρύματος, που λαμβάνει την εν λόγω εξουσιοδότηση και αρμοδιότητα της υπογραφής από το Διοικητικό Συμβούλιο. Ο εκάστοτε Διευθυντής είναι υπόλογος επί όλων των θεμάτων, που άπτονται της λειτουργίας του Ιδρύματος (οικονομικών, διοικητικών, κοινωνικών κ.τ.λ.), έχει τον απόλυτο έλεγχο και ευθύνη όλων των γραφείων προσωπικού, οικονομικού, προμηθειών, διοικητικού, κοινωνικής υπηρεσίας και λειτουργίας όλων των Δομών του Κ.Υ.Α.Δ.Α., χωρίς την παρουσία προϊσταμένων στα εν λόγω γραφεία, ώστε να επιμερίζεται όλη αυτή η ευθύνη και ο έλεγχος.

Αναφορικά με το προσωπικό του φορέα, οι ειδικότητες και τα προσόντα αντιστοιχούν στις απαιτήσεις των δραστηριοτήτων του Οργανισμού, και περιλαμβάνει:

- Μόνιμους υπαλλήλους: 22
- Υπαλλήλους με σχέση εργασίας αορίστου χρόνου (ΙΔΑΧ): 9, και οι οποίοι ασκούν τα καθήκοντά τους στο Δημοτικό Ίδρυμα με διάθεσή τους από τη Διεύθυνση Κοινωνικής Αλληλεγγύης του Δήμου Αθηναίων.
- Υπαλλήλους (μη μόνιμους) μέσω κοινωφελούς προγράμματος ΔΥΠΑ με προσωρινή δικαστική διαταγή: 10
- Υπαλλήλους (μη μόνιμους) ΔΥΠΑ προγράμματος απασχόλησης ανέργων 55-67 ετών: 17

- Υπαλλήλους (μη μόνιμους) ΕΣΠΑ με σύναψη σύμβασης μίσθωσης έργου (streetwork): 27
- Απασχολούμενους με σύναψη ετήσιας σύμβασης μίσθωσης έργου (ΣΜΕ): 80
- Υπαλλήλους (μη μόνιμους) ΙΔΟΧ λόγω Covid με προσωρινή δικαστική διαταγή: 22
- Υπαλλήλους (μη μόνιμους) ΙΔΟΧ ΕΣΠΑ (Κοινωνικό Φαρμακείο, Κοινωνικό Παντοπωλείο): 4

Παρακάτω παρουσιάζεται η οικονομική χρήση των τριών (3) τελευταίων ετών:

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ	2024	2023	2022
ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΠΟ ΔΗΜΟ (όπου ισχύει)	3.250.000	2.900.000	3.400.000
ΧΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΩΡΕΕΣ (όπου ισχύει)	40.990,00	29.774,43	32.755,00
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	-	-	-
ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	-	-	-

Η κτιριακή υποδομή που στεγάζει τον φορέα και τις δομές του περιλαμβάνει:

- Κεντρικά γραφεία (διοικητικές υπηρεσίες) του Κέντρου Υποδοχής και Αλληλεγγύης Δήμου Αθηναίων (Κ.Υ.Α.Δ.Α.), Πειραιώς 35, Τ.Κ. 105 52, Αθήνα, 1^η Δημοτική Κοινότητα.
- τον Κόμβο Αλληλοβοήθειας Πολιτών, Δομοκού 2 και Φιλαδελφείας, Τ.Κ. 104 40, Αθήνα, 1η Δημοτική Κοινότητα.
- την «Εστία των Αθηνών» (μεταβατικός ξενώνας φιλοξενίας), Πατησίων 221, Τ.Κ. 112 51, Αθήνα, 5η Δημοτική Κοινότητα.
- το Κτίριο επί της οδού Σοφοκλέους 70 (στέγαση υπηρεσιών προγράμματος «Δράσεις streetwork του Κ.Υ.Α.Δ.Α.»), Τ.Κ. 105 53, Αθήνα, 1η Δημοτική Κοινότητα.
- το Κτίριο επί της οδού Τζιραίων 9, Τ.Κ.117 42, Αθήνα, 1^η Δημοτική Κοινότητα.

Αναφορικά με την υφιστάμενη κατάσταση, το Κ.Υ.Α.Δ.Α. καλείται να διαχειριστεί τις παρακάτω προκλήσεις για να αντιμετωπιστούν κρίσιμα ζητήματα την επόμενη περίοδο, για τα οποία διατυπώνει αντίστοιχα σχετικές προτάσεις σύμφωνα με τον βαθμό ωριμότητάς τους:

ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ	ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ
Ανεπαρκής χρηματοδότηση του φορέα	• Ενίσχυση της χρηματοδότησης του Ιδρύματος για κάλυψη αυξανόμενων αναγκών των ωφελομένων σε είδη/τρόφιμα και την εύρυθμη λειτουργία των προγραμμάτων και των δομών: -Δομή Στέγασης Αστεγών (Ξενώνας

	«ΕΣΤΙΑ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ» -Κόμβος Αλληλοβοήθειας Πολιτών -Κοινωνικά Ιατρεία -Πρόγραμμα Street Work • Ενίσχυση χορηγικής δράσης του ΚΥΑΔΑ
Καθυστερήσεις των διαδικασιών των ενιαίων διαγωνισμών για την προμήθεια ειδών και τροφίμων για το Δήμο και τα Δημοσυντήρητα και στην ανταπόκριση στα τεχνικής φύσεως αιτήματα του φορέα	Επιτάχυνση διαδικασιών υλοποίησης ενιαίων διαγωνισμών για προμήθεια ειδών και τροφίμων
• Κτιριακές εγκαταστάσεις • Απουσία πολλαπλών δομών στέγασης για την παραπομπή του πλεονάζοντος άστεγου πληθυσμού από την Κοινωνική Υπηρεσία του φορέα.	• Εκπόνηση μελέτης σε συνεργασία με τις τεχνικές υπηρεσίες για αποκατάσταση του γειτνιάζοντος παλαιού Ωδείου (επί της οδού Πειραιώς 35) και, παράλληλα, των ορόφων άνωθεν αυτού, ώστε να γίνει χρήση τους ως γραφειακοί χώροι. • Κόμβος Αλληλοβοήθειας Πολιτών: εργασίες προέκτασης χώρων αποθήκευσης των προς διάθεση ειδών και τοποθέτηση στεγάστρου για προστασία των ευάλωτων προϊόντων.
• Ανάγκη τροποποίησης ΟΕΥ και εφαρμογής του με κατάργηση σε μελλοντικό χρόνο της διάθεσης υπαλλήλων για τη στελέχωση του Δημοτικού Ιδρύματος από τη Διεύθυνση Κοινωνικής Αλληλεγγύης του Δήμου Αθηναίων • Υποστελέχωση των επιμέρους τμημάτων • Αδυναμία διαρκούς ανανέωσης του μόνιμου υπαλληλικού προσωπικού από τη Διεύθυνση Κοινωνικής Αλληλεγγύης του Δήμου	Τροποποίηση Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας (ΟΕΥ). Το εν ισχύ οργανόγραμμα οφείλει να λάβει υπόψη τις ιδιαιτερότητες των ωφελουμένων του φορέα και την ανάγκη εξυπηρέτησης των αναγκών τους από καταρτισμένο επιστημονικό προσωπικό με μόνιμη σχέση εργασίας. Στο πλαίσιο αυτό η προηγούμενη πρακτική της διάθεσης του μόνιμου προσωπικού στο Δημοτικό ίδρυμα από τη Διεύθυνση Κοινωνικής Αλληλεγγύης του Δήμου Αθηναίων, αλλά και η απασχόληση μη μόνιμου προσωπικού στο φορέα με πολυειδείς συμβάσεις θα πρέπει να εκλείψει.
Ανάγκη κατάρτισης και διαρκούς επιμόρφωσης στελεχιακού προσωπικού, ώστε να καταπολεμηθεί η έλλειψη δεξιοτήτων, που οδηγεί στη	Ενθάρρυνση του προσωπικού για συμμετοχή του σε επιμορφωτικά σεμινάρια του ΙΝΕΠ βάσει των ασκούμενων αρμοδιοτήτων και της στοχοθεσίας που

συντήρηση απαρχαιωμένων τρόπων εργασίας	εφαρμόζεται για την αξιολόγηση των υπαλλήλων.
- Βελτίωση της οργάνωσης - Προσαρμογή στη ψηφιοποίηση των υπηρεσιών, ώστε να ανταποκρίνονται στα σύγχρονα δεδομένα - Ανανέωση και εγκατάσταση νέου εξοπλισμού πληροφορικής και μηχανοργάνωση κρίσιμων διαδικασιών λειτουργίας	Ανάγκη ύπαρξης κεντρικού server για αυτόματη αποθήκευση του υλικού των σταθμών εργασίας των επιμέρους γραφείων

Οργανισμός Πολιτισμού Αθλητισμού και Νεολαίας (ΟΠΑΝΔΑ)

Ταχυδρομική διεύθυνση: Ακαδημίας 50 Τ.Κ. 106 79 Αθήνα

Τηλέφωνο: 210 5284801

Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: sxediasmos@opanda.gr

Ιστοσελίδα: <https://www.opanda.gr>

Πρόεδρος Δ.Σ.: ΕΛΕΝΗ ΖΩΝΤΗΡΟΥ

Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: proedros@opanda.gr

Τηλέφωνο: 210 5284811-813-815

Αντιπρόεδρος Δ.Σ.: ΤΡΥΦΩΝ ΚΑΒΒΑΘΑΣ

ΜΕΛΗ Δ.Σ.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΧΕΙΜΩΝΑΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ (ΛΙΛΙΑΝ) ΓΑΖΗ

ΦΩΤΕΙΝΗ (ΦΙΟΝΑ) ΑΝΔΡΙΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΙΡΙΣ ΖΑΧΜΑΝΙΔΗ

ΜΑΡΙΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΠΡΕΖΕΡΑΚΟΥ
ΜΑΡΙΑ ΑΛΕΒΙΖΟΥ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΛΕΞΙΟΥ(ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ)
ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΑΓΓΕΛΑΚΟΣ
ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ (ΧΑΡΑ) ΜΑΡΟΥΛΗ
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΤΑΠΠΑΣ (ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ)

Νομική Μορφή: Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου-Οργανισμός

Με τη συγχώνευση του Οργανισμού Νεολαίας και Άθλησης και του Πολιτισμικού Οργανισμού και Μουσικών Συνόλων του Δήμου Αθηναίων, δημιουργήθηκε ο Οργανισμός Πολιτισμού Αθλητισμού και Νεολαίας (ΟΠΑΝΔΑ). Σκοπός του οργανισμού είναι η ανάπτυξη κάθε μορφής πνευματικής και εν γένει πολιτιστικής και μουσικής δραστηριότητας στο Δήμο της Αθήνας, η διάσωση και η ανάδειξη της πολιτιστικής μας κληρονομιάς και της ελληνικής παράδοσης σε συνδυασμό με τα νεώτερα πολιτιστικά ρεύματα καθώς και η προαγωγή και η ανάπτυξη της σωματικής, πνευματικής και αισθητικής αγωγής των κατοίκων και ιδιαίτερα των παιδιών και των νέων της περιφέρειας του Δήμου Αθηναίων. Επιδιώκει να προσεγγίσει τους πολίτες κάθε ηλικίας μέσα από δράσεις για τον πολιτισμό, την άθληση, την εκπαίδευση και τη δημιουργία, για να τους φέρει σε επαφή με την τέχνη, τον αθλητισμό, την επιστήμη και την τεχνολογία. Τα προγράμματά του στοχεύουν να αναπτύξουν νέες κοινωνικές προοπτικές, προάγοντας τη συλλογικότητα, την καινοτομία, την ουσιαστική ανθρώπινη επικοινωνία, τον εθελοντισμό, την ψυχοκινητική υποστήριξη και προσφέροντας χαρά, αισιοδοξία και ουσιαστική κοινωνική παρέμβαση.

Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του, ο ΟΠΑΝΔΑ παρέχει πολλαπλές υπηρεσίες στον τομέα του πολιτισμού, του αθλητισμού, της νεολαίας και της διά βίου μάθησης. Εντός του 2024, ο φορέας έχει υλοποιήσει τις παρακάτω δράσεις σε σχέση με τους παρακάτω θεματικούς τομείς ανάπτυξης:

α)Περιβάλλον και ποιότητα ζωής

Μέτρο: Βελτίωση αστικού περιβάλλοντος σε θέματα κτιριακού αποθέματος και Ανοιχτών Χώρων Άθλησης.

Στόχος: Μείωση ετήσιας κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας στα κτίρια με τοποθέτηση λαμπτήρων LED σε ανοιχτούς χώρους και γήπεδα.

- Με τη Δράση Πρόγραμμα "Περιβαλλοντικό Πρόγραμμα" που διεξάγεται από τη Δ/ση Νεολαίας & Διά Βίου Μάθησης για όλα τα Σχολεία επιτυγχάνεται η ευαισθητοποίηση των παιδιών για την προστασία του περιβάλλοντος αλλά και στην επιμόρφωση αυτών με ανακύκλωση υλικών
- Διαχωρισμός ανακυκλούμενων και μη υλικών και επαναχρησιμοποίησή τους μέσα από βιωματικό τρόπο και παιχνίδι.
- Δράσεις που προάγουν το περιβαλλοντικό αποτύπωμα έχουν υλοποιηθεί στη Βιβλιοθήκη και στην Πινακοθήκη.

β) Κοινωνική πολιτική, υγεία, παιδεία, πολιτισμός και αθλητισμός

Μέτρο 1: Ανάπτυξη και ενίσχυση των δομών για την Παιδεία και τον Πολιτισμό

Στόχοι: α) Προώθηση της καλλιτεχνικής δημιουργίας των νέων.

- Εκπαιδευτικά Προγράμματα για παιδιά και νέους στις Πινακοθήκες, Μουσεία και Κέντρα Δημιουργικής Μάθησης.
- Δράσεις φιλαναγνώσας για παιδιά στη Βιβλιοθήκη
- Σχεδιασμός χώρων βιβλίου στα Κέντρα Δημιουργικής Μάθησης
- Σχεδιασμός καλοκαιρινών προγραμμάτων Δημιουργικής Απασχόλησης για παιδιά Ανάπτυξη δράσεων Πολιτισμού.

β) Υποστήριξη Υπηρεσιών Δημιουργικής Απασχόλησης πολιτών.

- Σχεδιασμός προγραμμάτων δημιουργικής απασχόλησης για παιδιά και ενήλικες
- Επέκταση των προγραμμάτων (μουσική, θέατρο, πηλός, χοροί και εικαστική έκφραση, κινηματογραφικό εργαστήριο)
- Δημιουργική Γραφή κ.α.

γ) Ανάδειξη υποδομών Πολιτισμού

- Ανακαίνιση Κεντρικής Δημοτικής Βιβλιοθήκης
- Εκσυγχρονισμός Μουσείων και Συλλογών
- Ανάπτυξη της εξωστρέφειας
- Εκπόνηση Μουσειολογικών Μελετών
- Ανάπτυξη και αναβάθμιση μουσειακών πολιτιστικών προγραμμάτων
- Περιήγηση στο Μουσείο Χατζημιχάλη με 3D ψηφιακές ξεναγήσεις.

Μέτρο 2 : Βελτίωση και Ανάπτυξη υποδομών-ενεργειών Αθλητισμού

Στόχος: Μείωση ενεργειακού κόστους με τοποθέτηση λαμπτήρων LED σε κτίρια και Ανοιχτούς Χώρους Άθλησης-

- Ανακατασκευή Παιδικών Χαρών, Συντήρηση, Επισκευή.
- Ανάπτυξη δράσεων Αθλητισμού (αθλητικά γεγονότα, καλοκαιρινή απασχόληση παιδιών (camp))
- Υποστήριξη ευάλωτων κοινωνικά ομάδων

Ειδικότερα, στον τομέα του αθλητισμού, ο ΟΠΑΝΔΑ έχει υλοποιήσει κατά την χρονική περίοδο 2024-2025 τις παρακάτω δράσεις, με το σύνολο των ωφελομένων για το έτος 2024 να ανέρχεται σε 157.147 άτομα και για το έτος 2025 μέχρι σήμερα σε 44.850 άτομα:

-LYKABETUS RUN 2024, 2025

-HMIMAPAΘΩΝΙΟΣ 2024, 2025

-ATTICA RACE 2024, 2025

-ΑΘΗΝΑΙΟΙ ΔΡΟΜΕΙΣ 2024, 2025

-ΔΕΗ ΔΙΕΘΝΗΣ ΠΟΔΗΛΑΤΙΚΟΣ 2024, 2025 (120 ΟΜΑΔΕΣ)

-3*3 streetball 2024

-LUX 3*3 ΚΟΤΖΙΑ 2025

-2ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΤΟΥΡΝΟΥΑ ΜΠΑΣΚΕΤ 3*3 ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΩΝ 2025

-RUN BIKE CARE 2025

-ΟΣΕΚΑ 2024, 2025

-BEACH VOLLEY ATHENS GOLDENCUP 2024

-ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΑ CAMP 2024, 2025

-FLY ATHENS KARALIS 2024, 2025

-RUN BIKE CARE 2024

-RACE FOR THE CURE 2024

-ΑΙΣΧΥΛΕΙΑ 2024, 2025

-BEST BUDDIES 2024

-ΑΥΘΕΝΤΙΚΟΣ ΜΑΡΑΘΩΝΙΟΣ 2024

-ΠΟΔΗΛΑΤΙΚΟΣ ΓΥΡΟΣ 2024, 2025

-4η ΜΑΡΑΘΩΝΙΑ ΔΙΑΔΡΟΜΗΔΑΔΑΖΩΗΣ «ΙΑΣΩΝ 2023», «ΙΑΣΩΝ 2024»

-ΦΕΙΔΙΠΙΔΕΙΟΣ 2024

Επιπλέον, ο ΟΠΑΝΔΑ παρέχει τις εξής υπηρεσίες άθλησης:

- Κολυμβητήρια από τα οποία ωφελούνται 28 ομάδες
- Ελεύθερη κολύμβηση – υδρογυμναστική με τους ωφελούμενους να ανέρχονται σε 38.000 άτομα
- Παιδικές Ακαδημίες - baby swimming με τους ωφελούμενους να ανέρχονται σε 2.650 παιδιά
- Προγράμματα κολύμβησης που λειτουργούν στις τέσσερις (4) κολυμβητικές δεξαμενές ΓΟΥΔΗ, ΣΕΡΑΦΕΙΟ, ΚΟΛΟΚΥΝΘΟΥΣ και ΓΚΡΑΒΑ. Συγκεκριμένα:
 1. AQUA AEROBIC (ΥΔΡΟΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ)
 2. ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΚΟΛΥΜΒΗΣΗΣ (5-12χρ)
 3. ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΕΦΗΒΩΝ (13-18χρ) & ΕΝΗΛΙΚΩΝ (18 και άνω)
- Κλειστά Γήπεδα που εξυπηρετούν 90 ομάδες με τους ωφελούμενους να ανέρχονται σε φορείς & σωματεία 207.000 αθλητές
- Ακαδημίες εκμάθησης αθλημάτων στίβου, τένις, αυτοάμυνα στις περιοχές Γκράβα, Ρουφ, Γουδή, Ελληνορώσων, Αλεξάνδρας, Ρουμελιωτών
- Γυμναστήρια, στα οποία προσφέρονται προγράμματα μυϊκής ενδυνάμωσης με ωφελούμενους 40.000 άτομα καθώς και τα ακόλουθα ομαδικά προγράμματα με ωφελούμενους 19.000 άτομα:
 - ΟΡΘΟΣΩΜΙΚΗ
 - PILATES

- BODY TONE
- CROSS TRAINING
- FITBALL
- YOGA
- THB - ABS – LB
- FREE STYLE
- AEROMIX
- GYMSTICK

Στον τομέα του πολιτισμού, ο ΟΠΑΝΔΑ έχει υλοποιήσει κατά το έτος 2024 τις παρακάτω δράσεις:

1.ΟΛΥΜΠΙΑ, ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ "ΜΑΡΙΑ ΚΑΛΛΑΣ"

Το ιστορικό κτίριο της οδού Ακαδημίας ,στεγάζει το Δημοτικό Θέατρο Αθήνας, με συναυλίες από τα Μουσικά Σύνολα του Δήμου, στήριξη νέων δημιουργών, Θεατρικές παραστάσεις. Φιλοξενεί επίσης μόνιμη έκθεση αφιερωμένη στη Μαρία Κάλλας. Το θέατρο βρίσκεται σε πλήρη λειτουργία φιλοξενώντας υψηλού επιπέδου παραστάσεις θεατρικές -μουσικές και εκδηλώσεις.

Κατά το Α΄ τρίμηνο: 6.177 δημότες

Κατά το Β΄ τρίμηνο: 3.992 δημότες

Κατά το Γ΄ τρίμηνο: 815 δημότες

Κατά το Δ΄ τρίμηνο: 11.255 δημότες

Σύνολο: 22.239 δημότες

2.ΠΟΛΥΧΩΡΟΣ "ANNA ΚΑΙ ΜΑΡΙΑ ΚΑΛΟΥΤΑ"

Στο θέατρο που διαθέτει ο Δήμος Αθηναίων πραγματοποιούνται εκδηλώσεις από άλλες Διευθύνσεις του Οργανισμού, παραχωρήσεις-ενοικιάσεις σε άλλους πολιτιστικούς φορείς για πραγματοποίηση προβών διάφορων εκδηλώσεων (χορό, θέατρο ,μουσική). Επίσης σε αίθουσα του Θεάτρου πραγματοποιούνται και οι πρόβες της Δ/σης Μουσικής.

Κατά το Α΄ τρίμηνο 5.530 δημότες, σε εκδηλώσεις κ.λ.π.

Κατά το Β΄ τρίμηνο 3.820 δημότες, σε εκδηλώσεις κ.λ.π.

Στις αίθουσες χορού πραγματοποιούνται καθημερινά μαθήματα και πρόβες χορού και στην κεντρική σκηνή πραγματοποιούνται καθημερινά οι σκηνικές πρόβες από την Διεύθυνση Παραγωγών του Θεάτρου Ολύμπια.

Σύνολο: 9.350 δημότες

3. ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΑΪΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ & ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ "ΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΛΗ"

Το Μουσείο Λαϊκής Τέχνης και Παράδοσης στεγάζεται στο Παλιό Αρχοντικό της Αγγελικής Χατζημιχάλη στην Πλάκα. Σκοπός του Μουσείου είναι η διάσωση , η συντήρηση και η προβολή των λαογραφικών συλλογών καθώς και η έρευνα σε κάθε τομέα του Λαϊκού Πολιτισμού.

Κατά το Α΄ τρίμηνο 4.050 άτομα παρακολούθησαν και συμμετείχαν σε Εκθέσεις διάφορων καλλιτεχνών και μόνιμων συλλογών (3.045), Εκπαιδευτικά Μουσείο παιδαγωγικά προγράμματα (916), Ξεναγήσεις (61), Αποκριάτικες εκδηλώσεις (28).

Σύνολο 4.050

Κατά το Β' τρίμηνο 2.230 επισκέπτες παρακολούθησαν και συμμετείχαν σε Περιοδικές Εκθέσεις (745), Εκπαιδευτικά Μουσειοπαιδαγωγικά προγράμματα (576), Ξεναγήσεις (140), Εκδηλώσεις-Δράσεις (293).

Σύνολο 1.754

Κατά το Γ' τρίμηνο 2.300 επισκέπτες παρακολούθησαν και συμμετείχαν σε Περιοδικές Εκθέσεις (560), Εκπαιδευτικά Μουσειοπαιδαγωγικά προγράμματα (20), Ξεναγήσεις (80), Εκδηλώσεις-Δράσεις (85).

Σύνολο 745

Κατά το Δ' τρίμηνο 3.862 επισκέπτες παρακολούθησαν και συμμετείχαν σε Περιοδικές Εκθέσεις, Εκπαιδευτικά Μουσειοπαιδαγωγικά προγράμματα (387), Ξεναγήσεις (404), Εκδηλώσεις-Δράσεις (60), Χριστουγεννιάτικες Δράσεις (262).

Σύνολο για το 2024: 12.442

4.ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ «ΜΕΛΙΝΑ ΜΕΡΚΟΥΡΗ»

Στο Πολιτιστικό Κέντρο «ΜΕΛΙΝΑ» στεγάζεται στο Πιλοποιείο Πουλοπούλου βιομηχανική μονάδα παραγωγής καπέλων. Το κτήριο συντηρείται ως μνημείο, αφού θεωρείται αξιόλογο δείγμα βιομηχανικής αρχιτεκτονικής.

Κατά το Α' τρίμηνο 5.135 άτομα παρακολούθησαν και συμμετείχαν σε Εκθέσεις διαφόρων καλλιτεχνών (2.588), Εκπαιδευτικά Μουσειοπαιδαγωγικά προγράμματα (742), Εκδηλώσεις (1805).

Κατά το Β' τρίμηνο 3.609 επισκέπτες παρακολούθησαν και συμμετείχαν σε Εκθέσεις (1.210), Εκπαιδευτικά Μουσειοπαιδαγωγικά προγράμματα (37), Ξεναγήσεις (140), Εκδηλώσεις-Δράσεις (862), Παραχωρήσεις (1.500).

Κατά το Γ' τρίμηνο 2.883 επισκέπτες παρακολούθησαν και συμμετείχαν σε Εκθέσεις (2.645), Εκπαιδευτικά Μουσειοπαιδαγωγικά προγράμματα (18), Εκδηλώσεις-Δράσεις (220).

Κατά το Δ' τρίμηνο 7.980 επισκέπτες παρακολούθησαν και συμμετείχαν σε Εκθέσεις (5.914), Εκπαιδευτικά Μουσειοπαιδαγωγικά προγράμματα (286), Εκδηλώσεις (1.780)

Σύνολο για το 2024: 19.607

5.ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΧΝΩΝ (Πάρκο Ελευθερίας)

Στόχος είναι να παρουσιάζονται στο ευρύ κοινό όλες οι μορφές εικαστικής τέχνης (ζωγραφική, γλυπτική, χαρακτική, φωτογραφία, προβολές ταινιών κ.ά).

Κατά το Α' τρίμηνο 7.706 άτομα παρακολούθησαν και συμμετείχαν σε Εκθέσεις διαφόρων καλλιτεχνών (6.310), Εκπαιδευτικά προγράμματα (742), Εκδηλώσεις (1.396).

Κατά το Β' τρίμηνο 5.582 επισκέπτες παρακολούθησαν και συμμετείχαν σε Εκθέσεις (4.465), Εκπαιδευτικά προγράμματα (997), Εκδηλώσεις-Δράσεις-Θεατρικό (120).

Κατά το Γ' τρίμηνο 3.958 επισκέπτες παρακολούθησαν και συμμετείχαν σε Εκπαιδευτικά προγράμματα (177), Ξεναγήσεις (115), Επισκέψεις σχολείων (858) δράσεις επετειακές.

Κατά το Δ' τρίμηνο 6.084 επισκέπτες παρακολούθησαν και συμμετείχαν σε Εκθέσεις(3.011), Δράσεις Επετειακές/ Σχολεία (2.146), Ξεναγήσεις (360) Εκπαιδευτικά προγράμματα (567).

Σύνολο για το 2024: 23.330

6.ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

Από τις σημαντικότερες Πινακοθήκες με μεγάλης αξίας έργα να εκτίθενται στη μόνιμη συλλογή, καθώς και πολλές θεματικές εκθέσεις. Η Πινακοθήκη δημιουργεί και εκπονεί πρωτότυπα εκπαιδευτικά προγράμματα μουσειακής αγωγής για σχολικές ομάδες όλων των βαθμίδων, με αφορμή τις περιοδικές εκθέσεις που φιλοξενούνται στην Πινακοθήκη. Επιπλέον διοργανώνονται ξεναγήσεις ,διάφορες δράσεις, κ.λ.π.

Κατά το Α' τρίμηνο 9.240 άτομα παρακολούθησαν και συμμετείχαν σε Εκθέσεις διαφόρων καλλιτεχνών (7.742) Ξεναγήσεις (141), Εκπαιδευτικά προγράμματα (1.222 παιδιά και συνοδοί), Εκπαιδευτικές Δράσεις (61 παιδιά και συνοδοί), Αποκριάτικη Δράση (39 παιδιά και συνοδοί), Εκπαιδευτικό Σεμινάριο(31), Τηλεοπτικό γύρισμα (4).

Κατά το Β' τρίμηνο 7.384 επισκέπτες παρακολούθησαν και συμμετείχαν σε Εκθέσεις (5.970), Ξεναγήσεις (598,) Εκπαιδευτικά προγράμματα (588), Δράσεις-για ενήλικες(27), Δράσεις για οικογένειες (139), Εικαστικές για παιδιά (18), Διαλέξεις (44).

Κατά το Γ' τρίμηνο 4.545 επισκέπτες παρακολούθησαν και συμμετείχαν σε Εκθέσεις (3.810), Ξεναγήσεις (315), Συμμετοχική Δράση (25), Οικογενειακές δράσεις/εκπαιδευτικά (238), Υπηρεσίες Προσβασιμότητας (157).

Κατά το Δ' τρίμηνο 7.223 επισκέπτες παρακολούθησαν και συμμετείχαν σε Εκθέσεις (5.382), Δράσεις Παράλληλες και Οικογενειακές (715), Ξεναγήσεις (633), Εκπαιδευτικά προγράμματα και Εκπαιδευτικές Επισκέψεις (646), Υπηρεσίες Προσβασιμότητας (29)

Σύνολο για το 2024: 28.392

7.ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Δίκτυο βιβλιοθηκών αποτελούμενο από την Κεντρική, βρεφική-νηπιακή, παιδική-εφηβική, Ιωάννειο. Κάθε βιβλιοθήκη διαθέτει τον δικό της ηλεκτρονικό κατάλογο, μέσω του οποίου οι χρήστες μπορούν να ενημερώνονται άμεσα για τη διαθεσιμότητα των βιβλίων, τις νέες εκδόσεις και τις υπηρεσίες που προσφέρει η βιβλιοθήκη. Ο κατάλογος είναι αναρτημένος στο διαδίκτυο και ενημερώνεται σε πραγματικό χρόνο.

1.Κεντρική: Από 20/1/23 είναι σε αναστολή λειτουργίας λόγω εργασιών ανακαίνισης.

2.Παιδική στ. Λαρίσης

Α' τρίμηνο : α)ΕΠΙΣΚΕΨΙΜΟΤΗΤΑ 776 και β)ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ 50

Β' τρίμηνο : α)ΕΠΙΣΚΕΨΙΜΟΤΗΤΑ 776 και β)ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ 92

Γ' τρίμηνο : α)ΕΠΙΣΚΕΨΙΜΟΤΗΤΑ 412 και β)ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ 22

Δ' τρίμηνο :α)ΕΠΙΣΚΕΨΙΜΟΤΗΤΑ 456 και β)ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ 163

Σύνολο:2.747

3.Ιωάννεις

Α' τρίμηνο : 396

Β' τρίμηνο : 410

Γ' τρίμηνο : 382

Δ' τρίμηνο : 666

Σύνολο:1.854

4.Βρεφική-Νηπιακή

Α' τρίμηνο : α)ΕΠΙΣΚΕΨΙΜΟΤΗΤΑ 1793 και β)ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ 105

Β' τρίμηνο : α)ΕΠΙΣΚΕΨΙΜΟΤΗΤΑ 2.460 και β)ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ 455

Γ' τρίμηνο : α)ΕΠΙΣΚΕΨΙΜΟΤΗΤΑ 1.110 και β)ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ 131

Δ' τρίμηνο :α)ΕΠΙΣΚΕΨΙΜΟΤΗΤΑ 2.535 και β)ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ 349

Σύνολο:8.938

5.Παιδική-Εφηβική

Α' τρίμηνο: α)ΕΠΙΣΚΕΨΙΜΟΤΗΤΑ 851 και β)ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ 87

Β' τρίμηνο:α)ΕΠΙΣΚΕΨΙΜΟΤΗΤΑ 1169 και β)ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ-ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓ/ΤΑ

Γ' τρίμηνο: α)ΕΠΙΣΚΕΨΙΜΟΤΗΤΑ 780 και β)ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ 102

Δ' τρίμηνο: α)ΕΠΙΣΚΕΨΙΜΟΤΗΤΑ 872 και β)ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ-& ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓ/ΤΑ 70

Σύνολο: 3.931

Σύνολο των Βιβλιοθηκών για το 2024: 17.470

5. ΨΗΦΙΑΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΛΑΤΩΝΟΣ

Στην περιοχή της Ακαδημίας Πλάτωνος δημιουργήθηκε ένα νέο πρότυπο ψηφιακό, εκπαιδευτικό, διαδραστικό και πολυμεσικό Μουσείο ανοικτό στο κοινό.

Α' τρίμηνο : α)ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ 918 και β)ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΕΡΙΗΓΗΣΗ 1.611

Β' τρίμηνο : α)ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ 656 και β)ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΕΡΙΗΓΗΣΗ 1.685

Γ' τρίμηνο : α)ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ 328 και β)ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΕΡΙΗΓΗΣΗ 1127

Δ' τρίμηνο :α)ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ 1.268 και β)ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΕΡΙΗΓΗΣΗ 1.065

Σύνολο για το 2024: 8.658

Η Δ/ση Πολιτισμού και το Τμήμα Σχεδιασμού Πολιτιστικών εκδηλώσεων πραγματοποίησε ετήσιες, εκδηλώσεις -θεσμούς για το έτος 2024. Αναφέρονται ενδεικτικά κάποιες από αυτές

Α' τρίμηνο :Απόκριες Εκδηλώσεις σε πολλές γειτονίες της Αθήνας 30.361 δημότες.

Β' τρίμηνο :ATHENS OPEN AIR FILM FESTIVAL ,Καλοκαίρι στην Αθήνα, ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ/ATHENS DIGITAL ARTS FESTIVAL, κλπ
13.050 δημότες

Γ' τρίμηνο : Διάφορες εκδηλώσεις ,Κολωνός κ.λ.π. 47.937 δημότες

Δ' τρίμηνο :α)Φεστιβάλ Κινηματογράφου-Νύχτες Πρεμιέρας 50.000 δημότες
β)Διάφορες Δράσεις π.χ. για 3'ηλικία Μικρό Παρίσι, ξεναγήσεις 20.114 δημότες
γ)Χριστούγεννα -Πρωτοχρονιά 7.454 δημότες

Σύνολο 2024 :168.916

- Αμφιθέατρο « Αντώνη Τρίτση » Στεγάζεται στο κτίριο του Πνευματικού Κέντρου. Διατίθεται για εκδηλώσεις-ομιλίες-προβολές κ.λ.π.
- Μουσείο «Ελευθέριος Βενιζέλος» Η λειτουργία του Μουσείου αναστέλλεται μέχρι την ολοκλήρωση των εργασιών για την επανέκθεση της συλλογής του.
- «Δωδεκανησιακό Μουσείο Βασίλη και Ειρήνης Μοσκόβη» Το Δωδεκανησιακό Σπίτι παραμένει κλειστό για το κοινό. Η πρόσβαση επιτρέπεται μόνο κατόπιν προηγούμενης συνεννόησης με την υπεύθυνη.
- Μουσείο Γλυπτών και Ομοιωμάτων «Λουκίας Γεωργαντή» (Δεν λειτουργεί)

Στον τομέα του πολιτισμού, ο ΟΠΑΝΔΑ έχει υλοποιήσει κατά το έτος 2025 μέχρι σήμερα τις παρακάτω δράσεις:

1.ΟΛΥΜΠΙΑ, ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ "ΜΑΡΙΑ ΚΑΛΛΑΣ"

Κατά το Α' τρίμηνο:802 δημότες

Κατά το Β' τρίμηνο: 5.564 δημότες

ΣΥΝΟΛΟ: 6.366

2.ΠΟΛΥΧΩΡΟΣ "ANNA ΚΑΙ ΜΑΡΙΑ ΚΑΛΟΥΤΑ"

Κατά το Α' τρίμηνο 1.340 δημότες, σε εκδηλώσεις κ.λ.π.

Κατά το Β' τρίμηνο ΘΕΑΤΕΣ ΣΕ ΗΜΕΡΕΣ ΕΝΟΙΚΙΑΣΗΣ: 8.100 δημότες, σε εκδηλώσεις κ.λ.π. ΘΕΑΤΕΣ ΣΕ ΗΜΕΡΕΣ ΔΩΡΕΑΝ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ: 3.240

ΣΥΝΟΛΟ:11.340

3.ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΑΪΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ & ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ «ΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΛΗ»

Κατά το Α' τρίμηνο 2.256 άτομα παρακολούθησαν και συμμετείχαν σε Εκθέσεις (790), Εκπαιδευτικά Μουσειοπαιδαγωγικά προγράμματα (974), Ξεναγήσεις (215), Χριστουγεννιάτικη εκδήλωση (28), Διάφορες εκδηλώσεις (221).

Κατά το Β' τρίμηνο 2.134 επισκέπτες παρακολούθησαν και συμμετείχαν σε Εκθέσεις(630), Εκπαιδευτικά Μουσειοπαιδαγωγικά προγράμματα (560), Ξεναγήσεις (839), Εκδηλώσεις (105).

ΣΥΝΟΛΟ: 2.880 απ' όλες τις εκδηλώσεις.

4. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ «ΜΕΛΙΝΑ ΜΕΡΚΟΥΡΗ»

Κατά το Α' τρίμηνο 10.944 άτομα παρακολούθησαν και συμμετείχαν σε Εκθέσεις διαφόρων καλλιτεχνών (9.065), Εκπαιδευτικά Μουσειοπαιδαγωγικά προγράμματα(739), Εκδηλώσεις(1.140).

Κατά το Β' τρίμηνο 4.061 επισκέπτες παρακολούθησαν και συμμετείχαν σε Εκθέσεις(3.066), Εκπαιδευτικά Μουσειοπαιδαγωγικά προγράμματα (70), Εκδηλώσεις(890), Ημερίδα (35).

ΣΥΝΟΛΟ: 15.005.

5. ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΧΝΩΝ (Πάρκο Ελευθερίας)

Κατά το Α' τρίμηνο 1.320 άτομα παρακολούθησαν και συμμετείχαν σε Εκθέσεις(1.195), Εκπαιδευτικά προγράμματα (125).

Κατά το Β' τρίμηνο :2.240 επισκέπτες παρακολούθησαν και συμμετείχαν σε Εκθέσεις(1.815), Εκπαιδευτικά προγράμματα (210), Εκδηλώσεις (65).Εορτασμός Διεθνούς Ημέρας Μουσείων 150 άτομα

ΣΥΝΟΛΟ: 3.560

6. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

Κατά το Α' τρίμηνο 9.553 άτομα παρακολούθησαν και συμμετείχαν σε Εκθέσεις διαφόρων καλλιτεχνών (7.095), Ξεναγήσεις (941), Εκπαιδευτικά προγράμματα (1.065), Δράσεις (218), Αποκριάτικη Δράση(102), Δράσεις για ΑΜΕΑ(82), Παρουσίαση βιβλίου (50).

Κατά το Β' τρίμηνο 6.658 επισκέπτες παρακολούθησαν και συμμετείχαν σε Εκθέσεις(5.721), Ξεναγήσεις-δράσεις (459), Εκπαιδευτικά προγράμματα & εικαστικά εργαστήρια (301), Πασχαλινές Δράσεις (96), Φεστιβάλ (62), Διεθνής Ημέρα Μουσείων (19).

ΣΥΝΟΛΟ: 16.211

7. ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

1.Κεντρική: Άνοιξε στις 11/2/2025

Α' τρίμηνο : 1.014 α) ΕΠΙΣΚΕΨΙΜΟΤΗΤΑ 952 και β)ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ 62

Β' τρίμηνο : 2.247 α) ΕΠΙΣΚΕΨΙΜΟΤΗΤΑ 1.945και β)ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ 302

ΣΥΝΟΛΟ : 3.2612.Παιδική στ. Λαρίσης

Α' τρίμηνο : 716 α) ΕΠΙΣΚΕΨΙΜΟΤΗΤΑ 602 και β)ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ 114

Β' τρίμηνο : 238 α) ΕΠΙΣΚΕΨΙΜΟΤΗΤΑ 192 και β)ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ 46

ΣΥΝΟΛΟ : 954

3.Ιωάννεις

Α' τρίμηνο : 615

Β' τρίμηνο : 630

ΣΥΝΟΛΟ : 1.245

4.Βρεφική-Νηπιακή

Α' τρίμηνο :2.443 α) ΕΠΙΣΚΕΨΙΜΟΤΗΤΑ 2.219 και β)ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ 224

Β' τρίμηνο :2.652 α) ΕΠΙΣΚΕΨΙΜΟΤΗΤΑ 2.366 και β)ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ 286

ΣΥΝΟΛΟ : 5.095

5.Παιδική-Εφηβική

Α' τρίμηνο: 450 α) ΕΠΙΣΚΕΨΙΜΟΤΗΤΑ 435 και β) ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ 15

Β' τρίμηνο: 980 α)ΕΠΙΣΚΕΨΙΜΟΤΗΤΑ 768 και β)ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ-ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ
ΠΡΟΓ/ΤΑ 212

ΣΥΝΟΛΟ : 1.430

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΙΣΚΕΠΤΩΝ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ: 11.985

8. ΨΗΦΙΑΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΛΑΤΩΝΟΣ

Α' τρίμηνο : 2.210 α) ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ 1.218 και β) ΕΛΕΥΘΕΡΗ
ΠΕΡΙΗΓΗΣΗ 992Β' τρίμηνο : 2.236 α) ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ 990 και β) ΕΛΕΥΘΕΡΗ
ΠΕΡΙΗΓΗΣΗ 1.246

ΣΥΝΟΛΟ :4.446

Η Δ/ση Πολιτισμού και το Τμήμα Σχεδιασμού Πολιτιστικών εκδηλώσεων πραγματοποίησε ετήσιες, εκδηλώσεις-θεσμούς για το έτος 2025. Αναφέρονται ενδεικτικά κάποιες από αυτές:

Α' τρίμηνο : 72.733 α) Απόκριες Εκδηλώσεις σε πολλές γειτονίες της Αθήνας 22.733
β)Διάφορες Δράσεις/Συνδιοργανώσεις 50.000Β' τρίμηνο : 41.031 α) Open air Festival (και σε εξέλιξη) 900 β) Καλοκαίρι στην Αθήνα
(και σε εξέλιξη) 40.131

ΣΥΝΟΛΟ : 113.764

Στον τομέα της νεολαίας και της διά βίου μάθησης, ο ΟΠΑΝΔΑ υλοποιεί στο πλαίσιο των πολιτιστικών προγραμμάτων ετήσια προγράμματα για παιδιά, νέους και ενήλικες στα 12 (μαζί με το Κέντρο Πηλού) Πολιτιστικά του Κέντρα σε όλες τις γειτονίες της Αθήνας.

Κάποια εξ αυτών γίνονται δωρεάν και άλλα με μικρό αντίτιμο.

Στόχος των προγραμμάτων αυτών είναι η μύηση στις τέχνες (Εικαστικά, Μουσική, περιβάλλον, Θέατρο, Ελληνικοί Παραδοσιακοί Χοροί, κ.λ.π.) στη δημιουργική απασχόληση, ανάπτυξη και καλλιέργεια δεξιοτήτων δημιουργικής φαντασίας των παιδιών και ενηλίκων σε δράσεις που προάγουν τον Πολιτισμό και διατηρούν την Πολιτιστική μας κληρονομιά, ο οποίος είναι ταυτόσημος με την αποστολή του Ο.Π.Α.Ν.Δ.Α.

Στα Πολιτιστικά Κέντρα πραγματοποιούνται προγράμματα που υλοποιούνται με την συμμετοχή εξωτερικών συνεργατών και προσωπικού του Οργανισμού. Μερικά εκ των προγραμμάτων γίνονται σε συνεργασία με άλλους φορείς, όπως το Κινηματογραφικό Εργαστήριο, το Εργαστήριο φωτογραφίας, η Δημιουργική Ανακύκλωση, Σεμινάρια Κινηζική και Γαλλικής γλώσσας, Μαθήματα Λάτιν & Ευρωπαϊκών χορών, κ.α.

Επίσης γίνονται και παραχωρήσεις αιθουσών Κ.Δ.Μ. με, ή χωρίς αντίτιμο και Ομιλίες.

-Δομές Φιλοξενίας: ωφελήθηκαν 58 παιδιά σε προγράμματα (ζωγραφική, μουσική)

Για το έτος 2024, ο ΟΠΑΝΔΑ υλοποίησε τα παρακάτω προγράμματα:

1.ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ που προσφέρονται καθημερινά σε εστίες Πολιτισμού στις γειτονίες της Αθήνας

Κατά το Α' τρίμηνο απασχολήθηκαν 2.593 παιδιά και ενήλικες.

Κατά το Β' τρίμηνο απασχολήθηκαν 2.065 παιδιά και ενήλικες.

Κατά το Γ' τρίμηνο απασχολήθηκαν 150 παιδιά (1/7 – 8/7) και 41 παιδιά και ενήλικες (1/7 -19/7)

Κατά το Δ' τρίμηνο απασχολήθηκαν 2.480 παιδιά και ενήλικες.

Στα ανωτέρω προγράμματα συμπεριλαμβάνονται και οι συμμετοχές στους πυλώνες της Δ/σης που είναι το ΠΑΙΔΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (Κ.Δ.Μ Βαφειοχωρίου) και ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΕΠΟΧΕΣ ΠΛΑΘΩ ΠΗΛΟ (Κέντρο Πηλού)

Σύνολο: 7.329

2.ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ -ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΑ ΣΤΑ Κ.Δ.Μ.

Κατά το Α' τρίμηνο απασχολήθηκαν 94 παιδιά.

Κατά το Β' τρίμηνο απασχολήθηκαν 246 παιδιά και ενήλικες.

Σύνολο: 340

- ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ 2024 (18/5-16/6) θεατρικές παραστάσεις, ζωγραφική, χορευτικές εκδηλώσεις κ.λ.π. 3.150 άτομα (παιδιά-ενήλικες).

-ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΑ Κ.Δ.Μ.(17/6-28/6) 150 παιδιά.

Κατά το Γ' τρίμηνο ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ CAMP (1/7 -12/7) 150 παιδιά, που απασχολήθηκαν-μυήθηκαν στο θεατρικό παιχνίδι, δραματοποίηση παραμυθιού, επιτραπέζια, εκπαιδευτική ρομποτική ,κ.λ.π. και στο ΚΕΝΤΡΟ ΠΗΛΟΥ 41 άτομα.

Σύνολο: 3.491 Άτομα στις Εκδηλώσεις Καλοκαιριού

Κατά το Δ' τρίμηνο 72 παιδιά σε εργαστήρια παιχνίδια, ψυχαγωγία,κ.λ.π.(Κ.Δ.Μ)

- ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ Εκδηλώσεις και Δράσεις 845 άτομα.

Σύνολο: 917 Άτομα στις Εκδηλώσεις των Χριστουγέννων

Για το έτος 2025

1. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ

Κατά το Α' τρίμηνο απασχολήθηκαν 4.134 παιδιά και ενήλικες.

Κατά το Β' τρίμηνο απασχολήθηκαν 3.038 παιδιά και ενήλικες.

Στα ανωτέρω προγράμματα συμπεριλαμβάνονται και οι συμμετοχές στο ΠΑΙΔΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (Κ.Δ.Μ Βαφειοχωρίου) και ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΕΠΟΧΕΣ ΠΛΑΘΩ ΠΗΛΟ (Κέντρο Πηλού). Σύνολο: 7.172

2. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ-ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΑ ΣΤΑ Κ.Δ.Μ.- ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΑΠΟΚΡΙΑΣ

Κατά το Α' τρίμηνο 1.380 απασχολήθηκαν και είχαν συμμετοχή παιδιά και ενήλικες (Αποκριά)

Κατά το Β' τρίμηνο απασχολήθηκαν 370 παιδιά και ενήλικες. (Εκδηλώσεις Πάσχα).

Σύνολο: 1750

- ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ 2025 (10/5 - 15/6) Εργαστήρι κατασκευών για τη γιορτή της μητέρας, κουκλοθέατρο, παραστάσεις, έκθεση ζωγραφικής, συναυλία πιάνου, κ.λ.π.

3.486 παιδιά και ενήλικες.

-ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΑ ΚΔΜ ΚΑΙ ΣΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΗΛΟΥ (16/6 -27/6)
:295 παιδιά και ενήλικες.

Σύνολο: 3.781 Άτομα στις Εκδηλώσεις Καλοκαιριού

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2024:

Α) ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΣΥΝΟΛΩΝ- ΘΕΑΤΡΟ ΟΛΥΜΠΙΑ

Πραγματοποιήθηκαν 38 συναυλίες τις οποίες παρακολούθησαν οι δημότες όπως φαίνεται αναλυτικά ανά τρίμηνο ως εξής:

Α' τρίμηνο: 5.044 Δημότες

Β' τρίμηνο: 5.066 Δημότες

Γ' τρίμηνο: Δεν πραγματοποιήθηκαν συναυλίες το Γ' τρίμηνο

Δ' τρίμηνο: 10.793 Δημότες

Σύνολο : 20.903

Β) ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΣΥΝΟΛΩΝ ΣΕ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ

Πραγματοποιήθηκαν 26 συναυλίες σε εξωτερικούς χώρους της Αθήνας, τις οποίες παρακολούθησαν περίπου 2.870 δημότες

Γ) ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΗΣ ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ (Δεν γίνεται καταγραφή δημοτών)

Μουσικοί περίπατοι: 36

Λιτανείες: 71

Παρελάσεις Εθνικών Εορτών: 4

Μουσική Συνδρομή σε Δημόσιες Σχέσεις του Δήμου, Συλλόγους, Φορείς, Νοσοκομεία, Βραβεύσεις, Αθλητικά Γεγονότα, 57

Εκπαιδευτικά: 1

Συνδρομές σε Πρεσβείες: 2

Συναυλία στο Προεδρικό Μέγαρο: 1

Σύνολο: 172 υπηρεσίες

ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2025 (Α' ΕΞΑΜΗΝΟ):

Α) ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΣΥΝΟΛΩΝ-ΘΕΑΤΡΟ ΟΛΥΜΠΙΑ

Πραγματοποιήθηκαν 28 συναυλίες τις οποίες παρακολούθησαν οι δημότες όπως φαίνεται αναλυτικά ανά τρίμηνο ως εξής:

Α' τρίμηνο: 11.984 Δημότες

Β' τρίμηνο: 1.595 Δημότες

Σύνολο : 13.579

Β) ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΣΥΝΟΛΩΝ ΣΕ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ

Πραγματοποιήθηκαν 9 συναυλίες σε εξωτερικούς χώρους της Αθήνας, τις οποίες παρακολούθησαν περίπου 2.800 δημότες

Γ) ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ ΣΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΑΝΝΑ ΚΑΙ ΜΑΡΙΑ ΚΑΛΟΥΤΑ

Πραγματοποιήθηκαν 8 εκπαιδευτικές συναυλίες, τις οποίες παρακολούθησαν 2.175 μαθητές.

Δ) ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΗΣ ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ
(Δεν γίνεται καταγραφή δημοτών)

Μουσικοί περίπατοι 5

Λιτανείες 32

Παρελάσεις Εθνικών Εορτών 3

Μουσική Συνδρομή σε Δημόσιες Σχέσεις του Δήμου, Συλλόγους, Φορείς,
Νοσοκομεία, Βραβεύσεις, Αθλητικά Γεγονότα, 35

Εκπαιδευτικά 2

Συνδρομές σε Πρεσβείες 3

Σύνολο: 80 υπηρεσίες

Από το 2024 μέχρι σήμερα ο ΟΠΑΝΔΑ έχει υλοποιήσει τις παρακάτω νέες δράσεις:

- Για πρώτη φορά η Δ/ση Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης διπλασίασε τα ΚΔΜ από τρία σε έξι κέντρα και στο κέντρο Πηλού υλοποίησε προγράμματα καλοκαιρινής δημιουργικής απασχόλησης με συνολικές συμμετοχές 704 παιδιά και 32 ενήλικες ωφελούμενους το διάστημα 16/6/25-18/7/25 στοχεύοντας στην καθιέρωσή του.
- Για πρώτη φορά-27/8/25 επίσης απηύθυνε ανοικτή πρόσκληση σε εξωτερικούς συνεργάτες μέσω της ιστοσελίδας και των κοινωνικών δικτύων του ΟΠΑΝΔΑ για την υλοποίηση των προγραμμάτων δημιουργικής μάθησης παιδιών και ενηλίκων σε αντικείμενα που υπάρχει μεγάλο ενδιαφέρον από τους δημότες αφού δεν υπάρχουν υπάλληλοι που να διαθέτουν αντίστοιχες ειδικότητες. Για πρώτη φορά η ίδια Δνση επικοινωνήσε τα εκπαιδευτικά τους προγράμματα για μαθητές σχολείων τα οποία σχεδιάστηκαν και υλοποιούνται από εξειδικευμένους υπαλλήλους του ΟΠΑΝΔΑ μέσω φυλλαδίου το οποίο πρώτθσε σε όλα τα σχολεία.
- Η Δνση Αθλητισμού οργάνωσε ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ» στο Νοσοκομείο ΕΛΠΙΣ , ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ & ΑΤΟΜΙΚΕΣ ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΣΩΜΑΤΟΣ, FAN FESTIVAL, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗΣΚΟΛΥΜΒΗΣΗΣ ΣΤΑ 4 ΚΟΛΥΜΒΗΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΕΝΗΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΣΤΟ SUMMER CAMP 2024-2025, ΔΕΗΔΙΕΘΝΗΣ ΠΟΔΗΛΑΤΙΚΟΣ

Η Δ/ση Πολιτισμού οργάνωσε τα κάτωθι:

Α)ΤΜΗΜΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ

Κατά την εξεταζόμενη περίοδο υλοποιήθηκαν οι ακόλουθες νέες δράσεις:13 & 14 Ιουνίου 2025: Κύκλος εκπαιδευτικών εργαστηρίων με τίτλο «Η Πρόληψη της Βίας: Οι Ιστορίες και οι Αφηγήσεις ως Εργαλεία στην Προστασία των Παιδιών», σε συνεργασία με την Home-Start Ελλάς.26, 27 και 30 Ιουνίου & 1 Ιουλίου 2025: Σειρά εκδηλώσεων στο πλαίσιο «Άγνωστες Γωνιές στην Αθήνα», σε συνεργασία με τη MONUMENTA και με τη συμμετοχή της ομάδας Happy Elephant. 9 & 16 Μαρτίου 2025: Βιωματικά εργαστήρια στο πλαίσιο των δράσεων «Μάρτιος: Μήνας Ευαισθητοποίησης & Εξοικείωσης με την Αναπηρία», σε συνεργασία με την Ομάδα Εργασίας Προσβασιμότητας και Συμπερίληψης του Δήμου, το Τμήμα Πολιτικών Ισότητας και Αντιμετώπισης Διακρίσεων της Διεύθυνσης Κοινωνικής Αλληλεγγύης και της Κοινωνίας των Πολιτών.

Β) ΤΜΗΜΑ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ

- Υπηρεσίες πρόσβασης σε άτομα με οπτική και ακουστική αναπηρία
- Εξασφάλιση προσβασιμότητας σε όλους, στις εκθέσεις και στις δράσεις (κείμενα Braille, QR code, ηχητική περιγραφή, κατασκευή απτικού έργου, ξεναγήσεις με παράλληλη διερμηνεία στη ελληνική νοηματική γλώσσα)
- Συμμετοχή στο πρόγραμμα In ART- Inclusive Arts: Ταξιδεύοντας με τις αισθήσεις για την προσβασιμότητα των παιδιών με τυφλότητα Εκπαιδευτικά προγράμματα σε παιδιά με προβλήματα όρασης (ΑΜΑΚΑ)
- «Έκθεση μέσα σε έκθεση» παρουσίαση μικρών εκθέσεων μέσα σε έκθεση του κτηρίου ΒΛ.Χ. Έκθεση με έργα από παιδιά με τυφλότητα στο πλαίσιο του ως άνω προγράμματος
- Έκθεση με έργα νηπίων της Αθήνας που συμμετείχαν σε ευρωπαϊκό πρόγραμμα «Cats in arts» - Συμπεριληπτικά εργαστήρια: Οργάνωση μικτών δημιουργικών εργαστηρίων και προγραμμάτων
- Δημιουργία απτικών έργων και δανεισμός τους για να εκτεθούν σε Ειδικά σχολεία (Η Πινακοθήκη στα ειδικά σχολεία κωφών και τυφλών)
- Παρουσίαση επιτέλεσης και θεατρικού μονολόγου με θέμα την κλιματική αλλαγή στο πλαίσιο του Φεστιβάλ του Δήμου Αθηναίων
- Συνεργασίες με Κέντρα και Φορείς του ΔΑ και πραγματοποίηση εργαστηρίων λ.χ. • Θεατρικό παιχνίδι κατασκευής και εμπύχωσης θεατρικής κούκλας σε συνεργασία με το Κέντρο ένταξης Μεταναστών Δήμου Αθηναίων • Θεατρικό παιχνίδι κατασκευής και εμπύχωσης θεατρικής κούκλας σε συνεργασία με το Κέντρο ένταξης Μεταναστών Δήμου Αθηναίων-Συνεργασία με την Αντιδημαρχία Κοινωνικής Αλληλεγγύης του Δήμου Αθηναίων για την πραγματοποίηση δράσεων στην Πινακοθήκη, στο πλαίσιο των εκδηλώσεων της ORANGE WEEK, για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών Λχ. Θεατρικός μονόλογος
- Δύο Performances
- Προβολή κινηματογραφικών ταινιών-Χορός στην Πινακοθήκη (Οι σπουδαστές της Κρατικής Σχολής Ορχηστικής Τέχνης χόρεψαν στο πλαίσιο της έκθεσης « Η Αποκατάσταση της Αισιοδοξίας) - Εκπαιδευτικό πρόγραμμα με τίτλο ΤΕΧΝΗ, ΜΟΥΣΙΚΗ & ΚΙΝΗΣΗ με τη μουσικό Μ.Σκούρτη και την εικαστικό Κ.Αράπογλου (μουσική και κινησιολογία)-Συμμετοχή στις δράσεις για το μήνα για την αναπηρία « Μάρτιος: μήνας δράσεων για την αναπηρία» Λχ. Εικαστικά εργαστήρια
- Ξεναγήσεις
- Εκπαιδευτικά προγράμματα
- Χορός με χορευτές με και χωρίς αναπηρία
- Ξεναγήσεις στους συμμετέχοντες στους ΑΘΗΝΑΙΚΟΥΣ ΠΕΡΙΠΑΤΟΥΣ της ACTION PLUS και με ξεναγήσεις στην ελληνική νοηματική
- Συνεργασία με την ΑΣΚΤ και το ΕΚΠΑ και πραγματοποίηση Ημερίδων
- Παρουσιάσεις βιβλίου μέσα στον εκθεσιακό χώρο - Διεύρυνση στο κοινό 65+ μέσα από τις Λέσχες φιλίας. Κάθε Τετάρτη οι Λέσχες Φιλίας θα επισκέπτονται την Πινακοθήκη και θα συμμετέχουν σε ξενάγηση στην έκθεση και σε εικαστικά εργαστήρια

Συνεργασία με το Κινηζικό Σχολείο της γειτονιάς μας και συμμετοχή τους σε εικαστικά εργαστήρια και ξεναγήσεις

γ) Τοπική οικονομία και απασχόληση

Με τη συμμετοχή κόσμου πολιτών, δημοτών και προσέλκυση τουριστών στα πολιτιστικά δρώμενα που υλοποιούνται τονώνεται οικονομικά η τοπική κοινωνία και αυξάνεται η απασχόληση με οφέλη αντισταθμιστικά ικανοποιητικά και για την ανάπτυξη των περιοχών γειτονιών της Αθήνας που αναδεικνύονται σημαντικά ως πυλώνες προαγωγής Πολιτισμού.

δ) Εσωτερική Ανάπτυξη του ΟΠΑΝΔΑ

Μέτρο: Βελτίωση της θεσμικής ικανότητας και αποδοτικότητας του ΟΠΑΝΔΑ

Στόχος: Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός εσωτερικών Πληροφοριακών και Τηλεπικοινωνιακών συστημάτων και υποδομών

- Εκπαίδευση υπαλλήλων
- Συντήρηση ανακαίνιση κτιριακών υποδομών
- Φύλαξη και Ασφάλεια κτιρίων
- Βελτιστοποίηση κοινωνικού αποτυπώματος

Δράσεις έχουν ενταχθεί σε προγράμματα χρηματοδότησης, όπως για παράδειγμα:

- Κατασκευές επισκευές και συντηρήσεις αθλητικών εγκαταστάσεων του ΟΠΑΝΔΑ–Πρόγραμμα ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ II -ΥΠΟΛΟΙΠΟΜΕΝΟ ΠΟΣΟ : 231.070,88
- Παρεμβάσεις σε αθλητικούς χώρους του Δήμου Αθηναίων -Περιφέρεια Αττικής- ΥΠΟΛΟΙΠΟΜΕΝΟ ΠΟΣΟ :345.865,84
- Επεμβάσεις σε Αθλητικούς χώρους του ΟΠΑΝΔΑ -Περιφέρεια Αττικής-ΥΠΟΛΟΙΠΟΜΕΝΟ ΠΟΣΟ:1.700.000,00
- Προμήθεια και Τοποθέτηση Οργάνων 11 Παιδικών Χαρών - Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ)-ΥΠΟΛΟΙΠΟΜΕΝΟ ΠΟΣΟ : 2.294.000,00
- Προμήθεια και Τοποθέτηση Οργάνων 8 Παιδικών Χαρών - Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ)-ΥΠΟΛΟΙΠΟΜΕΝΟ ΠΟΣΟ : 1.100.000,00
- Προμήθεια και Τοποθέτηση Οργάνων Υπαίθριας Άθλησης - Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ)-ΥΠΟΛΟΙΠΟΜΕΝΟ ΠΟΣΟ : 272.537,12

Οι δράσεις αυτές έχουν μεγάλο κοινωνικό αντίκτυπο, καθώς για πρώτη φορά η Διεύθυνση Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης διπλασίασε το πρόγραμμα της καλοκαιρινής απασχόλησης των παιδιών στα ΚΔΜ από τρία σε έξη κέντρα και στο κέντρο Πηλού με συνολικά 704 παιδιά και 32 ενήλικες ωφελούμενους το διάστημα 16/6/25-18/7/25 στοχεύοντας στην καθιέρωσή του. Οι ωφελούμενοι της Διεύθυνσης Αθλητισμού από τις νέες δράσεις του Φορέα το 2024 ανέρχονται σε 1.133 άτομα και της Διεύθυνσης Πολιτισμού ΤΜΗΜΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ έτους 2024 σε 331 άτομα, ενώ στο διεθνή ποδηλατικό ΔΕΗ 2024 συμμετείχαν 120 ομάδες.

Η οργανωτική διάρθρωση του φορέα είναι η εξής:

ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΓΡΑΦΕΙΟ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ – ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΥ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ, ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΟΡΩΝ

Τμήμα Προγραμματισμού και Οργάνωσης
Τμήμα Ανθρώπινων Πόρων και Ποιότητας Υπηρεσιών
Τμήμα Αξιοποίησης Προγραμμάτων, Χρηματοδοτήσεων και Συνεργασιών

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Τμήμα Σχεδιασμού - Ανάπτυξης και Πολιτιστικών Εκδηλώσεων
Τμήμα Δημοτικών Βιβλιοθηκών
Τμήμα Δημοτικής Πινακοθήκης
Τμήμα Μουσείων, Συλλογών και Πολιτιστικών Χώρων

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Τμήμα Φιλαρμονικής
Τμήμα Συμφωνικής Ορχήστρας
Τμήμα Μουσικών Συνόλων
Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης και Διαχείρισης Υλικού

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Τμήμα Προγραμματισμού-Ανάπτυξης και Μαζικού Αθλητισμού
Τμήμα Κλειστών Αθλητικών Κέντρων και Κολυμβητηρίων
Τμήμα Ανοιχτών Χώρων Άθλησης και Παιχνιδιού
Τμήμα Γυμναστηρίων

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ

Τμήμα Δια Βίου Μάθησης
Τμήμα Υπηρεσιών Νεολαίας, Συλλογικών Δράσεων και Αλληλεγγύης
Τμήμα Διαχείρισης Ελεύθερου Χρόνου

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ

Τμήμα Προσωπικού
Τμήμα Μισθοδοσίας
Τμήμα Γραμματείας Διοικητικού Συμβουλίου και Εκτελεστικής Επιτροπής
Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ

Τμήμα Προϋπολογισμού και Εσόδων
Τμήμα Λογιστηρίου, Εκκαθάρισης Δαπανών και Περιουσίας
Τμήμα Ταμιακής Υπηρεσίας
Τμήμα Προμηθειών Υλικών-Εξοπλισμού και Υπηρεσιών
Τμήμα Αποθηκών και Διαχείρισης Υλικού

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Τμήμα Οικοδομικών, Ηλεκτρολογικών και Μηχανολογικών Μελετών και Κατασκευών
Τμήμα Αυτεπιστάσιας και Υποστήριξης Εκδηλώσεων
Τμήμα Πληροφορικής

Σχετικά με το προσωπικό του φορέα, με βάση τα στοιχεία της 1/9/2025 απασχολούνται συνολικά 728 άτομα, όπως αποτυπώνεται στον παρακάτω πίνακα:

Εργασιακή σχέση	ΠΕ	ΤΕ	ΔΕ	ΥΕ	ΣΥΝΟΛΟ

ΜΟΝΙΜΟΙ	71	25	108	18	222
ΙΔΑΧ	158	204	102	42	506
ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ ΜΕ ΠΑΓΙΑ ΑΝΤΙΜΙΣΘΙΑ	3	3	0	0	6
ΣΥΝΟΛΟ	232	229	210	60	728

Οι ειδικότητες και τα προσόντα του υπάρχοντος προσωπικού αντιστοιχούν στις απαιτήσεις των δραστηριοτήτων του Οργανισμού και ασκείται συστηματική πολιτική επιμόρφωσης του.

Παρακάτω παρουσιάζεται η οικονομική χρήση των τελευταίων 3 ετών του φορέα:

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ	2024	2023	2022
ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΠΟ ΔΗΜΟ (όπου ισχύει)	30.100.000	30.300.000	29.800.000
ΧΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΩΡΕΕΣ (όπου ισχύει)	0,00	0,00	0,00
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	1.791.340,91	1.256.505,96	1.181.120,86
ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	31.891.340,91	31.766.942,92	31.170.871,39
ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	163.446,52	-359.074,14	252.978,61

Η κτιριακή υποδομή που στεγάζει τον φορέα και τις δομές του περιλαμβάνει τα εξής:

- Διοικητικές υπηρεσίες του ΟΠΑΝΔΑ
- Κέντρα δημιουργικής μάθησης
- Γυμναστήρια
- Κολυμβητήρια
- Κλειστά γήπεδα μπάσκετ, βόλλευ και χάντμπολ
- το Πνευματικό Κέντρο του Δήμου
- το Κέντρο Τεχνών-εκθεσιακό χώρο
- χώρους πολλαπλών πολιτιστικών χρήσεων
- πινακοθήκες
- μουσεία

- βιβλιοθήκες
- πολιτιστικά κέντρα
- κλειστούς και ανοιχτούς χώρους εκδηλώσεων και παράλληλης εκτέλεσης προγραμμάτων
- ανοιχτά θέατρα
- κέντρα παιδικής χαράς
- αθλητικά κέντρα

Αναφορικά με την υφιστάμενη κατάσταση, ο ΟΠΑΝΔΑ καλείται να διαχειριστεί κρίσιμα ζητήματα την επόμενη περίοδο, για τα οποία διατυπώνει αντίστοιχα σχετικές προτάσεις αντιμετώπισής τους, με βάση τον βαθμό ωριμότητάς τους:

ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ	ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ
• Εγκατάσταση νέου εξοπλισμού πληροφορικής • Αναβάθμιση Ιστοσελίδας	• Εκσυγχρονισμός Πληροφοριακών και Τηλεπικοινωνιακών Συστημάτων και Υποδομών • Η αναβάθμιση της ιστοσελίδας περιλαμβάνεται στην ενεργή τρέχουσα προγραμματική σύμβαση με τη ΔΑΕΜ και βαίνει προς υλοποίηση
Εκσυγχρονισμός του εξοπλισμού όλων των λειτουργικών δομών	Εκσυγχρονισμός εξοπλισμού, Πληροφοριακών και Τηλεπικοινωνιακών Συστημάτων μέσω προγραμματικών Συμβάσεων.
Υποστελέχωση και έλλειψη προσωπικού Διοικητικού, Τεχνικού, Φυλάκων και Εργατών Καθαριότητας καθώς και εξειδικευμένου προσωπικού εξαιτίας της αποχώρησης από την ενεργό υπηρεσία λόγω συνταξιοδότησης και μη πρόσληψης μόνιμου προσωπικού	Ενίσχυση προσωπικού π.χ. μέσω προγραμμάτων ΔΥΠΑ και πρακτικής άσκησης φοιτητών.
• Ανακαίνιση-Ενεργειακή αναβάθμιση κτιριακών εγκαταστάσεων • Προσβασιμότητα κτιρίων από Άτομα με περιορισμένη Κινητικότητα σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. • Σήμανση-Ανάδειξη κτιρίων που φιλοξενούν όλες τις δράσεις της αποστολής του ΟΠΑΝΔΑ.	• Ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων μέσω ΕΣΠΑ. • Πρόσβαση κτιρίων του ΟΠΑΝΔΑ από άτομα με περιορισμένη κινητικότητα. • Σήμανση-Ανάδειξη κτιρίων μέσω ΕΣΠΑ ή ηλεκτρονικών Διαγωνισμών άνω των ορίων.
• Βελτίωση της οργάνωσης • Πολυνομία	Ενίσχυση χρηματοδότησης της τεχνικής υποστήριξης για λειτουργικές και επενδυτικές ανάγκες και ανάγκες επικοινωνίας και προβολής του ΟΠΑΝΔΑ.
• Κατάρτιση προσωπικού σύμφωνα με νέο θεσμικό πλαίσιο και την Τεχνολογία της Πληροφορικής και	• Συνεργασία με το Δήμο Αθηναίων για θέματα διαχείρισης προσωπικού, συντήρησης επισκευών δομών

Επικοινωνιών • Συνεχής ενίσχυση δεξιοτήτων και εκπαίδευση του προσωπικού.	• Τροποποίηση ΟΕΥ (επικαλύψεις αρμοδιοτήτων, προσαρμογή σε νέο θεσμικό πλαίσιο που καθορίζει το προσοντολόγιο) • Εσωτερική ανάπτυξη δεξιοτήτων-- Εξασφάλιση μηχανισμών επιμόρφωσης σε τομείς όπως ψηφιακή επικοινωνία, διαχείριση πολιτιστικών προγραμμάτων, διοργάνωση εκδηλώσεων, κ.ά.
• Ενίσχυση Διεπιστημονικότητας-ενθάρρυνση συνεργασιών π.χ. μεταξύ Πολιτισμού, Αθλητισμού, Μουσικής και Νεολαίας, για πιο ολοκληρωμένες και κοινού ενδιαφέροντος δράσεις.	Αξιοποίηση εξωστρέφειας και αξιοποίηση συνεργασιών με εξωτερικούς φορείς με παράλληλη εκπαίδευση του προσωπικού για μεταφορά δεξιοτήτων και γνώσης.
Μηχανογράφηση κρίσιμων διαδικασιών λειτουργίας	• Απλοποίηση διαδικασιών για ταχεία προμήθεια αγαθών-υπηρεσιών. • Προσαρμογή στη ψηφιοποίηση των υπηρεσιών

Αναπτυξιακή Αθήνας Α.Ε.- Αναπτυξιακός Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Ταχυδρομική διεύθυνση: Σεράφειο Συγκρότημα, Εχειλιδών 19, Τ.Κ. 118 54 Αθήνα

Τηλέφωνο: 210 3253123

Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: info@developathens.gr

Ιστοσελίδα: <https://www.developathens.gr>

Πρόεδρος Δ.Σ.: Παναγιώτης Κόντης

Διευθύνων Σύμβουλος: Ιωάννης Γεωργιάς

Νομική μορφή: Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου-Ανώνυμη Εταιρεία

Η αποστολή της ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΑΘΗΝΑΣ Α.Ε. είναι να λειτουργεί ως ένα πολυδύναμο όργανο το οποίο, βασιζόμενο στη συσσωρευμένη του εμπειρία που έχει αποκτήσει στα 29 έτη λειτουργίας της, θα μεγιστοποιεί τις αναπτυξιακές δυνατότητες του Δήμου, διευκολύνοντας τον στην ανεύρεση και υλοποίηση των προγραμμάτων και έργων, δρώντας ως Τεχνικός Σύμβουλος του Δήμου, ως Διαχειριστής Προγραμμάτων, αλλά και ως φορέας υλοποίησης. Παράλληλα η ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΘΗΝΑΣ ΑΕ λειτουργεί και ως Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης του ΠΕΠ Αττικής 2021-2027 έχοντας ως παρακαταθήκη τη διαχείριση των προηγούμενων εκχωρήσεων για τις περιόδους 2007 – 2013 και 2014-2020, προσδίδοντας περαιτέρω επιτάχυνση των διαδικασιών και του ρυθμού απορρόφησης των εγκεκριμένων για το Δήμο Αθηναίων κονδυλίων, συμβάλλοντας έτσι καθοριστικά στην ανάπτυξη της πρωτεύουσας.

Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων κοινωνικής πολιτικής του Δήμου Αθηναίων, η Αναπτυξιακή Αθήνας Α.Ε. παρέχει τις κάτωθι υπηρεσίες μέσω αντίστοιχων συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων που υλοποιεί.

- Αξιοποίηση 257 ιδιωτικών κατοικιών για την στέγαση ευάλωτων νέων ηλικίας από 25 έως 39 ετών, δικαιούχων του ελάχιστου εγγυημένου Εισοδήματος από το έτος 2023.
- Παροχή στεγαστικής υποστήριξης σε ευάλωτες κατηγορίες του πληθυσμού που διαβιούν στο Δήμο Αθηναίων και βρίσκονται σε στεγαστική επισφάλεια, μέσω της ανακαίνισης του αδρανούς στεγαστικού αποθέματος και της ένταξής του σε ένα δίκτυο οικονομικά προσιτής κατοικίας, από το έτος 2023.
- Ενίσχυση των παρεχόμενων υπηρεσιών προς ευάλωτες κοινωνικές ομάδες και την προώθηση της κοινωνικής τους ένταξης, μέσα από τη δημιουργία ενός συντονισμένου και ισχυρού δικτύου αλληλεγγύης και κοινωνικής προστασίας που θα εμπλέκει όλες τις αρμόδιες Διευθύνσεις, Δομές και Νομικά Πρόσωπα του Δήμου, σε συνεργασία με φορείς της κοινωνίας των πολιτών και τρίτους οργανισμούς. Το δίκτυο αυτό θα συμβάλλει στον κεντρικό σχεδιασμό υπηρεσιών κοινωνικής στήριξης, με προσανατολισμό στην πρόληψη και αντιμετώπιση φαινομένων κοινωνικού αποκλεισμού, καθώς και στην ανάπτυξη καινοτόμων και άμεσων δράσεων κοινωνικής παρέμβασης. Το έργο ξεκίνησε το 2025 και ακόμη δεν υπάρχουν ασφαλή στατιστικά στοιχεία για να παραθέσουμε.
- Αναβάθμιση και λειτουργία ενός κέντρου παροχής υπηρεσιών εργασιακής συμβουλευτικής και διασύνδεσης με την αγορά εργασίας ατόμων από ευάλωτες κοινωνικές ομάδες του Δήμου Αθηναίων (Job Center). Το Job Center θα εφαρμόζει πρακτικές προώθησης της απασχόλησης των ατόμων που πλήττονται από φτώχεια ή/και κοινωνικό αποκλεισμό και θα επιχειρεί να τους διασυνδέσει με εργοδότες καθώς και φορείς και ΜΚΟ που θα τους υποστηρίξουν σε πιθανή επιχειρηματική δράση. Το έργο ξεκίνησε το 2025 και ακόμη δεν υπάρχουν ασφαλή στατιστικά στοιχεία για να παραθέσουμε.

Στον παρακάτω πίνακα αποτυπώνονται οι δράσεις που έχουν ενταχθεί σε προγράμματα χρηματοδότησης:

Τίτλος έργου	Χρηματοδότηση	Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός	Δικαιούχος	Σύντομη περιγραφή
ΚΑΛΥΨΗ	Οργανισμός Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ)	5.287.395,16€, εκ των οποίων: • Μισθώματα: 3.584.656,44€ για 3 έτη για 257 κατοικίες • Πιθανές Φθορές: 526.795,17€ • Προσωπικό: 795.600€ για 3 έτη	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΘΗΝΑΣ ΑΕ	Υλοποιείται στα πλαίσια Προγραμματικής ανάμεσα σε: • Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας • ΟΠΕΚΑ - Οργανισμός Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης • Δήμου Αθηναίων • ΕΑΤΑ ΑΕ ΟΤΑ ΣΤΟΧΟΣ: Η αξιοποίηση 257 ιδιωτικών κατοικιών για την στέγαση ευάλωτων νέων ηλικίας είκοσι πέντε (25) έως τριάντα εννέα (39) ετών, δικαιούχων του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος
Κοινωνική στέγαση για τις πλέον ευάλωτες ομάδες – Δήμος Αθήνας» με κωδικό ΟΠΣ ΤΑ 5215680	ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ	1.032.114,00€	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΘΗΝΑΣ ΑΕ	Το έργο στοχεύει στην παροχή στεγαστικής υποστήριξης σε ευάλωτες κατηγορίες του πληθυσμού που διαβιούν στο Δήμο Αθηναίων και βρίσκονται σε στεγαστική επισφάλεια, μέσω

Τίτλος έργου	Χρηματοδότηση	Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός	Δικαιούχος	Σύντομη περιγραφή
				της ανακαίνισης του αδρανούς στεγαστικού αποθέματος και της ένταξής του σε ένα δίκτυο οικονομικά προσιτής κατοικίας. Υλοποιείται στα πλαίσια Προγραμματικής ανάμεσα σε: • Υπουργείο Εργασίας κ Κοινωνικών υποθέσεων • Δήμου Αθηναίων • ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΘΗΝΑΣ
Δίκτυο Κοινωνικής Προστασίας της Αθήνας - Open Social Net	ΕΣΠΑ 2021 - 2027 / ΟΧΕ	2.000.000,00€	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΘΗΝΑΣ ΑΕ	Η πράξη «Δίκτυο Κοινωνικής Προστασίας της Αθήνας - Open Social Net» υλοποιείται στο πλαίσιο της κοινωνικής πολιτικής του Δήμου Αθηναίων, με στόχο την ενίσχυση των παρεχόμενων υπηρεσιών προς ευάλωτες κοινωνικές ομάδες και την προώθηση της κοινωνικής τους ένταξης. Στοχεύει στη δημιουργία ενός συντονισμένου και ισχυρού δικτύου

Τίτλος έργου	Χρηματοδότηση	Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός	Δικαιούχος	Σύντομη περιγραφή
				αλληλεγγύης και κοινωνικής προστασίας που θα εμπλέκει όλες τις αρμόδιες Διευθύνσεις, Δομές και Νομικά Πρόσωπα του Δήμου, σε συνεργασία με φορείς της κοινωνίας των πολιτών και τρίτους οργανισμούς. Το δίκτυο αυτό θα συμβάλλει στον κεντρικό σχεδιασμό υπηρεσιών κοινωνικής στήριξης, με προσανατολισμό στην πρόληψη και αντιμετώπιση φαινομένων κοινωνικού αποκλεισμού, καθώς και στην ανάπτυξη καινοτόμων και άμεσων δράσεων κοινωνικής παρέμβασης.
Κέντρο Εργασιακής Συμβουλευτικής και Διασύνδεσης για Ευάλωτες Ομάδες του Δήμου Αθηναίων - JOB CENTER	ΕΣΠΑ 2021 - 2027 / ΟΧΕ	566.000,00€	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΘΗΝΑΣ ΑΕ	Αναβάθμιση και λειτουργία ενός κέντρου παροχής υπηρεσιών εργασιακής συμβουλευτικής και διασύνδεσης με την αγορά εργασίας ατόμων από ευάλωτες κοινωνικές ομάδες του Δήμου Αθηναίων (Job

Τίτλος έργου	Χρηματοδότηση	Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός	Δικαιούχος	Σύντομη περιγραφή
				Center). Το Job Center θα εφαρμόζει πρακτικές προώθησης της απασχόλησης των ατόμων που πλήττονται από φτώχεια ή/και κοινωνικό αποκλεισμό και θα επιχειρεί να τους διασυνδέσει με εργοδότες καθώς και φορείς και ΜΚΟ που θα τους υποστηρίξουν σε πιθανή επιχειρηματική δράση.
Υποστήριξη της Εκκόλαψης Νέων Επιχειρήσεων σε κλάδους της RIS με αξιοποίηση των κλειστών καταστημάτων στο κέντρο της Αθήνας (εμπορικό τρίγωνο)» με Κωδικό ΟΠΣ 6018159	ΕΣΠΑ 2021 - 2027 / ΟΧΕ	2.842.948,00	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΘΗΝΑΣ ΑΕ	Λειτουργία μηχανισμού υποστήριξης νέων και υφιστάμενων επιχειρήσεων στο Δήμο της Αθήνας. Οι υπηρεσίες του μηχανισμού παρέχονται οριζόντια σε όλες τις επιχειρήσεις.
Ψηφιακός Μετασχηματισμός	ΕΣΠΑ 2021 - 2027 / ΟΧΕ	893.420,00€	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΘΗΝΑΣ ΑΕ	Η παρέμβαση αφορά στην διάθεση ψηφιακών

Τίτλος έργου	Χρηματοδότηση	Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός	Δικαιούχος	Σύντομη περιγραφή
επιχειρήσεων με έδρα στο Δήμο Αθηναίων» » με Κωδικό ΟΠΣ 6018412				εργαλείων προς όλους τους επιχειρηματίες και περιλαμβάνει μια σειρά από εργαλεία ΤΠΕ προς αξιοποίηση από τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην Αθήνα ή ενδιαφέρονται για την πόλη ως επιχειρηματικό ή επενδυτικό προορισμό
Cooling Havens	EUI-IA	1.404.040,00 €	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΘΗΝΑΣ ΑΕ	Η Αθήνα αντιμετωπίζει σοβαρές προκλήσεις λόγω της κλιματικής κρίσης, με ακραία αστική ζέστη το καλοκαίρι και συχνές πλημμύρες από ξαφνικές βροχοπτώσεις. Η κατάσταση επιδεινώνεται από την απουσία υδάτινων στοιχείων και τον αστικό σχεδιασμό που αγνοεί το νερό, αποτέλεσμα της ραγδαίας αστικοποίησης που κάλυψε πάνω από το 80% της πόλης με αδιάβροχες επιφάνειες. Το έργο Cooling Havens προτείνει δημόσιες

Τίτλος έργου	Χρηματοδότηση	Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός	Δικαιούχος	Σύντομη περιγραφή
				παρεμβάσεις με καινοτόμες τεχνικές εκμετάλλευσης νερού, δημιουργώντας νέες μπλε και πράσινες υποδομές. Οι παρεμβάσεις θα προσφέρουν φυσική ψύξη, μείωση θερμότητας και πλημμυρών, ενώ παράλληλα θα αποτελούν πλατφόρμες συμμετοχής, εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης για τη διαχείριση και την επαναφορά του νερού στην πόλη.
ENVESOM E	Horizon-RIA		ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΘΗΝΑΣ ΑΕ	Το έργο ENVESOME αποσκοπεί στη διευκρίνιση του ρόλου της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, του θορύβου, του φωτός και των επικίνδυνων αποβλήτων στην εμφάνιση μη μεταδοτικών ασθενειών. Αναπτύσσει ένα εκθετικό, βασισμένο στην επιστήμη των πολιτών πλαίσιο για την αξιολόγηση κινδύνων από περιβαλλοντικούς

Τίτλος έργου	Χρηματοδότηση	Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός	Δικαιούχος	Σύντομη περιγραφή
				στρεσογόνους παράγοντες, συνδυάζοντας δεδομένα παρακολούθησης, προσωπικής έκθεσης και τεχνητής νοημοσύνης. Με εργαλεία βιολογικής παρακολούθησης και in vitro δεδομένα εντοπίζονται δυσμενείς οδοί που σχετίζονται με καρδιαγγειακές παθήσεις, μεταβολικό σύνδρομο, νευροτοξικότητα, ανοσοτοξία, ψυχική υγεία και ύπνο. Τα αποτελέσματα τροφοδοτούν πολιτικές προτάσεις, στοχευμένες παρεμβάσεις και κατευθυντήριες γραμμές. Παράλληλα, δημιουργούνται εργαλεία υποστήριξης αποφάσεων, chatbot και εφαρμογή για πολίτες, ενισχύοντας την προστασία δημόσιας υγείας.
Green	ERASMUS+	9.207,00	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ	Το έργο διερευνά πώς τα μουσεία

Τίτλος έργου	Χρηματοδότηση	Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός	Δικαιούχος	Σύντομη περιγραφή
Heritage			ΑΘΗΝΑΣ ΑΕ	μπορούν να καλλιεργήσουν βιώσιμες και πράσινες δεξιότητες, συνδυάζοντας μουσειακή εκπαίδευση και βιωσιμότητα. Στόχος είναι η ανάπτυξη πλατφόρμας ηλεκτρονικής μάθησης για την κλιματική εκπαίδευση, η αξιοποίηση AR, VR και AI για διαδραστικές εμπειρίες, καθώς και η εκπαίδευση τουλάχιστον 50 μουσειοπαιδαγωγών και εκπαιδευτών ενηλίκων. Παράλληλα, θα δημιουργηθούν συνεργασίες με περιβαλλοντικούς φορείς, δράσεις με 1.000 συμμετέχοντες και πρωτοβουλίες πολιτικής. Κύριες ομάδες-στόχος είναι οι εκπαιδευτές ενηλίκων και το προσωπικό μουσείων, με έμμεσο όφελος για κοινότητες και υπεύθυνους πολιτικής.

Τίτλος έργου	Χρηματοδότηση	Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός	Δικαιούχος	Σύντομη περιγραφή
BET	ERASMUS+	199.798,00	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΘΗΝΑΣ ΑΕ	Το BET στοχεύει στον μετασχηματισμό του τουριστικού τομέα, ενισχύοντας επαγγελματίες, φοιτητές και εκπαιδευτικούς με σύγχρονες δεξιότητες σε βιώσιμο και ψηφιακό τουρισμό. Εταίροι από 7 χώρες υποστηρίζουν ΜΜΕ για τη μετάβαση σε νέες μορφές τουρισμού, όπως επιστημονικός, metaverse και τουρισμός για ψηφιακούς νομάδες. Δημιουργούνται εκπαιδευτικά εργαλεία, παιχνίδι, e-learning πλατφόρμα και AI chatbot. Το έργο ενισχύει επίσης τα επαγγελματικά προφίλ στον τουρισμό και δημιουργεί Κέντρα Δεξιοτήτων με διαρκή υποστήριξη.
Theseus	Horizon-Europe	301.250,00	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΘΗΝΑΣ ΑΕ	Η βιομηχανική-αστική συμβίωση (I-US) προωθεί τη συνεργασία δήμων, περιφερειών και επιχειρήσεων για

Τίτλος έργου	Χρηματοδότηση	Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός	Δικαιούχος	Σύντομη περιγραφή
				τη βέλτιστη διαχείριση πόρων, αποβλήτων, ενέργειας, νερού και υποδομών. Το Hubs4Circularity (H4C), μέσω της εταιρικής σχέσης Processes4Planet (P4P), αναπτύσσει λύσεις I-US στην Ευρώπη. Στην Ελλάδα, ο Θησέας εγκαθιστά το πρώτο H4C στην Αττική, καλύπτοντας 68 δήμους και 3,7 εκατ. κατοίκους, με στόχο την κλιματική ουδετερότητα έως το 2050. Το έργο θα επικυρώσει τεχνολογίες για νερό, ενέργεια και υλικά, αναπτύσσοντας λύσεις βάσει περιφερειακών αναγκών. Με αξιοποίηση υφιστάμενων καινοτομιών H4C, I-US και CCRI, θα δημιουργήσει μοντέλα αναπαραγωγής, προσφέροντας ισχυρό περιφερειακό και ευρωπαϊκό αντίκτυπο.
GreenInCiti	Horizon Europe	474.187,50 €	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ	Το έργο στοχεύει να αναδείξει την

Τίτλος έργου	Χρηματοδότηση	Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός	Δικαιούχος	Σύντομη περιγραφή
es	- MISS		ΑΘΗΝΑΣ ΑΕ	αξία συνεργατικών μεθοδολογιών σχεδιασμού για παρεμβάσεις πρασίνου και αναφύσης, ώστε να δημιουργηθούν πιο βιοποικιλόμορφοι, ασφαλείς, πολυχρηστικοί και κοινόχρηστοι αστικοί χώροι και δομημένα περιβάλλοντα σε όλη την Ευρώπη, υποστηρίζοντας τη μετάβαση προς την κλιματική ουδετερότητα. Εστιάζοντας στη συν-δημιουργία και την ασφάλεια, με άξονα την ενσωμάτωση, βασικός στόχος είναι η υιοθετησιμότητα από όλους τους αστικούς φορείς. Η βιωσιμότητα συνδέεται με τη συνεχή χρήση και τα θετικά αποτελέσματα των παρεμβάσεων, τα οποία εξαρτώνται από κατανόηση πολύπλοκων συστημάτων και συμφραζομένων (οργανισμών, φορέων, πληθυσμού-στόχου, κοινωνικών

Τίτλος έργου	Χρηματοδότηση	Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός	Δικαιούχος	Σύντομη περιγραφή
				επιρροών) που δεν ελέγχονται πλήρως όπως στην έρευνα.
SCENE	H2020-RIA	241.875,00 €	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΘΗΝΑΣ ΑΕ	Το έργο SCENE (Horizon Europe) στοχεύει στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής οπτικοακουστικής βιομηχανίας μέσω καινοτόμων ψηφιακών τεχνολογιών. Αναπτύσσει μια πλατφόρμα που καλύπτει όλο τον κύκλο παραγωγής ταινίας, ενσωματώνοντας 3D μοντέλα πολιτιστικών τοποθεσιών, προσομοιώσεις ήχου/φωτισμού, blockchain για πνευματικά δικαιώματα και συστήματα συστάσεων κοινού. Η Αναπτυξιακή Αθήνας έχει καίριο ρόλο: στο WP2 συμβάλλει στον προσδιορισμό αναγκών χρηστών, ενώ στο WP5 ηγείται πιλοτικού έργου για την Αθήνα, προβάλλοντας την πόλη ως ελκυστικό προορισμό γυρισμάτων. Μέσω του Athens Film

Τίτλος έργου	Χρηματοδότηση	Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός	Δικαιούχος	Σύντομη περιγραφή
				Office, αναδεικνύεται η πολιτιστική κληρονομιά της Αθήνας και ενισχύεται η διεθνής κινηματογραφική της παρουσία.
Smart Attica	Digital Europe & Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητας	300.193,84 €	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΘΗΝΑΣ ΑΕ	Το Smart Attica φιλοδοξεί να αποτελέσει το εθνικό σημείο αναφοράς AI EDIH στην Ελλάδα, ενισχύοντας την ψηφιακή ωριμότητα επιχειρήσεων και τοπικών αρχών μέσω της υιοθέτησης Τεχνητής Νοημοσύνης. Εστιάζει σε τρεις στρατηγικούς τομείς —Ενέργεια & Περιβάλλον, Εφοδιαστική Αλυσίδα & Κινητικότητα, Πολιτισμός & Τουρισμός— σε πλήρη ευθυγράμμιση με ευρωπαϊκές και εθνικές δράσεις για πράσινη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη. Βασισμένο σε ισχυρές υποδομές, όπως 5G, HPC και το smart campus του ΕΚΕΦΕ

Τίτλος έργου	Χρηματοδότηση	Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός	Δικαιούχος	Σύντομη περιγραφή
				«Δημόκριτος», παρέχει υπηρεσίες test-before-invest, αναβάθμισης δεξιοτήτων, δικτύωσης και επενδυτικής στήριξης. Το οικοσύστημα 17 εταιρών προσφέρει τεχνογνωσία αιχμής, προωθώντας την καινοτομία, την ανθεκτικότητα και τον ψηφιακό μετασχηματισμό.
Δράσεις προβολής, ενίσχυσης και προώθησης του τουρισμού στο Δήμο Αθηναίων	ΕΣΠΑ 2021 - 2027 / ΟΧΕ	9,849,996.36 €	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΘΗΝΑΣ ΑΕ	Αντικείμενο της Πράξης αποτελεί η υλοποίηση παρεμβάσεων προβολής, και προώθησης του τουρισμού στο δήμο Αθηναίων, οι οποίες στοχεύουν στην ενίσχυση της τουριστικής ταυτότητας της Αθήνας με αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς της περιοχής παρέμβασης και της συμβολής της στην παραγωγή δράσεων σύγχρονου πολιτισμού, με απώτερο σκοπό την ανάδειξη των

Τίτλος έργου	Χρηματοδότηση	Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός	Δικαιούχος	Σύντομη περιγραφή
				εν λόγω δράσεων σε τουριστικό και πολιτιστικό κεφάλαιο για την ενίσχυση της διεθνούς τουριστικής και πολιτισμικής εικόνας της Αθήνας και τη συμβολή τους στην οικονομική της ανάπτυξη. Επίσης, στη διασύνδεση της πολιτιστικής εμπειρίας με όλα τα τουριστικά προϊόντα, με όρους αειφορίας και την δημιουργία καινοτόμων τουριστικών εμπειριών.

Από το έτος 2024 μέχρι σήμερα υλοποιούνται οι παρακάτω δράσεις, περαιτέρω στοιχεία των οποίων παρέχονται στον παραπάνω πίνακα:

Τίτλος έργου
Γραφείο Αντιμετώπισης Ενεργειακής Φτώχειας
Αναβάθμιση λειτουργίας του Athens Film Office στο Δήμο Αθηναίων
Δίκτυο Κοινωνικής Προστασίας της Αθήνας - Open Social Net
Κέντρο Εργασιακής Συμβουλευτικής και Διασύνδεσης για Ευάλωτες Ομάδες του Δήμου Αθηναίων - JOB CENTER
Cooling Havens
ENVESOME
Green Heritage
BET

Τίτλος έργου
Theseus
GreenInCities
SCENE
Δράσεις προβολής, ενίσχυσης και προώθησης του τουρισμού στο Δήμο Αθηναίων

Τα ανωτέρω έργα έχουν κοινωνικό αντίκτυπο, ενώ άλλα έργα αφορούν στο θεματικό πεδίο περιβάλλον, εξοικονόμηση ενέργειας, εκτός από το Γραφείο Αντιμετώπισης Ενεργειακής Φτώχειας το οποίο έχει διττό χαρακτήρα. Εκτός από τα οφέλη που προσδίδει στη θεματική εξοικονόμησης ενέργειας, αντιμετωπίζει και ένα πολύ σοβαρό πρόβλημα ενεργειακά φτωχών νοικοκυριών, με τον εντοπισμό τους και την παροχή κινήτρων και ευκολιών για την μετάβαση τους σε καλύτερη ενεργειακή κλάση και κατ' επέκταση εξοικονόμηση πόρων.

Σε σχέση με τους θεματικούς τομείς ανάπτυξης, όσον αφορά στο περιβάλλον και στην ποιότητα ζωής, μέσα από την υλοποίηση μιας σειράς ευρωπαϊκών προγραμμάτων που αναφέρθηκαν παραπάνω, καθώς και μέσα από την Προγραμματική Σύμβαση για την εφαρμογή, υλοποίηση και παρακολούθηση αναπτυξιακών προγραμμάτων και έργων του Δήμου Αθηναίων, η Αναπτυξιακή Αθήνας παρέχει εξειδικευμένη και καινοτόμα προσέγγιση στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, την προστασία του περιβάλλοντος και κατ' επέκταση στην βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της πόλης. Επιπλέον, οι ως άνω αναφερόμενες δράσεις αποτυπώνουν την συμβολή του φορέα στην κοινωνική πολιτική, στην υγεία, στον αθλητισμό και στον πολιτισμό.

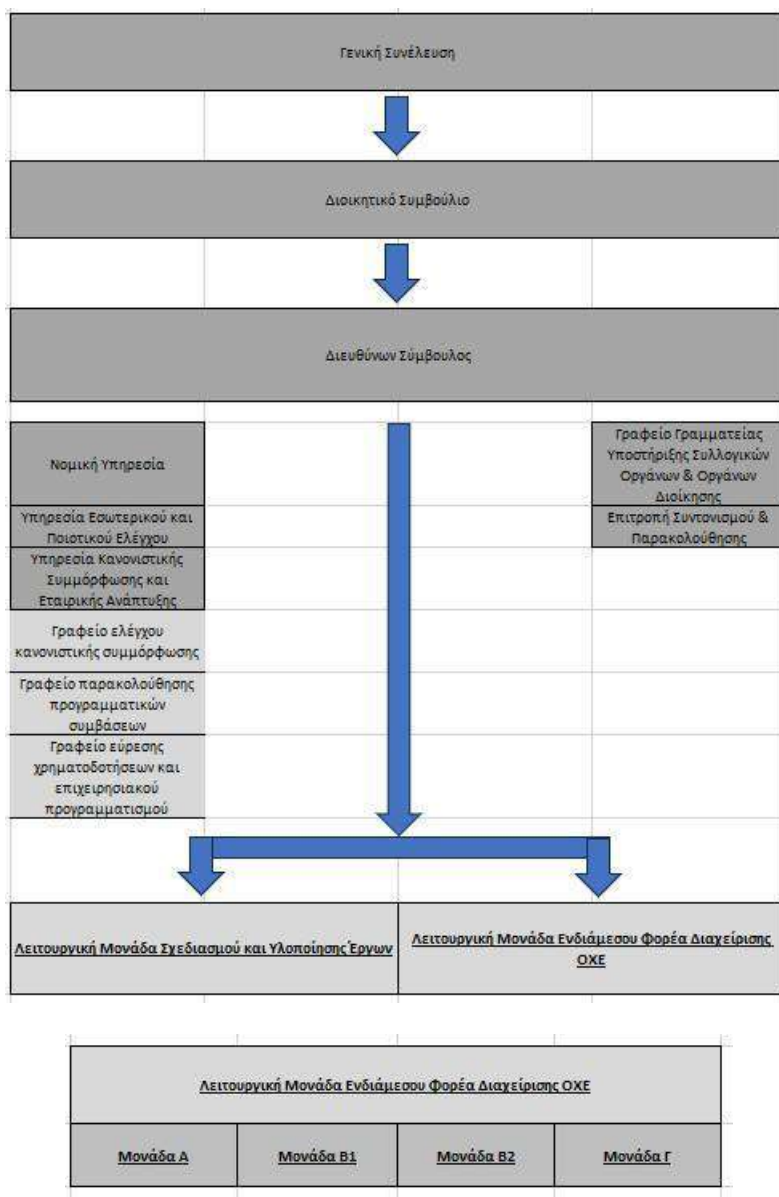
Σχετικά με την τοπική οικονομία και την απασχόληση, η Αναπτυξιακή Αθήνας τόσο μέσα από το συγχρηματοδοτούμενο έργο που αφορά στον Τουρισμό, αλλά και μέσα από τις Προγραμματικές Συμβάσεις με το Δήμο για την Ενίσχυση της Τοπικής Οικονομίας και για την λειτουργία του AthensFilmOffice, δραστηριοποιείται έντονα και με πολύ αξιόλογα αποτελέσματα στην προσέλκυση μεγάλων συνεδρίων στην πόλη, στην παρουσία της Αθήνας στα Διεθνή φόρα και στην ανάδειξη του πολιτισμικού πλούτου της πρωτεύουσας παγκοσμίως.

Σχετικά με την βελτίωση της διοικητικής ικανότητας του Δήμου, η Αναπτυξιακή Αθήνας μέσα από την Προγραμματική Σύμβαση για την λειτουργία του Σεραφείου Συγκροτήματος ως κόμβος καινοτομίας και επιχειρηματικότητας, συνδράμει ουσιαστικά το Δήμο Αθηναίων και τις υπηρεσίες του στην διαχείριση μιας τόσο σημαντικής υποδομής του και στην βέλτιστη αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχει αυτή.

Επιπροσθέτως, η Λειτουργική Μονάδα του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης της Αναπτυξιακής Αθήνας διαδραματίζει ένα καθοριστικό ρόλο στην διοικητική διαχείριση της ΟΧΕ, ενός πολύ σημαντικού χρηματοδοτικού εργαλείου για το Δήμο, απαλείφοντας την αλληλεπίδραση με εκτός δήμου υπηρεσίες για την διοικητική

διεκπεραίωση των χρηματοδοτήσεων που αφορούν στα έργα του Δήμου και μειώνοντας έτσι το χρόνο εκτέλεσης και τη γραφειοκρατία.

Η οργανωτική διάρθρωση του φορέα παρουσιάζεται παρακάτω:

Λειτουργική Μονάδα Σχεδιασμού και Υλοποίησης Έργων					
Διεύθυνση Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών	Διεύθυνση Προμηθειών, Συντονισμού και Ανθρώπινου Δυναμικού	Διεύθυνση Σχεδιασμού & Υλοποίησης Έργων	Διεύθυνση επικοινωνίας και marketing	Διεύθυνση Ανάπτυξης Προορισμού (DMMO)	Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών
Τμήμα Οικονομικής Υπηρεσίας	Γραφείο Ανθρώπινου Δυναμικού	Τμήμα τεχνικής υποστήριξης χρηματοδοτικών προγραμμάτων	Γραφείο Τύπου	Παρατηρητήριο τουρισμού	Τμήμα προγραμματισμού
Γραφείο Διπλογραφικού και Μισθοδοσίας	Τμήμα Προμηθειών και Διοικητικής Υποστήριξης	Γραφείο τεχνικής υποστήριξης ΟΧΕ	Τμήμα Marketing και επικοινωνίας		Τμήμα Μελετών και Οργάνωσης Έργων
Ταμειακή υπηρεσία	Γραφείο συμβάσεων	Γραφείο τεχνικής υποστήριξης ΕΣΠΑ	Γραφείο προβολής προορισμού (this is Athens)		Τμήμα Υλοποίησης και Επιδόσης Έργων
Γραφείο Προϋπολογισμού	Τμήμα Συντονισμού	Γραφείο τεχνικής υποστήριξης Ευρωπαϊκών προγραμμάτων	Γραφείο ACVB		
Τμήμα διοικητικών Υπηρεσιών		Τμήμα Σχεδιασμού και Υλοποίησης Αναπτυξιακών Έργων	Γραφείο Υποστήριξης Σημείων Εξυπηρέτησης Επισκεπτών		
Γραφείο Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ)		Γραφείο Υλοποίησης Κοινωνικών προγραμμάτων	Τμήμα Athens City Festival		
Γραφείο Γραμματείας Πρωτοκόλλου & Διεκπεραίωσης		Γραφείο Καινοτομίας & Επιχειρηματικότητας	Τμήμα Athens Film Office		
Γραφείο διαχείρισης συνεδρίων Σεφαλείου		Γραφείο Ενεργειακής φτώχειας			
Γραφείο Συντήρησης Σεραφείου		Τμήμα Σχεδιασμού και Υλοποίησης Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων			

Το προσωπικό του φορέα περιλαμβάνει τους κάτωθι:

Αριθμός υπαλλήλων	Επίπεδο εκπαίδευσης/Ειδικότητα	Σχέση εργασίας
1	ΔΕ	ΑΟΡΙΣΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ
59	ΠΕ	ΣΥΜΒΑΣΗ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΕΡΓΟΥ
10	ΤΕ	ΣΥΜΒΑΣΗ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΕΡΓΟΥ
17	ΔΕ	ΣΥΜΒΑΣΗ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΕΡΓΟΥ
44	ΠΕ	ΣΥΜΒΑΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
4	ΤΕ	ΣΥΜΒΑΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
8	ΔΕ	ΣΥΜΒΑΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
1	ΤΕ	ΑΠΟΣΠΑΣΗ ΑΠΟ

		ΔΗΜΟ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Οι ειδικότητες και τα προσόντα του υπάρχοντος προσωπικού της εταιρείας ανταποκρίνονται πλήρως στις απαιτήσεις των δραστηριοτήτων της εταιρείας. Επειδή η εταιρεία έχει ενταχθεί στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης που τηρεί η ΕΛΣΤΑΤ και υποχρεούται στην πλήρη συμμόρφωσή της με τις διατάξεις του Ν. 4270/2014, το προσωπικό της εταιρείας χρήζει περαιτέρω επιμόρφωσης στις υποχρεώσεις και τις διαδικασίες του ως άνω Νόμου.

Η οικονομική χρήση των τριών τελευταίων ετών είναι η εξής:

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΠΟ ΔΗΜΟ (στις περιπτώσεις που ισχύει)	ΧΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΩΡΕΕΣ (στις περιπτώσεις που ισχύει)	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ
2024	0,00	0,00	5.652.206,05	7.021.002,68	+5.576,26
2023	0,00	0,00	4.746.793,29	9.918.145,14	-3.618.736,63
2022	0,00	0,00	4.127.584,49	12.343.960,9 1	+27.251,12

Η Αναπτυξιακή Αθήνας Α.Ε., ως Αναπτυξιακός Οργανισμός του Ν. 4672/2020, έχει ήδη προβεί στην αναδιάρθρωση της οργανωτικής της δομής από το έτος 2024, συστήνοντας μεταξύ άλλων Τεχνική Υπηρεσία, καθώς και συγκεκριμένο Τμήμα το οποίο έχει αναλάβει αρμοδιότητες Παρατηρητηρίου Τουρισμού, στο πλαίσιο λειτουργίας της εταιρείας και ως DMMO. Επιπροσθέτως η εταιρεία από το 2024 δουλεύει πλέον σε περιβάλλον Google Domain, παρέχοντας έτσι σε όλο της το στελεχιακό δυναμικό σημαντικές ευκολίες πρόσβασης σε αρχεία και mail και βεβαίως σημαντική ασφάλεια πληροφοριών. Το μοναδικό πρόβλημα που εντοπίζεται διαχρονικά στην εταιρεία είναι στην δυσκολία στελέχωσής της με Τακτικό προσωπικό, ελλείπει τακτικών εσόδων, αφού σύμφωνα με τη νομοθεσία που διέπει τους Αναπτυξιακούς Οργανισμούς, τα Νομικά Πρόσωπα αυτής της κατηγορίας δεν επιχορηγούνται έμμεσα ή άμεσα από τους ΟΤΑ. Αυτή η δυσκολία έχει πάρει μεγαλύτερες διαστάσεις τα τελευταία δύο χρόνια που η εταιρεία έχει ενταχθεί στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης που τηρεί η ΕΛΣΤΑΤ και υποχρεούται στην πλήρη συμμόρφωσή της με τις διατάξεις του Ν. 4270/2014.

Η Αναπτυξιακή Αθήνας αποτελεί το σημαντικότερο αναπτυξιακό εργαλείο του Δήμου Αθηναίων, καθώς μέσα από την τεχνογνωσία και την πολυετή εμπειρία της αναπτύσσει ένα σύμπλεγμα δράσεων οι οποίες λειτουργούν συμπληρωματικά στο αυτοδιοικητικό έργο του Δήμου Αθηναίων σε όλους τους τομείς. Οι δράσεις αυτές δεν εντάσσονται στις συνήθεις αρμοδιότητες των Δημοτικών Υπηρεσιών γι αυτό και συνθέτουν μια σημαντική παρακαταθήκη για την πρωτεύουσα. Επίσης μετά την μετατροπή της εταιρείας σε Αναπτυξιακό Οργανισμό το έτος 2024, η Αναπτυξιακή

Αθήνας λειτουργεί και ως συμπληρωματική Τεχνική Υπηρεσία για το Δήμο Αθηναίων, ωριμάζοντας και επιβλέποντας σειρά από μεγάλων έργων τα οποία εκτελούνται ή σχεδιάζονται από το Δήμο.

Ακόμη, ο ορισμός της Αναπτυξιακής Αθήνας ως DMMO, την καθιστά πρωτοπόρο στην ορθολογική προώθηση του Τουρισμού και την προσέλκυση επισκεπτών αλλά και επενδύσεων στην πόλη της Αθήνας. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι το 2024 η Αναπτυξιακή Αθήνας με τη βοήθεια διακεκριμένων επιστημόνων εκπόνησε τη Μελέτη Φέρουσας Τουριστικής Ικανότητας για πρώτη φορά στο Δήμο της Αθήνας, τα αποτελέσματα της οποίας έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στον σχεδιασμό της πολιτικής του Δήμου Αθηναίων για τα επόμενα χρόνια στον τομέα αυτό.

Τέλος, από το 2024 η Αναπτυξιακή Αθήνας απέκτησε έναν συντονιστικό ρόλο στην διαχείριση των χρηματοδοτήσεων και των χρηματοδοτικών εργαλείων του Δήμου Αθηναίων, προκειμένου αφενός να αξιοποιηθούν στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό όλες οι πιθανές πηγές χρηματοδότησης και αφετέρου ο Δήμος να εξοικονομήσει πόρους, αφού η εν λόγω υπηρεσία θα παρέχεται πλέον από ένα δικό του Νομικό Πρόσωπο και όχι από κάποιον ανάδοχο.

Ιδιαίτερα προβλήματα δεν εντοπίζονται κατά την ως άνω λειτουργία της εταιρείας. Ωστόσο, κρίσιμο ζήτημα αποτελεί η μηχανογράφηση κρίσιμων διαδικασιών λειτουργίας.

Η Αναπτυξιακή Αθήνας ως βασικός αναπτυξιακός βραχίονας του Δήμου Αθηναίων, διαθέτει την τεχνογνωσία και την εμπειρία για να λειτουργήσει ως μοχλός ανάπτυξης για την Αθήνα και να καταστήσει το Δήμο, περαιτέρω καινοτόμο και ουσιαστικό στις υπηρεσίες που παρέχει στους Δημότες του. Αυτό τεκμηριώνεται διότι εκτός από το σκέλος που αφορά στην εύρεση χρηματοδοτήσεων του οποίου η Αναπτυξιακή Αθήνας έχει αποδείξει πλέον ότι το διαχειρίζεται και το αναπτύσσει, τώρα πλέον όντας Αναπτυξιακός Οργανισμός όπου βάση νόμου μπορεί να εκτελεί και αυτοδιοικητικές αρμοδιότητες, μπορεί να φέρει εις πέρας και την εκτέλεση σειράς από δράσεων για όλους τους θεματικούς τομείς που έχει ανάγκη η πρωτεύουσα.

Σημαντικό αλλά και αναγκαίο μέτρο για την θωράκιση της εταιρείας αλλά και για την δημιουργία του κατάλληλου υπόβαθρου προκειμένου η Αναπτυξιακή Αθήνας να αξιοποιήσει πλήρως τις δυνατότητες της με τελικό αποδέκτη το Δήμο Αθηναίων και τους κατοίκους αλλά και επισκέπτες της πόλης, αποτελεί μια αύξηση μετοχικού κεφαλαίου για ένα επενδυτικό πλάνο πενταετίας το οποίο θα εστιάζει στους τομείς όπου η πόλη της Αθήνας παρουσιάζει υστέρηση και χρίζει σημαντικής εξέλιξης έτσι ώστε να μην υστερεί έναντι άλλων Ευρωπαϊκών πόλεων.

Το μέτρο που προτάθηκε αφορά στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου για ένα επενδυτικό πλάνο πενταετίας το οποίο θα εστιάζει στους τομείς όπου η πόλη της Αθήνας παρουσιάζει υστέρηση και χρίζει σημαντικής εξέλιξης έτσι ώστε να μην υστερεί έναντι άλλων Ευρωπαϊκών πόλεων.

Ο βαθμός ωριμότητας είναι άνω του 80%, καθώς η Αναπτυξιακή Αθήνας μέσα από τις συνεχής αλληλεπιδράσεις που έχει με άλλες ευρωπαϊκές πόλεις εταίρους σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα που υλοποιεί, έχει ήδη αναπτύξει σχετική

ατζέντα με πλέγμα αναπτυξιακών ενεργειών και δράσεων που θα πρέπει να αναπτύξει ο Δήμος Αθηναίων.

**Εταιρεία Ασφαλιστικών-Συμβουλευτικών Υπηρεσιών (ΕΑΣΥ) ΑΝΩΝΥΜΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

Ταχυδρομική διεύθυνση: Μαυρομματαίων 20 & Λ. Αλεξάνδρας, Τ.Κ. 106 82 Αθήνα

Τηλέφωνα: 210 8826002

Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: info@aeasy.gr

Ιστοσελίδα: <https://www.aeasv.gr/>

Πρόεδρος Δ.Σ.: ΜΟΥΚΡΙΩΤΟΥ ΑΓΡΟΓΙΑΝΝΗ ΖΑΧΑΡΙΑ

Τηλέφωνο επικοινωνίας: 210 8826002

Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: z.agrogianni@athens.gr

Διευθύνων Σύμβουλος: ΤΡΥΦΙΑΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Τηλέφωνο επικοινωνίας: 210 3311280

Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: trifiatispanos@aeasy.gr

Νομική μορφή: Ανώνυμη Εταιρεία-Αναπτυξιακός Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Η Εταιρεία Ασφαλιστικών Συμβουλευτικών Υπηρεσιών (ΕΑΣΥ) αποτελεί συνέχεια της Δημοτικής Επιχείρησης Ασφαλιστικών Πρακτορεύσεων-«Ασφάλειες Δήμου Αθηναίων» που ιδρύθηκε το 1982. Με μετόχους την Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος (ΚΕΔΕ) και το Δήμο Αθηναίων, παρέχει ασφαλιστικές συμβουλευτικές διαμεσολαβητικές υπηρεσίες για την κάλυψη κάθε ασφαλιστικής ανάγκης τόσο για το χώρο της αυτοδιοίκησης όσο και για τους ιδιώτες. Λειτουργώντας με την ιδιότητα του συμβούλου, η ΕΑΣΥ υποστηρίζει τεχνικά την αυτοδιοίκηση, τους λειτουργούς της αλλά και ιδιώτες στη διαχείριση και τοποθέτηση των κινδύνων τους σε μεγάλες ασφαλιστικές εταιρείες με στόχο την εξασφάλιση της αστικής τους ευθύνης και την προστασία των περιουσιακών τους στοιχείων (κινητών και ακινήτων), υποβοηθώντας στη διερεύνηση των κινδύνων που καλείται να αντιμετωπίσει υποδεικνύοντας τις απαραίτητες ασφαλιστικές καλύψεις. Επιπλέον, η ΕΑΣΥ είναι η μόνη δημοτική επιχείρηση στην Ελλάδα που ασκεί νόμιμα τη δραστηριότητα της ασφαλιστικής διαμεσολάβησης σύμφωνα με τους κανόνες που επιβάλλει η εποπτεύουσα Τράπεζα της Ελλάδος και οι κανονισμοί των συνεργαζόμενων ασφαλιστικών εταιρειών.

Αποστολή της ΕΑΣΥ είναι η επιστημονική και η τεχνική υποστήριξη των Ο.Τ.Α. και των ενώσεων τους ή και της αποκεντρωμένης κρατικής διοίκησης, η προώθηση της επιχειρηματικής, οικονομικής και γενικότερα βιώσιμης ανάπτυξης των Δήμων και Κοινοτήτων, η ανάπτυξη δραστηριοτήτων προστασίας του περιβάλλοντος, η συμμετοχή της σε αντίστοιχα προγράμματα και η εφαρμογή σχετικών πολιτικών σε διαδημοτικό ή σε ευρύτερο γεωγραφικό χώρο.

Ειδικότερα, αποστολή της ΕΑΣΥ είναι :

1. Να παρέχει επιστημονική και τεχνική υποστήριξη στην προστασία κινητής και ακίνητης περιουσίας των ΟΤΑ, στην ανάλυση και αξιολόγηση των διαφόρων κινδύνων που αντιμετωπίζουν αυτοί υποβάλλοντας προτάσεις για την ορθολογική και συστηματική διαχείρισή τους, στην εξασφάλιση της αστικής τους ευθύνης, στην οικονομική κάλυψη τυχόν υποχρεώσεων τους από παράβαση της νομοθεσίας για την προστασία του περιβάλλοντος.
2. Να παρουσιάζει, προτείνει, προπαρασκευάζει, προσυπογράφει ή συνάπτει, η ίδια ή διαμέσου άλλων διαμεσολαβούντων, για λογαριασμό μιας ή περισσοτέρων ασφαλιστικών επιχειρήσεων, ασφαλιστικές συμβάσεις έναντι προμήθειας.
3. Να μελετά την αγορά, να παρουσιάζει και να προτείνει λύσεις ασφαλιστικής κάλυψης των αναγκών των πελατών.
4. Να συνάπτει ιδιωτικά συμφωνητικά συνεργασίας με ασφαλιστικούς πράκτορες ή μεσίτες ή συντονιστές ασφαλιστικών συμβούλων για τη διεύρυνση των εργασιών της, έναντι αμοιβής.

Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων της ΕΑΣΥ, παρέχονται οι εξής υπηρεσίες:

- Ασφαλιστική διαμεσολάβηση
- Υπηρεσίες αξιολόγησης κινδύνου και ζημιών
- Υπηρεσίες εκτιμητή/πραγματογνώμονα ασφαλίσεων
- Υπηρεσίες οικονομοτεχνικών μελετών και επιστημονικών συμβούλων τεχνική υποστήριξη ΟΤΑ

Κατά την χρονική περίοδο 2024-2025 μέχρι σήμερα, ο φορέας έχει υλοποιήσει τις παρακάτω δράσεις σε σχέση με τους παρακάτω θεματικούς τομείς ανάπτυξης:

α) Περιβάλλον και ποιότητα ζωής

1. Το Πρόγραμμα Cooling Havens: Water-Powered Neighborhood Cooling and Engagement Stations, (Cooling Havens) (Πρόγραμμα EUI – Ευρωπαϊκή Αστική Πρωτοβουλία), στο οποίο είναι εταίρος η ΕΑΣΥ, συμβάλλει σημαντικά στην βελτίωση της ποιότητας ζωής. Πρόκειται για μια δράση προς την βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη και την καινοτομία. Επιχειρεί ένα νέο μοντέλο βιοκλιματικής αναβάθμισης της πόλης, όχι μόνο παρέχοντας φυσική δροσιά και διαχείριση νερού, αλλά ενεργοποιώντας την κοινωνία και τον σχεδιασμό

σε αληθινή συμμετοχική βάση. Στο επίκεντρο βρίσκεται η επανασύνδεση της πόλης με το νερό, τόσο σαν ενεργό στοιχείο τοπικής πολιτικής, όσο και ως αναπόσπαστο μέρος της αστικής ταυτότητας. Στόχος του έργου είναι: 1) Μείωση των αστικών θερμοκρασιών μέσω νερού και βλάστησης σε γειτονίες με έντονη αστική θερμότητα και μεγάλες αδιαπέραστες επιφάνειες (>80%), 2) Αντιμετώπιση πλημμυρικών φαινομένων και βελτίωση της ικανότητας απορρόφησης όμβριων νερών, με εγκαταστάσεις blue green υποδομών (π.χ. βιοσυρροές, κήπους συλλογής βρόχινου νερού, παιχνίδια με ανακτώμενο νερό από αποχετεύσεις), 3) Ενεργή συμμετοχή της κοινότητας, μέσω εκπαιδευτικών δομών όπως το Athens Water School, ένα ψηφιακό εργαστήριο "Water Memories", προγράμματα κατάρτισης ευάλωτων ομάδων και υπαλλήλων δήμου, καθώς και live Open Data Lab με έξυπνους μετρητές. Συνολικός Προϋπολογισμός Εταίρων 6.248.415,80€, προϋπολογισμός ΕΑΣΥ 146.640,00€.

2. Προγραμματική Σύμβαση με το Δήμο Αθηναίων για το έργο: «Τεχνική Υποστήριξη Διεύθυνσης Σχεδίου Πόλεως και Αστικού Περιβάλλοντος Δήμου Αθηναίων». ΑΠ 207255/ 26.08.2024 €563.376,64 26.08.2024-25.09.2026
3. Προγραμματική Σύμβαση με τον Δήμο Αθηναίων για την παροχή υπηρεσιών για το έργο «Διοικητική Υποστήριξη στο Δήμο Αθηναίων για την άσκηση αρμοδιοτήτων Υπηρεσίας Δόμησης». ΑΠ228858/04.08.2023 €382.416,00 04.08.2023-04.08.2024
4. Αρχική σύμβαση ΥΔΟΜ
5. Τροποποίηση Προγραμματικής Σύμβασης με τον Δήμο Αθηναίων για την παροχή υπηρεσιών για το έργο «Διοικητική Υποστήριξη στο Δήμο Αθηναίων για την άσκηση αρμοδιοτήτων Υπηρεσίας Δόμησης». ΑΠ197346/ 02.08.2024 04.08.2024-11.10.2024 Τροποποίηση διάρκειας αρχικής σύμβασης από 04.08.2023 σε 11.10.2024, εσωτερική ανακατανομή πόρων αρχικής σύμβασης.
6. Παράταση προγραμματικής σύμβασης για το έργο «Διοικητική Υποστήριξη στο Δήμο Αθηναίων για την άσκηση αρμοδιοτήτων Υπηρεσίας Δόμησης». ΑΠ 252490/ 11.10.2024 €285.000,00 11.10.2024-31.06.2025
7. Παράταση-Τροποποίηση σύμβασης ΥΔΟΜ με αύξηση του οικονομικού αντικειμένου κατά 285.000,00€ και τροποποίηση διάρκειας από 11.10.2024 σε 31.06.2025

β) Κοινωνική πολιτική, υγεία, παιδεία, πολιτισμός και αθλητισμός.

Προγραμματική Σύμβαση με το Δημοτικό Βρεφοκομείο Αθηνών για το έργο «Τεχνική Υποστήριξη του Δημοτικού Βρεφοκομείου Αθηνών». ΑΠ 7832/ 30.04.2025 € 313.968,00 30.04.2025-31.08.2026. Μέσω της υλοποίησης της προγραμματικής σύμβασης με το Δημοτικό Βρεφοκομείο, η οποία αφορά την τακτοποίηση υποθέσεων παιδικών σταθμών, η ΕΑΣΥ συμβάλλει στην κοινωνική πολιτική.

γ) Τοπική οικονομία και απασχόληση

Μέσω της ασφάλισης των περιουσιακών στοιχείων και την έγκαιρη αποζημίωση των παθόντων από υπαιτιότητα του δήμου. Επιπρόσθετα, μέσω της υλοποίησης των προγραμματικών συμβάσεων υποστηρίζεται η ανάπτυξη της απασχόλησης.

δ) Βελτίωση διοικητικής ικανότητας του Δήμου.

Μέσω των Προγραμματικών Συμβάσεων που υλοποιεί η ΕΑΣΥ με την Διεύθυνση Σχεδίου Πόλης και της Οικονομικής Διεύθυνσης, αλλά και της υλοποίησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος για τη διαχείριση των αδέσποτων ζώων.

1. Προγραμματική Σύμβαση με το Δήμο Αθηναίων για το έργο «Υλοποίηση του επιχειρησιακού προγράμματος διαχείρισης αδέσποτων ζώων συντροφιάς Δήμου Αθηναίων 2025-2027» ΑΠ 75271/18.03.2025 € 1.416.080,00 18.03.2025-31.12.2027
2. Προγραμματική Σύμβαση με τον Δήμο Αθηναίων για την παροχή επιστημονικής και τεχνικής υποστήριξης Δήμου Αθηναίων στη διαχείριση κίνδυνων. ΑΠ308886/ 03.11.2023 €230.764,00 03.11.2023-03.11.2024
3. Πράξη τροποποίησης της προγραμματικής σύμβασης με τον Δήμο Αθηναίων για την παροχή επιστημονικής και τεχνικής υποστήριξης Δήμου Αθηναίων στη διαχείριση κίνδυνων. ΑΠ301875/ 25.11.2024 €352.036,00 03.11.2024-03.05.2025 Τροποποίηση διάρκειας από 03.11.2024 σε 03.05.2025 και αύξηση οικονομικού αντικειμένου κατά 121.272€

Με την παροχή των υπηρεσιών της ΕΑΣΥ στο Δήμο, βελτιώνεται η καθημερινότητα των πολιτών, ως αποδέκτης των ωφέλιμων υπηρεσιών. Η ΕΑΣΥ ανταποκρίνεται στο ρόλο της ως φορέας δημοσίου και κοινωνικού ενδιαφέροντος.

Η οργανωτική διάρθρωση της ΕΑΣΥ είναι η εξής:

- ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ - ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
- ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ - ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ - ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
- ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (τμήματα λογιστηρίου, προμηθειών, διοικητικών υπηρεσιών)
- ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (τμήμα ιδιωτικών και δημοσίων εργασιών)
- ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ (τμήμα Ευρωπαϊκών-συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων και τμήμα μελετών)
- ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ (τμήμα σχεδιασμού & υλοποίησης έργων, τμήμα μελετών και εμπειρογνομόνων, τμήμα εποπτείας και εκτέλεσης έργων, τμήμα δόμησης)

Το προσωπικό του φορέα αποτελείται από τους εξής:

- Προϊστάμενη Διεύθυνσης Ασφαλιστικών Εργασιών Αικατερίνη Μαβόγλου Σύμβαση Ορισμένου Χρόνου ωστη θητεία του Δ.Σ. 31.01.2028 ΤΕ Διοικητικός 3η/30.05.2024 Απόφαση Δ.Σ. (ΑΔΑ: 67ΓΖΟΡΙ8-0ΔΠ) ΑΔΑ:997ΒΟΡΙ8-Σ1Π.

- Προϊστάμενη Διεύθυνσης Αναπτυξιακού Σχεδιασμού Ειρήνη – Ακριβή Νταή Σύμβαση Ορισμένου Χρόνου ως τη θητεία του Δ.Σ. 31.01.2028 ΠΕ Μεταπτυχιακός Οικονομολόγος – Μαθηματικός, Υπ. Διδάκτωρ 2η/10.02.2025 Απόφαση Δ.Σ. (ΑΔΑ:6Κ25ΟΡΙ8-Τ0Ν) ΑΔΑ: ΨΚΣ1ΟΡΙ8-ΑΦΤ.
- Προϊστάμενος Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων Μιχαήλ Κάζδαγλης Σύμβαση Ορισμένου Χρόνου ως τη θητεία του Δ.Σ. 31.01.2028 ΠΕ Μεταπτυχιακός Πολιτικός Μηχανικός 1η/23.02.2024 Απόφαση Δ.Σ.(ΑΔΑ: 6ΗΩΡΟΡΙ8-ΞΝΓ) Τροποποίηση: 3η /30.05.2024 (ΑΔΑ: Ρ21ΣΟΡΙ8-ΒΘΥ) ΑΔΑ: ΨΘΡΘΟΡΙ8-Χ97 Τροποποίηση ΑΔΑ: 9Λ9ΖΟΡΙ8-ΘΡΔ.
- Ειδική Σύμβουλος Προέδρου Αφροδίτη Γεωργίου Σύμβαση Ορισμένου Χρόνου ως τη θητεία του Δ.Σ. ή την αλλαγή της Προέδρου ΠΕ Πολιτικών Επιστημών Απ. Προέδρου αρ. πρωτ. 270/ 13.03.2024 (ΑΔΑ: 6ΔΑΒΟΡΙ8-Λ1Δ) ΑΔΑ: 9ΨΖΩΟΡΙ8-Δ2Ω.

Οι ειδικότητες και τα προσόντα του υπάρχοντος προσωπικού αντιστοιχούν στις απαιτήσεις των δραστηριοτήτων του Οργανισμού και ασκείται συστηματική πολιτική επιμόρφωσης του. Ο φορέας στεγάζει τις δομές του σε μισθωμένα γραφεία στην οδό Μαυρομματαίων 20 στην Αθήνα.

Η οικονομική χρήση των τριών τελευταίων ετών είναι η εξής:

	2024	2023	2022
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ			
ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΠΟ ΔΗΜΟ (όπου ισχύει)			
ΧΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΩΡΕΕΣ (όπου ισχύει)			
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ			
ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	642.492,65	241.012,98	175.174,84
ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	-40.968,88	-62.523,71	-378.060,16

Αναφορικά με την υφιστάμενη κατάσταση, η ΕΑΣΥ καλείται να διαχειριστεί κρίσιμα ζητήματα την επόμενη περίοδο, για τα οποία διατυπώνει αντίστοιχα σχετικές προτάσεις σύμφωνα με τον βαθμό ωριμότητάς τους:

ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ	ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ
Ανάγκη τροποποίησης του ΚΕΥ	Να συμπεριληφθούν και οι θέσεις υπάλληλων, πλέον των θέσεων Προϊσταμένων Τμημάτων και Διευθύνσεων.
Βελτίωση της οργάνωσης	Συνεργασία με τις υπηρεσίες του Δήμου.
Κατάρτιση προσωπικού	Συνεργασία με τις υπηρεσίες του Δήμου.
Μηχανογράφηση κρίσιμων διαδικασιών λειτουργίας	Συνεργασία με τις υπηρεσίες του Δήμου.

Εγκατάσταση νέου εξοπλισμού πληροφορικής	Συνεργασία με τις υπηρεσίες του Δήμου.
Πολυεπίπεδη ανάπτυξη σε όλους τους τομείς δραστηριοποίησης, μέσω της τεχνικής υποστήριξης και άλλων ΟΤΑ, εκτός του Δήμου Αθηναίων, μέσω της συμμετοχής σε νέα ευρωπαϊκά και εθνικά προγράμματα.	Η εταιρεία παρακολουθεί προσεκτικά τις εξελίξεις στον κλάδο της επαγγελματικής αστικής ευθύνης και υγείας και θα προσπαθήσει να εκμεταλλευτεί την φήμη της και την αποκτηθείσα εμπειρία της, με σκοπό να διευρύνει τις παρεχόμενες υπηρεσίες προς τους πελάτες της. Επικοινωνία με ΚΕΔΕ (μέτοχο) για την διεύρυνση της εμπορικής δραστηριότητας της εταιρείας Έρευνα σε ευρωπαϊκά προγράμματα για την ενίσχυση των δραστηριοτήτων του Δ.Α. και την υποστήριξη της ρευστότητας της εταιρείας

Ανώνυμη Αναπτυξιακή Εταιρεία Μηχανογράφησης και Επιχειρησιακών Μονάδων ΟΤΑ του Δήμου Αθηναίων – (ΔΑΕΜ ΑΕ)

Έτος Ίδρυσης: 1981 (ΑΕ από 2008)

Ταχυδρομική διεύθυνση: Εχελιδών 19 & Πειραιώς 144, 11854 Αθήνα (Σεράφειο Συγκρότημα)

Τηλέφωνο: 2144062700

Email: daem@daem.gr

Ιστότοπος: www.daem.gr

Πρόεδρος Δ.Σ.: Μαρινάκης Ευάγγελος

Διευθύνων Σύμβουλος: Καραούλης Λάζαρος

Νομική Μορφή: Ανώνυμη Εταιρεία ΟΤΑ – Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου-Αναπτυξιακή Εταιρεία

Η ΔΑΕΜ ΑΕ λειτουργεί από το 1983 και αποτελεί την παλαιότερη εταιρεία ανάπτυξης πληροφοριακών συστημάτων και υποδομών στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. Προσφέρει πολυεπίπεδες υπηρεσίες, όπως ολοκληρωμένες λύσεις πληροφοριακών και τεχνολογικών συστημάτων σε Δήμους, φορείς και οργανισμούς, η υλοποίηση έργων

Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα, η συμμετοχή και η διαχείριση ευρωπαϊκών συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων έρευνας, καθώς και η τεχνικό-οικονομική ωρίμανση και διαχείριση έργων ΕΣΠΑ.

Ξεκινώντας ως εταιρεία μηχανογράφησης για τον Δήμο Αθηναίων, η ΔΑΕΜ ΑΕ ανέπτυξε μία νέα δυναμική στρατηγική στην εφαρμογή πληροφοριακών συστημάτων και τεχνολογιών στη δημόσια διοίκηση, ενισχύοντας αποτελεσματικά την αμφίδρομη σχέση δημότη με τον Δήμο και συμβάλλοντας στην ψηφιακή σύγκλιση των προτύπων λειτουργίας του Δήμου Αθηναίων με αυτά των άλλων ευρωπαϊκών δήμων. Με όραμα τον εκσυγχρονισμό της λειτουργίας των ΟΤΑ και την αξιοποίηση ευρωπαϊκών προγραμμάτων για την παροχή υπηρεσιών αιχμής στους δημότες, αναλαμβάνει έργα που στρατηγικά προσφέρουν ισόρροπη και βιώσιμη ανάπτυξη στην εταιρεία. Ο μετασχηματισμός της, το 2008, σε Ανώνυμη Αναπτυξιακή Εταιρεία ΟΤΑ σηματοδότησε τη νέα δυναμική στρατηγική της. Η στρατηγική της εταιρείας είναι τα έργα αυτά να προσθέτουν πρακτικώς χρήσιμη τεχνογνωσία, κεφαλαιοποιήσιμη, επαναχρησιμοποιήσιμη και επεκτάσιμη, καθώς και να ωφελούν τον πολίτη και να εξυπηρετούν την μακροπρόθεσμη προαγωγή των συμφερόντων και της εικόνας της εταιρείας και του Δήμου ως σύγχρονων δομών της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Η ΔΑΕΜ Α.Ε., Ανώνυμη Αναπτυξιακή Εταιρεία Μηχανογράφησης και επιχειρησιακών μονάδων ΟΤΑ του Δήμου Αθηναίων, προσφέρει ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών μεταξύ των οποίων αναλαμβάνει και εκτελεί έργα Τεχνολογίας Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στους φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, παρέχοντας ψηφιακές υπηρεσίες υψηλής ποιότητας. Επίσης συμμετέχει και διαχειρίζεται ευρωπαϊκά συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα έρευνας καθώς και έργα ΕΣΠΑ. Ενδεικτικά, η ΔΑΕΜ Α.Ε. παρέχει τις ακόλουθες υπηρεσίες:

- Παροχή υπηρεσιών ανάπτυξης και δημιουργίας νέων εφαρμογών
- Μηχανογραφική υποστήριξη των εφαρμογών και των πληροφοριακών συστημάτων των Διευθύνσεων του Δήμου Αθηναίων καθώς και των Νομικών του Προσώπων
- Τεχνική Υποστήριξη και εκσυγχρονισμός ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού, υποδομών δικτύου και θέσεων εργασίας
- Λειτουργική Υποστήριξη της Δημοτικής Αστυνομίας, των 9 ΚΕΠ, των 7 Δημοτικών Κοινοτήτων, του Συστήματος Ελεγχόμενης Στάθμευσης και των υπόγειων Σταθμών Αυτοκινήτων του Δήμου Αθηναίων
- Παροχή υπηρεσιών ψηφιοποίησης αρχείων
- Συμμετοχή και διαχείριση Εθνικών και Ευρωπαϊκών συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων καθώς και έργων ΕΣΠΑ
- Παροχή υπηρεσιών διαχείρισης και υλοποίησης έργων πληροφορικής
- Ανάπτυξη καινοτόμων λύσεων με χρήση Τεχνητής Νοημοσύνης (AI)
- Υλοποίηση ενεργειακών έργων και υποστήριξη ενεργειακής διαχείρισης σε δημοτικές υποδομές
- Συμμετοχή σε έργα πράσινης μετάβασης και βιώσιμης αστικής κινητικότητας

Δράσεις έχουν ενταχθεί σε χρηματοδοτικά προγράμματα, όπως αποτυπώνονται στον παρακάτω πίνακα:

Τίτλος έργου	Χρηματοδότηση	Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός	Δικαιούχος	Σύντομη περιγραφή
Προγραμματική Σύμβαση Δικτύων Νέας Γενιάς_Α.Π.21 5858/20-07-2023	1.500.00,00 ευρώ	1.500.00,00 ευρώ	Δήμος Αθηναίων	Συντήρηση, υποστήριξη και αναβάθμιση κεντρικών συστημάτων διαχείρισης, μηχανογραφικών υποδομών, κεντρικών χώρων DataCenters, υποδομών κυβερνοασφάλειας και δικτύων νέας γενιάς του Δήμου Αθηναίων
Προγραμματική Σύμβαση GIS_Α.Π. 195385/26-07-2021	500.000,00 ευρώ	500.000,00 ευρώ	Δήμος Αθηναίων	Ενίσχυση της υφιστάμενης υποδομής γεωχωρικών δεδομένων του Δήμου Αθηναίων και τη διάχυση της γεωχωρικής πληροφορίας στους πολίτες και τις επιχειρήσεις

Επιπλέον, από το 2024 και μετά, στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του φορέα, η ΔΑΕΜ Α.Ε. έχει υλοποιήσει τις παρακάτω δράσεις:

- Υιοθέτηση της “paperless” νοοτροπίας
- Δημιουργία ψηφιακού βοηθού πολιτών AI αναζήτησης στο cityofathens.gr
- Εικονική περιήγηση στο Δημαρχιακό Μέγαρο και στο Μουσείο Λαϊκής Τέχνης και Παράδοσης “Αγγελική Χατζημιχάλη”
- Αναβάθμιση των οικονομικών υπηρεσιών του Δήμου Αθηναίων με την εφαρμογή του πληροφοριακού συστήματος ERP- SAP

- Εκπαίδευση προσωπικού στην πλατφόρμα NononvilleCRM
- Υλοποίηση δράσης APPS4 ATHENS HACKATHON 2024
- Υλοποίηση δράσης GREEN SCHOOL ATHENS HACKATHON 2025
- Εγκατάσταση έξυπνων μετρητών και σταθμών φόρτισης αυτοκινήτων στο Σεράφειο Συγκρότημα
- Ο Δήμος Αθηναίων σε συνεργασία με τη ΔΑΕΜ, ανέλαβαν μια τριήμερη δράση – πρωτοβουλία για την επιμόρφωση των στελεχών των συνεργαζόμενων ΟΤΑ στις νέες τεχνολογικές εξελίξεις, το θεσμικό πλαίσιο και τα χρηματοδοτικά εργαλεία, με τίτλο «Ακαδημία Ενέργειας»
- Δημιουργία νέου Οργανογράμματος
- Σύσταση Νέας Διεύθυνσης “Κοινωνικής και Προσιτής Στέγασης”
- Διάθεση 70 βιομετρικών ρολογιών, 10 ανά δημοτική κοινότητα, στο πλαίσιο του προγράμματος “Βοήθεια στο σπίτι”, με σκοπό την άμεση ανταπόκριση σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης ευάλωτων κοινωνικών ομάδων
- Μνημόνιο συνεργασίας ΔΑΕΜ και Αναπτυξιακού Οργανισμού “ΚΟΛΟΣΣΟΣ 2047 Α.Ε.” Δήμου Ρόδου
- Βραβεύσεις της ΔΑΕΜ Α.Ε για τις καινοτόμες εφαρμογές της, στα Best City Awards, στα Green Brands Awards και στα Byte Awards
- Νέο πληροφοριακό σύστημα παρακολούθησης δενδροφυτεύσεων Athens Trees
- Νέο πληροφοριακό σύστημα υποβολής αιτήσεων για Άδειες Τομής
- Υλοποίηση πλατφόρμας για την βελτίωση στην συλλογή απορριμμάτων (έργο Καθαρή Αθήνα)
- Ολοκληρωμένο ψηφιακό σύστημα ασφάλειας και κοινωνικής φροντίδας Safe Athens
- Ηλεκτρονικό πρωτόκολλο διακίνησης εγγράφων DOCIT
- Ανάληψη Διαχείρισης του Υπόγειου Σταθμού Αυτοκινήτων στην Κοτζιά
- Συμμετοχή και διαχείριση των Ευρωπαϊκών Έργων Acumen, Clima Borough, Fussili, Compare, Releaf, TrialsNet
- Δημιουργία της πλατφόρμας festival.opanda.gr
- Ανάπτυξη ψηφιακής κάρτας δημότη και επισκέπτη "Athens City Card"
- Συντήρηση και ανάπτυξη υποδομών οριζόντιας σήμανσης σε σημεία εφαρμογής του συστήματος Ελεγχόμενης Στάθμευσης
- Δημιουργία υποδομών Κυβερνοασφάλειας στον Δήμο Αθηναίων
- Δικτυακή και τηλεφωνική αναβάθμιση του νέου κτιρίου της Γενικής Γραμματείας του Δήμου Αθηναίων στην οδό Πατησίων 159
- Διάθεση 2.500 αδειών Λογισμικού Microsoft 365 στις υπηρεσίες του Δήμου Αθηναίων
- Διοργάνωση συνεδρίου για την Ανάπτυξη, Καινοτομία και Ψηφιακή Διακυβέρνηση στην Αυτοδιοίκηση: ο ρόλος των Δημοτικών Αναπτυξιακών Οργανισμών στις προκλήσεις του σήμερα
- Νέα ιστοσελίδα για το Ιστορικό Αρχείο

Η ΔΑΕΜ Α.Ε., ως αναπτυξιακός και τεχνολογικός φορέας του Δήμου Αθηναίων, αναπτύσσει ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων που συμβάλλουν οριζόντια στους τέσσερις θεματικούς τομείς ανάπτυξης του Δήμου:

α) Περιβάλλον και ποιότητα ζωής:

Μέσω της Διεύθυνσης Καινοτομίας και Ενεργειακής Αναβάθμισης, η εταιρεία συμμετέχει στην υλοποίηση ενεργειακών έργων και δράσεων βιώσιμης αστικής κινητικότητας, στην υποστήριξη έξυπνων συστημάτων στάθμευσης (on και off street) και στην ενεργειακή διαχείριση δημοτικών υποδομών. Οι δράσεις αυτές μειώνουν το ενεργειακό αποτύπωμα των δημοτικών κτιρίων και ενισχύουν τη βιώσιμη κινητικότητα στην πόλη.

β) Κοινωνική πολιτική, υγεία, παιδεία, πολιτισμός και αθλητισμός:

Στο πλαίσιο του στρατηγικού σχεδίου κοινωνικής πολιτικής του Δήμου Αθηναίων, η ΔΑΕΜ προχώρησε στη σύσταση Διεύθυνσης Κοινωνικής και Προσιτής Στέγασης, η οποία θα λειτουργήσει ως επιχειρησιακός βραχίονας για την εφαρμογή της δημοτικής στεγαστικής πολιτικής. Σκοπός της είναι η ανάπτυξη και λειτουργία ενός μόνιμου μηχανισμού για την υλοποίηση προγραμμάτων κοινωνικής και προσιτής κατοικίας, η δημιουργία Μητρώου Κοινωνικών Ακινήτων, η τεχνική διαχείριση στεγαστικού αποθέματος, καθώς και η υποστήριξη των δικαιούχων μέσω ψηφιακών εργαλείων παρακολούθησης και διαχείρισης. Παράλληλα, η ΔΑΕΜ υποστηρίζει κοινωνικές δράσεις του Δήμου με τεχνολογικά μέσα (ψηφιακά ραντεβού ΚΕΠ, πλατφόρμες κοινωνικής βοήθειας, ψηφιοποίηση διαδικασιών δημοτικών υπηρεσιών κ.λπ.). Επίσης η ΔΑΕΜ Α.Ε. μέσω Προγραμματικών Συμβάσεων με τον ΟΠΑΝΔΑ και με το Δημοτικό Βρεφοκομείο Αθηνών, υποστηρίζει μηχανογραφικά το σύνολο των υπηρεσιών τους και συμβάλλει σε αθλητικά και πολιτιστικά δρώμενα αλλά και σε θέματα παιδείας μέσω της ανάπτυξης εφαρμογών.

γ) Τοπική οικονομία και απασχόληση:

Η ΔΑΕΜ συμβάλλει ενεργά στην ενίσχυση της τοπικής επιχειρηματικότητας και απασχόλησης, μέσω συμμετοχής σε ευρωπαϊκά και εθνικά προγράμματα που προωθούν την καινοτομία, τη βιώσιμη ανάπτυξη και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στον τομέα της πληροφορικής και των ψηφιακών υπηρεσιών. Παράλληλα, μέσω έργων υποδομής και πληροφορικής, ενισχύει το επιχειρησιακό περιβάλλον των δημοτικών υπηρεσιών και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων που συνεργάζονται με τον Δήμο.

δ) Βελτίωση διοικητικής ικανότητας του Δήμου:

Η ΔΑΕΜ λειτουργεί ως κομβικός τεχνολογικός εταίρος του Δήμου Αθηναίων για την ψηφιακή αναβάθμιση των υπηρεσιών του. Παρέχει ολοκληρωμένες λύσεις σε επίπεδο μηχανογράφησης, υποστήριξης πληροφοριακών συστημάτων, κυβερνοασφάλειας, ψηφιοποίησης αρχείων και ανάπτυξης νέων εφαρμογών. Υλοποιεί εφαρμογές και εργαλεία (πρωτόκολλο ηλεκτρονικής διακίνησης εγγράφων, Docit) που διασφαλίζουν την πλήρη ψηφιακή διακίνηση εγγράφων, καθώς και έργα διαλειτουργικότητας και τεχνητής νοημοσύνης (AI) για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της διαφάνειας της δημοτικής διοίκησης.

Οι δράσεις της ΔΑΕΜ ΑΕ συμβάλλουν ολιστικά στους θεματικούς τομείς ανάπτυξης του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου, καθώς επιδιώκονται:

- Μείωση γραφειοκρατίας και αύξηση διαφάνειας μέσω της υιοθέτησης "paperless" νοοτροπίας και του ηλεκτρονικού πρωτοκόλλου DOC IT.
- Ενδυνάμωση της σχέσης πολίτη-Δήμου με την ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών όπως:
 - ❖ Ψηφιακός βοηθός πολιτών AI αναζήτησης
 - ❖ Ψηφιακή κάρτα δημότη και επισκέπτη "Athens City Card"
 - ❖ Πλατφόρμα αιτήσεων για Άδειες Τομής
 - ❖ Πληροφοριακά συστήματα όπως Athens Trees και Καθαρή Αθήνα
- Προώθηση της διαφάνειας και συμμετοχής των πολιτών με δράσεις όπως:
 - ❖ APPS4ATHENS Hackathon
 - ❖ Green School Hackathon
 - ❖ συνέδριο για την Ανάπτυξη, Καινοτομία και Ψηφιακή Διακυβέρνηση στην Αυτοδιοίκηση
- Ψηφιακή και λειτουργική αναβάθμιση υπηρεσιών για την βελτίωση της εξυπηρέτησης των πολιτών, μέσω:
 - ❖ Εφαρμογή συστήματος SAP ERP στις οικονομικές υπηρεσίες
 - ❖ Διαχείριση Υπόγειου Σταθμού στην Κοτζιά για βελτίωση στάθμευσης
- Κοινωνική μέριμνα και προστασία ευάλωτων ομάδων:
 - ❖ Διάθεση 70 βιομετρικών ρολογιών για το "Βοήθεια στο σπίτι"
 - ❖ Σύσταση νέας Διεύθυνσης "Κοινωνικής και Προσιτής Στέγασης"
 - ❖ Ψηφιακό σύστημα Safe Athens για ασφάλεια και φροντίδα
- Ενίσχυση της εκπαίδευσης και τεχνογνωσίας:
 - ❖ Ακαδημία Ενέργειας για στελέχη ΟΤΑ
 - ❖ Συνέδριο για Καινοτομία & Ψηφιακή Διακυβέρνηση
 - ❖ Εκπαίδευση του προσωπικού στην πλατφόρμα Nonoville CRM για την καλύτερη διαχείριση αιτημάτων
- Προώθηση της πολιτιστικής ταυτότητας μέσω:
 - ❖ Εικονικής περιήγησης στο Μουσείο Χατζημιχάλη και στο Δημαρχείο
 - ❖ Δημιουργία πλατφόρμας festival.orpanda.gr
 - ❖ Νέα ιστοσελίδα για το Ιστορικό Αρχείο
- Ενίσχυση της βιωσιμότητας και πράσινης ανάπτυξης:
 - ❖ Έξυπνοι μετρητές και σταθμοί φόρτισης στο Σεράφειο
 - ❖ Πλατφόρμα δένδροφυτεύσεων Athens Trees
 - ❖ Συμμετοχή σε ευρωπαϊκά περιβαλλοντικά έργα όπως Releaf, Clima Borough, Fussili
- Αναβάθμιση των ψηφιακών και τηλεπικοινωνιακών υποδομών:
 - ❖ Κυβερνοασφάλεια στον Δήμο Αθηναίων
 - ❖ Αναβάθμιση ψηφιακών υποδομών κτιρίου Πατησίων 159
 - ❖ Άδειες Microsoft 365 για καλύτερη εσωτερική λειτουργία
- Αναγνώριση και επιβράβευση καινοτομίας:
 - ❖ Βραβεύσεις ΔΑΕΜ Α.Ε. για εφαρμογές σε βραβεία όπως Best City, Byte, Green Brands
- Οργάνωση και αναδιοργάνωση της διοίκησης:
 - ❖ Νέο Οργανόγραμμα
 - ❖ Νέες δομές και Διευθύνσεις για στοχευμένη κοινωνική παρέμβαση
- Διαδημοτική συνεργασία & ανταλλαγή τεχνογνωσίας:
 - ❖ Μνημόνιο συνεργασίας με Αναπτυξιακό Οργανισμό Δήμου Ρόδου "Κολοσσός 2047"

Οι δράσεις του φορέα έχουν υψηλό κοινωνικό αντίκτυπο, επιτυγχάνοντας:

- Ταχύτερη, ευκολότερη και διαφανής εξυπηρέτηση των πολιτών
- Ενίσχυση της συμμετοχής και επικοινωνίας του πολίτη με τον Δήμο
- Μείωση του διοικητικού κόστους και του περιβαλλοντικού αποτυπώματος
- Άμεση παρέμβαση σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης
- Καλύτερη πρόσβαση σε προσιτή στέγαση
- Ενίσχυση της ασφάλειας και της ποιότητας ζωής των ευπαθών κοινωνικών ομάδων
- Ενίσχυση της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης και πράσινων υποδομών
- Μείωση ενεργειακού και οικολογικού αποτυπώματος
- Ενίσχυση της καινοτομίας και της τεχνολογικής δημιουργικότητας
- Ενεργοποίηση της νεολαίας και της τοπικής κοινότητας
- Ανάδειξη νέων ταλέντων και εφαρμογών προς όφελος των πολιτών
- Ενίσχυση της οργανωτικής διαφάνειας και λογοδοσίας
- Καλύτερος σχεδιασμός πολιτικών με βάση δεδομένα
- Επαγγελματική ενδυνάμωση εργαζομένων
- Μεταφορά τεχνογνωσίας μεταξύ ΟΤΑ
- Ενίσχυση της ψηφιακής ετοιμότητας στη Δημόσια Διοίκηση
- Διευρυμένη πρόσβαση στον πολιτισμό
- Ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς
- Ενίσχυση του πολιτιστικού τουρισμού και της εξωστρέφειας της πόλης
- Προστασία δεδομένων πολιτών και προσωπικού
- Αξιοπιστία και ασφάλεια στις ψηφιακές υπηρεσίες
- Βελτίωση της καθημερινής λειτουργίας των δημοτικών υπηρεσιών
- Ανταλλαγή καλών πρακτικών και τεχνογνωσίας
- Πρόσβαση σε ευρωπαϊκούς πόρους και χρηματοδοτικά εργαλεία
- Προώθηση της διαδημοτικής συνεργασίας και ανάπτυξης

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΔΑΕΜ Α.Ε. απαρτίζεται από καταξιωμένα στελέχη με εμπειρία στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, την τεχνολογία και τη δημόσια διοίκηση. Η σύνθεσή του εξασφαλίζει τη στρατηγική ακεύθυνση και την αποτελεσματική λειτουργία της εταιρείας, με στόχο την καινοτομία και την ποιότητα στην παροχή υπηρεσιών. Το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από τους κάτωθι:

Πρόεδρος Δ.Σ.: ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΜΑΡΙΝΑΚΗΣ

Αντιπρόεδρος Δ.Σ.: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΠΡΟΥΛΙΑΣ

Διευθύνων Σύμβουλος: ΛΑΖΑΡΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΗΣ

Μέλη Διοικητικού Συμβουλίου:

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΨΑΛΛΙΔΑΣ

ΙΩΑΝΝΑ ΜΠΑΛΑ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΣΙΧΡΙΝΤΖΗΣ

ΕΛΕΝΗ ΚΑΝΕΛΛΟΥ

ΝΕΚΤΑΡΙΑ –ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΦΙΛΑΝΤΙΣΗ

ΔΑΝΑΗ – ΙΩΑΝΝΑ ΒΟΡΙΔΗ ΜΙΧΕΛΑΚΟΥ

ΘΕΟΧΑΡΗΣ ΧΡΟΝΗΣ

ΜΑΡΙΑ ΠΑΠΑΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥ

Η οργανωτική διάρθρωση της ΔΑΕΜ Α.Ε. είναι η εξής:

- Γενική Συνέλευση: Μετοχική Σύμβαση

ΜΕΤΟΧΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΕΣ ΜΕΤΟΧΕΣ	ΨΗΦΟΙ
ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ	198.000	198.000
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΘΗΝΑΣ Α.Ε.- ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ Α.Ε.,	2.000	2.000
ΣΥΝΟΛΟ	200.000	200.000

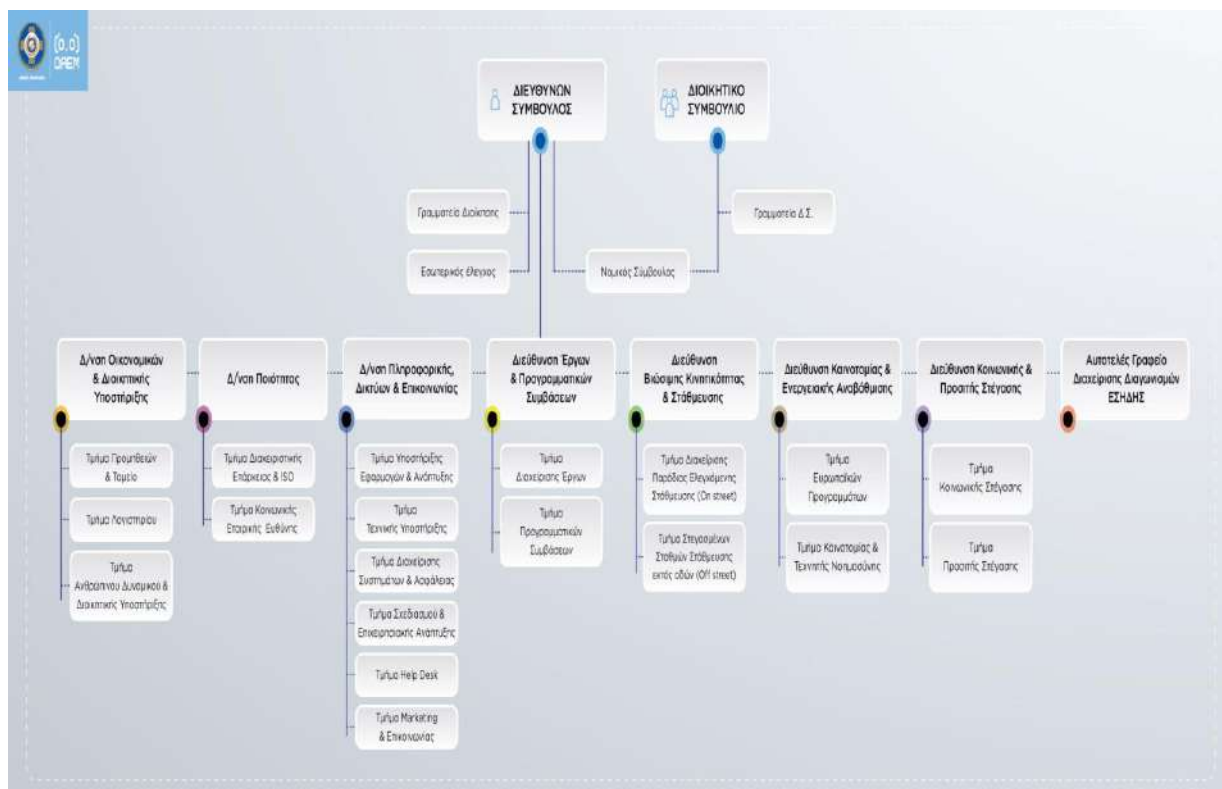
- Διοικητικό Συμβούλιο:

- ❖ Σύμβαση Διοικητικού Συμβουλίου
- Πρόεδρος
- Αντιπρόεδρος
- Διευθύνων Σύμβουλος
- 8 Μέλη
- ❖ Θητεία: 5ετής από 16.01.2024 – 15.01.2029

-Τμήματα (π.χ. Γενική Διεύθυνση, Τομέας Διοικητικών, Τμήμα Επικοινωνίας κ.α.)

- 1) Διεύθυνση Οικονομικών & Διοικητικής Υποστήριξης
 - Τμήμα Προμηθειών & Ταμείο
 - Τμήμα Λογιστηρίου
 - Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού & Διοικητικής Υποστήριξης
- 2) Διεύθυνση Ποιότητας
 - Τμήμα Διαχειριστικής Επάρκειας & ISO
 - Τμήμα Κοινωνικής Εταιρικής Ευθύνης
- 3) Διεύθυνση Πληροφορικής, Δικτύων και Επικοινωνίας
 - Τμήμα Υποστήριξης Εφαρμογών & Ανάπτυξης
 - Τμήμα Τεχνικής Υποστήριξης
 - Τμήμα Διαχείρισης Συστημάτων & Ασφάλειας
 - Τμήμα Σχεδιασμού και Επιχειρησιακής Ανάπτυξης
 - Τμήμα Help Desk

- Τμήμα Marketing & Επικοινωνίας
- 4) Διεύθυνση Έργων & Προγραμματικών Συμβάσεων
 - Τμήμα Διαχείρισης Έργων
 - Τμήμα Προγραμματικών Συμβάσεων
- 5) Διεύθυνση Βιώσιμης Κινητικότητας και Στάθμευσης
 - Τμήμα Διαχείρισης Παρόδιας Ελεγχόμενης Στάθμευσης (ON STREET)
 - Τμήμα Στεγασμένων Σταθμών Στάθμευσης εκτός οδών (OFF STREET)
- 6) Διεύθυνση Καινοτομίας και Ενεργειακής Αναβάθμισης
 - Τμήμα Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων
 - Τμήμα Καινοτομίας & Τεχνητής Νοημοσύνης
- 7) Διεύθυνση Κοινωνικής & Προσιτής Στέγασης
 - Τμήμα Κοινωνικής Στέγασης
 - Τμήμα Προσιτής Στέγασης
- 8) Αυτοτελές Γραφείο Ηλεκτρονικών Διαγωνισμών ΕΣΗΔΗΣ

Η οικονομική χρήση των τελευταίων τριών ετών είναι η εξής:

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΠΟ ΔΗΜΟ (στις περιπτώσεις που ισχύει)	ΧΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΩΡΕΕΣ (στις περιπτώσεις που ισχύει)	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ
2024	0,00	0,00	0,00	15.753.727,28 €	248.224,40 €

2023	0,00	0,00	0,00	12.853.815,01 €	447.203,11 €
2022	0,00	0,00	0,00	11.329.225,00 €	324.253,00 €

Σχετικά με το προσωπικό του φορέα, απασχολούνται συνολικά 41 άτομα, όπως αποτυπώνεται στον παρακάτω πίνακα:

Αριθμός υπαλλήλων	Επίπεδο εκπαίδευσης/ Ειδικότητα	Σχέση εργασίας
11	ΔΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ	ΙΔΑΧ
9	ΔΕ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	ΙΔΑΧ
1	ΤΕ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	ΙΔΑΧ
1	ΤΕ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	ΙΔΟΧ
1	ΤΕ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ	ΙΔΟΧ
3	ΠΕ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	ΙΔΑΧ
3	ΠΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ	ΙΔΑΧ
2	ΠΕ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ	ΙΔΟΧ
1	ΠΕ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ	ΙΔΑΧ
2	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	ΙΔΟΧ
1	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	ΜΕΤΑΚΛΗΤΟΣ
1	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ	ΜΕΤΑΚΛΗΤΟΣ
2	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ	ΙΔΟΧ
1	ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	ΜΕΤΑΚΛΗΤΟΣ
1	ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	ΙΔΟΧ

1	ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟ ΝΟΜΙΚΗ	ΑΝΤΙΜΙΣΘΙΑ

Οι ειδικότητες και τα προσόντα του υπάρχοντος προσωπικού αντιστοιχούν στις απαιτήσεις των δραστηριοτήτων του Οργανισμού και ασκείται συστηματική πολιτική επιμόρφωσης του. Οι τυχόν ελλείψεις σε ειδικότητες ή προσόντα καλύπτονται μέσω διαρκούς επιμόρφωσης και κατάρτισης του προσωπικού, καθώς και μέσω της δυνατότητας απασχόλησης εργαζομένων Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου (ΙΔΟΧ), οι οποίοι δύνανται να καλύπτουν διευθυντικές θέσεις, σύμφωνα με την παρ. 2 περ. ια του άρθρου 2 του ισχύοντος Ν. 4765/2021 Πέραν της υφιστάμενης επιμόρφωσης σε αντικείμενα όπως ο Ν. 4412/2016, ο GDPR και ο θεσμός του Συμβούλου Ακεραιότητας, διαπιστώνεται ανάγκη περαιτέρω κατάρτισης του προσωπικού στα εξής θεματικά πεδία:

- Ψηφιακή διακυβέρνηση και κυβερνοασφάλεια (Cybersecurity): Επιπλέον επιμόρφωση σχετικά με τις πρακτικές ασφάλειας πληροφοριακών συστημάτων, διαχείρισης κινδύνων, ανθεκτικότητας σε κυβερνοεπιθέσεις και προστασίας κρίσιμων υποδομών του Δήμου Αθηναίων
- Πράσινες και βιώσιμες δημόσιες συμβάσεις: Ενημέρωση για την ενσωμάτωση περιβαλλοντικών και κοινωνικών κριτηρίων στις διαδικασίες προμηθειών, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη.
- Διαχείριση καινοτομίας και έργων πληροφορικής (IT Project Management): Συνεχής επιμόρφωση σε σύγχρονες μεθοδολογίες Project Management για τη βελτιστοποίηση της διαχείρισης και υλοποίησης έργων ΤΠΕ.
- Ανοιχτά δεδομένα και διαλειτουργικότητα: Εκπαίδευση στην αξιοποίηση και δημοσίευση ανοικτών δεδομένων, καθώς και στη χρήση προτύπων διαλειτουργικότητας για τα πληροφοριακά συστήματα των ΟΤΑ.
- Τεχνητή Νοημοσύνη και αυτοματισμοί (AI & Automation): Ενημέρωση για τις εφαρμογές της Τεχνητής Νοημοσύνης στη δημόσια διοίκηση, όπως η ανάλυση δεδομένων, η αυτοματοποίηση διοικητικών διαδικασιών και η βελτίωση της εξυπηρέτησης πολιτών μέσω έξυπνων ψηφιακών υπηρεσιών. Παράλληλα, απαιτείται ευαισθητοποίηση ως προς τα ζητήματα δεοντολογίας, προστασίας δεδομένων και αλγοριθμικής διαφάνειας.
- Δημόσια ηθική και εταιρική ακεραιότητα: Συνεχής επιμόρφωση σε θέματα ηθικής διοίκησης, πρόληψης σύγκρουσης συμφερόντων.

Η κτιριακή υποδομή του φορέα είναι η εξής:

Α/Α	Περιγραφή	Ταχυδρομική Διεύθυνση	Δημοτική κοινότητα
1	Έδρα – Γραφεία της Εταιρείας	Πειραιώς 144 & Εχειλιδων 19,11854, Αθήνα «Σεράφειο Συγκρότημα»	3η
2	Α. Γραφείο Τεχνικής Υποστήριξης Γενικής	Λιοσίων 22,10438, Αθήνα	1η

	Γραμματείας Δήμου Αθηναίων		
3	Β. Γραφείο Τεχνικής Υποστήριξης Γενικής Γραμματείας Δήμου Αθηναίων	Πατησίων 159,11252, Αθήνα	6η
4	Γ. Γραφείο Τεχνικής Υποστήριξης Δημαρχιακού Μεγάρου	Αθηνάς 63, Πλ Κοτζιά, 10552, Αθήνα	1η

Αναφορικά με την υφιστάμενη κατάσταση, ο φορέας καλείται να διαχειριστεί κρίσιμα ζητήματα που σχετίζονται με την οργανωτική λειτουργία και την αποτελεσματικότητα της ΔΑΕΜ Α.Ε., για την αντιμετώπιση των οποίων προτείνεται ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα εσωτερικού εκσυγχρονισμού με σχετικές προτάσεις σύμφωνα με τον βαθμό ωριμότητάς τους.

ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ	ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ
Μηχανογράφηση κρίσιμων διαδικασιών λειτουργίας και εγκατάσταση νέου εξοπλισμού πληροφορικής	Μηχανογράφηση κρίσιμων διαδικασιών ήδη σε προχωρημένο στάδιο σχεδιασμού και υλοποίησης, με εφαρμογή της paperless λειτουργίας και ανάπτυξη ηλεκτρονικών ροών διακίνησης εγγράφων
Κατάρτιση προσωπικού	Κατάρτιση και επιμόρφωση προσωπικού σε φάση ετήσιου προγραμματισμού, με θεματικές ενότητες που συνδέονται με τα επιχειρησιακά αντικείμενα της εταιρείας (ΤΠΕ, ΑΙ, κυβερνοασφάλεια, δημόσιες συμβάσεις)
Βελτίωση της οργάνωσης Ανανέωση εξοπλισμού Κτιριακές εγκαταστάσεις	Βελτίωση της οργάνωσης και των εσωτερικών διαδικασιών σε στάδιο σχεδιασμού και προσαρμογής, με στόχο τη σαφή κατανομή αρμοδιοτήτων και την ενίσχυση του συντονισμού μεταξύ διευθύνσεων Επανεξέταση και επικαιροποίηση των ροών εργασίας και των αρμοδιοτήτων ανά διεύθυνση, με στόχο τη σαφή κατανομή ευθυνών
Εφαρμογή και επέκταση του ενιαίου Συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας (ISO) σε όλες τις λειτουργίες της εταιρείας	Ενοποίηση και κάλυψη όλων των λειτουργικών τομέων της εταιρείας για τη διασφάλιση της ομοιομορφίας, της ιχνηλασιμότητας και της διαφάνειας

Υποστελέχωση σε κατηγορίες εξειδικευμένου προσωπικού, λόγω των περιορισμών που διέπουν την διαδικασία πρόσληψης στις ανώνυμες εταιρείες ΟΤΑ (Ν. 2190/1994-ΑΣΕΠ)	Ενίσχυση ανθρώπινου δυναμικού μέσω σύγχρονων μεθόδων στελέχωσης και συνεργασιών
Συντονισμός και επιχειρησιακή συνέχεια λόγω υποστελέχωσης υπηρεσιών του Δήμου και συχνών διοικητικών μεταβολών και μετακινήσεων στελεχών	Ενίσχυση συντονισμού με υπηρεσίες του Δήμου για την ταχύτερη λήψη αποφάσεων, την ομαλή ροή πληροφοριών κατά την φάση υλοποίησης τεχνικών/πληροφοριακών έργων και την ωρίμανση έργων
Ανάγκη θεσμικού συντονισμού και ενίσχυσης των μηχανισμών επικοινωνίας μεταξύ της ΔΑΕΜ ΑΕ και των αρμόδιων υπηρεσιών του Δήμου	Συνεργασία και επίλυση θεμάτων σε πνεύμα εταιρικής συνέργειας για την διασφάλιση αποτελεσματικότερης και έγκαιρης υλοποίησης των κοινών δράσεων
Μετάβαση σε υβριδικά και ευέλικτα σχήματα εργασίας και ψηφιοποίηση εσωτερικών διαδικασιών	Αξιοποίηση της τηλεργασίας, ψηφιακών τεχνολογιών και σύγχρονων μορφών απασχόλησης
Πολυπλοκότητα διαδικασιών έγκρισης και ωρίμανσης έργων που προϋποθέτουν την συνεργασία με πλήθος δημοτικών υπηρεσιών	Υψηλό επίπεδο τεχνογνωσίας και προσήλωση στη διαφάνεια και στην αποτελεσματικότητα
Ταχεία τεχνολογική εξέλιξη	Συνεχή ανανέωση γνώσεων, υποδομών και εργαλείων, ώστε να διασφαλίζεται η ανταπόκριση στις σύγχρονες απαιτήσεις της ψηφιακής διακυβέρνησης
Οργανωτικός και τεχνολογικός μετασχηματισμός με την ανάπτυξη καινοτόμων ψηφιακών υπηρεσιών και την διεύρυνση του κοινωνικού ρόλου του φορέα μέσω της στεγαστικής πολιτικής	Περαιτέρω αξιοποίηση ευρωπαϊκών πόρων για την ενίσχυση του κοινωνικού και αναπτυξιακού ρόλου του Δήμου

Οι ανωτέρω προτάσεις μπορούν να ενισχύσουν την αποδοτικότητα, τη διαφάνεια και την οργανωσιακή ανθεκτικότητα της εταιρείας, ευθυγραμμίζοντας τη λειτουργία της με τα πρότυπα μιας σύγχρονης ψηφιακής καινοτόμου δημοτικής επιχείρησης.

Εθνικός Κήπος-Μητροπολιτικό Πράσινο ΑΕ

Έτος Ίδρυσης: 2020 (με τον Ν. 4674/2020, ΦΕΚ 53 Α΄/11-3-2020)

Έδρα: Δήμος Αθηναίων

Ταχ. Διεύθυνση: Λεωφόρος Αμαλίας 1, Αθήνα

Τηλέφωνο: 210 3257734

Email: info@green-athens.gr

Ιστοσελίδα: <https://green-athens.gr/>

Νομική Μορφή: Ανώνυμη Εταιρεία (Α.Ε.), Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου - Αναπτυξιακή Εταιρεία

Διοικητικό Συμβούλιο: Ενδεκαμελές, με τετραετή θητεία

Πρόεδρος: Ιορδάνης Χατζηπαυλίδης

Διευθύνων Σύμβουλος: Νικόλαος Φουρναράκης

Ιορδάνης Χατζηπαυλίδης, Πρόεδρος

Ευάγγελος Ευθυμίου, Αντιπρόεδρος

Νικόλαος Φουρναράκης, Διευθύνων Σύμβουλος

Ανδρέας Παπανδρέου, Μέλος

Μάρω Ευαγγελίδου, Μέλος

Αμαλία Καραγκούνη-Κύρτσου, Μέλος

Γεώργιος Αποστολόπουλος, Μέλος

Βασιλική Γεννηματά, Μέλος

Άννα Φιλίνη, Μέλος

Στυλιανός Λάμπρου, Μέλος

Εμμανουήλ Αυγερινός, Μέλος

Η «Εθνικός Κήπος-Μητροπολιτικό Πράσινο ΑΕ» είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου (Αναπτυξιακή Εταιρεία) που συστάθηκε με τον Ν. 4674/2020. Η εταιρεία ιδρύθηκε το 2020 ως Ανώνυμη Εταιρεία με πλήρη κυριότητα του Δήμου Αθηναίων, με το οποίο έχει συνάψει σχετική σύμβαση για τη διαχείριση του Εθνικού Κήπου. Σκοπός της είναι η διοίκηση, διαχείριση και εν γένει προστασία του Εθνικού Κήπου

και των Δυτικών Λόφων Ακρόπολης Αθηνών (Φιλοπάππου, Πνύκας, Νυμφών), ως πόλων μητροπολιτικού πρασίνου εντός του αστικού ιστού, με τις προϋποθέσεις και τους περιορισμούς που υπαγορεύουν ο δασικός χαρακτήρας τους και ο κοινωφελής προορισμός τους ως χώρων πρασίνου ιδιαίτερης περιβαλλοντικής, ιστορικής και αισθητικής αξίας.

Η εταιρεία Εθνικός Κήπος – Μητροπολιτικό Πράσινο ΑΕ, σε συνεργασία με τις αρμόδιες Διευθύνσεις του Δήμου Αθηναίων, παρέχει πλήθος υπηρεσιών, όσο στον Εθνικό Κήπο, τόσο και στους Δυτικούς Λόφους Ακροπόλεως, που κυρίως αφορούν στα παρακάτω:

- Συντήρηση πρασίνου
- Φύλαξη και καθαριότητα
- Βασική συντήρηση υποδομών
- Εκπαιδευτικά προγράμματα
- Φροντίδα ζωοπτηνολογικής συλλογής Εθνικού Κήπου

Την τελευταία περίοδο έχει γίνει σημαντική και οργανωμένη προσπάθεια για την αποτελεσματικότερη διαχείριση του Εθνικού Κήπου και την αντιμετώπιση πολλών προβλημάτων. Η ποιότητα των υπηρεσιών συντήρησης πρασίνου, καθαριότητας και φύλαξης έχει βελτιωθεί και ο χώρος είναι πιο φιλικός για κατοίκους και επισκέπτες (με πολλές εκπαιδευτικές και κοινωνικές και άλλες δραστηριότητες). Ο φορέας επιτελεί τον πρωταρχικό του σκοπό μέσω δραστηριοτήτων που εστιάζουν στη διαχείριση και αναβάθμιση του μητροπολιτικού πρασίνου. Αναφορικά με τους θεματικούς τομείς ανάπτυξης του επιχειρησιακού προγράμματος, η εταιρεία υλοποίησε τις παρακάτω δράσεις:

α) Περιβάλλον & Ποιότητα Ζωής

- Στην περίπτωση του Εθνικού Κήπου και για το έτος 2024:
 - Φύτευση 40 δένδρων, 583 θάμνων, 3300 εποχιακά
 - Διαμόρφωση της λίμνης Νούφαρα και φύτευση σε αυτή 572 υδροχαρών φυτών
 - Διαμόρφωση του παρτεριού Νο 28 (ροδώνας) και φύτευση σε αυτό 1158 φυτών
 - Διαμόρφωση του παρτεριού Νο 26 (Αστέρι) και φύτευση σε αυτό 1568 φυτών,
 - Αξιολόγηση στατικής επάρκειας σε 392 δένδρα (31 δένδρα αξιολογήθηκαν με χρήση ειδικών οργάνων –instrumental assessment)
 - Κλαδεύσεις 110 υψηλών δένδρων
 - Φροντίδα 217 πτηνών διαφόρων ειδών και της ομάδας κρητικών αίγαγρων.

Η υλοποίηση των παραπάνω δράσεων, από τις απλές εργασίες συντήρησης μέχρι την υλοποίηση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων ενισχύει την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση των επισκεπτών και κυρίως των παιδιών. Για όλους τους επισκέπτες δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για να έρθουν σε επαφή με ένα φυσικό τοπίο με έντονη βιοποικιλότητα, σε ένα ασφαλές, αστικό περιβάλλον.

- Συντήρηση Πρασίνου-τακτική συντήρηση και φροντίδα φυτικού κεφαλαίου. Ενδεικτικά για το 2024:
 - Φύτευση 40 δένδρων, 583 θάμνων, 3300 εποχιακών.
 - Διαμόρφωση λίμνης Νούφαρα.
 - Αξιολόγηση στατικής επάρκειας σε 392 δένδρα.
 - Κλαδεύσεις 110 υψηλών δένδρων.
- Φύλαξη και Καθαριότητα.
- Βασική Συντήρηση Υποδομών και Αναπλάσεις μονοπατιών.
- Φροντίδα Ζωοπτηνολογικής Συλλογής του Εθνικού Κήπου (217 πτηνά, κρητικοί αίγαγροι).
- Υποδομές Άρδευσης: Εγκατάσταση σύγχρονου, πλήρως αυτοματοποιημένου δικτύου άρδευσης.

Σημαντικές δράσεις έχουν ενταχθεί σε χρηματοδοτήσεις του Πράσινου Ταμείου με στόχο την προστασία και αναβάθμιση του φυσικού κεφαλαίου:

- Μελέτη Αποτύπωσης & Συντήρηση Πεισιστράτειου Υδραγωγείου (40.000,00€): Διερεύνηση διαδρομής με γεωφυσικές διασκοπίσεις, προστασία και ανάδειξη.
- Φυτοϋγειονομική Προστασία (44.072,00€): Μελέτη με το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο για το επίπεδο φυτοϋγείας, ασθένειες, έντομα και βελτίωση εδαφών.
- Έλεγχος Στατικής Επάρκειας Δένδρων (67.500,00€): Μακροσκοπικός ή με ειδικές συσκευές ελέγχου (Drillingtest, τομογραφία).
- Εξειδικευμένες Εργασίες Κλάδευσης & Δενδροκομίας (73.590,00€): Εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων για την ασφάλιση των δένδρων.
- Φυτοτεχνικές Μελέτες & Αποκατάσταση Φυτεύσεων (30.380,00€ + 29.700,00€): Για την αντικατάσταση μεγάλων δέντρων, επανεισαγωγή ειδών και συμπλήρωση κενών.

β) Κοινωνική Πολιτική, παιδεία, πολιτισμός και αθλητισμός

Ο φορέας παράγει σημαντικό κοινωνικό αντίκτυπο μέσω της προσβασιμότητας και της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης. Ενδεικτικά αναφέρονται:

- Υποστήριξη σχολικών επισκέψεων και περιβαλλοντικής εκπαίδευσης.
- Καλοκαιρινό Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα (Νέα Δράση 2024).
- Εκπαιδευτικές δράσεις για παιδιά (15.000,00 € από Πράσινο Ταμείο) που αποκτούν γνώση για τον ρόλο του Κήπου και του αστικού πρασίνου.

- Πολιτιστικές Δράσεις: Διοργάνωση εκθέσεων φωτογραφίας, δράσεων για ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες.
- Προσβασιμότητα: Διασφάλιση προσβάσιμων εισόδων, μονοπατιών και πληροφοριακών πινακίδων για ΑμεΑ.
- Κτιριακή υποδομή με κοινωνικό σκοπό:
 - Παιδική Βιβλιοθήκη (Οριακή λειτουργικότητα, απαιτούνται εργασίες εξυγίανσης).
 - Παιδική Χαρά (Επαρκής, κατάλληλη, οριακά λειτουργική, απαιτούνται εργασίες εξυγίανσης).
 - Βοτανικό Μουσείο (Οριακή λειτουργικότητα, απαιτούνται εργασίες εξυγίανσης).

Οι δράσεις αυτές συμβάλλουν στην ενίσχυση της περιβαλλοντικής συνείδησης, ιδιαίτερα των παιδιών, στην κοινωνική συνοχή και συμμετοχή, καθώς και στη βελτίωση της ψυχικής και σωματικής υγείας, προσφέροντας ασφαλές φυσικό τοπίο εντός του αστικού ιστού.

γ) Τοπική οικονομία και απασχόληση

Δωρεά ΑΙΓΕΑΣ: Δωρεά 1.000.000,00 € για τη διαμόρφωση υπαίθριου χώρου φυτωρίου (Φυτικό Διαμέρισμα Νο 4) και τη μετατροπή του σε επισκέψιμο χώρο με θερμική πια.

δ) Βελτίωση διοικητικής ικανότητας του Δήμου

Έγκριση Κανονισμού Λειτουργίας για τον Εθνικό Κήπο που συμβάλλει στην πρόληψη συγκρούσεων, καθώς ορίζεται με σαφήνεια τι επιτρέπεται και τι απαγορεύεται.

Η οργανωτική διάρθρωση του φορέα είναι η εξής:

- Γενική Συνέλευση:
- Διοικητικό Συμβούλιο:

Η εταιρεία διοικείται από ενδεκαμελές Διοικητικό Συμβούλιο. Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου είναι ο εκάστοτε Δήμαρχος Αθηναίων ή πρόσωπο που εκείνος υποδεικνύει.

-Τμήματα (π.χ. Γενική Διεύθυνση, Τομέας Διοικητικών, Τμήμα Επικοινωνίας κ.α.)

Ο φορέας απασχολεί 2 υπαλλήλους ΠΕ (Διοικητικές Υπηρεσίες) με σχέση εργασίας Αορίστου Χρόνου. Τα προσόντα του προσωπικού κρίνονται επαρκή για τις τρέχουσες απαιτήσεις.

Η οικονομική χρήση των τριών τελευταίων ετών είναι η εξής:

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΠΟ ΔΗΜΟ (στις περιπτώσεις που ισχύει)	ΧΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΩΡΕΕΣ (στις περιπτώσεις που ισχύει)	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ
2024			517.726	517.726	10.440
2023			285.316	285.316	1.829
2022			275.168	275.168	14.364

Σημείωση: Δεν καταγράφονται επιχορηγήσεις από τον Δήμο ή χρηματικές δωρεές. Τα έσοδα προέρχονται από Παροχή Υπηρεσιών.

Η κτιριακή υποδομή του φορέα περιλαμβάνει τους παρακάτω υπάρχοντες χώρους:

- Γραφεία
- Αποθήκη
- Καφενείο
- Βοτανικό Μουσείο
- WC
- Βοηθητικό κτήριο
- Παιδική βιβλιοθήκη
- Γραφείο συνεδριάσεων
- Παιδική χαρά

Αναφορικά με την υφιστάμενη κατάσταση, ο φορέας καλείται να διαχειριστεί κρίσιμα ζητήματα την επόμενη περίοδο, για τα οποία διατυπώνει αντίστοιχα σχετικές προτάσεις σύμφωνα με τον βαθμό ωριμότητάς τους.

ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ	ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ
Έλλειψη Οικονομικών Πόρων Προβλήματα Ταμειακών Ροών (Απουσία πόρων)	Αποκατάσταση του ρυθμού των ταμειακών ροών της εταιρείας από πλευράς του Δήμου Αθηναίων
Οικονομική Εξάρτηση Βιωσιμότητα	Θεσμοθέτηση άλλων πηγών εσόδων Διασφάλιση βιωσιμότητας και σταθερού προγράμματος συντήρησης
Απουσία Οργανωτικής Δομής Υποστελέχωση	Κατάρτιση οργανογράμματος (ώστε να ακολουθήσει ο επιχειρησιακός και οικονομικός σχεδιασμός)
Κατάσταση Κτιριακών Υποδομών (Η λειτουργία των κτιριακών υποδομών- γραφεία, αποθήκη, καφενείο, μουσείο,	Αποκατάσταση κτηριακής υποδομής

βιβλιοθήκη κ.ά. - είναι οριακή και απαιτούνται εργασίες εξυγίανσης).	
Διοικητική Οργάνωση	Κατάρτιση Οργανογράμματος
Επικοινωνία και συμμετοχικότητα (Απουσία θεσμοθετημένων δίαυλων επικοινωνίας με χρήστες και Αθηναίους, που δημιουργεί δυσπιστία και χαμηλό βαθμό συμμετοχικότητας).	Στρατηγικό σχέδιο επικοινωνίας

Τεχνόπολις – Γκάζι Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α. Προστασίας και Ανάδειξης Βιομηχανικού Αρχαιολογικού Πάρκου Αθηνών

Ταχυδρομική διεύθυνση: Πειραιώς 100, Τ.Κ. 118 54 Αθήνα

Τηλέφωνο: 213 0109300

Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: info@athens-technopolis.gr

Ιστοσελίδα: <https://www.technopolis-athens.gr>

Πρόεδρος Δ.Σ.: Κωνσταντίνος Παπαϊωάννου

Διευθύνων Σύμβουλος: Νικόλαος Πατρινός

Αντιπρόεδρος: Βασιλική Μπάρκα

Διευθύνων Σύμβουλος: Νικόλαος Πατρινός

Μέλη Δ.Σ.

Νικόλαος Καλαβρυτινός

Μαγδαληνή Καραγιάννη

Μαρίνα Ζώντου

Ίρις - Ελένη Ζαχμανίδη

Ιωάννης Πρωτοψάλτης

Φίλιππος Κέγκος

Νικολέττα Καρρά

Δήμητρα -Ινές Αγγελή - Λυκούδη

Μαρία Αποστολοπούλου

Δημήτριος Αγανίδης

Όλγα Μπαλαούρα

Μιχαήλ-Άγγελος Καρακαξίδης

Νομική μορφή: Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου-Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α.

Η Τεχνόπολη Δήμου Αθηναίων, που ιδρύθηκε το 1999, στεγάζεται στο παλιό εργοστάσιο φωταερίου της Αθήνας, ένα μοναδικό βιομηχανικό μνημείο που έχει μεταμορφωθεί σε έναν από τους πιο ζωντανούς χώρους πολιτισμού της πόλης. Με περισσότερους από 1.000.000 επισκέπτες τον χρόνο, αποτελεί ανοιχτό και προσβάσιμο σημείο συνάντησης για όλους. Από το 2013 λειτουργεί το Βιομηχανικό Μουσείο Φωταερίου, το οποίο αναδεικνύει το παλιό εργοστάσιο φωταερίου της Αθήνας που παρείχε ενέργεια και φωτισμό στην πρωτεύουσα για 130 χρόνια. Πρόκειται για ένα σπάνιο και μοναδικό βιομηχανικό μνημείο που διατηρεί το σύνολο του μηχανολογικού εξοπλισμού. Αποτελώντας αναπόσπαστο κομμάτι της πόλης, έχει ανοίξει τις πόρτες του στο κοινό με μία σειρά από εκδηλώσεις και δράσεις για όλους. Η δημιουργική μάθηση αποτελεί προτεραιότητα για το Βιομηχανικό Μουσείο Φωταερίου. Μία σειρά πρωτότυπων εκπαιδευτικών προγραμμάτων, εργαστηρίων, ξεναγήσεων και δημιουργικών δραστηριοτήτων για όλους διοργανώνονται όλο το χρόνο και δίνουν την ευκαιρία στους συμμετέχοντες να ανακαλύψουν την ιστορία του εργοστασίου φωταερίου, τη σημασία της βιομηχανικής δραστηριότητας και να εξοικειωθούν με τις επιστήμες και τις νέες τεχνολογίες.

Αποστολή της Τεχνόπολης είναι να ενισχύει τις διαφορετικές κοινότητες, να αναδεικνύει τους πολλούς πολιτισμούς της Αθήνας και να συμβάλλει στη βελτίωση της ποιότητας ζωής κατοίκων και επισκεπτών. Σχεδιάζει και φιλοξενεί ένα πλούσιο πρόγραμμα δράσεων πολιτιστικού, κοινωνικού, ψυχαγωγικού και εκπαιδευτικού χαρακτήρα.

Κάθε χρόνο πραγματοποιούνται περισσότερες από 900 εκδηλώσεις: συναυλίες, εκθέσεις, φεστιβάλ, θεατρικά δρώμενα, προβολές, δράσεις συμπερίληψης, εκδηλώσεις ιστορικής μνήμης, αλλά και εκπαιδευτικά προγράμματα, πρωτοβουλίες καινοτομίας και δραστηριότητες του Βιομηχανικού Μουσείου Φωταερίου.

Παράλληλα, η Τεχνόπολη απλώνεται στον αστικό ιστό, αξιοποιεί δημόσιους χώρους και κτίρια, συναντά τους κατοίκους και τις πρωτοβουλίες τους, παρακολουθεί τις διεθνείς τάσεις και συνδιαλέγεται με τη σύγχρονη καλλιτεχνική δημιουργία.

Με σεβασμό στις αξίες της δημοκρατίας και της συμπερίληψης, προάγει την προσβασιμότητα για ευάλωτες ομάδες, αντιτίθεται σε κάθε μορφή διάκρισης και κοινωνικού αποκλεισμού και καλλιεργεί μια ανοιχτή σχέση με το κοινό της.

Στο πλαίσιο της κοινωνικής πολιτικής της Τεχνόπολης, διατίθενται δωρεάν ή χαμηλού κόστους εισιτήρια σε άτομα ευπαθών ομάδων (ΑΜΕΑ, Άνεργους, Πολύτεκνους κ.λ.π.). Επίσης διατίθενται κατόπιν σχετικού αιτήματος, χώροι δωρεάν για τη διοργάνωση εκδηλώσεων, εκθέσεων, ομιλιών κ.λ.π. σε κοινωνικούς φορείς και ομάδες.

Η Τεχνόπολη του Δήμου Αθηναίων αποτελεί έναν ζωντανό πολιτιστικό και κοινωνικό οργανισμό, με πολυδιάστατη συμβολή στην πόλη, υλοποιώντας ποικίλες δράσεις σε σχέση με τους τέσσερις θεματικούς τομείς ανάπτυξης:

α) Περιβάλλον και ποιότητα ζωής

Ο χώρος αναδεικνύεται ως σημείο πρασίνου και ανοιχτής πρόσβασης για τους πολίτες, ενώ υλοποιούνται δράσεις ανακύκλωσης, μείωσης αποτυπώματος άνθρακα και εκπαιδευτικά εργαστήρια περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης για μαθητές.

β) Κοινωνική πολιτική, υγεία, παιδεία, πολιτισμός και αθλητισμός

Η Τεχνόπολη φιλοξενεί ετησίως σημαντικές διοργανώσεις, όπως το Athens Jazz Festival και το Athens Science Festival, προσφέροντας ευκαιρίες συμμετοχής σε χιλιάδες πολίτες. Παράλληλα, αναπτύσσει εκπαιδευτικά προγράμματα STEM για παιδιά και νέους, καθώς και δράσεις που προάγουν την κοινωνική συνοχή, την προσβασιμότητα και τη διαφορετικότητα.

γ) Τοπική οικονομία και απασχόληση

Μέσα από τη φιλοξενία εκδηλώσεων και την υποστήριξη της καινοτομίας μέσω του Innovathens, η Τεχνόπολη ενισχύει την επιχειρηματικότητα και δημιουργεί νέες ευκαιρίες απασχόλησης, άμεσες και έμμεσες. Η ετήσια επισκεψιμότητα ενισχύει την τοπική αγορά και τον τουρισμό, λειτουργώντας ως μοχλός ανάπτυξης για την περιοχή.

δ) Βελτίωση διοικητικής ικανότητας του Δήμου

Μέσα από την εφαρμογή ψηφιακών εργαλείων (ηλεκτρονικά εισιτήρια, διαδικτυακές κρατήσεις) και τη διαχείριση πολύπλοκων έργων, η Τεχνόπολη συμβάλλει στη βελτίωση της οργάνωσης και της τεχνογνωσίας του Δήμου, ενισχύοντας τη διαφάνεια και την αποτελεσματικότητα.

Για παράδειγμα, από το έτος 2024 μέχρι σήμερα, έχουν υλοποιηθεί δράσεις, όπως οι ακόλουθες:

Για το έτος 2024:

1. 8 Μαρτίου : «Σε γνωρίζω από την Κόψη» : Έκθεση και Performance της Γεωργίας Λαλέ με αφορμή την Διεθνή Ημέρα των Γυναικών
2. Επετειακές Δράσεις & Έκθεση με τίτλο «1974 -1944 : Η Αθήνα γιορτάζει την Ελευθερία της» (με αφορμή τα 50 χρόνια από το τέλος της Δικτατορίας και τα 80 χρόνια από την απελευθέρωση από τη γερμανική κατοχή)
3. Μεγάλη συναυλία – αφιέρωμα στο πολιτικό τραγούδι στο Θέατρο Λυκαβηττού με τίτλο «Τίποτα δεν πάει χαμένο».

Για το έτος 2025:

1. «Οι Ρίζες του Γκαζιού», συνεργασία του Βιομηχανικού Μουσείου Φωταερίου με το Φεστιβάλ Ρίζες
2. «Με τα μάτια στη Γάζα» -Ημερίδα
3. «Η φωνή μας γίνεται κραυγή» - Αντιπολεμική συναυλία σε συνεργασία με τον Πανελλήνιο Μουσικό Σύλλογο και το Σωματείο Ελλήνων Τραγουδιστών
4. Πρόγραμμα Καλλιτεχνικής Φιλοξενίας Χορού (25 Ιουλίου - 25 Αυγούστου 2025)
5. Dance Residencies OpenDays στις 4, 5 & 6 Σεπτεμβρίου 2025, ένα τριήμερο αφιερωμένο στον σύγχρονο χορό και τις παραστατικές τέχνες
6. Σχεδιασμός και Προετοιμασία του 1ου Διεθνούς Φεστιβάλ Λογοτεχνίας Αθήνας (θα πραγματοποιηθεί το Μάρτιο του 2026)

Όλες οι δράσεις που αναφέρονται είχαν κοινωνικό πρόσημο και ασχολήθηκαν με θέματα που προβληματίζουν το κοινωνικό σύνολο, όπως η έμφυλη βία, ο πόλεμος, η λογοκρισία στην τέχνη, το αντιπολεμικό κίνημα. Μέσα από τις δράσεις αυτές, ο Οργανισμός πήρε θέση σε σημαντικά κοινωνικά ζητήματα προβάλλοντας και δίνοντας βήμα σε νέους δημιουργούς και καλλιτέχνες. Με τον τρόπο αυτό, η Τεχνόπολη αποτελεί στρατηγικό πυλώνα ανάπτυξης, πολιτισμού και βιώσιμης προόδου για την Αθήνα.

Η οργανωτική διάρθρωση του οργανισμού είναι η εξής:

- Γενική Συνέλευση: Μέτοχοι ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ (327.538 μετοχές) και Αναπτυξιακή Αθήνας Α.Ε. – Αναπτυξιακός Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης (740 μετοχές)

- Διοικητικό Συμβούλιο: 15μελές Διοικητικό συμβούλιο

-Τμήματα:

Γενική Διεύθυνση

Τομέας Διοικητικών Υπηρεσιών

Τομέας Οικονομικών Υπηρεσιών

Τομέας προγραμματισμού και Παραγωγής Εκδηλώσεων

Τομέας Βιομηχανικού Μουσείου

Τομέας Μαρκετιγκ& Επικοινωνίας

Τομέας Καινοτομίας & Επιχειρηματικότητας (INNOVATHENS)

Τομέας Αξιοποίησης και Εκμετάλλευσης Χώρων Εστίασης & Αναψυχής

Τομέας Ασφάλειας & Συντήρησης Χώρων

Τομέας Τεχνικών Υπηρεσιών

Τομέας Τεχνικών Έργων

Το προσωπικό του φορέα περιλαμβάνει 12 υπαλλήλους (ΠΕ, ΤΕ, ΔΕ) με σχέση εργασίας αορίστου χρόνου και οι ειδικότητες και τα προσόντα τους αντιστοιχούν στις απαιτήσεις των δραστηριοτήτων του Οργανισμού, ο οποίος στεγάζει τις υπηρεσίες του στο πρώην εργοστάσιο φωταερίου.

Η οικονομική χρήση των τριών τελευταίων ετών είναι η εξής:

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΠΟ ΔΗΜΟ (στις περιπτώσεις που ισχύει)	ΧΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΩΡΕΕΣ (στις περιπτώσεις που ισχύει)	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ
2024			4.821.646,94	6.677.080,09	-334.043,57
2023			6.982.397,82	8.297.132,93	-505.177,23
2022			4.779.101,73	5.628.693,23	-98.623,10

Η Τεχνόπολη Δήμου Αθηναίων, στεγασμένη στο ιστορικό εργοστάσιο φωταερίου, αποτελεί το σημαντικότερο βιομηχανικό μνημείο της χώρας και έναν από τους πιο αναγνωρίσιμους πολιτιστικούς χώρους της Αθήνας. Ωστόσο, η διατήρηση και η εύρυθμη λειτουργία ενός τόσο εκτεταμένου και πολύπλοκου χώρου συνοδεύεται από μεγάλες προκλήσεις, κυρίως στο πεδίο της συντήρησης.

Τα κτίρια, με την ιδιαίτερη βιομηχανική αρχιτεκτονική τους, απαιτούν διαρκή φροντίδα, καθώς ο χρόνος και η χρήση αφήνουν τα σημάδια τους σε τοίχους, στέγες και υποδομές. Η συντήρηση δεν περιορίζεται σε αισθητικές παρεμβάσεις, αλλά αφορά την ασφάλεια, την προσβασιμότητα και την προστασία του ίδιου του μνημείου. Παράλληλα, ολόκληρος ο μηχανολογικός εξοπλισμός του παλαιού εργοστασίου – μοναδικός στην Ελλάδα – χρειάζεται ειδικευμένες εργασίες αποκατάστασης και συνεχή φροντίδα, ώστε να παραμείνει ζωντανός μάρτυρας της βιομηχανικής μας κληρονομιάς.

Την ίδια στιγμή, η ανάγκη για ενεργειακή αναβάθμιση των εγκαταστάσεων είναι πιο επιτακτική από ποτέ. Τα παλιά κτίρια καταναλώνουν υψηλά επίπεδα ενέργειας, γεγονός που επιβαρύνει οικονομικά τον οργανισμό, αλλά και το περιβάλλον. Η μετάβαση σε πιο βιώσιμες και φιλικές προς το περιβάλλον λύσεις απαιτεί σημαντικούς πόρους και τεχνογνωσία.

Η Τεχνόπολη βρίσκεται έτσι αντιμέτωπη με ένα δύσκολο δίλημμα: από τη μία, την ανάγκη να προστατεύσει και να αναδείξει ένα μνημείο εθνικής σημασίας· από την άλλη, τον αγώνα να καλύψει τα υψηλά κόστη συντήρησης και εκσυγχρονισμού. Η επένδυση στη διατήρηση του χώρου δεν είναι απλώς μια υποχρέωση, αλλά μια παρακαταθήκη για το μέλλον της πολιτιστικής κληρονομιάς της χώρας.

Αναφορικά με την υφιστάμενη κατάσταση, η Τεχνόπολις –Γκάζι Α.Ε. Ο.Τ.Α. καλείται να διαχειριστεί κρίσιμα ζητήματα, για τα οποία διατυπώνει αντίστοιχα σχετικές προτάσεις σύμφωνα με τον βαθμό ωριμότητάς τους.

ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ	ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ
Ανανέωση εξοπλισμού	Έχει εντοπιστεί συγκεκριμένος εξοπλισμός προς αντικατάσταση, υπάρχουν τεχνικές προδιαγραφές και μπορεί να υλοποιηθεί άμεσα με διαθέσιμους πόρους.
- Ανάγκη περαιτέρω προσαρμογής στην ψηφιοποίηση των υπηρεσιών, ώστε να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα και η διαφάνεια στη λειτουργία του οργανισμού. - Ανάγκη εγκατάστασης σύγχρονων συστημάτων πληροφορικής, ενώ απαιτείται επιπλέον τεχνική μελέτη για επιλογή κατάλληλων λύσεων και διασφάλιση χρηματοδότησης.	Η αξιοποίηση της ψηφιοποίησης προσφέρει δυνατότητα για καλύτερη εξυπηρέτηση του κοινού, μείωση διοικητικού κόστους και υιοθέτηση καινοτόμων πρακτικών.
Ανάγκες για συντήρηση και αναβάθμιση κτιριακών εγκαταστάσεων	Μελέτες στατικής επάρκειας, ενεργειακής απόδοσης των κτιριακών εγκαταστάσεων και προϋπολογισμού πριν την υλοποίηση.
Ανάγκη για επιμόρφωση του προσωπικού, και ειδικότερα στα εξής: - Συντήρηση και αποκατάσταση βιομηχανικής κληρονομιάς - Ενεργειακή αποδοτικότητα και βιώσιμες πρακτικές - Νέες τεχνολογίες και ψηφιακά εργαλεία	Κατάρτιση προσωπικού

τεκμηρίωσης/παρακολούθησης • Διαχείριση πολιτιστικών έργων και σύγχρονες μεθοδολογίες οργάνωσης • Ασφάλεια χώρων και προσβασιμότητα για ΑμεΑ • Καινοτόμες πρακτικές πολιτιστικής διαχείρισης και ανεύρεση χρηματοδότησης • Ψηφιακή επικοινωνία, πολιτιστικό marketing και ανάλυση κοινού	
Ανάγκη εύρεσης οικονομικών πόρων και χρηματοδότησης των ενεργειών που απαιτούνται για την αντιμετώπιση των κρίσιμων ζητημάτων.	Αξιοποίηση χρηματοδοτικών εργαλείων (Χαμηλότερος βαθμός ωριμότητας): Αποτελεί στρατηγικό στόχο με μακροπρόθεσμη προοπτική, που απαιτεί ανάπτυξη συνεργασιών, ανεύρεση πόρων και εκπόνηση σχεδίου εφαρμογής.
Ελλιπής στελέχωση των τεχνικών υπηρεσιών, γεγονός που δυσχεραίνει την έγκαιρη και αποτελεσματική υλοποίηση έργων συντήρησης και αναβάθμισης	Η ενίσχυση των τεχνικών υπηρεσιών θα συμβάλει στη βελτίωση της συντήρησης του βιομηχανικού μνημείου και στην αναβάθμιση των υποδομών.

Περιφερειακή Ανώνυμη Εταιρία Διανομής Φυσικού Αερίου Κεντρικής Αττικής δ.τ Αθηναϊκό Αέριο Α.Ε.

Ταχυδρομική διεύθυνση: Πειραιώς 100 Τ.Κ. 118 54 Αθήνα
Τηλέφωνο: 210 3463119
Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: info@athinaikoaerio.gr
Ιστοσελίδα: <https://www.athinaikoaerio.gr>

Πρόεδρος Δ.Σ.: ΔΗΜΗΤΡΑ ΣΙΔΕΡΗ

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΑ ΣΙΔΕΡΗ

Αντιπρόεδρος Δ.Σ.: ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Μέλη Δ.Σ.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΟΥΤΟΥΝΗΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΕΙΤΑΝΙΔΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΛΙΝΑΚΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΓΡΕΔΑΚΗΣ

Νομική μορφή: Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου-Διαδημοτική Ανώνυμη Εταιρεία

Η εταιρεία «Αθηναϊκό Αέριο Α.Ε.» ιδρύθηκε το 1996 ως Περιφερειακή Ανώνυμη Εταιρεία Διανομής Φυσικού Αερίου (ΠΕΔΦΑ). Εκτός από τον Δήμο Αθηναίων, στην εταιρεία συμμετέχουν επιπλέον 13 Δήμοι της Αττικής (Νίκαιας-Αγ. Ι.Ρέντη, Δάφνης-Υμηττού, Παπάγου-Χολαργού, Ψυχικού, Ν. Φιλαδέλφειας-Χαλκηδόνας, Ζωγράφου, Π.Φαλήρου, Καλλιθέας, Αγ. Παρασκευής, Ν. Σμύρνης, Αγίου Δημητρίου, Καισαριανής, Γαλασίου).

Με σκοπό την ευρεία χρήση του φυσικού αερίου από το καταναλωτικό κοινό, η εταιρεία «Αθηναϊκό Αέριο Α.Ε.» διαθέτοντας υψηλή τεχνογνωσία, αναλαμβάνει υπηρεσίες μελέτης, σχεδιασμού και επίβλεψης σχετικά με την κατασκευή, λειτουργία και εκμετάλλευση δικτύων διανομής Φυσικού Αερίου καθώς και παροχή υπηρεσιών σε κάθε τομέα και δραστηριότητα που αφορά σε ήπιας και άλλης μορφής ενέργεια.

Η εταιρεία μπορεί ενδεικτικά:

- Να εκπονεί μελέτες και να παρέχει υπηρεσίες αποτελεσματικότητας και βιωσιμότητας ενεργειακής αναβάθμισης κτηριακών και άλλων υποδομών καθώς και βελτίωσης αστικού περιβάλλοντος σε θέματα ενέργειας.
- Να παρέχει υπηρεσίες επισκευής και συντήρησης ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων, συστημάτων πυρανίχνευσης και πυρόσβεσης, κλιματισμού, καθώς και υπηρεσίες απολυμάνσεων και απεντομώσεων.
- Να διαθέτει και να εμπορεύεται εξοπλισμό εφαρμογής του φυσικού αερίου και των εναλλακτικών μορφών ενέργειας.

Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων της, η εταιρεία «Αθηναϊκό Αέριο Α.Ε.» παρέχει τις ακόλουθες υπηρεσίες σε σχέση με τον θεματικό τομέα ανάπτυξης του περιβάλλοντος και της ποιότητας ζωής:

- Επιθεώρηση / Επίβλεψη δικτύων διανομής Φυσικού Αερίου.
- Συνδέσεις με το δίκτυο Φυσικού Αερίου σε νέους πελάτες.
- Μελέτες εσωτερικών εγκαταστάσεων καταναλωτών Φυσικού Αερίου.
- Παροχή υπηρεσιών σε αυτονομία θέρμανσης, εξαερισμό, κλιματισμό/ ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις.

- Συντήρηση εγκαταστάσεων Η/Μ Δημοσίων και Δημοτικών κτηρίων.
- Πρόγραμμα Συντήρησης – Εποπτείας εγκαταστάσεων ΦΑ/Πετρελαίου και εξοπλισμού σχολικών μονάδων.
- Συντήρηση-επισκευή κλιματιστικών μονάδων.
- Μελέτες πυρασφάλειας.
- Επισκευή-συντήρηση πυροσβεστικών μονάδων.
- Μελέτες – εγκαταστάσεις Ήπιων Μορφών Ενέργειας.
- Υδραυλικές / ηλεκτρολογικές μελέτες, συντηρήσεις και επισκευές.

Οι δραστηριότητες της εταιρείας παρέχουν ασφάλεια, βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, δίδουν σύγχρονες λύσεις στις συμβατικές μορφές ενέργειας και τις αντικαθιστούν με πιο νέες αποδοτικές πιο οικονομικές και πιο περιβαλλοντικές φιλικές μορφές ενέργειας. Από τον Σεπτέμβριο του 2024, η εταιρεία «Αθηναϊκό Αέριο Α.Ε.» ξεκίνησε να συνεργάζεται με τις σχολικές επιτροπές του Δήμου Αθηναίων, σε όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων της με βάση και το σκοπό της εταιρείας, όπως αναφέρεται παραπάνω.

Οι Δήμοι/μέτοχοι της εταιρείας νιώθουν εμπιστοσύνη και ασφάλεια με την υπευθυνότητα και τον επαγγελματισμό που επιδεικνύει όλα τα χρόνια λειτουργίας και αναθέτουν πλέον ένα σημαντικό αριθμό κτηρίων και ειδικών εγκαταστάσεων (Δημοτικά κτήρια Βρεφοκομία, Γηροκομία, Ιατρεία, Παιδικοί σταθμοί, Κολυμβητήρια, Γυμναστήρια Σχολεία κ.α.) που χρήζουν συντηρήσεων, επισκευών και σύγχρονων λύσεων. Με τη μακροχρόνια εμπειρία και την εξειδικευμένη τεχνογνωσία που διαθέτει η Εταιρεία, προσφέρει υψηλής ποιότητας υπηρεσίες όπως συνδέσεις Φυσικού Αερίου, μελέτες ενεργειακής αναβάθμισης, εγκαταστάσεις φωτοβολταϊκών, βελτιώσεις αστικού περιβάλλοντος, δίδει σύγχρονες λύσεις στις συμβατικές μορφές ενέργειας και τις αντικαθιστά με πιο νέες αποδοτικές πιο οικονομικές και πιο περιβαλλοντικές φιλικές μορφές ενέργειας.

Η οργανωτική διάρθρωση της Εταιρείας είναι η εξής:

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ & ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΚΤΥΩΝ ΠΩΛΗΣΕΩΝ

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ, ΜΕΛΕΤΗ ΚΛΠ

ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

ΝΕΕΣ ΣΥΝΔΕΣΕΙΣ

ΤΑΜΕΙΟ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΠΕΛΑΤΩΝ

ΜΕΛΕΤΕΣ-ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

ΕΦΟΡΙΕΣ, ΝΟΜΑΡΧΙΑ, ΜΕΤΟΧΟΙ

ΑΡΧΕΙΟ ΤΥΠΟΥ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ Δ.Σ.

Το προσωπικό της εταιρείας περιλαμβάνει 2 υπαλλήλους ΠΕ (1 μόνιμος & 1 αορίστου χρόνου), 2 υπαλλήλους ΔΕ (και οι 2 μόνιμοι) συνεργάτες, 2 Μηχανολόγους Μηχανικούς, 1 Χημικούς Μηχανικούς, 2 Καυστηρατζήδες, 2 Υδραυλικούς, 2 Ηλεκτρολόγους και 2 Ψυκτικούς. Οι ειδικότητες και τα προσόντα του υπάρχοντος προσωπικού αντιστοιχούν στις απαιτήσεις των δραστηριοτήτων της Εταιρείας, η οποία στεγάζεται σε κτήριο εντός της Τεχνόπολης (Πειραιώς 100, ΤΚ 118 54) που αποτελεί την ιστορική έδρα της ΔΕΦΑ συνέχεια της οποίας αποτελεί το Αθηναϊκό Αέριο ΑΕ.

Η οικονομική χρήση των τριών τελευταίων ετών είναι η εξής:

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ	2024	2023	2022
ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΠΟ ΔΗΜΟ (όπου ισχύει)	0	0	0
ΧΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΩΡΕΕΣ (όπου ισχύει)	0	0	0
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	120.708	58.550	97.218
ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	120.708	58.550	97.218
ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	7.429	-11.530	9.632

Αναφορικά με την υφιστάμενη κατάσταση, η εταιρεία «Αθηναϊκό Αέριο Α.Ε.» καλείται να διαχειριστεί κρίσιμα ζητήματα, για τα οποία διατυπώνει αντίστοιχα σχετικές προτάσεις σύμφωνα με τον βαθμό ωριμότητάς τους:

ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ	ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ
Ανανέωση εξοπλισμού	Υλικοτεχνική υποστήριξη
Μηχανογράφηση κρίσιμων διαδικασιών λειτουργίας	Παροχή βοήθειας από την ΔΑΕΜ
Εγκατάσταση νέου εξοπλισμού πληροφορικής	Παροχή βοήθειας από την ΔΑΕΜ Υλικοτεχνική υποστήριξη και κεφάλαια κίνησης από τον Δήμο Αθηναίων που είναι ο Κύριος Μέτοχος της εταιρείας

Κέντρο Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας «Αθηνά Υγεία»

Ταχυδρομική διεύθυνση: Χέυδεν 15Α ΤΚ 104 34 Αθήνα
Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: info@athinaygeia.gr
Τηλέφωνο: 210 2114566
Ιστοσελίδα: <https://www.athinaygeia.gr>

Πρόεδρος Δ.Σ.: Τζίνη Γεννηματά

Τακτικά Μέλη

1. Ιωάννα (Τζίνη) Γεννηματά (Δημοτική Σύμβουλος), Πρόεδρος, Δήμος Αθηναίων
2. Κωνσταντίνος Ζώζος-Δημητρίου, Ταμίας – Διαχειριστής, Δήμος Αθηναίων
3. Ιατρίδης Δημήτριος, Ελληνικό Κέντρο Διαπολιτισμικής Ψυχιατρικής και Περίθαλψης “Κωστής Μπάλλας”
4. Ρετζεπαί Γιουλίντα, Δικηγορικός Σύλλογος Αθηνών
5. Βλάχος Γιώργος, Περιφέρεια Αττικής
6. Μαρκάκη Ευαγγελία, Ιατρικός Σύλλογος Αθηνών
7. Δήμα Κωνσταντίνα, Εκπρόσωπος Εργαζομένων

Αναπληρωματικά Μέλη

1. Μαριοχρήστος Ατζέμης, Αν. Πρόεδρος, Δήμος Αθηναίων
2. Άρης Ρούσσος, Αν. Διαχειριστής, Δήμος Αθηναίων
3. Αλυμάρα Σοφία, Αν. Περιφέρεια Αττικής

4. Καλύβας Δημήτριος, Οδοντιατρικός Σύλλογος Αττικής

Νομική μορφή: Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου-Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία του άρθρου 84 του Αστικού Κώδικα

Το Κέντρο Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας «Αθηνά Υγεία» λειτουργεί από το 1998 με την συμβολή και την διοικητική μέριμνα του Δήμου Αθηναίων, σε συνεργασία και υπό την επιστημονική εποπτεία του Οργανισμού Κατά των Ναρκωτικών (ΟΚΑΝΑ). Στελεχώνεται από ομάδα κοινωνικών επιστημόνων που εξειδικεύονται σε θέματα πρόληψης των εξαρτήσεων και αγωγής υγείας.

Το Κέντρο Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας «Αθηνά Υγεία» απευθύνεται σε όλους τους πολίτες. Οι υπηρεσίες παρέχονται δωρεάν.

Ο στόχος είναι η ενίσχυση των ατομικών και κοινωνικών δεξιοτήτων του ατόμου, ώστε να αποκτήσει λειτουργικούς τρόπους διαχείρισης των θεμάτων που το απασχολούν και να προστατεύει την σωματική και ψυχική του υγεία. Σκοπό της Εταιρείας αποτελεί η προώθηση και επέκταση των εργασιών του Κέντρου για την υλοποίηση προγραμμάτων απεξάρτησης και ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης εξαρτημένων ατόμων. Αποστολή του «Αθηνά Υγεία» είναι η εξής:

α) η παροχή υπηρεσιών στο ευρύ κοινό (π.χ. μαθητές, νέοι γενικώς, στρατευμένοι, εκπαιδευτικοί, γονείς, κηδεμόνες, επαγγελματίες, δημοσιογράφοι), δηλαδή σε άτομα που δεν έχουν άμεση εμπλοκή στο θέμα της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών και των εν γένει εξαρτήσεων με στόχο α) την παροχή ορθής και έγκυρης πληροφόρησης και β) την πρόληψη και αποτροπή της διάδοσης της χρήσης των ουσιών αυτών μέσα από τη μείωση της ζήτησης και την πρόληψη των, εν γένει, εξαρτήσεων μέσα από τις ενδεδειγμένες κατά περίπτωση δράσεις.

β) η εφαρμογή προγραμμάτων πρόληψης που αποσκοπούν στη σωματική, ψυχική, πνευματική και κοινωνική ανάπτυξη του ανθρώπου και στην επίτευξη του ευ ζην, μέσω α) της ανάδειξης και ενίσχυσης των λειτουργικών στοιχείων της προσωπικότητας του ατόμου β) της ενίσχυσης και αναδόμησης των βασικών κοινωνικών θεσμών (οικογένεια, εκπαιδευτική κοινότητα, γειτονιά, κοινωνικές ομάδες κ.α. και γ) της ορθής και έγκυρης πληροφόρησης για τις εξαρτησιογόνες ουσίες, για τις, εν γένει εξαρτήσεις και για το, εν γένει, πρόβλημα της εξάρτησης.

γ) η παροχή πληροφοριών προς άτομα εξαρτημένα από εξαρτησιογόνες ουσίες και άλλες εξαρτήσεις και άτομα του περιβάλλοντος τους, με σκοπό να τους ενημερώσει για τις υπάρχουσες δυνατότητες θεραπείας.

Αποκλειστικός σκοπός της Αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρείας του Ν. 3966/2011 είναι, σε συνεργασία με τον Ο.ΚΑ.ΝΑ., η λειτουργία Κέντρου Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας, το οποίο επεκτείνει τη δραστηριότητά του, πέραν της πρόληψης της χρήσης των εξαρτησιογόνων ουσιών, στην πρόληψη των εν γένει εξαρτήσεων (διαδίκτυο, τζόγος κ.λπ.) που, μέσα από τις

ενδεδειγμένες, κατά περίπτωση, δράσεις, έχει ως σκοπό, αποτέλεσμα και συνέπεια την περαιτέρω ισχυροποίηση της προαγωγής της ψυχοκοινωνικής υγείας.

Το Κέντρο Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας, από άποψη ουσιαστική, συμβάλλει και συντελεί, με τη λειτουργία του και την παροχή των υπηρεσιών του, στην υλοποίηση και στην επίτευξη των ιδρυτικών σκοπών του Ο.ΚΑ.ΝΑ. που αφορούν και στην πρόληψη των εξαρτήσεων που, μέσα από τις ενδεδειγμένες, κατά περίπτωση δράσεις, έχει ως σκοπό, αποτέλεσμα και συνέπεια την περαιτέρω ισχυροποίηση της προαγωγής της ψυχοκοινωνικής υγείας.

Ο σκοπός της εταιρείας είναι μη κερδοσκοπικός αλλά κοινωνικός, επιστημονικός και γενικότερα οικονομικός κατά την έννοια του άρθρου 784 ΑΚ, συνιστάμενος στην ίδρυση και προώθηση των εργασιών ενός Κέντρου Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας στην περιοχή του Δήμου Αθηναίων.

Οι δράσεις που αναπτύσσει στοχεύουν στην έγκυρη και επιστημονική πληροφόρηση, στην ενθάρρυνση θετικών στάσεων ζωής, στην ευαισθητοποίηση και κινητοποίηση φορέων και ομάδων στα πλαίσια της τοπικής κοινωνίας, προς την κατεύθυνση της συλλογικής παρέμβασης σε θέματα και προβλήματα που αφορούν όλους. Η φιλοσοφία των προγραμμάτων που υλοποιούνται βασίζεται στην ενεργητική συμμετοχή ολόκληρου του κοινωνικού συνόλου. Ενδεικτικά, τα προγράμματα περιλαμβάνουν:

- Παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης (ατομική συμβουλευτική, οικογενειακή συμβουλευτική, συμβουλευτική εξαρτημένων ατόμων, συμβουλευτική οικογενειών εξαρτημένων ατόμων, τηλεφωνική συμβουλευτική και πληροφόρηση).
- Υλοποίηση προγραμμάτων πρόληψης των εξαρτήσεων και προαγωγής της ψυχοκοινωνικής υγείας στη σχολική κοινότητα (απευθύνονται σε μαθητές προσχολικής και σχολικής ηλικίας όλων των βαθμίδων, καθώς επίσης και σε γονείς και εκπαιδευτικούς σε συνεργασία με τα Γραφεία Αγωγής Υγείας & Περιβαλλοντικής Αγωγής της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας).
- Συνεργασία με τοπικούς φορείς, συλλόγους και οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στην περιοχή της Αθήνας με στόχο την ευαισθητοποίηση, ενημέρωση, εκπαίδευση και ενεργοποίηση τους σε θέματα πρόληψης των εξαρτήσεων και προαγωγής της ψυχοκοινωνικής υγείας, την υλοποίηση κοινών δράσεων, τη διάχυση της πληροφορίας προς τους πολίτες σχετικά με τις προσφερόμενες υπηρεσίες του Κέντρου, καθώς και την ανάπτυξη δικτύου συνεργασίας και παραπομπών ανάμεσα στους διαφορετικούς κοινωνικούς εταίρους.
- Πρόγραμμα Δράσης Νέων – Πρόγραμμα εκπαίδευσης ομοτίμων που απευθύνεται σε εφήβους (οι συμμετέχοντες εκπαιδεύονται και ενημερώνονται για τις εξαρτήσεις, για θέματα που αφορούν στην εφηβεία, στην ψυχική και σωματική υγεία κ.ά. με στόχο να λειτουργήσουν ως μέντορες μεταξύ των συνομηλίκων τους, ενημερώνοντάς τους για σημαντικά θέματα και ενθαρρύνοντας τους να υιοθετούν θετικές στάσεις ζωής).
- STREET-WORK-Δουλειά στο δρόμο / Πρόγραμμα ενημέρωσης & ευαισθητοποίησης εξαρτημένων ατόμων σε συνεργασία με την ομάδα street

work του Σταθμού Φροντίδας Εξαρτημένων Ατόμων του Ο.ΚΑ.ΝΑ., με στόχο τη μείωση της ατομικής και κοινωνικής βλάβης και την κινητοποίηση των χρηστών για να απευθυνθούν στους θεσμοθετημένους θεραπευτικούς φορείς για τις εξαρτήσεις.

- STREET-WORK-Δουλειά στο δρόμο / Πρόγραμμα ενημέρωσης & ευαισθητοποίησης του γενικού πληθυσμού (ενημερωτικό περίπτερο στην περιοχή του Θησείου με στόχο την ενημέρωση σχετικά με τις δραστηριότητες του Κέντρου Πρόληψης, τις εξαρτήσεις και τα σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα).
- Εκπαιδευτικά προγράμματα: Πρακτική άσκηση φοιτητών και εκπαίδευση – ευαισθητοποίηση επαγγελματιών.
- Οργάνωση, υλοποίηση και συμμετοχή σε ημερίδες και συνέδρια με στόχο την προβολή του έργου του Κέντρου Πρόληψης, καθώς και τη συμμετοχή του στον επιστημονικό διάλογο γύρω από θέματα εξαρτήσεων και ψυχικής υγείας.

Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του, το Νομικό Πρόσωπο παρέχει τις ακόλουθες υπηρεσίες αναφορικά με την κοινωνική πολιτική, την υγεία, την παιδεία και τον αθλητισμό:

-στην Πρόληψη των εξαρτήσεων (ουσίες, αλκοόλ, κάπνισμα, ηλεκτρονικός τζόγος),

- του σχολικού εκφοβισμού,
- του εθισμού στο διαδίκτυο – διαδικτυακού εκφοβισμού

-στις Κοινωνικές Δεξιότητες & τις Διαπροσωπικές Σχέσεις

-στην Ανάπτυξη και Ενίσχυση Δεξιοτήτων Ζωής (ατομικές, κοινωνικές και διαπροσωπικές) για παιδιά και εφήβους εντός και εκτός σχολικού πλαισίου.

Συγκεκριμένα στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση πραγματοποιήθηκαν οι εξής παρεμβάσεις:

- **Μαθητές Πρωτοβάθμιας.**

Πραγματοποιήθηκαν προγράμματα πρόληψης και προαγωγής της ψυχοκοινωνικής υγείας που αφορούσαν τις παρακάτω θεματολογίες:

- Ομαδικότητα – συνεργασία.
- Φιλία – διαπροσωπικές σχέσεις.
- Εικόνα εαυτού – αυτοεκτίμηση.
- Αναγνώριση – διαχείριση συναισθημάτων.
- Ρατσισμός – διαφορετικότητα.
- Μετάβαση από το δημοτικό στο γυμνάσιο.
- Σχολικός εκφοβισμός.
- Πρόληψη εθισμού σε ουσίες ή διαδίκτυο.

ΣΧΟΛΕΙΑ Α ΒΑΘΜΙΑΣ	ΟΜΑΔΕΣ ΜΑΘΗΤΩΝ	ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ
155	262	4.270

- **Γονείς Πρωτοβάθμιας**

Πραγματοποιήθηκαν ομάδες γονέων με την παρακάτω θεματολογία:

- Οριοθέτηση – κανόνες συμπεριφοράς.
- Επικοινωνία στην οικογένεια (ενδυνάμωση καλής σχέσης γονέα – παιδιού).
- Σχολικός εκφοβισμός (λεκτική και σωματική βία).
- Πρόληψη εθισμού σε ουσίες ή διαδίκτυο.
- Δυσλειτουργικές συμπεριφορές στην οικογένεια.
- Ενίσχυση σχέσεων οικογένειας – σχολείου.

ΟΜΑΔΕΣ ΓΟΝΕΩΝ	ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ
47	1.013

- **Εκπαιδευτικοί Πρωτοβάθμιας**

Πραγματοποιήθηκαν ομάδες εκπαιδευτικών με την παρακάτω θεματολογία:

- Διαχείριση κρίσεων στην τάξη – αντιμετώπιση δύσκολων περιστατικών.
- Ενίσχυση σχέσεων οικογένειας – σχολείου.
- Ενίσχυση και ενδυνάμωση του εκπαιδευτικού (ομάδα αυτοφροντίδας).
- Σχολικός εκφοβισμός (λεκτική και σωματική βία).
- Εκπαίδευση στη συμβουλευτική ομηλίκων.
- Εκπαίδευση σε εγκεκριμένα υλικά πρόληψης.

ΟΜΑΔΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ	ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ
14	148

Στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση πραγματοποιήθηκαν οι εξής παρεμβάσεις:

- **Μαθητές Δευτεροβάθμιας.**

Πραγματοποιήθηκαν προγράμματα πρόληψης και προαγωγής της ψυχοκοινωνικής υγείας που αφορούσαν τις παρακάτω θεματολογίες:

- Ομαδικότητα – συνεργασία.
- Φιλία – διαπροσωπικές σχέσεις.
- Εικόνα εαυτού – αυτοεκτίμηση.
- Αναγνώριση – διαχείριση συναισθημάτων.

- Ρατσισμός – διαφορετικότητα.
- Σχολικός εκφοβισμός.
- Πρόληψη εθισμού σε ουσίες ή διαδίκτυο.
- Άγχος εξετάσεων.
- Σεξουαλική διαπαιδαγώγηση.

ΣΧΟΛΕΙΑ ΒΒΑΘΜΙΑΣ	ΟΜΑΔΕΣ ΜΑΘΗΤΩΝ	ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ
119	420	9.566

• Γονείς Δευτεροβάθμιας

Πραγματοποιήθηκαν ομάδες γονέων με την παρακάτω θεματολογία:

- Επικοινωνία στην οικογένεια (ενδυνάμωση καλής σχέσης γονέα – παιδιού).
- Σχολικός εκφοβισμός (λεκτική και σωματική βία).
- Πρόληψη εθισμού σε ουσίες ή διαδίκτυο.
- Δυσλειτουργικές συμπεριφορές στην οικογένεια.
- Ενίσχυση σχέσεων οικογένειας – σχολείου.
- Άγχος εξετάσεων.
- Ενίσχυση του γονεϊκού ρόλου.

ΟΜΑΔΕΣ ΓΟΝΕΩΝ	ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ
20	537

• Εκπαιδευτικοί Δευτεροβάθμιας

Πραγματοποιήθηκαν ομάδες εκπαιδευτικών με την παρακάτω θεματολογία:

- Διαχείριση κρίσεων στην τάξη – αντιμετώπιση δύσκολων περιστατικών.
- Ενίσχυση σχέσεων οικογένειας – σχολείου.
- Ενίσχυση και ενδυνάμωση του εκπαιδευτικού (ομάδα αυτοφροντίδας).
- Σχολικός εκφοβισμός (λεκτική και σωματική βία).
- Εκπαίδευση στη συμβουλευτική ομηλίκων.
- Εκπαίδευση σε υλικά πρόληψης.

ΟΜΑΔΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ	ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ
18	206

Το «Αθηνά Υγεία» μέσω των παραρτημάτων του πραγματοποίησε συγκεντρωτικά δράσεις πρόληψης εντός της σχολικής κοινότητας με αποδέκτες:

- Δεκατρείς Χιλιάδες Οχτακόσιους Τριάντα Έξι Μαθητές (13.836)
- Τριακοσίους Πενήντα Τέσσερις Εκπαιδευτικούς (354)
- Χίλιους Πεντακόσιους Πενήντα Γονείς Μαθητών (1.550)

- Παράλληλα στο Κέντρο Πρόληψης «Αθηνά Υγεία» πραγματοποιήθηκε πρακτική 21 φοιτητών του τμήματος Ψυχολογίας των Πανεπιστημίων ΕΚΠΑ, και Παντείου.
- Το Κέντρο Πρόληψης «Αθηνά Υγεία» παρέχει βραχεία συμβουλευτική σε δημότες του Δήμου Αθηναίων.
- Το Κέντρο Πρόληψης «Αθηνά Υγεία» πραγματοποίησε πρόγραμμα πρόληψης στις παιδικές κατασκηνώσεις του Δήμου Αθηναίων με στόχο την ενίσχυση της συνεργασίας και της ομαδικότητας μεταξύ των κατασκηνωτών /παιδιών. Ταυτόχρονα υλοποιήθηκε πρόγραμμα ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των ομαδάρχων. Ο συνολικός αριθμός των ωφελούμενων είναι 152.
- Το Κέντρο Πρόληψης «Αθηνά Υγεία» πραγματοποίησε παρεμβάσεις σε κοινωνικές δομές με στόχο την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση σε θέματα εξάρτησης ουσιών, χρήση διαδικτύου και πρόληψη της βίας και του σχολικού εκφοβισμού με 102 ωφελούμενους.
- Συμμετοχή στο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Erasmus+ 'Qualification Makes the Difference. Το Erasmus + είναι ένα πρόγραμμα 12 μηνών, όπου η κεντρική ιδέα είναι να δημιουργηθεί ένας οδηγός για επαγγελματίες που εργάζονται με οικογένειες με προβλήματα εθισμού.
- Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Κατά των Ναρκωτικών (26 Ιουνίου), πραγματοποιήθηκε δράση ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του γενικού πληθυσμού με ωφελούμενους 300 δημότες μας.
- Με αφορμή της Παγκόσμια Ημέρα Κατά του AIDS πραγματοποιήθηκαν δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης σε κεντρικούς σταθμούς του Μετρό με ωφελούμενους 600 κυρίως νέους .

Η οργανωτική διάρθρωση του «Αθηνά Υγεία» είναι η εξής:

1. Ο Δήμος Αθηναίων νόμιμα εκπροσωπούμενος για την υπογραφή του παρόντος από την κα. Γεννηματά Ιωάννα.
2. Ο Ιατρικός Σύλλογος Αθηνών νόμιμα εκπροσωπούμενος για την υπογραφή του παρόντος από την κα Μαρκάκη Λίλλιαν- Ευαγγελία.
3. Ο Οδοντιατρικός Σύλλογος Αττικής νόμιμα εκπροσωπούμενος για την υπογραφή του παρόντος από τον κο. Καλύβα Δημήτριο
4. Ο Δικηγορικός Σύλλογος Αθηνών νόμιμα εκπροσωπούμενος για την υπογραφή του παρόντος από την κα Ρετζεπάι Γιουλίντα.

5. Το Ελληνικό Κέντρο Διαπολιτισμικής Ψυχιατρικής και Περίθαλψης «Κωστής Μπάλλας» νόμιμα εκπροσωπούμενο για την υπογραφή του παρόντος από τον κο. Ιατρίδη Δημήτριο.
6. Η Περιφέρεια Αττικής νόμιμα εκπροσωπούμενη για την υπογραφή του παρόντος από τον κο Βλάχο Γιώργο.

Το «Αθηνά Υγεία» περιλαμβάνει το εξής προσωπικό:

Αριθμός υπαλλήλων	Επίπεδο εκπαίδευσης/Ειδικότητα	Σχέση εργασίας
23	Επιστημονικό και Γραμματειακή Υποστήριξη	Αορίστου Χρόνου
14	Επιστημονικό Προσωπικό	ΤΠΥ

Οι ειδικότητες και τα προσόντα του υπάρχοντος προσωπικού αντιστοιχούν στις απαιτήσεις των δραστηριοτήτων του Νομικού Προσώπου και ασκείται συστηματική επιμόρφωση του.

Το Κέντρο Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας Αθηνών» με διακριτικό τίτλο «Αθηνά Υγεία» έχει ιδρύσει και λειτουργεί, ως παραρτήματα, επτά (7) Κέντρα Πρόληψης στο Δήμο Αθηναίων, ένα (1) για κάθε Δημοτική Κοινότητα του Δήμου Αθηναίων. Συγκεκριμένα:

- 1η Δημοτική Κοινότητα : Κ.Π «Παλλάς Αθηνά» με έδρα Β.Ουγκώ 30.
- 2η Δημοτική Κοινότητα : Κ.Π «Αθηνά Πρόμαχος» με έδρα Πυθέου 116.
- 3η Δημοτική Κοινότητα : Κ.Π «Αθηνά Προναία» με έδρα Χαμοστέρας 16.
- 4η Δημοτική Κοινότητα : Κ.Π «Αθηνά Αφαία» με έδρα Αθανάτων 35 και Δυρραχίου.
- 5η Δημοτική Κοινότητα : Κ.Π «Αθηνά Πολιάς» με έδρα Λ.Γαλατσίου 9.
- 6η Δημοτική Κοινότητα : Κ.Π «Αθηνά Εργάνη» με έδρα Χέυδεν 15Α.
- 7η Δημοτική Κοινότητα : Κ.Π «Αθηνά Πολύβουλος» με έδρα Βας.Σοφίας 82.

Αναφορικά με την υφιστάμενη κατάσταση, το Κέντρο Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας «Αθηνά Υγεία» καλείται να διαχειριστεί κρίσιμα ζητήματα, για τα οποία διατυπώνει αντίστοιχα σχετικές προτάσεις σύμφωνα με τον βαθμό ωριμότητάς τους:

ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ	ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ
Κατάρτιση προσωπικού	Εξειδικευμένη κατάρτιση από τον φορέα που μας εποπτεύει ΕΟΠΑΕ (πρώην ΟΚΑΝΑ) σε θέματα αντιμετώπισης ναρκωτικών και προαγωγής της ψυχοκοινωνικής υγείας
Ελλιπής προϋπολογισμός που καλύπτεται από τον ΕΟΠΑΕ (πρώην ΟΚΑΝΑ) από χρήματα του Υπουργείου Υγείας και του Υπουργείου Εσωτερικών.	Καλή συνεργασία με τον ΕΟΠΑΕ

Έλλειψη ανθρώπινου δυναμικού

Πρόσληψη μόνιμου προσωπικού

Δημοτική Επιχείρηση Ραδιοφωνίας Αθήνα 9,84 FM Stereo

Διεύθυνση: Πειραιώς 100, Τ.Κ. 118 54 Αθήνα

Τηλέφωνο: 210 3411610

Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: athina984fm@athina984fm.grΙστοσελίδα: <https://www.athina984.gr/>

Πρόεδρος: Νικόλαος Λαλιώτης (Αθήνα ΤΩΡΑ)

Αντιπρόεδρος: Πάσχος Μανδραβέλης (Αθήνα ΤΩΡΑ)

Τακτικά Μέλη:

Κωνσταντίνα Σκυλλάκου (Αθήνα ΤΩΡΑ)

Άρτεμις Σκουμπουρδή (Αθήνα ΤΩΡΑ)

Αθανάσιος Γούναρης (Αθήνα ΤΩΡΑ)

Ευστρατία Παγκάλου (Αθήνα ΤΩΡΑ)

Βασίλειος Δράκος (Αθήνα ΤΩΡΑ)

Ελένη Πολυζώη (Αθήνα Ψηλά)

Ιωάννης Κορωναίος (Ανοιχτή πόλη)

Χρήστος Σπυριδάκης (Λαϊκή Συσπείρωση Αθήνας)

Κώστας Κορέλλης (Εκπρόσωπος Εργαζομένων)

Αναπληρωματικά Μέλη:

Σωτηρία (Σάντρα) Φιλοσόφου (Νικόλαος Λαλιώτης) (Αθήνα ΤΩΡΑ)

Εμμανουήλ Αυγερινός (Πάσχος Μανδραβέλης) (Αθήνα ΤΩΡΑ)

Αρκάλης Θεόδωρος (Κωνσταντίνα Σκυλλάκου) (Αθήνα ΤΩΡΑ)

Βαλσαμάκη Αικατερίνη (Άρτεμις Σκουμπουρδή) (Αθήνα ΤΩΡΑ)

Αθανασία (Θάνια) Ζαχαροπούλου (Αθανάσιος Γούναρης) (Αθήνα ΤΩΡΑ)

Πολυξένη Βαρδή (Ευστρατία Παγκάλου) (Αθήνα ΤΩΡΑ)

Χριστίνα Κουτσούμπα (Βασίλειος Δράκος) (Αθήνα ΤΩΡΑ)

Χριστίνα Κυρίτση (Ελένη Πολυζώη) (Αθήνα Ψηλά)

Θεοδώρα Τσαμπάζη (Ιωάννης Κορωναίος) (Ανοιχτή πόλη)

Γεωργία Παλαιολόγου (Χρήστος Σπυριδάκης) (Λαϊκή Συσπείρωση Αθήνας)

Ελένη Αναστασοπούλου (Κώστας Κορέλλης) (Εκπρόσωπος Εργαζομένων)

Νομική μορφή: Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου-Δημοτική Επιχείρηση Ειδικού Σκοπού

Ο ραδιοφωνικός σταθμός Αθήνα 9,84 ιδρύθηκε την 31 Μαΐου 1987 επί Δημαρχίας Μιλτιάδη Έβερτ και είναι το πρώτο ελεύθερο ραδιόφωνο. Από το Σεπτέμβριο του 2019, επικεντρώνεται στην ελεύθερη και έγκαιρη ενημέρωση για τα θέματα της πόλης, αναδεικνύοντας τα προβλήματα και τα προτερήματα της Αθήνας, που αποτελεί κέντρο των πολιτικό-οικονομικών εξελίξεων της χώρας. Στηρίζει τις πρωτοβουλίες στην έρευνα, την καινοτομία, την επιχειρηματικότητα, τον πολιτισμό, τα γράμματα και τις τέχνες. Είναι κοινωνός εκδηλώσεων ιδρυμάτων, όπως το Ίδρυμα Σταύρου Νιάρχου και το Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού, καθώς και άλλων μικρότερου βεληνεκούς που δραστηριοποιούνται στην πόλη.

Στοχεύει στα εξής:

- να γίνει το σπίτι μικρών και μεγάλων δημιουργών, οι οποίοι καλούνται να προβάλουν το έργο τους
- να αγκαλιάσει το έργο πανεπιστημιακών ομάδων και νέων με εναλλακτικές προτάσεις
- να συνδράμει όλους τους δημάρχους της χώρας να προβάλλουν το πολιτισμό μέσα από τις πολιτιστικές τους δραστηριότητες
- να προβάλει το έργο του Δήμου, όπως παράλληλα και σε όλες τις διαστάσεις να προβάλλεται η θέση της αντιπολίτευσης με χρόνο ανάλογο της εκπροσώπησης του στο Δημοτικό Συμβούλιο.
- να ασκεί κριτική στον εκάστοτε Δήμαρχο γιατί αυτός είναι ο σκοπός της ελεύθερης και έγκαιρης ενημέρωσης

Το «άνοιγμα» της σεζόν 2025-2026 βρήκε τον Αθήνα 9.84 να έχει επιστρέψει στον «χάρτη» των ερτζιανών, κάτι που τεκμαίρεται από τις μετρήσεις ακροαματικότητας (MRB-GlobalLink). Ενδεικτικά, έως τα μέσα Ιουνίου ο γενικός μέσος όρος του σταθμού είχε ανέλθει στο 1,4%, ενώ το τελευταίο «στίγμα» του Αθήνα 9.84 στις μετρήσεις τον Δεκέμβριο του 2023, πριν αποχωρήσει, είχε γενικό μέσο όρο 0,5%.

Ήδη από τα μέσα Σεπτεμβρίου και μετά την κάμψη που όλοι οι ενημερωτικοί σταθμοί παρουσιάζουν το καλοκαίρι και την περίοδο των διακοπών, είχε ξεκινήσει η ανάκαμψη με γενικό μέσον όρο 1,1% και άνοδο σε πολλά ποιοτικά στοιχεία:

-Ο Αθήνα 9.84 είναι ο 3ος ενημερωτικός σταθμός σε ημερήσια διάρκεια ακρόασης σε λεπτά και ο 7ος ραδιοφωνικός σταθμός στην Αττική.

-Ποσοστό 2,6% στις ηλικίες 65-74 ετών

-Ποσοστό 3,1% στους άνδρες 65-74 ετών

-1,8% στον Κεντρικό Τομέα Αττικής

1,4% στα κοινά ανώτερης μόρφωσης

-2,3% στις γυναίκες 55-64 ετών

Με δεδομένη την εκ νέου ανοδική πορεία των ποσοστών του σταθμού, αλλά και την συμπλήρωση, από τις πρώτες μέρες του Νοεμβρίου, του προγράμματος με νέες ενημερωτικές και μουσικές εκπομπές (κάτι που δεν είχε καταστεί νωρίτερα δυνατό λόγω της καθυστέρησης στην αναμόρφωση του προϋπολογισμού μας), ο βασικός στόχος του Αθήνα 9,84 σε αυτή την δύσκολη και ανταγωνιστική σεζόν που ολοκληρώνεται το καλοκαίρι του 2026 είναι να βρίσκεται ως ποσοστό γενικού μέσου όρου περί το 2%. Επίσης, καθ' όλη τη διάρκεια της χρονιάς, θα διεξάγονται με διάφορες αφορμές, δράσεις εξωστρέφειας και θα διοργανώνονται εκπομπές στην πόλη, με το «BAN». Με την οικονομική συνδρομή της ΔΑΕΜ Α.Ε. μέσω διαφημιστικού προγράμματος, επίσης, τις επόμενες εβδομάδες ενισχύεται η εικόνα του σταθμού στα social media. Τέλος, σε συνεργασία με την Τεχνόπολη στο πλαίσιο της μεταξύ τους συμφωνίας μέσω του μισθωτηρίου για το κτήριο στο Γκάζι, ο «Αθήνα 9.84» εξασφάλισε ότι στις 17 Ιανουαρίου θα διοργανώσει σε avant premiere την προβολή της βραβευμένης ταινίας-ντοκιμαντέρ του Γιώργου Αυγερόπουλου «Mankind's Folly» κατ' αποκλειστικότητα, στο αμφιθέατρο «Μιλτιάδης Έβερτ».

Κατά την χρονική περίοδο 2024-2025 μέχρι σήμερα, ο Αθήνα 9,84 έχει υλοποιήσει τις παρακάτω δράσεις σε σχέση με τους θεματικούς τομείς ανάπτυξης:

α) Περιβάλλον και ποιότητα ζωής

Ο Αθήνα 9.84 συμβάλλει ενεργά στην ενίσχυση της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης και της ποιότητας ζωής στην πόλη μέσω της θεματολογίας των εκπομπών του, της κάλυψης δράσεων του Δήμου και των συνεργασιών με άλλους δημοτικούς φορείς. Ενδεικτικά, με τη ραδιοφωνική και δημοσιογραφική του παρουσία:

1.Αναδεικνύει δράσεις όπως το πρόγραμμα «ΑλλάΖΟΥΜΕ την Αθήνα», που εστιάζει στην αστική αναζωογόνηση, τη βιωσιμότητα και τη συμμετοχή των πολιτών.

2.Συμμετέχει ενεργά σε δράσεις στη Δημοτική Αγορά Κυψέλης, που αποτελούν πρότυπα κοινωνικής και περιβαλλοντικής βιωσιμότητας.

3.Ενθαρρύνει τον δημόσιο διάλογο για θέματα καθαριότητας, κυκλοφορίας, πράσινου και αστικής ζωής, μέσα από ενημερωτικές εκπομπές, αφιερώματα και συνεντεύξεις με ειδικούς και στελέχη του Δήμου.

β) Κοινωνική πολιτική, υγεία, παιδεία, πολιτισμός και αθλητισμός

Ο σταθμός της πόλης αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους φορείς πολιτισμού και ενημέρωσης του Δήμου Αθηναίων.

- Η επάνοδος του Αθήνα 9.84 στα ερτζιανά, με σταθερά ανοδική πορεία, συνοδεύεται από ένα πλήθος πολιτιστικών και συμμετοχικών δράσεων, από έκτακτες εκπομπές σε πολιτιστικούς θεσμούς (Φεστιβάλ Βιβλίου, ART Athina, Τεχνόπολη, Δημοτική Βιβλιοθήκη, Παιδικό Μουσείο) έως εκδηλώσεις για την Παγκόσμια Ημέρα Παιδικού Βιβλίου και την Πρωτομαγιά.
- Προβάλλει και αναδεικνύει δημοτικές και πολιτιστικές πρωτοβουλίες, φέρνοντας τον δημότη πιο κοντά στον πολιτισμό και στη δημιουργική ζωή της πόλης.
- Μέσα από θεματικές εκπομπές για ζητήματα κοινωνικής συνοχής, ισότητας και διαφορετικότητας, συμβάλλει στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού (χαρακτηριστικό παράδειγμα η εκπομπή για τον Ευρωπαϊκό Μήνα Διαφορετικότητας).
- Οι δράσεις εξωστρέφειας (π.χ. μεταδόσεις από δημόσιους χώρους, συνεργασίες με σχολεία, εκδοτικούς οίκους και κοινωνικούς φορείς) ενισχύουν τη διασύνδεση του σταθμού με τους δημότες. Ενδεικτικά αναφέρονται παρακάτω εορταστικές και πολιτιστικές δράσεις:

-Ο Αθήνα 9.84 συμμετέχει ενεργά στο εορταστικό πρόγραμμα του Δήμου, με ειδικές εκπομπές, δράσεις και εκδηλώσεις, όπως η γιορτή των "Ευχών" στην Πλατεία Κοτζιά και οι Χριστουγεννιάτικες δράσεις στο κέντρο και τις γειτονίες της Αθήνας.

-Έχει ενισχυμένη παρουσία στη διοργάνωση του Αυθεντικού Μαραθωνίου Αθηνών (8–9 Νοεμβρίου), προβάλλοντας την αθλητική δραστηριότητα και το πνεύμα της πόλης.

-Σε συνεργασία με την Τεχνόπολη, θα διοργανώσει στις 17 Ιανουαρίου avant premiere προβολή της βραβευμένης ταινίας-ντοκιμαντέρ «Mankind's Folly» του Γιώργου Αυγερόπουλου, στο αμφιθέατρο «Μιλτιάδης Έβερτ».

γ) Τοπική οικονομία και απασχόληση

Ο «Αθήνα 9.84» λειτουργεί ως μοχλός προώθησης της τοπικής επιχειρηματικότητας και της δημοτικής οικονομικής δραστηριότητας:

- Ενισχύει τη διαφημιστική προβολή δημοτικών επιχειρήσεων και δράσεων (όπως της ΔΑΕΜ Α.Ε., Τεχνόπολης, ΚΥΨΕΛΗΣ), συμβάλλοντας στην οικονομική κυκλική ανάπτυξη εντός των φορέων του Δήμου.

- Με τη χορηγία της εταιρείας CAMPEON και τις υπό διαπραγμάτευση συνεργασίες με άλλες επιχειρήσεις, εξασφαλίζει τη διαρκή χρηματοδότηση και προβολή των δράσεων εξωστρέφειας και του Pop-upStudio του σταθμού.
- Προσφέρει δυνατότητες επικοινωνιακής στήριξης σε τοπικές επιχειρήσεις, ενδυναμώνοντας την παρουσία τους στο ραδιόφωνο και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.
- Μέσω των δημοσιογραφικών εκπομπών και της κάλυψης οικονομικών θεμάτων, συμβάλλει στην ενημέρωση για τις τοπικές αγορές, τις επιχειρηματικές πρωτοβουλίες και την απασχόληση.

δ) Βελτίωση διοικητικής ικανότητας του Δήμου

Η οργανωτική και επιχειρησιακή ενδυνάμωση του «Αθήνα 9.84» συνδέεται άμεσα με τη βελτίωση της λειτουργίας και της αποτελεσματικότητας του φορέα ως δημοτικού ραδιοσταθμού. Κύριες κατευθύνσεις είναι οι εξής:

- Ενίσχυση της διοικητικής οργάνωσης και της οικονομικής βιωσιμότητας, μέσω της καλύτερης αξιοποίησης των διαφημιστικών και χορηγικών εσόδων.
- Ψηφιακή αναβάθμιση και ενίσχυση της παρουσίας στα social media, σε συνεργασία με τη ΔΑΕΜ Α.Ε.
- Αναβάθμιση του προγράμματος και των εκπομπών, με στόχο την αύξηση του γενικού μέσου όρου ακροαματικότητας στο 2% μέχρι το καλοκαίρι του 2026.
- Ανάπτυξη στρατηγικών συνεργασιών με δημοτικές υπηρεσίες και άλλους φορείς του Δήμου, για συντονισμό, κοινές δράσεις και διασύνδεση του ραδιοσταθμού με την ευρύτερη διοικητική λειτουργία του Δήμου.
- Διασφάλιση της συμμετοχικότητας και διαφάνειας στη λειτουργία του φορέα, με αξιοποίηση των σύγχρονων εργαλείων επικοινωνίας, δεδομένων και εσωτερικής πληροφόρησης.

Κρίσιμα Ζητήματα	Προτάσεις
Ανάγκη ενίσχυσης ενημέρωσης των πολιτών για περιβαλλοντικά και αστικά ζητήματα.	Ραδιοφωνικές εκπομπές και αφιερώματα για το περιβάλλον, την ανακύκλωση και τη βιώσιμη κινητικότητα. Προβολή δημοτικών δράσεων όπως το πρόγραμμα «ΑλλάΖΟΥΜΕ την Αθήνα».
Ανάγκη ενίσχυσης πολιτιστικής παρουσίας και κοινωνικής εξωστρέφειας του σταθμού.	Εκπομπές με πολιτιστικό και κοινωνικό περιεχόμενο. Συμμετοχή σε εκδηλώσεις του Δήμου (Τεχνόπολη, ΟΠΑΝΔΑ, Δημοτική Αγορά Κυψέλης). Δράσεις για ισότητα, διαφορετικότητα, παιδική

	δημιουργία.
Περιορισμένοι οικονομικοί πόροι και ανάγκη βιώσιμης χρηματοδότησης.	Συνεργασίες με ιδιωτικές εταιρείες (π.χ. CAMPEON). Ενίσχυση διαφημιστικού προγράμματος με υποστήριξη ΔΑΕΜ Α.Ε. Προβολή τοπικών επιχειρήσεων και δράσεων κοινωνικής οικονομίας.
Ανάγκη ενίσχυσης της σχέσης του σταθμού με τους δημότες και το κοινό.	Δράσεις εξωστρέφειας με το «ΒΑΝάκι» του σταθμού, έκτακτες εκπομπές σε πλατείες, βιβλιοθήκες, δημοτικές αγορές. Συμμετοχή σε μεγάλες διοργανώσεις (Αυθεντικός Μαραθώνιος, Χριστούγεννα, Φεστιβάλ Βιβλίου).
Καυστέρηση στην αναμόρφωση του προϋπολογισμού και ανάγκη καλύτερου προγραμματισμού.	Έγκαιρη ολοκλήρωση προϋπολογισμού, προγραμματισμός εκπομπών και δράσεων σε ετήσια βάση, ενίσχυση συντονισμού με τη Γενική Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών και Έργων.
Ανάγκη εκσυγχρονισμού τεχνικού εξοπλισμού και ενίσχυσης ψηφιακής παρουσίας.	Αναβάθμιση στούντιο και τεχνικών μέσων. Ενίσχυση παρουσίας στα social media με υποστήριξη ΔΑΕΜ Α.Ε. Δημιουργία νέου περιεχομένου για νεανικά και συμμετοχικά κοινά.
Στόχος αύξησης της ακροαματικότητας και ενίσχυσης της εικόνας του σταθμού.	Προσθήκη νέων ενημερωτικών και μουσικών εκπομπών. Συνεργασίες με δημοσιογράφους και δημιουργούς. Στόχος μέσου όρου 2% ακροαματικότητας έως το 2026.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ OGP LOCAL

6.1 Σχετικά με το Πρόγραμμα OGP Local

Το Πρόγραμμα OGP Local αναφέρεται στη Σύμπραξη για την Ανοικτή Διακυβέρνηση (Open Government Partnership-OGP) που περιλαμβάνει 75 χώρες και 150 τοπικές κυβερνήσεις και χιλιάδες οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, εκπροσωπώντας περισσότερους από δύο δισεκατομμύρια ανθρώπους. Το OGP είναι μία διεθνή πρωτοβουλία ηγετών κυβερνήσεων και οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, η οποία ξεκίνησε το 2011 για να δημιουργηθεί μία σύμπραξη με ισχυρή βούληση για την προώθηση της διαφανούς, συμμετοχικής, συμπεριληπτικής και υπεύθυνης διακυβέρνησης. Ειδικότερα, το OGP Local προσδιορίζει τις μεταρρυθμίσεις ανοιχτής διακυβέρνησης σε τοπικό επίπεδο και στόχο έχει να συμβάλει στην οικοδόμηση σχέσεων μεταξύ Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και της Κοινωνίας των Πολιτών για να γίνει η Τοπική Αυτοδιοίκηση πιο ανοιχτή, υπεύθυνη και ανταποκρινόμενη στις ανάγκες των πολιτών και των τοπικών κυβερνήσεων να σχεδιάσουν και να εφαρμόσουν περισσότερο αποτελεσματικές δημόσιες πολιτικές.

Το OGP ξεκίνησε το «Πιλοτικό Πρόγραμμα Υποεθνικής Διακυβέρνησης» το 2016, με την συμμετοχή 15 πρωτοπόρων Δήμων που εκπόνησαν τα πρώτα σχέδια δράσης για την προώθηση της ανοιχτής διακυβέρνησης. Στο πιλοτικό πρόγραμμα συμμετείχε και ένα μεγαλύτερο δίκτυο υποεθνικών μεταρρυθμιστών ανοιχτής διακυβέρνησης από την κυβέρνηση και την κοινωνία των πολιτών για την προώθηση στενότερης συμμετοχής με τα εθνικά σχέδια δράσης στις αντίστοιχες χώρες. Τα θετικά αποτελέσματα της πιλοτικής περιόδου 2016-2017 οδήγησαν στη θεσμοθέτηση του Προγράμματος OGP Local με στόχο να αξιοποιήσει την καινοτομία και την δυναμική που επιδεικνύουν οι Δήμοι και οι εταίροι της κοινωνίας των πολιτών διεθνώς, ώστε οι Δήμοι να γίνουν πιο ανοιχτοί, συμπεριληπτικοί και να βελτιώσουν την ποιότητα της διακυβέρνησής τους, διαμορφώνοντας τις αξίες και τις αρχές της Διακήρυξης και των διαδικασιών Ανοιχτής Διακυβέρνησης. Σταδιακά το Πρόγραμμα OGP Local επεκτάθηκε με την ένταξη 5 επιπλέον Δήμων το 2018, και αυξητικά, 56 Δήμων το 2020, 30 Δήμων το 2022 και 55 Δήμων το 2024, ανάμεσα σε αυτούς και ο Δήμος Αθηναίων, ο πρώτος και μοναδικός Δήμος της Ελλάδας που εντάσσεται στο OGP Local.

Συγκεκριμένα, το OGP Local λειτουργεί μέσω μίας πλατφόρμας με βάση την αυτοδέσμευση των τοπικών κυβερνήσεων για την λήψη συγκεκριμένων μέτρων ανοιχτής διακυβέρνησης που αφορούν στην ενίσχυση της διαφάνειας, της συμμετοχής, της λογοδοσίας, της χειραφέτησης των πολιτών, της καταπολέμησης της διαφθοράς, καθώς και στη χρήση νέων τεχνολογιών, ανοιχτών δεδομένων και ψηφιακών εργαλείων με απώτερο στόχο να βελτιωθούν η διακυβέρνηση και η ποιότητα ζωής των πολιτών. Το OGP Local επιδιώκει την δημιουργία μηχανισμών ενεργούς συμμετοχής των πολιτών στη λήψη αποφάσεων και συνδιαμόρφωσης δημοσίων πολιτικών με την τοπική αυτοδιοίκηση, η οποία καλείται να δεσμευθεί σε σαφείς στόχους, τηρώντας τις αρχές της Διακήρυξης Ανοιχτής Διακυβέρνησης που προωθούν μία παγκόσμια κουλτούρα ανοιχτής διακυβέρνησης που ενδυναμώνει και

εξυπηρετεί τους πολίτες και προάγει τα ιδανικά της ανοιχτής και συμμετοχικής διακυβέρνησης του 21^{ου} αιώνα.

6.2 Ανοιχτή διακυβέρνηση και διαβούλευση

Η ένταξη του Δήμου Αθηναίων στο OGP Local το 2024 αποτελεί στρατηγική επιλογή, καθώς η δέσμευσή του να τηρεί τις αρχές της ανοιχτής και διαφανούς διακυβέρνησης, εγκρίνοντας τη Διακήρυξη Ανοιχτής Διακυβέρνησης, ενισχύει την θεσμική αξιοπιστία του σε διεθνές επίπεδο. Συγκεκριμένα, η συμμετοχή του Δήμου ως μέλος του OGP Local της παγκόσμιας κοινότητας που έχει εγκρίνει την Διακήρυξη αποτελεί δέσμευση για:

- α) την αύξηση της διαθεσιμότητας πληροφοριών για τις κυβερνητικές δραστηριότητες
- β) την υποστήριξη της συμμετοχής των πολιτών
- γ) την εφαρμογή των υψηλότερων προτύπων επαγγελματικής ακεραιότητας σε όλη την διοίκηση
- δ) την αύξηση της πρόσβασης σε νέες τεχνολογίες για ανοιχτότητα και λογοδοσία

Οι αρχές της Διακήρυξης Ανοιχτής Διακυβέρνησης ενσωματώνονται στην Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά της Διαφθοράς και άλλων εφαρμοστέων διεθνών οργάνων που σχετίζονται με τα ανθρώπινα δικαιώματα και την καλή διακυβέρνηση. Με πυλώνες την διαφάνεια, την συμμετοχή και την λογοδοσία, η ανοιχτή διακυβέρνηση συνιστά ένα σύγχρονο σύστημα δημοκρατικής διοίκησης σε ανοιχτό διάλογο με τους πολίτες για την λήψη αποφάσεων και τη συνδιαμόρφωση των δημόσιων πολιτικών. Στο πλαίσιο του OGP Local, οι αρχές αυτές εφαρμόζονται σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης, καλώντας τους πολίτες να συμμετέχουν ενεργά και ισότιμα τόσο στη διαβούλευση προτάσεων όσο και στη λήψη αποφάσεων αξιοποιώντας νέες τεχνολογίες και ψηφιακά εργαλεία που διευρύνουν αυτή την δυνατότητα. Με αυτόν τον σκοπό, το OGP Local δεσμεύει τον Δήμο Αθηναίων να αλληλεπιδρά με τους πολίτες συστηματικά, χρησιμοποιώντας την διαβούλευση ως συμμετοχικό στρατηγικό εργαλείο σχεδιασμού και λογοδοσίας για να προτείνονται συλλογικές και διαφανείς λύσεις στις προκλήσεις που καλείται να αντιμετωπίσει.

Συγκεκριμένα, η συμμετοχή του Δήμου ως μέλος του OGP Local της σχετικής παγκόσμιας κοινότητας ενδυναμώνει την συνεργασία του με την κοινωνία των πολιτών για την συνδιαμόρφωση ενός σχεδίου δράσης με τέσσερις δεσμεύσεις :

- ενεργειακή δημοκρατία και ευαλωτότητα
- ανοιχτή συμμετοχική πλατφόρμα στεγαστικής αντιστοίχισης
- καθολική προσβασιμότητα και την ψηφιακή συμπερίληψη
- διαφάνεια και την λογοδοσία

Η διαδικασία διαβούλευσης για το πρώτο Σχέδιο Δράσης για το OGP Local του Δήμου Αθηναίων περιλάμβανε τόσο ηλεκτρονική δημόσια διαβούλευση όσο και θεματικά εργαστήρια. Οι πολίτες συμμετείχαν σε μία πλατφόρμα ανοιχτής συμμετοχής και κατέθεσαν προτάσεις και παρατηρήσεις για τις προτεινόμενες δεσμεύσεις, μέσω ηλεκτρονικής δημόσιας διαβούλευσης από τον Απρίλιο μέχρι τον

Μάιο 2025. Επιπλέον, διοργανώθηκαν θεματικά εργαστήρια στις 17 και 18 Μαΐου, στα οποία οι πολίτες συμμετείχαν διαδικτυακά και δια ζώσης για να ανταλλάξουν απόψεις και να διαμορφωθούν κοινές προτάσεις με αντικείμενο τις τέσσερις δεσμεύσεις του Δήμου για ενεργειακή δημοκρατία και ευαλωτότητα, ανοιχτή συμμετοχική πλατφόρμα στεγαστικής αντιστοίχισης, καθολική προσβασιμότητα και ψηφιακή συμπερίληψη, διαφάνεια και την λογοδοσία. Η ένταξη του Δήμου Αθηναίων στο OGP Local διευρύνει την δυνατότητα πρόσβασης σε μία παγκόσμια κοινότητα μάθησης και καινοτομίας, μέσα από την οποία μπορεί να ανταλλάξει βέλτιστες πρακτικές με άλλους Δήμους, να συμμετέχει σε διεθνή φόρουμ και να υιοθετεί καινοτόμα εργαλεία και πολιτικές μέσα από διαδικασίες συνεχούς μάθησης, συνεργασίας και δέσμευσης στις αρχές της ανοιχτής διακυβέρνησης.

6.3 Στρατηγικό όραμα Δήμου Αθηναίων για το OGP Local

Το Στρατηγικό Όραμα του Δήμου Αθηναίων στο πλαίσιο του OGP Local αποτυπώνει τη βούληση της πόλης να μετασχηματίσει τον τρόπο λειτουργίας της τοπικής αυτοδιοίκησης, προσαρμόζοντας τον στις αρχές της ανοικτής διακυβέρνησης. Καθοδηγεί τις ενέργειες του Δήμου καθ' όλη τη διάρκεια συνδιαμόρφωσης και υλοποίησης του σχεδίου δράσης, βασιζόμενο σε πολιτικές αρχές, επιδιώκοντας μακροπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα αποτελέσματα. Η στρατηγική αυτή δεν είναι αποκομμένη από την ιστορική φυσιογνωμία της πόλης. Αντίθετα, αξιοποιεί το γεγονός ότι η Αθήνα είναι διεθνώς αναγνωρισμένη ως το λίκνο της δημοκρατίας και μετατρέπει αυτό το πολιτισμικό κεφάλαιο σε οδηγό για τον εκσυγχρονισμό της δημοτικής διακυβέρνησης στον 21ο αιώνα.

Πρόλογος του Στρατηγικού Οράματος: Ο Δήμος Αθηναίων ασπάζεται ένα όραμα για θεσμοθέτηση της διαφάνειας, της συμμετοχής, της λογοδοσίας και της ένταξης ως θεμελιωδών πυλώνων της τοπικής διακυβέρνησης. Η δέσμευση είναι να φέρουν τη λήψη αποφάσεων πιο κοντά στους πολίτες και να ενσωματώσουν την ακεραιότητα στη δημόσια διοίκηση. Για τον σκοπό αυτό, έχει συγκροτηθεί μια ειδική ομάδα εργασίας πολλαπλών ενδιαφερομένων (αιρετοί, στελέχη, εκπρόσωποι κοινωνίας πολιτών), η οποία συνδημιουργεί προτεραιότητες που αντικατοπτρίζουν τις πραγματικές ανάγκες της κοινότητας.

Μακροπρόθεσμο Όραμα: Το μακροπρόθεσμο όραμα του Δήμου Αθηναίων για την ανοιχτή διακυβέρνηση είναι η καθιέρωση μιας συμμετοχικής, διαφανούς και χωρίς αποκλεισμούς πόλης, όπου οι πολίτες έχουν ουσιαστικό ρόλο στον σχεδιασμό και την παρακολούθηση των πολιτικών που τους αφορούν. Στόχος είναι η διαμόρφωση ενός σταθερού θεσμικού πλαισίου ανοιχτής διακυβέρνησης, η συνδιαμόρφωση πολιτικών, η ενδυνάμωση ευάλωτων ομάδων και η ενίσχυση της εμπιστοσύνης μεταξύ διοίκησης και πολιτών.

Επιτεύγματα στην Ανοιχτή Διακυβέρνηση μέχρι Σήμερα: Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η πλατφόρμα γεωχωρικών δεδομένων GIS (gis.cityofathens.gr), η οποία συγκεντρώνει και καθιστά προσβάσιμα στο κοινό δεδομένα για τη χωρική οργάνωση και τις λειτουργίες της πόλης (πράσινο, υποδομές, χρήσεις). Το GIS

αποτελεί θεμέλιο τεχνογνωσίας και ωριμότητας στην παροχή ανοικτών δεδομένων, ενισχύοντας τη διαφάνεια και τη συμμετοχή.

Ο Δήμος αντιμετωπίζει προκλήσεις όπως:

- Κατακερματισμός της πληροφορίας και περιορισμένη προσβασιμότητα σε φυσικές και ψηφιακές υπηρεσίες.
- Δυσκολία θεσμικής ενσωμάτωσης της συμμετοχής των πολιτών στη λήψη αποφάσεων.
- Ανεπαρκής εκπροσώπηση ευάλωτων ομάδων και θεσμικά ανυπόστατη ενεργός συμμετοχή των νέων.
- Έλλειψη αξιόπιστων δεδομένων σε κρίσιμους τομείς (στέγαση, ενεργειακή φτώχεια). Το ζητούμενο είναι ένα συνεκτικό, καθολικά προσβάσιμο και συμμετοχικό πλαίσιο.

Μεσοπρόθεσμοι Στόχοι: Σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, ο Δήμος επιδιώκει να εδραιώσει ένα λειτουργικό οικοσύστημα ανοιχτής διακυβέρνησης, βασισμένο στη διαφάνεια, τη λογοδοσία, την καθολική προσβασιμότητα και τη συμμετοχή. Στόχος είναι η δημιουργία ενιαίων ψηφιακών εργαλείων, η ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής μέσω πολιτικών στέγασης και η αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας.

Συμβολή του Σχεδίου Δράσης στο Στρατηγικό Όραμα: Το Σχέδιο Δράσης μεταφράζει το στρατηγικό όραμα σε συγκεκριμένες, υλοποιήσιμες παρεμβάσεις που προωθούν τη διαφάνεια, λογοδοσία, συμπερίληψη και συμμετοχή. Επιδιώκεται η ενδυνάμωση των πολιτών ως ισότιμων εταίρων στη διακυβέρνηση και η δημιουργία ενός σταθερού πλαισίου συνεργασίας μεταξύ διοίκησης, κοινωνίας πολιτών και τοπικών κοινοτήτων.

Συμβολή του Στρατηγικού Οράματος στους Συνολικούς Πολιτικούς Στόχους, το στρατηγικό όραμα ευθυγραμμίζεται πλήρως με τους βασικούς άξονες του πολιτικού προγράμματος της δημοτικής αρχής, μια πόλη δίκαιη, ανθρώπινη, βιώσιμη και δημοκρατική. Λειτουργεί ως εγκάρσια προτεραιότητα που ενισχύει την κοινωνική δικαιοσύνη, τη συμμετοχή και τη διαφάνεια σε όλους τους τομείς.

Η συμμετοχή και ο συντονισμός στο Στρατηγικό Όραμα και το Σχέδιο Δράσης έγιναν με Θεσμικά μέτρα καθώς η υλοποίηση οργανώνεται από την Ομάδα Εργασίας για το OGP Local, η οποία λειτουργεί ως βασικός μηχανισμός διακυβέρνησης, με διατομεακή εκπροσώπηση (αιρετά μέλη, υπηρεσιακά στελέχη, εκπρόσωποι κοινωνίας πολιτών). Οι χώροι συνεργασίας πραγματοποιούνται online & offline όπου ο Δήμος αξιοποίησε δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση (diavoulefsi.cityofathens.gr/ogp-local) και τέσσερα θεματικά εργαστήρια στο Σεράφειο (17-18 Μαΐου 2025). Η Ομάδα Εργασίας λειτουργούσε ως διαρκής «χώρος συνάντησης» με τακτικές συνεδριάσεις (πάνω από 13). Συνολικά, πραγματοποιήθηκαν 20 συναντήσεις κατά τη διαδικασία συνδημιουργίας.

Η διασφάλιση ποικιλομορφίας εκπροσώπησης παρασχέθηκε και με δυνατότητα εξ' αποστάσεως παρακολούθησης μέσω livestreaming, ταυτόχρονη διερμηνεία στη νοηματική γλώσσα σε μέρος των εργαστηρίων και θεματική στόχευση σε κοινωνικά πεδία με πρόσκληση σε φορείς ευάλωτων ομάδων (π.χ. Ε.Σ.Α.μεΑ.).

Υπήρξαν συμμετέχουσες ομάδες όπως Υπηρεσιακά στελέχη, αιρετά μέλη, και ευρύ φάσμα εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών, όπως οργανώσεις για ψηφιακά δικαιώματα (Homo Digitalis), θεσμική διαφάνεια, ενεργειακές κοινότητες, κοινωνική κατοικία και ακαδημαϊκή/ερευνητική κοινότητα. Συμμετείχαν συνολικά 35 ομάδες. Η Ομάδα Εργασίας θα παραμείνει ενεργή με τακτικές συνεδριάσεις, συντονισμό και εποπτεία, λειτουργώντας ως κοινός χώρος διαβούλευσης. Θα αξιοποιηθούν τόσο διαζώσης όσο και ψηφιακά εργαλεία για διαφάνεια και συνεχή διάλογο.

Η παρακολούθηση του Σχεδίου Δράσης OGP περιλαμβάνει διάφορους μηχανισμούς για τη διασφάλιση της προόδου και της λογοδοσίας. Ως Ανεξάρτητο Εποπτικό Όργανο έχει οριστεί το Open Knowledge Foundation Greece, το οποίο είναι υπεύθυνο για την προώθηση της μάθησης και του αντίκτυπου μέσω ανεξάρτητης αξιολόγησης. Για τη συζήτηση της προόδου, θα πραγματοποιούνται περιοδικές συναντήσεις της Ομάδας Εργασίας με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, θεματικές συναντήσεις, και θα αξιοποιούνται ψηφιακά εργαλεία όπως πίνακες ελέγχου (dashboards) και συμμετοχικές πλατφόρμες. Ο έλεγχος της προόδου με τους φορείς υλοποίησης θα γίνεται μέσω τακτικών συναντήσεων της Ομάδας Εργασίας, παρουσιάσεων από τις αρμόδιες υπηρεσίες και ανάπτυξης ενός μηχανισμού αποτύπωσης της προόδου, ο οποίος περιλαμβάνει ψηφιακή καταγραφή οροσήμων και δείκτες υλοποίησης. Τέλος, τα αποτελέσματα της παρακολούθησης θα κοινοποιούνται τακτικά στο κοινό μέσω του ιστοτόπου OGP Local Athens (ogp.cityofathens.gr), χρησιμοποιώντας εργαλεία ανοικτού κώδικα για την απεικόνιση της προόδου, ανακοινώσεις, ενημερωτικά δελτία και άρθρα ευαισθητοποίησης. Το σχέδιο δράσης έχει επίσης εγκριθεί από μη κυβερνητικούς φορείς που συμμετείχαν στη συνδημιουργία, όπως ο Οργανισμός Ανοιχτών Τεχνολογιών (ΕΕ/ΛΑΚ), η Διεθνής Διαφάνεια - Ελλάδα και το Vouliwatch.

6.4 Σχέδιο Δράσης-Δεσμεύσεις-Ορόσημα

Το Σχέδιο Δράσης στο πλαίσιο του OGP Local του Δήμου Αθηναίων για την περίοδο 2025-2028, αποτελεί το βασικό εργαλείο για τη μετάφραση του στρατηγικού οράματος σε συγκεκριμένες πολιτικές και παρεμβάσεις. Πρόκειται για ένα συνεκτικό πλαίσιο δεσμεύσεων που εκπονήθηκε μέσα από ευρεία διαβούλευση με την κοινωνία των πολιτών και εγκρίθηκε τον Ιούλιο του 2025. Περιλαμβάνει τέσσερις κεντρικές δεσμεύσεις με αντίστοιχα ορόσημα υλοποίησης.

Δέσμευση 1η : Ενεργειακή Δημοκρατία και Ευαλωτότητα

Ως πρόβλημα η ενεργειακή φτώχεια πλήττει πολλούς πολίτες στην Αθήνα λόγω χαμηλών εισοδημάτων, υψηλού ενεργειακού κόστους και κτιρίων με ανεπαρκή ενεργειακή απόδοση. Στην σημερινή κατάσταση ο Δήμος ίδρυσε το Γραφείο Αντιμετώπισης Ενεργειακής Φτώχειας (ΓΑΕΦ) τον Μάιο 2024, το οποίο έχει εντοπίσει περίπου 500 ευάλωτα νοικοκυριά. Έχουν δοθεί απαλλαγές από δημοτικά τέλη και έχει προγραμματιστεί πιλοτικό πρόγραμμα αντικατάστασης ηλεκτρικών συσκευών. Υπάρχει ψηφιακή πλατφόρμα με βασικές πληροφορίες και Κάρτα Ενεργειακής Ωφέλειας. Έχουν ιδρυθεί η Ενεργειακή Κοινότητα ΦΑΕΘΩΝ και η Αθηναϊκή Ενεργειακή Συμμαχία. Μέσω της δράσης για την ενίσχυση του ΓΑΕΦ και την

ανάπτυξη ενιαίας ψηφιακής πλατφόρμας "one-stopshop", συγκεντρώνονται εργαλεία αυτοαξιολόγησης και πληροφορίες για παρεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας και συμμετοχή σε ενεργειακές κοινότητες. Αξιοποίηση χρηματοδοτικών εργαλείων και δράσεων ενημέρωσης. Επέκταση της παραγωγής καθαρής ενέργειας με κοινωνικό πρόσημο μέσω των υφιστάμενων ενεργειακών κοινοτήτων. Εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σε σχολεία και δημοτικά κτίρια. Τέλος, συμβάλλει στην επίλυση της μείωσης των νοικοκυριών με ενεργειακή φτώχεια, βελτίωση ενεργειακής απόδοσης, ενδυνάμωση πολιτών μέσω συμμετοχής σε ενεργειακές κοινότητες και ευαισθητοποίηση.

Συνδέεται με τον στόχο διασφάλισης ισότιμης πρόσβασης σε κρίσιμες υπηρεσίες, ενδυνάμωσης ευάλωτων ομάδων μέσω διαφανών και συμμετοχικών παρεμβάσεων. Οι αξίες του OGP είναι η πρόσβαση σε πληροφορίες, η Τεχνολογία και η Καινοτομία για τη Διαφάνεια, τη Λογοδοσία και τη Συμμετοχή των πολιτών.

Τα προτεινόμενα Ορόσημα:

- Σχεδιασμός πλατφόρμας ενιαίας εξυπηρέτησης: 8/2025 - 12/2025
- Έναρξη λειτουργίας ψηφιακής πλατφόρμας: 2/2026 - 3/2026
- Διεύρυνση ενεργειακών κοινοτήτων (τουλ. 100 ενεργά μέλη): 8/2025 - 08/2027
- Εγκατάσταση φωτοβολταϊκών (τουλ. 30 σχολεία/δημοτικά): 5/2026 - 07/2028

Δέσμευση 2η : Ανοιχτή Συμμετοχική Πλατφόρμα Στεγαστικής Αντιστοίχισης

Η Αθήνα αντιμετωπίζει σοβαρή στεγαστική κρίση, με έλλειψη προσιτής κατοικίας, πολλά κενά διαμερίσματα και δυσκολία ευάλωτων ομάδων να βρουν κατάλυμα. Η δυσπιστία και η έλλειψη συγκεντρωμένων δεδομένων καθιστούν τις προσπάθειες αναποτελεσματικές. Η απουσία ενιαίου μηχανισμού καταγραφής στεγαστικών αιτημάτων και διαθέσιμων ακινήτων έχει ως αποτέλεσμα οι ιδιοκτήτες να διστάζουν να διαθέσουν ακίνητα χωρίς εγγυήσεις, οι τιμές αυξάνονται, ενώ λείπει συνεργασία μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.

Μέσω της ανάπτυξη ψηφιακής πλατφόρμας matchmaking που θα καταγράφει οργανωμένα στεγαστικά αιτήματα και διαθέσιμες κατοικίες και θα λειτουργεί υπό καθεστώς ανοιχτών δεδομένων θα διασφαλίζει συμμετοχική λήψη αποφάσεων και συνεχή αξιολόγηση. Η επίλυση θα δοθεί με την ενοποίηση δεδομένων ζήτησης/προσφοράς στέγης, μείωση χρόνου αναμονής, ενίσχυση διαφάνειας, σχεδίαση στοχευμένων πολιτικών, αξιοποίηση κενών διαμερισμάτων και δημιουργία ρόλου διαμεσολαβητή από τον Δήμο. Συνδέεται με το Στρατηγικό Όραμα καθώς η καταπολέμηση κοινωνικών ανισοτήτων μέσω ανοιχτών, διαφανών πολιτικών, θωρακίζεται με την αντιμετώπιση στεγαστικής επισφάλειας και γνώμονα ένα συμμετοχικό μοντέλο ανοιχτής διακυβέρνησης.

Οι αξίες του OGP είναι η Πρόσβαση σε πληροφορίες, η Συμμετοχή των πολιτών, η Τεχνολογία και η Καινοτομία για τη Διαφάνεια και τη Λογοδοσία.

Τα προτεινόμενα Ορόσημα:

- Σχεδιασμός πλατφόρμας, θέση κριτηρίων: 08/2025 - 01/2026
- Δημιουργία πλατφόρμας: 01/2026 - 05/2026

- Πιλοτική Εφαρμογή λειτουργίας: 05/2026 - 08/2026
- Λειτουργία πλατφόρμας, σύνδεση στεγαστικές πολιτικές: 09/2026 - 04/2027
- Απολογισμός λειτουργίας, αποτελέσματα: 05/2027 - 06/2027
- Τελική Προσαρμογή πλατφόρμας: 06/2027 - 07/2027
- Εφαρμογή/ λειτουργία: 07/2027 - 07/2028
- Τελικός Απολογισμός: 07/2028 - 07/2028

Δέσμευση 3η : Καθολική προσβασιμότητα και ψηφιακή συμπερίληψη

Τα σημαντικά εμπόδια στην καθολική προσβασιμότητα σε δημόσιο χώρο (ανεπαρκείς ράμπες, απουσία «ήσυχων διαδρομών») και ψηφιακές υπηρεσίες (αποκλεισμός ηλικιωμένων, ΑμεΑ) καθώς και η έλλειψη εκπαίδευσης στελεχών και διαλειτουργικών εργαλείων. Ο Δήμος έχει συστήσει Ομάδα Εργασίας για την Προσβασιμότητα, υλοποιεί «Επτά Προσβάσιμες Διαδρομές» και Σχέδιο Αστικής Προσβασιμότητας. Ωστόσο, η εφαρμογή παραμένει αποσπασματική, με ασυστηματοποίητη συλλογή δεδομένων και έλλειψη εκπαίδευσης προσωπικού. Μέσω της δράσης για την υλοποίηση ολοκληρωμένου σχεδίου ενίσχυσης φυσικής και ψηφιακής προσβασιμότητας με δύο παρεμβάσεις, (1) πρόγραμμα «Προσεγγίζω» για κινητή και ψηφιακή υποστήριξη σε ΑμεΑ και άτομα με ψυχοκοινωνικές δυσκολίες (συνοδοί, προσβάσιμα σημεία εξυπηρέτησης), και (2) εκπαίδευση στελεχών σε σχεδιασμό και διαχείριση ψηφιακά προσβάσιμου περιεχομένου. Επιτυγχάνεται η μείωση εμποδίων, ενίσχυση αυτονομίας και πρόσβασης σε υπηρεσίες. Το «Προσεγγίζω» θα προσφέρει πρακτική και ψυχοκοινωνική υποστήριξη, ενώ η εκπαίδευση στελεχών θα διασφαλίσει τη σωστή σχεδίαση ψηφιακών εργαλείων. Η σχέση με το Στρατηγικό Όραμα είναι η εδραίωση μιας πόλης βασισμένης στην Ισότητα και τη Δημοκρατία, όπου κάθε πολίτης απολαμβάνει ορατότητα, δικαιώματα και ενεργό συμμετοχή, ενσωματώνοντας τις αξίες της Εξωστρέφειας και λογοδοσίας. Στο OGP οι αξίες και εδώ παραμένουν οι ίδιες όπως η Πρόσβαση σε πληροφορίες, η Δημόσια Λογοδοσία, η Συμμετοχή των πολιτών, η Τεχνολογία και η Καινοτομία για τη Διαφάνεια και την Υπευθυνότητα.

Τα Προτεινόμενα Ορόσημα:

- Κατανομή ρόλων, χρονοδιαγράμματος, πόρων («Προσεγγίζω» & εκπαίδευση): 08/2025 - 12/2025
- Πρώτος κύκλος επιμορφωτικών σεμιναρίων ψηφιακής προσβασιμότητας: 09/2025 - 12/2025
- Λειτουργία υπηρεσίας συνοδών και υποστήριξης σε τουλάχιστον 2 δημοτικές κοινότητες. Δημιουργία σημείων φυσικής/ψηφιακής πρόσβασης: 01/2026 - 07/2026
- Ψηφιακό εργαλείο με προσβάσιμες διαδρομές, σημεία υποστήριξης, συμμετοχική τροφοδότηση δεδομένων: 08/2025 - 03/2026
- Ανάλυση αποτελεσμάτων, βελτιστοποίηση, επέκταση «Προσεγγίζω». Καθιέρωση πολιτικής τακτικής επιμόρφωσης: 07/2026 - 12/2026
- Αξιολόγηση δράσεων, παρουσίαση δεικτών, ανοιχτή εκδήλωση λογοδοσίας: 01/2027 - 07/2027

Δέσμευση 4η : Ενίσχυση της Διαφάνειας και της Δημόσιας Λογοδοσίας

Η 4η δέσμευση αποτελεί τον πυρήνα της ανοικτής διακυβέρνησης, στόχος είναι η ενίσχυση της εμπιστοσύνης μέσα από μηχανισμούς λογοδοσίας όπως με την λειτουργία ενοποιημένης Πλατφόρμας Διαφάνειας στον Δήμο Αθηναίων όπου θα συγκεντρώνει τις δημοτικές αποφάσεις, τις συμβάσεις, τα οικονομικά στοιχεία, τις δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης σε ανοικτά, μηχαναγνώσιμα δεδομένα και δημόσιο μητρώο λόμπινγκ με συναντήσεις Δημάρχου και Αντιδημάρχων (όνομα, ημερομηνία, σκοπός, θέματα). Στην ίδια πλατφόρμα θα υπάρχει δυνατότητα ηλεκτρονικής υποβολής και παρακολούθησης αιτημάτων πρόσβασης σε δημόσια έγγραφα. Με αυτόν τον τρόπο συμβάλλει στην μείωση εμποδίων πρόσβασης στην πληροφορία, ενίσχυση εμπιστοσύνης πολιτών, καλλιέργεια κουλτούρας ανοικτών δεδομένων και συνεργατικής διακυβέρνησης. Ο Δήμος φιλοδοξεί να γίνει πρότυπο ανοικτής διακυβέρνησης. Η σχέση με Στρατηγικό Όραμα συνδέεται με τον στρατηγικό στόχο εμβάθυνσης της δημοκρατίας σε τοπικό επίπεδο, μέσω θεσμικής ενίσχυσης της διαφάνειας και ενθάρρυνσης της ενεργού συμμετοχής όλων των πολιτών.

Τα Προτεινόμενα Ορόσημα:

- Σχεδιασμός και Ανάπτυξη Πλατφόρμας Διαφάνειας: 08/2025 - 01/2026
- Απομαγνητοφώνηση με χρήση ΤΝ και δημοσίευση πρακτικών από συνεδριάσεις Δημοτικού Συμβουλίου, Δημοτικής Επιτροπής και Δημοτικών Κοινοτήτων: 08/2025 - 01/2026
- Ενσωμάτωση Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης σε ανοικτά δεδομένα: 01/2026 – 04/2026
- Δημιουργία & δημοσίευση μητρώου συναντήσεων λόμπινγκ: 01/2026 - 04/2026
- Υλοποίηση ενότητας « Προϋπολογισμός – Δαπάνες» με ανοικτά δεδομένα: 11/2025 – 07/2026

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: ΑΝΑΛΥΣΗ S.W.O.T.

Η ανάλυση S.W.O.T. αποτελεί ένα μεθοδολογικό εργαλείο καταγραφής και ανάλυσης των ευρημάτων για την υφιστάμενη κατάσταση σε τέσσερα επίπεδα:

- 1) ανάλυση της εσωτερικής κατάστασης του Δήμου
- 2) ανάλυση της εσωτερικής κατάστασης των εποπτευόμενων Νομικών Προσώπων του Δήμου
- 3) ανάλυση της κατάστασης της περιοχής του Δήμου
- 4) ανάλυση της κατάστασης των Δημοτικών Κοινοτήτων

Η συνδυαστική αξιοποίηση των ευρημάτων στα επίπεδα αυτά είναι σημαντική επειδή κωδικοποιεί την στρατηγική του Δήμου Αθηναίων και συμβάλλει στην εκπόνηση του Στρατηγικού Σχεδίου για τα έτη 2024-2028.

Με την ανάλυση S.W.O.T. παρουσιάζονται:

- 1) Πλεονεκτήματα /Δυνατότητες (Strengths) του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου
- 2) Μειονεκτήματα/Προβλήματα/Ανάγκες (Weaknesses) που πρέπει να αντιμετωπιστούν για να μην υπονομεύουν την αναπτυξιακή πορεία του Δήμου
- 3) Ευκαιρίες (Opportunities) του εξωτερικού περιβάλλοντος που μπορούν να αξιοποιηθούν για τη βελτίωση της υφιστάμενης κατάστασης
- 4) Προκλήσεις/Απειλές (Threats) του εξωτερικού περιβάλλοντος που ενδέχεται να αντιμετωπίσει στο μέλλον.

Στην ανάλυση S.W.O.T. διατηρείται η κατηγοριοποίηση της δομής των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, όπως αυτή ορίζεται από τον οδηγό Κατάρτισης Επιχειρησιακού Προγράμματος ΟΤΑ α' βαθμού του Υπουργείου Εσωτερικών (Σεπτέμβριος 2011).

7.1 Ανάλυση της εσωτερικής κατάστασης του Δήμου Αθηναίων

Ενότητα	Πλεονεκτήματα / Δυνατότητες	Μειονεκτήματα / Προβλήματα / Ανάγκες	Ευκαιρίες	Προκλήσεις/ Απειλές
Οργανωτική δομή και συστήματα λειτουργίας	- Σαφής οργανωτική δομή - Ύπαρξη εξειδικευμένων διευθύνσεων και τμημάτων με σημαντική εμπειρία σε ευρωπαϊκά και εθνικά προγράμματα - Λειτουργία εσωτερικού ελέγχου και θεσμοθετημένων διαδικασιών	- Πολυπλοκότητα και αλληλοεπικάλυψη αρμοδιοτήτων μεταξύ υπηρεσιών - Ανάγκη επικαιροποίησης /τροποποίησης Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας (ΟΕΥ) με σαφείς ρόλους και αρμοδιότητες -Ανάγκη για	- Νέο θεσμικό πλαίσιο για διοικητική μεταρρύθμιση ΟΤΑ - Δυνατότητα εισαγωγής σύγχρονων εργαλείων παρακολούθησης έργων (KPIs, dashboards) - Εφαρμογή συστημάτων	- Συνεχείς αλλαγές θεσμικού πλαισίου που προκαλούν καθυστερήσεις προσαρμογής - Κίνδυνος διοικητικών καθυστερήσεων λόγω έλλειψης ενιαίας διαχείρισης πληροφορίας.

Ενότητα	Πλεονεκτήματα / Δυνατότητες	Μειονεκτήματα / Προβλήματα / Ανάγκες	Ευκαιρίες	Προκλήσεις/ Απειλές
	διαφάνειας - Εφαρμογή προγραμματισμού δράσης μέσω επιχειρησιακών και ετήσιων σχεδίων	καταγραφή, απλοποίηση και τυποποίηση διαδικασιών (εγχειρίδια) - Ελλιπής διασύνδεση μεταξύ κεντρικών και αποκεντρωμένων μονάδων - Περιορισμένη αξιολόγηση απόδοσης και στοχοθεσία υπηρεσιών - Έλλειψη ολοκληρωμένου σχεδίου Disaster Recovery - Έλλειψη ενιαίας στρατηγικής και διάχυσης οράματος	ποιότητας και πιστοποίησης υπηρεσιών - Οργανωτική αναδιάρθρωση και εκσυγχρονισμός - Αξιοποίηση εργαλείων ΤΝ σε διοικητικές λειτουργίες - Αυτοματοποίηση ροών εργασίας	
Ανθρώπινο δυναμικό	- Υψηλό επίπεδο επιστημονικής επάρκειας σε κρίσιμες ειδικότητες (μηχανικοί, κοινωνικοί επιστήμονες, οικονομολόγοι) - Μακροχρόνια εμπειρία στελεχών σε διαχείριση έργων και προγραμμάτων - Διαθεσιμότητα προσωπικού με εξειδίκευση στην τοπική διακυβέρνηση και την κοινωνική πολιτική.	- Ελλείψεις προσωπικού σε τεχνικές, διοικητικές και εποπτικές ειδικότητες - Γήρανση προσωπικού και περιορισμένες νέες προσλήψεις - Ανάγκη συνεχούς επιμόρφωσης και ανάπτυξης δεξιοτήτων (ψηφιακές, διοικητικές, περιβαλλοντικές) - Περιορισμένες δυνατότητες κινητικότητας	- Δυνατότητα αξιοποίησης προγραμμάτων κατάρτισης μέσω ΕΚΔΔΑ, ΕΣΠΑ, INEDIBIM - Ανάπτυξη συστημάτων e-learning και εσωτερικής εκπαίδευσης - Αναμενόμενες προσλήψεις νέων ειδικοτήτων στο πλαίσιο της πράσινης και ψηφιακής μετάβασης - Στρατηγική ανασυγκρότηση ανθρώπινου δυναμικού και εκπόνηση στρατηγικού σχεδίου - Εφαρμογή ΤΝ σε λειτουργίες διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού	- Περιορισμοί προσλήψεων λόγω δημοσιονομικής πολιτικής - Εξάρτηση από συμβάσεις ορισμένου χρόνου για κρίσιμες λειτουργίες - Κίνδυνος απώλειας τεχνογνωσίας λόγω συνταξιοδοτήσεων

Ενότητα	Πλεονεκτήματα / Δυνατότητες	Μειονεκτήματα / Προβλήματα / Ανάγκες	Ευκαιρίες	Προκλήσεις/ Απειλές
Συνεργασίες	-Ενεργές συνεργασίες με Πανεπιστήμια, φορείς και ΜΚΟ - Συμμετοχή σε εθνικά και ευρωπαϊκά δίκτυα πόλεων (π.χ. Eurocities, 100 Resilient Cities) - Ανάπτυξη κοινών δράσεων με όμορους δήμους για περιβάλλον, κοινωνική πολιτική, πολιτική προστασία	- Έλλειψη ενιαίου συντονιστικού μηχανισμού για παρακολούθηση συνεργασιών - Αποσπασματική επικοινωνία μεταξύ υπηρεσιών και εξωτερικών εταίρων - Περιορισμένοι πόροι για συμμετοχή σε διεθνή δίκτυα - Έλλειψη κουλτούρας συνεργασίας και κοινής στρατηγικής -Ανάγκη για νομική υποστήριξη των υπηρεσιών -Ανάγκη για υποστήριξη σε θέματα χρηματοδοτήσεων	- Ενίσχυση διαβαθμιδικής συνεργασίας μέσω ΠΕΔΑ, Περιφέρειας Αττικής - Ευρωπαϊκά προγράμματα για «έξυπνες» και ανθεκτικές πόλεις - Συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ) για υποδομές και κοινωνικές υπηρεσίες -Συνέργειες με τοπικούς φορείς και οργανώσεις	- Περιορισμένη χρηματοδότηση για συνέχιση προγραμμάτων συνεργασίας - Ανταγωνισμός μεταξύ ΟΤΑ για ίδιους πόρους/ χρηματοδοτήσεις -Εξάρτηση από τη διαθεσιμότητα εξωτερικών εταίρων
Ηλεκτρονική διακυβέρνηση	- Εκτεταμένη χρήση πληροφοριακών συστημάτων (ΟΠΣΔΑ, ηλεκτρονική διακίνηση εγγράφων) - Λειτουργία ψηφιακής πύλης εξυπηρέτησης πολιτών - Προώθηση υπηρεσιών gov.gr σε επίπεδο Δήμου - Διασύνδεση με εθνικά μητρώα και διαλειτουργικότητα μεταξύ υπηρεσιών και με άλλους φορείς -Έναρξη λειτουργίας πληροφοριακού συστήματος ERP/SAP	- Ετερογένεια συστημάτων μεταξύ διευθύνσεων, έλλειψη διαλειτουργικότητας - Περιορισμένη εκπαίδευση προσωπικού στη χρήση ψηφιακών εργαλείων - Ανάγκη για ενιαίο σχέδιο κυβερνοασφάλειας και προστασίας δεδομένων -Ανάγκη για ψηφιοποίηση έντυπων αρχείων των υπηρεσιών -Ανάγκη για σχεδιασμό ασφαλούς ψηφιακής διακίνησης εγγράφων με βαθμό ασφαλείας «Εμπιστευτικό»	- Χρηματοδοτικά εργαλεία για ολιστικό ψηφιακό μετασχηματισμό ΟΤΑ (Ταμείο Ανάκαμψης, ΕΣΠΑ 2021–2027) - Ανάπτυξη «έξυπνων» εφαρμογών για διοίκηση, περιβάλλον, μετακινήσεις - Συνεργασία με ερευνητικά ιδρύματα για καινοτόμες λύσεις -Υποστήριξη κρίσιμων λειτουργιών μέσω ΤΠΕ και ΤΝ -Ανάπτυξη ανοιχτών δεδομένων (open data) -Υβριδικό μοντέλο εξυπηρέτησης πολιτών -Υιοθέτηση	- Κίνδυνος κυβερνοεπιθέσεων και απώλειας δεδομένων - Ταχεία τεχνολογική απαξίωση υποδομών - Εξάρτηση από εξωτερικούς παρόχους λογισμικού

Ενότητα	Πλεονεκτήματα / Δυνατότητες	Μειονεκτήματα / Προβλήματα / Ανάγκες	Ευκαιρίες	Προκλήσεις/ Απειλές
			τηλεργασίας	
Κτιριακή υποδομή και τεχνικός εξοπλισμός	- Εκτεταμένο δίκτυο δημοτικών κτιρίων και εγκαταστάσεων - Νέες ενεργειακές αναβαθμίσεις σε σχολεία και δημοτικά κτίρια - Εξειδικευμένος εξοπλισμός για καθαριότητα, πράσινο και έργα συντήρησης	- Ανάγκη εκσυγχρονισμού παλαιών κτιρίων και ενεργειακής αποδοτικότητας - Ελλείψεις σε αποθηκευτικούς και λειτουργικούς χώρους - Περιορισμένος προγραμματισμός συντηρήσεων και αντικαταστάσεων εξοπλισμού και κτιριακών υποδομών - Ανάγκη για αναβάθμιση Η/Μ εγκαταστάσεων, λογισμικού και εξοπλισμού	- Χρηματοδοτικά προγράμματα ενεργειακής αναβάθμισης δημόσιων κτιρίων - Εφαρμογή “πράσινων” και βιώσιμων τεχνολογιών - Συνεργασίες με ιδιωτικό τομέα για αναπλάσεις και αστικές υποδομές - Βελτίωση προσβασιμότητας σε δημοτικές υπηρεσίες	- Αυξημένο κόστος συντήρησης και λειτουργίας λόγω ενεργειακών τιμών - Καθυστερήσεις υλοποίησης έργων λόγω γραφειοκρατίας και προμηθειών - Ελλιπής διαθεσιμότητα χώρων για νέες υπηρεσίες
Οικονομικά και περιουσία	- Ορθολογική διαχείριση προϋπολογισμού και ισχυρή δημοσιονομική πειθαρχία - Διασφάλιση χρηματοδοτήσεων από εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα - Ανάπτυξη εργαλείων παρακολούθησης οικονομικών στοιχείων	- Περιορισμένη ίδια φορολογική βάση και άνιση κατανομή πόρων - Εξάρτηση από κρατικές επιχορηγήσεις - Ανάγκη συστηματικής αποτίμησης και αξιοποίησης της δημοτικής περιουσίας - Καθυστερήσεις στην εκτέλεση προϋπολογισμού λόγω διοικητικών διαδικασιών	- Δυνατότητα αξιοποίησης νέων χρηματοδοτικών εργαλείων (Ταμείο Ανάκαμψης, ΕΣΠΑ) - Ανάπτυξη εσόδων μέσω αξιοποίησης ακίνητης περιουσίας και ενεργειακών κοινοτήτων - Χρήση ΣΔΙΤ για έργα υποδομών	- Μείωση κρατικών επιχορηγήσεων - Αστάθεια στις τιμές ενέργειας και αυξημένα λειτουργικά κόστη - Περιορισμοί από το δημοσιονομικό πλαίσιο και το Ελεγκτικό Συνέδριο

7.2 Ανάλυση της εσωτερικής κατάστασης των εποπτευόμενων Νομικών Προσώπων του Δήμου

Ενότητα	Πλεονεκτήματα / Δυνατότητες	Μειονεκτήματα / Προβλήματα / Ανάγκες	Ευκαιρίες	Προκλήσεις / Απειλές
Οργανωτική δομή και συστήματα λειτουργίας	- Θεσμική και λειτουργική αυτοτέλεια των Νομικών Προσώπων	- Ανομοιογένεια οργανωτικών σχημάτων και εσωτερικών	- Ενίσχυση του ρόλου των Νομικών Προσώπων στο πλαίσιο του νέου	- Πολυπλοκότητα θεσμικού πλαισίου που προκαλεί καθυστερήσεις στη

Ενότητα	Πλεονεκτήματα / Δυνατότητες	Μειονεκτήματα / Προβλήματα / Ανάγκες	Ευκαιρίες	Προκλήσεις / Απειλές
	- Ύπαρξη διοικητικών οργάνων με εμπειρία στη διαχείριση έργων και δράσεων κοινωνικού, πολιτιστικού και αναπτυξιακού χαρακτήρα - Εφαρμογή διαδικασιών διαφάνειας και χρηστής διοίκησης - Προσαρμοστικότητα σε διαφορετικά κανονιστικά πλαίσια λειτουργίας (ΝΠΔΔ, ΝΠΙΔ, ΑΕ)	- διαδικασιών - Ανάγκη επικαιροποίησης κανονισμών λειτουργίας και εσωτερικών διαδικασιών - Περιορισμένος συντονισμός με τις κεντρικές υπηρεσίες του Δήμου - Έλλειψη ενιαίου πλαισίου στρατηγικού σχεδιασμού και παρακολούθησης δεικτών απόδοσης	- Εθνικού Προγράμματος Μεταρρύθμισης ΟΤΑ - Ανάπτυξη ενιαίων πληροφοριακών συστημάτων διοίκησης (MIS, HRMS) - Δυνατότητα πιστοποίησης διοικητικών διαδικασιών (ISO, EMAS)	- λήψη αποφάσεων - Κίνδυνος επικαλύψεων αρμοδιοτήτων μεταξύ Δήμου και Νομικών Προσώπων - Περιορισμοί ευελιξίας λόγω δημόσιου λογιστικού
Ανθρώπινο δυναμικό	- Εξειδικευμένο προσωπικό σε τομείς κοινωνικής πολιτικής, πολιτισμού, αθλητισμού, παιδείας, υγείας και ανάπτυξης - Στελέχη με εμπειρία στη διαχείριση έργων και προγραμμάτων - Προσήλωση στο κοινωνικό έργο και στην εξυπηρέτηση των πολιτών	- Ελλείψεις σε κρίσιμες ειδικότητες (οικονομολόγοι, τεχνικοί, πληροφορικής) - Γήρανση προσωπικού και περιορισμένες δυνατότητες ανανέωσης μέσω προσλήψεων - Ανάγκη συστηματικής επιμόρφωσης και ανάπτυξης δεξιοτήτων - Μερική εξάρτηση από συμβάσεις ορισμένου χρόνου	- Δυνατότητα επιμόρφωσης μέσω προγραμμάτων ΕΚΔΔΑ, ΕΣΠΑ, INEDIBIM - Ψηφιακή και πράσινη μετάβαση ως ευκαιρία επανεκπαίδευσης προσωπικού - Συνεργασία με πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα για ανάπτυξη δεξιοτήτων	- Περιορισμοί προσλήψεων λόγω δημοσιονομικών κανόνων - Ανταγωνισμός με τον ιδιωτικό τομέα για εξειδικευμένο προσωπικό - Κίνδυνος απώλειας τεχνογνωσίας λόγω αποχωρήσεων
Συνεργασίες	- Διευρυμένο δίκτυο συνεργασιών με δημόσιους φορείς, ΜΚΟ και ιδρύματα - Ενεργή συμμετοχή σε ευρωπαϊκά και εθνικά προγράμματα (ΕΣΠΑ, Erasmus+, Horizon) - Συμπληρωματικές δράσεις με άλλους δημοτικούς φορείς (ΚΥΑΔΑ, ΟΠΑΝΔΑ, ΔΑΕΜ, Αναπτυξιακή Αθήνας Α.Ε.)	- Έλλειψη ενιαίου μηχανισμού παρακολούθησης και αξιολόγησης συνεργασιών - Αποσπασματική επικοινωνία μεταξύ Νομικών Προσώπων και Δήμου - Περιορισμένοι οικονομικοί και ανθρώπινοι πόροι για διεύρυνση συνεργασιών	- Ευρωπαϊκά προγράμματα για κοινωνική και πολιτιστική καινοτομία - Δικτύωση με άλλους φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης και μητροπολιτικές πρωτεύουσες - Συμπράξεις Δημόσιου – Ιδιωτικού Τομέα για έργα κοινωνικής	- Εξάρτηση από εξωτερικές χρηματοδοτήσεις και προγραμματικές συμβάσεις - Περιορισμένη συνέργεια λόγω διαφορετικών θεσμικών πλαισίων - Πιθανές επικαλύψεις δράσεων και αρμοδιοτήτων

Ενότητα	Πλεονεκτήματα / Δυνατότητες	Μειονεκτήματα / Προβλήματα / Ανάγκες	Ευκαιρίες	Προκλήσεις / Απειλές
			ωφέλειας	
Ηλεκτρονική διακυβέρνηση	- Ύπαρξη βασικών πληροφοριακών συστημάτων και ψηφιακών εργαλείων διοίκησης - Ανάπτυξη ιστοσελίδων και ψηφιακής παρουσίας για την ενημέρωση πολιτών - Διασύνδεση με υπηρεσίες gov.gr για ορισμένες διαδικασίες	- Ελλιπής διαλειτουργικότητα μεταξύ Δήμου και Νομικών Προσώπων - Ανάγκη ενιαίας πλατφόρμας διαχείρισης εγγράφων, πρωτοκόλλου και αιτημάτων - Περιορισμένη εκπαίδευση προσωπικού στη χρήση ψηφιακών εφαρμογών	- Χρηματοδοτήσεις από ΕΣΠΑ και Ταμείο Ανάκαμψης για ψηφιακό μετασχηματισμό - Ανάπτυξη ενιαίου πληροφοριακού οικοσυστήματος του Δήμου Αθηναίων - Συνεργασία με τη ΔΑΕΜ Α.Ε. για τεχνική υποστήριξη και καινοτομία	- Κίνδυνος κυβερνοεπιθέσεων και απώλειας δεδομένων - Ταχεία απαξίωση τεχνολογικού εξοπλισμού - Εξάρτηση από εξωτερικούς παρόχους υποστήριξης
Κτιριακή υποδομή και τεχνικός εξοπλισμός	- Ικανοποιητικό δίκτυο εγκαταστάσεων (πολιτιστικά κέντρα, αθλητικοί χώροι, παιδικοί σταθμοί, κοινωνικές δομές) - Συνεχής συντήρηση από τεχνικές υπηρεσίες και προγράμματα του Δήμου - Επάρκεια βασικού εξοπλισμού για την παροχή υπηρεσιών.	- Παλαιότητα και φθορές σε μεγάλο μέρος των εγκαταστάσεων - Ανάγκη εκσυγχρονισμού και ενεργειακής αναβάθμισης υποδομών - Ελλείψεις αποθηκευτικών και βοηθητικών χώρων	- Προγράμματα χρηματοδότησης ενεργειακών αναβαθμίσεων και βιώσιμων υποδομών - Εφαρμογή πράσινων τεχνολογιών και βιοκλιματικών λύσεων - Συμπράξεις με ιδιωτικούς φορείς για βελτίωση υποδομών.	- Αυξημένο κόστος λειτουργίας και συντήρησης - Καθυστερήσεις σε διαδικασίες δημοπράτησης και προμηθειών - Κίνδυνος λειτουργικών διακοπών λόγω παλαιότητας
Οικονομικά και περιουσία	- Σταθερή χρηματοδότηση μέσω τακτικών επιχορηγήσεων του Δήμου - Δυνατότητα απορρόφησης προγραμμάτων και χορηγιών - Εμπειρία σε οικονομική διαχείριση ευρωπαϊκών έργων	- Εξάρτηση από τις επιχορηγήσεις του Δήμου Αθηναίων - Περιορισμένη δυνατότητα αυτόνομων εσόδων - Ανάγκη αναβάθμισης οικονομικών συστημάτων και λογιστικής υποστήριξης	- Νέα χρηματοδοτικά εργαλεία από Ταμείο Ανάκαμψης, ΕΣΠΑ και Ιδιωτικές Χορηγίες - Συνεργασίες με ιδρύματα και οργανισμούς για πρόσθετους πόρους - Δυνατότητα αξιοποίησης δημοτικής περιουσίας για κοινωνικούς σκοπούς	- Πιθανή μείωση επιχορηγήσεων λόγω δημοσιονομικών περιορισμών - Αστάθεια τιμών και αυξανόμενα λειτουργικά κόστη - Περιορισμοί του δημοσίου λογιστικού στην ευελιξία δαπανών

7.3 Ανάλυση της κατάστασης στην περιοχή του Δήμου

Πλεονεκτήματα / Δυνατότητες	Μειονεκτήματα/ Προβλήματα/Ανάγκες	Ευκαιρίες	Προκλήσεις
-Πολιτιστικός και ιστορικός πλούτος (μουσεία, αρχαιολογικοί χώροι, θέατρα) που αναγνωρίζεται διεθνώς -Συνεργασίες με δημόσιους φορείς, πανεπιστήμια και διεθνή έργα (π.χ. ευρωπαϊκά προγράμματα) -Υπάρχουσες κοινωνικές δομές (δημοτικά ιατρεία, λέσχες φιλίας, προγράμματα πρόνοιας) -Αυξανόμενη συμμετοχή πολιτών σε δράσεις πολιτισμού, αθλητισμού και περιβάλλοντος -Ψηφιακές υπηρεσίες Δήμου Αθηναίων που ήδη λειτουργούν σε βασικό επίπεδο	-Έλλειψη επαρκών χώρων πρασίνου και κακή συντήρηση κοινόχρηστων χώρων/πεζοδρομίων -Έλλειψη προσβασιμότητας για ΑμεΑ (ράμπες, πεζοδρόμια) -Ανεπαρκείς καθαριότητα και αποκομιδή απορριμμάτων σε αρκετές γειτονιές -Δυσκολία στάθμευσης και κακή οργάνωση κυκλοφορίας -Γραφειοκρατία, αργή ανταπόκριση σε αιτήματα πολιτών και ανάρμοστη συμπεριφορά υπαλλήλων -Ανεπαρκής υποστήριξη τοπικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων και απώλεια εμπορικής ταυτότητας λόγω τουρισμού και βραχυχρόνιων μισθώσεων -Ελλιπής κοινωνική πολιτική για στέγη, υγεία και ευάλωτες ομάδες	-Δημιουργία νέων χώρων πρασίνου, πάρκων, πράσινων και μπλε υποδομών (πράσινες στέγες, διαχείριση όμβριων) -Ενίσχυση κοινωνικής πολιτικής: κοινωνική κατοικία, υπηρεσίες πρόληψης υγείας, ψυχολογική στήριξη, υποστήριξη αστέγων -Ψηφιακός μετασχηματισμός όλων των υπηρεσιών του Δήμου με εκπαίδευση πολιτών -Σύνδεση πολιτισμού με τουρισμό και τοπική οικονομία (πολιτιστικές διαδρομές, τοπικά προϊόντα) -Προώθηση πράσινης και κοινωνικής επιχειρηματικότητας και νεοφυών επιχειρήσεων -Εφαρμογή κανονισμών για κοινόχρηστους χώρους και βελτίωση πολεοδομικού σχεδιασμού -Δημιουργία δημοτικών hubs/αγορών παραγωγών για στήριξη τοπικών επιχειρήσεων	-Υπερβολική εξάρτηση από τον τουρισμό εις βάρος της τοπικής οικονομίας και των κατοίκων -Στεγαστική κρίση, αύξηση ενοικίων και εκτοπισμός μόνιμων κατοίκων λόγω Airbnb -Κλιματική αλλαγή (πλημμύρες, θερμικά νησιά, ατμοσφαιρική ρύπανση) -Υποβάθμιση ιστορικού και εμπορικού ιστού από εγκατάλειψη παραδοσιακών επιχειρήσεων -Απώλεια εμπιστοσύνης πολιτών λόγω ελλιπούς διαφάνειας και λογοδοσίας -Δυσκολία προσαρμογής δημοτικών υπηρεσιών σε νέες ανάγκες και τεχνολογίες

7.4 Ανάλυση της κατάστασης των Δημοτικών Κοινοτήτων

1^η Δημοτική Κοινότητα

Πλεονεκτήματα /Δυνατότητες	Μειονεκτήματα/ Ανάγκες	Ευκαιρίες	Προκλήσεις
-Κεντρική θέση με υψηλή προσβασιμότητα και έντονη οικονομική δραστηριότητα. -Δυναμική δραστηριοποίηση επαγγελματιών, συλλόγων και φορέων. -Ισχυρή πολιτιστική ταυτότητα και υψηλή επισκεψιμότητα καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. -Ενεργή τοπική διοίκηση που επιτρέπει γρήγορη υλοποίηση μικρών παρεμβάσεων. -Συγκέντρωση υπηρεσιών, τουριστικών ροών, πολιτισμού & επιχειρηματικότητας.	-Έντονη ηχορύπανση και παραβατικότητα λόγω υπερσυγκέντρωσης εστίασης/νυχτερινής διασκέδασης. -Φθαρμένα πεζοδρόμια, οδοστρώματα, περιορισμένη προσβασιμότητα. -Έλλειψη πρασίνου – χαμηλός δείκτης πρασίνου ανά κάτοικο. -Παράνομη στάθμευση, κυκλοφοριακή συμφόρηση, προβλήματα τροφοδοσίας καταστημάτων. -Ελλείψεις στη διαχείριση απορριμμάτων και ογκωδών αντικειμένων.	-Αξιοποίηση χρηματοδοτήσεων (ΟΧΕ, Πράσινο Ταμείο, αστική αναζωογόνηση) για στοχευμένες παρεμβάσεις. -Παρεμβάσεις αναβάθμισης πεζοδρομίων, φωτισμού, σκίασης και μικρών χώρων πρασίνου. -Ενίσχυση πολιτιστικών και δημιουργικών δράσεων που ταυτίζονται της περιοχής. -Βελτίωση διαχείρισης στάθμευσης – ανασχεδιασμός τοπικής κυκλοφορίας. -Ενίσχυση συμμετοχής κατοίκων, σχολείων και επαγγελματιών στη συνδιαμόρφωση λύσεων.	-Περαιτέρω κορεσμός χρήσεων (εστίαση/τουρισμός) που επιβαρύνει τον δημόσιο χώρο και την κατοικία. -Υποβάθμιση ποιότητας ζωής κατοίκων λόγω θορύβου και όχλησης. -Κλιματικές πιέσεις (θερμικά κύματα, πλημμύρες) σε περιοχές με έλλειψη πρασίνου. -Αύξηση παραβατικότητας και αντικοινωνικών συμπεριφορών σε περιοχές με υψηλή νυχτερινή δραστηριότητα. -Περιορισμένη διαθεσιμότητα ελεύθερων χώρων λόγω πυκνής δόμησης.

2^η Δημοτική Κοινότητα

Πλεονεκτήματα /Δυνατότητες	Μειονεκτήματα/ Ανάγκες	Ευκαιρίες	Προκλήσεις
-Σημαντικά τοπόσημα για την Αθήνα (π.χ. Παναθηναϊκό στάδιο, Ζάππειο) -Το σχετικά υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης των κατοίκων -Το υψηλό ποσοστό επιχειρηματικά απασχολούμενων στο σύνολο του οικονομικά ενεργού	-Χαμηλή πληθυσμιακή δυναμική του τοπικού πληθυσμού -Η τρίτη μεγαλύτερη πληθυσμιακή πυκνότητα μεταξύ των Δ.Κ. του Δήμου -Η ύπαρξη παλαιών	-Το σχετικά υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης των κατοίκων -Το υψηλό ποσοστό επιχειρηματικότητας απασχολούμενων στο σύνολο του οικονομικά ενεργού	-Ο υψηλός συγκριτικά δείκτης γήρανσης μεταξύ των 7 Δ.Κ. -Η υψηλή σχετικά πληθυσμιακή πυκνότητα -Η χαμηλή πληθυσμιακή δυναμική του τοπικού πληθυσμού

πληθυσμού -Το χαμηλότερο ποσοστό ανεργίας του οικονομικά ενεργού πληθυσμού μεταξύ των επτά Δ.Κ. του Δήμου -Σημαντικά αρχαιολογικά μνημεία και μουσεία (π.χ. Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης) -Σημαντικοί χώροι πρασίνου (Εθνικός Κήπος, Άλσος Παγκρατίου κ.α.)	και απαξιωμένων δημοτικών κτηρίων(π.χ. τα προσφυγικά στην περιοχή του Αγίου Σώστη) -Σημαντική όχληση των μόνιμων κατοίκων λόγω παραβάσεων καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος -Ελλείψεις σε δομές παροχής υπηρεσιών υγείας -Ελλείψεις σε ελεύθερους χώρους όπου γειτνιάζουν με μεγάλες οδούς ταχείας κυκλοφορίας, οι οποίες δεν είναι εύκολα προσπελάσιμες από τους πεζούς -Κυκλοφοριακή συμφόρηση -Φαινόμενα αυθαίρετης δόμησης που συνδέονται με ελλείψεις σε σημαντικές βασικές υποδομές (όπως δίκτυο αποχέτευσης ομβρίων υδάτων) -Υστέρηση σε μνημεία και σύγχρονες πολιτιστικές υποδομές -Προβλήματα στάθμευσης ΙΧ λόγω υπερτουρισμού και ύπαρξη Κ.Υ.Ε. και κυκλοφορίας λόγω παλαιού οδικού δικτύου -Ο υπερτουρισμός μέσω βραχυχρόνιας μίσθωσης -Αυξημένος όγκος απορριμμάτων -Κακή προσβασιμότητα στα	πληθυσμού -Το χαμηλό συγκριτικά ποσοστό ανεργίας του οικονομικά ενεργού πληθυσμού -Ο χαμηλός Δείκτης Εξάρτησης του τοπικού πληθυσμού. -Τακτές απολυμάνσεις κοινοχρήστων χώρων και φρεατίων για την αποφυγή δημιουργίας εστιών μόλυνσης και την βελτίωση της απορροής υδάτων σε περίπτωση βροχοπτώσεων -Δημιουργία επιπλέον χώρων πρασίνου -Ενίσχυση του φωτισμού σε περιοχές με αυξημένη εμπορική δραστηριότητα -Συνεχή καθαριότητα και αύξηση αριθμού κάδων και υπόγειων στις γειτονιές, όπου αυτό είναι δυνατό -Επανεξέταση κυκλοφοριακών ρυθμίσεων -Έλεγχος παράνομης στάθμευσης -Ανάπλαση πεζοδρομίων και ασφαλίστευση δρόμων -Βελτίωση προσβασιμότητας σε επιχειρήσεις και καταστήματα -Πάγωμα ένταξης ακινήτων στη βραχυχρόνια μίσθωση -Αξιοποίηση πλατειών για	-Η ανεπαρκής κάλυψη αιτημάτων ένταξης βρεφών και νηπίων σε βρεφονηπιακούς σταθμούς του Δήμου -Ενίσχυση δημοτικών ιατρείων και δομών πρωτοβάθμιας υγείας και βελτίωση των υποδομών τους -Προσβασιμότητα στις δομές πρωτοβάθμιας υγείας -Συντηρήσεις λεσχών φιλίας -Διαρκείς συντηρήσεις σχολείων -Αύξηση και βελτίωση αθλητικών υποδομών -Ενημέρωση ευάλωτων ομάδων για ευκαιρίες απασχόλησης -Βελτίωση της τοπικής οικονομίας και της απασχόλησης -Μέριμνα για συχνά δρομολόγια ΜΜΜ -Συντήρηση και εμπλουτισμός φυτών στους κοινόχρηστους χώρους πρασίνου

	πεζοδρόμια που οδηγούν στους σταθμούς του μετρό -Ελλιπής πράσινος χώρος ανά κάτοικο – ανάγκη μικρών αναπλάσεων (πάρκα τσέπης, σκίαση) -Παλαιά σχολικά κτίρια με ανάγκη συντήρησης και ενεργειακής αναβάθμισης -Ανάγκη για δράσεις ένταξης και στήριξης ευάλωτων κοινωνικών ομάδων (ΑμεΑ, μετανάστες, ηλικιωμένοι)	πολιτιστικές εκδηλώσεις -Δημιουργία δημοτικού χώρου πολιτισμού σε κάθε συνοικία -Αξιοποίηση του θεάτρου ΠΡΕΚΑ για την λειτουργία πολυχώρου αθλητισμού-πολιτισμού -Τοποθέτηση υπαίθριων οργάνων γυμναστικής σε πλατείες -Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας -Μείωση δημοτικών τελών στις νέες επιχειρήσεις εκτός Κ.Υ.Ε.	

3^η Δημοτική Κοινότητα

Πλεονεκτήματα /Δυνατότητες	Μειονεκτήματα/ Προβλήματα/ Ανάγκες	Ευκαιρίες	Προκλήσεις

-Σημαντικοί αρχαιολογικοί χώροι -Ο μεγάλος αριθμός μουσείων -Η μεγαλύτερη έκταση πρασίνου στην Αθήνα -Η ανάπλαση-ανάπτυξη της περιοχής του Ελαιώνα -Η πληθυσμιακή δυναμική -Αραιοκατοικημένη περιοχή (δείκτης πληθυσμιακής πυκνότητας) -Το δεύτερο υψηλότερο ποσοστό επιχειρηματικά απασχολούμενων στο σύνολο του οικονομικά ενεργού πληθυσμού -Ο χαμηλός Δείκτης Εξάρτησης -Διαθέτει το μεγαλύτερο αριθμό μουσείων -Έντονη πολιτιστική δράση στους πολυχώρους πολιτισμού και τα θέατρα -Πολιτιστικές περιοχές ή γειτονιές (cultural clusters)	- Χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης των κατοίκων -Υψηλή συγκέντρωση αλλοδαπών -Υψηλό ποσοστό ανεργίας του οικονομικά ενεργού πληθυσμού -Υψηλό ποσοστό ανεργίας γυναικών -Έντονα φαινόμενα παραβατικότητας -Υψηλή συγκέντρωση εξαρτημένων ατόμων -Αξιοσημείωτος αριθμός απόρων και αστέγων -Υψηλή ατμοσφαιρική ρύπανση -Ηχορύπανση	-Η πληθυσμιακή δυναμική -Χαμηλός Δείκτης Γήρανσης -Αραιοκατοικημένη περιοχή (δείκτης πληθυσμιακής πυκνότητας) -Το υψηλό ποσοστό επιχειρηματικά απασχολούμενων στο σύνολο του οικονομικά ενεργού πληθυσμού -Ο χαμηλός Δείκτης Εξάρτησης που χαρακτηρίζει τον τοπικό πληθυσμό	-Χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης -Υψηλή συγκέντρωση αλλοδαπών -Υψηλό ποσοστό ανεργίας -Υψηλό ποσοστό ανεργίας γυναικών -Έντονα φαινόμενα παραβατικότητας -Υψηλή συγκέντρωση εξαρτημένων ατόμων -Αξιοσημείωτος αριθμός απόρων και αστέγων -Παραβάσεις καθαριότητας -Υψηλή ατμοσφαιρική ρύπανση -Ηχορύπανση -Ελλείψεις σε ελεύθερους χώρους -Προβλήματα αντικανονικής στάθμευσης

4^η Δημοτική Κοινότητα

Πλεονεκτήματα/ Δυνατότητες	Μειονεκτήματα/ Προβλήματα/ Ανάγκες	Ευκαιρίες	Προκλήσεις

-Ειδίκευση στους κλάδους μεταφορών και αποθήκευσης -Η ύπαρξη κόμβων υπεραστικών οδικών και σιδηροδρομικών μεταφορών -Πληθυσμιακή δυναμική -Το υψηλό ποσοστό απασχολούμενων στους κλάδους μεταφορών και αποθήκευσης και στους κλάδους εκπαίδευσης -Το Αρχαιολογικό Άλσος Ακαδημίας Πλάτωνος -Το μοναδικό στο είδος του Ψηφιακό Μουσείο της Ακαδημίας Πλάτωνος -Το υπερτοπικής σημασίας Φεστιβάλ Κολωνού	-Υψηλή πληθυσμιακή πυκνότητα -Υψηλή συγκέντρωση αλλοδαπού πληθυσμού - Υψηλό ποσοστό ανεργίας του οικονομικά ενεργού πληθυσμού -Υψηλό ποσοστό ανεργίας γυναικών -Χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης του τοπικού πληθυσμού -Χαμηλό ποσοστό οικονομικά ενεργού πληθυσμού που απασχολείται επιχειρηματικά -Ανεπαρκής κάλυψη αιτημάτων ένταξης βρεφών και νηπίων σε βρεφονηπιακούς σταθμούς -Ελλείψεις σε δομές παροχής υπηρεσιών υγείας -Ανεπάρκεια και κακή κατάσταση έργων βασικής υποδομής σε γειτονιές με έντονη αυθαίρετη δόμηση -Ελλείψεις σε χώρους πρασίνου, ελεύθερους χώρους και χώρους άθλησης -Απομόνωση γειτονιών από τις άλλες Δ.Κ. λόγω παρουσίας και μεσολάβησης των σιδηροδρομικών γραμμών -Ανεπάρκεια σε χώρους αθλοπαιδιών -Ανεπαρκής πολιτιστική υποδομή -Έλλειψη οργανωμένων χώρων στάθμευσης και ανάγκη δημιουργίας δημοτικών ή υπόγειων πάρκινγκ -Ελλιπής συντήρηση και φροντίδα υφιστάμενων χώρων πρασίνου· απουσία	-Πληθυσμιακή δυναμική (χαμηλός δείκτης γήρανσης) -Χαμηλός δείκτης εξάρτησης που χαρακτηρίζει τον τοπικό πληθυσμό -Το ποσοστό απασχολούμενων στους κλάδους μεταφορών και αποθήκευσης και στους κλάδους εκπαίδευσης	-Υψηλή πληθυσμιακή πυκνότητα -Υψηλή συγκέντρωση αλλοδαπού πληθυσμού -Υψηλό ποσοστό ανεργίας του οικονομικά ενεργού πληθυσμού -Υψηλό ποσοστό ανεργίας γυναικών -Χαμηλό μορφωτικό επίπεδο του τοπικού πληθυσμού -Χαμηλό ποσοστό οικονομικά ενεργού πληθυσμού που δραστηριοποιείται επιχειρηματικά -Ανεπαρκής κάλυψη αιτημάτων ένταξης βρεφών και νηπίων σε βρεφονηπιακούς σταθμούς -Ελλείψεις σε δομές παροχής υπηρεσιών υγείας -Έλλειψη σε αστικό πράσινο -Ανεπάρκεια και κακή κατάσταση έργων βασικής υποδομής -Ελλείψεις σε ελεύθερους χώρους -Απομόνωση γειτονιών από τις άλλες Δ.Κ. λόγω παρουσίας και μεσολάβησης των σιδηροδρομικών γραμμών -Ανεπάρκεια σε χώρους αθλοπαιδιών -Ανεπάρκεια σε χώρους πολιτισμού σε ορισμένες συνοικίες

	νέων φυτεύσεων και αστικής σκίασης -Προβλήματα προσβασιμότητας σε πεζοδρόμια και διαβάσεις· ανάγκη για καθολικά προσβάσιμο δημόσιο χώρο. -Ελλιπής δημοτική συγκοινωνία για τη σύνδεση απομονωμένων περιοχών της κοινότητας. -Ανεπαρκής συντήρηση τεχνικών υποδομών (αγωγοί ομβρίων, δρόμοι, φωτισμός).		

5^η Δημοτική Κοινότητα

Πλεονεκτήματα /Δυνατότητες	Μειονεκτήματα/ Προβλήματα/ Ανάγκες	Ευκαιρίες	Προκλήσεις

-Εξειδίκευση και υψηλό ποσοστό απασχόλησης στους κλάδους της μεταποίησης -Σημαντική πληθυσμιακή δυναμική -Περιορισμένη μείωση του συνολικού πληθυσμού κατά την περίοδο 2001-2011 -Κτίσματα βιομηχανικής κληρονομιάς και αρχοντικά, ορισμένα από τα οποία μπορεί να αποκατασταθούν και να δοθούν σε νέες χρήσεις -Κοινωνική συνοχή και ζωντανή τοπική ζωή -Ενεργοί κάτοικοι με διάθεση συμμετοχής και αιτήματα (π.χ. για δημιουργία λέσχης φιλίας, βελτιώσεις στις υποδομές	-Ανάμιξη χρήσεων γης (κατοικία και οχλούσα βιομηχανία) -Υψηλή πληθυσμιακή πυκνότητα -Υψηλή συγκέντρωση αλλοδαπού πληθυσμού -Συνύπαρξη κατοικιών με οχλούσες βιομηχανικές χρήσεις -Σημαντική έλλειψη αστικού πράσινου -Σημαντική έλλειψη δομών υγείας -Ανεπάρκεια και κακή κατάσταση έργων βασικής υποδομής και συγκοινωνιακής εξυπηρέτησης -Έλλειψη αξιοσημείων ακαδημαϊκών ιδρυμάτων και νοσοκομείων -Έλλειψη μνημείων και μουσείων -Έλλειψη σε σύγχρονη πολιτιστική υποδομή -Έλλειψη χώρων στάθμευσης – βασικό και επαναλαμβανόμενο πρόβλημα -Κατεστραμμένα και μη προσβάσιμα πεζοδρόμια για ΑμεΑ και γονείς με καρότσια. -Ελλιπής φωτισμός και αίσθημα ανασφάλειας τις βραδινές ώρες -Παλαιά δίκτυα ύδρευσης/αποχέτευσης, που προκαλούν πλημμυρικά	-Σημαντική πληθυσμιακή δυναμική -Χαμηλός δείκτης εξάρτησης -Περιορισμένη μείωση του συνολικού πληθυσμού κατά την περίοδο 2001-2011 της τάξης του 4% -Η δραστηριοποίηση στους κλάδους μεταποίησης -Παρουσία μικρών επιχειρήσεων και τοπικής αγοράς, που παρά τις δυσκολίες εξακολουθούν να λειτουργούν και μπορούν να στηρίξουν ανάπτυξη -Προγράμματα μαθητείας και κατάρτισης νέων μέσω συνεργασίας με ΑΕΙ/ΙΕΚ -Ανάπτυξη τοπικών αγορών και πολιτιστικών δράσεων -Δυνατότητα αξιοποίησης παλαιών βιομηχανικών κτηρίων -Αναβάθμιση υποδομών και δημιουργία πράσινων σημείων	-Υψηλή πληθυσμιακή πυκνότητα -Υψηλή συγκέντρωση αλλοδαπού πληθυσμού -Συνύπαρξη κατοικιών με οχλούσες βιομηχανικές χρήσεις -Ανεπαρκής κάλυψη αιτημάτων ένταξης σε βρεφονηπιακούς σταθμούς -Ελλείψεις σε δομές ιατρικής περίθαλψης -Σημαντική έλλειψη πρασίνου -Ανεπάρκεια και κακή κατάσταση έργων βασικής υποδομής (δικτύου αποχέτευσης ομβρίων υδάτων) -Ανεπαρκής συγκοινωνιακή εξυπηρέτηση των περιοχών Προμπονά και Ριζούπολη -Σημαντική αύξηση πληθυσμού που ανήκει στην ηλικιακή κατηγορία άνω των 80 ετών -Κοινωνική ένταξη αλλοδαπών -Αντιμετώπιση παράνομου εμπορίου -Ενεργειακή αναβάθμιση δημοτικών και σχολικών κτηρίων

	φαινόμενα. -Απουσία δημοτικού φαρμακείου ή επαρκών κοινωνικών δομών, ιδιαίτερα για ηλικιωμένους. -Υψηλή ανεργία νέων και κλείσιμο καταστημάτων.		

6^η Δημοτική Κοινότητα

Πλεονεκτήματα /Δυνατότητες	Μειονεκτήματα/ Προβλήματα/ Ανάγκες	Ευκαιρίες	Προκλήσεις

-Η λειτουργία του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΟΠΑ) -Η λειτουργία των Δικαστηρίων -Η επιχειρηματική κουλτούρα και απασχόληση που διακρίνει τους κατοίκους -Η πληθώρα θεατρικών χώρων -Η Δημοτική Αγορά Κυψέλης	-Προβλήματα ενσωμάτωσης του αλλοδαπού πληθυσμού -Σημαντική μείωση του συνολικού πληθυσμού -Χαμηλή πληθυσμιακή δύναμη -Η υψηλότερη συγκέντρωση αλλοδαπού πληθυσμού -Έντονα φαινόμενα παραβατικότητας -Εγκαταλελειμμένα και απαξιωμένα διαμερίσματα σε πολυκατοικίες -Έλλειψη χώρων στάθμευσης -Ελλείψεις σε θεραπευτήρια και λοιπές δομές παροχής υπηρεσιών υγείας -Υψηλό ποσοστό ανεργίας του οικονομικά ενεργού πληθυσμού -Υψηλό ποσοστό ανεργίας γυναικών -Ελλείψεις σε σημαντικές βασικές υποδομές -Ελλείψεις αστικού πρασίνου -Έλλειψη μνημείων και μουσείων -Έλλειψη πολιτιστικής υποδομής σε ορισμένες συνοικίες -Υποβάθμιση των παιδικών χαρών -Ανάγκη για καθαρισμό και πλύσιμο κάδων, καθώς ογκωδών απορριμμάτων, εγκαταλελειμμένα οχήματα -Ανάγκη ενεργειακής αναβάθμισης δημοτικών κτιρίων και	-Η επιχειρηματική κουλτούρα και απασχόληση -Ο χαμηλός δείκτης εξάρτησης -Η δραστηριοποίηση σε κλάδους κατασκευών και εμπορίου	-Η σημαντική μείωση του συνολικού πληθυσμού -Χαμηλή πληθυσμιακή δυναμική -Υψηλός δείκτης γήρανσης -Υψηλή συγκέντρωση αλλοδαπού πληθυσμού -Έντονα φαινόμενα παραβατικότητας -Εγκαταλελειμμένα και απαξιωμένα διαμερίσματα σε πολυκατοικίες -Έλλειψη χώρων στάθμευσης -Αντικανονική στάθμευση αυτοκινήτων ΙΧ και μοτοσυκλετών -Παραβάσεις καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος -Παραβάσεις καθαριότητας -Ελλείψεις σε θεραπευτήρια και λοιπές δομές παροχής υπηρεσιών υγείας -Κυκλοφοριακή συμφόρηση -Υψηλό ποσοστό ανεργίας του οικονομικά ενεργού πληθυσμού -Υψηλό ποσοστό ανεργίας γυναικών -Ελλείψεις σε σημαντικές βασικές υποδομές (δίκτυο αποχέτευσης ομβρίων υδάτων) -Υψηλή ατμοσφαιρική ρύπανση -Ηχορύπανση -Ύπαρξη και λειτουργία σχολικών

	αντιπλημμυρικών έργων -Έλλειψη δημοτικών πολυϊατρείων ή κινητών μονάδων υγείας -Ανάγκη για ψηφιακές υποδομές στα σχολεία και εξωσχολικά προγράμματα -Έλλειψη πολιτιστικών χώρων, μουσείων ή τοπικών εκδηλώσεων -Ανάγκη για προγράμματα κατάρτισης, μαθητείας και νεανικής επιχειρηματικότητας		μονάδων περιορισμένης επιφάνειας και σε ακατάλληλη τοποθεσία εν μέσω πολυκατοικιών -Καταγεγραμμένα προβλήματα από παραβάσεις καθαριότητας -Έλλειψη αστικού πρασίνου

7^η Δημοτική Κοινότητα

Πλεονεκτήματα /Δυνατότητες	Μειονεκτήματα/ Προβλήματα/ Ανάγκες	Ευκαιρίες	Προκλήσεις

-Η λειτουργία σημαντικού αριθμού νοσοκομείων -Το υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης των κατοίκων -Η λειτουργία του Πενταγώνου και του Αρείου Πάγου -Η γλυπτοθήκη στο Άλσος Στρατού -Αρκετά μεγάλος αριθμός θεάτρων, ορισμένων μέσα σε άλση (Θέατρο Αττικού Άλσους, Badminton) -Δημοτικές βιβλιοθήκες	-Σημαντική μείωση του πληθυσμού μεταξύ των δύο απογραφών πληθυσμού (2001-2011) -Χαμηλή πληθυσμιακή δυναμική -Υψηλή πληθυσμιακή πυκνότητα -Το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας μεταξύ των Δ.Κ. του Δήμου -Έλλειψη χώρων στάθμευσης, η οποία γίνεται εντονότερη πλησίον των Νοσοκομείων -Παρουσία παλαιών και απαξιωμένων δημοτικών κτηρίων -Έλλειψη αστικού πρασίνου -Ανεπαρκείς χώροι αθλοπαιδιών -Ανεπάρκεια συγκοινωνιακού δικτύου -Ορισμένες συνοικίες υστερούν σε πολιτιστική υποδομή φραγμένα φρεάτια, ανεπαρκείς ράμπες ΑμεΑ, κατεστραμμένα πεζοδρόμια ή κακή κατάσταση οδοστρωμάτων -Η αναφορά στη δυσκολία πρόσβασης σε ΜΜΜ -Ανάγκη πρόσληψης προσωπικού για Πράσινο και Καθαριότητα. -Ανάγκη ενίσχυσης κοινωνικών δομών (Βοήθεια στο Σπίτι, ΛΕΦΙ κ.λπ.) -Ανάγκη ανακαίνισης του γηπέδου ΕΠΟ ή αξιοποίησης του χώρου στο "Σωτηρία" -Έλλειψη χώρων	-Το υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης των κατοίκων -Η επιχειρηματική κουλτούρα και απασχόληση -Ο χαμηλός δείκτης εξάρτησης -Η δραστηριοποίηση στου κλάδους επαγγελματικών, επιστημονικών και τεχνικών δραστηριοτήτων, εκπαίδευσης, ενημέρωσης και επικοινωνίας, δημόσιας διοίκησης και άμυνας-υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης, χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες και διαχείρισης ακίνητης περιουσίας	-Σημαντική πληθυσμιακή μείωση μεταξύ των δυο απογραφών πληθυσμού 2001-2011 (25%) -Χαμηλή πληθυσμιακή δυναμική -Υψηλός δείκτης γήρανσης -Υψηλή πληθυσμιακή πυκνότητα -Υψηλό ποσοστό ανεργίας -Έλλειψη χώρων στάθμευσης -Παρουσία παλαιών και απαξιωμένων δημοτικών κτηρίων -Ανεπαρκής κάλυψη αιτημάτων ένταξης σε βρεφονηπιακούς σταθμούς -Ελλείψεις σε πολιτιστικούς χώρους σε ορισμένες συνοικίες -Ανεπαρκείς χώροι αθλοπαιδιών

	πολιτιστικής νεότητας και η ανάγκη υπαίθριων εκδηλώσεων -Δημοτική συγκοινωνία		

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8: ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Στο πλαίσιο της υλοποίησης της στρατηγικής του Δήμου Αθηναίων για την τοπική και την εσωτερική του ανάπτυξη για την περίοδο 2024-2028, έχουν διασφαλιστεί πόροι από χρηματοδοτικές πηγές, οι οποίες είναι οι εξής:

- Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων
- Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα «Αντώνης Τρίτσης» ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού, συνδέσμων Δήμων και Νομικών Προσώπων ΟΤΑ Πρόγραμμα Ανάπτυξης και Αλληλεγγύης για την Τοπική Αυτοδιοίκηση
- Επιχορηγήσεις και έκτακτες χρηματοδοτήσεις των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (ΚΑΠ)
- Επιχορηγήσεις για επενδυτικές δαπάνες της Συλλογικής Απόφασης Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΣΑΤΑ)
- Χρηματοδοτικοί πόροι από την Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση (ΟΧΕ)
- Χρηματοδοτικοί πόροι από Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ) για την ενίσχυση της βιώσιμης τοπικής ανάπτυξης
- Χρηματοδοτικοί πόροι από την Περιφέρεια Αττικής
- Ειδικό Πρόγραμμα του Δήμου Αθηναίων 2021-2025 με επιπρόσθετες επιχορηγήσεις από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.)
- Κεφάλαια του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης και του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, μέσα από την άμεση διαχείρισή τους από το Δήμο, υπό την εποπτεία του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης της Αναπτυξιακής Αθήνας Α.Ε.
- Πρόγραμμα ΕΣΠΑ 2021-2027
- Πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το 2021-2027
- Έκτακτο μέσο Ανάκαμψης “NextGenerationEU” (NGEU) κατά την περίοδο 2021-2026
- Χρηματοδότηση από το Πράσινο Ταμείο
- Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ)
- Πρόγραμμα ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ II
- Ταμείο Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Τ.Α.Ε.Ε.)
- Οργανισμός Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ)

- Ευρωπαϊκά Χρηματοδοτικά Προγράμματα (ΕUI-ΙΑ, Horizon-RIA, ERASMUS+, Horizon-Europe, Digital Europe και Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητας, ΕUI – Ευρωπαϊκή Αστική Πρωτοβουλία
- ΣΑΕ329
- Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (Ελλάδα 2.0 / Ταμείο Ανάκαμψης)
- ΕΣΠΑ – ΠΕΠ ΑΤΤΙΚΗΣ / ΕΠ ΑΤΤΙΚΗ 2021-2027
- Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας
- Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας
- Δωρεά Αστικής Μη Κερδοσκοπικής Εταιρίας ΑΙΓΕΑΣ
- Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο / ΕΠ «ΑΤΤΙΚΗ 2021-2027»

Πίνακας Δράσεων Ενταγμένων σε Χρηματοδοτικά Προγράμματα

Τίτλος έργου	Χρηματοδότηση	Εγκεκριμένος Προϋπολογισμός (€)	Δικαιούχος	Σύντομη Περιγραφή
Προγραμματική Σύμβαση Δικτύων Νέας Γενιάς_Α.Π.215858/ 20-07-23	Προγραμματική Σύμβαση	1.500.000,00	Δήμος Αθηναίων (ΔΑΕΜ)	Συντήρηση, υποστήριξη και αναβάθμιση κεντρικών συστημάτων διαχείρισης, μηχανογραφικών υποδομών, κεντρικών χώρων DataCenters, υποδομών κυβερνοασφάλειας και δικτύων νέας γενιάς του Δήμου Αθηναίων.
Προγραμματική Σύμβαση GIS_Α.Π. 195385/26-07-2021	Προγραμματική Σύμβαση	500.000,00	Δήμος Αθηναίων (ΔΑΕΜ)	Ενίσχυση της υφιστάμενης υποδομής γεωχωρικών δεδομένων του Δήμου Αθηναίων και τη διάχυση της γεωχωρικής πληροφορίας στους πολίτες και τις επιχειρήσεις.
ΚΑΛΥΨΗ	Οργανισμός Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ) / Προγραμματική	5.287.395,16	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΘΗΝΑΣ ΑΕ	Αξιοποίηση 257 ιδιωτικών κατοικιών για τη στέγαση ευάλωτων νέων 25-39 ετών, δικαιούχων του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος (ΕΕΕ).
Κοινωνική στέγαση για τις πλέον ευάλωτες ομάδες – Δήμος Αθήνας (ΟΠΣ ΤΑ 5215680)	ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ	1.032.114,00	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΘΗΝΑΣ ΑΕ	Παροχή στεγαστικής υποστήριξης σε ευάλωτες κατηγορίες μέσω ανακαίνισης αδρανούς στεγαστικού αποθέματος και ένταξής του σε δίκτυο οικονομικά προσιτής κατοικίας.

Δίκτυο Κοινωνικής Προστασίας της Αθήνας - Open Social Net	ΕΣΠΑ 2021-2027 / ΟΦΕ	2.000.000,00	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΘΗΝΑΣ ΑΕ	Δημιουργία ισχυρού, συντονισμένου δικτύου κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης για την ενίσχυση υπηρεσιών προς ευάλωτες ομάδες και την προώθηση της κοινωνικής τους ένταξης.
Κέντρο Εργασιακής Συμβουλευτικής και Διασύνδεσης για Ευάλωτες Ομάδες (JOB CENTER)	ΕΣΠΑ 2021-2027 / ΟΦΕ	566.000,00	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΘΗΝΑΣ ΑΕ	Λειτουργία κέντρου εργασιακής συμβουλευτικής και διασύνδεσης με την αγορά εργασίας για άτομα που πλήττονται από φτώχεια ή/και κοινωνικό αποκλεισμό.
Υποστήριξη της Εκκόλαψης Νέων Επιχειρήσεων σε κλάδους της RIS (ΟΠΣ 6018159)	ΕΣΠΑ 2021-2027 / ΟΦΕ	2.842.948,00	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΘΗΝΑΣ ΑΕ	Λειτουργία μηχανισμού υποστήριξης νέων και υφιστάμενων επιχειρήσεων στον Δήμο της Αθήνας. Οι υπηρεσίες παρέχονται οριζόντια σε όλες τις επιχειρήσεις.
Ψηφιακός Μετασχηματισμός επιχειρήσεων με έδρα στον Δήμο Αθηναίων (ΟΠΣ 6018412)	ΕΣΠΑ 2021-2027 / ΟΦΕ	893.420,00	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΘΗΝΑΣ ΑΕ	Διάθεση ψηφιακών εργαλείων ΤΠΕ προς όλους τους επιχειρηματίες που δραστηριοποιούνται στην Αθήνα ή ενδιαφέρονται για την πόλη ως επιχειρηματικό ή επενδυτικό προορισμό.
Cooling Havens: Water-Powered Neighborhood Cooling and Engagement Stations	EUI-IA	1.404.040,00	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΘΗΝΑΣ ΑΕ	Αντιμετώπιση αστικών θερμοκρασιών και πλημμυρικών φαινομένων μέσω βιοκλιματικής αναβάθμισης με χρήση νερού και βλάστησης (blue green υποδομές). Περιλαμβάνει πλατφόρμες συμμετοχής και εκπαίδευσης.
ENVESOME	Horizon-RIA	N/A	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΘΗΝΑΣ ΑΕ	Διευκρίνιση του ρόλου της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, του θορύβου, του φωτός και των επικινδύνων αποβλήτων στην εμφάνιση μη μεταδοτικών ασθενειών. Αναπτύσσει εργαλεία υποστήριξης αποφάσεων και chatbot.
Green Heritage	ERASMUS+	9.207,00	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΘΗΝΑΣ ΑΕ	Διερεύνηση πώς τα μουσεία μπορούν να καλλιεργήσουν βιώσιμες και πράσινες δεξιότητες, συνδυάζοντας μουσειακή εκπαίδευση και βιωσιμότητα. Στόχος η ανάπτυξη πλατφόρμας ηλεκτρονικής μάθησης.
BET	ERASMUS+	199.798,00	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΘΗΝΑΣ ΑΕ	Στοχεύει στον μετασχηματισμό του τουριστικού τομέα,

				ενισχύοντας επαγγελματίες και φοιτητές με σύγχρονες δεξιότητες σε βιώσιμο και ψηφιακό τουρισμό. Περιλαμβάνει e-learning και AI chatbot.
Theseus	Horizon-Europe	301.250,00	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΘΗΝΑΣ ΑΕ	Πρωώθηση της βιομηχανικής-αστικής συμβίωσης (I-US) μέσω συνεργασίας δήμων, περιφερειών και επιχειρήσεων για τη βέλτιστη διαχείριση πόρων, αποβλήτων, ενέργειας, νερού και υποδομών.
GreenInCities	Horizon Europe - MISS	474.187,50	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΘΗΝΑΣ ΑΕ	Δημιουργία βιοποικιλόμορφων, ασφαλών και κοινόχρηστων αστικών χώρων μέσω συνεργατικών μεθοδολογιών σχεδιασμού για παρεμβάσεις πρασίνου, υποστηρίζοντας τη μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα.
SCENE	H2020-RIA	241.875,00	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΘΗΝΑΣ ΑΕ	Προβολή της Αθήνας ως ελκυστικού προορισμού γυρισμάτων (μέσω Athens Film Office), αναδεικνύοντας την πολιτιστική κληρονομιά και ενισχύοντας τη διεθνή κινηματογραφική της παρουσία.
Smart Attica	Digital Europe & Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητας	300.193,84	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΘΗΝΑΣ ΑΕ	Να αποτελέσει το εθνικό σημείο αναφοράς AI EDIH στην Ελλάδα, ενισχύοντας το οικοσύστημα εταιρών, προωθώντας την τεχνογνωσία αιχμής, την καινοτομία και τον ψηφιακό μετασχηματισμό.
Δράσεις προβολής, ενίσχυσης και προώθησης του τουρισμού στον Δήμο Αθηναίων	ΕΣΠΑ 2021-2027 / ΟΦΕ	9.849.996,36	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΘΗΝΑΣ ΑΕ	Υλοποίηση παρεμβάσεων προβολής και προώθησης του τουρισμού, με στόχο τη βελτίωση της εμπειρίας και τη δημιουργία καινοτόμων τουριστικών εμπειριών, με όρους αιεφορίας.
Αναβάθμιση υποδομών Εθνικού Κήπου MIS 5030533	ΕΣΠΑ	2.035.568,60	ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ (Δ/νη Οδοποιίας)	Αναβάθμιση υποδομών Εθνικού Κήπου MIS 5030533.
Ανάπλαση περιοχής της πλατείας Θεάτρου	ΕΣΠΑ	873.004,35	ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ (Δ/νη Οδοποιίας)	Ανάπλαση περιοχής της πλατείας Θεάτρου.
Υποστηρικτικές εργασίες για σωστικές ανασκαφές στην	ΕΣΠΑ	1.635.169,49	ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ (Δ/νη Οδοποιίας)	Υποστηρικτικές εργασίες για σωστικές ανασκαφές

περιοχή της πλατείας Θεάτρου				στην περιοχή της πλατείας Θεάτρου.
Αποκατάσταση πεζοδρόμων και πεζοδρομίων στο Εμπορικό Κέντρο ΟΠΣ 5074445	ΕΣΠΑ	6.942.530,97	ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ (Δ/νση Οδοποιίας)	Αποκατάσταση πεζοδρόμων και πεζοδρομίων στο Εμπορικό Κέντρο.
Έργα οδοποιίας και κατασκευή δικτύων ομβρίων και αποχέτευσης στην περιοχή του Ελαιώνα (ΟΠΣ ΤΑ 5163916)	ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ	37.450.495,00	ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ (Δ/νση Οδοποιίας)	Έργα οδοποιίας και κατασκευή δικτύων ομβρίων και αποχέτευσης στην περιοχή του Ελαιώνα.
Λειτουργική και ενεργειακή αναβάθμιση πεζοδρομίων σε όλες τις Δ.Κ. (ΤΑ 5180769)	Ι.Π. ΚΑΙ ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ	3.806.539,20	ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ (Δ/νση Οδοποιίας)	Λειτουργική και ενεργειακή αναβάθμιση πεζοδρομίων σε όλες τις Δημοτικές Κοινότητες του Δήμου Αθηναίων.
Αποκαταστάσεις-ανακατασκευές-αναπλάσεις κοινοχρήστων χώρων του Δ.Α. (ΜΙΣ 5204037)	Ι.Π. ΚΑΙ ΠΔΕ	7.087.037,57	ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ (Δ/νση Οδοποιίας)	Αποκαταστάσεις-ανακατασκευές-αναπλάσεις κοινοχρήστων χώρων του Δήμου Αθηναίων.
Αναβάθμιση οδικού δικτύου 1ης έως 7η Δημοτική Κοινότητα 2019	ΣΑΕ329	21.666.112,93	ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ (Δ/νση Οδοποιίας)	Αναβάθμιση οδικού δικτύου 1ης έως 7ης Δημοτικής Κοινότητας.
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΡΓΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΠΛΗΜΜΥΡΙΚΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ (Ριζούπολη)	ΕΙΔΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ	1.292.368,01	ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ (Δ/νση Οδοποιίας)	Κατασκευή έργων για την αντιμετώπιση των πλημμυρικών φαινομένων στην οδό Ηρακλείου μεταξύ Ερμωνάσσης & Αγίας Αναστασίας, στην περιοχή της Ριζούπολης.
Δημιουργία πράσινων διαδρομών (Τοσίτσα / Ζωσιμάδων)	Ι.Π. και Ο.Χ.Ε.	8.000.000,00	ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ (Δ/νση Οδοποιίας)	Δημιουργία πράσινων διαδρομών με μετατροπή της οδού Τοσίτσα (από Μπουμπουλίνας έως Ερεσσού) σε οδό ήπιας κυκλοφορίας και ανάπτυξη πεζοδρόμου Ζωσιμάδων στην 1η Δ.Κ..
Ενεργειακή αναβάθμιση και βελτίωση προσβασιμότητας πεζοδρομίων (ΟΠΣ ΤΑ 5225511)	Ι.Π. και ΕΙΔΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ Δ.Α. 2021-2025	15.000.000,00	ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ (Δ/νση Οδοποιίας)	Ενεργειακή αναβάθμιση και βελτίωση προσβασιμότητας πεζοδρομίων σε όλες τις Δημοτικές Κοινότητες του Δήμου Αθηναίων.
Δίκτυο ποδηλατοδρόμων στο Δήμο Αθηναίων	Ο.Χ.Ε.	2.500.000,00	ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ (Δ/νση Οδοποιίας)	Δημιουργία δικτύου ποδηλατοδρόμων στο Δήμο Αθηναίων.
Έργο «Εκσυγχρονισμός των ΚΕΠ»	Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (Ελλάδα 2.0 / Ταμείο Ανάκαμψης)	N/A	Διεύθυνση Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ)	Αναβάθμιση υποδομών ΚΕΠ (κτιριακή ανακαίνιση), προμήθεια μηχανογραφικού εξοπλισμού, και εφαρμογών για χρήση gov.gr wallet και υπογραφή/αξιολόγηση εγγράφων από πολίτες.
Κατασκευή Νέου Γηπέδου Ποδοσφαίρου του Παναθηναϊκού στον Βοτανικό	Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας,	120.000.000,00 (Συνολικός Προϋπολογισμός Δημοπράτησης, συμπεριλαμβανομένου	Δήμος Αθηναίων (Δ/νση Κτιριακής Υποδομής)	Κατασκευή νέου, σύγχρονου ποδοσφαιρικού γηπέδου για τον Παναθηναϊκό στον Βοτανικό, με

	Ίδιοι Πόροι Δήμου Αθηναίων	Φ.Π.Α.)		Κτιριακές και αθλητικές υποδομές σύμφωνα με διεθνή πρότυπα (UEFA). Εντάσσεται στη Διπλή Ανάπλαση.
«Δράσεις ισότητας των φύλων και αντιμετώπισης των έμφυλων και πολλαπλών διακρίσεων» (ΟΠΣ 6016658)	ΕΣΠΑ-ΟΧΕ / Πρόγραμμα «Αττική 2021-2027»	1.220.000,00	ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ (Δ/νση Κοινωνικής Αλληλεγγύης)	Προώθηση της ισότητας των φύλων μέσω της συνέχισης λειτουργίας του Κέντρου για την καταπολέμηση της έμφυλης βίας και την υλοποίηση δράσεων βάσει της Ευρωπαϊκής Χάρτας.
«Δράσεις Προώθησης της Βιώσιμης Ανάπτυξης και της Κοινωνικής Συνοχής μέσα από την ΚΑΛΟ» (ΟΠΣ 60)	ΕΣΠΑ-ΟΧΕ	671.041,72	ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ (Δ/νση Κοινωνικής Αλληλεγγύης)	Λειτουργία Κέντρου πρόληψης για τον HIV (ΘΕΤΙΚΗ ΦΩΝΗ), υπηρεσίες πρόληψης σε χρήστες (ΘΕΡΜΟΚΟΙΤΙΔΑ), ανάπτυξη ψηφιακών εφαρμογών πολιτιστικής κληρονομιάς (SOUL TWINKLES) και θεματικές ξεναγήσεις (ACTION PLUS).
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΞΕΝΩΝΑ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ (ΟΠΣ 6003005)	ΕΣΠΑ – ΠΕΠ ΑΤΤΙΚΗΣ / ΕΠ ΑΤΤΙΚΗ 2021-2027	1.016.190,39	ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ (Δ/νση Κοινωνικής Αλληλεγγύης)	Συνέχιση της λειτουργίας του Ξενώνα Φιλοξενίας κακοποιημένων γυναικών και των παιδιών τους, παρέχοντας ασφάλεια, ψυχολογική/κοινωνική στήριξη και υποστήριξη για ένταξη στην αγορά εργασίας.
ΣΥΝΕΧΙΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΔΙΕΥΡΥΜΕΝΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ (ΟΠΣ 6002686)	ΕΣΠΑ – ΠΕΠ ΑΤΤΙΚΗΣ / Πρόγραμμα «Αττική 2021-2027»	2.3	ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ (Δ/νση Κοινωνικής Αλληλεγγύης)	Συνέχιση λειτουργίας διευρυμένων Κέντρων Κοινότητας στο Δήμο Αθηναίων, περιλαμβάνοντας 2 κεντρικές δομές, 1 παράρτημα ΚΕΜ, και 1 παράρτημα ΡΟΜΑ.
ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ	1.120.000,00	ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ (Δ/νση Κοινωνικής Αλληλεγγύης)	Παροχή στέγασης και εργασίας καθώς και ψυχοκοινωνικής στήριξης και παρακολούθησης σε ευάλωτες ομάδες.
Δράσεις καινοτόμων υπηρεσιών κατ' οίκον φροντίδας (ΟΠΣ 6016648)	ΕΣΠΑ / Πρόγραμμα «Αττική 2021-2027»	2.780.800	ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ (Δ/νση Κοινωνικής Αλληλεγγύης)	Εφαρμογή καινοτόμων υπηρεσιών κατ' οίκον φροντίδας για ευάλωτες ομάδες που απειλούνται από φτώχεια/κοινωνικό αποκλεισμό, με στόχο την προώθησή τους στην απασχόληση.
Συνδυασμένες υπηρεσίες υγείας και συμβουλευτικής για ευάλωτες ομάδες (Onestop Shops) (ΟΠΣ 6016606)	ΕΣΠΑ 2021-2027 / ΠΕΠ «Αττική 2021-2027»	N/A	Διεύθυνση Δημοτικών Ιατρείων και Δημόσιας Υγείας	Χρηματοδότηση διαφόρων προγραμμάτων και της λειτουργίας των Πολυδύναμων Ιατρείων.
ΦΡΟΝΤΙΖΩ	ΕΣΠΑ 2021-2027 / ΠΕΠ «Αττική»	294.000,01	ΥΓΕΙΑ Δήμου Αθηναίων (Δ/νση Δημ. Ιατρείων)	Εκπαίδευση ηλικιωμένων ατόμων με πολυνοσηρότητες και των

				φροντιστών τους, με παράλληλη δημιουργία ηλεκτρονικού φακέλου υγείας.
ΙΑΤΡΕΙΟ ΔΙΑΚΟΠΗΣ ΚΑΠΝΙΣΜΑΤΟΣ	ΕΣΠΑ 2021-2027 / ΠΕΠ «Αττική»	73.780,00	ΥΓΕΙΑ Δήμου Αθηναίων (Δ/νση Δημ. Ιατρείων)	Πραγματοποίηση Ιατρείου διακοπής καπνίσματος σε συνεργασία με την Ελληνική Πνευμονολογική Εταιρεία για τους κατοίκους του Δήμου Αθηναίων.
ΠΡΟΝΟΧ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ	ΕΣΠΑ 2021-2027 / ΠΕΠ «Αττική»	399.838,50	ΥΓΕΙΑ Δήμου Αθηναίων (Δ/νση Δημ. Ιατρείων)	Πρόγραμμα Προληπτικής Ιατρικής για την παραγωγή εξατομικευμένων εκθέσεων υγείας και την παρακολούθηση των ωφελούμενων, με προτεραιότητα στις ευάλωτες ομάδες.
Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Γωνιά Ανακύκλωσης – δράσεις ευαισθητοποίησης/δημοσιότητας	Τρίτσης	22.617.600,00	Δήμος Αθηναίων (Δ/νση Καθαριότητας - Ανακύκλωσης)	Δημιουργία 50 Γωνιών Ανακύκλωσης 4 ρευμάτων, προμήθεια/εγκατάσταση υπόγειων κάδων βιοαποβλήτων (46 σημεία) και δράσεις ευαισθητοποίησης-δημοσιότητας.
Ειδικό πρόγραμμα Δήμου Αθηναίων 2021-2025 (ΠΔΕ)	Ειδικό πρόγραμμα Δήμου Αθηναίων 2021-2025 (ΠΔΕ)	Υπό έγκριση	Δήμος Αθηναίων (Δ/νση Καθαριότητας - Ανακύκλωσης)	Χρηματοδότηση συστημάτων υπογειοποίησης κάδων και χρηματοδότηση οικίσκων διακριτής συλλογής.
Έργα συντήρησης και αναβάθμισης πεζοδρόμων, δενδροστοιχιών και λοιπών χώρων πρασίνου	Ευρωπαϊκά και εθνικά χρηματοδοτικά προγράμματα (ΠΔΕ/ΕΣΠΑ)	1.541.665,20 (Αύξηση συμβατικού αντικειμένου)	Διεύθυνση Πρασίνου & Αστικής Πανίδας	Έργα συντήρησης και αναβάθμισης πεζοδρόμων, δενδροστοιχιών και λοιπών χώρων πρασίνου σε όλη την πόλη. Αφορά την τροποποίηση της αρχικής σύμβασης.
Έργα διαμόρφωσης πρασίνου και κοινόχρηστων χώρων (Διπλή Ανάπλαση Ελαιώνα)	Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας	29.406.966,00	Διεύθυνση Πρασίνου & Αστικής Πανίδας	Αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος και ενίσχυση της ανθεκτικότητας της πόλης μέσω διαμόρφωσης πρασίνου και κοινόχρηστων χώρων στην περιοχή του Ελαιώνα/Διπλής Ανάπλασης.
Μελέτη Αποτύπωσης της διαδρομής του Πεισιστράτειου Υδραγωγείου και βασικές εργασίες συντήρησης	ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ	40.000,00	ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΗΠΟΣ / ΕΘΚΠΑΔ	Μελέτη Αποτύπωσης της διαδρομής του Πεισιστράτειου Υδραγωγείου και βασικές εργασίες συντήρησης.
Έλεγχος φυτοϋγείας, εύπαρης ασθeneιών και επιβλαβών εντόμων/Μελέτη εδαφολογικών δεδομένων	ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ	44.072,00	ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΗΠΟΣ / ΕΘΚΠΑΔ	Μελέτη του γενικού επιπέδου φυτοϋγείας, εντοπισμός ασθeneιών/εντόμων και συστηματική μελέτη

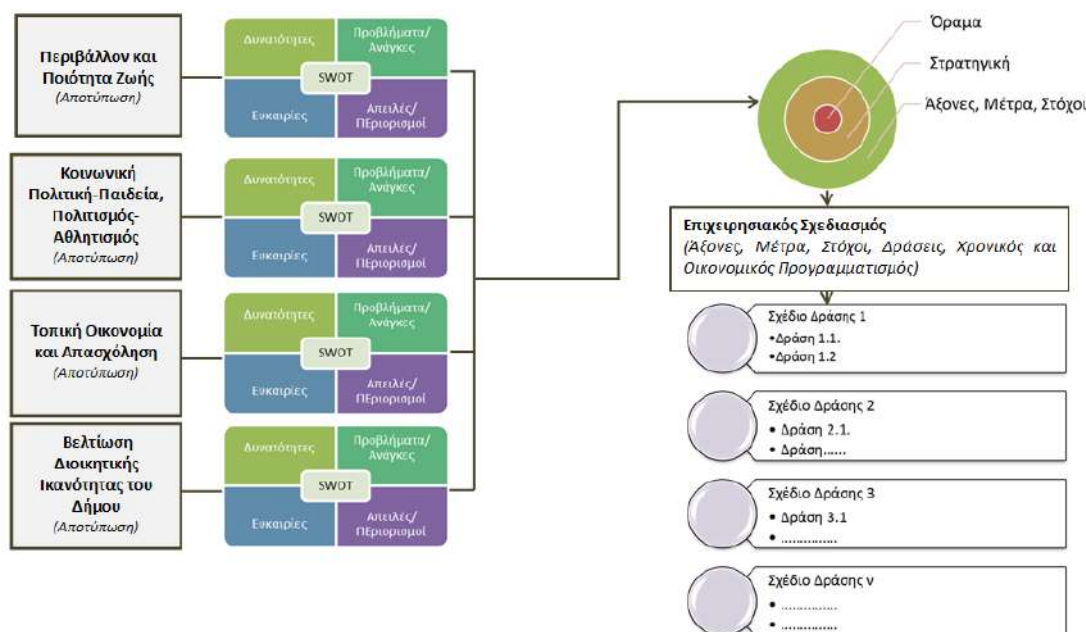
				εδαφολογικών δεδομένων του Εθνικού Κήπου.
Έλεγχος στατικής επάρκειας των δένδρων του Εθνικού Κήπου	ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ	67.500,00	ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΗΠΟΣ / ΕΘΚΠΑΔ	Έλεγχος της στατικής επάρκειας των δένδρων του Εθνικού Κήπου με μακροσκοπικές μεθόδους ή χρήση ειδικών συσκευών (Drilling test, τομογραφία, τεσταντοχής).
Εξειδικευμένες εργασίες κλάδευσης και εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων δενδροκομίας	ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ	73.590,00	ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΗΠΟΣ / ΕΘΚΠΑΔ	Εξειδικευμένες εργασίες κλάδευσης, εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων δενδροκομίας και υπηρεσίες ενοικίασης γερανοφόρων οχημάτων για την εξασφάλιση των δένδρων.
Σύνταξη φυτοτεχνικών μελετών / Πρόγραμμα ανάδειξης και αποκατάστασης φυτεύσεων	ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ	30.380,00	ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΗΠΟΣ / ΕΘΚΠΑΔ	Μελέτες και εργασίες συμπληρωματικών φυτεύσεων, αντικατάσταση μεγάλων δένδρων, επανεισαγωγή φυτικών ειδών που χάθηκαν και κάλυψη κενών λόγω ξεράνσεων.
Δράσεις για την ευαισθητοποίηση σχετικά με την αξία του αστικού πρασίνου	ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ	29.700,00	ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΗΠΟΣ / ΕΘΚΠΑΔ	Ευαισθητοποίηση του πληθυσμού σχετικά με τη λειτουργία και την αξία των δένδρων του Εθνικού Κήπου και του αστικού πρασίνου.
Εκπαιδευτικές δράσεις που οργανώνονται εντός του Εθνικού Κήπου	ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ	15.000,00	ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΗΠΟΣ / ΕΘΚΠΑΔ	Εκπαιδευτικές δράσεις για παιδιά, περιλαμβάνοντας περιβαλλοντικές και καλλιτεχνικές δραστηριότητες, για γνώση σχετικά με τον ρόλο του Εθνικού Κήπου.
Διαμόρφωση υπαίθριου χώρου φυτωρίου – Φυτικό Διαμέρισμα Νο 4	Δωρεά Αστικής Μη Κερδοσκοπικής Εταιρίας ΑΙΓΕΑΣ	1.000.000,00	ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΗΠΟΣ / ΕΘΚΠΑΔ	Αναβάθμιση του υφιστάμενου φυτωρίου και των θερμοκηπιακών εγκαταστάσεων του Εθνικού Κήπου με σκοπό τη μετατροπή του σε επισκέψιμο χώρο 4 στρεμμάτων.
ΔΟΜΗ ΠΑΡΟΧΗΣ ΒΑΣΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ (ΟΠΣ 6002586)	ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ / ΕΠ «ΑΤΤΙΚΗ 2021-2027»	1.715.000,00	ΚΕΝΤΡΟ ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ (ΚΥΑΔΑ)	Συνέχιση της λειτουργίας των δομών παροχής βασικών αγαθών: Κοινωνικό Παντοπωλείο και Κοινωνικό Φαρμακείο στον Δήμο Αθηναίων.
Υποέργο «Δράσεις street work του Κέντρου Υποδοχής και Αλληλεγγύης Δήμου Αθηναίων (Κ.Υ.Α.Δ.Α.)» (ΟΠΣ 6016634)	ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ / ΕΠ «Αττική, 2021-2027» (ΟΧΕ/ΒΑΑ)	262.125,86	ΚΥΑΔΑ (Υλοποίηση με ίδια μέσα)	Υλοποίηση δράσεων street work για την υποστήριξη ατόμων που διαβιούν στον δρόμο, στο πλαίσιο της στρατηγικής ΟΧΕ/ΒΑΑ Δήμου Αθηναίων.
Κατασκευές επισκευές και συντηρήσεις αθλητικών	Πρόγραμμα ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ II	231.070,88 (Υπολειπόμενο Ποσό)	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ	Κατασκευές, επισκευές και συντηρήσεις των

εγκαταστάσεων του ΟΠΑΝΔΑ			ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ (ΟΠΑΝΔΑ)	αθλητικών εγκαταστάσεων που διαχειρίζεται ο ΟΠΑΝΔΑ.
Παρεμβάσεις σε αθλητικούς χώρους του Δήμου Αθηναίων	Περιφέρεια Αττικής	345.865,84 (Υπολειπόμενο Ποσό)	ΟΠΑΝΔΑ	Παρεμβάσεις για τη βελτίωση και αναβάθμιση των αθλητικών χώρων του Δήμου Αθηναίων.
Επεμβάσεις σε Αθλητικούς χώρους του ΟΠΑΝΔΑ	Περιφέρεια Αττικής	1.700.000,00 (Υπολειπόμενο Ποσό)	ΟΠΑΝΔΑ	Επεμβάσεις σε αθλητικούς χώρους του ΟΠΑΝΔΑ.
Προμήθεια και Τοποθέτηση Οργάνων 11 Παιδικών Χαρών	Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ)	2.294.000,00 (Υπολειπόμενο Ποσό)	ΟΠΑΝΔΑ	Προμήθεια και τοποθέτηση οργάνων για 11 παιδικές χαρές.
Προμήθεια και Τοποθέτηση Οργάνων 8 Παιδικών Χαρών	Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ)	1.100.000,00 (Υπολειπόμενο Ποσό)	ΟΠΑΝΔΑ	Προμήθεια και τοποθέτηση οργάνων για 8 παιδικές χαρές.
Προμήθεια και Τοποθέτηση Οργάνων Υπαίθριας Αθλησης	Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ)	272.537,12 (Υπολειπόμενο Ποσό)	ΟΠΑΝΔΑ	Προμήθεια και τοποθέτηση οργάνων για υπαίθρια άθληση.
Πρωώθηση και υποστήριξη παιδιών για την ένταξη τους στην προσχολική εκπαίδευση (2024-2025)	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και Εθνικοί Πόροι	N/A	Δημοτικό Βρεφοκομείο Αθηνών (ΔΒΑ)	Πρόσληψη έκτακτου προσωπικού (55 άτομα το 2024, 30 το 2025) για την υποστήριξη της ένταξης παιδιών στην προσχολική εκπαίδευση και την πρόσβαση σε υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης.
Cooling Havens	ΕΥΙ – Ευρωπαϊκή Αστική Πρωτοβουλία	6.248.415,80 (Συνολικός Π/Υ Εταίρων), 146.640,00 (Π/Υ ΕΑΣΥ)	ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (ΕΑΣΥ)	Μοντέλο βιοκλιματικής αναβάθμισης της πόλης μέσω νερού και βλάστησης (blue green υποδομές) για μείωση θερμοκρασιών και αντιμετώπιση πλημμυρικών φαινομένων. Περιλαμβάνει συμμετοχή κοινότητας και εκπαίδευση.
LIFE-IP CEI GREECE	ΕΕ-Πράσινο Ταμείο	N/A	Δήμος Αθηναίων και άλλοι Δήμοι και φορείς	Δημιουργία ΟΠΣ (Ολοκληρωμένου Πράσινου Σημείου, Κέντρου Διαλογής Επαναχρησιμοποιημένων Υλικών και Κέντρου Ενημέρωσης). Πιλοτική ανάπτυξη δικτύου Συλλογής Επικίνδυνων Οικιακών Αποβλήτων, που θα επεκταθεί σύμφωνα και στις επτά δημοτικές κοινότητες

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9: ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

9.1 Ανάλυση SWOT Στρατηγικού Σχεδιασμού του Δήμου Αθηναίων

Η στρατηγική ανάπτυξης του Δήμου Αθηναίων οφείλει να ανταποκριθεί σε ένα πλέγμα πολυδιάστατων προκλήσεων, όπως αυτές αναδεικνύονται από τη συστηματική ανάλυση S.W.O.T. στρατηγικού σχεδιασμού που ακολουθεί, με βάση το μεθοδολογικό πλαίσιο για την κατάρτιση του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Οδηγού Κατάρτισης Επιχειρησιακού Προγράμματος Ο.Τ.Α. α' βαθμού της Ελληνικής Εταιρείας Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης και του Υπουργείου Εσωτερικών (Σεπτέμβριος 2011), το οποίο απεικονίζεται παρακάτω:

Άξονας 1: Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής

Η ανάλυση SWOT του Άξονα 1 αποτυπώνει το σύνολο των εσωτερικών και εξωτερικών παραγόντων που επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων του Δήμου Αθηναίων για τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, τη βιώσιμη κινητικότητα και την ποιότητα ζωής των κατοίκων. Ο άξονας εστιάζει στη μετάβαση προς μια πράσινη, ανθεκτική και συμμετοχική πόλη, με έργα αναπλάσεων, ενίσχυση του αστικού πρασίνου, διαχείριση απορριμμάτων, ενεργειακή αποδοτικότητα και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.

ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ (Strengths)	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ (Weaknesses)
- Εκτεταμένο δίκτυο δημόσιων χώρων, πάρκων και ιστορικών χώρων πρασίνου (Εθνικός Κήπος, Λυκαβηττός, Πεδίο του Άρεως) - Υλοποίηση σημαντικών έργων αστικής αναζωογόνησης (Μεγάλος Περίπατος, πράσινες διαδρομές, ανάπλαση Ελαιώνα) - Συμμετοχή του Δήμου σε προγράμματα βιώσιμης κινητικότητας και ΣΒΑΚ - Δέσμευση για κλιματική ουδετερότητα έως το 2050 και προώθηση ΑΠΕ - Ενεργή συμμετοχή σε προγράμματα για κυκλική οικονομία και βιώσιμη διαχείριση απορριμμάτων - Ολοκληρωμένες υποδομές άρδευσης και δημοτικό φυτώριο για υποστήριξη αστικού πρασίνου	- Περιορισμένοι πράσινοι χώροι ανά κάτοικο και άνιση κατανομή πρασίνου ανά γειτονιά - Έλλειψη επαρκούς συντήρησης σε υποδομές πρασίνου και κοινόχρηστους χώρους - Υψηλό κυκλοφοριακό και ρύπανση αέρα - Περιορισμένη ανακύκλωση και ανεπαρκής υποδομή κομποστοποίησης - Γραφειοκρατικά εμπόδια στην ταχεία υλοποίηση έργων βιωσιμότητας - Έλλειψη μηχανισμών συνεχούς παρακολούθησης περιβαλλοντικών δεικτών
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ (Opportunities)	ΑΠΕΙΛΕΣ (Threats)
- Αξιοποίηση ευρωπαϊκών πόρων (ΕΣΠΑ, LIFE, Horizon Europe) για πράσινες και ανθεκτικές παρεμβάσεις - Εφαρμογή του Περιφερειακού Σχεδίου Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ) - Ανάπτυξη καινοτόμων λύσεων διαχείρισης αποβλήτων και ανακύκλωσης (zero waste) - Συνεργασίες με φορείς και πανεπιστήμια για πράσινες τεχνολογίες - Προώθηση πράσινης επιχειρηματικότητας και βιώσιμου τουρισμού - Ενίσχυση της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης των πολιτών μέσω εκπαίδευσης και συμμετοχής	- Εντεινόμενα φαινόμενα κλιματικής αλλαγής (θερμικές νησίδες, πλημμύρες) - Πιθανές καθυστερήσεις σε έργα λόγω θεσμικού πλαισίου και πολυπλοκότητας αδειοδοτήσεων. - Πίεση από την αστική δόμηση και την τουριστική ανάπτυξη. - Οικονομικοί περιορισμοί για επενδύσεις σε πράσινες υποδομές. - Μειωμένη περιβαλλοντική ευαισθησία πολιτών σε ορισμένες περιοχές. - Κίνδυνος υποβάθμισης φυσικών οικοσυστημάτων λόγω ρύπανσης και υπερφόρτωσης

Η SWOT ανάλυση του Άξονα 1 υπογραμμίζει την ανάγκη για ολοκληρωμένη στρατηγική περιβαλλοντικής ανθεκτικότητας, που θα συνδυάζει τη βελτίωση των υποδομών, την ενίσχυση της συμμετοχής των πολιτών και την αξιοποίηση σύγχρονων τεχνολογιών, με στόχο μια πιο πράσινη και ανθρώπινη Αθήνα.

Άξονας 2: Κοινωνική πολιτική, υγεία, παιδεία, πολιτισμός και αθλητισμός

Η ανάλυση SWOT του Άξονα 2 αποτυπώνει το σύνολο των εσωτερικών και εξωτερικών παραγόντων που επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα ενός πολυεπίπεδου συστήματος κοινωνικής προστασίας του Δήμου Αθηναίων που καλύπτει ευρύ φάσμα υπηρεσιών για ευάλωτες ομάδες και συνδέει την πολιτιστική δραστηριότητα με την κοινωνική συνοχή, τη νεολαία, την εκπαίδευση και τον τουρισμό, προσφέροντας ισχυρή βάση πολιτιστικής ανάπτυξης.

ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ (Strengths)	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ (Weaknesses)
- Εκτεταμένο δίκτυο κοινωνικών δομών (Κέντρο Κοινότητας, ΚΥΑΔΑ, Λέσχες Φιλίας, ΚΕΜ, ξενώνες γυναικών, Βοήθεια στο Σπίτι+ κ.λπ.) - Πολυεπίπεδη κοινωνική πολιτική με θεσμική ωριμότητα - Ισχυρό δίκτυο παιδευτικών δομών και συνεργασιών (παιδικοί σταθμοί, ΚΔΜ, βιβλιοθήκες, συνεργασίες με πανεπιστήμια) - Πλούσια πολιτιστική υποδομή και δυναμική πολιτιστική δραστηριότητα με διεθνείς συνεργασίες - Αναβαθμιζόμενο δίκτυο αθλητικών εγκαταστάσεων και προγράμματα μαζικού αθλητισμού - Διεθνής δικτύωση του Δήμου και συμμετοχή σε ευρωπαϊκά προγράμματα	- Υπερεξάρτηση κρίσιμων κοινωνικών δομών από ευρωπαϊκή χρηματοδότηση (ΕΣΠΑ/ΕΚΤ) και κίνδυνος ασυνέχειας - Ελλείψεις σε ανθρώπινο δυναμικό, υψηλό ποσοστό συμβάσεων ορισμένου χρόνου, κίνδυνος απώλειας τεχνογνωσίας - Παλαιότητα υποδομών σε σχολεία και αθλητικές εγκαταστάσεις, ανάγκη συνεχούς συντήρησης και αναβάθμισης - Αποσπασματικός συντονισμός μεταξύ κοινωνικών υπηρεσιών, εκπαίδευσης, πολιτισμού και αθλητισμού - Άνιση γεωγραφική κατανομή υπηρεσιών και υποδομών, ιδιαίτερα σε 4η–5η–6η Δημοτική Κοινότητα - Ελλιπής ενιαία ψηφιακή βάση δεδομένων για κοινωνικές/εκπαιδευτικές/πολιτιστικές υπηρεσίες
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ (Opportunities)	ΑΠΕΙΛΕΣ (Threats)

• Νέα προγραμματική περίοδος ΕΣΠΑ 2021–2027 & ΠΕΠ Αττικής για στήριξη κοινωνικής πολιτικής, παιδείας, πολιτισμού και αθλητισμού • Ψηφιακός μετασχηματισμός υπηρεσιών κοινωνικής πολιτικής, υγείας, παιδείας και πολιτισμού • Ενίσχυση συνεργασιών με πανεπιστήμια, πολιτιστικούς φορείς και διεθνή δίκτυα • Αναπλάσεις σε γειτονίες της Αθήνας (Πλατεία Θεάτρου, Πατήσια, Μεταξουργείο κ.λπ.) που ενισχύουν πρόσβαση σε κοινωνικές και πολιτιστικές υπηρεσίες • Πολιτισμός και αθλητισμός ως εργαλεία κοινωνικής συνοχής και αστικής αναζωογόνησης	• Αύξηση κοινωνικών ανισοτήτων και ζήτησης κοινωνικής φροντίδας (άστεγοι, μετανάστες, ηλικιωμένοι, ψυχική υγεία) • Κλιματική κρίση και ακραία φαινόμενα που επιβαρύνουν υποδομές και υπηρεσίες • Οικονομική αβεβαιότητα που μειώνει πόρους και αυξάνει ζήτηση κοινωνικών υπηρεσιών • Δημογραφική γήρανση και αύξηση αναγκών υγείας και κοινωνικής φροντίδας • Ενδεχόμενη διακοπή συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων που στηρίζουν κρίσιμες δημοτικές υπηρεσίες

Η SWOT ανάλυση του Άξονα 2 αναγνωρίζει τον πολιτισμό ως εργαλείο κοινωνικής συνοχής και αστικής αναζωογόνησης και υπογραμμίζει την ανάγκη για συμμετοχή σε διεθνή δίκτυα, συνεργασίες και χρηματοδοτικά σχήματα, ώστε να ενισχυθεί η ποιότητα και η βιωσιμότητα των δράσεων κοινωνικής πολιτικής, πολιτισμού και παιδείας. Ο Δήμος έχει υψηλή απορροφητικότητα πόρων, γεγονός που αποτελεί σημαντικό παράθυρο ευκαιριών για την Αθήνα, ωστόσο, δημιουργεί αστάθεια που επηρεάζει κυρίως τις δομές αστενίας, τις υπηρεσίες ένταξης μεταναστών, την πρόνοια και τα κοινωνικά επιδόματα. Ο Δήμος χρειάζεται αναδιοργάνωση ανθρώπινων πόρων και ενίσχυση των υποδομών, λόγω των διαρκώς αυξανόμενων αναγκών που ενδέχεται να υπερβούν τις δυνατότητες των υφιστάμενων δομών. Τέλος, η ανάλυση αναγνωρίζει την αυξημένη ανάγκη ανθεκτικών υποδομών και μέτρων πολιτικής προστασίας και τον σχεδιασμό ενός ενιαίου συστήματος παρακολούθησης των κοινωνικών και πολιτιστικών δράσεων.

Άξονας 3: Τοπική οικονομία και απασχόληση

Η ανάλυση SWOT του Άξονα 2 αποτυπώνει το σύνολο των εσωτερικών και εξωτερικών παραγόντων που επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα του Δήμου στον συντονισμό δράσεων με επιχειρήσεις και συλλογικούς φορείς για την υποστήριξη της επιχειρηματικότητας, την προώθηση της τοπικής ανάπτυξης και της απασχόλησης. Ο άξονας 2 εστιάζει στην Αθήνα ως μητροπολιτικός κόμβος επιχειρηματικότητας, τουρισμού και καινοτομίας, συνδέοντας την επαγγελματική κατάρτιση με την κλιματική ευαισθητοποίηση και την κοινωνική συνοχή που αποτελούν δυναμικά πεδία παρέμβασης.

ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ (Strengths)	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ (Weaknesses)
• Η Αθήνα ως μητροπολιτικός πόλος οικονομίας, επιχειρηματικότητας, υπηρεσιών και τουρισμού • Ισχυρή συγκέντρωση δημιουργικών βιομηχανιών και πολιτιστικής οικονομίας • Υψηλή επιχειρηματική δραστηριότητα και δυναμική μικρομεσαίων επιχειρήσεων • Σημαντικά έργα αναπλάσεων που ενισχύουν εμπορικότητα και επενδύσεις • Ισχυρή τουριστική ανάπτυξη και πολλαπλασιαστικές επιδράσεις • Συνεργασία με επιμελητήρια, πανεπιστήμια, επαγγελματικούς και διεθνείς φορείς	• Υποστελέχωση δημοτικών υπηρεσιών – εξάρτηση από συμβάσεις ορισμένου χρόνου • Περιορισμένη τεχνική ικανότητα αξιοποίησης ευρωπαϊκών χρηματοδοτήσεων και ανάπτυξης φακέλων έργων • Γραφειοκρατικά εμπόδια και αργές διαδικασίες αδειοδότησης που επιβαρύνουν τις επιχειρήσεις • Χωρικές ανισότητες εντός πόλης (Πατήσια, 4η–5η–6η Κοινότητα) • Έλλειψη ενιαίου συστήματος υποστήριξης επιχειρηματικότητας (one-stop-shop) • Ελλιπής συστηματική καταγραφή αναγκών επιχειρήσεων και χαμηλή ψηφιοποίηση
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ (Opportunities)	ΑΠΕΙΛΕΣ (Threats)
• Χρηματοδοτήσεις ΕΣΠΑ 2021–2027, Ταμείο Ανάκαμψης και ΠΕΠ Αττικής για ανάπτυξη επιχειρηματικότητας και απασχόλησης • Αστικές αναπλάσεις που ενισχύουν εμπορικότητα και επενδύσεις γειτονιάς • Ψηφιακός μετασχηματισμός, ηλεκτρονικές υπηρεσίες και ανάπτυξη ψηφιακής επιχειρηματικότητας • Συνεργασίες με φορείς, πανεπιστήμια, δημιουργικούς οργανισμούς και επενδυτικά σχήματα • Αύξηση τουρισμού, πολιτιστικών εκδηλώσεων και δημιουργικών επαγγελμάτων	• Οικονομική αβεβαιότητα, αύξηση κόστους ενέργειας και μειωμένη ρευστότητα • Κλιματική κρίση που επηρεάζει τουρισμό, επιχειρήσεις, υποδομές και κόστος λειτουργίας • Χωρική ανισότητα και διαφοροποιημένη οικονομική ανάπτυξη μεταξύ γειτονιών (κίνδυνος περιθωριοποίησης περιοχών) • Περιορισμένοι ίδιοι πόροι του Δήμου για έργα οικονομικής ανάπτυξης • Αστάθεια παγκόσμιας οικονομίας που μπορεί να επηρεάσει τον τοπικό παραγωγικό ιστό

Η SWOT ανάλυση του Άξονα 2 αναγνωρίζει την ανάγκη τεχνικής υποστήριξης για συμμετοχή σε χρηματοδοτικά προγράμματα και διεθνή δίκτυα, την ανάγκη για συνέργειες με ακαδημαϊκά και ερευνητικά κέντρα, κεφαλαιοποίηση της γνώσης και της τεχνογνωσίας του έμπειρου και εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού και την συνεχή επαγγελματική κατάρτισή του. Επίσης, ο Άξονας 2 τονίζει την ανάγκη ισόρροπης απασχόλησης και ανάπτυξης μεταξύ των δημοτικών κοινοτήτων για την στήριξη της τοπικής οικονομίας.

Άξονας 4: Βελτίωση διοικητικής ικανότητας του Δήμου

Η ανάλυση SWOT του Άξονα 4 αποτυπώνει το σύνολο των εσωτερικών και εξωτερικών παραγόντων που επηρεάζουν την διοικητική ικανότητα του Δήμου, την οικονομική διαχείριση, την συνεχή ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, την επέκταση της «έξυπνης πόλης», την ενίσχυση της διαφάνειας και των συμμετοχικών διαδικασιών και την βελτίωση της εικόνας και της αξιοπιστίας του Δήμου ως σύγχρονου και αποδοτικού οργανισμού.

ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ (Strengths)	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ (Weaknesses)
- Υπαρξη εξειδικευμένου και έμπειρου ανθρώπινου δυναμικού σε κρίσιμες υπηρεσίες - Σταδιακή ψηφιοποίηση δημοτικών υπηρεσιών και ενσωμάτωση ΤΠΕ στις διοικητικές διαδικασίες - Ανάπτυξη σύγχρονων πληροφοριακών συστημάτων και βάσεων δεδομένων για διαλειτουργικότητα - Ενεργή συμμετοχή του Δήμου σε εθνικά και ευρωπαϊκά δίκτυα (C40, Eurocities, 100RC) - Πολιτική βούληση και διοικητική συνέχεια για μεταρρυθμίσεις και καινοτομία - Βελτιωμένος συντονισμός μεταξύ διευθύνσεων μέσω νέων διαδικασιών επικοινωνίας	- Περιορισμένη στελέχωση σε κρίσιμες υπηρεσίες και άνιση κατανομή ανθρώπινου δυναμικού - Ελλιπής εκπαίδευση προσωπικού στις νέες τεχνολογίες - Γραφειοκρατία και πολυπλοκότητα διαδικασιών - Καθυστέρηση στη διασύνδεση πληροφοριακών συστημάτων - Ελλείψεις σε εξοπλισμό και κτιριακές υποδομές - Ανεπαρκής μηχανισμός εσωτερικού ελέγχου και αξιολόγησης
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ (Opportunities)	ΑΠΕΙΛΕΣ (Threats)
- Αξιοποίηση χρηματοδοτικών εργαλείων (ΕΣΠΑ, Ταμείο Ανάκαμψης, Digital Europe) - Επέκταση ψηφιακών υπηρεσιών προς τους δημότες και ανάπτυξη «έξυπνης πόλης» - Συνεργασίες με πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα για καινοτόμες λύσεις - Ενίσχυση διαφάνειας μέσω ανοικτών δεδομένων και συμμετοχικών διαδικασιών - Εκπαίδευση και επιμόρφωση προσωπικού μέσω e-learning και προγραμμάτων ΕΕ - Βελτίωση δημόσιας εικόνας και αξιοπιστίας του Δήμου	- Δημοσιονομικοί περιορισμοί και αβεβαιότητα χρηματοδοτήσεων - Αντίσταση στην αλλαγή και περιορισμένη κουλτούρα καινοτομίας - Κυβερνοαπειλές και ζητήματα ασφάλειας πληροφοριών - Πολυπλοκότητα θεσμικού πλαισίου και καθυστερήσεις εγκρίσεων - Πιθανές αλλαγές πολιτικής ηγεσίας που επηρεάζουν τη συνέχιση έργων - Κίνδυνος αποκλεισμού πολιτών χωρίς ψηφιακές δεξιότητες

Η SWOT ανάλυση του Άξονα 4 αναγνωρίζει την ανάγκη για στελέχωση των δημοτικών υπηρεσιών σε κρίσιμες λειτουργίες, την ορθολογική διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού και την συνεχή εκπαίδευσή του στις νέες τεχνολογίες. Επίσης, τονίζει την ανάγκη διαχείρισης της αντίστασης στην αλλαγή και ενίσχυσης της κουλτούρας καινοτομίας, της απλούστευσης των διαδικασιών για την βελτίωση της αποτελεσματικότητας και την διοικητική συνέχεια του Δήμου.

9.2 Το όραμα του Δήμου Αθηναίων

Το όραμα και η αποστολή του Δήμου Αθηναίων είναι καθοριστικοί παράγοντες για τη διαμόρφωση και την υλοποίηση της στρατηγικής.

Όραμα

Το όραμα διατυπώνει την ενιαία αποδεκτή μελλοντική επιθυμητή κατάσταση του Δήμου ως γεωγραφικής-χωρικής ενότητας και ως οργανισμού, για την επόμενη μέσο-μακροπρόθεσμη περίοδο, και την οποία επιδιώκει με την εφαρμογή της στρατηγικής που επιλέγει και με την ευρύτερη δυνατή κοινωνική συναίνεση. Το αναπτυξιακό όραμα του Δήμου αναφέρεται τόσο στην τοπική όσο και στην εσωτερική του ανάπτυξη. Κατευθύνει το κατάλληλο πλαίσιο μέτρων σχεδιασμού και εξειδικεύεται σε συγκεκριμένους στρατηγικούς στόχους, οι οποίοι δείχνουν τον τύπο της επιθυμητής αλλαγής. Οι αλλαγές και οι επιπτώσεις είναι μετρήσιμες και συσχετίζονται με την ιεραρχία των στόχων, εστιάζοντας σε κατάλληλα επιλεγμένους δείκτες επιδόσεων.

Το στρατηγικό όραμα του Δήμου Αθηναίων για την περίοδο 2024-2028 βάσει των προγραμματικών επιλογών της δημοτικής αρχής και του εγκεκριμένου σχεδίου δράσης του OGP Local, με την υπ' αριθμ. 418/30-7-2025 Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου (ΑΔΑ: 9Ρ9ΤΩ6Μ-ΝΑΧ) διατυπώνεται ως εξής:

Σε μια εποχή όπου οι δημοκρατικές αξίες δοκιμάζονται και η εμπιστοσύνη στους θεσμούς κλονίζεται, ο Δήμος Αθηναίων ασπάζεται ένα τολμηρό, προοδευτικό όραμα: να θεσμοθετήσει τη διαφάνεια, τη συμμετοχή, τη λογοδοσία και την ένταξη ως θεμελιώδεις πυλώνες της τοπικής διακυβέρνησης.

Το όραμα της Δημοτικής Αρχής είναι η Αθήνα του 21ου αιώνα να αποτελέσει ένα πρότυπο βιώσιμης, ανθεκτικής και συμμετοχικής μητρόπολης, όπου η κλιματική ουδετερότητα, η κοινωνική συνοχή και η ποιότητα ζωής των πολιτών αποτελούν θεμελιώδεις αξίες. Η νέα στρατηγική για την πόλη θέτει στο επίκεντρο τον άνθρωπο, το περιβάλλον και την καινοτομία, με στόχο μια Αθήνα ζωντανή, λειτουργική, πράσινη και δίκαιη — μια πόλη που συνδυάζει την ιστορική της ταυτότητα με τη δυναμική της μετάβασης στο μέλλον.

Το όραμα για την πόλη της Αθήνας την επαναπροσδιορίζει ως:

- μία πόλη ανθεκτική στην κλιματική αλλαγή και στις προκλήσεις του μέλλοντος
- μία ευφυής πόλη που αξιοποιεί τις ψηφιακές τεχνολογίες προς όφελος των κατοίκων και των επισκεπτών της

- μία ανθρώπινη, βιώσιμη και φιλόξενη πόλη
- μία διεθνής μητρόπολη που αποτελεί μοναδικό επενδυτικό και τουριστικό προορισμό
- μία πόλη με ασφάλεια και εμπιστοσύνη
- μία πόλη πράσινη, φωτεινή και προσβάσιμη
- μία πόλη που ενισχύει την απασχόληση, την ανταγωνιστικότητα και την επιχειρηματικότητα
- μία πόλη επίκεντρο του παγκόσμιου πολιτιστικού χάρτη

Το όραμα για το Δήμο Αθηναίων ως οργανισμό επιδιώκει:

- ένα Δήμο που εφαρμόζει ένα καινοτόμο μοντέλο αναδιοργάνωσης, συμμετοχικού σχεδιασμού και διακυβέρνησης
- ένα Δήμο που ασκεί διοίκηση με στόχους, διαφάνεια, λογοδοσία και συμμετοχικότητα
- ένα Δήμο που εφαρμόζει μία νέα χρηματοοικονομική διακυβέρνηση
- ένα Δήμο αποτελεσματικό και αποδοτικό
- ένα Δήμο που τοποθετεί στο επίκεντρο της διαδικασίας λήψης αποφάσεων τη συμμετοχή των πολιτών, των επιχειρήσεων και των στελεχών του
- ένα Δήμο ικανό να ανταποκριθεί στο ρόλο του και στα πολυεπίπεδα προβλήματα της πόλης

9.3 Η αποστολή του Δήμου Αθηναίων

Η αποστολή του Δήμου Αθηναίων, όπως καθορίζεται από τον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν. 3463/2006, άρθρο 75, παρ. 1), είναι η εξής:

« η διευθέτηση και η ρύθμιση όλων των Τοπικών Υποθέσεων, και η παροχή δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών για την ικανοποίηση αναγκών των κατοίκων και των τοπικών φορέων, με απώτερο σκοπό τη βιώσιμη κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη, σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της εγγύτητας, με στόχο την προστασία του Περιβάλλοντος, την Ανάπτυξη και τη συνεχή βελτίωση των συμφερόντων και της Ποιότητας Ζωής της Τοπικής Κοινωνίας».

Η αποστολή του Δήμου Αθηναίων είναι να σχεδιάζει και να υλοποιεί πολιτικές αστικής και κοινωνικής αναγέννησης, που διασφαλίζουν τη βιωσιμότητα της πόλης, μειώνουν τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις και ενισχύουν τη δημοκρατική συμμετοχή. Μέσα από τη βελτίωση των υποδομών, την προώθηση της ενεργειακής και ψηφιακής μετάβασης, την ενίσχυση της ανθεκτικότητας και τη συνεργασία με όλους τους φορείς της πόλης, η Δημοτική Αρχή επιδιώκει να καταστήσει την Αθήνα έξυπνη, πράσινη και ανθεκτική πρωτεύουσα της Νότιας Ευρώπης.

9.4 Η μητροπολιτική ανάπτυξη του Δήμου Αθηναίων

Το στρατηγικό όραμα του Δήμου Αθηναίων δίνει ώθηση και κατεύθυνση προς την μητροπολιτική ανάπτυξή του. Ο Δήμος Αθηναίων ως μητροπολιτικός δήμος ανήκει στην Περιφερειακή Ενότητα Κεντρικού Τομέα Αθηνών, η οποία συμπεριλαμβάνεται

στην περιοχή του πολεοδομικού συγκροτήματος Αθηνών-Πειραιά της Μητροπολιτικής Αθήνας, βάσει των επιμέρους χαρακτηριστικών του και λαμβάνοντας υπόψη τη γεωγραφική καθώς και τη διοικητική διάρθρωση του Προγράμματος «Καλλικράτης» (Ν. 3852/2010). Σύμφωνα με το άρθρο 11 παρ.1 του Νέου Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας-Αττικής, η οργάνωση της Μητροπολιτικής Αθήνας είναι πολυκεντρική όσον αφορά στο περιφερειακό σύστημα συγκέντρωσης των οικονομικών και παραγωγικών δραστηριοτήτων. Τα Μητροπολιτικά Κέντρα Αθήνας-Πειραιά χαρακτηρίζονται ωστόσο από ένα διπολικό αστικό σύστημα και λειτουργούν ταυτόχρονα στα ιεραρχικά επίπεδα τόσο του Μητροπολιτικού Κέντρου για τον εθνικό χώρο και την Περιφέρεια Αττικής, όσο και του κέντρου της Χωρικής Ενότητας Αθήνας-Πειραιά.

Το Μητροπολιτικό Κέντρο Αθήνας επιδιώκει τη συνολική αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος και την ενίσχυση δραστηριοτήτων για την αποτελεσματική του ανταπόκριση στο μητροπολιτικό του ρόλο. Οι εν λόγω δραστηριότητες αφορούν στους τομείς περιβάλλοντος και ποιότητας ζωής, χωρικού σχεδιασμού και αστικών αναπλάσεων, μεταφορών και συγκοινωνιών, πολιτικής προστασίας και ασφάλειας, που υπερβαίνουν τα διοικητικά όρια του Δήμου. Επιπλέον, οι αναπτυξιακοί άξονες που συγκροτούνται έχουν στρατηγικό χαρακτήρα που εκτείνεται σε όλες τις χωρικές ενότητες με στόχο την ολοκληρωμένη χωρική και οικονομική ανάπτυξη της Περιφέρειας Αττικής.

Ειδικότερα, οι κύριες προτεραιότητες του Μητροπολιτικού Κέντρου Αθήνας είναι οι εξής:

- Η ανάδειξή του σε κέντρο διεθνούς ακτινοβολίας, πολιτισμού, δημιουργικότητας και καινοτομίας
- Η παροχή εξυπηρετήσεων και η ευρύτητα επιλογών υψηλού επιπέδου και ποιότητας
- Η αξιοποίηση των ιστορικών, πολιτιστικών και λοιπών διακριτών στοιχείων της ταυτότητάς του
- Η βελτίωση της ποιότητας του αστικού περιβάλλοντος
- Ο καθορισμός του ως αυτοτελούς τουριστικού προορισμού

Επιπλέον, βασική προτεραιότητα για την ανάδειξη του μητροπολιτικού ρόλου της Αθήνας στο διεθνές περιβάλλον και τη βελτίωση της διεθνούς εικόνας της πόλης αποτελεί η διαμόρφωση του CityBranding/Marketing της πόλης (ανάδειξη της ταυτότητας της πόλης). Η ξεχωριστή ταυτότητα της Αθήνας τη διαφοροποιεί αναδεικνύοντας τα ιδιαίτερα συγκριτικά χαρακτηριστικά και πλεονεκτήματα για την ανάπτυξή της. Η προβολή των αγαθών και των υπηρεσιών που προσφέρει η πόλη, καθώς και του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αναδεικνύει τους παράγοντες για τους οποίους τόσο οι επισκέπτες όσο και οι κάτοικοι απολαμβάνουν ευχάριστη διαμονή.

Σχετικά με την μητροπολιτική ανάπτυξη της Μητροπολιτικής Αθήνας, βασική επιδίωξη είναι η ενίσχυση των κέντρων-πυρήνων των δήμων, αποφεύγοντας την περαιτέρω ανάπτυξη των κεντρικών λειτουργιών και τη χωροθέτηση ανταγωνιστικών δραστηριοτήτων μεγάλης κλίμακας σε περιοχές εκτός κέντρων και σε αδόμητη γη. Οι κύριοι τομείς δράσης για τη μητροπολιτική ανάπτυξη της Αθήνας βασίζονται στις ακόλουθες τέσσερις κατηγορίες και τις επιμέρους δράσεις-αρμοδιότητες:

Α. Οικονομική ανάπτυξη

- Υγεία και Πρόνοια: Αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κρίσης, της γήρανσης του πληθυσμού κλπ.
- Διασφάλιση συνθηκών ασφάλειας για τους κατοίκους, τους επισκέπτες και τις επιχειρήσεις
- Αναβάθμιση Ανώτατης Εκπαίδευσης και Έρευνας: Συνέργειες με επιχειρήσεις Τεχνολογίας Αιχμής
- Δημιουργία Τεχνολογικών Πάρκων-Clusters διεθνούς εμβέλειας
- Δημιουργία οργανωμένων Περιοχών Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων για την ανάπτυξη της μεταποίησης και της συνολικής επιχειρηματικότητας (ΒΕΠΕ, ΒΙΟΠΑ, Πάρκα Logistics κλπ.) και σύνδεσή τους με τους κύριους κόμβους μεταφορών

Β. Πολιτισμός και Τουρισμός Πόλης

- Ανάπτυξη του Τουρισμού Πόλης: Ανάπτυξη Τομέων Αναψυχής και των υποδομών τους
- Ανάπτυξη του Πολιτιστικού-Δημιουργικού Τομέα, των δομών και των υποδομών του
- Ανάπτυξη των Μεγάλων Αθλητικών και Πολιτιστικών Γεγονότων: Σχεδιασμός και αναβάθμιση των υποδομών τους
- Δράσεις ενδομητροπολιτικής διάχυσης πολιτιστικών και τουριστικών λειτουργιών-δικτύωση δημοτικών πολιτιστικών φορέων

Γ. Χωροταξική Οργάνωση-Περιβάλλον-Προγραμματισμός

- Χωροταξικός και Πολεοδομικός Σχεδιασμός: Αναπλάσεις Ειδικών Περιοχών, Πεζόδρομοι, Ποδηλατόδρομοι κλπ.
- Οικολογία, Περιβαλλοντικές Παρεμβάσεις και Βιώσιμη Ανάπτυξη: Αστικό Πράσινο, Πάρκα κλπ., προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή και στις εξελίξεις του ενεργειακού τομέα
- Διατήρηση-ανάπτυξη Περιαστικού Αγροτικού Χώρου, συνεργασία με όμορες μικρές και μεσαίες πόλεις
- Διαχείριση πόρων, νερού, ενέργειας, απορριμμάτων
- Διευρυμένη ομογενοποίηση του αστικού χώρου

Δ. Ανάπτυξη των Υποδομών και των Υπηρεσιών Μεταφορών

- Κινητικότητα και Μεταφορές (αστικές, εθνικές, διεθνείς) για την ενοποίηση και την ελκυστικότητα του αστικού χώρου
- Πύκνωση του δικτύου αστικών μεταφορών προς σημεία Μητροπολιτικού Ενδιαφέροντος
- Συνδέσεις με αεροδρόμια και λιμάνια

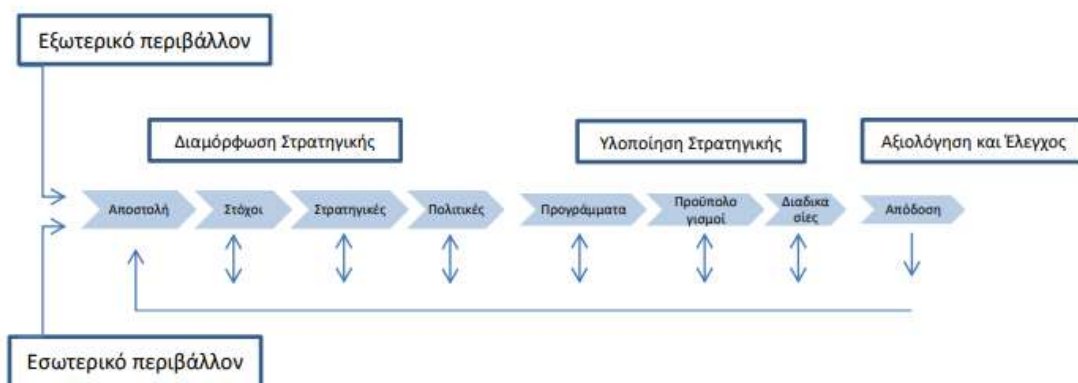
Η μητροπολιτική ανάπτυξη του Δήμου Αθηναίων συμβαδίζει με την ανάδειξη της Αθήνας σε μία ευρωπαϊκή σύγχρονη, ελκυστική, ανταγωνιστική και με κοινωνική συνοχή μητρόπολη όπου στρατηγικές παρεμβάσεις και επιμέρους δράσεις-όπως αυτές παρουσιάζονται σε επόμενη ενότητα - συμβάλλουν στην εκπλήρωση του στρατηγικού οράματος.

9.5 Η Στρατηγική του Δήμου Αθηναίων

Η στρατηγική αποτελεί ένα συνεκτικό σύνολο προτεραιοτήτων και πολιτικών που αποσκοπούν στην επίτευξη της αποστολής και στην εκπλήρωση του οράματος του Δήμου Αθηναίων για την χρονική περίοδο 2024-2028. Η διαμόρφωση της στρατηγικής του Δήμου περιλαμβάνει:

- α) τον προσδιορισμό των κρίσιμων ζητημάτων τοπικής ανάπτυξης που θα αντιμετωπίσει ο Δήμος (στόχοι τοπικής ανάπτυξης)
- β) τη διαμόρφωση των κατάλληλων εσωτερικών στρατηγικών επιλογών που θα διασφαλίσουν επιτυχή προσέγγιση των ως άνω στόχων τοπικής ανάπτυξης (στόχοι εσωτερικής ανάπτυξης)

Οι συνθήκες που επικρατούν στο εξωτερικό και εσωτερικό περιβάλλον του Δήμου ως οργανισμός είναι καθοριστικές για τη διαμόρφωση της στρατηγικής, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες της εποχής, τους εσωτερικούς πόρους, τις ικανότητες, τις ευκαιρίες καθώς και τις προκλήσεις στις οποίες καλείται να ανταποκριθεί στο μέλλον. Ωστόσο, η υλοποίηση της στρατηγικής ανάπτυξης τόσο σε τοπικό όσο και σε εσωτερικό επίπεδο απαιτεί στρατηγικό σχεδιασμό και προγραμματισμό των δράσεων για την καλύτερη τοποθέτηση του οργανισμού σε σχέση με το τοπικό, εθνικό και διεθνές περιβάλλον και τη διατήρηση αυτής της θέσης πιο αποτελεσματικά. Αυτό αποτυπώνεται στο παρακάτω μοντέλο στρατηγικής διοίκησης-βασισμένο στο σχετικό μοντέλο των Wheelen T.L. και D.J.Hunger(2012)⁵- το οποίο ακολουθείται στο παρόν Στρατηγικό Σχέδιο:

Η διαμόρφωση της στρατηγικής είναι το αποτέλεσμα μιας διαδικασίας ορθολογικού προγραμματισμού, κατά την οποία η ανάλυση S.W.O.T. χρησιμοποιείται ως βασικό εργαλείο διερεύνησης του εξωτερικού και εσωτερικού περιβάλλοντος πριν καθοριστούν η αποστολή, οι αντικειμενικοί στόχοι, οι στρατηγικές επιλογές καθώς και ο τρόπος υλοποίησής τους και στη συνέχεια η αξιολόγησή τους. Η ανάλυση S.W.O. των προηγούμενων ενοτήτων προσφέρει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο κατανόησης των κρίσιμων ζητημάτων που επηρεάζουν τη στρατηγική του Δήμου Αθηναίων.

⁵ Wheelen T.L. and D.J. Hunger (2012). *Strategic Management and Business Policy*, Prentice Hall, 10th Edition.

Κρίσιμα ζητήματα τοπικής ανάπτυξης στα οποία η στρατηγική του Δήμου καλείται να ανταποκριθεί για την επίτευξη των στόχων ενδεικτικά είναι τα εξής:

Κατηγορία	Κρίσιμο Ζήτημα
Οργανωτική επάρκεια Δήμου	• υποστελέχωση • γήρανση προσωπικού • πολυπλοκότητα διαδικασιών • ανάγκη αναβάθμισης ψηφιακών συστημάτων και ταχύτερης εκτέλεσης προϋπολογισμού • χαμηλή εμπιστοσύνη πολιτών • ανάγκη ισχυρότερης λογοδοσίας
Λειτουργικός συντονισμός	• απουσία ενιαίων πλαισίων συνεργασίας μεταξύ υπηρεσιών και Νομικών Προσώπων • ασυνέχειες πληροφόρησης • ανάγκη ενοποίησης δεδομένων
Κοινωνικές ανισότητες και πίεση κοινωνικού κράτους	• αυξανόμενη ζήτηση κοινωνικής μέριμνας • απουσία επαρκούς προσιτής κατοικίας • εντονότερες ανάγκες σε δυτικές και βόρειες κοινότητες
Οικονομικές πιέσεις και επιχειρηματικό περιβάλλον	• αυξημένο κόστος ενέργειας • ανταγωνισμός κέντρου–γειτονιών • υποβάθμιση παραδοσιακών εμπορικών αξόνων
Χωρικές ανισότητες και υποδομές	• ανομοιογενής κατανομή υποδομών • ελλείψεις σε σχολεία/πράσινο/κοινωνικές υπηρεσίες σε 4η–6η Κοινότητα
Κλιματική αλλαγή και περιβαλλοντικές πιέσεις	• θερμικά νησιά • πλημμύρες • αστική θερμική επιβάρυνση • ρύπανση • ανάγκη ανθεκτικότητας υποδομών
Τουριστικές πιέσεις και στέγαση	• αύξηση Airbnb • άνοδος ενοικίων • εκτοπισμός μόνιμων κατοίκων • πίεση σε ιστορικό κέντρο
Δημόσιος χώρος και ποιότητα ζωής	• ελλείψεις σε πράσινο • ανάγκη αναπλάσεων γειτονιών • διαφοροποιημένες ανάγκες ανά κοινότητα
Ψηφιακός μετασχηματισμός	• ανάγκη ενίσχυσης ψηφιακών εργαλείων για διοίκηση, επιχειρήσεις, κοινωνικές υπηρεσίες • ανάγκη ταχύτερης προσαρμογής στις τεχνολογικές εξελίξεις

Για την επιτυχή προσέγγιση κρίσιμων ζητημάτων τοπικής ανάπτυξης όπως τα αναφερόμενα παραπάνω, οι εσωτερικές στρατηγικές επιλογές που σχετίζονται με τους πόρους και τις ικανότητες του Δήμου είναι σημαντικές. Οι προκλήσεις που απορρέουν από τις οργανωτικές ανάγκες, τις κοινωνικές και οικονομικές πιέσεις, τις

χωρικές ανισότητες και τις περιβαλλοντικές μεταβολές καθιστούν απαραίτητη μια συνεκτική, οριζόντια και χωρικά διαφοροποιημένη στρατηγική. Ταυτόχρονα, τα συγκριτικά πλεονεκτήματα του Δήμου, των Νομικών Προσώπων και των Δημοτικών Κοινοτήτων αποτελούν τη βάση πάνω στην οποία μπορεί να οικοδομηθεί ένα ισχυρό και βιώσιμο αναπτυξιακό μοντέλο για την περίοδο 2024–2028. Στο πλαίσιο αυτό, τα συγκριτικά πλεονεκτήματα του Δήμου αναφέρονται στην οργανωτική του δομή, το ανθρώπινο δυναμικό, τα συστήματα λειτουργίας και ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, την κτιριακή υποδομή, την οικονομική κατάσταση, τη δημοτική περιουσία και τα νομικά πρόσωπα. Επιπλέον, ο Δήμος Αθηναίων διαθέτει σημαντικά συγκριτικά πλεονεκτήματα που ενισχύουν την ικανότητά του να υλοποιεί αποτελεσματικές πολιτικές και ισομβάλλουν στην ανάδειξη του μητροπολιτικού ρόλου του:

Φορέας	Συγκριτικά Πλεονεκτήματα
Δήμος Αθηναίων	• σταθερή και ισχυρή οργανωτική και διοικητική δομή • διοικητική εμπειρία • θεσμική συνέχεια και σταθερότητα • ψηφιακές υποδομές που ενισχύονται σταδιακά • εμπειρία στην εφαρμογή έργων • αποτελεσματικότητα σε ευρωπαϊκά έργα • δυνατότητα αξιοποίησης ευρωπαϊκών και εθνικών χρηματοδοτήσεων • συγκροτημένο πλαίσιο διαφάνειας και χρηστής διοίκησης • σημαντική δημοτική περιουσία με αναπτυξιακό δυναμικό
Νομικά Πρόσωπα Δήμου (Πίνακας 7.2)	• λειτουργική αυτοτέλεια • διοικητική εμπειρία σε στοχευμένες πολιτιστικές, κοινωνικές και αναπτυξιακές δράσεις • ευελιξία προσαρμογής σε διαφορετικά κανονιστικά πλαίσια • εξειδίκευση προσωπικού • αποτελεσματική διαχείριση έργων • ικανότητα υλοποίησης στοχευμένων προγραμμάτων και υπηρεσιών • εφαρμογή συστημάτων διαφάνειας

Η αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων καθιστά τον Δήμο ικανό να προωθήσει έργα μεγάλης κλίμακας και να ενισχύσει τη μητροπολιτική του λειτουργία. Επιπλέον, τα Νομικά Πρόσωπα αποτελούν καθοριστικούς πυλώνες της δημοτικής πολιτικής, ενώ το συλλογικό αυτό σύστημα ενισχύει τη συνολική δυνατότητα του Δήμου να εφαρμόζει σύνθετες πολιτικές και να καλύπτει εξειδικευμένες κοινωνικές ανάγκες. Ωστόσο, η ανομοιογένεια οργανωτικών σχημάτων, ο περιορισμένος συντονισμός με τις κεντρικές υπηρεσίες και η έλλειψη ενιαίου πλαισίου παρακολούθησης αποτελούν σημαντικούς περιορισμούς για την ενιαία εφαρμογή της στρατηγικής του Δήμου. Η ενίσχυση του ρόλου των Νομικών Προσώπων στο πλαίσιο των νέων μεταρρυθμίσεων των ΟΤΑ και η εισαγωγή ενιαίων πληροφοριακών συστημάτων συνιστούν σημαντικές ευκαιρίες που πρέπει να αξιοποιηθούν.

Η αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων μπορεί επίσης να βελτιώσει την ποιότητα ζωής των κατοίκων της πόλης στις δημοτικές κοινότητες του Δήμου και την προώθηση της Αθήνας ως διεθνής επενδυτικός προορισμός ιδιαίτερα στους κλάδους του τουρισμού, των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας, της υγείας, των τεχνών και του πολιτισμού. Τα συγκριτικά πλεονεκτήματα των δημοτικών κοινοτήτων που παρουσιάζουν αρκετές διαφοροποιήσεις μεταξύ τους είναι τα εξής:

Δημοτική Κοινότητα	Συγκριτικά Πλεονεκτήματα
1^η Δημοτική Κοινότητα	• υψηλό μορφωτικό επίπεδο κατοίκων • μητροπολιτικός πυρήνας • σημαντικά μνημεία και μουσεία • εθνικοί θεσμοί • υπηρεσίες υψηλής εξειδίκευσης • τουριστική δυναμική
2^η Δημοτική Κοινότητα	• ισχυρή πολιτιστική φυσιογνωμία • εμπορική δραστηριότητα • συνδυασμός κατοικίας–πολιτισμού • άμεση σύνδεση με ιστορικό κέντρο
3^η Δημοτική Κοινότητα	• σταθερός κατοικιστικός χαρακτήρας • σχολικά συγκροτήματα • τοπικές επιχειρήσεις γειτονιάς • καλή προσβασιμότητα
4^η Δημοτική Κοινότητα	• κοινωνική συνοχή • κοινωφελείς δομές • δυνατότητες ολοκληρωμένων αναπλάσεων • αστική πυκνότητα που ευνοεί παρεμβάσεις γειτονιάς
5^η Δημοτική Κοινότητα	• δυναμικά εμπορικά σημεία • νεότερα νοικοκυριά • ανάγκη & δυνατότητα αναβάθμισης δημόσιου χώρου
6^η Δημοτική Κοινότητα	• μεγάλοι κυκλοφοριακοί άξονες • δυνατότητες αστικής ανάπτυξης • ύπαρξη ελεύθερων χώρων
7^η Δημοτική Κοινότητα	• μεγάλοι εκπαιδευτικοί/αθλητικοί πόλοι • πράσινο • μικτές χρήσεις κατοικίας–εμπορίου–εκπαίδευσης

Οι κεντρικές κοινότητες ωφελούνται από υψηλή συγκέντρωση υπηρεσιών, πολιτιστικών υποδομών και δημόσιων φορέων, ενώ οι κοινότητες του βόρειου και δυτικού τομέα αντιμετωπίζουν εντονότερες κοινωνικές πιέσεις, ελλείψεις υποδομών και ανάγκη στοχευμένων παρεμβάσεων. Οι χωρικές ανισότητες συνιστούν κρίσιμο παράγοντα στρατηγικής, καθώς απαιτούν στοχευμένες παρεμβάσεις σε κοινωνικά ευάλωτες περιοχές, πολιτικές βιώσιμης αναζωογόνησης γειτονιών, ενίσχυση υποδομών και υπηρεσιών σε κοινότητες με χαμηλότερη προσβασιμότητα και αντιμετώπιση πληθυσμιακών, στεγαστικών και περιβαλλοντικών πιέσεων.

Η στρατηγική του Δήμου Αθηναίων είναι πολύπλευρη και περιλαμβάνει πρωτοβουλίες και δράσεις οικονομικής, κοινωνικής, αστικής και εσωτερικής

ανάπτυξης, παρεμβαίνοντας σε τομείς που επηρεάζουν την ποιότητα ζωής στην πόλη και τη διοικητική ικανότητα. Αξιοποιώντας τα συγκριτικά πλεονεκτήματα, η στρατηγική επικεντρώνεται στο μετασχηματισμό της πόλης σε πόλο έλξης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και καινοτόμων πρωτοβουλιών για την αναβάθμιση των λειτουργιών για τους κατοίκους, τους επισκέπτες, τους επιχειρηματίες και τους επενδυτές. Για την επίτευξη των στρατηγικών αναπτυξιακών στόχων, απαιτείται ένα στρατηγικό πλαίσιο δράσης που αξιοποιεί καινοτόμα στρατηγικά αναπτυξιακά προγράμματα και χρηματοδοτικές πηγές, όπως παρουσιάστηκαν στις προηγούμενες ενότητες.

9.6 Το Στρατηγικό Πλαίσιο Δράσης

9.6.1 Ο διεθνής ρόλος του Δήμου Αθηναίων

Ο Δήμος Αθηναίων, βασιζόμενος στην ιστορική του κληρονομιά και τη σύγχρονη δυναμική του ως μητροπολιτικού κέντρου της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, έχει αναπτύξει ενεργή και πολυδιάστατη διεθνή στρατηγική. Στόχος αυτής της στρατηγικής είναι η ενίσχυση της παγκόσμιας παρουσίας και επιρροής της Αθήνας, η προσέλκυση επενδύσεων, τεχνογνωσίας και ποιοτικού τουρισμού, καθώς και η βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών μέσω της εισαγωγής καινοτόμων πρακτικών και πολιτικών. Η διεθνής δράση του Δήμου οργανώνεται γύρω από τρεις συμπληρωματικούς άξονες:

- (α) συμμετοχή σε διεθνή φόρουμ και πλατφόρμες για τη δημοκρατία, την αστική πολιτική και την καινοτομία (π.χ. Athens Democracy Forum, City of Athens Democracy Award)
- (β) συμμετοχή και ηγεσία σε ευρωπαϊκά δίκτυα πόλεων και χρηματοδοτούμενα προγράμματα αστικής πολιτικής (π.χ. URBACT – Refill και άλλα έργα αστικής καινοτομίας)
- (γ) διμερείς και πολυμερείς στρατηγικές συνεργασίες με πόλεις, επιχειρηματικούς φορείς και διεθνείς οργανισμούς (π.χ. στρατηγική συνεργασία με την πόλη Boston, διοργάνωση/φιλοξενία διεθνών συνεδρίων)

Αυτή η τριπλή εστίαση δίνει στον Δήμο ισχυρό «διεθνές αποτύπωμα», το οποίο μπορεί να ενισχύσει την προσέλκυση έργων, επενδύσεων, τουρισμού υψηλού επιπέδου και τεχνογνωσίας. Ενδεικτικά αναφέρονται παρακάτω βασικές διεθνείς πλατφόρμες, προγράμματα και δράσεις:

Athens Democracy Forum / City of Athens Democracy Award

Το Athens Democracy Forum (σε συνεργασία με τη New York Times / Democracy & Culture Foundation) είναι ένα ετήσιο διεθνές φόρουμ με υψηλό προφίλ ομιλητών (παγκόσμιοι ηγέτες, διανοούμενοι). Ο Δήμος Αθηναίων είναι βασικός οργανωτής/χορηγός και ο Δήμαρχος παραδίδει το City of Athens Democracy Award. Η συμμετοχή δίνει στην πόλη υψηλή δημόσια προβολή σε θέματα δημοκρατίας, πολιτισμού και διεθνούς διαλόγου.

URBACT (ευρωπαϊκό δίκτυο για αστική καινοτομία) — Έργο “REFILL Athens” κ.ά.

Ο Δήμος έχει συμμετάσχει σε ευρωπαϊκά δίκτυα/έργα URBACT (π.χ. Refill), που στοχεύουν στην ενίσχυση της κοινωνικής καινοτομίας, προσωρινής χρήσης χώρων, και συμμετοχικών πρακτικών. Τα προγράμματα αυτά υποστηρίζουν ανταλλαγή καλών πρακτικών μεταξύ ευρωπαϊκών πόλεων και ανάπτυξη εγχειρημάτων.

Φιλοξενία/διοργάνωση διεθνών συνεδρίων και εκδηλώσεων

Ο Δήμος φιλοξενεί και συχνά συμμετέχει ενεργά σε διεθνείς συναντήσεις, συνέδρια και δράσεις που ενισχύουν τη δικτύωση με διεθνείς επιχειρηματικούς και τεχνολογικούς φορείς.

Διμερής στρατηγική συνεργασία πόλεων (π.χ. Athens — Boston partnership, 2025)

Πρωτοβουλίες στρατηγικών συνεργασιών με πόλεις εκτός Ευρώπης (π.χ. Βοστώνη) για ανταλλαγή τεχνογνωσίας σε τομείς βιώσιμης κινητικότητας, καινοτομίας και αστικής ανάπτυξης. Αυτές οι συμφωνίες περιλαμβάνουν workshops, ανταλλαγές υπηρεσιών, και κοινά έργα.

Συμμετοχή σε ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες υποστήριξης αστικών πολιτικών και capacity building (Urban Initiative / EU)

Συνεργασίες με ευρωπαϊκούς φορείς που παρέχουν τεχνική υποστήριξη και capacity-building για σχέδια βιώσιμης αστικής ανάπτυξης.

Σύνδεση με Βαλκάνια — Προτάσεις Ενεργοποίησης Περιφερειακών Συνεργασιών

Ο ρόλος της Αθήνας ως πύλης προς τα Δυτικά Βαλκάνια και η γεωπολιτική θέση της αποτελούν προνομιακή βάση για διεύρυνση συνεργασιών σε τομείς βιώσιμης κινητικότητας, περιβάλλοντος και πολιτισμού με βαλκανικούς δήμους/φορείς και ανάπτυξη διμερών προγραμμάτων εκπαίδευσης/επιχειρηματικότητας με πόλεις ελληνικής διασποράς και Βαλκανίων.

Συνεργασία Δήμου Αθηναίων – Πανεπιστημίου Harvard: Καινοτόμες παρεμβάσεις βιωσιμότητας και αστικής ανθεκτικότητας

Ο Δήμος Αθηναίων, στο πλαίσιο της στρατηγικής του για τη διεθνή συνεργασία και ανταλλαγή τεχνογνωσίας, έχει αναπτύξει ερευνητική και επιχειρησιακή συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Harvard των Ηνωμένων Πολιτειών. Η συνεργασία αυτή εντάσσεται στην ευρύτερη πολιτική του Δήμου για προώθηση της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης, της κλιματικής ανθεκτικότητας και της καινοτομίας, μέσω συνέργειας με διεθνείς επιστημονικούς φορείς.

Η συνεργασία ξεκίνησε με την πρωτοβουλία “Cooling Athens”, που εστιάζει στην αντιμετώπιση του φαινομένου της αστικής θερμικής νησίδας. Υπό την επιστημονική

καθοδήγηση του καθηγητή Bas Smets του Harvard Graduate School of Design, αναπτύχθηκαν δύο καινοτόμες προτάσεις αστικού σχεδιασμού:

- **Το έργο “Plaka Green Canopy”**: Πρόταση για δημιουργία ενιαίου δικτύου σκιάσεων, φυτεύσεων και ψυχρών διαδρομών στα στενά της Πλάκας.
- **Το έργο “Varvakeios Urban Forest”**: Πρόταση για μετατροπή της περιοχής γύρω από τη Βαρβάκειο Αγορά σε «αστικό δάσος».

Η συνεργασία με το Harvard έχει ευρύτερη στρατηγική σημασία:

- αναβαθμίζει τη διεθνή εικόνα της Αθήνας, εντάσσοντάς την σε δίκτυο παγκόσμιων πόλεων που συνεργάζονται με κορυφαία πανεπιστήμια.
- μεταφέρει προηγμένη τεχνογνωσία στον αστικό σχεδιασμό και την κλιματική προσαρμογή.
- ενισχύει τη διασύνδεση του Δήμου με την ακαδημαϊκή κοινότητα για νέες συνεργασίες.
- δημιουργεί πλατφόρμα ανταλλαγής γνώσης και πρακτικών.

Η πρωτοβουλία «Cooling Athens» εντάσσεται στους στρατηγικούς στόχους του ΕΠ 2024-2028 στους άξονες Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής, Βιώσιμη Αστική Κινητικότητα και Καινοτομία. Ο Δήμος προτίθεται να αξιοποιήσει αυτή τη συνεργασία ως παράδειγμα καλής πρακτικής, με δυνατότητα διεύρυνσης σε πράσινο τουρισμό, κυκλική οικονομία και ψηφιακή μετάβαση.

Στρατηγική Συνεργασία με την Κίνα για Βιώσιμη Ανάπτυξη και Πολιτιστική Ανταλλαγή

Ο Δήμος Αθηναίων έχει αναπτύξει στρατηγική συνεργασία με την Κίνα, και ειδικότερα με την πόλη Σαγκάη, με την οποία υπεγράφη σύμφωνο αδελφοποίησης (Twinning Agreement) το 2025. Η συνεργασία αυτή εντάσσεται στην ευρύτερη στρατηγική για την ανάπτυξη του τουρισμού, της πολιτιστικής ανταλλαγής, της καινοτομίας και της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης. Η συνεργασία αυτή ενισχύει τη διεθνή θέση της Αθήνας ως πόλης-πρωτοπόρου στη βιώσιμη ανάπτυξη και τον τουρισμό και αναμένεται να αποφέρει σημαντικά οφέλη. Στρατηγικοί Στόχοι της Συνεργασίας με Σαγκάη είναι οι εξής:

1. Τουρισμός και Πολιτιστική Ανταλλαγή

Πρωώθηση τουριστικών προϊόντων για την κινεζική αγορά και ανάπτυξη ανταλλαγών πολιτιστικών εκδηλώσεων. Δημιουργία τουριστικών προϊόντων για την κινεζική αγορά, ανάπτυξη δρομολογίων και πακέτων, και στρατηγικές συνεργασίες με κινεζικά πρακτορεία.

2. Ενίσχυση της Εμπορικής και Επιχειρηματικής Δραστηριότητας

Ανάπτυξη συνεργασιών με κινεζικές εταιρείες στους τομείς της καινοτομίας, του ψηφιακού μετασχηματισμού, των υποδομών και της βιώσιμης κινητικότητας. Συμμετοχή σε κοινά έργα έρευνας και ανάπτυξης για έξυπνες πόλεις, ψηφιακή αναβάθμιση και πράσινη ανάπτυξη.

3. Αστική Ανάπτυξη και Βιώσιμη Κινητικότητα

Υλοποίηση προγραμμάτων αειφόρου αστικής ανάπτυξης και καινοτόμων έργων βιώσιμης κινητικότητας για την ανάπτυξη έξυπνων πόλεων και μείωσης του CO₂.

Διεθνείς παρεμβάσεις πολιτισμού (π.χ. διεθνείς παραγωγές ΟΠΑΝΔΑ, Δημοτικό Θέατρο Ολύμπια κ.ά.)

Ο Δήμος προωθεί διεθνείς πολιτιστικές συνεργασίες και παραγωγές, που συνδέουν την πόλη με διεθνές πολιτιστικό κοινό και επιχειρούν προσέλκυση κοινών εκδηλώσεων.

Ο Δήμος Αθηναίων λειτουργεί ως οικοδεσπότης και οργανωτής διεθνών φόρουμ υψηλού προφίλ-το Athens Democracy Forum αποτελεί κεντρική πλατφόρμα διεθνούς διαλόγου στην οποία ο Δήμος πρωτοστατεί. Η συμμετοχή σε ευρωπαϊκά δίκτυα (π.χ. URBACT) έχει ήδη παράξει τοπικά σχέδια δράσης και πρακτικές που εφαρμόζονται στην Αθήνα. Ο Δήμαρχος και ο Δήμος χρησιμοποιούν τη φιλοξενία διεθνών συνεδρίων για διεύρυνση συνεργασιών με επιχειρηματικούς και τεχνολογικούς φορείς και για προώθηση επενδυτικών ευκαιριών στην πόλη. Υπάρχουν ενεργές προσπάθειες διμερών συνεργασιών με πόλεις εκτός ΕΕ (π.χ. συμφωνία στρατηγικής με Boston το 2025) οι οποίες στοχεύουν σε ανταλλαγή τεχνογνωσίας για καινοτομία και βιωσιμότητα. Ο Δήμος συμμετέχει σε ευρωπαϊκά εργαλεία υποστήριξης (EUI/Urban Initiative) που έχουν στόχο την ενίσχυση της ικανότητας σχεδιασμού και υλοποίησης βιώσιμων έργων-κρίσιμη συνιστώσα για την πρόσβαση σε χρηματοδοτικά εργαλεία και τεχνική βοήθεια.

Ο Δήμος Αθηναίων επιδιώκει την αναβάθμιση του διεθνούς ρόλου του ως μητροπολιτικού κέντρου της Νοτιοανατολικής Ευρώπης μέσω συστηματικών δράσεων διπλωματίας πόλεων, συμμετοχής σε ευρωπαϊκά δίκτυα και πρωτοβουλιών, και σύναψης διμερών στρατηγικών συνεργασιών. Η διεθνής στρατηγική του Δήμου κατευθύνεται σε τρεις κύριους άξονες:

- (α) δημόσια διπλωματία και θεσμική προβολή (π.χ. Athens Democracy Forum),
- (β) συμμετοχή σε ευρωπαϊκά προγράμματα και δίκτυα αστικής καινοτομίας (π.χ. URBACT), και
- (γ) διμερείς συνεργασίες πόλεων και φορέων για ανταλλαγή τεχνογνωσίας και προσέλκυση επενδύσεων.

Οι δράσεις αυτές ενισχύουν την ικανότητα του Δήμου να προσελκύει χρηματοδοτικές ευκαιρίες, να βελτιώνει πολιτικές βιώσιμης κινητικότητας και ανάπτυξης, και να ενισχύει την τοπική επιχειρηματικότητα.

9.6.2 Στρατηγικοί Στόχοι

Στο πλαίσιο της στρατηγικής του Δήμου για την χρονική περίοδο 2024-2028, κύριοι στρατηγικοί στόχοι είναι οι εξής:

1. Κλιματική Ουδετερότητα έως το 2030

- Εφαρμογή ολοκληρωμένου σχεδίου για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.
- Ενεργειακή αναβάθμιση δημοτικών κτιρίων και υποδομών.
- Προώθηση καθαρών μορφών ενέργειας και βιώσιμων μεταφορών.

2. Ανθεκτικότητα και Περιβαλλοντική Αναβάθμιση

- Ενίσχυση του αστικού πρασίνου, αποκατάσταση ρεμάτων και δημιουργία μικροκλιμάτων.
- Ανάπτυξη «δροσερών» δημόσιων χώρων και πράσινων διαδρομών.
- Ορθολογική διαχείριση νερού και φυσικών πόρων.

3. Κοινωνική Συνοχή και Συμμετοχική Διακυβέρνηση

- Ενδυνάμωση της κοινωνικής πολιτικής και των δομών αλληλεγγύης.
- Δημιουργία μηχανισμών συμμετοχής των πολιτών στη λήψη αποφάσεων.
- Ενίσχυση της κοινωνικής καινοτομίας και της συνεργασίας με την ακαδημαϊκή κοινότητα και την κοινωνία των πολιτών.

4. Ψηφιακός Μετασχηματισμός και Διοικητική Αποτελεσματικότητα

- Ψηφιοποίηση υπηρεσιών και αξιοποίηση δεδομένων για τεκμηριωμένες πολιτικές.
- Ενίσχυση της διαφάνειας, της λογοδοσίας και της εξυπηρέτησης του πολίτη.
- Χρήση της τεχνολογίας ως εργαλείο συμμετοχής, παρακολούθησης και βελτίωσης των πολιτικών.

5. Πολιτισμός, Καινοτομία και Ελκυστικότητα της Πόλης

- Ανάδειξη του πολιτιστικού αποθέματος και της δημιουργικής οικονομίας.
- Ενίσχυση της ταυτότητας της Αθήνας ως ανοιχτής, πράσινης και σύγχρονης μητρόπολης.
- Προώθηση της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης και των συνεργειών με την επιχειρηματική κοινότητα.

Ο Δήμος Αθηναίων επιδιώκει η Αθήνα να είναι μια πόλη-παράδειγμα για την ανθεκτικότητα και τη συνεργατική διακυβέρνηση στην Ευρώπη· μια πόλη που μεταβαίνει από τη διαχείριση στην πρόληψη, από την προσαρμογή στη δράση και από τη ρητορική στη μετρήσιμη αλλαγή.

9.6.3 Στρατηγικά Προγράμματα

Ο Δήμος Αθηναίων υιοθετεί ένα στρατηγικό πλαίσιο δράσης, το οποίο είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με την περιφερειακή και εθνική αναπτυξιακή στρατηγική και λαμβάνει υπόψη τους άξονες προτεραιότητας για την επιτυχή υλοποίηση των στρατηγικών αναπτυξιακών στόχων, όπως αυτοί διατυπώνονται στο παρόν Στρατηγικό Σχέδιο σε επόμενη ενότητα. Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο της συμμετοχής του σε εθνικά και ευρωπαϊκά δίκτυα πολιτικής και στρατηγικού σχεδιασμού, έχει αναπτύξει ένα συνεκτικό πλαίσιο στρατηγικών προγραμμάτων, που αποτυπώνουν το όραμά του για μια ανθεκτική, πράσινη και συμπεριληπτική πόλη έως το 2030 και σύμφωνα με τις προγραμματικές επιλογές της δημοτικής αρχής για την περίοδο 2024-2028. Τα προγράμματα αυτά διαμορφώνουν τη μεσοπρόθεσμη στρατηγική της πόλης για την κλιματική ουδετερότητα, τη βιώσιμη κινητικότητα, την ψηφιακή μετάβαση και την κοινωνική συνοχή, ευθυγραμμισμένα με το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ), τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ (SDGs) και το πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας.

Στρατηγική	Στρατηγικοί Στόχοι	Σχέδιο Δράσης	Άξονες Προτεραιότητας	Ορόσημα
Κλιματικό Σύμφωνο Πόλης	Κλιματική ουδετερότητα έως το 2030, μείωση CO ₂ ≥55%, συμμετοχή πολιτών	Ίδρυση Γραφείου Κλιματικής Ουδετερότητας, Συμβούλιο Κλιματικής Δράσης, Ετήσια Αναφορά Προόδου	Διακυβέρνηση, Ευαισθητοποίηση, Λογοδοσία	2024: Υπογραφή Συμφώνου · 2025: Σύστημα Παρακολούθησης 2030: Ουδετερότητα
2030 Επενδυτικό Σχέδιο για την Κλιματική Ουδετερότητα	Προσέλκυση επενδύσεων για πράσινη ανάπτυξη και ουδετερότητα	Athens Green Investment Hub, ΣΔΙΤ, χαρτοφυλάκιο έργων ενέργειας–μεταφορών	Πράσινες Υποδομές, Επενδύσεις, Καινοτομία	2024: Χρηματοδοτικά Εργαλεία · 2025: Πρώτα ΣΔΙΤ · 2030: Αξιολόγηση αποτελεσμάτων
Σχέδιο Δράσης Κλιματικής Ουδετερότητας	Μείωση εκπομπών, αύξηση πρασίνου, ενεργειακή αναβάθμιση	1.000 φορτιστές, ενεργειακές κοινότητες, ποδηλατοδρόμοι, ΒΕΜS	Ενέργεια, Μετακίνηση, Κυκλική Οικονομία, Πράσινες Υποδομές	2025: Σύμφωνο 2026: +10% πράσινο 2027: 50% κτίρια 2030: -80% εκπομπών
Σχέδιο Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΣΕΑΚ)	Εξοικονόμηση ενέργειας 30% στα δημοτικά κτίρια έως το 2030	Ενεργειακή απογραφή, αναβάθμιση σχολείων & διοικητικών κτιρίων, LED, PV	Ενεργειακή Απόδοση, ΑΠΕ, Smart Buildings	2024: Απογραφή 2026–2028: Παρεμβάσεις · 2030: Αναβάθμιση 50% αποθέματος
Δημοτικό Σχέδιο Μείωσης Εκπομπών (ΔηΣΜΕ)	Μείωση CO ₂ ≥55% έως 2030	GIS Μητρώο Εκπομπών, Κλιματικοί Υπεύθυνοι, Ετήσιοι Απολογισμοί	Ενέργεια, Μεταφορές, Απόβλητα, Οργάνωση	2024: Απογραφή 2027: Αναθεώρηση · 2030: Επίτευξη μείωσης
Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ)	Αναζωογόνηση πόλης, κοινωνική συνοχή, πράσινη ανάπτυξη	Αναπλάσεις, πράσινες διαδρομές, κοινωνικές δομές, τοπική επιχειρηματικότητα	Κινητικότητα, Πράσινες Αναπλάσεις, Κοινωνική Πολιτική	2024: Έγκριση ΣΒΑΑ · 2025–27: Αναπλάσεις · 2028: Ολοκλήρωση Α' Φάσης

Στρατηγική	Στρατηγικοί Στόχοι	Σχέδιο Δράσης	Άξονες Προτεραιότητας	Ορόσημα
Σχέδιο Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων (ΣΦΗΟ)	Πλήρες δίκτυο φόρτισης και ηλεκτροκίνητος στόλος	Χωροθέτηση 300 σημείων, ψηφιακή πλατφόρμα, αντικατάσταση στόλου	Ηλεκτροκίνηση, Smart Mobility, Ενέργεια	2024: Μελέτη · 2025: Εγκατάσταση · 2030: Κάλυψη στόλου
Ελληνικές Έξυπνες Πόλεις – Smart Cities	Ψηφιακή και πράσινη μετάβαση	Smart lighting, Smart parking, Athens Smart Hub, MyAthensApp	Διακυβέρνηση, Κινητικότητα, Ενέργεια, Κοινωνία	2024: Smart Lighting · 2025: Athens Hub · 2028: Open Data Athens
Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ)	Καθαρές μετακινήσεις, βιώσιμη κινητικότητα	Ποδηλατόδρομοι, πεζοδρομήσεις, ζώνες ήπιας κυκλοφορίας, Mobility Hubs	Μεταφορές, Ασφάλεια, Προσβασιμότητα	2024: Επικαιροποίηση · 2025–27: Έργα · 2030: Πλήρης εφαρμογή
Τοπικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΤΣΔΑ)	Κυκλική οικονομία, μείωση αποβλήτων >55% ανακύκλωση	Καφέ κάδοι, πράσινα σημεία, Pay-As-You-Throw, IoT παρακολούθηση	Πρόληψη, Ανακύκλωση, Βιοαπόβλητα	2024: Νέο σύστημα · 2026: Πράσινα σημεία · 2030: <10% ταφή
Σχέδιο Αστικής Προσβασιμότητας (ΣΑΠ)	Καθολική πρόσβαση σε υποδομές και υπηρεσίες	Χαρτογράφηση, ράμπες, οδηγοί όδευσης, ψηφιακή προσβασιμότητα	Υποδομές, Ψηφιακή Πρόσβαση, Ευαισθητοποίηση	2024: Αποτύπωση 2026–28: Έργα · 2030: Καθολική εφαρμογή
Ψηφιακή Στρατηγική Δήμου Αθηναίων	Πλήρης ψηφιοποίηση υπηρεσιών, διαφάνεια, e-Διακυβέρνηση Κυβερνοασφάλεια	MyAthens.gov, Digital Twin, IoT υποδομές, e-Διαφάνεια	Διακυβέρνηση, Καινοτομία, Συμμετοχή Διαλειτουργικότητα Έξυπνη πόλη	2024: Σχέδιο · 2025: 50% υπηρεσιών 2026–2027: Έξυπνες λύσεις 2030: Πλήρης ψηφιακός μετασχηματισμός
Διπλή Ανάπλαση (Αλεξάνδρας – Βοτανικός)	Μητροπολιτικοί πόλοι πρασίνου & αθλητισμού	Νέο γήπεδο, πάρκο Αλεξάνδρας, πράσινες υποδομές, κυκλοφοριακές λύσεις	Αστική Ανάπλαση, Πράσινο, Πολιτισμός	2023–24: Σχέδια · 2026: Έργα · 2028+: Απόδοση στο κοινό
Στρατηγική Ανθεκτικότητας Αθήνας 2030	Προσιτή, Πράσινη, Προνοητική & Ζωντανή Πόλη	Κλιματική προσαρμογή, κοινωνική συνοχή, πρόληψη κρίσεων	Διακυβέρνηση, Περιβάλλον, Κοινωνία, Πολιτισμός	2024–28: Υλοποίηση δράσεων · 2030: Αξιολόγηση
Στρατηγική Στεγαστικής Πολιτικής	Δικαίωμα στην προσιτή και βιώσιμη στέγαση	Παρατηρητήριο Κατοικίας, Κοινωνική Μίσθωση, ενεργειακή αναβάθμιση	Κοινωνική Πολιτική, Κατοικία, Ενέργεια	2024: Γραφείο Στέγασης · 2025: Πιλοτικά έργα · 2028: Αξιολόγηση
Σχέδιο Δράσης για το Κλίμα	Μείωση εκπομπών -40% έως 2030, προσαρμογή & ανθεκτικότητα	Άξονες: Μείωση εκπομπών, Ανθεκτικότητα, Διακυβέρνηση	Μείωση, Προσαρμογή, Συμμετοχή	2024–2028: Υλοποίηση δράσεων · 2050: Κλιματική ουδετερότητα
Αθήνα 2030 – Ολοκληρωμένη Χωρική	Βιώσιμη ανάπτυξη, κοινωνική συνοχή	Αναπλάσεις, κοινωνικές υπηρεσίες, επιχειρηματικότητα	Κινητικότητα, Κοινωνική πολιτική, Καινοτομία	2025: Έναρξη 2026–2028: Υλοποίηση 2030: Ολοκλήρωση
Ανοικτή Διακυβέρνηση (OGP Local 2025–2028)	Διαφάνεια, συμμετοχή πολιτών, καθολική προσβασιμότητα	Πλατφόρμες συμμετοχής, ανοικτά δεδομένα, συμμετοχικοί προϋπολογισμοί	Καθολική προσβασιμότητα, Ψηφιακή ένταξη, Ενεργειακή δημοκρατία,	2025: Έναρξη 2026:Αξιολόγηση 2027: Επέκταση 2028: Αποτίμηση

Στρατηγική	Στρατηγικοί Στόχοι	Σχέδιο Δράσης	Άξονες Προτεραιότητας	Ορόσημα
			Διαφάνεια	

Τα Στρατηγικά Προγράμματα του Δήμου Αθηναίων συγκροτούν ένα ενιαίο, συνεκτικό και φιλόδοξο πλαίσιο πολιτικής για την περίοδο 2024–2028, ενοποιώντας τρεις θεμελιώδεις μεταβάσεις:

Πράσινη, Ψηφιακή και Κοινωνική

Η στρατηγική του Δήμου βασίζεται:

- στην **ανθεκτικότητα** απέναντι στις κλιματικές, κοινωνικές και οικονομικές κρίσεις,
- στη **βιώσιμη ανάπτυξη** μέσω πράσινων επενδύσεων,
- στην **ψηφιακή διακυβέρνηση** που ενισχύει τη διαφάνεια και τη συμμετοχή,
- και στην **κοινωνική δικαιοσύνη**, με έμφαση στην προσβασιμότητα, τη στέγαση και την ισότιμη μεταχείριση όλων των πολιτών.

Η οριζόντια διασύνδεση των προγραμμάτων (π.χ. Smart Cities – ΣΒΑΚ – ΣΑΠ – ΔηΣΜΕ) εξασφαλίζει συνέργειες, αποτελεσματική χρηματοδότηση και μετρήσιμα αποτελέσματα. Η παρακολούθηση μέσω ετήσιων δεικτών (KPIs, απογραφές CO₂, ενεργειακές καταναλώσεις, δείκτες ανθεκτικότητας) δημιουργεί ένα σύγχρονο σύστημα λογοδοσίας που μετατρέπει τη στρατηγική σε πράξη.

Ο Δήμος Αθηναίων αναδεικνύεται έτσι σε ευρωπαϊκό πρότυπο ανθεκτικής, πράσινης και ψηφιακής μητρόπολης.

9.6.3.1 Κλιματικό Σύμφωνο Πόλης – Δεσμεύσεις Κλιματικής Ουδετερότητας 2030

Το Κλιματικό Σύμφωνο Πόλης του Δήμου Αθηναίων συνιστά την κεντρική πολιτική δέσμευση της Δημοτικής Αρχής για την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2030. Εντάσσεται στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Αποστολής “100 Climate-Neutral and Smart Cities by 2030”

Η Αθήνα έχει λάβει για επτά συνεχόμενα έτη (2018–2024) βαθμολογία Α από τον διεθνή οργανισμό CDP – Disclosure Insight Action, επιβραβεύοντας τη συνέπεια του Δήμου στη διαφάνεια, στις πράσινες πολιτικές και στην κλιματική λογοδοσία, καθώς ο Δήμος έχει εκπονήσει το πρώτο Σχέδιο για το κλίμα το 2017 και το δεύτερο το 2022 (σχέδια στα οποία στηρίχτηκε το κλιματικό Σύμφωνο). Οι προηγούμενες εκδόσεις των Σχεδίων προέκυψαν μετά από εκτεταμένη εσωτερική διαβούλευση και συνεργασία με το Γραφείο Ανθεκτικότητας, τη συμμετοχή διατμηματικών ομάδων για τη Μείωση Εκπομπών Αερίων του Θερμοκηπίου και την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (Απόφαση Δημάρχου 007588/12.01.2021). Τα Σχέδια ευθυγραμμίστηκαν με βασικά στρατηγικά κείμενα του Δήμου, όπως το ΣΟΑΠ, τη Στρατηγική Ανθεκτικότητας 2030, το ΣΒΑΚ, το Τοπικό Σχέδιο Αποβλήτων και το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.

Το Κλιματικό Σύμφωνο της Αθήνας (ClimateCityContract 2030) αποτελεί το κεντρικό πλαίσιο δράσης του Δήμου Αθηναίων στο πλαίσιο της συμμετοχής του στην Ευρωπαϊκή Αποστολή για Κλιματικά Ουδέτερες και Έξυπνες Πόλεις έως το 2030. Αποτελεί τη συνολικότερη και πιο ολοκληρωμένη στρατηγική της πόλης για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, θέτοντας τον φιλόδοξο στόχο της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2030.

Το Κλιματικό Σύμφωνο λειτουργεί ως δεσμευτικό πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ του Δήμου, των φορέων της πόλης, των επιχειρήσεων, της κοινωνίας των πολιτών και των πολιτών, καθορίζοντας:

- ένα Σχέδιο Δράσης για την κλιματική ουδετερότητα,
- ένα Επενδυτικό Σχέδιο για την υλοποίησή του,
- ένα σύστημα διακυβέρνησης και παρακολούθησης της προόδου.

Στο πλαίσιο του Συμφώνου, η Αθήνα δεσμεύεται στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 80% σε σχέση με το σενάριο «businessasusual» (χωρίς νέα κλιματική πολιτική μετά το 2019) και στην αντιστάθμιση του υπόλοιπου 20% μέσω λύσεων που βασίζονται στη φύση (αστικές πράσινες υποδομές, αναδασώσεις). Ο στόχος καλύπτει όλα τα διοικητικά όρια της πόλης, όλους τους τομείς δραστηριότητας και όλες τις σχετικές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, σύμφωνα με τα διεθνή πρωτόκολλα μέτρησης.

Η Αθήνα βιώνει τα τελευταία χρόνια αυξανόμενες κλιματικές πιέσεις (υψηλές θερμοκρασίες, καύσωνες μεγάλης διάρκειας, έντονες βροχοπτώσεις, πλημμυρικά φαινόμενα) και διαθέτει υψηλό ποσοστό εκπομπών που προέρχονται από:

- κατανάλωση ενέργειας σε κτίρια (71%),
- μεταφορές και κινητικότητα (17%),
- λύματα και στερεά απόβλητα (12%).

Η ανάγκη επιτάχυνσης των παρεμβάσεων αποτυπώνεται στη σημαντική απόκλιση μεταξύ υφιστάμενων πολιτικών και του στόχου της κλιματικής ουδετερότητας. Με βάση την ανάλυση εκπομπών, τις υφιστάμενες πολιτικές και τα συστημικά εμπόδια, το Κλιματικό Σύμφωνο προσδιορίζει δέκα στρατηγικές προτεραιότητες, μεταξύ των οποίων:

- Κάλυψη του 88% της δημοτικής ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ,
- Μείωση της κυκλοφορίας αυτοκινήτων και μοτοσικλετών κατά 50% έως το 2030,
- Αναβάθμιση κτιρίων:
 - 90% των δημοτικών κτιρίων σε ενεργειακή κατηγορία Β και άνω,
 - 50% κτιρίων τριτογενούς τομέα,
 - 30% κατοικιών,
- Επεξεργασία πάνω από 85% των απορριμμάτων μέσω ανακύκλωσης και κομποστοποίησης,
- Αύξηση πράσινων και μπλε υποδομών και φύτευση 35.000+ δέντρων,
- Προώθηση ενεργειακών κοινοτήτων, φωτοβολταϊκών σε στέγες και αποθήκευσης ενέργειας.

Στόχοι

- Μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (CO₂) κατά τουλάχιστον 55% έως το 2030.
- Επίτευξη καθαρής ουδετερότητας μέσω αντιστάθμισης εκπομπών και αύξησης απορρόφησης CO₂.
- Δημιουργία μηχανισμού διακυβέρνησης για την παρακολούθηση και αξιολόγηση της προόδου.
- Ενίσχυση της συμμετοχής πολιτών και φορέων στις πολιτικές για το κλίμα.

Δράσεις

- Θεσμοθέτηση του Γραφείου Κλιματικής Ουδετερότητας στο Δήμο Αθηναίων.
- Δημιουργία Συμβουλίου Κλιματικής Δράσης με τη συμμετοχή επιστημονικών ιδρυμάτων, ΜΚΟ και επιχειρήσεων.
- Ανάπτυξη μηχανισμού λογοδοσίας και δημόσιων αναφορών προόδου (AnnualClimate Progress Report).
- Εφαρμογή προγραμμάτων ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης για τους πολίτες ("Athens for Climate").
- Δράσεις κοινωνικής καινοτομίας, όπως χρηματοδοτικά εργαλεία για Φ/Β και ενεργειακές αναβαθμίσεις, το πρόγραμμα AthensBusinessGreenToolkit, το πρόγραμμα YouthClimateAction Fund και το πρόγραμμα Κλιματικά Σχολεία Αθήνα 2030.
- Φωτοβολταϊκά σε σχολεία και δημοτικά κτίρια.
- Ενεργειακές κοινότητες Δήμου Αθηναίων.
- Συνεργασίες με όμορους δήμους (Αθηναϊκή Ενεργειακή Συμμαχία).
- Ενεργειακή αναβάθμιση σχολείων και δημοτικών κτιρίων χαμηλής ενεργειακής κατηγορίας.
- Υποστήριξη ιδιωτικών κτιρίων με χρηματοδοτικά εργαλεία.
- Γραφείο Αντιμετώπισης Ενεργειακής Φτώχειας.
- Περιορισμός κυκλοφορίας στο κέντρο.
- Πιλοτικά Superblocks και γειτονιές 15 λεπτών.
- Υποδομές φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων.
- Κομποστοποίηση σε όλες τις γειτονιές.
- Ενίσχυση ανακύκλωσης ανά ρεύμα.
- Δράσεις προώθησης επαναχρησιμοποίησης.
- Φύτευση δέντρων και αύξηση αστικού πρασίνου.
- Προστασία ρεμάτων και υδάτινων σωμάτων.
- Λύσεις που βασίζονται στη φύση για μείωση θερμικής νησίδας.

Το Κλιματικό Σύμφωνο εισάγει σημαντικές καινοτομίες διακυβέρνησης:

- Κλιματικό Φόρουμ Αθήνας – σταθερός θεσμός συμμετοχής φορέων.
- Κλιματική Συνέλευση Νέων Αθήνας – συμμετοχή της νεολαίας.
- Συμβούλιο Κλιματικών Επενδύσεων – συντονισμός επενδυτικού σχεδιασμού.
- Αθηναϊκή Ενεργειακή Συμμαχία – συνεργασίες με 17 δήμους.

Ορόσημα

Έτος	Ορόσημο
2024	Έγκριση και υπογραφή Κλιματικού Συμφώνου από το Δημοτικό Συμβούλιο

Έτος	Ορόσημο
2025	Δημιουργία του Συστήματος Παρακολούθησης Εκπομπών
2027	Ενδιάμεση αξιολόγηση προόδου
2030	Επίτευξη του στόχου κλιματικής ουδετερότητας

Παρακολούθηση & Χρηματοδότηση

Η πρόοδος παρακολουθείται με βάση δείκτες του Δημοτικού Σχεδίου Μείωσης Εκπομπών (ΔηΣΜΕ) και χρηματοδοτείται από: το ΕΣΠΑ 2021–2027, το Ταμείο Ανάκαμψης, ευρωπαϊκά προγράμματα (LIFE, Horizon Europe) και ίδιους πόρους του Δήμου.

9.6.3.2 Επενδυτικό Σχέδιο για την Κλιματική Ουδετερότητα 2030

Το 2030 Επενδυτικό Σχέδιο για την Κλιματική Ουδετερότητα λειτουργεί ως οικονομικό και επιχειρησιακό πλαίσιο υλοποίησης των δράσεων του Κλιματικού Συμφώνου. Στόχος του είναι να προσελκύσει και να συντονίσει τις δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις που απαιτούνται για τη μετάβαση της Αθήνας σε κλιματικά ουδέτερη και βιώσιμη πόλη έως το 2030.

Στόχοι

- Ανάπτυξη ενιαίου χαρτοφυλακίου επενδύσεων σε πράσινες υποδομές, ενέργεια, μεταφορές και κτίρια.
- Ενεργοποίηση μηχανισμών συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ).
- Δημιουργία “AthensGreen Investment Hub”, για την προσέλκυση επενδύσεων σε έργα ουδετερότητας.
- Ανάδειξη της Αθήνας ως ευρωπαϊκού κέντρου πράσινης καινοτομίας και βιώσιμης ανάπτυξης.

Δράσεις

- Προσδιορισμός και κοστολόγηση έργων προτεραιότητας:
 - Αναβάθμιση δημοτικών και σχολικών κτιρίων.
 - Ανάπτυξη δικτύου φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων.
 - Εγκατάσταση φωτοβολταϊκών και ενεργειακών κοινοτήτων.
 - Επέκταση πράσινων και ψυχρών υποδομών.
- Διαμόρφωση μηχανισμού επενδυτικής ωρίμανσης έργων, με τεχνική υποστήριξη από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (EIB).
- Ενίσχυση των ESG επενδύσεων (Environmental, Social, Governance) μέσω κινήτρων.

Ορόσημα

Έτος	Ορόσημο
2024	Οριστικοποίηση χρηματοδοτικών εργαλείων και προτεραιοποίηση έργων
2025	Ενεργοποίηση πρώτων ΣΔΙΤ για έργα ενέργειας και κινητικότητας
2027	Επέκταση έργων σε όλες τις δημοτικές κοινότητες
2030	Απολογισμός επενδύσεων και αξιολόγηση περιβαλλοντικών αποτελεσμάτων

Παρακολούθηση & Χρηματοδότηση

Το επενδυτικό σχέδιο θα παρακολουθείται μέσω ετήσιων Δελτίων Προόδου Επενδύσεων, ενώ η χρηματοδότηση /αναμένεται να προέρθει από:

- ΕΣΠΑ 2021–2027 (Ταμείο Συνοχής, ERDF).
- Ταμείο Ανάκαμψης.
- InvestEU, EIB, Horizon Europe.
- Συμμετοχή ιδιωτικών κεφαλαίων και δημοτικών πόρων

9.6.3.3 Σχέδιο Δράσης Κλιματικής Ουδετερότητας

Το Σχέδιο Δράσης Κλιματικής Ουδετερότητας αποτελεί το λειτουργικό εργαλείο εφαρμογής του Κλιματικού Συμφώνου και του 2030 Επενδυτικού Σχεδίου. Καθορίζει συγκεκριμένες δράσεις, δείκτες, υπευθυνότητες και χρονικά ορόσημα για όλους τους τομείς δραστηριότητας της πόλης.

Άξονες Δράσης

1. Καθαρές Ενεργειακές Λύσεις
 - ο Εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σε δημοτικά κτίρια.
 - ο Δημιουργία ενεργειακών κοινοτήτων με συμμετοχή πολιτών.
2. Πράσινη Μετακίνηση και Ηλεκτροκίνηση
 - ο Επέκταση δικτύων φόρτισης.
 - ο Προμήθεια ηλεκτρικών οχημάτων δημοτικού στόλου.
 - ο Προώθηση ποδηλασίας και μικροκινητικότητας.
3. Ενεργειακή Απόδοση Κτιρίων
 - ο Ανακαίνιση σχολείων, αθλητικών και πολιτιστικών εγκαταστάσεων.
 - ο Εισαγωγή έξυπνων συστημάτων ενεργειακής διαχείρισης (BEMS).
4. Κυκλική Οικονομία και Διαχείριση Πόρων
 - ο Ενίσχυση ανακύκλωσης και κομποστοποίησης.
 - ο Μείωση αποβλήτων και προώθηση πράσινων προμηθειών.
5. Πράσινες Υποδομές και Κλιματική Ανθεκτικότητα
 - ο Δημιουργία πράσινων διαδρομών και ψυχρών χώρων.
 - ο Αναπλάσεις που συνδυάζουν περιβαλλοντικά και κοινωνικά οφέλη.

Στρατηγικοί Στόχοι

- Μείωση εκπομπών CO₂ τουλάχιστον 80% έως το 2030.
- Ενεργειακή αναβάθμιση του 30% του δημοτικού κτιριακού αποθέματος.
- Εγκατάσταση 1.000 σημείων φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων.
- Αύξηση πρασίνου ανά κάτοικο κατά 15% μέχρι το 2028.

Ορόσημα

Έτος	Ορόσημο
2024	Ολοκλήρωση σχεδιασμού δράσεων και καθορισμός δεικτών
2026	Ενδιάμεση αξιολόγηση εφαρμογής ανά τομέα
2028	Αναθεώρηση Σχεδίου με βάση τους δείκτες απόδοσης
2030	Επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας

Παρακολούθηση

Η εφαρμογή του σχεδίου συντονίζεται από το Γραφείο Κλιματικής Ουδετερότητας, με υποστήριξη όλων των συναρμόδιων Διευθύνσεων και των δημοτικών κοινοτήτων. Η πρόοδος αποτυπώνεται σε ετήσια Έκθεση Κλιματικής Απόδοσης της Αθήνας.

9.6.3.4 Σχέδιο Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΣΕΑΚ)

Το Σχέδιο Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΣΕΑΚ) αποτελεί εξειδικευμένο τεχνικό εργαλείο που καθορίζει τις δράσεις και τους μηχανισμούς βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης στο σύνολο των δημοτικών κτιρίων του Δήμου Αθηναίων. Εντάσσεται στη συνολική στρατηγική για την κλιματική ουδετερότητα έως το 2030 και λειτουργεί συμπληρωματικά προς το Δημοτικό Σχέδιο Μείωσης Εκπομπών (ΔηΣΜΕ).

Στρατηγικός Στόχος

Η σταδιακή αναβάθμιση όλων των δημοτικών κτιρίων, σχολικών μονάδων και αθλητικών εγκαταστάσεων, με στόχο την εξοικονόμηση ενέργειας, τη μείωση εκπομπών CO₂ και τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κατά τουλάχιστον 30% έως το 2030.

Ειδικοί Στόχοι

- Ολοκληρωμένη ενεργειακή επιθεώρηση και πιστοποίηση όλων των δημοτικών κτιρίων.
- Εφαρμογή παρεμβάσεων ενεργειακής αναβάθμισης βάσει προτεραιοτήτων (π.χ. σχολεία, παιδικοί σταθμοί).
- Εγκατάσταση φωτοβολταϊκών και συστημάτων ενεργειακής αυτοπαραγωγής.
- Δημιουργία “Εξυπνων Κτιρίων” (Smart Buildings) με αυτοματισμούς και ψηφιακή παρακολούθηση κατανάλωσης.
- Προώθηση EScO συμβάσεων (Energy Service Companies) για χρηματοδότηση έργων από εξοικονόμηση.

Κύριες Δράσεις

- Ενεργειακή απογραφή και κατάταξη όλων των κτιρίων του Δήμου.
- Πιλοτικά έργα ανακαίνισης 10 σχολικών και 5 διοικητικών κτιρίων.
- Αντικατάσταση συστημάτων φωτισμού με LED και εγκατάσταση BEMS.
- Θερμομόνωση, αντικατάσταση κουφωμάτων και αναβάθμιση HVAC συστημάτων.

- Εγκατάσταση PV σε δημοτικά δώματα και δημιουργία ενεργειακών κοινοτήτων.

Ορόσημα

Έτος	Ορόσημο
2024	Ολοκλήρωση ενεργειακής απογραφής και κατάρτιση προγράμματος παρεμβάσεων
2025	Έναρξη έργων ενεργειακής αναβάθμισης σε 10 σχολικά κτίρια
2026–2028	Επέκταση σε διοικητικά και αθλητικά κτίρια
2030	Ολοκλήρωση αναβάθμισης του 50% του δημοτικού αποθέματος

Δείκτες Παρακολούθησης

- Ποσοστό κτιρίων με ενεργειακή κατηγορία Β ή ανώτερη.
- Ετήσια εξοικονόμηση ενέργειας (kWh) και μείωση CO₂ (tn).
- Μείωση λειτουργικού κόστους κτιρίων (%).

Χρηματοδότηση

Τα έργα του ΣΕΑΚ υλοποιούνται με χρηματοδότηση από:
ΕΣΠΑ 2021–2027, Ταμείο Ανάκαμψης, LIFE, και ιδιωτικά κεφάλαια μέσω ESCo συμβάσεων.

9.6.3.5 Εκπόνηση Δημοτικού Σχεδίου Μείωσης Εκπομπών (ΔηΣΜΕ)

Το Δημοτικό Σχέδιο Μείωσης Εκπομπών (ΔηΣΜΕ) αποτελεί το βασικό επιχειρησιακό εργαλείο του Δήμου για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Καταρτίζεται σύμφωνα με τις οδηγίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ) και ενσωματώνει τα μέτρα και δράσεις που απαιτούνται για την επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας.

Στρατηγικός Στόχος

Η επίτευξη ουσιαστικής μείωσης εκπομπών CO₂ κατά τουλάχιστον 55% έως το 2030, με βάση τα δεδομένα απογραφής εκπομπών του έτους αναφοράς 2019.

Θεματικοί Άξονες

1. Ενέργεια & Κτίρια – αναβαθμίσεις δημοτικών και ιδιωτικών κτιρίων, αύξηση ΑΠΕ.
2. Μεταφορές – ηλεκτροκίνηση, καθαρές μεταφορές, βιώσιμη κινητικότητα.
3. Απόβλητα & Κυκλική Οικονομία – πρόληψη, ανακύκλωση, κομποστοποίηση.
4. Αστικό Πράσινο & Κλιματική Προσαρμογή – αύξηση απορρόφησης CO₂.
5. Διοικητική Οργάνωση & Παρακολούθηση – σύστημα ελέγχου και διαφάνειας.

Δράσεις

- Ανάπτυξη Μητρώου Εκπομπών με GIS αποτύπωση.
- Καθορισμός “σημείων εκπομπών προτεραιότητας” και μετρήσιμων δεικτών.
- Εκπαίδευση προσωπικού και καθιέρωση “Κλιματικού Υπεύθυνου” σε κάθε Διεύθυνση.
- Δημοσίευση Ετήσιου Απολογισμού Εκπομπών και διασύνδεση με το SEAP/SECAP.

Ορόσημα

Έτος	Ορόσημο
2024	Ολοκλήρωση απογραφής εκπομπών και οριστικοποίηση στόχων
2025	Ενσωμάτωση ΔηΣΜΕ σε όλα τα έργα του Δήμου
2027	Ενδιάμεση αναθεώρηση και προσαρμογή μέτρων
2030	Επίτευξη συνολικής μείωσης εκπομπών $\geq 55\%$

Παρακολούθηση & Χρηματοδότηση

Η εφαρμογή του ΔηΣΜΕ συντονίζεται από το Γραφείο Κλιματικής Ουδετερότητας. Χρηματοδότηση από ΕΣΠΑ, Ταμείο Ανάκαμψης, Horizon Europe, και ίδιους πόρους του Δήμου.

9.6.3.6 Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ)

Το Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ) είναι το ολοκληρωμένο στρατηγικό εργαλείο για την αναζωογόνηση της πόλης και την προώθηση της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής. Ενσωματώνει την αρχή της “Ολοκληρωμένης Χωρικής Ανάπτυξης”, όπως ορίζεται στο ΕΣΠΑ 2021–2027, και εστιάζει στη βιώσιμη κινητικότητα, την κλιματική ανθεκτικότητα και την κοινωνική ένταξη.

Στρατηγικοί Στόχοι

- Αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος και ενίσχυση της προσβασιμότητας.
- Ανάδειξη της ιστορικής και πολιτιστικής ταυτότητας της πόλης.
- Ενίσχυση της οικονομικής δραστηριότητας και της απασχόλησης.
- Προώθηση κοινωνικής συνοχής και συμμετοχικού σχεδιασμού.

Άξονες Παρέμβασης

1. Αστική Αναζωογόνηση & Δημόσιος Χώρος – αστικές αναπλάσεις, πράσινες διαδρομές, ψυχρά υλικά.
2. Πράσινη και Έξυπνη Κινητικότητα – πεζοδρομήσεις, ποδηλατόδρομοι, έξυπνες στάσεις.
3. Κοινωνική Ενσωμάτωση – ενίσχυση τοπικών κοινωνικών δομών και στέγαση ευάλωτων ομάδων.
4. Καινοτομία & Επιχειρηματικότητα – αναζωογόνηση τοπικών αγορών, στήριξη μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Ενδεικτικά Έργα

- Ανάπλαση περιοχών Εμπορικού Τριγώνου – Πλάκας – Κεραμεικού.
- Ανάδειξη πολιτιστικών διαδρομών (Ακαδημία Πλάτωνος, Μεταξουργείο, Βοτανικός).
- Παρεμβάσεις σε σχολικά συγκροτήματα και κοινόχρηστους χώρους.
- Ανάπτυξη “Πράσινων Γειτονιών” με βιοκλιματικές λύσεις και κοινωνικές υποδομές.

Ορόσημα

Έτος	Ορόσημο
2024	Έγκριση επιχειρησιακής στρατηγικής ΣΒΑΑ
2025– 2026	Υλοποίηση πρώτων αστικών αναπλάσεων
2027	Αξιολόγηση ενδιάμεσης φάσης και ανακατανομή πόρων
2028	Ολοκλήρωση έργων πρώτης φάσης και σύνδεση με νέα προγραμματική περίοδο

Παρακολούθηση & Χρηματοδότηση

Η παρακολούθηση πραγματοποιείται μέσω Δείκτη Αστικής Ανθεκτικότητας και Συστήματος GIS Παρακολούθησης Έργων. Χρηματοδότηση από ΕΣΠΑ 2021–2027, ΠΔΕ, Ταμείο Ανάκαμψης, και ιδιωτικούς φορείς μέσω συμπράξεων.

9.6.3.7 Εκπόνηση Σχεδίου Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων (Σ.Φ.Η.Ο.)

Το Σχέδιο Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων (Σ.Φ.Η.Ο.) του Δήμου Αθηναίων αποτελεί ένα κρίσιμο στρατηγικό εργαλείο για τη μετάβαση της πόλης στην εποχή της ηλεκτροκίνησης και των καθαρών μεταφορών. Εντάσσεται στο πλαίσιο του Ν.4710/2020 “Πρώθηση της Ηλεκτροκίνησης” και έχει ως αντικείμενο τον σχεδιασμό, χωροθέτηση και υλοποίηση δημόσιων υποδομών φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων, τόσο για τον δημοτικό στόλο όσο και για τους πολίτες.

Στρατηγικός Στόχος

Η ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου δικτύου σταθμών φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων σε όλη την πόλη, με έμφαση στη λειτουργικότητα, την προσβασιμότητα και τη διασύνδεση με τα υφιστάμενα συστήματα βιώσιμης κινητικότητας.

Ειδικό Στόχοι

- Ενίσχυση της διείσδυσης ηλεκτροκίνησης στο στόλο οχημάτων του Δήμου.
- Ανάπτυξη δημόσιου δικτύου φόρτισης σε στρατηγικά σημεία (δημοτικοί χώροι στάθμευσης, πλατείες, συγκοινωνιακοί κόμβοι).
- Εξασφάλιση της διαλειτουργικότητας με ιδιωτικά δίκτυα και εφαρμογές “smart mobility”.

- Υιοθέτηση έξυπνων τεχνολογιών διαχείρισης ενέργειας και δυναμικής τιμολόγησης.

Δράσεις

- Χαρτογράφηση των θέσεων εγκατάστασης σημείων φόρτισης σε συνεργασία με ΔΕΔΔΗΕ και συγκοινωνιακούς φορείς.
- Ανάπτυξη ψηφιακής πλατφόρμας Σ.Φ.Η.Ο. για την παρακολούθηση της ζήτησης και της λειτουργίας.
- Πιλοτική εγκατάσταση σταθμών ταχείας φόρτισης σε κεντρικά σημεία (Σύνταγμα, Ομόνοια, Κεραμεικός).
- Σταδιακή αντικατάσταση του δημοτικού στόλου με ηλεκτρικά οχήματα.

Ορόσημα

Έτος	Ορόσημο
2024	Ολοκλήρωση μελέτης Σ.Φ.Η.Ο. και χωροθέτηση 300 σημείων φόρτισης
2025	Ανάθεση έργου προμήθειας και εγκατάστασης φορτιστών
2026–2027	Επέκταση σε όλες τις δημοτικές κοινότητες
2030	Πλήρης κάλυψη δημοτικού στόλου με ηλεκτρικά οχήματα

Παρακολούθηση & Χρηματοδότηση

Η παρακολούθηση γίνεται μέσω GIS συστήματος και της ψηφιακής πλατφόρμας Athens Smart Mobility.

Χρηματοδότηση από ΠΔΕ, ΕΣΠΑ, Ταμείο Ανάκαμψης και ιδιωτικές συμπράξεις (ESCOs, PPPs).

9.6.3.8 Ελληνικές Έξυπνες Πόλεις (Smart Cities)

Το πρόγραμμα “Ελληνικές Έξυπνες Πόλεις” αποτελεί εθνική πρωτοβουλία του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης και του Υπουργείου Εσωτερικών, στην οποία ο Δήμος Αθηναίων συμμετέχει ενεργά ως πιλοτικός φορέας. Στόχος του προγράμματος είναι η αξιοποίηση της τεχνολογίας για την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής, τη βελτίωση των δημοτικών υπηρεσιών και την ενίσχυση της συμμετοχικότητας.

Στρατηγικός Στόχος

Η μετατροπή της Αθήνας σε μια έξυπνη, πράσινη και ανθρωποκεντρική πόλη, με χρήση ψηφιακών τεχνολογιών για τη βελτίωση της λειτουργίας της και τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Θεματικοί Άξονες

1. Έξυπνη Διακυβέρνηση – Ψηφιοποίηση διαδικασιών, e-υπηρεσίες, διαλειτουργικότητα.
2. Έξυπνη Κινητικότητα – Διαχείριση κυκλοφορίας και στάθμευσης μέσω αισθητήρων IoT.
3. Έξυπνη Ενέργεια και Περιβάλλον – Smart lighting, ενεργειακή παρακολούθηση, παρακολούθηση ατμοσφαιρικών ρύπων.
4. Έξυπνη Οικονομία και Πολιτισμός – Ενίσχυση καινοτομίας, τουρισμού, πολιτιστικής κληρονομιάς μέσω ψηφιακών εφαρμογών.
5. Έξυπνη Κοινωνία – Ψηφιακές δράσεις συμμετοχής, διαφάνειας και εκπαίδευσης πολιτών.

Δράσεις

- Εγκατάσταση αισθητήρων στάθμευσης και έξυπνων φωτιστικών LED σε 15 δημοτικές περιοχές.
- Δημιουργία “Athens Smart Hub”, κέντρου επιχειρησιακής παρακολούθησης δεδομένων πόλης.
- Ανάπτυξη εφαρμογής “MyAthensApp” για ηλεκτρονική εξυπηρέτηση πολιτών.
- Εφαρμογή συστήματος έξυπνης συλλογής απορριμμάτων με αισθητήρες πληρότητας.
- Ανάπτυξη ψηφιακών τουριστικών διαδρομών (Smart Tourism Routes).

Ορόσημα

Έτος	Ορόσημο
2024	Ολοκλήρωση υποδομών Smart Lighting και Smart Parking
2025	Λειτουργία “Athens Smart Hub” και ολοκλήρωση MyAthensApp
2026–2027	Επέκταση συστημάτων IoT σε όλες τις δημοτικές κοινότητες
2028	Πλήρης διαλειτουργικότητα και ανοιχτά δεδομένα (Open Data Athens)

Παρακολούθηση & Χρηματοδότηση

Η πρόοδος παρακολουθείται μέσω KPIs Ψηφιακής Απόδοσης, ενώ χρηματοδότηση προέρχεται από: Ταμείο Ανάκαμψης, ΕΣΠΑ 2021–2027, πρόγραμμα “Ψηφιακός Μετασχηματισμός” και ιδιωτικούς φορείς τεχνολογίας.

9.6.3.9 Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (Σ.Β.Α.Κ.)

Το Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (Σ.Β.Α.Κ.) αποτελεί τον ολοκληρωμένο στρατηγικό σχεδιασμό του Δήμου Αθηναίων για τη μετάβαση σε ένα ασφαλές, προσβάσιμο και περιβαλλοντικά φιλικό σύστημα μετακινήσεων. Σύμφωνα με την ΥΑ ΔΜΕΟ/Ο/613/2017, το ΣΒΑΚ αποτελεί υποχρεωτικό εργαλείο στρατηγικής κινητικότητας για όλους τους μεγάλους δήμους.

Στρατηγικός Στόχος

Η ανάπτυξη ενός αστικού συστήματος μεταφορών με προτεραιότητα στους πεζούς, τους ποδηλάτες και τα μέσα μαζικής μεταφοράς, ώστε να μειωθούν οι εκπομπές ρύπων και να βελτιωθεί η ποιότητα ζωής στην πόλη.

Ειδικοί Στόχοι

- Αύξηση του ποσοστού μετακινήσεων με βιώσιμα μέσα (MMM, ποδήλατο, περπάτημα).
- Μείωση της κυκλοφοριακής συμφόρησης και των εκπομπών CO₂.
- Ενίσχυση της προσβασιμότητας σε όλους τους πολίτες.
- Δημιουργία ασφαλών και συνεκτικών δικτύων μετακίνησης.

Δράσεις

- Επέκταση και διασύνδεση ποδηλατοδρόμων σε βασικούς άξονες (Πανεπιστημίου, Πατησίων, Λιοσίων).
- Διαμόρφωση ασφαλών πεζοδρομίων και διαβάσεων σε όλο το δίκτυο.
- Δημιουργία “Ζωνών Ήπιας Κυκλοφορίας” στο ιστορικό κέντρο.
- Ανάπτυξη κόμβων συνδυασμένων μεταφορών (Mobility Hubs).
- Εφαρμογή συστήματος “Athens Mobility Data” για παρακολούθηση κυκλοφορίας και ρύπων.

Ορόσημα

Έτος	Ορόσημο
2024	Ολοκλήρωση επικαιροποίησης ΣΒΑΚ και έναρξη πιλοτικών παρεμβάσεων
2025–2026	Υλοποίηση έργων βιώσιμης κινητικότητας και βιοκλιματικών αναπλάσεων
2027	Ενδιάμεση αξιολόγηση και επικαιροποίηση στόχων
2028–2030	Πλήρης εφαρμογή του ΣΒΑΚ και ενσωμάτωση σε όλα τα έργα υποδομής

Παρακολούθηση & Χρηματοδότηση

Η παρακολούθηση γίνεται μέσω Athens Mobility Observatory, που συλλέγει και αναλύει δεδομένα κινητικότητας.

Χρηματοδότηση από ΕΣΠΑ, Ταμείο Ανάκαμψης, Green Deal Fund και προγράμματα Horizon Europe.

9.6.3.10 Τοπικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΤΣΔΑ)

Το Τοπικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΤΣΔΑ) του Δήμου Αθηναίων συνιστά το επιχειρησιακό πλαίσιο για τη διαχείριση των αστικών στερεών αποβλήτων σε τοπικό επίπεδο, σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ 2020–2030) και την ευρωπαϊκή Οδηγία 2008/98/ΕΚ. Αποτελεί βασικό εργαλείο εφαρμογής των

αρχών της κυκλικής οικονομίας, της πρόληψης παραγωγής αποβλήτων και της ανακύκλωσης στην πηγή.

Στρατηγικός Στόχος

Η σταδιακή μετάβαση της Αθήνας από το γραμμικό μοντέλο “παραγωγή–κατανάλωση–απόρριψη” σε ένα κυκλικό σύστημα διαχείρισης πόρων, με έμφαση στη μείωση, επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση.

Θεματικοί Άξονες

1. Πρόληψη και Επαναχρησιμοποίηση – δράσεις για μείωση αποβλήτων συσκευασίας, προώθηση επισκευών και ανταλλαγών.
2. Χωριστή Συλλογή – ανάπτυξη τετραρρεύματος (χαρτί, γυαλί, πλαστικό, μέταλλο).
3. Βιοαπόβλητα – χωριστή συλλογή και λειτουργία δημοτικών μονάδων κομποστοποίησης.
4. Ανακύκλωση και Ενεργειακή Αξιοποίηση – υποστήριξη υποδομών ΚΔΑΥ και σύγχρονων μονάδων ΜΕΑ.
5. Ενημέρωση και Συμμετοχή Πολιτών – προγράμματα ευαισθητοποίησης σε σχολεία και γειτονιές.

Κύριες Δράσεις

- Ανάπτυξη δικτύου κάδων ανακύκλωσης σε όλο τον Δήμο.
- Δημιουργία πράσινων σημείων και “γωνιών ανακύκλωσης” ανά δημοτική κοινότητα.
- Επέκταση συστήματος καφέ κάδων για συλλογή οργανικών.
- Πιλοτικά προγράμματα οικιακής κομποστοποίησης.
- Εφαρμογή “Πληρώνω όσο Πετάω” (Pay As You Throw).
- Δημιουργία ψηφιακού συστήματος παρακολούθησης απορριμμάτων μέσω αισθητήρων IoT.

Ορόσημα

Έτος	Ορόσημο
2024	Ολοκλήρωση επικαιροποίησης ΤΣΔΑ και θεσμοθέτηση νέου συστήματος συλλογής
2025–2026	Δημιουργία πράσινων σημείων και πλήρης εφαρμογή καφέ κάδων
2027	Επέκταση προγράμματος οικιακής κομποστοποίησης και εφαρμογή “Πληρώνω όσο Πετάω”
2030	Επίτευξη στόχου ανακύκλωσης >55% και ταφής <10%

Παρακολούθηση & Χρηματοδότηση

Η παρακολούθηση πραγματοποιείται μέσω του Συστήματος Διαχείρισης Αποβλήτων του Δήμου και ετήσιων εκθέσεων.

Χρηματοδότηση: ΕΣΠΑ 2021–2027, ΠΔΕ, Πράσινο Ταμείο, Ταμείο Ανάκαμψης.

9.6.3.11 Σχέδιο Αστικής Προσβασιμότητας (ΣΑΠ)

Το Σχέδιο Αστικής Προσβασιμότητας (ΣΑΠ) αποτελεί το ολοκληρωμένο στρατηγικό πλαίσιο για την ισότιμη και ασφαλή πρόσβαση όλων των πολιτών στους δημόσιους χώρους, στα δημοτικά κτίρια και στις αστικές υποδομές. Η εκπόνησή του βασίζεται στο άρθρο 121 του Ν. 4819/2021 και στις τεχνικές προδιαγραφές της ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΜΕΑΑΠ/110088/887/2021.

Στρατηγικός Στόχος

Η δημιουργία μιας καθολικά προσβάσιμης πόλης, σύμφωνα με την αρχή του “Σχεδιάζοντας για Όλους”, ενισχύοντας την κοινωνική ισότητα και τη βιώσιμη κινητικότητα.

Θεματικοί Άξονες

1. Αποτύπωση Υφιστάμενης Κατάστασης – χαρτογράφηση προσβάσιμων και μη υποδομών.
2. Σχεδιασμός Δικτύων Προσβασιμότητας – διαδρομές πεζών, διαβάσεις, στάσεις ΜΜΜ.
3. Αναβάθμιση Δημοτικών Κτιρίων και Κοινόχρηστων Χώρων.
4. Προσβασιμότητα στον Ψηφιακό Χώρο – ισότιμη χρήση ψηφιακών υπηρεσιών Δήμου.
5. Εκπαίδευση και Ευαισθητοποίηση – κατάρτιση στελεχών και καμπάνιες ενημέρωσης.

Κύριες Δράσεις

- Ανακατασκευή πεζοδρομίων και διαβάσεων με προδιαγραφές ΑμεΑ.
- Εγκατάσταση οδηγών όδευσης τυφλών και κατάλληλων κλίσεων ραμπών.
- Δημιουργία προσβάσιμων διαδρομών από σταθμούς ΜΜΜ προς δημόσιες υπηρεσίες.
- Αναβάθμιση εισόδων, WC και εξοπλισμού δημοτικών κτιρίων.
- Δημιουργία Ψηφιακού Παρατηρητηρίου Προσβασιμότητας για συνεχή ενημέρωση και αναφορές.

Ορόσημα

Έτος	Ορόσημο
2024	Ολοκλήρωση αποτύπωσης υφιστάμενης κατάστασης
2025	Έγκριση και έναρξη έργων προσβασιμότητας σε βασικούς άξονες

Έτος	Ορόσημο
2026–2028	Επέκταση δικτύου προσβάσιμων διαδρομών σε όλο τον Δήμο
2030	Καθολική εφαρμογή ΣΑΠ σε δημόσιους χώρους και υπηρεσίες

Παρακολούθηση & Χρηματοδότηση

Η εφαρμογή παρακολουθείται από τη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών και τη Διεύθυνση Κοινωνικής Αλληλεγγύης, ενώ η χρηματοδότηση προέρχεται από ΕΣΠΑ, Πράσινο Ταμείο και ΠΔΕ.

9.6.3.12 Ψηφιακή Στρατηγική Δήμου Αθηναίων

Η Ψηφιακή Στρατηγική του Δήμου Αθηναίων καθορίζει το πλαίσιο δράσεων για τη μετάβαση της πόλης στην ψηφιακή εποχή, την ενίσχυση της διαφάνειας και την προσφορά ποιοτικών υπηρεσιών στους πολίτες μέσω της τεχνολογίας. Η στρατηγική αυτή συνδέεται με την εθνική πολιτική για τον Ψηφιακό Μετασχηματισμό και ενσωματώνει στόχους της Πράσινης και Ψηφιακής Μετάβασης.

Όραμα

Μια έξυπνη, ανθρώπινη και βιώσιμη Αθήνα, όπου η τεχνολογία λειτουργεί ως καταλύτης κοινωνικής συνοχής, πράσινης ανάπτυξης και αποτελεσματικής διακυβέρνησης.

Θεματικοί Άξονες

1. Ψηφιακή Διακυβέρνηση – πλήρης ψηφιοποίηση δημοτικών υπηρεσιών, e-πληρωμές, ηλεκτρονική υπογραφή.
2. Ανοικτά Δεδομένα και Διαφάνεια – δημοσιοποίηση δημοτικών δεδομένων και ανοιχτή λογοδοσία.
3. Έξυπνες Υποδομές (Smart Infrastructure) – αισθητήρες περιβάλλοντος, έξυπνος φωτισμός, ενεργειακή διαχείριση.
4. Ψηφιακή Συμμετοχή Πολιτών – πλατφόρμες διαβούλευσης, συμμετοχικοί προϋπολογισμοί.
5. Καινοτομία και Οικοσύστημα Startups – στήριξη νέων επιχειρήσεων μέσω του “Innovathens”.

Κύριες Δράσεις

- Λειτουργία ενιαίας ψηφιακής πύλης “MyAthens.gov”.
- Δημιουργία ψηφιακού δίδυμου (Digital Twin Athens) για προσομοίωση υποδομών και έργων.
- Ανάπτυξη συστήματος ηλεκτρονικής διαχείρισης εγγράφων (e-Διαφάνεια).
- Εγκατάσταση αισθητήρων IoT για στάθμευση, φωτισμό και ρύπανση.
- Εκπαίδευση πολιτών και προσωπικού σε ψηφιακές δεξιότητες.

Ορόσημα

Έτος	Ορόσημο
2024	Ολοκλήρωση σχεδίου Ψηφιακού Μετασχηματισμού
2025	Έναρξη λειτουργίας MyAthens.gov και Digital Twin Athens
2026–2027	Ανάπτυξη πλήρους συστήματος e-Διαφάνειας και IoT υποδομών
2028–2030	Ολοκλήρωση ψηφιοποίησης όλων των δημοτικών υπηρεσιών

Παρακολούθηση & Χρηματοδότηση

Η εφαρμογή της στρατηγικής παρακολουθείται από τη Διεύθυνση Ψηφιακής Διακυβέρνησης του Δήμου.

Χρηματοδότηση: Ταμείο Ανάκαμψης, ΕΣΠΑ, προγράμματα Horizon Europe, ιδιωτικές συμπράξεις τεχνολογίας.

9.6.3.13 Διπλή Ανάπλαση

Η Διπλή Ανάπλαση αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα ολοκληρωμένα στρατηγικά εγχειρήματα αστικής αναζωογόνησης του Δήμου Αθηναίων. Πρόκειται για έναν συνδυασμό παρεμβάσεων σε δύο εμβληματικές ζώνες της πόλης – τη Λεωφόρο Αλεξάνδρας και τον Βοτανικό – με στόχο τη δημιουργία δύο νέων μητροπολιτικών πόλων πρασίνου, αθλητισμού, πολιτισμού και αναψυχής. Η πρωτοβουλία υλοποιείται σε συνεργασία με το Ελληνικό Δημόσιο, τον Δήμο Αθηναίων (ως επισπεύδον και συντονιστή), τον Ερασιτέχνη Παναθηναϊκό, την ΠΑΕ Παναθηναϊκός και την ΑΕΠ Ελαιώνα, βάσει υπογεγραμμένου Μνημονίου Συναντίληψης.

Η παρέμβαση επιδιώκει να αναβαθμίσει την ποιότητα ζωής, να ενισχύσει το αστικό πράσινο, να προωθήσει την αειφόρο ανάπτυξη και να ενδυναμώσει τον κοινωνικό και αθλητικό ιστό της πόλης. Παράλληλα, εισάγει έναν νέο τρόπο μητροπολιτικής οργάνωσης, όπου η αθλητική δραστηριότητα λειτουργεί ως μοχλός κοινωνικής και πολεοδομικής αναζωογόνησης.

Στόχοι

- Δημιουργία μεγάλων χώρων πρασίνου και αναψυχής σε δύο κρίσιμες περιοχές της πόλης.
- Μεταφορά των αθλητικών εγκαταστάσεων του ΠΑΟ στον Βοτανικό και μετατροπή της Λ. Αλεξάνδρας σε μητροπολιτικό πάρκο υψηλής περιβαλλοντικής αξίας.
- Εξυγίανση και ορθολογική πολεοδομική αναδιάρθρωση της περιοχής Ελαιώνα–Βοτανικού.
- Αναβάθμιση της καθημερινότητας μέσω νέων διαδρομών πρασίνου, δημόσιων χώρων και προσβάσεων.
- Ενίσχυση της ασφάλειας, της βιώσιμης κινητικότητας και της περιβαλλοντικής ανθεκτικότητας.
- Προσέλκυση επενδύσεων και αξιοποίηση δημοτικής περιουσίας.

Κύριες Παρεμβάσεις & Δράσεις

A. Ζώνη Λεωφόρου Αλεξάνδρας

- Δημιουργία πάρκου 18 στρεμμάτων στη θέση του υφιστάμενου γηπέδου.
- Κατασκευή Αθλητικού Μουσείου ΠΑΟ και σύγχρονων υποστηρικτικών εγκαταστάσεων (εντευκτήριο, χώροι αναψυχής, εστίαση).
- Κατασκευή υπόγειου σταθμού στάθμευσης έως 700 θέσεων.
- Αναβάθμιση και ενοποίηση διαδρομών με Λυκαβηττό – Προσφυγικά – Πάρκο Ελευθερίας.
- Ανάπλαση περιοχής Κουντουριώτικα, που έχει ήδη περιέλθει στην κυριότητα του Δήμου.

B. Ζώνη Βοτανικού / Ελαιώνα

- Κατασκευή νέου γηπέδου ποδοσφαίρου 40.000 θέσεων, προδιαγραφών FIFA–UEFA 4 αστέρων.
- Ανέγερση εγκαταστάσεων Ερασιτέχνη ΠΑΟ (7.500 τ.μ.) και ολυμπιακής πισίνας.
- Νέα δημοτικά αθλητικά κέντρα (4.800 τ.μ.).
- Δημιουργία 80 στρεμμάτων πρασίνου και εκτεταμένων περιβαλλοντικών υποδομών για προστασία από κινδύνους.
- Εκτεταμένες διαμορφώσεις δημόσιου χώρου, δίκτυα υποδομών και κυκλοφοριακές λύσεις.
- Εκπόνηση Ειδικού Χωρικού Σχεδίου για τον Ελαιώνα, με στόχο την πλήρη πολεοδομική εξυγίανση της περιοχής.

Γ. Πρόσθετες Πρωτοβουλίες

- Προετοιμασία χωροθέτησης Κλειστού Γηπέδου Μπάσκετ σε όμορα οικοπέδα ή σε ακτίνα 300 μ. από τον Βοτανικό.
- Αξιοποίηση εγκαταλελειμμένων οικοπέδων και αποκατάσταση χώρων που δημιουργούν κινδύνους δημόσιας υγείας.

Ορόσημα Υλοποίησης

Έτος	Ορόσημο
2022–2023	Οριστικοποίηση συμφωνιών, θεσμικές εγκρίσεις, Μνημόνιο Συναντίληψης
2023–2024	Εκπόνηση και έγκριση Ειδικού Χωρικού Σχεδίου – προετοιμασία έργου
2024–2026	Έναρξη εργασιών νέου γηπέδου στον Βοτανικό – αναπλάσεις δημόσιου χώρου
2025–2027	Ανάπλαση Λ. Αλεξάνδρας και δημιουργία μητροπολιτικού πάρκου

Έτος	Ορόσημο
2027–2028	Ολοκλήρωση βασικών λειτουργικών έργων και έναρξη λειτουργίας εγκαταστάσεων
2028+	Πλήρης απόδοση των δύο πόλων πρασίνου και αθλητισμού στο κοινό

Χρηματοδότηση

Ο ενδεικτικός προϋπολογισμός ανέρχεται σε 163,5 εκατ. ευρώ, με χρηματοδότηση από:

- Εθνικούς πόρους
- Ευρωπαϊκά προγράμματα
- Ιδιωτικούς πόρους και συμμετοχές
- Συνδυαστικά εργαλεία ΣΔΙΤ όπου απαιτείται

Αναμενόμενα Οφέλη

- Αύξηση πρασίνου και περιβαλλοντική ανακούφιση της πόλης.
- Πολεοδομική και κοινωνική εξυγίανση υποβαθμισμένων περιοχών.
- Ενίσχυση του αστικού τουρισμού και της τοπικής οικονομίας.
- Βελτίωση ποιότητας ζωής και καθημερινότητας κατοίκων και επισκεπτών.
- Δημιουργία νέου μητροπολιτικού πόλου αθλητισμού και πολιτισμού.

9.6.3.14 Στρατηγική Ανθεκτικότητας της Αθήνας 2030

Η Στρατηγική Ανθεκτικότητας της Αθήνας για το 2030 αποτελεί το κεντρικό πλαίσιο προετοιμασίας της πόλης απέναντι στις χρόνιες πιέσεις και τις αιφνίδιες κρίσεις του 21ου αιώνα. Διαμορφώθηκε με τη συμμετοχή εκατοντάδων φορέων, οργανισμών, επιστημόνων και πολιτών, στο πλαίσιο της διεθνούς πρωτοβουλίας 100 Resilient Cities του Ιδρύματος Rockefeller.

Η Στρατηγική εστιάζει στη δημιουργία μιας πόλης Προσιτής, Πράσινης, Προνοητικής και Ζωντανής, αξιοποιώντας τη διεθνή τεχνογνωσία και τα υφιστάμενα στρατηγικά σχέδια του Δήμου. Περιλαμβάνει 65 δράσεις και 53 υποδράσεις, στενά συνδεδεμένες με τις ανάγκες της πόλης, το δημογραφικό προφίλ, τις κοινωνικές ανισότητες, την κλιματική αλλαγή και τις αστικές υποδομές.

Στόχοι της Στρατηγικής

- Δημιουργία μιας πόλης που αντέχει σε κρίσεις, προσαρμόζεται και εξελίσσεται.
- Προαγωγή βιώσιμων δημόσιων χώρων, υποδομών και δικτύων.
- Μείωση των επιπτώσεων κλιματικής αλλαγής (θερμική νησίδα, πλημμύρες).
- Ενίσχυση κοινωνικής συνοχής, ένταξης και προστασίας ευάλωτων ομάδων.
- Βελτίωση της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης, της διαφάνειας και της λογοδοσίας.

- Ανάπτυξη νέων μορφών οικονομίας (πράσινη οικονομία, κυκλική οικονομία, δημιουργικός τομέας).
- Προστασία και αναβάθμιση υποδομών ζωτικής σημασίας.

Πυλώνες της Στρατηγικής

1. Προσιτή Πόλη

- Απλούστευση διοικητικών διαδικασιών και ενίσχυση δημοτικής διακυβέρνησης.
- Διαφάνεια, συμμετοχή, ψηφιακή πολιτική και νέα κανάλια επικοινωνίας.
- Κοινωνική στήριξη ευάλωτων ομάδων και προγράμματα κοινωνικής συνοχής.

2. Πράσινη Πόλη

- Αναβάθμιση και επέκταση πράσινων και γαλάζιων υποδομών.
- Σχέδιο Δράσης για την Κλιματική Αλλαγή & Δημοτικό Σχέδιο Μείωσης Εκπομπών.
- Βιώσιμη κινητικότητα, ενεργειακή μετάβαση, καθαρή τεχνολογία.
- Διαχείριση αποβλήτων και κυκλική οικονομία.

3. Προνοητική Πόλη

- Προετοιμασία για κρίσεις (σεισμοί, καύσωνες, κοινωνικές αναταραχές).
- Ενίσχυση μηχανισμών πρόληψης, έγκαιρης προειδοποίησης και συντονισμού.
- Ανθεκτικές υποδομές και μακροπρόθεσμος σχεδιασμός.

4. Ζωντανή Πόλη

- Προώθηση πολιτισμού, ταυτότητας και δημιουργικότητας.
- Ενίσχυση τοπικής οικονομίας, απασχόλησης και επιχειρηματικότητας.
- Επαναχρησιμοποίηση κενού κτιριακού αποθέματος.

Επιλεγμένες Δράσεις (ενδεικτικά)

- Ανάπτυξη συστήματος παρακολούθησης κλιματικών κινδύνων και αστικής θερμικής νησίδας.
- Πρόγραμμα αναζωογόνησης γειτονιών μέσω κοινωνικών, περιβαλλοντικών και πολιτιστικών παρεμβάσεων.
- Σχέδια πολιτικής προστασίας νέας γενιάς με βάση δεδομένα και ψηφιακά εργαλεία.
- Δράσεις για την ένταξη μεταναστών και προσφύγων.
- Προγράμματα αξιοποίησης κενών κτιρίων για κατοικία ευάλωτων ομάδων.
- Βελτίωση ενεργειακής απόδοσης δημοτικών κτιρίων.
- Αναβάθμιση δημοτικών δομών υγείας, κοινωνικής μέριμνας και εκπαίδευσης.

Ορόσημα Υλοποίησης

Έτος	Ορόσημο
2016–2017	Συγκρότηση ομάδων εργασίας – διεθνής συμμετοχή στο 100RC
2017	Ολοκλήρωση πλήρους Στρατηγικής Ανθεκτικότητας
2018–2020	Έναρξη πρώτων δράσεων (πράσινες υποδομές, κοινωνική στήριξη, κλιματική προσαρμογή)
2020–2024	Σύνδεση με νέα δημοτικά σχέδια – ενσωμάτωση στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
2024–2028	Κύρια φάση υλοποίησης δράσεων μετριασμού κινδύνων, κοινωνικής συνοχής, πράσινων επενδύσεων
2028–2030	Τελική αποτίμηση και επικαιροποίηση στρατηγικής για την επόμενη περίοδο

Παρακολούθηση & Δείκτες

- Δείκτες ανθεκτικότητας (C40, 100RC).
- Δείκτες κοινωνικών υπηρεσιών, κινητικότητας, περιβάλλοντος.
- Ετήσιες αναφορές προόδου και πλαίσιο διακυβέρνησης.

Χρηματοδότηση

- Ευρωπαϊκά Προγράμματα (Horizon, LIFE, ESF+, ERDF).
- ΕΣΠΑ 2021–2027.
- Ταμείο Ανάκαμψης.
- Ίδιοι πόροι και διεθνείς συνεργασίες.
- Συνέργειες με ιδιωτικούς φορείς και ιδρύματα.

Αναμενόμενα Οφέλη

- Ενίσχυση της αστικής ανθεκτικότητας και προστασία ζωής και περιουσίας.
- Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και μείωση των θερμικών κινδύνων.
- Κοινωνική δικαιοσύνη, συμπερίληψη και ισχυρή κοινότητα.
- Ολοκληρωμένα έργα σε γειτονιές, αύξηση δημόσιου χώρου και πράσινων υποδομών.
- Βελτίωση οικονομικού περιβάλλοντος και ανάπτυξη νέων παραγωγικών τομέων.

9.6.3.15 Στρατηγική για την Στεγαστική Πολιτική του Δήμου Αθηναίων

Η Στρατηγική για την Στεγαστική Πολιτική του Δήμου Αθηναίων ενσωματώνει τις διαπιστώσεις από την επισκόπηση της κατάστασης στον Δήμο Αθηναίων, καλές

πρακτικές από ευρωπαϊκούς και ελληνικούς δήμους, ευρωπαϊκές κατευθύνσεις, προτάσεις που συζητήθηκαν στα εργαστήρια τοπικής στεγαστικής πολιτικής που διεξήχθησαν κατά την εκπόνηση της, καθώς και παρατηρήσεις που κατατέθηκαν κατά την διαβούλευση του προσχεδίου στο Δημοτικό Συμβούλιο.

Δίνεται έμφαση στη διαμόρφωση ενός συνεκτικού και αποτελεσματικού μηχανισμού διακυβέρνησης της στεγαστικής πολιτικής, με ορατότητα της ανάληψης ευθύνης στον οργανισμό του δήμου, και σαφή κατανομή αρμοδιοτήτων και συντονιστικών διαδικασιών μεταξύ των εμπλεκόμενων υπηρεσιών και φορέων

Οι προτεινόμενοι Στρατηγικοί Άξονες του Πλαισίου Στρατηγικής είναι:

- 1 Ενίσχυση της διοικητικής & επιχειρησιακής ικανότητας του Δήμου για την άσκηση στεγαστικής πολιτικής με δημιουργία ολοκληρωμένου μηχανισμού διακυβέρνησης, δράσεις για καλύτερη γνώση, καλύτερο θεσμικό πλαίσιο και καλύτερη χρηματοδότηση της στεγαστικής πολιτικής.
- 2 Αξιοποίηση δημοτικής περιουσίας και δημιουργία αποθέματος κοινωνικής και προσιτής κατοικίας με δράσεις για την άμεση αξιοποίηση των δημοτικών ακινήτων, την μακροχρόνια σύμπραξη με δημόσιους/κοινοφελείς φορείς για δημιουργία αποθέματος βιώσιμης κοινωνικής και προσιτής κατοικίας και ολοκληρωμένο πακέτο κινήτρων προς ιδιώτες για κοινωνική μίσθωση κατοικιών.
- 3 Καλή χρήση του υφιστάμενου στεγαστικού αποθέματος και βιωσιμότητα των γειτονιών με παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας και τη δίκαιη κατανομή των πόρων ενεργειακής μετάβασης, την προστασία της κατοικίας και των ενοικιαστών, την διαφάνεια στην αγορά ακινήτων, τη βιωσιμότητα των γειτονιών. Δημιουργία παρατηρητηρίου κατοικίας.
- 4 Πρόσβαση σε κατάλληλη στέγαση και αντιμετώπιση της στεγαστικής επισφάλειας και του στεγαστικού αποκλεισμού με δράσεις για την καταγραφή των αστέγων και την τεκμηρίωση των αναγκών, την ενίσχυση των υπηρεσιών φροντίδας αστέγων και δημιουργία μηχανισμών έγκαιρης παρέμβασης, και νέες καινοτόμες δομές φροντίδας και στεγαστικής υποστήριξης, με έμφαση στην πρόληψη και προσεγγίσεις που δίνουν προτεραιότητα στη στέγαση.
- 5 Κοινωνικός Διάλογος, Συμμαχίες & Δικτύωση για το δικαίωμα στην κατοικία. Πλατφόρμα ενημέρωσης και διαλόγου, δημιουργία σταθερού πλαισίου διαβούλευσης και συμμετοχής για τη στεγαστική πολιτική, πρωτοβουλίες για τοπικά δίκτυα και συμπράξεις με δημόσιους/δημοτικούς φορείς και φορείς της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας, και ερευνητικά ιδρύματα πολιτική παρέμβαση σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο για το δικαίωμα όλων σε βιώσιμη, ποιοτική και προσβάσιμη κατοικία.

Κατά προτεραιότητα θα υλοποιηθούν άμεσα οι παρακάτω δράσεις ενεργοποίησης της στρατηγικής:

1. Ο ορισμός Ομάδας Έργου για τον συντονισμό και την παρακολούθηση της στεγαστικής πολιτικής, με τη συμμετοχή εκπροσώπων όλων των εμπλεκόμενων διευθύνσεων και φορέων του Δήμου και των αντίστοιχων αντιδημαρχιών, σε

συνάρτηση με τους στόχους της κοινωνικής και κλιματικής πολιτικής του Δήμου [Δράση 1.1.1].

2. Η σύσταση Γραφείου Κοινωνικής και Προσιτής Στέγασης εντός νομικού προσώπου του Δήμου που θα αναλάβει τις δράσεις ανάπτυξης και διαχείρισης του κοινωνικού και προσιτού στεγαστικού αποθέματος [Δράση 1.1.2] και η δημιουργία Δημοτικού Μητρώου Ακινήτων για την Κοινωνική και την Προσιτή Στέγαση [Δράση 1.1.3]
3. Η ανάθεση προγραμματικής σύμβασης για την άμεση επισκευή και αξιοποίηση των δημοτικών ακινήτων [Δράση 2.1.1] και η υλοποίηση Πιλοτικής εφαρμογής προσιτής στέγασης σε ακίνητο του Δήμου [Δράση 2.1.2].
4. Η ίδρυση του Παρατηρητηρίου Κατοικίας Αθήνας σε συνεργασία με επιστημονικούς φορείς, για την παρακολούθηση της αγοράς ακινήτων, των επιπτώσεων της τουριστικοποίησης στη στέγαση, των τιμών ακινήτων, των κερδοσκοπικών πρακτικών, καθώς και των στεγαστικών αναγκών και της κατάστασης του στεγαστικού αποθέματος [Δράση 1.1.4].
5. Η κατάρτιση θεσμικού πλαισίου και κανονισμού λειτουργίας προγράμματος κοινωνικής και προσιτής μίσθωσης ακινήτων, με αξιοποίηση της δημοτικής περιουσίας, ακινήτων δημόσιων και κοινωφελών φορέων που παραχωρούνται κατά χρήση στον Δήμο, και ακίνητα ιδιωτών που μισθώνονται κοινωνικά μέσω κινήτρων [Δράση 1.2.2].
6. Η καταγραφή και αξιολόγηση καταλληλότητας του αδρανούς και υποχρησιμοποιούμενου οικιστικού και κτιριακού αποθέματος στα διοικητικά όρια του Δήμου Αθηναίων που θα μπορούσε να αξιοποιηθεί για βιώσιμη κοινωνική και προσιτή κατοικία [Δράση 1.3.1].
7. Η δημιουργία πλατφόρμας ενημέρωσης και διαλόγου για τη στεγαστική πολιτική του Δήμου [Δράση 5.1.1.]

Για την υλοποίηση της στρατηγικής θα διερευνηθούν και θα αξιοποιηθούν όλες οι χρηματοδοτικές δυνατότητες:

- Πόροι Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) για χρηματοδότηση του Γραφείου Κοινωνικής και Προσιτής Στέγασης και του Παρατηρητηρίου Κατοικίας Αθηνών.
- Πόροι Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) για χρηματοδότηση της επισκευής/διαμόρφωσης κατοικιών και κτιρίων για την αύξηση του βιώσιμου κοινωνικού και προσιτού αποθέματος κατοικιών.
- Πόροι Εθνικού Κλιματικού Κοινωνικού Ταμείου (ΚΚΤ) για τη δημιουργία κοινωνικών κατοικιών με επισκευή και προσαρμοστική επανάχρηση υφιστάμενων κατοικιών και κτιρίων, καθώς και κατασκευή νέων εφόσον υπάρχει ανάγκη.

- Τεχνική βοήθεια Invest EU και στο πλαίσιο της συνεργασίας του Δ. Αθηναίων με την ΕΤΕπ για την υλοποίηση του Κλιματικού Συμφώνου για οικονομοτεχνικές μελέτες και τεχνικά σχέδια για την ωρίμανση έργων κοινωνικής, προσιτής και βιώσιμης κατοικίας που μπορούν να συγχρηματοδοτηθούν από τις αναπτυξιακές ευρωπαϊκές τράπεζες (Τράπεζα συμβουλίου της Ευρώπης και ΕΤΕπ).
- Χορηγίες και δωρεές ιδιωτικού τομέα

Παράλληλα ο Δήμος θα αναλάβει και θα συμμετέχει σε πρωτοβουλίες πολιτικής παρέμβασης, στην Ελλάδα και την Ευρώπη, διαμορφώνοντας συγκεκριμένες προτάσεις για:

- Εξασφάλιση επαρκών χρηματοδοτικών πόρων από τα Ευρωπαϊκά διαρθρωτικά ταμεία, ΕΚΤ και ΕΤΠΑ, καθώς και από το ΚΚΤ, για την υλοποίηση στεγαστικών προγραμμάτων και την ανάπτυξη βιώσιμης κοινωνικής και προσιτής κατοικίας σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης.
- Άμεσες και αναγκαίες θεσμικές μεταρρυθμίσεις, για την προστασία της κατοικίας και την υποστήριξη της ανάπτυξης και της βιωσιμότητας της στεγαστικής πολιτικής σε τοπικό επίπεδο.
- Θεσμική αναγνώριση των δήμων ως βασικών συντελεστών στον σχεδιασμό και την εφαρμογή της Εθνικής Στρατηγικής Στεγαστικής Πολιτικής, στο πλαίσιο μιας ολοκληρωμένης και ουσιαστικής πολυεπίπεδης διακυβέρνησης.
- Ίδρυση ειδικού Δημόσιου Ταμείου Στέγασης, το οποίο θα λειτουργεί ως ενδιάμεσος χρηματοδοτικός και εγγυοδοτικός φορέας για την καλύτερη πρόσβαση των Δήμων σε χρηματοδοτήσεις.

Επιπλέον, ο Δήμος Αθηναίων θα αναπτύξει πρωτοβουλίες:

- Για την παρακολούθηση της αγοράς κατοικίας και τη διαμόρφωση τεκμηριωμένων προτάσεων για την ανάσχεση της τουριστικοποίησης της κατοικίας, τη διασφάλιση δίκαιων σχέσεων ιδιοκτητών και ενοικιαστών, τον περιορισμό των κερδοσκοπικών πρακτικών στα στεγαστικά ακίνητα, και τη θεσμοθέτηση ρυθμίσεων με στόχο την αύξηση της διαθέσιμης βιώσιμης και οικονομικά προσιτής κατοικίας στον Δήμο της Αθήνας.
- Για την ενίσχυση συμμαχιών σε τοπικό επίπεδο, μέσω συνεργασιών με δημόσιους, μη-κερδοσκοπικούς και κοινωνικούς οργανισμούς, συλλόγους ενοικιαστών και ιδιοκτητών, και φορείς της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας και γενικότερα συνεργατικών δικτύων, με στόχο την από κοινού διαμόρφωση και συμμετοχή στην εφαρμογή δίκαιων πολιτικών στέγασης.

Τα παραπάνω στρατηγικά προγράμματα συγκροτούν το συνεκτικό πλαίσιο πολιτικών του Δήμου Αθηναίων για την περίοδο 2024–2028, αποτελώντας τον πυρήνα της

Πράσινης, Ψηφιακής και Κοινωνικής Μετάβασης της Πόλης.
Η υλοποίησή τους εξασφαλίζει:

- Τη **συμμόρφωση με τις ευρωπαϊκές και εθνικές στρατηγικές** (Green Deal, ΕΣΕΚ, ΕΣΔΑ, ΕΣΒΑΚ).
- Την **οικονομική και κοινωνική αναγέννηση της Αθήνας**.
- Τη **μετατροπή της σε ευρωπαϊκό πρότυπο βιώσιμης, έξυπνης και ανθεκτικής μητρόπολης**.

9.7 Προγραμματικές επιλογές της δημοτικής αρχής για την περίοδο 2024-2028

Στο πλαίσιο του στρατηγικού πλαισίου δράσης του Δήμου Αθηναίων, οι κατευθυντήριες πολιτικές επιλογές της δημοτικής αρχής για την περίοδο 2024-2028 είναι οι εξής:

- **Καθαριότητα:** δράσεις με στόχο την αλλαγή του μοντέλου των υπηρεσιών καθαριότητας, την αξιοποίηση καινοτόμων τεχνολογιών και την υιοθέτηση των αρχών της κυκλικής οικονομίας για μηδενικά απόβλητα
- **Πράσινο:** δράσεις με στόχο την κατάρτιση ενός Ολοκληρωμένου Σχεδίου Διαχείρισης του Αστικού Πράσινου, την αξιοποίηση κάθε εν δυνάμει ελεύθερου χώρου για την δημιουργία νέων χώρων πρασίνου, την προστασία των υφιστάμενων χώρων πρασίνου, την εφαρμογή νέων τεχνολογιών (GIS), την αξιοποίηση του πράσινου ταμείου και των ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών εργαλείων για την διαχείριση των μεγάλων χώρων πρασίνου και η εισαγωγή καλών πρακτικών από άλλες ευρωπαϊκές πόλεις
- **Προσβασιμότητα:** δράσεις με στόχο την σύνδεση των βασικών κοινόχρηστων χώρων και κοινωφελών υποδομών με τους σημαντικούς πόλους έλξης και τους σταθμούς/ στάσεις της δημόσιας συγκοινωνίας, την ενίσχυση της βιώσιμης κινητικότητας και της οδικής ασφάλειας στην πόλη
- **Κοινωνική συνοχή:** δράσεις με στόχο οι άνθρωποι να ζουν καλύτερα στην Αθήνα, ανεξαρτήτως φύλου, φυλής και εθνότητας, με επίκεντρο την οικογένεια και την εφαρμογή του μοντέλου του συμμετοχικού σχεδιασμού, μια πόλη φιλική για τα παιδιά, την κοινωνική ένταξη των προσφυγικών και μεταναστευτικών ροών
- **Κοινωνική φροντίδα και αλληλεγγύη:** δράσεις με στόχο τη διεύρυνση κοινωνικών υπηρεσιών και ωφελούμενων, την κοινωνική ενδυνάμωση και ένταξη, την αποτελεσματική αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, την αποτελεσματικότερη χρήση των πόρων, τη δημιουργία νέων κοινωνικών δομών και τον επιχειρησιακό συντονισμό των εμπλεκόμενων φορέων
- **Ασφάλεια:** δράσεις με στόχο την αποκατάσταση του αισθήματος της ασφάλειας των πολιτών και των επισκεπτών της πόλης, την ενίσχυση της Δημοτικής Αστυνομίας και την συνεργασία με την ΕΛ.ΑΣ. με κοινές περιπολίες και συντονισμένες δράσεις εντός του Δήμου για την εμπέδωση του αισθήματος της ασφάλειας σε κάθε περιοχή της Αθήνας, την αντιμετώπιση της παραβατικότητας,

αποτροπής και της πρόληψης, την προστασία των υποδομών του Δήμου και της πόλης των Αθηνών, την προστασία και την προσβασιμότητα στους δημόσιους κοινόχρηστους χώρους, την διαφύλαξη της οικονομικής, εμπορικής και τουριστικής δραστηριότητας της πόλης, την αντιμετώπιση του παράνομου υπαίθριου εμπορίου, την δημιουργία και λειτουργία Ενιαίου Συντονιστικού Κέντρου Διαχείρισης Καθημερινότητας για την ασφάλεια σε επίπεδο Δήμου με ειδικό σχέδιο άμεσης παρέμβασης, την δημιουργία της εφαρμογής SafeAthens που ενισχύει τη συμπερίληψη, την ασφάλεια, την άμεση υποστήριξη και αναβαθμίζει την καθημερινότητα των πολιτών, των επισκεπτών και των ευάλωτων ομάδων στην πόλη της Αθήνας

- **Πολεοδομικός σχεδιασμός:** δράσεις με στόχο την ολοκλήρωση του πολεοδομικού σχεδιασμού, την εκπόνηση ενός Τοπικού Χωρικού Σχεδίου για το σύνολο του Δήμου, την αξιοποίηση του κτιριακού αποθέματος και της ακίνητης περιουσίας, την αξιοποίηση εγκαταλειμμένων κτιρίων και την αναβάθμιση των γερασμένων κτιρίων

- **Καινοτομία:** δράσεις με στόχο την αξιοποίηση καινοτόμων τεχνολογικών λύσεων σε πεδία όπως η εξυπηρέτηση του πολίτη, η ενέργεια, οι μεταφορές και οι επικοινωνίες, την ανάπτυξη σύγχρονων ψηφιακών υποδομών και έξυπνων εργαλείων για την αναβάθμιση της λειτουργίας της πόλης και τη βελτίωση της καθημερινότητας, την ανάπτυξη υποδομών ευφυών πόλεων και ψηφιακού αποθετηρίου δεδομένων πόλης, την ευφυή διακυβέρνηση και την ενίσχυση συμμετοχικότητας των πολιτών, την ευφυή διαχείριση πόρων, περιβάλλοντος και επιδράσεων κλιματικής αλλαγής, την ενίσχυση της ανθεκτικότητας της πόλης

- **Ανάπτυξη:** δράσεις με στόχο την απελευθέρωση της αναπτυξιακής δύναμης της Αθήνας, την ανάδειξη της Αθήνας σε διεθνή επενδυτικό προορισμό, την ενίσχυση της εξωστρέφειας, της επιχειρηματικότητας και της ανταγωνιστικότητας, την τόνωση της απασχόλησης, την στήριξη της τοπικής οικονομικής και εμπορικής δραστηριότητας, την αξιοποίηση της δημόσιας ακίνητης περιουσίας

- **Πολιτισμός:** δράσεις με στόχο τον πολιτισμό της καθημερινότητας, την ανάδειξη του πολιτιστικού αποθέματος και των μνημείων της πόλης, την ολοκλήρωση του «ωραιότερου» περιπάτου της Ευρώπης, την αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς, την τοποθέτηση της Αθήνας στο κέντρο του παγκόσμιου πολιτιστικού χάρτη, την αναζωογόνηση του ιστορικού και εμπορικού κέντρου

- **Τουρισμός:** δράσεις με στόχο την ανάδειξη του τουρισμού ως μοχλό ανάπτυξης, την ανάδειξη της Αθήνας ως ένας ελκυστικός, βιώσιμος και ασφαλής τουριστικός προορισμός για όλες τις εποχές του χρόνου, την υλοποίηση μιας νέας στρατηγικής για τον τουρισμό, τον πολιτισμό και την μητροπολιτική οικονομία, τη ρύθμιση των βραχυχρόνιων μισθώσεων

- **Άθληση:** δράσεις με στόχο την υποστήριξη της άθλησης στην πράξη ως μέρος ενός ολοκληρωμένου σχεδίου για την αναβάθμιση του δημόσιου χώρου στην πόλη και τις γειτονιές της

- **Πρότυπη γειτονιά:** δράσεις με στόχο την αναβάθμιση των γειτονιών, τη βελτίωση της εικόνας της πόλης, της καθημερινότητας και της ποιότητας ζωής των κατοίκων όλων των περιοχών της Αθήνας, την ποιοτική αναβάθμιση των υφιστάμενων δομών και τον εμπλουτισμό των χώρων κοινωνικής φροντίδας με νέες και δημιουργικές πρωτοβουλίες
- **Διοίκηση:** δράσεις με στόχο μια νέα φιλοσοφία άσκησης διοίκησης, σχεδιασμού και υλοποίησης πολιτικών, η οποία διέπεται από τις αρχές της διαφάνειας, της λογοδοσίας και της συμμετοχικότητας προχωρώντας σε ένα καινοτόμο και ριζικό μοντέλο αναδιοργάνωσης

9.8 Άξονες του Επιχειρησιακού Προγράμματος

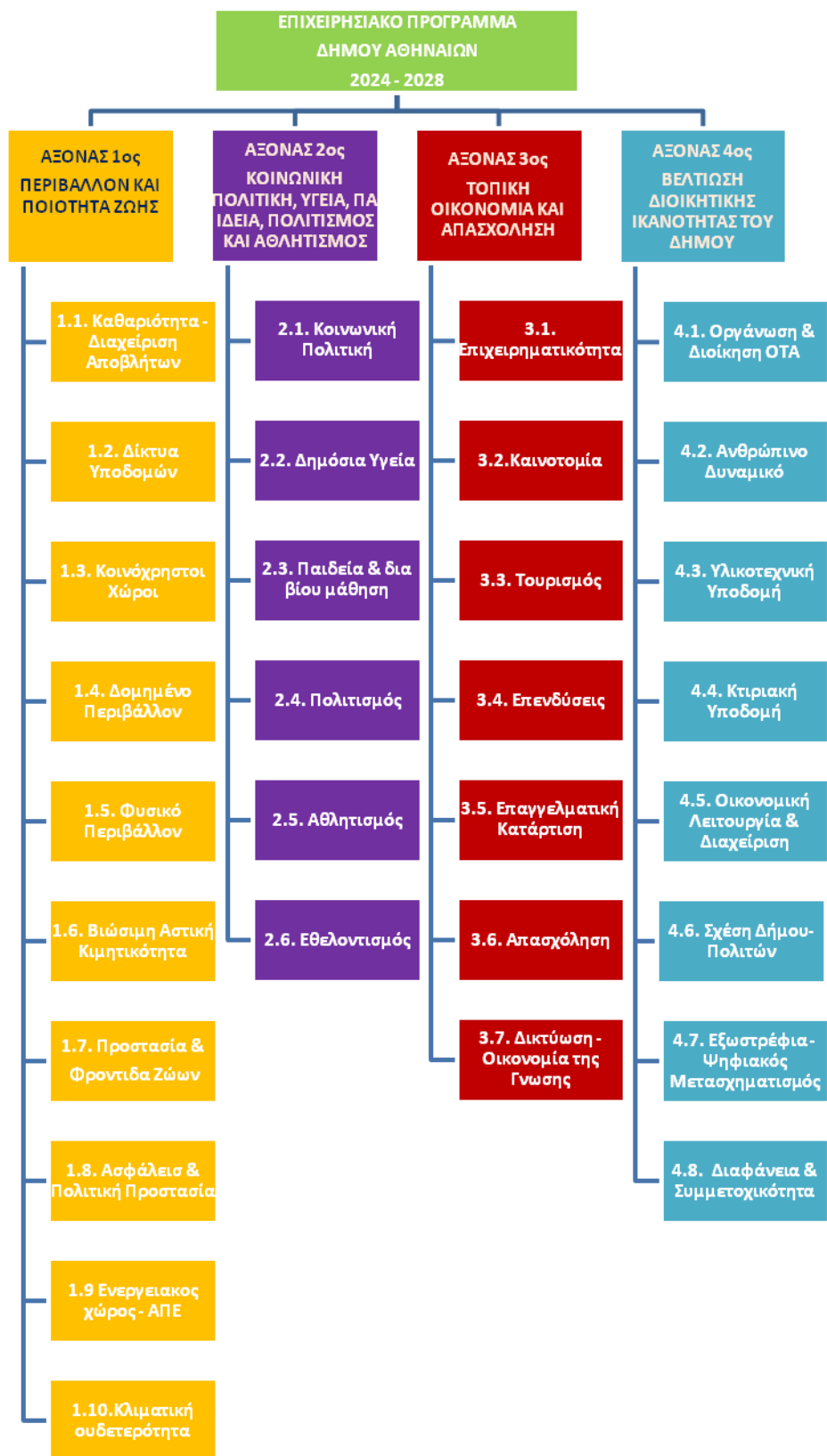
Οι άξονες προτεραιότητας του παρόντος Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου Αθηναίων για την χρονική περίοδο 2024-2028 καθορίζονται με βάση την Υπουργική Απόφαση Α.Π. 41179/23-10-2014 και είναι οι ακόλουθοι:

Άξονας 1: Αναβάθμιση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος και της ποιότητας ζωής- (ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ)

Άξονας 2: Αναβάθμιση της κοινωνικής πολιτικής, υγείας, παιδείας, πολιτισμού και αθλητισμού (ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΥΓΕΙΑ, ΠΑΙΔΕΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ)

Άξονας 3: Ενίσχυση της τοπικής οικονομίας και απασχόλησης (ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ)

Άξονας 4: Βελτίωση της διοικητικής ικανότητας του Δήμου

9.9 Μέτρα και Στόχοι του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Κάθε άξονας προτεραιότητας του παρόντος Στρατηγικού Σχεδίου αναλύεται σε ένα σύνολο συναφών μέτρων και κάθε μέτρο περιλαμβάνει συναφείς στρατηγικούς στόχους, ενσωματώνοντας το σύνολο των στρατηγικών αναπτυξιακών παρεμβάσεων που σχεδιάζει ο Δήμος Αθηναίων για την χρονική περίοδο 2024-2028. Επιπλέον, σημειώνονται οι αρμόδιες Υπηρεσίες και Νομικά Πρόσωπα του Δήμου.

Άξονας 1	«Αναβάθμιση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος και της ποιότητας ζωής»	Αρμόδια Υπηρεσία
Μέτρο	Στόχος	
1.1 Καθαριότητα – Διαχείριση Αποβλήτων	1.1.1 Εκσυγχρονισμός των συστημάτων αποκομιδής απορριμμάτων	Διεύθυνση Καθαριότητας-Ανακύκλωσης
	1.1.2 Αποτελεσματική διαχείριση επικίνδυνων αποβλήτων	
	1.1.3 Σύγχρονη και ολοκληρωμένη διαχείριση απορριμμάτων και αξιοποίηση αποβλήτων	
	1.1.4 Ανακύκλωση απορριμμάτων	
	1.1.5 Καθαριότητα κοινόχρηστων χώρων	
	1.1.6 Αποκατάσταση ρυπασμένων χώρων	
1.2 Δίκτυα υποδομών	1.2.1 Εκσυγχρονισμός δικτύων αποχέτευσης	Διεύθυνση Οδοποιίας, Αποχέτευσης και Κοινοχρήστων Χώρων
	1.2.2 Ανάπτυξη υποδομών συλλογής αστικών λυμάτων και όμβριων υδάτων	
	1.2.3 Ολοκληρωμένη στρατηγική διαχείρισης των υδάτων για αποφυγή πλημμύρας	
	1.2.4 Βελτίωση οδικού δικτύου	
	1.2.5 Εκσυγχρονισμός δικτύου ηλεκτροφωτισμού και ηλεκτροδότησης	Διεύθυνση Ηλεκτρολογικού

1.3 Κοινόχρηστοι χώροι	1.3.1 Αναβάθμιση δημόσιου χώρου	Διεύθυνση Σχεδίου Πόλεως και Αστικού περιβάλλοντος
	1.3.2 Αποτελεσματικός αστικός/πολεοδομικός σχεδιασμός	
	1.3.3 Ανακατασκευή κοινοχρήστων χώρων	Διεύθυνση Οδοποιίας, Αποχέτευσης και Κοινοχρήστων Χώρων
	1.3.4 Ανάπτυξη πάρκων γειτονιάς	Διεύθυνση Πρασίνου και Αστικής Πανίδας
1.4 Δομημένο περιβάλλον	1.4.1 Αξιοποίηση κτιριακού αποθέματος	Διεύθυνση Δημοτικής Περιουσίας & Διεύθυνση Κτιριακής Υποδομής
	1.4.2 Αξιοποίηση εγκαταλελειμμένων κτιρίων	Διεύθυνση Δημοτικής Περιουσίας & Διεύθυνση Κτιριακής Υποδομής
	1.4.3 Ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων	Διεύθυνση Κτιριακής Υποδομής
	1.4.4 Βιώσιμη αστική ανάπτυξη και αναζωογόνηση	Διεύθυνση Σχεδίου Πόλεως και Αστικού περιβάλλοντος
	1.4.5 Βελτίωση της ποιότητας ζωής στο αστικό περιβάλλον	
	1.4.6 Κατασκευή και συντήρηση κτιρίων	Διεύθυνση Κτιριακής Υποδομής
	1.4.7 Αστική αναζωογόνηση με διαφύλαξη της χρήσης κατοικίας και παρεμβάσεις βιώσιμης κινητικότητας	Διεύθυνση Σχεδίου Πόλεως και Αστικού περιβάλλοντος
1.5 Φυσικό περιβάλλον	1.5.1 Προστασία περιβάλλοντος, ανάσχεση επιπτώσεων κλιματικής	Διεύθυνση Στρατηγικού

	αλλαγής - Μείωση εκπομπών CO2	Σχεδιασμού, Ανθεκτικότητας, Καινοτομίας και Τεκμηρίωσης
	1.5.2 Αντιμετώπιση ηχορύπανσης	Διεύθυνση Δημοτικής Αστυνομίας
	1.5.3 Εξοικονόμηση ενεργειακών πόρων	Διεύθυνση Κτιριακής Υποδομής
	1.5.4 Ενίσχυση και συντήρηση πρασίνου	Διεύθυνση Πρασίνου και Αστικής Πανίδας
	1.5.5 Προστασία και ανάδειξη του περιβάλλοντος	
	1.5.6 Προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων-Αύξηση Πράσινου Αποθέματος	
	1.5.7 Ψηφιακή καταγραφή όλων των δέντρων και διαχείρισή τους	
	1.5.8 Δημιουργία διαδρόμων για αερισμό και δροσισμό της πόλης	Διεύθυνση Σχεδίου Πόλεως και Αστικού περιβάλλοντος
	1.5.9 Περιβαλλοντική συνείδηση και κουλτούρα	Διεύθυνση Στρατηγικού Σχεδιασμού, Ανθεκτικότητας, Καινοτομίας και Τεκμηρίωσης
1.6 Βιώσιμη αστική κινητικότητα	1.6.1 Βελτίωση δικτύου αστικής συγκοινωνίας	Διεύθυνση Σχεδίου Πόλεως και Αστικού περιβάλλοντος
	1.6.2 Βελτίωση δικτύου κυκλοφορίας πεζών στην πόλη	
	1.6.3 Ενίσχυση ήπιων μορφών μετακίνησης	
	1.6.4 Βελτίωση της προσβασιμότητας Α.μ.Ε.Α	
	1.6.5 Εκσυγχρονισμός δικτύου	Διεύθυνση Οδοποιίας,

	στάθμευσης στην πόλη	Αποχέτευσης και Κοινοχρήστων Χώρων
1.7 Προστασία και φροντίδα ζώων	1.7.1 Βελτίωση πρακτικών για την προστασία και τη φροντίδα των αδέσποτων και δεσποζόμενων ζώων	Διεύθυνση Πρασίνου & Αστικής Πανίδας
	1.7.2 Ανάπτυξη υποδομών προστασίας και φροντίδας ζώων	
	1.7.3 Κοινωνική ευαισθητοποίηση για την προστασία και τη φροντίδα των αδέσποτων και δεσποζόμενων ζώων	
	1.7.4 Προώθηση της φιλοζωίας	
1.8 Ασφάλεια και Πολιτική προστασία	1.8.1 Αποκατάσταση αισθήματος ασφάλειας	Διεύθυνση Δημοτικής Αστυνομίας
	1.8.2 Βελτίωση σχεδιασμού πολιτικής προστασίας	Αυτοτελές Τμήμα Πολιτικής Προστασίας και Ηλεκτρονικής Εξυπηρέτησης Πολιτών
	1.8.3 Εκσυγχρονισμός υποδομών πολιτικής προστασίας	
	1.8.4 Πρόληψη, διαχείριση και αντιμετώπιση έκτακτων καταστάσεων - κινδύνων	
	1.8.5 Αποτελεσματική διαχείριση - ανθεκτικότητα κρίσεων	
1.9 Ενεργειακός χώρος και ΑΠΕ	1.9.1 Ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας	Διεύθυνση Κτιριακής Υποδομής
	1.9.2 Ενεργή συμμετοχή και έργα του Δήμου	
	1.9.3 Ενεργειακές Κοινότητες – Ενεργειακός Χώρος	
1.10 Κλιματική ουδετερότητα	1.10.1 Ανάπτυξη ολοκληρωμένου Σχεδίου Κλιματικής Ουδετερότητας για την Αθήνα με χρονικό ορίζοντα το 2030	

	1.10.2 Προώθηση δημοτικών έργων ενεργειακής αποδοτικότητας και αξιοποίησης ΑΠΕ σε δημοτικά κτίρια και υποδομές	Διεύθυνση Στρατηγικού Σχεδιασμού, Ανθεκτικότητας, Καινοτομίας και Τεκμηρίωσης
	1.10.3 Δημιουργία αστικών ζωνών μηδενικών εκπομπών σε επιλεγμένες περιοχές του Δήμου	
	1.10.4 Ενίσχυση του προγράμματος αστικής φύτευσης και πράσινων διαδρομών για απορρόφηση CO ₂	
	1.10.5 Συμμετοχή πολιτών και επιχειρήσεων στη μείωση του ανθρακικού αποτυπώματος μέσω εκστρατειών ενημέρωσης και κινήτρων	

Άξονας 2	«Κοινωνική πολιτική, παιδεία, αθλητισμός»	Αρμόδια Υπηρεσία
Μέτρο	Στόχος	
2.1 Κοινωνική πολιτική	2.1.1 Αύξηση υποδομών για τις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες	Διεύθυνση Κοινωνικής Αλληλεγγύης
	2.1.2 Ενίσχυση της απασχόλησης ευπαθών κοινωνικών ομάδων	
	2.1.3 Προαγωγή ίσης μεταχείρισης ευπαθών κοινωνικών ομάδων	
	2.1.4 Προώθηση της ισότητας των φύλων	
	2.1.5 Καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών	
	2.1.6 Κοινωνική ενσωμάτωση μεταναστών και των οικογενειών τους	
	2.1.7 Εξάλειψη των κοινωνικών διακρίσεων	

	2.1.8 Βελτίωση υπηρεσιών για την Τρίτη Ηλικία	
	2.1.9 Υποστήριξη ευάλωτων κοινωνικών ομάδων	
	2.1.10 Αναβάθμιση υπηρεσιών παιδικών εξοχών	
	2.1.11 Κοινωνική ένταξη ουσιοεξαρτημένων ατόμων	
	2.1.12 Κοινωνική ένταξη αστέγων	
	2.1.13 Στήριξη ατόμων με αναπηρίες	
	2.1.14 Αντιμετώπιση της ακραίας φτώχειας	
	2.1.15 Ενίσχυση του Εθελοντισμού	Διεύθυνση Στρατηγικού Σχεδιασμού, Ανθεκτικότητας, Καινοτομίας και Τεκμηρίωσης
2.2 Δημόσια υγεία	2.2.1 Βελτίωση κι ενίσχυση υποδομών δημόσιας υγείας	
	2.2.2 Αύξηση υπηρεσιών υγείας για ευπαθείς κοινωνικές ομάδες	Διεύθυνση Δημοτικών Ιατρείων και Δημόσιας Υγείας
	2.2.3 Πρωτογενής και δευτερογενής πρόληψη υγείας	
2.3 Παιδεία και Δια Βίου Μάθηση	2.3.1 Υποστήριξη της σχολικής κοινότητας και της νεολαίας	
	2.3.2 Δια βίου εκπαίδευση και κατάρτιση	
	2.3.3 Περιβαλλοντική επιμόρφωση μαθητών και κατοίκων	Διεύθυνση Παιδείας, Παιδικής Ηλικίας και Διά Βίου Μάθησης
	2.3.4 Υποστήριξη λειτουργίας σχολείων κάθε εκπαιδευτικής βαθμίδας	
	2.3.5 Υποστήριξη υπηρεσιών δημιουργικής απασχόλησης πολιτών	
	2.3.6 Ανάπτυξη υποδομών	

	εκπαίδευσης και κατάρτισης	
	2.3.7 Ανάπτυξη δομών προσχολικής αγωγής	
2.4 Πολιτισμός	2.4.1 Ανάπτυξη υποδομών πολιτισμού	ΟΠΑΝΔΑ/ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΘΗΝΑΣ Α.Ε.
	2.4.2 Ανάδειξη πολιτιστικού αποθέματος και κληρονομιάς	
	2.4.3 Προβολή της Αθήνας ως τουριστικό και πολιτιστικό προορισμό	
	2.4.4 Παραγωγή υπηρεσιών και προϊόντων τουριστικής και πολιτιστικής ταυτότητας της Αθήνας	
	2.4.5 Ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών για τους κατοίκους και τους επισκέπτες	
2.5 Αθλητισμός	2.5.1 Συντήρηση δημοτικών αθλητικών κέντρων	ΟΠΑΝΔΑ
	2.5.2 Αναβάθμιση αθλητικών υποδομών	
	2.5.3 Ανακατασκευή παιδικών χαρών	
	2.5.4 Ανάπτυξη και διεύρυνση προγραμμάτων αθλητικών δραστηριοτήτων	
	2.5.5 Στήριξη αθλητικών φορέων	
2.6 Εθελοντισμός	2.6.1 Δημιουργία δημοτικού δικτύου εθελοντών Αθήνας για την οργάνωση, εκπαίδευση και πιστοποίηση εθελοντών	Διεύθυνση Στρατηγικού Σχεδιασμού, Ανθεκτικότητας, Καινοτομίας και Τεκμηρίωσης
	2.6.2 Ανάπτυξη πλατφόρμας για τον συντονισμό δράσεων εθελοντισμού (περιβάλλον, κοινωνική μέριμνα, πολιτισμός)	
	2.6.3 Καθιέρωση ετήσιου Βραβείου Εθελοντισμού Δήμου Αθηναίων	
	2.6.4 Συνεργασία με σχολεία, ΑΕΙ	

	και ΜΚΟ για προγράμματα μαθητικού και φοιτητικού εθελοντισμού	
	2.6.5 Ανάπτυξη δράσεων «Εθελοντής της Γειτονιάς» με τοπικές κοινότητες.	

Άξονας 3	«Ενίσχυση της τοπικής οικονομίας και απασχόλησης»	Αρμόδια Υπηρεσία
Μέτρο	Στόχος	
3.1 Επιχειρηματικότητα	3.1.1 Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΘΗΝΑΣ Α.Ε./ ΕΑΣΥ/ ΤΕΧΝΟΠΟΛΙΣ Α.Ε.
	3.1.2 Στήριξη επιχειρηματικής δραστηριότητας	
	3.1.3 Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων	
	3.1.4 Προώθηση της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων	
	3.1.5 Στήριξη της κοινωνικής επιχειρηματικότητας	
	3.1.6 Δημιουργία κόμβου επιχειρηματικότητας	
	3.1.7 Στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων	
3.2 Καινοτομία	3.2.1 Αξιοποίηση των νέων Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ)	Διεύθυνση Στρατηγικού Σχεδιασμού, Ανθεκτικότητας, Καινοτομίας και Τεκμηρίωσης
	3.2.2 Στήριξη της καινοτομίας	
	3.2.3 Ενίσχυση υποδομών έρευνας και καινοτομίας	
	3.2.4 Προώθηση της κοινωνικής καινοτομίας	
	3.2.5 Δημιουργία κόμβου καινοτομίας	
3.3 Τουρισμός	3.3.1 Στήριξη της επιχειρηματικότητας στον τομέα του τουρισμού	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΘΗΝΑΣ Α.Ε.
	3.3.2 Αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς	

	3.3.3 Ανάπτυξη και προβολή τουριστικού προϊόντος	
	3.3.4 Βελτίωση τουριστικών υποδομών και υπηρεσιών	
	3.3.5 Προώθηση της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης	
	3.3.6 Ενίσχυση της τοπικής τουριστικής οικονομίας	
3.4 Επενδύσεις	3.4.1 Προσέλκυση επενδύσεων	
	3.4.2 Ανάδειξη των επενδυτικών δυνατοτήτων	Διεύθυνση Στρατηγικού Σχεδιασμού, Ανθεκτικότητας, Καινοτομίας και Τεκμηρίωσης/ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΘΗΝΑΣ Α.Ε./ΔΑΕΜ Α.Ε.
	3.4.3.Βελτίωση επενδυτικού ενδιαφέροντος	
	3.4.4 Βελτίωση πρόσβασης στη χρηματοδότηση επενδύσεων	
3.5 Επαγγελματική κατάρτιση	3.5.1 Βελτίωση υποδομών επαγγελματικής κατάρτισης	Διεύθυνση Διαχείρισης και Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού
	3.5.2 Βελτίωση της πρόσβασης στην επαγγελματική κατάρτιση	
	3.5.3 Προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης	
3.6 Απασχόληση	3.6.1 Συνεργασία με τοπικές επιχειρήσεις και παραγωγικούς φορείς	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΘΗΝΑΣ Α.Ε.
	3.6.2 Αντιμετώπιση της ανεργίας	Διεύθυνση Κοινωνικής Αλληλεγγύης/ Διεύθυνση Διαχείρισης και Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού /ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΘΗΝΑΣ Α.Ε.

	3.6.3 Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της απασχόλησης	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΘΗΝΑΣ Α.Ε.
3.7 Δικτύωση – Οικονομίας της Γνώσης	3.7.1 Δημιουργία Αθηναϊκού Κόμβου Καινοτομίας για την διασύνδεση πανεπιστημίων, start-up και επιχειρήσεων	Διεύθυνση Στρατηγικού Σχεδιασμού, Ανθεκτικότητας, Καινοτομίας και Τεκμηρίωσης
	3.7.2 Προώθηση προγραμμάτων επιχειρηματικής μάθησης και mentoring για νέους επιχειρηματίες	
	3.7.3 Ανάπτυξη συνεργασιών με ερευνητικά κέντρα και clusters τεχνολογίας	
	3.7.4 Ενίσχυση της συμμετοχής του Δήμου σε ευρωπαϊκά προγράμματα γνώσης και πράσινης καινοτομίας	
	3.7.5 Προώθηση της ανοιχτής καινοτομίας και της αξιοποίησης δημοτικών δεδομένων (open data)	
	3.7.6 Ανάπτυξη διεθνών συνεργασιών και συμμετοχή σε διεθνή δίκτυα για την ανταλλαγή τεχνογνωσίας και την ενίσχυση της διεθνούς παρουσίας της πόλης	

Άξονας 4	«Βελτίωση της διοικητικής ικανότητας του Δήμου»	Αρμόδια Υπηρεσία
Μέτρο	Στόχος	
4.1 Οργάνωση και διοίκηση ΟΤΑ	4.4.1 Βελτίωση της διοικητικής ικανότητας και αποτελεσματικότητας	Διεύθυνση Στρατηγικού Σχεδιασμού, Ανθεκτικότητας, Καινοτομίας και Τεκμηρίωσης
	4.4.2 Αναβάθμιση των διαδικασιών προγραμματισμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης του παραγόμενου έργου	
	4.4.3 Τροποποίηση οργανισμού εσωτερικής υπηρεσίας (ΟΕΥ)	Διεύθυνση Διαχείρισης και Ανάπτυξης

		Ανθρώπινου Δυναμικού
	4.4.4 Βελτίωση της θεσμικής ικανότητας	Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου & Διεύθυνση Στρατηγικού Σχεδιασμού, Ανθεκτικότητας, Καινοτομίας και Τεκμηρίωσης
	4.4.5 Βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ των υπηρεσιών	Διεύθυνση Στρατηγικού Σχεδιασμού, Ανθεκτικότητας, Καινοτομίας και Τεκμηρίωσης
	4.4.6 Βελτίωση της αποδοτικότητας των υπηρεσιών	
4.2 Ανθρώπινο Δυναμικό	4.1.1 Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού	Διεύθυνση Διαχείρισης και Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού
	4.1.2 Ενδυνάμωση ανθρώπινου δυναμικού	
	4.1.3 Βελτίωση της διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού	
4.3 Υλικοτεχνική υποδομή	4.2.1 Αναβάθμιση υλικοτεχνικού εξοπλισμού	Διεύθυνση Στρατηγικού Σχεδιασμού, Ανθεκτικότητας, Καινοτομίας και Τεκμηρίωσης
	4.2.2 Ανάπτυξη και αναβάθμιση Πληροφοριακών και Τηλεπικοινωνιακών συστημάτων	
	4.2.3 Ανάπτυξη νέων ηλεκτρονικών-ψηφιακών υπηρεσιών και ψηφιακού περιεχομένου για τη συνεχή ενσωμάτωση Τεχνολογιών της Πληροφορικής και των Επικοινωνιών (ΤΠΕ)	
4.4 Κτιριακή υποδομή	4.3.1 Μεταστέγαση των υπηρεσιών	Διεύθυνση Κτιριακής Υποδομής
	4.3.2 Φύλαξη κτιρίων	Διεύθυνση Απόκεντρωσης & Διοίκησης &

		Διεύθυνση Δημοτικής Αστυνομίας
4.5 Οικονομική λειτουργία και διαχείριση	4.6.1 Χρηστή διαχείριση των οικονομικών	Διεύθυνση Οικονομικών
	4.6.2 Βελτίωση των οικονομικών	
	4.6.3 Αξιοποίηση της δημοτικής περιουσίας	Διεύθυνση Δημοτικής Περιουσίας
4.6 Σχέση Δήμου- Πολιτών	4.5.1 Ανάπτυξη και επέκταση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης (e- government)	Διεύθυνση Στρατηγικού Σχεδιασμού, Ανθεκτικότητας, Καινοτομίας και Τεκμηρίωσης
	4.5.2 Βελτίωση της διαφάνειας	Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου
	4.5.3 Ενίσχυση της συμμετοχικότητας των πολιτών	Διεύθυνση Στρατηγικού Σχεδιασμού, Ανθεκτικότητας, Καινοτομίας και Τεκμηρίωσης
	4.5.4 Βελτίωση της ενημέρωσης των πολιτών	Αυτοτελές Τμήμα Διεθνούς Συνεργασίας και Δημοσίων Σχέσεων
4.7 Εξωστρέφεια και ψηφιακός μετασχηματισμός	4.7.1 Ενίσχυση της εξωστρέφειας	Διεύθυνση Στρατηγικού Σχεδιασμού, Ανθεκτικότητας, Καινοτομίας και Τεκμηρίωσης
	4.7.2 Συνεργασία με φορείς σε τοπικό και υπερτοπικό επίπεδο	Διεύθυνση Στρατηγικού
	4.7.3 Διεθνής προβολή της Αθήνας ως έξυπνης, πράσινης και	

Τμήμα Στρατηγικού Σχεδιασμού & Προγραμματισμού

	ανθεκτικής πόλης μέσω ευρωπαϊκών δικτύων	Σχεδιασμού, Ανθεκτικότητας, Καινοτομίας και Τεκμηρίωσης
	4.7.4 Ανάπτυξη διαλειτουργικότητας μεταξύ συστημάτων Δήμου και συνεργαζομένων φορέων	
	4.7.5 Πλήρης ψηφιοποίηση δημοτικών υπηρεσιών και δημιουργία ενιαίας πλατφόρμας εξυπηρέτησης πολιτών	
	4.7.6 Εκπαίδευση προσωπικού και πολιτών σε δεξιότητες ψηφιακής διακυβέρνησης	Διεύθυνση Διαχείρισης και Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού
4.8 Διαφάνεια και Συμμετοχικότητα	4.8.1 Δημιουργία πλατφόρμας δημοσιοποίησης έργων, δαπανών και αποτελεσμάτων	Διεύθυνση Στρατηγικού Σχεδιασμού, Ανθεκτικότητας, Καινοτομίας και Τεκμηρίωσης/ ΔΑΕΜ Α.Ε.
	4.8.2 Ενίσχυση του θεσμού των δημοσίων διαβουλεύσεων και συμμετοχικού προϋπολογισμού	Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου
	4.8.3 Θεσμοθέτηση τακτικών συζητήσεων με φορείς, πολίτες και επιχειρήσεις	
	4.8.4 Εφαρμογή μηχανισμού εσωτερικού ελέγχου με διαφανείς δείκτες αξιολόγησης	
	4.8.5 Προώθηση κουλτούρας ακεραιότητας, λογοδοσίας και ανοιχτής διοίκησης	

Παράρτημα 1-Εικόνες

Εικόνα 1: Χάρτης Δήμου Αθηναίων	23
Εικόνα 2: Η έκταση του Δήμου Αθηναίων στο λεκανοπέδιο Αττικής	26
Εικόνα 3: Οδικό δίκτυο Δήμου Αθηναίων	50
Εικόνα 4: Χάρτης Μετρό ΣΤΑΣΥ	52
Εικόνα 5: Χάρτης δικτύου φυσικού αερίου Αθηνών	60
Εικόνα 6: Χώροι πρασίνου και δέντρα εντός του Δήμου Αθηναίων	73
Εικόνα 7: Χάρτης περιοχής του προγράμματος «Ανθεκτική Αθήνα»	83
Εικόνα 8: Το νερό της Αθήνας.....	86
Εικόνα 9: Χάρτης έντονων πλημμυρικών φαινομένων Δήμου Αθηναίων	103
Εικόνα 10: Μέση ημερήσια θερμοκρασία επιφάνειας	114
Εικόνα 11: Περιοχές υψηλής θερμοκρασίας εδάφους.....	115
Εικόνα 12: Σημεία παρέμβασης δροσισμού στην πόλη της Αθήνας	123
Εικόνα 13: Χάρτης Τουριστικής Φέρουσας Ικανότητας Δήμου Αθηναίων	219

Παράρτημα 2- Πίνακες

Πίνακας 1:Κατανομή έκτασης Δήμου Αθηναίων	25
Πίνακας 2: Μόνιμος πληθυσμός των 10 μεγαλύτερων Δήμωντης χώρας ανά φύλο.....	27
Πίνακας 3:Κατανομή μόνιμου πληθυσμού Δήμου Αθηναίων	28
Πίνακας 4:Πληθυσμιακή εξέλιξη Δήμου Αθηναίων.....	29
Πίνακας 5: Σύνθεση πληθυσμού ανά ηλικία	30
Πίνακας 6:Σύνθεση πληθυσμού ανά επίπεδο εκπαίδευσης.....	31
Πίνακας 7:Σύνθεση πληθυσμού ανά οικογενειακή κατάσταση.....	33
Πίνακας 8:Σύνθεση πληθυσμού ανά χώρα καταγωγής.....	35
Πίνακας 9:Σύνολο κατοίκων ελληνικής και μη ελληνικής ιθαγένειας των Δημοτικών Κοινοτήτων	36
Πίνακας 10: Οικονομικά ενεργός και μη ενεργός πληθυσμός στο Δήμο Αθηναίων.....	252
Πίνακας 11: Ψηφιακές υπηρεσίες Δήμου Αθηναίων.....	310

Βιβλιογραφικές Πηγές

- Athens Voice (2025). Χάρης Δούκας: Η πράσινη και βιώσιμη Αθήνα είναι ένα καθημερινό στοίχημα για εμάς. Ανακτήθηκε 7 Ιουνίου 2025, από <https://www.athensvoice.gr/epikairota/politiki-oikonomia/901648/haris-doukas-i-prasini-kai-viosimi-athina-einai-ena-kathimerino-stoihima-gia-emas/>
- Camp, J. M. (2001). *The Archaeology of Athens*. Yale University Press.
- Cartledge, P. (1997). *The Greeks: A Portrait of Self and Others*. Oxford University Press.
- Grimal, P. (1996). *A History of Ancient Greece*. Wiley-Blackwell.
- Marrou, H.-I. (1956). *A History of Education in Antiquity*. University of Wisconsin Press.
- Ober, J. (1998). *Political Dissent in Democratic Athens: Intellectual Critics of Popular Rule*. Princeton University Press.
- Papageorgiou-Venetas, A. (2001). *Planning and Urban Development in Athens 1832–2000*. Εκδ. Μέλισσα.
- Travlos, J. (1980). *Pictorial Dictionary of Ancient Athens*. Thames & Hudson.
- Wheelen T.L. and D.J. Hunger (2012). *Strategic Management and Business Policy*, Prentice Hall, 10th Edition.
- Αθήνα: Info-point από την ΕΑΤΑ στην Πλατεία Συντάγματος. Ανακτήθηκε 14 Δεκεμβρίου 2020, από <https://www.aftodioikisi.gr/oikonomia/athina-info-point-apo-tin-eata-stin-plateia-sintagmatos/>
- Αθηναϊκό Αέριο. Ανακτήθηκε 20 Οκτωβρίου 2020, <https://www.athinaikoerio.gr/>
- Αναπτυξιακή Αθήνας Α.Ε. (2024). Μελέτη Φέρουσας Ικανότητας Δήμου Αθηναίων.
- Β.Δ. 396/1972 (ΦΕΚ 95 Α' / 26-6-1972). Περί εγκρίσεως εσωτερικού κανονισμού του Δημοτικού Βρεφοκομείου Αθηνών.
- Βλαχόπουλος, Α. (2012). *Η Αθήνα από τον μύθο στην ιστορία*. Εκδ. Καρδαμίτσα.
- Γραφείο Αντιμετώπισης Ενεργειακής Φτώχειας (2025). Χ. Δούκας: «Εφαρμόζουμε την Ενεργειακή Δημοκρατία στην πράξη». Ανακτήθηκε 30 Μαΐου 2025, από https://gaef.developathens.gr/2025/01/30/ch-doukas-efarmozoume-tin-energeiaki-dimokratia-stin-praxi/?utm_source=chatgpt.com
- Δήμος Αθηναίων(2025). Δήμος Αθηναίων: Στρατηγική συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Πειραιώς για τον βιώσιμο τουρισμό στην πόλη. Ανακτήθηκε 6 Νοεμβρίου 2025, από <https://develop.thisisathens.org/el/ola-ta-nea/ti-symvainei-stin-poli/dimos-athinaion-stratigiki-synergasia-me-to-panepistimio-peiraios-gia-ton-viosimo-tourismo-stin-poli>
- Δήμος Αθηναίων (2013). *Γραμμή εξυπηρέτησης του δημότη 1595*. Ανακτήθηκε 9 Νοεμβρίου 2020, από <http://www.cityofathens.gr/node/21363>
- Δήμος Αθηναίων (2013). *Σημείο Εξυπηρέτησης Δημότη*. Ανακτήθηκε 9 Νοεμβρίου 2020, από <http://www.cityofathens.gr/sed>

Δήμος Αθηναίων (2017). Έργο Αθήνα:2020 «Σχεδιασμός και Εφαρμογή της Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης» (Σ.Β.Α.Α.) του δήμου Αθηναίων για την περίοδο 2016-2020, Αθήνα: Έκδοση Μάιος 2017, σελ. 16-26.

Δήμος Αθηναίων (2017). Σχέδιο Δράσης για την Κλιματική Αλλαγή, Α΄ Μέρος: Σχέδιο Δράσης για τη μείωση εκπομπών αερίων θερμοκηπίου. Ανακτήθηκε 16 Νοεμβρίου 2020, από <https://resilientathens.files.wordpress.com/2017/06/cap-part-a-mitigation-plan.pdf>

Δήμος Αθηναίων (2017). Σχέδιο Δράσης για την Κλιματική Αλλαγή, Β΄ Μέρος: Στρατηγική Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή, Έκδοση 3.0 Απρίλιος, 2017.

Δήμος Αθηναίων (2018). Γραφείο Επισκεπτών και Συνεδρίων Δήμου Αθηναίων (ACVB): 10 χρόνια επιτυχιών για τον τουρισμό της Αθήνας. Ανακτήθηκε 14 Δεκεμβρίου 2020, από <https://www.cityofathens.gr/node/32676>

Δήμος Αθηναίων (2020). Athens Film Office: Ο Δήμος Αθηναίων καλωσορίζει μεγάλες διεθνείς κινηματογραφικές παραγωγές. Ανακτήθηκε 14 Δεκεμβρίου 2020, από <http://www.cityofathens.gr/node/35789>

Δήμος Αθηναίων (2020). Αναβαθμίζονται με επιπλέον ιατρικό προσωπικό, υποδομές και νέο μοντέλο λειτουργίας τα Δημοτικά Ιατρεία της Αθήνας. Ανακτήθηκε 9 Νοεμβρίου 2020, από <http://www.cityofathens.gr/node/35627>

Δήμος Αθηναίων (2020). Δέκα (10) νέες ηλεκτρονικές υπηρεσίες από τον Δήμο Αθηναίων με λίγα μόνο «κλικ». Ανακτήθηκε 11 Νοεμβρίου 2020, από <https://www.cityofathens.gr/node/35273>

Δήμος Αθηναίων (2020). Δήμος Αθηναίων : Είκοσι οκτώ (28) υπηρεσίες Πολεοδομίας με λίγα κλικ-Συνολικά 67 ηλεκτρονικά πιστοποιητικά και βεβαιώσεις για τους πολίτες. Ανακτήθηκε 30 Νοεμβρίου 2020, από <http://www.cityofathens.gr/node/35744>

Δήμος Αθηναίων (2020). Δήμος Αθηναίων: Γραμμές ψυχολογικής-κοινωνικής υποστήριξης, πρώτης ιατρικής βοήθειας, εργασιακών θεμάτων. Ανακτήθηκε 30 Νοεμβρίου 2020, από <http://www.cityofathens.gr/node/35719>

Δήμος Αθηναίων (2020). Δήμος Αθηναίων: Δεκάδες ηλεκτρονικές υπηρεσίες για την εξ αποστάσεως εξυπηρέτηση των πολιτών, εύκολα και γρήγορα. Ανακτήθηκε 11 Νοεμβρίου 2020, από <https://www.cityofathens.gr/node/35646>

Δήμος Αθηναίων (2020). Δήμος Αθηναίων: Δίπλα σε κάθε συνάνθρωπο που έχει ανάγκη με το πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι Plus». Ανακτήθηκε 17 Νοεμβρίου 2020, από <https://www.cityofathens.gr/node/35674>

Δήμος Αθηναίων (2020). Δήμος Αθηναίων: Ένα νέο πανέμορφο πάρκο-τσέπης (rocketpark) στην Άνω Κυψέλη. Ανακτήθηκε 17 Νοεμβρίου 2020, από <https://www.cityofathens.gr/node/35251>

Δήμος Αθηναίων (2020). Δήμος Αθηναίων: Εξασφάλισε 2,12 εκ. ευρώ από το Πράσινο Ταμείο για έργα αναβάθμισης σε Εθνικό Κήπο-Φιλοπάππου. Ανακτήθηκε 6 Νοεμβρίου 2020, από <https://www.cityofathens.gr/node/35263>

Δήμος Αθηναίων (2020). Δήμος Αθηναίων: Ιατρείο Ψυχικής Υγείας για τη στήριξη των ευάλωτων συνανθρώπων μας. Ανακτήθηκε 14 Δεκεμβρίου 2020, από <http://www.cityofathens.gr/node/35805>

Δήμος Αθηναίων (2020). Δήμος Αθηναίων: Κοινωνικό Ιατρείο και συνταγογραφήσεις για άστεγους και άπορους. Ανακτήθηκε 25 Νοεμβρίου 2020, από <http://www.cityofathens.gr/node/35715>

Δήμος Αθηναίων (2020). Διασύνδεση της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας από τον Δήμο Αθηναίων και το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Ανακτήθηκε 2 Δεκεμβρίου 2020, από

<http://www.cityofathens.gr/node/35734>

Δήμος Αθηναίων (2020). Εκκίνηση για τη Διπλή Ανάπλαση-Υπογράφηκε το μνημόνιο συναντίληψης και συνεργασίας από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, τον Δήμο Αθηναίων, τον Ερασιτέχνη Παναθηναϊκό, την ΠΑΕ Παναθηναϊκός και την ΑΕΠ Ελαιώνα. Ανακτήθηκε 30 Νοεμβρίου 2020, από

<http://www.cityofathens.gr/node/35706>

Δήμος Αθηναίων (2020). Νέα ηλεκτρονική πλατφόρμα ραντεβού των πολιτών με τις υπηρεσίες του Δήμου Αθηναίων <https://rantevou.cityofathens.gr/>- Ανακτήθηκε 11 Νοεμβρίου 2020, από

<https://www.cityofathens.gr/node/35403>

Δήμος Αθηναίων (2020). Νέο Σχέδιο για την Επανάταξη αστέγων μέσω του Προγράμματος «Στέγαση και Εργασία για τους Αστέγους». Ανακτήθηκε 14 Δεκεμβρίου 2020, από <http://www.cityofathens.gr/node/35793>

Δήμος Αθηναίων (2020). Ξενώνας για άστεγους τοξικοεξαρτημένους από Δήμο Αθηναίων-ΟΚΑΝΑ-ΚΕΘΕΑ. Ανακτήθηκε 15 Σεπτεμβρίου 2021, από <https://www.cityofathens.gr/node/34766>

Δήμος Αθηναίων (2020). Παγκόσμια Ημέρα Αστέγων-Σε δομές του Δήμου Αθηναίων 330 άνθρωποι που βρίσκονταν στο δρόμο. Ανακτήθηκε 16 Νοεμβρίου 2020, από <https://www.cityofathens.gr/node/35523>

Δήμος Αθηναίων (2020). Πολυδύναμο Κέντρο Αστέγων. Ανακτήθηκε 13 Σεπτεμβρίου 2021, από <https://www.cityofathens.gr/node/34726>

Δήμος Αθηναίων (2020). Προγράμματα εκπαίδευση ενηλίκων από το Κέντρο Δια Βίου Μάθησης του Δήμου Αθηναίων. Ανακτήθηκε 16 Νοεμβρίου 2020, από <https://www.cityofathens.gr/node/34362>

Δήμος Αθηναίων (2020). Στρατηγική συνεργασία του AthensFilmOffice του Δήμου Αθηναίων με το Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου-Στόχος η προσέλκυση κινηματογραφικών παραγωγών στην Αθήνα. Ανακτήθηκε 22 Δεκεμβρίου 2020, από <http://www.cityofathens.gr/node/35848>

Δήμος Αθηναίων (2020). Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας του Δήμου Αθηναίων (ΣΒΑΚ). Ανακτήθηκε 19 Οκτωβρίου 2020, από <https://svak-athina.com/>

Δήμος Αθηναίων (2021). «Συμμαχία» του AthensFilmOffice με την Ελληνική Ακαδημία Κινηματογράφου-Εγκαινιάζονται δυναμικές δράσεις με έδρα το Σεράφειο του Δήμου. Ανακτήθηκε 5 Φεβρουαρίου 2021, από <http://www.cityofathens.gr/node/36023>

Δήμος Αθηναίων (2021). EXTREMA Athens: ο Δήμος Αθηναίων και το Αστεροσκοπείο Αθηνών δημιούργησαν εφαρμογή για smartphone που προστατεύει από τον καύσωνα. Ανακτήθηκε 17 Μαΐου 2021, από <https://www.cityofathens.gr/node/31862>

Δήμος Αθηναίων (2021). Αποκατάσταση πεζοδρομίων και περιβαλλοντική αναβάθμιση σε 410 δρόμους της Αθήνας-Επιτέλους νέα πεζοδρόμια στην Αθήνα! Ανακτήθηκε 2 Αυγούστου 2021, από <https://www.cityofathens.gr/node/36722>

Δήμος Αθηναίων (2021). Δήμος Αθηναίων και ΕΟΤ ενώνουν δυνάμεις για την Αθήνα- Κοινές δράσεις για την εξωστρέφεια της πόλης στις διεθνείς αγορές τουρισμού. Ανακτήθηκε 19 Ιουλίου 2021, από <https://www.cityofathens.gr/node/36659>

Δήμος Αθηναίων (2021). Δήμος Αθηναίων: Κάρτα στάθμευσης μόνιμων κατοίκων «ηλεκτρονικά» με λίγα κλικ. Ανακτήθηκε 7 Ιανουαρίου 2021, από <http://www.cityofathens.gr/node/35887>

Δήμος Αθηναίων (2021). Δήμος Αθηναίων: Με λίγα κλικ στο <https://eservices.cityofathens.gr> η αίτηση και η έκδοση της κάρτας μόνιμου κατοίκου για την είσοδο στον δακτύλιο. Ανακτήθηκε 1 Νοεμβρίου 2021, από <https://www.cityofathens.gr/node/37031>

Δήμος Αθηναίων (2021). Δήμος Αθηναίων: Μία νέα «πράσινη» γειτονιά δημιουργείται στα Πετράλωνα Ανακτήθηκε 7 Οκτωβρίου 2021, από <https://www.cityofathens.gr/node/36964>

Δήμος Αθηναίων (2021). Δήμος Αθηναίων: Ρύθμιση για όλες τις κατηγορίες οφειλών, με λίγα «κλικ» και μέχρι 100 δόσεις. Νέα ψηφιακή υπηρεσία για επιχειρήσεις και φυσικά πρόσωπα-Σας υπολογίζει το σύνολο της οφειλής και τον μέγιστο αριθμό δόσεων-Αναλυτικός οδηγός. Ανακτήθηκε 7 Σεπτεμβρίου 2021, από <https://www.cityofathens.gr/node/36833>

Δήμος Αθηναίων (2021). Δήμος Αθηναίων: Στον Άγιο Αρτέμιο το 7^ο πάρκο «τσέπης» της Αθήνας-Στόχος τα δέκα έως το τέλος του χρόνου. Ανακτήθηκε 15 Οκτωβρίου 2021 από <https://www.cityofathens.gr/node/36987>

Δήμος Αθηναίων (2021). Εκπαίδευση και κατάρτιση αστέγων για επανένταξη από το Κέντρο Υποδοχής και Αλληλεγγύης του Δήμου Αθηναίων. Ανακτήθηκε 2 Ιουνίου 2021, από <https://www.cityofathens.gr/node/36458>

Δήμος Αθηναίων (2021). Έτοιμο ακόμη ένα «PocketPark» 750 τ.μ. στο Παγκράτι. Ανακτήθηκε 19 Φεβρουαρίου 2021, από <http://www.cityofathens.gr/node/36058>

Δήμος Αθηναίων (2021). Έτοιμο το 8^ο πάρκο «τσέπης» στα Πατήσια. Ανακτήθηκε 1 Νοεμβρίου 2021, από <https://www.cityofathens.gr/node/37039>

Δήμος Αθηναίων (2021). Έτοιμο το δεύτερο «πάρκο τσέπης» στην Αθήνα. Ανακτήθηκε 28 Ιανουαρίου 2021, από <http://www.cityofathens.gr/node/35979>

Δήμος Αθηναίων (2021). Η Αθήνα αναλαμβάνει πρωτοβουλία για την αντιμετώπιση των πολύ υψηλών θερμοκρασιών λόγω κλιματικής αλλαγής- Ο Δήμος Αθηναίων ανακοινώνει την πρώτη Επικεφαλής Αντιμετώπισης Αστικής Υπερθέρμανσης (ChiefHeatOfficer) της Ευρώπης. Ανακτήθηκε 26 Ιουλίου 2021, από <https://www.cityofathens.gr/node/36695>

Δήμος Αθηναίων (2021). Μεγαλώνει η ομπρέλα προστασίας για τους άστεγους της πόλης. Ανακτήθηκε 12 Μαρτίου 2021, από <http://www.cityofathens.gr/node/36147>

Δήμος Αθηναίων (2021). Ξεπέρασαν τις 100 οι ηλεκτρονικές υπηρεσίες του Δήμου Αθηναίων-Προστέθηκαν 11 νέες στην ψηφιακή πλατφόρμα eservices.cityofathens.gr. Ανακτήθηκε 3 Σεπτεμβρίου 2021, από <https://www.cityofathens.gr/node/36810>

Δήμος Αθηναίων (2021). Παγκόσμια Ημέρα κατά της Φτώχειας- «Δίκτυ προστασίας» του Δήμου Αθηναίων για τον ευάλωτο πληθυσμό της πόλης. Ανακτήθηκε 18 Οκτωβρίου 2021, από <https://www.cityofathens.gr/node/37005>

Δήμος Αθηναίων (2021). Στρατηγική συνεργασία Υπουργείου Τουρισμού και Δήμου Αθηναίων για την προσέλκυση κινηματογραφικού τουρισμού. Ανακτήθηκε 16 Ιουνίου 2021, από <https://www.cityofathens.gr/node/36527>

Δήμος Αθηναίων (2021). Τα «πάρκα τσέπης» επεκτείνονται στις γειτονιές της Αθήνας-Μια νέα «όαση» πρασίνου στο Μεταξουργείο. Ανακτήθηκε 11 Ιουνίου 2021, από <https://www.cityofathens.gr/node/36511>

Δήμος Αθηναίων (2021). *Ταμείο Επισιτιστικής Βοήθειας Απόρων (ΤΕΒΑ)*. Ανακτήθηκε 30 Ιουνίου 2021, από <https://www.cityofathens.gr/node/34520>

Δήμος Αθηναίων (2021). *Το νέο βιοκλιματικό πάρκο της Αθήνας στα Σεπόλια-Με τη συνέργεια του Δήμου, της P&G και της Οργάνωσης Γη*. Ανακτήθηκε 19 Ιουλίου 2021, από <https://www.cityofathens.gr/node/36628>

Δήμος Αθηναίων (2021). *Αναδεικνύεται η Ακαδημία Πλάτωνος - Δημιουργείται το Αρχαιολογικό Μουσείο Αθήνας*. Ανακτήθηκε 19 Μαΐου 2021, από <https://www.cityofathens.gr/node/36270>

Δήμος Αθηναίων (2017). *Στρατηγική Ανθεκτικότητας της Αθήνας για το 2030*. Ανακτήθηκε 16 Νοεμβρίου 2020, από <https://resilientathens.files.wordpress.com/2019/02/100rc-cea3cf84cf81ceb1cf84ceb7ceb3ceb9cebaceae-ce91cebdceb8ceb5cebacf84ceb9cebacf8ccf84ceb7cf84ceb1cf82-.pdf>

Δήμος Αθηναίων. «Τεχνόπολη» Δήμου Αθηναίων. Ανακτήθηκε 20 Οκτωβρίου 2020, από <http://www.cityofathens.gr/dimotikoi-foreis/texnopolis-dimoy-athinaion>

Δήμος Αθηναίων. *BigBand*. Ανακτήθηκε 30 Νοεμβρίου 2020, από <http://www.cityofathens.gr/node/1914>

Δήμος Αθηναίων. *Αθήνα 9,84 FM Stereo*. Ανακτήθηκε 20 Οκτωβρίου 2020, από <http://www.cityofathens.gr/organotiki-domi-dimoy-athinaion/dimotikoi-foreis/athina-9-84-fm-stereo>

Δήμος Αθηναίων. *Αθηναϊκό Αέριο Α.Ε.* Ανακτήθηκε 20 Οκτωβρίου 2020, από <http://www.cityofathens.gr/organotiki-domi-dimoy-athinaion/dimotikoi-foreis/athinaiko-aerio-e>

Δήμος Αθηναίων. *Αθλητικές Εκδηλώσεις για Παιδιά*. Ανακτήθηκε 16 Νοεμβρίου 2020, από <http://www.cityofathens.gr/katoikoi/paidia/paidia-athlitismos/athlitikes-ekdiloseis-gia-paidia>

Δήμος Αθηναίων. *Αθλητικές Εκδηλώσεις*. Ανακτήθηκε 16 Νοεμβρίου 2020, από <http://www.cityofathens.gr/katoikoi/symbainoun-stin-poli/athlitikes-ekdiloseis>

Δήμος Αθηναίων. *Αθλητισμός*. Ανακτήθηκε 16 Νοεμβρίου 2020, από <http://www.cityofathens.gr/katoikoi/athlitismos>

Δήμος Αθηναίων. *Ανοιχτά Γήπεδα*. Ανακτήθηκε 16 Νοεμβρίου 2020, από <http://www.cityofathens.gr/athlitismos/xoroi-athlisis/anoixta-gipeda>

Δήμος Αθηναίων. *Αντιδήμαρχοι*. Ανακτήθηκε 2 Νοεμβρίου 2020, από <http://www.cityofathens.gr/antidimarxoi>

Δήμος Αθηναίων. *Αρμοδιότητες υπηρεσίας*. Ανακτήθηκε 16 Νοεμβρίου 2020, από <http://www.cityofathens.gr/katoikoi/eypatheis-koinonikes-omades/atoma-me-anapiries/grafeio-stiriksis-atomon-me-anapiries>

Δήμος Αθηναίων. *Άτομα με Αναπηρίες*. Ανακτήθηκε 16 Νοεμβρίου 2020, από <http://www.cityofathens.gr/eypatheis-koinonikes-omades/atoma-me-anapiries>

Δήμος Αθηναίων. *Βιομηχανικό Μουσείο Φωταερίου*. Ανακτήθηκε 20 Νοεμβρίου 2020, από <http://www.cityofathens.gr/node/21959>

Δήμος Αθηναίων. *Γυμναστήρια*. Ανακτήθηκε 16 Νοεμβρίου 2020, από <http://www.cityofathens.gr/athlitismos/xoroi-athlisis/gymnastiria>

Δήμος Αθηναίων. *Γύρος της Αθήνας*. Ανακτήθηκε 16 Νοεμβρίου 2020, από

<http://www.cityofathens.gr/symbainoyn-stin-poli/athlitikes-ekdiloseis/gyros-tis-athinas>

Δήμος Αθηναίων. *ΔΑΕΜ Α.Ε.- Ανώνυμη Αναπτυξιακή Εταιρεία Μηχανογράφησης και Επιχειρησιακών Μονάδων ΟΤΑ του Δήμου Αθηναίων*. Ανακτήθηκε 20 Οκτωβρίου 2020, από

<http://www.cityofathens.gr/organotiki-domi-dimoy-athinaion/dimotikoi-foreis/epixeirisi-mixanografisis-dimoy-athinaion-d-e-m>

Δήμος Αθηναίων. *Δημοτικές Κοινότητες*. Ανακτήθηκε 2 Νοεμβρίου 2020, από

<http://www.cityofathens.gr/node/19410>

Δήμος Αθηναίων. *Δημοτική Βιβλιοθήκη*. Ανακτήθηκε 18 Νοεμβρίου 2020, από

<http://www.cityofathens.gr/node/678>

Δήμος Αθηναίων. *Δημοτικό Βρεφοκομείο Αθηνών*. Ανακτήθηκε 20 Οκτωβρίου 2020, από

<http://www.cityofathens.gr/organotiki-domi-dimoy-athinaion/dimotikoi-foreis/dimotiko-brefokomeio-athinon>

Δήμος Αθηναίων. *Δημοτικό Συμβούλιο*. Ανακτήθηκε 2 Νοεμβρίου 2020, από

<http://www.cityofathens.gr/organotiki-domi-dimoy-athinaion/dimotiko-symboylio>

Δήμος Αθηναίων. *Διεθνείς Παιδικοί Αγώνες*. Ανακτήθηκε 16 Νοεμβρίου 2020, από

<http://www.cityofathens.gr/katoikoi/symbainoyn-stin-poli/athlitikes-ekdiloseis/diethneis-paidikoi-agonas>

Δήμος Αθηναίων. *Διπλή Ανάπλαση Α.Ε.* Ανακτήθηκε 20 Οκτωβρίου 2020, από

<http://www.cityofathens.gr/organotiki-domi-dimoy-athinaion/dimotikoi-foreis/dipli-anaplasti-e>

Δήμος Αθηναίων. *Εκκλησίες*. Ανακτήθηκε 13 Σεπτεμβρίου 2021, από <https://www.cityofathens.gr/node/162>

Δήμος Αθηναίων. *Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Αθηναίων 2015-2019: Α΄ Φάση-Στρατηγικό Σχέδιο*.

Δήμος Αθηναίων. *Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Αθηναίων 2015-2019: Β΄ Φάση-Επιχειρησιακός και Οικονομικός Προγραμματισμός*.

Δήμος Αθηναίων. *Εργαστήρι Ελληνικής Μουσικής*. Ανακτήθηκε 30 Νοεμβρίου 2020, από

<http://www.cityofathens.gr/texnes-politismos/dimotikoi-foreis-politismoy/moysika-synola/ergastiri-ellinikis-moysikis>

Δήμος Αθηναίων. *Εταιρεία Ανάπτυξης και Τουριστικής Προβολής Αθηνών Αναπτυξιακή Ανώνυμος Εταιρεία ΟΤΑ- (ΕΑΤΑ Α.Α.Ε. ΟΤΑ)*. Ανακτήθηκε 20 Οκτωβρίου 2020, από <http://www.cityofathens.gr/dimotikoi-foreis/etereia-anaptiksis-kai-touristikis-provolis-athinon>

Δήμος Αθηναίων. *Εταιρεία Ασφαλιστικών-Συμβουλευτικών Υπηρεσιών ΑΑΕ-ΟΤΑ*. Ανακτήθηκε 20 Οκτωβρίου 2020, από <http://www.cityofathens.gr/organotiki-domi-dimoy-athinaion/dimotikoi-foreis/etaireia-asfalistikon-simvouleytikon-yphresion-AAE-OTA>

Δήμος Αθηναίων. *Ηλεκτρονικές Πληρωμές*. Ανακτήθηκε 17 Νοεμβρίου 2020, από

<https://www.cityofathens.gr/khe/pliromes>

Δήμος Αθηναίων. *Κ.Ε.Π.* Ανακτήθηκε 9 Νοεμβρίου 2020, από <http://www.cityofathens.gr/eksypiretisi-politi/k-e-p>

Δήμος Αθηναίων. *Κέντρα Δημιουργικής Μάθησης*. Ανακτήθηκε 2 Δεκεμβρίου 2020, από

<https://www.cityofathens.gr/node/515>

Δήμος Αθηναίων. Κέντρο Πηλού. Ανακτήθηκε 2 Δεκεμβρίου 2020, από

<http://www.cityofathens.gr/katoikoi/paidia/paidia-politismos/kentro-piloy>

Δήμος Αθηναίων. Κέντρο Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας «Αθηνά Υγεία». Ανακτήθηκε 16 Νοεμβρίου 2020, από <http://www.cityofathens.gr/katoikoi/eypatheis-koinonikes-omades/oysioeksartomenoi/kentro-prolipsis-agogis-ygeias-athina-ygeia>

Δήμος Αθηναίων. Κέντρο Τεχνών-Πάρκο Ελευθερίας-Β. Σοφίας. Ανακτήθηκε 2 Δεκεμβρίου 2020, από

<http://www.cityofathens.gr/katoikoi/texnes-politismos/xoroi-politismoy/kentro-texnon-parko-eleytherias>

Δήμος Αθηναίων. Κέντρο Υποδοχής & Αλληλεγγύης Δήμου Αθηναίων (Κ.Υ.Α.Δ.Α.). Ανακτήθηκε 20

Οκτωβρίου 2020, από <http://www.cityofathens.gr/organotiki-domi-dimoy-athinaion/dimotikoi-foreis/kentro-ypodoxis-astegon-dimoy-athinaion-k-y-d>

Δήμος Αθηναίων. Κλειστά Γήπεδα. Ανακτήθηκε 16 Νοεμβρίου 2020, από

<http://www.cityofathens.gr/athlitismos/xoroi-athlisis/kleista-gipeda>

Δήμος Αθηναίων. Κοινωνικό Φροντιστήριο. Ανακτήθηκε 16 Νοεμβρίου 2020, από

<http://www.cityofathens.gr/ekpaideysi/koinoniko-frontistirio>

Δήμος Αθηναίων. Κολυμβητήρια. Ανακτήθηκε 16 Νοεμβρίου 2020, από

<http://www.cityofathens.gr/athlitismos/xoroi-athlisis/kolymbitiria>

Δήμος Αθηναίων. Λέσχες Φιλίας. Ανακτήθηκε 16 Νοεμβρίου 2020, από <http://www.cityofathens.gr/triti-ilikia/lesxes-filias>

Δήμος Αθηναίων. Μικτή Δημοτική Χορωδία Αθηνών. Ανακτήθηκε 30 Νοεμβρίου 2020, από

<http://www.cityofathens.gr/texnes-politismos/dimotikoi-foreis-politismoy/moysika-synola/mikti-dimotiki-xorodia-athinon>

Δήμος Αθηναίων. Μουσεία. Ανακτήθηκε 20 Νοεμβρίου 2020, από <http://www.cityofathens.gr/node/670>

Δήμος Αθηναίων. Μουσείο «Ελευθέριος Βενιζέλος» (Πάρκο Ελευθερίας-Β. Σοφίας). Ανακτήθηκε 20

Νοεμβρίου 2020, από <http://www.cityofathens.gr/katoikoi/texnes-politismos/xoroi-politismoy/moyseia/moyseio-eleytherios-benizelos>

Δήμος Αθηναίων. Μουσείο Δωδεκανησιακό Σπίτι-Σεπόλια. Ανακτήθηκε 20 Νοεμβρίου 2020, από

<http://www.cityofathens.gr/katoikoi/texnes-politismos/xoroi-politismoy/moyseia/moyseio-dodekanisiako-spiti>

Δήμος Αθηναίων. Μουσείο Λαϊκής Τέχνης και Παράδοσης. Ανακτήθηκε 20 Νοεμβρίου 2020, από

<http://www.cityofathens.gr/katoikoi/texnes-politismos/xoroi-politismoy/moyseia/moyseio-laikis-texnis-kai-paradosis>

Δήμος Αθηναίων. Μουσείο Λουκίας Γεωργαντή. Ανακτήθηκε 20 Νοεμβρίου 2020, από

<http://www.cityofathens.gr/katoikoi/texnes-politismos/xoroi-politismoy/moyseia/moyseio-loykias-georganti>

Δήμος Αθηναίων. Μουσείο-Θέατρο Σκιών Χαρίδημος. Ανακτήθηκε 20 Νοεμβρίου 2020, από

<http://www.cityofathens.gr/katoikoi/texnes-politismos/xoroi-politismoy/moyseia/moyseio-theatro-skion-xaridimos>

Δήμος Αθηναίων. Ξενώνας Φιλοξενίας Γυναικών Θυμάτων βίας και των παιδιών τους. Ανακτήθηκε 16

Νοεμβρίου 2020, από <http://www.cityofathens.gr/node/25335>

Δήμος Αθηναίων. Οικονομική Επιτροπή. Ανακτήθηκε 2 Νοεμβρίου 2020, από

<http://www.cityofathens.gr/node/12870>

Δήμος Αθηναίων. Οργανισμός Πολιτισμού Αθλητισμού και Νεολαίας. Ανακτήθηκε 20 Οκτωβρίου 2020, από

<http://www.cityofathens.gr/node/19603>

Δήμος Αθηναίων. Ουσιοεξαρτώμενοι. Ανακτήθηκε 16 Νοεμβρίου 2020, από

<http://www.cityofathens.gr/katoikoi/eypatheis-koinonikes-omades/oysioeksartomenoi>

Δήμος Αθηναίων. Παιδικές Εξοχές. Ανακτήθηκε 16 Νοεμβρίου 2020, από

<http://www.cityofathens.gr/node/148>

Δήμος Αθηναίων. Παιδικές Χарές. Ανακτήθηκε 16 Νοεμβρίου 2020, από

<https://www.opanda.gr/index.php/ipodomes-opanda/category/paidikes-xares>

Δήμος Αθηναίων. Παιδικό Μουσείο. Ανακτήθηκε 20 Νοεμβρίου 2020, από

<http://www.cityofathens.gr/paidia/paidia-politismos/paidiko-moyseio>

Δήμος Αθηναίων. Πνευματικό Κέντρο. Ανακτήθηκε 2 Δεκεμβρίου 2020, από

<http://www.cityofathens.gr/katoikoi/texnes-politismos/xoroi-politismoy/pneumatiko-kentro>

Δήμος Αθηναίων. Ποδηλατικός Γύρος. Ανακτήθηκε 16 Νοεμβρίου 2020, από

<http://www.cityofathens.gr/symbainoy-n-stin-poli/athlitikes-ekdiloseis/podilatikos-gyros>

Δήμος Αθηναίων. Πολιτιστικό Κέντρο «Μελίνα». Ανακτήθηκε 2 Δεκεμβρίου 2020, από

<http://www.cityofathens.gr/katoikoi/texnes-politismos/xoroi-politismoy/politistiko-kentro-melina>

Δήμος Αθηναίων. Πολυχώρος Άννα και Μαρία Καλουτά (Ν. Κόσμος). Ανακτήθηκε 2 Δεκεμβρίου 2020, από

<http://www.cityofathens.gr/node/19708>

Δήμος Αθηναίων. Πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι». Ανακτήθηκε 16 Νοεμβρίου 2020, από

<http://www.cityofathens.gr/katoikoi/triti-ilikia/programma-boitheia-sto-spiti>

Δήμος Αθηναίων. Σεράφειο. Ανακτήθηκε 3 Δεκεμβρίου 2020, από <http://www.serafio.gr/>

Δήμος Αθηναίων. Στοιχεία επικοινωνίας με ΚΕΠ. Ανακτήθηκε 9 Νοεμβρίου 2020, από

<http://www.cityofathens.gr/katoikoi/eksypiretisi-politi/k-e-p/stoixeia-epikoinonias-me-kep>

Δήμος Αθηναίων. Συμφωνική Ορχήστρα. Ανακτήθηκε 30 Νοεμβρίου 2020, από

<http://www.cityofathens.gr/node/1915>

Δήμος Αθηναίων. Σχολεία. Ανακτήθηκε 16 Νοεμβρίου 2020, από <http://www.cityofathens.gr/node/133>

Δήμος Αθηναίων. Τέχνες-Πολιτισμός-Αθλητισμός. Ανακτήθηκε 2 Δεκεμβρίου 2020, από

<http://www.cityofathens.gr/node/491>

Δήμος Αθηναίων. Τρίτη Ηλικία. Ανακτήθηκε 16 Νοεμβρίου 2020, από <http://www.cityofathens.gr/katoikoi/triti-ilikia>

Δήμος Αθηναίων. Φιλαρμονική Δήμου Αθηναίων. Ανακτήθηκε 30 Νοεμβρίου 2020, από

<http://www.cityofathens.gr/node/1899>

Δήμος Αθηναίων. Χορωδία των Μουσικών Συνόλων του Δήμου Αθηναίων. Ανακτήθηκε 30 Νοεμβρίου 2020, από

<https://www.cityofathens.gr/node/19985>

Δήμος Αθηναίων. Χώροι «Τεχνόπολις». Ανακτήθηκε 2 Δεκεμβρίου 2020, από

<http://www.cityofathens.gr/texnes-politismos/xoroi-politismoy/xoroi-texnopolis>

Δήμος Αθηναίων. Χώροι Άθλησης. Ανακτήθηκε 16 Νοεμβρίου 2020, από

<http://www.cityofathens.gr/katoikoi/athlitisimos/xoroi-athlisis>

Δήμος Αθηναίων. Χώροι Πολιτισμού. Ανακτήθηκε 2 Δεκεμβρίου 2020, από

<http://www.cityofathens.gr/node/659>

Δήμος Αθηναίων-Βιομηχανικό Μουσείο Φωταερίου. Όραμα και Αποστολή. Ανακτήθηκε 20 Νοεμβρίου 2020,

από <https://gasmuseum.gr/index.php/to-mouseio/to-orama-kai-i-apostoli-mas>

Δήμος Αθηναίων-ΕΑΤΑ (2014). Ολοκληρωμένο Σχέδιο Αστικής και Κοινωνικής Αναζωογόνησης και Ανάπτυξης του Δήμου Αθηναίων στο πλαίσιο της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020 με αξιοποίηση του εργαλείου της «Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης».

Δήμος Αθηναίων-ΕΑΤΑ (2017). «Έργο Αθήνα:2020»: Σχεδιασμός και Εφαρμογή της «Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης» (Σ.Β.Α.Α.) του δήμου Αθηναίων, για την περίοδο 2016-2020, Έκδοση Μάιος 2017.

Δήμος Αθηναίων-ΟΠΑΝΔΑ. BigBand. (13 Ιουλίου 2017). Ανακτήθηκε 30 Νοεμβρίου 2020, από

<https://www.opanda.gr/index.php/mousika-sinola-dimo-athinaion/527-big-band>

Δήμος Αθηναίων-ΟΠΑΝΔΑ. Αθλητικά Κέντρα & Γήπεδα. Ανακτήθηκε 16 Νοεμβρίου 2020, από

<https://www.opanda.gr/index.php/ipodomes-opanda/category/athlitika-kentra-gipeda>

Δήμος Αθηναίων-ΟΠΑΝΔΑ. Βιβλιοθήκες. Ανακτήθηκε 17 Νοεμβρίου 2020, από

<https://www.opanda.gr/index.php/ipodomes-opanda/category/dimotikes-vivliothikes>

Δήμος Αθηναίων-ΟΠΑΝΔΑ. Εκθεσιακοί Χώροι. Ανακτήθηκε 3 Δεκεμβρίου 2020, από

<https://www.opanda.gr/index.php/ipodomes-opanda/category/ekthesiakoi-xoroi-politistika-kentra>

Δήμος Αθηναίων-ΟΠΑΝΔΑ. Εργαστήρι Ελληνικής Μουσικής. (13 Ιουλίου 2017). Ανακτήθηκε 30 Νοεμβρίου

2020, από <https://www.opanda.gr/index.php/mousika-sinola-dimo-athinaion/529-ergastiri-ellinikis-mousikis>

Δήμος Αθηναίων-ΟΠΑΝΔΑ. Θέατρα. Ανακτήθηκε 3 Δεκεμβρίου 2020, από

<https://www.opanda.gr/index.php/theatra>

Δήμος Αθηναίων-ΟΠΑΝΔΑ. Κέντρα Δημιουργικής Μάθησης. Ανακτήθηκε 2 Δεκεμβρίου 2020, από

<https://www.opanda.gr/index.php/politistika-kentra>

Δήμος Αθηναίων-ΟΠΑΝΔΑ. Κέντρο Τεχνών. Ανακτήθηκε 3 Δεκεμβρίου 2020, από

<https://www.opanda.gr/index.php/ipodomes-opanda/item/kentro-texnon>

Δήμος Αθηναίων-ΟΠΑΝΔΑ. Μουσεία. Ανακτήθηκε 20 Νοεμβρίου 2020, από

<https://www.opanda.gr/index.php/ipodomes-opanda/category/mouseia-sylloges>

Δήμος Αθηναίων-ΟΠΑΝΔΑ. Μουσικά Σύνολα Δήμου Αθηναίων. Ανακτήθηκε 30 Νοεμβρίου 2020, από

<https://www.opanda.gr/index.php/mousika-sinola-dimo-athinaion>

Δήμος Αθηναίων-ΟΠΑΝΔΑ. Πολιτιστικό Κέντρο «Μελίνα». Ανακτήθηκε 2 Δεκεμβρίου 2020, από

<https://www.opanda.gr/index.php/ipodomes-opanda/item/politistiko-kentro-melina>

Δήμος Αθηναίων-ΟΠΑΝΔΑ. *Συμφωνική Ορχήστρα*. (13 Ιουλίου 2017). Ανακτήθηκε 30 Νοεμβρίου 2020, από <https://www.opanda.gr/index.php/mousika-sinola-dimo-athinaion/526-symfoniki-orkistra>

Δήμος Αθηναίων-ΟΠΑΝΔΑ. *Ψηφιακό Μουσείο Ακαδημίας Πλάτωνος*. Ανακτήθηκε 20 Νοεμβρίου 2020, από <https://www.opanda.gr/index.php/ipodomes-opanda/item/psifiako-mouseio-platonos>

Δήμος Αθηναίων (2020). *INNOVATHENS Business Accelerator 9^{ος} κύκλος –CreativeIndustriesVol. 5*. Ανακτήθηκε 28 Δεκεμβρίου 2020, από <http://www.cityofathens.gr/node/35852>

Δήμος Αθηναίων (2020). *Οδικό δίκτυο*. Ανακτήθηκε 30 Δεκεμβρίου 2020, από <http://www.cityofathens.gr/node/171>

Δήμος Αθηναίων (2021). *WiFi public hotspots Δήμου Αθηναίων*. Ανακτήθηκε 7 Μαΐου 2021, από <https://www.cityofathens.gr/node/64>

Δήμος Αθηναίων. *Athens Culture Net*. Ανακτήθηκε 3 Δεκεμβρίου 2020, από <https://www.athensculturenet.com/el/about-athens-culture-net>

Δημοτικό Βρεφοκομείο Αθηνών-Ιστορία. Ανακτήθηκε 20 Οκτωβρίου 2020, <https://www.dbda.gr/index.php/dba/istoria>

Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΚΕ) (2016). *Απασχόληση και Κοινωνική Πολιτική στο Δήμο της Αθήνας*, Ερευνητικές Σκιαγραφίες, ΕΚΚΕ, Αθήνα.

Ελληνική Εταιρεία Διανομής Αερίων. Το δίκτυο Φυσικού Αερίου. Ανακτήθηκε 7 Νοεμβρίου 2025, από <https://edaattikis.gr/schetika-me-emas/to-diktyo-fysikou-aeriou/>

Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), Στοιχεία απογραφής 1991, 2001, 2011 και 2021.

Ελληνική Στατιστική Αρχή. (2024). Αφίξεις, διανυκτερεύσεις και πληρότητα κλινών στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου (πλην κάμπινγκ και καταλυμάτων σύντομης διαμονής), κατά Περιφερειακή Ενότητα και Δήμο. Ανάκτηση από <https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/STO12/2023>

Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων-Υγροτόπων και Περιφέρεια Αττικής (2014). *Εκτίμηση τρωτότητας υγροτόπων της Αττικής στην κλιματική Αλλαγή & Σχέδιο Δράσης*. Αθήνα.

Ελληνικός Σύλλογος Μαρία Κάλλας. *Παρουσίαση Μουσείου Μαρία Κάλλας*. Ανακτήθηκε 20 Νοεμβρίου 2020, από <http://www.mariacallasgreekociety.com/default.aspx?lang=el-GR&page=14>

Ένωση Ξενοδόχων Αθηνών Αττικής & Αργοσαρωνικού και GBRConsulting (2019). *15^η Έρευνα Ικανοποίησης Τουριστών & Απόδοσης Ξενοδοχείων Αττικής*. Αθήνα, Νοέμβριος 2019.

Ένωση Ξενοδόχων Αθηνών Αττικής & Αργοσαρωνικού και GBRConsulting (2020). *16^η Έρευνα Ικανοποίησης Τουριστών & Απόδοσης Ξενοδοχείων Αττικής*. Αθήνα.

Ένωση Ξενοδόχων Αθηνών-Αττικής & Αργοσαρωνικού (2020). *Αποτελέσματα 16^{ης} Έρευνας ΕΞΑΑ & GBRConsulting «Περί Ικανοποίησης Επισκεπτών & Απόδοσης Ξενοδοχείων Αττικής»*. Δελτίο Τύπου 23-2-2021.

Ένωση Ξενοδόχων Αθηνών-Αττικής & Αργοσαρωνικού (2020). *Αρνητικά τα αποτελέσματα για τα ξενοδοχεία της Αθήνας το 2019. Συγκρατημένη αισιοδοξία για το 2020*. Δελτίο Τύπου 30-1-2020.

Ένωση Ξενοδόχων Αθηνών-Αττικής & Αργοσαρωνικού (2020). *Πρωτοφανής πτώση πληροτήτων στα ξενοδοχεία της Αθήνας λόγω covid-19*. Δελτίο Τύπου 27-8-2020.

Εταιρεία Ασφαλιστικών-Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Αυτοδιοίκησης Ανώνυμη Αναπτυξιακή Εταιρεία ΟΤΑ (ΕΑΣΥ). Ημερομηνία πρόσβασης 20 Οκτωβρίου 2020, <http://www.aeasy.gr/>

Εταιρεία Ύδρευσης και Αποχέτευσης Πρωτεύουσας (ΕΥΔΑΠ). *Λειτουργία Δικτύου*. Ανακτήθηκε 30 Δεκεμβρίου 2020, από <https://www.eydap.gr/TheCompany/DrainageAndSewerage/NetworkFuctionality/>

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και Συμβούλιο (2002). *Οδηγία 2002/49/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25^{ης} Ιουνίου 2002 σχετικά με την αξιολόγηση και τη διαχείριση του περιβαλλοντικού θορύβου*, L 189/12, Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Η Ναυτεμπορική (2025). Χάρης Δούκας: Τον τελευταίο έναν χρόνο η Αθήνα αλλάζει. Ανακτήθηκε 7 Νοεμβρίου 2025, από <https://www.naftemporiki.gr/society/1909148/charis-doykas-ton-teleytaio-enan-chronoi-athina-allazei/>

ΙΝΣΕΤΕ. (2022). Ελληνικός Τουρισμός 2030: Σχέδια δράσης: Προορισμός "Αθήνα". Ανάκτηση από <https://insete.gr/wp-content/uploads/pdf/proorismoι/proorismos-athina.pdf>

Ινστιτούτο Περιφερειακής Ανάπτυξης Παντείου Πανεπιστημίου (2016). *Μελέτη για την χαρτογράφηση της Πολιτιστικής-Δημιουργικής Βιομηχανίας στην Ελλάδα. Δεύτερο Παραδοτέο: Η εικόνα των Περιφερειών*. Αθήνα, Δεκέμβριος 2016.

Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Κ.Ε.Δ.Ε. (2018). *Μελέτη «Στρατηγικός Προγραμματισμός της Πρωτεύουσας -Δήμος Αθηναίων-Δημοτικές Κοινότητες»*. Αθήνα, Νοέμβριος 2018.

Ινστιτούτο Τουριστικών Ερευνών και Προβλέψεων. (2022). *Η Φέρουσα Ικανότητα Τουριστικής Ανάπτυξης στην Περιοχή Αθήνα*.

Κέντρο Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας «Αθηνά Υγεία». Ημερομηνία πρόσβασης 20 Οκτωβρίου 2020, <https://kentro-prolipsis.gr/>

Κέντρο Στήριξης Επιχειρηματικότητας Δήμου Αθηναίων (2015). *Μελέτη Παραδοτέο Β.5.5. Μικροοικονομικά Δεδομένα Επιχειρήσεων στο Δήμο Αθηναίων*. 3^η έκδοση, Δεκέμβριος 2015.

Κέντρο Υποδοχής & Αλληλεγγύης Δήμου Αθηναίων (Κ.Υ.Α.Δ.Α.). Ημερομηνία πρόσβασης 20 Οκτωβρίου 2020, <http://kyada-athens.gr/>

Κέντρο Υποδοχής και Αλληλεγγύης του Δήμου Αθηναίων. «*Εστία των Αθηνών*». Ημερομηνία πρόσβασης 15 Σεπτεμβρίου 2021, από <https://kyada-athens.gr/estia/>

Λεοντσίνης, Γ. (1999). *Η Ιστορία της Αθήνας: Από την αρχαιότητα έως τον 20ό αιώνα*. Εκδ. Πατάκη.

Ν. 3463/2006 (ΦΕΚ 114/Α΄/8-6-2006) Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων.

Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87/Α΄/7-6-2010) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης».

Ν. 3889/2010 (ΦΕΚ 182/Α΄/14-10-2010). *Χρηματοδότηση Περιβαλλοντικών Παρεμβάσεων, Πράσινο Ταμείο, Κύρωση Δασικών Χαρτών και άλλες διατάξεις*.

Ν. 4067/2012 (ΦΕΚ 79/Α/9-4-2012) «Νέος Οικοδομικός Κανονισμός»

- N. 4269/2014 (ΦΕΚ 142/Α'/28-6-2014) «Χωροταξική και Πολεοδομική μεταρρύθμιση – Βιώσιμη Ανάπτυξη».
- N. 4277/2014 (ΦΕΚ 156/Α'1-8-2014). «Νέο Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας-Αττικής και άλλες διατάξεις».
- N. 4277/31-7-2014 (ΦΕΚ 156/Α/1-8-2014) «Νέο Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας-Αττικής και άλλες διατάξεις»
- N. 4389/2016 (ΦΕΚ 94/Α/27-5-2016) «Επείγουσες διατάξεις για την εφαρμογή δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και άλλες διατάξεις»
- N. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/Α'/8-8-2016). «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)».
- N. 4447/2016 (ΦΕΚ 241/Α/23-12-2016) «Χωρικός σχεδιασμός-Βιώσιμη ανάπτυξη και άλλες διατάξεις»
- N. 4447/2016 (ΦΕΚ 241/Α' / 23-12-2016) «Χωρικός σχεδιασμός - Βιώσιμη ανάπτυξη και άλλες διατάξεις».
- N.4269/28-6-2014 (ΦΕΚ 142/Α/28-6-2014) «Χωροταξική και πολεοδομική μεταρρύθμιση Βιώσιμη ανάπτυξη»
- N.4555/2018 (ΦΕΚ 133/ Α'/19-07-2018) «Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης – Εμβάθυνση της Δημοκρατίας – Ενίσχυση της Συμμετοχής – Βελτίωση της οικονομικής και αναπτυξιακής λειτουργίας των Ο.Τ.Α» (Πρόγραμμα «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ Ι»).
- N.4674/2020 (ΦΕΚ 53/Α'/11-3-2020) «Στρατηγική αναπτυξιακή προοπτική των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ρύθμιση ζητημάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών και άλλες διατάξεις».
- Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) (2019). Διακήρυξη για την Καινοτομία στον Δημόσιο Τομέα. Ανακτήθηκε 19 Νοεμβρίου 2020, από <https://innovation.gov.gr/innovationcat/opsi-declaration/>
- Οργανισμός Πολιτισμού Αθλητισμού και Νεολαίας (Ο.Π.Α.Ν.Δ.Α.). Ημερομηνία πρόσβασης 20 Οκτωβρίου 2020, <https://www.opanda.gr/index.php>
- Π.Δ. 185/2007 (ΦΕΚ 221/Α'/12-9-2007) «Όργανα και διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) α' βαθμού».
- Π.Δ. 268/1983 (ΦΕΚ 101 Α'/27-7-1983). Προσαρμογή και συμπλήρωση των διατάξεων που ισχύουν για τη σύσταση και λειτουργία του Δημοτικού Βρεφοκομείου Αθηνών.
- Π.Δ. 89/2011 (ΦΕΚ Α' 213/ 29-9-2011) Τροποποίηση του υπ' αριθμ. 185/2007 (ΦΕΚ -221 Α') Προεδρικού Διατάγματος «Όργανα και διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού».
- Π.Δ. 93/1998 (ΦΕΚ 85 Α' / 21-4-1998). Τροποποίηση της συστατικής πράξης του Ιδρύματος «Δημοτικό Βρεφοκομείο Αθηνών» (υπ' αριθμ. 68/1859 και 84/1860 πράξεις του Δημοτικού Συμβουλίου Αθηναίων Π.Δ. 268/1983 Α' 101).
- Παπαδάκης, Β. Μ. (2007). *Στρατηγική των Επιχειρήσεων: Ελληνική και Διεθνής Εμπειρία*. Τόμος Α' Θεωρία. Εκδόσεις Ε. Μπένου. Αθήνα.
- Περιφέρεια Αττικής και Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων-Υγροτόπων (2014). *Στρατηγική και άξονες δράσεις για τη διατήρηση των υγροτόπων της Αττικής και την προσαρμογή τους στην κλιματική αλλαγή*. Αθήνα.

Πληροφορίες για τα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς της Αθήνας (17 Αυγούστου 2020). Ανακτήθηκε 14 Δεκεμβρίου 2020, από <https://www.athenstransport.com/info/>

Πράξη 492/2-4-2018 του Δημοτικού Συμβουλίου. Έγκριση του νέου Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας των Παιδικών Σταθμών, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 64/18 πράξη της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής (ΑΔΑ:7ΧΕΨΩ6Μ-8ΚΥ)

Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων, Ενέργειας & Υδάτων. Ανακοίνωση της ΡΑΑΕΥ αναφορικά με το αίτημα της εταιρείας epaop EDA για την τροποποίηση της Άδειας Διανομής και της Άδειας Διαχείρισης Δικτύου Διανομής Φυσικού Αερίου. Ανακτήθηκε 6 Νοεμβρίου 2025, από <https://www.raaey.gr/energeia/genika-nea/84612/>

Σγούρος, Γ. (2010). Η Αθήνα του 20ού αιώνα: Αστική ανάπτυξη και κοινωνική μεταβολή. Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών.

Σκουμπούρδη Άρτεμις (2004). *Περίπατοι Κληρονομιάς στην Αθήνα*. Εκδότης Πνευματικό Κέντρο Δήμου Αθηναίων.

Στεφανίδου, Μ. (2007). Η πόλη της Αθήνας στον 19ο αιώνα: Μετασχηματισμοί και ταυτότητες. Εκδ. Αλεξάνδρεια.

Σύμβουλοι Συγκοινωνιακών Έργων (ΣΣΕ) & Περιβάλλον ΑΕ, Ε.Α.Ρ.Θ./Υ.Π.Ε.Κ.Α. (Δεκέμβριος 2014). «Αξιολόγηση Περιβαλλοντικού Θορύβου στο πλαίσιο εφαρμογής της οδηγίας 2002/49/ΕΚ για τα Πολεοδομικά Συγκροτήματα Αθήνας & Θεσσαλονίκης/Σερρών. Μελέτη Μ1: Κέντρο Αθήνας», Τελική Έκθεση.

Διεύθυνση Στρατηγικού Σχεδιασμού, Ανθεκτικότητας, Καινοτομίας & Τεκμηρίωσης, Τμήμα Ανθεκτικότητας & Βιωσιμότητας (2022). Σχέδιο Δράσης για το Κλίμα –Νέα κλιματική στρατηγική για την Αθήνα.

Τεχνόπολη Δήμου Αθηναίων. Ημερομηνία πρόσβασης 20 Οκτωβρίου 2020, <https://athens-technopolis.gr/index.php/el/>

Τράπεζα της Ελλάδος (2011). *Οι περιβαλλοντικές, οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στην Ελλάδα*. Επιτροπή Μελέτης Επιπτώσεων Κλιματικής Αλλαγής.

Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού. *Αρχαιολογικοί χώροι*. Ανακτήθηκε 15 Σεπτεμβρίου 2020, από <http://odysseus.culture.gr/h/3/gh32.jsp>

Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως ΦΕΚ Β'5904/31.12.2018, Τροποποίηση στο ΦΕΚ Β'4723/26.10.2020 και στην Άδεια Διαχείρισης Δικτύου Διανομής Φυσικού Αερίου (ΦΕΚ Β'5923/31.12.2018- Τροποποίηση στο ΦΕΚ Β'4695/23.10.2020).

Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως ΦΕΚ 1063/Δ/16-11-2004. *Τροποποίηση των Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων (Γ.Π.Σ.) των Δήμων Αθηναίων, Ταύρου, Αγ. Ι. Ρέντη, Μοσχάτου και Πειραιά (Ν. Αττικής)*

Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως ΦΕΚ 142/ΑΑΠΘ/30-4-2012. *Τροποποίηση της υπ' αριθ. 45835/2004 απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής «Τροποποίηση Γ.Π.Σ. Δήμων Αθηναίων, Ταύρου, Αγ. Ι. Ρέντη, Μοσχάτου και Πειραιά (Ν. Αττικής) (Δ'1063), όπως ισχύει μετά την 8208/2007 όμοια απόφαση (ΑΑΠ'103).*

Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως ΦΕΚ 167/ΑΑΠΘ/20-5-2013. *Τροποποίηση του εγκεκριμένου Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου (Γ.Π.Σ.) του Δήμου Αθηναίων στην περιοχή του ΒΙΟΠΑ Προμπονά.*

Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως ΦΕΚ 19/ΑΑΠΘ/26-1-2007. *Τροποποίηση του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου (Γ.Π.Σ.) Δήμου Αθηναίων (Ν. Αττικής)*

Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως ΦΕΚ 3812/Β/28-11-2016. Έγκριση του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δήμου Αθηναίων, Αττικής.

Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως ΦΕΚ 434/Δ/11-7-1991. Τροποποίηση των Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων (Γ.Π.Σ.) των Δήμων Αθηναίων, Αγίου Ιωάννου Ρέντη, Αιγάλεω, Περιστερίου και Ταύρου

Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως ΦΕΚ 538/Δ/27-5-1996. Τροποποίηση του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου (Γ.Π.Σ.) Δήμου Αθηναίων (Ν. Αττικής)

Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως ΦΕΚ 57/ΑΑΠΘ/24-2-2014. Τροποποίηση του εγκεκριμένου Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου (Γ.Π.Σ.) του Δήμου Αθηναίων στην περιοχή του ΒΙΟΠΑ Ακαδημίας Πλάτωνος

Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως ΦΕΚ 5713/Β'/19-12-2018. Τροποποίηση του Οργανισμού Εσωτερικής υπηρεσίας του Δήμου Αθηναίων, Αττικής. Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας. Ανακτήθηκε 15 Νοεμβρίου 2020, από <http://www.cityofathens.gr/sites/default/files/FEK%205713%CE%92%CE%84%2019-12-2018.pdf>

Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως ΦΕΚ 612/Β'/14-4-2020. Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα ΟΤΑ α' και β' βαθμού, συνδέσμων Δήμων και Νομικών Προσώπων: ΟΤΑ Πρόγραμμα Ανάπτυξης και Αλληλεγγύης για την Τοπική Αυτοδιοίκηση «Αντώνης Τρίτσης».

Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως ΦΕΚ 612/Β'/22-2-2018. Ειδικό Πρόγραμμα Ενίσχυσης Δήμων: Σκοπός, κριτήρια ένταξης, διαδικασία αξιολόγησης καθώς και κάθε άλλο σχετικό ζήτημα.

Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως ΦΕΚ 64/Β'/ 16-01-2015. Σχέδιο Ολοκληρωμένης Αστικής Παρέμβασης (ΣΟΑΠ) για το κέντρο της Αθήνας.

Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως ΦΕΚ 80/Δ/4-2-1988. Έγκριση Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου Δήμου Αθηναίων (Ν. Αττικής)

Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως ΦΕΚ 90/ΑΑΠΘ/23-3-2010. Τροποποίηση του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου (Γ.Π.Σ.) Δήμου Αθηναίων (Ν. Αττικής)

Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως ΦΕΚ 950 Β'/19-7-2006. Συγχώνευση του Ν.Π.Δ.Δ. «Δημοτικοί Παιδικοί Σταθμοί Δήμου Αθηναίων» στο Δημοτικό Ίδρυμα «Δημοτικό Βρεφοκομείο Αθηνών».

Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως ΦΕΚ 730/Δ/16-8-2004. Τροποποίηση του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου (Γ.Π.Σ.) Δήμου Αθηναίων (Ν. Αττικής).